1951 MÁJ 4.

1021

Koffán Károly képei között

Százhuszonhét művészfotó látható a miskolci kiállítási teremben, *képzőművészeti életünk százhuszonhét reprezentáns alakjának* nagyméretű, magas művészi igénnyel készült fényképe. Mintegy *képzőművészeti életünk arcképcsarnokává* bővült a szegényes kis kiállító helyiség, hogy olyan emberközelségbe hozza a látogatóhoz a festőt, a szobrászt, a grafikust, amilyenben *csak a közvetlen jóbarát láthatja* munka közben, vagy a pihenés pillanataiban. Nem a fényképező lencse előtt ünnepélyeskedő, vagy mesterkélten hanyag pózba merevült művészekkel találkozunk e képeken, hanem *az alkotó ember művészi eszközökkel rögzített jellegzetes pillanataival.*

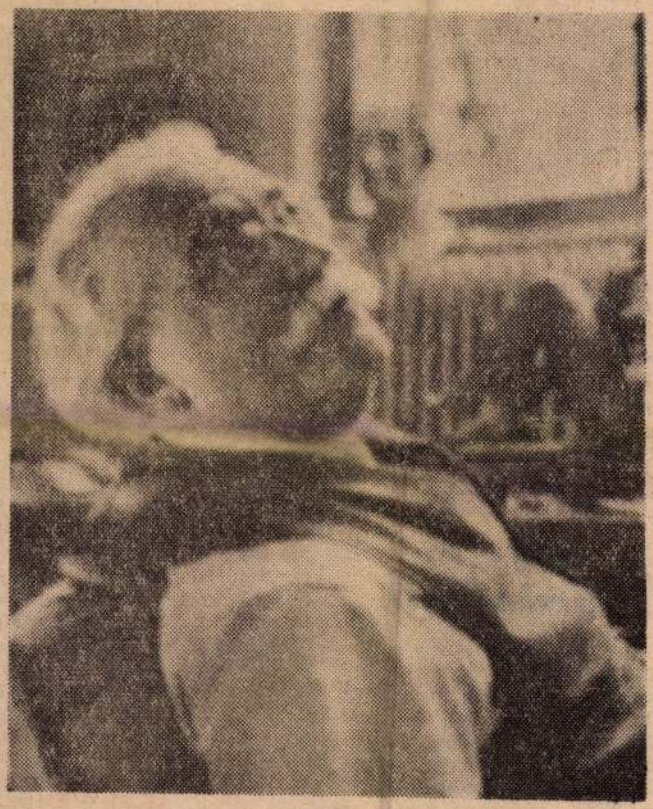

Pátzay Pál portréja.

Koffán Károly, a nagyszerű fotoportrék alkotója eredetileg grafikusművész, korábban Képzőművészeti Főiskolán tanított, a fiatalabb művésznemzedéknek nagyrészt mestere. Érdeklődésével az utóbbi években a fotóművészet felé fordult. *Társak és kortársak* — hirdeti a kiállítás címe, s tartalma valóban az, amit a cím ígér. Koffán fotóművészete abban rejlik, hogy *egy-egy elkapott pillanatképpel úgy tudja bemutatni* társait és kortársait, a magyar képzőművészeti élet nagy alakjait, *hogy ez a pillanat többet mond a modellről, mint egy sok oldalas jellemzés.* Mintegy egyetlen — talán véletlen — pillanatban csillantja fel, tükrözteti *az egész* embert.

Ismerős arcok sorakoznak előttünk az üveglapok alatt. Modelljeiket nagyrészt ismerjük személyesen is, láttuk őket személyesen, vagy filmhíradóban, láttuk más képeken folyóiratokban. Itt vannak a nagy öregek és itt vannak a fiatalok. Itt van *Czóbel Béla, Pór Bertalan, Hermann Lipót, Barcsay Jenő, Bernáth Aurél, Ferenczy Béni, Domanovszky Endre, Ék Sándor* szintúgy, mint a fiatalok közül *Feledy Gyula, Lukovszky László, Kass János, Lenkey Zoltán, Vati József, Csohány Kálmán*, hogy csak néhányat említsünk. Ismerős emberek *és e képeken mégis mások*, mert érezzük mögöttük Koffán Károly mondanivalóját: ilyennek látom és ilyennek szeretném láttatni. Koffán képei *őszinték, itt-ott kicsit kíméletlenek is, máshol groteszk vonások dominálnak*, de ebből a sajátos láttatásból mindenkor az ábrázolt művész egyénisége bontakozik ki, vagy legalábbis a rá legjellemzőbb jegyek asszociálódnak bennük.

A nagyközönség a művészekkel általában a tárlatokon, azok megnyitásán, vagy egy-egy más, hivatalos alkalommal találkozik. Ezen a tárlaton, ezekből a nagyszerű fényképekből *az alkotó, a gondolatokkal küzdő, a teremtő erejű ember* ismerheti meg közelebbről, mintha éppen mellette is állna egy ünnepi aktus közben.

Koffán Károly nem él a fototechnika kínálta lehetőségekkel, *nem technikai mankókkal* jeleníti meg modelljeit úgy, amint láthatjuk a képeken, hanem a képzőművészek jó személyi ismerete, a velük kiépített, tiszteleten alapuló kölcsönös barátság révén jut az ábrázolt pillanatokhoz.

E tisztes tárlaton ugyan *nincs semmiféle rangsorolás*, maga Koffán Károly is tiltakozik e gondolat ellen, s nem is férhet mindenki egy kiállítás anyagába, *ebbe az arcképcsarnokba bekerülni, mégis, úgy érezzük, nagy tisztesség.* Szívesen láttuk itt a miskolciak szép sorát is. Ugyanakkor elgondolkozunk: vajon miért hiányoznak képzőművészetünk nőnemű képviselőinek portréi? Az ő esetükben talán túlzottan tiszteletben tartotta Koffán Károly a művészeknél szokatlan női hiúságot, vagy netán valamiféle értékelés rejlik mellőzésükben? Hisszük, hogy nem.

Érdemes végignézni Koffán Károly kiállítását, amely kitűnő példája annak, hogy a fotóművészettel többet is lehet tenni a pillanat rögzítésénél, többet lehet láttatni vele a rögzített képen látható formáknál, a formák kapcsolatával érzékeltetett mondanivalónál is: *a művész-ember egyéniségét, karakterét, emberi vonásait* emberközelbe hozni.

Benedek Miklós

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ÉSZAK-MAGYAR-
ORSZÁG

...ely 2:1 (1:1)

...K és ekkor nagy munkában voltak a DVTK védői. A ritkább diósgyőri támadások azonban mindig veszélyesek voltak. Szünet után a vendégek kezdtek jobban és néhány perces rohamuk vezetéshez juttatta őket. Hiába volt a szombathelyiek rohamozása, ez az eredményen már nem változtatott. A győzelem megérdemelt.

A diósgyőriek legjobbja Tamás volt, aki egész sor remek védést produkált, Kiss kiemelkedett a védők közül, elöl az örökmozgó Sikora és Vass dicsérhető, aki néhányszor igen veszélyesen támadott.

További eredmények: Vasas—Pécs 1:0 (0:0), MTK—Győr 2:2 (1:1), Szeged—Tatabánya 1:0 (0:0), Bp. Honvéd—Salgótarján 1:0 (0:0), Újpest—Eger 1:1 (1:0), Komló—Csepel 2:1.

...mérlege

...g- borsodi NB-s labdarúgó csapatok mérlege ismét negatív! S hogy nem lett a mérleg még rosszabb, az kizárólag az NB III-asoknak köszönhető. Ezt, a szokásostól ezúttal részletesebb mérleg szemléltetően érzékelteti:

NB I.—I. B:	3	—	1	2	2:8	1
NB II.:	4	—	2	2	3:7	2
NB III.:	8	5	—	3	16:9	10
Összegezve:						
Otthon:	9	3	3	3	15:11	9
Idegenben:	6	2	—	4	6:13	4
Összesen:	15	5	3	7	21:24	13

Ez 43.3 százalékos összteljesítménynek felel meg, amivel már csak azért sem lehetünk elégedettek, mert csapataink 60 százaléka hazai pályán játszott! Az egy csapatra jutó gólátlag már jobb: 1.40. Ennél jobb ez évben még csak két alkalommal született.

HK

Tetszett — ne...

1. LÁBÁZTATÁS. Évről évre visszatérő jelenség, hogy egy-egy úszóverseny alkalmával fürdőruhára vetkőzött nézők ülik körül a tapolcai strandfürdő medencéjét, s lábukat a vízbe lógatva vidáman kavarják a hullámokat, sőt, olykor a 7-es pályán úszó, kevésbé szimpatikus versenyzőt szembe is fröcskölik. Sajnálatos módon, a rendezők fáradozása ellenére, ez történt az idénynyitó versenyen is. Kár volna ilyen szépséghibákkal halványítani a tapolcai úszóversenyek szépségét.

*

2. A ZÁSZLÓ. Az MVSC vezetőinek kedves figyelmessége, hogy a hazai csapat zöld-fehér zászlója mellé immár hétről hétre kiteszik az ellenfél lobogóját is. Az MVSC vezetősége valamennyi NB I. B-s csapat sportkörének zászlaját elkészíttette, s a bajnoki mérkőzéseken most már két zászló leng.

*

3. KAPUSBRAVÚR. A jégkoronghoz hasonlóan a kapus a kézilabdában is kulcsember. A vasárnapi MÉMTE—H. Zalka SE mérkőzés elején úgy nézett ki, hogy szoros lesz az eredmény. Aztán a félidő közepe tájától egy *„fekete árny"* kezdett vibrálni a hazaiak kapujában, s a vendégek bárhová dobták a labdát, az mindig beleütközött. A Munkás nagyszerű kapusa Fancsali volt. Három 7 méteres kivédett, gyors egymásutánban, ami a mérkőzés fordulópontját jelentette. Ő megnyugodott, az ellenfél pedig ideges lett. A MÉMTE győzött.

*

4. A BAJNOK. Nagy Imre, a Borsodi Bányász kitűnő öklözője magyar bajnokságot nyert. Kellemes érzés volt a televízió képernyőjén látni a sajószentpéteri bányászfiú nagyszerű formáját, meggyőző, biztos győzelmét. Megérdemelten jutott a bajnoki címhez, és a Rómába utazó válogatott keretbe. De dicséret illeti Erdélyi Istvánt is, aki az erős mezőnyben harmadik lett.

*

5. SZERVEZETTSÉG. Egy szűkszavú tájékoztatás miatt Jónyer azzal a tudattal távozott az asztalitenisz-bajnokság színhelyéről, hogy négy óra múlva játszik. Aztán félóra elteltével a Gara—Madarász párral szemben Berczik egyedül állt. A debreceni fiúk azonban nem akartak játék nélkül tovább jutni, megvárták Jónyert, s lejátszották a mérkőzést. A döntő játszmában 21:19-re vesztettek, de sportszerűségből bajnoki címet nyertek.

Paulovits Ágoston

Először fordult elő

A veretlenek, illetve a nyeretlenek listájáról ezen a héten is több csapat nevét húzhattuk ki. Ime: elvesztette veretlenségét Egercsehi. Először kapott ki otthonában: DVTK, Szuhavölgy, Gyöngyösi V. Izzó. Első győzelmét szerezte meg a Somsály. Először nyert mérkőzést idegenben: Miskolci Bányász, Gyöngyösi Spartacus. Idegenben először szerzett pontot: Eger, ETI, Sárisáp (és éppen Rudabányán!). Ez évben először vesztett pontot budapesti csapattal szemben hazai pályán az MVSC (de gólt még nem kapott!), és a Borsodi Bányász. És végül: először kapott ki idegenben a KMTK.

hk

...figyelem! A Megyei Tanács Vállalat szerelő...ivezetősége szakcitással rendelvízvezetékszerelés, és, belső vil...s, külső vezetekintetében, ...at kérünk az ...bármely részéről. Salgótarján Cím: Salgó...vásártér 5. Ügy...Forgács István, György.

Elvesztettem május 1-én iratalmat a Honvéd kórház környékén. Becsületes megtalálóját kérem juttassa vissza Petneházi utca 19. szám alá, jutalom ellenében.

Megismerkedne házas... céljából dolgozó miskolci özvegyasszony nyugdíjas magános, lakással rendelkező férfivel, 60—65 éves ig. Leveleket „Hóvirág 2648" jeligére a Kiadóhivatalba kéri. Széchenyi utca 15—17. sz.

A Miskolci Kertészeti Vállalat azonnali belépéssel felvesz...

Felveszünk gáz és elekt...

1965 JUN – 8.
1021

RUFFY PÉTER

KOFFÁN ÉS PORTRÉI

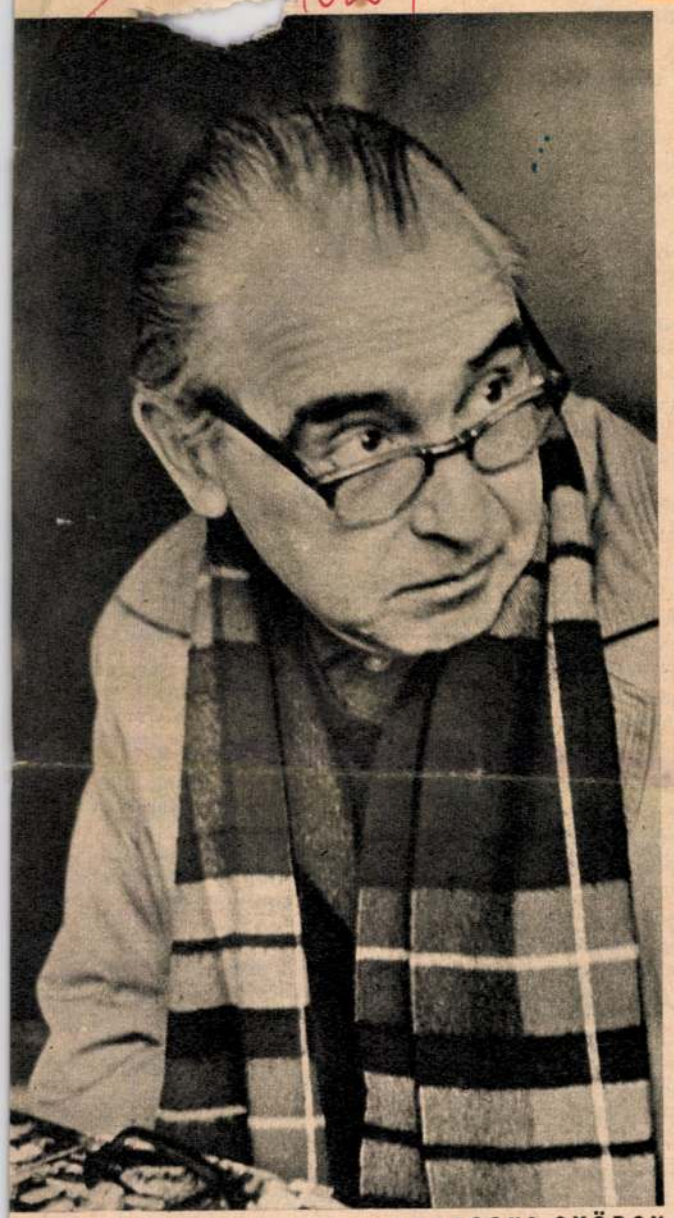

KONECSNI GYÖRGY

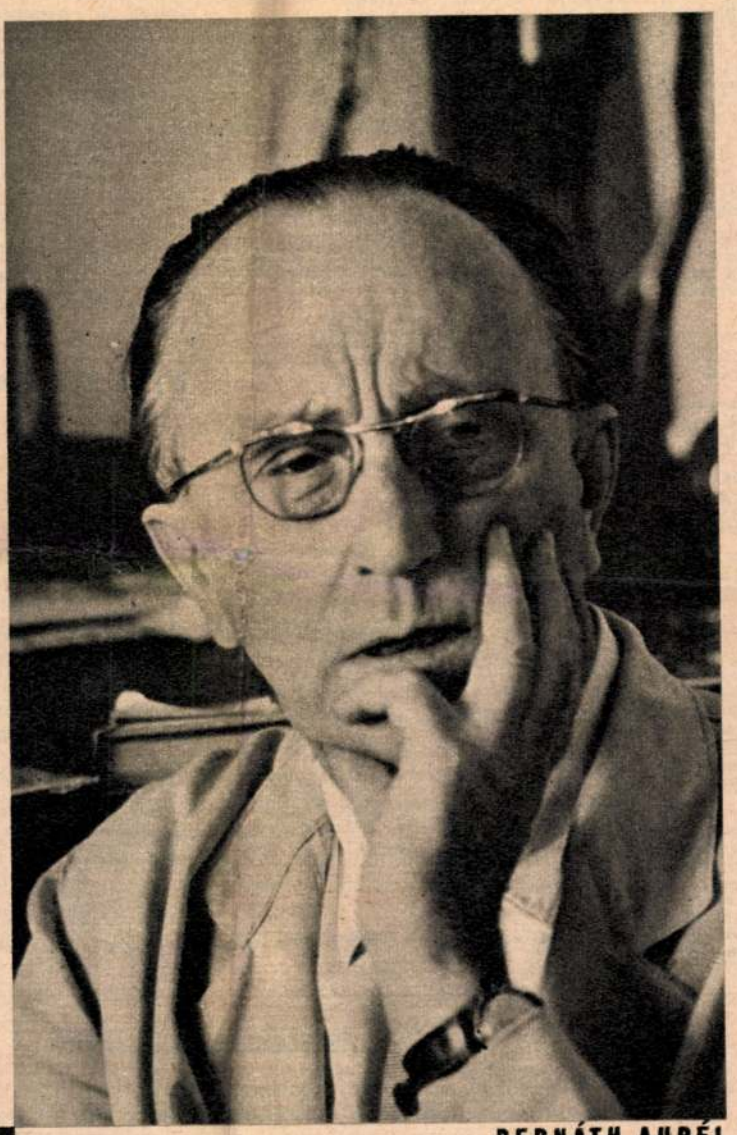

BERNÁTH AURÉL

Egyénisége megfejtése egyszerű. Nem szeret állásban lenni. Miután a nagy rendet, a természet világát kutatja, a kisebbik rendben, a társadalomban, rendhagyóan él. A minap délben, 1-kor kerestem a lakásán telefonon. Kislánya közölte, hogy alszik. Pirkadástól a budaörsi Csíki-hegyek erdei pacsirtáit figyelte – hajnali negyed négykor indult. Éjjel keveset alszik. Éjjel s hajnalban madarakat figyel.

Egy pesti klinikán az a vélemény alakult ki róla, hogy képtelenség szokásos módon meggyógyítani. Súlyos megrázkódtatással került a klinikára, hosszas ápolásra szorult, s a professzornak legnagyobb ámulására azt mondta, hogy csak akkor halna meg, ha nem látná nap mint nap kedves madarait. Csak azok képesek meggyógyítani. A pesti klinikák történetében eléggé szokatlan módon, külön professzori engedéllyel járt ki hajnaltól délig a Csíki-hegyekhez. Itt fészkelnek a madarai.

Vannak emberek, akiket nem lehet befogni, meggyűrűzni, s a gyűrűre rávésni az adatait. Koffánnak nincsenek adatai. Folytonosan változtatja foglalkozását, azt pontosan meghatározni nem is lehet. Festő, grafikus, ornitológus, volt képzőművészeti főiskolai tanár, marionett-bábúfaragó, aszta-

GROSS ARNOLD

SZABÓ VLADIMIR

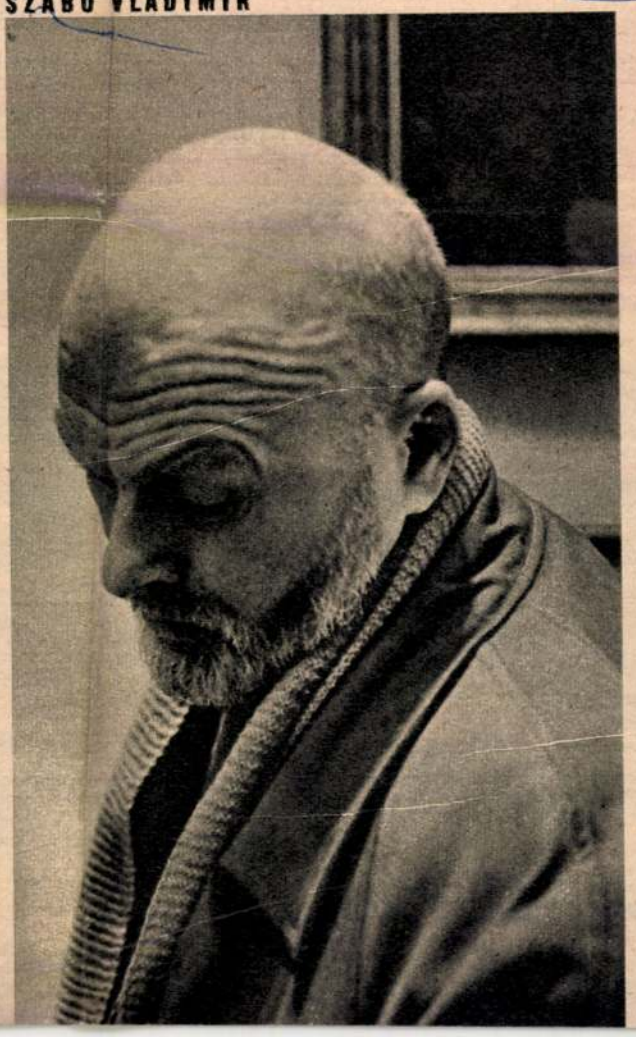

BARCSAY JENŐ

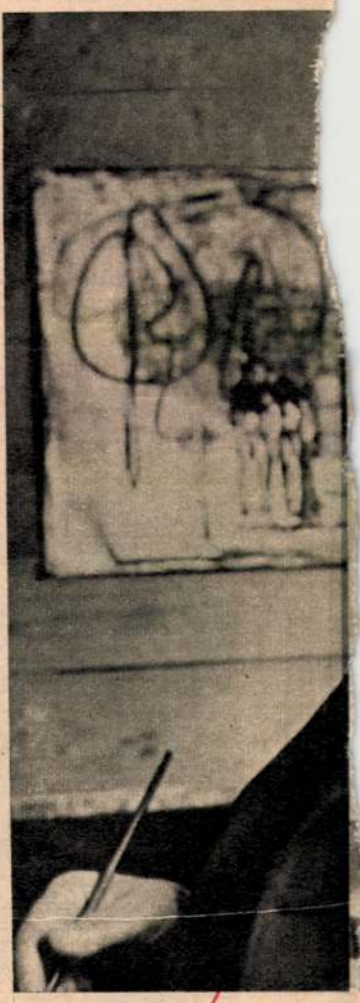

ARANYSZABÁLYOK

1. **Aki nem barnult le idejében, előre, az helyesen teszi, ha az üdülés első napjaiban fürdőruhára vetkőzve még nem megy ki a napra, és csak a félárnyék szűrt fényében sétál. Fokozatosan barátkozzunk a napfénnyel!**

2. **A gyermekek napozási menetrendje: 1 éves korig csak légfürdő. 1—3 év között az első napfürdő 2 perces (háton és hason 1—1 perc), naponta 1—2 perces hosszabbítással, legfeljebb 10—15 percig. Óvodásoknak: kezdetben 4 perc, ami 3 naponként 4—4 perccel növelhető. Az erősen növésben levő 7—15 évesek 5—7 napig csak napi 10—45 perces légfürdőt vegyenek, a napozást 4 perccel kezdjék, másodnaponként 2 perccel növeljék, összesen 30—40 percre. Érzékeny, kimerült, vérszegény gyermekeknek csak légfürdő ajánlatos**

3. **Az egyenletes lebarnulás érdekében ajánlatos a testhelyzeten 2—5 percenként változtatni. Érzékeny bőrűek feltétlenül használjanak bergamottnélküli fényvédő kenőcsöt**

4. **A verejtékezés véd a leégéstől. Ha a szél felszárítja, könnyebben és észrevétlenebbül sülünk pecsenyepirosra**

5. **Teli gyomorral napozni, felhevült testtel hideg vízbe menni életveszélyes: az ilyen bravúroskodásnak minden nyáron van halálos áldozata. A napfürdő után 10—20 perc pihenés az árnyékban, és utána hűvös fürdő — esetleg zuhany, leöntés vagy ledörzsölés —, a vérkeringés és az idegek számára egyaránt jó torna**

6. **A kellő mértékű napozás: erőgyűjtés télre — de nem csekély energiafogyasztással jár! Ezért fontos a helyes táplálkozás és a fokozott C-vitamin-fogyasztás**

7. **A Balaton mentén júniusban átlagban 220—233, júliusban 270—315, augusztusban 240—320, de még szeptemberben is 230—250 óra hosszat süt a nap. A nyári Balatonon délben 10 és 1 óra között olyan a Nap tűze, mintha 1 méter távolságból 1 millió gyertya fénye világítana egyszerre**

8. **A Balaton déli partjának ingerklímája kifejezetten ártalmas minden heveny betegségben szenvedőnek, szapora szívműködés, magas vérnyomás, pajzsmirigy-túlműködés, epilepszia, fénytúlérzékenység esetén, műtét után, lábadozás idején. Lappangó, kezdődő tuberkulózis fellángolását okozhatja. Az északi part klímája enyhébb**

felvándorló pigmentszemcsék festenek bennünket is négerbarnára.

ÁLTALÁNOS SZABÁLY, hogy az élettevékenységet a gyenge ingerek élénkítik, az erősek gátolják, és az igen erősek bénítják. Ez érvényes a napfényre is.

A bőr felszínén az ibolyántúli sugarak különféle kórokozó baktériumsejtek működését bénítják meg.

Az ibolyántúli sugárzás 99%-át azonban bőrünk elnyeli, és ezért főként ott fejti ki hatását. (A fénysugarak 50—60%-át, a hősugarak 80—90%-át visszaveri a bőr)

A napozás áldásos hatása nagyon sokoldalú. Közismert, hogy — a bőrben levő elővitaminok felhasználásával — élénkíti a csontképzést biztosító *D-vitamin* termelését. Ezenkívül a legkülönfélébb ingeranyagokat mozgósítja, amelyek a véráram, a nyirokrendszer és az idegek révén szétáradnak a szervezetben. A bőrben például apró elhalálos gócok, úgynevezett *mikronekrózisok* keletkeznek, és az ezekből származó nekrohormonok az egész szervezetben sejtaktiváló hatást fejtenek ki. A bőrben lévő úgynevezett szimpatikus idegvégződések is eljuttatják a sugarak hatását a belső szervekhez.

A napozás végeredményben fokozza az anyagcserét, kedvező a vérképző szervekre, az ivarmirigyek működésére, és nagyobb mennyiségben juttat a vérbe a fertőzések ellen védekező anyagokat is.

Tehát minél több napfény, annál több előny? Távolról sem! A túlzott napozás leégéssel, hámlással, a bőr hólyagos, esetleg elfekélyesedő sebeivel fenyeget. Az állandóan szabadban élő és dolgozó emberek bőrén a mikronekrózisokból nem egyszer bőrrák is kialakulhat.

A gyors lebarnulást előmozdító *bergamott*-olajat a citromhoz hasonló déligyümölcs héjából nyerik. Minél töményebb, annál veszélyesebb. A napolaj vagy krém rendeltetése ugyanis eredetileg az, hogy távoltartsa a bőrgyulladást okozó ártalmas napsugarakat. A bergamott-olaj viszont bizonyos szempontból még fokozza is a bőr gyulladási hajlamát, fényérzékenységét. A fényvédő nélkül alkalmazott bergamott-olaj használata esetén a napozásból veszedelmes bőrgyulladás keletkezhet, amelynek jellegzetes, sötétbarna foltjait hetekig viselheti az ember a bőrén.

Általában 1%-nál több bergamottot tartalmazó készítmények veszélyesek, de érzékeny bőrűeknek káros lehet a kisebb koncentráció is.

A bőr barnítható különféle kozmetikai anyagokkal is, de ez nem fokozza a pigmentképződést, s nem véd a Nap ellen. Külföldön használnak egy gyógyszertablettát, (metroxipsoralen-t tartalmaz), amelynek bevétele után a napozó ember pigmentképződése, természetes barnulása lesz gyorsabb. Sajnos, nagyon kellemetlen mellékhatásai is vannak, ezért csak orvosi ellenőrzéssel adják, elsősorban olyanoknak, akiknek a szervezete a maga erejéből nem tud védekezni az ibolyántúli sugarak ellen.

NYÁR ELEJÉN kell kellő »gazdaságossággal« megszerezni a Nap ártalmai ellen védő természetes barna bőrszínt, hogy azután bátrabban élvezhessük a napozás áldásait.

Az edzést leghelyesebb *légfürdővel* kezdeni, az első napozásra 5 perc elég, s ezt nem ajánlatos gyorsabban növelni, mint napi 5 perccel. Mire elértük a 30—60 percet, már többé-kevésbé barnák- és védettek vagyunk. De még így sem ajánlatos 5—6 óra egyhuzamban napon tölteni, és különösen veszedelmes ott aludni!

Tavasszal még szokatlan a napozás ingere, ezért nagyobb a hatása, de a napfény június—július—augusztusban tartalmazza a legtöbb ultraibolya sugarat, mert akkor rövidebb úton érkezik a földfelszínre, kevesebbet nyel el belőle a levegő. Por, füst, korom, sőt a levegő páratartalma is gyengíti a barnító sugarakat, kiszűri azokat az ablaküveg is. A víztükör azonban visszaveri. Csónakban, víz fölé épített napozón heverve sokszoros mennyiségben éri bőrünket. A nagy melegben kevésbé érvényesül a hatása, mint enyhébb, hűvösebb levegőben. De nem csak a közvetlen napfény barnít, a félárnyékban szétszórt sugarak hatása bár enyhébb, de ugyancsak hatásos. Akinek szervezetét óvni kell a túlerős napsugártól, nagyszerűen értékesítheti ezt a szórt fényt.

Hindu Napisten. A Nap erejét ősidők óta rettegte a ember — a vallások sokaságában istennek tartották, imádták. Templomokat építettek a tiszteletére, körmenetekben hódoltak előtte, himnuszokban fohászkodtak hozzá, és se szeri, se száma a Napisten ábrázolásának.
Képünkön a buddhisták egyik legszebb napistene látható: az indiai Amritsar Arany Templomából.

FELELŐS: A HISZTAMIN

A napozás legerősebb hatásaiért elsősorban a sejtekben felszabaduló hisztamin nevű anyag a »felelős«. Kis mennyisége kedvezően élénkíti a szervezet működését, például fokozza az emésztőnedv képződését, és ezzel javítja az étvágyat, gyorsítja az emésztést. Ugyanez azonban veszedelmes lehet fekélyben vagy idült gyomorhurutban szenvedőkre nézve.
A hisztamin felelős a bőrvörösségért, a gyulladásért, a hajszálerek tágulásáért, részben a napszúrásért is. A koponyatető túlhevülése esetén a hisztamin fokozhatja az agynyomást, ami fejfájással, általános roszszulléttel, lelassuló puzussal és ájulással is járhat. A kemény agyburok vérzése néha maradandó nyomokat hagy! Idősebbeknek, kopaszodóknak ezért a napon fejfedőre van szükségük!
Ugyancsak a hisztamin hatása zavarhatja meg a keringési betegségekben szenvedők, a magas- vagy alacsony vérnyomásúak vérkeringését és szívműködését: ájuláshoz, érrepedéshez egyránt vezethet.
A terhesség első hónapjaiban a magzatot óvni kell a nagyobb mennyiségű hisztamin miatt fenyegető vetéléstől vagy torzszüléstől, a mérsékelt napozás azonban nagyon hasznos, mert az anya bőrében keletkező D-vitaminból a magzat is részesül, s az megvédi az angolkórtól

A NAPNAK nem csupán a melege és ibolyántúli sugarai hasznosak. A legutóbbi években az élettani kísérletek sokasága bebizonyította, hogy az élő szervezet számára a fény is óriási jelentőségű. Dr. *Radnót* Magda professzornő ilyen irányú kutatásaiért éppen idén kapott Állami Díjat. A szem recehártyája közvetlen összeköttetésben áll a hormonrendszer karmesterének tekintett *hipofízis* miriggyel. A napfény valószínűleg ezen az úton is érvényesíti pontosan még meg sem ismert áldásos hatását.

MAGYAR PÁL

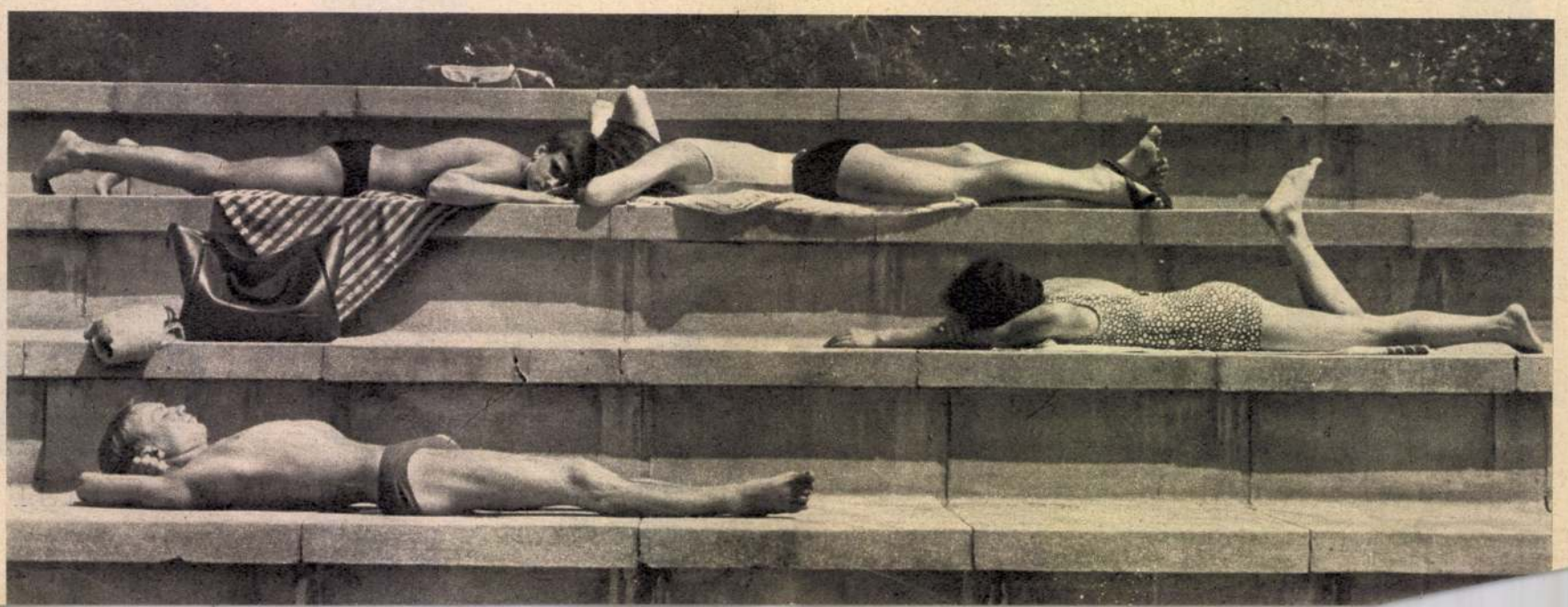

(FOTÓ: FARKAS TAMÁS)

los és „fotográfus" ugyan, valójában azonban örökös vándormadár, mint az erdei pacsirtái, amelyeket figyel.

Geneológiáját tekintve egy baranyai kosárfonó unokája, a geresdi tanító fia. Párizsban például szobafestő volt. Nevét a világ legnagyobb ornitológusai ismerik. Már elmúlt ötven éves, mikor a Magyar Képzőművészek Szövetsége húsz művészportrét rendelt tőle. A rendelők nem tudták, hogy Koffán mennyire rendetlen ember. A húsz fotóból négyszáz lett, Koffán három évig dolgozott a munkán, elkészítve a magyar művészvilág élő pantheonját, s művével – mellékesen – megnyerte a Magyar Fotóművész Szövetség pályázatának nyolcezer forintos első díját. Ebből a négyszáz felvételből válogatták ki azt a 112 képet, amelyet a Magyar Nemzeti Galériában állítottak ki.

– Milyen géppel fényképezett?

– Kölcsöngéppel kezdtem.

– Hol kapott műtermet?

– Nincs műtermem.

– Melyik felvételnél használt vakut?

– Vakum sohasem volt.

– Hol dolgozott?

– Az utcán.

Néha tárlatokon. Leginkább utcán.

Találkozott egy művészbarátjával. Lefényképezte. Nem az arcát fotografálta le, mert rendhagyó ember. Lefényképezte a légkörét, az egyéniségét, a jellemét. Ez a legnehezebb. A könnyű dolgokat soha nem szerette. Koffán, aki a legszenvedélyesebb munkákat helyezi asztalunkra, igen kemény ember. Foglalkozása nincs. Koffán madár.

A neves grafikus, a budapesti Képzőművészeti Főiskola volt tanára megírta a világ legterjedelmesebb madárnaplóját, amely e pillanatban már több mint ezer gépelt oldal. Jókaihős a huszadik század második felében? A „rendetlen" ember több mint húsz éve már, nap mint nap minden hajnalban kijár a Csíki-hegyekhez. Tavaszi érkezéstől őszi távozásig figyeli az erdei pacsirták életét. Közel kétszáz párt, több mint háromszáz fészkelést lesett meg. Meggyűrűzött madarait messzelátóval a levegőben is figyeli. Svájci mikrométerrel méri meg a pacsirta-tojások súlyát, hosszát és szélességét. Mindennap minden fészkét fölkeresi. Mindennap találkozik minden madarával. Megtanulta

HERMANN LIPÓT

éneküket, följegyezte szokásaikat, megfigyelte a párválasztást. Ehhez hasonló példa az ornitológiában nincs. A háborúban is mindennap kijárt a Csíki-hegyekhez. Egyszer megkérdeztem tőle, mi fűzi őt ehhez a türelmes, szürke, nem tolakodó, ragyogó énekű kis madárhoz?

– Én ez a madár szeretnék lenni, ha madár lehetnék.

Ezt felelte.

Madarai közt „lélektani" vizsgálatokat is végez. Pirosra, sárgára, zöldre, kékre, földszínűre festett vagy eredeti színében meghagyott kis csigaházakat helyezett a fészkekbe, a fészkek elé és a fészekgödrök szomszédságába. Heteken át figyelte: eltávolítja-e a színes csigákat a madár, milyen színeket tűr meg, milyen színektől fél, milyen sorrendben hordja el a csigát és hova?

Már régen megnősült, négy gyereke lett, nagyobbik fia el is végezte a Képzőművészeti Főiskolát, mikor Koffán fényképezni kezdett. Egy őszerestől ötven forintért vett egy harmonikaszerű masinát, egy optikus barátjától vásárolt egy lencsét, és bolyongásai közt fényképezni kezdte a pacsirtáit. Mikor az amatőr fényképész és amatőr ornitológus képeit és följegyzéseit néhány évvel ezelőtt a londoni Barill and Rockliff kiadó a pesti Corvinával együttműködve megjelentette, Nice asszony, a világ egyik legjelentősebb ornitológusa azt írta neki, „micsoda mérhetetlen munkát fordított ön erre a madárra". David Lack csak négy évig foglalkozott a vörösbeggyel, Nice asszony ugyancsak négy évig az amerikai énekes verébbel. Koffán ezt az időt megszorozta öttel. Az Oxford Mail című angol újság például azt írta a könyvről, hogy „lélegzetállító". Nemzetközi siker lett. Kiadták másodszor is. Az egész világon ismerik.

Miután Koffán madár, folytonosan száll. Múltkor kerestem – Drezdában van. Máskor felhívtam – nincs itthon, Lipcsébe ment. Harmadik alkalom – „apu Prágába utazott". Volt idő, hogy egész nap a budapesti Néprajzi Múzeumban ült. Mit csinált a nemzetközi múzeumokban?

Afrika művészetét, e művészet emléktárgyait fényképezte.

Időnként fölkeres a szerkesztőségben, asztalomra helyez egy-egy vaskos kötetet. Lapozgatok: itt van előttem a magyar képzőművészet világa. Irodalmunk világa. Az erdei pacsirta csudálatos élete. Az erdei pacsirta élete angolul. Azután németül. Mindig iszák van nála, berrésapkát visel, kék szemű, vékony és alacsony.

Egyszer elmesélte, hogy hét éves lehetett, mikor a geresdi nagyfiúk hívták madarat fogni. Azt mondták, kap egy madarat, ha segít. Fogtak ugyan madarat, de nem adták neki. Megígérték. De nem kapott.

– Ezt a madarat kerestem – jegyezte meg –, egész életemben.

Amikor Cartier-Bresson itt járt s meglátta Koffán portréit és képeit, azt mondta, hogy ez az, ő egész életében ezt keresi.

Még fiatalember. Csupán ötvenhat éves.

BOKROS BIRMANN DEZSŐ

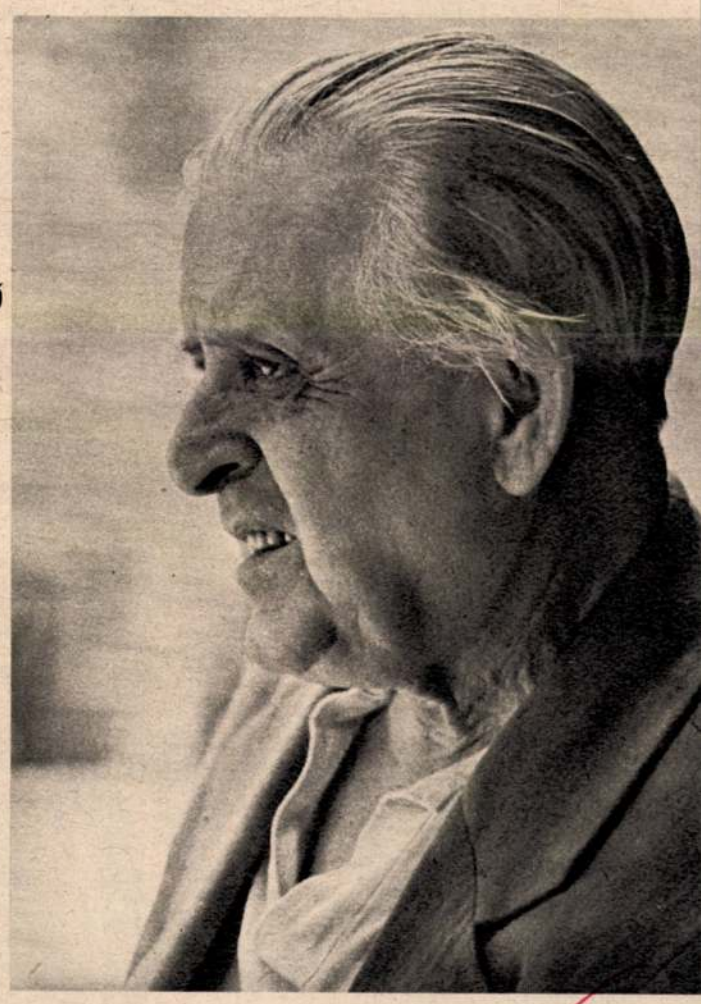

CZÓBEL BÉLA

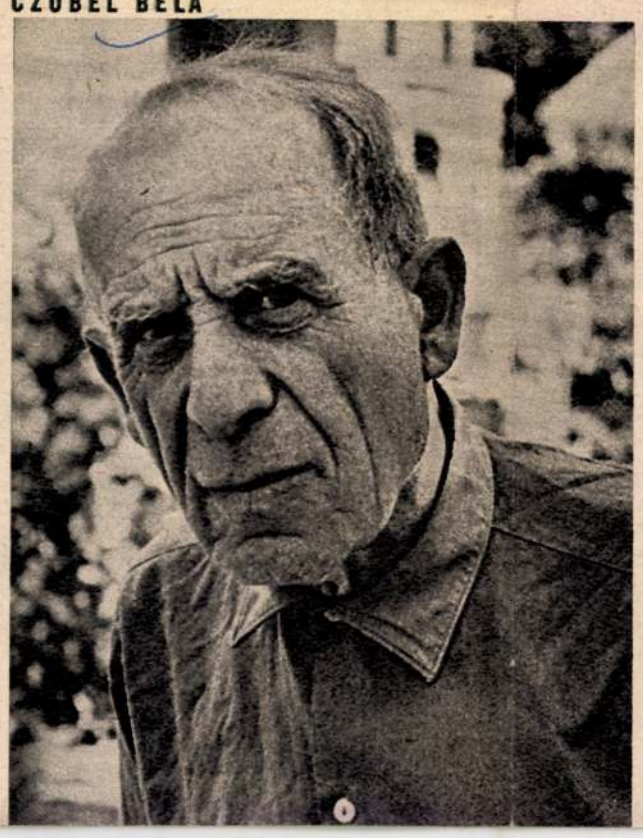

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
TÜKÖR

Koffán Károly

tanulmányait *Rudnaynál* végezte smindeddig főleg grafikával foglalkozott. Első gyüjteményes kiállitását 1933-ban rendezte, majd a következő évben Párisba ment. A francia fővárosban három éven át alig dolgozott, sokat tanult, majd *Gaugin* fametszetei adtak uj lökést művészetének. Eddig főleg rajzzal és rézkarccal foglalkozott, ettől kezdve tágult érdeklődési köre, megkezdette fa- és linoleum-metszeteinek sorozatát. Szivesen számol be saját felfedezéséről, melyet monogravurnak nevezett el — ugyanarról a kliséről három szint: fehéret, szürkét és feketét képes levonni. Igy izgatja a művészettel kapcsolatos minden kérdés. Ezért hagyta el a rajzot, melyet a legmagasabb fokra fejlesztett, alig pár vonással érzékelteti tárgyát s fordul az uj, a számára ismeretlen terület, a fa- és linoleum-metszet felé.

Művészete a legszigorubb figyelemmel kiséri az anyag törvényeit. Ez jellemzi alkotásmódját, ezért maradt szigoru és puritán. Érdeklődő kedve néha túlcsap a grafika határain, még Párisban bábszinházával nyert aranyérmet. 1939-ben jön haza Budapestre. Jelenleg elsősorban festészettel foglalkozik. A közönség alig ismeri, nyolc év előtti bemutatkozó kiállitását rég elfeledte, azóta nem szerepelt s most februárban jelentkezik majd ismét összegyüjtött munkáival. Idén kapta meg a gróf *Zichy* Mihály grafikai dijat s nemrég tért vissza ösztöndijas erdélyi utjáról. Uj terve a fiatal művésznek párisi mintára festő szabadiskolát alapitani. Természetes módon érdekli a pictura, de örök hűséget fogadott a grafikának.

A ki
Stein V

Radocsay Dezső: A magyar rajz fiatal körei. Magyarság, 1942. jan. 4.

KOFFÁN KÁROLY: HALÁSZ

Szabad Nép 1947. XII. 25.

TOLL ÉS ECSET a nép kezében

Elég egyetlen elfogulatlan pillantást vetni ezeknek a munkás- és paraszt-íróknak műveire, hogy belássuk: ez az irodalom épp olyan alapvetően különbözik a fasizmus kergeőstehetség-divatjától, mint a népi demokrácia a mult rendszer szociális demagógiájától. Az őstehetség „az örök paraszt" volt, a falu romlatlan ősereje, az ezeréves állandóság jelképe, amelyet díszes sallangokkal felékítve, hatásosan lehetett szembeállítani a haladás, a népek egymásközti megértése szellemével. A népi demokrácia irodalma szinte magától értetődően adódik abból a helyzetből, hogy a dolgozó osztályok a nemzet vezető osztályaivá lettek. Ezek az írók nem szorulnak arra, hogy a védhetetlen, a bizonyos pusztulásra ítélt multat védjék a diadalmas jövővel szemben.

Ezért nem szorultak a valóságot elködösítő „művészi" hazugságra. A valóság költői, írói ezek, magvasak és egyszerűek. Nem szorulnak elnéző kritikára sem. Nem tökéletes, amit nyujtanak, de mi lehet vonzóbb a bíráló számára, mint megfigyelni az új tehetség lassú kibomlását?

Bizonyos, hogy az új művészetet nekik is meg kell tanulniok. Mélyen és egyszersmind konkrétan fogja meg a valóságot Gárgyán Mária. Ez a 26 éves pusztai fiatalasszony. Tárgyilagos és őszinte. „Minden sorom igaz. Mintha bírám előtt állnék..." Ez a gondos, minden mozzanatra ügyelő vallomásszerűség edja meg kis novellájának jellegzetes ízét, nyelvi erejét.

Nem egészen ismeretlen már Lónyai Hajdu Sándor, ez a fiatal dorogi bányász, akit tíz esztendővel ezelőtt, még szinte gyermekkorában, bányászszerencsétlenség ért és azóta bénán fekszik az ágyban. A betegség adta meg neki az időt és távlatot a nagy szándékhoz: hogy a bányászok életét és jellegzetes mondaköltészetét nagy, egységes költői műbe foglalja. Versei ennek a műnek a töredékei.

A munkások gondolatvilágát, az új nemzedék jövendőjének nagy problémakörét teszi a magáévá Kónya Lajos, az Oroszlán-bányatelepre került fiatal tanító. „Régi hasonlat: a fehér papír a gyermeklélek... De biztos, hogy a lelkük még fehér?" — kérdi gondterhelten. De a feleletet hamar megleli saját kérdésére: A világ mindig újjászületik".

Keszi Imre

Ujjászületés

Kék és fehér és ragyogó ezüst
ma a világ, a hátam közepén
csücsül a nép és fortyog mint az üst
a kásás hó és hat csille szén,

amit pöfögve és dohogva von
a kismozdony. A sin egy pocsolya.
Az ablakon a gépész kihajol,
fujja a füstöt. Szép a mosolya.

És lábak, csípők mozdulnak a föld
hasában, vajudik szelid
kinnal a mélység. Olvad a göröngy.
A világ mindig újjászületik.

Türelmetlenül emelgeti a
rozsdás ekét, fogast, ásót-kapát,
mert felszabadult a puszták fia,
és nincs kasznár és nincsen uraság.

Szabadság! — zengik körül a hegyek.
Tavasz! — szól és könyebbül a szegény.
Kis kokárdát szorongat a gyerek.
s boldog, bolond fény csillog a szemén.

Kónya Lajos
tanító.

Ahol az egyke ...

Ahol az egyke nem volt képes
Gyökérre kapni, korcs virágra:
Az itt a bányász-utcák népes
És gyermeklármás vig világa.
Pedig az élet itt se könnyebb,
Kijut a harcból, gondból, gyászból —
S e földön mégis többet szülnek
Az asszonyok, mint bárhol máshol.

A bánya táján, mint a fürjek,
Örökké lármás, gyermekzaj száll,
S nem ritka hely, hol tizen ülnek
Az asztalhoz, ha délre jár már.
Pedig a bányász ott a mélyben
Keményen kell a harcot állja,
De ring a bölcső s gyermek-fényben
Ragyog a bányász kunyhók tája.

Szórják az élet zengő magvát,
Gyermek-szivekbe rejtett álmot,
Amelyből holnap termő nagy fák
Serdülnek, büszke óriások;
Erősek lesznek s orkán-állón
Felhők fölé az égbe nyúlnak —
S a korcs-derekú meddő fákon
Vidám mosollyal gúnyolódnak...

Lónyai Hajdu Sándor
: bányász

Három arckép a Láng-gépgyár festőiskolájából

Koffán Károly, a kiváló grafikus, a Láng-gyár esti festőiskolájának mestere számol be munkaterületéről.

Délután 5 óra. A Külső Váci-úton szürke köd ül, az üzemekben szürke por száll. Se a port, se a ködöt nem tudják szétszaggatni a munka végét jelző szirénák. A munkapadok mellől, az olvasztókból, öntőkből, pincékből és állványokról, tömnek elő a munkások.

Guzsik Gusztáv csendes, alig szóló, negyvenévkörüli ember. Arcvonásai keserűek. A szája keskeny, szorosan bezárt. Szemei mintha egy kicsit messzebb néznének, az a rejtett kis csillogás biztosan az otthonnak szól, az újszülött kislánynak, vagy a két nagyobb, csibész fiúnak.

Guzsik a Ganz-hajógyárban mázolt egész nap. Most a Láng-gépgyárba tart. A kultúrházba. Ott van már *Bencze* József a Magyar Pamutiparból, *Kreiner* Lajos, a Láng kovácsmühelyének müvezetője. És sokan, akiket nem ismerünk. Ez a Láng-gépgyár esti festőiskolája.

Guzsik arcvonásain a keserűség most szigorú figyelemmel párosul. Igy nézte a világot is egy életen át, mérlegelve, mindent jól megjegyezve, ami fontos. A szemében most az a furcsa kis csillogás megnött, a papiros széles világgá tárul s ezt a világot ő maga rendezi be. *Itt Guzsik az úr. Belészólása csak a saját lelkiismeretének és jóizlésének van.* Ez a világ tiszta, egyszerű és hirdeti a munka örömét, a jól elvégzett apró dolgok és nagy teendők egyforma fontosságát. *Hej, ha a kinti világot is ő rendezhette volna...!*

Bencze József még fiatalember. 24 éves. Ő előtte már most egészen másképpen tárul fel a világ. Bár az ő élete sem volt rózsás. Ő mindig csak tanulni akart, festeni, vagy szobrokat gyúrni, de hogyan juthatott volna mindezekhez egy szegény proligyerek? Most idejár a festőiskolába, *a tehetségére már a gyárban is felfigyeltek s könnyítettek helyzetén,* nem tüzoltó már, hanem a propaganda-irodán dolgozik, plakátokat, nagy fali dekorációkat fest. Persze számára az „igazi" a nagytermészet megfigyelése és ennek saját elképzelése szerinti megformázása. Bencze most szobrászkodik. Előbb ugyan rajzolt és nem tudta még, festő vagy szobrász lesz-e. De az a habozás csak rövid ideig tartott. Most már biztos benne, hogy a szobrászat az igazán neki való.

Kreiner Lajos, 45 éves, nős, gyermeke nincs. De aki Kreiner Lajos

Guzsik Gusztáv: FIU A SAMLIN

itteni rajzait nézi, az meglátja rajtuk a családapa szeretetét. Könnyü megérteni a rajzok után, hogy egy kislányt örökbefogadott. Müvezető, az egész kovácsmühely az ő keze alatt van. Ehhez sok önbizalom, felelősségérzet kell. De derü is. Kreiner elvtárs a fehérpapiros előtt is így viselkedik. Derüsen, de azért mindent alaposan, jól megfigyelve s pontosan mindent a maga helyére téve. *Nem készül művésznek. Neki megvan a hivatása, azonfelül ott van a szerelme, a művészet. Épp úgy él egyiknek, mint a másiknak, összeolvasztva, kiegyeztetve a fehér papiroson, ezt az ő saját külön gazdag világát.*

Ma hétfő. Szerdán és pénteken újra itt lesz Guzsik, Bencze és Kreiner elvtárs és a többiek. És jövő héten is. És az azután való héten és a következő hónapban. Mert ők nem véletlenül, szeszélyeknek engedve jönnek ide. És ha a sors kegyes lett volna hozzájuk, ezelőtt 20 évvel, nevüket valószínüleg nem most hallanánk először.

Koffán Károly

Kreiner Lajos: MUNKAS

ASSZONY A PUSZTÁN

Irta: Gárgyán Mária

1938.

Igen! Arról az esztendőről írok, melyről azt állitják, hogy a béke utolsó esztendeje volt. Arról az esztendőről írok.

Varró vagyok — a szabad időmben. Az uram napszámos. Az anyósom özvegyasszony. A várostól bérelt még a férje négy hold földet. Épületet még az elhalt apósom emelt a kis tanyán. Szoba-konyhás lakást. És egy külön kis nyárijszobát. Az anyósom foglalta el a szoba-konyhás részt és mi ketten az urammal lakunk a kis nyári szobában...

Most töltöttem be vízkeresztkor a huszonkettedik évemet. Négyesztendős házasok vagyunk. Az uram huszonötesztendős. Az anyósom örömmel fogadott a házba. Erős, munkabiró asszony vagyok, ha kistermetü is. És varró vagyok. Télen is megkeresem a kenyeremet. Még mint új asszonyt, behivott a lakásába az uram anyja és megmondotta, hogy rám vár a lakásának kitakarítása. En kereken kijelentettem: Abból nem lesz semmi! Ha a szobakonyhás lakást átadta volna, örömmel gondoskodtam volna róla. De így! Né kívánjunk rosszat egymásnak, de nő is ögyünk egy asztalnál...

Az uram igen derék ember. Nekem adott igazat. Ő bejár szüléjéhez. En csak akkor beszédezek, ha elkerülhetetlen.

Férjem, ha ideelőtt elvégezte a földi munkát, napszámba jár. Szeretik a környéken. Mindennapra akad munkája. Egyik helyen fát vág résziből, a másik helyen krumpliért dolgozik. Pénzt nem fogad el. Egy pengő a napszám...

En varrok. Olykor-olykor megkeresek négy pengőt is egy nap. De részletre vettem egy varrógépet négyszáz pengőért. Mikorra törlesztem le...

És mikor varrhatok! Egy tehene van az anyósomnak. En gondozom, ezért kapunk egy liter tejet naponta. Ha az uram munkába jár, én takarítom az istállót. En hordok be szárat. Lajhítok vizet a két kis malackánknak. Felsöpröm az udvart.

Szegények vagyunk. Nincs kerítés a házunk körül. Ha Szultán nem lenne, észre se vennénk, ha valaki beállit...

A legközelebbi tanya hozzánk majd félkilométerre esik. Tanács Béla tanyája. Jómódú gazda. Olyan idös, mint az uram. De italos. Átjárogat hozzánk. De mindig akkor, ha az uram távol dolgozik. Mit tegyek vele?

Az egész környék Tanács familija. Türöm csúnya tempóját. Azt nem fogja megkapni soha, amire a foga vásik... Pedig sok minden kellene a háznál... Rá vagyok utalva. A Várostanya boltosa távol van, majd egy órajárásnyira. Tanácsnak lovai vannak... Italos... Az én emberem tisztajózan ember. Becsületes, szépszál, barna férfi... De nincs semmije. Szobánk két méter széles és négy méter hosszú. Egy ágy, egy kis asztal, két szék, egy kis szekrény az egész bútorzat. Kezemmel, bár alacsony vagyok, könnyen elérem a mestergerendát. Egy kis ablak bámul a udvarra. Az ajtónk üvegezett. Bizony ez nagy baj télen...

Az uram igen sokszor két-három-négy napig is távol dolgozik, ilyenkor a varrógépet odatolom az ajtóhoz. Ha odeelő van az uram, szivesen dolgozok egész éjjel. Ha egyedül vagyok, korán levackolom magam. Hogy a világosság ne árulja el, hogy fönt vagyok. És én sokkal jobban félek világosságban. Sötétségben közel érzem magamhoz a Gondviselőt. Lelkiismeretem tiszta. Ha egyedül vagyok a sötét kis szobámban, olyan megnyugvás fog el, amilyent talán a városi féle nem ismer... Nem látok rémképeket. A világosságot úgy fogom fel, hogy ilyenkor a Teremtő magamra hagy, hogy magam védjem meg magam. Hisz azért van szemem és eszem, hogy megkülönböztessem a jót a rossztól...

Pusztán, a varró mindenről tud... Ha temetés, ha lakodalom adódik elő, befordulnak hozzám ruhaalakítás miatt... Alkuvás közben kitárul előttem minden ház ajtaja-ablaka. Örömükben, bánatukban osztozkodnom kell.

Már életmentő is voltam... Kiri Pirost mentettem meg. Mértéket vettem a szép süldő leány derekáról.. Kacagva beszélt közben a nemrég lefolyt dugott bálról. Piroskám, lelkem, mondottam az ártatlannak, mikor lösz az esküvötök. Nem olyan sürgös, mosolygott rám teljes tudatlanságban. Hát pedig én sürgösnek tartom. Piroska tovább tempózott: Hát aztán kihez mönjek férjhön? Tudod jól, hogy szolgáló lány vagyok az erdőtanácsosék.nál. Nem mondom, jól fizetnek, de nem biztos, hogy mögtartanának, ha férjhözmönnék.

Nem tudtam sehogysem a számra lakatot tenni: Hátha gyerököd lösz! Megtartanak? — De jaj, meg is bántam tüstént, hogy eljárt a szám. Piros ezét vesztette. Összeesett, minha taglóval vágták volna fejbe. Alig tudtam magához téríteni. Esküdözött, hogy soha még a kezit sé fogta mög legény. Mögátkozták. Megverték szömmel.

Majd sikoltozni kezdett, hogy ő nem megy tapodtat sem el tőlem, itt köti föl magát. Bizony szörnyü helyzetbe kerültem. Kifaggattam. Három hónappal azelőtt pálinkát főztek, mert pálinkafőző is van a gazdájánál, verje meg az Isten, messziről is hoznak oda törkölyt, főzésre. Leitatták, azt sem tudja, hogy ki főzött pálinkát azidőben. Csak annyira emlékezett, hogy egyik nap igen álmos lett. Talán le is feküdt ebéd után a kazalba... Nem tudott semmiről mai napig... Se apja, se anyja nem élt Pirosnak. Egy nagybátyja, Tóth Gergő nevelte föl. Még jó, hogy hazakerült az uram! Hamar megértettem vele a dolgot.

Az én jó uram mentette meg Pirost az életnek: ne légy szamár, Piros, Isten ellen és a gonoszok ellen nem tudunk védeközni. Bemégy a városba szolgálni. Ha elgyön az ideje, jelentköző! a klinikán. En meg örökbe vöszöm a kis bitangot... Ilyen jó embör az uram.

Nem lött az örökfiből semmi! Piros nem birta kiviselni a terhét... Menynyi rosszat tött már a pálinka...

TUDOMÁNY

Az atomenergia jövője

A föld egyenlítője

hóval és jéggel borított fáilan vidék, a Nap mint vörös, sugártalan golyó áll ködfoszlányok mögött az Ember tragédiájának tizennegyedik színében. A Nap már alig melegít a költő képzelete szerint, ezért a Föld is kihült, az ember elpazarolta a természet kincseit, új energiaforrást nem talált, *„a tudomány nem győzött végzetén"*.

Valóban ilyen szomorú sors fenyegeti az emberiséget? A költő sötét képeit alátámasztják a tudomány adatai? Tény, hogy az ember, különösen a legutolsó, erősen iparosodott évszázadban gyorsan fogyasztja el a természet könnyen elérhető energiakészletét. Az a kőszén és az a kőolaj, amely az évmilliókkal ezelőtti növény- és állatvilágból keletkezett, ma sokszorta gyorsabban fogy el, mint amilyen gyorsan utána képződhet. A földtan tudósai megbecsülték az egyes országok kőszén-, kőolaj- és földgázkincsét, becslések szerint *néhány évszázad, vagy talán még rövidebb idő alatt a készletek általában kimerülnek.* A Nap sugárzásának csökkenését nem észleljük, *a napfény elfogyásától évezredekig nem kell tartani, de ez egymagában nem képes az ipar óriási energiaszükségletét fedezni.* Ha a kihülés réme nem is, de az ipari energiahiány veszélye fenyegette az emberiséget. Ezen segít az atomenergia felfedezése, mielőtt még a közvetlen hiány beállt volna.

Az atomfizika

körülbelül 50 éves ága a fizikának, de az atomenergia gyakorlati felhasználása csak 8 éve kecsegtet kilátással. *Maga az atom fogalma 2000 éves, de az atom pontos adatait csak a legutóbbi évtizedekben ismerték meg.* Tudjuk, hogy az atomok az anyagoknak milliomod milliméternél kisebb részei. Az aluminium atomjainak átmérője például a milliomod milliméter harmadrésze. Az aluminium atom súlya 45 kvadrilliomod gramm. Az egyforintos pénzdarab méreteit minden irányban százmilliószorosan megnagyítva *100 kilométer vastag, Budapestől Gibraltárig terjedő 2300 kilométer átmérőjű korongot kapnánk és ebben az egyes aluminiumatomok ping-ponglabda méretű golyók volnának.* Ezek az atomok elég szorosan egymás mellett feküsznek és szabályos rétegekben töltik meg a korong belsejét.

Az atom nagyon kicsiny, de ezért szintén összetett rendszer. Külső részét elektronokból álló elektronhéj alkotja, belsejében, középen foglal helyet az atommag. Elektronhéj és atommag több szempontból ellentétei egymásnak. Az atom terének túlnyomó részét az elektronhéj tölti be, viszont az atommag igen kicsiny, az atom átmérőjének százezred része. Ezzel ellentétben az atom tömegének kb. 99.98 százaléka az apró atommagban van egyesítve és csak 0.02 százalék található meg a „nagy" elektronhéjban. Ennek az a következménye, hogy a mag igen kemény, tömör képződmény, az anyagot rendkívül összetömörítve tartalmazza. (Átlagos fajsúlya köbcentiméterenkint ezerbilliő gramm.) Azonkívül az elektronhéj negatív, az atommag pozitív villamos töltésű. Folytatva hasonlatunkat *a ping-ponglabda belsejében harmad ezredmilliméteres, bacillusnál is kisebb golyó volna az atommag.* A tömeget a térfogat arányában nagyítva modellünkben a 45 grammos golyóból 44.99 gramm jutna az atommagra és csak 0.01 gramm az elektronhéjra.

Az elektronhéj

megváltoztatása könnyen sikerül. Ha szenet elégetünk, fémet savban oldunk, akkumulátort töltünk stb., stb., mindegyik esetben az elektronokból álló héjban történik valami. Röviden: az egész kémia az elektronhéjak átalakításának tudománya.

Az atommag jellemzi az atom anyagi minőségét. Az atommag építkövei a neutron és a proton. Ezek közül a neutron egy darab semleges, villamos töltésnélküli anyagi a proton pedig ugyanakkora anyagmennyiség pozitív villamos töltéssel. A proton és neutron szabják meg az illető elem anyagi mibenlétét. Például az aluminium atommagjának összetétele: 13 proton + 14 neutron, a magnézium atommagjáé pedig: 12 proton + 12 neutron. *A legnagyobb atommagok közül való az urán atommagja:* 92 protonból és 146 neutronból áll. Lényeges vonás, hogy az atommagok igen állandóak. Ha sikerülne az aluminium atommagjából 1 protont és 2 neutront kilökni, akkor magnézium lenne belőle. De a kezünkben tartott aluminium egyforintos *csak akkor változna át a maga egészében magnéziumdarabbá, ha ezt minden egyes atomjának magjánál meg tudnánk tenni.*

Az atommag átalakítására

nagy sebességű elemi részecskéket, például neutronokat hajítanak feléje. Szerencsés találat esetében letörhet az atommag egy része és más elem atommagja keletkezik. Gondoljunk csak arra, hogy a ping-ponglabda-modell golyóinak közepén lebegő bacillusméretű magokat milyen nehezen lehetne egy még kisebb részecskével, a neutronnal eltalálni. És akkor sem biztos, hogy minden találat sikeresen tör. Kisméretű atommagátalakításokat, végeredményben elemátalakításokat 1919 óta végeztek a tudósok, de a keletkezett új atommagok száma olyan kevés volt, hogy csak különleges műszerekkel sikerült a kimutatásuk.

Az anyag nagyobb mennyiségének átváltoztatására 1939-ben nyílt kilátás. *Ekkor fedezték fel az urán láncolatos bomlását.* Van egy ritkább fajta uránium-elem, ennek atommagját 92 proton és 143 neutron alkotja. Ha ebbe egy neutron ütközik bele, az egész atommag széttörik és néhány (1, 2 vagy 3) neutron is keletkezik az atomtörmelékek mellett. Ezek a neutronok útjuk közben újabb urán-atommagokba ütköznek és ezeket is széttörik. Ekkor szintén újabb neutronok keletkeznek, amelyek szintén folytatják az urán-atommagok széttörését és így fut tovább a folyamat addig, amíg az anyag egész mennyisége szétesik. Lényeges dolog, hogy *az atommagok törmelékei igen nagy sebességgel szaladnak szét és ezáltal rendkívül nagy energia szabadul fel.* Ez a nagy energia hőfejlődéssel és légnyomással jár. A Japán ellen használt atombombákban kb. 1 kilógramm ritkább fajtájú urán bomlott szét milliomod másodperc alatt és *annyi energia szabadult fel, amennyi Budapest 1 hónapi villamosenergiafogyasztása.* A hatásról képet ad az a beszámoló, amelyet egy évvel később a helyszínen járt szovjet katonai bizottság közölt a Novoje Vremja című folyóiratban. A legpusztítóbb a láng hatása volt: egy pillanat alatt pusztító tűz sepert végig a városon. Közben az irtózatos légnyomás is elvégezte a munkáját és a talajban napokig megmaradó veszélyes radioaktív sugárzás utólag is alattomosan pusztította a lakosságot. De a szilárd építmények, a falak megmaradtak. Az atombomba *elsősorban a polgári lakosságot pusztítja, ezért eltiltása valóban az emberiesség kérdése.* De fordítsuk figyelmünket inkább a békés felhasználására.

Az atombomba

anyagának lassú felbomlása lehetővé tenné *igen sok energia felhasználását új termelő munka számára.* Az erre szolgáló berendezés vázlata a következő. 4—5 méteres kockát építenek a legtisztább szénből, gondosan tisztított grafitból. Ebbe a kockába kb. 40—50 centiméter távolságban közönséges, kevert uránból álló rudakat tolnak be. A világűrből vagy bárhonnan a készülékbe berepülő neutronok a ritkább fajtájú uránban megindítják az atombomlást. Az ebből származó neutronok mindinkább gyorsítják a folyamatot. Közben a közönséges urán atommagjai neutron felvételével plutoniummá lesznek. Ez az elem is részt vesz az atomhasadásban. A grafit a neutronok megfelelő sebességre való lefékeződését célozza. A folyamat alkalmával a felszabaduló energiától az egész építmény mindig jobban felmelegszik. Az uránrudak és a grafit között áramló hűtőviz vezeti el a fejlődő meleget. *Ezt a megmelegedett vizet vagy más hőt közvetítő anyagot kell a kazánon átvezetni és ennek melege forralja a kazán vizét. A kazán gőze azután úgy táplálja az erőművet, mint eddig.* A berendezést úgy kell megépíteni, hogy önműködően vezérelje saját magát működésének egész tartama alatt, mert *a veszélyes sugárzás miatt nem lehet közelébe menni.*

Számítások szerint

az uránbomlással termelt energia sokkal olcsóbb, mint a kőszénnel termelt. Eddig ezeket a berendezéseket Amerikában csak a plutonium gyártására működtették, de az energiát nem hasznosították. Most lehet arról olvasni, hogy az energia felhasználásával kezdenek foglalkozni. Az atomenergiatelepek építésének ezzel az atombomba gyártásának alapelve nem titok, a mérnökök, tudósok feladata a nagyszámú és nem megvetendő nehézség leküzdése. Természetesen itt igen hasznos a már addig megszerzett tapasztalat, de elvben a feladat megvalósítható bármely iparilag, műszakilag feljett ország számára. Teljesen megfelelt a várakozásnak, amikor Molotov bejelentette, hogy a Szovjetunióban is eredményesen foglalkoznak atomfizikával, az atombomba gyakorlati megvalósítását ismerik és az atomenergia felhasználása terén eredményes kísérleteket folytatnak.

Ha a szén és kőolaj el is fogy, még *beláthatatlan ideig termelhet az emberiség energiát az uránból.* Tulajdonképpen akkor is, úgy mint a kőszénnél egy nagy örökséget, régtől fogva felraktározott erergiát használ fel az ember. A kőszén a rég elmult korszakok napfényenergiáját gyüjtötte össze számunkra, mert az őserdők faanyaga a napfény energiájának segítségével képződött annak idején. Amikor még ezerszerte régebben a csillagrendszerek ősködében egyszerűbb atommagokból urán-atommagok képződtek, akkor raktározódott el ezekben az atommagokban a rendkívül sok atomenergia. *Ezt szabadítja fel korunk embere, amikor az energiatermelő kockában szétpukkantja, elsüti az energiában gazdag urán-atommagokat.*

Dr. Vermes Miklós

Új életmentő csónak

Uj életmentő csónakot mutattak be a brit szakszervezetek képviselői előtt. A csónak abban a pillanatban, mihelyt vízre bocsátják, önműködően világító rakétát lő a magasba, mely mintegy 600 méter magasságban 150.000 gyertyafénnyel 4—5 percig világít. Fényét 40 kilométeres körzetben a legviharosabb időben is jól látni.

Orvosi meszet a lisztbe

Tarján Róbert dr., a Közegészségügyi Intézet élelmezési osztályának vezetője érdekes javaslatot dolgozott ki a kenyér tápértékének megjavítására. Tarján doktor javaslata szerint a kenyér minőségét nagy mértékben megjavítaná, ha meszet adnának hozzá, egy kiló liszthez 10 grammnyi kalciumkloridot, orvosi meszet. Ez az eljárás megakadályozná az egyik jellegzetes magyar népbetegséget, a fogszuvasodás további terjedését, csökkentené a sok ficamot is, amely szintén sajátos magyar baj s amely szintén a mészhiány egyik következménye. Hozzájárulna a csontok megerősödéséhez is s talán csökkentené hirhedt „exportcikkünk": a törpék és a kígyóemberek számát.

RUSZNYÁK PROFESSZOR
az orvostudomány három nagy újításáról

— Három nagyobb tudományos újítás az, amivel az orvostudomány eddigi fegyvertára az utóbbi években kiegészült — mondja *Rusznyák* István elvtárs, orvosprofesszor. — *Az altatás modern módszerei* lehetővé teszik olyan bonyolult műtétek elvégzését, amilyeneket korábban nem lehetett volna elvégezni. Újak egyrészt a vegyi anyagok, amelyek az altatásra használatos régi anyagoknál sokkal kevésbbé, vagy egyáltalán nem viselik meg a szervezetet és újak az altatásra használatos műszerek, amelyekkel lehetővé válik a narkotikus állapotnak a kellő időtartamra való szabályozása. A másik fontos újítás az úgynevezett *antibiotikumok fokozottabb használata.* Ezek az ismert baktériumpusztító penészgomba-tenyészetek különböző fajai, amelyek közül már itt is ismeretes a penicillin. Ennek tökéletesítése a sztreptomicin, amelylyel a Szovjetunióban gyógyítani tudják az eddig százszázalékig halálos végződésű *gümőkóros agyhártyagyulladást.* A sztreptomicin nálunk nem ismeretlen, de sajnos, csak igen kevés jött be, az is többnyire feketén. A harmadik újítás *a rádióaktív anyagok fokozottabb felhasználása* a gyógyításban. Nálunk ezek közül csak a rádiumot használják fel. Jelentőségük a rák- és az egyéb rosszindulatú daganatok, továbbá a fehérvérűség egyes esetcinek gyógyításában van. E téren Amerika mellett Anglia vezet.

Az amerikai trösztök — a technikai haladás ellen

1946 novemberében az amerikai kongresszus monopóliumokkal foglalkozó albizottsága, a Kefeuver Komité 432 oldalos jelentést adott ki, mely többek között a következő vádakat emelte:

1. A nagy trösztök rendszeresen megvásárolnak fontos szabadalmakat és találmányokat, amiket aztán kinasználatlanul hagynak.

2. Alacsonyabb minőségű termékeket kényszerítenek az amerikai fogyasztókra.

3. Csökkentik az amerikai nép életszínvonalát és munkanélküliséget okoznak.

Bár a nagytőke ellenőrzése alatt álló amerikai sajtó mindent elkövetett hogy elhallgassa a jelentést, részletei mégis kiszivárogtak és megvilágítják az amerikai kapitalizmus igazi arcát.

Csodagyufa, fluorescens világítás, fényszórók

Tom *C. Clark*, az Egyesült Államok fő-államügyésze egyik előadásában az amerikai gyufatröszt üzelmeire mutatott rá. A feltalálók „csodagyufát" fedeztek fel, mely egymásután ezerszer volt meggyujtható. *A gyufatröszt urainak azonban eszük ágában sem volt megengedni, hogy az új találmány, mely a gyufafogyasztást erősen csökkentette volna, a fogyasztókhoz jusson.* A Diamond Match Co. megvette és elsüllyesztette a találmányt.

A General Electric és a Westinghouse, az amerikai villamossági ipar két óriása megegyezést kötöttek, melynek értelmében az első főként áramfejlesztéssel, a második a szükséges felszerelések előállításával foglalkozik. A megállapodás már érvényben volt, amidőn kiderült, hogy az úgynevezett Mazda fluorescens lámpák használata kevesebb áramfogyasztással jár, mint a villamos-körték.

Kevesebb áramhasználat kisebb profitot jelent. A General Electric és a Westinghouse között tehát újabb megállapodás jött létre, melynek eredményeként megegyeztek, *hogy ki kell küszöbölni a Mazda-lámpák minden olyan használatát, mely a lakosság világítási költségeinek csökkentésével járna.* A General Electric a Morgan bankház ellenőrzése alatt áll, a Westinghouse a Mellon-család kezében van...

Wendell Berge, az USA volt helyettes főügyésze a fényszóró zseblámpákkal kapcsolatban a következő esetet tette közzé. Az érdekelt vállalatok azt tapasztalták, hogy a villanykörték mostani minősége mellett egy-egy körte addig használható, amíg 3 elem. Kiszámították, hogy amennyiben a körték minőségét lerontják, s minden elem elhasználásához külön körtére lesz szükség, üzleti lehetőségeik 60 százalékkal növekednek. Persze, nem sokáig haboztak a lerontással.

A „D" vitamin története

A „D" vitamin gyártása egy wisconsini alapítvány kezébe került. Az amerikai igazságügyminisztérium úgynevezett trösztellenes osztálya vizsgálata eredményeként a következőkben foglalta össze a gyártási monopólium viselt dolgait:

1. Az alapítvány belső monopóliumot létesített, körülhatárolta a vitamin termékek hatását s önkényesen magas árakat jegyzett. 2. Megfontolás tárgyává tette a „D" vitaminkészítmények denaturalizálását és felhígítását. 3. Teljes érdektelenséget mutatott minden olyan tudományos kutató munkásággal szemben, mely nem járt azonnali kereskedelmi előnyökkel. 4. Mihelyt versenytársak tűntek fel, költséges szabadalmi perek megindításával zsarolt. 5. Egyéb, versenyt jelentő gyártási eljárásokat elsüllyesztett. 6. Nemzetközi kartell-megállapodásokat létesített, többek között a német I. G. Farbennel. 7. Mindent elkövetett, hogy a tudományos kutatás olyan eredményeinek nyilvánosságra hozását megakadályozza, melyek érdekelvel ellentétesek voltak. 8. A rögzített árakon való eladás biztosítására valóságos rendőri szervezetet létesített elosztói ellenőrzésére. Ha valaki az előírt magas árnál alacsonyabban merészelt eladni, fekete listára került. 9. Megtiltotta és megakadályozta, hogy az elosztó cégek közül bárki is tudományos kutatással foglalkozzék.

Mesterséges kaucsuk és hajlitott üveg

A világ legnagyobb olajtröszt je, a Standard Oil, az I. G. Farbennel kötött megegyezés értelmében hosszú ideig megakadályozta műkaucsuk gyártását, a „butyi" nevü terméket előállító eljárás eltitkolásával. Ez a gyártmány olcsóbb, mint a természetes kaucsuk és belső csövek előállítására minőségileg alkalmasabb. A Standard Oil még ezzel sem érte be: *más vállalatokat is visszatartott a műkaucsuk gyártásától azzal, hogy amennyiben erre rászánnák magukat, a Standard is kihasználja szabadalmát, de náluk alacsonyabb áron adva, tönkreteszi őket.*

Tanulságos a hajlított üveg (plexiglass) esete is, melyet repülőgépek szélellenzőjéül használnak s egyben fontos nyersanyaga a fogászatnak is. Amerikai előállítója, a du Pont de Nemours vegyi tröszt kartelmegállapodások révén kiküszöbölt minden versenytársat, majd *csökkentette a termelést, végül pedig az egekig emelte az árakat.* A hajlított üveg fontját kereskedelmi célokra fontonkint 85 centért, fogászati laboratóriumoknak és fogtechnikusoknak pedig pontosan ugyanazt az anyagot fontonkint 45 dollárért adta.

★

Imez a vádirat az amerikai monopóliók ellen. Mikor lesz a tárgyalás?

Koffán Károly

1021

Koffán Károly kiállítása Vásárhelyen

A vásárhelyi Tornyai János Múzeum falain általában festmények és grafikák kerülnek bemutatásra. A korábbi években sor került ugyan két fotokiállításra is (Sugár Kata és a Szociofoto), ezek azonban inkább történelmi jelentőségük miatt kaptak helyet a múzeumban. Most ismét fotokiállítás nyílt, de ez alkalommal kortársi fotográfiák sorakoznak a földszinti kiállító termekben. A múzeum főprofiljához mégis közvetlenül kapcsolódnak az itt kiállított fotók. Koffán Károly lencséje ugyanis — képzőművészeket örökített meg. A művészet és a művészek szeretete pedig Vásárhelyen élő hagyomány. Ezen az általános vonzódáson túl azonban a fotografiák idekerülését még az is motiválja, hogy a vásárhelyi tárlatlátogató közönség számos ismerőst fedezhet fel a képek sorában. Részben olyanokat, akik itt élnek, részben olyanokat, akik gyakran fordulnak meg a városban és rendszeres kiállítói az Őszi Tárlatoknak. Mindemellett a portrék művészi megoldása is agitál a fényképek mellett. Egyet kell ugyanis értenünk Cocteaunak azzal a megállapításával, amire Végvári Lajos professzor a kiállítás megnyitójában is utalt, hogy az a művészet, amit egy adott kor annak tart. És korunk egyértelmű állásfoglalása a fotoművészet mellett alig vitatható.

Koffán Károly felvétele: SZALAY FERENC

Mielőtt azonban a fotókkal foglalkoznék, hadd mutassam be néhány szóval azt, aki a fényképeket megalkotta, Koffán Károlyt a magyar művészeti élet egyik rendkívül érdekes, sokoldalú egyéniségét. Tulajdonképpen grafikusművész és mint ilyen, komoly sikereket aratott. Több egyéni kállítást rendezett (1933, 1940, 1947) és a Képzőművészeti Főiskola tanáraként hosszabb időn át művészetpedagógiai tevékenységet is folytatott. Azután egyszerre közelebbi és közvetlenebb kapcsolatot valósított meg a természettel, amelyhez mindig is vonzódott. Hajnali madárlesekre indult a budai hegyekbe, de nemcsak a madár dala, és lencsevégre kapott látványa, hanem életmódja is érdekelte. Így lesz a magyar ornitológia egyik ismert művelője. A természet világa a madarak mellett az ember is érdeklődése központjában áll. Elsősorban nyilvánvalóan azok az egyéniségek, akiket legközvetlenebbül ismer, akikkel évtizedeken át szinte naponta találkozott: művésztársai.

Ismerve életük, magatartásuk, gondolkodásuk, karakterük, a feladat most már a portrék létrehozásánál adott volt: Azt a pillanatot örökíteni meg, amelyben az egyéniség, a temperamentum, a magatartás leginkább kifejeződik. Ez, az emberismeret, a megfigyelés, a kivárás és nem egyszer az ösztökélés, sőt a provokálás művészete is a sajátos fotográfiai eszközökön és lehetőségeken túl.

Ha ez a pillanat megvan, a többi már a formai megoldáson múlik — bár ezt sem szabad egy pillanatra sem lebecsülni, hiszen a kettő elválaszthatatlan egymástól.

Csak egyetlen utalás arra, hogy milyen nagy utat tett meg a portréfotózás néhány évtized alatt. Még a húszas években is merev, „trónonülő", ünnepélyes, „fenséges" portrék születtek, és aki ettől eltért, az nevetségessé vált. Ma ezek az ünnepélyes, trónoló portrék keltenek humoros érzéseket bennünk. A mindennapi élet, és az élet értelmét jelentő alkotó munka ott van a portrék legtöbbjén. Elég itt Somogyi József portréjára utalni, ahol a munkaruhán a gipsz és az agyag fröccsent apró darabjai anyagszerű hangsúllyal vannak jelen. De ugyanígy nagyon is kifejező Pátzay Pál portréja, amelyen kényelmes fotelben, értekező gesztusban és házias mellény öltözetben mutatja be Koffán Károly a magyar szobrászat egyik „nagy öregjét".

A vásárhelyiek közül Kohán György szuggesztív tekintete, gondolkodó, meditáló, cigarettát tartó ujja, vagy Szalay Ferenc kamaszosan lendületes fejmozdulata és mosolya, Németh József Nagy Istvánra emlékeztető komolysága, művészönérzete, Samu Katalin nyilvánosságot kerülő elfordulása, mind-mind nagyonis „találó pillanatok".

Nincs mód és lehetőség az adott kereteken belül minden portré elemzésére, csak annyit még, hogy változatosak, ötletteljesek, néhol már a fotokarikatúra szintjén szellemesek és őszinték.

Még egyetlen gondolat a portrék kapcsán. Ez pedig az, hogy vajon az így ellesett jellemző pillanatok megörökítése mellett van-e még feladata a portré festésnek is korunkban. A válasz határozott igen. A képzőművész, a festő, vagy a szobrász újjáteremtve, és most már nem a pillanat, hanem az állandó jegyek egybe ötvözése útján szól az emberről. Csak két példa a legutóbbi tárlatokról, hogy ez a szólás mennyire más, mint a fotó. Az amiről Szalay Ferenc „B. F. portré"-jában, és Németh József „Mári néni"-jében vallott fotóval nem lett volna elmondható. Mindkét megjelenítés érvényes, csak más-más módon.

DÖMÖTÖR JÁNOS

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

VILÁG PROLI

SONGRÁD
MEGYEI ★ HÍRL

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPART LAPJA

ZOMBAT, 1968. MÁRCIUS 16. Ára: 70 fillér XXV ÉVFOLYAM 64. SZÁM

Pánik és kaosz a nyugati aranypiacon

LONDON, WASHINGTON — ITI

A nyugati aranyláz okozta ponyodalmak tovább szélednek. Jenkins angol pénzügyminiszter pénteken hajnalban jelentette be az angol alsóház ülésén, hogy egy napra, azaz péntekre, bezárják a londoni tőzsdét, hogy egy próbálják meglassítani az aranyvásárlási folyamatot. Párizsban azonban a színesfémtőzsde pénteken is nyitva tartotta kapuit, s folytatódtak az aranyeladási és -vásárlási üzletek. A jelentések beszámolnak arról, hogy az arany ára csaknem egynegyedével volt magasabb, mint amennyit az amerikai kormány hivatalos áron továbbra is erőltet.

mány is csütörtökön este. Az Egyesült Államok szövetségi bankrendszerét irányító Federal Reserve Board fél százalékkal emelte a leszámítolási kamatlábat. Az Egyesült Államokban az intézkedés nyomán érvénybe lépő ötszázalékos kamatláb az 1929. évi nagy tőzsdei összeomlás óta a legmagasabb.

Csaknem a kamatlábemelés bejelentésével egyidejűleg szavazott a szenátus a dollár zárolt aranyfedezetének felszabadításáról. A szenátus 39 szavazattal 37 ellenében járult a Johnson-kormány által sürgetett rendszabályhoz, lehetővé téve ezáltal, hogy az Egyesült Államok 11 milliárd 434 millió dollárra becsült egész aranykészletét bevessék a dollár-arany paritás fenntartásáért folyó elkeseredett küzdelembe.

Külkereskedelmi miniszterek tanácskozása

A Bolgár Népköztársaság, a Német Demokratikus Köztársaság és a Szovjetunió külkereskedelmi miniszterei, valamint a Csehszlovák Szocialista Köztársaság, a Mongol Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság külkereskedelmi miniszterhelyettesei dr. Bíró József külkereskedelmi miniszter meghívására március 14-én és 15-én Budapesten megbeszéléseket folytattak a kölcsönös áruforgalom időszerű kérdéseiről és véleményt cseréltek az ENSZ második kereskedelmi és fejlesztési konferenciájának menetéről. A megbeszélésen részt vevő minisztereket és miniszterhelyetteseket pénteken szívélyes légkörben lezajlott találkozón fogadta Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke.

ciós törvénytervezet Csehszlovákiában

sztségéből a belügyminisztert a főállamügyészt

yos és kulturális osztályának a vezetésével.

Ugyancsak ülést tartott — március 13-án és 14-én — Prágában a csehszlovák nemzetgyűlés elnöksége is. *Az elnökség foglalkozott a CSKP KB akcióprogramjával, a Sejna-ügy részleteivel és meghallgatta a csehszlovák főállamügyész jelentését azon személyek rehabilitációjának előrehaladásáról, akik az 1949 és 1954 közötti esztendők úgynevezett politikai pereinek szenvedő részesei voltak.* Az elnökség felkérte a kormányt, hogy készítse elő a rehabilitációkról szóló törvénytervezetet.

A nemzetgyűlés elnöksége szigorú bírálattal illette Jan *Bartuska* főállamügyész és Josef *Kudrna* belügyminiszter munkamódszereit és a megtárgyalt kérdések megoldásához való hozzáállását. *Az elnökség elégedetlenségét és bizalmatlanságát fejezte ki magatartásukkal kapcsolatban. A nemzetgyűlés e határozatát levélben közölte Antonin Novotny köztársasági elnökkel.*

A Csehszlovák Szocialista Köztársaság elnöke — tekintettel arra, hogy a nemzetgyűlés elnöksége elégedetlenségét fejezte ki munkájukkal és bizalmatlanságát is kinyilvánította — *felmentette* beosztásukból Josef *Kudrna* belügyminisztert és dr. Jan *Bartuska* főügyészt.

lengyel dolgozók támogatják

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DUNAÚJVÁROS
5
1968 AUG 1

ifj. Koffán Károly

1021

A reneszánsz Nagyvenyimen

Egy sgrafitto születése és fogadtatása

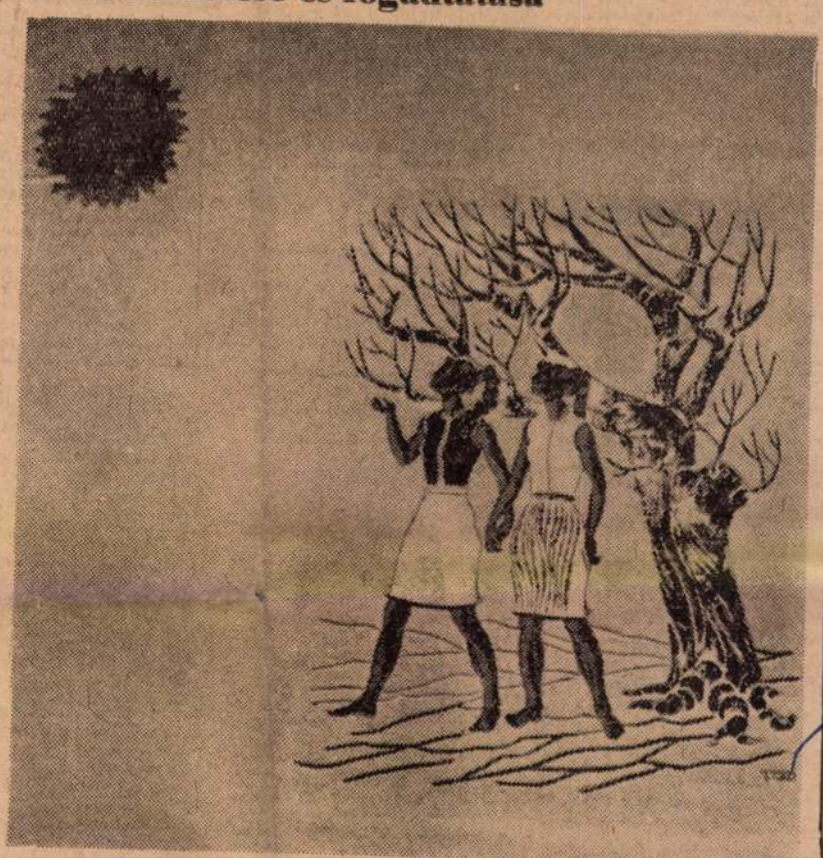

Valami szokatlan történt Nagyvenyimen. Egy dunaújvárosi művész, *ifj. Koffán Károly*, tavaszvárást jelképező sgrafittoval ékesítette a nagyvenyimi iskola falát.

Ifjú Koffán Károly kedden reggel fél hattól dolgozott megállás nélkül egészen szerda délután háromig.

— És örült ennek a munkának, láttam rajta, élvezettel csinálta.

Így hallottam *Horváth János* tanácselnöktől.

És a művész fizetsége sem volt más, mint az alkotás öröme, hiszen a 33 ezer forinttól 55 ezer forintig díjazható művet társadalmi munkában készítette el. A nagyvenyimi tanács csupán a „vásznat" adta, az iskola falát. Nem érdektelen, hogy az iskolát magát szintén társadalmi munkában tervezték, mégpedig a Dunaújvárosi Tervező Irodában. Innen szóltak egyébként Koffán Károlynak, hogy van egy üres felület az épületen, nincs-e kedve valamivel kitölteni... Volt.

A műtermi előkészületek után a nagyvenyimi téesz kőműveseinek társaságában lépett állványra, hogy több, mint másfél napig ott maradjon és 11 négyzetméternyi felületet megmunkáljon. A kőművesek — mind kiváló szakmunkások — a keze alá dolgoztak. Ketten: *Bajusz József* brigádvezető és *Vinis György*, éjszaka is ott maradtak segíteni.

— Mi hordtuk föl a színeket, kellettünk. Művész, művész, jó művész, de ehhez nem ért annyira, mint mi.

Vinis György elragadtatva magyarázta:

— Azt hiszik, festve van. Pedig ez sokkal komplikáltabb dolog. És olyan kezdetleges szerszámokkal dolgozott, a másik kezében meg stekklámpa; az autó akkumulátora adta a világítást. Csak bámultuk, hogy mit ki tud hozni a vakolatból.

A sgrafitto egy különleges fajtája a falfestészetnek, voltaképpen nem is festészet. Lényege, hogy az egymás fölé kent különböző színű stukkóvakolatot a kívánt „minta" szerint kell eltávolítani. „Komplikált dolog", ahogy a kőművesek mondták. Jó néhány évszázaddal ezelőtt a reneszánsz művészete fejlesztette ki ezt az eljárást, a gazdagodó polgárok házait díszítette annak idején. A sgrafitto ezúttal egy gazdagodó falu dísze lett.

— Az autók mind lassítanak, vagy megállnak — mondta a tanácselnök —, sokszor attól félünk, karambol lesz...

Furcsa és váratlan következtetés, amit az iskolával szemben lakó *Szabó Ferencné* mondott. Őt azért látogattam meg, mert úgy hallottam, hogy udvarában gyűlt össze a falu „apraja nagyja", onnan jól lehetett látni.

— Lestük, hogy mi lesz. Először vörösre, aztán feketére, utána fehérre mázolták. Gondoltuk, talán nem találták el a színt. Később láttuk, hogy még mindig dolgoznak. A tévét már elzártuk, az uram mondta is: ez a fiatalember nem fárad.

— És most hogy tetszik?

— Mondhatom, nagyon fáin. Tegnap odamentem egészen közel, hogy megnézzem... Milyen szerencséjük van a mostani gyerekeknek, hogy ilyen iskolába járhatnak!

A. G.

Hirdetések

= **EGY** másfélszemélyes ekamié, 1 db fotelágy, 1 gyneműtartó, két fotel eldó. Érdeklődni: 20-72 telefon 16 órától. Üttörő út 5., . 5. — 2909

= **250** köbcentiméteres annónia eladó. Mickievicz ádám u. 2., II. 2., délután 3 rától. Barátság városrész. — 910

= **ELADÓ** 3x2 méteres asznált gépi perzsaszőnyeg. Kohász u. 10., fszt. 2. — 2911

= **ÚJ** családi ház 400 négyzögöl telekkel azonnal beköltözhetően eladó, OTP-vel. Rácalmás, Ságvári Endre u. 9. — 2876

= **KÉTSZOBÁS** családi ház eladó. Széchenyi út 3. (Óváros) — 2885

= **PERKÁTA,** Baros út 62. szám alatti házamat dunaújvárosi kétszobás különbejáratú (első, második emeletig) lakásra cserélném. — 2886

= **ELCSERÉLNÉM** kétszobás családi házamat 600 négyszögöl telekkel kétszobás, távfűtéses állami lakásra. Perkáta, Rózsa Ferenc u. 85. — 2787

Felvételre keres CIPÉSZ SZAKMUNKÁST (lehet másodállásként is), ipari tanulót, vidékiek előnyben
Horváth János ortopéd cipész Dunaújváros, Vöröshadsereg u. 90.

= **NYÍREGYHÁZI** egyszobás konyhás mellékhelyiséges lakásom elcserélném dunaújvárosi hasonlóra. Ajánlatokat „Gyógyfürdő" jeligére a Hirdetőbe kérem. — 2916

= **ELADÓ** egy rekamié, két fotel, virágállvány. Érdeklődni: délután 4 órától. November 7. tér 5., II. 1. — 2917

= **HÁZHELYET** vennék az Óvárosban. Ajánlatokat: „Telek" jeligére a Hirdetőbe. — 2918

= **RÁCALMÁSON** a Duna mellett 800 négyszögöl telek eladó. Nyul Antal, Rácalmás, Kossuth Lajos u. 24. — 2919

= **ELADÓ** Rácalmáson háromszobás, konyhás családi ház, kétkemencés pékség és mellékhelyiségekkel együtt. Rácalmás, Kossuth Lajos u. 21. — 2920

= **VIDÉKI** családi házra cserélném kétszobás összkomfortos dunaújvárosi lakásom. Kossuth Lajos u. 7/a, II. 1. — 2921

= **ELCSERÉLNÉM** dunaújvárosi összkomfortos kétszobás lakásomat kétszobás házra a közeli faluba sürgősen. Kertváros, Erdősor 37., II. 2. — 2922

= **ÓVÁROS,** Petőfi utca 46. szám alatti félház eladó. — 2923

= 17 éves diáklánynak szeptember 1-től albérletet keresek egy komoly házaspárnál vagy özvegyasszonynál. Ajánlatokat „Otthonra vágyom" jeligére a Hirdetőbe. — 2924

= **ELCSERÉLNÉM** magasföldszintes nagyméretű egyszobás összkomfortos belterületi lakásomat óvárosi vagy környékre kertes családi házra, megegyezéssel. Ajánlatokat „Napfényes 37" jeligére a Hirdetőbe. — 2925

= 120 kilogrammos fiatal sertés költözés miatt sürgősen eladó. Óváros, Arany János u. 14. — 2926

= **FÉRFI** lakótársat keresek. Munkás u. 14., Kertváros. — 2927

= **ELADÓ** fekete Danuvia üzembiztos állapotban. Dunasor 19., III. 1. — 2928

= **SZÖVETKEZETI** lakást mielőbb átvennék megegyezéssel. „Ruhagyár" jeligére a Hirdetőbe. — 2929

= **770** négyszögöl telek műút mellett eladó. Baracs Templomos, Ady Endre u. 6., Csavajda István. — 2930

= **ALBÉRLETI** szobát keresek sürgősen. Ács Károly, Hársfa út 25. — 2931

= **BÉCSI** rövid páncéltőkés kitűnő zongora eladó. Rácalmás, Szigetfő u. 40. — 2932

Közlöm a város lakosságával, hogy
SZABÓSÁGOMAT MEGNYITOTTAM KORÁNYI SÁNDOR u. 11. alatt (Kórház bal oldalán). Vállalom a legmodernebb férfi-, fiúöltönyök és női kosztümök készítését. Javítás és átalakításokat rövid határidővel
Éri Jenő szabómester

= **ALBÉRLETI** szoba fiatalember részére kiadó. Gagarin tér 5., I. 1. — 2933

= **LAKÁSOMON** óvodás kislányom felügyeletére 12 óra 30 perctől—17 óráig gondozónőt keresek. Ajánlatokat „Igényes" jeligére a Hirdetőbe. — 2934

= **EPERPALÁNTA.** eszterházi korai eladó. Zalka Máté u. 5., I. 2. — 2936

= **ELCSERÉLNÉM** egyszoba ebédlő-fülkés lakásom kétszobásra. Táncsics Mihály u. 16., IV. 2. — 2937

= **RÁCALMÁSON,** Szentkúti dűlőben 568 négyszögöl fiatal szőlő szabadkézből eladó. Érdeklődni lehet: Rácalmás, Bajcsy-Zsilinszky út 13 szám alatt Nagy Gyulaveti Györgynél. — 2938

= **ELADÓ** 1 darab Orionton táskarádió. Kossuth Lajos u. 4., III. 1. — 2939

= **FIATAL** gyermektelen házaspár albérleti szobát keres. Ajánlatokat „Bútorozott" jeligére a Hirdetőbe — 2940

= **ELADÓ** [illegible] rény, dupla francia heverő és fotelek. Május 1. u. 5., fszt. 4. — 2941

= **KÉTSZOBÁS** állami lakásom elcserélném családi házért. Táborálláson víkendház, telek eladó. Érdeklődni: 16 órától Vasmű út 12., I. 3. — 2942

= **KETTŐ** darab kétajtós szekrény eladó. Kossuth Lajos u. 8., III. 4. — 2943

= **DUNAÚJVÁROSI** egyszoba összkomfortos tehermentes öröklakás eladó. Készpénz, esetleg kedvezményesen is. Budapest, VI., Vörösmarty u. 44/a, III. 10. — 2945

= **ELCSERÉLNÉM** kétszobás családi házamat 600 négyszögöl telekkel kétszobás, távfűtéses állami lakásra. Perkáta, Rózsa Ferenc u. 85. — 2946

= **KONYHABÚTOR** eladó. Érdeklődni: 17 órától. Óváros, Kultúr köz 1/b. — 2947

= **JÓ** állapotban levő angol gyártmányú (Rower) fényképezőgép, éjjeli felvételt is lehet vele készíteni, 900 forintért eladó. Újtelep, Rákóczi út 23. — 2949

= **NAPI** 4 órás elfoglaltságra II. osztályos kisfiamhoz pótmamát keresek. Marx tér 4., I. 1. Telefon: 76-72 vagy 78-04. — 2950

= **MAGÁNOS** férfi üres albérletet keres. Ajánlatokat „Csendes lakás" jeligére a Hirdetőbe. — 2951

= **ÚJ** Trabant eladó. Érdeklődni: 72-84-en minden délután 5 órától. — 2952

— **ÚJTELEP,** Hunyadi János út 24. szám alatt 204 négyszögöl kert, gyümölcsfával, akár kertészkedésre, vagy pedig építkezésre alkalmas, és ugyanott egy üres nagy szoba gyermektelen házaspárnak kiadó. Közvetlen a buszmegállónál. — 2953

A VEGYESIPARI VÁLLALAT ÉRTESÍTI KEDVES VENDÉGEIT, HOGY

fodrász-üzleteit

18-án reggel 6 órától 20 óráig tartja nyitva!

19 és 20-án az üzletei

1021

Dunaújvárosi képzőművészek

Ifj. Koffán Károly

Minden megismerésnek vannak fokozatai, s minden fokozat pontosabbá teszi a képet. De megismerhető-e teljesen egy ember a maga összetettségében?

Először csak annyit tudtam róla, hogy ábrázoló mértant tanít az FKT-n. Később, mint a képzőművész szakkör vezetőjét láttam oktatás közben, és most itt ülök a műteremben kész és féligkész vásznak között.

— Grafikusnak tudtalak, bár a grafikáid közül is csak hármat ismerek: a Tavasz-t, a Három grácián és a Gondolkodót, amit, ha jól emlékszem, *Kovács Gyula* méltatott a Művészet-ben.

— Az régen volt, még hatvanötben. Azóta ...

— Jó a műfajváltás? Úgy értem: hasznos?

— Nincs szó hasznosságról. Bizonyos értelemben jó, más értelemben káros a többoldalúság. Középiskolás koromban zenélni akartam, nagyon érdekelt a matematika; a képzőművészethez való hajlamot nyilván apámtól örököltem. A név egyébként inkább nyomott, mint segített. Talán ezért is vetettem rá magamat a pedagógiára, és ezért foglalkozom ma is — mellékesen — matematikával

— Hobby-jelleggel?

— Nem. És nem az elvont, hanem az alkalmazott matematika érdekel. Közelebbről: az információelmélet. Hogy miért? A művészetben feltétlenül szükséges intuición, az ösztönösségen túl egyre több tudatosságra van szükség. És nagyon érdekes probléma: ahhoz, hogy egy művész mindent elmondjon, amit akar, de a lehető legökonomikusabb módon, a lehető legszűkszavúbban, akcidentáliák nélkül, ehhez nagyfokú tudatosság kell. Vajon ez, mint optimum-feladat megfogalmazható-e a matematika nyelvén? Egy szobor, egy festmény nem egyéb, mint esztétikai információk összessége. A kérdés az, hogyan lehet minimális számú információs egységgel, bit-tel maximális esztétikai hatást elérni.

— Anélkül, hogy formulába öntenéd, ez az elv vezet például tanítás közben is?

— Feltétlenül. De természetesen csak a kontrapunktot rejtő harmónia határain belül. Csak addig, ameddig a kép valóban mond valamit — örömet okoz, vagy megráz. És úgy érzem, hogy felfogásom helyes. Tanítványaim közül hármat felvettek a képzőművészeti gimnáziumba, s hatuktól összesen tizennégy képet fogadtak el a debreceni országos amatőr képzőművészeti pályázatra.

— És az ábrázoló mertan?

— Általában szívesen tanítok, de ezt különösen. Az ábrázoló geometria fejleszti a leendő műszaki emberek térlátását, s egyben kitűnő előtanulmány és „kiegészítő sport" képzőművészek számára. Megóv attól, hogy az ember elszakadjon a valóságtól, hogy szélsőséges, érthetetlen, s nem egyszer semmitmondó nonfiguratívitásba sodródjék. Talán konzervativizmusnak tűnik, de a megelőző korszakok közül nekem a reneszánsz szépségideálja a legkedvesebb. Ez a tény, ennek tudatos meggondolása vezetett már akkor is, amikor még Pesten a Műszaki Egyetemen tanítottam ábrázolót és ipari formatervezést. Kevesen gondolnak arra, hogy ezek a dolgok mennyire összefüggenek. Ha az ember a művészet történetére gondol, azt látja, hogy például az itáliai városok közül ott fejlődött rohamosan az iparművészet, majd a művészet, ahol fejlett volt az ipar. Kell, hogy ez a törvényszerűség ma is, itt is érvényesüljön. És kell-e iparosodottabb várost keresnünk, mint Dunaújváros? Én hiszem, hogy a következő években, évtizedekben a kedvező körülmények, a város kultúrpolitikája és az itt felnövekvő tehetséges fiatal képzőművészek szerencsésen fognak összetalálkozni, s virágzásnak fog indulni itt a képzőművészet. Kedvező előjelek már vannak: a városi közterületeken felállítandó tizenöt képzőművészeti alkotás nagy részét helyi képzőművészek adják. Az a rendelkezés, hogy minden beruházás költségeinek két ezrelékét fel lehet használni a beruházással kapcsolatos képzőművészeti alkotások díjazására, már több mint egy évtizede érvényben van; most már ez is jó előfeltételt, ösztönzést jelent a képzőművészeknek. Azoknak, akik itt élnek, és a városnak dolgozva, a városért dolgozva tevőleges résztvevőivé válnak a város kulturális életének.

— Elgondolásod bizonyára helyes, és perspektívikusan feltétlenül szükséges, hogy a művészek a maguk sajátos látásmódjával alkotó részesei legyenek a közéletnek. Mármost túl ezen, s túl a matematikán, geometrián, túl a zenén és a pedagógián, sokoldalúságod képzőművészarculata hogyan reagál művekkel ezekre az elgondolásokra és szándékokra?

— A már említetteken kívül 1961 óta táblaképjellegű kerámiákkal és grafikákkal szerepelek a vásárhelyi kiállításokon. A X. Országos Képzőművészeti Tárlaton kiállították egy női buste-tanulmányomat, a Tavaszszal stúdió-kiállításon szerepeltem. Rajzmódszertani rendszeremmel tavaly országos viszonylatban első helyezést kaptam. Megvalósult megrendeléseim közül azonban ma is a nagyvenyimi iskola falán lévő sgrafitto a legkedvesebb számomra. Ami pedig a továbbiakat illeti — körülmutat — azt látod. Ezekkel a vásznakkal majd a helyi őszi tárlaton akarok bemutatkozni.

K. D.

ifj. Koffán Károly

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
Dunaújváros

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61.
Telefon: 130-068, 337-748, 340-776

SPOR

Három döntetlen

Városunk mindhárom csapata idehaza játszott és mindhárom csapat erejéből csak döntetlenre tellett. Ez bizonyítja, hogy továbbra sem sikerült kilábalniuk a hullámvölgyből.

D. Papír — Pécsi EAC 0:0.

Kertvárosi pálya, 500 néző, vezette: Dravecz.

D. Papír: Sági — Bíró, Oláh, Kollár, Szalkai (Badi), Halpakker, Németh, Dénes, Fehér, Orbán, Mudra (Kőszegi).

Erőtlen csatárjáték és rendkívül alacsony színvonalú bíráskodás jellemezte az egész mérkőzést. Az első félidőben a kihagyott helyzetek aránya 3:1 volt a Papír javára. A mérkőzés legnagyobb helyzetét a 40. percben Kertész hagyta ki, Oláh hibájából kitört, de 15 méterről leadott lövése a lécet súrolva jutott az alapvonalon túlra. A második félidőt végigtámadta a Papír, de a pécsi védők a volt NB I-es Légrádival az élen mindent hárítottak. **Jók:** Sági, Kollár, Halpakker, illetve Bánk, Kertész, Légrádi (mezőny legjobbja).

D. Építők — Budapesti Vegyiművek 2:2 (1:1)

Kertváros, 600 néző, vezette: Barna.

D. Építők: Horváth — Radák, Németh, Fundák, Móri, Ligeti, Zsinka (Antal), Für, Török, Harangozó (Hegyes), Kocsis.

A 15. percben Aurbitz hatalmas, húsz méteres lövéssel szerezte meg a vezetést, 1:0. A félidő derekán Török szögletet ívelt be, melyet Ligeti fejelt a hálóba, 1:1. Szünet után ismét Aurbitz a vendégeknek szerzett vezetést. A 75. percben kiegyenlített az Építők: jobboldali beadás után Ligeti fejese kipattant a kapufáról, Harangozó ott termett és közelről a hálóba helyezte a labdát. A hátralevő időben az Építők támadott, de a vendégek tartani tudták az eredményt. **Jók:** Horváth, Ligeti, Kocsis, illetve Aurbitz, Szabó.

D. AKÖV — Alap 1:1. (1:1)

D. AKÖV: Bodnár — Baráth, Zsátos, Nyári, Vadicskó, Gódány, Wohl, (Karádi) Zsifkó, Lukács, Farkas, Gyulai.

Alacsony színvonalú mérkőzésen végig többet támadott az AKÖV, de hadilábon álltak a szerencsével. Az AKÖV gólját Zsátos szerezte 11-esből. A mérkőzés hajrájában megítélt második büntetőt Zsátos a kapufára rúgta, és így sikerült a vendégeknek a pontrablás. **Jók:** Baráth, Vadicskó, illetve Csíki.

gó

mérkő-
on elhú-
aszi for-
22-én a
az FTC-
zést. Ho-
gyan készülnek ... inek erre a két mérkőzésre, erről beszél *Palicskó Tibor* edző.

— Az elmúlt héten könnyebb, feloldó jellegű edzések voltak. Jelenleg már kondíció edzéseket tartunk,

Játékos elemekkel kombinált labdave puralövés. Remélhetőleg a bajnoki n kerül a háló

éppen ezért az edzések zömét erő és gyorsaságfejlesztő gyakorlatok alkotják. Június 15—22-ig már a bajnoki mérkőzésekre való közvetlen felkészülés jegyében folynak az előkészü-

A kaucsuklabda nem pihen

Az elmúlt vasárnap lezárult az asztalitenisz bajnokságok tavaszi fordulója, de nem jelenti azt, hogy a versenyzők „szögre akasztották" az ütőiket. Amikor ellátogattunk a három helyi NB-s szakosztály edzésére, hogy a lezárult évad eredményeiről és értékeléséről beszélgessünk, teljes „nagyüzemi" edzéseket láthattunk.

Siker és kudarc

A D. Kohásznál Szőke Iván intézőt kértük meg, adjon rövid tájékoztatást az elért eredményekről:

— Sajnos pontos statisztikai adatokat még nem tudok mondani, mert az értékelés még folyik. Az eddigi számítások szerint az első csapatunk az ötödik helyen végzett az NB II-ben, míg a tartalékok a megyében második helyezést értek el. A fiataloknál valamivel jobb a helyzet. Az ifi és serdülő csapatunk a megyei — megfelelő korosztályú — bajnokságban indult, melyet az ifik megnyertek, a serdülők pedig harmadikok lettek. Eredményeiknél meg kell még említenem, hogy valamennyi egyéni városi és megyei bajnokságot (a férfiak mezőnyében) csapatunk játékosai nyerték. Igen szép eredménynek számít Semsey Sándor harmadik helyezése, melyet az országos vidéki bajnokságon ért el egyéniben.

— Ezek az eredmények megfelelnek az előre kitűzött célnak, elégedettek az elért eredményekkel?

— Az ifik eredményétől eltekintve egyáltalán nem vagyunk elégedettek. Sokkal többet vártunk a csapatainktól, hiszen sokkal többre képesek. Versenyzőink egyenként és összeségükben sem nyújtották a tudásuknak megfelelő játékot.

„Öregszik" a szakosztály

— Minek tulajdonítja, hogy játékosaik nem tudták a kitűzött célt elérni?

— Csapatunk összetétele nagyon heterogén. Ez korra és munkahelyre is vonatkozik. Talán ez magyarázza, hogy az edzések látogatottsága enyhén szólva hiányos volt. Ezen kívül a játékosok fejlődését erősen gátolta a megfelelő edzőpartnerek hiánya is. Az eredmények alakulásában döntő szerepe volt a csapat bizonyosfokú „elöregedésének" is. Az egyik ku... játékosunk visszavonulás... megüresedett helyet ... megfelelően képzett ... pótolni.

— Az előzőekben több csapatot is említett, melyek az első csapat mellett más bajnokságokban indultak. Ezekből a csapatokból nem lehetett volna feltölteni az első csapatot?

— Valóban, több csapatunk is részt vett különböző bajnokságokban, de az ott szereplő játékosok tudása még nem olyan, hogy az első csapatban is megfelelő erőt képviselhettek volna. Igaz, az utóbbi időben két ifjúsági játékosunk, Szigeti és Szeri játéka annyit fejlődött, hogy bekerültek az első csapatba is. Sajnos kettőjükkel nem tudjuk megoldani a fiatalítást, amit nagyon szeretnénk megvalósítani.

— Milyen terveik vannak a nyári „idényszünetre"?

— Elsősorban — és ez természetes — szeretnénk jól felkészülni az őszi fordulóra. Szeretnénk „behozni" amit még lehet. A már megkezdett fi... m... II... r... a... v... K... v... n... é... k... c... (... s... l... r... t... j... r... t... g... e... r... s...

— Hogy állnak az utánpótlás nevelésével, van elég fiatal, aki ezt a sportágat választja?

— A város utánpótlását jónak mondhatjuk. Talán létszámban nem éri el a többi sportágat, de érzésem szerint már most megfelel egy NB II-es csapat játékrendjének. Sajnos a fiatalok szétszórtsága a különböző egyesületekben szinte lehetetlenné teszi az egyenletes fejlődést, de ezen a sportiskolai szakosztály felosztása óta még nem sikerült segítenünk.

Hiányzik a rutin

Bár utoljára említjük, mégsem mellékes a Vörös Meteor csapatainak a „bemutatkozása" az NB III-ban. Az idén fölkerült csapat eddigi teljesítményével kapcsolatban Székely István szakosztály...

1021

Koffán Károly kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában

A fiatal, még főiskolás Koffán Károlynak sikeres művészpályát jósoltak első kiállításakor, 1933-ban. Néhány évvel később párizsi anyagáért — melyet az *Ernst Múzeumban* mutatott be — a *Szinyei Társaság Zichy Mihály* grafikai díját kapta. Egyéni technikájú monotypiái a *Fényes Adolf Teremben* (1947-ben, az új grafikus nemzedék magáratalálását segítették elő. A biztató kezdetek után hosszú csend következett, s csak 1965-ben láthattuk újra nevét a Magyar Nemzeti Galéria plakátjain, ekkor mint fotóművész mutatkozott be.

Találkozásunkkor a hegyekből jött. Az erdei pacsírta négy fiókáját gyűrűzte meg az ötszázkilencvennegyedik fészekben.

Nem csodálkozom. Amikor még nem ismertem személyesen, akkor is ilyennek hittem. Nyughatatlannak, örökmozgónak. Életének minden állomása érdekes, valami újhoz kötődik. A Képzőművészeti Lexikonban ezt olvashatjuk: „grafikus, ornitológus, fotóművész".

— Hogyan vezetett el az út a grafikától az ornitológiáig? — kérdezem.

— *Hosszú ez az út, inkább ne beszéljünk róla.*

— A háború előtt több mint hat évig Párizsban élt.

— *A szabadiskolákat látogattam. Közben dolgoztam. Voltam szobafestő, asztalos, kereskedelmi levelező és könyvelő.*

— Ott készítette híres linó- és fametszet sorozatát, a „*De profundis*"-t.

— *Ebből is kiállítok néhányat, egyetkettőt óriás nagyításban is.*

— Párizsi éveihez kötődik még valami más is...

— *Blattner Géza munkatársaként marionett-figurákat készítettem.*

— ...S az 1937-es Világkiállításon aranyérmet nyert figuráival. Amikor Párizsból hazatért, szabadiskolát nyitott. Több művész életrajzában találtam erre utalásokat. Kik jártak ide?

— *Ez nem kimondottan iskola volt. Összejöttünk. Olyan művészekkel, mint például Szabó Vladimir, Kerényi Jenő, Z. Gács György, Ridovics László — és még sokan mások.*

— A felszabadulás után népi kollégiumokban, majd közel tíz évig a Képzőművészeti Főiskolán tanított. Aztán hosszú évekig, ha jól számolok, huszonhárom évig nem rajzolt. Miért?

Evő férfi (1945)

— *Madarásztam.*

— Hogyan kezdett el újra rajzolni?

— *Kíváncsi voltam, mennyi köze van a kéznek a rajzhoz. Bal kézzel próbáltam meg először. Tudni akartam, menynyire jön ez belülről.*

— Egész kiállítása meglepetés. De még művésztársai, barátai sem ismernek mindent.

— *A botokat. Miniportrékat faragok somfából. Magam nevelem a vadregényes erdőben, s még élőben „kozmetikázom", preparálom azokat. Olykor rátalálnak a kirándulók, s levágják. Tamás fiam is kivágott néhányat, nem tudta, hogy én neveltem őket.*

— Mihez kötődnek ezek a kisplasztikák?

— *Emlékekhez, vágyakhoz, barátokhoz, elkeseredéshez, egy-egy fintorhoz.*

★

„*Nagyszerű tanár is* — mondja az egykori tanítvány, *Muray Róbert* grafikusművész. — *Nemcsak magyarázott, mindent meg is mutatott. Az anyagok kezelhetőségét, a szerszámok használatát, a korrigálást, egyszóval a mester-*

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11. Tel.: 420–565). A vasút története a lovasúttól 1945-ig. A mai vasút. A repülés története. A hajózás története. Az autó és a motor. A városi közlekedés kialakulása (áll. kiáll.). A csehszlovák repülőgépgyártás fejlődése.

MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Vajdahunyad-vár. Tel.: 420–573). Ekék a XVIII–XIX. sz.-ban. Az erőgép története. Erdészet és faipar. – Vadászat – Halászat. A szőlő- és borgazdaság története (áll. kiáll.).

SEMMELWEIS ORVOSTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Apród u. 1–3. Tel.: 351–934.) Képek a gyógyítás múltjából (áll. kiáll.). Nyitva 10.30–18 óráig.

TŰZOLTÓMÚZEUM (X., Martinovics tér 12. T.: 572–190). A tűzvédelem fejlődése (áll. kiáll.). Gépkocsi tűzesetek. (Idősz. kiáll.) Nyitva: szerdán, csüt., pént. 9–16 óráig, vas. 9–13-ig.

POSTAMÚZEUM (VI., Népköztársaság útja 3. Tel.: 427–938). Posta – postaműszaktörténeti áll. kiállítás.

ÖNTŐDEI MÚZEUM (II., Bem József u. 20.). Nyitva: naponta 10–17 óráig.

EVANGÉLIKUS ORSZÁGOS MÚZEUM (V., Deák Ferenc tér 4.)

PESTERZSÉBETI MÚZEUM (XX., Kossuth L. u. 39.) Helytörténeti emlékek a XX. kerület múltjából (áll. kiáll.). Képek a magyar sport életéből.

LISZT FERENC EMLÉKSZOBA (VI., Liszt Ferenc tér 8., III. em.) Nyitva: hétfőn és csüt. 14–16.30-ig.

FÖLDALATTI VASÚTI MÚZEUM (V., Deák téri metróállomás).

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTMÚZEUM (XIV., Dózsa Gy. út 3.) Magyarok az olimpiai játékokon, kiállítás.

A KIÁLLÍTÓTERMEK PROGRAMJÁBÓL

A kiállítások hétfő kivételével naponta 10–18 óráig látogathatók, az ettől eltérő nyitvatartásokat külön jelezzük.

MŰCSARNOK (Hősök tere) Belsőépítészet 1970–1980.

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK KIÁLLÍTÓTERME (V., Dorottya u. 8.) Dallos Marinka (Olaszország) festőművész kiállítása.

FÉNYES ADOLF TEREM (Rákóczi út 30.) Antoni Rozália és Nádas László iparművészek kiállítása, jún. 1-ig.

HELIKON GALÉRIA (V., Eötvös Lóránd utca 8.) Jávor Pisroska festőművész kiállítása.

STÚDIÓ GALÉRIA (V., Bajcsy-Zs. út 52.) Marosvári György festőművész kiállítása. Nyitva: 9.30–18 óráig, szomb. 9–14 óráig, vas. zárva.

MEDNYÁNSZKY TEREM (V., Tanács krt. 26.) Pataki Ferenc festőművész kiállítása. Nyitva: 9.30–18 óráig, szomb. 9–14 óráig, vasárnap zárva.

FERENCVÁROSI PINCETÁRLAT (IX., Mester u. 5.) Cinrusi képzőművészek kiállítása. Nyitva: du. 2–7-ig, ünnepnap, de. 10–12-ig és du. 2–4-ig.

CSEPEL GALÉRIA (XXI., Vasmunkás tér) Bágyi Ferenc fotókiállítása, jún. 1-ig. Csepel Művek Munkásotthona Képzőművész Körének kiállítása, jún. 3-tól. Nyitva: hétfő kivételével, naponta 13–19 óráig.

ISKOLA GALÉRIA (XXI., Rákosi Endre u. 138.) Ruzicskay György festőművész kiállítása, jún. 7-ig.

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA (III., Fő tér 1.) Metky Ödön kiállítása. Nyitva: hétfő kivételével, naponta 14–18 óráig, szombat–vasárnap 10–18 óráig.

BARTÓK 32 GALÉRIA (XI., Bartók Béla út 32.) Arcképek magángyűjteményekből. Nyitva: 14–19 óráig, szomb., vas. 10–19 óráig.

JÓZSEFVÁROSI KIÁLLÍTÓTEREM (VIII., József krt. 70.) „Tájékoztató rendszerek az egészségügyben" c. kiállítás.

NAGY BALOGH JÁNOS KIÁLLÍTÓTEREM (XIX., Ady Endre u. 57.) Csavlek András festőművész kiállítása.

SZENTENDREI KIÁLLÍTÁSOKBÓL

FERENCZY MÚZEUM (Marx tér 6.)

KOVÁCS MARGIT KERÁMIA GYŰJTEMÉNY (Vastag Gy. u. 1.)

CZÓBEL MÚZEUM (Templom tér 1.)

BARCSAY JENŐ GYŰJTEMÉNY (Dumtsa J. u. 10.)

KERÉNYI JENŐ EMLÉKMÚZEUM (Ady Endre u. 5.)

RÓMAI KŐTÁR (Római sánc u. 7.)

NÉPMŰVÉSZETEK HÁZA (Rákóczi u. 1.)

SZABADTÉRI NÉPRAJZI MÚZEUM (Szabadságforrás u.).

MŰVÉSZTELEPI GALÉRIA (Vöröshadsereg útja 51.)

SZENTENDREI KÉPTÁR (Marx tér 1–6.)

VIDÉKI KIÁLLÍTÁSOKBÓL

DUNAÚJVÁROS, KÉPCSARNOK BEMUTATÓTERME, Kéri László festőművész kiállítása.

KAPOSVÁR, VASZARY JÁNOS TEREM, Kovács Sándor festőművész kiállítása.

PÉCS, KÉPCSARNOK BEMUTATÓTERME, Corá Erzsébet festőművész kiállítása.

MÚZEUMI ELŐADÁSOK, HANGVERSENYEK

Vasárnap, 1-én, de. ½11-kor: Zenés őrségváltás a Galéria előtt. De. 11-kor: Vasárnapi Kórusmuzsika. De. 11.30-kor Térzene az MNG főbejárata előtt.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM

Vasárnap, 1-én, de. 11-kor: Reneszánsz Kórusmuzsika. A „Budapest két évezrede" c. kiállításhoz kapcsolódó filmeket a video magnó a következő időpontokban sugározza. De. ½11kor, du. ½3-kor és du. 4-kor.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

Csütörtökön, 29-én, du. 6-kor: a New York-i Corning Múzeum üveggyűjteménye. Előadó: dr. Kaba Melinda régész.

Szombaton, 31-én, de. 11-kor: Brigádséta a múzeumban. Du. 3-kor: Az agyag művészete az őskorban – hangosított diaprogram.

NÉPRAJZI MÚZEUM

Csütörtökön, 29én, du. ½5-től ½6-ig: Gyermekjátszó. Közreműködik: a Boróka együttes.

MAGYAR MUNKÁSMOZGALMI MÚZEUM

Vasárnap, 1-én, de. 11-kor: Jubileumi Kórusmatiné.

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM

Vasárnap, 1-én, de. 11-kor: A parasztság története a reformkorban. Előadó: Markó László. Du. 3-kor: A mese világa – filmvetítés.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM

Szombaton, 31-én, de. 11-kor, **szerdán, 4-én,** de. 11-kor és du. 4-kor: Természetfilmek vetítése.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM

Csütörtökön, 29-én, de. 11-kor: Közlekedési vonatkozású filmek vetítése.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Koffán Károly

PESTI MŰSOR
grafikaművész
1980 JUN 4

fogásokat. Elmagyarázta, mitől különbözik az idősebb kéz a fiatalabbtól, vagy a munkától megöregedett a beteg kéztől. Szigorúan megkövetelte az alakrajzot, rászorított bennünket arra, hogy drapéria- és textiltanulmányokat készítsünk. Dürerre hivatkozott. Eléggé szubjektív volt, de a tehetségest mindig segítette. Neki köszönhető, hogy Kondor Béla elvégezhette a főiskolát. Egész nap bent volt a főiskolán. Motorkerékpárral kiszaladt az erdőbe a madaraihoz, aztán rohant vissza. Emlékszem, horgászott is. Kutyogatót faragott, a horgászbotját maga esztergálta, afféle homo faberként. Örökifjú, játékos kedvű. Mindig az előtte álló feladatok izgatják."

★

Koffán Károly madarászás közben kapott kedvet a fotózáshoz. Hogy ez mennyire nem „pótcselekvés" volt, azt világhírű madárfelvételei bizonyítják. Pályatársairól, kortársairól is készített arcképsorozatot. Úgy örökítette meg, amilyennek ő látta, vagy látni akarta őket. A lélek mélyére hatol, erényeket kiemel, emberi gyarlóságokra világít rá. *Társak és kortársak* címmel megrendezett tárlatán a Galériában láthattuk őket. (A kiállítás válogatott anyaga *Fotó Koffán* címmel 1974-ben, a Corvina fotósorozatában megjelent). *„Koffán a fotóesszék alkotója"* — írta *Rózsa Gyula* kritikus a könyv megjelenése után.

A Galériában megrendezett, mostani kiállítása egész életművét felöleli. A „De profundis" felidézi a háborús évek iszonyát, borzalmait. A foltokban és kontúrokkal kidolgozott lino- és fametszetek a haláltól félő emberek kiszolgáltatottságát, szenvedését, riadalmát ábrázolják. Az anyaság-sorozata vizuális szárnyalás, a művész meghatottságát, bizakodását, gyöngédségét érzékelteti. Láthatjuk vonalas tollrajzait, kezekről készített tusrajzait, egyéni technikájú monotypiáit, grafikáit, rajzait, faragásait, több nyelven megjelent könyveit, marionett-figuráit.

Csorba Mária

Az Égei-tenger és a Tisza mentén

A karcagi születésű *Kátai Mihály* ezzel a címmel rendezi meg a *Csók István Galériában* hatvan tűzzománc képből álló kiállítását. Az Égei-tenger és a Tisza Kátai alkotásain szinte eggyé forrtak, ennek magyarázata, hogy a Magyarország területén maradt ősi kultúra kutatása közben kiderült, kapcsolat van az égei és a tiszai kultúra között. Ennek beható tanulmányozására utazott Kátai Mihály Kréta szigetére, s ezek a képek az időben és térben megtett utazás élményeit tárják elénk.

Alkotásai az ikon módszerével, de nem az ikon formájában készültek. Az ikonnal való rokonságot a jelek, a kódex illusztrációként ható, felismerhető valóságképek és a konkrét, sűrített élmények adják. A jelek az elvontra, a konkretizált jelek a valóságra, egy-egy dologra asszociálnak. Ilyen konkrét asz-

KOFFÁN KÁROLY

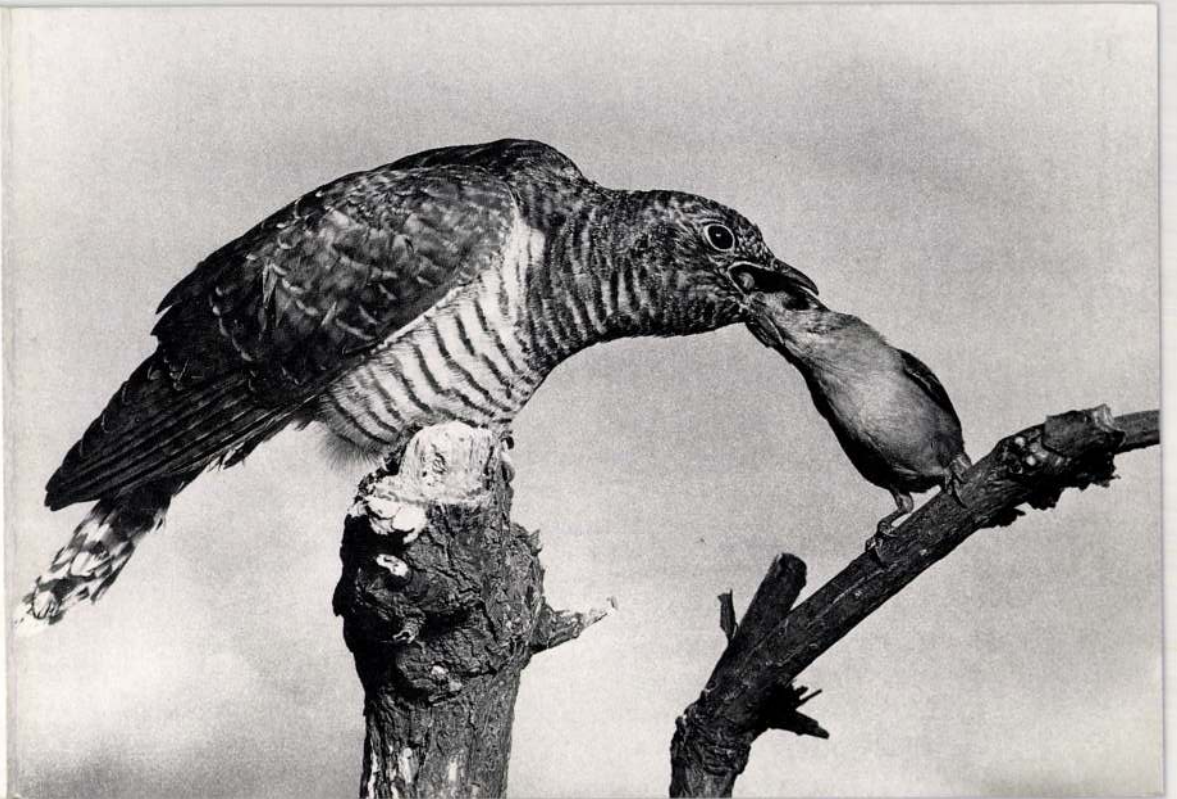

Tudja-e?
hogyan eteti a kakukkfiókát az énekesmadár?
Megmutatja Önnek Koffán Károly fotója.
És tudják, hogyan nézett ki a kalucsni?
Látták már Kosztolányi Dezső édesanyját?
Emlékeznek még a FIN
(Forradalmi Ifjúsági Napok) plakátjára 1974-ből?

Nyolcvan kérdés, nyolcvan válaszkép válaszképpen.
Erről szól a Fotómúzeum új kiállítása.

magyar fotográfiai múzeum
hungarian museum of photography

A Magyar Fotográfiai Múzeum meghívja Önt

A képből nyert tudás

című kiállításának megnyitójára
2001. július 6-án pénteken délután 5 órára a Magyar Fotográfiai Múzeumba.

A kiállítást megnyitja: Kincses Károly

Magyar Fotográfiai Múzeum H-6000 Kecskemét, Katona J. tér 12. POB 446
Tel: 36/76/ 483 221; fax: 36/76/508 259; email: fotomuz@visio.c3.hu www.fotomuzeum.hu
A kiállítás megtekinthető 2001. szeptember 16-ig hétfő és kedd kivételével naponta 10–17 óráig.

A kiállítás megvalósítását a Nemzeti Kulturális Alapprogram Fotóművészeti Kollégiuma, a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, a Hungart Egyesület és Kecskemét Város Kulturális Alapja támogatta.

Koffán Károly

Magyar művész külföldi sikere

Még 1940-ben jelent meg Koffán Károly festőművész «De profundis» című fametszetes könyve, amelyhez François Gachot francia írt magyarnyelvű előszót. A könyvet a művész sajátmaga szedte, tördelte és nyomtatta, összesen 115 példányban. A mű megjelenésekor széleskörű érdeklődést keltett s alkotója a Zichy Mihály grafikai díjat kapta érte. Koffán Károly a két első példányt csak most küldte ki külföldre, még pedig Párisba. Az egyiket a Bibliotheque Nationale-ba, a másikat a Louvre-nak. A francia nemzeti könyvtárból Bernard Fay meleghangú levélben köszönte meg a szerzőnek a művet s többek közt biztosította, hogy «könyvét különleges értékeink gyüjteményébe fogjuk féltő gonddal megőrizni». Bár a Louvrenak küldött példányt a művész csak a rajzgyüjtemény őrének címezte, a művet maga a Louvre igazgatója köszönte meg igen meleg és őszintén elismerő szavakkal.

—

kete oszloppal és metszetrajzzal. Empire. — Secretaire, und Zeichnung nach einem Stich. Empire.

nü sarokhermával és berakott diszitéssel. Bécs, empire. und Intarsia. Wien, empire.

aliszanderszegéllyel, kétajtós. — Vitrine, Kirschenholz,

fa, egyajtós. — Schmale Vitrine, eintürig, Nussholz.

. Magyar, XVIII. sz. — Tisch, Nussholz. Ungarisch,

ifa, berakott diszitéssel. Kanapé, két szék, egy asztalka. hagoni mit Intarsia. Ein Kanapee, zwei Stühle, ein

és forgatható tükörrel. Olasz, késörenaissance stilusban. Hermen und drehbarem Spiegel. Italienisch, Spätrenais-

stett fa, faragott és aranyozott részletekkel. Aubusson sszék, 4 szék, egy asztal. Louis Philippe kora. — Salon- chnitzerei, Vergoldung und Aubussontapezierung. Ein e, ein Tisch. Louis Philippe.

K

Koffán Károly

vünyvéd

továbbítással

~~Bartha László~~,
Hrabéczy Ernő,
~~Cserepes István~~
Koffán Károly
Szabados Jenő
kiállítása.
1942 ápr.

P

Gróf Almásy Teleki Éva
művészeti intézete

Gróf Almásy-Teleki

Éva műv. intézete

Francia művészeti
alkotások kiállítása

1940. jan. 21 — febr. 4.

~~Foo. Képt.~~

Kóffai Károly

laid

Szabad Művészet

1950. 132. l.

ágű

Forster Gyula

nácsos úrnak!

Budapest

II. Láncskidutcza 4.

egyei Somlyói várrom

ában hozzám intézett meg-

Sándor Gróf ur Ő Mga

gyméltóságodat, mint a

os bizottságának elnökét

Koffán Károly

l.

Tavaszi Szalon

XV.

6.17.

30.17

144.17.

BOSTON
MASS.

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 296—534

Lap: Szabad Nép
Megjelent: 1948 DEC. 25

Koffán Károly

93

Koffán Károly: Szól a dal . . .

A Műemlékek Országos Bizotts

Fekete karácsony Londonban

Holnap karácsony előestje. Belépek a mészároshoz. Óvatosan sarokba húz.

— Mister, kaphat egy libát karácsonyra — suttogja.

Nem merem megkérdezni, menynyiért. Arról a „kis árkülönbségről" van szó csupán, amit „neki is ki kellett fizetnie, hogy áruhoz juthasson . . ." Nagy kitüntetés ért. Feketeáron ugyan, de mégis kaphatok libát én, a kivételes helyzetben élő külföldi ujságíró. A többiek, akik az üzlet előtt sorbanállnak,

még feketeáron sem

fognak kapni. Megköszönöm a mészáros előzetes jóindulatát, magam is beállok a sorba, hogy felvegyem 2 forint (1 shilling

AZ EGYSZER EMELJE FEL A HÚSADAGOT!"

London, 1948 december 23, délután 5 óra. A westminsteri Church House előtt hatalmas tömeg feketélik, bebocsátásra várnak. Itt folyik a nagy feltűnést keltett

„megvesztegetési ügy"

vizsgálóbizottságnak munkája. Sötétkék posztóval fedett asztaloknál ülnek a bírák, ügyvédek, ujságírók és tanuk. A megvesztegetések — óh, Albion, 1948! — kolbásszal, itallal és meghívásokkal történtek. A közönség néha-néha felmorajlik amikor új részletek derülnek ki a munkáspárt jobboldali vezetőiről és aktiv miniszterekről. London-Euston vasútállomás. A pályaudvar előtt

Lap: Szabad Nép
Megjelent: 1949 JAN 2
„FIGYELŐ"
IJSÁGSZELVÉNY VÁL

93

Koffán Károly: Apa

ndenkori helyzete-
zerezzen a világ-
A honvédnek
ségtudattal kell
nt a honvédtiszt-
nikor a fegyverek
az értelem és az
nyező ...

arán átvonul egy
gyetlen sípos sí-
gy tömeg katona
verbunkos táncot
oan a régi világ

oljány Pestának
katonának
n hagyom levágni
ászárt szógáni

sípos sikongva
A katonák vihar-
lejtik táncukat,
n a fegyver su-
yan az egész lát-
e Tamás mezítlá-
borozását látnám.
gamhoz hívom a
yikét néhány kér-

k be, honvéd baj-

soroztak — feleli
be.

tökéletesen kiválogalták az ételt, hogy az asztal közepére és végére már csak a száraz csirkekaparók tömege és a lé jutott. A kisebb tisztek annyi mindenféle levet nyeltek le egy-két év alatt, hogy azon már vigan úszhatott volna egy gőzhajó. Az alezredes 12 májgombócot rakott tányérjára, más fogásból nat csirkecombot. A következő tisztek rangjuk arányában szintén alaposan megdézsmálták a tálat s az asztal közepétől kezdve már csak a csontok között válogathattak a hadnagy és zászlós urak. Javában zéd-legtünk az éhségtől a fényes ebédek után,

T.

Dr. Pálinkás László

H.

IV. Hőgyes Endre u. M.O.B.

Díj átalányozva.

Felelős kiadó: dr Faludi János — Budapest székesfőváros házinyomdája — 106498 — Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Koffán Károly
főorv.

Meghívó

KOFFÁN KÁROLY
Támaszkodó

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÓHELYISÉGÉBEN (VII., RÁKÓCZI-ÚT 30., FÉLEM.)

Koffán Károly festőművész

ÚJ GRAFIKÁINAK KIÁLLÍTÁSÁRA

Megnyitó

1947 november 8-án, szombaton déli 12 órakor

A kiállítás megtekinthető

1947 nov. 8-tól 19-ig naponta 10 órától 5 óráig, vasárnap 9 órától 2 óráig

1947 nov. 9, vasárnap d. e. 10 órakor dr Kampis Antal egy. m.-tanár tárlatvezetése

1947 nov. 13, csütörtök d. u. 5 órakor dr Pogány Ö. Gábor tárlatvezetése

1947 nov. 14, péntek d. u. 5 órakor Rembrandt rajzai és rézkarcai Előadó Paál Ákos tanár (vetített képekkel)

Belépés díjtalan

DUNÁNTÚL

ELBESZÉLÉS:

DÉRY TIBOR
GELLÉRI ANDOR ENDRE
GYENIS JÓZSEF
KODOLÁNYI JÁNOS
PALOTAI BORIS

VERS:

DOBY JÁNOS
GARAI GÁBOR
GAZDAG ERZSI
GELLÉRT SÁNDOR
HORVÁTH IMRE
KEMÉNY DEZSŐ
KISS KÁROLY
NEMES NAGY ÁGNES
REMÉNYI BÉLA
SIMONYI IMRE
WEÖRES SÁNDOR

TANULMÁNY:

LAKATOS ISTVÁN
LUKÁCSY SÁNDOR

CIKK:

ALBERT GÁBOR
FÁBIÁN ISTVÁN
FÁBRY ZOLTÁN
GALSAI PONGRÁC
GÁLL ISTVÁN
PAP KÁROLYNÉ
SZÉKELY JÚLIA
T. POLGÁR ISTVÁN
ZSIKÓ GYULA

18 SZÁM

A MAGYAR ÍRÓK SZÖVETSÉGE
PÉCSI CSOPORTJA KIADÁSÁBAN

KOFFÁN Károly K

DUNÁNTÚL

IRODALMI FOLYÓIRAT
A MAGYAR ÍRÓK SZÖVETSÉGE
DUNÁNTÚLI CSOPORTJAINAK
SZERKESZTÉSÉBEN

Felelős szerkesztő:
SZÁNTÓ TIBOR

Szerkesztő:
Csorba Győző és Galsai Pongrác

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Pécs, Széchenyi tér 16.
Postafiók: 24. Telefon: 25-06.
Szerkesztőségi órák: Kedden és pénteken 5—7-ig.

Megjelenik kéthavonként. Évi előfizetési díja 24 forint.
Befizethető a 115.803 csekkszámlára.

1956. 18. SZÁM. (V. évf. 4. szám.)

TARTALOM

GELLÉRI ANDOR ENDRE: Selyemruha (novella) — — — — — — — — 1
WEÖRES SÁNDOR: Versek — — — — — — — — — — — — — 5
DÉRY TIBOR: Vendéglátás (novella) — — — — — — — — — — — 7
REMÉNYI BÉLA: Versek: — — — — — — — — — — — — — 16
SIMONYI IMRE: Megyünk ketten (vers) — — — — — — — — — — 18
GYENIS JÓZSEF: Kutyavásár (elbeszélés) — — — — — — — — — 19
KISS KÁROLY: Földútakon, holt legelők mentén... (vers) — — — — — — 25
NEMES NAGY ÁGNES: Versek — — — — — — — — — — — — 26
GAZDAG ERZSI: Versek — — — — — — — — — — — — — 30
PALOTAI BORIS: Gyászolók (novella) — — — — — — — — — — — 31
DOBY JÁNOS: Kánikula (vers) — — — — — — — — — — — — 35
KEMÉNY DEZSŐ: Láztalanul (vers) — — — — — — — — — — — 36
KODOLÁNYI JÁNOS: Utóhang. (Emlékezés Móricz Zsigmondra) — — — — 39
GARAI GÁBOR: Tudom, e lassú földön... (vers) — — — — — — — — 48

HÍD

FÁBRY ZOLTÁN: Hídavatás — — — — — — — — — — — — — 49
HORVÁTH IMRE: Versek — — — — — — — — — — — — — 50
GELLÉRT SÁNDOR: Devizában ül a baka (vers) — — — — — — — — 53

JEGYZET

LUKÁCSY SÁNDOR: Új jelenségek a magyar költészetben — — — — — — 55
T. POLGÁR ISTVÁN: Így írtunk mi — — — — — — — — — — — 59
PAP KÁROLYNÉ: Két szerkesztő — — — — — — — — — — — — 62
SZÉKELY JÚLIA: Hevesi Sándor rendezői elmélete — — — — — — — 67
LAKATOS ISTVÁN: Nemzeti multunk szomszédaink népköltészetében — — — 73
GALSAI PONGRÁC: Egy olvasó feljegyzései — — — — — — — — — 79
SZÉLJEGYZET: (Örkény István, T. Polgár István, R. N., O. R.) — — — — 83

SZEMLE

ALBERT GÁBOR: Laczkó Géza: Rákóczi — — — — — — — — — — 86
FÁBIÁN ISTVÁN: Horváth János: Tanulmányok — — — — — — — — — 90
GÁLL ISTVÁN: Karinthy Ferenc: Irodalmi történetek — — — — — — — — 93
ZSIKÓ GYULA: A földalatti birodalom — — — — — — — — — — 95

A címlaprajz *Koffán Károly* műve

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUN 17.
MAGYAR NEMZET

— Társak és kortársak — Koffán Károly fotóportré kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában nyitva de. 11-től du. 7 óráig.

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1985 JUN 10.

— Társak és kortársak — Koffán Károly fotóportré kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában nyitva de. 11-től du. 7 óráig.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Koffán Károly

1965 JUN 19
NÉPSZAVA

Koffán Károly fotóportréi a Nemzeti Galériában

A Magyar Nemzeti Galéria díszterme különlegesen érdekes találkozó színhelye lett a napokban. A falakon mai képzőművészetünk sok jeles képviselőjének arcképe sorakozik. »Társak és kortársak« a kiállítás címe. A képekben művésztársairól vall Koffán Károly, aki mint kiváló grafikusművész, évekig a Képzőművészeti Főiskola tanára volt, az utóbbi években pedig fényképeivel szerzett nemzetközi hírnevet.

Száztizenkét fénykép — száztizenkét alkotó egyéniségről. Lehetetlen lenne felsorolni őket itt, a klasszikus nyugalmú Barcsay-arcképtől egészen Gross Arnold fanyar humorú portréjáig; egy élesen és mélyen látó művésznek néha a szókimondás kíméletlenségével ható vallomását.

A fotóportré különlegesen bonyolult, összetett műfaj: az ábrázoltat pillanatfelvételben rögzíti, mégis többet kell ennél megragadnia. Az aktualitás frisseségén, és esetlegességén túl az ember egész egyéniségét és jellemét kell ábrázolnia általános érvénnyel. Koffán arcképeinek ereje és hatása éppen ebben rejlik. Érezzük bennük, hogy a mesterien kezelt fényképezőgép lencséje nemcsak a véletlen pillanatot rögzíti, hanem emberi magatartást érzékeltet, sőt, a művészek legtöbbjének alkotói stílusát is.

Koffán Károly fényképeinek ez az első nyilvános kiállítása. Nemcsak azoknak a számára hallatlanul izgalmas, akik otthonosan mozognak a »modellek« körében. Ha az összeállítást nem annyira az értékítélet szabta is meg, mint inkább a modellel való találkozás, mégis elmondható róla, hogy a mai művésztársadalom hű tükre. Reméljük, hogy a kiállítás faláról lekerülve, könyv formájában is napvilágot láthat képzőművészeinknek ez az arcképcsarnoka.

U. Zs.

Pályóreszek, hogy elűzzem a magányt. Ildi hatkor vár. Ötre Pestre kell érnem, ha nem akarok ebben a melós ruhában találkozni vele. Ildi mindig nyugtalan, ha kések, fél, hogy velem történt valami. Számítgatom a kilométereket, az órákat, hogy mikorra érek le s mennyi idő alatt zavarhatom fel Pestre a kocsit. Szabad az út előttem, csak akkor kell fékeznem, ha falun át robogok. De akkor se nagyon, mert nem sajnálom a dudámat. Csak rendőr ne legyen a láthatáron. Egyszer már úgyis felírtak gyorshajtásért.

Székesfehérvár. Nézem az órámat. Szemem csillog, nincs semmi baj, négyre felérek Pestre, csak a lerakással ne vacakoljanak sokáig. De majd meghajtom őket is egy kicsit. Különben szombaton sietnek, ők sem akarnak túlórázni.

A lerakodásnál nincs baj, én is segítek, pedig nekem semmi közöm az ő munkájukhoz. Puszta a kocsi, papírt elő.

ra ráb
, játsz
s előt
hos f
al, mi
ának
győz
ba. M
Az
omál
lega
ig ne essen, míg Pes
érek — fohászkodom
ban —, mert akkor eg
később érek haza. Akk
hiába vár Ildi. Megin
ideges lesz. Biztosan
nál a központba is,
van velem.

Ereszkedik le a felhő
a közeledő messzesé
Ezt már nem úszom n
razon.

Szitál az eső. Óvat
lassabban kell vezetn
kapcsolom az ablaktö
kos az út. Falun át
csökkentem a sebessége
lelem, kutatom az
semmi az egész, még t
méter és magam mög
gyom az esőt. Aztán
utánam és pásztázza ke
rint. Szürkül a határ.
több kocsi jön velem
Szélre kell húzódnom
gyújtom a lámpát is.

A kilométerkőhöz e
támaszkodik. Integet. M
tent csinál ez ott? Au
pos? De hogy kerül id
Lassítok, megállok me

1965 JUN 26

Koffán Károly

Magyar Hirdető.
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

— Ankét. — Koffán Károly »Társak és Kortársak« fotóportré kiállításáról jún. 28-án, hétfőn du. 5 órakor a Magyar Nemzeti Galériában ankétot rendez a Fotóművészek Szövetsége. Vitavezető: dr. Solymár István, a Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese. Érdeklődőket szívesen látunk.

1965 JUN 25

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

helikopteren juttatják el a takarmányt.

— **Koffán Károly** — »Társak és kortársak« fotóportré kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában vasárnap este zárul.

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUN 27

MAGYAR NEMZET

(Tel. 9).

Kiállítások

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (V., Kossuth Lajos tér 12.): Koffán Károly fotóművész kiállítása — Kohán György gyűjteményes kiállítása.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa György út 41.): Rembrandt rézkarcai és rajzai. — Húsz év legszebb szerzeményei.

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező utca 8.): John Haertfield fotókiállítása.

MEDNYÁNSZKY-TEREM (V., Tanács kört. 26.): Fóth Ernő festőművész kiállítása.

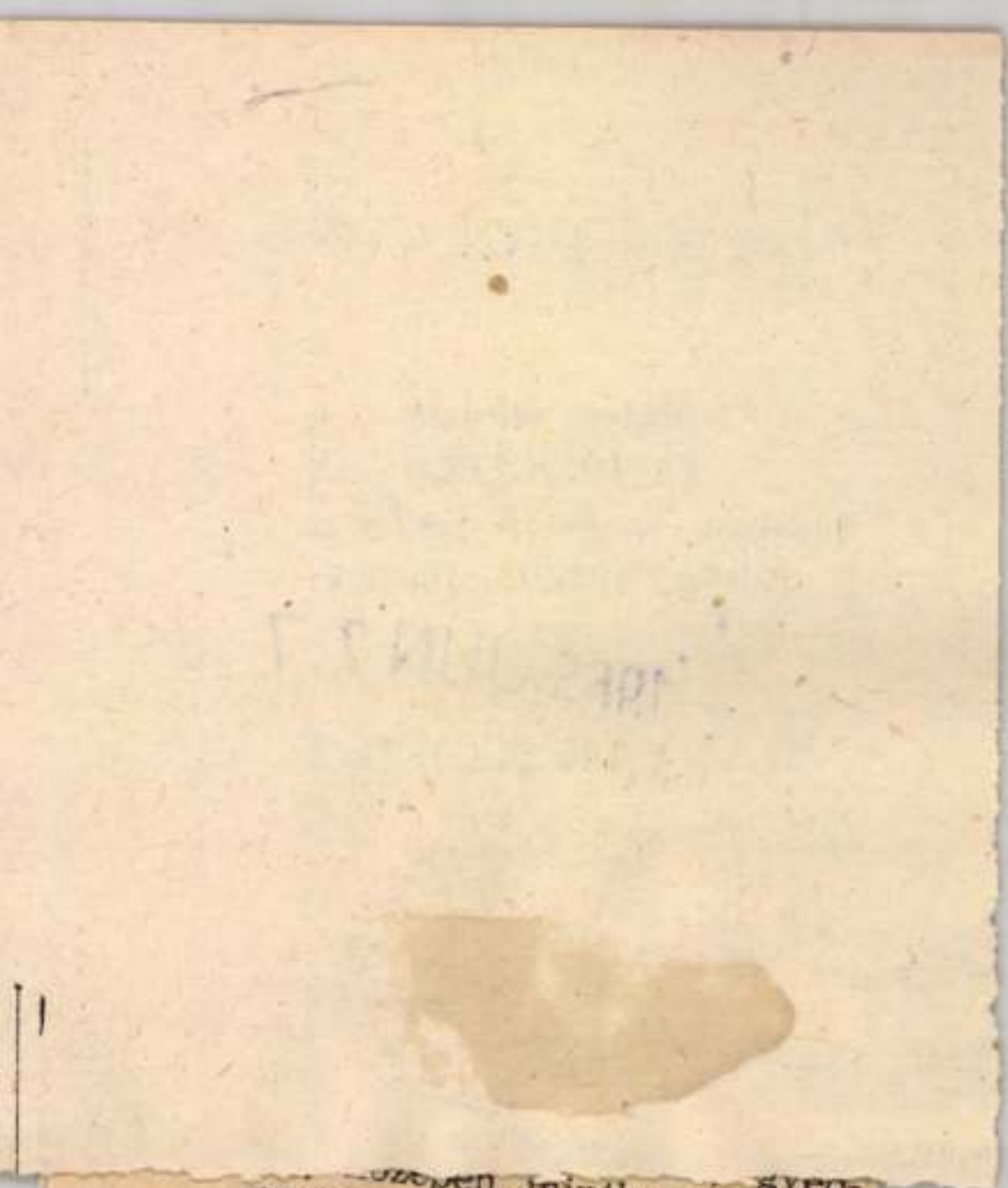

szépen, mintha régi met-
szetet láttam volna, vagy egy
Szinyei Merse kép merülne föl
a sejtelemből, két fiatalem-
ber kaszált. Kaszájuk egyked-
vű egyenletességgel suhogott.

Magyar Nemzet

Társak és kortársak

Koffán Károly fotókiállítása

MŰVÉSZEKRŐL KÉSZÜLT PORTRÉINAK válogatott gyűjteménye *Társak és kortársak* összefoglaló jelöléssel került a közönség elé *Koffán Károly* kiállításán. A gyűjtemény túl anyagának nagy jelentőségén, újabb, örvendetes lépést jelent előre a fotóművészet elismertetésének küzdelmes útján. Ezt már nemcsak a kiállítás előkelő helye jelzi, a *Magyar Nemzeti Galéria* díszterme, hanem az is, hogy a meghívó közlése szerint a *Galéria* és a *Magyar Fotóművészek Szövetsége* közös rendezésében nyílt meg, a megnyitó beszédet pedig a Galéria főigazgatója, dr. *Pogány Ö. Gábor* tartotta. A kiállítás külön érdekessége az is, hogy a fotók megvásárolhatók, ugyanúgy, mint a festői vagy grafikai kiállítások darabjai, felújításaként egy régi szokásnak, amelyet az 1910-ben Budapesten rendezett Első Nemzetközi Fényképkiállítás fotósai kezdeményeztek, de nem sok sikerrel, valószínűleg a 30—120 korona között változó, képtelenül magas árak miatt. De mégis bizonyosak vagyunk abban, hogy az új akció, nagyméretű, szép nagyítások eladása ezúttal több sikerrel jár és bekeretezve kerülhetnek majd lakások falaira, egyenlő rangban a sokszorosított grafikai munkákkal.

Koffán Károly nem az a művész, sem grafikusnak, sem fotósnak, aki a könnyű feladatokat keresi. Ezúttal is nehéz, veszedelmes, de gyönyörű munkát vállalt: sorra venni, a fényképezőgép megvesztegethetetlen szeme elé idézni egy új és súlyos feladatokkal terhes korszak művészeit, akiknek arca nemcsak személyes problémáikat tükrözi, az alkotás magas szándékát, ennek sikereit és csalódásait, hanem a válaszutat jelentő idők töprengéseit is, az emelkedő vagy lányhuló utakat a nagy feladatok előtt. Annál nagyobb öröm látni, hogy Koffánnak ezt a vakmerő vállalkozását milyen nagy eredmény jutalmazta ebben a kitűnő emberismerettel és könyörtelenül éles szemmel életre hívott nagy sereg képben.

NEMCSAK FOTOGRAFUS, talán elsősorban nem is az, hanem kitűnő grafikus és így nemcsak kortársa, hanem közelebbről is társa az ábrázolt művészeknek, akikhez, éppen ezért, belülről tudott közeledni, lényükben, arcukban és magatartásukban mindig azt tárni fel, ami döntően jellemző. Hogy ezt azután a fotó nyelvén is hasonlóképpen jellemzően, egy-egy kritikus pillanat fogvatartásával közölje velünk. Egy olyan pillanatban, amelyben a fotóművész szuggeráló erejéből és a gép elé idézett modell önmagát nyíltan kitáró, vagy hívságosan kelletö, avagy önmagát rejtő, leplezni igyekvő magatartásából együtt születik meg a kép, innen és túl azon, amit a képmás klasszikus jelölése, a portré kifejez. Innen, mivel a felvételek nagy többségére jól illik egy régebbi meghatározásunk, amely szerint a modern fotóportré nem más, mint riport egy arcról. De túl is, mert a klasszikus portré kifejező eszközeit egyes képein az expresszionizmus erejével fokozza fel.

A két fókuszpont között igen hosszú skálában jelennek meg az átmenetek. Egyik végponton az olyan riportos megoldások, amelyek pillanatnyiságukkal, a művész-modell röpke gesztusával, de sokatmondó mozdulatával csak temperamentumát érzékeltetik, egyes felvételeken úgy is, hogy az ábrázolt festő vagy szobrász szinte mint kész karikatúrát szolgáltatja ki magát a fotografusnak. A másik végponton pedig a szellemiség legbensőbb lényegének megragadását látjuk, szinte túl a tér és idő korlátain.

BRAVÚROSAN GYŐZTE LE Koffán Károly a feladatnak ismétlésekkel fenyegető veszedelmét is. A rokon témájú felvételek nagy seregében igen kevés az azonos megoldású. A belső tartalom százféle színét, árnyalatát, olykor szöges ellentétekben jelentkező erejét az átélés közvetlensége biztosította, a lelkek és karakterek különbségeinek átélése, mélyreható intuicióval és az igazságkeresés szenvedélyével. De ehhez mégis hozzá kell tennünk valamit: a közvetlenebbül rokon megoldások csoportjaiból csoportonként csak egy vagy két olyan fotó emelkedik ki, amelyekben csúcsosodik a probléma és amelyek végső választ is adnak. Mert nem kétséges, hogy egy programszerűen végrehajtott, sorozatszerű felvételezésnek nem is lehet minden darabja végérvényes megoldású. De a képek jelentős hányadát, 20—30 fotót, mégis olyannak kell tekintenünk, hogy révükön Koffán Károlyt mint első rangú fotoportretistát kell számon tartani.

A katalógus tipográfiai tervezését és a kiállítás rendezését kiváló grafikusunk, *Kass János* végezte, aki már az előző fotókiállításokkal is beigazolta szokatlanul erős rátermettségét az ilyen feladatokra. A képanyag hatástfokozó, ritmikus tagolásában, beosztásában méltóképpen kiemelte a remekműveket, de sorozatban hagyta azokat, amelyek csak fokról fokra közelítették meg ezeket a csúcsokat. Ezzel Kass János önkéntelenül érvényre juttatta értékelését is, és így ő lett a kiállítás első kritikusa.

Hevesy Iván

MAGYAR NEMZET
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hírdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
9. JÚN 1954

A Magyar Újsá
Országos Szövets
tisztújító küldöttkö

A Magyar Újságíró
gos Szövetsége június
szombaton, és 20-án, vasárnap tartja tisztújító küldöttközgyűlését az Építők Rózsa Ferenc Kultúrházában. Tárgysorozat: 1. elnöki megnyitó; 2. a választmány beszámolója a MUOSZ tevékenységéről; 3. az ellenőrző bizottság jelentése; 4. javaslat a MUOSZ alapszabályzatának módosítására; 5. hozzászólások, vita; 6. zárszó; 7. az új vezetőség megválasztása.

A Marx tér és a November 7. tér között befejeződött a síncsere

A Fővárosi Út- és Vasútépítő Vállalat dolgozói szerda reggelre a Lenin körúton a Marx tér és a November 7. tér között befejezték a síncserét. A munka a vártnál is gyorsabban haladt és szerda reggeltől már az új sínpárokon közlekedhetnek a villamosok.

A Lenin körút átépítésre kerülő szakaszán, a Belváros felé eső nyomvonalon a betonozás befejezéshez közeledik. Az utat érdesítő réteggel vonják be, ugyanúgy, mint a Szent István körút úttestjét. Az érdesítő réteg alkalmazása esetén néhány hétig a szokottnál nagyobb a zúzalékpergés, amint azonban az apró kavicsok beágyazódnak az aszfaltrétegbe, igen korszerű úton közlekedhetnek a járművek. Az érdesítő réteggel ellátott utakon kevésbé csúsznak az autók, az úttest nem tükrözi a lámpák fényét, tehát biztosságosabb a közlekedés.

a Dodrogon,

12

Csütörtö

A Duna *lassan árad az egész magyar szakaszon*, de Ausztriában apad a folyó.

Budapestnél hétfő reggeltől kedd reggelig 726-ról *732 centiméterre emelkedett* a vízállás. A tetőzés újabb egy napot késik, s a legutóbb jelzett szerda helyett csütörtökön várható *740 centiméter* körüli vízszinttel.

A Fővárosi Csatornázási Művekhez újabb és újabb jelentések érkeznek csatornaszakadásokról. Vasárnaptól 120 újabb úttesthorpadást észleltek. Jelenleg 170 szakmunkás dolgozik a csatornák helyreállításán, ennek ellenére a munkálatok hosszabb időt, több hetet igényelnek.

A Duna Mohácsnál egy nap alatt 13 centiméternyit áradt, s kedden *872 centimétert* mutatott a vízmérce. Ezen a szakaszon valószínűleg a jövő hét elején tetőzik az árhullám, mintegy 890 centiméteres vízállással. A Duna mentén egyébként *az árvédelmi készültségekben nincs változás.*

A gemenci vadrezervátum rezéti erdőkerületének védelmére *erősítést kérnek az erdészek.* Az itteni nyári gátezerholdas erdőtől tartotta távol az árvizet, s ez a terület sok nemesvad menedéke. A gyenge gát azonban átázott, s *már csak 600 holdnyi erdő maradt szárazon*, az átszivárgó, fakadó vizek pedig egyre nagyobb területet borítanak

Kuba gazdasága egészségesen fejlődik

Carlos Rafael Rodriguez sajtótájékoztatója

Kedden a Magyar Sajtó Házában Carlos Rafael Rodriguez, a Kubai Szocialista Forradalmi Egységpárt országos vezetőségének és a kubai forradalmi kormánynak a tagja sajtótájékoztatót tartott, s válaszolt az újságírók kérdéseire. A sajtókonferenciát, amelyen részt vett dr. Juan José *Foxa Sanz*, a Kubai Köztársaság budapesti nagykövete is, *Siklósi* Norbert, a MUOSZ főtitkára nyitotta meg.

Az első kérdéscsoportra válaszolva, a Kubai Köztársaság gazdasági fejlődését, s a gazdasági élet legfőbb alapját képező mezőgazdaság termelésének alakulását ismertette Carlos Rafael Rodriguez. Elmondotta, hogy 1959-ben 3 800 000 tonna cukor termett Kubában, s *az idén már 5 millió tonnát takarítottak be.* Ez az egyetlen tény magában is megcáfolta a kubai gazdaság rombadőléséről hangoztatott amerikai jóslatokat. A köztársaság egész mezőgazdaságának termelése 1964-ben *5 százalékkal haladta meg* az előző évit. Az a terv, hogy *1970-re a cukorgyártásban elérik a 10 millió tonnát.* Egyébként a föld 70 százalékán termelőszövetkezetek gazdálkodnak, 30 százaléka egyéni gazdáké.

A cukornád termesztésen kívül az *állattenyésztésre fordítják a fő figyelmet*, el akarják érni, hogy a *szarvasmarhák száma kétmillióra szaporodjon.* Nagy erőfeszítéseket teszünk az ország iparosításáért, de a túlzott iparosítás, amely az ország erejét felülmúló beruházásokat követelne, nem célunk — hangoztatta Carlos Rafael Rodriguez.

Elmondotta, a *szocialista országok segítsége feloldotta a Kuba-ellenes gazdasági blokádot.* Azóta kiépültek a gaz-

Tovább fejlesz
építési váll

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUN 13
MAGYAR NEMZET

Kiállítások

MNM — TÖRTÉNETI MÚZEUM (VIII., Múzeum körút 14—16.): Magyarország népeinek története a honfoglalás koráig. — Népi demokráciánk 20 esztendeje.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (V., Kossuth Lajos tér 12.): Koffán Károly »Társak és kortársak« fotóportré kiállítás.

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa György út 41.): Húsz év legszebb szerzeményei.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33—37.): Az üveg művészete. — Esterházy-kincsek. — Az ötvösművészet stíluskorszakai. — Gyermekrajz kiállítás. — Képek a kávéfőzés történetéből. — Régi patikaedények.

FENYES ADOLF TEREM (VII., Rákóczi út 30.): Somogyi Soma László festőművész kiállítása. (Június 13-ig.)

ERNST MÚZEUM (VI., Nagymező u. 8.): John Hartfield, az NDK fotóművészének kiállítása.

KULTURÁLIS KAPCSOLATOK INTÉZETE (V., Dorottya u. 8.): Pleidell János festőművész kiállítása.

...ének, a Budapesti Műszaki Egyetem tanárainak, kutatóinak segítségével *két év alatt megvalósították az új gépek kialakítását*, nagy sorozatú előállítását Csepelen. A Könnyűipari Minisztérium vállalatától négy tapasztalt szervező szakember került a csepeli gyárba, *létrehozták a szerkesztési részleget*, amelynek létszáma azóta 20-ra emelkedett. A régi nagy tudású szakemberek mellett *fiatalok, mérnökök, technikusok, részletszerkesztők nevelkedtek.*

Hármas követelmény

— *Gyorsaság, választék, világszínvonal* — ez volt a gyár célkitűzése az induláskor —

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1985 JUN 23.

MAGYAR NEMZET

— Koffán Károly — „Társak és kortársak" fotóportré kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában vasárnap este zárul.

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 JUN. 23.

MAGYAR NEMZET

Koffán Károly Társak és kortársak című fotóportré kiállításáról június 23-án, hétfő délután 5 órakor ankétot rendez a Magyar Fotóművészek Szövetsége a Magyar Nemzeti Galéria dísztermében.

Koffán Károly.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 SZEP 17
NÉPSZAVA

— A Csepel Vas- és Fémművek műszaki klubjában csütörtökön megnyílt a csepeli képzőművészek első kollektív kiállítása. A tárlatot Szigeti Zsuzsa, a MÜDOSZ titkára nyitotta meg.

— *Koffán Károly fotóművész anyagából kiállítás nyílik szeptember 18-án a pesterzsébeti Vasas Művelődési Házban.*

A prémiumkeret növelésének az a célja, hogy fokozódjék a vállalatok önállósága, az egyes dolgozók részére olyan prémiumfeladatokat, irhaez-

Koffán Károly

FIGYELŐ

újságközlemény figyelő irodája

Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.

Telefon: 296-534

Lap: .....

Megjelent: 1951 JUL

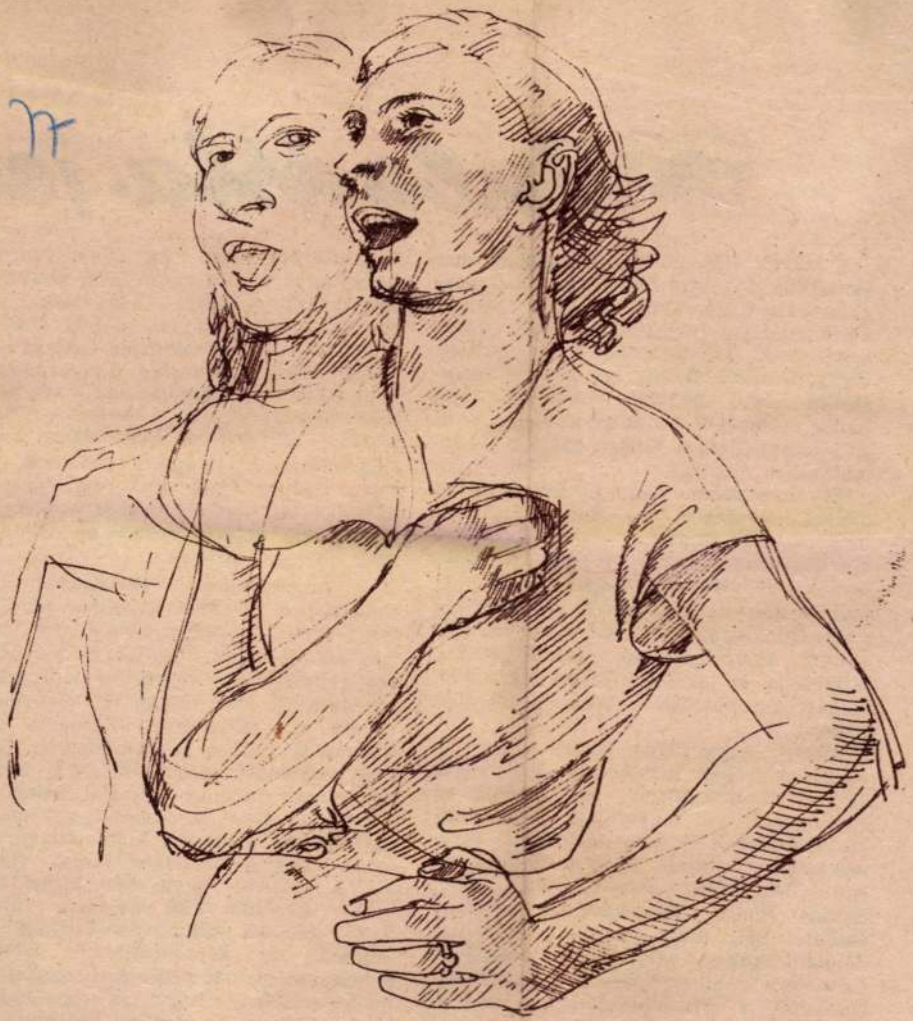

Éneklő lányok

Koffán Károly rajza

A Művelt Nép korábbi számaiban ismertettie a bolgár kulturális tömeg galom szervezeti alapját jelentő o körök csaknem évszázados, hősi netét. Ezek az olvasókörök a ku fegyverével készítették elő a török szállás elleni nemzeti szabadságh... fontos szerepet töltöttek be később a nyugati imperializmus elleni, majd a fasizmus elleni harcban.

1944 szeptember 9-e, a felszabadulás után az olvasóköri mozgalom jelentősége még inkább megnőtt. A Bolgár Kommunista Párt nagy vezetői, Dimitrov, Cservenkov elvtársak maguk is többször foglalkoztak az olvasókörök kérdésével és megszabták azok feladatait. Kitűnően felszerelt könyvtáraikkal, színpadjaikkal, termeikkel az olvasókörök ma már egész Bulgáriában valóban a lakosság második otthonai.

Érthető, hogy ilyen harci tapasztalatokkal, kipróbált káderekkel és a bolgár nép hatalmas kulturális aktivitásával az olvasókörök — lényegében mintaszerű kultúrotthonok — igen széleskörű tevékenységet fejtenek ki s a szocializmus építésének, a dolgozók nevelésének, a szocialista ember kialakításának hatékony eszközei. Elég, hogy a baráti látogató egy délutánt töltsön valamelyik csitalistában (olvasókör), elbeszélgessen a funkcionáriusokkal s kialakul előtte a kultúrmunkának az a fejlett, széles tömegeket felölelő, magasszínvonalú képe, mely a testvéri Bolgár Népköztársaság egyik legjellegzetesebb vonása.

fél ezer könyvet, ami a nagyarányú használatban elkopott. A kultúrotthon másik büszkesége, a kitűnően rendezett múzeum, mely a város és környékének legkülönbözőbb történelemelőtti leletein kívül gazdag képzőművészeti és népművészeti anyagot tartalmaz.

Az ismeretterjesztő előadásokat egész Bulgáriában a Népi Egyetem rendszere fogja össze. Szófiában hatszáz főt számláló lektorcsoport dolgozza ki az előadások nagy részét, de minden járásnak és városnak is van külön lektorcsoportja, előadói munkaközössége. Karamlik város csitalistája minden szerdán délután tartja népi egyetemi előadásait, átlag háromszáz-ötszáz hallgató számára. Színjátszócsoport, énekkar, tánccsoport, sőt operettegyüttes is működik a kultúrotthon keretében. Ezek rendszeresen járnak vidékre is. A művészi együttesek tagjai közül eddig tizenötből vált hivatásos művész, kettőt küldtek színművészeti főiskolára. Irodalmi és képzőművészkör működik, a múzeum mellett pedig archeológiai kört hívtak életre, hogy az érdeklődőket, főként diákokat a régészet tudományával, vidékük történetével megismertessék.

Koffán Károly: Támaszkodó.

Nemzeti Szalon
„1942" (jan)

Szabó Vladimir: Ünnepi készülődés.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Koffán Károly

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

1980 DEC 19.

— **Társak és kortársak.** Koffán Károly festőművész Kaposváron mint fotoművész mutatkozik be a Társak és kortársak címmel rendezett kiállításával, melyet 18-án nyit meg maga a mester a Rippl-Rónai Múzeum képtárában.

adták. Szalmát ...
... de a trágyát mi vesszük

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAÚJVÁROS

1968 OKT 11

☐ **Koffán Károly dunaújvárosi festőművész** három munkáját állították ki a Hódmezővásárhelyi Művészeti Hetek alkalmából rendezett képzőművészeti kiállításon. A vasárnapi megnyitón a művész személyesen is részt vett.

☐ **Nagyszabású társadalmi munka akció kezdődik az oxigéngyár építkezésén.** Az akciót a Dunai Vasmű fiataljai a hármas évforduló tiszteletére indítják.

Pászti Tibor
Csaba László

Az ötórai teára a belépés díjtalan, este megismételjük a műsort. Belépődíj: 10,— Ft

1969 AUG. 2.

1021

Művésztelep Mecseknádasdon

A mecseknádasdi művésztelep alkotóháza. — Szokolai felv. —

A falu nemrégiben megjavított útjáról keskeny járdán kell felmászni a házak, fák, bokrok között, aztán „ahol elfogy a járda, ott a művésztelep" — igazították útba a falusiak. A művésztelep — amely régebben is az volt, de az utóbbi években nem használták — lényegében két, egymáshoz viszonyítva derékszögben elhelyezkedő régi parasztházból áll. A főépületben, vagyis ott, ahol már erre az évre berendezkedtek, öt szoba, pontosabban három szoba és két előszoba-féle van, most azonban mindenütt szükség-fekhelyek, nyers asztalok. A kerítés mentén rózsabokrok, a ház előtt két hatalmas körtefa, a ház mögött szőlővel, kukoricával borított domb. A házhoz fészer és pince csatlakozik — itt lesz majd a műhely.

A csaknem romantikusnak nevezhető primitív viszonyok között a festők, építészek szemmel láthatólag kitűnően érzik magukat. Ketten most másznak le a hátsó épület elhagyott padlásáról, az új szerzeménnyel: egy pókhálós, szétesett rokkával. A hátsó épület fészerébe is benézünk: poros szénahalom, csövek, egy szétmállott szakajtó, valami régi kiskocsi romjai.

Az elülső épület egyik szélső szobája viszont szőnyegekkel, heverőkkel, asztallal, kisszekrénnyel valóban „reprezentatív" szoba. Az a 20 ezer forint, amit a Megyei Tanács művelődésügyi osztályától kapott a művésztelep, ennek a szobának a berendezésére elegendő volt. A pécsi járási tanács 25 ezer forintjából viszont a szigetelőfalakra, a tető javítására és a kút megépítésére futotta. Így vált lakhatóvá az elhanyagolt művésztelep, amely a Képzőművész Szövetségtől most a Járási Tanács kezelésébe került, s a Járási Tanács a Megyei Tanács és Pártbizottság legteljesebb egyetértésével és támogatásával, egy valóban szép és nagyjövőjű művésztelepet szeretne itt létrehozni.

Most amolyan alakulóülésre jöttek össze az alapítótagoknak számító festők, építészek. Itt van Pécsről Lantos Ferenc, Kelle Sándor, Simon Béla, Horváth Olivér, a fiatalok közül azok, akik Bonyhádon már két nyáron is foglalkoztak zománccal: Halász Károly, Kismányoki Károly, Szelényi Lajos, itt van Budapestről Fájó János, Bak Imre, Hódmezővásárhelyről Hézső Ferenc, Szolnokról Bokros László, Dunaújvárosból ifj. Koffán Károly és Cziránszky Mária. Az építészek jelenleg ketten vannak, Erdélyi Zoltán és Bachmann Zoltán. S szombaton délelőtt kilátogatott a művésztelepre Csorba Tivadar is, a Megyei Pártbizottság munkatársa és Bernics Ferenc, a Megyei Tanács művelődésügyi osztályvezetője, hogy részt vegyenek az alapító művészek első megbeszélésén, ahol az alabszabálytervezetet is megvitatták.

Az alapszabály szépen megfogalmazza, miről lesz itt szó tulajdonképpen. Ha Baranya megyében képzőművészeti központot akarunk kialakítani — olvashatjuk — akkor a művésztelepeknek, tartalmukat tekintve, együttesen fel kell ölelniük a képző- és iparművészetnek közel az egészét. — Villány, mint plasztikai és Siklós, mint kerámiai központ mellett Mecseknádasd a murális művészet központja lehet.

„Mecseknádasd így nemcsak a képző- és iparművészet kérdéseit közelíti egymáshoz, hanem szükségszerűen szoros kapcsolatot teremt az építészettel is. Így talán megvalósulhat a képzőművészet és építészet régóta óhajtott természetes szintézise, amelynek általunk is megfogalmazott célja az lenne, hogy az ember környezetét tudatosan és értelmesen úgy alakítsa, hogy az funkciójában is és esztétikai hatásában is egyaránt megfeleljen a szocialista élet korszerű igényeinek... A mecseknádasdi művésztelep ezért — murális jellegénél fogva — elsősorban az épületeken alkalmazható anyagok felhasználásának korszerű lehetőségeit fogja kutatni".

Az idén még csak öt napra gyűltek itt össze a művészek, de a Járási Tanács segítségével jövőre már megkezdődhet a fészerből átalakítandó műhelyben a zománcmunka. Kemence, anyag, fújó- és porelszívó berendezések kellenek ehhez. Folynak tárgyalások a Zománcipari Művek vezetőivel is, akik talán szintén segítenek a művésztelep zománcrészlegét kialakítani. Később mozaik-, illetve üvegmunkákat is szeretnének majd itt végezni. Jövőre felhúzzák a hatalmas munkafalakat az épület mögötti dombon, a munkafalakon helyezik el a kísérleti munkákat. Messziről lehet majd látni az itt kialakuló szabadtéri „múzeumot". (Az idézőjel nagyon is szándékos: ugyanis e művésztelep kísérletei éppenhogy nem múzeumok, hanem a köznapi élet, az ember mindennapi környezete számára készülnek.)

Tegnap pedig az alapítótagok megvitatták ezeket a messzemutató, mégis határozottan kidolgozott célokat, és megválasztották a művésztelep vezetőségét, amely hét tagú, elnöke Lantos Ferenc, tagjai Rétfalvi Sándor, Erdélyi Zoltán, Bak Imre, Bokros László, valamint a két támogató tanács egy-egy képviselője. Az alapítótagság lesz a művésztelep „parlamentje", amely kiválasztja majd az itthagyandó műveket, s amelynek tagjaira nézve kötelező a közös kiállításokon való részvétel (úgy tervezik, hogy minden évben a Leányvásár idején rendeznek Pécsváradon kiállítást), valamint a nyári időszakban, ha ilyen igény érkezik, ismeretterjesztő előadást is kell tartaniuk. Máskülönben a művésztelep ugyanolyan anyagi-szervezeti keretekben működik, mint ami már bevált a másik két baranyai művésztelep esetében.

Jövőre pedig, a nyár végén, már a közönség is láthatja: milyen eredményeket hozott a vezető szervek és a művészek újabb közös erőfeszítése.

Hallama E.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
DUNÁNTÚLI NAPLÓ
Pécs

Tanévnyitó az Iskolatelevízióban

„Tanévnyitó az Iskolatelevízióban" címmel augusztus 29-én, délelőtt 10 órakor kezdődő műsorával az új tanévre való felkészüléshez és a tantermek elkészítéséhez nyújt segítséget a televízió a pedagógusok számára. Ismerteti az Iskolatelevízió céljait, programját és kiadványait. Beszámol azokról az új törekvésekről, elképzelésekről, amelyeket az oktató-televíziónak, mint korszerű audiovizuális eszköznek meg kell valósítania. A stúdióban létesített telefonszolgálat segítségével a nézők is bekapcsolódhatnak a műsorba: kérdéseket tehetnek fel, amelyekre az Iskolatelevízió munkatársai válaszolnak.

ABC

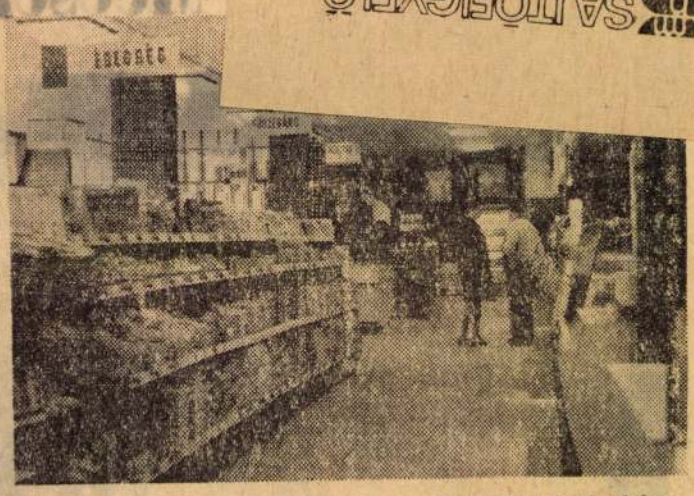

Hétfőn fogadja az első vevőket a ledinai ABC-áruház

Augusztus 25-én megnyílik a Ledinán Pécs első szövetkezeti ABC-áruháza.

A Pécs és Vidéke Általános és Értékesítő Szövetkezetnek a Szőlőskert kisvendéglő volt az első nagy városi vállalkozása. Az 1967-ben nyílt kisvendéglőt tavaly a Hal téri ruházati szakbolt és a műszaki gumiáru szaküzlet megnyitása követte. Az ABC sorrendben a negyedik ugyan, de a beruházás értékét tekintve legnagyobb létesítménye a szövetkezetnek. Több mint három és félmillió forintba került az építkezés, berendezés és egymillió forintot meghaladó értékű áru van máris az áruház raktáraiban és polcain. Az ajtónál már ott függ a boltigazgató, Podhorszki János neve és címe, a kirakatban hirdetik a nyitvatartási időt és időjekorán felhívták a leendő vevők figyelmét — ennek különös jelentősége van, lévén a Ledina KISZ-lakótelep, sok-sok aprósággal —, hogy a babatejjegyet már most le lehet adni. A narancssárga köpenyt viselő eladók rendezik a polcokat. A nagykereskedelmi vállalatok is szívükön viselik ennek az áruháznak a sorsát, látszik a gondosan összeállított árukészleten, s abból is kiderül, hogy induláshoz néhány hiánycikkből is bőséges mennyiséget biztosítottak.

Az áruház 630 négyzetméter alapterületű, ebből 270 négyzetméter az eladótér, bőségesen elegendő a KISZ-lakótelep és a környékbeli mintegy 1700 lakás, hét-nyolcezer lakosának ellátásához, valamint annak a sokféle árunak az árusításához, bemutatásához, amellyel az ABC-ben foglalkozni akarnak. Házisütésű kerek fehér kenyeret, házikészítésű töltelékárut, füstöltárukat, zöldséget, gyümölcsöt, friss húsokat, halakat, üveg- és műanyagcikkeket, zománcedényeket, rövidárukat, italféléket, mindenféle fűszert ígérnek, s mindezekhez iparcikkeket is, hiszen teljesen ellátatlan területen épült fel az ABC. Az üzletben már ott áll néhány varrógép, többféle hűtőszekrény, mosógép, centrifuga. Árusításuk úgy történik majd, hogy a vevő kiválasztja a megfelelő típust és a raktári készletből lakására szállítják a megvásárolt készüléket. A házikenyeret olaszi pékségéből szállítja a Ledinára az ÁFÉSZ, a friss tőkehús saját hizlaldájából kerül az ABC-be.

Az ÁFÉSZ számos kedvezményt nyújt a vásárlóknak. Ajándékot kapnak például szeptember végéig a 200 forinton felüli értéket vásárlók,

...uel Baranyajenőn

Nem sokáig. Volt egy barátja, a 13 éves José, ketten útrakeltek. Az első partizánláncon „fönnakadtak".

— Hova gyerekek?

— Rokonaink vannak a hegyen, odamegyünk...

Hátizsákban meg van egy pisztoly, egy tőr és néhány halkonzerv. A partizánok hallatlanul megörültek a halkonzerveknek. A gyerekeket visszatanácsolták.

— Többször próbáltunk felszökni, de anyám mindig a nyomomban volt, elkapott, sírt szegényke, azt mondta, legalább én maradjak neki élve, ha már így szétesett a család — mondja Miguel.

Aztán mégiscsak eljutnak a Sierra Maestrára. Lehetne koztam testvéreimmel. Sírtam örömömben. Kaptam később puskát is, néhány tölténnyel és csak nagy sokára vehettem részt aktívan, a forradalmi harcban.

A jugoszláviai testvérek közben cigarettákat hoznak be, valahonnét igazi Havanna szivar is előkerül. Hornyák Béla pedig tolmácsol.

— Castro?

Miguel felvillanyozódik. Nyitja már a kombináltszekrény ajtaját, néhány fényképet vesz elő. Íróasztal mögött Fidel Castro, balján fehérruhás, nyulánk, feketehajú titkárnő, jobbján Miguel és a gyerek, derekán óriási pisztoly. Másik kép: Castro és Miguel, a fiú felnéz a magas termetű főparancsnokra, Castro pedig atyáskodva mosolyog Miguelre.

Atyáskodva? Castro Mexikóból indult Kubába, pontosabban a Sierrára és magamögött hagyta népes rokonságát. A magány roppant lehangoló érzése miatt vette maga mellé később a kis Miguelt? Bizonyára. A győzelem első napjaiban Miguel Castro elé állt:

— Mi lesz velem Fidel? A nővérem férjhez megy, a bátyám is nősül... Apám pedig...

— Semmi gondod ne legyen. Tanulnod kell! — monja Castro, kissé robbanékonyan, aztán megenyhülve teszi hozzá: — Mögötted állok Miguel...

Havannában iskola, majd Szovjetunióba indul egyetemre, ott ismerkedik és barátkozik össze egy gyulai és egy baranyajenői magyar fiúval. És most két hetet töltött Gyulán, itt Baranyában, Hornyákéknál szintén két hetet.

— Milyen Castro?

— Mélységesen tud örülni és mélységesen tud haragudni. Keveset alszik. Egyszer azt mondta nekem: „tegnap véletlenül nyolc órát aludtam, ez elég volt arra, hogy az utóbbi tíz év fáradalmait kialudjam..." Jönnek a külföldi államférfiak, Fidel beül a dzsip volánja mellé és a vendégeket kifuvarozza a falvakba. Néha helikopterrel utazik, cukornádaratás idején. Ő vezeti a gépet is. Ha hazamegyek, — két esztendeje is — Havannában felkerestem és nem engedett el maga mellől. Kimentünk a földekre, jártuk az országot, sátorban aludtunk, együtt ültünk a vacsoránál. Azt mondta Fidel: „vegyed úgy, mintha fiam lennél..."

— Hogyan érzi magát nálunk?

— Nagyszerűen! — mondja és barátjára, Bélára néz. — Itt minden más, mint nálunk Kubában, és mégis mintha minden ismerős lenne. Tudja, Gyulán annyira kedvesen komikus volt az, hogy az utcán rengeteg kerékpáros közlekedik, de nem is ez, hanem hogy öreg parasztnénik is fejkendősen nyomják a pedált...

Széttárja a kezét és jóízűen derül.

Rab Ferenc

Koffán Károly festő

Zoltán és *Pátzay* Pál nyilatkozatait közli *Liszt* és Bartók hamvainak hazahozataláról. Mindketten a hazai művésznyomor elleni harcra hívják fel a figyelmet nyilatkozatukban.

HETI-LAPOK

Az ÚJ MAGYARORSZÁG közli *Keresztury* Dezsőnek a *Puskin*-esten mondott beszédét: „Puskin és a magyar olvasó". *Marsall* László érdekes cikkben emlékezik meg egy román pásztorról, szobrász és festő őstehetségről, akivel az egyik franciaországi koncentrációs táborban élt együtt. *Vas* László cikke azt vizsgálja, hogyan vizsgázott a magyar irodalom a veszély óráiban, ugyanúgy-e, mint a politika? Ugy látja, voltak írók, akik tisztán láttak, akik a legválságosabb években is az egyetemes emberiséggel tartottak, mint egy 20—30 író. De ők is süket fületeknek beszéltek... *Passuth* László beszámol a stockholmi nemzetközi írókongresszusról. Az utolsó, jubileumi szám *Bognár* József cikkét közli „A magyar szellemtudomány" címmel. A cikkíró megállapítja, hogy a magyar tudományos életnek mindig voltak képviselői, akik nem adták be derekukat a német szellemiségnek. Számos tudósunk van ennek következtében ma is, aki tudományában az európai fejlődés élén jár. Hiányzik azonban Magyarországon a tudományos közvélemény, a közvélemény támogatása. Ki kell emelnünk még a jubileumi szám kulturális vonatkozású tartalmából *Peéry* Rezső cikkét a csehszlovák-magyar kulturális együttműködés kérdéséről, *Déry* Tibornak a debreceni írókongresszuson mondott beszédét a béke és háború kérdéséről, a Magyarországon tartózkodó *Gudzij* moszkvai professzor megemlékezését *Gorkijról, Huxley* „Éjszakai zeneszó" című írását, *Zostyenkó* humoros elbeszélését. *Pogány* Ö. Gábor kis cikkét *Koffán Károlyról*. — Uj hetilap indult KÖZTÁRSASÁG címmel, *Bölöni* György főszerkesztésében, a Dunai Munkaközösség kiadásában. A lap célja a magyar demokrácia szolgálata mellett elsősorban a dunamedencében élő népek békéjének és szövetségének propagálása. Igy kulturális vonatkozású eddigi közleményei sorából is kiemelkedik a lap munkatársának *Balázs* Bélával folytatott beszélgetése a cseh-magyar kulturális kapcsolatokról. E mellett azonban „Vélemény" címmel állandó kritikai rovat foglalkozik kulturális életünk egyes eseményeivel. — Az IFJÚSÁG folytatásokban közölte Katajev „A kés" c. novelláját. Az „Olvasás közben" hasábján az orosz költészetről, a „Toldi" jubileumáról, a szomszéd népek irodalmáról olvashattunk. A „Muzsika" rovat egy-egy magyar népdal kottájával kiegészítve a magyar népzene szépségeibe vezeti be az olvasókat. *Vitányi* Iván *Erdős* László cikkére válaszolva a népi kultúrával kapcsolatos fogalmak tisztázását javasolja. — A „FÜGGETLEN IFJÚSÁG" egyik számában *Árvai* József a bácskai magyarság folyóiratát, a „Híd"-at ismerteti. Vezércikkében foglalkozik a szovjet kultúra jelentőségével. Színházi munkatársa (sz-ó-l-ó) nagyobb cikkekben ismerteti a budapesti színházi és filmbemutatókat. — A „SZABAD FÖLD" *Gorkij* szavait közli a tudás hatalmáról. — Az „IGAZSÁG" egyik utóbbi számában *Herczeg* János csitári kisgazda „Művelt parasztságot" igényel. A Péter-Pál napi szám négy oldalt szentel a lap Parasztírók Körének tagjai által beküldött verseknek és kisebb cikkeknek. — A „PARASZTUJSÁG" egyik vezércikkében *Szabó* Pál emlékezik meg a Nemzeti Parasztpárt hét év előtti makói alakuló gyűlésére. — Az ÚJ ÉLET egyik számában *László* Zsigmond ismerteti a keleteurópai zsidó zenét.

KÉPES-LAPOK

A JÖVENDŐ beszámol a szovjet kulturális delegáció budapesti látogatásáról. Megemlékezik *Gorkij*ról halála évfordulójakor, más alkalommal *Kossuth* Zsuzsannáról, *Kossuth* 1854-ben Amerikában elhalt lányáról. *Gyöngyösi* János külügyminiszter vezércikke méltatja a MSzMT kongreszusának jelentőségét s több cikk és gazdag képanyag számol be az elmult év magyar-szovjet kulturális kapcsolatairól. *Szegi* Pál ismerteti *Derkovits* képeinek kiállítását. — A SZINHÁZ egyik számában *Márkus* László a kritika komolyságának érdekében a nyilvános főpróba visszaállítását és azt kívánja, hogy a kritikus még egy későbbi előadást is nézzen meg s csak azután írja meg véleményét. *Staud* Géza a polgári dráma válságával foglalkozik, egy másik számban pedig a jövő drámájával s az új stílust az új realizmusban látja. *Balázs* Béla a cseh filmgyártás vezetőivel folytatott megbeszéléseiről nyilatkozik. Ugyancsak *Staud* Géza a színházak államosításának kérdéséről írva, megállapítja, hogy „egyelőre Magyarországon a magántőke kezében kell hagyni a színházakat, de lehetőséget kell nyújtani arra, hogy a magántőke ne kényszerüljön kizárólag kereseti forrásnak tekinteni a színházat. Vidéken különösen a szubvenció emelésével, a helyiségbérek, az üzemi díjak és a forgalmi adó elengedésével kell támogatást adni és a juttatások ellenében bizonyos műsorpolitikai kikötéseket szabni. Az állami támogatás fokozása jelentené azt az utat, amely előbb-utóbb az államosításhoz vezet". — A DOLGOZÓK VILÁGLAPJA folytatja *Faludy* György világkörüli riportsorozatát. *Tarján* Ferenc megemlékezik *Eötvös* Lórándról halálának évfordulóján.

VIDÉKI LAPOK

Az „ALFÖLDI UJSÁG" ismerteti a Tornyai Társaságnak a városi közgyűléshez intézett beadványát, amelyben azt kéri, hogy a *szabadművelődési telep* céljaira a város a Szabadság-téren két holdnyi földet bocsásson rendelkezésére. A lap megállapítja, hogy ha város megkaphatja, a teleppel négy fontos kulturális kérdést lehet megoldani. A Művelődés Házában el lehetne helyezni az állandó színházat és ebben lehetne a modern hangversenyterem, a Tudomány Háza otthont nyújtana a tehetségkutató intézetnek, a szociálpolitikai intézetnek, az olvasókörök központjának, a közművelődési felügyelőségnek és a népfőiskolának. A Múzeum, Könyv-és Képtár Házában lehetne elhelyezni a néprajzi és régészeti múzeumot, a városi könyvtárt, a táj- és népkutató intézetet, végül a Művészeti Iskolák Háza a zene-, rajz-, festő- és szobrászati iskolának nyújtana otthont. A társaság még azt is javasolta, hogy a város tulajdonában lévő *Tornyai* képekből 50 darabot válasszanak ki s a város ajánlja fel ezeket a magyar múzeumok részére. — A lap beszámol arról, hogy a vendégszereplő *Somlay* Artur vezetésével a városi színészek egy csoportja megkezdte a tanyajárást. Első állomásuk *Vásárhelykutas* volt. Műsorukon dalok, versek és népi írók egyfelvonásosai szerepelnek. — A könyvnap alkalmából *Szabó* Endre ír vezércikket „Könyvet minden kézbe" címen. Könyvet kérünk a nép kezébe, — írja — de vajjon van-e nép, amely ezt forgatni és önmaga hasznára tudja fordítani? Itt a pillanat, hogy tervszerű munkával megvalósítjuk az alépítményt: a szabadságot, és a felépítményt: a műveltséget. Induljon a nép könyvvel a kezében a népek küzdelmébe. — A kisgazdapárti „EGRI BARÁZDA" a szabadművelődés irányelveivel foglalkozva a műveltség és demokrácia viszonyát vizsgálja. A szabadművelődés szabadságához tartozik a *kezdeményezés szabadsága* is. Lehetővé kell tenni, hogy azok az osztályok, amelyekre a demokrácia szellemét felépítjük, befolyást gyakorolhassanak a művelődéspolitikára. Hivatalos, egységes irányítás és a táj, hagyomány és társadalom helyi kezdeményezéseinek egyensúlya kell, hogy jellemezze a szabadművelődést. — A „PÁPAI NÉPLAP" méltatja a tíz évvel ezelőtt meghalt *Gorkij* irodalmi és társadalmi jelentőségét. — Ugyancsak megemlékezik Gorkijról a „SZABAD ÚJPEST". Megállapítja, hogy Gorkij írásainak Magyarországon is nagy közönsége van. — A lap kertészeti cikksorozatának befejezése után a háziállat tenyésztéséről kezdett újabb sorozatot. — Folytatásos cikkben ismertette a magyar vasút száz év előtti kezdetét. — Riportban számol be az újpesti diákoknak a megyeri pusztában végzett kultúrmunkájáról. A diákok a János vitéz meséjéből készített szövegre felépítve népi dalokat, táncokat, balladákat és rövid jeleneteket adtak elő a megyeri volt uradalom udvarán az egybegyülteknek, majd népi dalokat énekeltek és azokra megtanították a közönséget is. — A „MISKOLCI HIRLAP" a Toldi centennáriumával foglalkozva sürgeti, hogy *jó könyveket* kapjon a falu, ezzel ünnepeljük legjobban a centennáriumot. A „SOMOGYVÁRMEGYE" egyik cikke a tanító nemzetépítő munkáját méltatja és vezércikkben foglalkozott a könyv ünnepével. — A „KECSKEMÉTI LAPOK" munkatársa a színházi idény befejeződésével beszélgetést folytatott *Szokoly* Gyula

Hirado 1946. jul. 15.

színigazgatóval, aki bejelentette, hogy a társulat a jövőben csupán a telet tölti Kecskeméten, tavasszal és ősszel Újpesten, nyáron pedig Cegléden játszik. — A „GYŐRI MUNKÁS" glosszájában a legfontosabb nyersanyagnak az emberi lelket mondja. A természet mostohasága ellenére is gazdag lehet egy nép, ha ezt a kincset kiformálja. Ezért meg kell ragadni a művelődési lehetőségeket, amelyek közé most a győri művészet szabadiskolája is bekapcsolódott. — *Kotormán* László az angol művelődésügyi reformot ismerteti. — A győri „DUNÁNTÚLI SZABAD NÉP" tárcacikkben foglalkozik a színháznak a demokráciában való szerepével. A magyar színpadi élet elsekélyesedése nem ért még véget. A színházak rendszerének szervi változása nélkül a színpadi élet demokratizálása elképzelhetetlen. A cikkíró véleménye szerint egyedül követhető út a színházak államosítása. — A „TISZÁNTÚLI NÉPSZAVA" folytatja értékes irodalmi szemináriumát, amely szocialista szempontból foglalja össze a magyar irodalmi élet és irodalmi szemlélet fejlődését a kora középkortól napjainkig. — Hosszabb ismertetést közöl a 400 éves kollégiumi könyvtárról, amelyben a teljes szocialista irodalom is megtalálható. A könyvtár az UNRRA-tól is már 40 kötet könyvet kapott. — A debreceni „NÉPLAP" munkatársa meglátogatta a pallagi főiskolát, amelyben a jövő demokratikus parasztegyetemét látja. Hangsúlyozza, hogy a főiskolának nem gazdatiszteket, hanem paraszt szakértőket és tanárokat kell nevelnie. — Az írókongresszussal foglalkozó vezércikkében az íróktól irányítást, bölcs és tüzes útmutatást vár a nép számára. Kívánja, hogy bennük mozduljon meg végre a régi harcos, élenjáró debreceni szellem. — *Pósa* Péter hosszabb írásban foglalkozik a népművelés új feladataival. Ismerteti a szabadművelődés demokratikus szervezetét s a debreceni szabadművelődési tanács feladatait. Rámutat, hogy a szabadművelődéssel kapcsolatban nagy feladatok várnak a Munkás Kultúrszövetségre. A szabadművelődés legfőbb feladata, hogy a szellemi javak igazságtalan eloszlásán változtasson. Csillag Miklós kultúrtanácsnok nyilatkozatában azt hangoztatta, hogy a debreceni kultúrnapok a dolgozók széles tömegeinek a kultúrába való bekapcsolódását hozták meg. A dolgozók tapasztalják, hogy az új kultúra az övéké.

Könyvek

Szabad Föld Könyvtára (Szikra). A sorozat újabb füzetei továbbra is igen jó szolgálatot végző és aránylag igen olcsó olvasnivalót biztosítanak falusi olvasóközönségünk számára. *Mód Aladár: Kossuth Lajos és a magyar köztársaság* című füzete a Kossuth politikájától az új magyar köztársaságig húzódó szálakat bontja ki szemünk előtt. *Hegedüs Géza: Budai Nagy Antal* alakját állítja elénk Zsigmond király és a birtokos urak Magyarországának környezetébe állítva. *Barát Endre: Csokonai Vitéz Mihályról* írt füzete végig kísér a költő életén, verseit is bőven idézi s így ösztönzi olvasóját arra, hogy magának Csokonainak műveit is kézbe vegye. *Bóka László: József Attiláról* írt füzete egyrészt aránytalan kidolgozásban, majd fele a gyermekkori emlékeket tárgyalja, másrészt egyoldalúan csak a marxista költőt vizsgálja. *Koroda Miklós: Batsányi Jánost,* a magyar jakobinusok költőjét, a magyar irodalomnak ezt a majd elfelejtett szomorú sorsú forradalmárát mutatja be a füzetsorozat olvasóinak. Végül ismét van egy füzet a többi között, mely a falusi élet mindennapi gyakorlati dolgában tájékoztat: *Iliás Ferenc: Falusi közigazgatás* című füzete. Vezető gondolata: nem a nép van a közigazgatásért, hanem a közigazgatás a népért. Ennek alapján ösztönzi falusi olvasóit arra, hogy annak helyén és rendje-módja szerint irányítólag avatkozzanak bele a közigazgatás őket érintő kérdéseibe.

Musset: Szeszély (for. *Cs. Szabó* László, Révai, 1944. Irodalmi tudatunk éberségét bizonyítja, hogy nemcsak a nagy klasszikusokat, mint *Shakespeare*t, fordítják újból és újból magyarra, hanem a drámairodalomnak perifériikusabb alkotásai is hozzáférhetővé lesznek anyanyelvünkön. *Musset* kis színdarabjai, amelyek közül a „Szeszély" és a „Fantasia" is való, nem igazi drámák, inkább a drámairodalom határesetei. Könnyű, illanó, önmagukért való játékok ezek, szinte tartalmuk is alig van, pontos ellentétei a drámairodalom másik szélső tipusának: a polémiadrámának. Mégis hasznos megismerkedni velük, hiszen a dráma két forrásból táplálkozik állandóan: a misztérium világából és az önmagáért való játék öröméből.

Borghese: Útvesztő (ford. Déry Tibor, Anonymus). Borghese kezünkben lévő könyve semmivel sem marad el 15 éve magyarra fordított másik értékes munkájától. Irója pallérozott tollú, láttatni tudó művelője a regényirodalomnak s ha mostani könyvében van is némi „amerikai tragédiás" íz, mégsem lehet Dreisert a fejére idézni egészen. Kérlelhetetlen őszintesége és hűvös, tárgyilagos szemlélete különös megbecsülést érdemel. Hőse a törtető, az árral úszó himpellér, aki életének minden mozzanatát a társadalmi érvényesülésnek rendeli alá. Militarista és háborús uszító, míg otthon van, a háborúban hőst játszó gyáva, házasságában megalkuvó, szerelmében aljas s még akkor sem tud emberré válni, amikor a tisztítótüzén kell átvergődnie. Típus, melyet túlontúl ismerünk a múltból s amelynek álarcát olyan kegyetlenül kell lerántani, ahogy azt Borghese teszi. Ezért az érdeméért a klasszikus formák iránt tanúsított túlzott tiszteletét is el kell nézzük neki.

Magyarságtudomány és nemzetnevelés (szerk. *Kiss* Árpád és *Kovács* Máté, Országos Köznevelési Tanács). A budapesti tanárok múlt nyári átképző tanfolyamának előadásait tartalmazza ez a kötet. Sok önmagában értékes tanulmányt, cikket, amelyek azonban egymásnak, sajnos, nem szerves kiegészítői, nem ugyanannak a képnek mozaikdarabjai. Így a könyv érdekes olvasmány annak, aki szellemi életünk különböző irányai felől kíván tájékozódni, de nem ad minden tekintetben biztos útmutatást. Egyik-másik tanulmánya külön lenyomat vagy más kiadás formájában nagyobb publicitást is érdemelne.

Kelemen Sándor: Az erdélyi helyzet (Magyar Parasztszövetség). *Kelemen* Sándor könyvecskéje a magyar-román megbékélést szolgálja. Tárgyilagos, őszinte előadásmódja szerencsésen egyesíti magában az író és a politikus jószándékát s vázolja a két egymásrautalt nép közeledésének akadályait. Áttekinti Erdély múltját, a trianoni helyzetet, a bécsi döntés visszásságait, majd a felszabadulás utáni magyar kisebbségi problémákat tárja fel. Arra a végső következtetésre jut, hogy a mai útvesztőből csak két kivezető út van: mind a két népnek meg kell ismerkednie a tiszta demokrácia eszméjével s mindkét nép vezetőségének ezt az eszmét kell szolgálnia, illuziók, indulatok, fikciók és elfogultságok nélkül. Az értékes könyvecskéhez *Tamási* Áron írt rövid ajánlást.

Gábor Andor: Így kezdődött... (Hungária). 1919 őszén, Bécsbe való emigrálása után írta Gábor Andor ezeket a támadó cikkeket az akkori Magyarország és vezetői ellen. 1920-ban „Ezt izenem" cím alatt ott könyvbe gyűjtve is megjelentek s így most ez a mű második kiadása. Harcos újságíró kemény írásai ezek a cikkek, amelyek még ma is érdekesek és hatnak, amikor pedig már inkább kortörténeti dokumentumnak számítanak, hiszen akik ellen küzdött bennük, örökre eltűntek a történelem süllyesztőjébe.

Agárdi Ferenc: A svábok bejövetele (Faust). Rendkívüli figyelemre érdemes munka, amely a magyarországi németség történetét ismerteti. Tömérdek új adatot dolgoz fel és mindvégig a tudomány tárgyilagos módszereivel. Ez nagy erénye, kivált ma, amikor témája alkalmas lenne arra, hogy magával ragadja. A német, a sváb kérdést eddig hamisan mutatta meg történetírásunk; ha ellene írt, az is jobbára kuruckodás volt. Agárdi rávilágít, hogy már az Árpádkorban se hoztak sok kultúrát, mert a magyarságnak magának is megvolt az életképes kultúrája. Főként zsoldosoknak hozták ide őket királyaink a maguk védelmére. Nem a néppel, hanem a hatalommal tartottak, annak is azonban csak zsoldosai voltak, hűséget csak az egyetemes németség iránt tanúsítottak. Az iderajzás és a visszaszivárgás állandóan folyt, tehát az egyes korokban újabb, más svábok

Koffán Károly
festő

Magyarország
Esti lap.
1944. máj. 25.
Hirdetés.

Koffan Károly, Pest 1

KÖZMŰVELŐDÉS

1

Amatőr képzőművészet és vizuális kultúra

37-41

Borzas, vad külsejű ősemberek tanakodnak az Utódok című Golding regényben. Elfogyott az élelem: honnan és hogyan szerezzenek? Kecsegtető emlékkép villan fel az egyik férfi agyában, s örömében táncra perdül:

„— Ennyi ennivalót hozok a karomban — tárta szét a karját —, annyit, hogy alig bírom...".

A többiek először vele együtt —, azután már rajta kacagnak. Csupán Há ücsörög hallgatagon, és mindössze egy szelíd mosollyal nyugtázza a hetvenkedő fiatalembert. A nép felfigyel a zárkózott férfira, s hol őt, hol meg a handabandázó Lokot nézik. Fa oldja fel végül is a különös kettősséget:

„— Hagyjátok! Hának sok képe van és kevés szava. Lok szája szavakkal van tele, de képe nincs."

Miért idézem előljáróban ezt az ősvilági jelenetet? Főként azért, mert az itt megfogalmazódó sarkos ellentét valójában egy időszerű problémát érzékeltet. Hiszen korunk egyik megoldatlan gondja, hogy a technikai fejlődés következtében meghatványozódtak és előtérbe kerültek a vizuális információk, ugyanakkor felkészültségünk, műveltségünk továbbra is egyoldalúan verbális — irodalmi jellegű. S mindemellett már-már elkoptatott tény, hogy éppen látáskultúránk a legszegényebb. A regénybeli példa természetesen csupán a jelenség felszínét érinti. Mert egy személyiség vizuális kulturáltságának legfeljebb csak része, hogy sok vagy kevés képzete van a világról. Sokkal inkább minőségi kérdés ez. Vagyis a látáskultúrát elsődlegesen a vizuális üzenetek felfogása, értelmezése és felhasználásuk hogyanja határozza meg.

Az utóbbi évtizedben figyeltünk fel komolyabban a fenti ellentmondásra. S jóformán ezzel együtt egy egészséges fejlődés is megindult. Képzőművészeti könyvkiadásunk például nemcsak mennyiségben, hanem minőségben, közérthetőség tekintetében is jócskán előrelépett. Gondoljunk csak a „Mai magyar művészet" vagy a „Műhelytitkok" népszerű darabjaira. Azután a közeljövőben bevezetésre kerülő vizuális nevelési tantervre, amely alapállásában különbözik majd a jelenlegi gyakorlattól. És egyre szervezettebb, terebélyesebb lesz az iskolán kívüli amatőr képzőművészeti mozgalom, ami már önmagában is fokozott figyelmet és támogatást érdemel.

Az amatőr képzőművészek a vizuális kultúra különös helyzetű képviselői, akik a hivatásos művészek és a nagyközönség között állnak. Tevékenységük, érdeklődésük révén általában a közönség legfogékonyabb, legértékesebb rétegét jelentik, munkáik alapján pedig maguk is alkotók. Kisebb-nagyobb községeinkben jelenleg még többnyire az ő munkáik reprezentálják az élő képzőművészetet, ezért az ízlés formálásában jelentős a felelősségük. Persze nem csupán a művek,

[illegible] vagy értelmiségi foglalkozású. Noha az efféle tényezők szükségképpen belejátszanak az összképbe, a lényegen azonban aligha változtatnak. Mert mindenki azzal az anyaggal és úgy munkálkodhat, ahogyan a lehetőségeit felismerte. Műfaj tekintetében annyit jelent ez, hogy a változatos felszín ellenére is valójában egy korlátozott tendencia érvényesül. Az amatőrök legjelentősebb hányada ugyanis a grafikát és a festészetet műveli, és pusztán a szobrászat jöhet még harmadikként számításba. S ezen a ponton érdemes megállni. Hiszen a mozgalom műfaji behatároltsága feltétlenül kifejez egyfajta szemléleti irányulást, ami a jövő szemszögéből kérdéses lehet. Nevezetesen azt az ellentmondást kell meggondolnunk: jóllehet a képzőművészet alapvetően tárgy- és anyagkultúra, ennek ellenére jelenlegi amatőr mozgalmunkban főként csak mint képkultúra funkcionál.

A hivatásos képzőművészeti élet természetellenes orientációja tükröződik ebben az egyoldalúságban. Mert a köznapi tapasztalat is érzékeli: kiállításaink, könyveink, rendezvényeink javát ezek a műfajok uralják. Noha a közeli években egyre inkább fórumot kapnak az alkalmazott műfajok, az iparművészek is, az egészséges harmóniától azonban még így is távol állunk. A kívánatos egyensúly természetesen itt is többet jelent a józan számszerűségnél. Hiszen többek között ilyen tényezők alakítják a társadalom szemléleti, életviteli minőségét. Mit tartanak például egyáltalán művészetnek az emberek? Meddig terjed a praktikum és esztétikum határvonala a szűkebb és nagyobb környezetben? S a hatások rendszerében a konzerváló szerepet is betöltheti az amatőr mozgalom, ha nem használja ki az anyag- és környezetalakítás szélesebb lehetőségeit.

A műfaji keretek tágítását persze csak a célszerűen átgondolt, s a helyi sajátságokhoz igazodó gyakorlat szentesítheti. Az öncélú formai ügyeskedések elburjánzása éppúgy kerékkötője lehet az előrelépésnek, mint a kép- és szoborkészítés privilegizálása. Szerencsére már találkozhatunk követésre méltó példákkal. Nemrégiben például Tiszafüreden láthattunk egy kiállítást, ahol a debreceni fafaragószakkör munkái szerepeltek. Volt itt sokféle használati tárgy:

ahol szinte valamennyi megyéből voltak amatőrök. Az itt szerzett tapasztalatokból meglehetősen jellemzőnek éreztem a következőt. Megfigyeltem, hogy majd minden csoportban akadt három-négy olyan alkotó, aki jóformán minden területen kiválóan dolgozott. Remekül krokiztak, figurális- és fejtanulmányaik karakteresek és formagazdagok voltak, s szakszerűen bántak az akvarellel és a temperával is. Ám ugyanez az alaposság, iskolásság jellemezte az önállóan készült, s kiállításra szánt munkákat is. És itt már az elemző tudálékosság bántóan hatott. Mintha ezeken a képeken is bizonyítani akartak volna, hogy ismerik az emberi test anatómiáját vagy a színelmélet téziseit. Találóan fogalmazott akkor Koffán Károly festőművész: Ezek a fiatalok úgy tudják a szakmát, mint főiskolát végzett mesterük. De mi az értelme ennek a tudásnak? Az önkifejezést, az alkotást összekeverik a leckefelmondással. Persze az amatőr kiállításokon is szép számmal találkozhatunk ilyen jelenségekkel. Egyrészt úgy, hogy a munkák egy része kimondottan tanulmány jellegű. Másrészt pedig olyan formában, hogy sok képigényű alkotás tanulmányszerűen hat. De összességében nézve is tapasztalható egyfajta bátortalanság, a konvenciókhoz való görcsös ragaszkodás. Ritkán látni bátor, kísérletező műveket, amelyekből az alkotók törekvése, egyénisége is kibontakozik. Szokványos, problémátlan tájképek és interiurök, csendéletek és portrék borítják a falakat, és stílus szempontból általában a nagyközönség ízlésszintjére, tűrési határára rímelnek a munkák. S. Nagy Katalin felmérése is azt bizonyítja, hogy: „A művek legnagyobb része posztimpresszionista jellegű". Valójában tehát a századforduló egyik művészeti irányzatának szemléletét és formanyelvét népszerűsíti az amatőr festők többsége.

Természetes, pozitív és szükségszerű vonások keverednek ezekben a jelenségekben. A képzőművészet leckéjét például valóban tanulni kell egy jó ideig, s az eredményről számot is kell adni. Önmagában véve ugyanakkor a hagyományokhoz való ragaszkodás se minősíthető. Viszont meghatározó erejű itt is a hivatásos képzőművészet, hiszen elsősorban hozzájuk igazodnak, őket utánozzák, s tőlük tanulnak az amatőrök. Egy-egy szakkör élén is többnyire hivatásos festőművész áll, s az általuk diktált nézetek nyomán alakul az amatőr festészet, és rajtuk keresztül a szélesebb nagyközönség vizuális arculata.

A látást, a kifejezést; a képzőművészet ábécéjét természetesen tanulni kell — írtam az előbb. De vajon miféle távlatot, önismeretet és vizuális gondolkodást adhat egy olyan gyakorlat, amely lényegében az akadémikus szemléletre épül? Többnyire csendéletek, tájak és alaktanulmányok sokaságán át ismerkednek az amatőrök a szakmával, s ezek mellett alig jut idő egyéb tevékenységre. Félreértés azért ne essék! Szükségesek és hasznosak ezek a stúdiumok, de ugyanakkor egyoldalúak, szűkre szabottak. Már az is jelzi a problémát, hogy a konvencionális képtémákhoz igazodik a felkészülés, s nem a vizuális alakítás átfogóbb elveihez. Igaz, a rendszeres gyakorlás bizonnyal kifejleszti a fejlett ábrázolóképességet, de alig többet. A zebegényi példa talán némileg éreztette, mennyire elégtelen ez, amikor már önállóan, szabadon kell alkotni. A gyakorlat, a manualitás túltengése tehát szükségképpen lemerevíti az amatőr mozgalmat. Vizuális szemlélet, önálló gondolkodás nélkül így válik érthetővé a bizonytalanság, ami a fantáziátlan utánérzésekben vagy éppen a leckefelmondás jelenségében manifesztálódik.

A bajok gyökere természetesen itt is mélyebbre nyúlik. Igazságtalan lenne ugyanis a sok lelkes és jószándékú szakkörvezetőt hibáztatni ezért a helyzetért. Főként azért, mert ők is csak úgy, abban a szellemben taníthatnak, ahogyan a Képzőművészeti vagy a Tanárképző Főiskolán elsajátították. Tulajdonképpen

vannak a háttérben. A Hajdú-Bihar megyei Művelődési Központ felmérte az igényeket; anyagi, szervezeti keretet s képzett szakvezetőt biztosított a csoportnak.

Nem szaporítom a példákat. Nyilvánvaló ugyanis, hogy a fafaragás mellett megannyi területen — kerámia, szövés, báb- és játékkészítés stb. — dolgozhatnának az amatőrök, ha a megfelelő feltételek és igények összehangolódnának. S mint a fenti konkrétum is jelzi, nagyon sok múlik a művelődési központok hozzáértő és lelkes munkáján. Ugyanakkor azt is sejteti a debreceni példa, hogy a műfajok, az eszközök bővítése voltaképpen egyet jelent a gondolkodásmód tágításával, korszerűsítésével. Közel se mai keletű az a felismerés, hogy a mindennapi környezet tárgyai: az asztal, az evőeszközök, a gyerekek játékai sokkal inkább szemléletalakítók, mint például a falakon elhelyezett közepes vagy gyenge festmények. Vizuális kultúránkban tehát a tudatos környezetalakítás igényét és színvonalát emelhetné az amatőr mozgalom, s igazában ezzel teljesíthetné alapvető ön- és társadalomformáló küldetését.

Az autonóm műfajoknak természetesen továbbra is helye és szerepe lesz a mozgalomban. Már csak azért is, mert különösen a grafika és a festészet viszonylag olcsó elfoglaltság. Érdemes tehát közelebb menni a jelenlegi gyakorlathoz, hiszen önmagában csak az amatőr festészet is megannyi szemléleti, módszertani problémával viaskodik.

Néhány évvel ezelőtt a Zebegényi Képzőművészeti Szabadiskolában jártam,

Koffán Károly, jertő 3

egész vizuális kultúránk, vizuális nevelésünk elmaradottsága egyebek között abból származik, hogy nem aknáztuk ki századunk progresszív törekvéseit, hanem a megszokott konvenciók mezsgyéjén haladtunk. Ma már egyre világosabb például, hogy a Bauhaus korszerű alapvetését se az ipari formatervezésben, se pedig a vizuális nevelésben nem nélkülözhetjük. Elsősorban Kandinszkij és Klee mesterek dialektikus szemléletű pedagógiájából meríthetünk, akik a legkövetkezetesebben gondolták végig a vizuális nyelv mibenlétét. Vagyis azt a tényt, hogy a képzőművészeti közlésnek voltaképpen végtelen gazdaságú szókincse, és ugyanakkor áttekinthető nyelvtani szabályrendszere van.

A vizuális nevelés korszerűbb módszerei már nálunk se ismeretlenek. Talán Lantos Ferenc festőművész kísérletei a legszisztematikusabbak és legközismertebbek. „Természet — látás — alkotás" címmel kiállítás formájában is bemutatta munkásságának eredményeit, amelyet több nagyvárosunkban és a fővárosban is megtekinthettek az érdeklődők. Rajta kívül Szabados Árpád, Szabó M. László grafikusművészek és Bak Imre festőművészek budapesti szakköreiben is más-más módon ugyan — de a hatékonyabb szemléletformáláson dolgoznak.

A Népművelési Intézet gondozásában lévő Tokaji Művésztelepen ugyanakkor tavaly nyáron már új tematika szerint tevékenykedtek az amatőrök. Magam is átnéztem Szabó M. László tervezetét, amelyből néhány részlet talán konkrétabban érzékeltetheti a vizuális nevelés tendenciáit. A feladatsorok címei önmagukban is árulkodók: I. Gyakorlatok egyszerű képi elemekkel (pont, vonal, folt, szín), II. Tájértelmezés, III. Környezeti montázs, IV. Képépítő tanulmányok. S egy-egy feladatsor is változatos — gondolkodásra- fantáziára apelláló — tevékenységet kívánt. A második gyakorlatban például egyetlen motívumot kellett sokoldalúan körbejárni. A naturális látványból indultak ki, majd ennek a szerkezetes, tömeges és térbeli változatát komponálták meg. Ezek után különböző absztraháló feladatok jöttek: folt- illetve színösszevonás, részletkiemelések, elmozdítások és színvariációk. Végül egy szabad, az egyéniségekhez közel álló megoldással zárták ezt a problémakört.

Mint minden korszerűsítésnél, itt is felvetődött és felvetődhet megannyi kétség és kérdőjel. Sokan úgy vélik például, hogy idegenmajmoló nonfiguratív piktúrához vezethet az efféle formai játszadozás. Egyáltalán: az intellektuális oldal, a formai elemek hangsúlyozásával nem esünk-e át a ló túlsó oldalára? Azt hiszem, korai lenne még egyértelműen válaszolni ezekre az aggályokra. Ám az se vonható különösebben kétségbe, hogy csak egy olyan nevelési-önképzési rendszer szolgálhatja hatékonyabban vizuális kultúránkat, amelynek módszertanában a nyitottság és a sokoldalú aktivitás a meghatározó. Nem kell bizonyítani különösebben: csak az efféle metodika nyomán alakul az önismeret, s ebből következően a szabad kísérletezés és választás lehetősége.

Végezetül újra megemlítem: az amatőr mozgalom és a vizuális kultúra problémája jóval összetettebb, mint ahogy ezt néhány kérdésen keresztül érinteni tudtam. Az is lehet, hogy időnként nyersen és élesen fogalmaztam. És dokumentumok hiányában utólag úgy éreztem én is, mint a handabandázó Lok, akinek a témához sok szava van, de képe nincs. Pedig Há — kevés szavával együtt is — szimpatikusabb. Mert akaratlanul is egy olyan életformát jelképez számomra, amelyben a látás, a vizuális kultúra értelmesebbé és szebbé varázsolja a létezést.

SZUROMI PÁL

kun városokat, a nagykunsági pásztoréletet, pásztorművészetet és mellesleg felfigyelt a ma már európai hírű mezőtúri fazekasságra. Az ő érdeme, hogy a múlt század végén kihalóban lévő tiszafüredi kerámia Kántor Sándor karcagi fazekas műhelyében századunk harmincas éveitől újra kivirágozhatott. Szolnok megye népművészetéről szólva elsősorban őt kell idéznünk: elindította megyénkben a népművészeti kutatásokat, s kijelölte, meghatározta népművészetünk sajátosságait, fontosabb kutatási területeit. Győrffy István örökébe lépett tanítványa, Szűcs Sándor, akit munkássága szintén megyénkhez, a Nagykunsághoz és a Sárréthez köt. Írásaiban lebilincselő erővel örökítette meg a nagykunsági puszták mocsaras tájain kóborló szegénylegények életét. „Pusztai krónika", „Pusztai Szabadok" című fontosabb munkái az Alföld régi életéről nyújtanak képet. Foglalkoztatta a pásztorművészet, főleg a szarutárgyak (sótartó, ivótülök stb.) karcolt ornamentikája, mely véleménye szerint a pásztor sok ősiségét őrző világképét tükrözi. A Jászság neves, kevésbé méltatott néprajzkutatója volt századunkban a jászkiséri Csete Balázs, akinek gazdag néprajzi és népművészeti hagyatéka a Damjanich Múzeumba került. Rajzai, színes leírásai, népnyelvi kutatásai a jászsági népélet hiteles dokumentumai. Ideje volna már hagyatékának kiadását megvalósítani, nagy tartozásunk ez vele szemben. Meg kell még emlékeznünk Betkowski Jenőről, a Verseghy Gimnázium volt tanáráról is, aki a tiszai fahajózásról, a hajóséletről írt gazdag monográfiát. Néprajzi munkássága ebben a témában teljesedett ki, de a fafaragás és faipar kapcsán népművészeti megfigyeléseket (pl. szolnoki parasztházak faragott oromzatdíszei) is köszönhetünk neki.

Szolnok megye több kisebb, eltérő arculatú földrajzi-etnikai tájegységet foglal magába: Jászság, Nagykunság, Tiszazug, Kis-Hortobágy, Tisza mente, Szolnok és körzete. Népművészetét földrajzi-természeti adottságai, a rendelkezésre álló nyersanyagok és gazdasági körülményei alapvetően meghatározták.

Magyar Hirdető

SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1968 JAN 2 7

Hajdú-Bihar megyei Napló

Koffán Károly

MODERN GRAFIKA

1021

Tíz művével szerepel a „Modern grafika" című budapesti kiállításon Józsa János debreceni grafikus. A februárban megnyíló tárlat újdonsága lesz, hogy Koffán Károly fotóművész elkészítette a jelentősebb anyaggal szereplő művészek portréját — köztük Józsa Jánosét is —, s e portrékat is kiállítják.

eros országban is [illegible]
lanságot kelthet. Tények bizo
nem volt számottevő árufelvásá
rékbetét-állomány pedig kedv
kult, mint az elmúlt esztendő e
A gazdasági keringés egyetlen
rült „vértolulásos" állapotba. A
bár kíváncsian, de teljes nyugal
keztek tájékozódni az új árakró

Nos, ezt annál is inkább

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307.

Koffán Károly

NÉPSZAVA

1961 MÁR 14.

1021

Mai magyar grafika

Kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában

Sikerült vállalkozás ez a kiállítás. Sikerült úgy bemutatnia egy művészeti ágat, hogy a rögzített kép semmivel sem marad el rohamos fejlődésének mai állapotától, és ugyanakkor kellő távlatból ad áttekintést az egész területről — viszonylag kevés mű a teljes keresztmetszetet érzékeltetni tudja. (Teljesség alatt persze nem a legjobbtól a közepesen át a leggyengébbig terjedő skála értendő, hanem egy magas művészi mérce felett az egyéniségek és célkitűzések sokrétűségéből a mai grafikára legjellemzőbbek összeválogatása.)

A grafika — mint a kritikák ismételten megállapítják — hosszú évek óta a legtartalmasabb, színvonalban legszilárdabb pontja az országos és más csoportkiállításoknak. Most, hogy pusztán önmagában szerepel, ez a megállapítás kontraszthatások nélkül is igaznak bizonyul.

Negyvenöt művész 375 rajzát, rézkarcát, linóleum- és fametszetét válogatták ki erre az alkalomra. Egy alkotótól tehát átlag nyolc mű szerepel, ami ha nem is sok, de ahhoz elég, hogy főbb vonalakban jellemezzen egy sajátos gondolat- és formavilágot. (Az alkotásokból összeállított művész-jellemzéseket kiegészítik *Koffán Károly* remek fotoportréi a kiállítókról.) Ők negyvenöten — bár ténylegesen jóval több grafikus működik nálunk — képviselik a kiforrott alkotók gárdáját a még alig ismert harmincasoktól a már alig ismert hetvenesekig, a fővárosiaktól az ország távoli pontjain élőkig. Műveikben pedig hangot kap a problémafelvetések és megválaszolások egész bősége a tárgyilagos portrétól, a hangulatos tájtól a szürrealista képzettársításig, a groteszk fintortól (amely maga is lehet éppúgy szelíd irónia, mint önmarcangoló szatíra) a tragédialátásig, a dekoratív szándékú síkdíszítménytől a nemcsak fizikai távlatokat érzékeltető víziókig.

Valamennyiük ismertetésére, értékelésére sajnos nincs helyünk, egyesek kiemelése pedig nemcsak igazságtalan volna, hanem vétene is a sokszorosan átgondolt és a kiállítástechnika esztétikai eszközeivel is az összképet — és nem egyeseket — hangsúlyozó rendezés helyes elve ellen.

A kiállítást a Magyar Nemzeti Galéria (*Solymár István*) és a Képzőművész Szövetség grafikai szakosztálya (*Kass János*) közösen rendezte olyan műgonddal, mely méltó a tárgyhoz. (*havas*)

Világ proletárjai, egyesüljetek!

NÉPS

A MAGYAR SZAKSZERV

96. ÉVFOLYAM, 66. SZÁM ÁRA

Könyvterjesztő klub Oroszlányban

(Riport a 2. oldalon)

●

Mindent megtettek?

(Riport a 3. oldalon)

●

„Minek az érettségi...“

A washingto nem oldo a nyugati pén

Áprilisig zárva marad

Kis Csaba, az MTI wa-

szer bevezetése nem oldja meg a nemzetközi pénzpiac válságát, mert ez az intézkedés nem változtat a dollárkiáramlás fő tényezőin: a vietnami háborún és az amerikai tőke külföldi befektetésein. Várható, hogy a Johnson-kormány még bizonyos kényszerintézkedéseket is tesz a dollár helyzetének valamelyes stabilizálására.

A verébmama nevelt fiát, a kövér kakukkot eteti

Lelkes fogadtatás

(Koffán Károly felvételei)

A MADARÁSZ

A budapesti *Corvina* Kiadó harmadik kiadásban jelentet meg egy madárkönyvet. A munkát a Corvinával együttműködve *Birds in camera* címen először a londoni *Barill and Rockliff* cég adta ki angolul, másodszor az *Andreas Zettner*-féle würtzburg—bécsi kiadó *Vögel vor der Kamera* címen németül. A harmadik kiadás hasonló címen németül jelenik meg.

Az angol nyelvű első kiadás után a *Natural History* angol természettudományos lap azt írta a szerzőről, hogy »kiváló ornitológus és művész«. A *Daily Worker* szerint ezek »csodálatos fényképek«, az *Oxford Mail* szerint ez a munka »lélegzetelállító«, a *Times & Country Magazin* kritikusa pedig megjegyezte, hogy »ritkán olvastam könyvet, amely hasonló gyönyörűséget okozott«.

A munka, amely az angolok szerint lélegzetállító, tulajdonképpen melléktermék, és egy harmonikaszerű régi fényképezőgéppel készült. Ezt a gépet a szerző ötven forintért vette az egyik pesti Bizományi Áruházban. A gépnek hiányzott az egyik lencséje is. Egy optikus ismerősétől vásárolt hozzá lencsét és sétái közben fényképezni kezdte a budai hegyvidék madárvilágát.

A fényképész amatőr fotografus, amatőr ornitológus. Tulajdonképpen festőművész, grafikus, a budapesti Képzőművészeti Főiskola volt tanára, ötvenhárom éves, négy gyereke van, *Koffán Károlynak* hívják, Budapesten él. Kalandos sorsa során lakott már Franciaországban is, ahol madarászként is működött. Párizsban szobafestő, asztalos és fafaragó volt; ő faragta a párizsi marionette színház bábuinak a kezeit is.

A legszenvedélyesebb emberek egyike, akit életemben láttam, pedig nem kevés embert ismertem, s az emberekben mindig az alkotó szenvedélyt kerestem.

De miért volt melléktermék az a könyv, amely még Nice asszonyt, a híres amerikai ornitológust is arra indította, hogy Koffán Károlyhoz elragadtatott levelet intézzen?

Az amatőr ornitológust tulajdonképpen az erdei pacsirta érdekli. Ezt a türelmes, szürke, nem tolakodó, ragyogó énekű kis madarat a budaőrsi Csíki hegyekben — tavaszi érkezésétől őszig — már húsz esztendő óta figyeli. Hajnalban kel, napkelte előtt indul a madaraihoz, s naponta tizenöt kilométert gyalogol értük. Húsz év alatt csak egy napot mulasztott, mikor bokarándulása volt. Egy más alkalommal hosszas kórházi kivizsgálásra szorult. Professzora azonban megengedte, hogy hajnaltól délig a kórházból kijárjon a madaraihoz. Nem tud a madarak nélkül élni.

— Miért fordított húsz évet, ennyi munkát erre a madárra? — kérdeztem egyszer tőle.

— Hogy megkaparjam kissé a nagy mindenséget — mondta. — A híres David Lack csak négy évig foglalkozott a vörösbeggyel. Nice asszony is csak négy évet szánt az amerikai énekes verébre.

Koffán az erdei pacsirta fészkelését, életmódját, szokásait, madártársadalmát figyeli. Madarait befogja és meggyűrűzi. Még »teszt« vizsgálatokat is végez köztük. Különböző színű, pirosra, sárgára, zöldre, kékre, földszínűre festett, lepkekönnyű csigaházakat helyezett a földön fészkelő madár fészkébe, a fészkek elé, a fészekgödrök szomszédságában. Aztán heteken át figyelte, eltávolítja-e a színes csigákat a madár, milyen színeket tűr meg, mely színektől fél, milyen sorrendben hordja el a kis csigákat és hova viszi?

Minden fészekről, párról, minden madárról madárnaplót vezet. Az erdei pacsirtáról szóló munkája még nem készült el. Húsz év a természetben nem nagy idő. E munka közben fényképezte a többi madarat, egyelőre csak ezt a könyvét adta ki. Ez lett a Birds in camera, a Vögel vor der Kamera, amely most harmadszor is megjelenik.

Egyébként nem magas, szőke szemű, madárcsontú ember. A napi tizenöt kilométeres megfigyelések során általában szalonnával meg madárlátta kenyérrel él.

R. P.

Osztrák vendégekkel a kőszegi v

Farsang utolsó szombatján olyan fényárban úszott a kőszegi vár, mint hogyha a várkisasszony mennyegzője napjára rendeztek volna ünnepi kivilágítást. Selyemben, bársonyban, tafotában érkezett a vendégsereg. Fiatal lányok, legények szaporán lépkedve, fürgén, mögöttük komolyan, méltóságteljesen a mamák, nagymamák. Zengett a cimbalom, sírt a hegedű, kihallatszott messzire a Szabóhegyre, a Hétforrás környékére, de talán még a fehérfejű Alpok is hallotta a muzsikát.

Pedig nem mennyegző napja volt, nem is a várkisasszonyt ünnepelték ifjú lovagok, hanem a város polgárai, az üzemek, termelőszövetkezetek, hivatalok fiataljai mulattak farsangi bálon a kőszegi várban.

Amióta a restaurátorok keze alatt megfiatalodott és új ruhába öltözött Jurisich Miklós ősi sasfészke, ekkora mulatságot még nem láttak az ódon falak. Nagyobb, fényesebb volt ez a parádé még talán annál is, mint mikor a múlt esztendőben a várünnepségek idején tisztelegtek Jurisich Miklós vitézeinek hősi emlékezete előtt a várünnepségek alkalmából. Bent a múzeum legbelső termében bizonyosan táncra perdült még a mozdulatlan vasvitéz is amúgy kardosan, páncélosan.

Külön nevezetessége volt a kőszegi farsangi bálnak, hogy a vendéglátó házigazda szerepét a város több mint százesztendős dalárdája, a *Concordia* férfikórus látta el. Amikor zsúfolásig megtelt a díszterem — az, amelyik Jurisich Miklós idejében a lovagterem volt — megjelent a pódiumon *Schätzel* József, a dalárda elnöke... Felőle illik annyit tudni, hogy a familiája kétszázötven esztendeje lakik Kőszegen. Aki férfi kerülközött a családban, az mindig lakatosmester volt. Schätzel József is az, és a fia is az ősi mesterséget folytatja.

A színpadon hatalmas láda állt. A dalárda elnöke elővett a zsebéből egy óriáskulcsot, »kinyitotta« a ládát és akkor láthatóvá vált a dalárda... Énekeltek operarészletet, operettet, magyar nótát. Azután kezdődött a tánc...

Természetesen csárdással nyitott a bál. Felsorakoztak a párok, rázendített a zene a nótára, hogy: »Ritka búza, ritka árpa, ritka rozs«.

A kőszegiek vendégszerető emberek. Ha pedig farsangi bál van, akkor bizonyosak lehetünk benne, hogy a mulatság nem lehet el vendégek nélkül. Hogy ápolják a jószomszédi viszonyt, meghívták a *burgenlandi Magyar Kultúr- és Sport-Egyesületet.* A Magyarok Világszövetsége közvetítette a meghívást, amelynek az osztrák vendégek örömmel tettek eleget. Legtöbbjüknek rokona él Kőszegen, Szombathelyen, akiket a bál előtt és után egyúttal fel is kerestek. A Magyarok Világszövetsége Szombathelyen több órás városnéző sétát is rendezett az osztrák vendégek részére. Idegenvezető kalauzolta a burgenlandiakat a Romkertben, a múzeumban, az Isis szentélynél és mindenütt a városban.

De a találkozó fénypontja a bál volt. A lovagteremben táncra muzsikáltak, lent pedig a hajdani kazamatákban — ahol az újjáépítés során ezer vendégnek elegendő helyet biztosító eszpresszót és éttermet létesítettek — húzta a cigány.

Benkő Zsuzsa néni, az egyik jókedvű burgenlandi vendég és a prímás

A burgenlandi vendégek tapsolnak a kőszegi dalárda énekszámainak (jobbra)

20 év A MADARAK VILÁGÁBAN

Felderítő úton (Szerző felvételei)

Koffán Károly egyszemélyben kiváló grafikus, fotós, a Képzőművészeti Főiskola volt tanára, az európai sikerű „Birds in Camera" című ornitológiai mű szerzője, festőművész...

Hogyan lett a természet rajongója, a madárvilág tudósa?

— Hat éves lehettem, amikor apám megpofozott, mert egy fiókmadarat szorongattam a markomban. Dacból, vagy talán a felismerésből, hogy madárhoz másként is közelíthetek — már nem tudom —, de szentigaz: ettől a szemet szikrázató pillanattól jegyeztem el magam a természetrajongással és az ornitológiával.

— Hogy egyszerre annyi mindenre vállalkozom? — hosszan gondolkodik, s mivel nem következik se monológ, se filozófia, magam keresem a választ.

Hemingway-től jegyezte fel a riporter: „A szabályok pontos betartása fontos, de ha a „gép" gyorsjáratú, nem kell ragaszkodni a szabályokhoz".

Húsz éve figyeli a kopár dombokon, elhagyott szőlőtelepítéseken fészkelő erdei pacsirták életét. Tavasszal megszámolja hány pár tért vissza a meggyűrűzöttek közül, hány az új letelepedő. Óvatosan közelít. Órákon át tart a les, közben fújhat a szél, zuhoghat az eső. Hirtelen gondol egyet a madár, száz méterre, kilométerre tovarepül. Követi...

Jegyzi a fészekrakás mozzanatait, gyűrűzi az újszülötteket, izgatottan várja az első tojásokat. Látszatra mindegyik tojás egyforma, de a mikrométer csalhatatlan, s a tojásméretből pontosan megállapítható a tojó azonossága.

A pacsirták életét is beárnyékolják a fennmaradásért zajló küzdelmek. Kígyók, rágcsálók dúlják a fészket, szarkamód fosztogat a kalitkás „madarász". Birkanyáj lepi el a domboldalt, s ezernyi éles pata görgeti a földet, túrja a füvet, karsztosítja a talajt.

Védik életüket, tojásaikat az idegen veszedelemtől és fajuk különös, megragadóan drámai ellentmondásaitól.

— Könyvemben is leírtam (Sajnos, a magyar kiadás egyre késik. — A szerk.), hogy a fészekrakó pár olykor négyzetkilométernyi területet is birtokol. Bármiféle más madár átrepülhet felettük, leszállhat és táplálkozhat mellettük, de a hím nyomban magasba röppen, ha fajtájabeli riválist észlel. Szembefordulva a vetélytárssal öblösödő hullámvonalakban folyik a légicsata az autonóm zóna magasában.

Éveken át töprengett a különös jelenségen. Kizárt számos feltevést. A „saját" birtok nem azonos fogalom a táplálkozási érdekterülettel, hiszen ilyen célból szabad az út.

— Bármily különös, csak presztizsről lehet szó — mondja. Olyan védekezésről, amelynek egyetlen célja: éreztetni a riválisi hímmel a tulajdonjogot, s a terület háboríthatatlanságát, ahol a tojó fiókáit költi.

S ezen kívül hány izgalmas jelenséget örökített meg noteszében.

Feltűnt például, hogy az egyik erdei pacsirta fajtájának monogám szokásától eltérően csélcsap módon válogatja párjait.

Tévedés lenne? Kizárt dolog, de a bigámia erdei pacsirtáéknál valóban ritkaság...

Meddig él az erdei pacsirta?

Húsz évi kutatása alatt mindössze két hím hat éves élettartamát, természetes kimúlását sikerült megfigyelnie. Ám voltak meggyűrűzött ismerősei, amelyeket hiába várt hosszú éveken át haza az olaszországi vándorútról. Aztán megoldódott a rejtély. Egy tavaszi napon visszatértek, s törölte őket a veszteséglistáról. Azért mégis homály fedi hűtlenségüket. Hiszen sokféle ok játszhatott ebben szerepet. Ime az egyik feltevés: Olaszországban előszeretettel fogdossák össze az énekes madarakat. Pálcikára fűzve, kisütve tucatszám árulják, mint afféle csemegét. Talán éppen ettől a sorstól menekülve fáradtak el a kóborlók és nem vállalkozhattak a messzi légi útra.

Az erdei pacsirta

A turisták aggodalmasan kérdik a szakértőktől: mivel magyarázható az énekes madarak számának csökkenése? Olyan veszedelem játszik talán szerepet, amit az emberek elháríthatnának?

— Több okról lehet szó — válaszol Koffán Károly. — A már említett veszélyeken kívül kétség kívül szerepet játszhat a sokak által emlegetett vegyszeres gyom- és rovarirtás is. De nem lehet kizárólag külső hatásokkal magyarázni a madárvilág fogyatkozását. Magam is megfigyeltem, hogy 1952 nyarán rengeteg erdei pacsirta fészkelt a budai dombokon. A rákövetkező évben alig egyharmaduk telepedett le. Ebben a térségben pedig nemigen permeteznek.

— Az ornitológiai irodalom említ hasonló megfogyatkozást azokból az időkből is, amikor még korántsem volt ennyire elterjedt a vegyszeres porzás. Ezek szerint különös okokról lehet szó: arról például, hogy ha kevés az énekes madár, gyérül az énekes hang. Az éneknek pedig rendkívüli jelentősége van: jeladás a párnak, riasztás a riválissai szemben. Lavinaszerű jelenséget indít el a hang, amely különböző funkciókat vált ki és ápolja, fejleszti a madarak fennmaradásának, sokasodásának létfeltételeit.

— Ebben a kérdésben tehát egy, még ismeretlen biológiai szabályra és tendenciára gondolhatunk. Az ember fejlődéstana is rávilágíthat a problémára. Ha az ember nincs kitéve edzésnek, küzdelmeknek, elernyed. Hasonló összefüggésekkel jellemezhető az énekes madarak számbeli csökkenése is.

Lesznek-e Koffán Károlynak követői?

— Az igazi természetbarátot nem elégítheti ki, ha csupán túra kilométereket teljesít. Saját lelkiismeretének számol el; mit tudott felderíteni a természet titkaiból. Ha vasárnapi túrákon rendszeresen egyetlen érdekes zoológiai, növénytani vagy meteorológiai jelenséget jegyez fel a turista, máris sokat tesz a tudomány érdekében. A kutató szenvedély ezért nem is számol olcsó népszerűséggel, könnyű sikerrel. Más a célja.

Koffán Károly nem ismer féligazságot. Nem hallgathat ösztöneire az erdei lesen és az íróasztalánál. Bizonyságot keresve, lankadatlanul előre hajtja az a tudat, hogy még nagyon keveset ismer a természet titkaiból...

K. I.

TURISTA
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Új KILÁTÓ A RECSEK hegyen

A Noszlopy Gáspár kilátó a Recsek hegyen

A balatonfüredi üdülők kedvenc kirándulóhelye a Koloskavölgy. Természeti szépségei, bővizű forrása, a magasba törő sziklafalak, a völgyet körülvevő erdők színpompája csalogatja, hívja a természet kedvelőit. Magam is évente többször felkeresem ezt a szép, ma már védett területet.

A túrázó nem elégszik meg a Petőfi forrásig tett sétával és a Koloska sziklák megmászásával. Tovább gyalogol, és rendszerint a Recsekhegy csúcsán fordul vissza és ereszkedik le Balatonfüredre.

Az erdőrengeteggel koszorúzott Recsekhegyen igen hiányoltuk az évekkel ezelőtt elpusztult kilátót.

Az őszi erdő változatos színei, a szép őszi napsugár kicsalt a Koloska-völgybe és a Recsekhegyre. Itt nagy meglepetés, igen nagy öröm ért. Újból áll a Noszlopy Gáspár kilátó. A betonoszlopokra épült, fedett toronyból most már zavartalanul élvezhetjük a Balatonvidék egyik legpazarabb kilátását.

Kitárul alattunk Fűzfőtől Fonyódig a Balaton, s teljes szépségében látható a tihanyi félsziget. A Csákányhegy, az Őrsi hegy, Badacsony, Gulács, a Halomhegy, a Hegyestű, a Hegyesmál, az Agártető kúpja, a szélesen terpeszkedő Kabhegy, a szentgáli hegyek mind alattunk fekűsznek. Varázslatosan szép a kép, amit innen élvezhetünk.

Köszönet érte mindazoknak, akik ismét gazdagabbá tettek bennünket.

Csiki László

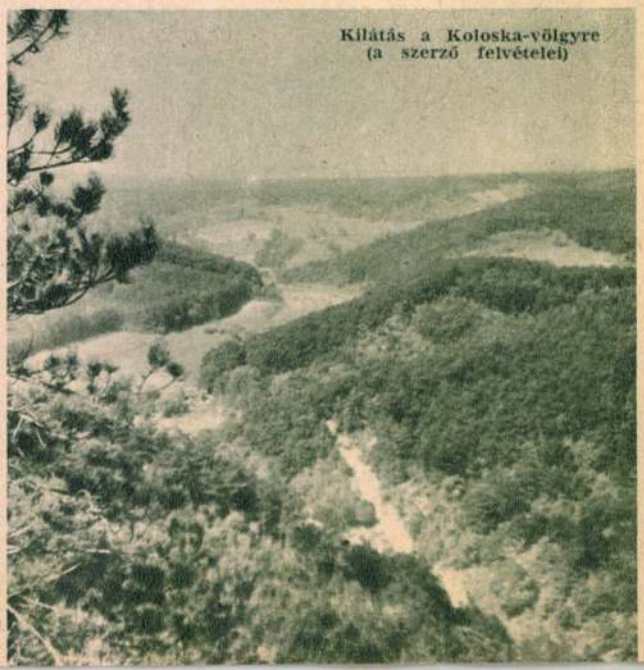

Kilátás a Koloska-völgyre (a szerző felvételei)

VIZI MADARAK

Nesztelenül suhan nyáron a kajak, s az evezősök könnyen lophatják be magukat a vizek, nádak színes tollú vadmadarai közé. Most tél van, s a lúdbőrző vizekből délre költöztek már azok, melyeknek most képeit nézegetjük.

Afrikában van már legszebb vízi madarunk, az elegáns, karcsú *nemes kócsag* (Ardea alba, 1308. sz. 2,50 Ft és 1660. sz. 40 fill.), melyből alig néhány pár fészkel már nálunk. Hófehér, fátyolszerű válltollainak bokorjáért a XVII—XVIII. században 1000 forintot is megadtak. Sok neves költőnket is megihlette. Félakkora a *kis kócsag* (Ardea garzetta, 1658. sz. 20 fill.), tollai ugyancsak ragyogó fehérek, szépek és keresettek. Mindkettő védett madár.

Akinek kocsagforgóra nem tellett, az süvege mellé szép, szürkésfehér darutollat tűzött. Ez a *szürke gém* (Ardea cinerea 1662. sz. 1 Ft) válltolla. Folyópartokon élő, egykor közönséges madarunk ma már szintén védelemre szorul. A *vörös gém* (Ardea purpurea, 1659. sz. 30 fill.) a szürkénél kisebb, színe rozsdavörös, a mocsaras, nádas tavakat kedveli. Az *üstökös gém* (Ardea rallaides, 1663. sz. 2 Ft) uralkodó színe a fehéres és rozsdás-sárga. Fejebúbján és tarkóján sörényszerű a tollazata.

A *kanalas gém* (Platalea leucerodia, 1661. sz. 60 fill.) már az ibiszek családjába tartozik. Rendkívül ritka. Rokona a *batla* (Plegadis falcinellus, 1307. sz. 1,60 Ft) szép színes, kedves és bizalmaskodó. Hasznos. Egész halgazdaságot képes kipusztítani néhány család *károkatona*. (Phalacrocorax carbo, 1657. sz. 10 fill.). A *gulipán* (Recurvirostra avosetta, 1298. sz. 20 fill.). hasznos, sajnos majdnem kipusztult.

A kis *széki lile* (Charadrius alexandrius, 1301. sz. 50 fill.) a Csepel-szigeten is fészkel, bár a sós tavakat jobban kedveli. A *bibic* (Vanellus vanellus, 1868. sz. 3 Ft) szép tarka tollú, bátor, jól repül, s a fészkét fenyegető négylábú, vagy szárnyas ragadozót is megtámadja. Igen hasznos. A lille-félékhez tartozik még a *gólyatöcs* (Himantopus himantopus, 1302. sz. 60 fill.) ez a gerlenagyságú, kipusztulóban levő, szép madarunk.

A *fehér gólya* (Ciconia ciconia, 1299. sz. 30 fill.) a magyarság kedvenc madara. Bár káros, mégis mindenki kedveli, s Beniczky 1620-as gyólyaverse óta legnagyobb költőink sorra megénekelték. Vele együtt jön meg hazánkba a szép tavasz.

Bucsek Henrik

A

FESTŐI BALATON

A BALATONI ÖSZTÖNDÍJAS FESTŐK

1943. ÉVI

KIÁLLÍTÁSÁNAK

TÁRGYMUTATÓJA

1943 május 16-tól május 30-ig.

KIADJA M. KIR. BALATONI INTÉZŐ BIZOTTSÁG

Felelős kiadó : Tóth Lajos.

Pesti Lloyd-nyomda. (Ig.: ifj. Kertész Árpád.)

SZABÓ VLADIMIR (Balassagyarmat 1905).

179. Római albergo. „Sz. V. 1933." Rézkarc.

KOMJÁTI GYULA

180. Vihar előtt. Rézkarc, 1932.

KOFFÁN KÁROLY (Geresd 1909).

181. Gondolkodó. Rézkarc, 1933.

VADÁSZ ENDRE (Szeged 1901 — Budapest 1944).

182. Halpiac (Bódék) Rézkarc, 1931.

VADÁSZ ENDRE

183. Tiszapart,. Rézkarc, 1933.

ASZÓDI WEIL ERZSÉBET (Budapest 1901).

184. Épül a Sztálinvárosi nagykohó. Rézkarc.

SZABÓ VLADIMIR

185. „Budapest, 1945." Rézkarc.

ZÁDOR ISTVÁN

186. Épül a Margithíd. Rézkarc.

Koffán Károly

Képm. Műv. graf. osz. 87. Kiáll.

1954.

Koffán Károly

KOFFAN KAROLY grafikusművészt képzőművészeti főiskolai rendes tanárrá kinevezték.

Világ. 1949. ápr. 7

Jézus születése (113. kép)
Vászon, olaj, 73×57 cm.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1915.
Maszlaghy II., 550. szám. (Tiepolo modo
ban.) — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 2
3. lap. (Ricci.) — Gerevich: A prímási k
tár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 191
825. l. (Képe 826. l. Ricci.) — Gerev
PA, 240. l. (Képe 242. l. Ricci.) — Décs
Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l.
Pellicioli (szóbelileg): Gaspare Diziani.

ROMAGNAI ISKOLA, XIV. század
*Krisztus és Mária a trónon, alattuk Szent M
hály, Ker. Szent János, Szent Péter, Sz
Pál és Szent János ev.*
Csúcsos felső záródással. Fa, tempera, 36·5×1
cm.
Restaurálta Endrődi Sebestyén, 1915.
Maszlaghy II., 78. szám. (Giottino.)
Berti Toesca, 957. l. (Rimini-i festő, XIV.
közepe.)

ROMAGNAI ISKOLA, XIV. század
A háromkirályok imádása
Fa, tempera, 38×24 cm.
Gerevich PA, 230. l. (Romagnai predell
töredék, XIV. sz.)

ROSITI, GIOVANNI BATTISTA (forlì-i fes
működött 1470—1507 közt)

Szabad Nép
1949 MÁJ. 1.

új ipari munkásnak!

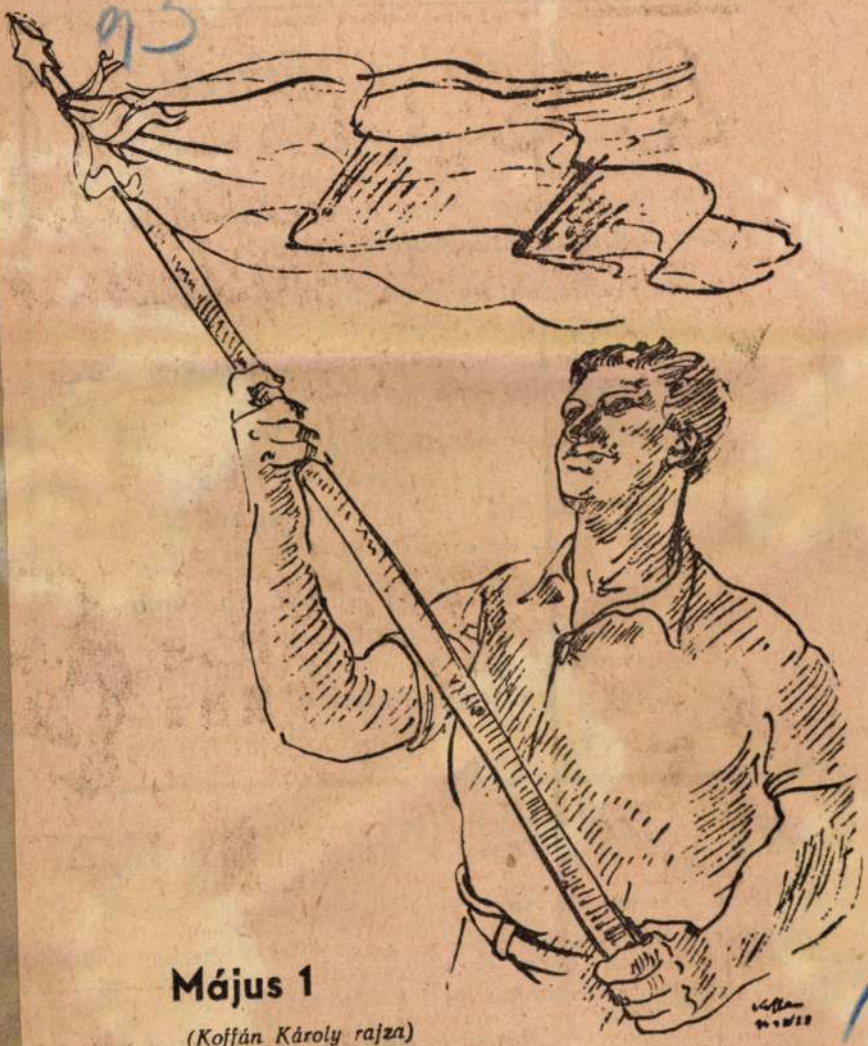

Május 1

(Koffán Károly rajza)

Koffán Károly

A mi országunk nem rés

A víz a tűznek

Mint vízcseppek a duzzadó folyóban tornyosodunk és (mint a nagy vizek, melyeknél nincs elem, amely erősebb!) megmutatjuk erőnk mindenkinek.

S víz a tűznek legnagyobb ellensége — s a háború tüzet jelent. Tüzet!

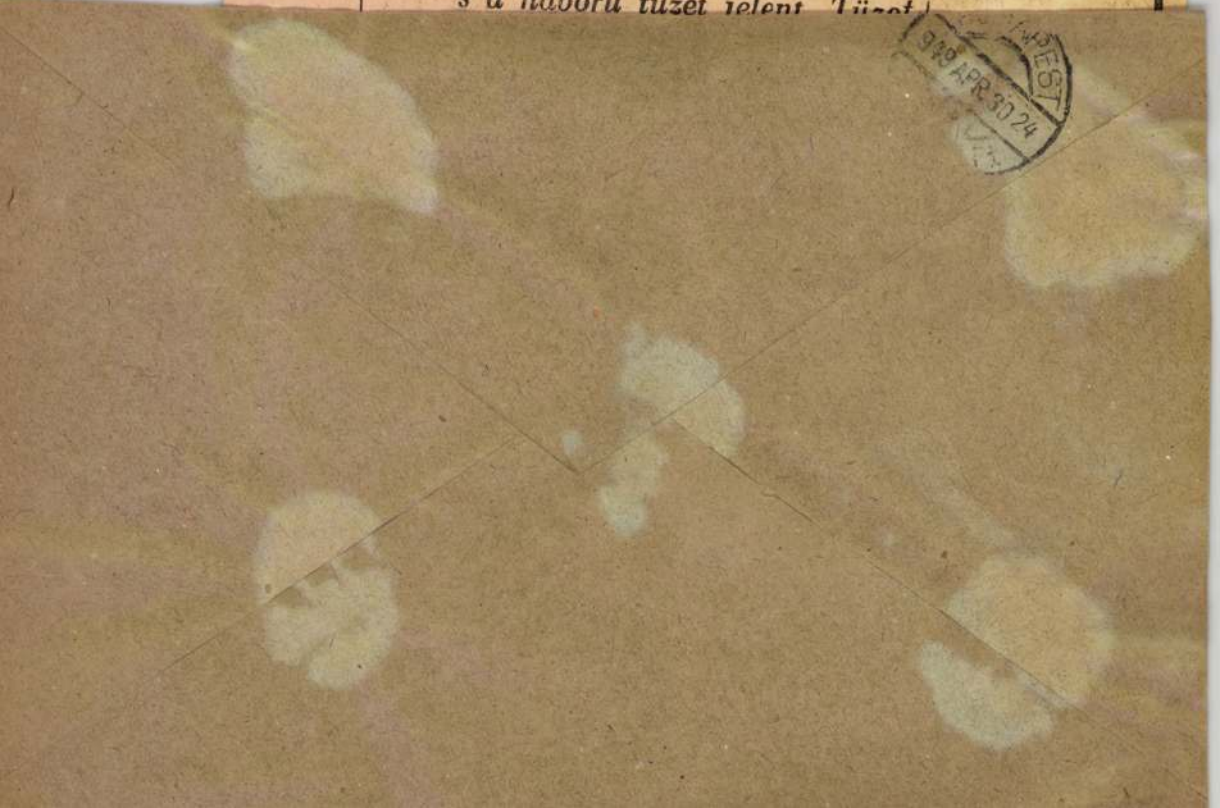

SZTÁLIN NEVE...

Sztálin!... Kimondtuk a nevét néhány ember előtt: írók, tudósok, művészek, gondolkodók előtt, kimondtuk gyermek előtt is s megkérdeztük tőlük, mit éreznek, mit látnak, mire gondolnak, ha Sztálin nevét halljáK? A név érintésére felszakadtak belőlük gondolatok, felbuzogtak mondatok, mint a forrásvíz. Tiszta tükrében megláthatja most magát a haladószellemű magyar értelmiség, amely annyit köszönhet Sztálinnak.

ANDICS ERZSÉBET,
egyetemi tanár:

— Az első szó, amely róla eszembe jut, ez: szocializmus! Amilyen hosszú volt a szocializmus útja az utópiától a tudományig, ugyanolyan hosszú volt az út a tudománytól a megvalósulásig. Sztálin neve egybeforrt ezzel a ténylegesen megvalósult, történelmi megpróbáltatásokat kiállt és a maga felsőbbrendűségét beigazolt szocializmussal. Bebizonyította bölcseségét, emberségességét, egészséges voltát és képességét arra, hogy megoldja az emberiség legnagyobb problémáit. Ha tehát kimondom Sztálin nevét, elfut szemem előtt az az egész történelmi folyamat, amely annyi nehéz próbán át a megvalósult szocializmushoz vezetett.

BÁLINT ANDOR,
a Mezőgazdasági Akadémia biológiai tanszékének vezetője:

— Sztálin neve bennem azokkal az elvekkel és szempontokkal kapcsolódik, amelyek műveiben utalásokként ott találhatók és irányt mutatnak a tudományos munkában. Eszembe jut az a rengeteg konkrét tanítás is, amely úgyszólván a tudomány egész területén segítséget adott a kutatóknak a helyes és haladó szellemű gyakorlat megvalósítására — Sztálin neve nekem az élet nagy tudását jelenti.

BÁLINT GYÖRGY,
az Ifjúsági Színház főrendezője:

— Sztálin neve az irodalom és művészet tökéletes szabadságával egyenlő magyar vonatkozásban is. Úgy érzem, e név, a szabadság hősi eposza. Költők, írók kiapadhatatlan témája.

BARABÁS TIBOR,
író:

— 1945. április 1-én kivégzésünkre készült a német SS. Ott voltam Sopron alatt. Most újra hallom a harkai útkanyarért rohamra induló szovjet katonák hurráit, a gépfegyverek kerepelését s az égő Harka fényében látom, újra látom a rohamot egész mellel vívó szovjet katonák prémsapkáin felcsillanó vörös csillagot. Mint annyi millió magyar, én is Sztálinnak, a szovjet hadseregnek köszönhetem életemet és szabadságomat. A legszemélyesebb hála érzései mellett Sztálin történelmi nagysága tölt el. Sztálin neve egy a szabadság, az emberség, a kultúra ügyével. Sztálin a nép és a Párt, a megvalósult, a mindenen győzedelmeskedő szocializmus jelképe.

BÁSTI LAJOS,
színművész:

— Mint a Nemzeti Színház népnevelő felelőse, társaimmal együtt hetek óta azon dolgozunk, hogy Sztálin hetvenedik születésnapjának ünnepe minél fényesebb legyen. A szemem tele van ezzel a sugárzással, amely az ő nevéből ragyog felém, tehát a neve hallatára fényességet látok: a munka, a győzelem, a szabadság, a béke és a jövendő fényét.

BECK ANDRÁS,
szobrászművész:

— Sztálinnak köszönhetem többek között életem egyik legnagyobb örömét. Azt, hogy tehetséges munkás- és parasztifjakat nevelhetnek a szocialista társadalom számára. Olyanokat, akik egyébként sohasem juthattak volna művészi neveléshez.

BÉKÉS ISTVÁN,
a Vidám Színház igazgatója:

— A jelen munkájára és a jövő boldogságára, a békéért folyó harcra gondolok, ha e nevet hallom: Sztálin!

BENKŐ GYULA,
színművész:

— Sztálin maga a szabadság!

BOKROS-BIRMAN DEZSŐ,
szobrászművész:

— Sztálin nevének hallatára ez a két szó jut eszembe; Életet adott. És talán még az, fordítsuk magyarra és ízleljük a szót, mely azt jelenti: acél.

BOLDIZSÁR IVÁN,
külügyi államtitkár:

— Sztálin neve és az építés, haladás és optimizmus gondolata egy és ugyanaz. És eszembe jut a negyedik ötéves terv, amit már a fiaink hajtanak végre.

BOROSS ELEMÉR,
a színpadi szerzők egyesülete főtitkára,

— Ez a születésnap összeesik az én születésnapommal, mert azelőtt, mielőtt a győzelmes Vörös Hadsereg felszabadított, egész biztosan nem is éltem. De az az érzésem, hogy ez a nap Magyarországon tízmillió ember születésnapját is jelenti.

BORTNYIK SÁNDOR,
a Képzőművészeti Főiskola igazgatója:

— Ez év májusában kint jártam Moszkvában. Nem láttam ugyan Sztálint, de az egész óriási városban minden szovjet emberben éreztem a jelenlétét és tanítását. Íme, például abban a parkban, ahol a magyar kiállítás pavillonja állott, egyik padon két munkásasszony beszélgetett. Az egyik azt mondta, hogy a napokban jött fel vidékről, idegen ebben a nagy városban s egyedül érzi magát. A másik így válaszolt: «Egyedül érzed magadat? Lehetetlen! Hiszen itt vagyunk veled mi, a társaid, itt van a Párt és itt van Sztálin elvtárs! Hogyan lehetnél hát itt egyedül?»

BOTH BÉLA,
a Hunnia Filmgyár művészeti igazgatója;

— Kommunizmusra gondolok, békére és az emberiség szebb, jobb, magasabbrendű jövőjére.

BULLA ELMA,
színművész;

— Jólét, nyugalom, béke.

BUZÁGH ALADÁR,
egyetemi tanár;

— Bennem, amikor Sztálin nevét hallom a félelem nélküli élet képzete társul a Szovjetunió nagy vezérének nevével. A félelem nélküli élet, amely a gondolkodás, az alkotás szabadságát is jelenti számomra, s amelyet Sztálin tett mindannyiunknak lehetővé.

DÁVID MIHÁLY,
a Művészeti Szövetségek Házának főtitkára;

— A név tőlem azt követeli, hogy azon a helyen, ahova a közgyűlés bizalma állított úgy dolgozzam és olyan munkát végezzek, mintha Sztálin állna a hátam mögött.

DETRE LÁSZLÓ,
a Csillagvizsgáló Intézet igazgatója;

— Sztálinra gondolva a csillagásznak, aki ismeri ennek a nagy férfiúnak a tudományok iránti hallatlan érdeklődését és szeretetét, elsősorban az jut eszébe, hogy Sztálin a tudományok leglelkesebb és legnagyobb támogatója.

FÁBRI ZOLTÁN,
az Úttörő Színház igazgatója:

— A hatalmas Szovjetunió nagy vezére Sztálin, aki a világ béketáborát vezetve és a szocialista Szovjetunió kiépítésével megteremtette a lehetőséget a szocialista rea-

lista színjátszásra a dicsőséges Vörös Hadsereg által felszabadított hazánkban, a népi demokratikus Magyarországon.

FEKETE ISTVÁN,
író:

— Sztálin nevének említésekor első gondolatom kikerülhetetlenül: Lenin — mintha egy lenne ez a kettő. A második gondolatom pedig az, hogy micsoda mozdulatlanságban rothadna a világ, ha ez az egynek látszó két fáklya ezt a rothadást meg nem gyujtotta s az utat meg nem világította volna.

FODOR JÓZSEF,
költő:

— Bennem a rémséges náci idők, az emberek elhurcolásának szörnyű emléke villan fel, az, hogy miként figyeltük a szovjet csapatok előnyomulását és sikereit s Sztálin neve a megváltást jelentette nekünk, a sötétségből és a vad éjtszakából való szabadulást.

FÜST MILÁN,
költő:

— Én a kérdésre, hogy mit érzek Sztálin nevének említésére, egy Hozzá írt versem néhány sorával tudok felelni. Íme:

És azt susogtam: — tarts ki ott, ahol vagy, mint a szirt — és látlalak,
Amint gondterhelt arccal jársz szobádban fel-alá és így kiáltek: — légy szilárd!
Mert nincs több lélek itten kívüled, e világ gondolattalan...
S a végső jószándék Te vagy, ezért jól gondold meg ott, ki kell hát tartanod. — S vaj' emlékszel-e rá?
Hogy álmaidban átölelte két kezed egy öregember...
Én voltam az.

GELLERT OSZKÁR,
költő:

— Neki köszönhetem, hogy Sztálingrád óta visszanyertem az életkedvemet és hogy a felszabadulás óta visszanyertem a munkakedvemet is. Neki köszönhetem, hogy azóta maradéktalanul magyarnak érezhetem magamat és hogy megtaláltam az utat abba a pártba, amely a világ minden dolgozóját — tehát minden igazán haladó értelmiségi emberét is — a béke védelmében egyetlen családdá forrasztja össze.

GEREVICH ALADÁR,
olimpiai kardvívóbajnok:

— Sztálin generalisszimusz tette naggyá a Szovjetunió sportját is, természetes tehát, hogy nekem, mint sportembernek az ő neve hallatára az jut az eszembe, hogy milyen óriásit fejlődött a szovjet ifjúság testnevelése és sportja az ő vezetése alatt. Előtte nem játszott szerepet Oroszország a világ sportjában, most pedig vezető helyre került.

GERGELY SÁNDOR,
író:

— A magyar kommunisták nem tudták volna oly hűségesen és hősiesen a sok szörnyű szenvedésen át az állam- s otthonépítésig: a szocializmus felépítéséig vezetni a dolgozó magyar népet az iránytű, a világítótorony: a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja és vezére, Sztálin nélkül... Nem lettem volna egész emberré: íróvá és kommunistává a Kommunisták Magyar Pártjának nevelő, harcba rendező gondoskodása nélkül... Sztálinunk... Rákosink: emberségünk és jövőnk záloga.

GILLEMOT LÁSZLÓ,
egyetemi tanár:

— Sztálin születésnapján, mint kutatómunkával foglalkozó embernek, önkénytelenül is az a meghatározás jut eszembe, amelyet Sztálin adott a tudományról: «A tudományt éppen azért nevezik tudománynak, mert nem ismer el fétist, nem fél kezet emelni arra, ami lejárta magát, ami elavult és éberen figyel a tapasztalat, a gyakorlat szavára.»

GOBBI HILDA,
színművésznő:

— Légy kenyérre és boldogságra gondolok.

HÁY GYULA,
író:

— Sztálin neve bennem örökre összeforrott ezzel a szóval: élet. Hányszor jelentette számomra Sztálin ereje, Sztálin akarata és Sztálin bölcsesége az életet! Hányszor adott kétségbeesett helyzetben reményt és életakaratot. És erre a kérdésre: lesz-e még nekem hazám, hányszor adtam magamnak a döntő és igaz választ: lesz hazám, mert él Sztálin!

HINTZ GYULA,
festőművész:

— Ezt érzem: az igazi emberi szabadságot, az igazi művészet művelésének lehetőségét és igen nagy boldogságot. Nemcsak egyéni felszabadulásomért, hanem azért is, mert az egyén csak szabad emberek közösségében válhat valójában szabaddá s ezt a szabadságot adta meg Sztálin a magyar dolgozó népnek és nekem is.

KÁDÁR GYÖRGY,
a Képzőművészeti Főiskola tanára:

— Számomra Sztálin az életet jelenti. Nemcsak azért, mert az ő legfőbb és legbölcsebb vezetése alatt álló Vörös Hadsereg adta vissza életemet és életlehetőségeimet, hanem azért is, mert egy olyan tan megszemélyesítője, amely gyermekkorom óta éltető erőm, életem lényege.

KADOSA PÁL,
zeneszerző:

— Sztálin neve azonnal a felszabadulás ujjongó képzetét kelti fel bennem. Azt az ujjongást, amelyet igyekeztem is a «Terjed a fény» című Devecseri-vershez írt muzsikámban kifejezni. Ahogy Sztálin hozta a felszabadulást, úgy hozza nekünk a fényt, a «fényben szikrázó jövőt» is.

KÁRPÁTI AURÉL,
író:

— Sztálin nevének említésére bennem is, mint minden haladó szellemű, demokratikus gondolkodású, becsületes emberben, első sorban a tisztelet, nagyrabecsülés és hála érzése mozdul meg. Mint magyar, megilletődve köszönöm neki hazám felszabadítását a fasiszta, náci rémuralom alól. Mint ember, köszöntöm benne a világ békéjének és a népek szabadságának legfőbb őrét és biztosítóját. Mint író, csodálattal nézek fel rá, az általa már ifjúságomtól kezdve annyira szeretett Gorkij legmeghittebb barátjára, a művészetek és tudományok leglelkesebb szocialista-humanista istápolójára.

KOCZKÁS GYULA,
egyetemi tanár:

— Fokozni a munkát mind minőségben, mind mennyiségben: ezt jelenti nekem, ha Sztálin nevét hallom. Ez az építés szolgálja a haladás nagy ügyét és gondolatát.

KOFFÁN KÁROLY
a Képzőművészeti Főiskola tanára:

— Sztálin nevének említésére legelőször erre gondolok: egyszerűség. Olyan nagyfokú egyszerűség, amely csak azoknak lehet sajátja, akik a legkomplikáltabbat is össze tudják fogni. És ez jut eszembe: erő. Olyan nagyfokú erő, mely csak azoknak lehet sajátja, akik ezt az erőt nemcsak tudásra, hanem megrendíthetetlen hitre építik.

KONECSNI GYÖRGY,
grafikusművész:

— Sztálin nevét hallva egy robusztus egyéniség jelenik meg előttem, akiből hallatlan erő, végtelen bölcseség és mély emberszeretet sugárzik. Én azt hiszem, ezek a tulajdonságai teszik őt képessé arra, hogy vezére lehessen az egész világ szocialista akaratának és azt győzelemre is vihesse.

LÁZÁR MÁRIA,
színművésznő:

— Remény a jövőben és bizalom a békében.

MIKUS SÁNDOR,
szobrászművész:

— Sztálin neve kapcsolatos országunk újjászületésével. Hogy itt tartunk a fejlődésben, neki köszönhetjük. De személyesen is tele vagyok hálával iránta, hisz nem tarthatnék ott, ahol ma vagyok, ha a szovjet csapatok fel nem szabadítják hazámat s a magyar dolgozó népet. Mélyen szeretem Sztálint s hogy mindig magam előtt láthassam, megmintáztam egy plakettben a magam számára.

NAGY ERVIN,
14 éves úttörő, az általános iskola VII. osztályának tanulója:

— Tudom, hogy Sztálin a legjobb barátja a magyar ifjúságnak. A fenőttektől azt is tudom, hogy ma jobb sora van a tanulónak, mint azelőtt. Mindenféleképpen gondoskodnak rólunk, megkönnyítik a tanulás lehetőségét, még az egészségünkre is vigyáz az iskola, hiszen minden hónapban orvos vizsgál bennünket. Mindezt Sztálinnak köszönhetjük.

NOVOBATZKY KÁROLY,
az elméleti fizika egyetemi tanára:

— Az igazi világtörténelmi nagyságok azok, akik az emberiség életében korszakalkotó újítást vezettek be. Sztálin a társadalom és a munka területén a munka újjászervezésével és nem a fegyverek erejével valósított meg egy új korszakot. Ezért a világtörténelem legnagyobb alakja.

PÓR BERTALAN,
festőművész:

— Nekem Sztálin már jónéhány évtizede az az ember, aki, mint a dolgozók közös hazájának és reménységének, a Szovjetúniónak bölcs vezére, valamennyiünk eszményképe lehet. Ennek az eszményképnek nagysága különösen a második világháború alatt mutatkozott meg, hisz az egész reakciós világ s a dühöngő fasizmus támadásaival szemben az ő bölcs vezetése vitte győzelemre a dicsőséges Vörös Hadsereget s ezzel nemcsak a Szovjetuniót mentette meg, hanem felszabadított egy egész sor népet s lehetővé tette nekik, hogy maguk is hozzákezdhessenek a szocializmus építéséhez.

RAPAICH RAYMUND,
a Természettudományi Társulat elnöke:

— Sztálin üdvözölte Micsurint és az ő beleegyezésével nevezték el azt a várost, ahol Micsurin dolgozott, Micsurinszknak. Sztálin ezzel megmutatta, hogy milyen nagymértékben becsüli meg a szovjet biológia szakembereit.

RÁZSÓ IMRE,
műegyetemi tanár, a Géptani Intézet vezetője:

— Sztálin neve hallatára elsősorban a Szovjetunió nagyüzemi rendszer szerint dolgozó, a legkorszerűbb gépekkel felszerelt mezőgazdasága jut az eszembe, amelynek elgondolása, megtervezése és megszervezése egyaránt Sztálintól származik.

RÉVY DEZSŐ,
az Agrártudományi Egyetem rektora:

— Az Agráregyetem multja, jelene és jövője a legszorosabban kapcsolódik Sztálinhoz. Az egyetem a felszabadulás után létesült, mikor a Sztálin vezette dicsőséges Vörös Hadsereg Magyarországról elűzte a fasiszta hordákat. Jövő feladataink, fejlődésünk irányát és mértékét a mezőgazdaság szocialista fejlődése szabja meg, amelyben példánk a Sztálin bölcseségével irányított, élenjáró szovjet mezőgazdaság lesz.

SIMON ZSUZSA,
a Belvárosi Színház igazgatója:

— A béke, az alkotó munka, amelynek ő az őre és egyben a világ minden dolgozójának tanítója...

SZABÓ PÁL,
író:

— Sztálin nevének említésére nekem az egész Szovjetunió jut eszembe. A Krim és a Kaukázus, ahol Gorkij és Tolsztoj legszebb műveiket írták, a mandarintermelő szövetkezetek s fent, az északi tundrákon rég elszakadt, halászó rokonaink, akik immár otthon vannak saját földjükön és saját hazájukban. Aztán a hadak útja Sztálingrádtól Berlinig, amelynek nyomán máról holnapra ellenkezőjére fordult a régi történelem, az urak országából a népek országa lett, amelyekben úgy élnek egymás mellett a népek, mint a kis falvakban az egymást szeretve támogató szomszédok.

SZENTGYÖRGYI ÁRPÁD,
a Bartók Béla Szövetség ügyvezető elnöke:

— Ha Sztálin nevét hallom, a világ legnagyobb építőmunkásának képe jelenik meg előttem, aki legtöbbet tette és teszi az emberiség ügyéért.

VÁSÁRHELYI ZOLTÁN,
a Zeneművészeti Főiskola tanára, Kossuth-díjas országos karnagy:

— Amikor Sztálin nevét kiejteni halljuk, azok a tömegek jutnak eszünkbe, amelyeknek joguk van a legigazibb és legtisztább: a szocialista-realista művészethez, mely az ő gondolatvilágukat és életüket híven visszatükrözi. Ehhez a célhoz elsősorban az énekkari kultúra kiszélesítése és a jó tömegdalok megteremtése visz el.

VÁRKONYI ZOLTÁN,
színművész:

— Az első villanás bennem a név hallatára az a kép, ahogyan őt a Lenin-filmben szemtől-szemben láttam. Egy ember, aki az emberért és az emberiségért él. Abból ahogyan beszéd közben figyeltem őt s ahogyan életművét ismerem, először két gyönyörű szó jut eszembe: derű és emberség.

ZELK ZOLTÁN,
költő:

— Ami eszembe jut az ő nevére, azt megpróbáltam elmondani „A hűség és hála éneke" című, róla írt versemben. Ezért nehéz most „prózában" is elmondanom, amit az ő nevére érzek. De megpróbálom. Azt érzem, hogy ő testesíti meg a szó igazi értelmében vett jóságot s a dolgozók győzelmes erejét. Ő testesíti meg mindazt, amiért dolgozni, harcolni, élni érdemes.

A MAGYAR KÖNYV ÜNNEPLI SZTÁLINT

A magyar irodalmi élet és könyvkiadás nagyarányú tevékenységgel ünnepelte meg *Sztálin* 70. születésnapját. Tisztelgés ez az előtt a Sztálin előtt, akit nemcsak az államférfiúi és hadvezéri nagyság jellemez, de aki minden időben *legfőbb pártfogója, irányítója és úttalózója volt és az ma is a szellemi életnek, az irodalomnak, a művészetnek és a tudománynak.* Élete és működése korformáló az emberi társadalom minden ágában és e korforduló egyik legjellemzőbb és legtermékenyebb jelensége éppen a kulturális újjászületés.

Hét könyvkiadó összesen 23 könyvvel szerepel az ünnepi programmban. E művek felölelik nemcsak Sztálin életét és személyét, úgy amint a kortársak látják, de az általa képviselt eszmék minden vonatkozását is, szépirodalmi művek éppen úgy szerepelnek e kéttucatnyi könyv között, mint a politika, a közgazdaság, a történettudomány, a filozófia, a forradalom-elmélet, a hadügy. Még a gyermekekre is gondolt a Sztálin születésnapját ünneplő magyar könyvkiadás.

Százötvenezer Sztálin-kötet

Első helyen természetesen *Josip Visszarionovics Sztálin műveinek második kötetét* kell megemlíteni. E vaskos, 474 oldalas kötet Sztálin bakui és pétervári időszakát öleli fel, az 1907-től 1913-ig eltelt hat esztendőt, tartalmazza a turuhanszki határvidékre történt számüzetésig írott cikkeit és tanulmányait. Különösen kiemelkedik e korszakból a *„Marxizmus és nemzeti kérdés"* című tanulmány. A kötet a Szikra kiadásában, 75.000 példányban jelent meg a magyar könyvpiacon és vele egyidejűleg Sztálin műveinek *első kötete is megjelent második kiadásban, szintén 75.000 kötetben.* E másfélszázezer Sztálin-kötet a születésnap könyvkiadói megemlékezéseinek legjelentősebbje.

A másik Sztálin-kötet, melyet az ünnepi alkalommal a Szikra megjelentetett, Sztálinnak a Szovjetunió nagy Honvédő Háborúja alatt mondott beszédeit és hadparancsait tartalmazza. Világtörténelmi jelentőségű dokumentumok, nagy históriai pillanatok emlékét idézi fel ez a könyv, melynek első közleménye az 1941. július 3-án mondott rádióbeszéd: „A németeknek sikerült elfoglalniok Litvániát, Lettország jelentékeny részét, Bjelorusszia nyugati részét és Nyugat-Ukrajna egy részét." Micsoda hatalmas ívelése a történelemnek, mennyi emberi hősiesség, nélkülözés és kitartás, mennyi kiomlott vér és könny van e két dátum között az első rádióbeszéd dátuma és a kötet végén kiadott hadparancs között, melyben 1945. szeptember 3-án *a japán fegyveres erők feltétlenül megadását jelenti be Sztálin generalisszimusz.* Az élő történelem dobog és lobog e kötet lapjain, minden idők leghatalmasabb fegyveres mérkőzésének szeizmográfja villog szemeink előtt olvasásakor.

Rövidre fogott előadásban, klasszikus tömörségű megfogalmazásban fekszik előttünk hat orosz tudós, *Alexandrov,* Galaktyionov, Kruzskov, Mityin, Mocsálov és Poszpelov Sztálin életrajza, mely valóban méltóan reprezentálja szövegében és kiállításában a nagy alkalmat.

A marxizmus-leninizmus klasszikusainak műveiről megjelenő népszerű tanulmánysorozat legújabb füzeteiként egész sereget jelentetett meg a Szikra könyvkiadó. Ezek között szerepel *Koszu jnyikov* A. P.: *Sztálin műveinek első kötete,* mely a nemrég megjelent első Sztálin-kötetről hoz népszerű rövidre fogott ismertetőt, továbbá *Pankratova* A. M.: *A sztálini „Párttörténet" és a szovjet történettudomány,* valamint *Szoldatyenko* J. L.: *Sztálin elvtársnak a XVIII. Párkongresszuson tartott beszámolójáról,* Ticsenko D.: *A sztálini „Párttörténet" — a marxizmus-leninizmus alapismereteinek tárháza,* Trájnin I. P.: *Sztálin elvtárs „A Szovjetunió alkotmánytervezetéről" c. beszéde,* Volin B. M.: *Sztálin elvtárs „Az Októberi Forradalom és az orosz kommunisták taktikája" c. művéről.* E füzetek egytől-egyig egy-egy nagyjelentőségű sztálini mű tartalmát hozzák közelebb az olvasóhoz. Meg kell még itt említenünk a Szikra kiadásában megjelent fontos két kis füzetet, *Vorobjov* V. F.: *Sztálin elvtárs — a polgárháború frontjain aratott győzelem megszervezője* című írását és *Virolisov* K. E. tanulmányát: *Sztálin és a Vörös Hadsereg.*

Az Egyetemi Könyvkiadó gondozásában a Tudományos Könyvkiadó két munkát jelentetett meg Sztálin születésnapjára. Voltaképpen egyik sem közvetlenül Sztálinnal foglalkozó mű, de mindkettőnek lapjain érezhetően világlik át Sztálin alakja. Az egyik *Vavilovnak,* a Szovjet Akadémia elnökének tanulmánya a szovjet tudomány három évtizedéről, a másik *Knyázev* könyve: *A Szovjet Tudományos Akadémia tör énete.*

A hűség és a hála éneke

A szépirodalmi művek sorában, melyek oly gazdagsággal jelentek meg az ünnepi alkalomból, első helyen kell megemlíteni az *Athenaeum* kiadásában megjelent *„A hűség és a hála éneke"* című hatalmas *Zelk* Zoltán-eposzt. Ez a magasszárnyalású és gazdag ornamentikájú költemény a Sztálin születésnapjára kiadott magyar irodalmi alkotások közül a legjelentősebb. Mint két kitárt kar, nyúlik el ez a költemény, egyetlen öleléssel átfogva az egész földkerekséget, melyen szerte, Moszkvától Kínáig, Indiától Párizsig, *a ma élő emberiség öntudatosabb és szabadságvágyóbb fele ünnepli Sztálin születésnapját.*

A partizán, kit szakadékba löknek,
zuhanva is még fölveti fejét.
S mint kézigránátot hajítja vissza,
a gyilkos arcába, Sztálin nevét!

— írja és a gazdag asszociációjú, érzékletesen szép költői megfogalmazáson túl e sorok dinamikájában benne van az is, hogy *az új költészet nem fél többé az emelkedett pátosztól, s nem sápaszt ja szürke unalomtengerré a „mérséklet" és az exkluzivitás.*

Pár éve még, a finomkodó szobaköltészet korában nem írhatott volna le költő ilyen két sort:

Kilométerkő századunk határán:
tudják útjuk már az évezredek!

Nem írhatta volna le költő anélkül, hogy az irodalmi világ haruspekszei és sámánjai dagályossággal és idézőjelbe tett „ódaisággal" ne vádolták volna meg. Igen, e hatalmas költemény nyíltan és világosan vallja, hogy *a hősi építés és a nagyerejű fejlődés korszakának költészete is hősi és emelkedett.* Két részletet idézünk még, melyek egymás mellé téve szépen illusztrálják, hogy e költői stílusban mennyire megfér egymás mellett a bensőséges intimség és a merész képkapcsolással dolgozó ódai emelkedettség.

E nagyívelésű, méreteiben és belső erejében a nagy eseményhez méltó költemény telítve van az új idők tiszta és nemes pátoszával, tele az emberi nagyság és hősiesség tiszteletével. Túl az ünnepi tisztelgésre emelt frói toll politikai és társadalmi jelentőségén, *e költeménynek szorosan vett irodalmi fontossága éppen az, hogy az oly sokáig számüzött és elavultnak hirdetett ódát a lendületes és ünnepi szárnyalást ismét az őt megillető helyre emelte. Polgárjogot szerzett ennek az évtizedek óta mostohán kezelt műfajnak,* mely olyan művelőkre tekint vissza irodalmunkban, mint *Berzsenyi, Kölcsey, Vörösmarty, Petőfi.*

Sztálin arca...
A sarkadi határban,
homlokverő mély gerendák alatt,
rőzseláng füstjével zsúfolt szobában,
hol a hajnal, s a dél is alkonyat,
Ő ragyogta be a nedves falat.

Milyen erővel röppen fel e finoman munkált interiőrből pár oldallal később a mult bűneinek, emberirtó szívtelenségének képe:

Mutasd az Alföldet,
vizét kiitta,
fáját kitépte az úrivilág,
kinyúlt hüllő a patak üres medre,
tikkadt madárt nem hív pihenni ág...
csak a bitó nőtt erdőt a hazában! ...

„...növekedni kezd a fény"

Impozáns seregszemle az a versgyüjtemény, melyet a *Franklin* adott ki *«Sztálint köszöntjük»* címmel, s mely 24 magyar költő versét közli Sztálinról. A népmüvelésügyi minisztériumhoz érkezett irodalmi felajánlások válogatott darabjait foglalja össze a kötet. A legnevesebb és legkitünőbb magyar költők és írók küldték el felajánlásukat erre a napra. Mintegy 200 irodalmi mű futott be, ezeknek nagyobb fele vers, a többi elbeszélés, színpadi, vagy rádiójelenet. Száznál több versből válogatta ki hát e kötet, a 24 legjobbat.

A kötet *Devecseri* Gábor *«Terjed a fény»* című versével kezdődik, melynek első négy sora immár szállóigévé lett, klasszikussá vált:

Aznap született decemberben
Sztálin, huszonegyedikén,
melyen az éj kezd zsugorodni
és növekedni kezd a fény.

Nehéz válogatni ebből a kötetből, mely a megújult fiatal magyar költészet legszebb virágait helyezi Sztálin asztalára. Néhány részlet mégis megragad belőlük, melyekre vissza kell emlékezni. *Juhász* Ferenc két bensőséges sorára például, mely a megtalált béke és munka örömét hirdeti: *«Békén alszik az este is, egy csillagra hajtva fejét, s a reggeleki Ki tudná e mondani a munka örömét?»*

Vagy *Illyés* Gyula finoman formált és nemes írására, a *«Három versszakasz prózában"-ra,* vagy *Gábor* Andor felejthetetlen soraira, melyek a „Magyar mezítlábas" szívéből buggyannak elő.

Vagy *Lukács* Imrének egy mondatára, mely az elnyomás évei alatt virraszlóknak egyik hegyi kirándulását elbeszélő költeményéből cseng vissza fülünkbe: *«Csendőrszagot hozott a szellő, s mégis tudtuk hogy szabadok vagyunk ma itt».*

De idesorolhatnánk még kétszer ennyi részletet, akár mind a 24 költeményt. Búcsúzóul mégis ezt a négy sort választom: *Vészi* Endre: *«Sztálinhoz»* című költeményéből:

A válladon hordod a népeket,
úgy látlak én most Téged nagy Sztálin,
mint óriást, ki áll a hegytetőn
s galambsereg pihen a vállain.

Műfordítások

Az eredeti magyar költői művekhez méltó az a műfordításirodalom is, mely Sztálin születésnapjára kialakult. Ezek közül legjelentősebb a *Révai* által kiadott gruz eposz. Georgij *Leonidze* gruz költő *«Sztálin ifjúsága»* című eposza. Leonidze művét, amelyet gruz nyelvből N. *Tyihonov* fordított oroszra — *Kardos* László és *Rajcs* István fordították művészi átéléssel és finom kifejezőkészséggel magyarra. Leonidze nagy elbeszélő költeményének elején elvezeti az olvasót Sztálin gyermekkorának csodálatos és regényes kaukázusi tájaira, Gruzia hegyeibe és az évszázados város, Gori falai közé. Ez a mesékkel övezett világ indítja el diadalmas útjára Sztálint, itt döbben rá fiatal korában, hogy a természet és a mesék szépségével, azzal a harmóniával, amit a romantikus gruziai táj lehell, milyen ellentétben áll az emberi társadalom. Gruzia kettős súllyal nehezedő elnyomás alatt nyögött, a nemzeti, soviniszta cári orosz uralom és saját urainak kíméletlen kizsákmányolása alatt. Ilyen táji és lelki háttérből válik ki és indul el világformáló útjára Sztálin.

Ugyancsak a *Révai* kiadásában jelent meg a szovjet költők *«Ének Sztálinról»* című antológiája. Egész sereg nálunk is jól ismert szovjet költő, *Tyihonov Iszakovszkij, Szurkov,* Vera *Inber, Scsipacsov,* a kazah *Dzsandul* és a gruz *Leonidze* versei mellett meg alálhatjuk az üzbég, gruz bjelorussz, tadzsi, cigány és balti költők, népénekesek himnuszait, dalait, ódáit és rimusait is.

A Magyar-Szovjet Társaság kiadója, az *Új Magyar Könyvkiadó* Vera *Sveicer: „Sztálin az északszibériai számüzetésben"* c. könyvét jelentette meg. A cári kormány számtalanszor fogatta el Sztálint az *Ohrana* pribékjeivel és *hatszor küldte szibériai számüzetésbe távoli zord vidékekre.* Erről az időszakról szól a könyv. Ugyanez a kiadó jelentette meg az *„Öreg munkások a nagy Sztálinról"* című könyvet, mely Tbilisz, Baku és Batum öreg munkásainak elbeszélését tartalmazza Sztálinnak a gruziai és kaukázusi forradalmi tevékenységéről. Írjunk ide egy címet, mely az egyik elbeszélés fölött áll: *„Bolsevik rőpiratokból tanultam meg olvasni..."* Az Új Magyar Könyvkiadó harmadik könyve: *„Találkozás Sztálin elvtárssal"*, mely szovjet sztahanovisták, tudósok, élmunkások és katonatisztek visszaemlékezéseit gyüjti össze Sztálinról. A jelzett kiadó negyedik könyve: *„Szovjet falu, szovjet emberek"*, egy nagy, képes brosúra, mely Sztálin szerepét a végtelen orosz birodalom faluinak és e falvak embereinek életében mutatja be.

A *Hungária Könyvkiadó* daloskönyvet adott ki *„Sztálin nevével"* címen. Ebben 17 Sztálinról szóló szép dal szövegét és kótáját közli.

A gyermekekre is gondolt a magyar könyvkiadás ezen a napon. *Voronyko: „Sztálin küldte a sereget"* című meseköltemények adta ki a *Franklin, Tóth* Eszter hangulatos és színes fordításában, az orosz eredetből átvett bőséges illusztrációkkal. Petya, a kis halászgyerek történetét mondja el a mese, mely a Nagy Honvédő Háborúban játszódik és lapjain szépen jelenül meg az az áldozatos és mély, naivan átélt és mégis példamutató hazafiasság, ami a gyermeki lélekben felfakad a szülőföldet romboló német hordák láttán.

Közel két tucatnyi könyvvel így aldozik ezen a napon a magyar könyvkiadás és a magyar költészet. Tisztelgésül *Sztálin előtt, aki a betű nagy pártfogója és védője, akinek köszönheti a magyar irodalom, a magyar költészet és az egyre szélesedő magyar olvasóközönség a toll és a szó szabadságát.*

Világ ajkával

Irta: ZELK ZOLTÁN

Föl most a dallal,
föl Párizs egére,
daloljunk camarade!
Fonjuk Sztálin neve köré babérnak
a forradalmak ősi dallamát!
A Carmagnole s a Marseillaise köszöntse,
föl a dallal párizsi proletár
s ti öblök, tárnák, sztrájkok hősi népe,
s te gyilkos sortüzek völgye, Loire!

A barrikádok
ősi televényét
a szolgaság dudvája veri föl,
bezárt üzem, kihunyt kohó, vak gépek,
üllő talpánál aluvó pöröly...
De maquisard-ok vérét lobogtatja,
mikor zászlaját emeli a Párt,
hallod dalolni a munkást, a költőt,
a földmüvest — s a bányász asszonyát,
kinek mellét csendőrpuska sebezte,
s szoptatni mégis emlőjére vette
a Jövőt, mindnyájunk édes fiát!

Hol üszkös sorsukat
égig üvöltik
a lincs poklába hurcolt négerek,
kinek homlokát csizmatalp szakítja,
s aki forró szurokban hempereg..
hol hullahegyek tébolyult, vad álma
vetül bankárok keselyü-szemén,
hol puskacsőre fogják, hogyha szállna,
ha versbe, dalba búvik a remény,
Rikolt a dzsez kürtje, a fegyvergyárak
kertet, kórházat, iskolát zabálnak,
az őrület zúg, kattog, zakatol —
de a téboly hőrgését túlkiáltja
a munkátlan milliók családja,
a nép
a béke atyjának nevét,
mindenhol Őt, csak Őt, csak Őt kiáltja!

És angolok és olaszok
és dánok,
belgák, norvégek — az emberiség,
minden népek lobogtatják nevét —
úgy nézd a fát, ha van még korhadt ága,
ha féreg rágja is sok levelét:
a televényt markoló hű gyökér,
az ifjú ág, mely gyümölcsöt ígér,
a derék törzs — ők az Emberiség!

A többi
a vihar s a fürész dolga,
a permetező jó kertészeké,
mert lásd, milyen dús ott az ország lombja,
hol a hatalom a munkásoké!

Ezért repülhet
boldogabban szállva
a mi hangunk, a szabad népeké,
sorsunk fel is küldjük már az éjjent,
mikor a Hetven Esztendős felé —
csehek, románok, lengyelek, bolgárok,
s mi, mai magyarok
jövőt ivó tág lélekzetvételeil
mondjuk nevét, ahogy csak szabadok,
ahogyan csak a szabaddá lett népek
köszönthetik a Felszabadítót!

Díszelőadáson mutatták be a „Sztálingrádi csatát"

A nagy nap előestéjén, kedden este 7 órakor ünnepi díszelőadás keretében mutatták be a Városi Szilházban a *„Szálingrádi csata"* című szovjet óriásfilmet. A díszelőadáson megjelentek az Elnöki Tanács és a kormány tagjai, az MDP Politikai Bizottságának és Központi Vezetőségének tagjai, valamint a Szovjetunió és a szomszédállamok diplomáciai testülete és politikai, gazdasági, kulturális életünk képviselői.

A film bemutatása előtt a *Vásárhelyi Kórus* előadta a *Sztálin-kantátát,* majd *Bernáth* György, a Magyar-Szovjet Társaság főtitkára mondott ünnepi beszédet. A hatalmas filmalkotás — melyet a *Magyar Nemzet* legutóbb vezércikkben méltatott — mély benyomást tett a díszbemutató közönségére.

Budapesttel egy időben a vidéki városokban is bemutatják a *„Sztálingrádi csatá"*-t. Mindenütt ünnepélyes műsorokat rendeznek a film bemutatója alkalmából.

Sztálin dokumentfilmeket mutatnak be a mozik

A *„Köszönjük Sztálinnak"* c. filmet, a magyar dokumentfilmgyártás új alkotását *Sztálin születésnapja alkalmával* mutatják be a magyar filmszínházak. A film részben régi dokumentumanyagokból, továbbá a filmgyártó vállalat felszabadulás óta készített felvételeiből készült és bemutatja többek között a dicsőséges Vörös Hadsereg felszabadító harcát, a földosztást, az első dunai híd avatását, Rákosi Mátyás levelét, amelyben a magyar hadifoglyok hazabocsátását kéri Sztálintól, az újjáépítést és a munkásosztály felemelkedését. Ezt a magyar dokumentfilmet Budapesten a *Fáklya,* a *Hiradó,* a *Marx,* az *Elit,* az *Ipoly,* az *Ady,* a *City,* a *Vesta,* az *Olympia,* a *József Attila,* az *Otthon,* a *Bodográf,* a *Kultúr* és a *Bethlen* mozik mutatják be december 21-én, Pesterzsébeten pedig a *Világosság* és az *Erzsébet,* Újpesten a *Szabadság* és a *Tündér,* Kispesten a *Stefánia* és a *Flóra.* Ezenkívül *tíz vidéki nagyvárosban* is bemutatóra kerül a film. Ugyanezen a napon az *„I. V. Sztálin"* című dokumentfilmet, a honvédség filmosztálya munkaközösségének alkotását a *Fáklya* és a *Híradó Mozi* játssza el.

Krónika

Az *Ifjúsági Színház* pályázatot írt ki a *Dzsómárt* szőnyegével foglalkozó dolgozatra. A legjobb pályamunkákat a *Könyvterjesztő N. V.* értékes könyvekkel jutalmazza.

★

A *Belvárosi Színház* szerdán megszakítja a *Hétköznapok hősei* előadássorozatát és a *Moszkvai jellem*-et tűzi műsorra. *Bulla* Elma szerepét, aki Pécsett vendégszerepel, *Simon* Zsuzsa igazgató veszi át.

★

Szegeden az MSZT helyiségében megnyitották a *«Bolsevik Párt útja»* kiállítást, amelyet az első három nap alatt húszezren tekintettek meg. A kiállítást *Szegedről Pécsre viszik.*

eres szárral, domboru virágos övekkel. Bécs,
36. 740 gr.

es, leveles és füzéres diszü talppal és oszlopos
r. XIX. Jh. 770 gr.

empirediszitéssel, karcsu szárral és két csigás
Silber, mit Empiredekor. Wien, 1810. 1555 gr.

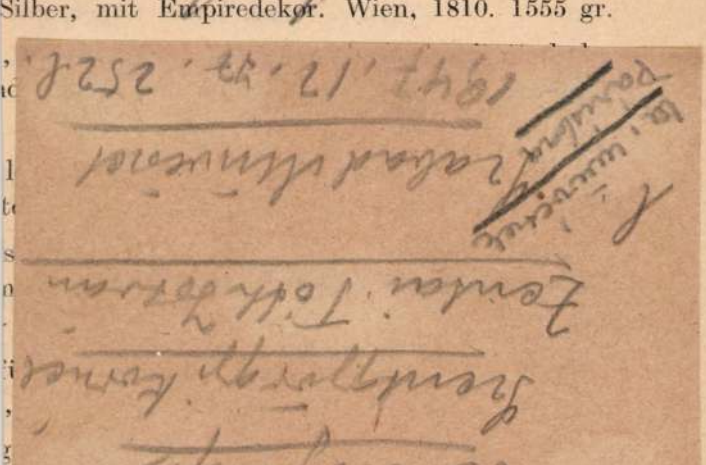

Zuckerdose, Silber, am Deckel ein

1585. CUKORTARTÓ, ezüst, négyszö
1821. 350 gr.

1586. KÉT TALPAS KANNA, öntött
Kannen mit Fuss, Silber, die W

1587. CUKORTARTÓ, ezüst, négyszö
1819. — Zuckerdose, Silber, mit

1588. CUKORTARTÓ DOBOZ, felnyi
diszitéssel. Német, XIX. sz. —
Deutsch, XIX. Jh. 370 gr.

1589. SERLEG, öntött ezüst, u. n. Ak
angyalfejes és gyümölcsdiszités,
gebuckelt, mit Reliefdekor. Deu

1590. OVÁLIS KENYÉRKOSÁR, ezü
Bécs, 1851. — Ovaler Brotkorb,

1591. HAMUTÁLKA, ezüst, pereme p
behälter, Silber, der Rand gepres

1592. KOPPANTÓTÁLCA, ezüst, hos
Lichtscherentasse, Silber, mit

~~Cziráki Lajos~~

Koffán Károly
Kurucz Dezső

ced

*

A *Szinyei Merse Pál Társaság* zsürije idei Tavaszi Szalonján a következő dijakat osztotta ki: *Nemes Marczel*-utazási diját *Cziráki* Lajos Interrieur cimü festményének, beckói *Biró* Henrik-diját megosztva *Duray* Tibor Erdélyi favágók és *Miklóssy* Gábor Női akt cimü festményeinek. *Szilágyi* Sándor szobrász-diját *Farkas* János Madonna szobrának, báró *Hatvany* Ferenc-diját megosztva *Koffán* Károly linoleum metszeteinek és *Doór* Ferenc Nagyapó cimü festményének. Kitüntető elismerést kaptak *Gábor* Marianne Önarcképe, *Kurucz* Dezső Tehenes cimü, *Somlai* Gyula Öreganyánk cimü, *Somogyi* József Örvösmedve cimü képei és Z. *Tóth* István Női akt szobormunkája.

Nemzeti Ujság

1940. máj. 19

KIRÁLYI MAGYAR EGYETEMI NYOMDA

JANUÁR

31 nap — 1. hét

1 Vasárnap	Ujév
2 Hétfő	
3 Kedd	
4 Szerda	
5 Csütörtök	
6 Péntek	Vízkereszt
7 Szombat	

Gólyaszámlálás

LESZ EGÉSZ EURÓPÁBAN

Vannak budaiak, akik ezidén még nem láttak fecskét s az ország számos vidékéről is olyan hírek érkeznek, hogy ott szinten megritkultak ezeknek a fehér mellényes, fekete frakkos, kedves hangú, fáradhatatlan bogárirtó madaraknak sorai, ezenfelül egyébfajta légi vándorok — különösen a *gólyák* — sem látogattak el hozzánk annyian költésre, mint más években. *Pacsirta, fürj, sőt cinke és sárgarigó sincs annyi* — mondták —, *mint megszoktuk.*

Valóban így van-e, s ha így van,

mi az oka?

Minderre szakszerű felvilágosítást adott *dr. Vertse Albert*, az Országos Madártani Intézet igazgatója a Mezőgazdasági Múzeum egyik szerény helyiségében, ahol a magyar madárvédelem hírneves központi szerve átmenetileg hajlékra talált. Budán a Hermann Ottó-úton tudvalevően teljesen kiégett az intézet otthona, elpusztult európai hírű szakkönyvtára és egész vizsgálati anyaga, de már javában folyik a helyreállítás munkája és *1950 augusztusában visszatérhet régi hajlékába.* Az állam áldozatkészen segíti talpraállásában

Megvásárolták *Vönöczky-Schenk Iakabnak*, az intézet volt igazgatójának mintegy négyszáz kötetes könyvtárát. Ez lesz a magja az új korszerű szakkönyvtárnak. Nincs hiány külföldi folyóiratcserében sem. Pátkay Imre ornithológus gyűjteséből kb. 2000 kitömött madár ment át az intézet tulajdonába

Nagy terveket

kovácsolnak, hogy ismét hatásossá fejlesszék a madárvédelmet, ami végeredményben pénzben ki sem számítható hasznot jelent az országnak, mert *minél több lesz a madár, annál kevesebb hernyó, bogár, féreg fogja pusztítani a fát, rágni a gyümölcsöt és ember helyett fogyasztani a különféle veteményeket.*

A szakszerű felvilágosítás lényege:

valóban kevés a költöző madár, de nemcsak Magyarországon, hanem Európa-szerte s hatásos nemzetközi összefogásra volna szükség, hogy a helyzet megváltozzék. Mert nem elég *költőhelyén* védeni a madarat, *telelőhelyén* sem volna szabad pusztítani. Jelentések vannak arról, hogy *az irtás — sajnos — ma sem szűnt meg az évezredes vonulási utak mentén.* Főként a dalmát tengerparton és Dél-Olaszországban hasznos madaraink

milliószámra pusztulnak.

Csalogató növényzettel közelítik meg a költöző rajokat s lesipuskázzák könyörtelenül, sok helyen még ma is *magas hálókkal* ejtik rabul. *Így pusztul a fecske és másik kedvencünk: a pacsirta is.* Mindkettőt ízes falatként eszik.

De még elszomorítóbb, ami a szintén költöző *fürjekkel* történik. A fürj közismerten rossz repülő. De a természet parancsára mégis át kell tornásznia magát a Földközi-tenger felett, hogy Észak-Afrikában telelhessen. Szélmentes, kedvező időjárás mellett még csak sikerül a nagy út, de ha rossz időt fognak ki, csapat-csapat után holtfáradtan hull földre a

Nilus deltájában,

ahol aztán a matróznép könyörtelenül összesöpri és hajórakományszámra viszi piacra Marseille-ba.

De nagy átka az ártatlan madaraknak a *légpuska* is. Flóbert helyett újabban egyre szélesebb körökben hódít. Felelőtlenül vadásznak vele fekete- és sárgarigóra, pintyőkére és valamennyi más hasznos madárra. Legutóbb *Kalocsáról* érkezett panasz emiatt a Madártani Intézethez. Ellenszere az lehetne, ha kihágásnak minősítenék ezt a csúf vasárnapi „szórakozást" és eszerint büntetnék mint vadászati tilalomba ütközőt. Az ilyen össze-vissza lövöldözés lakott területen egyébként is életveszélyes. Erről

az iskolában

szinte hétről-hétre lehetne felvilágosítani az ifjúságot.

Más az oka a gólya ritkulásának.

Ember nem pusztítja, mégis feltűnően megfogyatkozott. Hogy miért, a *tudósok még nem tudják.* Azt azonban már megállapították, hogy ez Európai jelenség. A Nemzetközi Madárvédelmi bizottság egész földrészünkre kiterjedően

gólyaszámlálást

indított meg s ebbe Magyarország is belekapcsolódik. Hazánkban különleges ok lehet az utóbbi években pusztított *nagy szárazság.* Hosszú évtizedek óta ekkor volt legmélyebb a talajvizszint. Nem lévén elég csapadék, a gólyának nem jutott megfelelő mennyiségben táplálék. Így aztán *ősi szokás szerint védekezett az éhhalál ellen.* Tapasztalat bizonyítja, hogy a költő gólya-pár fészkéből *ki szokott dobni tojást* — gyakran négyből kettőt —, sőt néhányat a kiköltött fiókák közül is, ha kedvezőtlennek ítéli meg ösztönösen élelemszerzési lehetőségeit.

A gólya így önmaga is ritkítja sorait

Ezzel szemben három év óta

özönlik hozzánk a daru.

Régebben ritkaság volt, ma a Hortobágy, a geszti halastavak dísze. Egyébként ez a tiszántuli terület a vonulási útja, épen úgy, mint a különleges *gémfajtáknak, köztük a nemeskócsagnak is.* Soha nem remélt tömegekben fészkelnek most ott, ahol azelőtt szinte hírüket se hallották. Ebben az évben tízezres számban vendégeskednek az ország területén a

keleti pásztormadarak

is. Öt évenkint jönnek hozzánk Iránból és a környező vidékekről: nem fészket rakni, hanem jóllakni. Otthon fészkelnek és *pontosan kivárják az ötévi időszakot, hadd szaporodjék ez alatt számukra itt az élelem!* Az egyik itt felgyűrűzött pásztormadár az indiai Lahoreba repült vissza.

Fokozott védelmül

faodúkat szándékozik kihelyezni a Madártani Intézet a közületi gyümölcsösökben, hogy a vonuló madarak zavartalanabbul fészkelhessenek. Remélhetőleg ősszel már kihelyezhetik az első ezres sorozatokat a szorgalmas

cinkéknek.

Ezek a formás ágtornászok évenkint kétszer, sőt háromszor költenek és esetenként 8—12 fiat nevelnek. *Naponkint kétszázszor visznek szüleik eleséget a kicsinyeknek:* csak legritkább esetben egy kukacot, rendesen egész csokrétát a sok éhes szájnak. Ha például a harminc fiókából csak tíz marad életben a következő tavaszig, akkor *egy cinege-pár legalább félmillió rovart pusztít el példás szorgalommal.* Mindenképpen indokolt tehát, hogy

a leggondosabb védelemben

legyen részük.

A cinke és költöző társai Magyarországon ezt meg is fogják kapni, fokozatosan és tervszerűen. Eljön majd az idő, amikor jaj lesz annak, aki hasznos madarat mer elpusztítani.

Bagyó János

Amerikaiak szórakozásai Párisban

Moszkvából jelentik: Poltorackij jellemző történetet mond el az amerikaiak párisi viselkedéséről az Izvesztijában közölt útijegyzeteiben.

— Az egyik párisi szálloda tetején az amerikai zászlót láttam lengeni — írja. — Megkérdeztem, miért éppen az amerikai zászlót tűzték ki, hiszen jól tudtam, hogy a szállodában 10 angol, 15 belga, több dán és holland, de mindössze két amerikai volt. Érdeklődésemre azután közölték velem, hogy az amerikaiak mihelyt megérkeztek, azonnal követelték az amerikai zászló felvonását. És a zászlót felvonták...

— Június 13-án délután két órakor — írja tovább Poltorackij — Páris középpontjában az egyik legnagyobb avenue-en egy teljesen meztelen ember sétált, valamilyen amerikai dalt dudolgatva. A rendőr megállította és közölte vele a francia törvénynek azt a rendelkezését, hogy az utcán tilos ruha nélkül sétálni.

— Nem az én hibám — válaszolta sértődötten az amerikai —, hogy Önöknek ilyen ostoba törvényeik vannak.

Erre bekísérték a rendőrségre és kiderült, hogy a 22 éves amerikai fiatalember a kelleténél kissé többet ivott, melege lett, s ezen úgy akart segíteni, hogy ruháit az út szélén levetette. A rendőrség, ahelyett, hogy megbüntette volna a nyilvános botrányokozásért, készségesen megkerestette az amerikai ruha- és fehérnemű darabjait, a fiatalembert pedig, miután felöltözött, békésen szabadon bocsátották.

Művészet

„A filmstudió legfontosabb feladata az ifjúság nevelése"

— írja Bolsakov, a Szovjetunió filmminisztere

A Szovjetszkoje Iszkusztvo című folyóirat közölte a pedagógusok egy csoportjának levelét, amelyben kérik, hogy minél több filmet készítsenek az ifjúság számára. A lap legutóbbi száma közli Bolsakov filmminiszter válaszát. Bolsakov hangsúlyozza, hogy a filmstudiók egyik legfontosabb feladatuknak tekintik az ifjúságot nevelő filmek készítését. A moszkvai Gorkij-filmstúdió megfilmesíti például Mihalkov „Haza akarok menni" című színdarabját, amely azoknak a szovjet gyermekeknek sorsát meséli el, akiket Németország nyugati övezetébe hurcoltak a háború alatt.

Berlin eleste — filmen

A Moszfilm-stúdió nagy, színes filmalkotásban számol be Berlin elestéről. A forgatókönyvet *Csiaureli* írta és ő is rendezi a készülő filmóriást. Az együttes Németországba utazik, hogy a külső felvételeket a helyszínen készítse el.

Színfalak mögötti izgalmak

közepette játszották vasárnap este az Állatkerti Színpadon a Három a kislányt. A zsúfolásig telt nézőtér mit sem vett észre belőle, annál nagyobb volt a futkosás a kulisszák mögött és az öltözőkben. Az történt, hogy a Hédit játszó Gencsy Sári közvetlenül az előadás előtt súlyos eperohamot kapott, úgyhogy már-már úgy látszott, nem is lehet megtartani az előadást. Orvost hívtak hozzá, megjött aztán az énekesnő orvos-férje is s injekciókkal sikerült Gencsy Sárit talpra állítani. Az előadás folyamán a fiatal énekesnő még kétszer kapott epegörcsöket s egyszer el is ájult a színfalak mögött. Mindezek ellenére Gencsy Sári végigjátszotta az előadást, mégpedig úgy, hogy a közönség nem is sejtette, mennyi erőfeszítésébe került az énekesnőnek, hogy a nehéz szerepet végigénekelje és táncolja. Az előadás után a kollégák meleg ünneplésben részesítették az este hősét, akit aztán taxin szállítottak haza.

Uj csehszlovák film: a „Z. 8-as találmány"

A magyar mozik vásznán egyre gyakrabban jelennek meg az új Csehszlovákia filmjei. Ezekből az új filmekből megismerjük a csehszlovák nép életét, harcait s ezen keresztül is megerősödik a két nép barátsága. Sokan emlékeznek még az első cseh álmre, a „Búgnak a tárnák" címűre, amely a cseh munkásság hősies harcát mutatta meg az elnyomás ellen. Nem sokkal később vászonra került a „Szárnynélküli emberek" című csehszlovák film is, amelyből a csehszlovákok németek elleni harcával ismerkedhetett meg a magyar közönség. A fasizmus leverése azonban nem jelentette a harc végét. Erről szól a napokban bemutatásra kerülő új csehszlovák film, a „Z. 8-as találmány". Meséje elmondja, hogy a tőkések egy gyárban szabotázsokat terveznek s a külföldi ügynökök meg akarják tudni, milyen új találmányokkal kísérleteznek a gyár egyik műhelyében. Az alattomos tervek azonban nem sikerülnek, a munkások megvédik a gyárat és a gyár titkait. A filmben több ismerős szereplőt láthatunk majd, így többek között L. Bohac-ot, aki a „Búgnak a tárnák" egyik főszerepét játszotta, J. Petrovickát, akit a „Szárnynélküli emberek"-ben láttunk utoljára. Ismerős Vejrazka is, aki a „Híd" című csehszlovák filmben játszott.

Magyar rézkarcolók

A Magyar Rézkarcolók Egyesülete a régi Műcsarnokban rendezte meg 26. kiállítását. A régibb és újabb művészeink ízlésesen és ötletesen elhelyezett gyűjteménye a képzőművészek szervezete idei szezonjának egyik színvonalasabb kiállítása. A stílusbeli ellentéteken túl — és eltekintve attól, hogy nem csupán rézkarcok, hanem fa- és linoleummetszetek és különféle eljárású rajzok is szerepelnek a kiállításon — bizonyos összhangot ad a sok finom kivitelű, kisméretű műnek, hogy *tárgyuk legnagyobbrészt munkaábrázolás és az, hogy régibb művészeinket is meghódította a valóhűségre törekvés.* Bizonysága ez annak, hogy a tárgyválasztás nem gátolja a festőt, a rajzolót egyéni művészi kifejezőmódjában. Kétségkívül *Gáborjáni Szabó Kálmán* tatabányai sorozata emelkedik ki leginkább minden árnyalatot kifejezni tudó művészetével, az arc tekintetétől a mozgás ritmusáig és a bánya mélyének környezetrajzával. *Aszódi-Weil Erzsébet* többízben méltatott művészetével újjáépítési ábrázolásokat állított ki, de külön feltűnik *Hazafelé* és *Csipkeverők* című rézkarca. Az idősebb nemzedék élén *Zádor Istvánnak* a Lánchíd építéséről készült realista tusrajzait, továbbá *Ferenczy Valér* rézkarcát, a *Felsőbányai vasárt* és több más művét (*Kossuth-híd, Rakodó munkások*), *Conrád Gyula* és *Bérczy Gyula* finommű rézkarcait, *Végh Gusztáv* eredeti rajzait, *Komjáti Gyula* és *Zilzer Gyula* munkáit említjük. A fametsző régi művészete újabban mindinkább hódít és egyik tehetséges, előnyösen ismert művésze *Varsányi Pál*, akinek munkaábrázolásain kívül (*Pékműhely, Bányasorozat*), Ady- és József Attila-illusztrációi lepnek meg. *Perczy János, Ruzicskay György, Farkasházi Miklós, Repcze János, Bicsky István* és *Koffán Károly* művei emelkednek ki még különösebben az egyébként is művészi színvonalú gyűjteményből. Külön említjük *Barta Ernő* 1919-beli nagyvonalúan kifejező falragaszát.

(*t. e.*)

A súgó súgja:

Lion Feuchtwanger, a külföldön élő híres német író most ünnepelte 65. születésenapját. A német szocialista egységpárt nevében Wilhelm Pieck és Otto Grotewohl üdvözölte.

Bartók- és Kodály-műveket mutattak be Angliában. Oxfordban a Missa brevis kerül előadásra, Kodály miséje, Cambridgeben az University Club a Jézus és a kufárok-at adta elő, s Kodály csellószonátáját. Bartók Concerto-ja is műsorra került Van Beinum vezényletével.

Huszonöt éve színész Pethes Sándor. Jubileumát a Nemzeti Színház társasvacsorán ünnepelte.

Ormándy Jenő és a philadelphiai zenekar európai turnét tartott.

Rövidesen bemutatják az „Újév" és az „Egy vén tölgy meséje" című, új szovjet színes rajzfilmeket. Az első a technika, a második a természet világába vezet.

Góth Sándor hagyatékában megtalálták Molière valamennyi színpadi művét az elhunyt művész fordításában.

Állatkerti Színpad:

Ma: IX. szimfónia

Vez.: **Klemperer**. Főv. Zenekar.

13-án: Lammermoori Lucia

Gyurkovics, Járay, Érdy, Bencze.

14-én: Aida - Anday

Carl Friedrich, Losonczy, Laczkó.

15-én: Nevető Jazz

Karády, Lantos, Hurrikán, Holéczyék, Gombaszögi, Kiss Manyi, Alfonso stb.

Nevető jazz-kirándulás

a HIRLAP akciójában

A HIRLAP akciós előadásai során pénteken este — mint már jelentettük — „Nevető jazz-kirándulásra" visszük kedves olvasóinkat az Állatkerti Színpadra. A parádés jazz-hangversenyen muzsikában, dalban, humorban és ötletben nem lesz hiány, hiszen a műfaj legjobbjai csaknem mind fellépnek. Közreműködnek: a Holéczy együttes, Szterényi 20 tagú zenekara (dobszóló: Radnóti), Fóthy jazz-hármas, A. Popov és balalajka zenekara, valamint Karády Katalin, Lantos Olivér, Rácz Vali, Kazal László, Vadas Zsuzsa, Ákos Stefi, Hardy Tamás, a Hurrikán együttes, Szamosi Anna (hegedűszóló), Gombaszögi Ella, Kiss Manyi, Ráthonyi Róbert, Rodolfo és Alfonso. Konferál: Gyöngyi László. A hangversenynek több érdekes meglepetése lesz. Itt mutatkozik be A. Popov eredeti orosz balalajka zenekara. Szterényi Dénes zeneszerző legújabb jazzszámait ez alkalommal mutatják be. Karády itt énekli először az „Ezüstlakodalom" című új slágert.

Jegyek 30% kedvezménnyel (2.80—14.— Frt) a HIRLAP jegyirodájában (V., Bajcsy-Zsilinszky-út 78.) kaphatók.

Fiók-

kiadóhivatalaink

BUDÁN:

Bartók Béla-út 32
(T. 469 - 590)

Endresz György-tér 2
(T. 456—932)

A NAGYKÖRUTON:

Erzsébet-körut 15 sz.
(T. 423—960)

A BELVÁROSBAN:

Kossuth Lajos-utca 4
(T. 189—210)

Színházak műsora

— Július 12, kedd —

A HIRLAP jegyirodája gondoskodik jegyéről

ÁLLATKERTI SZÍNPAD: Beethoven: IX. szimfónia. Klemperer (½9). **ROYAL:** Nyaraljunk Pesten (8). **KAMARA VARIETE:** Ami a szabin nőkből kimaradt (8). **FŐVÁROSI NAGYCIRKUSZ:** Júliusi műsor (4, ¾8). **VÁROSI:** Nincs előadás.

Mozik műsora

ADRIA (Pesthőrinc): Kalózok kincse ½7, ½9, v. ü. ½5. **ÁTRIUM (160-955):** Krisztina hadnagy ½5, ½7, ½9. **CORSO (182-818):** Nyári szünet. **CORSO (Újpest):** Kalózok kincse 6, 8, v. ü. 4. **DÉCSI (121-343):** Kalózok kincse ½5, ½7, ½9. **FORUM (189-707):** Csibészek 5, 7, 9. **KÖRÚTI HÍRADÓ (222-499):** Magyar híradó, A tennisz. Szovjet híradó, Úszóakadémia, Élet a sivatagban. Előadások: 9—23 óráig. **LLOYD (123-043):** Kalózok kincse 5, 7, 9. **OMNIA (139-693):** Janika ½5, ½7, ½9. **ROYAL APOLLO (222-656):** Krisztina hadnagy 5, 7, 9. **ROYAL (Kispest):** Kalózok kincse 6, 8, v. ü. 4. **TANCSICS (Csepel):** Kalózok kincse 6, 8, v. ü. 4. **TATRA (Pszter- ½7, ½9, v. ü. ½5. URÁNIA:** Kalózok kincse 4, 6, 8.

—

Admiral: Ellopott határ ½5 ½7, ½9. **Ady:** Csókos huszárok 4, 6, 8. **Alfa:** Kalózok kincse 6, 8, v. ü. 4. **Alkotás:** Sejtelem ½5, ½7, ½9. **Capitol:** Mandzsu bestiák 11, 1, 3, 5, 7, 9. **City:** Égi szekér 4, 6, 8. **Homeros:** Égi szekér ¼6, ¼8, ¼10. **Kamara:** Égi szekér ½5, ½7, ½9. **Kossuth:** Csókos huszárok ½5, ½7, ½9. **Palace:** Mandzsu bestiák 11, 1, 3, 5, 7, 9. **Patria:** Acélszívek 4 6, 8. **Savoy:** Utolsó állomás ½5, ½7, ½9. **Studió:** Utolsó állomás 4, 6, 8. **Szabadság:** Acélszívek ½5, ½7, ½9. **Tinódi:** Heten a hó ellen ½5, ½7, ½9.

SIPSIRICA

Irta: Mikszáth Kálmán (12)

Druzsba úr nem volt ilyen tréfás hangulatban, a helyzet roszszul festett, a kocsi tönkrement, annak kovács kell, tovább menni nem lehet; éj küszöbén. itt, Isten háta mögött, mit tevők legyenek? Minden gyerekkori mese eszébe jutott: a detvai rablókról, a híres Jánosik hajmeresztő cselekedeteiről. Köröskörül a messzeségben apró tüzek gyultak ki. Megborzongott a háta. Zsiványok főzik ott vacsorájukat

De a sors nem sokáig kínozta őket, közelgő kocsizörej hangzott az úton.

Éppen egy üres bricska volt. No, ezt egyenesen az Isten hajította le az égből

— Hollá, kocsis, álljon meg! Hová megy?

— Zsámba.

(Kutorai barátom, ha ez nem Isten ujja, akkor én nem vagyok Druzsba Tivadar.)

— Nem vinne el bennünket? Szerencsétlenül jártunk az úton.

— Szivesen

A kocsis nemcsak elvitte őket, hanem még segített is a tót fuvarosnak kivontatni a szekérroncsokat és összeköözni valahogy.

Druzsba úr kifizette a kárvallottat, aztán felült a pedellussal a pompás bőrülésre s a nagy ijedelem után olyan vig és beszédes lett, mint soha azelőtt.

— Kinek a kocsisa, barátom? — kérdezte menetközben.

— A báró Wildungen Pálé — felelte ez

— És hol lakik a báró úr?

— Zsámban.

— Ohó! — nevetett fel Druzsba úr kedélyesen. — Miféle emberek maguk? Hát maguknál már a közmondás se igaz, hogy az apamályi aklon túl nem él meg a mágnás?

— Hát nem is él meg — felelte a kocsis hátrafordulva.

— Hogy-hogy? Nem azt mondta, hogy a gazdája báró?

— Hiszen bárónak báró, de nem folytatja.

— Hát mit csinál?

— A kőszénbánya igazgatója.

A kocsis dicsekedett: hogy az asszonyát vitte a vasúthoz, aki Pozsonyba ment a menyecske lányához (az ám a szép asszony, ha látnák); otthon is van kettő, de azok még csak palánták, azonfelül egy szép legény-fia van az úrnak. Érdemes megnézni, hanem iszen nézik is azt a lányok, hogy csak úgy kopog a szivük, mint a telegrafmasina a vasútnál.

Vagy egy kurta óráig mentek a kisérteties esthomályban. Egy kis szellő fujt, a fák, melyek csodaszörnyeknek látszottak, remegve vonaglottak és egyetlen csillag se volt, míg lent a földön, a kopasz mezőkön az alkonyat világosszürkeségének végmaradványa lebegett. A föld tehát világosabb volt, mint az ég, ami mindig kisérteties hatást tesz.

— Hej, barátom, ösmeri a Kopál-féle birtokot?

— Hogyne!

— Jó birtok?

— Jó a fene, — szólt és megigazította a structollat a kalapján.

— Mégis mit érhet?

— Nem ér az fenét se.

No, szépen vagyunk, gondolta Druzsba úr, de látván, hogy ilyen adatokkal nem boldogul, inkább a felhőkre fordítá a szót:

— Nem ázunk meg?

A kocsis megnézte alaposan az ég minden oldalát, aztán vállat vont:

— Tudja a fene.

— Van-e faluban vendégiő?

A kocsis fejét rázta, hogy nincs.

— Hát hol hálunk meg?

— Az én uramnál, vagy mi a fene, — felelte kevélyen.

(Folytatjuk.)

Elutazott a kínai szakszervezeti küldöttség

A Szakszervezeti Tanács szombaton este búcsúvacsorát adott a kínai szakszervezeti küldöttség tiszteletére. *Piros László*, a Szakszervezeti Tanács főtitkárhelyettese beszélt, majd a magyar Dolgozók Pártja vezetősége nevében, *Orbán László* Rákosi Mátyás meleg, szeretetteljes üdvözletét adta át a kínai küldötteknek.

— Kína és Magyarország földrajzilag távol fekszik egymástól, de a két országot, a két népet közelhozza egymáshoz a közös ügy: *a béke győzelme, a szocializmus győzelme.* Minden győztes átkelés a *Jangce*-folyón a mi győzelmünk is, és minden új híd a *Dunán* a kínai nép erősítését is jelenti. *Nincs az az erő, amely meg tudná akadályozni Kína felszabadítását, nincs az a hatalom, amely meg tudná állítani az igazi győztes ügyet, a béke megvédését* — mondotta *Orbán László.*

A kínai küldöttek nevében *Liu-Ning-Y*, a kínai szakszervezeti tanács elnöke szólalt fel.

Külön karton ruhaanyag készül a Világifjúsági Találkozóra

A Világifjúsági Találkozótól még 5 hét választ el, de az előkészületek már teljes erővel folynak. Az iskolákat az ifjúsági szervezetek önkéntes rohammunkával alakítják át szállodákká. Mosdókat, zuhanyozókat szerelnek fel. *Összesen 40 kollégiumban és 35 iskolában laknak majd a külföldiek.* Az ajándékok is készülnek már. A mezőkövesdi fiatalok matyóhimzésekkel, babákkal kedveskednek a vendégifjaknak. *Lányifjúságunk színpompás kartonruhában vonul majd fel a találkozón.*

Egész *Borsod* megye ifjúsága lelkesen készül a találkozóra, de különösen üzemi fiatalsága igyekszik, hogy minél szebb és értékesebb ajándékot készítsen a külföldi fiatalok számára. A gyárakban, üzemekben, fémből öntött miniatür repülőgépek, díszes fokosok, vadászkések s más szép ajándékok készülnek.

A kispesti textilgyár VIT-kartont gyártott, hogy a nagy találkozón a MINSz alapszervezetek leánytagjai szép egyforma ruhában vonulhassanak fel. Ezt a kartont Budapesten a „*Duna*" áruház, vidéken pedig valamennyi állami áruház árusítja.

Hajmeresztő mutatványok légcsavarnélküli repülőgéppel

A Szovjetunió a világ első országa, ahol hőreakciós hajtású repülőgéppel műrepülést végeztek. Polunin ezredesnek jutott a szovjet berepülő pilóták közül az a dicsőség, hogy a legújabb rendszerű légcsavarnélküli repülőgéppel a műrepülés valamennyi alakzatát bemutassa. Előzőleg Sztefanovszkij vezérőrnagy már alkalmazott egyes műrepülő-figurákat a rakétahajtású gépek kipróbálása közben. Szávickij Hramov, Szereda, Jefremov és Szolovjev repülőtisztek pedig a mult évi repülőünnepen a repülés történetében először mutattak be hőreakciós gépekkel kötelék-műrepülést. Mindez arról tanuskodik, hogy a repülőkiképzés a Szovjetunió légi haderejében az elérhető legmagasabb fokon áll

Beszkárt-rigmusok — pályázaton kívül

Olvastam a *Hirlap* vasárnapi számában, hogy a BSzKRT-sajtópropaganda osztálya pályázatot hirdet jelmodatokra, amelyek tömören és találóan fejeznek ki különböző közlekedési szempontokat. Azóta hitelesen is megismerkedtem e szempontokkal, mert egy autobuszkalauz a jeggyel együtt kezembe nyomott egy pályázati felhivást. Ennek áttanulmányozása után a második számú szempontra vonatkozóan, amely így szól: „*a viteldíjat aprópénzben készítsük elő*", ott helyben, a kocsirázás ihletében, a következő szövegeket fogalmaztam:

I.

Villamoson egyforintos
Jobb a kövér tizesnél:
Menetjegyért viteldíjat
Aprópénzben fizessél!

II.

Szép jelszót kegyed ért?
„Aprót adj jegyedért!"

III.

Ha zsebedben apró van:
Jegyért fizess apróban!

A harmadik számú szempont is megihletett. Ez így hangzik: „*gyűretlen állapotban adjuk át a jegyet*". Ezt a költő így fejezi ki versben:

I.

Hallgass ide, kis öcsém,
Akárhogy is hívnak:
A jegyedet ne gyűrd össze
Papirgalacsinnak!

II.

Ellenőr úr, ne legyen
Mérges és mogorva.
Nézze, nincsen a jegyem
Gombóccá sodorva!

A negyedik szempontra vonatkozóan, amely azt mondja, hogy „*ne álljunk meg a perronon, ha a kocsi belsejében még van hely*", a következő dalszövegeket ajánlom:

I.

Ne ugrálj se fel, se le!
Vár a kocsi belseje!
Van hely! Ne légy ideges!
Gyerünk! Mozgás! Igyekezz!

II.

Rossz szokásod megrovom:
Ne álli meg a perronon!

Végül a „*potyautasok elleni küzdelem*" szempontra vonatkozóan is szolgálok „tömör és találó' rímekkel.

I.

A pokolba bokázol,
Ha a kocsin potyázol!

II.

Megállj, piszok potyautas,
Ha nincs jegyed, lesz nemulass'!

III.

Huszonötöt pálcánk rádver. —
Hol a jegyed, potyafráter?

IV.

A kalauzzal ne vitázz,
Soha ne lógj s ne potyázz!

Befejezésül még csak annyit, hogy mint a cikk címe is bizonyítja, a dalnok pályázaton kívül áll s nem igényel remekműveiért szabadjegyet díjnak. Inkább úgy gondolja, hogy ezeket a rímecskéket tanulják be a kalauz-urak és kalauz-hölgyek és az igen mulatságos lesz, ha így versben diskurálnak majd az utasokkal, szépen, udvariasan·

Mondja, hová siet kegyed?
Adjak egy átszálló-jegyet?

Mire az utas így válaszol mosolyogva:

Csak vonalat adjon ön
S nagyon szépen köszönöm!

Én is, hogy a nyájas olvasó végigszenvedte ezt a kis BSzKRt-versgyüjteményt.

Endrődi Béla

NE FELEJTSE EL

CIMVÁLTOZÁSÁT BEJELENTENI A KIADÓHIVATALNAK, HA ÁLLANDÓ LAKHELYÉRŐL ELUTAZIK.

A legfiatalabb pestkörnyéki település: PESTUJHELY,

ahol már van vízvezeték, villamos, de nincs társbérlet

— Most a hármashatárnál vagyunk — mondja kísérőm, amikor átmegyünk az Erzsébet királynéúti aluljárón, a Körvasút töltése alatt és egy cégtáblára mutat: „Vendéglő a hármashatárhoz." — A töltésen túl Budapest, a 67-es villamosvonaltól balra Rákospalota, jobbra Pestujhely.

A főváros és Rákospalota közé ékelődött Pestújhely nagyközség, a legfiatalabb pestmelletti település. Területe a századfordulón még Rákospalotához tartozott, a nádas, vízenyős, zsombékos területet egy ügyvéd kezdte parcellázni. 1909-ben *Széchenyi-telep* néven már önálló községgé alakult és elszakadt Rákospalotától. A rendezetlen, elhanyagolt és kopár Széchenyi-telepen aránylag olcsók voltak a házhelyek, ezért rövid idő alatt minden telek gazdára talált. Pestújhely 246 katasztrális noldnyi területe ma már teljesen beépült.

*

A legcsendesebb pestkörnyéki község Pestújhely Nemcsak azért csöndes, mert a járművek zaját és a gyalogosok lépteit elnyeli a puha, gazzal benőtt homok. — 32 utcájából mindössze hatnak van kövezete és 3 utcában van aszfaltos gyalogjáró —, hanem valahogy úgy csendes, mintha a házakból, a kertekből, a fákból és a virágokból sugározna láthatatlan hullámokban az álmosító, nehéz csöndesség. Talán negyedóráig is bandukoltam a kertes házak között, amíg két-három járókelővel és egy poroszkáló szódáskocsival találkoztam. Pestújhelynek egyetlen jelentősebb üzeme sincs, amely valamennyire felpezsdítené a község életét. 11.000 lakosának háromnegyed része reggelenkint Pestre, Ujnestre, Kőbányára utazik a munkahelyére — a községben csak reggel 7-ig és délután 5 óra után lehet az élet mozgalmasabb jeleivel találkozni.

*

A fák közé bujt községháza is csendes. Az öreg bíró nyugodt, tempós mozdulatokkal a virágágyakat kapálja s ez az idillikus kép ebben a vidékies jellegű kis városban egészen természetesnek tűnik.

Fönt az emeleten, *Pongor István* vezetőjegyző szobájában már élénkebben zajlik az élet. Éppen a *Hirdető Nemzeti Vállalat* megbizottja tárgyal négy új, modern hirdetőoszlop feállításáról.

— Ez is egy lépés a további fejlődés útján — mondja aztán a főjegyző —, hiszen a tarka, izléses oszlopok is szépítik és városiasabbá teszik ezt a multban annyira elhanyagolt községet. Pedig valamennyi környékbeli helység közül Pestújhely van legközelebb Pesthez. Mégis, hosszú időn keresztül még közvetlen útvonala sem volt a fővárosba. Csak 1919-ben, a Tanácsköztársaság idején építették meg a körvasútsori aluljárót. Sajnos, ezután 28 évig megint csak reménység maradt a vízvezeték, a csatorna, a villamos. Pedig a Horthy-korszak idején, ha máskor nem is, de minden választáskor megígérték mindezt. De a rossz ivóvíz közel három évtizeden keresztül állandó tifuszveszéllyel fenyegetett, a 67-es csak az Erzsébet királyné-út végéig járt, úgyhogy a pestújhelyi dolgozók tömegei fél órát, háromnegyed órát gyalogoltak, amíg a villamoshoz értek.

*

Beszélgetés közben feketeruhás idős asszony lép be. Hosszasan tárgyal a vezetőjegyzővel. Amikor becsukódik mögötte az ajtó, a főjegyző ismét felém fordul:

— A mult még mindig kisért. Ez a szegény asszony is most arról beszélt, hogyan tették fel a koronát művükre a fasiszta rendszer pestújhelyi urai. 1944 őszén a pestújhelyiek már-már azt hitték, hogy a községet elkerülik a bombázógépek. Ez érthető is lett volna, hiszen egyetlen gyár vagy üzem sincs Pestújhelyen. Egyszer azonban egy tízmázsás bomba zuhant az egyik kertbe, de ez sem robbant fel. A háztulajdonos azonnal elszállíttatta a bombát. Azonban az akkori községvezetőség valamelyik tagjának eszébe jutott, hogy a hatalmas vasdarabot jól fel lehetne használni. Impozáns emlékművet — hogy minek az emlékére, azt nem tudom — lehetne önteni belőle. Nosza, hamar visszavitették az akkori községháza udvarára és egy részeg tűzoltó nyomban hozzáfogott a „hatástalanításhoz". Néhány perc mulva rettenetes dörrenés hallatszott és a községháza udvara megtelt véres, jajgató sebesültekkel. Százan haltak meg ennél a robbanásnál, mert a különböző jegyekért, utalványokért hosszú sorok álltak a jegyközpont helyiségei előtt.

— Köztük volt a lányom is — mondja az őszhajú bíró, aki közben feljött a kertből és csendesen hallgatja a szomorú emlékezést. — És azok, akik a tömegtragédiát előidézték, elmenekültek a németekkel együtt.

*

— Az ostrom alatt sok kár érte még Pestújhelyt, különösen a külső részeket — folytatja aztán a bíró —, de a károkat rövid idő alatt újjáépítettük s most már építünk. *A hároméves terv első évében kiépítették a vízvezetékhálózatot, ma már 8 közkutunk van, az iskolákba, napközi otthonokba bevezették a vízvezetéket, a kiirtott fák helyett újakat ültettünk, sőt már hétezerrel több fa van, mint volt az ostrom előtt, új járdákat burkoltunk betonlapokkal, jövőre megkezdődik a csatornahálózat építése, az ötéves tervben kul·úrház épül.*

— Mi a legáltalánosabb kívánság a községben? — kérdezem.

— További vízvezetéki kutak felállítása. És nagyon fontos lenne a 44-es villamosvonalának meghosszabbítása, legalább a község határáig. A 67-es útvonalának meghosszabbításával nagyon sokat nyertünk, de jó lenne, ha még egy sárga villamos érintené a községet. Az egyvágányú HÉV mint tömegközlekedési eszköz számításba sem jöhet, az autobusz pedig még mindig elég drága.

— **És a lakáskérdés?** — kérdezem.

— Bizony a lakáshiány nagy, de szerencsére lakásuzsora nincsen. Sőt azt is csak ujságból olvassuk, milyen társbérleti tragédiák történnek másfelé, mert nálunk majdnem ismeretlen a társbérlet. Kezdettől fogva azon igyekeztünk, hogy lehetőleg megosszuk a lakásokat. A legtöbb villalakásnál kisebb műszaki átalakítással meg lehetett oldani ezt a kérdést, a költségeket az igénylők szívesen vállalták. Mindig az volt a célunk, hogy lehetőleg egyességet hozzunk létre a lakó és a háztulajdonos között. Ezért mintegy féléve 12 tagú lakásbizottság alakult, amely kivizsgálja a lakásviszonyokat és megakadályozza az uzsoragyanus lakás adás-vételt.

— Meg kell még említeni — mondja búcsúzásul a vezetőjegyző —, hogy a Pestújhelyre tévedő idegen eddig bizony könnyen falunak nézhette volna ezt a pestmellotti nagyközséget. Ugyanis a híreket éppen úgy dobszóval tettük közzé, mint a legeldugottabb kis faluban. Néhány napja már hangszórós kocsi járja a község utcáit és jövőre nyolc helyen hangszórókat állítunk fel.

*

Pestre visszatérőben azon gondolkozom, villamosra vagy autobuszra szálljak e? És eszembe jut, hogy ezelőtt 5 évvel még félóráig taposhattam volna a port, amig a villamoshoz érek. Az egyik kertben vízvezetékkel locsolnak. Öt évvel ezelőtt — mondom magamban — még Pestről kellett hozni az ivóvizet. A békés, nyugodt csendben hirtelen olyan öröm fog el, mintha magam is pestújhelyi lennék s csak most ébredtem volna igazán tudatára: mit adott eddig a demokrácia s mit ad még a következő években Nagy-Budapest és az ötéves terv.

Gisztray Kálmán

KELET NÉPE

SZÉPIRODALMI, KRITIKAI ÉS TUDOMÁNYOS FOLYÓIRAT. MEGJELENIK MINDEN HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ: MÓRICZ ZSIGMOND

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: VI., EÖTVÖS-U. 12. TELEFON: 112-350. POSTATAKARÉKPÉNZTÁRI CSEKKSZÁMLA 33-1-33

ELŐFIZETÉSI ÁR EGY ÉVRE 10 PENGŐ, FÉLÉVRE 5 PENGŐ JOGI SZEMÉLYEKNEK 30.— PENGŐ

NYOMATOTT A KÖNYVNYOMTATÁS FELTALÁLÁSÁNAK 500. ESZTENDEJÉBEN A PESTI LLOYD-NYOMDA GÉPEIN. IGAZGATÓ: DR. MÓRICZ MIKLÓS.

TARTALOM:

Bartók János: Hagyománypusztítás
Bárdosi Németh János: Három vers
Erdei Ferenc: Vidéki jegyzetek
Révay József: A dán népfőiskola (II.)
Móricz Zsigmond: Rózsa Sándor a lovát ugratja (regény, 5.)
Kassák Lajos: A sellyei partokon
KÖNYVEK: *Miről énekeljenek a költők?* (Veres Péter)
Elekes Dezső: Hazánk, népünk, szomszédaink
Szerkesztőségi asztal
Korunk és Hangunk

Nagyon nehéz ilyen nagyfontosságú írást lefordítani.

Milyen jól tudott magyarul az a régi barát, aki hamarább írta a szöveget, mint Kálvin megszületett volna.

Milyen szép jelszót kovácsolt ki: *kik tőrt vesznek, tőr miá vesznek.*

Károli: valakik fegyvert fognak, fegyverrel kell veszniek.

Káldi: (1526) mindnyájan, akik fegyvert fognak, fegyverrel vesznek el.

Egyik sem versenyezhet az ősi baráttal.

A Vulgata sem, pedig jobb ezeknél:

Vulgata: (1631. kiadás) qui acceperunt gladium, gladio peribunt.

Görög összöveg: panta hoj labontes machajrán, en machajré apoluntaj.

Még ez a legköltőibb dinamikájú. Ez is fordítás: Krisztus nem görögül mondta. De a baráté tömörebb, végzetesebb és szimbolikusabb: *Kik tőrt vesznek, tőr miá vesznek.*

És még sem használható ma. Pongyolábbá vált a nyelvünk, filozófiánk és életünk.

KORUNK ÉS HANGUNK

Nagy Imre verseire számos olvasónk figyelt fel. Hirtelen mást nem tudunk életéről: igazi, valóságos, szegényember a bihari rögökön. Meg lehet ismerni ebből a levélrészletből, mellyel „A pacsirta vére" című versét beküldte:

— Bizony megesik néha, hogy a fészkén ülő kis pacsirtát agyonsújtja a kasza. A parasztember nagyon szereti a kis pacsirtát és ha véletlenül ilyen madártragédia történik, nagyon fáj a parasztember lelke. Gyermekkoromban, egy aratáson láttam egy véres pacsirtát, melyet egy nagy zordonarcú araló vágott agyon a kaszával. A nagy zordon parasztnak nagyon fájhatott ez az eset, mert akkor délben nem ebédelt, azt kifogásolta, hogy fáj a feje, jól emlékszem rá. Én a kis pacsirtát eltemettem az urasági határkő tövébe, kék- és pirosszínű vadvirágot ültettem a kicsi madársírra. A búza tűvé száradt torsa az én lábamat is fölsebezte és kevés véremből egy pár csepp odahullott a pacsirta sírjára. Otthon beteg édesanyámnak elmondtam a szomorú történetet és láttam édesanyám hervadt, láztól piros arcán a szomorúság megindulását, mely az én gyermeklelkembe folyt s nem volt kedvem játszani e nap délutánján. Estére vihar támadt, villámok lobogtak, dörgött, csattogott az ég, féltem nagyon, beteg édesanyám ágya mellől gondoltam a szegény aratóra, aki egy kereszt tövében vergődve gondolt a kis halott pacsirtára és talán láthatta a villámok lobbanó fényénél a kis madár vérző testét, Isten haragjának gondolva a zivatart... Így volt, jól emlékszem, én is álmodtam már többször a kis halott pacsirtáról és most verset írtam róla.

— A magyar egyetemek főiskolák hallgatóit éppen úgy kell felszabadítani, mint a jobbágyokat 48-ban.

Ez az ifjúság *a vizsgákra* készül. Soha tanárral másutt nem találkozik, csak a katedráról hallja, s vizsgán felel neki.

A szemináriumokban kell megtörténni az átalakulásnak.

Itt kell az új szellemnek megszületni.

Gerinces ifjúságot!

— A népnek ne adjanak ingyen könyvet.

Csak tankönyvet.

A szórakoztatót és a haszonhajtó könyveket megveszi.

A népoktatás teljesen ingyenes legyen.

A felnőtteket hagyják élni.

A jól kinevelt embernek már nem kell dedó.

— A stockholmi néprajzi múzeum évi költségvetése két millió pengőnek felel meg; a budapesti Nemzeti Múzeum néprajzi és történelmi tárának egész költségvetése együtt 25.000 (huszonötezer) pengő.

— Angolok idejöttek, mintákat választottak ki, szerződésileg lekötötték, gyártatták, s Londonból küldték vissza a magyar piacra s mint angol árut adták el. Itt nem volt szabad egy darabot se forgalomba hozni az iparosnak.

Móricz Miklós: **HOGY ADOD,** Stud kiadás, Budapest. . . . . Ára fűzve **3.60,** kötve **5.20**

ELSŐRANGU URI SZABÓSÁG
FŐH. UDV. SZÁLLITÓ TELEFON: 187-618 ALAPITÁSI ÉV: 1870
VÁRADY BÉLA uri divatcikkek, fehérnemű és kalap raktára
BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 5. TÜRR ISTVÁN-UTCA SAROK

CSILLÁROK, VILÁGITÓTESTEK, FALIKAROK,
ÁLLÓLÁMPÁK, CHROMENOIR DISZTÁRGYAK
CSILLÁROK ÉS VILÁGITÁS R. T.
ERZSÉBET-KÖRÚT 41.

takban 9 millióra teszik, a sebesültek számát több mint 21 millióra, a hadifoglyokét és eltüntekét közel 8 millióra. Minthogy a sebesültek, foglyok és eltüntek egyrésze szintén a háború halottjának tekintendő, a halottak száma 11—12 millióra emelkedik.

A Magyarbirodalom háborús halottakban való vesztesége 661 ezer fő volt. Sebesültekben a Magyarbirodalom 243 ezer, hadifoglyokban 734 ezer embert mutat ki. A mai országterületre jutó halottveszteség negyedmillióra tehető.

A Központi Hatalmak halottakban való veszteségét 3·9 millióra, az Antant Hatalmakét 6·2 millióra tehetjük.

Ha azt vizsgáljuk, melyik állam fejezte be a legsúlyosabb véráldozattal a világháborút, Szerbia után Franciaország és hazánk az az állam, amely lélekszámához viszonyítva a legtöbb hősi halottat könyvelheti el.

Legtöbb halottat vesztettek:

	ezer
Oroszország	2300
Németország	1823
Franciaország	1400
Nagy-Britannia	950
Ausztria	863
Szerbia	700
Magyarbirodalom	661
Olaszország	500
Törökország	500
Románia	160
Belgium	100

SZERKESZTŐSÉGI ASZTAL

ANYASÁG. KOFFÁN KÁROLY ÚJ METSZETEI. A művész nem rég megjelent kötetében, a „De profundis"-ban, különös összefoglaló, lényegremutató modor figyelhető meg. Egyfajta szűkszavúság, sajátos kivonatoló hajlam mutatkozott azokon a lapokon, fojtott és jelképes tartózkodása, sűrített és feszes fegyelme szintétikus látást jeleztek. Föltételezhető volt, hogy mindez Koffán műfaji lelkiismeretével magyarázható, azzal a hű komolysággal, mellyel a metszés gyakorlati eszközeit és művészi lehetőségeit fölmérte. Új lapjai azt bizonyítják, hogy fogékonysága a lényeges és jellemző iránt nem esetleges, nem csak a kísérletezés és kibontakozás gondos műhelymunkájának a következménye, sőt műfaji kérdés se csupán, hanem egyéni tulajdonság, stílus és szempont. Összefogó szemlélete ezúttal távlatot kapott, a keresés és öntudatosodás körültekintő érdeklődése fölszabadult a mesterségbeli tájékozódás alaki nyügeitől, s feltétel és gátlás nélkül követhette egy bizonyos meghatározott téma vagy révület hívásait. Ez már nem a metszőkés, a kezdeti öneszmélés, fény és árnyék, vagy linókezelés problémája, hanem a kifejezésé és alkotásé, egy élmény tiszta és szabad megrögzítése. A műfaji fegyelem, a formai pontosság ez esetben nagyvonalúsággá tágul, a kötöttség biztonsággá minősül, a műves felelősség a vonalak művészi hitele lesz. Az alakítás iskolájáit igénnyel és mértékkel csinálta végig, a megismerés és ügyesség változatait figyelmesen gyüjtögette, most tehát, az elemi látványok és fábakívánkozó tapasztalatok idején nem kell dadogástól félnie, a részletek és vesződségek nem vonják el erőit az egységes és teljes megoldástól. A „De profundis" kutató szelleme nagyszerű lendületbe váltott át; ami ott a kibontakozás nyomottságát, belső küzdelmét jelentette, s a fölfedezés súlyával terhelte a föltörekvő öntudatot, most világos helyzetté tisztult, mert az eredményeket állította az új munka szolgálatába. Valahogy így fejlődik az igazi művész, keservesen megdolgozik a formákért, hogy aztán a lelkét is beleönthesse.

Az anyaság, mint minden nagy érzés, mély emberi kapcsolat és szent szerep, veszélyes a művészetre, egyetemes értelme, örök tartalma, a hozzáfűződő általános áhitat közhellyel fenyeget. Koffán a legtöbbet merészelte, amikor ezt a végtelen tárgykört megpróbálta, határtalan ujjongó érzés és ösztönösen biztos készültség kellett hozzá, csak így volt lehetséges tömör és félreérthetetlenül őszinte képekben összegeznie indulatot, élményt és alkalmat. Teljesítményét azért kell említeni, mert az anyaság képzőművészeti ábrázolásához még hozzá tudott tenni valamit, s ez nem bonyolult mesterkedéssel, körülményes módszerekkel történt, hanem végleges vonalak segítségével, érett egyszerűséggel, amely végső jelentéssé vonta össze az anyasággal járó képzeteket. A jó művészet fokán egyszerű és teljes, közérthető és jelentős tartalom és forma találkozik. Az inyencek talán sajnálni fogják, hogy ilyen természetes, szinte gondolattalan mozdulattá oldódott föl Koffán sokrétű és eszmélődő világa, a tömeges érdeklődés viszont meggyőző és rangos, közvetlenül emberi és mégis maradéktalanul esztétikus benyomásokért lehet hálás neki. *Pög.*

DR. MASZNYIK ENDRE: ÚJ TESTAMENTUM. Budapest. A Fordító kiadása, 1925. Egész életemben szerettem a Bibliát. A mi generációnk még bibliaolvasó. Ady is az. Az Ótestamentum nekünk azért volt megragadó, mert az események szimbólumig növelését, az Új testamentum, mert a szimbólumok eseményekbe egyszerűsítését találtuk meg benne.

Masznyik Endre dr. könyvét véletlenül találtam a mult héten Lovasberényben egy kis házban a detektívregények közt. Rögtön elkértem s olvasom azóta.

A bibliát megfojtotta a tradíció. Ugyanúgy járt, ahogy a nagyköltők szoktak járni, kikből az iskola, az áhitatos kritika és korszellem valósággal kiírtja azt, ami emberi. „Rossz vers" — mondta Gyulai Pál, Petőfi legelső nagy kritikusa, igazolója és a legmagasabb körök számára népszerűsítője, — az Apostolról. Rossz vers s azóta senki sem olvassa s aki olvassa, *nem veszi észre.* Sajnos, a Magvető első kiadásából helyszűke miatt ki kellett hagynom az Apostol felvett részleteit. Pl. a IX. részt, hol a kitett gyermeket a tolvaj tolvajnak, a koldusasszony koldúsnak, a nagyságos úr — szolgának neveli. A XI-et: „A szőlőszem kicsiny gyümölcs..."

A biblia ugyanígy elvégeztetett a Károli nyelve által. Az embernek folyton le kell fordítani magyarról magyarra minden mondatát. Masznyik dr. a legnagyobb meglepetésemre egy új szöveget adott, amelyet úgy lehet olvasni egy ültő helyében az embernek, mint Dosztojevszkijt. Nem a nyelv, hanem a tartalom állíthatja félre az olvasót. Ha értelmi és szívműveltségének nehéz, vagy sok.

Például ki tudja azt, hogy a Bibliának versekre való felosztása, ez a csudálatos és értelmetlenítő módszer, nem ősi. Csak 1551-ben osztotta fel egy nyomdász.

A könyv, dr. Masznyik könyve jó, de főleg arra figyelmeztet, hogy szükség van folyton új meg új bibliafordításra. Most Czeglédy Sándor készíti a mai kor fordítását. Masznyik után nagyon várom.

Roppant nehézségek vannak éppen a stílus kérdésében. Nem lehet teljesen profánná tenni; nem lehet ujságíró nyelven fordítani. Nem lehet riportot csinálni belőle. Eredetileg is más volt a cél. Agitátori célja volt: amint mondom, a szimbólumokat akarta élet-eseményekkel igazolni.

Ha az ember összeolvassa az 1508-ban leírt, de lehet, hogy századokkal előbb készült fordítást a Masznyik dr.-éval, rájön, miről van szó:

Máté XVI. 51—54

1508

és ime egy azok közül, kik Jézussal valának, kezét kinyújtván, kihúzza önnön tőrét: és vágván papok püspökének szolgáját: és elvágá őneki jobb fülét. Tehát monda *kik tőrt vesznek, tőr miá vesznek.* Avagy alejtod, hogy nem kérhetem én atyámot és ad nekem ma többet, hogy nem tizenkét sereg angyalt. Es tahát minemmen teljesednének be írások: mert kételen így lenni.

1923

erre Jézus egyik társa kardot rántott s lesújtva a főpap szolgájára, levágta annak a fülét. Ámde Jézus azt mondotta néki: Dugd hüvelyébe kardodat! Aki fegyvert fog, fegyver által vész el. Vagy azt hiszed, hogy én nem kérhetném meg Atyámat s ő nem adna mellém tizenkét sereg angyalnál is többet? De, hogy teljesednék be akkor az írás: így kell ennek lenni!

Kelet Népe 1940. sept. 1.

KÖNYVEKRŐL

Bosnyák Zoltán:
ISTÓCZY GYŐZŐ ÉLETE ÉS KÜZDELMEI

Most került ki a nyomdából az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga kiadásában Bosnyák Zoltánnak, a magyar fajvédelem régi harcosának és tollforgatójának tollából az „Istóczy Győző élete és küzdelmei" című munka. Bosnyák Zoltán nagy szolgálatot tett a magyarságnak azzal, hogy Istóczy Győzőnek, aki a magyarságot fenyegető teljes elzsidósodásra látnoki lélekkel mutatott rá annakidején a magyar országgyülésben, maradandó emléket állított ebben a művében. A szerző a 90 oldalas, szépkiállitásu munkában ismerteti azokat az előzményeket, amelyek Istóczy Győzőt arra késztették, hogy harcbaszálljon nemzetéért a mindjobban elhatalmasodott zsidósággal szemben. Leírja ennek a harcnak lefolyását az antiszemita párt működését, felsorolja Istóczy Győző munkáit és az Istóczy Győzővel foglalkozó cikkek és könyvek jegyzékét is adja. Függelékként csatolta a drezdai első nemzetközi antiszemita kongresszus manifesztumát a zsidóság által veszélyeztetett keresztény államok kormányaihoz és népeihez.

Reméljük, hogy Bosnyák Zoltán értékes füzete nyomán a magyar kormányzat és a magyar társadalom is megadja Istóczy Győzőnek azt az elismerést, amelyet életében, legalább is a hivatalos körök részéről, nem kapott meg. Itt lenne az ideje, hogy az öntudatra ébredt magyarság minél több városban nevezzen el utcát Istóczy Győzőről és állítson szobrot fenkölt emlékének.

Bosnyák Zoltánnak Istóczy Győzőről írt tanulmányát minden magyar figyelmébe ajánljuk okulásul!

Dr. ERICH BISHOFF:
DAS BUCH VOM SCHULCHAN ARUCH

A Schulchan aruch az orthodox zsidóságnak ma is érvényes törvénykönyve. Ennek a könyvnek előirásait kötelesek a hithü zsidók vallási és magánéletükben zsidókkal és nemzsidókkal szemben betartani. Ezt Sándor Pál, a magyarországi zsidóság vezetője, tényezője is elismerte annakidején a nyilvánosság előtt. Sajnos, nemzsidók közül kevesen vannak még csak tisztában a Schulchan aruch tartalmával. Ezért tett jó szolgálatot a lipcsei *Hammerverlag* a köznek azzal, hogy második kiadásban is megjelentette *Dr. Erich Bishoff*nak könyvét, a Schulchan aruchról: *Das Buch vom Schulchan Aruch* cimmel. A szerző, aki a héber és egyéb keleti nyelveknek tökéletes ismeroje és német birósági szakértő, könyvében a Schulchan Aruch keletkezésének történetén kivül megismerteti az olvasót a Schulchan Aruchról eddig megjelent forditásokkal, majd a Schulchan Aruch tartalmi ismertetését adja és hosszabb részeket közül belőle szószerinti forditásban. A könyv függelékén *nehány talmudrészlet forditását is* megtaláljuk. Annak, aki tisztába akar jönni a *zsidók ma is érvényes* törvénykönyvének irányzatával és tartalmával, ajánlhatjuk *Dr. Erich Bischoff* könyvének beszerzését. Az egész vászonba kötött, közel 200 oldalas, szép kiállitásu könyv megrendelhető a Magyarság könyvosztálya útján is.

A JÖVEDELMEZŐ TÉLI ALMA TENYÉSZTÉS

Szakátsy Gyulának, a *Dánszentmiklósi Gazdaság* főintézőjének most megjelent könyve jelentős esemény a kertészeti szakirodalomban.

A szerző véleménye szerint a magyar piac almaigénye még távolról sincs kielégitve, túltermeléstől félni nem kell. Részletesen tárgyalja a jövedelmező termesztés előfeltételeit és érdekesen határozza meg azokat a területeket, amelyek téli alma termesztésére alkalmasak. Kereskedelmi és termelési tapasztalatai alapján tanácsokat ad a termelési helyének, a telepités módjának, az almaalanyok és fajták kiválasztására vonatkozóan.

Könyvének legérdekesebb része az a fejezet, ahol azokat az eljárásokat ismerteti, amelyekkel gyümölcsösünk évről-évre egyenletesen és rendszeresen nagy termést tud biztositani. A szerző által kezelt gyümölcsösben nincsenek kihagyó évek és igy a gyümölcsték jövedelmezősége magasan meghaladja azoknak a fáknak a hasznát, amelyek csak minden második-harmadik évben hoznak termést. Részletesen foglalkozik a gazdaságos védekezés kérdésével és az eszközök ismertetésével is.

A könyv a „Magyar Gyümölcs" kiadásában jelent meg, ára 4 pengő. Méltán tarthat számot a szakkörök érdeklődésére.

FEHÉR GÉZA:
A BOLGÁR—TÖRÖKÖK SZEREPE ÉS MÜVELTSÉGE.

(A bolgár—törökök és a honfoglaló magyarok hatása a keleteurópai müveltség kialakulásában.)

Ez a mű az őstörténeti kutatás érdekes állomását jelöli. Oly képet alakit ki, mely megérteti, miért jelent meg a bolgár és a magyar nép nyugaton államalkotó kultuszával. Nomádságunkat bizonygató elméletek ellen érvel, sok adattal mutatja meg, hogy honfoglalásunk idején a magyarok és a bolgárok nem voltak nomádok. Fehér Géza a kofrai egyetem tanára, 12 éve él Bulgáriában. Közvetlen kutatások nyomán a magyar és a bolgár ősmüveltség rokonságáért száll sikra. Kimutatja, hogy nekünk s a bolgároknak fontos szerepünk volt Kelet-Európa s a szlávság müveltségének meghatározásában. Államalakitásunk módját nem nyugattól kölcsönöztük, hanem a bolgár-török népközösség hagyományaként magunkkal hoztuk. 30 képes tábla és számos szövetközti kép támasztja alá Fehér Géza érveit. A megirás szempontjából is élvezetes munka, jó magyar mü, kár, hogy a szerző a birtokos ragokat gyakran elhagyja, miáltal erejéből veszit. **Marconnay Tibor**

BARABÁS GYULA:
KÖD A MAROSON.

Singer és Wolfner Irodalmi Intézet kiadása.

Barabás Gyula az elmúlt évek valamelyikében regényt irt a két Bólyairól. Ez a regénye is a Bólyai-problémával foglalkozik, de ebben már Bólyai János, az ifjabb, sőt a „vad" házasságba is követő polgárleány: kibédi Orbán Rozália áll a regény cselekményének központjában. Ő értük, kiváltkép Orbán Rozália emlékének megtisztitásáért irodott ez a regény. Kavargó, szenvedélyes, ormokat és szakadékokat járó a cselekménye. Barabás ebben a könyvében teljesebben, müvészibben adott a valóságnak megfelelőbb jeleneteket formált, mint annakidején a Donáldi jegenyékben.

KOFFÁN KÁROLY: DE PROFUNDIS
32 fa- és linoleummetszet

Koffán neve nem ismeretlen a magyar festészetben. Öt esztendővel ezelőtt találkoztunk a nevével az egyik kiállításon. Azóta áttért a grafikára: a fekete és fehér szinek müvészi alkalmazására. Grafikáján erősen érződik Páris. Uj utakat nyit a magyar fa- és linoleummetszésterén. Még ott-itt bizonytalan, még keresi, tapogatja az utakat: merre menjen, mit csináljon? Metszeteinek tárgya szociális. Alakjai nehézkesek, — bizonyos fáradtság van bennünk. Hiányzik belőlük a mozgás lerögzitése, ami dinamikát vinne a metszetekbe. Egy-kettő azonban már elárulja, hogy Koffán rövidesen a mozgások megrögzitését tüzi ki feladatául. Hisszük, hogy ez sikerül is neki. Utkeresése a térkitöltés terén figyelemre méltó. Koffán erős egyénisége a magyar grafikának, csak még mindig sokat kell fejlődnie és meg kell találnia azt az utat, amelyen müvészi kifejező erejét a leghatásosabban megmutathatja. Szerintünk ez a jelenlegihez hasonló tárgykörből vett jelenetek mozgásban való megrögzitése. —ár —án

NÉMETH LÁSZLÓ: SZEKFÜ GYULA
Bolyai Akadémia kiadása

A fiatal magyar kiadóvállalat egyik legértékesebb kötete ez a könyv. Eddig Szekfü Gyula megtámadhatatlan tekintély volt: feudálisok, liberálisok, neokatolikusok, falukutatók és mindenféle konzerváló és két lépést előre, három lépést hátramenő „forradalmi" irodalmi, politikai és szociográfus csoport az ő nevével takaródzott. Már elfelejtették neki II. Rákóczi Ferenc sárbanrántását, a Magyar Államot, s mindenki a „Három nemzedék" dicsfényében látta. Németh László darabokra szedi Szekfü Gyula történetirását, amely nem más, mint a Habsburgok glorifikálása, a liberálizmus igazolása és a magyar szellemi élet hamis elemzése, ahol „a mély magyarok"-nak Berzsenyinek, Csokonainak és negyvennyolc és negyvenkilenc legértékesebb magyarjainak semmi nagyobb szerepet nem tulajdonit Szekfü, ellenben hatvanhetet állitja negyvennyolc elé, mint az egyetlen magyar utat. Németh László munkájért hálás lehet a magyar szellemi élet, mert ez a könyv nemcsak könyv, több annál: fegyver a tudományosság álarcában megbúvó Habsburgokat igazoló furcsa történetirás ellen, amelynek hamis szemléletével annyi ifjú magyar lelkét mérgezték meg.

— ár án —

Dohányzik? Olvassa el feltétlenül

Az erős dohányzás következményei

c. értékes munkát

IRTA: **SOMOGYI BÉLA dr.**

Ára 1.— P — Vidékre 8 fillér portót számitunk az összeg előzetes beküldése esetén

Kapható: a Magyarság könyvosztályában, Budapest, II., Hunyadi János-út 2

Jó tőkebefektetés egy hirdetés a MAGYARSÁG-ban

Hol nyaraljunk?

Mindenféle utazási ügyben forduljon utazási osztályunkhoz

Utazzon a Magyarság Társas Utazásaival

Felhívjuk olvasóink figyelmét arra, hogy a nyaralóhelyek utáni érdeklődésükkel levélben, válaszbélyeg mellékelésével sziveskedjenek felkeresni bennünket. A hazai üdülőhelyek most már többé-kevésbbé megteltek és igy ajánlatos az elutazás előtt jó pár nappal biztositani a szállást.

DUNA SZIGETÉN 8 hálás, reggeli, ebéd, vacsora 26.— P-ért.

KESZTHELYEN 8 hálás, reggeli, ebéd, vacsora vasúti jeggyel 44.90 P.

KOVACSPATAKON 8 hálás, reggeli, ebéd, vacsora 44.— P.

Balatonnál

BALATONALMADIN 3 ágyas szobában személyenként és naponként 1.50 P.

BALATONALMADIN szoba naponta 2.20 Ptől, teljes penzió 6.60 P-től.

BALATONFENYVESEN 2 diáklánynak teljes ellátással napi 3.30 P.

BALATONFÖLDVÁRON 3—4 gyermeknek személyenként napi 3.30 P.

BALATONLELLÉN 2 szoba személyenként 2.20 P.

BALATONLELLÉN teljes penzió 6.60 pengő.

BALATONLELLÉN teljes penzió 7.20—8.20 P-ig.

BALATONMARIAFÜRDŐN napi teljes penzió 6.60 P.

BALATONÚJHELYEN teljes penzió 5.— P-től.

KESZTHELYEN teljes penzió 4.40 pengőtől.

TIHANYBAN teljes penzió 8.80 P-től.

VIRIUSTELEPEN teljes penzió 6.— pengőtől.

SZOBÁK:

Több balatonmenti fürdőhelyen.

Budapesten:

úri penzió 3.60 P-től 8.20 P-ig.

Budapest környékén:

Csobánkán teljes penzió 6.80—7.50-P-ig.

SZOBÁK:

Alsógödön Budakeszin, Budaligeten, Csillaghegyen, Gödöllőn, Máriabesnyőn kaphatók.

A Duna mentén:

GÖNYÜN szoba reggelivel, naponta, személyenként 1.70 P.

SZOBON napi penzió 7.70 P.

SZIGETMONOSTORON napi penzió 5.— pengő.

KOVACSPATAKON napi penzió 5.50 pengő.

SZOBÁK:

Dömösön, Dunaharasztin, Rómaifürdőn, Tahin kaphatók.

A szép magyar vidéken:

BÜKK KÖZSÉGBEN 2 diáklánynak személyenként naponta 3.30 P.

KÁMON-ba napi penzió Kastélyban, személyenként 6.60 P.

MÁTRAFÜREDEN napi penzió 8.40 P.

ORDASON napi penzió 4.40 P.

PÉCSEN teljes napi penzió 5.50—6.60 pengő.

SOPRONBAN napi penzió 7—7.70 P-ig.

SZENTGOTTHÁRDON teljes napi penzió személyenként 5.50 P.

SZENTGOTTHÁRD MELLETT fenyvesben napi penzió 5.50 pengő.

CSONGRÁDON teljes ellátás naponta 3.90 pengő.

SZARVASON 1 szoba személyenként hetente 6.60 P.

Bzsok, Cák, Kopócsapáti Ordas, Kunszentmárton, Tatárszentgyörgy községekben kaphatók.

A mai nehéz közlekedési lehetőségek mellett utazási osztályunk a nagy érdeklődésre való tekintettel elhatározta, hogy 5 személyes túrakocsikon vasárnap reggel DOBOGÓKŐ—ESZTERGOMBA ebéddel és uzsonnával kirándulást rendez, melynek részvételi dija: személyenként 13.50 pengő.

Jelentkezés pénteken déli 12 óráig a részvételi dij lefizetésével. Csak 5 személy jelentkezése esetén inditjuk a kocsikat.

Strandoljon vasárnap Szigetmonostoron

10 órai ebéd, uzsonna, vacsora, strand öltözővel, kiszolgálási dijjal stb. 5.— pengő.

Szombat-vasárnap Szigetmonostoron

Vacsora, hálás, reggeli, ebéd, uzsonna, vacsora, strand öltözővel, borravalóval együtt 7.— pengő.

Érdeklődés
MAGYARSÁG UTAZÁSI OSZTÁLYÁN
II., Hunyadi János út 2. Telefon: 156—010

Elmulatta az önállósítási alap kölcsönét – kétévi fegyházra ítélték

Simon Béla kereskedősegédnek a Nemzeti Önállósítási Alap tavaly júliusban 8000 pengős kölcsönt engedélyezett. Simon Béla azonban a felvett kölcsönösszeget könnyelmű mulatozásokra fordította és egy hónap mulva már nem volt egy fillérje sem. Attól félt, hogy bűnügyi eljárás indul ellene és magánkölcsönt akart szerezni és egy ismerősétől csakugyan felvett 1000 pengőt, másoktól divatáru cikkeket, de a pénzt is és a divatáruk eladásából befolyt összeget is elmulatta. Az Önállósítási lap feljelentése alapján a törvényszék Simon Bélát kétévi börtönre ítélte el. Fellebbezés folytán a budapesti tábla Lakatostanácsa elé került az ügy. A tábla az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Az árvízkárosultak számára gyüjtött összeg több mint 5 millió

A belvíz- és árvízkárosultak javára indított országos gyüjtés eredménye a mai napig 4,750.101 pengő. Felajánlott, de még be nem fizetett készpénz-adomány 160.000 pengő. Természetbeni adományok 254.000 pengő. Az összes gyüjtés eredménye 5,164.101 pengő.

Gombáskönyv kezdők részére

Útmutató a gyakoribb gombák megismeréséhez és értékesitéséhez. 250 gomba leirása 50 színes képpel és 50 szövegközti ábrával. Irta: Szemere László. Ára: P 10.— Kapható: Könyvosztályunkban, Budapest, II., Hunyadi János-út 2. — Az ár előzetes beküldése esetén 20 fillér portóköltséget számitunk!

Közéleti nagyságok és kirakat keresztények viszik sirba a magyar textil kereskedelmet

A textilkereskedők már a mult század közepén is a legbecsületesebb tagjai voltak a magyar kereskedőtársadalomnak. Sok textiles család szerzett messze földön tiszteletet a magyar kereskedői tisztességnek. *Itt sem a rátermettségen és a szorgalmon múlott tehát,* hogy a szakma napjainkig majdnem *kilencven százalékban a* zsidók kezére került. Pedig *sajnos a helyzet ez!* Meggyőződhet róla bárki maga is, mert van ugyan füszeres, vasas, fás gyarmatárus zsidó is elég, de *textilzsidóba minden utcasarkon belebotlik az ember!...*

Kis Péter is bezár pénteken...

A második zsidótörvénynek az a pár magyar textiles örült a legjobban, aki fajtánk szivósságát igazoló elszántsággal eddig úgy ahogy meghúzta magát a zsidó tengerárban. Örömük indokolt volt, hiszen a rendszer félreértést kizáró határozottsággal hirdette, hogy *„már pedig ezt a törvényt a magyar ipar és kereskedelem érdekében hozták.*

Az örömük nem tartott sokáig, mert igaz ugyan, hogy nem is egy helyen került fel a magyar *Kis* Péter neve a zsidó *Kohn* Simoné helyére de a következő pénteken *Kis* Péter *is lehuzta a redőnyt.* Az üzlet nem lett az övé, továbbra is *Kohné* maradt, *Kis* Péter *strohmann csupán.* A strohmann rendszer lényegét a következőkben világította meg egy régi *nemzetiszocialista* magyar kereskedő.

X. gyárnál, vagy nagykereskedőnél felmondanak a vezető pozicióban lévő *zsidó alkalmazottnak.* Kap egy kis pénzt, megvan az összeköttetése árubeszerzésre most már csak olyant kell néznie, akinek iparigazolványa van. Zsidó cég ugyanis nem veheti fel, mert nem tudja a számarányba beosztani. Régi keresztény cég nem vesz fel zsidó alkalmazottat, ellenben az *„új iparigazolványos"* már első alkalmazottnak is vehet fel zsidót. Itt van a lehetőség arra, hogy a zsidótörvényt kijátszák.

Az elbocsájtott zsidó alkalmazott keresztényt keres. Rendszerint *fix fizetést* igér neki, vagy esetleg százalékos részesedést. Az új keresztény cégnél a zsidó csak alkalmazott lesz ugyan de mindent Ő csinál. Ő vezeti az üzletet, parancsol keresztény főnökének — *és zsebrevágta a hasznot.* Méghozzá a *busás* hasznot, mert az ilyen üzletek jobban mennek, mint a valóban keresztény cégek.

A magyar kereskedő hiába könyör — a zsidó kap

Ennek sem a zsidó élelmess... ára-zata. Sokkal egyszerübb: *a zsidó ...rtás.*

A második világháború okozta szállitási zavarok elsősorban ugyanis a textilszakmában éreztetik a hatásukat. Hazánk nyersanyagokban külföldre van utalva. A háború miatt pedig erősen csökkent a behozatal. Igy a gyárak termelése kisebb és kevesebb áru kerül a piacra. A termelők tehát elhatározták, hogy a *„nyersanyag behozatal arányában"* adnak csak el árut. Ezért az előző évi forgalomhoz és a készletekhez viszonyitva minden viszonteladónak megszabtak egy *„árukontingenst"* Ez az *„árukontingentálás"* mindenütt végigkiséri a kereskedőt mert csak annyi árut kap mint az előző évi forgalmának megfelelő „kontingens".

Ezzel az árukorlátozással végleg kiszolgáltatták a magyar textileseket a zsidó gyárosok és nagykereskedők kénye kedvének.

Ha *Nagy* János mondjuk kanavászt akar venni és elmegy X. Mór nagykereske... kiszolgálás előtt az áruelosztó segéd: *Schwarcz* úr kiveszi *Nagy „kartotékját"* és kijelenti, hogy mivel a *„kolléga úr"* az elmult év ugyanezen hónapjában csak *öt véget* vásárolt, most csupán *„egy" véget* kaphat.

Hiába a könyörgés fenyegetés egy méterrel sem ad Schwarcz úr többet.

Ha most mondjuk a nem régen elbocsájtott *Pollák* úr állit be azzal, hogy sikerült már *„igazolványt"* találnia és boldogulásához csupán áru kell: *Schwarcz* érthetően másképp bírálja el a kérést.

Ez az oka annak, hogy a magyar textilesek, nagy és kiskereskedők egyaránt a legnehezebb ősznek néznek elébe, de az *„arizált"* cégek már a téli árut is beszerezték. Nekik jól megy, ők fejlődnek és fütyülnek a második zsidótörvény rendelkezéseire.

Méltóságos textilesek sem jobbak a zsidóknál

A második zsidótörvény értelmében a gyáraknak is árjásitani kellett magukat. A gyors „árjásításnak" azután az lett a következménye, hogy nem szakembereket hanem aktiv politikusokat, nyugalmazott miniszereket és nemrég még tényleges szolgálatot teljesitett állami tisztviselőket alkalmaztak *vezető* állásokba.

Vagyis a vállalatok nem „textilest" kerestek, hanem olyan „tényezőket", akik kapcsolatban vannak a közélettel s az anyagbeszerzéstől a zsidótörvény végrehajtásáig mindent el tudnak intézni.

Ne értsen félre senki bennünket. Mi nagyon örülünk annak, ha szellemi kiválóságaink gazdasági pályán helyezkednek el, de mégis jobban szeretnénk bennük a *szakértőt* keresni, mint a jó összeköttetésekkel rendelkező előkelő dilettánst.

Az egyik országosan ismert és nagy tekintélynek örvendő keresztény érdekképviseleti szövetség — *látván az áru elosztásával járó nagy nehézségeket* — elhatározta, hogy küldöttségileg fogja felkeresni az árjásitás révén vezető állásba jutott közéleti, azaz most már helyesebben *„gazdasági közéleti"* urakat és a keresztény kereskedő részére támogatást kér.

A küldöttség első útja a *Budakalászi Textilmüvekhez* vezetett, ahol *Mössmer,* az ismert belvárosi kereskedő a vezérigazgató. *Azt hitték, hogy a keresztény kereskedő könnyebben megérti majd az alacsonyabban lévő társainak nehéz helyzetét és segiteni fog.* A valóban előzékeny fogadtatás utány tényleg már-már reménykedtek, *Mössmer* úr azonban minden előzékenysége mellett is kijelentette, hogy csak az *„árukontingentálás"* keretén belül tud rendelkezésre állani. Hosszas könyörgés után végre is megigérte, hogy kivételt tesz, ami annyit jelent, hogy kereskedő nemzettestvérük *„nyolc hónap alatt 40 pengő értékü árut kapott".*

Másutt is jártak. Igaz, meg kell adni, igéretet kaptak mindenütt. Ez azonban csak szó volt. A tettekre máig sem került sor.

A *Goldbergernél Ugron* Ökegyelmessége udvariasan *Metzger* igazgatóhoz utasította a megjelenteket és utasította az igazgatót, hogy a küldöttség nevében jövőket a legudvariasabban szolgálják ki.

A *gyakorlatban* azonban következőképpen ...stett a kiszolgálás.

Segítsen az állam, a kereskedelem képesítéshez kötésével

A panaszok felsorolása helyett most legyen szabad az illetékesek figyelmét az orvoslás lehetőségeire felhívnunk.

A magyar kereskedők évtizedes kérése a *kereskedelemnek képesitéshez kötése.* Valamennyi kereskedelmi érdekeltség ezt kivánja és a *Baross Szövetség* az országos közgyülésén is egyhangúlag magáévá tette ezt a követelést. Nem tudjuk megérteni, hogy a kormányzat miért nem rendeli el: *kereskedő csak az lehessen, aki azt élethivatásának tekinti.* Egészen *lentről* kezdje mindenki ennek a sokoldalú tudást igénylő szakmának a megtanulását. Mégis scak furcsa, hogy *kiszolgáló segédnek* csak azt veszik fel, aki megfelelő előtanulmányokkal rendelkezik, ugyanakkor aki önálló kereskedő akar lenni, annak csak be kell mennie az iparhatósághoz és ha egyébként megfelel a törvényben előirt kellékeknek, anélkül, hogy a *szakmai képesités igazolását kérnék,* kiadják részére az igazolványt.

Jól tudjuk, hogy a liberális világfelfogás a mult század hetvenes éveiben miért törölte el a kereskedelem képesitéshez való kötését védelmező *„céh rendszert".* A régi leírások egész sora emlékezik meg a magyar kereskedelem érdemeiről. És ez csak *a „céh rendszernek"* volt köszönhető.

Vizsgálják felül az iparigazolványokat is. Csak ezzel akadályozható meg az, hogy zsidó kereskedő *olyan árut is* tartson, amire *nincs* iparigazolványa. A közelmultban *Ujpesten* rajtaütésszerüen átvizsgáltak két iparigazolványt. *Az egyik zsidónál megállapitották, hogy nem árusithat keztyüt, mert iparigazolványa erre nem jogositja.* Körülnézett, hogy miként lehetne segiteni mert hogy a *kontár módra* árusított cikkről lemondjon, eszébe sem jutott. Keresett egy *társat,* akinek ezt is lehetett árusitani és most minden úgy megy tovább,, mint eddig. Az ilyen szemérmetlenségnek nem lenne szabad előfordulnia.

Tovább üzérkednek a textilzsidók

Zsidó iparigazolványos ne nyithasson fiók üzletet! Az árdrágitásért elitélt *Erdős és Vértes* Rákóczi-úti cég például legutóbb fióküzletet nyitott. A legújabb zsidó technika szerint természetesen nem a saját nevére, hanem az ennél lényegesebb, hangzatosabb *„Eden"* néven. **Hogy ez miként fordulhatott elő — talány.**

Három féle ár és egyebek...

A rendelést felvették nemzettestvérünktől, majd pár nap mulva kapott egy levelet, melyben értesitették, hogy a mellékelt csekklapon fizesse be az ellenértéket és azután az árut kiküldik. Gyanutlanul tett eleget a felhivásnak, azonban az áru átvételénél keservesen csalódott. *Rossz* mintájú, *értékesithetetlen* anyagot kapott. Az értékét azonban már kifizette, tehát az árut át kellett vennie.

Ujabb szaladgálás uán ismét felirták. Pár nap mulva levél és csekk érkezett. Az előző tapasztalata után nem fizette ki az árut, hanem bement a gyárba, hogy az árut megnézze. Nem csalódott: a *minták ismét rosszak és értékesithetetlenek voltak.* Az elosztás vezető elismerte ugyan, hogy nemzettestvérünknek igaza van, meg is giére, hogy kárpótolni fogják ez azonban még a mai napig sem következett be.

Még a fenti esetnél is nagyobb sérelem az, hogy a legtöbb gyár háromféle árral dolgozik. A keresztény kereskedők rendszerint a legdrágább árat kapják. Igy a *versenyképesség legkisebb reménye nélkül kell* harcba indulniok a zsidók ellen.

A *Győri Textilmüveknek* nyilvánosan kolportált három áruk van. Vagyis ha egy cikknek a legalacsonyabb ára 131 fillér, úgy a középár 142 és a *keresztény nagykereskedő 156 fillérért* kénytelen az árut megvenni. Ez a három szam mnidennél jobban mutatja, hogy milyen emberfeletti nehézségekkel kell a keresztény magyar textilesnek megküzdenie.

Ugyancsak sok a panasz arra is, hogy a *„kurrens"* áru vételét *más áru vásárlásához* kötik. Vagyis ha valakinek *kanavászra* van szüksége, csak akkor ad a gyár és a nagykereskedő, ha az illető *olcsó kartont is vesz.* Noha ezt a legtöbbször *évekig sem tudja* értékesiteni.

Aki nagykereskedő, ne lehessen kiskereskedő és fordítva. A nagykereskedő ugyanis *kisebb adókulccsal dolgozik,* igy tehát *detail* üzletében verhetetlen vetélytárs. De nagy károkat okoz a kevesebb adóval az államnak is.

Szüntessék meg végre a *„hónalj"* és *„házalókereskedelmet".* Számtalan zsidó van még ma is, akinek lakása az irodája és böröndjével vagy kézicsomagjával menekült idegenként járja a lakásokat, ajánlja *„olasz"* vagy *„angol" szövetét.* Iparigazolvány megvonása mellett kényszeritsék a gyárakat és a nagykereskedőket, hogy *csak olyanokat szolgáljanak ki, akiknek iparigazolványuk van.* Igy majd talán meg lehet gátolni azt, hogy *polisi* zsidók áruhoz jussanak.

Végül ne képezzenek át nyakló nélkül *„gyorsforralón"* hat hét alatt keresztény kereskedőket. Aki erre a pályára akar lépni, azzal *dolgoztassák legalább* a törvényben meghatározott legrövidebb időt — fél évet — végig. Ennélkül úgy sem tudják megállani a helyüket. Az pedig nem lehet a nemzet érdeke, hogy *bukott existenciákkal szórja tele a magyar kereskedelem átállításának amúgy is kálváriás útját.*

A felvilágositásokat adó textiles nemzettestvérünk mondanivalóihoz mi még csak egyet teszünk hozzá.

Kötelezzen a kormány minden iparost és kereskedőt arra: irja ki a cégtáblájára azt, hogy zsidó vagy magyar-e. Akkor legalább jó eleve megjegyezhetnénk minden olyan vásárlót magunknak, aki *zsidóhoz* viszi a pénzét és ezzel a magyarság egyik legnagyobb sorsproblémájának megoldását akadályozza meg.

Mert az ipar és kereskedelem átállitása valóban sorsprobléma, amely nélkül nincs: *magyar munkaállam és új magyar élet.*

Szabó Gyula dr.

A gyógyszerészek

tanácskoztak ... azokról a kivánságokról és sérelmekről, melyek a szakma szempontjából megoldásra várnak. Szó volt új, az egész gyógyszerészet helyzetét rendező törvényjavaslatról; szó esett külön gyógyszerészkamara felállításáról, melynek hiányán ma valóban lehet csodálkozni; kérték a külön egyetemi gyógyszerészi tanszék felállitását; kifejezték annak szükségességét, hogy az alkalmazottak fizetését rendezni kell.

Elhisszük, hogy mindezek a kivánságok életbevágóan fontosak a szakma szempontjából. Leglényegesebb kivánság mégis az volt, amely erélyes hangon követelte, hogy kezdődjék már meg végre a zsidótörvény végrehajtása a gyógyszertárak engedélyei körül. A kormány — helyesen, általunk azonban még mindig vontatottnak tartott tempóban — határozottan cselekedett egyes piaci árusok, trafikosok, más hasonló kisengedélyesek ügyében. Mint hirlik, készül a „könyörtelen" intézkedés, a korcsmák, szesz- és likör-gyárak, valamint kereskedések tekintetében is. Semmi hir sincs azonban arról, hogy komoly közbelépés volna várható a közeljövőben a zsidó gyógyszertári engedélyek megvonása és a zsidó gyógyszertári anyagi érdekeltségek megszüntetése tárgyában. Pedig a keresztény gyógyszerész-segédek kisebb vidéki helyeken sokszor olyan súlyos helyzetben vannak, hogy a létminimumot alig keresik meg. Az ő szempontjukból tehát égetően sürgős a több, mint 50 százalékban zsidókkal ellepett szakma megtisztitása.

Életbelépett a villamos- és autóbuszüzemi alkalmazottak illetményszabályzata

Majdnem egy évtizede folyt néma harc a villamosvasúti és autóbuszüzemi alkamazottak meg a Beszkárt között. Az alkalmazottak az új szolgálati és illetményszabályzat életbeléptetéséért sóvárogtak. Nyilt harcra sohasem került a sor, mert az alkalmazottak féltek az elbocsátástól. Most végre a belügyminiszter jóváhagyta az illetmény és szolgálati szabályzatot.

Július 1-től kezdődőleg mindenki, aki három esztendeje az üzem szolgálatában áll, s ellene egészségi vagy szolgálati szempontból kifogás nem merül fel, végleges alkalmazottnak tekintendő.

Az üzem vezetősége csak fegyelmi úton bocsáthatja el az alkalmazottat. A fegyelmi bizottságban pedig ezután helyetfoglalnak a munkásság érdekének képviseelői is.

Kötelezi az illetmény szabályzathoz csatolt rendelet a Beszkártot arra is, hogy a munkásokról rangsort vezessenek. Eddig rangsort csak a tisztviselőkről vezettek. Ezentúl a munkás tudja, hogy melyik fizetési csoport, hányadik fokozatába tartozik, sőt azt is tudja ezután, hogy előléptetés tekintetében a rangsorban hányadik helyet foglalja el.

Kötelezi a belügyminisztérium az üzemet arra is, hogy

titkos minősitéskor minden évben egyszer minden alkalmazott betekinthessen minősitésébe.

Ez óriási haladást jelent, mert eddig számtalan esetben megtörtént, hogy egyetlen hibáért hátramarasztalták az alkalmazottat.

A státusba sorolás alkalmával méltánytalanságot szenvedett kisebb bérkategóriákba tartozó alkalmazottak, ha szolgálatukat kifogástalanul teljesitik, várakozási idejük három évvel megrövidíthető. A várakozási idő megrövidítésének előfeltételeit a vezérigazgató állapítja meg. A várakozási idő megrövidítésének csak e szabályzat életbeléptetésétől számított két éven belül lehet kérni.

Anyarozsot,
kőrisbogarat és minden más
gyógynövényt
a legmagasabb napi áron
vásárol
Dr. Miklós gyógynövény nagykereskedés
V., Vilmos császár-út 6. Tel.: 380—577.

Kiállítások

Kisebb csoport, öt festőművész mutatja be összegyüjtve alkotásait gróf *Almássy-Teleki* Éva művészeti intézetében. A tárlatot *Koffán* Károly fa- és linoleummetszetei, monogravürjei és egy-két temperája vezeti be. A fiatal grafikus a legkiválóbbak közé tartozik. De Profundis-sorozata vagy többi metszetei is mélyre tekintő, komoly tehetséget bizonyitanak, biztosan ismeri, tisztán látja a fa- és linoleum-metszés minden követelményét. Munkái kisméretüek, de a meghatározott területen is nagyvonalu készséggel formál. Messze kerüli a technikai virtuozitást, mindazt a lehetőséget, ami diszesebbé és tetszetősebbé tehetné grafikáját. Puritán egyszerüséggel ragaszkodik a metszetek elemi adottságaihoz, minden kompoziciója a fekete és a fehér ellentéteiből következik természetesen.

Cserepes István festményeivel sorakozik föl. Egyéni meggyőződése helyett, saját mondanivalói mellett, lényegesebbnek tünnek azok az elemek, amelyeket a kiváló kortársaktól tanult, igy *Bernáth* Auréltól, *Szőnyi* Istvántól, *Egry* Józseftől, *Derkovits* Gyulától, vagy messzebb kalandozva, még *Csók* Istvántól is. *Hrabéczy* Ernő önálló és független biztos és jól felkészült művész „Kártyavető öregasszony"-a vagy a „Gyuri beteg" cimü képe természetes, nagyvonalu összefoglalása élményeinek; helyét keresve, valahol a francia műveltségüek körében nyerhet polgárjogot. *Szabados* Jenő olaj- és vizfestményekkel vonul föl. Egyénisége vitathatatlan; különös szineivel, sokszor diszharmóniáival biztositja különállását. Alkotásai közvetlenül kevéssé meggyőzőek, kissé fakók, esetleg másodrendü kérdéssé süllyeszti azt is, amiről nyilatkozni kiván. Életteljesebbek vizfestményei, ahol több merészséggel vállalkozik egy-egy föladat megoldására.

A tárlat két végén jelentkezik a két legtehetségesebb résztvevő. A metszetekkel szereplő *Koffán* Károly jól biztatja vendégét, a festő *nagyborosnyói Bartha* László pedig magabiztonsággal és igaz hivatástudattal bucsuztatja. Művészete kialakult; ugy tünik, képessé teszi mesterét minden probléma tolmácsolására. Alkotásai kiegyensulyozottak, zártak és határozottak, szervesen illeszkednek abba a keretbe, vagy éppen nyujtják és bővitik azt, melyet az ötvenévesek teremtettek mintegy két évtizede. Komoly és elmélyedő — ebből következik stilusbeli megjelenése is, tartózkodik a tulzott szinességtől, inkább sötét, néha éppen ezért lesz nehézzé. Festőiségét hangulataival, vagy egyazon hangulat változataival, sötét, de könnyen föloldódó tónusokkal bizonygatja. **r. d.**

Koffán Károly
NÉ. 1942. IV. 14.

T. Cim!

A Müvészettörténeti Dokumentációs K
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ke
cimü levéltári publikáció jelent meg,
Müvészeti Osztályának iratanyagát és
iratanyagának a képzőmüvészetre vona

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete, mely a Dokumentációs K

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmány
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhat

Csoportkiállítás

Almássy-Teleki Éva grófnő *Művészeti Intézetében* (a volt Ernst-Múzeumban) öt moderntörekvésű festő mutatja be legújabb műveit: nagyborosnyói *Bartha* László, *Cserepes* István, *Hrabéczy* Ernő, *Koffán* Károly és *Szabados* Jenő. Egyikük sem tartozik külön csoporthoz vagy irányzathoz, mind az öten egyéni utakon járnak és saját művészi formanyelvük kialakításán fáradoznak. Talán épp ez a magányosság s önállóság a legjellemzőbb, bizonyos belső rokonságra valló, *közös* vonásuk, amely szinte az ellentét elve alapján köti őket össze.

Közülük *Bartha* László a legjelentékenyebb művész: festői mondanivalója gazdag és súlyos, felkészültsége alapos, előadásmódja kiérett. Biztosan felépített, sötéttónusú, nagyigényű kompozíciói *(Nyári este, Olajfák hegyén, Szénégetők, Krumpliszedők, Kötéjtők)* éppoly meggyőzően tanuskodnak erős tehetségéről, mint világosabb színekbe derülő erdélyi tájképei, *(A Hargita télen, Favágók)* két *Önarcképe*, a mélylírájú *Késő ősszel*, a *Vízmerítő* vagy a *Vihar előtt*. Akvarellsorozata ugyancsak legjobb kvalitásait mutatja. *Cserepes* István kisebb-nagyobb képei vérbeli koloristára vallanak, bár festőjük kezdetben inkább mint könnyed vonaljátékú grafikus tünt fel. Téli tájai *(Nagyvárad télen, Havas udvar, Hóolvadás)* és a magyar népművészet színességét idéző pompás virágcsendéletei, valamint *Korsós leánya* és *Hajléktalanja* tehetségének java értékeit csillogtatják. *Hrabéczy* Ernő — a csoport egyetlen idősebb tagja — kis kollekciójával kellemes meglepetést hoz. Formaadásban, színrakásban egykép finom, bensőséges művészlélek nyilatkozik meg delikát festői hatások iránt szokatlanul érzékeny, érdekes képein, köztük a *Céllövöldén*, a *Kártyavetőn* és a *Templom belsején*. *Koffán* Károly — legkiválóbb fiatal grafikusaink egyike — *De profundis* sorozatának értékes metszeteivel s néhány újabb temperájával és monogravűrjével tesz tanuságot művészi elhivatottsága mellett. *Szabados* Jenő színes, mozgalmas tárgyú akvarelljei és vásznai ennek a a fiatal, tehetséges művésznek jelentős előretörését bizonyítják. Különösen *Pihenő munkáscsalád, Vonatban, Beszélgetők* és *Borbélynál* című képe emelkedik ki gyüjteményéből rendkívül előnyösen.

A kiállítás vasárnap nyílt meg.

—r—

RÁDIÓ

Hétfő, április 13.

BUDAPEST I.: 12.00 Harangszó, Fohász, Himnusz. — 12.10 Postászenekar. — 12.40 Hírek. — 13.20 Időjelzés, vízállásjelentés. — 13.30 Honvédeink üzennek. — 14.00 Szalonötös. — 14.30 Hírek. — 14.45 Műsorismertetés. — 15.00 Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak. — 15.20 Művészlemezek. — 16.15 Diákfélóra. — 16.45 Időjelzés, hírek. — 17.00 Hírek szlovák és ruszin nyelven. — 17.15 Mindnyájunk gondjai. — 17.30 Tánczene. — 18.16 Európa és az orosz kérdés. — 18.25 Beszkárt-zenekar. — 19.00 Hírek magyar, német és román nyelven. — 19.35 Gyimestől Köszegig. — 20.35 Köszöntjük a Délvidéket. — 21.40 Hírek. — 22.10 Szórakoztató zenekari művek. — 22.40 Cigányzene. — 23.00 Hírek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. — 24.00 Hírek. — 0.15 Üsen az otthon.

BUDAPEST II.: 18.35 Német nyelvoktatás. — 19.00 Kopeczky Aljos orgonál. — 19.30 Előadás. — 20.00 Hírek. — 20.10 A közönség kedvelt lemezei.

KASSA: 12.00 Déli harangszó. — 13.10 Budapest I. — 18.10 Pál Márton énekel. — 19.00 Budapest I.

— 17 pengő osztalékot fizet a MÁK. A *Magyar Általános Kőszénbánya* Részvénytársulat igazgatósága megállapította az 1941. üzletév mérlegét és elhatározta, hogy *a rendes évi közgyülést április 30-ra hívja össze*, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1941. üzletévre — a tartalékok és alapok megfelelő dotálása után — *részvényenként, úgy mint tavaly, 17 pengő osztalék kerüljön kifizetésre.*

— Az illatszerek és kozmetikai készítmények árainak szabályozása. A *Magyar Drogisták Országos Testülete* felhívja az ország drogériatulajdonosait, hogy a közellátásügyi miniszter úr hozzájárult ahhoz, hogy a bejelentésre kötelezett kiskereskedők leltári készleteiket fogyasztói áron értékelhetik. Az ilymódon kiszámított leltári értékből 37 százalék hozható levonásba. Az ez után fennmaradó összeg tekintendő a leltári készlet beszerzési árának és ez képezi alapját a 30 százalékos pótfelár befizetésének. A leltár a magyar királyi közellátásügyi minisztérium VI. főosztályának Budapest, V., Széchenyi-rakpart 6. szám alá címzetten, legkésőbb április hó 14-ig, estig ajánlott levélben **küldendő be.**

SPORT

Az angol rendszer e heti áldozatai: Ujpest, Ferencváros, WMFC

Pompás futball a Nagyvárad—Elektromos „szép-derbyn"

Aki *Köln, Bécs* és *Torino* válogatott kudarcai után sem volt tisztában a színes sportlapok által terjesztett *angol védekező rendszer káros, illetve kóros voltával*, azt is meggyőzhetik a *futballbajnokság* hétről-hétre ismétlődő és *minden logikát fejtetőre állító meglepetései*. Mert ugyan mi logika van abban, hogy a futballbajnokság első helyén álló *Szolnoki MÁV*-ot a mult héten legyőző *MAVAG* ezen a héten 6:0-ra kapott ki a *Gammától*? Egyetlenegy logika van ebben: *az angol védekező rendszer lerombolta mindazt, ami érték volt a magyar labdarúgásban*, anélkül, hogy bármi értékeset épített volna a helyére.

A labdarúgás őszinte hívei *csak sajnálkozással* láthatják a sok dicsőséget szerzett *Ferencváros és Ujpest e heti újabb veréségeit* az utolsó helyeken álló és kieséssel küzdő *Szegedi Vasutasok* és *Ujvidék* csapataitól. Nem ezek »táltosodtak meg«, hanem *ezeket a nagy csapatokat, a magyar labdarúgás oszlopait tették lönkre az angol jelszavakkal*, amiket nem vesz be a magyar futballista, akinek vérében van a támadás. Az már nem is meglepő, hogy *az »őszi bajnok« WMFC is döntetlenül játszott* a három tartalékkal felálló Salgótarjáni BTC-vel.

Az igazi futballt vasárnap a *Nagyvárad* és *Elektromosok* csapatai mutatták be a Latorca-utcában. Két támadó csapat vívott percenkint váltakozó, *csatárjátékra alapított*, de a fedezetsor, főként *a középfedezet által is jól támogatott*, stílusos és technikás, ennélfogva *állandóan gólhelyzeteket is teremtő játékot*, amelyben a gólokat *pompásan működő védelmek* akadályozták meg. Győzött ezúttal *a szerencsésebb Nagyvárad*, de ép olyan megérdemelten győzhetett volna az *Elektromosok* csapata is.

Hisszük, hogy a *Ferencvárosban Tóth* István — aki ezen a héten fogja átvenni a csapatot — visszatéríti a lejtőre jutott sokszoros bajnokot a régi hagyományok útjára, de *Ujpesten* és mindenütt, ahol *le tudják vonni az angol rendszer csődjének tanulságait*, meg fog indulni az *átalakítás* munkája.

ÚJVIDÉK—ÚJPEST 1:0 (0:0). A Megyeri-úton 6000 néző előtt dr. Thomas vezetésével győzött a feljavult újvidéki csapat az Ádám és Nagymarosi nélkül játszó Ujpest ellen, állandó fölény közben a II. félidő 14-ik percében Mézes által szabadrugásból fejelt góllal.

NAGYVÁRAD—ELEKTROMOSOK 2:1 (2:1). A Latorca-utcában 3000 néző jelenlétében Égner volt a bírója ennek a ritkán látott szép és változatos küzdelemnek. A Nagyvárad újoncai jól beváltak, különösen a jobbhátvéd Bodoki, míg az Elektromosoknak nem volt szerencséjük. Haláti gólját Barna egyenlítette, majd újra Haláti lőtt gólt, amelyet szünet után az Elektromosok állandó támadásaik ellenére sem tudtak kiegyenlíteni.

SZEGEDI VASUTASOK — FERENCVÁROS 2:1 (1:0). Szegeden 4000 néző előtt Szigeti vezetésével úgy szenvedett vereséget a Nagy II. nélkül játszó Ferencváros a szegediektől, hogy azok az első tíz pere után csak 10 emberrel játszottak. Tihanyi gólját Sárosi III. rögtön szünet után kiegyenlítette, de azután a Polgár által egyáltalában nem fogott Tihanyi megszerezte a győztes gólt is.

SZOLNOKI MÁV—KOLOZSVÁR 6:1 (3:0). Szolnok otthon 3000 néző előtt Antai vezetésével biztosan győzött, miután már 4:0-ra vezetett. Góllövők: Szücs (2), Kol. Iáth, Nagy (2), Szántó, illetve Bonyhádi.

WMFC—SBTC 3:3 (2:1). Salgótarján otthon három tartalékkal is egyenlő ellenfele volt a WMFC-nek, 2500 néző buzdította. Palásti volt a bíró. Először az SBTC, azután kétszer a WMFC szerzett vezetést. Góllövők: Vincze (2), Csuberda, illetve Szabadkai (2), Marosvári.

SZEGED—LAMPART 3:0 (1:0). A Halom-utcában 1500 néző előtt Haranggozó bíráskodásával állandóan forgatta összeállítását a két csapat, de csak a Szeged sikeresen. A gólok a félidő utolsó perceiben estek Báló, Bognár és Toldi révén.

GAMMA—MÁVAG 6:0 (1:0). A Hungária-útra ezren mentek ki, hogy megnézzék a Gamma gólzáporát, amelynek Kőhalmi segédkezett. Palatinus, Patkoló (2), Horváth, Kinceses, Kemény voltak a gólszerzők.

KISPEST—DIMÁVAG 3:3 (1:1). Kispesten 3000 nézo jelent meg a Tihaméri által vezetett izgalmas mérkőzésen, amelyben kétszer Diósgyőr, egyszer a hazai csapat vezetett. Egresi, Mészáros és Zalai, illetve Fazekas (2) és Turbéki voltak a góllövők.

A bajnokság állása: 1. Szolnoki MÁV 34 pont (gólarány: 69:30), 2. WMFC 33 (55:32), 3. Ujpest 30 (66:32), 4. Gamma 28 (58:41), 5. Ferencváros 26 (96:49), 6. Szeged 25 (63:34), 7. Nagyvárad 25 (61:38), 8. Kispest 23 (53:62), 9. Elektromosok 22 (48:44), 10. SBTC 21 (49:56), 11. DIMÁVAG 19 (47:50), 12. Ujvidék 17 (37:76), 13. Lampart 16 (36:65), 14. Kolozsvár 13 (38:66), 15. MÁVAG 9 (26:71), 16. SzVSE 9 (32:88). A WMFC és Szeged egy mérkőzéssel kevesebbet játszott.

Ismét a HTVK vívói nyerték a Gömbös vándordíjat

Vasárnap délután előkelő közönség jelenlétében rendezte meg a Honvédtiszti VK a Tisztikaszinó dísztermében a Gömbös Gyula vívóvándordíj döntő mérkőzéseit.

Mint az előrelátható volt, a vándordíjat a párbajtőrben aratott több győzelmével ismét a HTVK szerezte meg, de karddal is több pontot szereztek a honvédtiszti vívók, mint a MAC. Végeredményben a HTVK 55, a MAC 26, a BBTE 5, a RAC 4 pontot szerzett.

A párbajtőr egyéni verseny első helyére egyformán 5—5 győzelemmel a páratlanul ritka ötös holtversenyben dr. Gőzsy (HTVK), dr. Berzsenyi (MAC), dr. Gyalóky (HTVK), Sipeki-Balás (HTVK) és Dunay (MAC) kerültek s köztük a tussarány döntött fenti sorrendben. Dr. Nedeczky, vitéz Bartha, Bolgár és Hennyey végeztek mögöttük. A kardban csak kettős holtverseny után dőlt el az elsőség Maszlay (HTVK) javára 7—7 győzelemmel, a megismételt döntőben Gerevich (MAC) 5:4-re vesztett, 3. Berczelly (HTVK) 5 gy., 4. Németh (HTVK) 5 gy., 5. Kovács (HTVK) 3 gy. Azután Kárpáthy, Palócz, Pesthy és Mikla következtek.

BUDAPEST NŐI TORNÁSZCSAPAT. BAJNOKSÁGÁT a BBTE nyerte 275.2 ponttal a Postások 261.8 pontja ellenében, egyénileg Gamaufné (BBTE) győzött.

NÉMETORSZÁG — SPANYOLORSZÁG FUTBALLMÉRKŐZÉSE Berlinben 90.000 néző előtt 1:1 (0:0) arányban döntetlenül végződött.

Mezei futócsapatunk pompás győzelme Zágrábban

Zágráb, április 13. A horvátok nemzeti ünnepén, a horvátok által 6:0 arányban megnyert bolgár válogatott futballmérkőzés félidejében a pályán rendezték meg a 3000 méteres nemzetközi »mezei futóversenyt«, amelyen a magyar csapat is részt vett. Indult még Németország, Horvátország és Szlovákia csapata.

A mieink pompás győzelmet aratlak és 10 ponttal nyerték a csapatversenyt a 14 pontot szerzett Németországgal szemben, harmadik helyre a horvát csapat futott be Szlovákia előtt. Egyénileg a német Syring lett első 8 p 48.8 mp-cel Iglói (8 p 50 mp) és Kelen (8 p 51 mp) előtt, azután a horvát Kotnik következett (8 p 54 mp), majd sorban a többi magyar: Németh, Pataki, Szllágyi és Hires. Tehát az összes magyar futó megelőzte a többi németet, horvátot és szlovákot.

A THOMKA ÁRON MEZEI FUTÓ EMLÉKVERSENYT a MAC nyerte a Törekvés előtt, egyénileg Ujvári (Óbuda) győzött.

PEST Hétfő, 1942 április 13 7

MIT FŐZZEK?

Kedden

Ebéd. *Zöldségleves, rakott kelkáposzta, sajtpudding.*

Vacsora. *Főzelékkel töltött palacsinta, burgonya.*

Tanács. A zöldséglevesben annyi zöldséget főzünk meg, hogy estére a palacsinta töltéséhez elég legyen. Sárgarépa, petrezselyemgyökér, zeller, kalarábé, kelkáposzta, fehérkáposzta főhet benne.

A rakott kelkáposzta a tegnapi marhahús maradékából készül.

Recept. *Rakott kelkáposzta.* A kelkáposztát leforrázzuk és csíkra vágva sósvízben puhára főzzük. A marhahúst húsdarálón átdaráljuk, áztatott zsemlyével vagy kenyérrel, reszelt hagymával, sóval, paprikával vagy törött borssal, mustárral, párolt gombával összekeverjük. Közben rizst vagy tarhonyát párolunk. A tűzálló tál aljára egy sor kelkáposztát, rá egy sor hústöltelléket, rá egy sor rizst vagy tarhonyát rakunk és ezt megismételjük. A tetejére kelkáposzta kerül. Ha van, pörköltlével vagy tejfellel locsoljuk.

Sajtpudding. 7 dg lisztből és 3 dg zsírból világos rántást készítünk és azt negyedliter tejjel felereszlük. Ha langyosra hült, 15 dg reszelt sajtot, 2 tojás sárgáját, 1 evőkanál morzsát, 1 kávéskanál sütőport, végül a 2 tojás kemény habját hozzákeverjük. Kikent, kilisztezett formában vízgőzben 1 óra hosszat főzzük, vagy sütőben sütjük.

Főzelékkel töltött palacsinta. Tej helyett szódavízzel palacsintatésztát készítünk. A levesben főtt főzeléket apróra vágjuk (a rakott kell maradékát is hozzávehetjük) tehetünk hozzá párolt gombát, húsmaradékot is és a kisütött palacsintát ezzel a töltelékkel töltjük.

Augusztus 14—24-ig tartják meg az idei Budapesti Árumintavásárt

Ismeretes, hogy a Budapesti Nemzetközi Vásárt több évtizedes gyakorlat szerint mindig május első hetében tartották meg. Igy lett volna ez az idén is. Most arról értesülünk, hogy a rendkívüli viszonyok folytán a kormány a legutóbbi minisztertanácson úgy döntött, hogy az idei Árumintavásár Szent István-hetében, *augusztus 14—24-ig fog* megrendezésre kerülni.

Az ilymódon a nyár utoljára elhalasztott vásár anyagában és célkitűzéseiben is utalni fog a rendkívüli viszonyokra olymódon, hogy a vásáron elsősorban a ma különösen nagy jelentőséggel bíró mű- és pótanyagokat, valamint azokat a takarékossági eljárásokat fogják bemutatni, amelyek a mai hadigazdálkodás idején igen nagy fontossággal bírnak.

Szerdán: ökölvívó bajnokság döntőjének II. fordulója

Vasárnap este ismét telt ház előtt kezdték meg a Nemzeti Sportcsarnokban az *egyéni ökölvívóbajnokság* három estére terjedő döntő mérkőzéseinek lebonyolítását. Az első mérkőzésen Varga (BSzKRt), Miriszlay (Szolnok), Bogács (WMTK), Horváth (BVSC), Vojnovich (BVSC) győzött, míg Torma I. (BTTK)—Darai (Debrecen) döntetlenül mérkőzött.

A bajnokság II. fordulóját szerdán este 8 órai kezdettel bonyolítják le ugyancsak a *Nemzeti Sportcsarnokban*, míg a III. fordulóra vasárnap kerül sor.

AZ IDÉNYNYITÓ KERÉKPÁRVERSENYEKET Liszkai (Törekvés), Kiss (Kispest), Vida (FTC), Tóbiás (Sólyom), Donáth (Testvériség), Borbély (WMTK) nyerte.

GYEPHOKKI DERBYBEN az AHC 1:0 (1:0) arányban legyőzte a BBTE-t.

Metropol Étterem
Soós Marika magyar nótákat énekel
Egésznap nyitva — Bejárat Miksa-utcából

Express hirdetések

Ebbe a rovatba délelőtt 9 óráig fogadunk el hirdetést.
A legkisebb hirdetés ára 4 pengő. — Állást keresők és oktatók részére 2 pengő.

KÜLFÖLDI
BALLON
KABÁTOK
Molnár Gyula
VII., Károly-körút 5/c.
Saroküzlet T.: 427-575.

BRILIÁNS smaragd rubin ékszert **vesz**
Kleinberger ékszerész
IV., Váci-utca 10.
63 éve tennálló cég.
(Bejárat a kapu alatt is)

Használt ruhákért
csodálatos árakat fizet
Fleschhein, Dob-utca 25. Tel. 423-582

4,5 és 6 mm kőris, jávor és cseresznye
enyvezett lemez kapható
Tel.: 346-988 és 346-937 10—6-ig.

Használt férfi- és női **ruhákért**
EGYENRUHÁKÉRT, szőnyegért cipőkért legtöbbet fizetek **Freund**, Dobozi-u 27. T: **349-860**
Hívásra jövök.

Alig használt 2 literes
ADLER igényjogosultnak engedéllyel. Molnár, Wahrmann-utca 23. T: 293-885.

Használt férfi, női ruháért **egyenruháért** szenzációs árat fizetek
Gerstl István-út 28. Telefon 426-547

53 éve fennálló vas- és fémipari üzem ingatlannal nagyobb tőkével rendelkező
társat keres
közreműködéssel, »Becsület 1880« jeligére a kiadóba.

HASZNÁLT férfi-, női, egyenruhákért, zálogban lévő minden tárgyért magas árat fizet **Nutovits**, Népszínház-utca 26. Telefon **340-967**

Díjtalanul
kiadom **SZOBÁJÁT.** Keresek szobát házaspárnak ellátással, úrinőnek üresen, orvosnak Mester-utcánál üresen, házaspárnak Óbudán, vagy Pesten, úrnak, magános úrinőnek bármerre, irodahelyiséget 2-5 szobáig, **Express**, tel.: 422-156, Erzsébet-körút 16.

Faragott ciklopkő
kerítésnek, lábazatnak, kb. 500 □. kis tételekben is **eladó.** II, Margit-körút 25. Bontási iroda

Manikürnő
ÁLLÁST KERES. »Csak Belvárosban« jeligére **Blocknerhez**, Városház-utca 10.

Kiadó villalakás
Gellért-hegyen Belvárostól 15 percre Tündérlaki Mély-út 6. alatt a legszebb kilátású egy drb
3 szoba hallos lakás
központi fűtés és melegvízzel azonnalra vagy május 1-re. Bővebbet hétköznap d. e. 10 és 2 óra között 188-260 telefon alatt.

200—250 P-ig úrnak, Andrássy-útnál
szobát keresek
lehetőleg külön fürdőszobával. **Express**, Tel. 422-156. Erzsébet-körút 16., fsz. 3.

Új női kerékpár
kisipari eladó. Megtekinthető délelőtt 12-ig, délután 2—5-ig. Bajza-utca 43. II. em. 20.

43-as magasszárú sportcipő
prima eladó. Kékgolyó-utca 4. Házfelügyelőnél.

ZONGORA-HANGOLÁST
szakbírálatot vétel-eladásnál szakszerűen végez **Blau Dezső**, Bécsben végzett hangoló, **Lauberger és Gloss** tanítványa. Hegedüs Sándor-u. 18. T: 224-696

Paplan, matrac
Szállodáknak, penzióknak
raktárról ajánlunk és utánvéttel szállítunk
PLUMA
PAPLANGYAR
Kamermayer Károly-u. 2.

Csak **Halász kabátot, ruhát** viselünk!
Magas nívó!
Olcsó szabott árak!
HALÁSZ DEZSŐ
női divatháza, VII, Rákóczi-út 54

VILÁGHÍRŰ
OLOMKRISTÁLY
a legszebb ajándék dísztárgy. Olcsón.
Damjanich-u. 54, I/6. Címre ügyelni

VISELT RUHÁIT
legmagasabb áron **megveszem**
Wertheimer Teréz-körút 29. T 426-727

Aranyat, briliánst
ÉKSZERT
VESZEK. TAUB. THÖKÖLY-ÚT 18.

Használt férfiruhákért
egyenruhákért óriási árat fizetek.
Spiegel, Teréz-krt 2. I. 9. T. 224-842

Használt férfi- ruhákért
legtöbbet fizet: GRÜN ruhaüzlet, Népszínház-u. 20. Tel.: 342-957

Keresztszülők ajándéka:
ezüst gyermekevőkészlet.
Tillemann Sebestyén,
Vilmos császár-út 12.

Székek, asztalok
kertiszékek minden mennyiségben. Rosenfeld, Népszínház-u. 31.

MACH
TAXIGÉPIRÓ
vállalat P1·50 ránként 423-501, 223-338

10 raktárban
100 készítő
1000 bútora
Universal
műbútorgyár, irodabútorgyár.
VII., Wesselényi-utca 8
Tel.: 226-692, 226-693.

Retikülömet tévedésből elvitték
szombaton d. e. Kovács Victor Szervita-téri üzletéből. Visszahozót kellően jutalmazom.
I., Czakó-utca 9. I. em. 3.

Kálvin-térnél központi fűtéses
elfoglalható irodaház
felerésze eladó. Megb. Iroda. Teréz-körút 12. I. 3. Tel.: 225-101. Köznap 11 után.

Bölcsészdoktornő (London University diploma) német, angol és francia
nyelvtanítást
vállal. **Fordítások**
Üllői-út **30.** I. em. 5. T: 134-907.

Telefonáljon a leggyorsabb
taxigépirónőnek!
Telefon **226-136**

Bélyeggyüjteményt
komolyabb tartalommal, jó áron vennék csakis privát gyüjtőtől. Telefon: 126-146. Írásbeli ajánlat »Gyüjtő« jeligére a kiadóhivatalba

Vérnarancs
½ kg **99** fillér
Párisi Nagyáruházban
földszinti gyümölcsosztály.

Javítatlan 500.— P, javított jó hangú 900.— P, világmárkás
zongorák,
pianinók legnagyobb választékban, részletre is.
Legújabb modellek
békeminőségben.
Bemutató terem.
Sternberg
hangszergyár, Rákóczi-út hatvan

FIGYELEM!
Használt **ruhákért, egyenruhákért** legmagasabb árat fizet **Schulcz**, Népszínház-utca 21. Telefon: 140-667.

Ezüstrókák, kékrókák, nerzek, bolerók
még olcsó árban
Engel szűcs
SZŐRMESZALÓNJA
IV., Mária Valéria-u. 7, udvarban (Hermelin)

BRILIÁNST
aranyat, ezüstöt magas áron veszek Zálogból díjmentesen kiváltok **69.**
HAGY IMRE, Baross-u.

Vörös salak
tenniszpályákra kerti utakra legszebb színben szállítja
Gerley Gábor vörössalak hányászata
Gp., IX., Mester-u. 34. T: 133-404

Perzsa- és másfajta
szőnyeget, hibásat is veszek. Garay-tér 19. Telefon: 228-330.

Ezüstrókát
bolerót, nerzet olcsón Pleteník szücsnél, Erzsébet-körút 29. sz. Első emelet

BUTORÉRT,
ruháért, háztartásáért legtöbbet fizet. Steingiszer, Dobozi-u. 17. T.-hívó: **336-735.** Vidéken is.

Bútorozott szobák
lépcsőházi garszónbérletek, napibéres szobák vásárra, **főbérletek is Expressnél**, Erzsébet-körút 16. Telefon: 422-156.

KOMBINÁLT BÚTOROK, EBÉDLŐK, HÁLÓK
legolcsóbban. Dessewffy-utca 47.

VENNÉK zongorát vagy pianinót! Tel.: 115-934. Pozsonyi-út 1. sz. Virágüzlet. Vidékről is!

Latin-, német-, franciaszakos, párisi és bpesti egyetemet végzett
fiatal tanárnő nyelvórákat ad
korrepetál, vizsgákra előkészít, mindennemű fordítást vállal. Telefon: 389—096.

Hölgyfodrászüzlet
Szent István-körúton ÁTADÓ. Telefon: 120—162.

Leszármazási okmányok
(nemcsak nemességi) beszerzése ügyében forduljon
Heraldika nemességi
irodához, IV., Gr. Károlyi-u. 14. Telefon: 361—199, 184—644.

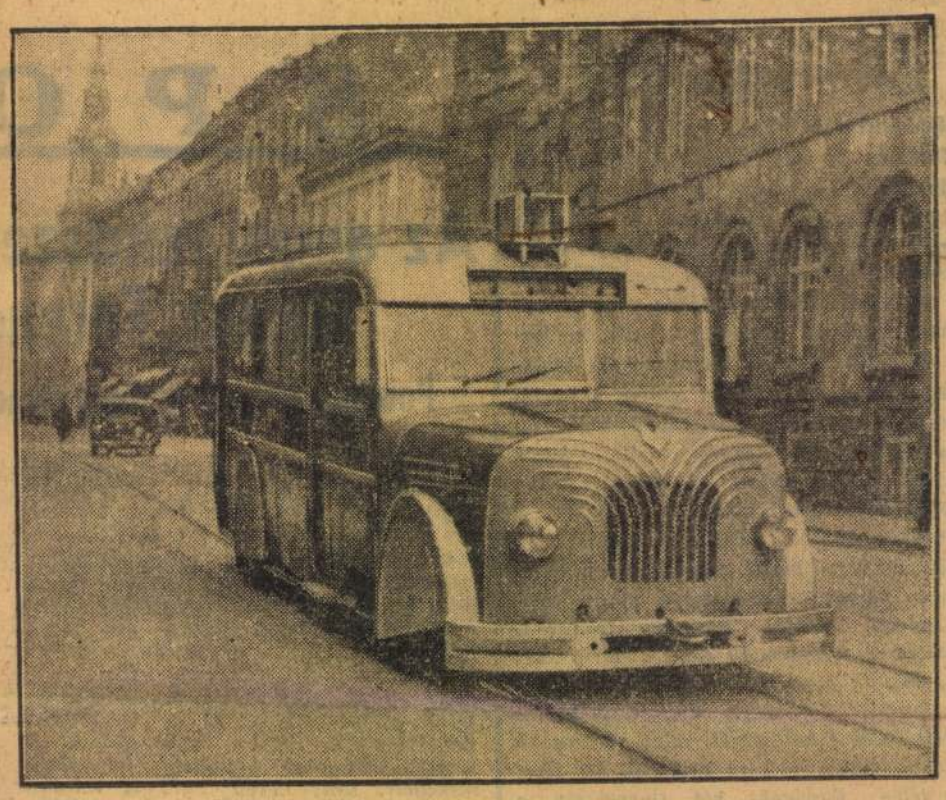

A SÍNAUTOBUSZ PRÓBAJÁRATON A KIRÁLY-UTCÁBAN

A Kormányzó és a Poglavnik táviratváltása a horvát nemzeti ünnep alkalmából

Zágráb, április 13. A vasárnapi horvát sajtó az előző napokhoz hasonlóan rendkívüli részletességgel foglalkozik a független horvát állam első évfordulójának ünnepségeivel.

Ezúttal első oldalon szerepelnek *a külföldi államfők üdvözlő táviratai Pavelics* államfőhöz, valamint a választáviratok.

Horthy Miklós, Magyarország kormányzója a következő táviratot küldte *Pavelics* horvát államfőnek:

»A független horvát állam újbóli megalakulásának évfordulója szerencsés alkalmat nyujt nekem arra, hogy a magam és az egész magyar nép nevében legőszintébb szerencsekívánataimat fejezzem ki.

Horthy Miklós.«

Pavelics Antal horvát államfő a következő választáviratot küldte *Horthy* Miklós kormányzónak:

»Kérem Főméltóságodat, fogadja legőszintébb köszönetemet azokért a szerencsekívánatokért, amelyeket a független horvát állam helyreállításának első évfordulója alkalmából küldött saját és a vitézi magyar nemzet nevében.

Pavelics Ante.«

Tegnap délben *Lorkovics* Mladen külügyminiszter ebédet adott a külföldi delegációk tiszteletére. Magyar részről az ebéden jelen volt *Ullein-Reviczky* Antal meghatalmazott miniszter vezetésével a magyar küldöttség és vitéz *Marosy* Ferenc zágrábi magyar követ.

SZOVJET-TÁMADÁSOK ÉS ÁSKÁLÓDÁSOK TÖRÖKORSZÁG ELLEN

Berlin, április 13. *(Német Távirati Iroda)* Illetékes részről közlik: A *Tass*, a hivatalos szovjet hírszolgálati iroda hosszas hallgatás után úgy látta, hogy a Papen német nagykövet elleni merénylet ügyében Ankarában folyó per egyes mozzanatait *mégis közölnie kell a szovjet sajtóval*, minthogy a vádlottak között van az ankarai szovjet hatóságok két alkalmazottja is. Ámbár a Tass közlései a szovjet agitáció szempontjait tükrözik vissza, Szovjetoroszország lakossága mégis csodálkozva állapíthatja meg, hogy más országokban, így például Törökországban *még mindig vannak független bíróságok*, amelyek nyilvánosan tárgyalnak és amelyek előtt a vádlottak tetszésük szerint védekezhetnek, továbbá, hogy a pereket ott *a nép szemeláttára* nyiltan folytatják le.

A Tass jelentései okozták a Szovjetunió népének az igazság utáni vágyakozását és ezért a szovjet vezetők néhány nap óta azon vannak, hogy a szovjet tömegeknek ezt a váratlan reakcióját a bolsevista sajtóban *a török bíróság és a török tisztviselők elleni dühös kifakadásokkal megfojtsák.* A művelt világ közvéleménye visszaemlékszik az ismert bolsevista perekre, amelyek vezető szovjet személyek *tömeges elintézésével* végződtek s amelyekben valamennyi vádlott a világot elképesztő készséggel s valósággal az ügyésszel vetélkedve *vádolta önmagát.*

A Szovjetnek fokozódó sajtótámadásaival kettős célja van: először *erősíteni akarja a szovjet titkos szervezet Törökországban még működő tagjainak szellemét*, akikre a török hatóságok eddig *még nem tudták kezüket rátenni*, másodszor pedig elejét akarják venni annak, hogy a Papen elleni merénylettel kapcsolatban a török rendőrség által már letartóztatott szovjet tisztviselők *titkokat áruljanak el.* Mi más értelme lehetne annak, hogy egy magasállású szovjet tisztviselő *csaknem naponkint meglátogatja a fogházban a vád alatt álló szovjet tisztviselőket? (MTI)*

— **Új főzőtanfolyamok kezdődnek** az esküúti villamoskonyhában. Április 14-én *délelőtti* tanfolyam kezdődik, *délutani* pedig április 16-án nyílik. Időtartamuk hat hét. A tanfolyamokon időszerű ételek készítése sajátítható el. Jelentkezés és beiratkozás az Elektromos Művek Esküút 5. sz. alatti hemutatóhelyiségében.

PEST
POLITIKAI NAPILAP
Megjelenik minden hétköznap délben
Felelős szerkesztő:
BAKOS ÁKOS
Felelős kiadó:
VITÉZ HORVÁTH JÁNOS
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 54
TELEFON: *222-630 *222-220, 222-688 222-636
Előfizetési ár 1 hóra 2.50, 3 hóra 7.30 pengő
Kéziratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős: Kárpáti Antal igazgató.

A TOLL HARCA A VILÁGHÓDITÓ NAPOLEON ELLEN

A napjainkban egyre nagyobb ütemben szaporodó Napoleon-irodalom, amelyből legutóbb Leon *Bopp* igen érdekes könyvét: a nagy hóditó alakjának egészen uj szempontok szerint végigvitt revizióját ismertettem, ismét egy fontos kiadvánnyal gazdagodott. Ezuttal nem uj, mai iró szemléletét tükröző munkáról van szó. A mű több mint száz évvel ezelőtt irodott, szerzője kortársa volt Napoleonnak, sőt időnkint bizalmasai közé is tartozott. Műve azonban csaknem teljesen ismeretlen a mai közönség előtt, viszont egy század távlatából visszaidézve sem vesztette el elevenen ható erejét, sőt legtöbb megállapitását ma sem találhatjuk hibásnak, vagy idejétmultnak.

Benjamin *Constant* érdekes röpiratáról van szó, amelyet 1814-ben adott ki Napoleon ellen. A röpirat cime igen hosszu, körülbelül igy hangzik magyarul: *A hóditás és a bitorlás szelleméről vonatkozásban az európai civilizációval.* Az egyik berni kiadóvállalat most német forditásban az eredeti röpirat cimlapjának hasonmásával kiadta Constant félig már el is felejtett művét.

Külön érdekessége a kiadásnak, hogy Hans *Zbinden* forditotta és ő is irt a kötethez bevezető előszót. Hans *Zbinden* neve kitünő csengésü a mai válságirodalomban, amely a legkülönbözőbb oladlakról igyekszik megvilágitani az európai civilizáció megrendülésének kérdését, keresi a válság okait és az okok kiküszöbölésével a kibontakozás lehetőségét az általános erkölcsi, társadalmi és gazdasági zürzavarból. *Zbindent* főképen a válság szellemi és erkölcsi része érdekli. Ezidőszerint már nálunk is jól ismert könyve, a *Moralkrise des Abendlandes* (Nyugat erkölcsi válsága) főleg az erkölcsi biztonság s a vallásos hit megrendülésében látja azt a tényt, amely Európát a lejtő szélére juttatta. Másik kevésbbé ismert, de szintén kitünő könyve a *Wege zu schöpferischer Freiheit* (Utak teremtő szabadsághoz), amely a munka, művelés és hit helyzetével foglalkozik a jelenlegi időkben. A mai kor megrendülésének egyik fő okát abban látja, hogy a mai ember elvesztette érzékét az igazi nagyság iránt. Az összeomlást az idézte elő, hogy a belső szellemi nagyságból sarjadt Eszmények elveszitették a hatóerejüket, a tömegek és a számok hatalmában kezdtek riadtan és vakon hinni. A nyers anyagi erők durva rohama leütötte a szellemiség fejéről a királyi koronát.

Európa nagy átalakulás forrongó válságában vajudik. De ez az átalakulás kivülről jön, pedig minden átalakulásnak belül kell kezdődnie. *A világtörténelem legnagyobb változásai nem azok voltak, amelyeket a kortársak hangos szóval kiáltottak ki.* A világ leghatalmasabb átalakulása, a kereszténység, szerény csirából indult ki, amelyet az egykoru világ jelentéktelen kis provinciális esetnek minősitett s Judeán kivül alig is vett róla valaki tudomást, isteni ereje azonban végigharsogott az egész világon s uj képet adott a világnak s uj lelket az egész emberiségnek.

Zbinden szerint: „Mint a természetben, ugy másutt is a mélyen átformáló csöndben, elrejtve megy végbe. A halknak, a láthatatlannak, az észrevétlenül növőnek, a katakombák erejének, amely a világot sarkaiból kiforditja — nem ismerjük-e félre ma is, mint ahogy a multban is igen soká elnéztünk fölötte?

Benjamin Constant és Napoleon

Benjamin *Constant*, aki a maga korában egészen kivételes merészséggel szembeszállt a szabadság védelmében Napoleon zsarnokságával, maga több mint egy évtizedig nyögött érzelmileg *Mme de Staël* sokszor megalázó szolgaságában. Ennek a szolgaságnak, lelki megbilincseltségnek szenvedései érlelték benne ilyen izzóvá a szabadságvágyat, amelyet ellentétes területen próbált kiélni, mikor bátran és következetesen sikra szállt kora két legnagyobb és legkegyetlenebb zsarnoksága: *Robespierre* és *Napoleon* uralma ellen.

Zbinden Constant műve elé irt remek bevezetésében ismerteti a szerző egyéniségét, szerepét a napoleoni uralom alatt és röpiratának keletkezését, lényegét és megjelenésének körülményeit. A magyar közönség Benjamin *Constantnak* inkább szépirói működését ismeri. *Adolphe* cimü regénye a francia irodalom remekművei között szerepel, mint egyik tökéletes példánya a kisformátumu, de bámulatos lelki elmélyedésü, analitikus szerelmi regényeknek. Benjamin *Constant* azonban nemcsak szépiró, sőt elsősorban nem az, hanem aktiv és igen tehetséges politikus is és kitünő politikai iró, *Talleyrand a világ legnagyobb publicistájának tartotta.* Zbinden szerint élete végéig világos okfejtéssel, következetes meggyőződéssel, sokszor cinikus élességgel harcolt a deszpotizmus ellen. De nemcsak az önkényuralom halálos mérgeire mutatott rá, hanem *a szabadság veszedelmeire is.* Általában mint legszilárdabb meggyőződését hangsulyozta, hogy *a legtisztább szabadságeszmék jegyében indult forradalom is — és minden forradalom — végül szükségszerüen zsarnokságba, szellemi és társadalmi reakcióba csap át.*

Constantnak gyakran szemére hányták és röpiratának erejét is azzal próbálták gyöngiteni, hogy maga is szolgálta Napoleont, de aztán hütlen lett hozzá. Majd már a röpiratának megjelenése után, amikor Napoleon Elba szigetéről visszatért, a száz nap föllelkesült mámorában ismét a császár hivei közé szegődött. *Zbinden* ezzel szemben kifejti, hogy *Constant* nem személyekhez, hanem elveihez volt hü. Amikor látta, hogy Napoleon a szabadság elnyomójává lesz, szembefordult vele. Mikor azonban Elba szigetéről visszatért, Constant azzal áltatta magát, hogy *a császár okult a mult tapasztalataiból* s kész most már alkotmányt és nyugodt és békés fejlődést biztositani a francia népnek.

Constant szemében az államforma maga mellékes volt. Nem ragaszkodott sem a monarchikus, sem a köztársasági formához. Az volt nála a főkérdés, menynyiben biztositja bármelyik államforma a legtöbb egyéni szabadságot. A deszpotizmust elvetette, mert az szerinte mindig föltétlenül olyan démonokat szabadit fel, amelyek a kultura és a gazdasági élet virágos mezőit letiporják. Maga részéről *legjobbnak az örökletes alkotmányos monarchiát* tartotta a legalkalmasabb kormányformának s szeme előtt mint követendő példa Anglia kormányzása lebegett.

Constant Napoleon ellen intézett emlékiratát már 1805-ben elkezdte, de abbahagyta. Később mikor egész Európa kezdett fellélekzeni s megalakult a nagy Alliance a zsarnoki iga lerázására, ő is uj harci kedvvel vette elő ujra a régi fogalmazványt s lázas munkába fogott. Ennek a munkának eredménye a *De l'esprit de Conquête et de l'Usurpation.* „Szinte egyetlen markolással formálódott kristályos világossággá és keménységüvé — irja Zbinden —, Constant sem azelőtt, sem azután nem érte el az irodalmi és politikai remeklésnek ezt a magasságát. Hatalmas, lapidáris formákban bontakoznak ki benne a harcias deszpoták és hatalombitorlók vészthozó alakjai. A kis mű éppen ugy a legjobb alkotás, igazi chef d'oeuvre Constant politikai irásai közt, mint az *Adolphe* szépirodalmi művei sorában.

Constant 1813 Szilveszter estéjén tette oda a pontot emlékirata végére, amely kemény leszámolás volt az önkényuralomnak minden fajtája ellen. *Nem szólt közvetlenül Napoleonról*, hatalmas világtörténelmi távlatban készült, *de Napoleonnak szólt minden sora.* A korzikai sorshordozó alakja borult rá mint nagy árnyék az egész müre, de mögötte felrémlett élükön Robespierre-rel a történelem nagy és kis zsarnokainak egész galériája.

Napoleon még hatalmának teljében volt Constant nem tudta, nem kerül-e életébe művének megjelenése. Egy pillanatig habozott, vajjon aláirja-e nevét, de gyorsan elszánta rá magát, hogy teljes névaláirásával adja ki. A mű 1814-ben jelent meg Hannoverben és óriási feltünést keltett. Az első kiadás a leggyorsabban elfogyott. Hamarosan kiadták angol nyelven is *Mme de Staël* előszavával s 1814 nyarán már negyedik kiadás készült belőle. A kritika a legelismerőbben nyilatkozott róla. *Louandre* a politikai irodalom klasszikusai sorába, *Machiavelli*, *Bossuet* és *Montesquieu* művei mellé állitja.

A hóditó háboru természetrajza

Constant nem itéli el föltétlenül a háborut. *A háboru nem eleve és nem mindig rossz,* — állapitja meg. *A legszebb és legértékesebb emberi tulajdonságok kibontakozását segiti elő,* a hősiséget, a bátorságot, az áldozatkészséget. *Az embert lelki nagyságra, ügyességre hidegvériségre neveli.* De a háborunak a nép szelleméből kell kisarjadnia. Vannak népek, amelyeknek helyzete és lelkisége szükségszerüvé teszi a harcias szellemet. *A megtámadott népnek föltétlenül védelmeznie kell hazáját,* itt tehát a pacifizmus bün a legszentebb kötelesség ellen. Lehet, hogy más helyzetek is arra kényszeritenek egy népet, hogy fegyvert fogjon, ami az ókorban és a középkorban gyakran előfordult.

Constant párhuzamot von a régi világ háboruja és a korabeli háboru között. Szerinte a régi világ háboruiban a nép visszatért az egyszerübb erkölcsökhöz, megvetette a fényüzést, igen nemes vonásokat fejlesztett ki magában, nagylelküséget, hüséget az adott szóhoz s a megkötött szerződésekhez, a vitéz ellenfél megbecsülését, sőt a legyőzött ellenfél kiméletét is. A háborunak tehát voltak bizonyos mértékben jótékony hatásai is.

Saját kora háboruiról megállapitja, hogy annak sem fegyverei, sem hadviselési módjai nem alkalmasak az egyéni kiválóságok fejlesztésére. A népek már a békére vannak beidegezve, a harcias hagyomány a régi idők elsülyedt emléke. Az ő korában már *a békeszeretet vált a népek legszebb erényévé annyira, hogy egy hadvezér sem meri nyiltan bevallani hóditó céljait.* A háboru végeredményében ugyanazt a célt szolgálja, mint a békés csere, birtokába jutni azoknak az idegen javaknak, amelyek után az ember áhitozik. Ezt azonban most a megszervezett és biztositott kereskedelem utján éri el.

Az a kérdés nem egyszerübb és olcsóbb módja-e a háboru ennek a megszerzésnek, ha erőszakos is? Constant ezzel szemben kifejti, hogy a népek egyetlen célja, korának közfelfogása szerint a békés jólét, a békesség és nyugalom, mint a jólét és az ipar forrása. *A háboru sem az egyesnek, sem a népeknek nem hoz olyan előnyöket, mint a békés munka s a rendezett kereskedelem, mert a háboru sokkal többe kerül, mint amennyit jövedelmez, sokkal több áldozatot követel, mint amennyi haszonnal jár.*

Ugyancsak a saját korabeli állapotok jellemzéseképpen hozza föl Constant, hogy abban a korban, amely mindent a haszon szempontjából néz, a harci dicsőségnek elébe helyezi az élvezet kielégitését, a győzelmi ünnepnek a zsákmányolást. Ezek azok a vonzóerők, amelyek a háborura sarkalnak. Constant szerint meg kell rémülni attól a katonai szellemtől, amelynek ilyen ösztönzői lehetnek.

„Négyszázezer jól iskolázott, jól felfegyverzett egoista — irja Constant —, tudván, hogy sorsuk halált adni vagy kapni, tisztában lehet azzal, hogy tanácsosabb megalkudni ezzel a sorssal, mint szembeszállni vele, mert a zsarnokság, mely őket erre a sorsra itéli, erősebb náluk. Hogy vigasztalják magukat, figyelmüket a megigért jutalom felé fordítják, azoknak kifosztására, akik ellen hadba vonultak. Következésképp azzal a föltett szándékkal menetelnek, hogy erejükből a lehető legnagyobb hasznot huzzák. Nem fognak sem a legyőzött iránt részvétet érezni, sem figyelmet a gyöngével szemben, mert a legyőzöttben, aki szerencsétlenségére birtokában van valaminek, csak az akadályt látják maguk és az áhitott cél között. Hideg számitás öl ki kedélyükből minden természetes indulatot, kivéve azokat, amelyek az érzékiségből fakadnak. Egy nő látása talán meginditja őket, de egy aggastyáné vagy gyermeké már nem. Ami gyakorlati tudásuk van, az legfeljebb arra szolgálhat nekik, hogy jobban dolgozzák ki a mészárlásra és rablásra kiadott parancsokat".

Arra is rámutat Constant, hogy *a hóditás rendszerében játékossá lesz, azzal, hogy életét teszi fel a kockára.* S minden játékos erkölcstelen, mert azzá teszi az állandó bizonytalanság. A katona, aki hazájáért harcol, csak keresztül tör a veszélyen. Mint végső cel a dicsőség, a nyugalmas élet és a szabadság int felé. A telhetetlen hóditó eszközére azonban egyik ország elpusztitása után a másik ország elpusztitása, vagyis a véletlennel való játék után ujra meg ujra csak a játék a véletlennel, azaz az állandó bizonytalanság.

A hóditók maguk sohasem merik nyiltan bevallani ezt a céljukat, hanem tetszetős jelszavak mögé rejtik; nemzeti becsületről, határok célszerü kikerekitéséről és más efféléről beszélnek. Sokszor a kereskedelmi érdekek biztositását hozzák föl. „De lehet-e kereskedelmi érdekről beszélni — kérdi Constant —, amikor az országot ifjusága virágától fosztják meg, tehát a földmivelést, a gyárakat, az ipart a munkás kezektől?

A francia forradalom felalálta a legképmutatóbb, hóditó célokat leplező jelszót, ez az, hogy megszabaditja a népeket a rájuk nehezedő zsarnoki uralomtól s ezért megtámadtak és lemészároltak békés, megeleégedett népeket, amelyek nyugodtan éltek törvényes kormányzataik alatt és vágóhidra vitték saját polgáraikat s mindezt az emberi jogok szent nevében.

Azután sorra veszi Constant mindazokat a hátrányokat, amelyekkel a hóditó háboru jár. A népek, még a hóditók sem remélhetnek semmit a háborutól, egy haszontalan háboru pedig a legnagyobb bün, amelyet egy kormányzat elkövethet. Az ilyen háboru minden társadalmi biztositékot megingat, a szabadság minden fajtáját veszélyezteti, sért minden érdeket és biztonságot, ránehezedik a sorsokra s alátámasztja a belső és külső zsarnokság minden formáját. *A jelen szenvedéseivel csak a jövő szenvedéseit vásárolja meg.*

Öröklött és bitorlott hatalom

Emlékirata második részében azt fejtegeti és bizonyitja Constant, hogy az erőszakkal megszerzett hatalom szükségképpen zsarnokságra vezet. Azután sorra letárgyalja, milyen hatással van az önkényuralom az emberi lét legkülönbözőbb viszonylataira, főképen pedig, hogy milyen hátrányos és gátló a szellemi fejlődés egész körére.

Mindenekelőtt párhuzamot von az öröklött és a biztositott hatalom megnyilvánulásai közöt. Az összehasonlitás minden vonatkozásban az öröklött hatalom birtokosának javára üt ki, aki a hatalom légkörében nevelkedett abban a tudatban, hogy egyszer majd át kell vennie a hatalmat, amelyet természetszerüen a hatalom szellemében gyakorol. Aki erőszakkal szerezte meg a hatalmat, ki van téve mindenféle összehasonlitásnak. Igazolnia kell feltörését, jogszerü megokolást kell adnia az erőszaknak. Hogy a hatalmat, amely jog szerint nem illeti meg, továbbra is megtarthassa, az erőszak folytatására van szüksége, ami következésképen zsarnokságra vezet. *A bitorló hallgatagon kötelezte magát, hogy ilyen nagy szerencséért állandóan nagy teljesitményekkel fizet.* „A franciáknak minden negyedévben valami ujat és meglepőt kell adni, — mondta Napoleon és eszerint is cselekedett. *Nagy baj azonban, ha valaki a feltünés kedvéért és nem a közjó érdekében van nagy dolgokra kötelezve.*

Constant egyik érdekes axiomát a másik után sziporkázza szét, miközben a levont párhuzamból következtet. *„Inkább a királyok tétlen restsége, mint az usurpatorok serénysége"* — állapitja meg. Az usurpator igyekszik sikert sikerre halmozni, mert abban a meggyőződésben van, hogy a siker mossa multját tisztára. Éppen ellenkezőleg — mondja Constant —, ha egyébként nem volna is romlott, a siker szükségképpen megrontja. A törvényes uralkodónak a mult, a hagyomány szövetségese. Az usurpator nem hisz a jogban, amelyre hatalmát alapitja s a tiszteletben, amelyet magának követel s jogszerütlenségének kisértetei üldözik.

A jogszerütlenül szerzett hatalom egyetlen támasza a fegyveres erő. Ez az erő szükséges a hatalom megszerzésére és az marad megtartására is. Ezt a fegyveres erőt a folyton megujitott háboruk igazolhatják és tarthatják állandó készenlétben. Ezért a deszpota mindig háborus szellemü is. A háboruk adják neki az ürügyet, hogy állandóan testőrséggel vétesse magát körül s hogy ezt a testőrséget céljaira befegyelmezze. A tömegeket állandóan hóditásokkal kell elvakitania, hogy ne vegyék észre az ősi jogok hiányát.

A monarchikus hatalomnak a régi nemesség ad fényt és támaszt. *A bitorló ellenséget lát minden nemességben, amely régibb az övénél.* Azért az uszurpator uj nemességet teremt, amely azután szolgai vak eszköze. De *szolgáivá kell lenniök a nép képviselőinek is, nehogy uraivá legyenek.* A politikai tuszok közül legfélelmesebb az a gyülekezet, amely egyetlen embernek vak eszköze.

A jogszerütlen hatalom s egy biztositott, öröklött abszolutizmus közül az uóbbi kevésbbé veszedelmes és sokkal elviselhetőbb. Az abszolutizmus számüzi a szabadságot, nem engedi meg semmilyen formában, de az usurpatosnak kellenek ezek a formák, hogy igazolja annak a hatalomnak ledöntését, amelynek helyét elfoglalta. De mikor ezeket a formákat kezébe veszi, egyben megszentségteleniti őket. Egyik kezével sujtja a népet, hogy elnyomja, a másikkal sujtja azért, hogy egy látszatközvélemény helyeslésének ábrándképét kikényszeritse. Az abszolut uralkodó elnyomja a szabadságot, de egyebet nem követel. A bitorló ugyanezt teszi, elnyomja a szabadságot, de egyben megköveteli a közvéleménytől, hogy helyeselje ezt az elnyomást. Ha a szultán nincs megelégedve vezirével, selyemzsinórt küld neki. A vezir meghal s ezzel az ügy befejezést nyer. Mindenki hallgatagon tudomásul veszi s gondolhat magában, amit akar. Az usurpator is végez ellenfelével, de ezzel még nincs vége: *kikényszeriti hozzá a közvélemény helyeslését, vagyis még azt sem türi, hogy cselekedeteiről mindenki azt gondoja, ami neki tetszik.*

Érdekesen mutat rá arra, a francia forradalom eseményeit vizsgálva, mért fogadták az emberek olyan vonakodva a szabadságot, amelyet a forradalom kinált. Egyszerü a magyarázata: *a szabadság törvényei százszorta szigorubbak voltak, mint amilyen kemény és nehéz a zsarnokság igája volt.* Emellett az a téveszme gyökeresedett meg, hogy *a deszpotizmus okvetlenül szükséges a szabadság alapjainak megvetéséhez.*"

De miért? Egyszerüen azért, mert a szabadság, amit adtak, *nem az a szabadság volt,* amelyet az akkori idők népei kivántak. A forradalom a mintát az antik köztársaságoktól vette, azoknál pedig *a szabadság egészen más értelmü volt, mint a mai emberek szemében.* Ezekben az aránylag kis közületekben a szabadság a hatalom gyakorlásában való közvetlen részvétel volt, ami annyira kielégitette az embereket, hogy kedvéért inkább feláldozták sok egyéni szabadságukat. A nagykiterjedésü államokban bonyolult kormányzati rendszerekben lehetetlenség, hogy minden egyes polgár résztvegyen a hatalom gyakorlásában, a polgárnak ez nem nyujt örömet, ragaszkodik tehát ahhoz, hogy életét gát nélkül, saját kedve szerint, mennél csekélyebb korlátozás közt folytathassa. Ez szemében a szabadság eszménye.

A deszpotizmus által megalapozott és biztositott szabadság igy fest *Constant* szerint. Kiváltság nem nehezedik a polgárokra. De a gyanusakat mindennap kihallgatás nélkül megbüntetik. Az erény lesz az első és egyetlen kitünőség, de az üldözők és erőszakosak jutnak egy rémuralomban a patriciatushoz. A törvény védeni fogja a birtoklást, de a gyanus emberek és osztályok vagyonát kisajátitják és igy tovább.

Arra is nyomatékosan rámutat Constant, hogy a bitorlott deszpotizmus szétzuzza és megsemmisisti az erkölcsöt, amely a biztonság légköre nélkül nem létezhet. Ha nincs bizonyosság afelől, hogy az ártatlanság védelmet lel, nem lehet szó erkölcsről. A pestislátogatta városokban, ahol megszünt minden biztonság, mindig erkölcstelenség ütötte fel fejét.

Végül arra is rámutat az emlékirat, hogy minden szellemi élet lassan és fokozatosan elsorvad az usurpator uralma alatt. Éppen azért egyetlen nép sem fogadhatja el az ilyen deszpotizmust, legfeljebb fáradhatatlanul és erőtlenül lerogy, ha nyakába teszik az igát, mint ahogy a kimerült kereskedőt, aki uton van, bár tudja, hogy az erdőben rablók vannak, végül elnyomja az álom.

Ez azonban nem lehet tartós állapot.

KÁLLAY MIKLÓS

Látogatás Budapest első „párisi" festőiskolájában

Az Erzsébet-tér virágzó bokraira, a Nemzeti Szalon üvegtetős épületére nyilnak *Koffán* Károly műtermének hatalmas ablakai. Félévvel ezelőtt még 2—3 fiatal művész dolgozott szorgalmasan a nagy teremben, — ma sokan ülnek egymás mellett az alacsony és magas székeken; fiatalok és idősebbek, minden figyelmükkel a modellen csüggenek. A legfiatalabb magyar festőiskola párisi mintára egyforma munkaalkalmat nyujt az elismert és kiforrott művészeknek és azoknak is, akik most csiszolgatják tehetségüket, hogy egy vagy két év mulva majd bejuthassanak a Képzőművészeti Főiskolára.

Egyszerü, de izléssel berendezett terem fogadja a belépőt. A helyiség egyik végén áll a dobogó, másik végén mosdó, a falra felszerelt polcok, fiókok. Az iskolás csin hangulata keveredik a komoly könyvtárakéval és a festő-műtermek sajátos izével. *Fiatal szőke lányok mellett ősz haju, több sikereket megélt művészek ülnek és: rajzolnak.* De nemcsak fiatalok és idősebbek adnak találkozót a különös műteremben, — egymás mellett tanulnak, vagy inkább „gyakorolnak" a magyar művészet legkülönbözőbb irányzatainak mesterei is. Igy találkozik sok ki nem egyenlitett ellentét egy-egy délelőttre, délutánra vagy pár percre a legfiatalabb hazai szabad-festőiskolában.

Az intézmény megszületésének körülményeit az ötlet mesterétől, egyik legkiválóbb fiatai grafikusunktól: *Koffán* Károlytól tudakoljuk. Első terveiről igy számol be:

— Régi tervem ez az iskola. Párisban sokat tanulmányoztam a hasonló intézményeket s ami ezekben engem elsősorban megkapott, az a közvetlenség volt. A merevség teljes hiánya. *Az az érzésem, hogy teljesen szabad vagyok, mert ez alapfeltétele a művészi megnyilvánulásnak. De ez a szabadságérzés nem jelent bohémséget, zabolátlanságot. Ozt szeretném elérni, hogy aki hozzám belép s munkához kezd, mig itt van, csak eggyel foglalkozzék: szeresse a szépet.*

— Fontos azonban, hogy mindenki otthon érezze magát, ne érezze, hogy az iskolában valami is öncélu lenne. *Aki az iskolába belép, egyenrangu lesz a művészet szeretetében és a szép keresésében. Ezért jönnek szivesen a legkülönbözőbb mesterek és művésznövendékek az iskolába.*

— A műterem teljes mértékben szabadiskola jellegü. Munkájáról senki nem tartozik számadással senkinek. Igy senki nem érezhet kényszert vagy megkötöttséget.

A fiatal mester délelőtt korrigál, természetesen csak azoknál a növendékeknél, akik kifejezetten tanulni akarnak. Akik kifejlett művészek, csupán azt és ugy rajzolják, ahogy nekik tetszik. Sántikáló hasonlattal élve, gyakorolni járnak az iskolába, ahogy az atléta is rendszeresen keresi fel a sportpályát. A növendékek is másfajta oktatásban részesülnek, mint a különböző akadémiákon vagy művészeti iskolákban. Az iskola kerüli a jelszókat, nem ismeri a modern és klasszikus fogalmát, azt vallja: modern az, ami jó.

1 perces és 3 órás órák

— Giotto ma is modern és Leonardo is az, — vallja a fiatal mester. — Mindig modern lesz, aki emberségünkhöz tud szólni. Igy értelmezem a modernség fogalmát s ilyen értelemben szeretném, ha minél modernebb lehetnék.

Tovább kérdezzük véleményét. Firtatjuk: milyen tapasztalatokra tett szert rövid pedagógiai munkássága alatt, vagy helyesebben: milyen pedagógiai elvekkel látott feladata megoldásához?

— *Minden ember külön egyéniség* — folytatja beszámolóját. — *Hát még a művész! Hát még a tehetséges művész! Eljuttatni önmagához az embert, sajátos, legrejtettebb képességeihez, ezt tartom a pedagógia feladatának.* Ez a nehezebb vége a dolognak, de ambicióval csak erre érdemes törekedni. Az ember hihetetlen módon befolyásolható s *nagy a hajlama mindenkinek, hogy a más szemével lásson. Vagy ami még rosszabb, hogy a másik is ugy lásson, mint ő.*

Az iskola szellemi vállalkozás. Nem indult nagy reklámmal. *Koffán* kizárólag a művészeket értesitette, tekintet nélkül társadalmi tagozódásukra, mindazokat, akik a *Magyar Művészetért* kiállitáson résztvettek. Végiglapozzuk a vendégkönyvet s már az első oldalakon többen legkiválóbb festőink közül aláirásukkal bizonyitották, hogy komolyan érdeklődnek *Koffán* szabadiskolája iránt. Ahogy hire megy a *„párisi műteremnek"*, mind többen és többen jönnek az erzsébetéri iskolába. Mindenki jól érzi magát a szabad légkörben s aki egyszer ellátogatott *Koffán* Károlyhoz, rendszeres látogatója lesz a délelőtti vagy délutáni óráknak.

A következőkben az iskola munkamódszerére kérünk felvilágositást. Szivesen magyaráz mesterünk. A műteremben állunk, modell lép a dobogóra, figyeljük a szorgalmas ceruzákat, krétákat. Alig indultak azonban lendületnek, ujabb modell vagy ujabb póz következik. Kérdőleg nézek *Koffánra* s ő halkan magyarázni kezd.

— Minden nap reggeltől estig van modell s a háromórás póztól az egy percesig mindenki kiválaszthatja a neki legmegfelelőbbet... Hogy ez egy perces póz nem tulrövid-e? Mit lehet ezalatt lerajzolni? Valóban, *az egy perces póz alatt semmit sem lehet rajzolni, azaz semmit sem lehet lerajzolni tanulmány jelleggel, de tökéletesen vissza lehet adni a pillanatnyi élményt.* Egy majdnem tudatosithatatlan belső megmozdulást, amit a modell mozgása kelt bennünk. Ilyen rövid idő alatt a modell is *ember* lesz s nem pózokat alakit, hanem *él.*

Igy változnak a legkülönbözőbb időközökben a legkülönbözőbb pózok délelőtt és délután egyaránt. Saját művészetére terelem a szót s ezt mondja:

— Én magam is szorgalmas látogatója vagyok iskolámnak s együtt dolgozom a többiekkel. Tiz év óta nem csináltam hasonló jó rajzokat, mint az *„egy perces"* krokin. Valóságos pszihikai gyógymód, hogy az ember eldobja minden gátlását. Sokat dolgozom. Állandó munka folyik körülöttem, magam sem maradhatok tehát tétlen. Festek és metszeteket csinálok.

Igy beszél az uj festőiskola fiatal mestere. Műtermében mindenki maga kovácsolja jövőjét. Amit mond s emellett művészi tehetsége csak igéret; a bizonyság tán egy-két év mulva érik meg.

R. D.

A LEGKITÜNŐBB, LEGSZEBB HETILAP A
Képes Krónika
MEGJELENIK MINDEN PÉNTEKEN!
Kiadóhivatal: Budapest, V., Honvéd-utca 10.
ÁRA 24 FILLÉR

Házasság

FŐURI diszkrécióval már sok szerencsés, boldog házasságot hozott létre: Méltóságosasszony. Főpostafiók 304. Válaszboriték. 6415

TÁRSASAGBELI legdiszkrétebb házasságközvetitése. Telefon: négyszázhuszonegy—kilencszázharmino Doktorné Király utca 67., I. a.

TALÁLOK-E olyan korrekt gondolkozásu nyugdijképes uriembert 45—55-ig, aki egy rendes, házias, róm. kat. őskeresztény leányt 300 havi jövedelemmel, főbérleti lakással feleségül venne? Kalandor, közvetitő kiméljen. „Orgonavirág" jeligére főkiadóba. 6482

Háztartás

BALATONI gyermektelepre, kétszáz személyhez, szerényigényü, megbizható, katolikus, perfekt főzőnőt, konyhalányt, háziszolgát, esetleg házaspárt keresek junius 15-re. Jelentkezés délelőtt 10 óráig vagy levélben.

KÖZÉPKORU nő háztartásba ajánlkozik, intézetbe vagy kórházba, esetleg magános háztartásba, lehetőleg Pest környékére. Madár Vilma, Dunakiliti. 6476

URASÁGI szakácsnő azonnalra ajánlkozik. Szives zárt levelet kér „Urasági szakácsnő" jeligére, Szászhalombatta, Franciska-tanya, Fejér megye. 6475

Állástkereső nők

AGILIS, sokoldalu fiatal hölgy irodai, titkári elfoglaltságot keres fürdőhelyen, pensioban, családnál. „Representativ őskeresztény" főkiadóba.

KÖNYVELÉSBEN, levelezésben és irodai munkákban gyakorlott perfekt gyors- és gépirónő, kereskedelmi tanfolyamot végzett fiatal, őskeresztény urileány elhelyezkedne vidéki városban vagy falun, Erdélyben is. Szives megkereséseket Kasztor, Miskolc, Postafiók 135 címre kér. 6477

Különféle

Gyermeknyaralónak
ALKALMAS HÁZAT keresek egészséges vidéken. „Kaszap István-gyermeküdülő" jeligére Christophoroshoz, Kossuth Lajos-u. 5.

Kertiszék
keményfából, elsőrendű, összecsukható, P 5.60.
FRIED, Király-utca 44.

Oktatás

HÁZTARTÁSI-GADZASÁGI SZAKTANFOLYAM HÓDMEZŐVÁSÁRHELY
A SZENT DOMONKOS-RENDI nővérek vezetése alatt álló kétévfolyamos iskola. Megtanitja mindazt, amire egy gondos házi-asszonynak szüksége van. Azonkivül gép- és gyorsirást, könyvvitelt, kivánatra német nyelvet. Jelentkezni lehet IV. polgárival vagy VIII. elemivel.

Telek

BÖRZSÖNYLIGETEN a magyar Svájc
uj nyaralótelepén, ujonnan tervezett modern forrásstrand mellett, a turisták paradicsoma, szép kilátással, erdős
TELKEK
250—400 □-ölesek, ölenként 4—5 pengő propaganda-ár mellett, készpénzért kaphatók:
PARCELLÁZÁSI IRODA, Budapest, Baross-tér 17., I. em. 9. Telefon: 424—373.
Dijtalan kiszállitás!

Bélyeg

Bélyeget,
mindenfélét vesz: KASZAB, VII., Károly-körut 3/a.

BÉLYEGGYÜJTEMÉNYT komolyabb tartalommal, régi levelezést 1850—1880-ig veszek. Nád Ede, Budapest III., Vörösvári-ut 40. 6391

Üzlet

PENZIÓ Balatonföldváron, 14 szobás, adómentes, eladó. Pf. 218. Szeged. 6478

Könyvek

KÖNYVEKÉRT, könyvtárakért legtöbbet fizet Simon, Üllői-ut 16. 6480

Lakástakaritás

LAKASAT tükörfényessé és féregmentessé teszi Grebenár Károly ablak- és lakástakarító vállalata, Budapest XI., Tengernagy-utca 5. Ugyanitt tiszta méhviaszból készült beeresztő krém kapható. Telefon: 259—180.

Irógép

TRIUMPH irógépek magyarországi vezérképviselete Édes és Decsy, Budapest, Akácfa-u. 13. Telefon: 222—624.

Magánnyomozó

SZABÓ ÖDÖN legolcsóbb MAGÁNNYOMOZÓ
Rákóczi-út 47. Telefon 130—571.

Vas- és rézbutor

GYERMEKKOCSI, gyermekágy, babakocsi, gyermekszék legolcsóbban Prohászka gyárból, Gróf Zichy Jenő-utca 46. Fiók: Üllői-ut 7.

Keresek és kínálok

nagyszámu megbizóim részére Pest és környékén HÁZ és TELEK INGATLANOKAT, továbbá az ország egész területén MEZŐGAZDASÁGI ÉS SZŐLŐBIRTOKOKAT NAGY IRODA, Baross-tér 17 Telefon: 424—373.

Társ

URI KÖRÖK KERESZTÉNY TŐKE TÁRSULJON
TŐKE KERESLET
1.000 P-től — 850.000 P-ig
ELŐRÖLTSÉG NINCS!
PÉNZRE FEDEZET VAN
Kössön CSENDES TÁRSULÁST
1.000 P után
havi 30—60 pengő haszonnal
ELADÓ — ÁTADÓ üzletek kaphatók
Forgalmi Iroda
Rákóczi-ut 61. III. em. 6.

Expressz fotó
Váci-utca 19. 3 kép 2.40 pengő

Hangszer

Olcsón jó hangszer
Sternberg
Rákóczi-ut 60.

TANGÓHARMONIKA, ZONGORA, HEGEDŰ
REMÉNYI Király-utca 58. legolcsóbb. Ingyen árjegyzék

HARMONIUM négyoktávos, iskolák részére legolcsóbban Szieber Ferenc harmoniumkészitőnél, II., Mecset-utca 19., I. 33. Ugyanott harmoniumjavitást vállal. 6341

Zongora

ZONGORA PIANINO, HARMONIUM
vétel — eladás
bérlet — csere — javitás
Sternberg
VII., Rákóczi-ut 60.

SCHOLZE UJ RÖV. ANGOL, FŐURI DRB. PRIMA ZONGORÁK. 1600-TÓL. KERNÁCS, RÁKÓCZI-UT 13. 3959

VENNÉK ZONGORÁT vagy PIANINÓT sürgősen KÉSZPÉNZÉRT. T.: 115—934. Pozsonyi-ut 1. Virágüzlet. VIDÉKRŐL IS. 3959

Vásároljon a forrásnál!
Az ország egyetlen zongoragyára
MUSICA
VII., Erzsébet-körut 43. (Royal) Telefon: 222—282.
ZONGORÁK, KIS PIANINÓK GARANCIÁVAL.
BÉRLET, CSERE, VÉTEL, JAVITÁS, HANGOLÁS.
Kérjen díjmentes ajánlatot!

Németbirodalmi pianinók és zongorák
ujak és használtak, alkalmi vételek Grimm mesternél, József-körut 65. szám

ZONGORÁK, harmóniumok eladása, vétele, bérlete. Mendölné, VIII., Bezerédy-u. 10. Telefon: 140—352. Keresztény cég. 6325

ZONGORÁT VAGY PIANINOT sürgősen vennék VIDÉKRŐL IS, ár, gyártmány közlésével. Stróki, Aréna-ut 9., földsz. 2. Telefon: 223—370.

FIGYELMÉBE ajánlom RÁKÓCZI-UT ÖTVEN, ZONGORATERMEMET. Rengeteg zongora, pianino vásárolható feltünő olcsón, csekély részletre is. 3859

TIPOLD RÁKÓCZI-ÚT 61. (Divatcsarnokkal szemben). Zongorák, harmóniumok nagy választékból olcsón. Vétel, csere! Keresztény cég

EHALL Andrássy-ut 15. sz.
Legnagyobb keresztény vállalat. Zongorák, harmóniumok. Eladás, vétel, kölcsönzés.

Lakberendezés

LAKBERENDEZÉSÉT legnehezebb műbutorától legegyszerűbbig legelőnyösebben értékesitheti Butor-üzlet, Király-utca 112. Telefon: Négyszázhusz—Kilencszázhatvanöt. 6403

Fotelágy
ujdonságok (nem műrostos) ZÁVODSZKY kárpitosnál, Sip-utca 4 szám. (Rákóczi-utnál.)

jó befektetés:
ÉBNER BUTOR
VIII. KAPPFENSTEIN-U. 2/a

GLORIA Ágydivat
Fotelágy, kanapéágy
Egy mozdulattal nyitható, csukható. 10 évi jót. GLORIA KÁRPITOS ÜZEM, THOKÖLY-UT 89

Fotelágy Rekamié
nagy választék, szolid árak. Készitő: Nagymező-u. 27. kárpitos.

ÉVA ÁGY
Fotelágy és kétszemélyes kanapéágy. Egy mozdulattal nyitható-csukható. VII., Alpár-utca 10. Telefon: 428—669. 481

10 RAKTÁRBAN
100 KÉSZITŐ
1000 BUTORA
Universal
MŰBUTOR-, IRODABUTORGYÁR
VII., WESSELÉNYI-U. 4
Telefon: 226—692, 226—693.

Még mindig...
előnyösen vásárolhat KOMBINÁLT BUTORT (fizetési könnyitéssel is.) WESSELÉNYI-UTCA 11. BUTORÜZLETBEN.

LÁSZLÓ BUTOR
MEGBIZHATÓ ÉS OLCSÓ
JÓKAI-U. 6.
BEJÁRAT AZ Ó UCCÁBÓL

Ruházat

KULACS VIHARKABÁT
HÁTIZSÁK, KENYÉRZSÁK
Molnár Gyula
VII., Károly-körut 3/c.
Sarokház. T.: 427—575.

NUTOVITS fizet legtöbbet ruhákért, fehérneműkért, cipőkért, szőnyegekért, zálogban levő minden tárgyért. Üzlet. Népszinház-u. 26. T.: 340—967. Hivásra jövök. 4243

HORRIBILIS árakat fizetek használt férfi- és egyenruhákért, saját üzletem részére. Frost, Kazár-utca 5. Telefon: 426—772. 3946

Tökéletes szabásu
BUNDÁT
PILÁT SZUCSTŐL, Budapest IX., Ferenc-körut 32., II. emelet.

Kalapja piszkos, formátlan?
Szakszerűen tisztitja, formázza Lampert kalapos mester, Jókai-tér 6. (Udv.) Női kalapalakitás is. T.: 31—60—42. Postán utánvét.

Óriási árakat
fizet használt férfi- és egyenruhákért és cipőkért saját üzlete részére Feldmann, Klauzál-u. 7. Telefon: 426—777.

TISZTA gyapju női télikabát középtermetre eladó. Hodor, X., Maglódi-ut 97/b. 3958

Vendéglői-, kávéházi-berendezések

Vendéglői berendezések:
SÖR- ÉS BORPULT, asztal, szék, billiárd, kugli-felszerelés, jégszekrény stb.
FRIED, Király-utca 44.

Szőnyeg

MAGYAR perzsát készitőnél vásároljon! Más helyen lerakatunk nincs. Ügynököt nem tartunk, eladás kizárólag Ferenciek-tere 3., udvarban. Békésszentandrási Házipari Szövetkezet. Tel.: 183—602.

PERZSASZŐNYEGET veszek legmagasabb árban. Sternberg, Dob-utca 2. Telefon: 224—246. 1488

A PAPAGÁJ

ÍRTA: M. ZOSCSENKO

Akárhogy is van, de most jól élünk, gyerekek. Mindenesetre jól lehet kajálni: van káposzta és amit csak akarunk... még hús is. Ünnephapokon pedig az ember még káposztás táskát is készíttethet az asszonnyal. Hiába, szép most az élet!

Ilyen élet mellett azt se tudjuk már, gyerekek, hogy mi az a koplalás. Még azt is kezdjük elfelejteni, hogyan éhezhettünk, mondjuk, 19 . .-ban. Pedig szent igaz, hogy akkoriban majd felfordultunk az éhségtől. Már egy darab kenyér is ritkaság számba ment. Ha visszagondolunk rá, el se tudjuk hinni.

Különben is az igazság az, hogy akkoriban mindenki majdnem éhengebedt. De azért a muzsikok nem is éltek olyan rosszul. A városból minden hozzájuk vándorolt: szerszám, ékszer, mindenféle drágaság.

A város gazsulált a falunak. A városi emberek hajlongtak a muzsikok előtt. Na, de hogy ez a mi muzsikjaink milyen lókötők — tisztesség ne essék szólván! Tyüh, de milyen lókötők!

Feleségem, aki — mondjuk meg nyíltan — kissé akaratos személy, egyszer levitt a faluba egy tükröt. Egy közönséges kis tükröt, olyasfélét, amilyenben az ember, mondjuk, az egész alakját láthatta. Szóval hát, gyerekek, leviszi. Azt képzelte, hogy az ünnepre legalább is tizenöt kiló lisztet hoz érte. Amilyen buta, már előre síránkozott: «Hogyan tudok majd, azt mondja, ilyen terhet cipelni?

*

Megérkezik egy faluba. De ott lenn, urambocsá', minden gazdaságban glédában állnak a faliórák, tükrök, zongorák. Na, jól festett ezek közt — bocsánat a kifejezésért — az ő kis semmi tükre.

Bemegy egy házba, hat tojást kínálnak érte. Bemegy egy másikba, megint csak hat tojást. Na, — gondolja — ezt ugyan jól megcsináltad.

— Ugyan — mondta — mit csináljak én a ti tojásaitokkal az úton. Még ha legalább valamilyen darát adnátok vagy lisztet vagy akármi mást.

De minden hiába.

— Nem lehet — mondták — nálunk mindennek megvan a hivatalos ára. Tükörért tojás jár.

Igy hát az asszony leforrázva jött haza.

Pedig akadt egy muzsik, akit a tükör meghódított.

— Csak az a kár, — mondta — hogy ilyen kicsiny a te tükröd. Különben, — mondta — a te kedvedért megszegtem volna a szabályt és adtam volna neked darát. De ilyen tükörrel nem csinálok üzletet. Nekem — mondta — olyanra van szükségem, amelyikben láthatnám a lábamat.

Hát most kérdem én, gyerekek, miért akarta ő éppen a lábát látni?

Ilyen lókötők ezek a muzsikok!

Egyszer aztán én is vonatra ültem. Vologdánál is messzebbre mentem.

Bolondos história. Egy papagájt vittem magammal.

A világ minden kincséért sem mentem volna, de az asszony nem hagyott békén.

Mondjuk ki kereken: egy kicsit akaratos teremtés. Hogy kenyere mellé ne legyen kisorosz szalonnája, arról szó se lehet! Folyton csak birizgált, birizgált: «Eridj már, eridj hát!»

Aztán a szomszédok is.

— Menjen csak, Szimeon úr. Maga dörzsölt ember, meg tudja szédíteni a muzsikokat.

Mit csináltam volna? Elutaztam.

*

De még az indulás előtt sokat tanakodtunk. Mit kellene levinni a faluba? Némelyek azt mondták: «Vigyél szalagot, csipkét.» Mások: «Vigyél kelméket, minden színben.» Ismét mások: «Üveggyöngyöket!» Uramisten, mint a vadaknak!

Kimegyek a zsibvásárra. Azt mondtam magamban: «Valami olyant kellene venni, ami már első látásra elkápráztat.»

És tudjátok, gyerekek, mit vettem? Egy papagájt kalitkával együtt. Képzeljétek csak, a nyüzsgő zsibvásáron volt egy úri dáma, valószínűleg egy régi grófné, aki cifra lim-lomját adogatta el. Mellette egy kalitka és a kalitkában egy papagáj. A papagáj egy gyűrűn ül, himbálja magát és franciául rikácsol valami ilyesfélét: «Sarman! Sarman! Sarman!»

Igy történt, gyerekek, hogy én megszereztem magamnak ezt a madarat. «Na, mondom, én most alaposan elképesztem a muzsikot.» El is képesztettem, szó sincs róla.

Nem került sokba a papagáj. Egy kis gabonát adtam érte, már nem is tudom, nyolc vagy tíz fontot.

Erre felülök a vonatra.

*

A negyedik osztályra váltottam jegyet. Körülöttem az emberek évődnek, röhögnek.

— Hova viszed a madaradat? — kérdezgetik. — Mit akarsz kezdeni vele?

— Leviszem falura — mondtam én — és becserélem gabonára. Mennyit adnak papagájokért ezen a vidéken? — kérdeztem. — Mi az áruk? Talán csak nem esett az árfolyamuk?

Nevettek.

— Ez — mondták — ismeretlen áru.

Mindjárt akadt egy pofa, aki tíz kiló rozsot kínált, de én nem fogadtam el.

Megérkezem egy faluba. Az emberek körém sereglenek. Röhögnek. Még a gyerekek is röhögnek. Pálcákkal ingerlik a madarat. A tollazata alá fújnak.

— Ez jó, mondom magamban, az áru tetszik.

Alkudozni kezdek egy derék aszszonnyal, már majdnem meg is egyeztünk az árban, de ekkor odajön egy rokkant ember, vagy valami hasonló. Olyan katonaféle.

— Megálljunk, gyerekek — mondja. — Ez csalás. Ez nem igazi papagáj, azt kiáltja: «Durák». De ez, olyanokat motyog, amiket nem lehet érteni.

Ez az átkozott rokkant elrontotta az üzletet. A derék asszonyság, már csak tizenöt kilót akar adni.

Tovább megyek.

*

Egy másik faluba, megint egy másikba. De nem kérnek belőle. Röhögnek, a tollazata alá fújnak, de nem akarják. Akadnak ugyan, akik megvennék, de ezeket bántja, hogy nem «durákot» mond.

Két napig házaltam, gyerekek, a madarammal. Térdig jártam a lábamat, hullafáradt voltam... El se tudom mondani.

Most már habozás nélkül odaadtam volna tíz fontért. De még csak tíz fontot sem akartak érte adni.

— Beteg ez a madár — mondták.

És igaz is, a madár le volt strapálva: Az út, meg hogy a tollazata alá fújtak, meg aztán kétszer-háromszor le is ejtettem...

Ekkor egy kis öreg azt a tanácsot adta, hogy menjek el egy távolabb eső faluba. «Mert, azt mondja, itt a vasút mellett az emberek el vannak kényeztetve. Már azt sem tudják, hogy mit akarnak.»

Igy hát elindultam.

*

De az út hosszú volt. És a hőség! És a por, ami csiklandozza az ember orrát. Most aztán igazán végleg kimerültem. És látom, hogy már a madár sem bírja tovább. Leszállt a gyűrűről, a kalitka fenekén telepedett le, egészen felborzolva és már az eleséghez sem nyúlt.

— Csak idő előtt ki ne múljon — mondom magamban. — Nem jól néz ki. Még csak ez hiányozna — mondom — ez nagyon buta dolog lenne.

És most már összeszedem az erőmet és egyre gyorsabban ügetek.

Este felé megérkezem abba a faluba, amelyik éppen nekem való volt.

— Nana, madaram — mondom — csak még egy kis bátorság!

Bemegyek az egyik házba.

— Nem volna szükségük egy papagájra? — kérdem.

— De igen — feleli a muzsik. — Mennyit kérsz érte? Mutasd, hadd látom.

Meg akarom neki mutatni a papagájt és látom: az én madaram a hátán fekszik, szétálló lábakkal.

Az én muzsikom méregbe jön.

— Ejha, hát te — mondta — döglött madarakkal kereskedel?

Akkor bizony kis hijja, hogy sírva nem fakadtam. A papagájt kidobtam és a kalitkát is el akartam hajítani. A muzsik ekkor közbeszólt. Még csak ez hiányzott.

— Állj — mondta — ne dobd el azt a kalitkát, adok érte hat tojást.

És adott is.

— Kár — mondta — hogy a madarad kimult. Adtam volna érte ötven kilót — mondta. — Nincs semmi a világon, ami jobban tetszik nekem, mint a papagáj.

Koffán Károly

Koffán Károly önarcképe

Egykor majd kórtünetként fogják említeni, hogy a második világháború fiatalabb művésznemzedéke főként a grafikában talált hangjára. Az ifjú festők az eredetiség és irányzatosság kísértései közepette jórészt tisztán mesterségbeli problémákkal vesződtek, a szobrászkortársaknak viszont nagyszerű készültségükkel csupán vágyakozni volt módjuk a méltó feladatok után. A rajz azonban a legtehetségesebbek kezén felszabadulás és megnyilatkozás lett, a szorongások, bizonytalanságok, szenvedések és zavarok föloldása, a vélemények kifejezése, szinte az egyetlen lehetőség az őszinteségre. Egyszerű eszközökkel, de a legmagasabb művészi igénnyel így készült beszámoló az elmúlt apokalipszisről, remek válasz a történelem furcsaságaira. Ez nem tárgykör szerint értendő, nem a tömegsírok, kegyetlenkedések és bombázások rémképeivel, hanem a stílus feszültségével.

Koffán Károly a valóság biztonságosabb köreihez kötötte sorsát ezekben a veszélyes esztendőkben. Nem fantáziált, nem hagyta magát elrettenteni az ádáz körülmények által, hanem következetesen ragaszkodott az élet független változóihoz. A nép, a tömeg mindent túl él, minden megrázkódtatást átvészel, erői védelmet nyujtanak a viharban. A „De profundis" című metszetsorozata óta a dolgozók hatalmas tömbje védte őt a kapkodás vagy megalkuvás csapdáitól, az ő munkálkodó, verítékező nyugalmuk, dolgos mindennapiságuk támogatásával túltette magát a háborús napipolitika merényletein. A mélyben élők időtlen formákat személyesítenek meg, az időszakos szólamok, divatos világnézetek hatástalanul múlnak el fölöttük, a létezés örök törvényei, szürke, de változhatatlan összefüggései határozzák meg cselekedeteiket. Koffán ettől a tempósan mozgó realitástól, ettől a ráérő egyszerűségtől tanult, az idegesség idején természetesen és közvetlenül kezelte a formákat. Mozdulatokat, alakokat, helyzeteket rögzített konturok, távlatok, rövidülések könynyed keverésével, anélkül azonban, hogy túlharsogta volna pillanatnyi jelentőségüket, kihangsúlyozta volna véletlen szerepüket. S éppen ez a póznélküli józanság, ez vált a leghívebb tükörré, nem torzult rekedt segélykiáltássá vagy ítélkező kárhomlássá, inkább dokumentatív jellegű maradt, a szónak tárgyilagos értelmében. Az emberről szólt, beesett arcáról, mohó étvágyáról, munkájáról és családjáról, amint kiállja a megpróbáltatásokat, vagy enni ad egy madárkának.

POGÁNY Ö. GÁBOR

Babkávéhoz, elektromos kávéfőzőgépek nagy választékban
Varázs szem
Kossuth Lajos-utca 11. (az udvarban) Tel.: 188-466

Budán aranyat napi áron vesz - elad SZLOVENSZKY LAJOS, XII., Krisztina-körút 77.

Mintha rugón járna ELASTIC cipőbetéttel
+ KELETI J. +
LÁBSERVICE
IV., Petőfi Sándor-utca 17
Telefon: 186—495

Briliáns, arany, ezüst vétel - eladás
Szakszerű becslés. Kereskedőktől is veszek. Somló József
Andrássy-út huszonhét. Tel.: 420-357.

RÓZSA RÁDIÓ MUZEUM KRT. 13
AMATŐRÖK FIGYELEM!
MINDEN TYPUSÚ RÁDIÓ-ALKATRÉSZ KAPHATÓ
TELEFON: 185-062

HK
Hungária Könyvnapi Ujdonságai

Lukács György:
Nietzsche és a fasizmus
Tanulmányok . . . . . ára 3.– P

Kolozsvári Grandpierre Emil:
Lófő és kora
Szatira . . . . . ára 7.– P

Osvát Zsuzsa:
Atyus
Ifjúsági regény . . . . . ára 10.– P

Pénzt akar? bútorért, szőnyegért legtöbbet fizet!
Glück
Rákóczi-út 63. és Teréz-krt 23.

NINCSEN KOTLÓJA?
Tojásait felesbe kikelteti Szabó Károly, Budapest, VIII., Luther-utca 4.
Megbízható
kelletőgépek
80-tól 32.000 tojásférőhelyig, alkatrészek ú. m. hőmérők, membránok, szabályozókat gyárt. Egy és tíznapos csibe, kacsa, liba kapható.

BÁNC-ÁGY PODMANICZKY-U. 19
Szabadalmazott műszaki ujdonságokat vesz, gyártat, terjeszt
Gerő Sándor, Budapest VI., O-utca 21

CSONKA-FÉLE BENZINMÓTOROK
A MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI ÚJJÁÉPÍTÉS SZÁMÁRA
AUTOMÓTOROK ÉS TRAKTORMÓTOROK
TELJES FELÚJÍTÁSA
CSONKA JÁNOS GÉPGYÁRA R.-T.
BUDAPEST, XI., FEHÉRVÁRI-ÚT 50. TELEFON: 258-858.

A VILÁGSAJTÓ TÜKRE

A Szovjet 5000 km-es légi útvonala a Sarkvidéken át

A háború alatt Sztálin generalisszimusz személyes rendeletére „kiépítették" azt az ötezer kilométer hosszú, Szibéria sarkvidéki tájain át vezető légi-útvonalat, amely a Bering-szoros partján a Szovjetuniónak Alaszkához legközelebb eső részén végződik. A megfelelő repülőterek, amelyeknek megépítése rendes körülmények közt tizenöt évig is eltartott volna, egy esztendő alatt elkészültek. A légi útvonal Krasznojarszkban, Délszibériában kezdődik és északkeleti irányban haladva Jakutcskon át a Lawrenty-öbölben végződik. A repülőtereket a sarkvidéki éghajlati viszonyoknak megfelelően szerelték fel. Ott, ahol a megfagyott föld soha nem enged fel, fémlemezeket fektettek le és a repülőgépek ezeken landolnak. A gépek az útvonalon éjjel-nappal, egész éven át, rendszeresen közlekednek.

„Proli-akadémia" Londonban

A londoni East-Endnek, a proletárnegyednek, saját kiállítóhelyisége van, amelyben csak ennek a negyednek a lakói állíthatnak ki. Sok közöttük az amatőr, aki egész héten dolgozik és kocavadász módra látogat csak el a muzsák ligetébe vasárnaponként, de mindig akad figyelemreméltó tehetség is. Az ezévi kiállítást egy német emigráns zsidó festő aratta le, hatalmas figurális vásznával. A neve Eugen Hersch és 1939-ben szökött meg a hitlerizmus elől Angliába. A kiállításon egyébkként kétszáz kép és szobor, kerámia és iparművészeti tárgy szerepel. Ezek az East-End Academy kiállítások komoly művészeti eseményszámba mennek és azonfelül a demokráciának demonstrációi, mert megszüntetik a művészet luxus-jellegét, közelebb hozzák a képzőművészeteket a nép széles rétegeihez is.

Cyprus veszi át Málta szerepét

Az angol hadsereg kivonulása Egyptomból teljesen megváltoztatja a helyzetet a Földközi-tengeren. Málta elveszti eddigi nagy stratégiai jelentőségét s helyét Cyprus szigete foglalja el. Ha Egyiptomban nincsen angol katonaság, Cyprus jobban tudja védeni a Szuezi Csatornát, mint Málta. Az angol hadsereg szakértői szerint, sokkal olcsóbb és könnyebb Cyprust új és egészen modern erődítménnyé és flottatámaszponttá kiépíteni, mint Málta sérüléseit kijavítani. A megejtett mérnöki vizsgálat szerint Málta helyreállítása és modernizálása 26 millió fontba kerülne és a célnak, a megváltozott stratégiai helyzet miatt, nem is felelne meg.

Hajnali fogadtatás

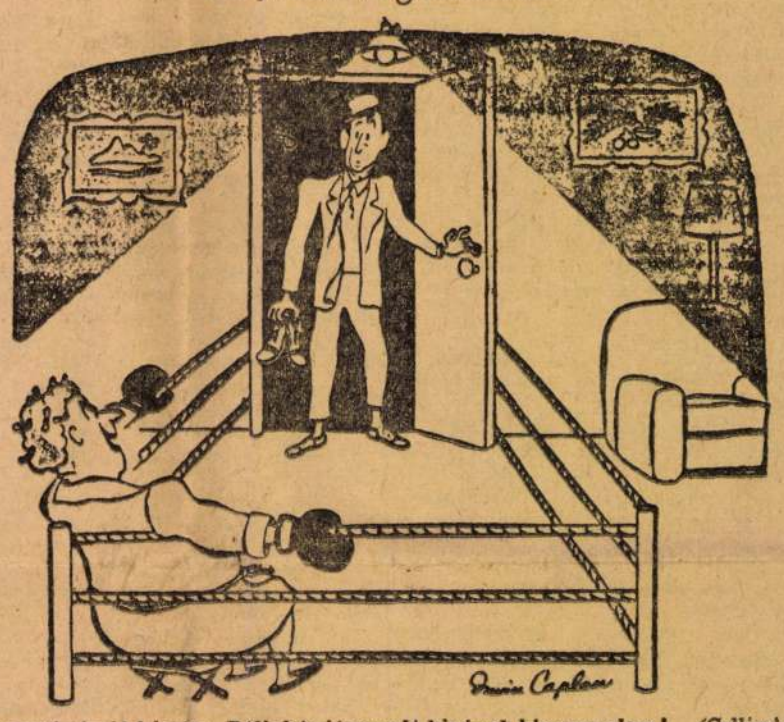

A sportkedvelő feleség: **Pálinkás jóreggelt kívánok kis angyalom!** *(Collier's)*

DIE TAT

Csere-bere központok Németországban

Németországban ruhát, fehérneműt vagy háztartási cikkeket csak hatósági utalvány ellenében lehet vásárolni. Az utalvány megszerzése sok utánjárással jár, az igénylőnek be kell bizonyítania, hogy a kért árura valóban halaszthatatlan szüksége van. De még az utalvány sem oldja meg a kérdést. Az utalvány tulajdonosa hetekig, hónapokig kutathat olyan üzlet után, ahol a kívánt árucikket valóban meg is tudja vásárolni, sőt nagyon sokszor minden fáradozása eredménytelen marad. A nagy áruhiány következtében a közönség csere-berével igyekszik segíteni magán. A „cséndzselés" ugyanilyen okokból nálunk is divatba jött, ez tehát számunkra nem ujság, de az már új, hogy Németországban ügyes vállalkozók intézményesen megszervezték a csereüzleteket. Akinek valami olyan cikkre van szüksége ami az üzletekben nem kapható, az beviszi valamilyen nélkülözhető ingóságát az egyik csere-bere központba. Ott a békebeli árak alapján megbecsülik és ráakasztanak egy cédulát, amely jelzi, hogy a tulajdonos milyen más ingóságért volna hajlandó megválni tőle. Záróráig csak ilyen felajánlott ingóságok behordása történik. Záróra után hozzálátnak a tárgyak szortirozásához. A találkozó kívánságokat összepárosítják és a feleket értesítik. Az esetek 85 százalékában a csereüzlet sikerül. A közvetítést lebonyolító vállalat a békeérték húsz százalékát számítja fel jutalék címén.

Всесоюзная Коммунистическая Партия (больш.) ПРАВДА

Орган Центрального Комитета и МК ВКП(б).

Szaporodnak a takarékbetétek

A háború előtt a szovjet takarékpénztárak betétállománya hétmilliárd rubel körül mozgott. A háború kezdetén a betétek összege átmenetileg csökkent. 1946 április 1-én azonban a takarékpénztárak már több mint 8.6 milliárd rubelre rugó betéteket őriztek, tehát jelentékenyen többet, mint a háború előtt. A takarékbetétek összege az év kezdete óta állandó és következetes emelkedést mutat. Az első három és félhónapban a betétek összege 1.4 milliárddal növekedett. Ezidőszerint a takarékbetétek összege már túlhaladja a tízmilliárd rubelt.

УЧИТЕЛЬСКАЯ ГАЗЕТА

Makszutov professzor messzelátója

Az utóbbi években nemcsak a Szovjetunióban, de külföldön is nagyon népszerűek lettek Makszutov tükrös messzelátói. Az új módszer olcsóságával és egyszerűségével lehetővé tette, hogy minden iskola messzelátóhoz jusson. Makszutov tanár egy nyilatkozatában elmondotta, hogy már több mint harminc évvel ezelőtt kezdett foglalkozni a kérdéssel. Végül sikerült olyan teleszkópot szerkesztenie, amelynél a szférikus és kromatikus hibák kevésbbé zavarják a látást, mint az eddig használatban volt messzelátóknál. A hatalmas csillagászati messzelátón kívül két modellt készített iskolai használatra. Az „A" modell távlencséjének átmérője 100 milliméter, a „B" modellé 70 milliméter.

ИЗВЕСТИЯ СОВЕТОВ ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ СССР

EGY LENINGRÁDI UJSÁG JUBILEUMA

A leningrádi „Propaganda i Agitacia" című ujság most ünnepelte fennállásának 10. évfordulóját. Az ujságnak nagy érdemei vannak a lenini hagyományok ápolásában. A lap még Leningrád legsúlyosabb hónapjaiban, az 1941/42. évi ostromzár alat sem szüneteltette megjelenését.

The New York Times.

Magyarok az angol könyvpiacon

Az angol kulturális tanács által forgalombahozott könyvjegyzékben két magyar névre bukkantunk. Az egyik *dr. Pulay Ervin*, magyar orvos könyve a „Jövő végzetéről", amelyben orvosi, lélektani és élettani szempontból igyekszik megközelíteni a történelmi események rugóit. A másik könyv *Munkácsi Mártonnak*, a nagynevű magyar fotoriporternek tollából való. A „Bűvészinas" regény az angol bíráló szerint a rideg tények és a romantika világának szerencsés egybefonódása.

NEW YORK Herald Tribune

New-York 7,768.000 lakos

Newyork lakossága, a legújabb statisztikák szerint állandóan szaporodik. 1940 óta 4.2%-al emelkedett a lélekszám, ami kereken hét millió hétszázhatvannyolcezer embert jelent. 1941-ben volt legkevesebb lakosa a fővárosnak, mert 750.000 férfi és nő vonult be a hadsregbe, 1945 január óta ugyanolyan hirtelen megnövekedett megint 350.000 leszerelt katonával, de ezektől a rendkívüli kilengésektől eltekintve, állandó szaporulat észlelhető. A legutóbbi időkben ez a szaporulat nem csak természetes úton keletkezett, de bevándorlással is.

Paris-presse

DERNIÈRES NOUVELLES DU MONDE

A francia légiflotta fejlesztése angol segítséggel

Anglia segíti Franciaországot, hogy ismét erős légiflottát tarthasson szolgálatban. Az angol kormány 1287 hadirepülőgépet adott a francia hadügyminisztériumnak; köztük 242 Spitfire-t, 89 Moskitót 54 Halifaxot, 141 Ansont és 185 Wellington-t. 100 ezer tonna alkatrészt is kaptak a franciák, továbbá már csomagolnak számukra 20 ezer nagyméretű, 50 ezer gyujtó- és 15 ezer rakétabombát és a gépek üzembentartásához 6 millió gallon benzint is kapnak. Hét francia repülőgépgyár angol mérnököket kap kölcsön és 157 angol pilótát meg 47 rádiótávirászt osztottak be szolgálattételre a francia légierőhöz.

Sunday Dispatch

NAGY KERESLET — cilinderben

Angliában, olvassuk, most komor az élet, a jegy- és pontrendszer még szigorúbb, mint a háború alatt volt és különösen nagy nehézségeket okoz a legszükségesebb ruházati cikkek beszerzése is. Annál meglepőbb, hogy a körülményekhez képest rendkívül nagy kereslet mutatkozik kürtőkalapokban, amelyeknek beszerzése nincs pontrendszerhez kötve. A cilinderüzlet fellendülést elsősorban az esküvők nagy száma és az ascoti lóversenyszezon idézte elő. Az új esztendő beköszöntése óta a cilinder-üzlet forgalma megkétszereződött. A kereslet kielégítése azonban egyre nagyobb nehézségekbe ütközik, mert ennek a szakmának a munkásai már a háború kezdetekor öreg emberek voltak és azóta nyugalomba vonultak, új szakmunkások pedig nincsenek. Egy cilinder eladási ára most 6 font és 6 shilling. A cilinder fontos anyaga a plüss, amelyet Franciaországból szoktak importálni. A készletek most már teljesen kimerültek és attól tartanak, hogy az újonnan importált anyagból készült cilinderek árát kénytelenek lesznek 10.5 font sterlingre emelni. (Borzasztó!)

The Daily Telegraph

Mai ifjúság

A Daily Telegraphba hirdetést tett közzé valaki:

FIATAL HÖLGY, most tért vissza Amerikából, hat és fél esztendős, minden kérdésre tudja már a választ. Keres fejlődésképes nevelőnőt maga mellé.

Arról nem szólt a hirdetés, hogy talált-e.

DAILY EXPRESS

18 lóerős

angol népautók

A német Volkswagen, melyet Hitlerék üsttel-dobbal reklamoztak, éppen olyan ámitás volt, mint Hitlerék minden nagyhangú ígérete. A népautó végre csakugyan megvalósul, de nem Németországban, hanem Angliában. Nemrégiben szóbakerült ez a kérdés az angol parlamentben is és az az egyöntetű vélemény alakult ki, hogy legtökéletesebben egy 18 lóerős kocsi felel meg a célnak. Ez a kocsi olyan olcsó lesz, hogy munkások is megvásárolhatják és üzemben tarthatják, s ezenkívül számitani lehet arra, hogy a világpiacon is sikere lesz. Az egyik képviselő szerint a kocsi kitünően be fog válni legkülönbözőbb éghajlati és terepviszonyok közt is.

The People

Kutyának nem jár kenyér!

Angliában szigorúan ügyelnek a kenyérrel való takarékosságra. Stanley W. Park brumwini lakóst és feleségét fejenként tiz fontra büntették, mert kenyeret adtak kutyájuknak.

Egy harang három élete

Három évvel ezelőtt a dél-württembergi Heidenheim városka katolikus templomának harangjaiból 88-milliméteres ágyút öntöttek a nácik. Idén húsvétkor a harangok ismét megszólaltak. Az amerikai hatóságok Németország legrégebbi harangöntődéjének adták át az ágyút és Dillengenben visszaváltoztatták a haláltokádó csövet áldásra hivogató hanggá. A heidenheimi plébános visszatért Dachauból és megáldotta a visszatért harangokat.

Jelenet a fán

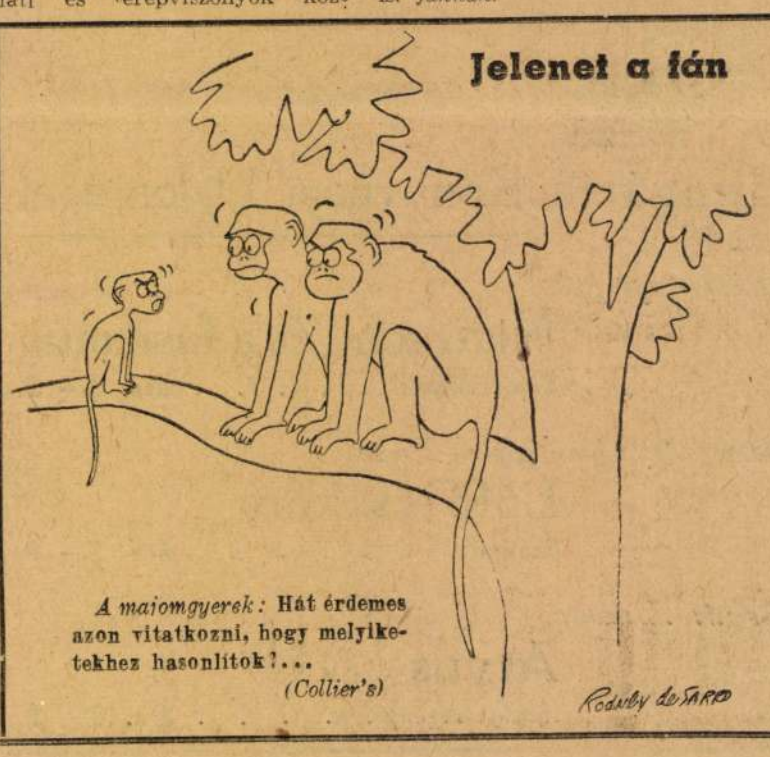

A majomgyerek: **Hát érdemes azon vitatkozni, hogy melyiketekhez hasonlítok?...**

(Collier's)

1967 FEB 4
1021

KOFFÁN KÁROLYNÁL

Sokoldalú művész. Grafikus, professzor, ornitológus és fotoművész — ha mindezt nem egy időben műveli is. Az előbbi felsorolásnál érdekesebb, hogy valamennyi „szakmájában" előkelő rangja van, maradéktalan — szinte legendás — a tekintélye. Magyarázatként előre idézem őt az interjú későbbi részéből: „Mindig olyasmit csinálok, amibe teljes mértékben beledobom magam."

— Festőnek indult?

— Igen. 1933-ban végeztem a főiskolát. Rudnay-növendék voltam. De nem festettem sokáig és az én *festményeim* is inkább grafikus jellegűek voltak. Fekete-fehér képek. A grafika már akkor jobban érdekelt.

— Hogyan kezdte a pályáját?

— Amint végeztem, Párizsba mentem. Öt évig és egy napig éltem ott. 1934-től 1939-ig.

— Mit csinált Párizsban, miből élt?

— Voltam asztalos, lakatos, gépíró; könyveltem is, hegedűtanár is voltam. meg bábjátékos. És nagyon sokat rajzoltam. Ott készítettem a *De profundis* metszet sorozatomat. Ezt aztán Budapesten nyomtam ki a Képzőművészeti Főiskola grafikai műhelyében. A sorozat 1940-ben jelent meg.

Fenti képünk is a De profundis egyik lapjának felnagyítása. Aláírás: C. K. — Charles Koffán. Témája? Utolsó vacsora parafrázis, lázadó diákok társasága, vagy forradalmárok megbeszélése? A több értelmű jelentés mellett a tendencia, a társadalmi tendencia egyértelmű. Figyeljék meg ezt a zárt kompozíciót és ezt az expresszív dinamikát, mozgalmasságot. A szándékoltan túljátszott gesztusok és a lázas arckifejezés a XVI. századi olasz vagy spanyol „manierizmusra" utalnak: nem maniros módon. És a kezek! A kezek mozgása, rajza és kifejezése. Tökéletes, bravúros rajztudást érzünk, de sohasem a rajztudás fitogtatását. Lendületes, görbe határú foltokkal (végletes fekete-fehér megoldással) jellemez kizárólag.

— A párizsi múzeumokban, képtárakban kit csodált meg a legjobban?

— Cézannet. És a többi modernet.

— A negyvenes években festőiskolája volt, emlékszem a plakátjaira.

— 1942-től 1944-ig tanítottam az Erzsébet téri iskolámban.

Kérdezem a mestert későbbi pedagógiai munkásságáról, de nem kapok választ. Elmondok hát én annyit, amennyit tudok: Koffán egy évtizedig volt a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanára. Az, hogy a mai magyar grafika világszínvonalon is ilyen erős, elsődlegesen Koffán Károlynak köszönhető. Tudom, hogy ez a megállapításom elnagyolt, tudom, hogy helytelen valamilyen jelenséget egy személyhez kötni, de akárhogy forgatjuk a dolgot, úgy van, ahogy mondtam. Sajnálom, hogy nem beszélhettünk most ebben az interjúban erről, de úgyis hátra van ennek a ténynek a bővebb taglalása. Röviden: Koffán olyan grafikai „aranycsapatnak" volt az „edzője", melynek — többek között — Kondor Béla és Gross Arnold is a tagjai voltak. Még azt tenném hozzá, hogy van számos olyan élvonalbeli művészünk, akiket Koffán valójában, közvetlenül sohasem tanított, mégis az ő egykori növendékének vallja magát. Csak nagyon kevés mesternek jut ilyen tiszteletadás, zászlóhajtás.

— Úgy tudom, a grafikai munkásságát abbahagyta. Vagy rajzol még, ha tartózkodik is a kiállítástól?

— Egy vonást sem. 1949 után abbahagytam a grafikát. Csak sajátmagamból, csak a saját impresszióimból tudok kiindulni. Mások gondolatai — így az irodalom is — bennem csak *gondolatokat* tudnak ébreszteni. Nem képet, rajzot. Ezért nem tudok például illusztrálni. Annak a grafikának amit én csináltam semmiféle jövője nem volt. Illusztrációra sem jók. Méretre nagyon kicsinyek voltak, tehát nem reprezentatívak. Úgy éreztem, hogy az én grafikám nem kell senkinek. Ilyenkor roppant nehéz dolgozni. Legjobban a fametszetet szerettem. De ahhoz elmélyedt munka kell.

— Mindig olyasmit csinálok, amelybe teljes mértékben beledobom magam.

— Ilyen az ornitológia?

— Életem első emlékei a madarakhoz kapcsolódtak. Huszonöt éve február végétől augusztusig figyelek *egyfajta* madarat, mindig *egy* helyen.

Az ablakpárkányon madáreledel. De ez a szakember párkánya. Szétszórva, vagy lekvárosüvegekben különböző elemségek. Bizalommal jönnek a feketerigók, cinkék, gerlék és a verebek. Itt mindegyik másfajta magot talál, azt, ami a kedvenc étele.

— Engem most az *erdei pacsirta* érdekel.

— Mi a latin neve?

— *Lullula arborea.* Végre szeretném megírni könyvemet az erdei pacsirtáról.

Franciaországból érkezett céges levelet mutat meg a művész, a jobb felső sarkába kapcsolva küldték vissza azt a gyűrűt, mellyel Koffán gyűrűzött meg egy pacsirtát Budaörsön. (Ez a kilencedik madárgyűrű, ami visszaérkezett.) Tudományos akadémiai kiadvány különlenyomatát látom az erdei pacsirtáról (ez Koffán nagy munkájának egy része) és a híres madaras könyvet. Németül és angolul adta ki a Corvina, külföldi igény alapján. Madarak a lencse előtt. Koffán Károly szövegével és fényképeivel.

— Azért kezdtem fényképezni, hogy a madarakat levehessem.

— És mióta készít portrét és fotoreprodukciót?

— Csak 1960 óta. Azóta izgat — egyre jobban — a foto portré. Lassan annyi művészportrém gyűlt össze, hogy megrendezhettem a *Társak és kortársak* című fotokiállításomat a Magyar Nemzeti Galériában.

— Ugyanazt szeretném kifejezni a fényképeimen, mint a metszeteimen. Emberi jellemeket ábrázolni. Rajtakapni az embereket jellegzetes pillanataikban. Ez a törekvésem. De ez többrétű, bonyolultabb feladat, semhogy meg lehetne határozni ilyen röviden.

Frank János

LD SHATTERHAND IS

KÖNYV

nosztalgiák. És még több embert csábít a kaland, a feszültség, a sok-sok izgalmas bonyodalom. Miért néptelenednének el különben a pesti utcák, amikor az Ivanhoe-vá irodalmiasult Angyal csépeli klasszikus nagy kardpárbajokban meg hagyományos ökölharcban ellenfeleit, éppoly hatékonyan és éppoly elegánsan, mint Simon Templar korában pisztollyal vagy a cselgáncs-művészet szabályai szerint tette?

Megvallom, kicsit hűvösre sikerült kései viszontlátásom Old Shatterhand-del. Talán azért, mert már régóta nem építek regényelemekből játékházakat. Talán azért, mert mostanában — képernyőn, mozivásznon, könyvben — megint túlságosan sok „vasöklű" hőssel találkozom, s most már inkább Old Shatterhand eme egyenesági leszármazottainak népszerűsége, ez a jobbára felnőtt-lélektani probléma foglalkoztat.

Heinrich Böll egyik kitűnő novellájának hőse, doktor Murke, mindennap azzal kezdi elismert, sikeres, de kissé egyhangú munkáját, hogy körbeforog munkahelyének páternoszterén, minden reggel átélve a szorongást: mi lenne, ha a páternoszter egyszer elakadna, s ő ottrekedne a padláson, az üres térben, vakolatlan falak, olajozott láncok, bezsírozott rudak között. „Szüksége volt erre a szorongásra, mint másoknak a kávéjukra, a zabkásájukra, vagy a gyümölcslevükre" — írja Böll és megemlíti, hogy azokon a napokon, amikor le kellett mondania rémreggelijéről, doktor Murke ingerült volt és elégedetlen. Pedig ő maga is nagyon jól tudta, hogy mindez: teljesen kockázatmentes érzelmi tornagyakorlat. Ha netán egyszer véletlenül csakugyan elakadna az a páternoszter és éppen vele — legkésőbb egy-két órán belül mindenképpen kiszabadítják.

Néha az az érzésem, valahol e tájon kell keresni az Angyal, Ivanhoe vagy akár a Tenkes kapitánya újonnan felvirágzott népszerűségének lélektani gyökereit. Történetük: művi úton előállított kalandpótlék, ártalmatlanabb, mint a marijuana-vízió s csontunk sem törik tőle, mintha síversenyzőkként keresnénk izgalmakat. Igaz, mindannyiunk élete tele van kalandokkal és nyugtalansággal. De ezek a kalandok nem olyan színesek, nem olyan romantikusak, mint a Vadnyugat meg a középkori Anglia hőseié. És a kimenetelük is sokkal kockázatosabb... A kalandregények és kalandfilmek úgy hiszem. első számú vonzóereje: az általuk felkeltett szorongás abszolút kényelme és veszélymentessége. Old Shatterhand vagy az Angyal kalandjai nemcsak egzisztenciálisan, emócionálisan is veszélytelenek. Izgulhatunk kedvünkre, de aggodalomra semmi ok: a végsőkig fokozott feszültséget még ugyanabban a fejezetben — legroszabb esetben a következőben — feloldja a hős kemény ökölcsapása, talpraesett furfangja, vagy éppen a szerencsés véletlen.

Valahol itt kezdődik Old Shatterhand mai, vasöklű utódainak zsongító csalafintasága. Azzal, hogy az igazi irodalom nagy kalandjainak szellemi és érzelmi megrendülése helyett a feszültséget szabályszerűen követő feloldódás hamis törvényszerűségét kínálják. És folytatódik a hősök figurájában. Talán nem is volna semmi baj velük, ha időnként előkacsintanának hős-álarcuk mögül s rávigyorognának olvasóra-nézőre: vigyázat, csalok. Visszaélek azzal a gyermeteg vágyaddal, hogy te tulajdonképpen magadat szeretnéd erősnek, szépnek, rettenthetetlennek, minden helyzetben győztesnek látni. De ezek a hősök komolyan és kétségbeejtően tökéletesek. S miközben ámulva csodáljuk bátorságukat, erejüket, csak a legritkább esetben vesszük észre, milyen mesterkélten magasodnak a „profán tömeg" fölé, és mennyire nyugtalanító a magabiztosságuk. Hiszen úgyszólván sohasem gondolkoznak, mégis mindenkinél mindig mindent jobban tudnak.

★

Azt hiszem, fölösleges rémlátás lenne veszedelmes ideológiai mérgek nyomát keresni ott, ahol az esetek többségében csupán enyhe idegnyugtatókról van szó. Az egészségügyi statisztika arról tanúskodik, hogy a civilizált emberiség nagyobb fele minden különösebb ártó következmény nélkül, rendszeresen él gyengébb-erősebb nyugtatószerekkel. Persze, az adagolással azért nem árt vigyázni. Az orvosi gyakorlat számos példát tud rá, hogy még ártalmatlan nyugtatók túladagolása is súlyos személyiségzavarokat okozhat.

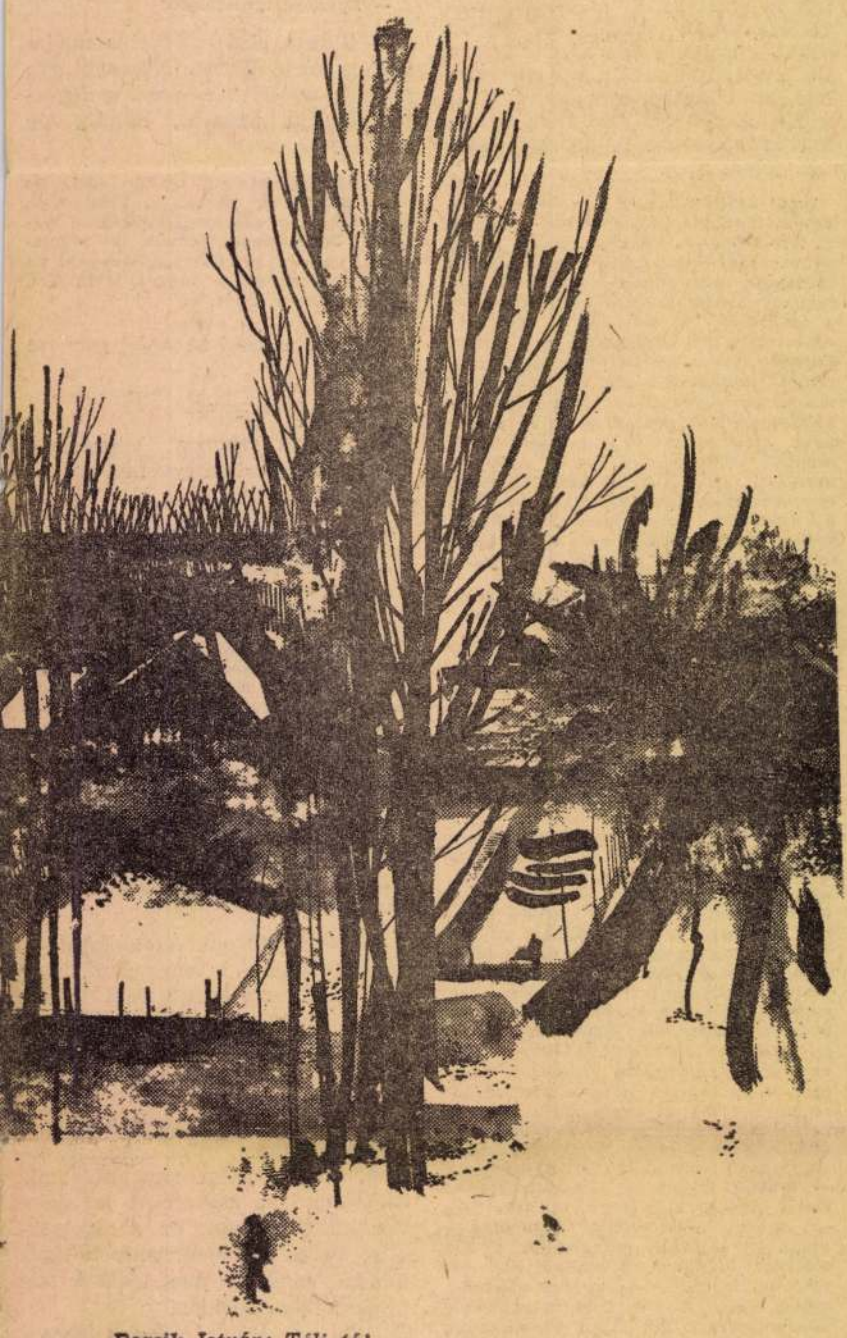

Bozsik István: Téli táj

Koffán Károly

Koll. Kiáll. Almásy
Teleki Évánál.
1942. ápr.

Esti Magyarország
1942. ápr. 15.
(Négy festő és egy grafikus.)

Az együttes ötödik tagja: Koffán Károly mélylirájú, szűkszavúságában is sokatmondó, egyéni hangú grafikus, akinek kiforrott tehetségét, néhány temperáján kívül, különösen a *De profundis* metszetsorozat lapjai bizonyítják. —rp—

RANSCHBURG GUSZTÁV
könyvkereskedése és antiquariuma
Budapest, IV., Ferenciek-tere 2

Ár
Nyomtatv

Müemlékek Orsz. Bizottsága

Koffán Károly

Koll. kiáll.-gróf.
Almásy Teleki Éve
Művészeti intézetében.

A többi kiállító közül *Koffán* Károly fametszetsorozattal jelentkezett, melynek lapjai számos eltérő eljárásról, különleges gyakorlati próbálkozásokról tudósítanak, a fény és árnyjáték ideges villanásaival közvetítik a különböző ötleteket.

Szépművészet
1942. 153 l.

KÜLÜGYI SZEMLE KIADÓHIVATALA
Budapest-Országház

A Külügyi Szemle r

Rendkivül változa
hagyta el a sajtót a Magyar Külügyi
Szemle. A lap első cikként dr. Hóman
szántó tanulmányát hozza a jugoszláv
Tanulmányában Hóman Bálint a történé
hogy valahányszor a történelem folya
gyüttmüködött, az mindkettőnek haszn
lemi együttmüködés a baráti kapcsola
lyi kérdésről dr. Balás Gábor irt ta
lanoi Külügyi Intézet és Macartney o
lapján az Angol Királyi Külügyi Inté
tatásaként dr. Horváth Jenő egyetemi
viszony diplomáciai hátterét. A kors
m.kir.százados,katonai iró irt mélyc
és nemzetközi jog cimen dr.Polzovics
nulmányban elemezi napjaink o nagyfo
litja az e kérdéssel kapcsolatos ang
tális állásponttal. Kereskedelmi tén
Ferenc egyetemi m.tanár irt cikket,
is tartalmaz a hadviselők és semlege
A cikkek sorát Andrejs Berzinj volt
mi és Iparkamara elnökének időszerü
gazdasági helyzetéről.

Koffán Károly

Uj Magyarság
1943 febr. 21.

Uj festő-szabadiskola az Erzsébet-téren

Koffán Károly, a tehetséges fiatal festőművész Erzsébet-téri műtermében festőszabadiskolát nyitott, azzal a céllal, hogy korrektúravétel kényszere nélkül kész művészeknek és kezdőknek alkalmat nyujtson a nap bármely szakában aktrajzolásra. Az ötlet többesztendei párisi tartózkodás alatt érlelődött meg benne s most megnyílt iskolájában *mesterek és kezdők egymástól függetlenül, de ugyanabban a légkörben együtt dolgozhatnak*, saját elgondolásuk szerint. Hézagpótló szerepet tölt be ez a műterem, mert nemcsak a pillanatnyilag modell nélkül levő művészeket segíti ki, hanem *kezdőket és haladókat képez, állandó rajzolási lehetőséget nyujtva számukra*, tetszés szerinti munkabeosztással. A Belváros szép kiállítású és könnyen megközelíthető műterme művészeink előtt bizonyára hamarosan közkedveltté válik.

Koffán Károly

a székesfővárosi 1943. évi grafikai pályázatán az egyik 200 Pengő nagydíjat nyerte

NYOMTATVÁNY

Budapest

Esti Magyarország

1943. jún. 15.

(Kiosztották a fővárosi grafikai és zenei pályadíjait.)

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor

elnök

Koffán Károly

Nemzeti Ujság

1943. febr. 23.

— **Uj festőiskola nyilt meg.** Vezetője Koffán Károly festőművész régi ötletét valósitotta meg, mely több esztendei párisi tartózkodása alatt érlelődött meg benne. Célja egy olyan műterem nyitása volt, ahol mesterek és kezdők egymástól függetlenül, de ugyanabban a művészi légkörben együtt dolgozhatnak. Bizonyos, hogy a Belváros legszebb kilátásu és legkönnyebben megközelithető műterme, az Erzsébet-téren rövidesen közkedveltté válik.

Koffán Károly

lakik V. Erzsébet-tér 7.

lásd

Nemzeti Szalon

„1942" (jan)

66 – 74. 24.

< Koffán Károly >

< 7 De profundis.
32 fa- és linoleum-
metszet. Páris 1934-39.
Brest, 1940. 8-r
(4) 32 (2) l.

Koffán Károly
festő

Vkminkiáll. 1943

Halász, tusrajz
Öregasszony, tusrajz
Kompozíció ülő)
(alakkal, aquatinta

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

MDK

Koffán Károly

— Papolci utca, of. 1943

• Utcarészlet, of.

Székelyföldi ösztöndijban részesitett festők kiáll.
Kolozsvár város Mücsarnoka, 1944. febr.

12 l.

89

AZ ERNST-MÚZEUM KIÁLLITÁSAI

140

CXL.

BATTHYÁNY GYULA, HOLLÓS-MATTIONI ESZTER, KOFFÁN KÁROLY ÉS LEHEL MÁRIA

FESTŐMŰVÉSZEK

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA

A KIÁLLITÁST RENDEZTÉK:

ERNST LAJOS ÉS DR. LÁZÁR BÉLA

AZ ERNST-MÚZEUM KIADÁSA
BUDAPEST, 1933 MÁJUS HÓ

ELSŐ TEREM.

Lehel Mária.

A pasztellkréták glédába állanak, meghatározott sorrendben. Virág, asztalka, fiatal lányok kigyószerüen hajlékony vonalakban, a maga lánykái, ott mozognak, ülnek, mosolyognak, ábrándoznak elötte. A müvésznö szeme káprázik a szinektöl, melyek közt ébren álmodik. Ezeket a szineket csak ö látja, ezeket a vonalakat csak ö érzi. Minden valóság titokzatos szint ölt képzeletében. Igy születnek ezek a káprázatok, melyekben egyidejüleg sok-sok szín vibrál össze. A konturokból kifut a szín, mialatt lázas izgalommal keni öket egymásra. Egy piros az ajkon kiugrik, hogy felkacaghasson. Ott egy kék elmosolyodik, hogy halkan eltünhessen. A ritka árnyalatok felcsillanása exotikus álmokat ver fel eléje. Szinek, mintha csurgó mézzé édesednének, mintha üveglapról lepergö vizcseppek zenélnének, mintha távoli tamburahangok zümmögnének, olyan illatos zenéje van ezeknek a szines lapoknak.

1. Nervi	300.—
2. Melancholia	500.—
3. Genovai tengerpart	250.—
4. Ihlet	500.—
5. Sziklás part	350.—
6. Nö, vörös sállal	500.—
7. Konyhacsendélet	300.—
8. Cigarettázó nö	300.—
9. Dália	300.—
10. Akt. (Magántulajdon.)	
11. Gyümölcsök	300.—
12. Kislány	350.—
13. Gyerek. I. (Magántulajdon.)	
14. Gyerek. II. (Magántulajdon.)	
15. Heverö leány	400.—
16. Hortensia. I.	400.—
17. Pihenö	600.—
18. Virágcsendélet	400.—
19. Gondolkozó	350.—
20. Mákvirág	250.—
21. Cserépvirág	400.—
22. Vörösruhás leány	400.—
23. Domboldal	500.—
24. Önarckép	350.—
25. Hortensia. II.	400.—

MÁSODIK TEREM.

Batthyány Gyula gróf.

Egy nagy élmény emléke a művész mostani sorozata. Ujra látta Keletet. De ő Keleten is a maga világát látta meg. Mint egykor Delacroix, ő is azt irhatta volna haza, hogy keleti utazása csupa „már látott" anyagot dobott eléje. Barátja, ki tudta, hogy Delacroix most van elöször Afrikában, meglepetve kérdé töle: hogyan, már láttad témáidat? Hol láttad őket, hiszen most vagy ott elöször . . . Elöször? — feleli a művész. — Hiszen minden éjjel, álmaimban, ott jártam.

Batthyány Gyula is álmait ismerte föl keleti utján, ugy járt-kelt Kairóban, Alexandriában, a Libanon tövében, hegyi városok utjain, szük sikátorokban, hol az embervásár folyik, szól a banda, harsog a sip, zug a jazz, dobog a dob, fülsiketitő a zaj és járt csendes folyampartokon, nézte a vörösre kifestett kezü nöket, mintha csak ébren álmodna közöttük. Csak ugy szivta fel magába szemével az izgalmas exotikumokat, irta át a maga kigyózó vonalába, foglalta öket szinei ékköszerü ragyogásába, hogy aztán otthon, müterme magányában, ujra átálmodja öket. Ez a keleti utja meggyözte öt érzései bonyodalmas capriccióinak igazságáról. Ott támadtak fel azok a maguk valóságában szeme elött, csak le kellett öket jegyezni. Mindenfelöl az ö világa vette körül. Egyszerre óriásivá nöttek meg a fejek, egy apáca kis fekete nemezbóbitával, ájtatoskodó szemekkel; egymásbakapcsolódó fejek, hullámosan egymásbahajló vonalmenetben; aztán egy gyékénnyel fedett bolt, nagy távlattal; hegyre felkigyózó utcák; csupa-csupa álomkép, amilyeneket nem egyszer megálmodott, most kitárult elötte mind valósággá. Ez a Kelet! Vonaglik, hullámzik, káprázik ott vonal és szin és tónus, minden; behunyja a szemét és látja öket, söt érzi a pálmák illatát, amint öserdőszerü vadsággal omlanak össze az ágak és szinte összefolynak átvághatatlan sürüséggé, benne szines ruháju emberek, foglyokként. Mily öröm ez a vonalhajlás átabotája, melynek menete kápráztat, amint végeláthatatlan lendületben kuszálódnak össze, mint egy-egy gótikus inda. Megnyulik, elhajlik, szétterpeszkedik elötte ember, állat, ház és hegy, viztükör és uttekervény, emelkedik, hullámzik, megnö, kuszálódik, mint egy-egy barbár ékszer ornamense, hogy sajátos geometriai formákba belekristályosodjék. Az éles szögek egymásba kapcsolódnak, megtörnek, összeegyenesednek, elhajlanak és most egy tetraeder, majd egy henger, majd egy magasszáru háromszög válik belölük.

mintha csak egy kaleidoszkópot forgatna. A képzelet játszik vele és ő játszik az elképzeléseivel. Bübájos játék! Minden forma élővé válik, izgalmasan titokzatos élőlénnyé, melyek egyre ujabbnál ujabb formákat öltenek, meglepő, ki nem aknázható formákat, hogy végül is egységes stilusba olvadjanak, az ő, a művész stilusába . . . Innét minden művének egységes jellege. Az egész világ egy képpé lesz. Ezt a képet ő fogalmazta meg. A világ az ő világa. Ez művészetének titka.

26. Néger nő. (Kairó.) . . . . . 200.—
27. Fellah csoport . . . . . 200.—
28. Vizhordó nő a Nilus partján . . . . . 200.—
29. Libanoni marónita nők . . . . . 200.—
30. Athéni liget . . . . . 200.—
31. Utcai árusok. (Bukarest.) . . . . . 200.—
32. Fellah-fiuk . . . . . 150.—
33. Kairói koldusok . . . . . 200.—
34. Embervásár. (Kairó.) . . . . . 300.—
35. Szerb apácák . . . . . 200.—
36. Fellah-falu . . . . . 200.—
37. Egyiptomi fantázia . . . . . 300.—
38. Sziriai táj . . . . . 200.—
39. Kairói tömeg . . . . . 200.—

HARMADIK TEREM.

40. Kairói diákok . . . . . 150.—
41. Koldusasszonyok. (Gyurgyevó.) . . . . . 200.—
42. Kávésbolt. (Kairó.) . . . . . 150.—
43. Kurd nő. (Libanon.) . . . . . 200.—
44. Fellah-falu . . . . . 150.—
45. Nilus partja . . . . . 250.—
46. Görög matrózok . . . . . 150.—
47. Udvar. (Kréta-sziget.) . . . . . 200.—
48. Gutal. Kurd leány . . . . . 150.—
49. Román országut . . . . . 200.—
50. Fellah-pár. . . . . 150.—

NEGYEDIK TEREM.

51. Bazár. (Ciprus.) . . . . . 200.—
52. Asszonyok szekeren. (Alexandria.) . . . 200.—
53. Sziriai asszonyok . . . . . 200.—
54. Kairói egyetem . . . . . 200.—
55. Fellah-falu . . . . . 250.—

56. Ali Fachredin herceg . . . . . 200.—
57. Beduin család. (Sziria.) . . . . . 200.—
58. Hajós nép. (Ciprus.) . . . . . 200.—
59. Román apáca . . . . . 200.—
60. Bolgár szerzetes . . . . . 150.—
61. Libanoni táj . . . . . 200.—
62. Román szerzetesek . . . . . 200.—
63. Görög szigetcsoport . . . . . 200.—
64. Táncosnő. (Jaffa.) . . . . . 150.—
65. Beduin asszonyok . . . . . 200.—

ÖTÖDIK TEREM.

Koffán Károly.

Ez a fiatal rajzoló a vonal tisztaságába fogja megfigyeléseit. A biztosan megfogott vonal egyszólamuságával formákat akar éreztetni, az egész világot a kontur kifejező erejével megragadni. Ahogy ő e konturral játszik, ahogy azzal emberi érzést, mozgást, életigazságot, jellemeket, emberi élményeket tud magkapni, röptében, egy-egy pillanat igazságába szoritva egy egész világ gazdag változatait, az tehetségének biztos próbaköve.

65/a. Tanulmány . . . . . 50.—
66. Nyugalom . . . . . 50.—
67. Akt . . . . . 30.—
68. Leányka . . . . . 40.—
69. Fák között . . . . . 100.—
70. Leány . . . . . 60.—
71. Olvasó . . . . . 50.—
72. Ülő férfi . . . . . 50.—
73. Támaszkodó . . . . . 40.—
74. Tanulmány . . . . . 40.—
75. Rajzolók . . . . . 50.—
76. Árvák . . . . . 70.—
77. Tanulmány . . . . . 30.—
78. Ülő akt . . . . . 20.—
79. Képet néző . . . . . 50.—
80. Rajziskola . . . . . 50.—
81. Töprengés . . . . . 50.—
82. Tanulmányfej . . . . . 40.—
83. Öregasszony . . . . . 70.—
84. Tanulmány . . . . . 100.—
85. Ülő nő. I. . . . . 50.—
86. Ülő nő. II. . . . . 50.—

Koffán Károly
Lehel Mária

1933, 12176. Légrády Testvérek nyomdai műintézete Budapest. (Igazgató: Kertész Árpád.)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
Koffán Károly
MAGYAR NEMZET

1021

Csütörtök, 1964. november 19.

Magyar művészek arcképcsarnokával
Koffán Károly nyerte a művészi fotópályázat első díját

A *Magyar Fotóművészek Szövetsége* pályázatot hirdetett kiadandó könyv számára is alkalmas, összefüggő anyag jutalmazására. A nyolcezer forintos első díjat *Koffán* Károly *»Társak és kortársak«* című művészportréi nyerték. A második díj három szerzőnek jutott, *Domonkos* Endre, *Gyökér* László és *Nagy* Lajos *»Dózsa népe«* című fényképsorozatának. Egy-egy harmadik díjjal jutalmazták *Alapfy* Attila *»Pannonhalma«* című gyűjteményét és *Hemző* Károly *»A sport ezer arca«* című képeit. Két nívódíjat is kiosztottak. Az egyiket *Gyökér* László kapta *»Tihany«* feldolgozásáért. A másikat pedig *Kónya* Kálmán *»Itáliá«*-ja.

Az első díjjal jutalmazott Koffán Károly portrékat azelőtt nem csinált. Meglett korára lett az egyik legjobb — a művészi fényképpályázaton az első — magyar fotóportretista.

Sorsa szokatlan, élete szenvedélyes és rendhagyó. Ötvenöt éves. Geresdi tanító fia, a budapesti Képzőművészeti Főiskola tanára volt, festő, grafikus és — ornitológus. Sokáig élt Párizsban, ahol szobafestő is volt, később marionette-bábu faragó, azután madárbefogó, de a befogott madarakat elvitte vidékre és szabadon engedte. A művészetben polihisztor, a magánéletben csendes — mindig iszákot hord — vándor, munkájában olyan megszállott, hogy élete egy szakaszában *húsz éven át naponta öt órán keresztül figyelte a budaőrsi Csiki-hegyek erdei pacsirtáit.* Két évtizeden keresztül tavaszi érkezéstől őszi távozásig 198 pacsirtapárt és 350 fészkelést figyelt meg, megfigyeléseiről madárnaplót vezetett, naplója a madárirodalom egyik legterjedelmesebb műve. A tudós igyekezetnek volt egy sajátos melléktermé ke. Ötven forintért az ócskasoron vett egy több évtizedes, harmonikaszerű fényképezőgépet, s megfigyelései közben, úgy mellékesen, pusztán szórakozásból fényképezni kezdte az erdei pacsirtákat. Madárfényképei s a képekhez írt feljegyzései olyan elragadóak voltak, hogy a pesti *Corvinával* együttműködve, először a londoni *Barill and Rockliff* cég adta ki, másodszor a würzburg—wieni *Andreas Zettner*, s Koffán a megjelent munka nyomán világhírű ornitológusoktól kapott elragadtatott leveleket.

De kik a *»Társak és kortársak«*, akiknek arcképcsarnoka első díjat nyert a pesti pályázaton? Koffántól a *Magyar Képzőművészek Szövetsége* néhány évvel ezelőtt húsz művészportrét rendelt. Ő azonban semmit sem csinál »egyszerűen« és »röviden«. Végül négyszáz lett a húsz portréból. Kölcsönkért egy Rolleiflex fényképezőgépet, s anélkül, hogy a fotóportré írt s íratlan szabályait ismerte volna, fotografálni kezdte festőtársait, szobrászokat, grafikusokat, iparművészeket, ifjat és öreget, középkorút, neves és névtelen művészeket. Műterme nincs. Vakut sem használt soha. Az *utcán* fényképezett, levette, akivel villamoson, társalatokon, kávéházban találkozott. A négyszáz portréból kiválasztott százötvenet, a képekhez előszót írt, a lapokat összefűzte, beküldte a pályázatra, ahol első lett. »Én csak egyvalamit akartam, írja előszavában, s ez nem más, mint egy egészen kevés abból, ami valóban igaz és élő volt bennük előttem.«

Bennük? Itt van *Barcsay* Jenő, *Bernáth* Aurél, *Bokros Birman* Dezső, *Borsos* Miklós, *Csernus* Tibor, *Domanovszky* Endre, *Ék* Sándor, *Ferenczy* Béni, *Hincz* Gyula, *Istók* János, *Kaesz* Gyula, *Kass* János, *Kerényi* Jenő, *Kondor* Béla, *Lyka* Károly, *Pátzay* Pál, *Pór* Bertalan, *Somogyi* József, *Szabó* Vladimir, *Würtz* Ádám és sokan mások. Négyszáz portréját három éven át készítette, de nem [illegible]formát, hajviseletet, tartást vagy portrét fényképezett, hanem sajátos módon *jellemet.* Fényképezni, mondja, nemigen tud, nem tanulta, portréi nem voltak soha. Ő többet tud. Le tudja fotografálni az *egyéniséget*, a *világnézetet*, egy ember *hangulatát* és *légkörét*, azt, ami tőle elidegeníthetetlen, azt, ami ő és a világon senki más. Ahogy nézem Hinczet cigarettájával, s kissé borzasan, Borsos Miklóst, a nyakán átvetett selyemsáljával, Kass »Janót« előretartott, s a pillanatképen elmosódott kezének mozdulatával, Csernust tömött bajszával, Ferenczy fájdalmasan szép fejét, a tűnődő Bernáthot, a szinte szemcsés Czóbel-képet, a professzoros Barcsay Jenőt, Kerényi arcának vésővel készült redőit — ezek nem egyszerű fényképek, hanem megírt fotografiák, ezek nem lefényképezett, hanem kibontott és megmagyarázott emberek és művészek. Istók bátyánk tömött Krisztus-szakálla vagy Somogyi József élesen metszett, michelangelós, római feje... az ilyen kép nem »rögzít«, hanem beszél, elmond, közli a legnehezebbet, az emberi egyéniséget.

Koffán a következő három (vagy húsz?...) évét arra szánja, hogy bejutva egy nagyüzembe, munka közben ragadja meg, fejezze ki és fényképezze le a magyar munkásosztályt.

A díjazott gyűjteményeket a Magyar Fotóművészek Szövetsége kiadásra is javasolja. Reméljük, könyv alakban is viszontlátjuk a magyar képzőművészek arcképcsarnokát.

— S mit nehezebb fényképezni? A madarat vagy az embert?

— *A madár mindig természetes. Az ember a nehéz. Én azokat a pillanatokat keresem, mikor igazi arcát mutatja.*

R. P.

A kormány módosí a vörös vándorzászlók és az adományozásáról szóló

A zöldség és a gyümölcs téli tárolá a Minisztertanács el

A kormány Tájékoztatási Hivatala közli:

A Minisztertanács szerdán ülést tartott. Meghallgatta és jóváhagyta a Minisztertanács elnökének a november 7-i ünnepségek alkalmából a *Szovjetunióban járt magyar párt- és kormányküldöttség útjáról szóló beszámolóját.*

A Minisztertanács megvitatta és tudomásul vette a Szövetkezetek Országos Szövetsége elnökének jelentését *a zöldség- és gyümölcsfelvásárlás tapasztalatairól és a téli tárolásra történt felkészülésről.*

A Központi Népi Ellenőrzési Bizottság elnöke jelentést tett az üzemi baleset, a foglalkozási betegségek, valamint gümőkor miatt *csökkent munkaképe[illegible] dolgozók helyzetének [illegible]ugálatáról.* A kormány a jelentést megtárgyalta, elfogadta és határozatokat hozott.

A kormány a Szakszervezetek Országos Tanácsának előterjesztése alapján *módosította a vörös vándorzászlók és az élüzem címek adományozásáról a Minisztertanács és a SZOT által 1961-ben kiadott határozat egyes rendelkezéseit.*

A kormány ezután napi ügyeket tárgyalt.

*

A vörös vándorzászlók és az élüzem címek adományozásáról szóló határozat egyes intézkedéseinek módosítása elsősorban *az ipar átszervezése következtében vált szükségessé.* A módosítás hozzájárul ahhoz, hogy az iparvállalatok eredményes működését — az anyagi érdekeltség rendszerével összhangban — *erkölcsi ösztönzőkkel elősegítsék.*

A módosító határozat alapján *növekszik a vállalatok igazgatóinak és a szakszervezeti bizottságoknak a jogköre és felelőssége.* A vállalatok igazgatói a szakszervezeti bizottsággal együtt döntik el, hogy az egyes gyáregységek közül melyik milyen arányban részesüljön az elismerésben. Ennek során elsősorban azt kell figyelembe venni, hogy a gyáregység milyen mértékben járult hozzá a vállalat összesített eredményéhez, és milyen eredményesen vett részt a szocialista munkaversenyben, az újítási és a brigádmozgalomban.

Az új rendelkezés szerint az igazgató a szakszervezeti bizottsággal, az illetékes miniszter, a szakszervezet elnökségével egyetértésben állapítja meg, hogy a vállalat mely önálló egysége jogosult az élüzem cím viselésére.

A határozat a továbbiakban kimondja: azonos feltételek esetén a vándorzászló, illetve az élüzem cím odaítélésénél azokat a vállalatokat kell előnyben részesíteni, *amelyek a dolgozók egészségének testi épségének védelmébe jobb eredményt értek el.*

Az új elbírálási rend ala

Tökéle felszerelt

A forgalombiztonsági konf

Szerdán a Közlekedéstudományi Egyesület rendezésében a közúti forgalombiztonsági konferencia folytatta tanácskozását.

Csiszár Imre, a KPM autóközlekedési főosztályának osztályvezetője A gépjárművek fejlesztésének és kialakításának szerepe a baleset megelőzésében címmel tartott előadást. Kifejtette, hogy a forgalom zavartalan és balesetmentes lebonyolítása olyan műszaki berendezéseket követel meg, amelyek segítségével a gépjárművezetők minden körülmények között képesek uralkodni járműveik felett, továbbá egymás jelenlétéről és szándékáról kellő időben, félreérthetetlenül tudomást szerezhetnek. A továbbiakban rámutatott arra, hogy elsőrendűen fontos a *gépkocsivezető jó kilátása.* Ma már általánossá válik tehergépkocsikon is a *panorámaablakok* alkalmazása. Szorgalmazta, hogy a hatóságok *tiltsák meg a járműveken kiálló vagy hegyes díszek használatát.* Elmondotta azt is, hogy az eddigi tapasztalatok szerint a *biztonsági öv* már sok gépkocsivezető és utas életét mentette meg. A helyesen kialakított biztonsági öv használatát tehát minél előbb be kell vezetni. Hasonlóan nagyon fontos biztonsági berendezés a *bukósisak.* A mostani fél-dióhéj formájú bukósisak azonban az agynak csak egy részét védi az ütéstől. Javasolta, hogy miután több szomszédos országban már gyártanak *aszimmetrikus fényszórókat* — szerezzünk be ilyeneket és a hatóságok tegyék kötelezővé ezek használatát. A traktorok és dömperek vezetőinek védelme érdekében a vezetőfülkéknél használni kell a *védőkeretet.*

Új karácsonyi ajándékok:

Hold-autó, távirányító

A Fémlemezipari Művek az idén a szokásosnál előbb felkészült az év végi nagy forgalomra, s november első napjaiban már kibocsátotta új karácsonyi ajándékcikkeit. Zseblámpaelemmel, kismo[illegible]rral működnek a különféle játékautók. Egyik újdonságuk, az úgynevezett Hold-autó, nem-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Népszava

Koffán Károly grafikus

1973. december 2. NEPSZAVA

Könyv zenéről, képzőművészetről

Jemnitz Sándor kritikusi életműve

Szó sem lehet arról, hogy tárgyilagosan szóljak hozzá a *Zenemükiadó* új könyvéhez, *Jemnitz Sándor zenekritikáinak* félezer oldalas válogatásához (a válogatásban *Komlós Katalin* és a szerkesztő, bevezető és jegyzetkészítő *Lampert Vera* nagy és jó munkát végzett). Azt hiszem, nemcsak bocsánatos, hanem kötelező számomra az elfogultság. Azt a tevékenységet folytathatom a Népszava hasábjain, amelyet 1950-ben, körülbelül éppen a kötet utolsó kritikai írásával, az országos ifjúsági zenei verseny értékelésével ennél a lapnál hagyott abba. A kiváló szerzőtől — zeneszerzőtől és megannyi zenei írás szerzőjétől — rendkívül sokat tanultam olvasóként egy évtizeden át, pályatársként, az újságírásban, a Népszavánál, ahol Jemnitz negyedszázadon át írta zenekritikáit, már csak rövid ideig.

Sajnálatos és visszatérő jelenség, hogy legkiválóbb elméinket gyakran nem fedezzük fel idejében. Jemnitz Sándor kimagasló személyisége volt a magyar zenei közéletnek — és csak most, a zenei könyvkiadásban Csáth Géza, Péterfi István, Tóth Aladár mellé állítva kapja meg a szellemi rangjához illő helyet és utólagos megbecsülést.

Csaknem hatezer Jemnitz-írásnak egy töredékét (mintegy öt százalékát) tartjuk a kezünkben — de egy kicsit így is századunk első fele magyarországi zenei életének a történetét. Igaz, maguk az írások pontosan a második negyedben — 1924—1950 között — születtek, tartalmuk azonban a megelőző negyed küzdelmeit és eredményeit is magában hordja. Ha belegondolunk, hogy mikor, milyen meglátó erővel és következetességgel volt és maradt Jemnitz az új magyar zene, mindenekelőtt Bartók muzsikájának egyik leghozzáértőbb propagátora — nem tűnik túlzásnak a magyar zenei élet legjelentősebbjei közé sorolni őt. Zeneszerzőként tanára és barátja, Arnold Schönberg és tanítványai útján járt, de ez a legkevésbé sem homályosította el tisztánlátását Bartók lángelméjének feltétlen elismerésében.

A könyv három részre tagolódik — a túlnyomó részt kitevő kritikák mellett közöl néhányat a Jemnitzhez a világból érkezett levelek közül és képet ad a szerző mostohán kezelt zeneműveiről (mintegy száz „opus" fűződik a nevéhez, amelyek közül több jelentékeny sikereket aratott, kivált külföldön és olyan művészek figyelmét terelte magára, mint Schönberg, Alban Berg, Hindemith, Dohnányi és mások).

A szellemnek, a zenének hasonló nagyságrendű személyiségeivel találkozunk Jemnitz levelező partnereinek a sorában. Az egyik ablakot mindenképpen ő, a modern zene apostola, a Népszava zenekritikusa tartotta nyitva az akkori Magyarországon, ahol hallatlan erők próbáltak betömni minden nyílást Európa, a világ, a kor hangjai és gondolatai irányában. Természetesen nemcsak a muzsika világában, hanem mindenütt, ahol gondolat, érzelem, emberség született — szemben az itt is eluralkodó, fasizmus borzalmával.

És amikor itt tartunk — Jemnitznél még valami nem maradhat említetlen, s hozzá korunkat, napjainkat is érintő tanulsággal. Magasrendű szellemi tevékenységét, zeneelméleti munkásságát mindvégig a munkásosztállyal és politikai mozgalmaival szoros kapcsolatban folytatta. Csak fejet lehet hajtani azok előtt, akik — ellenkező törekvéseket legyőzve —, módot adtak neki, hogy a Népszavát a kor zenei élete formálásában ilyen jelentékeny helyre juttassa. Következetes munkájának az eredményei fokról fokra ma bontakoznak ki — aminthogy Bartóké, Kodályé, Szabolcsi Bencéé, Tóth Aladáré, korunk kimagasló muzsikusaié és zenetudósaié is.

A Jemnitz Sándor válogatott zenekritikái című könyv borítóján egy kéziratpapír fényképe látható, Jemnitz írásos megnyilvánulásainak egy darabkája. „*... A kifejezőeszközök ereje a kifejeznivalók erejétől függ...*" — írja a többi között. Egész írásos életművéből a kifejeznivalók ereje árad. Ezért volt és ezért maradt erős és hatásos kifejezőeszközeinek a sokasága, az egész mondanivalója, amely túlhangzott a korán, máig és még tovább.

Rajk András

Koffán Károly művészfotói

Koffán Károly, a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékének egykori tanára eredetileg ornitológusi szenvedélyétől vezettetve, dokumentáló eszközként vette a kezébe a fényképezőgépet, amelynek az utóbbi két évtizedben egyik legnagyobb hazai mestere lett. Most, hogy a Corvina Kladó a *Fotóművészeti Kiskönyvtár* legújabb köteteként közreadta fotóinak válogatott anyagát, magunk is részesei lehetünk annak a metamorfózisnak, amelynek során a dokumentumokból műalkotások lettek.

Pogány Ö. Gábor, a könyvecske előszavának írója, igen találóan Koffán képzőművész habitusával, a vizuális lényeg meglátása és ábrázolása iránti érzékével magyarázza meg rünk fotóművészeti sikereit. S valóban, Koffán életművében szinte lehetetlen tradicionális kategóriák szerint éles határt vonni műalkotás és műalkotás között. Egyénisége, koncentrált látásmódja minden képében jelen van, legyen az fotó, fametszet vagy rajz, s ábrázoljon bár valóságost, vagy valóságfelettit. Számára minden ötlet és műfaj vállalkozást jelent, amelyet legjobb tehetsége és lelkiismerete szerint igyekszik megoldani, kiteljesíteni.

Már madárképei is azért keltettek feltűnést az ornitológusok körében, mert korábban megfigyelhetetlennek, lefényképezhetetlennek elkönyvelt jelenségeket és helyzeteket rögzítettek. Kisörgébics családot például, ahol az anya éppen etetni készül fejecskéiket feléje nyújtó fiókáit, seregélyeket, amint éppen támadásra indulnak. Az állatok ismeretlen természetét derítette fel.

Művészportréiban, írókról, festőkről, szobrászokról készített felvételeiben is kivételes kifejezőereje révén, jellemzésének eredeti voltával ragad meg. Sosem állítja be modelljeit, hanem meglepi őket. Meglepi az alkotómunka szüneteiben, töprengés, meditáció közben, vagy felszabadult, derűs hangulatban. Innen, hogy komolyság, móka, játékosság, a lélek és az elme tulajdonságainak ezerféle árnyalatában vibrálnak portréi, nincs rajtuk semmi hivatalos, semmi merevség. A kolléga érti meg itt művésztársait, az alkotó, aki hasonló problémákkal küszködik, mint ők.

A legmeghittebb képek — talán épp e megértés jogán — a nemzedéktársakról szólnak. Azokról a hatvanadik életévük felé közeledő művészekről, akiknek életrajza, életműve ugyanazt a korszakot öleli fel, mint Koffáné, s ugyanazokkal a teljesítményekkel, adósságokkal terhes. *Kohán György, Konecsni György* ennek a generációnak a két legtragikusabb tehetsége, ők már nem is élnek. De él *Csucs Ferenc, Palotai Gyula, Holba Tivadar* — és felsorolhatnánk a fél könyvet. Rajtuk kívül Koffán a fiatalokhoz vonzódik a leglátható tobban, a tányos, ravaszkás tekintetű *Gross Arnoldhoz*, az öntudatos *Cs. Kovács Lászlóhoz*, a megfontolt *Mészáros Dezsőhöz*. Az utódokhoz, tanítványokhoz. Róluk beszélve saját beteljesületlen nosztalgiáinak ad hangot, önnön el nem készült alkotásait építi fel...

És vajon nem az-e a nagy művész, aki másokban is tervezni tud?

Tasnádi Attila

„Fehér ruháját mossa, mossa...“

Vannak tevékenységek, amelyeket évezredek hagyományai osztottak ki férfiak vagy nők számára, változatlan és változtathatatlan szerepkörként. Ilyen a mosás is: valaha, az idők mélyén eldőlt, hogy ez a nők feladata s az is maradt. Legalábbis nálunk, Európában. Indiában ugyanilyen erős hagyomány tette férfifoglalatossággá, mégpedig azért, mert nehéz munka. Az is volt, egészen napjainkig: a házi szőtteseket, vásznakat, gyolcsokat tisztára mosni, méghozzá kézzel, a fárasztó tevékenységek közé tartozott. Mennyivel jobb dolgunk van ma: legfeljebb könnyű, műszálas fehérneműnket öblítjük át mosóporos vízben — és pillanatok alatt el is készülünk vele.

Az igazán nagy különbség a beszélgetés, a kikapcsolódás színhelye volt. Az ismerkedésé is olykor: a legenda szerint Jákob a kútnál pillantotta meg Ráchelt, hogy aztán tizennégy évig szolgáljon érte. A vízhordó asszonyok végül is a képzőművészetben kaptak örök életet, a fejen cipelt korsó pedig a szép testtartást alakította ki, azóta is ilyen egyenes derékkal, emelt fővel szeretnek járni az asszonyok.

A házhoz hordott víz nagy kincs volt, minden cseppjével takarékoskodott a család, s ezt talán csak az érti, aki már járt életében kútra. Így aztán a hamuzsírban, lúgban áztatott, dörzsöléssel mosott, kifőzött ruhát vitték a víz közelébe, s nem fordítva. Hiszen, mint a ma is érvényes ősi tanítás mondja, a bővizű öblítés a pótolta a hullámok ereje, vagy a ruha verdesése, csapkodása a kövekhez. A szokás évezredeken át eleven, élő maradt, az Odüsszeiától a János vitézig említ híres „mosó nőket“ az irodalom. „Az idők mélyén“ még a királylányok is mostak; Nausikaa, a phaiák királykisasszony álombéli parancsot követve mosta kelengyéjét a tenger habjaiban, s eközben találkozott a torzonborz hajótöröttel: Odüsszeusszal. Az árva Iluska pedig éppen mostohája szennyesét tisztogatta, amikor Kukorica Jancsi furulyája kiszólította a vízből. De folyóban mosta, mosta, megszállottan mosta fehér ruháját Ágnes asszony is, Arany balladahősnője.

A vízvezeték feltalálása és elterjedése sokat könnyített a mosás munkáján, de nehéz maradt ez akkor is. „Mert a mosónők korán halnak“ — írta József Attila, s az önálló foglalkozássá lett mosás bizony kemény fizikai munka volt: a gőz, a szóda, a szappan szagának belélegzése, a csavarás, a nehéz kosarak padlásra cipelése megviselte a különböző szerveket, főként a szívet, tüdőt, s a lábat is.

Ahogy a mosás nehézségei, úgy a mosónők is eltűntek. Jött a gép, a centrifuga, a műszál, a tisztító. A habkönnyű fehérneműt játszva kimossa magának minden felnőtt, a nagyobb darabokat — ágy- és asztalneműt — a tisztítókra bízzák, vagy a gépre, amelyet sok családban már a férfiak is kezelnek. A piszkot tökéletesen oldó mosóporok már áztatás közben elvégzik kémiai munkájukat, a gép pedig a fizikai tevékenységet, a dörzsölést pótolja, amikor a ruhát a forró mosószeres vízben mozgatja.

Múlt és jelen érdekes találkozását figyelhetjük meg falun, ahol már szintén mosógépben „tisztázzák“ a ruhát az asszonyok, hogy aztán öblíteni a kútra vagy a folyóra vigyék. Mert a gép, s a hozzá szükséges villamos energia megvan majdnem mindenütt. De az évezredek óta ismert vízvezeték még sokfelé hiányzik. De hát ez már az egyenlőtlen fejlődés miatt van így.

Azt szokták mondani, a tisztaság nem fényűzés. Ha a belé fektetett munkára gondolunk,

Degas francia impresszionista festő Mosónő-tanulmánya

Ha fakul a fehérnemű

A műszálas pulóverek, fehérneműk többszöri mosás után veszítenek színükből, megkopnak, elszürkülnek. Ezért a mosást követő öblítéskor a vízbe tegyünk egy csipetnyi boraxot, ezzel visszaszerezhető a ruhaneműk eredeti színe és régi tartása a vasaláskor.

Portörlő a mosógépben

Ha mosógéppel mostunk, s a víz habzik még, ne engedjük ki. Rakjuk bele a hát-

ban, ahol minden négyzetcentiméterre szükség van, praktikus bútordarab az egymás alá tolható, kis asztalkák sora. Csak a külső, legnagyobb asztalelemnek kell megtalálni a helyét a szobában, az alája becsúszó kisebbeket csak akkor húzzuk ki, ha tanuló- vagy játékasztalkákra van szükség.

Az asztalkák házilag is elkészíthetők 10 mm vastag ré-

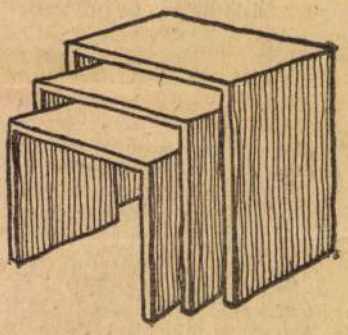

tegelt falemezből vagy fenyőfadeszkából. A deszkát pácoljuk, vagy maradjon natúrnak, ha szép a fa, s akkor csak lakkozzuk. A rétegelt lemezből készített kis asztalokat színes vagy fehér olajfestékkel fessük be. Ez utóbbi különösen gyerekek számára jó megoldás, mert a felülete könnyen mosható. A kis asztalkákat ülőkének is használhatják a kicsik, mert ha a legalacsonyabbra ülnek, akkor a legmagasabb lehet a játék- vagy tanulóasztaluk.

(á. m.)

1021

Koffán Károly: Kezek

ÁRA: 2,50 FT

nyozni a kötetet, amíg az ember megértette, hogy mi is ez tulajdonképpen. De akkor annál közelebb került hozzá.

Ez a könyv új világérzés kifejezése volt: az elektromos fények és színek mámoros ünnepe, táncokkal, fogalommimikával, utcai jelenetek együttesével felépítve. Alapjában pedig: lázadás volt, az ellenforradalom idején, a zsarnokság ellen, a brutalitás ellen, a fiatalok lázadása az öregek terrorja ellen. A szabadság extázisa zen-

rást indított ellene.

Palasovszky munkásságát később is a ketlősség jellemezte. A haladó munkás tömegkultúra agitációs irányzatát avantgarde eszközökkel építette és frissítette fel. Színdarabjai, drámai pantomimjei, kórusai, szimultán színpadi beállításai, rögtönzés-sorozatai mind erről tanúskodnak.

Kísérleti stúdiói, híres Zöld Szamár Színháza, majd később a Cikcakk-estek talán ezért is gya-

tették adózóit, úgy érezzük, sokoldalú tehetségével, merész, úttörő műveivel jelentősen gazdagította kultúránkat. Színpadi eredményein túl köszöntjük benne a magyar szürrealizmus elindítóját. És természetesen feltámad bennünk az a gondolat is, milyen értékes ajándék lett volna válogatott verseinek ma is izgalmas gyűjteményével köszönteni háromnegyed évszázados jubileumát.

Tamkó Sirató Károly

Húsz város a televízióban

Hazai esték

Nagy és jó vállalkozás indul útnak nemsokára.

Hazai esték címmel új sorozatot ezd a televízió: az idén áprilistól a felszabadulás harmincadik évfordulójáig húsz magyar várost mutat be. Minden város egy jellegzetes történelmi és földrajzi környezetet is képvisel. *Békéscsaba* a Délharsarkot, *Nyíregyháza* a Nyírséget például.

Bonyolult és nehéz feladatot vállal ezzel a telvízió. Milyen szeretet töltsön be a műsor? Mit emeljen ki, mit hangsúlyozzon? Miképpen tegye lehetővé, hogy a részletek eleven és hiteles egésszé állanak össze végül? Hol húzódjanak az önállóság és az összemosódás határai? A kérdések és a válaszok tisztázására a televízió *Hazafias Népfronttal* fogott össze. Illetékes és készséges társat talált. Hiszen a népfront nemcsak társadalmi mozgalom, hanem a honismereti munka gazdája és irányítója is.

Így történt, hogy együtt hívták meg tanácskozásra a bemutatandó városok képviselőit. A találkozót *szentesen* rendezték. Már a helyszínnel is érzékeltetve bizonyos összefüggéseket.

Szentes példája

Az első nap délutánján tartott bemutatón a szentesi honismereti körök szerepeltek. Garmadával hordták össze a múlt és a jelen érdekességeit, értékeit. Tárgyiasságában is színes képet adtak a kukoricásokról és a bolgárkertészekről, a tudós *Kis Bálint*ról és a festő *Koszta József*ről, a tanyavilágról és az agrármozgalmakról, a népszokásokról és a mind lendületesebb városodásról.

Közben persze megismertük azokat is, akik az anyagot gyűjtötték, rendezték, előadták. Gimnazistákat, ipari tanulókat, úttörőket, szocialista brigádban dolgozó asszonyokat, tanárokat, nyugdíjasokat. Kiderült, hogy a föltáró és a népszerűsítő munkát hosszú évek óta következetesen végzik itt. Már a hagyományápolásnak is hagyományai vannak.

Csakhogy ezek a hagyományőrzők a mában élnek. Vajon akarják-e, tudják-e mindennapjaikban hasznosítani, amit a közeli és a távoli múltból kibányásznak? Buzgalmuk, szeretetük pedig nem billenti-e féloldalasra a történelmi igazság mérlegét?

Megnyugtató válaszokat kaptunk utóbb a kérdésekre. Ezeket is a szentesiektől. Bemutatkozásukat két dokumentumfilmmel zárták. Az egyikben gazdag, jellemző részleteket fűztek össze a mai városról. Főleg arról, ami új és még újabb itt. Szinte ehhez kapcsolódott másnap a városi pártbizottság első titkárának zárószava. Arról beszélt, hogy jó várospolitikát tervezni csak azokkal együtt lehet, akik *ismerik*, megvalósítani pedig azokkal, akik *szeretik* városukat.

Való igaz. A megismerés és a megváltoztatás egy tőről hajt. Továbbá: a múlt föltárása úgy fordítható javunkra, hogy a mában gyümölcsöző érzelmeket, gondolatokat, törekvéseket érlel; a mában tevékenykedő embert teszi tudatosabbá.

Értékek és emberek

Töltési Imre, aki a tanácskozást vezette, a hazaszeretet elmélyítésében és állandó megújításában találta meg a részletek közös alapját és keretét. *Liszkai Tamás* és *Vitray Tamás*, a televíziósok nevében, az országos méreteket és a társadalmi hatást hangsúlyozta.

Csupán a megközelítésben, nem a szemléletben térek el tőlük, ha két másik fogalmat állítok a középpontba.

Ott, ahol válogatni és bemutatni kell, nélkülözhetetlen az értékrend. Ha értékben és értékelve gondolkozunk, elkerüljük az aránytévesztést, a provinciálisan alacsonyra szállított látóhatárt, a torzító elfogultságokat. Még az irigységeket és a kicsinyességeket is. Helyettük kézbe vehetjük az értelmes rend és a megnyugtató hitelesség kulcsát.

Szentesen a vidéki városok adtak találkozót egymásnak. A Hazai esték a magyar vidék, *vidék-Magyarország* körképét vetíti majd elénk. Lehetetlen nem társítanunk ehhez a régi és rossz beidegzettséget: most úgy, hogy a sorozat igen sokat tehet az indokolt és indokolatlan főváros-központúság ellensúlyozásáért. Hogyan? Semmiképp az összekacsintás vagy a leereszkedés silány eszközeivel. Kizárólag úgy, hogy értékeket sorakoztat föl, értékeket mutat meg, s mindent a maga helyén. Azzal a végső céllal, hogy ezeket a nagy társadalmi nyilvánosság elé, mintegy a nemzet asztalára tegye.

Sem a múlt századi kubikostalicska, sem a múlt hónapban befejezett tömblakás nem mond sokat önmagában. Kiket, hogyan, miben szolgál: ez a lényeg. A dolgoknak ez az emberi megközelítése abban is segít, hogy helyesen kapcsoljuk össze a múltat a jelennel. Mert ilyenformán minden abban a szerepében is megjelenik, ahogyan a mában él. *Ahogyan él* egyáltalán.

Ez a sorozat érvel is majd. Arról például, hogy az ember mennyi és milyen lehetőséget kapott az értékek megismerésére, elsajátítására, hasznosítására. Lett légyen az a kényelmes lakás, a refomkor irodalma, a korszerű szakismeret, a tizenhetedik századi virágének, a nagy hatásfokú gépsor, a célszerűen épített uszoda vagy az üzemi könyvtár.

Előre senki sem mondhatja meg, mire jut majd ez a sorozat. Még csak nem is a tervét, csupán a körvonalait ismerjük.

A tanácskozáson, mely épp ezeket a körvonalakat igyekezett határozottabbá tenni, mint meghívott vettem részt. *Hajdúböszörmény*t, fölnevelő városomat képviseltem *Bencsik János* és *Nemes László* mellett. Meggyőződve arról, hogy a televízió rendkívül fontos és *minden ízében társadalmi érdekű* vállalkozásba fogott. Remélnünk kell, hogy a megvalósítás méltónak bizonyul a célhoz.

Székelyhidi Ágoston

Banga Ferenc: Mese

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 MÁR 2
ÉLET ÉS IRODALOM

RENÉ BERGER: A FESTÉSZET FELFEDEZÉSE. (Gondolat)

BL...—KJAZANOV: MA ÉJJEL MEGNŐSÜLÖK. Bemutató az Állami Déryné Színházban, március 9-én.

Hangversenyek

GERGELY FERENC orgonaestje a Zeneakadémia nagytermében, március 2-án.

SZERVÁNSZKY VALÉRIA zongoraestje a Zeneakadémia kistermében, március 2-án.

A MAGYAR RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ SZIMFONIKUS ZENEKARÁNAK hangversenye a Zeneakadémia nagytermében, március 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor. Vezényel: Jancsovics Antal.

NÉMETH ÉVA zongorahangversenye a Zeneakadémia kistermében, március 3-án, vasárnap délelőtt 11 órakor.

BARANYAI LÁSZLÓ zongoraestje a Zeneakadémia nagytermében, március 3-án.

A POSTÁS SZIMFONIKUS ZENEKAR hangversenye a Zeneakadémia nagytermében, március 4-én. Vezényel: Bolberitz Tamás.

A BUDAPESTI FILHARMONIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁNAK hangversenye az Erkel Színházban, március 5-én. Vezényel: Günter Herbig.

AZ I SOLISTI DI ROMA hangversenye a Zeneakadémia kistermében, március 5-én.

SEBESTYÉN JÁNOS csembalóestje a Zeneakadémia nagytermében, március 6-án.

A MAGYAR FÚVÓSÖTÖS kamaraestje a Zeneakadémia kistermében, március 6-án.

KOVÁCS ENDRE orgonaestje a Zeneakadémia nagytermében, március 7-én.

A MAGYAR RÁDIÓ ÉS TELEVÍZIÓ SZIMFONIKUS ZENEKARÁNAK hangversenye a Zeneakadémia nagytermében, március 8-án. Vezényel: Günter Herbig.

Kiállítások

KAUBEK PÉTER szobrász kiállítása a Stúdió Galériában. Megnyitó: március 6-án.

DIÓSY ANTAL festőművész kiállítása a debreceni Medgyessy-teremben. Megnyitó: március 7-én.

A SOMOGY MEGYEI KÉPZŐMŰVÉSZEK KOLLEKTÍV KIÁLLÍTÁSA a kaposvári Vaszary János-teremben. Megnyitó: március 7-én.

LAKATOS JÓZSEF festőművész kiállítása a nyíregyházi Benczúr Gyula-teremben. Megnyitó: március 7-én.

HÜBNER ARANKA textiltervező kiállítása a Kulturális Kapcsolatok Intézetének kiállítási termében. Megnyitó: március 8-án.

MIKUS SÁNDOR szobrászművész kiállítása a Budapesti Történeti Múzeumban. Megnyitó: március 8-án.

HIBAIGAZÍTÁS

Az új magyar Kalevala című múlt heti cikkünkbe értelemzavaró sajtóhibák kerültek. A „*ritmikus* elemi szenvedély" kifejezés helyesen „*mítikus* elemi szenvedély"; a finn Kalevala pedig nem 2300, hanem *23 ezer* sorból áll.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ÉLET ÉS IRODALOM
Budapest

1974 APR 13

Kaffán Károly

1021

DÁS

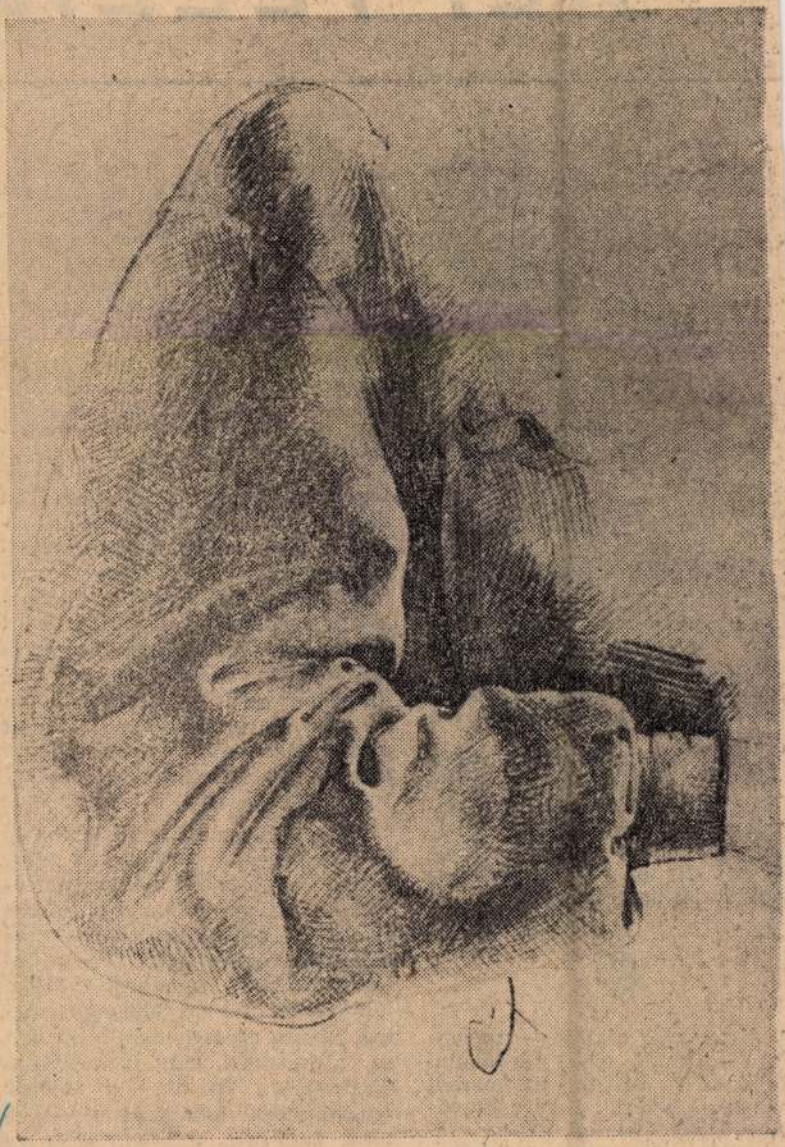

Koffán Károly: Tanulmány

ÁDAS JÓZSEF:

KÉPTELEN

Flancos nemzet vagyunk. Az ün-pi estét a színházban díszelőadás-k nevezzük; testünk és lelkünk észségére díszfákat és díszcserjé-t ültetünk; a fényes kivilágítást szkivilágításnak mondjuk; az gyetemeken díszdoktorokat ava-nk; az akváriumokban díszhala-at tartunk. Egyszóval: tele va-unk díszekkel, s nemcsak nyel-ünk van tele.

„Ez volt az a kor, amikor javá-n virágzott egy rejtélyes műfaj, nelyet ma már meg se értünk, ert gyarló agyvelőnk egyetlen ókjában sem helyezhető el. E mű-j a dísztárgy" — írta a múlt szá-d nyolcvanas éveiről *Lyka Ká-ly*, a magyar műkritika egyik gnagyobbja. Épp ő ne ismerte olna a forma varázslatát? Aligha hető. Csak éppen azt is tudta, gy az iparművészeti tárgy *haszi-lati eszköz, amelynek alakja és szítése sohasem önállósulhat tel-sen.*

Az okos formát mindig pártolta. e a dísztárgyaknak már 1908-ban dat üzent. Amikor még nem kel-t tartani a minden díszt kiirtó auhaus-epigonoktól, amikor azon-n már díszmagyarban jártak a szokleveles magyar urak.

A díszmagyar divatja — szeren-ére — elmúlt, egész társadalmi rnyezetével együtt. Itt maradt onban az *oklevél*. Nem a kutya-rre gondolok persze, hanem ma-ra a jogi okmányra, amelyről a társadalmunk sem mondhatott Hiszen az oklevél olyan irat, lynek lényege valamely jogi pott már oklevelet (bizonyára so-kan kaptak), aki látott már okleve-let egy-egy kitűnően dolgozó kö-zértben vagy kátéeszben (bizonya-ra nagyon sokan láttak), tudja: még *a legszebb keretdíszítményt is el-csúfíthatja a pedáns macskakapa-rás.*

Ráadásul a szóban forgó keret-díszítmények egyáltalán nem szé-pek, sőt nagyon *csúnyák*. Legalább-is a *Papír és Írószer Nagykereske-delmi Vállalat* forgalmazta oklevele-ken. Ez persze nem menti fel az ügyetlen szövegírókat. Hiszen az oklevél ma is okirat; csak az el-ferdült ízlés csinált belőle használ-hatatlan dísztárgyat. Lényege vál-tozatlanul a mondanivaló. Formai-lag és tartalmilag is. A középkori okleveleken hiába keresünk kere-tet, csak iniciálékkal és nagyobb, díszesebb betűkkel találkozhatunk. Az akkori kancellisták tudták, amit a mai oklevélírók már elfelejtettek: oklevélen a szövegnek kell hordoz-nia az esztétikumot.

Hogy a keret pontosan mikor és hogyan zsugorította össze az írást, az már a művészettörténetre tarto-zik. A lényeges az, hogy a szöveg és a díszítés elválása ellentmond az oklevél természetének. Erre a je-lenségre már a harmincas években felfigyeltek. Az úri Magyarország-nak persze egészen más célja volt az oklevelekkel, mint a szocialista közösségnek. De amit a *Magyar Iparművészet* hasábjain olvashat-tunk 1935-ben, az nagyjában és egészében elmondható 1974-ben is: „Azelőtt nagy kitüntetés, megbe-csült öröm volt a díszoklevél...

Kaffka Károly grafikusművész

MEGHÍVÓ

150 FNYV I.

A MAGYAR FOTOMŰVÉSZEK SZÖVETSÉGE ÉS
A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK

MEGHÍVJA ÖNT

TOKAJI ANDRÁS

FOTOMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1973. FEBRUÁR 17-ÉN SZOMBATON DÉLI 12 ÓRAKOR

MEGNYITJA:

KOFFÁN KÁROLY

GRAFIKUS ÉS FOTOMŰVÉSZ

MŰCSARNOK, BUDAPEST HŐSÖK TERE

Kaffán Károly
1021

MŰVÉSZET

1972 JÚNIUS

XIII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM

TARTALOM

Dr. Sáry Gyula: Az álom 3
Kiss Zoltán: A művészetről és nonfiguratív művekről 4
Hidas Antal: Uitz Béláról készülő portréészlet 5
Kontha Sándor: Uitz Béla művészete (TV-film) 7
Nagy Zoltán: Uitz Béláról és a Ludditákról ... 11
Erdős Jenő: Mácza János emlékezik 13
Sz. Z.: In memoriam Erdélyi Mihály 15
Fausto Cimara: A „tömegnéző" és az alkotótevékenység 16
Pál Endre: Régi formajegyek mai környezetben 18
Murádin Jenő: Felsőbányai nyarak 20
Lencsó László: Légrády Sándorról 24
Kovács Gyula: Szász Endre Kanadában 26
Dér Endre: Vinkler László köszöntése 28
Banner Zoltán: Mohi Sándor, Kolozsvár 31
Galambos Ferenc: Stettner Béla régebbi és mai alkotásai tükrében 33

Kiállítások

Bauer Jenő: Mai szcenikai művészet az NDK-ban 35
Bauer Jenő: Két fontos reklámgrafikai kiállítás 35
Borsi Sándorné: Az iparművészeti Múzeum kaukázusi szőnyeg- és hímzés kiállítása 36
– ta –: Reich Károly 38
Mezei Ottó: VI. kerületi művészek csoportkiállítása 38
PÖG: A festészet napja 38
Erdős György: „Tettrekész humanista örökség" – A képzőművészet napja a Terézvárosban .. 40
Telepy Katalin: Fölfelé megy borban a gyöngy.. 40
B. T.: Kun István bajai tárlata 41
Mészáros Fülöp: Kun István kiállítása 42
Aszalós Endre: Bács-Kiskun megyei képzőművészek kiállítása az Ernst Múzeumban 43
Borbély László: A VI. miskolci országos grafikai biennálé 45
Mezei Ottó: Lossonczy Tamás újabb képei a Fényes Adolf teremben 47

A borítón *Koffán Károly:* El a kezekkel

A belső címlapon *Szécsi András:* Öreg tanú

A borító hátlapján *Cs. Kovács László:* Napkorong

A fényképeket *Csomfáy Ferenc, Hernádi Oszkár, Kovács Endre, Petrás István, Szabó Tamás, Wagner Richard, Zilahy István* készítette

Ára: 12 forint

1972 JUN
MŰVÉSZET
SAJTÓHÍRVIVŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-738

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Koffán Károly
ÉSZAK-MAGYAR-
ORSZÁG
1967 MÁJ 3

1024

Megnyílt Koffán Károly művészportré tárlata

Április 30-án, vasárnap déli tizenkét órára igen sok érdeklődő gyűlt egybe a miskolci Déryné utcai kiállítási teremben, hogy tanúja legyen Koffán Károly festőművész Társak és kortársak című fotoportré kiállítása megnyitásának. A terem falain és paravánjain százhuszonhét fénykép sorakozik: képzőművészeti életünk reprezentánsainak nagyméretű, igen jellegzetes, nem egy esetben szatirikus árnyalatú portréi. Nagy számban találkozunk a miskolci képzőművészek arcképeivel is.

A művész és a közönség Somogyi József Kossuth-díjas szobrászművészt várta a kiállítás megnyitására, aki azonban közbejött külföldi útja miatt az utolsó napon lemondta a részvételt és a megnyitást. Csótai János, a Miskolci Városi Tanács Művelődésügyi Osztályának helyezettes vezetője tartott megnyitó beszédet, méltatta a művészetté fejlesztett fényképezés jelentőségét, Koffán Károly kiemelkedő munkásságát.

A tárlat május 21-ig tekinthető meg. Anyagának méltatására visszatérünk.

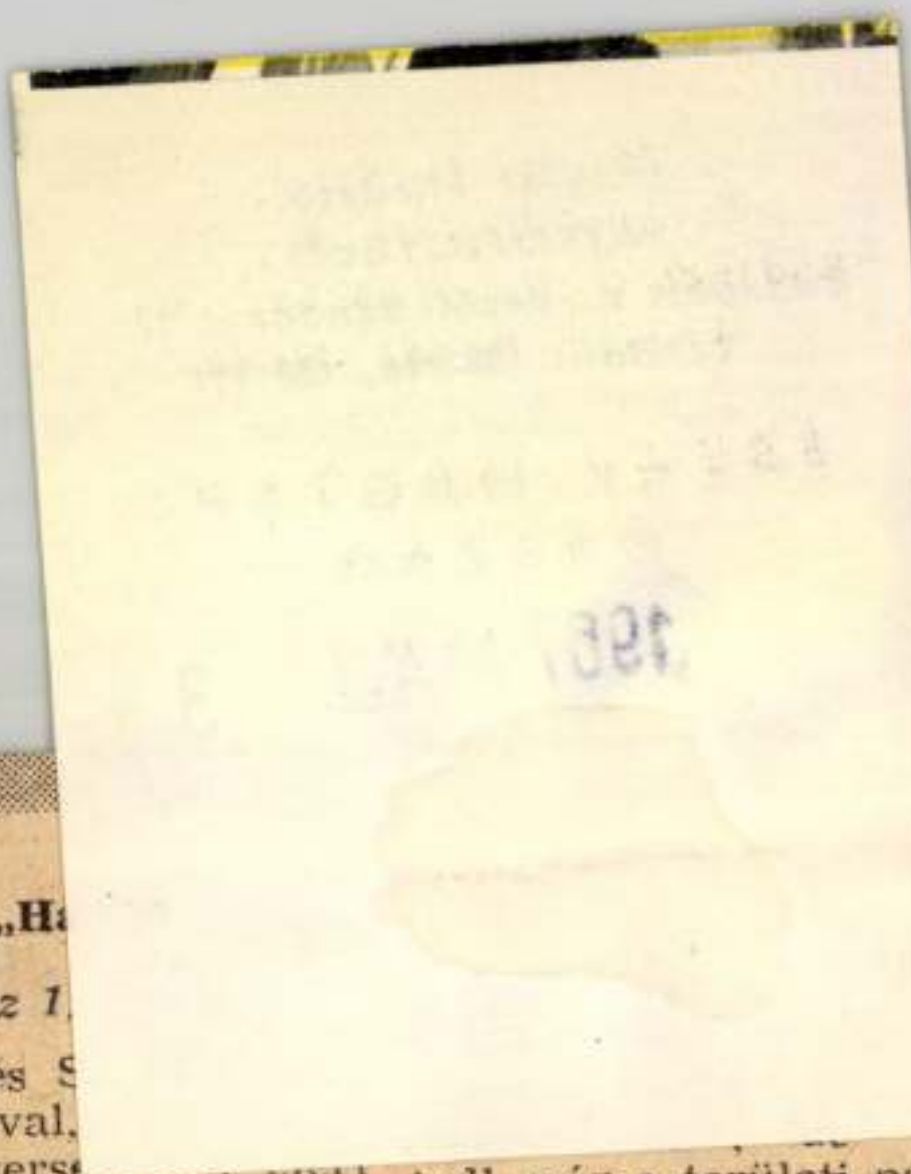

A „Ha

(Folytatás az 1

nisztertanács és S
vándorzászlajával,
kongresszusi verse
sikerekért oklevéllel kitüntetett Borsod megyei Állami Építőipari Vállalat dolgozóinak menete élén a vállalat gazdasági és műszaki vezetői, a párt, a szakszervezet és KISZ vezetői haladtak.

Városunk másik nagyüzeme, a Diósgyőri Gépgyár is nagyszerű demonstrációval vett részt a nagy ünnepen. A menet élén Leninnek, a munkásosztály nagy vezérének képét vitték. Szintén ott voltak a sorban a gyár vezetői, és az arany plakettel kitüntetett szocialista brigádok tagjai. A

t.
y val
llalat
zólnu
kell még a területi pártszerv
zetek lelkes csoportjairól,
gyors ügyintézést ígérő megy
tanácsról, a városi tanács d
gozóinak szép menetéről,
posta, a Pamutfonó,
AKÖV és az ÉPFU zászlóer
alatt vonuló tömegeir
Örömmel láttuk a felvonul
között orvosainkat, egészsé
ügyi dolgozóinkat ezúttal „
vilben"...

A város kisebb üzemein
menetét is a kitüntetett váll
latok dolgozói nyitották me
Ők is büszkén hozták zászl
kat, kitüntetéseiket: sok ta
sot kaptak a Miskolci Va

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

17.

ifj. Koffán Károly

FEJÉR MEGYEI
HÍRLAP

1967 MÁR 29.

Fiatal művészházaspárt, ifjú Koffán Károly festőművészt és Gyarmansky Mária szobrászt mutatja be a fiataloknak a székesfehérvári ifjúsági klub pénteki klubestjén. A találkozóra estébatkor kerül sor.

1021

sek
háromszor lőt

1963 SZEP 29
/1021

Húsz év a pacsirták között

Baranyai kosárfonó unokája. Egy geresdi tanító fia. Koffán Károlynak hívják; ötvenhárom éves.

— A baranyai Geresden voltam gyerek — viharkabát; halvány kék szemű.

Festő. Grafikus. Fényképész. Ornitológus. A budapesti Képzőművészeti Főiskola volt tanára. Párizsban a barkácsolók királyának nevezték. Ő faragta a párizsi marionette színház bábúinak a kezeit. (»Mindig a kezeket. A kéz a legfontosabb«.) Párizsban asztalos is volt, aztán szobafestő, később hegedűtanár. Szűk hazája mégsem Párizs vagy Budapest, hanem a Zsíroshegy, Nagykovácsi, Nagyszénás, a Csiki-hegyek, egészen a Huszonnégy ökrös hegyig.

A palaszürke csúcsokra, a kopár domboldalakra jár ki minden hajnalban, napfelkelte előtt.

Egy iszákot visz és a kedvét. De húsz éve már.

— Hét esztendős voltam, mikor a geresdi nagyfiúk hívtak madarat befogni. Azt mondták, nekem adják a madarat, ha segítek nekik.

— Fogtunk egy madarat. De nem adták nekem. Megígérték. De nem adták.

— Sokáig kértem őket. Nem adták.

Bő, fényes csend.

— Ezt a madarat kerestem én egész életemben.

Kereste francia mezőkön, bokrok nyirkos alján, erdők avarszagában, Párizs rengetegében.

Kerti poszáta, énekes rigó, fekete fejű poszáta, szürkebegy fiókákat fogott be, azok olyan szelídek lettek, hogy a vállain ültek, festősapkája bojtjait csipegették. Három éves korukig nevelte őket, aztán vidékre ment velük, s nyitva hagyta a kalitkák vékony drótajtait.

Elengedte őket, mert egyik sem volt az a régi madár.

Fogott kis madarakat és nagyokat, fényes tollúakat és porszínűeket, piros homlokúakat és szomorúakat, büszkéket és szegényeket.

Egyik sem hasonlított ahhoz a madárhoz.

A régi madár rejtve volt. Talán már el is pusztult.

Megígérték. De nem adták oda neki.

1943-ban, huszonhat évvel a geresdi karcolás után, a ritkás bokrokkal itt-ott behintett, szakadékos és kopár budai hegyvidéken látta viszont a régi madarat.

Erdei pacsirta volt ez a kék madár. Pedig a színe nem kék, csak szürke. Alakja tömzsi. Verébszerű. Melle csíkos, lába hosszú és kecses. Szürke büszke madár. Szegény és önérzetes.

A lomha, hamuszínű ég alatt, a kopár földön fogadta meg, hogy madarát többé nem hagyja el.

»Megígérték. De nem adták.«

Húsz éve él a pacsirták között.

Húsz esztendeje — pedig közben tanár is volt, festett, finom grafikái jelentek meg, megnősült és családot alapított, négy gyermeke lett, a nagyobbik fia már elvégezte a Képzőművészeti Főiskolát — hajnalban kel s napkelte előtt indul el a madaraihoz. Ő a hajnali járatok első utasa Budán. Húsz év alatt csak egyetlen napot mulasztott, mikor bokarándulása volt. Naponta öt órát tölt a helyszínen. Minden nap tizenöt kilométert gyalogol. A budaőrsi Csiki-hegyek erdei pacsirtáit tavaszi érkezéstől őszig figyeli, míg az utolsó madár el nem hagyta fészkét. És visszaszáll Olaszországba.

Darab szalonnát visz magával. Kevéske kenyeret. Aztán hazahozza a darabka szalonnát. Meg a kevéske madárlátta kenyeret.

Húsz éve minden napjáról madárnaplót vezet. A napló már több kilónyira nőtt, s az ezer gépelt oldalt is meghaladja. Ez a világ legaprólékosabb naplója — az is benne van, mikor szállt fel fészkéről és indult el táplálkozni a meggyűrűzött és 257-es sorszámmal ellátott kotló tojó — s a világnak talán a legrészletesebb ornitológiai gyűjteménye, hiszen David Lack »csak« négy esztendeig foglalkozott a vörösbeggyel és Nice asszony, a világhírű ornitológus is csak négy évet szánt az amerikai énekes verébre.

Koffán Károly húsz év alatt 198 pacsirta-párt és 350 fészkelést figyelt meg és írt le aprólékosan. A madarakat befogja, meggyűrűzi, szárnyaikat sajátos módon megjelöli, aztán a földön és a levegőégben messzelátóval figyeli azokat évekig. Két számozott pacsirtát hat éven át figyelt. Tehát legalább hat évig élnek.

A szürke madár elhagyott, kopár csúcsokon, szomorú, kietlen domboldalakon, a földön fészkel. Március közepétől augusztusig négy-öt fészkelési kísérletet tesz, de csak egy-két költése a sikeres. Tizenhét tojásból általában csak három fióka lesz. Koffán minden tojás letojási napját feljegyezte. Svájci mikrométerrel mérte meg a tojások súlyát, hosszát és szélességét. Mindennap minden fészkét felkereste. Mindennap minden madarával találkozott.

És már húsz éven át.

A madár megismerése érdekelte. Munkájának volt egy jelentéktelen melléktermék is. Ezt pusztán szórakozásból gyakorolta. Ötven forintért vett egy ötvenesztendős, harmonikaszerű régi fényképezőgépet, amelynek egyik lencséje hiányzott. Egy optikus ismerősétől vásárolt hozzá egy lencsét, sétái közben — nedves hajnalokon, vakító nyarakon, álmos őszidőben — fényképezni kezdte kopár vidéke madárvilágát. Feljegyzéseit és fényképeit a pesti Corvina Kiadóval együttműködve »Birds in camera« címen először a londoni »Barill and Rockliff« adta ki, másodszor a Würtzburg-Wien-i Andreas Zettner.

Az ötvenforintos gép szokatlan eredményt hozott. A Natural History című angol természettudományos világlap azt írta Koffánról, hogy »kiváló ornitológus és művész«, a Daily Worker, hogy ezek »csodálatos fényképek«, az Oxford Mail, hogy ez »lélegzetelállító«, a Times & Country Magazine, hogy »ritkán olvastam könyvet, amely hasonló gyönyörűséget okozott«. Nice asszony elragadtatott levele példaként említi, hogy »micsoda mérhetetlen munkát fordított ön erre a madárra«.

— Miért is fordított ennyi munkát erre a madárra?

— Hogy kissé megkaparjam a nagy mindenséget.

Mindent meglesett, megismert, megtudott. A megismerés a legfényesebb dolog. Mindaz, ami az embert naggyá teszi, a megismerésből fakad.

Az erdei pacsirta büszke és kedves madár. Éneke kevés dallam variálásából áll. Dala csak Ravel Boleró-jához hasonlítható. Egy hangja sincs, melyet elvétene. A legtökéletesebb énekű madár.

Olyan vidéket választ, amely másnak nem kell. Büszke, de nem tolakodó. Megelégszik azzal, amit meghagy neki a mostoha természet. Munkája a rekmművekkel ér fel. Élete első fészkét ugyanazzal a tökéllyel építi, mint a későbbieket.

Öncélúan soha nem énekel. Énekének a puszta győnyörködtetéshez semmi köze nincs. Szerepe a jeladás, hogy idegen közelít. Vagy az idegen figyelmeztetése, hogy foglalt a terület. Ez az ének fegyver. Az élet, a harc eszköze.

Ha saját fajtájú idegen hím a foglalt területhez ellenséges szándékkal közelít, nem engedi be. De ha békésen jön (»útlevéllel«), együtt táplálkozik vele, megosztja ételét.

A sors meg a táj minden mostohasága ellenére is tiszta szívű madár. A szegénység és a küzdelem képtelen megrontani. Tojói gyengéden etetnek idegen fiókákat is.

A sánta tojó, a kicsi testű hím, a gyenge énekes, a hibás csőrű vagy lábú madár éppen úgy párra lel, mint a ragyogó. Ezen a kopár vidéken a *belső* szépség az úr.

Hű madár. A megfigyelt 198 pacsirta-pár története során mindössze egyszer fordult elő, hogy az életben maradt hím és az életben maradt tojó más hímmel és más tojóval tért vissza a következő esztendőben. Ugyancsak egyszer fordult elő húsz esztendő alatt, hogy a tojó, miután hímje eltűnt, az eltűnt hím fiával összeállt. (Ez a fiú azonban a hím egy régebbi párjától való.)

A kopár hegyek szótlan vándora a húsz év alatt kihallgatott minden madarat. Elment a legelrejtettebb mélységekig. Még »teszt«-vizsgálatokat is csinált. Másfél centiméter hosszú, különböző színű, pirosra, sárgára, zöldre, kékre, földszínűre festett, vagy az eredeti fehér színében meghagyott kis csigaházakat helyezett a fészkekbe, a fészkek elé és a fészekgödrök szomszédságában. (Az erdei pacsirta néha hat fészekgödröt is készít és sohasem az utolsó gödörben építi meg a fészkét.) A kék szemű, madárcsontú ember heteken keresztül figyelte, hogy eltávolítja-e a fészkek és a gödrök tájáról a színes csigákat a madár; milyen színeket tűr meg és mely színektől fél; milyen sorrendben hordja el a lepkekönnyű kis csigákat, és hova viszi?

Mikor a vándor megbetegedett és hosszas ápolásra kórházba került, azt mondta a professzorának, hogy ő csak akkor hal meg, ha nem látja nap mint nap a kedves madarait. Meggyógyítani is csak a madarai tudják. A professzor felismerte e gyógyszer nagyságát; Koffán a kórházból minden hajnalban egészen délig kijárhatott.

És volt más oka is annak, hogy ezt a türelmes, szürke, nem tolakodó és ragyogó énekű kis madarat választotta?

— Volt.

Körülöttünk minden fényleni kezd.

— Én ez a madár szeretnék lenni (»Megígérték. De nem adták«), ha madár lehetnék.

Ruffy Péter

MAGYAR NEMZET
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÁTSÓ AJTÓ

Thurzó Gábor drámájának bemutatója a Vígszínházban

Ismerős a téma: szerelmi háromszög. A negyvenhét éves professzor beleszeret egy tizenhét esztendős lányba, s néhány hét alatt csaknem feldúlja családi békéjét, majd a vihar után minden marad a régiben. A történet olyan régi és kellékszagú, hogy kizárólag új felfogásban írható meg; konvencionális feldolgozásánál egyszerűen a toll mondaná fel a szolgálatot. S különben is: *Thurzó* Gábor sosem a témái újszerűségével keltett feltűnést. Az alaphelyzetet közhelynek és közkincsnek tekinti — becsvágya inkább a friss megoldás, az új megvilágítás. Tudja jól: leunatkoznánk a színpadról ezt a professzort, ha csak lelki nyavalyáit látnánk, s azt a kis fleppert is az ásításunk nyelné el, akibe beleszeret. Thurzó azonban erkölcsi mérlegre állítja alakjait és ettől életre támadnak. Van-e gyógyír — faggatja őket —, a megromlott kedélyállapotra, melyben napjaikat morzsolják s miért van az, hogy kibogozhatatlan csődbe kerültek?

A kérdése primitív, a válasza komplex. A professzor életében gyanús a rend. Tudományos siker, polgári kényelem, a szívós emelkedést biztosító házasság szabályos rendszere, melyből kimaradt az egyszerű öröm. És a lány? Hazudik, lop, csal — de talán egyszer életében felébredt benne valami vonzódás; devalvált értékrendje szerint mindig azt mondja róla: szerelem. A feleség pedig: okos, belenyugvó társ, gondoskodás az érzelme, tapintat a szenvedélye.

Három ember — nem illenek egymáshoz semmiképpen. A változásnak pedig még a lehetőségét is kiiktatta belőlük Thurzó. Adott jellemeknek érzékeli őket, egy hűvös biztonsággal felállított egyenletben, melynek egyetlen megoldása van. A professzor nem tarthat ki a lány mellett, mert a lány *moral insanity*, mire megismerkednek, már elvégeztetett a sorsa, erkölcsi érzékét kioperálta belőle egy-két év tapasztalata a budapesti alvilágban. Ez a lány »markecol«, férfiakkal tölti éjszakáit, s aztán kifosztja őket — nos, az éjszakai élet hierarchiájában ennél nincs lejjebb. A lány is hiába ragaszkodik a professzorhoz — önmaga árnyékát a tudós sem léphetné át; ahhoz nem elég ember, hogy a szerelmének engedelmeskedjen, s ahhoz ez a szerelem se elég szerelem, hogy bármi megfontolatlanul is szépet, nemeset tegyen.

Marad a kör bezárásának lehetősége — egy fokkal nagyobb undort érzünk a professzor iránt a darab végén, mint az elején, s egy fokkal nagyobb sajnálatot a lány iránt. Sajnálat és undor, részvét vagy megvetés — ezek az érzések támadhatnak bennünk. Rokonszenvre vagy gyűlöletre sehol sincs módunk.

Hol a társadalmi probléma — kérdezhetnénk naivan —, ebben a finom írói kultúrával szerkesztett, ízléses és gördülékeny darabban? Thurzó elegánsan csak annyit mutat belőle, amennyit a téma enged. A társadalom egy rendőrőrnagy és egy derék adjunktus képében hátat fordít ennek az egész problémának. Kellő undorral foglalkoznak vele, de igyekeznek szabadulni tőle: nem az ő erkölcsi világuk gondja ez, idegen, szennyes és kellemetlen a számukra.

A problémát a színdarab nem is akarja megoldani. Thurzó nem válaszol: csak látleletet vesz egy rétegről. Megállapítja életformájuk fenyegetettségét, ám itt megáll: az eleve eldöntött helyzetet befejezi, lekerekíti, a sorsok papírforma szerint alakulnak, a hősök kiszabott pályájukon keringenek tovább. Lehetett volna persze veszélyesebb és kétségesebb konfliktust kibontani az adott szituációból; de a választott jellemek ezt nem engedték. Thurzó nem vállalkozott többre, minthogy egy matematikailag átgondolt, s elemeire redukált helyzetet elemezzen, biztos, eleve tudott eredménnyel a birtokában. Célja szerint olyan környezetet választott, ahol e »régi« problémák elevenek, s a tegnap rezervátuma köré — ízléssel, visszafogottan, némileg kulisszaként — egy érvényes és mai háttér halvány jelzését vázlatozta fel. Bizonyos értelmiségiek havas csúcsait s az alvilág mélyét kötötte ösz-sze egyetlen mozdulattal s közben érzékeltette, hogy a társadalom egésze, távoli és gyanakvó tömegként kívül áll és messze húzódik tőlük. A történet, mint mondani szokás, játszódhatna régen is; de ezek az alakok is élhetnének régen; legfeljebb a professzornak lenne kevesebb baja az egyetemmel és a lánynak a rendőrséggel. Ha Thurzó kiindulópontját, darabjának témaválasztását, világát, közegét elfogadjuk — el kell fogadnunk a feldolgozását is. Más kérdés — bár ide tartozik —, hogy színpadjainkon kicsit sok a professzor, az alvilági lány és az unatkozó feleség.

A Vígszínházban Thurzó otthon van. Itt játszották tavaly is, sikerrel, s egy jó színháznak mindig akadnak háziszerzői. Nem esett rossz íróra a választás — Thurzó nyelvi ereje, szerep-építési készsége, dramaturgiai fölénye feltétlenül vonzó. Rendezőjében, *Horvai* Istvánban pedig kitűnő segítőre akadt. Ezt a rendezői tehetsége a lélektanilag árnyalt realizmus szakértőjévé avatta: szituációi mindig kristályosan világosak, végiggondoltak; elemzőkészsége hibátlan. Kezének nyomát ott éreztük a merész szereplőválasztáson s a főszerepet játszó *Béres* Ilona játékán. Hogy az író szíve e romlottságában szánandó lélek felé hajlik: megéreztük a fiatal főiskolás tiszta munkáján; tehetséges, felkészült művészt ígért. Néhol ellágyultabb volt a kelleténél s a temperamentumából is hiányzik a szenvedély: de vonzó és hiteles mindig. Meglepően érett és meglepően tudatos. Tüstént utána *Bánki* Zsuzsát említeném. Halványabb szerepében elragadó volt, a szerénysége s a lírája is.

A professzort *Szakáts* Miklós játszotta, a tőle megszokott biztonsággal, felkészültséggel. Hideg volt egy kissé, ez igaz, de pontos is, mint az óramű, egyenletes, világos, érthető. A fiát *Ernyei* Béla alakította: elfogódottan, olykor erőtlenül, bár ízléssel, mértéktartással. *Pándi* Lajos egy szabót formált, sok tapsot aratott fanyar humorával.

A jó rendezés megannyi kabinet-figurát teremtett: *Csákányi* László humora, *Fonyó* József modern mozgása, *Molnár* Tibor nyersesége kellőképp érvényesült s a jeleneteket kísérő zene megválasztása is jó érzékre vallott. *Cselényi* József paraván-színpadképe hatott s együtt játszott a darabbal, *Láng* Rudolf mindig találó jelmezeiből legfeljebb a professzor ruháit kifogásolnánk: tanársegédek álmodják így a jövőjüket.

Magyar darab született tehát, kitűnő előadásban. Nem az eget ostromolták vele, csak a sikert. Elérték.

Ungvári Tamás

Fodor József:

Őszi pincézés Somlay Artúrral Egerben

1940 végetájt történt, hogy Remenyik Zsigmond, derék, elhunyt barátom meghívást közvetített Somlay Artúr, a nagy színész számára, engem sem hagyva ki a játékból. Kitűnő író és derék ember volt Remenyik Zsigmond. Elő nem fordulhatott, hogy elfeledkezzék a születés- vagy névnapokról, olyan figyelmes, becsületes, őszinte ember és jó barát azt hiszem, már nem is él több a világon.

egy piros, egy fehéresebb és egy aranyszínű...: Átélték-e a kedves olvasók, szomjas és a boldog várakozástól felcsigázott torokkal a kellemes izgalmat, amikor az ilyen palackok csillogva és illatosan az asztalon teremnek? Szerintem nincs a világon ennél gyönyörűbb pillanat.

— Először a veresből — szólt Somlay a család ifjú, töltögetni készülő tagjának a mesterszínészi gyakorlat és kulisszamögötti üvöltözések folyamán sajátjává lett parancsoló hangon. Miután ez csak amolyan vacsora előtti kóstoló volt, Artúrunk komoly szívbajára való tekintettel, éhgyomorra bevágott, a palackokat váltva, vagy hat pohárral, mindegyik után nagyot fújva, jóízűen, kigyulladó szemmel és egyre pirosabban és szenvedélyesebben. Aztán jött a vacsora, amelynek szintén megvolt a maga boröntözéke; utána a család visszavonult és mi beültünk egy lugasszerű helyre, két sötét, aranybarna, vaskos palackkal előttünk.

Két emberem közben valami Amerika körüli vitába keveredett. Remenyik, aki hu-zamos ideig élt a business és a szünetlen rohanás hazájában, a dolgokat ismerő ember megkülönböztetett tárgyilagosságával beszélt; Somlay, a tüzes szocialista és vehemens ember a nála megszokott mennydörgő, tüzetokádó féktelenséggel intézett el, ami kapitalista és amerikai, mindent. A higgadt, érvekkel vitázó Remenyik a kortyok folytán mind csökönyösebbé, Somlay

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SOMOGY MEGYEI NÉPLAP

1966 DEC 22

Koffán Károly

1021

Társak és kortársak

Koffán Károly fotoportré-kiállításáról

Nemcsak a mi városunkban példátlan *Koffán Károly* fotoportré-kiállítása. A fotoművészet történetében sincs hozzá fogható produkció. Ezt bizonyítja *Cartier Bresson* neves riporter nyilatkozata is, aki pesti tartózkodása során ismerkedett meg Koffán portréival. Bresson saját művészi célkitűzéseit látta viszont, dinamikus ábrázolását mindannak, ami emberi.

Úgy gondolom, helyes is, ha ebből indulunk ki: az ember dinamikus kifejezéséből. De mit is jelent ez? Fogalmazzuk meg a legrövidebben: *művészet.*

Kondor Béla megnyugtató intellektuális portréjával Koffán nyilván azt akarta kifejezni, hogy nem is olyan »fenegyerek« ez a grafikus. Amit mint művész tesz, az nagyon is komoly. *Beron Gyulát* szkétikus varázslónak mutatja be a fotoművész. A fekete háttérből csak arcának jellegzetes vonalai, sasorra, karfán pihenő bronzkeze s magyarázó balja tűnik ki. *Burghardt Dezső:* mester, a művészet mestere. *Vecsésy Sándor* kamasz, rövidnadrágos, kigombolt ingű, avantgarde festő. *Hornyánszky Gyula* portréja figyelemre méltó még. Hornyánszky azt mondja — igen, mondja — hogy minden magától értetődik. És e póz mögött ott van az átszellemült alkotó. *Pekáry Istvánra* talán a »búsuló magyar« kifejezés illik legjobban. *Pirk János* az, aki egyik csodálatból a másikba esik.

A felsoroltakból kitűnik Koffán művészi szándéka: jellemzés, karikírozás, tisztelgés az alkotó előtt.

Nézzük csak meg *Klie Zoltánt.* Ő a legaranyosabb művész a világon. Csöndesen alszik, ne is zavarjuk álmát. A fények is előszeretettel táncolnak homlokán... *Csorba Géza* lángoló, szuggesztív erejű alkotó. A kiállítás egyik legsikerültebb portréja. Itt érződik legjobban Koffán dinamizmusa. *Kassák* az Örök Hallgató. Most vajon vers vagy kép születik fantáziájában? *Ferenczy Béni* portréja előtt különös tisztelettel kell megállnunk, a természet csapott le rá. Koffán is alázattal örökítette meg őt.

Nézem füzetemben a feljegyzéseket, sok képről kellene még írnom. Kiválasztok közülük még néhányat, s pár szóval hadd tolmácsoljam Koffán jellemzését. *Pátzay Pál:* nagypapás, lágyszívű, de szigorú ember. *Czóbel Béla:* Örök Kutató. *Borsos Miklós:* Pannon egzisztencialista.

Koffán portréi előtt állva azt hinnénk, hogy egy-egy pillanat valamennyi. Valóban, így látszik, de ábrázolásmódja emberismerete a pillanatba tudja sűríteni a jellegzetest. Koffán valamennyi képe sajátosan egyéni művészeket mutat be, de maga is benn van minden képében: a humanista, a tudatos megfigyelő, az utókor szemével is értékelő. (Az utóbbira jó példa *Barcsay Jenő* hatalmas portréja.)

Koffán Károly, mielőtt az emberi arc tanulmányozásához fogott, a természet fölfedezésére indult, madarakat fényképezett. Talán nem is véletlen, hisz a természetben olyan közel áll az ember és a madár...

Koffán Károly *Társak és kortársak* című fotoportré-kiállítását a Rippl-Rónai Múzeumban rendezték meg.

Horányi Barna

R EMBEREK

be — mutatta a rajzon. — A prés nyers téglát állít elő belőle. Ennek útja az alagútszárítóba vezet. Mire a végére ér, alkalmas lesz égetésre. A szárított téglát úgynevezett égetőkocsikra rakják. Ezek bekerülnek a szárítóval párhuzamos alagútkemencébe. Mialatt ezen áthaladnak, a tégla teljesen kiég. Ez a mozgás a szárítóban végzett mozgással ellenkező irányú. A kemence végén a téglát a rámpákra irányítják. Dióhéjban így lehet elmondani a munkafolyamatot. Az alagútkemencés üzemnek sok előnye van a hagyományos kemencéjűvel szemben. Az utóbbiban időnyjellegű a nyersgyártás. Rendszerint márciustól októberig tart. Az új kőröshegyi gyárban folyamatosan télen is — tudunk nyers téglát készíteni. Az előregyártott elemekből álló tető alatt húzódó alagútszárítóban és -kemencében a tégla minőségét egyáltalán nem befolyásolja a kinti hőmérséklet. A nyersgyártás és az égetés egy teljesen zárt rendszerben megy végbe. Ezzel a módszerrel évenként 17 millió téglát lehet készíteni. (A régi gyár évi terve 6 millió tégla volt.)

A tervrajz, mint a legtöbb tervrajz, egyszerűnek látszott. Néhány másodperc alatt végigszaladt rajta a munkafolyamatot mutató ujj. Ám elkészítése korántsem volt ilyen egyszerű. Ezt azoknak a megjegyzéseknek az alapján állítom, melyeket Illés Ferenc tett beszélgetés közben, szinte csak zárójelben. Megemlítette, hogy a szárítás azért gyors, mert az alagútkemence melegének egy részét átvezetik az alagútszárítóba. A nyersgyártáshoz nagy teljesítményű szovjet gépet használnak majd. Ez préseli a legkisebb nedvességtartalmú téglát. (Az alagútban csak kis nedvességtartalmú tégla szárad ki jól.) Ez a két megjegyzés is utal arra, hogy mennyi mindent figyelembe kellett venniük a vállalat vezetőinek, a tervezési csoport dolgozóinak, *Keresztes Sándornak*, *Ráti Jánosnak* és a *Komáromi Sándor* építészmérnök irányításával dolgozó építési csoportnak. Ugyancsak körül kellett nézniük a nagyvilágban, és tanulmányozni a külföldi szakirodalmat. Mélyreható számításokat kellett végezniük. (Megjegyezzük, hogy a körülnézésben a minisztérium jobban segíthette volna őket. Tanulmányúttal stb.)

CSAK A LEGNAGYOBB ELISMERÉSSEL lehet szólni arról, hogy az építkezéssel járó többletmunka közben a régi gyár gazdaságos működéséről se feledkezzenek meg. Úgy építkeznek, hogy az új üzem az NDK-beli gépsorral az új és a régi üzem számára is előkészítheti a mintegy hatmillió darab nyers téglát. Így annak jelenlegi gépsora másutt felhasználható.

Elmondható, hogy a Somogy—Zala megyei Tégla- és Cserépipari Vállalat úttörő munkát végez Kőröshegyen. Hiszen alagútkemencés gyár még kevés van Magyarországon. A meglevők bizonyos tekintetben el is térnek egymástól. Egyiknek sem lesz hát pontos mása ez az üzem. Egyedi, sajátosan a kőröshegyi viszonyoknak megfelelő gyár lesz.

Sok munkába, fáradságba, harcba kerül ez a gyár. Sok álmatlan éjszakát okozott és okoz most is. Illés Ferenc mégis azt mondta: »Alig várom, hogy lássam már működni. Nagyon a szívemhez nőtt.«

Talán éppen azért szeretik, mert kemény munkájuk gyümölcsét látják megérni Kőröshegyen.

Szegedi Nándor

A marc
elsőnek je

Egyre szaporodnak az újságokban a szokatlan hirdetések. Építőipari vállalatok felhívják a megrendelők figyelmét, hogyha eddig és eddig bejelentik igényüket, akkor a jövő év első negyedében elkezdik az építkezést stb. Az Állami Biztosító megyei igazgatósága december elején keretes hirdetésben adta hírül az állami vállalatoknak és a ktsz-eknek, hogy decemberre asztaloskapacitást keres ötvenezer forint értékben beépített szekrény és pult kivitelezésére.

A legszemfülesebb a Marcali Építőipari Ktsz volt: elsőként jelentkezett a megyei igazgatóságon. Az egyezséget hamar megkötötték, a szövetkezet asztalosrészlege elvállalta a munkát. Utánuk még három cég jelentkezett a hirdetés nyomán.

Az foglalkoztatott, hogy a marcali ktsz miért ragadta meg ilyen gyorsan a lehetőséget. Az elnök és a műszaki vezető Kaposváron volt, *Várfalvi István* építőipari kalkulátor tájékoztatott.

— A faipari részleg a Szerelvényértékesítő Vállalattal volt szerződésben az idén. Mivel december elején az utolsó tétel megrendelt árut is leszállította a szövetkezet, nem volt munkájuk az asztalosoknak. Éppen kapóra jött a hirdetés; azonnal jelentkeztünk, hogy a mi részlegünknél rendelje meg az Állami Biztosító megyei igazgatósága az ötvenezer forint értékű irodabútort.

— Ez a tétel már a terv túlteljesítését jelenti?

— Természetesen. Ez már pluszmunkának számít a részlegben. Hat asztalos állt neki a pult, a két beépített iratszekrény, az öltözőszekrény és a két feljárólétra elkészítésének. December végére szeretnénk átadni a bútort a megyei igazgatóságnak.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Koffán Károly

DIÓSGYŐRI
MUNKÁS

1967 MAJ 3

Megnyílt Koffán Károly kiállítása

Társak és kortársak címmel nyílt meg április 30-án a miskolci kiállítási csarnokban *Koffán Károly* művészportré kiállítása. A neves művész kiállítása — mely Miskolc város Tanácsa VB. Művelődésügyi Osztálya és a Magyar Képzőművészek Szövetsége Északmagyarországi Területi Szervezete rendezésében került sorra — bemutatja *Koffán Károly* művészetének sajátos területét, s egyben a művész kortársait. A kiállítást *Somogyi József* Kossuth-díjas szobrászművész, a Magyar Képzőművészek Szövetségének elnöke nyitotta meg.

A [illegible] Kohászati Mű
a kongresszusi zás
a SZOT és a Min
tertanács vörös vándorzás
jának hatodszori elnyerése
az utóbbi napokban a vá
lakossága érdeklődésének
zéppontjába került. Ezért
készült nagyon a több m
tizezer dolgozó erre a fel
nulásra. Nos, ezúttal az i
járás is kedvezett. A meg
szélt gyülekezőhelyeken g
nyörű napsütés fogadta
üzemek, főosztályok sok e
dolgozóját.

A menet élén haladó er
Téma pontosan 10 óra 20 p

Koffán Károly

1021

MAJOR JÁNOSNÁL

A képzőművészek általában rendkívül nagy megbecsüléssel emlékeznek vissza az arra érdemes egykori tanáraikra, de, hogy egy fiatalembert mesterükként tiszteljenek, ritkán esik meg. Major Jánost így tisztelik. Ő a legszigorúbb — olykor kegyetlen — zsüri. Grafikus, rézkarcoló — ide számítom e művészeti ág változatait is. Kiállítása nem volt, néha részt vett a fiatalok tárlatain egy-egy lappal, tudjuk róla, hogy a bécsi Europahaus 1966-os nemzetközi ifjúsági kiállításán második díjat nyert. Visszahúzódó művész, talán nem is külső okokból. Visszatartja a szerepléstől túlerős, túlszigorú önkritikája, őszinte szerénysége. Önmagáról tett tartózkodó kijelentéseit kritikával kell fogadni.

— Ritkán látom munkáit a tárlatokon.

— Igen, mert kevés van. Illetve kevés olyan, amit kiállítok, vagy kiállítanék. Rendszeresen dolgozom, de rossz szokásom, hogy az olyan karcok lemezeit, melyekkel elégedetlen vagyok, újra átdolgozom, teljesen lecsiszolom, vagy eldobom.

— Érdekelnének ezeknek a nyomatai. Akármilyenek, Láthatnám?

— Sajnos, nem. Azokkal befűtök.

— Hogyan lesz valaki — mint Major János — par excellence sokszorosító grafikus?

— Festőnövendék voltam a főiskolán, amíg ki nem tettek, de nem is ez volt az érdekes. Hanem, hogy egy év múlva a grafikai szakra vettek vissza. Véletlenségből lettem grafikus? Most már úgy látom, nem is lehetett volna másképpen. Nem is festek azóta. És tulajdonképpen mindig a legnagyobb szerelmem volt a régi német grafika, Dürer, Grünewald... Koffán Károly főiskolai korrektúráinak nagyon sokat köszönhetek. A legfontosabb, amit Koffán mestertől tanultam, az, hogy elsősorban magamat kell keresnem.

— De hogy ilyen hűségesen maradt meg a sokszorosító grafika mellett...

— Ezen a módon tudom magam a legjobban kifejezni. Arra nem is gondolok, hogy fessek. Még a rajzaimnál is közelebbinek érzem a rézkarcot. Már a puszta, csiszolatlan lemez levonatának is van egy sajátos tónusa; ha még egyetlen vonal sincs rajta, akkor is. Olyan hatású grafikai felületet ad ez, mint a külváros füstös levegője. És ez már a kép háttere is lehet.

— Eddig még üres a lemez.

— Van egy szenvedélyem, a technikai kísérletezés, noha ez nem egészen fedi a művészi alkotás fogalmát. Bármilyen anyag kerül a kezembe, arra gondolok, hogy lehet-e vele elérni a műfajomban valamit. Szeretek olyan anyagokkal dolgozni, melyek könnyen elérhetők, mint a szarvasfaggyú, vagy a padlóviasz. Gyártottam magamnak különleges vésőket, műhelyemben kis üvegekben vannak olyan vegyszereim, melyeknek az alkalmazására magam jöttem rá. Izgatott, hogyan lehet a felületet megmunkálni a lemezen. Például egy „cuppantást" olajfestékkel könnyű elérni, de én megpróbáltam a réz-, vagy a vaslemezen. Egyre inkább használom a vaslemezt, készítek vaskarcokat, pedig a hasonló acélmetszet technikát már elavultnak tartják. A vaslemez olcsóbb is, nem kell, hogy sajnáljam. Emellett egészen más művészeti hatást érhetek el vele, éppen másfajta fizikai és kémiai tulajdonságai miatt. Mintha férfiasabb művészet volna a vaskarc. Megtanultam divatjamúltnak hitt technikát, mint például a borzolás, vagy a szigorú vonalhálójú rézmetszés és ezeket keverem maratással, akvatintával.

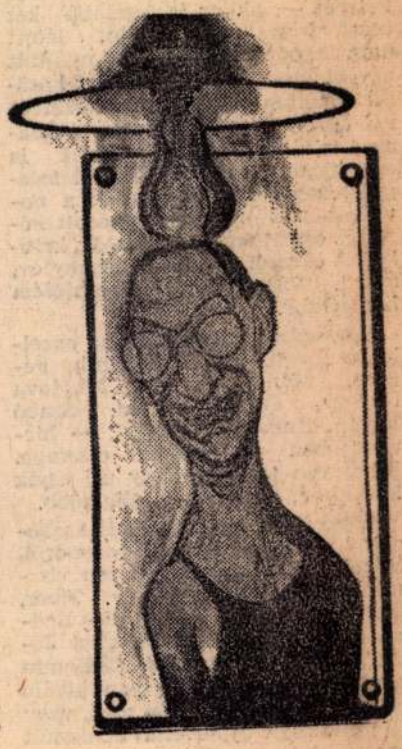

— Egy időben tehát elsősorban a technikai problémák izgattak. Most már nem ezek a dolgok érdekelnek. De valószínűnek tartom, hogy az eljárások tanulságait fel fogom használni.

Major grafikájának is vannak korszakai, egy korszakot azonban mindössze egy-két mű képvisel. Most már tudjuk, hogy azért ilyen kevés, mert a sorozat többi lapját megsemmisítette a művész. De a megmaradt művek érettsége is jelzi, hogy társai vannak, vagy voltak, hogy valami megelőzte őket. Gondolatokat és az azokat követő gondolatokat, asszociációs ugrásokat rögzít itt a papír. Ez ma már művészeti tétel lehetne, de Major nem tételes. Művei nem gyönyörködtetnek, sőt inkább taszítanak, ám a nézőt, a passzív felet mindenképpen magukkal ragadják. Mondanivalójuk súlyos, s ezt a rezignált irónia sem enyhíti. Vonalas és tónusos előadásmód váltakozik, újabban a montázstechnikát transzponálta a rézlemezre. Látszólag összedobált elemeket hoz egységbe. Bonctani ábrát, a WC lehúzó láncát, az újságszöveg-kivágás antikvát és a sírkövek héber betűit, mint a „Scharf Móricz emlékezete" című karca; képzőművészeti, sőt a valóságot megtévesztően utánzó technikával, mondhatnám, túlhajtott verizmussal.

— A tiszaeszlári tárgyú kompozícióra, erre a szokatlan tárgyra, mi adta az indítást?

— Olvastam Schwartz-Bart „Igazak ivadéká"-t. Nagyon nem tudtam egyetérteni a szemléletével. Úgy érzem, hogy az ilyen méretű elfogultság több mint könnyelműség. Mind az antiszemita, mind a filoszemita szemlélet torzít. Én tárgyilagosságra törekedtem. Persze, a képzőművészet nyelvén sokkal nehezebb erről beszélni, mint az irodalomban.

— Szürrealistának tartja magát?

— A szürrealizmus már a történelemé. Nem hinném, hogy a mai fiatal művészek között volna olyan, aki szürrealistának vallja magát. A szürrealizmus vívmányait, eredményeit a nagy realisták, a modernek is felhasználták: Éluard, József Attila, Picasso.

— Tervei?

— Néha úgy látom, hogy a szándékaimat nem tudom keresztülvinni. Az utóbbi években olyan tervek foglalkoztatnak, olyan ötleteim vannak, melyeknek a kifejezési eszközeit még nem találtam meg. De talán a megoldás küszöbéig már eljutottam.

Frank János

1967 MAJ 6
188-296, 188-307

annyira sem.

Másodszor. Még kevesebb — természetesen — a jó novelláskötet. Ha leszámítjuk az életmű-reprezentáló nagy gyűjteményeket — Goda Gáborét, Illés Endréét, Szabó Pálét, Tamási Áronét, Veres Péterét —, akkor is legalább két tucat, friss termésű kötet látott napvilágot tavaly. De hány nyújtott egyenletesen jó teljesítményt közülük? Három vagy négy. (A színvonal-egyenetlenség csaknem általános, mintha tehetséges íróink is egy időszak *válogatatlan* termésgyűjteményének tekintenék a novelláskötetet.) És hány aratott közülük osztatlan — hivatalos, kritikai és olvasói — sikert? Ahány év, annyi. Vagyis egy. A *Jeruzsálem hercegnője.*

Harmadszor. Kevés a par excellence novellistánk is. Karinthy Ferenc, Mándy Iván, Moldova György, Örkény István, Szabó István, Szakonyi Károly — hirtelenjében ők jutnak eszembe. Hány van tehát? Ahány ujj egyik kezünkön, annyinál is alig több.

Negyedszer. De még ők is kezdenek visszahúzódni a porondról. Mások pedig mintha egészen visszahúzódtak volna. Cseres Tibor, Déry Tibor, Goda Gábor, Illés Endre, Karinthy Ferenc, Lengyel József, Szabó István. Csak találomra soroltam fel néhány olyan kiváló író nevét, aki egyáltalán nem, vagy alig publikált új novellát az elmúlt egy év alatt.

Ötödször. Hol van Gerelyes Endre? Hol van Kamondy László? Hol van a novellista Galambos Lajos vagy Kertész Ákos?

Hatodszor. A vákuumot olyanok igyekeznek betölteni, akiknek a légüres tér az egyetlen lételemük. Lapjaink — különösen napilapjaink — novellarovataiban dúsan tenyészik a nem is nagyon tisztes középszer. Neveket udvariasságból nem említek, a névsor különben is túlságosan hosszú lenne.

Hetedszer. A publikáló kevés jó novellista annyi új színt se hoz a

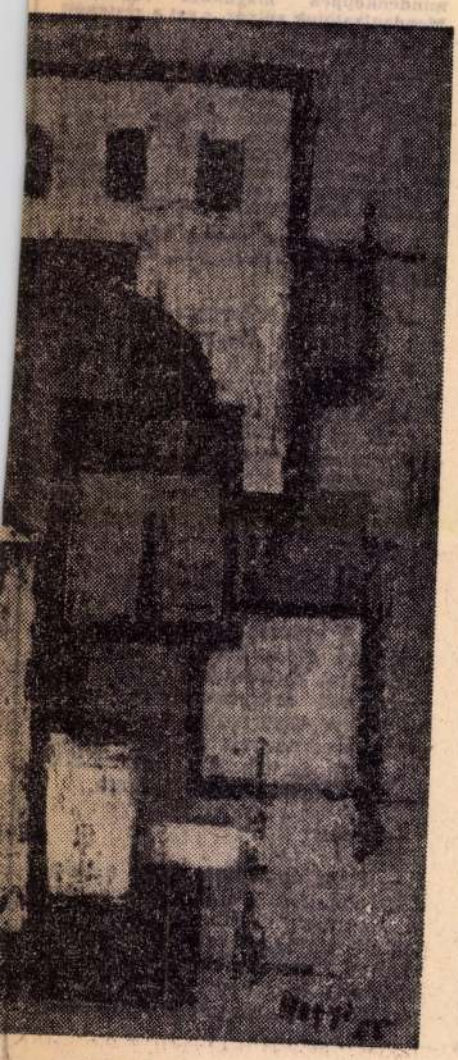

em
mi
czi
da
I
ne
H
nak
két ... könyvet, Szabó Magda *Alvók futása* és Thurzó Gábor *Az istennő hajóra száll* című novelláskötetét olyan növekvő csalódással olvastam. Kitűnő írók novelláiról van szó! És mégis: leszűkített világ néz vissza ránk belőlük. Zárt, magánemberi, család-keretű (amelynek csak annyi a társadalmi színezete, hogy külsőségeiben értelmiségi-középpolgári létformát mutat).

Szabó Magda novelláinak világa olyannyira zárt, hogy talán nem is első novelláskötetéről, hanem *új regényéről* kellene beszélni, *annyira homogén.* Tizennyolc novella, tizennyolc variáció *egyetlen témára.* Fiatalok és öregek, akik reménytelenül nem értik, tehát szükségszerűen tönkreteszik egymást, akik puszta létezésükkel akadályai egymásnak, akik azzal ölnek, hogy élnek. És a gyerekek, akiket gyógyíthatatlanná sebez a felnőttek ezerfortélyú létharca, s „gyanútlan szemükből" egy tiszta emberiség ideálja néz vádlón az eltorzult világra. Szabó Magda szándéka majdnem bevallottan pedagógiai. Legyünk jók, döbbenjünk meg a gyűlölet és a közöny példáin, szeressük okosan egymást, mert a szeretet is életveszélyes, ha önző. De ez a szándék újra-újra ismételteti vele a megdöbbentésre szánt és *művinek* tetsző helyzeteket. Hiába a fölényes szerkesztőkészség, a bravúros tömörség, a kijelentő mondatok stíluspuritánsága, az olvasó végül légszomjat érez, a felgyülemlett feszültségek szárazvillámos kisülését, valami felszabadító konfliktusrobbanás helyett, amely tágabb, teremtőbb világ felé omlasztaná le a polgári-magánemberi létforma falait.

Talán a humor, a szigorú konstruáltságot ellensúlyozó irónikus játék is segítene a feloldásban. Hiszen Thurzó Gábor novelláinak hasonlóan leszűkített világát ez teszi nyitottabbá, levegősebbé, sőt — mivel a humor: kívülállás — ez ad neki valamelyes konkrét-társadalomkritikai ábrázolatot is. Ha Szabó Magdánál a robbantó szándékot hiányolja az olvasó, Thurzónál a robbantó erőt kevesli, s a lektürkönnyedséget, a sablonmegoldásokat sokallja. A címadó novella irónikus, anakronisztikus játéka remekül indul, de aztán befullad, a Magánterület-ciklus mai tárgyú novellái túlságosan vegyes értékűek: kafkai utánérzés, erkölcskritikai jellemskicc és idilli életkép fogja közre *A fiú meg a lány* című valóban súlyos novellát, önéletrajzi jegyzetei pedig bizonyára nagyobb funkciót nyernének egy teljes életrajzban. *A szent* után némi csalódás hát ez a kötet, *válogatatlan* kiadását inkább a szerző népszerűsége indokolhatta.

Igy, sajnos, mindkét könyv azt illusztrálja, amit e cikk első mondatában állítottam. Baj van a magyar novellával.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296; 188-307

1968 MÁR 9

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Koffán Károly

gye halászati szövetkezetei a Tisza holtágaiba a halállomány mesterséges utánpótlására.

lottószelvényre akadtak. A szelvény száma 3 321 473. A szelvények értékelése még tart.

KÉT ÉRDEKES KIÁLLÍTÁS VÁSÁRHELYEN

Mintegy két éve hatalmas sikert aratott Budapesten Koffán Károly fotóművész Művészportrék című kiállítása. Aki az akkori tárlatot látta, gazdag élményekkel gazdagodva távozott a kiállítási termekből. Koffán portréjain kortársainak mélyreható jellemzését adja — az életmű és a fénykép egymást gazdagítva egészítik ki egymást. A város lakossága örvendhet, hogy a Magyar Nemzeti Galéria és a Tornyai Múzeum áldozatkészségéből megtekintheti ezt a nagysikerű kiállítást, melyet március 10-én, vasárnap 12 órakor Végvári Lajos, a Képzőművészeti Főiskola tanára nyit meg a múzeum földszinti helyiségeiben.

*

Ugyancsak ebben az időpontban nyílik meg a múzeum kistermében az özv. Úr Györgyné által a múzeumnak adományozott képek bemutatója. A közelmúltban elhunyt Úr György ismert újságírója volt a dél-magyarországi területnek. Hosszú éveken át dolgozott vásárhelyi, főleg szegedi szerkesztőségekben. Mint szabadelvű újságíró mindig a polgári baloldal nézeteiért, a haladásért, a munkásság és a parasztság felszabadításáért harcolt. Halála után hagyatékából özvegye 15 festményt adományozott a Tornyai Múzeumnak, melyek között Nyilasi, Szüle, Katona alkotások vannak. A kiállításon dr. Dömötör János múzeumigazgató mond köszönetet az adományért.

8,5, 4. Szentesi
5. Jákso Imre
György 7 pontt

*

Az idén ápr
között rendezik
szegen és Szo
már hagyomár
közi autós ta

*

Szerdán délután tartották meg a labdarúgó B-válogatott első edzését ebben az évben. A csapat március 27-én Szófiában mérkőzik a bolgár A-válogatottal. A keretbe, illetve az év első foglalkozására a SZEAC-ból Várhelyi III. és Kozma kaptak meghívást.

*

Maróti László, a magyar úszósport szakfelügyelője nyilatkozott az olimpiai úszócsapat összetételéről. Eddig a férfiversenyzők közül Ali, Borlóy, Csatlós, Csaba L., Csikány, Cseh, Hevesi, Kosztolánczky, Lázár, Kucsera és Szentirmay, a nők közül pedig Baranyi, Egerváry, Gyarmati, Turóczy, Kovács E., és Pók kerültek be az utazókeretbe. Rajtuk

olimpiai csapat biztos „tagjai" ham
Amerikába. (MTI

Először lép kö a Szentesi

A szentesi kézilabdasport hívei legutóbb még mint megyei osztályú csapatot láthatták játszani a Szentesi Fáklya SK női csapatát, igaz, akkor már megyei bajnokként. Azután jött az osztályozó, de a csapat közönsége csak laphírekből tudhatta meg, hogy sikerrel sze-

Vasárnap
I B-be jut
kunhalasi
lesz a Fák
lenfele. A
halasiak
csapattal
érkezni, íg
mérkőzés le
lítására ke
hetőség. J
fog a város
megyei o
női együtte
Szentesi M
A mérkőzés

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAÚJVÁROS

1968 JAN 5

1021

Az „Egyszál magam" Dunaújvárosban — Jugoszláv kamarazenekar — Fotokiállítás — Városok közötti társastánc verseny — Filmek

Gazdag program a Bartók Béla Művelődési Házban

A Bartók Béla Művelődési Ház januári programjából kiemelkedik a Kecskeméti Katona József Színház vendégjátéka január 9-én. A kecskeméti művészek egycsapásra országosan ismertté lett vidéki tanítónő, *Raffai Sarolta* drámáját, az *Egyszál magam*-ot mutatják be a dunaújvárosi közönségnek. Az előadás este fél nyolc órakor kezdődik.

Nagy érdeklődéssel várjuk *Koffán Károly* fotoművész kamara kiállítását a fotoklubban, mely január 22-től 29-ig lesz nyitva. A kiállítás megnyitását megelőzve, 15-én, a fotoklub nyilvános zsűrizésen választja ki a „negyedév legjobb fotóit" a klubtagok felvételei közül. A zsűri elnöke *Réti Pál* fotoművész lesz.

Jugoszláv kamarazenekar ad műsort január 25-én az ifjúsági zenei bérlet tulajdonosainak. Műsoron *Vivaldi, Gordon* és *Obradovics* művei. A műsort *Varga Károly* ismerteti.

Városok közötti társastánc versenyt rendez a művelődési ház társastánc klubja 27-én és 28-án. Közben január 28-án, délelőtt kerül sor a klubvezetők stúdiójának harmadik előadására.

Folytatódnak a Teenager vasárnapok. Ezek keretén belül 7-én az *Agglegények gyerekkel* című olasz filmvígjátékot, 14-én a *Tenkes kapitánya* első részét, 21-én a második részt, végül 28-án a Nyári bolondságok című magyar filmvígjátékot vetítik.

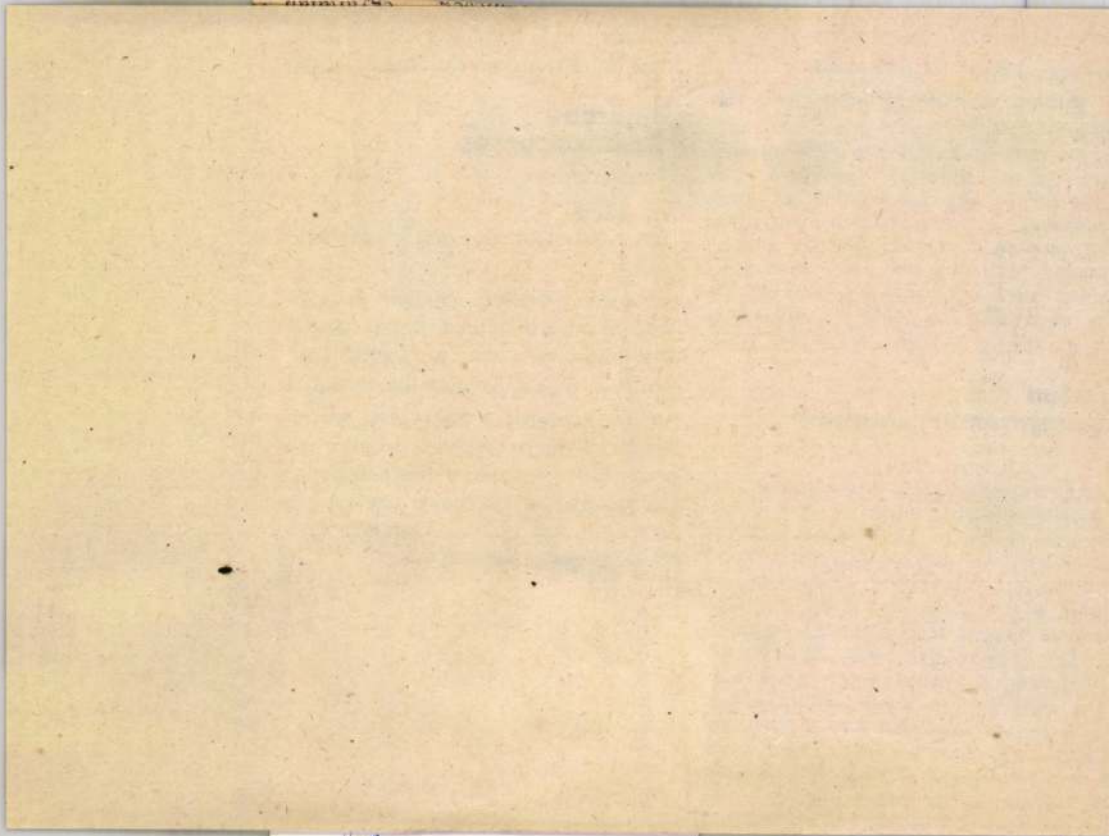

Koffán
Károly

1968 MÁR 6

Koffán Károly

Magyar Nemzet

1021

ARCOK kívülről és belülről

Nem merném magamnak azt a bátorságot venni, hogy egy ember arcából a jellemére következtessek. A személyiség külső jegyei bizonyos esetekben kifejezők lehetnek, s általában eligazíthatnak, de néha önmaguk ellenkezőjét is jelenthetik. Elsősorban jó szem kell ahhoz, különös képesség, hogy az idegen megsejthesse az emberek formája mögött rejtőzködő lényeget, külső jelekből következtessen belső világra.

Sherlock Holmes, az egyik legelső irodalmi mesterdetektív maradéktalanul birtokában volt ezeknek a képességeknek. Mégis talán ha napjainkban egy szakállas, tűnődő tekintetű férfivel találkozna, élve rutinjával, első pillantásra könnyelműen megállapítaná, ez bizony képzőművész, de merem remélni, hogy nem egy esetben tévedne, mert lehet, a szakállas csupán valahol a lelke mélyén érzi művésznek magát, egyik jeles mesterünkhöz igyekszik hasonlítani, s így valójában álszakállt visel. És bajban lenne Holmes akkor is, ha a pesti utcán egy konyabajuszos úrral találkozna, mert aligha tudná eldönteni, az illető népi író vagy téeszelnök.

Mégis, rövid idővel ezelőtt olyan esettel találkoztam, ahol *az emberi arc és a belső tartalom tévedhetetlenül összhangban volt.* A Nemzeti Galériában történt ez a találkozás a *Mai magyar grafikusok* tárlatán. Nem tekinthetem saját érdememnek a hasonlóságok felismerését, egy kitűnő fotóművész, Koffán Károly segített hozzá. A tabló fölött ott áll valamennyi kiállító művész fényképe, s mivel a rézkarcok, rajzok remélhetően alkotójuk belső világát tükrözik, az összehasonlítás kézenfekvőnek tűnt. Koffán érdeme, hogy fotóin művésztársainak külső ismérveit oly alapos figyelemmel és tehetséggel örökítette meg, s összegezte, hogy önmaguk, alkotásaik bizonyítékaivá váltak. Szinte azt mondhatnánk, *e fényképekről bizvást megállapíthatja a látogató, hogy ábrázoltjuk miféle művészi elképzelésekkel, hovatartozással és kvalitással rendelkezik.*

Ballagjunk végig a tárlaton, különös vizsgálódásunkhoz illő elmélyültséggel, vegyük szemügyre az arcokat, s próbáljuk először elképzelni, hogy ezek az arcvonások, szemek, tekintetek, pózok miféle művészettel kapcsolatosak. Ezután nincs egyéb dolgunk, mint szemügyre venni a rajzokat, rézkarcokat, s beismerni igazunkat vagy tévedésünket.

1. Szelíd, öreg arc. Gondozott szakáll. Hivalkodás nélküli szemüveg. Fekete kalap. A szemek hunyorgósak, tiszták és élesek. Az arc vonalai zártak. A kalap vízszintesen tetőzi be a kompozíciót, súlyos tömbjével bizonyítva, hogy ebben a világban alapos rendnek kell lenni.

Az első gondolatunk: egyszerű, precíz kis öregember.

A második: a homlok domborulatai mögött végiggondolt gondolatok rejtőzhetnek, a világ úgy áll odabent össze, mint valami szabályos, jól tagolható, áttekinthető rendszer. E rendszer alapja a megismerés.

A harmadik: ez az ember (hiszen ismerjük mesterségét) azok közé tartozik, akik művészetükkel nem a szétziláló dott világon ámuldozni, hanem a világ jelenségeit összefogni igyekszenek. Ez az ember a rend egyszerűségét keresi művészetében. Az arcából nyugalom árad, tétovaságnak vagy bizonytalanságnak itt semmi nyoma nincs. Tehát a *megtalált rendről* van szó. És a művészetben a megtalált rend a legtöbbet jelent.

Így hát a grafikáktól egyszerű tisztaságot, a mesterség tökéletes ismeretét, a rend nyugalmának sugárzását várhatjuk. Az egyszerűség ne té- meg bennünket: a bi-

2. Ebben az arcban van valami kevélység. A sima, gömbölyű vonások mögött erő feszül. Az erő érzete fölényesnek és tudatosnak tűnik, s ugyanakkor mindent kirekeszt, amit a töprengés nyomának nevezhetnénk. Robusztus ez az arc a maga módján, lekerekítve robusztus. Bizonyos fajta elégedettséget tükröz.

Az első gondolatunk: ez az ember tudja, mikor, mit kell tennie, önmaga érdekében is eligazodik a világban.

A második: a művészetben, mivel túlságosan egyszerűnek tekinti mindazt, ami körülötte van, tulajdonképpen simaságra törekszik. Robusztus simaságra. Nem kereste meg, csupán alkalmazza a jónak tűnő dolgokat, pontosan azért, mert nincs hajlama a töprengésre.

A harmadik: a kevélység és a simaság nem fér össze az egyszerűséggel. Az egyszerű emberek másképpen robusztusak.

A képekre tekintve megállapíthatjuk, van erő bennük, de ez az erő konvencionális. Tehetség van bennük, de ez a tehetség sablonos. Úgy érezzük, mintha a kezdet kezdetén megállapodott volna, nem növelné, bolygatná többé önmagát.

3. Jóképű, puha arcú férfi. Kicsit piperkőcségre hajló. Bizonyos fajta ravasz szomorúság bujkál a tekintetében, amiről csak az isten tudná megállapítani, hogy valóban szomorúság-e. A póz is ezt az érzésünket erősíti. Mintha József Attila sorait illusztrálná a saját elképzelése szerint: »A fej lehajlik és lecsüng a kéz.« Jól ápolt szomorúság ez, jól ápolt mélység, a fenekéig lehet látni, ha akarunk. Az arc mégis rokonszenves, szabályos, megnyerő.

Az első gondolatunk: költészet van ebben az arcban, a fájdalom, a mélység tiszteletreméltóságának tudata. Csak azt nem tudjuk még, ez a költészet valódi-e.

A második: a tekintet rejtett szomorúsága erőltetettnek tűnik. Ami rejtélyes, az a legritkább esetben valódi.

A harmadik: ez az ember birtokában van a hatáskeltés eszközeinek. Saját maga is így vált hatásossá.

A rézkarcok első pillantásra megrendítenek sugárzásukkal. Mintha egy titokzatos, idegen világra tekintenénk. Szeretnénk otthon érezni magunkat benne. És ahogy közeledni próbálunk, úgy távolodunk, mignem a titokzatos világ nyomtalanul elenyészik. Marad gunkra maradunk egy sugárzó, üres pillanat emlékével.

4. Ez az arc, mintha elbujna előlünk. Mintha rejteni akarná elnagyolt, esetlen vonásait. Csak később jövünk rá, hogy a rejtőzködő arc fölött széles, dudoros homlok húzódik, az elálló fülek közül a két távol fekvő szem gúnynyal és megértéssel tekint ránk, nyers, őszinte, lekicsinylő szeretettel. És hirtelen kitárul az arc, makacsul, feszülten figyel, gyötrődik, fitymál, mindezt oly alázatosan, mintha önmaga gyötrelmét is valójában semmiségnek tekintené.

Az első gondolatunk: ez az ember képes-e arra, hogy egyáltalán csináljon valamit? Az arcból áradó taszítás és vonzás, amelynek szépsége csak később mutatkozik meg, alkalmas-e valamire? Hiszen ez az ember, mintha szégyenkezne, s mégis felülről tekint ránk?

A második: ha mégis csinál valamit, az hasonlatos lehet egy fintorhoz, s két azonos fintor aligha képzelhető el. Ha ez az ember csinál valamit, annak eredetinek kell lennie, gúnyosnak, alaposnak, durvaigaznak és bölcsnek.

A harmadik: ez az arc fájdalmasan erős. Állandó vergődésben, mindig fölül tud kerekedni.

A képek bonyolult, mégis áttekinthető sikján minden eleven. Állhatatos és kiérlelt gondolatok, a zűrzavar rendje jellemzi a rajzokat, valami furcsa gomolygás, ahol minden a helyén van. A tehetség súlyosodik ezeken a képeken, akkora feszültséggel, hogy azonnal megértjük az arc befelé forduló kitárulkozását.

5. Ha körülnézünk a teremben, több helyütt találkozunk a grafikák lapjain az előbb említett művész »keze nyomával«. Az általa kiérlelt és megvalósult forma *utánzók hadát* csábította. Dehát pusztán jellegzetes vonalakkal és ellesettnek érzett gondolatokkal nem lehet a kép síkját megtölteni, az különös módon, bármily igyekvés daczára üres marad.

Emeljük ilyenkor tekintetünket a grafikákról kicsit feljebb, a fényképekre. Ott minden esetben elgondolkozó tekintetű, sima arcú urat látunk, amint a titokzatos távolba kémlel.

Hogy lát-e ott valamit, azt már nem lehet tudni.

Kristóf Attila

MAGYAR NEMZET
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

süveg

fordítást kíván az iskolán és az iskolától, mint sz-harminc évvel ezelőtt. Hogy befektetés és ha-on, korszerű nevelés és zdaságosság milyen vi-onyban állnak egymással, bonyolult tudományos obléma elsősorban. De a zan ész könnyen meg-ondhatja, hogy az iskola kor gazdaságos — a szó-ak nem prakticista, közna- és csak forintban mérhe- értelmében —, ha *a jövő-eli hivatásra, munkaválla-sra a maximális haszonnal sikerrel készít elő.*

A „Tanulmányok a neve-studomány köréből — 966" című, az Akadémiai iadó által gondozott gyűj-eményben érdekes munkát lvashatunk *Kiss* Árpád tol-ából, A művelődésgazda-ágtan és a pedagó-iai munka nagyobb gaz-aságossága címmel. A szer-ő a tanulmányban egye-ek között a pedagógia na-yobb gazdaságosságának különféle feltételeivel fog-alkozik, és eközben megál-apítja: *„Annak, hogy az is-cola arra az életre készítsen elő, amelyikbe a gyermek belenő, leglényegesebb elő-feltétele, hogy mindazok, akiknek befolyásuk van a tanulóra, ismerjék a várha-tó lehetőségeket és szüksé-geteket — a keresletet mun-kaerőben —, ismerjék az egyes hivatásokban megki-vánt teljesítményeket és is-merjék a gyermeket. Az is-kola csak így mehet elébe a fejlődésnek . . ."*

Pusztán ebből a sommás megállapításból is nagyon sok feladat adódik a neveléstudomány és a társtudományok számára. És mindez a feladat, amely egész közoktatásunkat előnyösen átformálhatja — ideértve távlataiban a korszerű műveltség, az iskolai tananyag, a tanárképzés és továbbképzés, a módszerek, a technikai segédeszközök, az iskolaépítés komplex kérdéseit —, szorosan összefügg az új gazdaságirányítási elvekkel és módszerekkel is. Perspektíváit tekintve a mechanizmus egyik alappillére a megfelelő szakember-ellátottság, és innen tovább tekintve a szakember-utánpótlás. Mindennek azonban nyilvánvalóan döntő bázisa

Koreai szolidaritási est

Kedden az Országos Takarékpénztár Nádor utcai központjában koreai szolidaritási estet rendeztek, amelyen felszólalt *An Min Szu*, a KNDK budapesti nagykövetségének ideiglenes ügyvivője. A többi között rámutatott: az amerikai imperialisták fokozzák agressziv tevékenységüket a KNDK ellen, megsértik légiterüket, behatolnak felségvizeikre.

— Minden országnak joga és kötelessége — mondotta —, hogy megvédje országa függetlenségét, így a koreai népnek is ez az eltökélt szándéka. Ebben az igyekezetében támogatják a szocialista országok, köztük a magyar nép is. A koreai nép nem akar háborút, de az ellenséggel szemben minden lehető eszközzel megvédi hazája szabadságát, függetlenségét.

Föld körüli pályán a Kozmosz—204 és a Kozmosz—205

Kedden a Szovjetunióban Föld körüli pályára bocsátották a Kozmosz-sorozat újabb két tagját: a Kozmosz—204-et és a Kozmosz—205-öt.

A Kozmosz—204 kezdeti keringési ideje 95,9 perc, a Föld felületétől számított legnagyobb távolsága 873 kilométer, legkisebb távolsága 282 kilométer, pályája síkjának az Egyenlítő síkjával bezárt hajlásszöge 71 fok.

A Kozmosz—205 hasonló adatai a következők: 89,4 perc, 310, illetve 201 kilométer, 65,7 fok.

A mesterséges holdakon elhelyezett műszerek kifogástalanul működnek.

a forradal

Két jubileum, a KMP és a KIMSZ megalakulásának 50. évfordulója teszi a tavalyinál is jelentősebbé, ünnepélyesebbé az idei *Forradalmi Ifjúság-Napok*-at, a három nagy nemzeti évfordulóra emlékező ifjúsági ünnepi heteket. 1848. március 15-ét, 1919. március 21-ét és 1945. április 4-ét ünnepli a magyar ifjúság március 15 és április 4 között.

A méltó megemlékezésről a KISZ gondoskodik. A láng, amely március 14-én a Tokaj-hegyen fellobban, a 48-as hősök emlékét idézi. Az országos ünnepségek megnyitója Pécsett lesz, 15-én. A központi koszorúzási ünnepséget a budapesti Petőfi-szobornál rendezi meg a KISZ és a Hazafias Népfront. Nemcsak a 120 éve történtekre, hanem a Történelmi Emlékbizottság által szervezett 1942. március 15-i nagy tüntetésre is emlékezik majd a mintegy 6000 fiatal — a ma is élő szemtanúkkal, az Emlékbizottság tagjaival együtt.

A Tanácsköztársaság előestéjén a Miskolci Nemzeti Színházban rendezik meg a fiatalok a központi emlékműsort *Fegyverbe!* címmel. Március 21-én országszerte koszorúzási ünnepségek, felvonulások, kulturális és sportvetélkedők, veteránok és KISZ-esek találkozói kerülnek sorra. A szombathelyi Ifjúság Háza a Tanácsköztársaság évfordulóján ve szi fel *Münnich* Ferenc nevét

Az idei pol-beat fesztivált április 2-án rendezik — szovjet, német, lengyel, olasz, francia és finn énekesek részvételével.

Az április 3-i kaposvári tűzi-

Az országgyűlés honvédelmi bizottságának látogatása a Belügyminisztérium szerveinél

Kedden az országgyűlés honvédelmi bizottsága *Pap* János elnökletével ülést tartott.

Az ülésen *Benkei* András belügyminiszter tájékoztatta a honvédelmi bizottságot a Belügyminisztérium szerveinél folyó munkáról.

Ezután a honvédelmi bizottság megtekintette a fiatalkorú és gyermekvédelmi osztályt, ahol tájékoztatást kaptak a fiatalkorúak bűnözéséről, a bűnözés megelőzéséről. A látogatás során beszélgetést folytattak a pedagógusokkal, pszichológusokkal, orvosokkal, nyomozókkal, akik e feladatokat végzik.

Ezt követően a honvédelmi bizottság látogatást tett az Országos Rendőrfőkapitányság [illegible] osztályán.

gíti a bűnözés elleni harcot, illetve a bűncselekmények tudományos felderítését.

Megtekintették az URH-kocsikat, melyek az eseményeknek megfelelően időben a helyszínen vannak a különböző bűncselekmények megelőzése, illetve felszámolása érdekében.

A Bűnügyi Múzeumban látottakról szintén nagy elismerés hangján szóltak. A múzeum hosszú évekre visszamenőleg dolgozta fel az országban elkövetett különböző bűncselekményeket, s dokumentációja hasznos, sok segítséget ad a bűnüldöző szervek munkájához.

A látogatás végén Pap János, az országgyűlés honvédelmi bizottságának elnöke megállapította, hogy a Belügyminisztérium szerveinél folyó munka kulturált, szakmai szempontból magas színvonalú, a párt és a kormány politikájának szellemében helyesen végzik feladatukat.

Megnyugtató jelentés az influenzafrontról

Az elmúlt szombaton jelentették be a legkevesebb influenzaesetet a fővárosi járvány kitörése óta, 6339-en jelentkeztek az orvosoknál. Ezzel szemben az első hét szombatján tízezer, a második héten 15 000, a harmadik héten 17 000 fölött volt a bejelentett esetek száma.

A KÖJÁL szakemberei *a hét végére már csak 3—4 ezer napi megbetegedéssel számolnak* és azt mondják: ha semmi sem jön közbe, a jövő hét végére lényegében megszűnik Budapesten az influenza, bár szórványos megbetegedések még előfordulhatnak.

OTTHON
OTTHON ARUH

Koffán Károly

4.

A SZINYEI-TÁRSASÁG tegnap tartotta közgyűlését, amelyen Ugron Gábort tiszteletbeli, Karátson Antalt meghívott tagjá választotta. A társaság a Szinyei jutalomérmet Szobotka Imre, a Szinyei tájképdíjat Kmetty János és a Zichy Mihály grafikai díjat Koffán Károly festőművészeknek ítélte oda.

Esti Kurir 1941.
január 31.

Daseinsfreude. Auch der Schattenseiten jener „guten alten Zeit" ist gedacht: Wien wird Großstadt — aus der Verstädterung und beginnenden Industrialisierung erwachsen sittliche und soziale Probleme, die man damals nicht zu sehen, geschweige denn zu lösen vermochte. Noch aber wird alles überstrahlt vom Glanze einer in ihrem innersten Wesen heiteren, beschaulichen

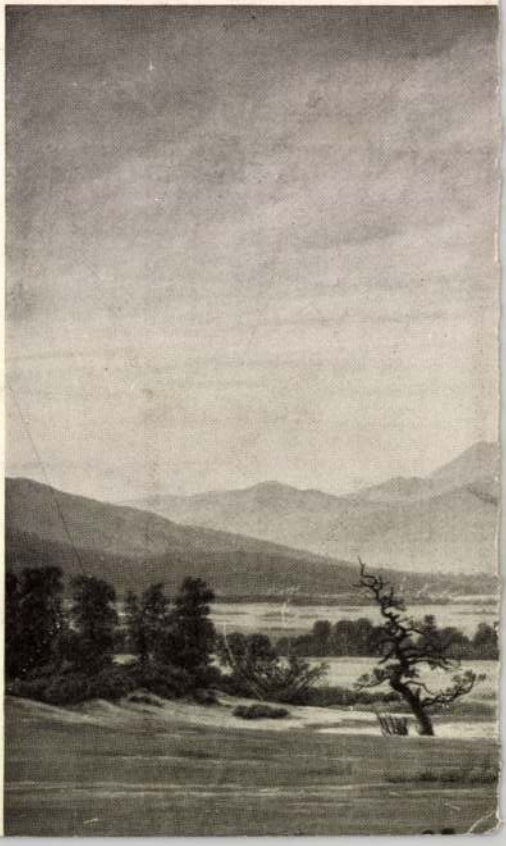

Koffán Károly

~~Beck András~~ képpel

~~Borsos Miklós~~ sobrán

~~Csontváry K. Tivadar~~ (képpel)

~~Derkovits Gyula~~

~~Domanovszky Endre~~

képpel

~~Gulácsy Lajos~~

~~Hincz Gyula~~ képpel

Koffán Károly

Losonczy Tamás

Martyn Ferenc

Vilt Tibor képpel

Kopp Jenő: 1948 művészete. A harmadik nemzedék. Magyar Művészet, 1948. 2. sz. —

11

Dr. Szentiványi Gyula urnak

Budapest, IX.
Högyes Endre u. 10.

H. Koffán Károly.

K

nincs cód

A Nemzeti Szalonnak „1942" címmel rendezett kiállításáról a vallás- és közoktatásügyi miniszter megvásárolta ~~*Borbereki Kovács* Zoltán~~ szobrászművésztől a „Kukoricamorzsolók" c. körtefadomborművét, ~~*Hollós Mattioni* Eszter~~ festőművésznőtől „Az angyali üdvüzlet" c. temperafestményét, *Koffán* Károly grafikusművésztől a „Halász" és „Öregasszony" c. tusrajzokat, *Szabados* Jenő festőművésztől „Anyám befőz" c. vízfestményt és *Szalay* Lajos grafikusművésztől a „Menekülők", „Kocsmában" és „Illusztráció VIII." c. tusrajzokat.

Szépművészet
1942. 65. l.

8

nemzeti szépről./ 8 o, 69 K, 68 L, Bp

Pekár Károly: A magyar szobrászatról.
nemzeti szépről./ 8 o, 21 K, 31 L, Bp

Péter András: Magyar müvészet. /Kny.
Vereckétől Trianonig./ 8 o, 85 K, 120

Péter András: A magyar müvészet törté
kötet. 8 o, 204 K, 398 L, Budapest, é

Péter Kornélia: Marastoni Jakab. 8 o,
Budapest, 1936.

Peterdi Andor: Rudnay. 8 o,1 K, 63 L,

Petranu, Coriolan: L art roumain de Tra
köt.8 o, 0 K, 97 L, Bukarest, 1938.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1977 AUG 14
MAGYAR NEMZET

ifj. Koffán Károly
1021

Ifj. Koffán Károly rajza

„Gyarló, aki fer

Megjelent Cosima Wagner naplóján

Megjelent a várva várt második kötet is, majdnem hasonló terjedelemben, mint az első. Az 1400 oldalon, 90 márkáért, ez 1328 oldal — s már 98 márka. Persze van más különbség is. A nagy naplógyűjteményt jó érzékkel választották ketté. Az első kötet, amelyet a Bayreuthi Ünnepi Játékok centenáriumára adott ki a müncheni *R. Piper & Co. Verlag*, az 1869—1877 közötti időszakot ölelí fel. Vagyis a titáni éveket. A Nibelung-gyűrű viharos születését, s a nem kevésbé küzdelmes harcot a bayreuthi Festspielhaus, Wagner magánszínházának felépítéséért. A második kötet most, az ez évi ünnepi játékok megnyitása után három nappal jelent meg, s az 1878—1883 közötti éveket foglalja össze. Az utolsó feljegyzés dátuma: 1883. február 2., Velence. Másnap Wagner meghalt. A napló is befejeződött.

A két naplókötet között azonban sok minden történt. Cosima, miként az első kötetben, természetesen a másodikban is megmaradt a Mester hűséges Eckermann-jának. Józsefű életében. A napló második kötetének kezdete idején — 187 ban — Wagner 65 éves vo Cosima 41. Különféle betegs gek gyötörték már, szívbánta mak, álmatlanság, ujjaival ba lódott, mogorva és rosszkedv lett a Mester, örökös harc folytatott környezetével és egész világgal szemben. K aludt benne az egykori lelkes dés a császárság iránt, antisz mitizmusa groteszk, visszat szító formát ölt. Semmi se tetszik neki, s már-már azz a gondolattal foglalkozik, hog otthagyja az egész bayreuth „bolondokházát" és kivándor Amerikába. Majd ott alapít meg az *„új Bayreuthot"*. Csa tizenöt évvel lenne fiatalabb Csak akkor nyugszik me amikor zene csendül fel Wahfried-házban, vagy a *Parsifalt* komponálja. Mert majd nem minden nap muzsikálta otthonában. *Bach*, *Mozart*, *We ber*. Ők voltak a házi istenek

Cenzúra és perek

Cosima naplójának második kötetét is sok huzavona előzt meg, mint az elsőt. Tavaly be

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1911 SEP 12

ifj.

BUDAPESTER RUNDSCHAU

Károly Koffan

1021

In dieser Nummer stellen wir unseren Lesern die Veranstaltungen der Weltwoche der bildenden Kunst vor (siehe Beitrag S. 10 sowie Reproduktionen einiger ausgestellter Werke auf den Seiten 2, 4, 7 und 10). Bild oben: Károly Koffan jun.: Béla Bartók (Kreide)

selbst aber die Sp
der Eltern kaum mehr
herrschen, werden in
tionalitätenschulen
schult. In den letzten J
hat sich die Zahl
Schulen und Kinder
sowie der hier tätigen
agogen erheblich erhöh
setzen uns für die
sprachigkeit ein und f
zweisprachigen Aufsc
auch dort, wo die betre
Nationalität eine verschwindende Minderheit darstellt.

Wir hörten hier mit Freude, daß in der Sowjetunion, in Jugoslawien, in der Tschechoslowakei und offenbar in allen Ländern, wo diese Frage im Zeichen der Leninschen Nationalitätenpolitik gelöst wird, die Nationalitäten frei leben und gedeihen und die Rolle einer „Brücke" erfüllen.

Möglichkeiten im Mutterspra-

Was bei früheren Konferenzen oft zur Sprache kam und zuweilen auch hier verlautete, ist die Forderung nach einer Entpolitisierung der Muttersprachenbewegung. Eigentlich ist ja daran nichts auszusetzen. Um unsere gemeinsamen Sachen besser zu verstehen und etwaige Störmomente beheben zu können ist es gegebenenfalls richtig, darüber zu sprechen. Wir haben es schon oft gesagt und können es hier nur wiederholen: Mit der Unterstützung der Muttersprachenbewegung verfolgt die UVR nicht das Ziel, ihre eigenen Bestrebungen und ihre Ideologie den Teilnehmern dieser Bewegung aufzuzwingen. Die Muttersprachenbewegung ist keine Institution, um Auslandsungarn heimzulocken, ganz im Gegenteil: Wir sagen den im Ausland Lebenden, sie mögen gute Staatsbürger ihrer Wahlheimat sein — ob es um die Vereinigten Staaten Amerikas, Austra-

Ifj Koffán Károly

Ifj. Koffán Károly:
Dunaújvárosi madonna

Magya

ifj. Koffán Károly

Georg Telbjaskin a korai szovjet avantgardnak a maga idejében izgalmasan újszerű sík- és térkonstrukcióit, illetőleg az ezekből kinőtt egykorú színházi és felvonulási díszletterveket igyekszik áthangszerelni korunk és a zománcképformanyelvére (Intérieur). Ez utóbbi kísérlettel sok vonatkozásban rokon az **ifj. Koffán Károlyé,** amint az Kisvárosi ünnep című sorozatából kiolvasható. A téma évek óta foglalkoztatja a művészt; érzésünk szerint a Kecskeméten töltött hetek nemcsak az eddigi variációsor legsikerültebb darabjait hozták meg, de egyszersmind érezhetően új korszakot is indítottak munkásságában.

Forrás 1975/12/8o

Pap:I nemzetközi zománc művészeti alkotótelep

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 287-748, 340-726

1976 AUG 10

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1976. augusztus 10., kedd

DUN

Ifj. Koffán Károly festőművész

1021

Ifj. Koffán Károly kamaratárlata

Július 28-án nyílt meg ifj. Koffán Károly festőművész kamaratárlata Budapesten, a józsefvárosi Művelődési Klubban. A dunaújvárosi művész tizennyolc alkotásával lépett a közönség elé. Tűzzománcok, festmények, rajzok képezik a kiállítás anyagát. Több faliképterv, portré, tanulmány ad betekintést a művész munkásságába. A nagy érdeklődéssel kísért kiállítás a művész ötödik egyéni tárlata. A kiállítás augusztus 20-ig tekinthető meg a művelődési klubban Budapest VIII., Déri Miksa utca 3. sz. alatt.

Képünkön: ifj. Koffán Károly Bartók Béláról készített portréja.

Kerékpár:

Futamgyőztes Szekszárdi Spartacus csapata

ombaton Dunaújváros- került megrendezésre a Vasas Kupa nemzetközi ómbkörüli kerékpáros- eny második versenynap- Először is az ifjúsá- vágtak neki a 24 es távnak, amely a lezárt akaszon 20 körből állt. Az helyen *Fülöp*, a Tipog- versenyzője ért a célba, odik *Csernák* (Pécs Vá- Sportiskola), harmadik *n*, (FTC) volt.

után a felnőttek (58-an) k rajthoz, és 50 kört (60) hajtottak.

izgalmas, mintegy más- óráig tartó küzdelem vé- 1. Franten (NSZK) 58 13 pont, 2. Fischbach K) 12 pont, 3. Pálinkás kszárd) 11 pont.

A dunaújvárosi futamgyőztes csapat nagy meglepetésre a Szekszárdi Spartacus fiatal gárdája lett.

Az első versenynap Székesfehérvárott, a harmadik Budapesten, Kőbányán került megrendezésre. A három napos verseny végeredménye: Összetett egyéniben: első: Franten (NSZK). Az összetett csapatverseny végeredménye: 1. NDK, 2. NSZK, 3. Csehszlovákia.

Atlétika:

Szenczi László újra a régi

Szenczi László, 1959-es születésű fedettpályás ifibajnokunkról kevés hírt adhattunk az idei pályaversenyeken szerzett eredményeiről. Makacs sérülés akadályozta az edzésben s versenyzésben egyaránt. Nos minden baj elmúlt, s Laci kemény munkával utolérte önmagást, sőt július 27-én a MAFC országos felnőtt versenyén 697 cm-es kiváló egyéni és megyei csúcsot ugrott távolban. Ugyanitt Gubán Gabriella győzelmet szerzett magasugrásban 169 cm-rel.

* * *

Serdülő atlétáink a BVSC országos serdülőversenyén indultak és jól szerepeltek július 30-án. Ötpróbában *Török Erzsébet* aratott szép győzelmet 3575 ponttal (16,1; 865; 501;140;42,8), 4. *Csonka Edit* 3120 5. *Debreczeni Margit* 2894 ponttal. *Szabó Andrea* az 1961-es ötpróba versenyében második helyezést szerzett 3504 pontos jó teljesítményével (13,1; 828; 517; 144;45,6). Végre sikerült *Veres Kovács Editnek* is 600 m-en az 1:40,0 mp-en belüli „aranyos" időeredményt megfutni, 1:39,9 mp-el másodikként futott át a célvonalon.

Tehetségek vizsgamérkőzése

A Magyar Rádió szórakoztató osztálya, a Népsport és a Képes Sport, az OTSH és az MLSZ segítségével ebben az évben hirdette meg harmadszor labdarúgó-tehetségkutató akcióját.

A kiválogatás az 1961—62-ben született, még le nem igazolt fiatalok számára a végéhez közeledik. Időközben lezajlottak a járási, városi, kerületi tehetségkutató napok, s a legnagyobb reményekre jogosult gyerekek a megyei és a budapesti kiválasztók után játszhatnak majd a döntőben.

Számunkra, dunaújvárosiak számára külön öröm és megtiszteltetés, hogy a legtehetségesebbek döntő mérkőzését városunkban, a Dunaújvárosi Kohász augusztus 20-i NB I-es premierje előtt rendezik meg. A mérkőzés augusztus 20-án 14.15 órakor a központi sporttelepen lesz.

A Magyar Rádió Szepesi György és Radnóti László mikrofonjával — adás 15:05-től 16 óráig a Petőfiadón — számol be a tehetségkutató akció befejezéséről. A posta pedig a helyszínen felállított hivatalában alkalmi bélyegzéssel emeli az akció jelentőségét.

Jászberényi Klára

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1976 JUL 28

Ifj. Koffán Károly, festő művész

1021

Szerda, 1976. július 28.

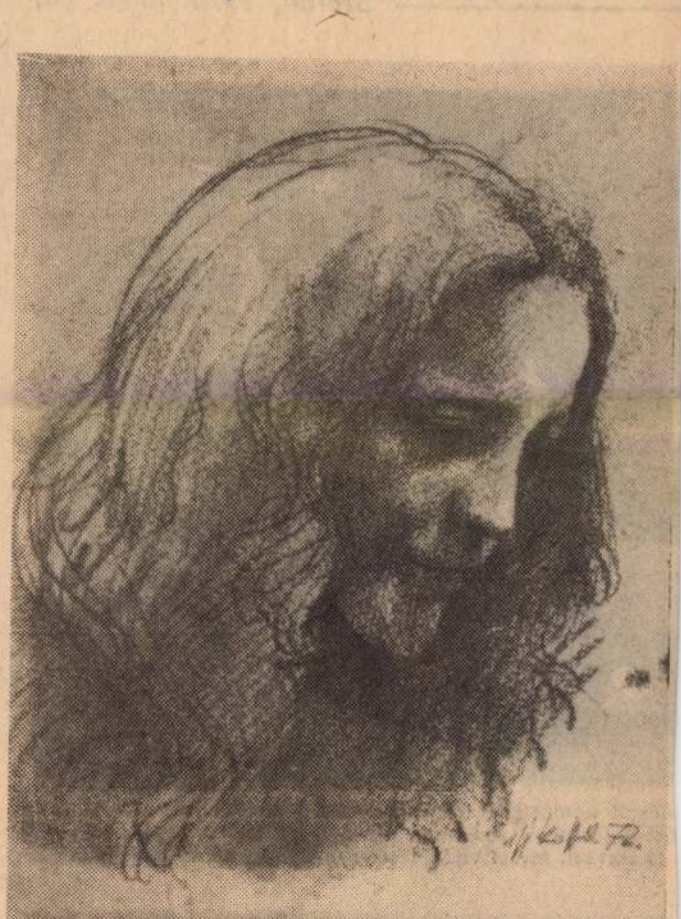

Dunaújvárosi festőművész kiállítását nyitják meg ma, július 28-án délután hat órakor a józsefvárosi művelődési klubban (Budapest VIII., Déri Miksa u. 3.). Ifj. Koffán Károly kamarakiállításán — melyet a Fiatal Képzőművészek Stúdiója és a Józsefvárosi Galéria rendezett — a művész rajzai és tűzzománcai láthatók

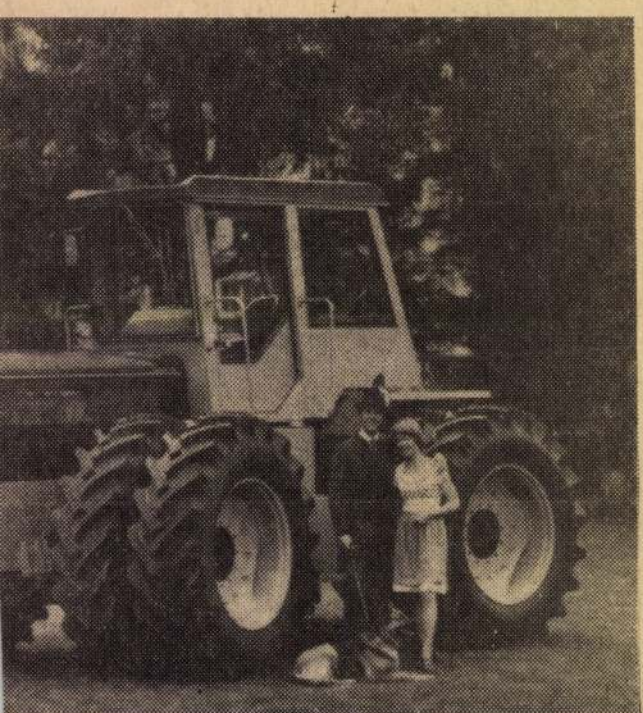

dezett nemzetközi mezőgazdasági gépkiállításon mutatták be
óerős traktort. A gyártó cég a következő években 400—450
is tervezi, mivel világszerte rohamosan nő az igény a nagy-

egfelsőbb

ndás?

Kik kerüljék a napozást?

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1976 AUG 12

Koffán Károly

DAILY NEWS

1021

Dieses anmutige Mädchenporträt und andere Bildnisse in Kreide, Kohle, Tempera und Pastell von dem jungen Künstler Károly Koffán jun. aus Dunaújváros sind jetzt (bis 20. Aug.) in der Déri Miksa u. 3. (Budapest, VIII.) zu sehen. Besonders gelungen ist eine Kreidezeichnung auf grundiertem Papier, die den größten ungarischen Komponisten des 20. Jahrhunderts, Béla Bartók, darstellt. Neben den Zeichnungen zeigt der Künstler eine Reihe von Emailbildern, Entwürfe für die farbige Gestaltung von Fassaden an Neubauten. Die Belebung solcher Wände ist sein besonderes Anliegen — kein Wunder, denn Dunaújváros ist ja eine ganz neue Stadt, die dem Künstler ein weites Betätigungsfeld bietet. (NN)

-Vorschla

erdam

Kauf eines Kernreak
von Frankreich entsch
sen, erklärte Bhuto
Dienstagabend in einem
Frankreich ausgestrahlten
Interview des Rundfunksen-
ders Radio Luxemburg.
Bhutto erklärte, sein Land
habe „ein Abkommen mit
Frankreich" und werde „zu
diesem Abkommen stehen".
Er erklärte weiter, sein
Land werde auch in Zu-
kunft seine „eigene Politik
verfolgen".

Amsterdam — Der US-
Außenminister ist am Mitt-
woch zu einem Besuch der
Niederlande in Amsterdam
eingetroffen. Der holländi-
sche Außenminister und der-
zeitige Vorsitzende des EG-
Ministerrats, Max van der
Stoel, empfing auf dem
Flughafen Schiphol den aus
Frankreich gekommenen
Gast.

Die beiden Außenminister
erörterten nach vorherigen
Ankündigungen vor allem
die Beziehungen zwischen
der EG und den Vereinig-
ten Staaten. Kurz vor der
Ankunft Kissingers wurde
bekannt, daß diese und an-
dere politischen Fragen auch
bei einer Begegnung mit Mi-
nisterpräsident Joop den
Uyl besprochen werden.

Kissinger, der von einem
zweitägigen Privataufenthalt
in Frankreich kam und vor-

bestätigt

Moskau, 11. Aug. (ADN) — Der Ministerrat der UdSSR hat zwei mit den USA abgeschlossene Verträge bestätigt und an das Präsidium des Obersten Sowjets zur Ratifizierung weitergereicht. Dabei handelt es sich um den am 3. Juli 1974 in Moskau unterzeichneten Vertrag über die Einschränkung der unterirdischen Kernwaffenversuche sowie dessen Zusatzprotokolle und den Vertrag über unterirdische Kernexplosionen zu friedlichen Zwecken sowie dessen Zusatzprotokolle, der am 28. Mai 1976 in Washington unterzeichnet worden war.

In einem Kommentar über militärische Entspannung schrieb das KPdSU-Zentralorgan „Prawda" am Mittwoch, wenn nicht die notwendigen Maßnahmen für ein Entwicklungsverbot neuer Waffentypen, besonders solcher der Massenvernichtung, getroffen würden, dann könne dies eine ernste Bedrohung der Zukunft der gesamten Menschheit bedeuten. Das Blatt plädierte für den UdSSR-Vorschlag eines weltweiten Vertrages über Ge-

1021

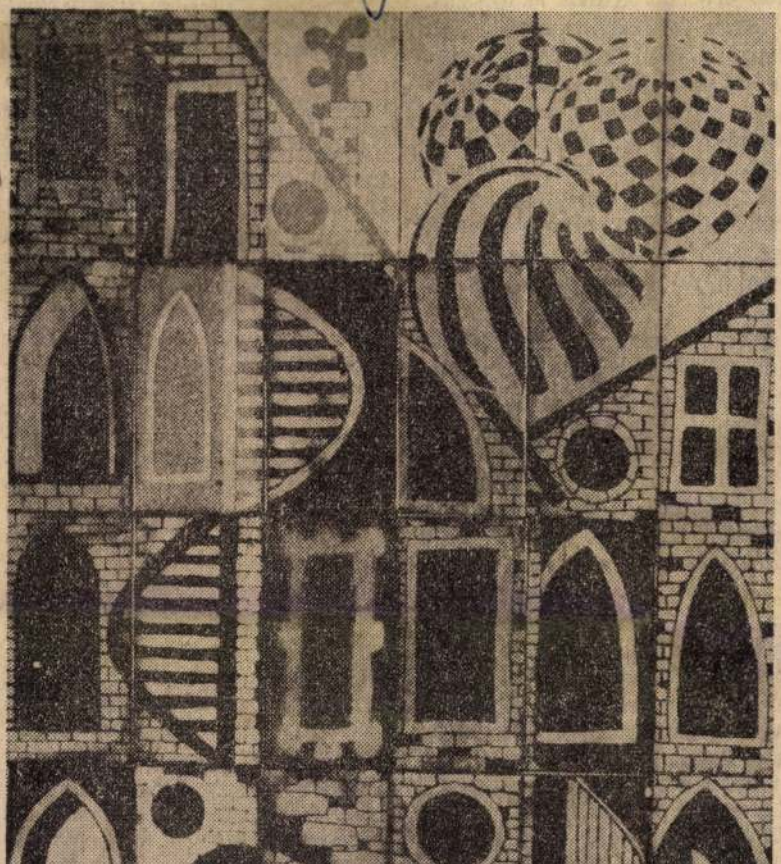

Ifj. Koffán Károly rajza

lándó értékelő kritika lehetőséget. Az összes kritikai megnyilatkozást valahol mélyen befolyásolta. Ennek jelentőségéből valamit az i elárul, ha bevallom, még erre mostani szerény értékelésemre hatott. Kénytelen vagyok elha gatni dolgokat, fel nem ve problémákat. Azt remélve et hogy nem sértek érzékenysége s nem ingerlek senkit meddő tákra.

Ismerve a magyarországi t dalmi fejlődési viszonyokat, a lán nem annyira furcsa, hog ből az új népművészeti r lomból nem a paraszti szár fiatalság veszi ki leginkább szét. Számára, az őt még es körülvevő tárgyi és szellemi kultúra elavult. Ezért kidobja. Értékét, rendjét, arányrendszerét már nem ismeri. Megbecsülni is csak akkor fogja, ha megtörténik a második honfoglalása a népművészetben: a szellemi.

A munkásfiatalság és a népművészet kapcsolata már sokkal összetettebb probléma. Felvázolására sem lehet vállalkozni ilyen szűk kereteken belül s átfogó felmérések hiányában. Kapcsolatukat, vagy inkább igényüket a kapcsolatra talán érzékeltetni tudom, ha idézem egy szakmunkás fiatal válaszát, arra a kérdésre: „Mi célt szolgál napjainkban a népművészet?" „Nem tudom, talán ha el-

nemre levő összes egészséges ener- ... közműveltsé-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
ÉLET ÉS IRODALOM
1976 SEP 25

nisz... művelési Intéz... felhasználva rendkívül aktív ... művelődési tevékenységüket.

A helyzet megérett a tisztázásra, s felelősségünk annál nagyobb, mert most próbáljuk kialakítani szocialista közművelődésünk hosszú távon is hatékony formáit.

Ennek a századvégnek talán egyik legizgalmasabb lehetősége és kísérlete az ifjúság és a népművészet találkozása. A néprajztudomány feladata, hogy előkészítse ezt a találkozást, hogy a gondolkodás magasabb szintéziseire törekvő emberiség mellé cselekvő emlékezetként szegődjön támaszul a népművészet, a népi kultúra.

Ifj. Koffán Károly *festő- és grafikusművész*

1940-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolát 1963-ban végezte el. Mesterei Fónyi Géza, Hincz Gyula és Barcsay Jenő voltak. A Dunaújvárosban élő művész rendszeresen részt vesz az országos és a megyei tárlatokon, jelentős művészetszervező és művészetpedagógiai munkát végez. Egyéni kiállításai: Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem, 1974; Józsefvárosi Galéria, 1976.

Ifj. Koffán Károly: Tanulmányfej, papír, szén, 1972 (fotó Kovács F.)

ifj.Keffán Károly
festő- és grafikusművész

Tanulmányfej

--------: Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október - 20.oldal.

Ifj. Koffán Károly *festő- és grafikusművész*

1940-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolát 1963-ban végezte el. Mesterei Fónyi Géza, Hincz Gyula és Barcsay Jenő voltak. A Dunaújvárosban élő művész rendszeresen részt vesz az országos és a megyei tárlatokon, jelentős művészetszervező és művészetpedagógiai munkát végez. Egyéni kiállításai: Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem, 1974; Józsefvárosi Galéria, 1976.

Ifj. Koffán Károly: Tanulmányfej, papír, szén, 1972 (fotó Kovács F.)

pesti Vilt Tibor és Schaár Erzsébet kitűnő műveit; és nem tudok sajnálkozni azon, hogy ezt a lehetőséget X vagy Y nem kapta meg, noha fehérvári művész. A döntő szempont mégiscsak a minőség. Az, hogy a közönség érdekes és jelentős műveket lásson. Gondjaim más természetűek. Múzeumon kívüliek, ha oda hatnak is, hogy Fehérvár olyan művészeti központ, amelynek nincs helyi bázisa. Pécsett, hogy megint a kedvenc példámhoz térjek vissza, a kiállítások és a gyűjtemények között kapcsolatot látok. Kissé fellengzősen fogalmazva: dialektikus kapcsolatot. Olyan kiállításokat rendeznek, amelyek nyomán gyarapodik a múzeum és viszont: a múzeum gyarapodása folytán új meg új kiállítások nyílnak. Székesfehérvárott országos jelentőségű kiállítások egész sorát rendezték az elmúlt másfél évtizedben, de a székesfehérvári modern múzeumnak egyelőre csak nyomai vannak. (Azokon a bemutatókon, amelyeket a kiállítások közt rendeznek a gyűjteményből.) Ez az egyik oka annak, amiért azt kell mondanom: Székesfehérvárnak nincs helyi bázisa. A másik: alig néhány jelentős

Ifj. Koffán Károly *festő- és grafikusművész*

1940-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolát 1963-ban végezte el. Mesterei Fónyi Géza, Hincz Gyula és Barcsay Jenő voltak. A Dunaújvárosban élő művész rendszeresen részt vesz az országos és a megyei tárlatokon, jelentős művészetszervező és művészetpedagógiai munkát végez. Egyéni kiállításai: Miskolc, Nehézipari Műszaki Egyetem, 1974; Józsefvárosi Galéria, 1976.

Ifj. Koffán Károly: Tanulmányfej, papír, szén, 1972 (fotó Kovács F.)

pesti Vilt Tibor és Schaár Erzsébet kitűnő műveit; és nem tudok sajnálkozni azon, hogy ezt a lehetőséget X vagy Y nem kapta meg, noha fehérvári művész. A döntő szempont mégiscsak a minőség. Az, hogy a közönség érdekes és jelentős műveket lásson. Gondjaim más természetűek. Múzeumon kívüliek, ha oda hatnak is, hogy Fehérvár olyan művészeti központ, amelynek nincs helyi bázisa. Pécsett, hogy megint a kedvenc példámhoz térjek vissza, a kiállítások és a gyűjtemények között kapcsolatot látok. Kissé fellengzősen fogalmazva: dialektikus kapcsolatot. Olyan kiállításokat rendeznek, amelyek nyomán gyarapodik a múzeum és viszont: a múzeum gyarapodása folytán új meg új kiállítások nyílnak. Székesfehérvárott országos jelentőségű kiállítások egész sorát rendezték az elmúlt másfél évtizedben, de a székesfehérvári modern múzeumnak egyelőre csak nyomai vannak. (Azokon a bemutatókon, amelyeket a kiállítások közt rendeznek a gyűjteményből.) Ez az egyik oka annak, amiért azt kell mondanom: Székesfehérvárnak nincs helyi bázisa. A másik: alig néhány jelentős

ifj. Koffán Károly, festő

□ IFJ. KOFFÁN KÁROLY festőművész rajzaiból és tűzzománcaiból rendezett kamaratárlat nyílik meg ma délután hat órakor a Józsefvárosi Művelődési Ház VII., Déri Miksa u. 3. alatti helyiségében.

—□ ifj. Koffán Károly... — 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1976 júl. 28.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 SEP 4

Dunaújvárosi Hírlap

ifj. Koffán Károly

1021

ROSI HÍRLAP

Kiállítások

Augusztus 30-án, csütörtökön nyílt meg a nyíregyházi Benczur Gyula teremben A sóstói művésztelep múltja és jelene című képzőművészeti kiállítás, amelyen a dunaújvárosi *ifj. Koffán Károly* alkotása is szerepel.

Kiállítás nyílt Miskolcon is augusztus 30-án, ahol a Szőnyi István Teremben *Bényi László* festőművész Mediterrán tájak című tárlatát nyitották meg.

A TV Galériája című műsorból is ismert *Czirják Lajos* festőművész kiállítását tegnap Győrben, a Bajcsy-Zsilinszky utca 35. szám alatti kiállítóteremben nyitották meg.

Mindhárom kiállítás szeptember 15-ig tekinthető meg.

építések éve Dun

A tervezettné
zel több óvo
edik ötéves t

teleket —, hogy az óvodába jelentkezők egy részének kérelmét el kellett utasítani. A város politikai és társadalmi szervei, az intézményekkel és a vállalatokkal együttműködve „bűvészmutatványnak" beillő módon próbálnak évenként segíteni ezen az áldatlan helyzeten. Szükségóvodák felállításával, — ahol lehetett a meglévő óvodák bővítésével, — az egyes óvodai csoportok létszámának még további emelésével, óvodás korban lévők bölcsődében való visszafogásával

1971

Fiatal tehetségek között

A művészi szegénységgel berendezett teremben 18—20 fiatal görnyed a rajztáblák fölé. A téma: az ember. A két modell köré csoportosult rajzolók munkáját ifjú *Koffán Károly* festőművész segíti, javítgatja, bírálja. A Bartók Művelődési Központ Képzőművész Körének létszáma változó, de eredményei kimagaslóak. Az elmúlt három évben a kör tagjai közül többet felvettek a Képzőművészeti Gimnáziumba, sőt egyikük már a Képzőművészeti Főiskola hallgatója.

Különböző ifjúsági pályázatokon is eredményesen szerepelnek. A megyei diáknapok tárlatán az első három díjat, már szinte tradíciószerűen, — a kör tagjai kapják. Eredményesen szerepelnek a városi, sőt az országos pályázatokon is.

— Szakítottam az eddigi oktatási módszerekkel — mondja ifjú Koffán Károly — az additív mechanisztikus képzés távolabb viszi a művészpalántákat a lényegtől, a mondanivaló meglátásától. A valóságos formafogalom nem csak fotószerű, hanem időbeli elemeket is tartalmaz. Hinni kell abban, hogy lát az ember! Meg kell tanítani őket arra, hogy maguk találják meg a megfigyelés és a megoldás módját. Az optikai teljességről való lemondás irányíthatja a figyelmünket a más irányú szándékokra. Az elhagyások teszik hangsúlyosabbá a megmaradó, fontosnak ítélt elemeket. A pedagógiának a gyerekekkel szemben sem szabad „gügyögni"! A kisebbekkel is úgy kell beszélni mint a felnőttekkel. Úgy tanítok, ahogy alkotok. Célom az, hogy növendékeim megkapják azt a minimális alapot, mely segítségével és kellő tehetséggel talán már elindulhatnak a művészi pályán.

Simon Margit szakközépiskolás, harmadik éve vesz részt a foglalkozásokon. Rajzaiban ifjú Koffán Károly elvei tükröződnek. A lényeg kiemelése, az egyéni meglátások tudatos kifejezése bizonyítja a foglalkozások eredményességét.

Farkas Mihály művészileg a legérettebb a kör tagjai között. Életnagyságú olaj képmása kiegyensúlyozott színeivel, jó kompozíciójával kiforrott tehetségéről tesz tanúságot. Pedig nem könnyű a helyzete. Lakatos a vasműben, az idén érettségizik esti gimnáziumban, és közben fest.

— Ésszerű és céltudatos időbeosztással lehet csak mindenre alkalmat teremteni — mondja.

Neki van ereje és lelkesedése hozzá. Érettségi után főiskolába szeretne menni.

Preiner István képeiből a szürrealizmus hatása érződik. Főleg saját képzelete alapján fest. Kompozíciójában gyakran ismétlődnek szimbolisztikus elemek. Képeinek technikai érdekessége, hogy a folytonos fényárnyék átmeneteket helyenként éles kontúrú geometriai alakzatokkal szakítja meg. Ezáltal nagyon valószerű, majdnem fotografikus hatást ér el.

Móder Rezső ipari tanuló, szakadozott, majdnem darabos ecsetvonásokból állítja össze kompozícióit. Visszafogott színskálája sejtetni engedi csendes, kiegyensúlyozott belső világát.

Majoros István főiskolai hallgató, érdekes egyéniség. A kör tagjai közül talán ő az egyedüli, aki csak rajzolással foglalkozik. Ezen a téren roppant nagy igényeket támaszt önmagával szemben. Az önmaga által túl magasra helyezett mérce sokszor visszariasztja. Saját munkájának ő maga a legszigorúbb kritikusa.

A Képzőművészeti Körnek külön érdeme, hogy megtanítja tagjait „látni". Lehet, hogy egyikükből sem lesz művész, de megtanulják értékelni, érteni a művészetet. Kialakul bennük egy olyan esztétikai érzék, mely segítségével ízlésesen tudják kialakítani környezetüket, és kultúrára, szépérzékre nevelik embertársaikat.

Ifj. Koffán Károly

1971 MÁJ 9

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-736

Önfeláldozó vé

D. Kohász — Videot

Nagyon magabiztosak voltak a székesfehérvári szurkolók és szakvezetők a mérkőzés előtt. A Videoton öltöző felől egyre-másra érkeztek a magabiztos nyilatkozatok. A Kohászjátékosok azonban nyugodtan készülődtek a találkozóra. Ez a nyugalom azonban csak látszólagos volt. Nagy Ervin izgalmában például a stoplihegyező reszelővel kavargatta perceken keresztül teáját...

Pár perccel a mérkőzés kezdete előtt készültek el a hómunkások a pálya letakarításával. A játéktér,

A szünetben Boromissza
Somogyi állt be.

Mint várható volt, tovább
fehérváriak maradtak tán
Csupán érdekességként
hogy a félidőben 10:3 volt
arány a vendéglátók javára
lenül a fordulás után Posch
Beadását Nagy II. kapásból-fordulásból a bal felső sarok felé küldte. Papp jó érzékkel hárított szögletre. Nagy volt a nyomás, de a Kohászvédők nem ismertek elveszett labdát. Az 52. percben még a vér is

Bírálat: Papp nagyon jól védett, több biztos gólnak látszó helyzetben is mentett. Viszont a gólnál hibázott. Fajt mindvégig nagyon tisztán játszott, még taktikai faultot sem vétett. Remek fejjátéka élményszámba ment. Formaggini óriási területen, a tőle megszokott formában játszott. Ruppert az emberfogásban jeleskedett. Wollek nem került helyzetbe mellette. Nagy E. remekül rombolt. Nagy F. teljesen kikapcsolta Karsait. Somogyvári és Kovács rengeteget mozgott és sokat szerelt. Nem ijedtek meg a test-test elleni harctól. Simon a mezőnyben jeleskedett. Gólja remek helyzetfelismerés eredményeképpen született. Mártha ezen a meccsen is nagyon sok rúgást kapott. Ennek ellenére sem kedvetlenedett el, hanem minden előrevágott labdán a mérkőzés végéig rajta volt. Somogyi és Cseh is jól helyt állt. Mindketten a védekezésben jeleskedtek.

A Videoton csapatából Posch, Nagy III. és Burka játéka emelkedett az átlag fölé.

Vadas játékvezető kifogástalanul vezette a játékvezetői szempontból igen nehéz mérkőzést.

Nyilatkozatok: Akucs Attila erőnléti edző: ...többek között azért örülök ennek a győzelemnek is beillő döntetlennek, mert bebizonyította a fiúknak, hogy a jó kondicióért meg kell dolgozni...

Fejes László edző: „...elégedett vagyok az eredménnyel. Szerdán Ercsiben játszunk edzőmeccset... már az SBTC elleni vasárnapi mérkőzésre gondolok...

— harcsa —

A labdarúgó NB I. állása:

1. U. Dózsa	16	9	4	3	44-18	30
2. Vasas	16	11	1	4	40-14	29
3. FTC	16	8	4	4	26-13	28
4. MTK	16	6	8	2	28-20	27
5. Honvéd	16	8	3	5	29-18	26
6. Csepel	16	4	8	4	16-17	22
7. Pécs	16	4	8	4	17-16	21
8. DVTK	16	6	4	6	17-29	21
9. SBTC	16	7	4	5	27-25	20
10. Tatabánya	16	6	3	7	22-21	19
11. Videoton	16	4	8	4	13-16	19
12. ETO	16	7	2	7	17-20	17
13. Haladás	16	5	4	7	22-29	17
14. Komló	16	4	4	8	18-28	14
15. Dunaújv.	16	2	3	11	13-35	11
16. SZEOL	16	2	2	12	9-39	7

Elké

ifj. Koffán Károly, grafikus

kiállítása a Liszt Múzeumban.

Nagy Zoltán: Stúdió '72

7.

Népszabadság, Bp. 1973. jan. 12.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

ifj. Koffán Károly festőművész

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1972 SEP 8-

◆ A nyári szünet után a dunaújvárosi Munkácsy Mihály Képzőművész Kör is megkezdi foglalkozásait, amelyeket szeptember 8-tól minden kedden és pénteken tartanak meg a Bartók Béla Művelődési központban. A kör vezetője ifj. Koffán Károly festőművész.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

1979 AUG 24

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1979. augusztus 24., péntek

1021

Tűzzománcok Kecskeméten

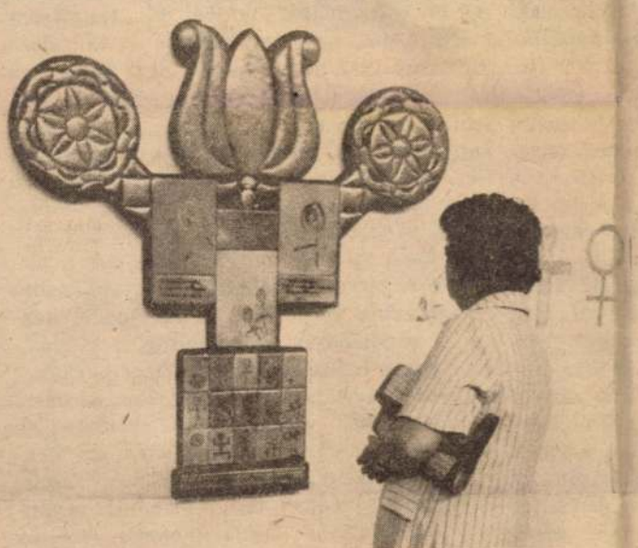

Ifj. Koffán Károly Eredet-legendája a kiállításon

Nagy érdeklődést váltottak ki a házgyári lakásvariációk

Még kisbetűs — az ötödik — jubileumi esztendejéhez érkezett el a Kecskeméten otthont találó nemzetközi zománcművészeti alkotótelep. Nyaranta öt—hat héten át összesen csaknem ötven hazai és több mint húsz szovjet művész ismerkedett itt a tartós és színgazdag tűzzománc készítési, illetve felhasználási lehetőségeivel.

Mint az immár hagyományossá vált, a zománctábor lakói most is bemutatják alkotásaikat a nyilvánosságnak. A „hírös város" megyei művelődési központjában nyílt meg a kiállítás, amelyen több mint nyolcvan kép és plasztika, illetve a házgyári lakásokat imitáló modellek együttese, vetített diaképek sorozata érzékelteti az egy hónapon át az alkotó időszak eredményeit.

A Kecskeméten alapozott, vagy továbbfejlesztett zománcozási technikával fejeződnek ki az örmény, lett, kirgiz és orosz földről hozott élmények. A hazai művészek közül többen tavaly megkezdett munkáikat fejezték be. Önálló részben sorakoznak fel az építések „vizsgadarabjai". Végezetül azok az alkotások következnek, amelyeket a nemzetközi gyermekév alkalmából gyermekrajzok ihlettek.

Legerősebb hangzásként a különféle kultúrákban fellelhető, a népművészeti jelek kutatásának szólama vonul végig a kiállításon. A művésztelep ugyanis formateremtő-alakító modellként kívánja „felhasználni a mindenkori szerves felépítésű művészetek hagyományait, amelyeket mindmáig a népművészet őrzött meg számunkra". Kátai Mihály, akitől ez idézet származik, az ősi kultúrákban és a gyermekrajzokban közös formákból alkotta meg Napsugár című zománcozott faszobrát. Sor Júlia óvodai falfelületként felállítható Mesefalán a Nap, Hold, víz, hegy, égigérő fa, ezüst-, arany- és rézvár jelzéseit a gyerekek mágnessel fölerősíthető saját rajzaikkal egészíthetik ki. A dunaújvárosi ifj. Koffán Károly Eredet-legendája is érzékletesen tárja fel a jelek összefüggéseit.

Az idén az építészek bevonásával tovább gazdagodott az alkotótelep programja. Csete György — akinek a nevéhez egyebek között a sok vitát kiváltó, de a fenntartások mellett nemzetközi bemutatást is hozó paksi tulipános házak tervezése fűződik — abból indult ki, hogy tagadja „a szokványos lakótelepi házhasábokat". Kockákból kirakott modellje szemléltető javaslatot jelenített meg a kiállításon „a városrostestbe szervesen beépülő ferde, vagy magastetős, lépcsőzetes tömegű paneles lakóépületekre", illetve „önálló városstruktúraként építhető, minden térirányban lépcsőzetes közösségi épületegységekre". Ezek díszítése egyebek között úgy kapcsolódhat szervesen az épülethez, a „nagy plasztikához", hogy a megkülönböztetésre, vagy a díszítésre szánt „kis plasztika" azonos törvényszerűségeket fejez ki: kisebb változatban ismétli és variálja a közös elemeket. Példa is van rá: Kátai Mihály tűzfalra tervezett, szárnyasemberformájú Vízöntője és épületsarokra állítható kecskeméti jelképe. Kovács Ferenc pedig ötletesen irányító számtáblákat zománcozott be, s egyhangúságot oldó, az épületformák jellegére rímelő, változatos színhatású loggiamellvédeket készített.

A lakótelepi sivárság ellen hat több más alkotás is. Köztük ifj. Koffán Károlynak a Balaton utca vonalát megismétlő, vízhullám rajzolatú eligazító táblája. Az „utcabútorok" készítéséhez egy díszkapuval kapcsolódik, amely jelenlegi méreteivel ablaknak, vagy szekrényajtónak is használható. Vele együtt más dunaújvárosi művészek sem először szerepelnek a kecskeméti kiállításon. Cyránski Mária Sztélé elnevezésel egy gyermekrajz-ihlette, kiszebabához hasonló, finom és kiérlelt figurával jelentkezett. Továbbgondolásra késztették a sárközi motívumok is. Torzója mívesen tükrözi a zománc szépségét. Ravasz Erzsébetnek a fát és zománcozott rezet felhasználó Figurák című műve, továbbá formailag és színben visszafogott zománckísérletei gyarapodó-kibomló népművészeti motívumokat sorjáztatnak. Frásos motívuma mintha azt sugallná: az ábrázolt jel valóságos lény.

A helyi vonatkozásokon túl korunk egyetemes lakókörnyezeti gondjainak egyik megoldási kísérletét vázolja fel a kecskeméti kiállítás. Ezért széles körű érdeklődésre tarthat számot.

Szöveg: **Halász Ferenc**

Képek: **Tóth Sándor**

sen, kifestve-kilakkozva a go-kartot...

A 125 köbcentiméteres géposztályban a vízhűtéses, 34 lóerős Rotax motorok vitték el a pálmát, s töltötték be a pályát ricinusolaj-bűzön kívül fülsiketítő motorbőgéssel. Annyira, hogy lármájuk még a város ifjú, és kevésbé ifjú éjszakai pillangóit is felébresztette: sűrűn előfordultak a depó környékén... A déli órákra a közönség is kétfelé szakadt. Az első sorokban maradtak a dűznik, stiftek és egyéb alkatrészek világában járatos, vezetési fogásokon csemegéző fanatikusok, hátul inkább a verseny „társadalmi" funkcióját előtérbe helyező nézők flangáltak. Némelyik kalap, kosztümkabát, vagy egész toalett akár az epsomi derbyn is megállta volna a helyét, tulajdonosaik eképp igyekeztek is a legforgalmasabb helyeken megfordulni. Mások, a pályán hamisítatlan német kedélyességgel körözgető NSZK-beli versenyzők lelki rokonaikként, szinte végig el sem mozdultak a sört és virslit kínáló árusok közeléből...

P. J.

Ismét Toni

Béke-Barátság Kupa:
Csapat: 1. Szovjetunió, 2. Csehszlovákia, 3. Magyarország.
Egyéni: 1. Rjabcsikov, 2 Busanov, 3. Morzoján (mindhárom szovjet), 10. Scheffer Gyula.

Dunaújvárosi Nagydíj:
Csapat: 1. Ausztria I., 2. NSZK, 3. Ausztria II.
Egyéni: „A" kategória: 1. Zöserl, 2. Wendl, 3. Meserzeitl (mindhárom osztrák) „C" kategória: 1. Hertner (NSZK), 2. Kubicsek (csehszlovák), 3. Krainer (osztrák).

Labdarúgás:

Örömet szerző játékot..!

NB II-es csapataink pályáin már hetek óta bajnoki pontokért pattog a labda. Szombaton az első vonalba tartozó együtteseink is megkezdik az új bajnoki év küzdelemsorozatát. Új szakvezetők, edzők, játékosok, az NB I-re régóta vágyakozó csapatok vizsgáznak rövidesen szurkolóik előtt. Véget ért a játékosok vándorlása, megtörtént a játékvezetők felkészítése, befejeződtek a külföldi turnék, s a labdarúgópályák felújítva várják a focira kiéhezett nézőket. Minden elsőosztályú együttesünk, köztük a Dunaújvárosi Kohász is, újabb sikerek, s újabb csalódások előtt áll. Hogy szám szerint melyikből lesz több, azt még egyelőre senki sem tudja. Viszont nem kétséges: természetesen valamennyi NB I-es csapatunk bizakodva várja a bajnokság rajtját. Minden csapat szeretné a kitűzött célját elérni, egyik a kiesés elkerülését, másik a vidék legjobbja címet, vagy a dobogós helyet. De bizakodnak a szurkolók is, elfeledve az elmúlt bajnoki év egy-egy lehangoló, kedvet szegő játékát, megbocsátva azt, amikor kedvenc tizeneggyük nem az esőben, hóban toporgó, a hőségben is kitartó NÉZŐNEK, a NÉZŐÉRT rúgta a labdát. Ez a szurkolói optimizmus is természetes. Hiszen számunkra a lelátón a pontszerzési vágynál sokkal lényegesebb az, hogy elégedetten távozzunk a 90 perc végén, hogy érezzük: tiszta, becsületes, örömet szerző játékot láttunk, amellyel bennünket a szó nemes értelmében kiszolgáltak, szórakoztattak.

NB I-es csapatunk nyári felkészülése, külföldi túrája is a sikeres bajnoki szereplés érdekében volt fontos. A szovjetunióbeli vendégszereplés jó alkalmat nyújtott arra, hogy a szakvezetés a csapatépítésen belül kísérletezzen, keresse a legjobb formációkat, lemérje a játékosok erőnlétét, próbálgasson taktikai elemeket. Hogy megérezzük-e Judik, Szepessy, Staller és Hojszák hiányát, az majd csak néhány hét múlva derülhet ki. Az viszont máris biztos, hogy együttesünk játékmodora kiválásuk után sem változik meg. Eddig sem volt a Kohászra jellemző, még idegen pályán sem a mindenáron való védekezés. A szombati MTK-VM elleni nyitómérkőzésen sem lesz más a taktika. Biztonságos védekező játék mellett a góllövés, a támadások szervezése a fő feladat. (Tavaly a legtöbb gólt lövő együttesek rangsorában az ötödik volt a Kohász!) A tervezés mellett a megvalósításhoz rendelkezünk megfelelő tudású labdarúgókkal, s remélhetően az elszántság, a küzdeniakarás sem hiányzik majd a csapat játékából. Az elmúlt évet is a Hungária úton kezdte a Kohász, akkor vereséggel. A szurkolók, a szakvezetés is elégedett lenne most egy döntetlen eredmény kiharcolásával. A Kohász játékosai bizakodnak, ahogy mondják: elszántan készülnek a bemutatkozásra. Köztük Giron Zsolt is, aki hosszú huza-vona után került végül is Dunaújvárosba, aki — s ez természetes is — régebbi egyesületének, a Ferencvárosnak is bizonyítani kíván. Az ötvenszeres ifjúsági válogatott középhátvédet szeretettel fogadták a régiek, s egészen biztos, rövidesen érezni fogja városunk futball-barátainak is rokonszenvét. Rajta kívül a keret többi tagja — Németh, Holló, Keller, Tóth, Szadeczky, Timár, Bódi, Sajó, Sulia, Fajkusz, Engelbrecht, Pásztor, Szücs, Kuti is számíthat a dunaújvárosi közönség segítségére, támogatására.

Sok sikert, eredményes szereplést az 1979/80-as bajnoki évre!

— ja —

Szurkolóankét

A D. Kohász SE labdarúgó-szakosztálya augusztus 24-én, ma 16 órakor szurkolóankétot tart. Az előadó Kornis István technikai vezető és Novák Dezső vezetőedző. Erre minden Kohász szurkolót meghív a szakosztály elnöksége.

Az ankétot a Munkás Művelődési Központ 310-es termében tartják.

A szovjet túráról

Szombaton hazaérkezett a D. Kohász labdarúgó-csapata szovjetunióbeli túrájáról. A Németh—Keller, Giron, Tóth, Tímár—Bódi, Sulia, Fajkusz —Szűcs, Sajó, Pásztor felállású csapat 5:3 (3:0) arányban nyert. Kommunarszk csapata ellen. A gólokat Szűcs (3), Pásztor és Sajó szerezték. A találkozón csereként játszott még: Holló, Szadeczky, Paizs, Engelbrecht, és Sipos.

A másik mérkőzésen a kitűnő képességű Zarja Vorosilovgrád volt az ellenfél. Ezen a találkozón az első mérkőzés felállásában kezdő Kohász a félidőben 2:0-ra vezetett, de a teljes csapatot cserélő hazaiak fordítani tudtak, és 4:2-re győztek. A Kohász mindkét gólját Sajó szerezte.

Jó meccs, de csak egy pont

D. Építők—Kecskemét SC 0:0

Kertvárosi sporttelep, 1200 néző. V. Simkó

tani, majd Németh közeli gyenge lövését tette ártalmatlanná. Egy helyzeti

Leskó kapus minden esetben hárított.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1974 JAN 20

Északmagyarország

Ifj. Koffán Károly grafikus-művész

vák munkáját, s megbeszélik a tennivalókat.

1021

— **Ifj. Koffán Károly** grafikusművész kiállítását január 21-én, hétfőn délután három órakor nyitja meg Miskolcon, a Nehézipari Műszaki Egyetem II. emeleti üvegtermében Molnár László, a NME dunaújvárosi főiskolai karának igazgatója. A tárlatot az egyetem kulturális bizottsága rendezi.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

1974 JAN 22

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Ifj. Kolfán Károly „1
grafikusművész

A VÁROSI PÁRTBIZOTTSÁG ÉS TANÁCS LAPJA

1024

Ifjú Kolfán Károly grafikusművész munkáiból kiállítás nyílt tegnap délután a főiskola új főépületének II. emeleti üvegtermében. A kiállítást Molnár László, a főiskola igazgatója nyitotta meg.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

DAILY NEWS
1973 NOV 1

Károly Koffán
A 1021

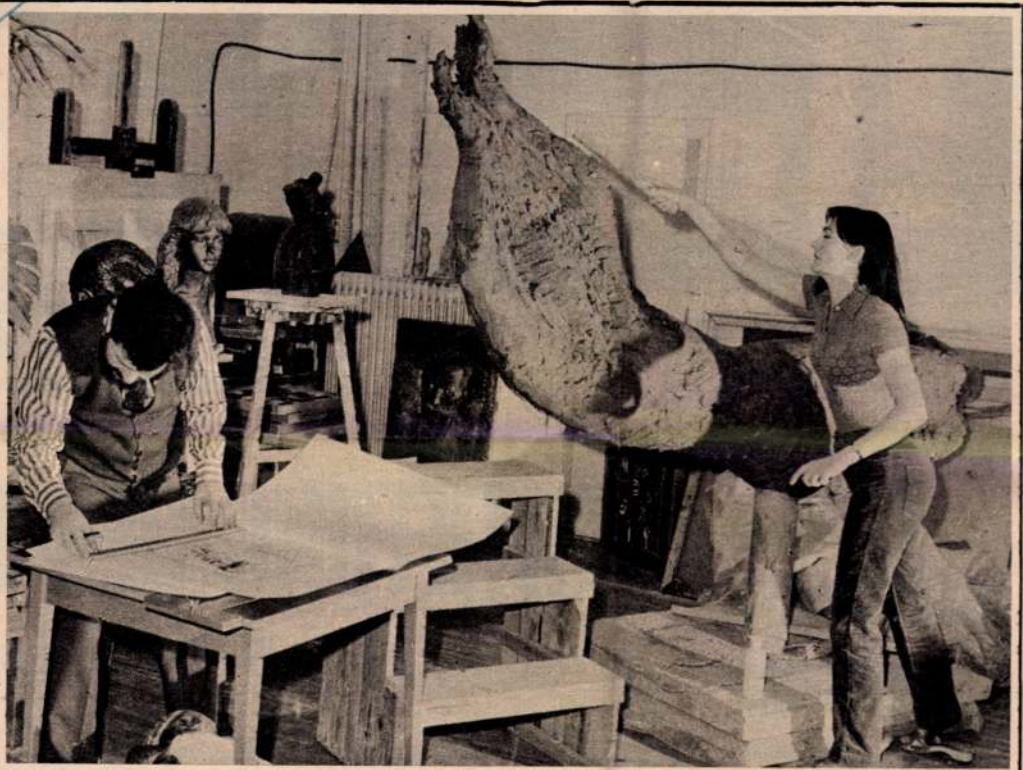

FOTO MTI — P. SZILÁGYI

Viele ihrer Werke zieren Plätze und Straßen sowie das Innere von öffentlichen Gebäuden in der Industriestadt Dunaújváros südlich der ungarischen Hauptstadt. Der Graphiker und Maler Károly Koffán und seine Frau, die Bildhauerin Mária Cziránszki, ließen sich vor acht Jahren in Dunaújváros nieder, und schaffen seither in einem gemeinsamen Atelier. Wiederholt wurden ihre Werke auf Ausstellungen präsentiert. Eine selbständige Ausstellung ihrer Arbeiten wurde dieser Tage eröffnet.

Neuer
der Presseagentur MTI
BUDAPEST
DAILY

Gowon nach Ungarn eingeladen

Lagos, 15. Nov. (MTI) — Staatspräsident Pál Losonczi beendete am Donnerstag seinen Staatsbesuch in Nigeria und begab sich auf dem Luftwege in die ghanesische Hauptstadt Accra, der zweiten Station seiner Besuchsreise durch vier afrikanische Staaten.

Vor seiner Abreise wurde ein gemeinsames Kommuniqué ferner ein Handelsab-

VERTIEFUNG DER K

Tito aus Kiew abg

Moskau, 15. Nov. (MTI) — Staatspräsident Tito, der sich auf Einladung des ZK der KPdSU in der UdSSR aufgehalten und mit Generalsekretär Leonid Breschnew Gespräche geführt hatte, hat Donnerstag Kiew verlassen.

In einem Kommuniqué zum Abschluß des Freundschaftsbesuches heißt es, die Zusammenarbeit zwischen den beiden Staaten ent-

zum Erfolg der KSZE beizutragen und drängten auf praktische Schritte im europäischen Truppenabbau.

Abschließend verweisen beide Teile auf die weltpolitische Entspannung, welche

GEFANGENENAUSTA

Erster

1983.802.1

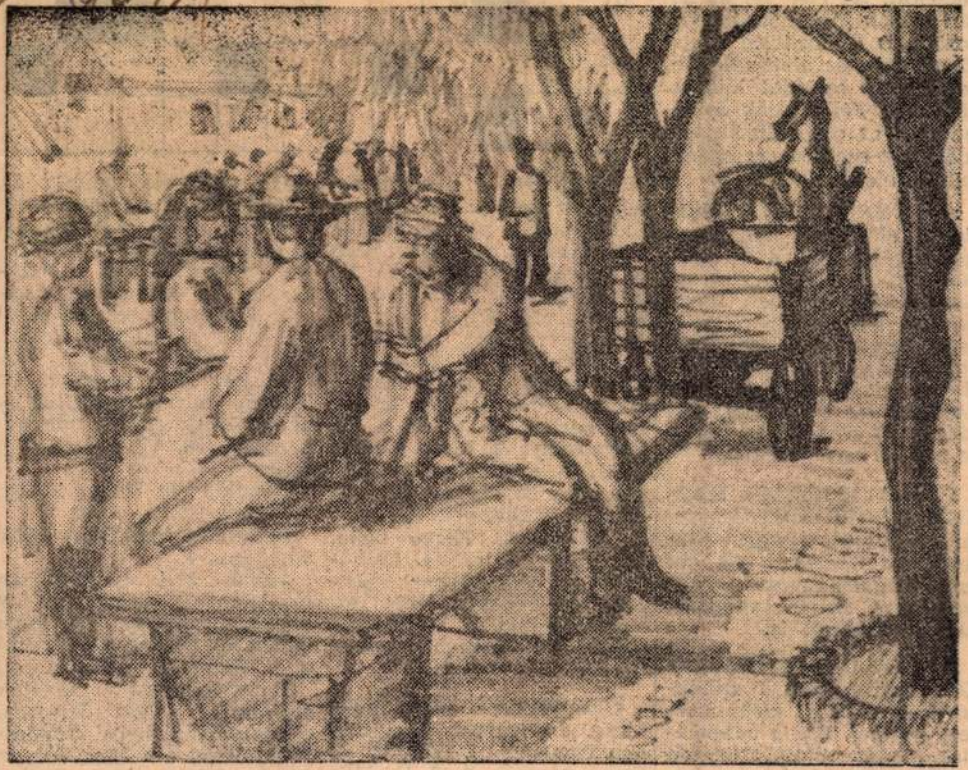

»PIACON« IFJ. KOFFÁN KÁROLY

Július 28-án, vasárnap déli 12 órakor a vásárhelyi Tornyai Múzeumban nyílik meg a képzőművészeti főiskolások vázlatkiállítása. Mutatóba közlünk egyet a kiállított alkotások közül.

6—7-ig rendszeresen tart fogadóórát. Az első fél év során három jogi előadást rendeztek, s a bizottság tagjai 25 gondviselés alatt álló öreget, illetve családot látogattak meg. Felkutatják és ellenőrzik az alkoholistákat, s eddig hét esetben eredményt tudtak elérni.

 # EGYRE TÖBB a klubéletre alkalmas helyiség a szegedi járásban. A művelődési otthonok felújítása során az utóbbi időben Mórahalmon, Öttömösön, Kisteleken, Szőregen, Bordányon, Balástyán és Domaszéken alakítottak ki klubhelyiséget. Ásotthalmon a községi tanács saját erejéből rendezett be e célra egy helyiséget.

⊙ **MA IFJÚSÁGI KARNEVÁL SZEGEDEN.** Ma, vasárnap ifjúsági karneválra kerül sor Szegeden. Az immár hagyományossá vált eseményre számos vendéget várnak vidékről is.

 # TOVÁBB FOLYTATJÁK Vásárhelyen a szikáncsi és batidai új élelmiszerbolt építését. Eddig betonkavics hiánya miatt szünetelt az építésük. Augusztus végére mind a két bolthelyiség elkészül. A berendezésük már megérkezett a földszövhöz, tehát szeptember második felében megkezdődhet az árusítás.

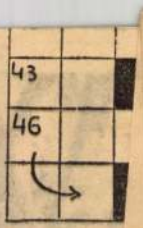

Vízszintes *lehet itt pihen* túli folyó. 10. I változata. 11. lött megkapja. Bányavárosból se-hang. 16. K ...Sumac, híres énekesnő. 18. Háziállat. 20. Kezdődne. 23. Vegyület. 24. Itt épül a Dunai Cementművek. 26. Az első bárkás. 27. O. Z. N. 28. Vízinövény. 31. Mesealak. 33. S. M. 35. Angol tudós — békeharcos. 38. Ilyen nadrág is van. 40. Tejtermék. 41. Ne... el magad. 42. Kerek szám. 43. Mint a 29-es. *44. Fürdőhely a Fekete-tenger partján.* 46. Orosz női név. 47. Egy — franciául. 48. Román pénz. *51. Legszebb mátrai üdülő.*

Függőleges: 1. Török méltóság. 2. Átnyújt. 3. Szerelem franciául. 4. Lakoma. 5. Orosz névmás. 6. A H. MEDOSZ középcsatára. 7. Megszólítás. 8. Élet. *9. Jó kirándulóhely a Mátrában.* 13. Német személynévmás. 14. Mutatószó. 19. Gyermeksírás. 21. Betű fonetikusan. 22. Az ...Lajos, fiatal színész. 44. Növényi termés. 45. Öreg — németül. 49. Azonos magánhangzók. 50. Városokat köt össze.

Beküldendő: Vízsz. 1., 44., 51., függ. 9., 23.

Beküldési határidő: 1963. augusztus 1.

Július 21-i számunkban megjelent keresztrejtvény helyes megfejtése: Az öreg halász és a tenger. Martinique. Hemingway. Fiesta.

Könyvjutalmat nyertek sorsolással: Vass Istvánné (Hódmezővásárhely, Tanácsköztársaság tér 75), Juhász Sándor (Makó, Vörös Csillag u. 56), Bihari Anna (Szentes, Mecs Balogh I. u. 1.).

33. szelvény

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
Magyar Hirdető
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1921 DEC 23

ifj. Koffán Károly

1021

Ifj. Koffán Károly rajza

DUNAÚJVÁROS
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

nyó, a Bp. Honvéd két játékosa naújvárosba tart. A D. Kohá jönnek.

Ezekkel a hírekkel szemben *Oszkár*, a D. Kohász SE eln következőket mondta:

— Linka december 26-án i ható. Valószínű, hogy hozzánk j Ajtonyról, Solymosi II-ről és Vég ről nem tudom, honnan terjedtek a hírek. És ki az a Kanyó? Ki az a Sima? Mi nem akarjuk őket igazolni. Nem tárgyalunk velük. Nem tudom, kitől szerezte be értesülését a Népsport.

— És ki megy el az egyesületből?

— Tallósi II jelenleg katona, ő valószínűleg az Szfv. Honvédhez kerül. Szó van arról, hogy Márkus át-

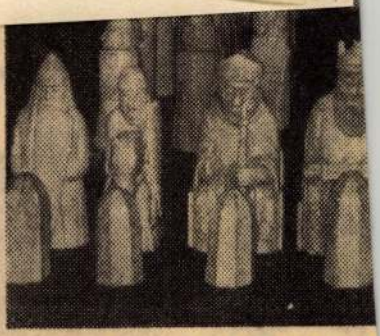

A felnőtt horgászok összejövetele

Az ifjú horgászok után a Dunai Vasmű Horgász Egyesülete a jövő hét elején felnőtt tagjainak tervez összejövetelt. December 28-án 17 órakor a Ságvári Endre Általános Iskola III. emeleti vetítő-termében sporthorgászattal kapcsolatos oktató filmeket vetítenek. A vetítés után a felnőtt horgászok megbeszélést tartanak.

A képünkön látható üdvözlőlapon, amely különleges sakkfigurákból összeállítva, a népies karácsonyi szokások ünnepies hangulatát idézi, **dr. Chicco Adriano**, az olasz feladványelmélet és sakktörténet nagy alakja küldte el szívélyes üdvözletét olvasóinknak. A kedves üdvözlet átnyújtásával kívánunk mi is valamennyi olvasónknak kellemes karácsonyestét és jó pihenést az ünnepek alatt.

Azoknak a feladványbarátainknak, akik a gondtalan karácsonyestén szívesen komponálnak feladványokat, ez úton hívjuk fel a figyelmüket a következő külföldi versenylehetőségekre:

1. A Rjazanyi Területi Sakkszervezemény Bizóttság nemzetközi versenyeket írt ki 5 osztályban: a) kétlépéses, legfeljebb 12 bábos (Mere-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DUNAUJVÁROS
1966 SZEP. 13.

1021

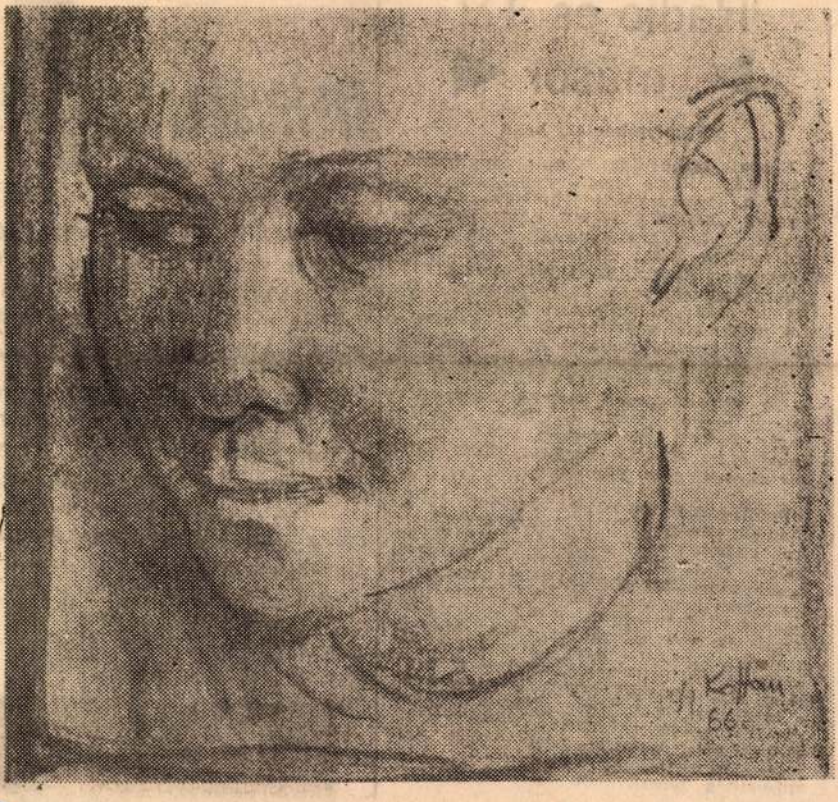

PORTRÉ

(Ifj. Koffán Károly rajza)

Rádió és TV ▶ műsor ◀

Szeptember 13, kedd

Kossuth-rádió: 8.20: Chopin zongoraművek. 8.55: Nézze meg, pénzt ad érte! 9.00: A Gyermekrádió műsora. 9.40: A szegedi „Dankó Pista" népi zenekar játszik. 10.00: Versenyművek. 11.00: Zrínyi élő emléke. 11.30: Operettrészletek. 12.15: Tánczene. 13.00: Törvénykönyv. 13.15: Operarészletek. 14.05: Verbunkosok. 14.30: Dalok. 14.45: A hatósági bizonyítványokról. 15.00: Könnyűzene. 15.40: A sziget. Robert Merle regénye folytatásokban. VIII. rész. 16.15: Filmharmonikus zene. 17.05: Könyvszemle. 17.15: Népdalcsokor. 18.20: Szigeti József hegedül. 19.02: Ritmikus percek. 19.25: A Szabó család. 20.25: Zenélő kaleidoszkóp. 22.20: Népi zene. 22.50: Mai szemmel... 23.00: Operarészletek. 0.10: Filmzene.

Petőfi-rádió: 14.00: A Szovjet Rádió ajándéktekercseiből. 14.50: Tévedések és koholmányok a geografiában. 14.30: Táncdalok. 15.05: Operarészletek. 16.15: Nem boszorkányság, technika! 16.33: A szovjet gyerekek vendégei voltunk. 17.05: Nagy énekesek életregénye. 17.55: Arma Pál: Variációk vonószenekarra. 18.05: Magyar szerzők kórusai. 18.20: A művész egy napja. Arcsil Szulakauri grúz író elbeszélése. 18.50: Indulók. 19.10: Hangverseny a stúdióban. 19.45: Gazdaszemmel hazánk mezőgazdaságáról. 20.00: Operettdalok. 20.24: Daniel Webster és az ördög. Stephen Vincent Benét elbeszélése. 21.05: Közvetítés Moszkvából. 21.37: Holnapról holnapra.

Televízió. 8.05: Iskola-tv. 17.50: Hírek. 17.55: A Magyar Hirdető műsora. 18.05: Pályaválasztási tanácsadó. 18.25: Dedalong-öből. A felszálló sárkány öble. 18.40: Esti mese. 16.55: Dr. Nagy Péter színházi jegyzete. 19.05: Móricz Zsigmond: Sári

DUNAÚJVÁRO

☐ **A KISZ Városi Végrehajtó Bi zottsága** szerdai ülésén az 1966/67-e KISZ oktatási év előkészítéséről tár gyal és megvitatják a kultúrosztál 1966/67-es munkatervét.

☐ **Az Ercsi cukorgyárban** vasár nap is dolgoztak. Naponta 18 vago cukrot termelnek. Négy megyéb 220—230 ezer vagon répát szállíta nak Ercsibe feldolgozásra. Az ide cukor első tételeit már átadták kereskedelemnek.

Éles ka

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ifj. Koffán Károly

DUNAÚJVÁROS
1965 JUN 4

1021

□ **Rövidesen fiatal művészházaspár költözik városunkba.** Egyik megüresedett Vasmű úti műtermes lakásba a Művelődésügyi Minisztérium kijelölése alapján ifjú Koffán Károly festőművész és felesége Cziránszky Mária szobrászművész költözik. A fiatal művészházaspár Dunaújvárosban kívánja folytatni alkotó munkáját.

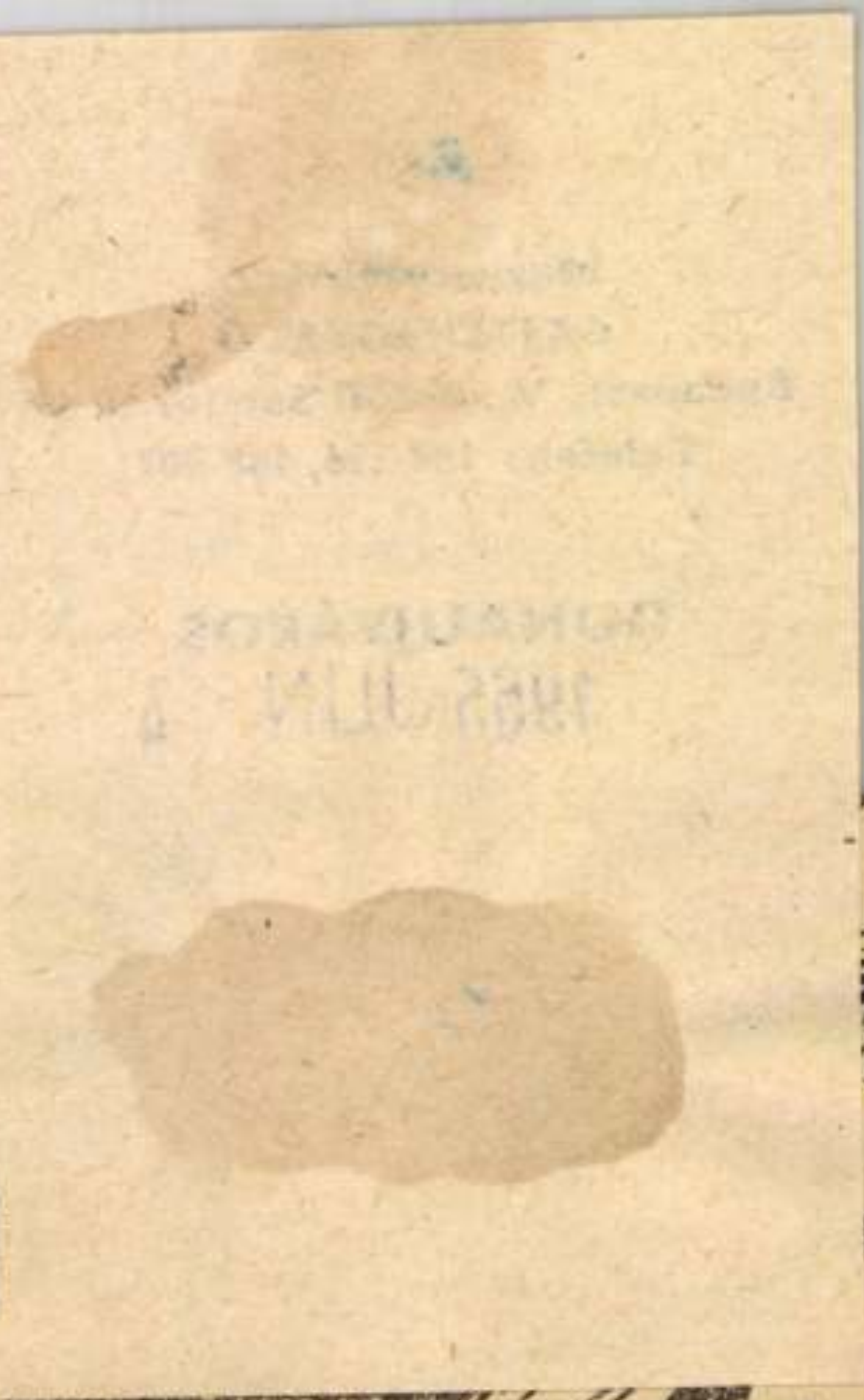

Ifj. Koffan Kàsoly grafikus

Repr. Leànypostrè (cesuza sa

1965. dec. 21. Dunaujvàros

jx)

1965 DEC 24

1021

Ülő leány

ifj. Koffán Károly rajza

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DUNAÚJVÁROS

NOTESZLAP

Vannak titkárnők, akik négyszázas sebességgel beszélnek és kilencvenessel írnak.

*

Némely újságcikkhez ugyanúgy elkelne a használati utasítás, mint a gyógyszerekhez. Például: a cikk elolvasása után az olvasó felrázandó.

*

Ha a szocialista munkaversenyben mellőzik az anyagi ösztönzést, s csak az „erkölcsire" törekszenek; hasonlít ahhoz a dobogóhoz, melyre felállítják a versenyzőt, de az érmet a drukkerek közé hajítják.

*

Minden fiatal házas ért a közgazdaságtanhoz. Ezt abból gondolom, mert a „termelékenységet" összhangba tudják hozni a „létszámtakarékossággal".

*

Érdekes jelenség, hogy egyesek tehetetlenné lettek, és ezt úgy tüntetik fel, mint akit lehetetlenné tettek.

*

Néhol igaz lehet: szégyen a tudás, de hasznos.

*

Csak a fiatalok hiszik azt, hogy May Károly egy mai ifjúsági író.

— sas —

10 éves a műszerüzem

A Vasmű üzemeire a nagyfokú utomatizálás a jellemző. A műszeek beépítése és karbantartása a 0 éve alakult műszerüzem dolgoóinak a feladata. Munkájuk igen okrétű és nagyfokú szakmai tuást igényel.

Az üzem feladatai közé tartozik műszergazdálkodás, az automaika fejlesztése, a műszerek javítáa és külső szerelése.

Az elmúlt években igen sok vád rte az üzemet amiatt, hogy nagyon elhalmozódott a műszerkészlet. A múlt év végén a készlet elérte a 1 millió forint értéket. Ez év februárjában külön intézkedési tervet dolgoztak ki a raktárkészlet csökkentésére. Megállapították, melyek azok a műszerek, amelyeket nkurrenciában felajánlanak. A raktárkészlet nagy része beépítésre várt. Ez évben úgy szervezték meg a munkát, hogy az igen nagy menynyiségű műszert is be tudták építeni.

Az automatika fejlesztő csoport az üzem részére a fejlesztési feladatokon kívül kivitelezési terveket is készít. Ők készítették például a Boelens kemence teljes műszerezési tervét. Egy különleges csoport is dolgozik az üzem állományában. Ez a hitelesítő csoport. Az ő feladatuk a javított mérlegek és műszerek hitelesítése. Vállalatunknál ez a csoport képviseli az Országos Mérésügyi Hivatalt.

Hosszasan lehetne sorolni, az egyes csoportok feladatait és eredményeit, de a nagyarányú munka érzékeltetésére elég talán egy példát felhozni. A „Vosztok II" brigád tagjai ez évben mintegy 10 millió forint értékű műszert építettek be.

A külső műszerészcsoport fő feladata a telefonvonalak és készülékek karbantartása. Ők is kapnak olykor a mindennapi megszokottól eltérő feladatokat is. A hideghengerműben például munkavédelmi célból üzemi televíziót szereltek fel.

A jubileum alkalmából további munkasikereket kívánunk az üzem dolgozóinak.

dő közlekedési baleseteinek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Ifj Koffán Károly
DUNAUJVÁROS
1986 MAJ 24

1021

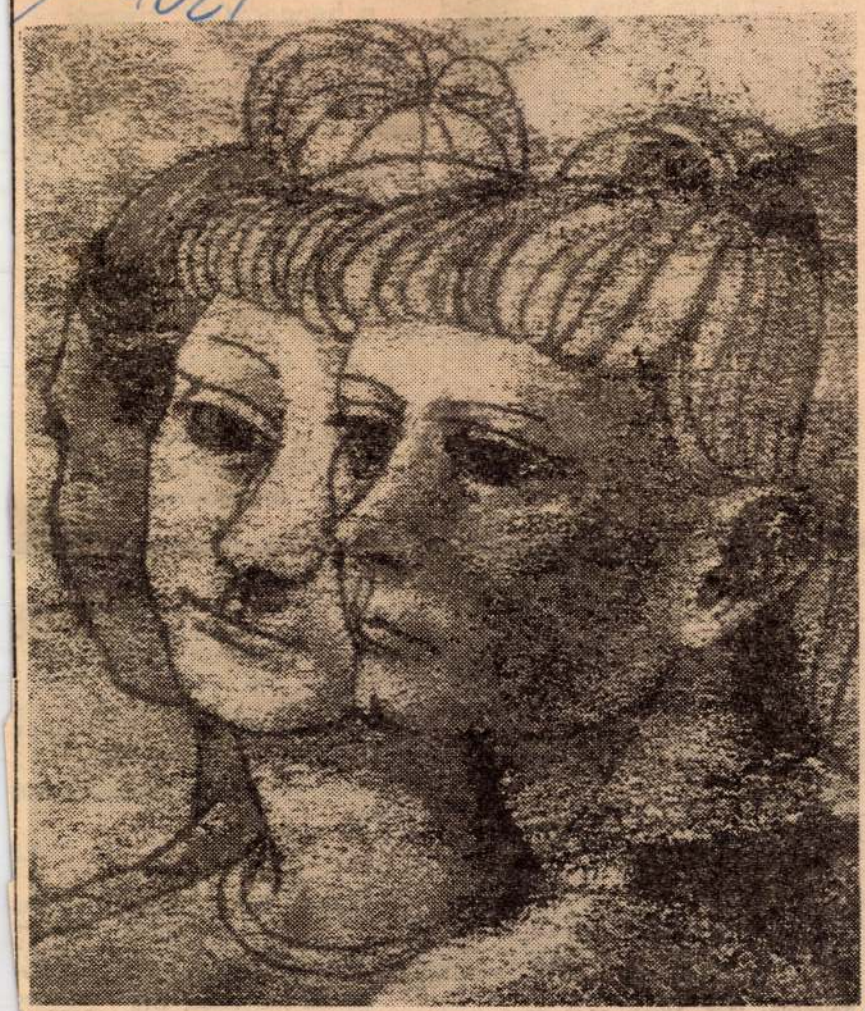

NÖVÉREK

(Ifj Koffán Károly rajza)

Petőfi-rádió: 14.00: Zenekari muzsi
14.50: Hoffmann Ödön táncdalaiból. 15.
Egy éj az Aranybogárban. Zenés já
Mikszáth Kálmán kisregénye nyomá
16.15: A Miértke őrs kérdez. 16.35: Han
verseny gyermekeknek. 17.05: Tánczen
17.05: Munkamorál 1966. Csak így érd
mes. 18.20: Rádióiskola. 19.12: Liszt-mi
vek. 19.41: Verbunkosok. 20.05: A Tátr
vonósnégyes hangversenye. 21.05: Lor
Whizzfey és társai. Vidám műsor Lea
cock műveiből. 22.12: A jazz kedvelőinek
22.27: A gyűjtő és gyűjteménye. 22.42
Könnyűzene.

Televízió: 8.05-től 17.30-ig: Iskola-tv.
17.30: Hírek. 17.35: Pályaválasztási tanács-
adó. 17.55: Századok gyöngyei. Bolgár
kisfilm. 18.15: Az otthon művészete. 18.45:
Aktuális ipari műsor. 19.15: A hét köny-
vei. 19.20: Esti mese. 19.30: TV-Híradó.
19.50: Üvöltő szelek. Magyarul beszélő
angol film. (14 éven felülieknek.) 21.25:
A hasznosi Mária. Dokumentumfilm.
22.05: TV-Híradó — 2. kiadás. 22.20: Nem-
zetközi modern jazzfesztivál

Május 25., szerda

Kossuth-rádió: 8.20: Operettrészletek.
8.55: Orvosi tanácsok. 9.00: Az aranypál-
ca. Benedek Elek meséje. 9.10: Kórusok.
9.20: Vivaldi-versenyművek. 10.10: Köny-
nyűzenei híradó. 10.53: Néhány perc tu-
domány. 11.00: Iskolarádió. 11.15: Lóránd
István dalaiból. 11.27: A Szabó-család.
12.15: Nótacsokor. 13.00: Válaszolunk hall-
gatóinknak. 14.05: Munkásénekkarok a
mikrofon előtt. 14.15: Lányok, asszo-
nyok... 14.45: Fúvószene. 15.00: Zongo-
raművek. 16.15: Tánczene. 17.05: Kapcsol-
juk a BNV-t! 17.20: Operabarátoknak.
18.20: Daloló nagyvilág. Madarak énekei.
Hegyi Füstös István összeállítása. 18.52:
Villanófényben: a Budapesti Nemzetközi
Vásár. 18.57: Húszas stúdió. 20.20: 15 000
kilométer rádióra hangszerelve. 21.06: Az
áruló. Sánta Ferenc kisregénye. II. rész.
22.25: Világhírű előadóművészek Liszt-
hangversenye. 22.52: Mai szemmel...
23.02: Könnyűzene. 0.10: Ponchielli: Gio-
conda.

Petőfi-rádió: 14.00: Könnyűzene. 14.30:
Gounod operáiból. 15.05: Népi zene. 15.35:
Orvosi tanácsok. 15.40: Argentín dalok.
15.50: Délutáni hangverseny. 17.05: Köny-
nyűzenei híradó. 17.50: Hírdetőoszlaop.
18.00: Hanglemezgyűjtők húszperce. 18.20:
Rádió szabadegyetem. 18.45: Kamarazene.
19.10: Gazdaszemmel a nagyvilág mező-
gazdaságáról. 20.25: Wagner: A nürnbergi
mesterdalnokok. 20.54: A vén cigány. Vö-
rösmarty Mihály verse. 21.05: Aktuális
műsor. 22.20: Operettrészletek

Televízió: 17.33: Hírek. 17.40: Hol volt,
hol nem volt... 18.10: A Magyar Hirdető
műsora 18.20: Mi gazdaságosabb? Ri-
portfilm a tsz-ek üzemi tevékenységéről.
18.40: Zenei figyelő. 19.15: Esti mese.
19.30: TV-Híradó. 19.50: Divatbemutató...

...rakoztató vételkedőket, humoros sportversenyeket rendeztek. A gyerekek szórakozását számháború megrendezésével biztosították. Az éhezőket és szomjazókat lacikonyha várta vendégül. Sok brigád „önellátóként" halászlé és gulyásfőzésre rendezkedett be. A programot késő estig tartó tánc zárta be.

Felvétel a Felsőfokú Kohóipari Technikum esti és levelező tagozatára

A Felsőfokú Kohóipari Technikum, Dunaújváros, Táncsics Mihály u. 1. felvételt hirdet az 1966/67 tanévre az esti kohász, esti gépész, esti üzemszervező, levelező kohász tagozatokra. Tanulmányi idő 8 félév. Jelentkezési lap az Intézet Tanulmányi Osztályán kapható. A felvételi vizsga időpontja: 1966. július 1 és 2. Tanulmányi Osztály. (x)

— **Vennék** Bervát, Panni robogót, vagy bármely segédmotort. Gábor Áron u. 7., I. 2. — 1393

— **Családi** ház eladó. Óváros, Hun u. 8., Kériné. — 1400

— **560** négyszögöl telek szőlő gyümölcsössel eladó Mezőfalva, Szőlőhegy, Pálinka-

= El
kétszoba
zos, t
óvárosi,
családi
Ajánlat
hon" j
kérem.

Koffán Károly, ifj. M.D.K.

Művei a Fiatal Művészek Stúdiójának kiállításán

Női arckép

Tasnády Attila: Kiállítási jegyzetek

Kortárs 1965. márc.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Ifj. Koffán Károly
DUNAUJVÁROS

1965 NOV 30

1021

Művészet és nagyközönség

AZ ÍRÓK ÉS MŰVÉSZEK KÖRÉBEN sok szó esik arról a tanulmányról, amelyet az MSZMP kulturális elméleti munkaközössége a Társadalmi Szemlében adott ki, hogy méginkább elősegítse a szocialista realizmus egyes vitatott kérdéseinek tisztázását. A különböző nézeteket szembesítő, új gondolatokat üdvözlő, és ellentmondásokra, fogyatékosságokra is érvelő elemzés sel mutató dokumentum a problémák sorát érinti. Gondolatébresztő hatása, állásfoglalásainak érvénye igen széleskörű. Fejezetei közül néhány inkább csak a szakemberek körében támaszthat visszhangot, más részei azonban az olvasók szélesebb körét foglalkoztatják, mindazok számára érdekesek, akik új irodalmunk, színház- és filmművészetünk, képző- és zeneművészetünk eredményeit, gondjait figyelemmel kísérik.

A közérdeklődésre leginkább számot tartó fejezet az, amely művészet és nagyközönség kapcsolatával foglalkozik, igen konkrétan és sok tekintetben új módon. Köztudott, hogy ekörül olykor a szélsőségesebb nézetek ütköznek. Egyesek idillikusan zavartalannak vélik, mások eleve eredménytelennek, létrehozhatatlannak tartják ezt a kapcsolatot. Az előbbi vélemény hírdetői azt gondolják, hogy a kapitalizmus megdöntésével automatikusan elhárulnak az akadályok, amelyek a modern polgári társadalomban annyira megnehezítik, ha ki nem zárják a tömegek és az igazi művészet találkozását, kölcsönhatását. Ellenfeleik viszont nem veszik figyelembe, hogy ez a folyamat — ha nem is egycsapásra, nem is buktatók és vargabetűk nélkül — kibontakozik az épülő szocializmus társadalmában. Az elméleti munkaközösség — vitázva a tényeket egyaránt figyelmen kívül hagyó véleményekkel, hangoztatja: a munkásosztály céljait az össznépi törekvéseket vállaló és kifejezésre juttató művészet megnyeri a tömegek rokonszenvét, a kulturális forradalom pedig a szocializmus viszonyai között megteremti a művészetek kibontakozásának és hatásának kedvező feltételeit.

EMBEREK SZÁZEZREIRE, SŐT MILLIÓIRA HATNI, csak közérthető művészet képes. Ez olyan vonás, mely megkülönbözteti, sőt szembeállítja a szocialista-realista igényű alkotót a polgári művészet egyes irányzatainak művelőivel. A fejlett tőkés országokban mind élesebb ellentmondás figyelhető meg a keveseknek (igen gyakran megboknak) szóló arisztokratikus kultúrális termelés alantas szánt kétes hatású dömpingtermékei között. Nálunk ez a konfliktus nem bontakozhat ki. A társadalmi feltételek kizárják mindkét szélsőség érvényesülését. Ez persze, nem azt jelenti, hogy hasonló tendenciák nyomaival sem találkozhatunk a magyar kulturális életben. Csaknem valamennyi művészeti területről idézhető példák figyelmeztetnek: egyrészt a vájtfülű kevesekre számító arisztokratikus, a közönség kevésbé igényes részét lenéző fölényeskedés, másrészt az igények mai színvonalát egyszer s mindenkorra adottnak tekintő, a giccs vonzására üzleti politikát építő cinizmus tüneteinek leküzdése ma is feladat.

A PÁRTDOKUMENTUM ÁLLÁSFOGLALÁSA jelentős és félreértéseket oszlató a közérthetőség értelmezésében. Itt is kétfrontos küzdelem vár a szocialista realizmus híveire, a művészekre és a kritikára, a teoretikusokra és a népművelő szakemberekre. Kétféle értetlenség változataival kell szembesíteni a közönség és a művészet igényeit. Aligha van igazuk azoknak a művészeknek, akik az érthetetlenséget, a megfejthetetlen bonyolultságot önmagában és kizárólagosan a jövőt ostromló igazi művészet zálogának tekintik. Sok példa van arra, hogy a művészetben jelentkező forradalmi új érthetőségét semmi nem nehezíti. S amit nem értünk, gyakran nem újszerű, hanem egyszerűen zavaros. Kétségtelen viszont, hogy a művészetek fejlődése a mi korunk bonyolult viszonyai között, a megértésre és kifejezésre váró jelenségek tükrözésére, a súlyos, olykor pedig fájdalmas konfliktusok ábrázolására és feloldására törekedve, tehát az új tartalomhoz illő formákat, eszközöket, megjelenési módokat keresve. távol is kerülhet attól, aminek megértése akadálytalanul könnyű. Ezért a dokumentum leszögezi: „A közérthetőség nem azonos a köznapi, vagy a tudományos, általában a logikai-intellektuális érthetőséggel. A művészi közérthetőség elválaszthatatlan az adott művészeti ág formanyelvének ismeretétől, ezért szorosan összefügg a közönség általános műveszi kultúráltságával." Ervelésének ezen a pontjan is megfigyelhető a tanulmany jellegzetessege, legrokonszenvesebb vonasa. Az ugyanis, hogy nemcsak vitát indít, hanem a gyakorlat számára is kiindulópontot jelent, feladatokat jelöl.

HA VANNAK JELENTŐS ÉLETMŰVEK, amelyek újszerűségük miatt egy ideig a még nem értés talaába ütköznek, az idő segít az attoresben, közmegbecsülésük kivívásaban, hatasuk utat tort maganak, és a tömegek ízlésnevelésének eszközeivé valnat. A munkaközösség tanumánya ezt üdvözli, s figyelmeztet arra is, hogy a művészi termés differenciált, széles skálán mozog. „Általában lehetőség nyílik tehát arra, hogy a kiadási, publikációs, műsor- és főleg terjesztési politika nevelő, fejlesztő, magasabb fokra átvezető módon alkalmazkodjék az egyes rétegek ízlésszintjéhez". Ez a körültekintő, érvek és ellenérvek logikáját számba vevő, a művészet belső törvényszerűségeit és igényeit messzemenően tisztelő elemzés ad súlyt az állásfoglalásnak, amikor a művészet és a tömegek kapcsolatát tárgyaló rész végén kimondja: az érthetetlennek tartott alkotások igen gyakran valóban azok is. Átmenet nélkül, formátlanságuk tekinthetetlenségük, formátlanságuk nem az új érzések és gondolatok, még kevésbé az új felismerésekkel karöltve járó pártos állásfoglalás igényéből ered, hanem magamutogatásból, mindenáron való eredetieskedésből, nagyon is „hagyományos", sőt, már avult ízlés- és magatartásformák ismétléséből.

Dersi Tamás

Öregember (Ifj. Koffán Károly rajza)

A rádió és a TV műsora

November 30. kedd

Kossuth-rádió: 8.20: Népi zene. 8.55: Kérjük, jegyezze fel! 9.00: A Gyermekrádió műsora. 9.40: Énekkarok. 10.10: A helyettes. Szergej Zaligin elbeszélése. 10.30: Operettrészletek. 11.00: Iskolarádió. 11.35: Rudolf Kerer zongorázik. 12.15: Tánczene. 13.00: Lapozgatás új könyvekben. 13.15: Zenekari muzsika. 14.05: Fabusi délután. 16.15: Történelmi operákból. 16.50: Népdalklubok Skóciában. 17.22: Rádióiskola. 18.20: Esti pihenő — muzsikával. 19.25: A Szabó család. 20.25: Urbán Katalin énekel. 20.45: Mért szép? József Attila: Mikor az utcán átment a kedves című versről. 21.00: Szimfonikus zene. 22.20: Könnyűzene. 23.15: Mai szemmel... 0.10: Csárdások.

Televízió. 8.05: Iskola-tv. 17.48: Hírek. 17.55: Tapasztalatok, tanulságok. 18.15: Albánia nemzeti ünnepén. Fények Albániában. Kisfilm. 18.25: Sorsok, emberek. 18.55: Esti mese. 19.05: Puccini: Manon Lescaut. Opera 4 felvonásban. Az I. szünetben: Tv-híradó. A II. szünetben: Napi jegyzetünk. Zenés képeslapok. A hét könyvei. A III. szünetben: Kisfilm. 22.15: Tv-híradó. 2. kiadás.

December 1. szerda

Kossuth-rádió: 8.20: Könnyűzene. 8.55: Orvosi tanácsok. 9.00: Nem boszorkányság — technika. 9.20: Az Amsterdami Concertgebouw zenekar játszik. 10.10: Könnyűzenei híradó. 10.53: Néhány perc tudomány. 11.00: Iskolarádió. 11.15: Kórusok. 11.29: A Szabó család. 12.15: Népi zene. 13.00: Törvénykönyv. 13.15: Renata Tebaldi énekel. 13.45: Az ajándék. Elbeszélés gyermekeknek. 14.05: Gazdaszemmel a nagyvilág mezőgazdaságáról. 14.20: Tánczene. 14.30: Lányok, asszonyok... 15.00: Kamarazene. 15.40: Erről beszéljünk. hallgatnak. Martti Larni finn író szatirikus regénye folytatásokban. 16.15: Tánczene. 16.50: Munkásszemmel az SZTK-ról. 17.05: Fültörő. Zenei rejtvényműsor. 18.20: Magyar nóták. 18.40: Téma és variáció. 18.54: Húszas stúdió. 20.25: Jazzhangverseny a stúdióban. 21.20: A Rádió irodalmi hetilapja. 22.25: A „Brüsszeli Szólisták" hangversenye. 23.05: A tiszta ház. Petelei István elbeszélése. 23.29: Milljutyin operettekből.

Petőfi-rádió: 14.00: Vonószenekari muzsika. 15.05: Délutáni frissítő. 16.08: Rádióegyetem. 17.05: Könnyűzenei híradó 17.48: Hirdetőoszlop. 18.00: Liebner János baritonozik. 18.20: Kozmosz-Tallózás külföldi népszerű tudományos folyóiratokból. 18.45: Magyar népdalfeldolgozásokból.

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Időjárásjelentés

Várható időjárás kedd estig: nyugatról fokozatosan növekvő felhőzet. Élénk, időnként heves, helyenként viharos déli, délnyugati, majd nyugati szél.

Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 7—12 fok között. MTI)

☐ **Pályaválasztási tanácsadó füzet** készül a Megyei Tanács munkaerőgazdálkodási osztályának szerkesztésében. A füzet tartalmazza azoknak a vállalatoknak és szakmáknak jegyzékét, hol és amilyen szakmát tanulhatnak az 1965—66. tanévben végzős fiatalok. Előzetes értesülésink szerint a Vasmű nem tud fogadni jövőre gimnáziumban érettségizett lányokat. A 26. Építőipari Vállalat is csak érettségizett fiúknak biztosít megfelelő munkaalkalmat.

☐ **A Városi Tanács Végrehajtó Bizottsága** mai ülésén a városunkban működő könyvtárak munkájáról és további feladataikról tárgyal. Második napirendként megvitatják, hogyan érvényesül a törvényesség betartása a tanácsi apparátus tevékenységében.

☐ **A rendőrség talált tárgyak osztályára** a napokban beszolgáltattak egy művégtagot. Jogos tulajdonosa átveheti az igazgatásrendészeti irodában. Több elhagyott férfi és női kerékpár is várja tulajdonosát.

☐ **Sikerrel vendégszerepelt** a Bartók Béla Művelődésházban az Állami Bábszínház. Két szerdai előadásukon összesen ezerszázan nézték meg az Aladin csodalámpája című mesejátékot.

Előadás a Hazafias Népront Klubban

„Ideges ember" címmel, *dr. Somló Zoltán*, a városi kórház ideggyógyász főorvosa tart előadást december 3-án, 18 órakor a Hazafias Népfront Klubban.

Ülnöki értekezletet tart a Városi Bíróság

A Városi Bíróság, december 3-án, pénteken 16 órakor, a Városi Tanács tanácstermében ülnöki értekezletet tart. *Dr. Pomázi Károly*, a Városi Bíróság elnöke tart beszámolót.

Moziműsor

DÓZSA FILMSZÍNHÁZ

November 30-tól december 1-ig: **Iszony.** (Magyar film)

SZABADSÁG FILMSZÍNHÁZ

November 30-tól december 1-ig: **Út a sötét erdőben.** (Csehszlovák film)

NAPTAR

November 30 Kedd

— **A KISZ propagandisták továbbképzése** a Városi Pártbizottságon 15 órakor.

— **Szabadságharc a dzsungelben. Vietnami helyzet.** Sólyom István előadása a Nyugdíjas Klubban 15 óra 30 perckor. Utána levetítik az Édes hazám Vietnam c. filmet.

— **Az új hullám forradalma a filmnyelvben** címmel Gábor Pál rendező tart előadást 18 órakor a Bartók Béla Művelődési Házban. Bemutatásra kerül: a „Zazi a metróban" című film.

— **A 26. sz. Építőipari Vállalat Pártbizottságán** Hauk Ferenc elvtárs tart fogadóórát 16—19 óráig.

— **Az Autóklub fogadóóráját** 17—19 óráig a Városi Tanács fszt. 12-es szobájában tartják.

— **Az ifjúság Eszpresszóban** a Neotons tánczenekar játszik 18—22 óráig.

December 1 Szerda

— **Szakszervezeti nagyaktiva ülés a Szalmacellulózgyárban** 14 órakor.

December 2 Csütörtök

— **A Városi Pártbizottságon** reggel fél 9—16 óra között Csomor János elvtárs tart fogadónapot.

— **A felnőtt bélyeggyűjtők bélyegcseréje a Vasmű Klubban** 18—20 óráig.

HIRDETÉSEK

Képesített könyvelői vizsgával rendelkező férfi munkaerőt

belső ellenőrnek,

valamint

bádogos szakmunkást

— **Hálózati** örökvakut vennék. Ugyanott dunyha eladó. Marx tér 1. fszt. 3. — 3249.

— **Fiatal** lakótársnőt keresek. Érdeklődni délután 2—4-ig. Berecz Bertalan u. 5. III. 1. — 3250.

— **Kisméretű** asztali tűzhely eladó. Szórád Márton

— 56 darabból álló „Én Könyvtáram" sorozat eladó. Berecz Bertalan u. 3. I. 1. — 3256.

— **Egyszobás** szövetkezeti lakást vennék „I. emeletig" jeligére ajánlatokat levélben a Hirdetőbe. — 3260.

— **Eladó** Rácalmáson 400 [illegible] kétszoba [illegible]pal. Érros. Du- 3261.

[illegible]lok „Há- [illegible]tokat je- — 3262. [illegible]st vál- . II. 4. —

[illegible]házaspár- [illegible]ba kiadó. [illegible]. fszt. 1.

— **Garázs** kiadó. Érdeklődés telefonon délután 5-től 6-14. — 3258.

— **Nyugdíjas,** egyedülálló nőt családtagnak magamhoz vennék. Előszállás. Hunyadi u. 8. — 3267.

— **Eladó** egy kombinált és egy kétajtós szekrény egy gyermekrekamié. Kossuth u. 41. I. 1. — 3268.

— **Olcsón** eladó egy festett háromajtós szekrény, ágy éjjeliszekrény, asztal, két szék és egy konyhaszekrény. Óváros, Arany János u. 61. — 3269.

— **Üres** albérleti szoba kiadó. Martinovics u. 8. IV. 3. — 3270.

— **Benczúr** televízió eladó. Bartók Béla út 6. I. 3. — 3259.

Értesítjük megrendelőinket, hogy az

12

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

ifj. Koffán Károly

MAGYAR NEMZET

1965 SZEP 1

1021.

Ifj. Koffán Károly rajza a X. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

rülkerített, sz
tott tér közepé
zett kendővel
küdt a szikhek
amely magába
zenhat Szent é
minden tanítás
vényt, amiért
tak és vérezte

A vastag
szent könyv el
feküdt, a hit harcos erejének
jelképeként. A szentélybe lépő
hívek a rácson belül rakták
le ajándékaikat. Ismét egy
kék turbános pap foglalkozott
az adományok átvételével. A
kalácsokat halomba gyűjtötte.
Színek szerint külön-külön tá-
lakba tette az illatos szirmo-
kat, elrendezte a virágfüzére-
ket, az édes ragacsokat pedig
egy gyors mozdulattal egy öb-
lös edénybe söpörte. Külön fi-
gyelmet szentelt a bedobált
öt—tíz—huszonöt nayapaisás
pénzeknek.

Alig múlt el néhány perc
és előkerült az időközben el-
maradt Mr. Singh Kochar. El-
nézést kért, hogy annyi ideig
elmaradt, de addig nem jöhe-
tett, amíg át nem adhatta
szolgálatát. Reméli, elfogadom
azt az áldásthozó ajándékot,
amit ilyenkor a látogatónak
adni szoktak. Átvezetett a
rács túlsó oldalára, s ott elő-
ször egy hosszú, fehér-kék-pi-
ros virágokkal összeállított
füzért akasztottak nyakamba,

*istentisztelet, jótékonykodá-
oktatás, művészet és tudo
mány céljait szolgáló intézmé
nyek tulajdonát, még akkor i
ha állami tulajdonban vanna
magánvagyonként kell keze
ni. Ilyesfajta berendezése
történelmi emlékművek, m
tárgyak vagy tudomány
művek mindenfajta kisajá
tása, szándékos rongálá
vagy lerombolása tilos és me
torlandó.«*

Von *Reichenau* vezértábo
nagy, a 6. náci hadsereg p
rancsnoka 1941. október 10-
parancsot adott ki. A titkos p
rancsban egyebek között
áll:

*»... az alakulatnak oly
feladatai is vannak, amely
túlmennek a hagyomány
egyoldalú katonáskodáson.
sem történelmi, sem művé
szempontok nem játszan
szerepet...«*

Keitel, a Wehrmacht fő
rancsnoka 1942. december 1
titkos parancsából:

*»Ennek a harcnak semm
több a katonai lovagia*

Koffán Károly, ifj M.D.K.

Rajz / leányfej/ a X. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson

repr.

Magyar Nemzet 1965. szeptember 19. 9. 1.

Ifj. Koffán Károly
1965 OKT - 1
1021

VÁSÁRHELYI LÁNY

ifj. Koffán Károly rajza.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
DUNAÚJVÁROS

A rádió és a TV műsora

Október 1. péntek

Kossuth-rádió: 8.20: Könnyűzene. 8.55: Hírek. 10.25: A vezető. Makszim Gorkij elbeszélők. 9.20: Operarészletek. 10.10: Az óvodások műsora. 10.30: Tánczene. 11.00: Édes anyanyelvünk. 11.05: Brahms-hangverseny. 12.15: Verbunkosok, népdalok. 13.00: Ami a jövő hét zenei műsoraiból kimarad. 14.05: Könnyű fúvósmuzsika. 14.20: Az Ifjúsági Rádió műsora. 14.40: A Gyermekrádió műsora. 15.00: Üzenetek. A mikrofon előtt Solymosi János. 15.40: Kínai szelence. 16.15: Köszöntjük a hajóépítőket. 16.55: Juhász Gyula versei. 17.00: Ötórai tea. 18.00: Mi történt a nagyvilágban? 18.20: Új Zenei Újság. 19.05: A mikrofon előtt: Sarlós István, a Fővárosi Tanács vb-elnöke. 19.20: Szeptemberben hallották először. 20.30: Eklézsia-megkövetés. Rádiójáték. 21.54: Hanglemez. 22.20: Brigit Nilsson dalestje. 23.03: Népi muzsika. 23.32: Zenekari muzsika.

Petőfi-rádió: 14.20: Jeanette McDonald és Nelson Eddy énekel. 14.40: Bélyeggyűjtők ötperce. 14.45: Korda György énekel. 15.05: Délutáni hangverseny. 16.20: Cézár a jégen. Rádiójáték. 16.50: Az Alexandrov-együttes új felvételeiből. 17.05: A zenekar története. 17.35: Ismeretterjesztő előadás. 17.55: Hangverseny a stúdióban. 18.20: Magyar nóták. 19.05: Verdi: Simone Boccanegra. Háromfelvonásos opera. — Láttuk, hallottuk.

Televízió. 8.20: Iskola-tv. 9.30: Kodaszok bandája. NDK film. 10.50: Szüret előtt. A tv riportfilmje. 11.10: Telesport. 14.30: Iskola-tv.

Október 2. szombat

Kossuth-rádió: 8.20: Lányok, asszonyok... 8.40: Karácsonyi történet. 9.20: Orvosi tanácsok. 9.25: Dallal-tánccal a világ körül. 10.10: Fúvós átiratok. 10.35: Eklézsia-megkövetés. Rádiójáték. 12.15: Tánczenei koktél. 13.00: Bikády György színészanekdótái. 13.10: Operettrészletek. 14.20: Jancsó Adrienne és Mindszenti Ödön énekel. 14.35: Sibelius-művek. 15.05: Mi történt a nagyvilágban? 15.20: Új operalemezeinkből. 16.16: Hétvége... 18.10: Világhírű előadóművészek hangversenye. 19.35: Gulyás László: Első szerelem. 20.30: Zene, zene. 22.30: Táncoljunk.

Petőfi-rádió: 14.30: Könnyűzene. 15.05: A Szvjetoszlav Obretenov-kórus énekel. 15.13: A döntő gól. Rádiójáték. 17.05: Operettrészletek. 17.30: Orvosi tanácsok. 17.35: Hangverseny a stúdióban. 18.10: Derűs történet. 18.25: Népi muzsika. 19.05: A dzsessz kedvelőinek. Kovács Gyula trióia játszik. 19.20: A filozófia nagy problémái. 19.35: Budapesti Zenei Hetek. 1965 Kb. 20.30: Őszi enyhülés. Versek. 21.50: Verbunkosok, magyar nó-

DUNAÚJVÁROS

Időjárásjelentés

Várható időjárás ma estig: felhőátvonulások, elsősorban a Dunántúlon néhány helyen esővel. Időnként élénk délnyugati szél. A hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. Várható legmagasabb nappali hőmérséklet 20—25 fok között. (MTI)

☐ **Újra „tálalják" az ötórai teákat.** Vasárnap, október 3-án ismét megrendezik a Művelődési Házban az ifjúsági össztáncot. Az újra kezdődő vasárnap délutáni táncos összejöveteleken a Mokka zenekara játszik.

MÁV

3 napos nyugat-magyarországi társas-túra

(Fertő—Sopron—Kőszeg—Szombathely—Ják) indul október 8-án,
Részvételi díj: 252,— Ft
Jelentkezési határidő: október 5.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DUNAUJVÁROS

Ifj. Koffán Károly
1966 JAN 4

1021

Leányfej

(ifj. Koffán Károly rajza)

AP

□ **A KISZ Városi Végrehajtó Bizottsága** szerdai ülésén a pályaválasztási felmérés eredményeiről és a további tennivalókról tárgyal. Összegezik az 1965. évi tagösszeírás és az Ifjúság a Szocializmus Mozgalom eredményeit.

□ **A közelmúltban tűz keletkezett** az óvárosi mozi udvarában. A házban lakó Renyák Istvánné ruhaneműt mosott benzinben, miközben érje többször rakott a helységben lévő kályhába. Egy óvatlan pillanatban a lakásban szétterjedt benzingőztől robbanás keletkezett. A lakás ajtó zárjának hibája miatt nem tudtak azonnal a szabadba kiszaladni, segítségükre a szomszéd lakók siettek segítségükre. Renyákné ruhája tüzet fogott és az aszony az égő ruhában az udvarra szaladt, miközben a széltől ruhája még jobban lángolt. A közelben tartózkodó Kéri István mozigépésznek sikerült kabátjával az asszony ruháját eloltani. A lakásban tartózkodó férjnek és négy kiskorú gyermeknek nem történt baja. Az asszonyt harmadfokú égéssel szállították kórházba.

Rejtvény megfejtés

A rejtvény helyes megfejtése: Vízszintes: 1...„Itt a bor, Cseppjeiben ősök vére forr..." 82: Mulatozás. Függőleges 16: Jó bor, függőleges 34: Rezi bordal, függőleges 45: Rossz bor.

Könyvutalványt nyertek: For-

NAPTÁR

Január 4 Kedd

— **Nem avatkozom bele.** Közöny, kényelem, önzés, kispolgári szemléletek, problémák címmel előadás a Nyugdíjas Klubban 15 óra 30-kor.

— **Az ÉM. 26. Építőipari Vállalat Pártbizottságán** 16—19 óráig Nagy Sándor elvtárs tart fogadónapot.

Január 5 Szerda

— **Titkári értekezlet reggel 8 órakor a Városi Pártbizottságon.**

— **A Városi Pártbizottságon** reggel fél 9—16 óra között Csomor János elvtárs tart fogadónapot.

Január 6 Csütörtök

— **A Gimnázium és a Szakközépiskola KISZ vezetőinek továbbképzése a Gimnáziumban.**

Az év első munkanapján az építőknél

Reggel hét óra előtt indult útnak az Épületelemgyárból a VC. 93—16 forgalmi rendszámú tehergépkocsi Székesfehérvárra. Kettő darab konyhát, fürdőszobát magában foglaló térelemet továbbított Paréty János gépkocsivezető a fehérvári lakásépítkezésre.

*

Oktatással kezdték az évet a 26-os Építőipari Vállalat villanyszerelői. Munkavédelmi, szakmai, tűzrendé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Tfj. Koffán Károly
DUNAÚJVÁROS

1965 DEC 10.

1021

A Magyar Nők Országos Kongresszusa elé

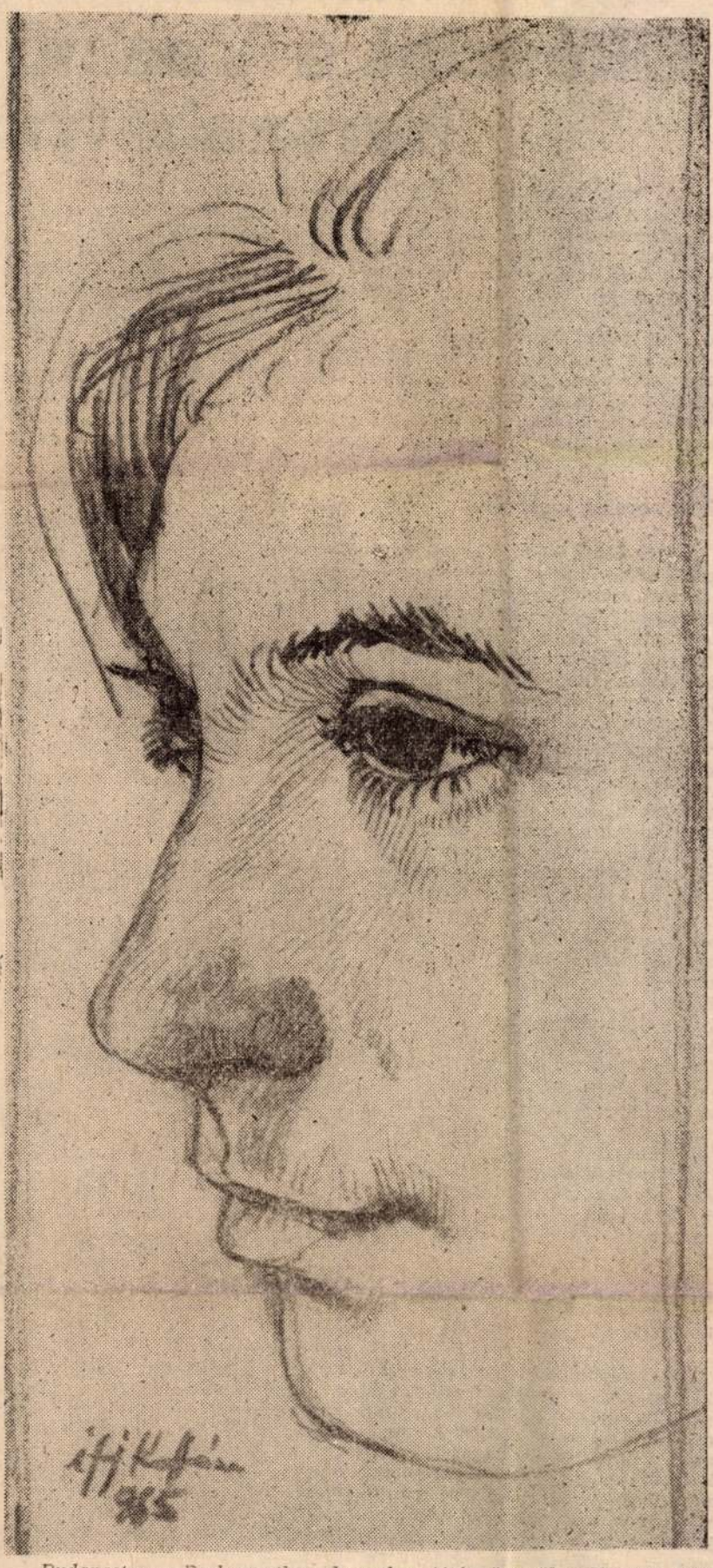

Budapesten a Parlamentben december 11-én összeül a Magyar Nők Országos Kongresszusa, hogy a magyar nő-társadalom képviseletében tárgyaljon azokról az eredményekről és gondokról, amelyek széles e hazában boldogítják és foglalkoztatják az asszonyokat és leányokat. Nem különös, speciális asszonyi gondok ezek. Mindannyiunkat érdeklő problémák, mindannyiunk által tisztelt eredmények és ismert nehézségek foglalkoztatják majd a holnap összeülő értekezlet résztvevőit. Nevezetesen azok a kérdések, amelyeket a társadalom új berendezkedése, a nők megváltozott helyzete, a cseppet sem új háború és béke kérdése állít a magyar asszonyok, leányok és édesanyák elé.

Azért nem idegen a magyar társadalomtól a nők ezen kongresszusi ünnepe, mert hosszú két évtized óta ezt a szót „társadalom" nem kizárólag férfiak számára tartjuk fenn. Az emancipáció jogaival jól sáfárkodtak a magyar asszonyok. De azt is tudjuk, hogy az egyenjogúság nemcsak jogot, hanem új kötelességek egész sorát is jelenti. Nyilván az eredményekről lesz szó a kongresszuson és azokról a gondokról, amelyek az emancipációból következtek. Mert ki tagadná, hogy a nők munkához való joga és társadalmi méretű haszna elénk állított nehány olyan problémát is, amelyet jóllehet vártunk, de amelyet még sem tudunk néhány tollvonással, még nagyon sok jóakarattal sem rövid idő alatt, megnyugtató egyértelműséggel megoldani. A család megváltozott helyzetének problémái, a gyermeknevelés újszerű gondja mellé a feleségek, édesanyák százezrei ma már munkahelyükről is hazaviszik a gondokat és megoldásra váró problémákat. Így milliók gondja lesz a társadalom, az üzemek, hivatalok és termelőszövetkezetek gondja, és milliókat foglalkoztatnak a szűkebb család problémái. Ugyanígy együtt örül az eredményeknek az egész társadalom akár az üzemben, akár a gyerekek jeles tanulmányi eredményében tükröződik az asszonyok édesanyák áldozatos munkája.

Milliók képviseletében, azért is, mert 14 ország megfigyelői vesznek részt a kongresszuson, a béke és a háború kérdéséről is szót ejtenek majd a parlamentben összegyűlt asszonyok. Senki nem formálhat több jogot e kérdések megtárgyalására, mint ők, akik életet adnak, és akiknek kétszeresen fáj az életek kioltása. Egyetlen pillanatra sem kétséges, hogy a magyar asszonyok milyen álláspontot fog'alnak el ebben a nagy jelentőségű kérdésben. És amennyire nem kétséges, annyira nem közömbös. Asszonyok, édesanyák nem azért vállalnak nagyobb és nehezebb feladatokat a szűkebb és tágabb értelmű családért, gyermekeikért és a gyermekeiknek épített új társadalomért, hogy értelmetlen cél áldozatul adják életük értelmét, szívük vérét.

Ezeket a gondolatokat magukkal viszik a küldöttek Budapestre. Azért, hogy ott együtt kimondhassák: minden eredményünk és gondunk a békéből fakad, eredményeink, sikereink fokozása, gondjaink megoldása csak békében lehetséges, minden eredményünk, valahány gondunk leghagyobbika a béke megőrzése. Nincs magyar nő, aki gondolatban és tettekben nem áll e békedeklaráció mögé.

Fejér megye nő társadalmát a kongresszuson 12 asszony, közöttük két dunaújvárosi képviseli. Mindannyiuknak és rajtuk keresztül a Magyar Nők Országos Kongresszusának sok sikert, eredményes munkát kívánunk.

(MM)

Nagyobb önállóság — A minoseg a f
Kevesebb bürokráci

Elkészült a Vasmű
bérszabályza

A Dunai Vasműben — korábbi évek szokásaitól eltérően — már most elkészült a jövő esztendőre vonatkozó új bérszabályzat, amelyet a szakszervezettel egyetértésben január elsején léptetnek életbe. Mint a vállalat munkaügyi osztályán elmondották, a bérszabályzat figyelembe veszi a módosított munkatörvénykönyv lehetőségeit, s számos vonatkozásban támasztja alá annak érvényre juttatását. Figyelembe veszi a Vasmű termelési, műszaki színvonalában bekövetkezett változásokat, s azt a bérezésben az év során kialakult helyzetnek megfelelően rögzíti. Néhány esetben szigorít, a szigorításuk túlnyomó többsége nem a mennyiségre, hanem a minőségi követelmények emelésére vonatkozik. Ezzel párhuzamosan — ahol korábban túlzottan feszítettek voltak az előírások — a követelményeken lazít. Az új bérszabályzat ezen kívül néhány — korábban vitásnak tűnt ügyben — egyértelműen foglal állást, munkakörökre leírva.

A művezetők jogköréről

A művezetők jogairól és kötelességeiről szóló kormányrendelet szellemében a lemezfeldolgozó gyárrészleg kidolgozott egy betétlap-rendszerű premizálási formát. Lényege, hogy minden dolgozó a hónap elején tíz betétlapot kap, s a művezetőnek joga van a munka mennyiségétől, minőségétől, a határidőtől függően teljesen önállóan elvenni, vagy visszaadni a dolgozónak a betétlapot. A hónap végén a mozgóbér annak arányában kerül elosztásra, ahány betétlap van a dolgozó birtokában. A termelés közvetlen parancsnoka így nemcsak büntethet, hanem jutalmazhat is. A jogkör megnövelésével párhuzamosan nagyobb felelősséggel tartozik a vezetésére bízott gazdasági egység munkájáért. Ez a módszer a lemezfeldolgozónál bevált. A munkaügyi osztály az új bérszabályzat elkészítése előtt ajánlotta más gyárrészlegeknek, hogy saját körülményeikhez igazítva, éljenek vele. Egyedül a kokszvegyészeti gyárrészleg valósította meg ezt az elképzelést lényegesen „szerényebb" formában. Ott a művezető a mozgóbér öt százalékával rendelkezik szabadon — használja büntetésre vagy jutalmazásra. A többi elosztásáról magasabb szinten döntenek.

A gyárrészlegek önállóságának növelése

A magasabb bérbesorolások eldöntésének jogát korábban elvették a gyárrészlegektől, mert a tapasztalat azt mutatta, hogy főként a magasabb keresetűek bérét növelték sokhelyütt, az alacsonyabb keresetűek pedig ugyanazon a szinten maradtak, vagy csak nagyon lassan fejlődtek. Most a magasabb bérbesorolások eldöntésének jogát ismét visszakapták a gyárrészlegek. Természetesen azzal a kitétellel, hogy körültekintőbben, megalapozottabban éljenek vele. S hogy valóban olyanok jussanak magasabb bérhez, akik az üzemi munkában, a szakmai képzettség megszerzésében élen járnak; kikötötték, hogy magasabb bérbesorolásban csak az részesülhet, aki a szakmai tanfolyamot, a továbbképző tanfolyamot eredményesen elvégezte, vagy aki állami oktatásban (pl. technikum) vesz részt és jó előmenetelt tanúsít. Ezek a kikötések az 50. évet meghaladó dolgozókra nem vonatkoznak.

A célprémiumok kitűzése már teljesen új szellemben valósul meg a bérszabályzatban. A gyárrészlegek éves szinten takarítanak meg bért. Az elmúlt évben például másfél millió forintot tett ki ez az összeg a Vasműben. A bérmegtakarítás, amely a gyárrészleget illeti — felhasználható bizonyos célfeladatok gyors elvégzésének dotálására. Korábban a felhasználáshoz minden egyes esetben meg kellett szerezni a vállalat felsőbb szerveinek engedélyét. A kérelmezésen öt-hat aláírás is szerepelt. Amíg az engedély a hivatalos utat megjárta, rendszerint a célprémiumos munkát már régen elvégezték. A gyakorlatban tulajdonképpen „ígéretre" dolgoztak, amit az engedélytől függően vagy beváltottak vagy nem. A jövőben a gyárrészleg maga dönthet ilyen ügyekben is, tehát saját béralapjával a gyárrészleg maga rendelkezik.

A Szakma Ifjú Mestere mozgalom és a bérszabályzat

Az új bérszabályzatban először rögzítették a Szakma Ifjú Mestere, a Szakma Mestere, a Kiváló Ifjú Mérnök és Technikus mozgalom bérbesorolási szabályait. Mint ismeretes, az alapelvek tartalmazzák, hogy akik e mozgalomban eredményesen tevékenykednek, megszerzik a kitüntető címet, számukra magasabb bérbesorolást kell biztosítani, s az üzemi előléptetéseknél ugyancsak figyelembe kell venni e mozgalomban szerzett érdemeiket. Az új bérszabályzat pontosan megjelöli, hogy az arany, ezüst vagy bronz fokozat megszerzésével a bérbesorolást hogyan kell megejteni. Nagyon helyesen azt is figyelembe veszik az osztályba sorolásnál, hogy az illető hány éves szakmai gyakorlattal rendelkezik. Más elbírálás alá esik az 5 évet még el nem ért, ugyancsak más elbírálás alá esik a 10 évet, vagy azt meghaladó szakmai gyakorlattal rendelkezők besorolása. Így akarják elkerülni, hogy a fiatalok és a több évtizede dolgozó idős, tapasztalt munkások között „bérfeszültség" keletkezzék. Az, hogy e mozgalmak helyet kapjanak a bérszabályzatban — még erőteljesebb fejlődésüket segíti elő és az anyagi megbecsülést juttatja kifejezésre.

Mi jár a dolgozóknak és mi nem jár

Az új bérszabályzatba felvették az egészségügyi pótszabadság alá eső,

Karácsonyi vásár

Még két hét választ el a karácsonytól, de az ünnepi beszerzés és ajándékvásár már kezdetét vette. A Fűszért dunaújvárosi telephelyén 18 ezer darab fenyőfa várja az elosztást. A fenyőfa árusítását szombaton kezdik meg a Kiskereskedel-

Ifj. Koffán Károly

1021

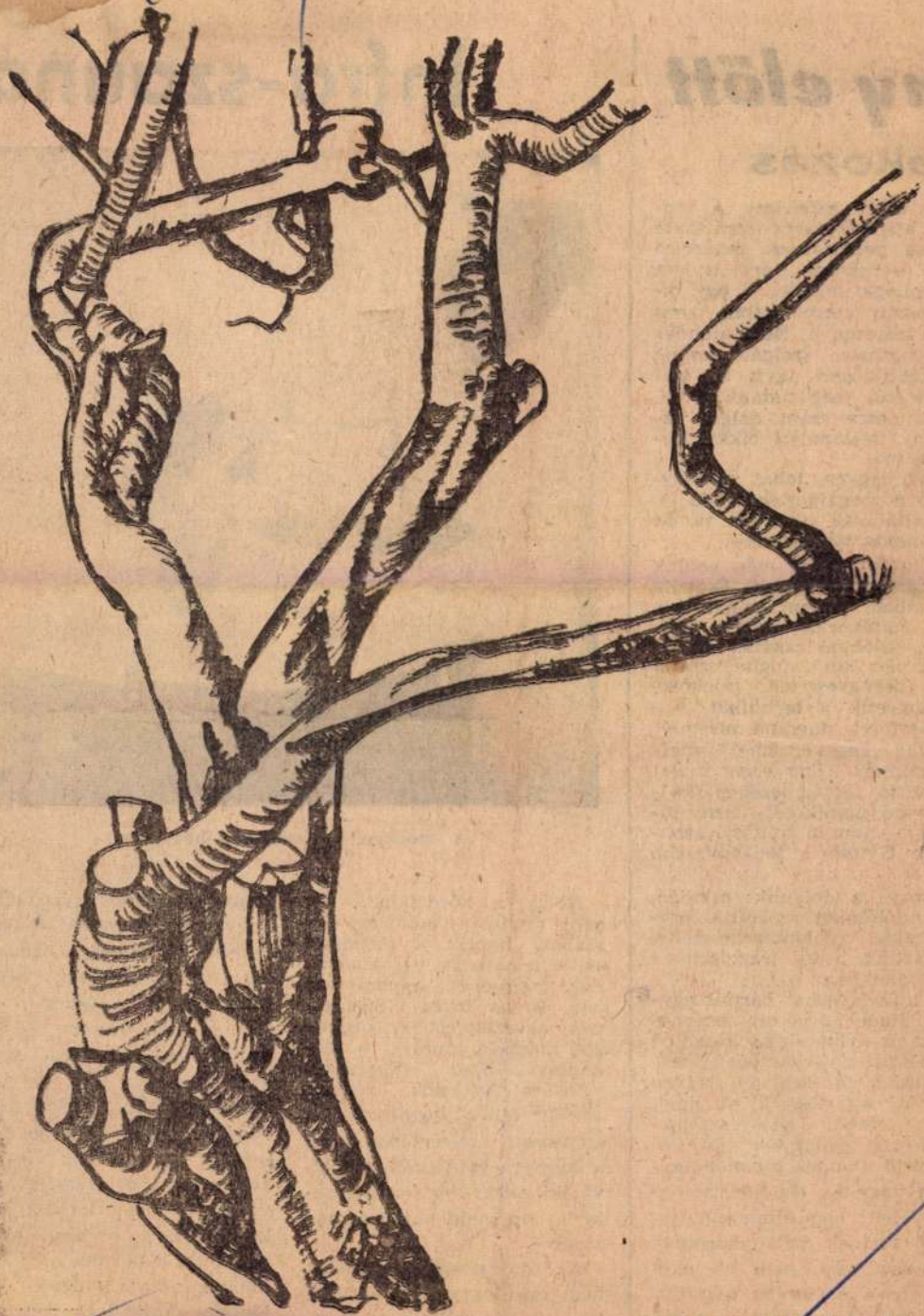

(Ifj. Koffán Károly rajza)

1968 DEC 15
FEJÉRMEGYEI HÍRLAP
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ony előtt

dékozás

csony előtti heteinket. A töp- az ajándékozásra fordítható gszabja pénztárcánk teherbíró mit?" — kérdés. Bárki is lesz ag, kolléga, jóbarát — egy bi- olyasmit szeret kapni, amit égha szeretné is. Nem ajándék kielégítésére szolgáló holmi, ül előbb-utóbb ugyis be kell ami nélkül meg tudunk lenni, használatra szánt dolgot ve- edény, testápolási cikk), kü- zokásosnál.

egyedi legyen, tehát személy- kell a megajándékozandó íz- És általában ismerjük is, de ány biztos támpontunk:

lenül nem üzente meg velünk oni) *játékot* vegyünk. Éspedig ni szabad, hanem csinálni is dény, építőkocka, roller, fém- sjáték, kilőhető rakéta, felhúz- kerékpár, stb.), foglalkoztatja eszti kézügyességét, tájékozó- sen szeretik a technikát, s a vizipisztolyt, durranó pisztolyt, olyan „fegyvernemet", mely i senkinek. (Épp ezért nyilat diavetítő, fényképezőgép (Paj- oz való gumikötél, úszni tu- üveg, — indián tolldísz, azon- Verne Gyula) a legkedvesebb

könnyű a dolgunk: minden, ikat, jólétüket szolgálja, örö- ntaszékig, dohányzókészletig, , dísztűig, vagy trarzisztoros i birtokukban.

iem ajándékozhat bármit egy- ok. Például díszkrét fehérne- latosabb nyloncsipke kombiné ajándékozzon jövendőbelijének. ies tudni: minden nő (legyen ruhát, az ékszert, mindent, épségét emeli. Tehát: szőrme- ő, karóra, gyöngysor, selyem- megfelelő ajándék olyan hölgy- atban vagyunk (feleség, meny- *nak* vehet: cigarettatárcát, le- eleség férjnek villanyborotvát. nkit sem sért, nem ad okot elezésére a *kulturális ajándék:* um, hanglemez, színházbérlet, ppúgy, mint udvarló, vagy a

Infr

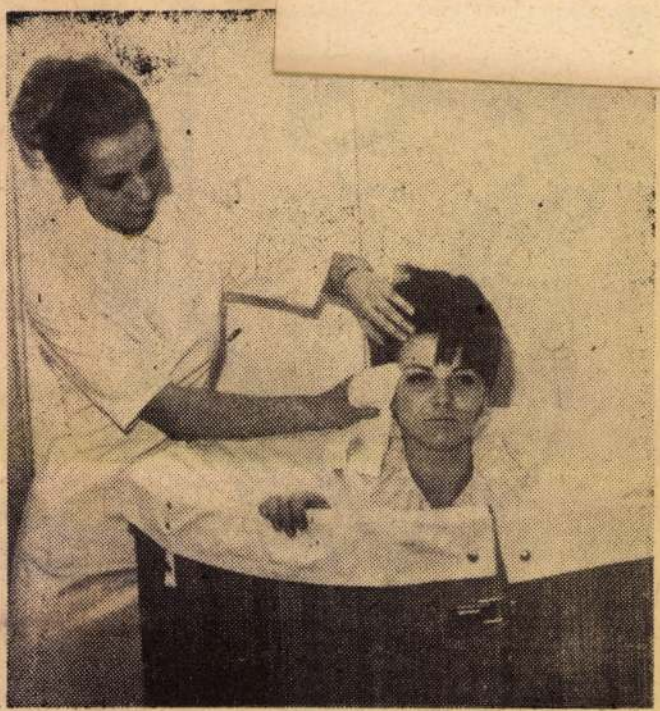

A modern infraszaunás hordóban.

Hölgy a hordóban... De nem amolyan esővizes dézsában, hanem a szépészet és a testápolás tudományának legújabb apparátusában. Swiss Infra Szaunának nevezik ezt az ördöngős masinát, amelyet a Budapesti Állami Fodrászat egyelőre csak nők részére szerelt fel a fogyasztó- és szépészeti intézetében. Ez a kezdet; valószínűleg több vidéki nagyváros kozmetikája is kap majd ebből a masinából.

Az új szaunás kezelés nemcsak fogyaszt: testápol is, s a hangsúly a testápoláson van. A szárazs- gyarán: anélkül izzasztanak, hogy megerőltetnék a szervezetet. Különben a szaunázás közben teát, vagy egyéb frissítőt kap a vendég. A szauna után zuhany következik, majd egész teste krémpakolást kap, (ez különben hasznos tanács, mindenféle fürdő után javasolandó): amit a bőr víz- és zsírtartalmából elveszít, azt vissza is kell kapnia. A kozmetikus orvosok alapszabálya: a bőrnek meg kell kapnia, ami a magáé, különben fonnyad. A bőr fris- -tartalom adja

ifj. Koffán Károly

1970 FEB 10

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

Dunaújváros

A DIN plakett- és plakátpályázat eredményei

Kiosztották a IV. Dunaújvárosi Ifjúsági Napok plakát- és plaketpályázatának díjait. A pályázatra nyolc plakáttterv és három plakettterv érkezett be. A díjazott plakátok hirdetik majd az ifjúsági napokat és a programot, a plaketteket pedig a DIN sikeres versenyzőinek és résztvevőinek osztják ki. A plakát-pályázat első díját és a velejáró ezer forintos jutalmat *ifj. Koffán Károly*, a második, ötszáz forintos díjat *Mészáros Edit* nyerte. A legjobb plaket kétezer forintos díjával *E. Tóth Ilona* szobrászművészt jutalmazták.

is élen jártak. Az építő
Fejér megyei Építőipari
KISZ szervezete szerezte
győzelmet, a második hely

Moszkvai le

Szervusz, Eszti

A moszkvai munkás — *Iván Vasziljev* — otthonában, akárcsak sok-sok más otthonban világszerte, van

gény, aki az említett fényképet adta át. Mi hamarosan továbbvonultunk, és így semmit sem tudhattam

1963 MAR 16

1021

Ifj. Koffán Károly: Tanulmány

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
ÉLET ÉS IRODALOM

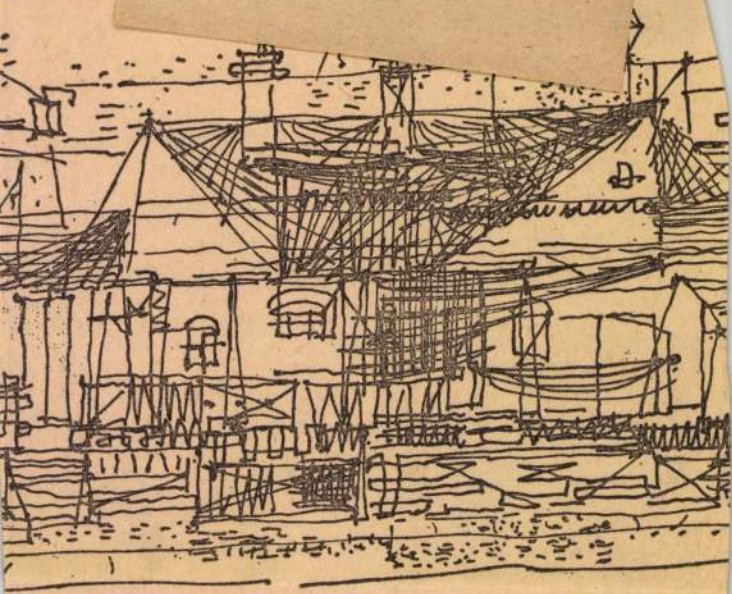

Barcsay Jenő: Házak

ötetéről

„A fehér pillangó" körül egykor nagy vita volt. Ma már alig értjük, miért. Ha jól dereng, arról folyt a szó 1950-ben, vajon olyan-e a munkáslány, ahogy Déry ábrázolja. Meglehet, nem olyan. De olyan *is* lehet — az egész elbeszélés nem több leheletnyi karcolatnál; jelentősége sem különösebb s némiképp megfakult az időben.

„A téglafal mögött" a maga korában a személyi kultusz időszakának bizonyos gazdasági ellentmondásaira próbált utalni. Az utalás sikerült, a novella maradéktalanul nem. Déry az egyetemes gondolati problémákból könnyebben talál utat az aktualitáshoz, mint az aktualitásból az egyetemességhez, s az akkor őt ért bírálat, indulataiban lehetett ha-[illegible]is, mégis az igazság körül [illegible]gélt. Az üzemi tolvajlást [illegible] fosz-

DEMÉNY OTTÓ:

Téli szere

Mégis boldog akarok lenni
Ne vágd el bennem a kiált
Valami állat szaladt itt a l
lába nyomán látni a fagyo
Mégis, át a hó hideg közeg
le a földig s mélyében an
Az évszakok nem szüntetn
csak jelzik az időt, aztán t
Mégis, bár hulljak arccal :
— érezni akarom a test m
Hátamat hideg kőfalaknak
— a tűz hullámát, fehér r
Mégis, ha kín — a kínt, d
Marjon belém én mégis ál
Erősebb nálam és erősebb
Im átizzik a fagyos napoko

KOFFÁN KÁROLY CSALÁDJA,
A MAGYAR FOTOGRÁFIAI MÚZEUM
ÉS A MAGYAR FOTOGRÁFUSOK HÁZA

TISZTELETTEL MEGHÍVJÁK ÖNT ÉS BARÁTAIT

Kincses Károly: A madaras Ember

Koffán Károly [1909–1985] fotográfiái

„A magyar fotográfia történetéből" sorozat 27. kötetének

KÖNYVBEMUTATÓJÁRA

2003. április 17-én, csütörtökön, 17 órakor
a Mai Manó Ház Napfényműtermébe

Koffánt az élet minden területe érdekelte. Festő volt és grafikus, bábszínész és ornitológus, tanár, fotográfus és élete végén fát szoboroló alkotó, de zenészként sem lett volna utolsó. Kitűnően sakkozott, igazi ezermester volt, aki minden tárgyban felfedezte a csak neki szóló üzenetet. Puritán, szigorú, igényes és meglehetősen magának való művészember. Pogány Ödön Gábor szerint „elmélyülten gondolkodó elme, éles szemű megfigyelő, hangulatokra érzékeny kedély, lélektani rejtélyekkel vesződő intellektus". PÖG ismerte őt. Szeretnénk, ha e könyv segítene abban, hogy Önök is megismerhessék.

[KINCSES KÁROLY]

Mai Manó Ház / 1065 Budapest Nagymező utca 20.
Telefon: 473-2666 Fax: 473-2662.
E-mail: maimano@maimano.hu
www.maimano.hu

Koffán Kálnoky

Ifj. Koffán Károly

1021

Képzőművészet a gyárvárosban

Dunaújváros kevéssé ismert jellemzői közé tartozik a művészetpártolás. A város centrumában emelkedő lakóházak legfelső emeletére is ritkán téved a tekintet, kevesen veszik tehát észre a műteremlakások jellegzetes, nagy ablakait. Az egyik műteremlakásban az ifjú Koffán Károly—Cyránszky Mária művészházaspár talált otthonra. A férj a műszaki főiskola tanára, festőművész, égetett zománc képeit mutatták be nemrég Dunaújvárosban. Cyránszky Mária szobrász és mint ilyen, rendelés nélkül aligha jutna anyagi javakhoz.

Dunaújváros vállalatai, gyárai szeretnék megtartani a városba települt művészeket. Megbízásokkal látják el őket, szerződést kötnek munkáikra. Nem tudni még: elegendő lesz-e ez arra, hogy egykoron dunaújvárosi iskoláról, avagy művészkolóniáról beszélhessünk. Ifjú Koffán Károly és Cyránszky Mária mindenesetre ősszel rendezi negyedik közös tárlatát.

... neznem a vergődését, a szenvedését, s üvölteni szeretnék...

Amikor hazafelé vitte őket — Hanoiba — a terepjáró, az acélsisakok alatt már nem két romantikus kamasz, hanem két érett felnőtt volt!

GIA TIZENNYOLCADIK ÚTJA

Rue volt a vezetőjük, *Dinh* a tolmácsuk és a kocsik két sofőrje: *Gia* és *Bich*. Hatszor indultak neki, hogy keresztül jussanak a legveszélyesebb szakaszon, a *Truong Bon* hágón, de előttük mindig lebombázták az autókaravánt, járhatatlanná vált az út, s visszafordultak, hogy biztos helyen pirkadjon rájuk a hajnal.

— Gia nagyon tapasztalt gépkocsivezető volt. Tizenhétszer járta már meg oda-vissza, a hágón át, az utat. Egy éjszaka a teljesen szétbombázott Vinh városon át vezetett az utunk, amikor megjelentek a Phantomok, s világító rakétákat dobtak le. Gia kiparancsolt bennünket a kocsiból, egy fa alá faroltatta az autót, s maga is beugrott az egyszemélyes kis útmenti bunkerek egyikébe. Körülbelül egy kilométernyire robbant az első bomba. Gia kiáltott: gyorsan be a kocsiba! A felszaggatott úton máskor alig 15—20 kilométeres sebességgel lehetett közlekedni, de ő most rákapcsolt, s hatvan kilométerrel száguldott. Hirtelen fékezett, s megint kiáltott, hogy rohanjunk ki és rejtőzzünk el...

suróljak a gépek, s minden golyó az agysejtjeiben robban...

És a ha...

— Nem... gény, ves... tek a bet...

— Egy... hogy h... fussunk ... vannak ... bombákk... nincs elé... tástalani... fém-óras... Útközbe... úkat, ak... földekre, fémes tárgyat, aztán fognak egy hosszú kötelet, közepére egy fémtárgyat akasztanak, s elindulnak... Lassan lépdelnek, s felrobbantják a bombákat. Ha elég ügyesek, félreugranak. De ha nem... Itt a hősiesség hétköznapivá vált!

Gyönyörűen emberi film a „*Beavatkozás*". Két fiatal magyar művész őszinte vallomása arról, hogy ezt a népet csak levett kalappal, és csordultig tele szívvel lehet tisztelni és szeretni. Nincsenek benne csaták, csak halászok, és a rizsföldeken ütemre hajlongó asszonyok... Nincsenek benne kegyetlenkedő amerikai zsoldosok, csak a bunkerek mélyén világító, rémült gyerekszemek, és Duong kis teste... És benne vannak a világ segítőkész és felháborodott fiataljai, a szófiai VIT-ről is felhangzó kiáltás...

Sipos István és *Pintér György* filmjét november 15-én, a vietnami ...zolidaritási napon, díszbemuta...etében vetítik majd az *Uránia* ...*an*, ahol helyet kap az a fény...illítás is, amely útjuk legérde... epizódjait örökítette meg.

...Beavatkozás"-t látni kell!

Somos Ágnes

MAGYAR IFJUSÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

...pedagógiai főiskola, ahogyan ...ró emlékezete és az objektív megőrizte

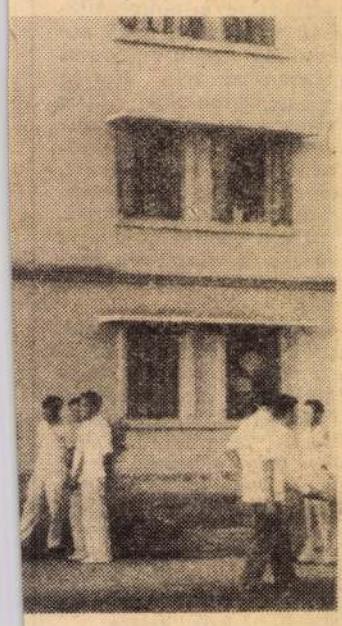

Ifj. Koffán Károly

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
Székesfehérvár

1021

Tavaszvárás

A nagyvenyimi új iskola falát ízléses sgraffito díszíti. A mű címe: Tavaszvárás, alkotója pedig ifj Koffán Károly festőművész.

Foto: Kabáczy

Odalépett
az öreg. Sz
rás volt. H
elhelyezte

— Ha én
vábbithatta
tot.

Háttal
láth
fekete be
könnye. Pe
volt, az ap

Elektromos autó

Modell—3 az elnevezése annak a kísérleti japán személygépkocsinak, amelyet akkumulátorról üzemeltetnek. Az elektromos autók sorozatgyártásának előkészületei most folynak. A kiskocsi Garson néven kerül piacra. Átlagos sebessége 50 kilométer/óra, maximális sebessége — a Tokió és Osaka közötti 600 km-es távon mérve — 80 kilométer/óra. Egy töltéssel maximálisan 120 kilométert lehet menni, az akkumulátorok töltési ideje 6 óra. A kocsi ára viszont 50 százalékkal magasabb a benzinmotoros járműveknél.

Vörösmarty Színház

HÉTFŐN DÉLUTÁN
½4 órakor:
ifjúsági előadás:
KINEK SE NAP, SE SZÉL.

Koffán Károly

Műhely

Pécsi György: Szerelemfej /Koffán Károly Adám és Évájáról/
MŰVÉSZET, 1981. április - 28. lap.

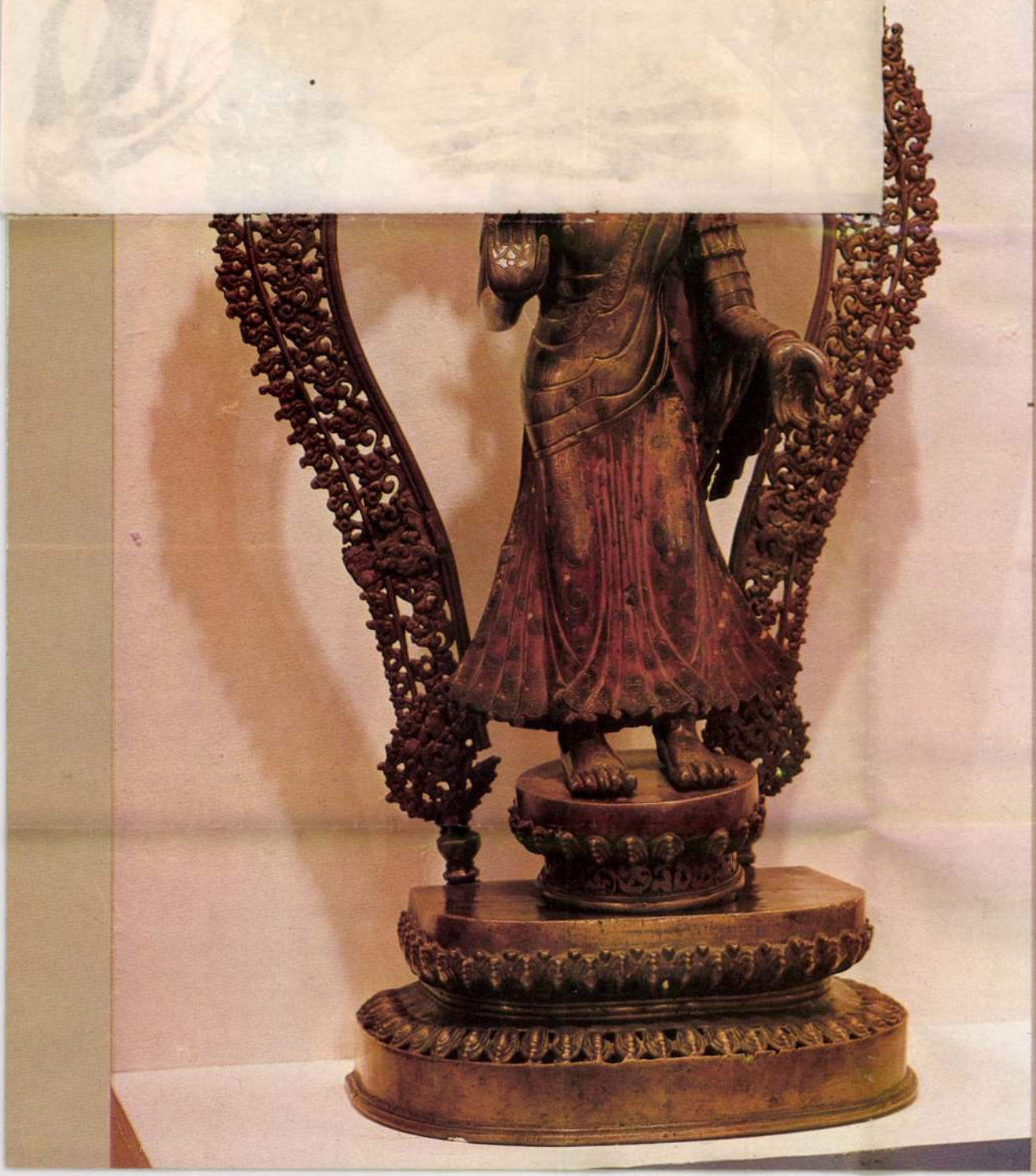

2

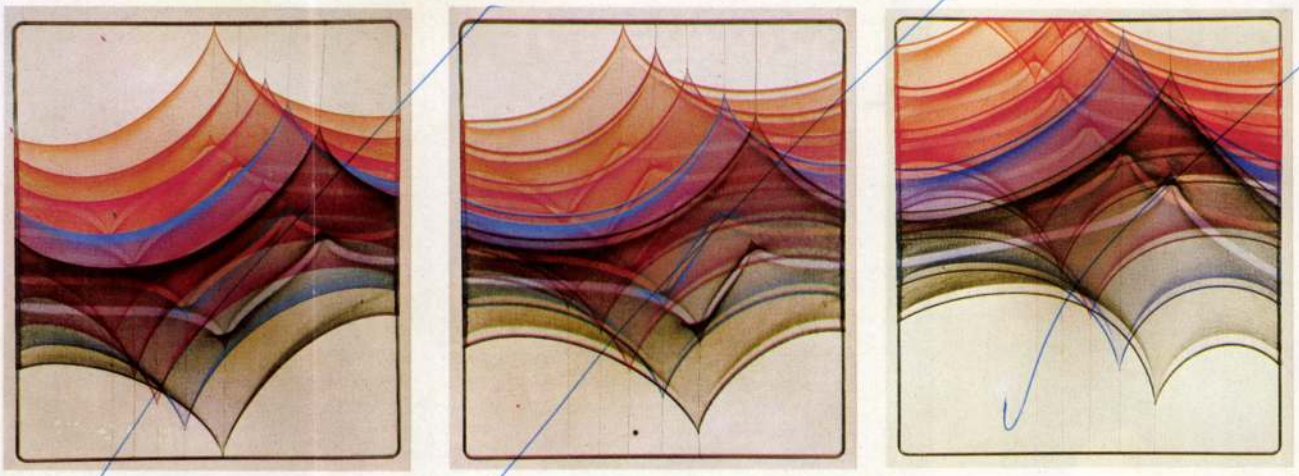

veszíti a tiszta geometriai viszonylatot, mert textil voltuk következtében ívessé válnak. A rész-egész problémáját szellemesen feldolgozó kompozíciók éppen az íves kiselemek „mindig más" ritmusából élnek. A dekoratív szimmetrikus ritmusoktól az aszimmetrikusig ível a részelemek szervezési skálája. A játékos hang itt is megcsendül például annál a kompozíciónál, ahol csíkos kis félhengerhéjakat látunk íves elrendezésben.

Folytatódik a játékos hang az op art hatású textildobozoknál is. Vastag fakeretekre úgy feszíti ki vékonyabbá vált csíkos anyagait Droppa Judit, hogy a csíkok az egyik átló irányát veszik fel. Ezt a dinamikus alaphelyzetet pedig úgy fokozza tovább, hogy síkkötött anyaga adott struktúráját változásra készteti. Nyújtó, tágító erők hatásának kitett puha síkjai harmonikusan deformálódnak. Gyönyörű ívekben nyúlnak meg a csíkok keresztmetszetei. A monoton vörös fehér csíkritmus szélesül-keskenyül: csíkos kis hegyek emelkednek, csíkos kis völgyek mélyülnek. Sehol gyűrődés, ránc, törés, repedés. Az anyag szelíden engedelmeskedik a nyújtó hatásnak, csak a szem tűnődik: tényleg valódi mélyedéseket, kiemelkedéseket lát-e, vagy csak csíkok optikai káprázatát. Az egyenesből azonban valódi görbe lesz, a síkból valódi háromdimenziós görbület. Ugyanúgy a két dimenziónak a harmadikba váltásáról van szó itt is, mint a csavart textileknél. Itt is a keret széle az, ami változatlan, s a középső terénum az, ami módosul. Az erőhatások a kompozíciók belsejében kísértik meg az anyagot.

Egy inverz gondolati művelet elvégzésével érthető meg Droppa Juditnak az eddigiekkel ellenkező típusú variációsorozata, az áthatással kísérletező textiljeinek újdonsága. A textilsíkok középső területét hagyja ezeknél a kompozícióinál nyugalomban, s a széleken alkalmaz olyan pontszerű nyújtó erőket, amelyek gyönyörű ívekbe kényszerítik anyagát. Maga az anyag is megváltozott a korábbihoz képest. A vastag gyapjú rusztikusságát s a csíkos, átlátszatlan akril játékosságát az áttetsző akril egyszínű szépsége váltotta föl. Az áttetsző, leheletfinom anyagok egymásmögöttiségéből adódó festői hatásokat aknázzák ki azok a réteges kompozíciók, amelyeknek autonóm képigényük van, sok korábbi kompozícióhoz hasonlóan.

Csodaszépek Droppa Judit áthatásokkal játszó, leheletkönnyű textiljei. Könnyed krómozott kereteken feszülő, áttetsző poliészter akkordok. A síkok áttetsző egymásmögöttiségében a színvilág is felszabadult. A vörös uralma ezeknél a rétegelt kompozícióinál törik meg igazán. A síkok áthatásait nemcsak formailag, hanem koloritban is vizsgálja a művész. Kihasználja az áttetszően irizáló narancs, a vörös, a kék s a fekete egymáson átszűrődő színhatásait. A tökéletes nyugalmú, középtengelyes kompozíciók mellett megjelennek itt az izgalmasabb, eltolt szimmetriák is. Ezeknél a kompozícióknál az egymás mögötti rétegek függesztési pontjai szabályos ritmusban tolódnak el. A leheletfinom ívelések, a leheletkönnyű színhatások harmonikusan rétegződnek egymásra. A vastag gyapjúsíkok csíkos rusztikusságától ezekben a kompozíciókban az átszellemült anyag könnyed áthatásaihoz jutott el a művész. Az anyagsíkok belsejében folyó történések vizsgálatát az anyag széleinek pontszerű mozgatása váltotta fel. A textilszobrok s domborművek hol rusztikus, hol játékos hangsúlya szinte lebegő textilsíkok egymásmögöttiségének adta át a helyét. A nyers anyagszerűségtől a groteszk játékosságon át egy átszellemült költészethez érkezett el Droppa Judit textilművészete.

Schenk Lea

3

Droppa Judit 1948 novemberében született Tatabányán. 1973-ban diplomázott az Iparművészeti Főiskolán. Egyedi és ipari textilek tervezésével foglalkozik. 1973-tól szerepel hazai és nemzetközi kiállításokon. Díjai: 1973. VIT-pályázat – III. díj; 1975. II. Ipari Textilművészeti Biennálé, Szombathely – kiemelt I. díj; 1976. IV. Fal- és Tértextil Biennálé, Szombathely – III. díj; 1977. Flags, Banners and Kites, Seatle (USA) – Elismerő Oklevél; 1978. Szocialista Országok II. Iparművészeti Quadriennáléja, Erfurt – II. díj; V. Fal- és Tértextil Biennálé, Szombathely – Biennálé-díj; Textil Biennálé, Łodz – III. díj. Munkái közgyűjteményekben, középületekben: Iparművészeti Múzeum, Budapest; Savaria Múzeum, Szombathely; MSZMP Városi Székháza, Tata; Családi Intézet, házasságkötő terem, Tatabánya; Textil Múzeum, Łodz.

1 Droppa Judit: Szalagok három dimenzióban, síkkötött gyapjú, 150x150x350 cm, 1977
2 Droppa Judit: Széria I–VI., részlet, poliészter, 120x11 cm, 1980
3 Droppa Judit: Vörös faltextil, részlet, síkkötött gyapjú, 150x150x5 cm, 1975
(fotók Molnár G.)

Koffán Károly, grafikus-
[illegible]művész

1021

KOFFÁN

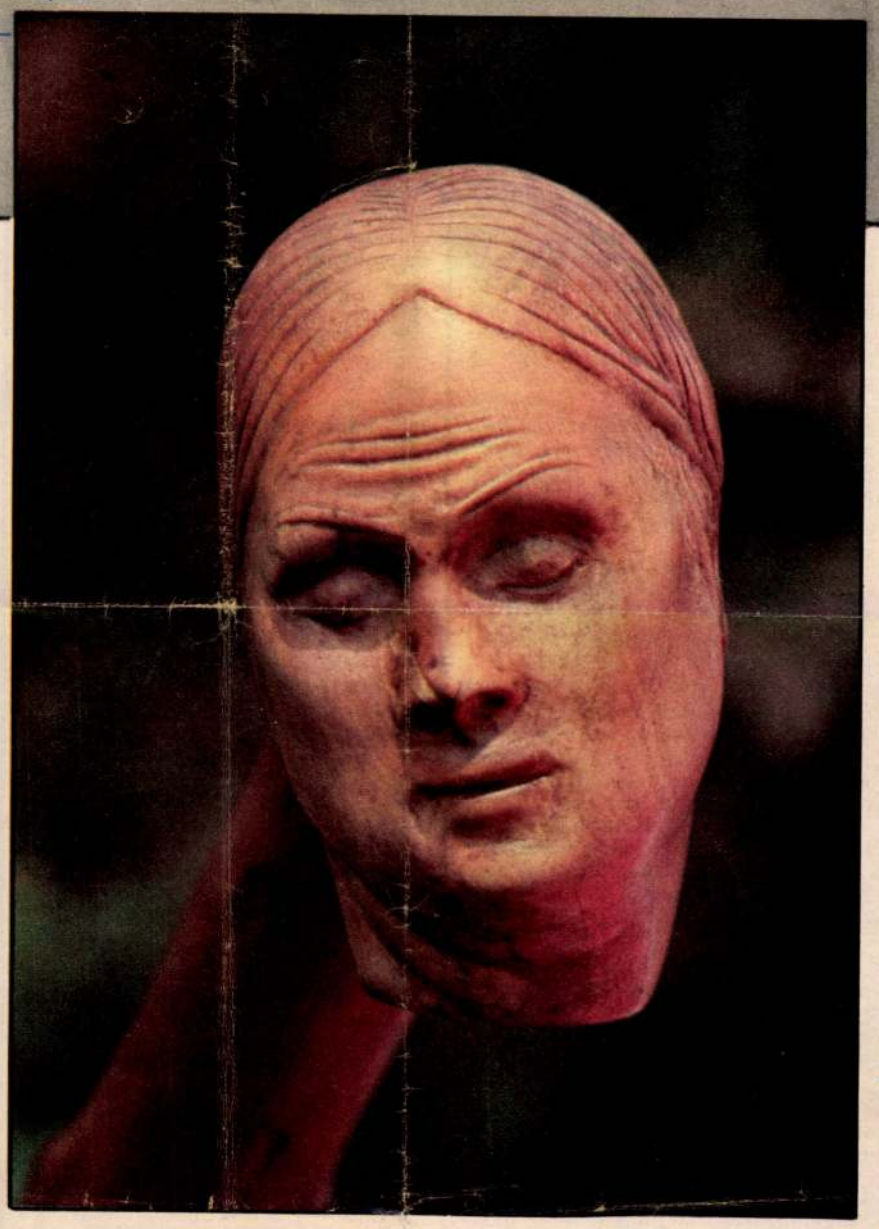

Alvó

Kán

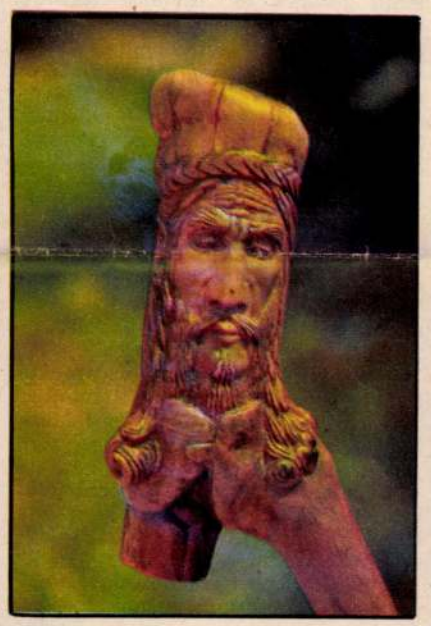

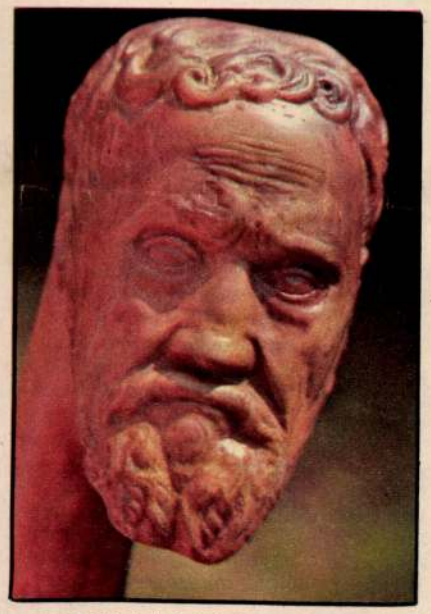

Hódolat Michelangelónak

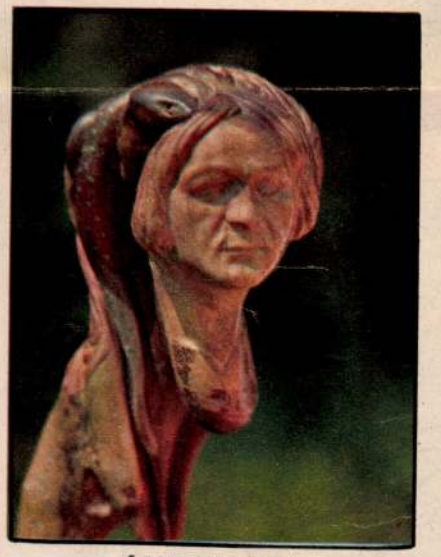

Ádám kígyókkal

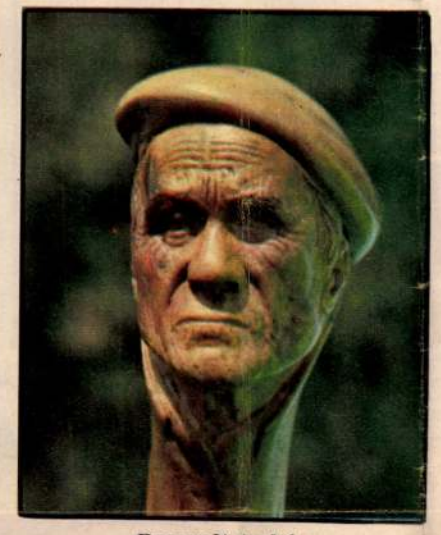

Roncsolt torkú

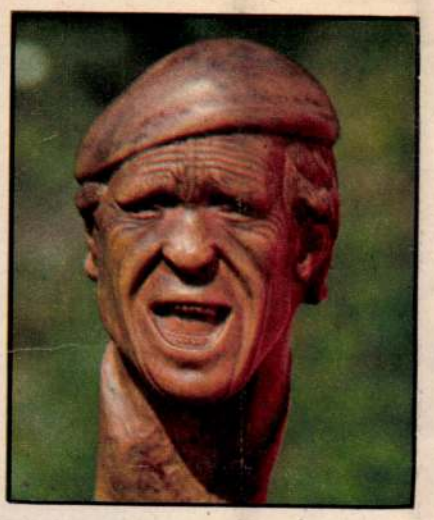

Kiáltó

Fonover

Ha egy tájékozottabb fotóamatőrt megkérdeznek, kicsoda Koffán Károly, az illető azonnal rávágja: neves magyar fotóművész. Ha még tájékozottabb, azt is tudja, hogy nemzetközi hírű ornitológus — vagyis olyan valaki, aki pontosan tudja, mi a különbség például egy poszáta és egy gyurgyalag között, míg az átlagos halandó manapság örül, ha nem téveszti össze a kolibrit a kondorkeselyűvel. Madár — madár, ahogy a közhelyszerű szellemeskedés mondja.

Igen, Koffán fotós is, meg ornitológus is, sőt legegyszerűbben úgy mondhatnánk, hogy madárfotós — de ez csupán az egyik arca. A másik arcához adalékként hadd mondjuk el azt a művészettörténeti anekdotát, amely szerint Kondor Bélát kis híján eltanácsolták a főiskoláról. Bernáth Aurél volt ugyanis a professzora, aki nem nézte jószemmel, ha tanítványai olyan modernek, mint ő volt fiatal korában. Kondort az mentette meg, hogy átléphetett Koffán grafikai osztályába.

Ez tehát Koffán másik arca: a grafikusművész. Első megjelent nagyobb munkája egy linómetszet- és fametszetmappa volt, a magyar kultúráért oly sokat tett francia újságíró, Francois Gachot előszavával. Grafikáiból most minden eddiginél nagyobb válogatást láthattunk a Magyar Nemzeti Galériában, bizonyítva, hogy az ifjú Koffán méltó társa volt Derkovitsnak, Dési Hubernek és a Szocialista Művészcsoport legjobbjainak.

A kiállításon Koffánnak egy egészen új arcával is megismerkedhetünk. Szobrász is. Göcsörtös fejű somfabotok nyelére farag hol fantasztikus, hol líraian szép arcokat. A botok mögött kifüggesztett, nagyméretű fekete-fehér fényképek érzékeltetik igazán ezeknek az arcoknak a régi kínai művészetre emlékeztető gondosságú faragását, és ugyanakkor monumentális erejét.

Ilyen műveket nem lehet képcsarnoki alapon, „szakmányban" készíteni. Nem is tudom, ad-e el belőlük valakinek Koffán. (Nyilván az Alap zsürije is zavarba jönne, ha áraznia kellene e faragványokat.) Egy biztos: ajándékba szívesen adna egy faragott fejű botot annak, aki visszahozná neki 1974 szeptemberében, a Csillebércen elvesztett egyszerű somfabotját. Ez a veszteség adta ugyanis az impulzust ahhoz, hogy a művész valósággal új életet kezdjen — ne csak fényképezzen, hanem készítsen is szobrokat — érthető hát, hogy szívesen megőrizné az elveszett botot emlékül.

SZÉKELY ANDRÁS

Holmkvist felkapta a fejét: ez vakmerő ajánlat volt. Stürmer arcán vörös foltok ütköztek ki. Savanyú izzadtságszaga betöltötte a radarfülkét.

— Rendben van. Írásba adom, s az akció idejére átveszem a parancsnokságot. A szabályzat 35/3-as pontja erre lehetőséget ad, „biztonsági, vagyonvédelmi, jogi indokok alapján történő ideiglenes jogkörátruházásra".

— Holmkvist, fogalmazza meg az iratot — fordult Clifford a fiatal tiszthez, aki szándékos lassúsággal teljesítette a parancsot. „Clifford most az egyszer csőbe akarja húzni Stürmert... De ha itt maradunk a tenger fenekén egy bolond miatt, ezt a darab papírt legfeljebb a pokolban mutogathatja."

Stürmer aláfirkantotta a nevét, Clifford ellenjegyezte, Holmkvist és a radarkezelő tanúként szerepelt. A parancsnok gondosan eltette az iratot. — Hát akkor tessék. Tíz órára a magáé a hajó. Szívből remélem, annyi ostobaságot követ majd el, hogy elválhatnak végre útjaink!

Clifford nagyot fújt, és szobájába vonult. Kinézett a vastag törhetetlen üvegből készült halszem-ablakon, s öntudatlanul is tovább folytatta a parancsnoki munkát. Bosszúsan legyintett, levette az ágya feletti polcról a Bibliát, és találomra felütötte. „És erőt vevének a vizek a földön..." Eszébe jutott az utolsó repülése, hazafelé, a Földre, az utolsó repülés, amelyről már akkor tudta, hogy nem követi másik. A Világegyetem sötét fenségéből a félig elpusztult, sebzett Föld még így is békés szigetnek tetszett. A végtelen vizek őrizték legbiztosabban az életet, most is a tenger kincseit rabolják el a felperzselt, meddő föld lakói számára.

Holmkvist kopogott be.

— Bocsánat, kapitány, csak azt szeretném megjegyezni, hogy Stürmer már a veszélyzónában jár. A legénység nyugtalankodik.

— Sajnálom, Holmkvist, átadtam a parancsnokságot.

— Kár. Azt is szeretném közölni, hogy a térképek nem mutatják helyesen ezt a szektort. A víz rohamosan mélyül, pedig a part már eléggé közel van. A szondákra állított számítógép nyolcezer méter körüli mélységet jósol.

— Micsoda? — pattant fel Clifford, akinek a kartográfia érzékeny pontja volt. — Az lehetetlen! Igaz, hogy erre még nem jártam, de minden képen látható, hogy a kontinentális talapzat itt messze a tengerbe nyúlik!

— Jöjjön, kapitány, győződjék meg róla! — mondta Holmkvist idegesen. Clifford rántott egyet a derékszíján, visszatette a Bibliát a polcra, és kicsörtetett.

A radarkezelő éppen Stürmernek magyarázott.

— Nem halak voltak, vagy ha igen, akkor eltűntek. Valami óriási tömeg mögött.

— Miféle óriási tömeg? Hogy kerül ide? Semmit sem látok!

— Magam sem tudom pontosan még. Mint valami hegy... de az anyagára nem tudok következtetni. A visszaverődés frekvenciája csaknem azonos a halakéval, ha sűrűn egymás mellett haladnak.

— Micsoda ostobaság! Maga a halakat látja, és hegyről fecseg!

— Lassítanunk kell, Stürmer. Ezek nem halak — szólalt meg Clifford rekedten.

Stürmer rámeredt.

— Clifford! Hát visszajött? Hiába adja nekem a tanácsokat! Még én parancsolok nyolc óra hosszat, és ez a szép, sűrű halraj nemsokára a tartályainkban lesz!

Clifford vállat vont.

— Jól van, ahogy gondolja. De ha mégsem halak, nagy baj lehet belőle.

Stürmer néhány perccel később kiadta a parancsot a sebesség csökkentésére. A hajó orrába mentek, hogy a legnagyobb periszkóp segítségével vizuális megfigyelést végezhessenek. Clifford az infra távcsővel tanulmányozni kezdte az ismeretlen tömeget, amelynek csupán kontúrjai látszottak.

— Az biztos, hogy nem halak. Valami újkeletű tenger alatti mozgás gyűrhette fel ezt a vonulatot. Isten bizony, olyan, mint valami óriási láb. Még az ujjait is látni vélem.

— És ez a hajó parancsnoka! — gúnyolódott félhangosan Stürmer.

— Valóban lábhoz hasonlít! — sietett Clifford védelmére Holmkvist. — Én is látom az ujjait, uram!

Stürmer a szemét meregette. — Nos, bizonyos költői fantáziával... csakugyan... De akkor ez akkora láb, mint amilyen magas volt valamikor az Eiffel-torony!

— Meg kellene néznünk, tartozik-e lábszár is hozzá — tréfálkozott Clifford, de a torkát valami összeszorította, ami félelemhez hasonlított.

Három óra hosszat tartott, amíg a térdig eljutottak.

— Valami őskori lelet lesz — mondta Stürmer csalódottan. — Ilyet még sosem hallottam. Százötven kilométer hosszú lábszár! Kik csinálhatták, és mikor?

Parancsot adott, az egyik robotkarral csípjenek le egy darabkát a szoborból, és vizsgálják meg. Régész persze nem volt a hajón, így hát valamennyien ott tolongtak a kis darab valami körül, amely porózus volt, és egyáltalán nem hasonlított kőhöz. Az orvosbiológus mintát vett belőle, mikroszkóp alá helyezte.

— Nem kell ide régész! Hihetetlen! Ez... ez kérem, uraim, hús. A sóban egészen jól konzerválódott. Mint a mammuthús, amit régen találtak itt-ott. Ha nem lenne képtelenség, azt mondanám, emberi hús. Igen.

Mindenki belekukucskált a mikroszkópba, de ettől nem lettek okosabbak. Stürmer parancsára maximális sebességgel hajóztak tovább, az ismeretlen test mentén. Egy óra múlva deréktájt tartottak, majd újabb egy óra múlva elhajóztak a mellen összekulcsolt kezek mellett. A tiszteken babonás rettegés lett úrrá, de a legénység mit sem tudott még az eseményekről.

— A radioaktivitás fokozódik, Stürmer úr! — mondta Holmkvist. Stürmer legyintett. — Valami prehisztorikus óriás. Gyermekkoromban olvastam egy elméletet, amely szerint a mesékben szereplő óriások nem a képzelet szülöttei [illegible]. Gyerünk tovább. Látni akarom az arcát!

A Coriolanus most már a test fölé emelkedett, a periszkópokat lefelé fordították, s a mozaikképeket egyetlen képernyőre vetítették. Négyezer métert kellett emelkedniük, hogy valamelyes rálátásuk legyen az óriás arcára.

Clifford iszonyodva nézte a nemes metszésű, hegyvonulatnyi orrot, a messzeségbe tűnő homlokot. Végtelenül jóságos és szomorú férfiarc volt ez, nyugodt és fenséges, akár egy halotti maszk. De nem is férfiarc volt ez, inkább átmenet férfi és nő között, és korát sem lehetett vonásaiból kikövetkeztetni. Stürmer felvételeket készíttetett az óriásról. Sajnos, a teleobjektívek sem tudtak befogni többet egy-egy részletnél.

— Ez itt Isten — motyogta Clifford. — Isten halott.

— Ugyan már, kapitány! — mosolygott Stürmer. — Ez egy régen kihalt faj utolsó képviselője. Talán éhenhalt szegény ördög, vagy megfulladt, vagy eltalálta egy rakéta.

— A bokájáig ért az óceán. Ha fölegyenesedett, földrengés támadt.

— No, rendben van, Clifford. Menjen szépen a szobájába, még nem telt le az idő.

Stürmer kituszkolta a vezérlőteremből Cliffordot, aki úgy vonszolta magát, mintha minden csontját összetörték volna.

Stürmer az órájára nézett, elfintorodott. Az orvosbiológushoz fordult.

— Mondja, kérem, maga szerint ehető ez a... ez az izé?

— Úgy tűnik, igen. Érdekes módon a szövetek egészen épek, egyfajta mumifikáció következett be... a sugárhatás a mélyebben fekvő részeknél minimális lehet.

— Akkor ez sok-sok ezer tonna hús jelent. Emberi fogyasztásra alkalmas?

— Valószínűleg. Persze, megfelelő kezeléssel.

— Akkor kezdjük. Félig üresek a tartályok. Legrosszabb esetben takarmánylisztként értékesítjük majd.

Stürmer parancsára a Coriolanus robotkései és karmai belemartak a testbe. Az úszó konzervgyár dolgozni kezdett.

A Világállam Stürmert a legmagasabb érdemrenddel tüntette ki. Clifford egy elmeosztály csöndes lakója. Holmkvist évente egyszer meglátogatja, bár Clifford nem ismeri meg. Csak egyetlen arcot rajzolgat. Terápikus célból megengedik neki.

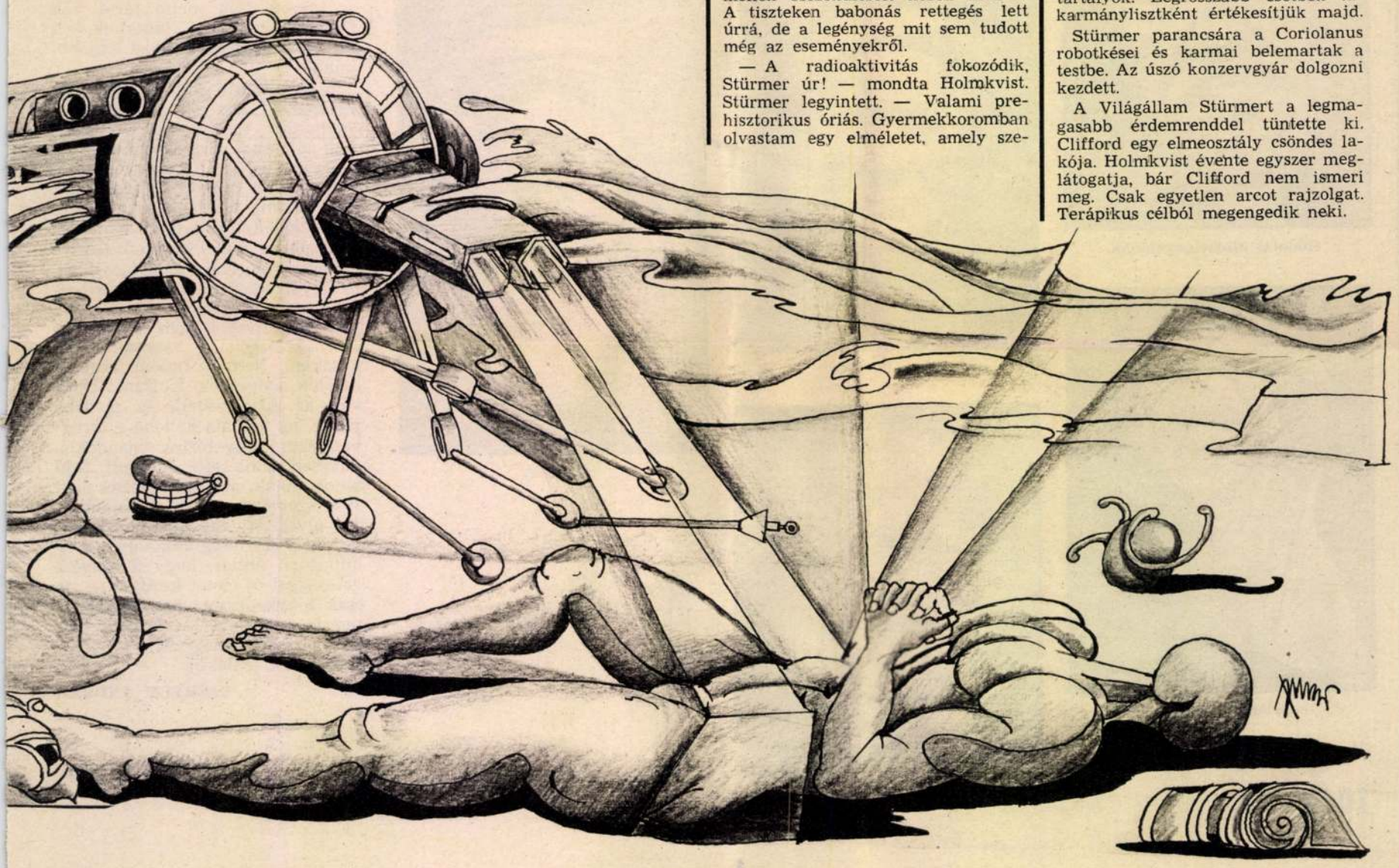

ARCAI

Szerb partizán

KOFFÁN KÁROLY
ES CHOCHOL KÁROLY
FELVETELEI

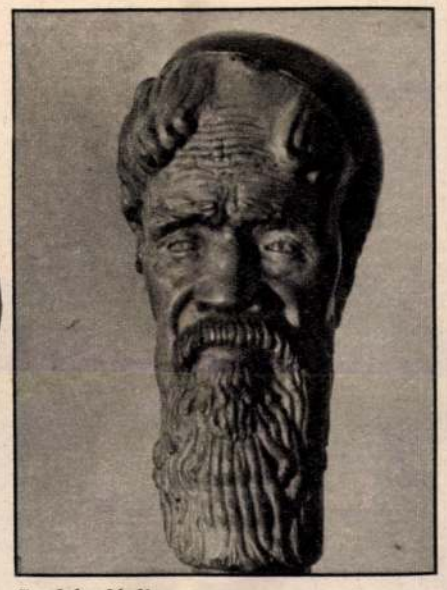

Sapkás férfi

Anyaság

Elalélt

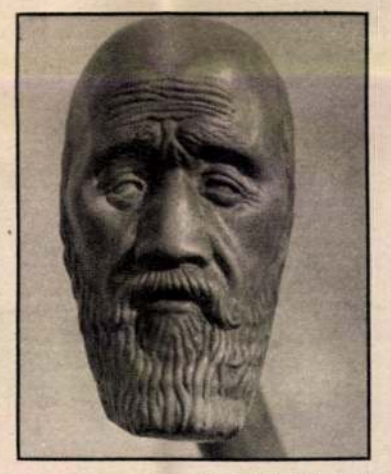

Szakállas barát

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
1980 JUL 20
Tükör

A tákosi templom

Bekanyarodhat az ember a tó mellé

Benyitottam Beregbe

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JÚL 13

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Koffán Károly
grafikusművész

1021

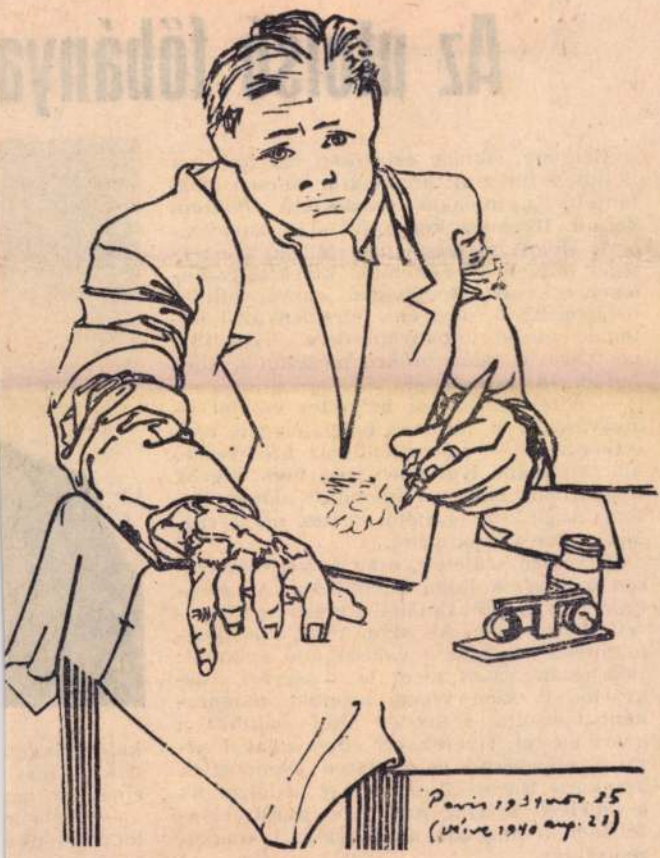

Koffán Károly grafikája

Az utolsó főbánya

Alacsony, zömök, ezüstösen ősz haja ma is dús, kifinomult arcvonású, bölcsen megfontolt, szemlélődő természetű *Poprádi Zoltán*. Ilyennek képzeljük el a tanárembert. Holott meröben más jellegű mesterséget művelt 40 esztendőn keresztül: szénbányász volt. Rendhagyó címet vallhat magáénak: ő megyénk szénbányavállalatának utolsó főbányamestere. Nyugdíjba vonulásával talán örökre megszűnik, elfelejtődik ez a beosztás.

— Afféle termelési helyettes voltam — magyarázza a putnoki bányatelepen levő otthonában —, közvetlenül az üzemvezető alá tartoztam. Különben még nem vagyok nyugdíjban, csak a felmondási időmet töltöm. Augusztus elsejétől veszek majd végleges búcsút a bányától.

Perecesen született, ezen a hagyományosan bányászok lakta településen. Az édesapja is a közeli aknánál kereste a kenyerét, iparos volt. Az atyai indíttatás meghatározta számára a választandó szakmát: lakatostanoncnak ment a diósgyőri vasgyárba. A szén világa azonban mágnesként vonzotta, s két év után szakított a gyári élettel. Gyerekkori cimborájával azzal a szándéktól vezéreltetve jelentkeztek munkára Baross-aknán, hogy ledolgozzák a kötelező hatszáz műszakot, majd felvételiznek a nagybányai bányaipari szakközépiskolán.

Úgy is történt. Mindenféle bányabeli munkával megismerkedett, közben tanult. Vájárvizsgát tett, és 1949

katonatiszt, Nősek, már éppen a na

— Az elle lendületünke tunk. Szerve séget. Növek tunk. A hat

MK SAJTOFIGYELO
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726
Koffán Károly
MAGYAR NEMZET
Grafikusművész
1980 MÁJ 1

1021

Magyar Nemzet

Rajzkiállítás a Nemzeti Galériában

E tárlat megnyitásáig rajzkiállítás még nem volt Magyarországon. Furcsállhatja az ember, bosszankodhat, vagy keresgélhet ijedelemmel az emlékképei közt, hátha mégis rendeztek valahol, csak éppen elfelejtkezett róla — a tény, tény marad. Valóban ez az első tárlat, mely a rajz műfajához kötötte magát s arra vállalkozik, hogy egyfelől megmutassa: mi a rajz; másfelől felrajzolja: mi történt az utóbbi negyven esztendőben a magyar rajzoló művészetben.

Egyszerűen hangzik mind a kettő. Megvalósítani azonban annál nehezebb lehetett. Hiszen mindjárt a kezdet, a rajz meghatározása *tabula rasát* kívánt: eltörlését mindannak a fölületességnek, amely könyvedén terjesztette ki a rajz műfaji határait a legkülönbözőbb grafikai technikákra és viszont, szippantotta a grafika körébe a rajzot. Holott a kettő önálló terrénum. A rajz egyedi példányban megvalósuló kompozíciókat terem, a grafikának elvileg lehet korlátlan a példányszáma. A rajz bármily hajlékony, bármiféle szerszámmal készül, rajz marad. A grafikánál jobb megnevezni és széjjelválogatni a különféle technikákat: mindnek más a lelke. És folytatható volna még hosszan a felsorolás. Remélhetőleg így is kimondja azonban a lényeget, hogy tudniillik éppen ezeknek a bizonytalanságoknak a kiküszöbölésére szükség volt már a sok grafikai tárlat után (amiken persze rendre megjelentek rajzok is) egy tiszta műfajú rajzkiállítást rendezni, hogy mivolta így kétségek nélkül körvonalazódjék.

Koffán Károly: Botra támaszkodó, önarckép (1945)

A rajz fogalmának megjelenítése után a rajz történetének és jelenének kitárása volt a Nemzeti Galéria — *B. Supka* Magdolna, *Szabó* Katalin és *Dévényi* István rendezte — kiállításának szemmelláthatóan célja. Vagy hát nem is „után", hanem párhuzamosan: az anyagot válogató és a tárlaton elhelyező művészettörténészeknek mindkettőt egyazon eszközzel, a megvalósult kiállítással kellett produkálniuk.

Irigylésre méltó helyzetben éppenséggel nem voltak tehát — és csöppet se könnyítettek a dolgukon avval, hogy a történeti ív felrajzolását nem az első tárlatnak tekintették, hanem már most, az első lépésnél ragaszkodtak a naprakészséghez, a *mai magyar rajzművészet* képzeleti panorámájának kibontásához is. Sőt, nehezítettek, bármerre nézünk. A történeti anyagot és a rajzművészet mostani állapotját jelzőt ugyanis nem csak a rajz fogalmának kontinuitása jellemzi. Hanem a fogalom megtestesülésének bonyolódása is: hol van már a kezdetben érvényes ceruzarajz, hol a klaszszikus röptű toll — és hol volt három-négy évtizede a frottázs, a hajtogatás, a rajzban megvalósított „vegyes technika". De ez még csak a kisebbik rossz. Elvégre aki meg akarja érteni a rajz meghatározását, az ebben a „körmondatos" formában is képes lesz rá. Jóval nagyobb problémát jelent az, hogy a tárlat elókészítésének idején nem dőlt el, s a rendezés folyamán, úgy látszik, mindvégig függőben maradt a tárlat két „részének": történeti és aktuális körképének viszonya. Melyik van melyikért? A történelmi készíti elő a mait, avagy épp ellenkezőleg, a mai körkép mintegy befejezi a művekben prezentált történelmi folyamot. Ami a Nemzeti Galéria második emeleti nagy kiállítóhelyén most látható, abból egyértelműen kiolvasható, hogy mindezekre a kérdésekre az utolsó pillanatig is-is volt a felelet, sajna. Mert ebből aztán néhány rossz kompromisszum következett, belőlük pedig a tárlat kettéválása „régire" és „újra".

A rajz születésének folyamata ugyanis nem szenvedett ilyen hasadást a valóságban és szélesebb is volt annál, mint amilyennek most mutatkozik. Azaz: a kezdeteknél valóban azok álltak, akiket a tárlat a történeti folyamat elejére helyez — *Barcsay* Jenő, *Szabó* Vladimir, *Szalay* Lajos, *Martyn* Ferenc — és azok vették körül őket, akik egy-két-három művel ugyancsak képviselve vannak. De a következő nemzedék már nemcsak *Kondor* Bélából állt! Ha ő volt is az első körükben — elsősége nem lehet oka egy ilyen egyedülmaradásnak, mint a mostani. Kell, hogy megjelenjenek mellette a többiek is: *Csohány* Kálmán, *Feledy* Gyula, *Kass* János, *Reich* Károly, aztán a korai *Raszler*, *Szász*, s tovább, egészen *Gyulai* Líviusz fellépéséig. Ebből a körből két embert — Kondort és Gyulait — kiragadni, s a többieket vagy elhagyni, vagy néhány újabb művükkel az új rajzművészet körképét mutató részbe átutalni lehet ugyan, mint a tárlat tanúsítja, de nem szabad.

A magyar rajzművészet ugyanis nemcsak csúcsaiban izgalmas. Születésének folyamata is az, mint kitetszik mindabból, amit belőle ez a kényszerűen szűkrevont együttes megmutathat. Szinte robbanó a kezdete! Az akadémiák nyugalmát árasztó művek közé — miket itt *Boross* Géza, *Varga* Nándor Lajos, *Csáky* József, *Pirk* János, *Pór* Bertalan dolgai képviselnek, a legkülönbözőbb évjáratból válogatva — az erő és a tehetség elszántságával és a helyzet, a háború kétségbeesésével csapódott Szalay Lajos rajzoló művészete. És mindent megváltoztatott maga körül. Lehetett úgy is dolgozni ugyan, mint annak előtte — hiszen az imént emlegetett életmunkák itt szereplő darabjainak nem kis része jóval Szalay Lajos fellépése után született. De megnyíltak másfelé is az utak: a vonalból, az illúziók addigi szolgálata alól felszabadíttatván, drámák feszültségének hordozója lett. Ám ennek a lehetőségnek a minden oldalú valóságra váltásához Szalay munkássága egymagában akkor is kevés lett volna, ha itthonléte folyamatos. Akkor is társak kellettek volna hozzá. Aminthogy érkeztek is. Mert utána megszületett Barcsay Jenő rajzolóművészete, s annak két rendszeres összefoglalása, az *Anatómia* és az *Ember és drapéria*. Az a nemzedék, amely magányosok heroikus vállalkozásából a magyar művészet alapműfajává tette a rajzot, belőlük tanult mesterséget, tisztességet. Bátorságot a megismeréshez, alapot az önállósághoz. Ám két mester kevés egy nemzedék fölneveléséhez. Kellenek hozzá mások is, példát adók. Olyanok, mint — a maga helyén és módján — *Koffán* Károly, *Konecsni* György, *Hincz* Gyula, *Szabó* Vladimir, *Martyn* Ferenc, *Gadányi* Jenő, *Bálint* Endre, *Szántó* Piroska, *Bene* Géza. Főiskolai tanárok és magányosságban is elveikhez, elképzeléseikhez ragaszkodók.

Remekül kezdődik és igazságosan folytatódik az ő bemutatásukkal a Nemzeti Galéria rajzkiállítása. Ámde őket, a nevelőket, nem követi a fölnevelt — s föntebb már megnevezett — nemzedék. Csak Kondor Béla árválkodik itt, mesterként jó okkal soroltatva a mesterek közé, ám társak nélkül bizony magányosan. És Gyulai Líviusz, akinek ugyanígy a történeti folyamatban volna meg a maga logikus helye, nem pedig belőle kiszakítottan.

Jobban mondva, nem is kiszakítottan, hanem a történetből szinte kilökötten, idegen helyre soroltan. A folyamat megszakítottságának tényéből talán éppen órá, a kondori nemzedék második hullámából idevetettre háramlik a legtöbb baj, olyan helyzetbe hozva munkáit, melyben épp csak megállani és magukat mutatni képesek, az egészet; egy generáció rajzfelfogását képviselni már nem.

Ez a nagy igénnyel kezdett, majd furcsán „eltépve" befejezett történeti sort, nyilvánvalóan, csak fizikailag követi nem pedig egy kapcsolatrendszer részeként, a rajzművészet mai körképe. Némi túlzással: a rajzolók névsora. Hiába vet ugyanis föl ez a kör egy egész sor gyakorlati és elméleti megfontolnivalót a rajzolás gondolati-módszertani kérdéseitől az eszközök használatáig s belőlük következően a rajz elméleti és gyakorlati határaiig. Előkészítetlenül: a hozzájuk vezető út ilyetén megszakításával mindegyik megválaszolatlan marad a tárlaton, s így az kell, hogy maradjon az értékelésben. Persze ettől függetlenül — maradandó élmény a legjobban munkálkodók felvonulása mindegyik műfajban, az tehát a rajzolásban is. És öröm, hogy éppen e figyelmet keltők közt mily sok a fiatal erő: *Almásy* Aladár, *Balla* Margit, *Banga* Ferenc, *Bukta* Imre, *Karginov* Germán, *Kárpáti* Tamás, *Kelemen* Károly, *Kovács* Tamás, *Kulinyi* István, *Nagy* Gábor, *Püspöky* István, *Somogyi* Győző. Munkálkodásuk arra mutat, hogy a rajz — sokféle okból és sokféle programmal — továbbra is olyan erő a magyar képzőművészetben, mely terepül szolgálván a töprengéseknek és a kísérleteknek, szükségszerűen az eredmények első összefoglalója is. S mint ilyen, szilárd talaja a műfajok egész sorának, mindenekelőtt ikertestvérének, a grafikának.

Horváth György

s holnap

utt, hiszen a legkorszerűbb mezőgazdasági kombinátok sakúgy várják tőlünk a szakembereket, mint a legelmaradottabb téeszek. Ezek technikai felszereltsége között pedig több évtizednyi korkülönbség van. Megítélésem szerint a mércét mindenképp a legmagasabbra kell állítanunk, hiszen nem egy-két éves időtartamra képzünk; azt akarjuk, hogy diplomásaink 10—15 év múltán is megállják a helyüket a majdani legnívósabb üzemekben is. Persze, számot kell vetni avval, hogy aki *ma* ilyen képzést kap, az nem biztos, hogy *holnap* tökéletesen kihasznált munkaerő lesz egy elmaradottabb üzemben. Mi mindenesetre átadjuk a legkorszerűbb ismeretanyagot, s bízunk abban, hogy végül is kamatozik a tanulmányi idő alatt összegyűjtött szellemi tőke.

A konstrukció-rekonstrukció kérdésköréhez hadd csatlakozzam azzal, hogy megítélésem szerint helyesebb az utóbbi helyett a *gépüzemfenntartás* kifejezést használni. Ebben benne foglaltatik a karbantartás, a javítás, a felújítás, a gép- és alkatrészellátás, a felületvédelem, a tárolás, sőt a vevőszolgálat is. Fontos dolog tehát az üzemfenntartás, hiszen ennek milyensége szabja meg a gépcsoport élettartamát. Karunk hallgatói talán abban különböznek leginkább más műszaki egyetem hallgatóitól, hogy ezt a szakterületet alaposabban megismerik, s tudnak időben, helyesen dönteni arról: gazdaságos-e egy gyengébb hatásfokú gép felújítása, s ha igen, hogyan, mennyiért és mikorra? Ez utóbbi is fontos, hiszen az agrotechnika sürget, s parancsolóan meghatározza az időt: aratáskor néhány napos, de akárcsak néhány órás gépállás miatt több tonnányi termény működtem egynémelyikük elkészítésében is. Célunk mindig az volt, hogy a kor követelményeinek megfelelően képezzük a hallgatókat, s ha módosítottuk is menet közben az alaptervet, az új vonások mindig elősegítették a képzés nívóját — végül is ez a fontos. A mezőgazdasági gépészek tudásanyagának nélkülözhetetlen faktora ma már az elektromosság, hiszen az állattenyésztés helyhez kötött — stabil — gépei villamos energia nélkül például elképzelhetetlenek. Mi már vagy két évtizede, még a nagyüzemek szerveződése során felfigyeltünk arra, hogy az energiával okosan kell gazdálkodnunk; ezért a mi gépészmérnökeink ügyelnek arra, hogy egyenletes teljesítménnyel dolgozzanak a gépek, ne legyenek csúcsidők és csúcsfogyasztások. Nemzetközi konferenciákon mérhetjük le örömmel és nem csekély büszkeséggel, hogy milyen intenzíven érdeklődnek mostanában külhoni kollégáink a mi módszereink iránt.

— Ők viszont a szél- és a vízenergia bevetésével igyekeznek pótolni a villamos energiát. Nálunk ez nem lehetséges?

— Népszerű téma ez most világszerte, egyelőre azonban úgy tűnik, hogy a természeti energiát villamos energiává átalakítani, majd felhasználni, ma még nem gazdaságos. Geotermikus energiaforrásoknak azonban örvendetesen bővében vagyunk: ahol feltör a földből a meleg víz, ott eredményesen hasznosítjuk is. Különösen Szeged és Szentes környékén fűtik így a növényházakat. Mivel azonban a természeti energiaforrások — a szoláris is, a geotermikus is — jobbára a kísérletezés stádiumában vannak, mi oktató munkánk során arra törekszünk, hogy a hallgatók teljes biztonsággal sajátítsák el az elektrotechnika és a villamosság változatlan alapteóriáit úgy, hogy azo-

A világgazdasági nyitás

— ahogy a kutató-közgazda látja

Hamarosan a könyvesboltokba kerül Köves András munkája, *A világgazdasági nyitás: kihívás és kényszer.* E kihívó címmel teszi közzé a szerző, a Konjunktúra- és Piackutató Intézet főosztályvezetője gondolatait a kelet—nyugati gazdasági kapcsolatokról. A nyomdai viszonyokat ismerve föltételezhető, hogy akkor látott hozzá e témakör átfogó feldolgozásához, amikor a nemzetközi helyzetet még kevésbé jellemezte az a fajta feszültség, amelyről mostanában oly sokat beszélünk.

Első kérdésem: *Az új fejlemények vajon nem teszik-e kevésbé időszerűvé a könyv mondanivalóját?*

— Azt hiszem, nem, sőt úgy érzem, *még aktuálisabb*, amit közölni szeretnék az olvasóval. Éppen mert a külpolitikai alternatívák gazdaságpolitikai választásokat is kikényszeríthetnek, kellene nagyon is tisztán látnunk, hogy — mind Magyarország, mind általában a KGST-tagok számára — követendő az a hetvenes években megkezdett út, amelyen haladva bővítjük a kapcsolatokat a fejlett tőkés országokkal. Ha tartani akarjuk a lépést, szándékunk nem a lemaradás, akkor szükségünk van arra a tudásra, technológiára, megkockáztatnám, olyan *ösztönző gazdasági gondolkodásmódra*, amely e kapcsolatok révén szerezhető meg.

— Vannak olyan vélemények is azonban, amelyek oldottabb nemzetközi légkörben sem szorgalmazzák egyértelműen a kapcsolatok fejlesztését a Nyugattal. Nemde, jelenleg nemcsak a politikai okok, hanem például fizetési mérlegünk egyensúlytalansági is megnyugtathatják a hagyományos viszonylatok őrzőit, hogy nekik volt igazuk, s így továbbra is ezt az irányzatot követik?

— A mérleggondok általában is rövid távú gondolkodásra sarkallnak. Két lehetőség van ugyanis a kiegyensúlyozásra: a behozatal csökkentése és a kivitel fokozása. A hasonló problémákkal küzdő KGST-partnerek többsége e két elem *vegyítésével* próbálkozik, ugyanúgy, mint mi. Csakhogy az import visszafogásával „hátrányszerzés" érhető el, nem csupán arról van szó, hogy exportunk is szükségszerűen visszaesik a kisebb értékű behozatal miatt, hanem azokat a forrásokat is elapasztjuk, amelyek a dinamikus gazdasági növekedés mozgatórugói lehetnének.

— Az ellenérvek természetesen nem szorítkoznak a mérleggondokra. Azt mondják, hogy a nyugati gazdasági környezet romlik, a külső feltételek, a cserearányok számunkra kedvezőtlenül alakulnak, s ezt az állapotot voltaképpen adottnak veszik. Holott a KGST-együttműködés sem mentes a problémáktól, új gondok keletkeztek, szűkösebb az energia- és a fűtőanyagellátás, néhány tagország már behozatalra szorul fontos nyersanyagokból, élelmiszerekből is, a többi között gabonából. S ha az önellátás nem megoldható, akkor csak a nyugati kereskedelem bővítése révén vehetjük meg a szükséges alapanyagokat. Nem fogadható el az a nézet sem, hogy a cserearányok csak az olaj- és nyersanyag-áremelkedések miatt romlanak, *exportunk szerkezete, termékeink minősége* sem teszi lehetővé, hogy a világpiaci inflációval arányosan emeljük külföldre szánt áruinknak az árát. A külső feltételeknek vannak olyan elemei, amelyek *általunk is befolyásolhatóak*. A hitelkorlátok például kevésbé keményen jelentkeznek olyan országok esetében, amelyek tagjai bizonyos nemzetközi pénzügyi intézményeknek. A tények bizonyítják azt is, hogy a KGST-együttműködés elmélyítése sem megy a kiterjedtebb kapcsolatok nélkül, hiszen például Magyarországnak a szocialista országokba irányuló kivitelében igen magas a tőkés import aránya.

— Önmagában a KGST belső feltételeinek a megváltozása is elegendő ok az aktívabb részvételre a nemzetközi munkamegosztásban. Nem hagyhatók figyelmen kívül azok a szempontok sem, amelyek a jelenlegi rövid távú megfontolásokat föloldanának, hosszabb időszakra vetítenék előre. Gondolok itt arra a megfogalmazott igényre, hogy műszaki és hatékonysági színvonalunkat emelni kell. Befelé fordulással azonban ez nem lehetséges. A nyitásnál viszont nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy a lépéstartás ma már *másfajta* intézkedéseket követel, mint tizenöt-húsz évvel ezelőtt. A magyar közgazdászok is sokat írnak arról, hogy globalizálódnak a problémák a világban, a technológia átvétele más körülmények között zajlik, a multinacionális vállalatok elterjedésével a technikai fejlődés sok területen monopolizálódott. Azt már talán említeni sem kell, hogy a nyugati gazdaságokhoz jobban kötődve derül csak ki, mit kíván tőlünk a piac.

— Beszéltünk az előbb arról, hogy a külgazdasági nyitással, a racionálisabb gazdálkodással törvényszerűen együtt jár az ösztönző gondolkodásmódnak az elterjedése is. Fölmerül azonban a kérdés, hogy lehetséges-e ez anélkül, hogy a mechanizmus reformját az intézmények reformja felé ne terelnénk?

— A gazdasági kapcsolatok bővítése valójában szükséges, viszont nem elégséges feltétel, de a korszerű és hatékony gazdálkodás kialakítása csak a nyitottság fenntartásával valósítható meg. Természetesen szükség van intézményi reformokra, a vállalatok nagyobb önállóságára, s egy ilyen keretek között mozgó fejlesztéspolitikára. Úgy érzem, hogy jelenleg a kezdeményezések támogatása cél ugyan, de a vállalatok döntési köre az utóbbi időben meglehetősen beszűkült, s inkább követik a központi, felsőbb utasításokat, mintsem hogy saját lehetőségeiket kutatnák.

— A kisebb szocialista országokban, amelyekben a gazdálkodás feltételei értelemszerűen mások, mint a Szovjetunióban — mindenképpen cél a lépéstartás. Vajon nem leszünk-e szemtanúi annak, hogy hasonlóan a kezdetekhez, e fejlesztéspolitikai stratégiák hatására ismét azonos jellegű gazdasági szerkezetek alakulnak ki? S nem lehet-e azzal érvelni majd, hogy a világgazdasági nyitás, amelynek módjairól, s egyáltalán időszerűségéről másutt is folynak nyilván viták, a KGST-együttműködést elsorvasztja?

— Ha a Nyugattal létesített intenzívebb kapcsolatok jól fejlődnek, növekedik a kivitel, ez azt is magával hozza, hogy a termelés mind szakosodottabbá válik, az egyes tagországok a hagyományoknak, a gazdasági-történelmi alapoknak a figyelembevételével olyan struktúrát hozhatnak létre, amely megfelel a világpiaci igényeknek, következésképpen a KGST-n belül is e követelményeket kielégítő minőségű termékek cserélhetnek gazdát a kölcsönös előnyök alapján. Véleményem szerint nem szabad úgy feltenni a kérdést, hogy vagy KGST, vagy Nyugat. E kétfajta kapcsolat *egyidőben* fejlődhet, alkalmazkodva a világgazdasági követelményekhez.

— Egyik cikkében, amely a Gazdaság című folyóiratban jelent meg, hivatkozott a harmincas években elterjedt megfogalmazásokra, amelyek szerint nem érdemes olyan országokkal kereskedni, amelyek hamarosan úgyis összedőlnek gazdaságilag.

— Az elmúlt évtizedek rácáfoltak erre az állításra, a tőkés országok *túlélték a nagy megrázkódtatásokat*, és bár küszködnek a fizetési mérleggondokkal, az inflációval, a munkanélküliséggel, észre kell vennünk azt is, hogy mindeközben változik a gazdasági szerkezetük, modern iparágak jönnek létre, gyors a műszaki fejlődés, s a gondok egy része éppen ezekkel az átalakulásokkal magyarázható. Nem visszafejlődő térséggel van dolgunk tehát, a kapcsolat vele képes még a kereskedelmi *partnerekre is serkentőleg hatni gazdaságilag.*

Beke Miklós

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JUN 8

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

Koffán Károly,
1021

Anya, gyermekével

Koffán Károly somfabot faragása

a mun

álá

A misk
és ifjúsá
zottsága
vette szá
ségek kínálkoznak a munkahelyen a védő-óvó tevékenységre. Természetes, hogy fontos nevelési feladatuk van, a hivatásos és a társadalmi pártfogóknak, ám munkájuk csak akkor érhet célt, ha az üzemekben, a legszűkebb dolgozó közösségben is igaz segítőkre talál a fiatal.

Nagy ereje van a munka megszerettetésének, a tanulásra, a továbbtanulásra való ösztönzésnek és a szabad idő helyes kihasználásának. Nem elég tudomásul venni: a jó munkahelyi kollektíva emberformáló hatású. Akkor születik eredmény, ha ennek szellemében tesznek is a munkatársak. A Borsod megyei Állami Építőipari Vállalat KISZ-bizottsága jó példával szolgál erre. Bevonják a pártfogoltakat a társadalmi munkába, a szervezet programjaiba. Figyelemmel kísérik a volt állami gondozott munkába állását, további életét.

A hivatásos pártfogók tapasztalatai szerint gondok is akadnak a munkahelyeken. A vállalatok jelentős hányada — tudván, hogy nem

zossegre találnak...

*

Az üzemi kollektíva sol
tehet a veszélyeztetett he
zetű gyermekekért is. C
ahol nem nézik tétlenül e
egy munkatársuk kihágás
ott, ahol nem tűrik az is
kosságot, ott, ahol felfigy
nek a szülői felelőtlenség
Találni jó példát szüke
pátriánkban. Nagy szerep
ebben az üzemi pártszerve
teknek, a nőbizottságoknak
vöröskeresztes szervezete
nek.

Említsük meg a Borso
Ércelőkészítő Mű sajók
resztúri gyáregységét.
gyermekvédelmi hálóza
biztos alapokra építették.
nőbizottságok figyelemn
kísérik a nagycsaládosok é
tét, a gyermeküket egyed
nevelő szülők szociális hel
zetét, rendszeresen látogatj
a családokat, az üzem bő
hetőséget kínál a gyermek
üdültetésére, a nagycsalád
sok anyagi segítésére. A gyá
egység 78 szocialista brigád
aktív szerepet vállal a gye
mekintézmények támogatás
ban. Tizenegy általános isk

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Koffán Károly, grafikus-
1980 JUN – 8 művész

DOLGOZÓK LAPJA

1021

Koffán Károly munkái

Koffán Károly munkáiból nyílt kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. A jónevű grafikusnak és fotóművésznek ez az első átfogó tárlata. A kiállításon 200 grafikáját és különleges eljárással készült emberarcokat ábrázoló somfabot faragásait láthatja a közönség. Ez utóbbiakból mutatunk be kettőt.

Kaffka

Az Ady-, a Krúdy-, és a Móricz-ünnepségek fogadtatása után kisse bátortalanul emlékeztek rá, hogy elérkezett Kaffka Margit születésének századik évfordulója is. Ez az évfordulósorozat mindenekelőtt egy irodalmi aranykor emlékét idézi fel, amely nemcsak ritka-gazdag tehetségforrásból táplálkozott, hanem azokból a sürgető feladatokból is, amelyek a tehetségeket előhívták. E program felszabadító és teremtő ereje abban rejlett, hogy egységesíteni tudta a konzervatív érdekek szolgálatának elutasítását, az új élettartalmak megszólaltatását és az irodalom autonómiájának megteremtését.

Kaffka Margit nagyon korán csatlakozott a századelő magyar irodalmi megujulásához, de írói történetében láthatóan különbözik azoktól az író-társaitól, akik a hirtelen megnyílt utakon tehették meg első lépéseiket.

A később induló Kaffka Margit Ady, Móricz és Krúdy nemzedéktársa is, legalább egy fél évtizedig azt az átmeneti irodalmat művelte, osztály kor[illegible] Mindez akár [illegible] magyarázatnak is tekinthető, hiszen egy magánéleti véletlen is elegendő volt ahhoz, hogy a társadalom-történeti konfliktus személyesen átélt tartalommá váljék benne. Kaffka Margitot apja korai halála és családja elszegényedése téritette le elődei útjáról, s cseréltette fel vele a házasságtól remélt karriert a tanulással, a kenyérkereső pályával. Még abban is találkozik az egyéni és szociológiai mozzanat, hogy tanítónői, majd tanárnői diplomát szerez, hiszen nemének a századforduló táján elsősorban a nevelői munka adott átvezető utat a családból az önálló lét felé. S ez az út vezetett tovább a tanult humánkultúrán át az írói alkotómunkáig.

A három élménykör találkozása új energiákat szabadított fel benne. Először verseiben és novelláiban is a városias élet új motívumait rögzíti és az átmeneti kor új nő-típusait formálja meg. Hamar felismeri azonban, hogy a XX. század nemcsak [illegible] tölt be a Színek és években lényegi szerepet a látvány rögzítésére épülő stílus és szerkezet: az impresszionizmus.

De Kaffka Margit következetességét bizonyítja, hogy amikor szembetalálja magát az első világháború keményebb valóságával, levonja a következtetést, s az impresszionista és lélektani regény (Mária évei) után visszatér a dolgokhoz, s vállalja a tárgyias ábrázolás új módozatinak kikísérletezését is. Háború prózáját immár minden[illegible]nekelőtt a tárgyias leírás, a kidolgozott portré és a pontos helyzetkép jellemzi. De voltaképpen több történik ennél: az író és a valóság közötti viszony változik meg, a hangulatfestő és lélektani elemző írásai átadják a helyüket a korrajzregénynek (Állomások, Hangyabolyi). Impresszionista stílusát felváltja a köznapi nyelv használata, a kompozícióban pedig visszatér a klasszikus kronológiához. Meghajolt vol[illegible]

Koffán Károly munkái

Koffán Károly munkáiból nyílt kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. A grafikusnak és fotóművésznek ez az első átfogó tárlata. A kiállításon 200 grafikáját és különleges eljárással készült emberarcokat ábrázoló somfabot faragásait láthatja a közönség.

(Hauer Lajos felvételei — KS)

kon belül. Ezt — az emberiség köz
guk érdekében, a maguk osztályérd
lően sajátítják ki. Ez a klasszikus
valami olyasmit jelent, hogy ha laka
lepítenének különböző ismeretfejlettség
jait, és e hermetikusan elzárt szigete
külső segítséget is kapnák meg ez
ha húsz év múlva ellenőriznénk,
sai hol tartanak, nyilvánvaló,
maguk megszerzett tapasztal
sokkal előbbre tartanának, mi
ismeretanyagot tudhatnak a

Az emberiség tapasz
minden társadalomban te
kola. Ma már az iskola egye
a tudás csak az alap, a készség
ember képességének kell hozzá
társadalmi értéket teremtő, az el
vábbfejlesztő kreatív ember váljé
jó iskola jó készségeket teremt. Ezé
az iskola a legolcsóbb gazdasági b
legkevesebb ráfordítással a legtöb
Mert nemcsak közvetlenül a falba
sadalmi beruházásban megvalósuló
magunkévá tett, gondolatmenetünk
merés is, hiszen lehet, hogy abb
hogyan lehet olcsóbb vagy jobb t
jobban megfelelő falat teremteni
cső beruházások közé tartozik mi
zás is, amely az iskolán túl a tá
kulturáltságát, gondolkodóképessé
fejleszti. A szellemileg gazdagodó
meg önmaga agyának korlátain
akar törni koponyájának csont
Bertrand Russell mondta: *„Ha ér
szélesítjük, személyes életünk egy
ben olvad össze az univerzális él*

Amit *Széchenyi* tudott a múlt
ság gazdagságát a művelt emb
— azt Bertrand Russell a közöss
zonyítottnak. A szocializmus ped
csak az egész társadalom teljes
sítható meg. Éppen ezért fontos
resszuson *Kádár János* elvtárs n
*művelődés ügye nemcsak a k
munkásainak belügye, hanem
közös ügye, gazdasági felad
forrása.* Ahhoz, hogy előre tudju
korlatban, javítani kell a szell
nyuló magatartásunkat. Hiszen
nélkülözhetetlen feltétele a tá
színvonalának emelése", és ez p
*feltétele annak, hogy tovább
munk szocialista vonásai".*

SZÉCHENYI
KÖNYVTÁR
BUDAPEST, IX., Üllői út 33-37.
Telefon: 337-741, 336-696
MŰEMLÉKKÖNYVTÁR
1980 JUN 08

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DAILY NEWS

Károly Koffán

1988 MÁJ 23

1021

PHOTO MTI — ZOLTÁN POLYA

'HANDS'—a graphic work from the exhibit of a show of works of Károly Koffán now open at the National Gallery

DAI

from the wires c
the Hungarian News Agency MTI BUDAPES

Election meetings

Political solutions re
global, regional probl

Miskolc, May 22 (MTI) — The socialist community starts from the ground that the policy of détente has no rational alternative, nor can it have such. There are no global or regional problems that could not be solved by political means. There are no insuperable obstacles, nor can there be, along the road leading to such solutions, if all sides approach such tasks with good intensions and aiming at such solutions, HSWP Political Committee member and Prime Minister György Lázár Thursday said at an election meeting held at the

Economic efficiency to the fore—Németh

Budapest — HSWP Political Committee member and Central Committee Secretary Károly Németh, addressing an election rally at an Újpest Cultural Hall, underlined that the main task now is to follow the guidelines of the recent 12th Party Congress, and to act in close unity.

If the spirit of discussion and the will to act are directed a finding the right solutions, th

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kovács Károly,
grafikusművész

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1980 JUN 1 5

1021

attai óriást

ik: a sötétedésben ezernyi
zólámpa fénye jelzi, és a
klya lobogása.

Már a vasúti menetrendekben is szerepel a „MÁV inai Finomító Vasútállomás" neve. Új állomás, a áz évnél idősebb Budapest—Pusztaszabolcs vonalon, Százhalombatta és Er között. A DKV termékeinek az országba, a nagyágba induló, nagy vasúti lyaudvarát. 1964-ben zdték építeni. Előbb hám vágányt fektettek le, a ásodik rekonstrukció beeztével már 19 vágány olgálja az egyre bővülő galmat, s ehhez kell még mítanunk a DKV vasútmének (külön vasútüzevan!) a 46 kilométer szú iparvágány-hálózazebb etilén, s folyamatosan a propán-bután, a könnyűbenzin, a nehézbenzin: az olajosok nyelvén: a „fekete áru", a különböző olajak, s végül a bitumen.

Egy finomító gazdaságosságát, hasznát legjobban úgy lehet mérni, hogy a kőolajból mennyi értékesebb alkotóelemet: „fehérárut" lehet kinyerni. Ma már a DKV mintegy 55 százalékban ad ilyen értékesebb, vegyi terméket és az a cél, hogy elérjék a 63—65 százalékot. A mostani „fekete áruból", a nehéz olajokból, a bitumenből az új üzem segítségével értékesebb termékeket gyártanak, s kevesebb fűtőanyagot. A battai hőerőmű például a finomítóból közvetlenül kapja a kazánok táplálására a pakurát. Most az évi fűtőolaj-

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Koffán Károly,
grafikusművész

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1980 JUN. 15

1021

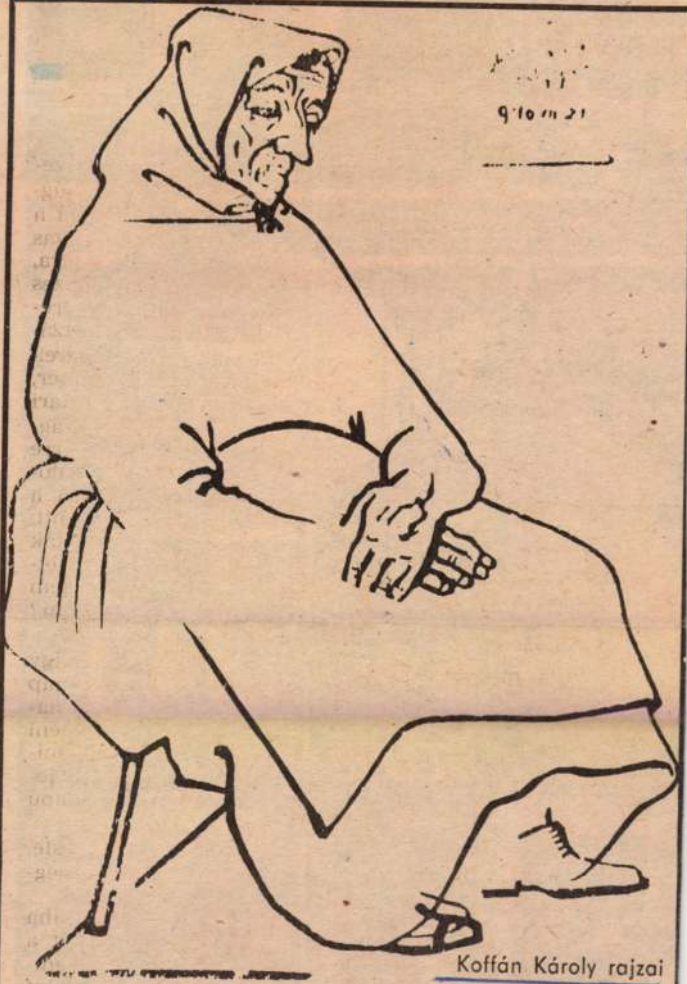

Koffán Károly rajzai

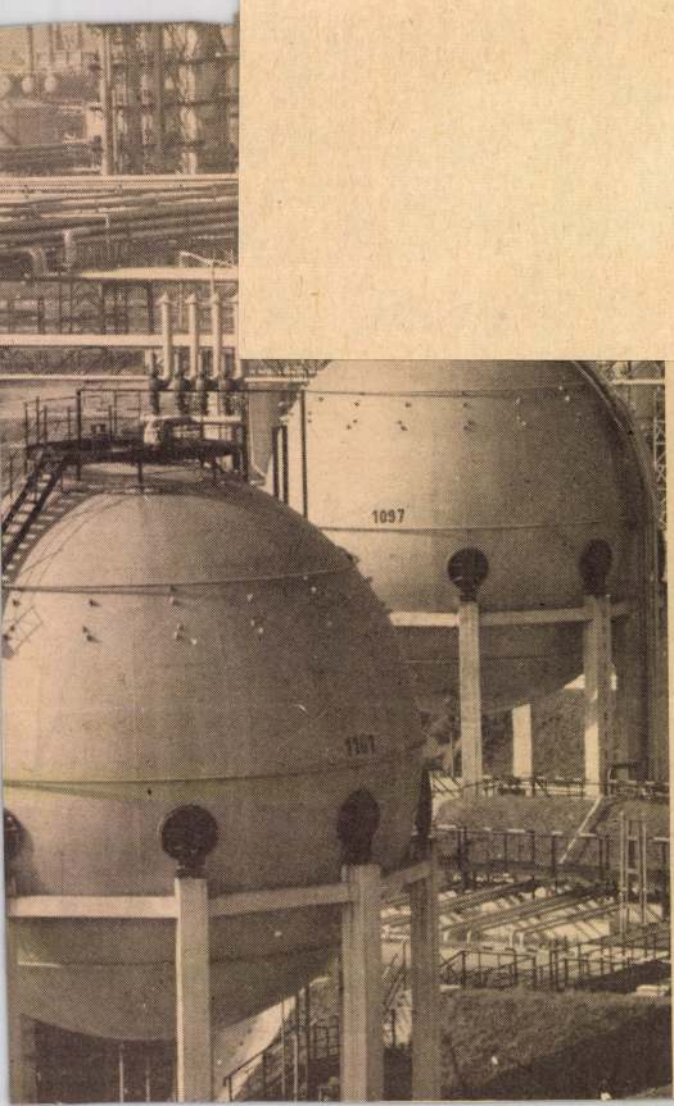
1097
1107

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-786

Koffán Károly,
grafikusművész

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1980 JUN 22

1021

1980. június

Koffán Károly grafikája

nem fenér nolto

a kétmillió?

osztályhoz a „háttér" nem volt meg, ismert, hogy ma is csak vaságyak vannak a szobákban, a vízellátás a Diabáz-barlang forrásának függvénye stb.

Ami viszont a jelenlegi gazda eddigi gondoskodását igazolja; amióta a turistaházat átvették, többet költöttek a körülmények javítására, mint némelyik egri, belvárosi éttermükre, szállodájukra.

Mecs Imre igazgatóhelyettes mondja:

— Bánkúton általában az év minden szakában teltház van, de a legkeresettebbek a turistaház szobái télen, a havas hónapokban. Egerből nehezebb az élelmiszer-utánpótlás, miután kiesik a közelebb lévő, könnyebben elérhető kirándulóhelyek köréből (Felsőtárkány, Síkfőkút), a turisták közül is jóval kevesebben érkeznek Hevesből, mint Borsodból. Nem is szólva arról, hogy hétvégeken a Bánkútra látogatók fele távolabbi megyékből „zarándokol" ide: azok, akik Észak-Magyarország területét járva úgy érzik: nem mehetnek vissza az Alföldre, a Dunántúlra úgy, hogy a Bükk egyik ékességét ne lás-

Gyarapod

Villan

Az ég felé nyújtózó kar csú villanyoszlopok ner jelentenek szokatlan lát ványt, hiszen a villamo energiát szállító távvezeték hálózat átszövi az egés országot. Energiarendsze rünk egyik legújabb léte sítménye, a 750 kilovolto távvezeték sem igen tűnil ki a többi közül, s a be ruházás „terméke", a biz tonságos villamosenergia ellátás sem okoz különö sebb feltűnést, hiszen villanyáramnak sohase akkor tulajdonítunk jelen tőséget, amikor van — d akkor igen, amikor nincs

Holott ez a létesítmén igazán megérdemli a figyel me', két okból is. Az egyik maga a távvezeték, amel kimagasló műszaki létesít mény, s ráadásul meglehe tősen ritka. A világon ed dig mindössze három ilye nagyfeszültségű távvezeté ket építettek, s Európában pedig csak egyet, a szov

1021

Koffán Károly
Grafikusművész

1980. május 2o. Kossuth 18,3o Vgné

EstiMagazin

- Grafikus, fényképész, ormitológus! A kiállitáslátogatók már ebből a felsorolásból is bizonyára kitalálták, hogy Koffán Károlyról van szó. Az életművét bemutató kiállitás nyilt ma aNemzeti Galériában. A művésszel beszélget Szatmári Ilona.

- Koffán Károly nagyon ritkán állit ki. Életmü kiállitását most láthatjuk a Magyar Nemzeti Galéria D-épületének 3. emeletén. Az ember belép az ajtón, ésrögtön zavarba kerül. Nemxtudja, a rajzmüvészt, agrafikust, a szobrászt, vagy esetleg a fotómüvészt, vagy talán az ormitológust tisztelje, csodálja-e jobban? Hiszen itt most négy teremben sokminden látható. Ez a nagy magyar müvész most 7o esztendős. Elete első kiállitása még 1933-ban volt. Müvei közül mit mutatna be a legszivesebben?

- Hát amennyire belehet mutatni szavakkal,

- Nehéz, nagyon nehéz!

- Akkor legegyszerübb lenne a faragásaimról beszélni.

- Ezek tulajdonképpen sétabotoknak néznek ki, de nem azok természetesen.

- Álcázott sétabotok, ha ugytetszik. Elveszitettem a kirándulóbotomat,

- Mikor?

-1974-ben, éskellett hirtelen botot készíteni magamnak. Otthon két nyersbotom volt, és azokat gyorsan megfaragtam. Itt láthatók azok is.

- Madárfotózás közben?

- Mondjuk , igen. Leszurtam a kocsi mellé. Nagyon hálás lennék annak, aki visszahozná! Csillebércen történt ez, és egy Pobjedás vitte el, kapna egy faragott botot, esetleg őt magát, vagy unokáját, vagy anyósát is megfaragnám. Ha nem veszitem el, soha nem faragtam volna. Ez biztos!

- Itt a botok markolata tulajdonképpen fej, gótikus és reneszánsz fejek. Lehet látni gazdag embert, öregasszonyt, szépasszonyt, fiatalkirályokat, koldusokat és a halált is.

- Somfából készültek. Michel Angelo is ott van köztük,

- Igen,igen, láttam.

- Jó kemény bütyökből faragtam, majdnem beletörött a bicskám, de végülis sikerült. Ezeket a botokat én élőben nevelem már kint a hegyekben, megvagdosom a számukat, mindenféle módon. Evek során kiforrják magukat, és akkor mindenféle girlandok, bevágások, bütykök keletkeznek. A pásztoroknak ősi módszere ez.

- Olyan sokat tud a botokról, a fáról, mint a madarakról. Ha valaki netán nem tudná, Koffán Károly európai hirü, sőt világhirü madárfotósunk.

- Hát nem annyira madárfotós vagyok, mint madarász, vagyis ormitológus. Tulajdonképpen élettem legnagyobbélménye és talán alkotása is lehet, ha sikerül az eddigi megyzeteimet megfelelően feldolgoznom, és nagyon szeretek portrékat készíteni, a magam módján természetesen. De,

amikor más jut eszembe, akkor mást csinálok. Mindig az a fontos, nekem, amit éppen csinálok. A leges legfontosabb.

KOFFÁN KÁROLY

Népszava 1980. VI. 27

KIÁLLÍTÁSI KALAUZ

Koffán Károly grafikai életműve a Nemzeti Galériában

200 rajz, monotypia és metszet — számszerűségét tekintve mindössze ennyi a 71 esztendős Koffán Károly grafikai életműve, amelyet hosszú évek, sőt, évtizedek után először láthatunk összegyűjtve nemzeti képtárunk jóvoltából. Gigantomániás korunkban, ahol lassanként már a művészi munkálkodás értéke is röffel méretik, sokak szemében bizonnyal kevésnek tűnik ez a szám, ám, ha arra gondolunk, hogy a művészet voltaképpen minőségi kérdés, be kell látnunk, hogy adott esetben valaki akár két tucat művel is ott lehet az élvonalban. Aki a tartalom, a mondanivaló felől közeledik Koffán Károly grafikáihoz, annak bizony *monumentálisnak* tetszik ez a mennyiségre kicsiny oeuvre, mert keretében olyan teljessége jelenik meg háborúkkal vert és forradalmakkal áldott századunknak, ami párját ritkítja a magyar grafikában. Azt sem lenyegtelen persze tudni, hogy Koffán Károlynak a grafika csupán az *egyik* (igaz, talán a legfontosabbik) megnyilatkozási területe, mert személyében egy polihisztor-egyéniséggel állunk szemben, aki a legkülönfélébb utakon, fényképészként, ornitológusként, pedagógusként is kutatja a világot. *„Sok műfajú tehetség, elmélyülten gondolkodó elme, éles szemű megfigyelő, hangulatokra érzékeny kedély, lélektani rejtélyekkel veszódő intellektus"* — írja róla találóan egy régebbi írásában Pogány Ö. Gábor, rámutatva egyúttal mindazokra az erényekre is, amelyek a mester grafikai kultúráját jellemzik.

Ha e grafika indítékait és alapszándékait keressük, akkor a két világháború közének szociális jellegű művészeti törekvéseihez kell visszatérnünk, amely éles, kritikai kontúrral jelenik meg Derkovits Gyula és Dési Huber István művészetében, romantikus-nosztalgikus ízekkel keveredve az alföldi festőknél, s az illanó szépség, az esztétikum fátylába burkolva a nagybányai tradíciókat folytató Gresham-kör munkásságában. Úgy véljük, hogy Koffán Károly, aki Rudnay növendékeként végezte tanulmányait, s társadalmi helyzete szerint a középosztályhoz, világnézetét illetően viszont a progresszív erőkhöz tartozott, *mindhárom forrásból* merített, amikor a harmincas évek végén — nem utolsósorban párizsi élményei hatására — kimunkálta azt az érdeklődésében hétköznapias, szellemiségében közösségi, megjelenésében pedig páratlanul egyszerű és tömör grafikai koncepcióit, amely a való világ jelenségeinek *kendőzetlen feltárását és higgadt értelmezését* tűzte ki céljául. Koffán sosem lázított Derkovits módjára, de nem rajzolta idillikusnak sem az életet, mint a kurzus művészei, amit adott, az szigorú és pontos látletet, afféle szubjektív grafikai szociográfia volt inkább, mely egyidejűleg tükrözte a kor nyugtalanító feszültségeit és elementáris harmóniavágyát. Kétségtelenül tisztázni, rendezni kívánta a dolgokat, ezért is foglalta össze a *De profundis* (A mélységből) 32 lapjában mindazt, amit a háború előtti Európában nyomasztónak érzett, ugyanakkor azonban bensőséggel élte és szerette is az életet, amely még így, ellentmondásosan is oly sok

Tanácskozók (a De Profundis-sorozatból)

értéket és szépséget tudott számára felkínálni.

A koffáni művészet talán legnagyobb csodája, hogy ezek az összetett, esetenként filozófiai mélységű mondanivalók meglepően szerény, *mondhatni, banális témák* kapcsán vannak felvetve, hisz a rajzokon, ha szorosan körülírjuk tárgyukat, gyermeküket babusgató anyákat, olvasó és étkező munkásokat, hegedülő és rajzolgató gyermekeket, pincegádorban összehajló tanácskozókat, aztán csendéleteket, madarakat, ökölbe szoruló vagy szelíden kisimuló tenyereket látunk. Ám, ahogy ezek a tollrajzok, fa- és rézmetszetek, monotypiák meg vannak csinálva, abban annyi tudás, felelősség, lelkiismeret, indulat és érzelem sűrűsödik, hogy minden ábrázolás mélyebb, *szimbólikus értelmet* nyer, konkrét tárgyánál többet, mást, teljesebbet és igazabbat mutat. *Nemcsak a valót, de annak „égi mását" is.*

Talán ezért is kell sajnálnunk, hogy egy rövidke fellángolástól eltekintve, Koffán Károly az ötvenes évek óta gyakorlatilag felhagyott a rajzolással, s másutt, másban keresi az önkifejezés lehetőségeit. Tanított a főiskolán, fotózott műtárgyakat, madarakat és embereket, tudományos dolgozatokat írt hazai és külföldi szaklapok számára, és — amint azt 29 pompásan faragott somfabot is mutatja —, az emberi arc plasztikai megjelenítésével kísérletezett. Mégsem mondanánk, hogy grafikai oeuvre-je félbehagyott kísérlet, torzó, afféle ifjúkori, később megbánt elhatározás terméke lenne. Nem, erről szó sincs. Ez az oeuvre teljes és egész, mert Koffán a *végére járt benne a dolgoknak*, mint ahogy — tudjuk —, a végére fog járni azokon a területeken is, amelyek kedvéért nem félbehagyta, hanem *abbahagyta* a rajzolást.

Tasnádi Attila

Kiküldött tudósítónk jelenti

Minden szerdán —

Nevek és címek. Címek és nevek. Egyik, másik név azonnal beindítja a gondolatok, a filmélmények, a képzettársítások láncolatát. A másik — hiába olvasom el ötször, hatszor — önmagában nem mond semmit.

Mesél a bécsi erdő

Miou-Miou. No lám csak, a franciák *„huncut kis nője"* ezúttal komoly szerepben jelentkezik, mégpedig *Yves Boisset* versenyfilmjében, a *Zsarunőben.* Aztán itt van *Al Pacino*, a kicsit *„jobb kiadású Dustin Hoffman"*, akit majd *Norman Jewison És igazságot mindenkinek című* versenyfilmjében láthatunk. (Rémlik, Al Pacinót éppen ezért az alakításáért felterjesztették az Oscar-díjra is.) *Maximilian Schell* — És a *Mesél a bécsi erdő?* úgy tűnik, a nyugatnémet filmművészet zabolátlan egyénisége előre gondolt a „háttérre". Vagy legalábbis e sorok írója úgy véli, hogy *Ödön von Horváth* hősei (az első háborúból itt felejtett ezredes, a bárói rangú kuplerosné, a bababoltos és a szegény kicsi Marianne) „jól mutatnak majd" az ódon illatú házacskák, az Osztrák—Magyar Monarchia hangulatát, a békebeli-békét idéző Colonád háttere előtt...

Világcégek és világsztárok

Mert az idei (számszerint 22-ik) *Karlovy Vary-i* filmfesztivál előzetes programját böngészem. A lista, az összeállítás még hevenyészett. Sok a kipontozott rész, a kérdőjel. De annyi már bizonyos, hogy a ma este nyíló fesztivál — híven jelmondatához, az *„emberi kapcsolatokért, és a békéért"* — átfogó képet kíván adni a filmművészet jelenlegi helyzetéről, a legújabb irányzatokról, tartalmi és stiláris felfedezésekről. Mert a hivatalos versenyprogramban, a különböző sorozatok, kereskedelmi vetítések áradatában megtalálhatjuk a világcégek világhírű sztárjait éppúgy, mint a „hátrányos helyzetű kis filmgyárak kevéssé ismert rendezőit, színészeit is.

Nevek és címek. Egyik-másik név azonnal beindítja a gondolatok, a filmélmények, képzettár-

...ethlen Gábor ...ordulóján

...kozata

...ber 7-én koszorúzási ünnepséget tartunk Budapesten, Bethlen Gábor szobránál, a Millenniumi Emlékműnél. Ezt követően Bethlen korát és életművét bemutató kiállítás nyílik a Hadtörténeti Intézet és Múzeum, a Magyar Nemzeti Múzeum, az Országos Levéltár és a Széchenyi Könyvtár rendezésében.

Október 8-án és 9-én nemzetközi tudományos konferencia lesz Debrecenben. Október 10-én pedig Hódmezővásárhely lesz a színhelye az országos jellegű kulturális megemlékezésnek.

...ások, ...evezések

...megbízták az igazgatói teendők ellátásával. **Dr. Csorba Sándor** a gyermekklinikára kapott egyetemi tanári kinevezést.

A miniszter a Szegedi Orvostudományi Egyetemen **dr. Kovács Kálmán** egyetemi tanárt megbízta az Orvosi Vegytani Intézet igazgatói teendőinek ellátásával.

Az Orvostovábbképző Intézetben egyetemi tanárrá nevezték ki **dr. Dóbiás György**ot (Klinikai és Kísérleti Orvosi Laboratóriumi Intézet), **dr. Gyenes György**ot (Klinikai Onkológiai Tanszék), **dr. Kékes Edé**t (2-es számú Belgyógyászati Klinika), **dr. Sas Gézát,** (1-es számú Belgyógyászati Klinika) és **dr. Virágh Szabolcsot** (Kórbonctani és Kórszövettani Intézet).

...ilógép Budaörsön

...i kereskedelmi Egyesülés képviselői rendeztek — számos jó tulajdonságáról tett bizonyságot ez a kis repülőgép. Nem kell hozzá hosszú fel- és leszállópálya, mozgékony, 300 kilométer óránkénti sebességre képes. Kiválóan lát el olyan feladatokat, mint könnyebb áruk szállítását, betegek gyors kórházba juttatását.

Az Aviaexport eddig 4 ezer különböző típusú repülőgépet és helikoptert exportált a világ 55 országába. Egyik legrégibb partnerük a Malév. A Jak—18T-ből eddig zömmel a szovjet légitársaság számára gyártottak gépeket. **E.**

KÖZÉLET

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága táviratban köszöntötte Jesus Fariát, a Venezuelai Kommunista Párt főtitkárát 70. születésnapja alkalmából.

V. V. Giri, volt Indiai Köztársasági elnök elhunyta alkalmából Losonczi Pál, az Elnöki Tanács elnöke táviratban fejezte ki részvétét Sandzsiva Reddi köztársasági elnöknek.

Benke Valéria köszöntése

Benke Valériát, az MSZMP Politikai Bizottságának tagját, a Társadalmi Szemle szerkesztő bizottságának elnökét több évtizedes munkásmozgalmi tevékenységének és a szocialista társadalom építésében szerzett kiemelkedő érdemeinek elismeréseként — hatvanadik születésnapja alkalmából — az Elnöki Tanács a *Magyar Népköztársaság Érdemrendjével* tüntette ki.

A kitüntetést csütörtökön a Parlamentben *Losonczi Pál,* az Elnöki Tanács elnöke adta át. Jelen volt *Kádár János,* az MSZMP Központi Bizottságának első titkára, valamint *Németh Károly* és *Óvári Miklós,* az MSZMP Politikai Bizottságának tagjai, a Központi Bizottság titkárai.

A kitüntetés átadása után az MSZMP Politikai Bizottsága Benke Valéria tiszteletére ebédet adott, amelyen részt vettek a Politikai Bizottság tagjai, *Brutyó János,* a Központi Ellenőrző Bizottság elnöke és *Gyenes András,* a Központi Bizottság titkára. A Központi Bizottság nevében Kádár János köszöntötte Benke Valériát.

Uruguayi emigránsok sajtótájékoztatója Budapesten

Ma hét éve annak, hogy *Uruguay legreakciósabb körei az Egyesült Államok segítségével katonai államcsínyt hajtottak végre,* s megkezdődött az ország munkásmozgalmának, demokratikus erőinek kegyetlen elnyomása. A diktatúra népellenes terrorjáról, a demokratikus átalakításért folytatott küzdelemről tájékoztatták az újságírókat csütörtökön, a Magyar Sajtó Házában, a hazánkban tartózkodó uruguayi emigránsok képviselői.

Daniel Manana, a Magyarországon élő uruguayi menekültek képviselője elmondotta: az államcsíny után eddig *több mint száz személy meggyilkolása* vált ismertté, s ugyancsak százan szerepelnek az eltűntek listáján.

A sajtótájékoztatón *Rosa Valino Bleier* asszony beszélt férjének, az uruguayi munkásmozgalom kiemelkedő harcosának megpróbáltatásairól. Eduardo Bleiert, az Uruguayi KP Központi Bizottságának tagját — több száz más hazafival együtt — 1975 októberében hurcolták el a diktatúra katonái. Nemrégiben az ENSZ emberi jogok bizottságához fordultak, a testület elé tárva Eduardo Bleier fogvatartásának bizonyítékait, és segítséget kérve sorsának kiderítéséhez.

Talajkataszter — építőknek

A geológia történetében az elmúlt évtizedben nyitottak új fejezetet *környezetföldtan* címmel. Örvendetes módon eredményeit ma már a népgazdaság egyre több ága hasznosítja. Az építőipar például minden nagyobb beruházás előtt kikéri a geológusok véleményét. A Központi Földtani Hivatal, amely a környezetföldtan országos munkáját irányítja, elkészítette azt a katasztert — gyűjteményt —, amely az ország összes felszínmozgással fenyegető területeit írja le. Ez a munka lehetőséget teremtett az építőiparnak arra, hogy már a tervezéskor megállapítsák, vajon az adott helyen számolni kell-e, és ha igen, milyen mértékben — a talaj megcsúszásával.

Napirenden a magyar—francia kereskedelem

Mit veszünk és mit adunk? — Kevés kooperáció Javuló mérleg

Ha a magyar—francia kereskedelemről esik szó, sokan a francia kölnire, konyakra, s a divatcikkekre gondolnak. Valójában — tavaly — a Magyarországra került francia áruknak mindössze 3 százaléka tartozott az élelmiszeripari termékek közé, és 6 százaléka a fogyasztási cikkek körébe. *Behozatalunk nagyobb része anyagokból, alkatrészekből, illetve gépekből áll.*

A magyar kivitel árulistája viszont arról tanúskodik, hogy a *Franciaországba kerülő magyar áruk értékének 42 százaléka fogyasztási cikk, 28 százaléka pedig mezőgazdasági-élelmiszeripari termék.* Az előbbi kategóriába tartoznak a Lehel hűtőszekrények, az izzólámpák, a szőrmék, a sportcikkek; például a Pálma gumimatrac. A mezőgazdasági és élelmiszeripari árucsoportban pedig olyan termékeket találhatunk, mint a marha- és sertéshús, vagy az élő juhot. Sok francia háziasszony vásárol magyar libamájat, vadhúst, ha ínyencségekkel akar kedveskedni vendégeinek.

Bizonyára a mostani tárgyalásokon is szóbakerül, hogy a két ország vállalatai között *a kooperációs kapcsolatok* elég szerények. Néhány jó példa ugyan van. A francia Saviem autóbuszgyár az Ikarussal közösen szállít járműveket Irakba, az Adidas-cég pedig a Tisza Cipőgyárral folytat gyümölcsöző együttműködést. Ennek egyik eredménye, hogy a Tisza Cipőgyár korszerű terméket gyárt, ami nem kevés devizát hoz, és a hazai választékot is bővíti.

Az építőiparban már jól ismerik a Poclain-típusú útépítő gépeket, amelyeknek importját kooperációs kapcsolat váltotta fel, így a francia gépek ellenértékének egy részét útépítő berendezések alkatrészeivel egyenlítik ki. S hogy a mezőgazdasági gépgyártás területéről is hozzunk egy példát: a francia Hesston-cég takarmánybetakarítókat szállít Magyarországra, a MEZŐGÉP Tröszt pedig különböző adaptereket exportál Franciaországba.

Tavaly egyébként a magyar kivitel 4,8 milliárd forint volt, a behozatal viszont ennél 2 milliárd forinttal több. *A deficit jóval kisebb, mint 1978-ban,* amikor 3 milliárd forinttal több árut hoztunk be Franciaországból, mint amennyit eladtunk.

A két ország külkereskedelmi minisztere valószínűleg nem elégedett azzal a pozícióval, amelyet Magyarország elfoglal Franciaország külkereskedelmében és fordítva. A számok ugyanis azt mutatják, hogy a magyar áruk részesedése a francia bevitelben 0,15 százalék, míg a francia áruk részesedése a magyar importban 2,2 százalék.

E. P.

Koffán Károly, grafikus

ÉLETMŰ

KOFFÁN KÁROLY KIÁLLÍTÁSA A NEMZETI GALÉRIÁBAN

Azért kellett ez a kiállítás, hogy végre mindenki lássa azt, ami tudnivaló: *Koffán Károly teljes* grafikai életművet csinált a magyar művészetek történetében. Hogy végképp nevetségesnek bizonyuljon tehát minden Koffán körüli sopánkodás azért, mert 1949-től nem állított ki, sőt nem állított elő grafikákat, mert 1949 előtt és után túlságosan érdekelték a madarak és a madárfotók, mert mestergrafikusokat nevelt, ahelyett, hogy a saját mestergrafikáját nevelte volna tovább; mert somfát faragott, madárértekezést írt, művésztársakat fényképezett és barangolt az utóbbi húsz-harminc esztendőben. S azért is kellett a kiállítás, hogy végképp bosszantónak bizonyuljon minden Koffán-mítosz. Arról, hogy abbahagyta, hogy ornitológus lett, hogy a pedagógia mártírja, hogy rajzolhatna, de nem akar, hogy akar, de képtelen és így tovább és így tovább — a rokonszenvező legendagyártás éppúgy kezdte elfedni a történeti tényeket, mint a sanda sajnálkozás.

A történeti-esztétikai tény pedig egyszerű és kikezdhetetlen a *Nemzeti Galéria* tanúsága szerint. Az 1909-ben született, 1928—1933 között főiskolás, 1934-től 1939-ig Párizs-lakó Koffán Károly a modern magyar grafika nagy és teljes fejezetét alkotta meg, körülbelül a 49-et megelőző bő tíz esztendőben — ez a legfontosabb mondanivalója számomra a több teremnyi kiállításnak. Var tanulság több is, de elfelejteni ezt, a feledés helyett elmélyülésre kötelezőt szokták — néhány művészettörténeti szakmunka néhány mondatát nem számítva. Holott, ha a Koffán-fejezet teljes, ha a látnivalóan életműre elegendő mennyiségű és minőségű rajz, fametszet, linóleum, rézkarc és monotípia felér többször tíz esztendős munkássággal, akkor ennek a munkásságnak szakaszai is vannak, tendenciái is lehetnek, ciklusai is keresendők. A bejárat mellett az az 1931-es *A legrégibb rajz* ugyan olyan látszatot kelt, mintha a csorgó bajszú, borostás gondot izgatott fölénnyel, azonosuló tusbiztonsággal demonstráló Koffán, a humanista és erős grafikus, a plebejusindulatú intellektus „készen volna" már huszonkét évesen is, de ezt az első telitalálatot még szép fejlődési szakaszok követik a falakon és az 1930-as évtizedben.

A szép fejlődési szakaszok pedig művészettörténeti segítséget adnak a magyar harmincas-negyvenes évek nagyszerű grafikájának általánosabb megértéséhez is. A Koffán-fejezet ugyanis nem magányos fejezet ebben a históriában. A mindmáig megíratlan, de tényszerű história azt tanítja, hogy minálunk teljes, nagyon erős grafikussereg készült már úgy a müncheni egyezmény vagy a Darányi-program, a zsidótörvények és Imrédy-kormányok idejétől — plebejus azonosulással, aktív keresztény humanizmussal, szocialista humanizmussal és nagy tehetséggel. Készültek a minden bizonnyal számukra sem tisztázott jövendőre egy mindjobban tisztázott szellemi-művészi ellenzékiséggel. Nemcsak a messze látó kritikus Kállai Ernő negyvenkettes, híres Magyar Csillag-beli cikke figyelmeztet arra, hogy művészettörténetté kellene végre írni ennek a nagyjából 1910 körül született, feltétlenül antifasiszta, s később feltétlenül meghatározó művészgenerációnak a históriáját, nem csupán Szalay Lajos, Lőrincz Gyula bátor-szép rajzkönyvei, Koffán *De Profundis* metszeteskönyve korjelenség: mellettük és körülöttük kevésbé feldolgozott, ismert munkák várnak még örökségi számbavételre.

Annak a sokáig nem halasztható művészettörténetnek pedig nemcsak azt kell majd megírnia, hogy a Koffán-generáció legtehetségesebbjei vonzalmaikban is, erőben is tudva-öntudatlanul folytatták egy sötétség felé folytatódó korban a derkovitsi, Dési Huber-i grafikát, anélkül, hogy a proletár mesterek osztályharcosságát vállalni tudták volna, s anélkül hogy a proletár mesterek grafikai teljességéhez méltatlanok lettek volna. Mert — alighanem ilyesféle következtetésre jutna a műtörténeti összegzés — ez a magára maradt művészet természetesen nem reflektált művészi tudatossággal a müncheni egyezményre, a zsidótörvényre, a Darányi-programra, de élettel azonosuló, tragikusan humanista figuratív grafikájában ott feszült mindaz, ami emezekkel ellentétes.

Koffán életműve, a mostani Koffán-kiállítás, mint említettem, az erős művek adalékaival szolgál a felismeréshez. Egy 1936-os, kegyetlenül tárgyszerű, enyhén groteszk hidegtű-*Önarckép* még jelzi ennek a törekvésnek a logikus érdeklődését az éppen szerteszórt német-weimari, a Grosz-i, Dix-i grafika iránt, egy 1940-ben tisztán komponált fametszet-önportrében még felismerhető egy pillanatra Kollwitz vagy Masereel fametszet-iránymutatása, de *A millenniumi emlék* egy esztendővel későbbi lapján a Szőnyi meghonosította rézkarcatmoszférából már tisztán és jó ízzel szólal ki a nyüzsgő mellékfigurák mindennapköltészete. Az a megejtően vaskos realitás, aminek szellemi rokonait hamarabb és pontosabban találjuk meg a kor magyar irodalmában, mint az egyetemes művészetben, Gelléri novellahőseiben, Illyés helyzetversalakjaiban sokkal inkább, mint a grafikai párhuzamokban. S ez, a realitást láttató, a nem költői valóság költőiségét is érző, a szép lírával nyugtalanító művészi teljesség teszi monumentális grafikussá az apró képeket metsző fiatal Koffánt. A *De Profundis* Párizsban elkezdett, könyvként Budapesten 40 esztendeje kiadott miniatűr kompozícióit éppen azért tudnak hitellel *kiáltani a mélyből*, mert az égvilágon semmi közük immár sem Masereel epikus metszeteihez, sem máshoz. Mert a homloktörlő meggyötörtek, az esti fényben jövőt várók, a boltív alatt utolsó vacsorázók és tünékeny hegedűsök sora oly fájdalmasan valóságos és költői, hogy egyebet sem kell cselekedniük, mint megjelenniük, gesztikulálás, mimika, sőt konkrétan megfogalmazható tematika nélkül.

Metszet a De Profundis ciklusból (1934—39)

Még egy irodalmi párhuzam kritikusi mankó gyanánt. Radnóti nagy verseiben minden jelképesség nélkül megjelennek a tárgyak és a szituációk, s attól, hogy gyöngéden megjelennek, fájnak. Megközelítően így fájnak és tiltakoznak a tiszta tények Koffán világháborús grafikájában.

Érdekességgel és drámával, a durva valóság tökéletes artisztikumával azonban 1945-től teljes a koffáni életmű. Ezt a korszakát ismerik, reprodukálják talán a leggyakrabban s okkal: ezeken a gorombán sraffozott, gorombán monumentális tusrajzokon vált az érett és humanizmusnak elkötelezett mestergrafika a szó teljesség-értelmében, lényeg-értelmében realizmussá. Az *Etvágy* történelmi dimenziójú állati éhezést és monumentálisan emberi, vaskos élni akarást sűrítő húsz centiméteres papírlapemlékműve, a *Visszaemlékezés* kötömb-bizonyosságú ziláltsága, az október 9-i dátummal jegyzett *Önarckép* üvöltő torzsága és kalligráfia-bravúrja más-más képességét mutatja ennek a mindent tudó és mindent értő-érző, mély rajzművészetnek. Tudósítás-frisseségűek és monumentum-érvényűek ezek a lapok, olykor nem titkolva, máskor nem jelezve; jobbára mind önarcmások, amelyekben valóban osztálysúllyal és nemzeti érvényű hitellel szólal meg a történelem, a magyar 1945 — a remekművek magasságában.

Az ekkor még ugyancsak igen aktív grafikus generációtársak munkáin kívül azokkal a festő- és szobrásztörekvésekkel azonos ekkor, a negyvenes évek második felében Koffán alkotása, amely törekvések negyvennyolcban majd a *Közösségi művészet felé* című vállalkozásban és kiállításban találkoznak, s amelyek spontán és egyenes úton haladhattak volna 1949 után egy társadalmilág és művészileg hiteles új magyar szocialista képzőművészet felé. Nem kell legendát kedvelő szépléleknek lenni hát ahhoz, hogy megfogalmazzuk a történelmietlen kérdést: mi történik, ha 1949 után Koffán grafikustanári alkotásán — a Kondor-generáción — kívül grafikai alkotásaival is jelen marad. Magam is szívesen megkérdezném erről Koffán Károlyt, de tartok tőle, hogy nem válaszolna, s tartok tőle, hogy ha válaszolna is, nem találnám a választ vagy művészetpolitikailag, vagy alkotáslélektani szempontból, vagy történelmi igénnyel mérve teljesnek, mindent megértetőnek. Maradjunk hát a nagyon is történelmi tényeknél, annál, hogy Koffán 1949-től nem komponált, nem állított ki.

Sez után még akart, tudott pedagógus, ornitológus, fotóművész és személyiség — s mindegyikben kiváló! — maradni. Lehet ez a grafikatörténészek számára sovány vigasz, a pedagógia, az ornitológia, a fotóművészet kutatói másként vélekednek. Magam, ha valamit, művészportréit, fróportréit, impozáns fotógáléráját nagyon hiányolom erről a kiállításról. Olyannyira, hogy vitatom a „gyűjteményes" megjelölést a katalóguson és a plakáton. Igaz, tizennégy esztendeje éppen a Nemzeti Galéria mutatta be *Társak és kortársak* címen a portrékat de ez korántsem indok arra, hogy az életműnek ez a nem kevésbé súlyos, tömör szakasza most csupán üveg alá dugott könyv formájában legyen jelen. Meggyőződésem (s ezt nálam mértékadóbb meggyőződések is bizonyítják), hogy Koffán Károly nagy fotós. És ha kiállította — bölcsen tette, hogy kiállította — eredeti és bravúrral teli somfabotjait, ezeket a szintén mestertudással és szenvedéllyel megfaragott hüvelyknyi gótikus oltárszobrocskákat — ott volna a helye klasszikus fotóportréinak is.

Valahol az utolsó terem környékén, ahol a késői és megrendítő *Kezek* című rajzsorozat található. Mert a káprázatosan sokféle és sokfelé rendkívülit teljesítő Koffán Károlyból kettő ma már nyilván a művészettörténet felségterületének integráns része: a grafikus Koffán és a fotóművész Koffán *együtt* kerek, egész életműve.

Rózsa Gyula

sül ki
Azót
eszemt
kor v
dolgot
Lass
szeiötte
sakk
Ami
tartom
ren sz
az idő
Analfa
gők v
mosak
Olyano
táblát
nekik
fordul
játékos
rok kl
landć

IDŐZAV

Mind... ...ben utalom a pénzre játszókat. Nagymenők, a legtöbbje megtehetősen játszik, na de az szégyen, amit csinálnak! Bírják ha sokan állnak körülöttük, ha az érdeklődők fogadásokat kötnek. A kibicek között persze ott vannak a haveriaik, megjátsszák az idegent és ők is fogadnak. A játékos megkapja a drótot, milyenek a tétek és képes elveszteni az agyonnyert partit, ha úgy kifizetődőbb.

Szóval az én Dezső barátommal két éve jöttem össze a sakk jóvoltából. Ültem a tér sarkában a padon, hónom alatt a tábla, és vártam, hátha jön valaki. A tér másik felén négy pad körül is dongtak az érdeklődők, örültem, hogy azokhoz semmi közöm. Akkor jött Dezső.

Jött azt mondtam? Hát, inkább csak imbolygott. Sovány volt, majdnem átlátszó. Később tudtam meg tőle, hogy nemrég kelt föl a betegágyból. Üzemi balesete volt. Emberek lettek rosszul valami aknában, ő utánuk mászott és kihuzkodta őket. Az aknában gáz volt, sokat talált szívni belőle. Az orvostudomány rendbe hozta némileg, de annyira nem, hogy dolgozni is bírhasson. Leszázalékolták. Kapott persze életmentő kitüntetést és annyiban is elismerték az érdemét, hogy teljes pénzzel nyugdíjazták.

Tulajdonképpen összepasszoltunk, mert ami engem illet, magam is idő előtt kénytelenedtem nyugdíjba leszázalékolással. Buga esett a lábamra, össze is törte, meg is égette. Amit a kórház után a magamének mondhattam a bal lábamból, az bizony nem sok. Máma már nem busongok emiatt, így van hát így van. Bottal járok és amúgy semmi bajom nincs. Szegény feleségem nyugodjon az mindig hiányzik. Az a fél lábfej az már semmi.

Mondom Dezső jött, nézelődött, megállt. Én ismerem már az én embereimet, kérdezem, volna-e kedve egy partihoz. Volt neki. Bemutatkoztunk, lábunk közé vettük a padot, dugtunk övé lett a fehér. Közben említette, hogy ő pénzben sose játszik, helyes, helyes, ezért külön becsülöm.

Akkor délután öt partit játszottunk. Hármat megnyertem, egyet döntetlenre adtunk, egyet ő nyert. Nem figyeltem...

Két parti között beszélgettünk is pár szót, kínáltam cigarettával, köszönte, a dohányról lemondott, lemondott másról is, hiába, ilyen az élet, baleset, gáz, minden..

Megegyeztünk, hogy másnap, ha az idő engedi, újból találkozunk. Az idő engedte. És mire észrevettük magunkat, már kész volt közöttünk a barátság.

Elmesélte, hogy vidékről származik, valahonnan Göcsejből, fiatalabb korában béres volt, aztán fölkerült az iparba, Pestre. Azt a beszéde is elárulta, hogy vidéki eredet. Meglett ember sok mindentől szabadulhat, egyik-másik szokásától is, de a tájszólásától aligha. Ha például ügyesen becserkésztem és lenyertem valamelyik figuráját, elkeresztette a szemét, és azt mondta: ajje! Vagy ha már nem volt több lépése, legyintett, és azt mondta: megénn ...ket a királom...

pet egy kislánynak, satöbbi, satöbbi — a szituáció ismert. Azt a lányt nagyon szerette és viszont, a dologból mégse lett semmi. Nagy volt abban az időben a mozgás, ő is elég hirtelen hagyta ott a falut, mire megállapodott, a lány elkelt, ő meg csak az emlékét melengette magában, előbb mint sebet, utóbb mint valami szép álom melegét.

Ezen elvitatkozgattunk egyszer. Szép, szép, de minden ügyet le kell zárni. Ő ezt el is ismerte, de magára nézve fenntartotta a saját álláspontját. Ráhagytam. És azért külön becsültem, amiért nem kérdezett vissza. Hogy hát akkor te miért nem házasodtál újra. Mármint én. Ezért, mondom, külön becsültem.

Mindent összeadva szerencsésnek mondható ránk nézve az a nap, amikor olyan nagyon megnézte a hónom alatt a táblát.

Na de ami most nemrég történt!

Szép késő nyári délután volt. A nap eléggé igyekezett, de fújt egy kis szél is, annyi csak amennyi elég, hogy ne legyen túl nagy a meleg. Lovagoltuk a padot Dezsővel a téren, közöttünk a sakktábla. A szomszéd padon egy alkalmi rakodó valami viccet mesélt a kollégájának az ajatollahról, ajapihe, mit tudom én, akkorát nevettek, hogy örömükben muszáj volt nekik megcélozni az italboltot.

Az ötödik vagy talán hatodik partit játszottuk. A megnyitáson voltunk túl, a tenda még nem alakult ki. Éppen a huszáromat próbáltam beiktatni Dezső soraiba, amikor megállt a padunk mellett az az illető. Ami engem illet, soha nem láttam, de ha láttam volna már, akkor se örülök neki. Említettem, hogy nem bírom a kibiceket. Bíztam, hogy nem óhajt lehorgonyozni mellettünk. Húztam is az időt, hátha ránk un. De nem.

Állt és lesett bennünket. Öreg ember volt, hetven körülinek néztem, a viselete nyárias, könnyű nadrág, rövid ujjú ing, egyedül a fekete kalapját találtam túlzásnak abban a melegben. A kezében görbe botot tartott, de az a bot nem a stabilitást szolgálta, mint például az enyém, valószínűleg csak a tekintély vagy a megszokás kedvéért hordta.

Alig egy perce állt ott az öreg, furcsa tüneteket vettem észre az én Dezső barátomon. Behúzta a nyakát, zavart lett a mozgása és egyik bolond lépést tette a másik után. Közben föl-fölsandított az öregre, de mindig visszakapta a tekintetét. Amikor aztán egyik bástyáját csak úgy betolta a gyalogom hatáskörébe, szólni akartam. Hátha rájött valami rosszullét. Hőguta, mit tudom én.

Csakhogy az öregember megelőzött.

— Akármi legyek, ha te nem a Dezső vagy!

— Nahát, Vince bácsi! — Dezső még jobban megfaragta a hangzókat. Énvelem nem sokat törődött. Dezsőt faggatta, mi van, mi nincs, aztán megtudhattuk, hogy az ötvenes években kipolitizálták a gazdaságából, eljött ő is Pestre, sokfélét csinált, utoljára egy Tüzép-telep vezetője volt, onnan ment nyugdíjba...

— Hát aztán eszedbe jutnak-e a régi dolgok, te Dezső?

— Hát... úgy van az, hogy emlékezik az ember. Erre is, arra is...

Akkor az öreg énhozzám fordult, és elsorolta gyorsan, hogy hát ők földiek, és Dezső valamikor az ő házánál volt..

— Így van — erősítette meg Dezső. — Szolgáltam a Vince bácsinál.

— Az én kenyeremet etted — mondta az öreg. Nem úgy népiesen mondta ezt. Kioktatólag. Még az ujját is fölemelte. Bökdösött Dezső felé.

Szívesen odavágtam volna neki, hogy ez valami tévedés lesz, ezt én nagyon másképpen tanultam a politikai gazdaságtanban, de hát nem akartam vitatkozni. Hátha fogja magát és elmegy. Elmegy és békén hagy bennünket.

Nem ment el. Mondta, mondta a magáét. És micsoda kifejezésekkel dobálózott! Befogadtalak, etettelek, gondom volt rád, jól tartottalak — mint a zuhatag! De én már akkor Dezsőn csodálkoztam. Ahelyett, hogy elküldte volna az öreget a jó anyjába, fokról fokra zavarodottabb lett. Állt az öreg előtt, merthogy közben föl is állt, és majdnem vigyázzban. Mint a levente az oktatója előtt. És hümmögött, de egyetlen hümmentésében nem volt akár egy morzsányi vitaérték.

— Aztán mit gondolsz, te Dezső — habogott az öreg, és a hangja valósággal sértett, mint az üvegcserép, és azon a szegletes arcán is volt valami embertelen keménység —, mit gondolsz, te Dezső, tisztességgel megszolgáltad te az én gondoskodásomat? Ennyi idő után hogyan gondolod?

NÉMETH ANDR

Koffán Károly, grafikus

KOFFÁN KÁROLY grafikai alkotásaiból nyílt meg kiállítás a Magyar Nemzeti Galériában. A fotóművészként is ismert mester tárlata egy hónapig lesz nyitva.

Hír

8

Népszabadság Bp. 1980 maj. 21

Koffán Károly, festő

□ KOFFÁN KÁROLY kiállítását Somogyi József Kossuth-díjas szobrászművész nyitja meg ma délután a Magyar Nemzeti Galériában.

□ Koffán Károly

Esti Hírlap, 1980 máj. 20.

2.

Született 1909-ben

„A hitelesség keresése erkölcsi kérdés..."

Interjú Koffán Károly fotóművésszel

Festőnek indult, grafikusként szerzett először nevet magának. Aztán szinte egycsapásra fotós lett *Koffán* Károly, 1945 1957-ig a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanára volt, akkor hirtelen leköszönt a professzorságról, abbahagyta a rajzolást, fotózni kellett, s ezzel párhuzamosan ornitológiai tanulmányokat folytatott. Madárfotói nemzetközileg elismertek.

— *Közismerten szuggesztív erejű tanár volt Koffán Károly. Nem hiányzott a főiskola?*

— Egyetlen percig sem. *Amíg csinálok valamit, szívvel-lélekkel csinálom, aztán, ha abbahagyom, másba kezdek.* Annak persze örülök, hogy olyan kiváló tanítványaim voltak, mint *Stettner* Béla, *Csanádi* András, *Würtz* Ádám, *Gross* Arnold, Kondor Béla és mások. Kondort több ízben ki akarták dobni a főiskoláról, bár a leglelkiismeretesebb, legszorgalmasabb növendékem volt. Ma már elképesztőnek ható kifogásokat hoztak föl ellene. Miközben Kondorért kellett verekednem, amit teljes szívvel és meggyőződéssel tettem, a magam energiái és ambíciói egyre koptak.

— *Ez vitte aztán a fotózás felé?*

— Nem hiszem. Egyszerűen elkapott a gépszíj, hogy úgy mondjam, a fotóláz. Rendeltek tőlem néhány fotót, portrét. Ennek az az előzménye, hogy én abban az időben — ez az 1958—60-as évekre tehető — képeket és szobrokat reprodukáltam, ez volt megélhetésem forrása. Egyszer felvetődött, hogy művészekről kellene körülbelül húsz fotóportrét készíteni, és hiába tiltakoztam, mondván, hogy sohasem csináltam és nem is értek hozzá, addig kapacitáltak, amíg kötélnek álltam. Még a harmadik portrét sem készítettem el, amikor már éreztem, hogy valaminek a sodrába kerültem, és a kért húsz portré helyett rögtön negyvenet-ötvenet csináltam; részben már magamnak. És már azt a kért húszat is úgy készítettem el, hogy teljesen a magam elképzelése és öröme diktálta a portrézást. E mellett kitartottam a mai napig is, és azt hiszem, nem is fogom abbahagyni. Mert ha az emberben él valamiféle vágyakozás, ha érzéke van egy másik mesterséghez is, tulajdonképpen próbálkozik, ugyanolyan kielégülést talál benne.

— *Önálló művészetnek tekinti a fotót?*

— *A fotóművészet feltétlenül létezik, de ennek a sajátosságait megfogalmazni roppant nehéz,* még azt is nehéz megmondani, hogy ki a fotoriporter. Általában az, aki riportokat szállít, ad el lapoknak, intézményeknek, rádiónak, televíziónak és így tovább, de én például nem mondhatom azt, hogy fotoriporter vagyok. Részben azért, mert elsősorban a portré vonz, részben mert ennek sincs pontos ismérve.

— *Nem fogalmazhatnánk meg úgy, hogy riporter az, aki aktuális eseményt fényképez?*

— Ez nagyon megközelíti, de a riporter nemcsak aktuális eseményt fotózhat. *Képeinek aktualitása döntő mértékben függ attól, hogy ő mit tudott valami közömbös dologból kibányászni és úgy megmutatni, hogy az mindenki részére a frisseség és az élmény erejével jelentkezzék.*

— *A mondatnak ez az utolsó fele nem lehetne-e kritériuma a fotóművészetnek?*

— Lehetne ez is, de nem teljesen. Én a fotóművészet, illetve a fotó legfélelmetesebb, legközpontibb magjának a hitelességét érzem. Ez valami olyan dolog, ami körül kapargálva kellene kiásni azt, hogy tulajdonképpen mi a fotóművészet, hol a lényege. Nem egysíkú dolog ez, a fotózásnak számtalan oldala van. Gondolok a tudományos fotózásra, a sportfotózásra, a természetfotózásnak különféle ágazataira és minden olyan dologra, ami az emberrel kapcsolatban előfordul. *A hitelesség keresése tulajdonképpen fotóetikai alapállás.*

— *Ezt hogy értsem?*

— Mivel egyedül a fotónak van meg a dokumentációs jellege és ereje, ezt kellene alapként elfogadni, különösen a riportereknek, de minden olyan fotósnak is, aki az emberrel, környezettel, világgal foglalkozik, arról be akar számolni. Nagyon üdvös lenne, ha a fiatalok errefelé orientálódnának. Tíz-húsz év múlva lenne két-három olyan fotósunk, akiért — hogy úgy mondjam — nyugodtan tűzbe teheti bárki a kezét, tudván, hogy a fotóik tökéletesen hitelesek, mert etikai alapon álló fotósok készítik azokat, akiknél ez az etikai alapállás a sine qua nonja a fényképezésnek.

Guggoló. Koffán Károly rajza 1947-ből

— *Miért keresik egyes fotóművészek a más művészetekkel való kapcsolatot, illetve az abba való beépülés lehetőségét?*

— Ez nagy részben elsősorban gyengeség kérdése. Egyesek nosztalgiát éreznek egy talán valaha hivatásnak választott vagy tekintett művészeti ág iránt, amit kellő tehetség híján, vagy más egyéb körülmények miatt nem tudtak folytatni. Másrészt pedig az önálló mondanivaló hiányára utal. Nagyon sok dolog van a világon, amit még igazában nem mutattunk meg, nem láttunk meg. A fotósoknak arra kellene törekedniük, hogy ezeket a dolgokat felszínre hozzák. Hogy mik ezek, arra én pontosan válaszolni nem tudok, de éppen olyan tehetség kell hozzá, mint Velázquezé, Szőnyi Istváné, Kondor Béláé... S hogy mennyire félelmetes dolog a fotó hitelessége, azt a portréfotósok tudják a legjobban. A legkizsigerelőbb karikaturista rajzától sem félnek általában úgy az emberek, mint egy akármilyen fotós felvételétől, mert a karikatúrára nevetve rá lehet fogni, hogy jaj, eltúlozta, de ha valaki a fényképezőgép elé kerül, száz ember közül nyolcvanöt abban a pillanatban valami félelmet érez.

— *Térjünk vissza a fotóművészet bizonyos nosztalgiáira vagy gyengeségeire. Mi a véleménye például a fotografikáról?*

— Fából vaskarika. Vagyis *amit ma fotógrafika néven így szem elé kapunk, az tulajdonképpen egy elszegényesített fotó és egy csökevényes grafika házasságából született.* Egyetlen indoka az lehetne, ha jobban volna reprodukálható a rotációs papiroson, de nem; már a születésük pillanatában halottak. Az igazi grafikának a lényegéből semmit sem adnak. A grafikai látásmód, ha erre a kemény, metszetszerű grafikára gondolunk, ugyancsak egy szélesebb tömegből ragad ki valamit, amit — hogy úgy mondjam — gyökvonás után tálal elénk. Abban szinte kódokban minden ott van, ami az egész nagy látványt jellemezte, de amit meglátni laikus nem tud. Amikor kivonatolva, sűrítve elénk teszik, minden lényeges alkotóelem (de csak a lényeges) rajta van, és ez adja varázsát, igazát és szépségét a grafikának. Ezt a fotográfus nem tudja megtenni. Csakis egy grafikus bonthatna fel egy fotót úgy, hogy azt alapul véve, de egészen eltávolodva tőle, a saját világa szerint redukálva megépítse és megmutassa annak a lényegét.

— *Több mint két évtized szünet után egy egész kötetre való kéztanulmányt rajzolt. Mi volt az oka, hogy megint rajzolni kezdett, s éppen kezeket?*

— Az ok nagyon prózai. Egy bokarándulás egy hétig ágyhoz kötött. Ebből szükségszerűen az következett, hogy magányos voltam. Kinyúltam egy filctollért, s a kéznél levő, mondhatni kézenfekvő modellt, a kezemet nézegetve rajzolni kezdtem. Huszonhárom év után megint, újra.

— *Közben egyáltalán nem rajzolt semmit?*

— Nem. Semmit.

— *S nem volt túlságosan nagy a ceruza, a filctoll, a papír ellenállása?*

— Semmi! Mintha csak folytattam volna, ott, ahol abbahagytam. Engem is megdöbbentett. Nem volt egy eltévedt vonalam sem. Az első lapot teljesen készre rajzoltam. A többi is annyira jól ment, hogy próbaképpen már bal kézzel is kezdtem rajzolni. Bal kézzel a jobb kezemet. A rajz szebb lett, mint az, amit jobb kézzel csináltam. Abbahagytam mégis a balkezességet, mert túlságosan nagy erőfeszítésembe került; mindössze egy lap készült bal kézzel.

— *A legszebb...*

— Igen. A legszebb, de amikor rajzoltam, úgy éreztem, mintha egy vasúti sínen kellett volna gyalogolnom. Ezt is megpróbáltam, de nem volt értelme. Felemésztette volna minden energiámat. Túl ezen, a rajznál nagyon fontos a lendület, az, hogy a megjelenítés kényszere is sarkallja az embert. *Sok rajznak talán a lendület a leglényegesebb eleme.*

— *Hány lapot rajzolt összesen a kezeiről?*

— Harminchatot.

— *S valamennyit megvásárolta a Magyar Nemzeti Galéria...*

— Igen. Ezzel aztán be is fejeztem. Abbahagytam a rajzolást, mert úgy éreztem, hogy dolgaim iránt nincs társadalmi igény.

— *A Galéria vásárlása az ellenkezőjét mutatja.*

— Az más úgy. Szerettem volna akkor kiállítani a kezeket, amikor elkészültem velük. Nem is volt más akadálya, csak három évet kellett volna várnom. Kezdett nem érdekelni a dolog.

— *Ha jól emlékszem, több könyvkiadó is meg akarta jelentetni a kezekről rajzolt sorozatot.*

— Igaz, de az történt, hogy reprodukálás közben eltűnt a legkedvesebb rajzom. Ez annyira megbénított, hogy képtelen voltam elkészíteni azt a négyet, amellyel negyvenre egészült volna ki a sorozat. Noha szerződés volt a zsebemben; háromnegyed évig nem jelentkeztem kiadónál. Na, de ez is elmúlt, s nem is rajzolok többé.

— *Somfabotokat farag... Hogyan kezdődött ez a legújabb Koffán-„korszak"?*

— Igen, *egy művész sorsa döntően függhet attól, hogy találkozik-e azzal az anyaggal, eljárással, módszerrel, ami számára a legalkalmasabbnak bizonyul.* Sajnos ebben az „elmodernedett" életben nagyon kevés embernek van módja, hogy belső hangjait figyelje. De van, aki, ha nagyon későn is, meghallja őket... Soha nem álltam meg, hogy ne igyekezzek alakítani valamit a természeten. Ez a rossz szokásom a társadalmi életben is előjött. Beleszólni a természet és a társadalom dolgaiba... Egy elveszített kiránduló botom rákényszerített, hogy hirtelen újat faragjak. Úgy jártam, mint a közönséges egér, elkapott az egérfogó csappantyúja. Mire sikerült kihúzni a nyakam, már csattant is. Vagy negyven botot faragtam. A budai hegyekben, az én barangolási területemen furcsa, bűbájos mintájú somfákat találni...

Csapó György

Visszaadtam a mosolyát (3.)

Látogatóm szeme sarkán megjelent egy könnycsepp, mintegy jelezve, hogy szomorú fordulat várható.

— Csak nem adta el lőrinci házát?

— Ugyan, oda menekült a két árva a boszorkány elől... Az volt a rejtekhely, ahol a két szerelmes találkozhatott. Különben is mutatkozni kellett, nehogy azt higgyék, üres a ház. Én másodnaponként egyedül is kijártam, hogy legalább a szobanövényeimet gondozhassam. A kertet elhanyagoltam. Párom ilyenkor kimenőt kapott. Akkor is, ha a hányomat és az unokámat látogattam meg. A nővérem intett: „Nehogy öregségedre megőrülj és erre a vén házasságszédelgőre írasd a házad!" Szerencsére nem őrültem meg. Ékszereimet, betétkönyveimet már régebben egy széfben helyeztem el. Igaz, nem a páromtól féltettem, hanem a betörőktől.

Negyedik férjem nagyon szerette a főztömet. Élvezte az evést a szép új fogaival. Egy nap megkért — ha tehetem — három személyre készítsek ebédet, mert egykori barátnője megbénult, az ágyhoz van kötve már két éve, és az eltartói éheztetik. Én ezt a kis kárpótlást szívesen vállaltam. Még sajnáltam is a szegény bénát. Pedig itt kezdődött a tragédia. Azontúl a párom minden áldott nap ebéd után elindult az ételhordóval Pestre és egyre később vetődött haza.

Az egy könnycseppből zokogás lett, amely pityergéssé változott. Vénasszonyos pityergéssé.

— Mi történt?

— Megcsalt, becsapott. Éppen a nővéremtől kellett megtudnom. Táviratilag magához rendelt.

A művésznő éppen a szokásos havi ellenőrző vizsgálatra ment a professzorhoz. Feltűnt neki, hogy az előkelő belvárosi palotában, ahol a lépcsőházból két lakás nyílik, a professzorral szemben az új sógor neve fényeskedik az ajtón. Eszébe jutott, hogy amikor nála viziteltek, ő azzal dicsekedett, hogy közös orvosuk van. Nos, amíg a profra várt, benézett a ház asszonyához egy kis pletykára. Mellesleg személyleírást kért a szomszédról.

— Nincs kétség, a négyszobás öröklakás tulajdonosa azonos a férjemmel. A professzorné ugyanis gyakran látja őt két óra tájban az éthordóval. A nővérem mit sem tudott az én jótékony akciómról. Kiderült, hogy a kosztot én nem egy régvolt,

...enségben"

ladás magyarországi erőinek súlyával, de azzal is, hogy Magyarország jövőjét *mindenekelőtt* a *nemzetközi* körülmények határozzák majd meg. Ezeket pedig *kedvezőtleneknek*, *lesújtóaknak*, sőt *tragikusaknak* látta.

Adyt — a kötet tanúsága szerint is — az első világháború éveiben nem egy *társadalmi probléma* foglalkoztatta: a nagybirtok által szorongatott parasztság magára hagyatottsága, a nemzetiségi kérdés, az értelmiség sorsa és még sorolhatnánk. Sokszor kitér a zsidóság helyzetére. (Például az 1917 júliusában írt „*Korrobori*" című cikkben.) Látja ennek nem egy fontos jellemvonását: a zsidóság viszonylag nagy számát és az asszimiláció előrehaladottságát. Barta Lajos egyik elbeszéléskötetének megjelenése kapcsán írja 1917 augusztusában a Nyugatban: „... a zsidóság egy része már olyan gyökeres magyar, mint én, te vagy bárki, akinek »a nagyvilágon e kívül« stb., stb.". Most sem mulasztja el, hogy szót emeljen *mindenfajta antiszemita törekvés ellen*.

Jelentős helyet foglalnak el a kötetben *irodalmi* és irodalom*politikai* kérdések; főleg a tízes évek elejétől szinte Ady haláláig folytatódó Ady—Rákosi viták dokumentumai. Ezek a viták mindenekelőtt politikai töltésűek. Rákosi Jenő, a kor vezető nacionalista-konzervatív publicistája — akkor is, ha kifejezetten irodalmi kérdésekről ír — Ady társadalmi-politikai programját támadja, az úri Magyarország nevében. Képet kapunk Ady irodalmi *vonzódásáról* is.

Az utolsó évek nagy verseiről természetesen ennek a kötetnek a kapcsán nem írhatunk. De a kötet olvasója ismét meggyőződhet az Ady-*vers* és az Ady-*próza*-publicisztika *teljes szemléleti, tartalmi összhangjáról*. Mindez összefügg egy újabb nagy témával: Ady és az 1918-as „őszirózsás forradalom" viszonyával. A valóban minden frázisszerűség és szűkítő tendencia nélkül népben és nemzetben gondolkodó Ady várta és akarta a forradalmat, az Országos Radikális Párt 1918 októberi kongresszusához írta — mintegy saját programját megfogalmazva: „A feudális és nacionalista bűnöket próbáljuk expiálni! Mentsük meg a magyar népet — hasonlóan minden magyarországi népet! Népek joga, népek szövetkezése jöjjön! Demokrácia jöjjön, a demokráciában bízom. Hitetek, erőtök, amihez újra és újra felajánlom magam, diadalmaskodni fog. Igaz emberség szálljon vissza a földre!"

Láng József a „nem hiteles szövegek" cím alatt közli Ady válaszbeszédét a Nemzeti Tanács és a kormány őt üdvözlő küldöttségéhez, amely a *Pesti Napló* 1918. november 19-i számában jelent meg, továbbá a *Vörösmarty Akadémia* alakuló ülésén 1918. november 27-én elhangzott szavait, amelyek a költő öccse, Ady Lajos kézírásában maradtak ránk. Láng több dokumentum felsorakoztatásával, meggyőző okfejtéssel bizonyítja, hogy — habár a beteg költő ekkor már nem tudta írásba foglalni gondolatait — értelemszerűen mindkét rövid beszéd Ady-szöveg, s tegyük hozzá, hogy mindez a hatalmas ívű életmű prózai részének méltó befejezése, teljessé tétele. „Úgy érzem, hogy való és bekövetkezett az én forradalmam" — mondotta Ady az őt köszöntők előtt, majd az írók gyülekezetében a „népek hazája, nagyvilághoz" fellebbezve: „A Forradalommal ránkszakadt Szabadságban és Gyászban, íme, megbúvunk itt, azok, akik *hisznek*". 1918 nevezetes ősze valóban *új lehetőségeket* teremtett, de *baljós előjelek* közepette: felvillantva az eljövendő évek-évtizedek üdvét és kárhozatát egyaránt.

A sorozatzáró, Ady történetileg fontos és jórészt ma is időszerű gondolatait tartalmazó, jellegét tekintve kis példányszámban megjelent gyűjtemény gazdagítja a tudományt, és jó lenne, ha kihatna a közgondolkodásra is.

Erényi Tibor

A legnehezebbet választani

Beszélgetés Dobai Péterrel

Idestova egy év óta ritka nemzetközi sikersorozat tanúi lehetünk: a *Mephisto* útját különböző fesztiváldíjak, Oscar-díj, zsúfolt mozik és elismerő kritikák tucatjai jelzik. A forgatókönyvíró *Dobai* Peternek — figyelemre méltó írói indulás és filmek után — a nemzetközi elismerést ez a film hozta meg.

A Filmvilág az elmúlt hónapokban körkérdésben faggatta a magyar forgatókönyvírókat a műfaj helyzetéről. A Mephisto világsikere a forgatókönyvírónak is meghozta a megbecsülést?

— Végül is a Mephisto tavaly Cannes-ban megkapta a forgatókönyvdíjat, itthon meg nívódíjat adtak a szerzőnek. A Mephistóról nem szívesen beszélek, mert óhatatlanul a saját munkámat kell minősítenem, de e filmtől függetlenül elmondható, hogy nálunk az író vagy forgatókönyvíró nincs a munkássága értéke szerint honorálva. Egy kivételt hadd említsek, a Magvető Könyvkiadó igazgatóját, aki a maximális támogatást nyújtja az íróknak. Sem a folyóiratok, sem a filmgyár, sem a televízió nem olyan mértékben honorálja az írókat, ahogy ezt bizonyos írók és könyvek esetében kellene. De szerintem ezzel tisztában van a kulturális és pénzügyi tárca is.

Filmvilág-beli cikkében említi az „esszenciális köztesség"-et, mint a forgatókönyv sajátosságát. A Mephistóból két emlékezetes jelenetet lehet felhozni, amely az eredeti regényben nem szerepel: az egyik, amikor Höfgennek a bemutatkozó meghívás ebédjén halszálka akad a torkán, a másik a párizsi pofon...

— Az elméleti kérdéseket megírtam az említett cikkben. A hetven-nyolcvan éves film friss művészet, ha arra gondolunk, hogy a szobrászat több ezer éves múltra tekinthet vissza. S a filmnél együtt dolgozik egy „rettenetes csoportozat": a forgatókönyvíró, a rendező, a színészek; mint egy meduza. Mindig hajlok arra, hogy az olyan rendezők útja az igazi, mint Pasolinié, aki maga írta a filmjeit; a fúzió a forgatókönyvírás és a film között. Mert amíg a forgatókönyv készül, addig az író magányos, majd elkészülte után a rendező válik azzá. A Mephistóban szerencsés találkozásról van szó, amikor ezek a nehézségek megszűntek. Sikerült kellő arányérzékkel „leszakadni" a regényről, s a magam forgatókönyvírói munkáját elvégezve egyáltalán nem csalódtam abban, ami *Szabónál* megvalósult. Mert ebben a fázisban már régen nincs szó az íróról. Nekem szerencsém volt, mert Szabó István példás fegyelmezettséggel rendezte meg a Mephistót, együtt tartotta a közösséget.

A Mephisto világsikere után nem gondolt arra, hogy a film könnyebben áttöri azokat a nyelvi korlátokat, amelyek a magyar irodalmat szűk körbe szorítják?

—Ezen nem a Mephistó kapcsán gondolkodtam el, de a film sikere után különösen átéreztem. A film nyelvisége, s megint hadd utaljak Pasolinira, könnyebben jut el bármelyik országba, mint az irodalomé. A magyar irodalomnak, bár vannak fordítói, s talán a vers is fordítható, nem merhető hátránya, hogy egy kis nép elszigetelt nyelven született. Ez nem érinti a magyar irodalom nagyságát, de ezen a nyelvi akadályon csak igen nehezen törhet át, inkább átszivárog, szinte átszökik. Bármennyire intenzív, sokszínű, nem kelhet versenyre az angol, a német, vagy akárcsak az olasz vagy spanyol nyelvű irodalmak terjedési sebességével. S ez visszaüt: azért kerül bele a közép-kelet-európai provinciális ismeretlenségbe, mert zömében „csak" magyarul lehet elolvasni. Noha egyáltalán nem tartom kizártnak: a magyar irodalom még annyit is megér, hogy idegen ajkú népek olvasói netán magyarul is megtanuljanak, merő kíváncsiságból is. A film viszont átveszi az említett közép-kelet-európaiságot. A film látvány, képsorok, események vannak benne, amelyek beszéd nélkül is érthetők. Egy magasabb irodalmi nyelviség viszont éppen e nyelviség miatt nem jut el az európai rangig.

Ma is telt házak előtt játszszák a Mephistót. Mi hatásának titka?

— Engem is érdekelt, mi tartja bent a moziban az embereket, köztük diákokat, fiatalokat, akik nem is éltek akkor, amikor a film játszódik, nem tudnak arról a borzalmas háborúról, amely az ábrázolt események után következett, s amelyben több mint ötvenmillió ember pusztult el, sőt, hozzáteszem, én is olvasmányaimból tudok róla, hiszen 1944-ben születtem. A beszélgetések során kiderült, hogy ők viszont gyakran nem is olvastak ezekről a történelmi eseményekről, s titokzatos módon, a film mégis jelentett nekik valamit, amin el kell tűnődni. Egy színész életrajza a mese, egy sorsot látunk a perifériáról felszárnyalni, s egy sokkal nagyobb játszmában megsemmisülni. Megmutatja, hogyan lesz valaki erkölcstelen, s hogy bármennyire elkoptatott az a szó, erkölcs, mégis létezik. Hiába kiált föl Höfgen, hogy csak egy színész vagyok, mit akarnak ezek tőlem, de mögötte ott van egy ember, aki elárulta magát, a barátait, a színészetet, játékszerévé vált egy erőszakos hatalomnak. Bár élnek nálunk olyan emberek, akik megfeledkeznek a morálról, ez a mű felrázta őket, rádöbbenhettek, hogy az életben sokkal több forog kockán, mint azt gondolnák.

Új regénye, a szabadságharc bukása után játszódó Vadon sajátos folytatása a Csontmolnároknak, amelyről fél évtizede úgy nyilatkozott, hogy szereplői nem történelmi típusok, hanem felfedezhetők akár napjaink szabadságküzdelmeiben is.

— Azon férfiaknak, akik azt a kort uralták, ma már csak az ideája, az emléke él, ők maguk nem. De a kétségek, amelyek a meg nem nyert szabadságharc, majd a bonyolultan létrejött kiegyezés után felmerültek, léteznek. Egy sor politikai-földrajzi-társadalmi kétség fennmaradt, csak azok a politikusok, katonatisztek nem léteznek elegendő számban, akik megoldásukra vállalkoznának, de emlékük sok fiatalemberben él, ezért aktuális minden mű, ami arról az időről szól.

Ugyancsak akkoriban említette, hogy az ön által művelt sokféle műfaj közül, amelyek egyazon szervező erő körül koncentrikus körökben helyezkednek el, a líra lesz az, amely a leghamarabb leválik.

— Könnyelmű kijelentés volt, mert időközben, sok egyéb mellett, írtam egy sor verset, amelyekből könyv lesz, *Vitorlák emléke* címmel. Ennek ellenére a legfontosabb feladatomnak a prózát, a regényt tekintem, a vers, a forgatókönyv szerencsés diszpozíció kérdése. A regény olyan munka, amely permanens összpontosítást követel. Aquinói Szent Tamástól kölcsönözve a gondolatot: ha az ember előtt sok nehéz feladat áll, akkor a legnehezebbet választja, mert így nagyobb eséllyel lesz úrrá a többin is.

A Mephistóban és több művében az érzéki kapcsolatok ábrázolásában van egy erős leszbikus szál. Mi a szándéka ennek bemutatásával?

— Bár százszámra foglalkoznak filmek és regények a férfi—nő viszonnyal, legyen az házasság vagy élettársi, szeretői kapcsolat, ez a kérdés, eltekintve a gazdaság problémájától, az emberiség egyik legnagyobb kérdése. Az a bázis, amin a házasság intézménye nyugodott, szorosan összefüggött a vallással, az egyházzal, s ez az alap megingott. A szexualitás tehát nem a pszichológia, meg a filozófia problémája, hanem az embereké. Azonban ebben a korban, amiben élünk, ebben a veszedelmes szabadságban, nem védi semmi a férfit a nőtől, a nőt a férfitól. Mindez nálunk még a lakáskérdéssel is megtetéződik: ez eleve megnehezíti a szabad választást vagy szabad elválást; ha valaki válni akar, nem teheti, mert a fél élete benne van az öröklakásban, avagy mehet albérletbe. A lakáshelyzet nehézsége miatt mind nagyobb számban megromló házasságok közvetlenül fenyegetik a társadalom számára legfontosabbat, a szülő—gyermek kapcsolatot. A társadalomnak meg kell engedni a férfi és nő számára, hogy az együttélés új formáit megkeressék és meg is találják. Visszatérve a kérdésre, a leszbikus „lehetőségre", azt kell mondjam, hogy ezt nem tartom sem a társadalom, sem az egyén szempontjából lehetőségnek, pozitív lehetőségnek. De hogy ez a jelenség létezik, egyre elterjedtebben, azt mégsem tagadhatjuk. Ennek okát abban sejtem, hogy a férfi—nő viszony megelőző korszakbeli zártságához képest a férfiak és a nők, hogy úgy mondjam, megpróbálnak *játszani* ezzel a kapcsolatteremtéssel is. Nem hinném, hogy ez a tendencia kizárólag különböző irodalmi művek, filmek hatására alakul ki. Ez a hajlam mindig is benne rejlett az emberi természetben (s ezt a hajlamot Freudtól kezdve számos más tudós behatóan elemezte). Csak éppen úgy tűnik, hogy a mai kor, a mai élet sokkal több „játszóteret" ad mind a nők, mind a férfiak számára és a társadalom egyre kevesebb előítélettel viseltetik azokkal szemben, akik ilyen vagy olyan oknál fogva kevésbé állnak ellen ennek a kísértésnek. Persze, nem elhanyagolható számos hazai és külföldi irodalmi mű és film hatása sem. Gondolhatunk *Makk* Károly legutóbbi filmjére is.

Most min dolgozik?

— Készül a trilógia harmadik része, *Az utolsó őszi tutajokkal* címmel, Beniczky Lajosról, aki tizenhárom évet ült börtönben. Ő volt a bányavárosok teljhatalmú kormánybiztosa, dandárparancsnok, számos katonai győzelem fűződik a nevéhez. Csak azért nem akasztották fel az osztrákok, mert a hadbíró őrnagynak hitte, nem tudta, hogy ezredes és dandárparancsnok. Először halálra ítélték, majd kegyelemből életfogytiglant kapott, amnesztiával szabadult. Az Almásy—Nedeczky féle összeesküvés részeseként újra elítélték, három évet ült. Kiszabadulása után, 1868-ban ismeretlen tettesek meggyilkolták, ma sem biztos, hogy kinek állt az útjában. A regénynek az az ember a főszereplője, aki a nyomozást vezette. A cselekmény Erzsébet királynő meggyilkolásával, tehát a millenneumi időkben, vagyis a század végén kezdődik, s visszafelé, a *Csontmolnárok* és a *Vadon* eseményeiig pergeti a történteket, szerepel tehát benne a Széchenyi-öngyilkosság, a Teleki-öngyilkosság. Megkísérli bemutatni azt, hogy a történelem mit ajándékoz a jelennek. Mert hogy valamit ajándékoz, az biztos. Aminek megismertetése nem egyedül az írók, filmrendezők dolga, hanem a közoktatásé is lenne, az általános iskolától az egyetemig.

Marafkó László

A
MAGYAR NEMZET
olvasószolgálatának
(1074 Budapest
Dob u. 60.)
fogadóórái:

Jogi tanácsadás:

Hétfőn	14—16
Szerdán	14—16
Pénteken	13—14.30

Építkezési tanácsadás:

Minden hó első és utolsó pénteken	16—17.30

Közérdekű bejelentések:
csütörtökön 15.30—17.30

Koffán Károly

— Meghalt Koffán Károly, fotóművész, érdemes művész. Hetvenhat éves volt. Búcsúztatása november 25-én, hétfőn, 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Veszprém 1985. XI. 14.

Ifj. Koffán Károly, festő-grafikusművész

Szabadmagyarország, 1984. aug. 11.

IFJ. KOFFÁN KÁROLY TÜZZOMÁNCA

gyon tetszett. Valószínű a mesterség is akkor ragadott meg."

— Mi lehetett szép az Országház állványozásánál?

— Már önmaga az épület is érdekes volt. Ott még a hajdani árbocállványt csináltuk. Kapcsolt rendszerűt, vagyis ácskapcsokkal „ragasztottuk" össze az állványzatot.

— Milyen munkáira emlékszik vissza?

— Építettük a Ganz Villamossági Vállalat székházát és üzemcsarnokát. Ott inkább a nehéz állványzatokat szereltük...

A hajdani pályakezdés és a fővárosi évek után végül a szülőföld következett. Megismerkedett egy szegedi kislánnyal és haza hozta a szíve, a lelke, vagy a leány?

— Ez mikor volt, s hogyan történt?

— Huszonkét évvel ezelőtt. A DÉLÉP-nél találtam munkát, de nehezen fogadtak be a „bandába". Előbb egy átképzős csoporthoz tettek. A fiúk fölszabadultak és engem megválasztottak vezetőjüknek.

— A választói hol vannak?

— Egy sincs már mellettem. Lehet, hogy a szakmától is messze járnak.

— Meséljen valamit az ácsmesterségről.

— Mit?

— Milyen szerszámokkal dolgoznak?

— Látta a bőrövet, a szögtartóval. Ezen kívül a rámás fűrész,

— Itt, a színháznál most éppen mit csinálnak?

— Az utolsó és a legnagyobb méretű ácsmunka kezdődik, a tetőszerkezet héjvonalát csináljuk: ez is íves szarufák kirajzolását jelenti, nem könnyű föladat.

— Megfizetik a mesterségét?

— Nem panaszkodom, ha túlmunka is adódik, tízezer fölött viszek haza.

A hétvégi mellékest nem firtattuk. Magánügy. Fölemlegettem az ismert mondókát: „Egy ács nem ács, két ács fél ács, három ács egy egész ács."

— Mese az egész. Szép és nehéz munka, de egymagamban is elvégzek ácsmunkát. Írhatna inkább a kollégáimról. Kiváló társaim vannak, nélkülük nehezen menne a dolog.

— Önre voltam kíváncsi. Bevallom „nehéz ember".

— A munkatársaim közül legalább említse meg Mihály Józsefet, Elek Józsefet, Kucsora Lászlót, Bódi Jánost és Zádori Istvánt.

— S ha megemlítem őket?

— Annak örülnék a legjobban. „Egy ács nem ács...", — mosolyog.

Valami igazság van az ácsokat jellemző rigmusban, s talán abban is, hogy merre faragnak az ácsok, s szeretik-e a lányokat, akik forgácsért kopogtatnak náluk. Minden esetre szép és férfias szakma az övéké.

GAZDAGH ISTVÁN

Kopjár Károly

Soltész Albert univesztéről

Alföld 1985/2

Koffán Károly, festő
grafikus
fotóművész

A megörökítő

A szériamunka a fotólaborban sem vidítóbb, mint más műhelyekben. „Két merev mozdulat között" az ember igyekezett versekre, novellákra, filozófusokra gondolni, a munkatársaival egymást ugratni vagy a fixírozó lánnyal csipkelődi, hogy teljék az idő, különösen túlórás napokon. Ám a sokezres dokubróm-tételek így is döglesztők voltak: a másodpercenként felvillanó nagyítógép fényétől káprázott a szem, az előhívótál fölé görnyedő hátgerinc fájdalmasan ropogott, a levegőtlen, sötét és nyirkos helyiségben zúgott a fej (főleg, ha fixíroldatot cserétünk, s a „metabi" szúrós gőzét belélegeztük), s mindezen a szakmányban szítt cigaretta, meg a tripla fekete sem sokat segített.

Micsoda fölpezsdülést hozott a nappal sötétben, vegyszergőzben pácolódó, este a könyvek, egyetemi előadótermek fényében sütkérező fotós-irodalmárnak, amikor egy nap ismerős arcok bontakoztak ki a fotópapíron az előhívó tálban! Pilinszky János Jézus-arca, amint jobbjával szelíden támasztja halántékát; Weöres Sándor aszimmetrikus szemöldökemelintése — egyik szemével a gyermek csodálkozik a világra, másikban az aggastyán; Vas István világfias fölényű nézése, szája sarkában cigarettával; Lukács György magyarázón átszellemült arca, Fülep Lajos presbiteri komolysága; Tóth Aladár festői megvilágítású profilja, tudós alázata; és akit akkor már személyesen ismertem: Benjámin László hátrapillantó, téli derengésből nyárba tekintő ábrázolata. Megannyi telitalálat, lényeglátó egyénítés.

Nézem a munkalapot. A megrendelő neve: Koffán Károly. Kérdezem a műhelyvezetőt, Félix Karcsi bácsit, mit tud róla. Festő és grafikus, tanár és ornitológus — válaszolja. — És a jelek szerint fotóművész — teszem hozzá.

Némi töredelemmel árulom el: a megrendelt munka végeztével, selejt-elszámolású post card-méretű papírokra önző szándékkal orvnagyításokat készítettem az írókról. Ma már sajnálom, hogy nem volt időm arra, hogy a festők, szobrászok fotónegatívjairól is készítsek magamnak lopott ereklyéket. Pilinszkytől Benjáminig húsz éve megvannak ezek a felvételek — tökélyüket, sokatmondó művészi ábrázolásukat reménykedve próbálgatom utánozni kritikaírással, tanulmányfélével; bárcsak egy-egy mondatom úgy sikeredne, mint [illegible]

egyomány is mezgtartuzik.

a politikumon túl ezernyi más ha-
mert az irodalmi közmegegyezést
Európa Közép-Európában van,
szerűen azért nem, mert Közép-
kívánok képzeletbeli iskolameste-
ri talárt magamra ölteni, nem tu-
dom megítélni, hogy William Sty-
ugyanaz: *Sophie's Choice.)* Nem
eredeti cím mindkét esetben
phie választása címen vetítik. (A
készült, ezt a magyar mozik *So-*
A. J. *Paktum* tendenciózusban film i
A regényből a szintén amerika-

Alföldy Élet i

12
XXIX/47

Jakub Arbes: *Newton agya*
Európa, 43,— Ft
Stephan Leacock: *Rosszcsirkeff Mária és társai*
Európa, 45,— Ft
Jerzy Wittlin: *Ne hagyd magad lerázni*
Európa, 35,— Ft

borzalmai című sorozatból

ljáró tündérmese

s az ifjú egyesszám-elsőszemély z óceánhoz kirándul: a homok-an fekve Sophie nudista stran-lolást javasol, miközben, whisky-ét iszogatva, auschwitzi szenvedé-eiről mesél társának. A helyzet-ől lázba jött fiatalembert Sophie keze segíti az örömhöz (itt az író-nál óhatatlanul finomkodóbban fogalmazok), majd a nő saját ar-ára keni a fiú „kiökledt termé-zetét" (mint az egész regény, ez s *Bartos Tibor* fordítása), hiszen „hasznos vitaminok rejlenek" ben-ne. Aztán mondja tovább a mon-lókáját, a megszállt Varsóról és Auschwitzról. Aligha szabadulha-unk a gondolattól, hogy magyar, lengyel, német író mindezt együtt

Az viszont felettébb figyelemreméltó, hogy a sikerregény amerikai receptjéhez a merész fantázia és a védettségből rémségekre kikönyöklés alaphelyzete mellett a tárgyi hitelesség is mennyire hozzátartozik. Elképzelhetetlen volna, hogy Styron akárcsak egyetlen lengyel, német nevet, francia, jiddis szót, kelet-európai szokást is rosszall, pontatlanul írna el — tárgyáról, témájáról mindent tud, mindennek utánanézett (vagy utánanézetett), ami tény, információ, számonkérhető adat. A mai bestsellertől ez a fajta professzionizmus is elválaszhatatlan — miné vaskosabb a tények gyökere, annál messzebb indázhat a nekiszabadult képzelet.

Kayfan Károly, grafikusművész

Palicz József zaldegerszegi festőművésznek mű-
vészi pályadíjat olyan mesterek nevei fémjelzik,
mint Fónyi Géza, Hincz Gyula, Tör Berta-
lané, vagy Kayfan Károlyé. – Olyan alkotó
légkörben nevelkedhetett, ahol Kondor Béla
volt az évfolyamtársa.

K.Z.: Palicz József kiállítása a soproni képcsarnok-
ban.
Kisalföld, 1974. máj. 11.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-743, 340-726

Koffán Károly
- grafikus

NÉPÚJSÁG (TOLNA)

1981 FEB 15

1021

Visszaemlékezés

Koffán Károly rajza

ves spanyol fes
co de Goya (
karcaiból vásár

korábban m
t új szerzemén
ozat 184 lapjá

tudományos s
ékelte az új szig
kat, a szakembe
ték azokat a termékeket,
lyek továbbfejlesztése az
es országok adottságainak
inkább megfelel.

z energia gazdaságos felhasználá-
a takarékos eljárások ki-
gozása közös érdeke a szo-
lista országoknak. A hőszi-
elés megoldása ennek
ik kulcskérdése, hiszen
gyarországon például je-
leg a lakások fűtésére az
zág egész energiafelhasz-
ásának 40 százaléka szük-
es. Ennek lényeges csök-
tése érhető el a korszerű
etelés megvalósításával —
yet most már szigorú kö-
elmények is előírnak. A
energia 30 százalékos
kentése a jövőben a fel-
t, melynek alapfeltétele,
y megismerjük és alkal-
zuk a legkorszerűbb mód-
eket és anyagokat. Ehhez
oly segítséget jelent a
ST-országok együttműkö-
törekvése.

MEGYESI GUSZTÁV

Jelenleg több mint 14 ezer vietnami, mongol, laoszi, kubai és számos más szocialista és fejlődő országbeli fiatal kap szakképzettséget Csehszlovákiában. Többségük gépipari, vegyipari, vagy textilipari gyárakban szerez szakmunkás-bizonyítványt, mások pedig szakmunkásképző iskolákban ismerkednek majdani mesterségük alapjaival.

A képzés ideje 2—3 év. Ez idő alatt nemcsak mesterségbeli tudásra tesznek szert, hanem megismerkednek a cseh kultúrával és történelemmel, az ország gazdasági eredményeivel, társadalmi életével.

A nemrég aláírt kétoldalú egyezmények alapján a mostani tervidőszakban megkétszereződik a külföldi szakmunkástanulók száma. Az 1981—1985. időszakban Csehszlovákiában több mint 30 ezer ázsiai, afrikai és latinamerikai fiatal nyer szakmunkás-bizonyítványt.

tássza
megál
erőmű
csönö
dezés
a Szo
ni. A
lönleg
az eg

Ato
Bulgá
ban
1981-
tagor
gia-te
legna
műve
később
atom
nyabb
ris
atom
és m
ez a
atom
vár.

Koffán Károly

Lapkiadó Vállalat.

— **Koffán Károly** fotóművész, Érdemes Művész búcsúztatása november 25-én, hétfőn 13 órakor lesz a Farkasréti temetőben.

Magyar Nemzet 1985. XI. 14.

Koffán Károly

Meghalt Koffán Károly

„Miután minden bajt tevékenységgel gyógyít, a tétlenséget elfogadni még szükségből is képtelen, s a teremtő munkát tartja egészségünk legfőbb gyógyszerének, szobafogsága alatt rajzolt" — írta *Ruffy* Péter néhány esztendővel ezelőtt régi, kedves barátjáról, Koffán Károlyról, amikor az új rajzait megmutatta neki. Pontos a néhány szóval felrajzolt jellemzés, Koffán Károly grafikusművész, főiskolai tanár, fotóművész, ornitológus, fafaragó

Botra támaszkodó önarckép (1945)

éltető eleme a teremtő munka volt. Váratlanul bukkant fel barátai lakásán, néha hegeszteni való vasat kért (ki tudja már, mihez), máskor csak jó szóra toppant be, és láttam, mikor szigorú komolyan ellenőrizte, törtlábú barátja, *Kass* János használja-e a neki faragott és ajándékozott somfabotot.

Elpusztíthatatlannak gondolta mindenki, mert mindig tiszta, teljes szívvel foglalkozott azzal, amit éppen csinált, és a munka éltette. Rudnay Gyula tanítványa volt a Képzőművészeti Főiskolán, s egy esztendővel diplomájának kézhezvétele után Párizsba utazott. Öt évig élt ott, volt szobafestő és kereskedelmi levelező, s „mellesleg" mint marionettjátékos aranyérmet nyert az 1937-es világkiállításon. Hazatérése után, 1940-ben itthon jelentette meg *De profundis* című, Párizsban készült metszetsorozatát.

1942-ben festőiskolát nyitott, s ezzel megkezdte élete *tanárfejezetét*, amely egészen 1957-ig tartott; az utolsó nyolc évben a Képzőművészeti Főiskolán volt a grafika tanára. Tanítványainak sorába tartozott *Würtz* Ádám, *Gross* Arnold, Kondor Béla. Főiskolai kinevezésének évében egyik napról a másikra felhagyott a rajzolással, minden energiáját a tanításnak szentelte. Így vágott bele azután, ilyen végletes nekibuzdulással a *fotográfiába* is. 1960-ban, amikor reprodukciók készítéséből tartotta fenn magát, a képzőművészek szövetsége néhány művészportré elkészítésére kérte fel. Sokszorosát végezte el a rábízott munkának és nagyszerű arcképeiből 1966-ban *Társak és kortársak* címmel kiállítást is rendezett a Nemzeti Galéria.

Bokarándulással feküdt 1971-ben egészséges mozdulatlanságra ítélve, amit persze nem bírt ki. Papírt, ceruzát fogott és jobb híján a kezeit kezdte el rajzolni. Gyönyörű sorozat kerekedett ki belőle, nem is hagyta abba, míg teljesnek, befejezettnek nem érezte a témát. Szerette ezeket a rajzokat, kiállításra akarta vinni őket, hogy más is láthassa. Több éves terminust kapott csak a galériáktól, nem is érdekelte tovább a dolog. A *Kezek* végül tíz év késéssel kerültek közönség elé a Nemzeti Galériában.

Ornitológus is volt, bár ehhez „nem volt bizonyítványa". Madártani megfigyeléseit előbb fotóskönyvbe foglalta, később nagyobb munkára gondolt. Találóan fogalmazta meg a „valódi" ornitológusokhoz való viszonyát: Nem zavarjuk egymást. Ők művelik a tudományt, én élvezem. Ez volt életének nagy titka, azért fonódott alakja köré legenda: élvezte az életet, élvezte a munkát. „A tökéletes kényelmet feleslegesnek érzem. Az ember kevesebbel is beéri" — mondta egyik interjújában.

Már két hete nem jelentkezett, eltűnt a baráti szemek elől. Testvére tudatta a szomorú hírt: szótlanul viselt betegségben 1985. november 9-én meghalt Koffán Károly. Hetvenhat éves volt.

h. é.

nyabb adóigazgatási és ellenőrzési rendszer irányába lépjünk.

A pénzügyminiszter-helyettes hangsúlyozta: az *adókulcs* az évi 200 ezer forint alatti jövedelmeknél kismértékben, 2—3 százalékponttal csökken; a magasabb jövedelemkategóriákban viszont nagyobb mértékben, 3—8 százalékkal emelkedik. Az ezer forinton aluli *eseti* jövedelmeknél az adókulcs az eddigi 2 százalék helyett egységesen 6 százalékos lesz; a magasabb adókulcsot az indokolja, hogy — csekély összegekről lévén szó — ezeket utólagosan nem vonják ösze, így azt nem terheli progreszív adó, ami nyilvánvalóan magasabb terhet jelentene.

Mentesség és kedvezmény

Különös figyelemmel voltak a jogszabályalkotók a szociális szempontokra. Mivel egyes rendgek adóztatásánál az *adóalap* csökken: mértéke 30—60 százalék között lesz.

Korszerűbb szervezettel

Módosul az adóigazgatási apparátus szervezete és feladatköre is. A jelenlegi kisipari és magánkereskedői adóközösségek — mintegy 400 szakember — *adómegállapító hivatalként* működnek tovább a tanács szakigazgatási szerveként. Létrehoznak egy országos hatáskörű *adóellenőrzési* egységet is, a Pénzügyminisztérium ellenőrzési főigazgatóságának részeként: ennek az lesz a feladata, hogy gyors, operatív ellenőrzéseket végezzen, segítse a pénzügyi szabályok eddiginél jobb érvényesítését, az adózási fegyelem erősítését.

(t. g.)

Nyelvtudás a felsőoktatásban

Szigorúbb követelmények, alap- és záróvizsga

Október végén a *Magyar Közlöny* 41. számában művelődési miniszteri rendelet jelent meg *Idegen nyelvek tanulásáról a felsőoktatási intézményekben* címmel. Nem túl gyakori, hogy egy rendeletről tartsanak sajtótájékoztatót, ezúttal mégis így történt. Vasárnap délelőtt a Művelődési Minisztériumban *Földiák* Gábor miniszterhelyettes ezt azzal indokolta, hogy a minisztérium fontosnak tartja: a következő években a főiskolára és egyetemekre jelentkezők mielőbb értesüljenek az 1986—87-es tanévben életbe lépő változásokról.

A most megjelentetett jogsza-

Koffán Károly

Koffán Károly grafikus Kezek című rajzsorozatát szép kötetben adta közre a Békés megyei Könyvtár: a békéscsabai rajzalbumsorozat hetedik kötete a művész ötven alkotását tartalmazza. Koffán Károly hosszú hallgatás után (1948-tól 1971-ig nem rajzolt) készítette e sorozatát.

Magyar Nemzet 1984.11.26.

MK SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Koffán Károly
grafikusművész

NÉPSZAVA
1980 AUG 16

1021 1980. augusztus 16.

Koffán Károly: Guggoló

Mag

Németh Károly fogadta Jack Woddi

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának meghívására augusztus 9—15. között látogatást tett hazánkban *Jack Woddis*, Nagy-Britannia Kommunista Párt-ja Politikai Bizottságának tagja. Jack Woddist fogadta *Németh Károly*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára. A vendéggel megbeszélést folytatott *Berecz János*, a Központi Bizottság tagja, a KB külügyi osztályának vezetője. Jack Woddis látogatást tett az MSZMP Politikai Főiskoláján és Veszprém megyében.

A szívélyes, elvtársi légkörben lezajlott megbeszéléseken a két párt képviselői tájékoztatták egymást pártjuk tevékenységéről és feladatairól. Az MSZMP képviselői kifejezték, hogy a magyar kommunisták *szolidárisak* a brit kommunisták küzdelmével, amelyet a munkások érdekeinek védelméért és a demokratikus vívmányokért folytatnak a monopóliumok ellen.

A nemzetközi élet és a nemzetközi kommunista és munkásmozgalom fejleményeit áttekintve a két testvérpárt képviselői hangsúlyozták az imperialista törekvések megakadályozásának szükségességét, *a béke, a társadalmi haladás és a nemzetközi biztonság előmozdításáért folyó küzdelem je-*

lentőségét kommunis összes bé ladó erők és együtt fontosságá földrészen lágon.

Megerős güket a Nagy-Brit nista Pár nak tov az interna daritás sz jezték n hogy a b kommunis ködése ho zetközi munkásm gének erő

KITÜNTETÉS

Az Elnöki Tanács *Buti rnónek*, az Országos anszergyártó és Értéke-tő Vállalat főosztályvezetőjének nyugállomány-

Eltemették Vass Is

Családtagok, barátok, harcostársak és tisztelők sokasága, országgyűlési képviselők és tisztségvise-

mazott gyűlési k

A gyá Magyar

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

NÉPSZAVA

Koffán Károly,
grafikusművész

1980 AUG. 24

1021

Koffán Károly: Étvágy

vegzik, mint
az orr belse
fül műtétjér
parázdában.
megszüntetés
éteknél a
najzatos fejl
gött, és ált

nimikai ráncaiban kell a met-
zéseknek megtörténniük. A
zépítő sebészet a bőrön csak
feltétlenül szükséges és leg-
inomabb metszést ejti; műtét
közben a lehetőségig kíméli a
zöveteket, és a legfinomabb
arróeszközöket, ahol lehet a
ebszélragasztó szalagokat
asználja, hogy a műtétnek
ninél kisebb nyoma marad-
on. Ezért is mindig meg kell
yőződni róla, hogy a páciens-
ek nincs-e túltengő heg, ke-
oid képződésre való hajlama.
Ia mindezeket tekintetbe ve-
zi, és főleg, ha egyezik a
lasztikus sebésze véleményé-
el, úgy hiszem, könnyebb lesz
z elhatározása.

M. ESZTER, SZŐDLIGET. — *zükségesnek érzem, hogy negköszönjem levelét, amely-en boldogan számol be a lá-ai sötét szőrzetének megszőítésére ajánlott eljárás eredményéről. Olvasóink csaknem ivétel nélkül tanácsot kérnek ozmetikai panaszaik meg-üntetésére, és csak kivéte-sen értesítenek, hogy meny-yire váltak be ajánlott taná-saink.* — Múlt év júniusában ordult hozzám azzal a pa-

gore lép ki, és főleg a fején és felsőtestén különböző nagyságú viszkető, égő duzzadt piros foltok jelennek meg, azok nem kozmetikai jelenségek, hanem hideg hatására jelentkező csalánkiütés, orvosi nevén hideg-urticaria. A hideg hatására jelentkező bőrallergiás folyamatról van szó. Leghelyesebb, ha kivizsgálás és gyógykezelés végett a kerületi bőrgondozóban jelentkezik. Minthogy a folyamatnak veszélyes megnyilvánulásai is lehetnek, a legfontosabbakról tájékoztatom. Nem szabad — mint maga is tette — erőltetni a minél hidegebb vízhez való hozzászoktatást, mert a hidegallergia vérnyomásesést válthat ki, és következménye súlyos szívműködési zavar lehet Leghelyesebb, ha megállapítja, hogy mi az a hőmérséklet, aminél a csalános foltok jelentkeznek, és annál hidegebb vízben nem fürdik. A hideg-urticaria nem szokott soká tartani, néha magától is megszűnik, ezt elősegíthetjük azzal, ha esetleg a megelőző okát tisztázni tudjuk, és megtesszük ellene, ami lehetséges.

2 Koffán Károly: Ádám és Éva, részletek, somfa, 11 cm, 1978 (fotók Somfai)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Koffán Károly, festő –
MŰVÉSZET
Budapest
grafikus-faszobrászművész
1981 ÁPR
29. old.

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Koffán Károly
grafikusművész

DUNÁNTÚLI NAPLÓ

1981 JAN 25

1021

Végig a városon hazáig
fejem fölött fehéren
szélfútta mosolyuk
lengett egy szárító-kötélen.

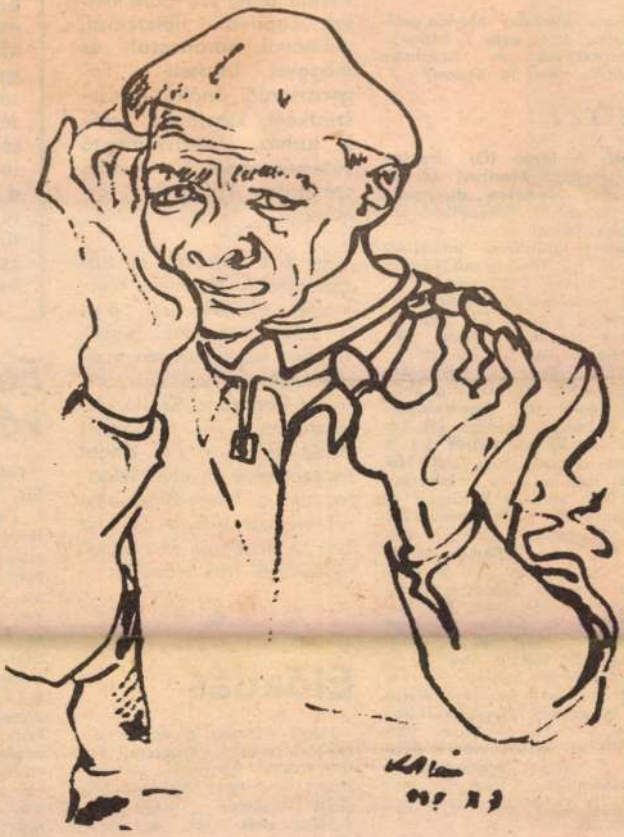

Koffán Károly: Visszaemlékezés

ASÁRNAP:

SZÍNH

emzeti Szính
5 (du. 3 és
amaraszínház:
ínrabló (de.

MOZI

etőfi: A fárc
ületésnapot
ossuth: Mez
0, 12, 2, 4) Fekete-fehér szí
esben (6, 8)
ágvári: Kaliforniai lakosztály
4, f6, f8) **Tanárképző Főisko**
: Csermen (4) Száll a ka
ukk fészkére (f7) **Ifjúsági Ház:**
eszélyes játékok (2) Skalpva
ászok (4) **Heő. Müv. O.:**
zandakan (6, 8) **Rákóczi:** A
d túl messze van (5) **Feke**
Gyémánt: Keresztül a nagy
zválasztón (6) **Jószerencsét:**
z, a csodák csodája (2) La
na (4) **Vasas, Május 1.:** A
-as: vesztes szám (f6) **Mo**
ács: Robinson és a kannibá
k (10) Modern Robinson és
saládja (4, 6, 8) Komló, Zri
yi: A nyolcadik utas: a Ha
l (f4, hnó, 8) **Komló, Május**
: Fehér csuklya (10) A nagy
lom (f5, f7) **Szigetvár:** Vad
yugati mackókaland (10) Psy
né 1. (6, 8) **Siklós:** Felkavart
z (5, 7) **Harkány:** A dunai
alós (10) Norma Rae (5, 7)
ály: Kísértet Lublón (3) Fa
ard bíró, akit Seriffnek hívtak
) **Pécsvárad:** Sugarlandi haj
vadászat (3, 5) **Sásd:** Raf
erty és a lányok (f5, 7) **Sely**
e: A szultán fogságában (4,
Szentlőrinc: Reggeli vizit
án (5, 7) **Villány:** Őszi ma
uton (5, 7)

ÉTFŐ:

SZÍNHÁZ

mában.

— **Brit szokások és hagyományok.** Az angol klub, melyet alkalmi belépővel is lehet látogatni, legközelebbi foglalkozását kedden délután 6 órakor tartják a Pannónia Szálló kistermében. A meghívott Andy Rouse, a PTF angol tanszékének nyelvi lektora, aki a Nagy-Britanniáról vetített filmek után a brit szokásokról és hagyományokról tart előadást.

◆

Előadás

Hétfő délután 5 órakor dr. Diófási Lajos, a Szőlészeti Kutató Intézet igazgatója tart előadást a Pollack Mihály Műszaki Főiskolán „Trágyázás a szőlőtelepítés előtt és után" címmel.

rosi
tője,
csop
Telef

Feb
vás

Februá
lat- és
1. Pécs,
torvásár.
országos
Február
lat- és
13. Szig
és kirak
Szentlőri
kirakodó
Szentlőri
motorvás
hács, or
vásár.
országos
Február
állat- é
ruár 22.
és moto

1 Koffán Károly: Ádám és Éva, somfa, 94 cm, 1978

Műhely

28

1

ompozícióknál az egymás mögötti
gek függesztési pontjai szabályos
usban tolódnak el. A leheletfinom
sek, a leheletkönnyű színhatások
honikusan rétegződnek egymásra.
lastag gyapjúsíkok csíkos rusztikus-
ától ezekben a kompozíciókban az át-
lemült anyag könnyed áthatásaihoz
tt el a művész. Az anyagsíkok belsejé-
folyó történések vizsgálatát az anyag
einek pontszerű mozgatása váltotta
A textilszobrok s domborművek hol
tikus, hol játékos hangsúlya szinte
gő textilsíkok egymásmögöttiségének
át a helyét. A nyers anyagszerűségtől
oteszk játékosságon át egy átszelle-
költészethez érkezett el Droppa
t textilművészete.

Schenk Lea

ppa Judit 1948 novemberében szü-
t Tatabányán. 1973-ban diplomázott
parművészeti Főiskolán. Egyedi és
textilek tervezésével foglalkozik.
3-tól szerepel hazai és nemzetközi
tásokon. Díjai: 1973. VIT-pályázat –
díj; 1975. II. Ipari Textilművészeti
nálé, Szombathely – kiemelt I. díj;
6. IV. Fal- és Tértextil Biennálé,
mbathely – III. díj; 1977. Flags,
ners and Kites, Seatle (USA) – El-
rő Oklevél; 1978. Szocialista Or-
ok II. Iparművészeti Quadriennáléja,
t – II. díj; V. Fal- és Tértextil Biennálé,
mbathely – Biennálé-díj; Textil Bien-
Łodz – III. díj. Munkái közgyűjte-
yekben, középületekben: Iparművé-
Múzeum, Budapest; Savaria Mú-
n, Szombathely; MSZMP Városi
háza, Tata; Családi Intézet, házasság-
terem, Tatabánya; Textil Múzeum,
.

Koffán Károly 2

ban egyelőre kisüzemi technológiával festik a paneleket, ami azt jelenti, hogy az elkészült paneleket utólag festik be. A színezés nem emeli jelentősen a lakások árát.

Városképi szempontból mindenképp dicséretes a vállalkozás, melybe Szegeden belefogtak.

Magyar Hirlap 1980/6/12/6

Koffán Károly 1

Csongrád megyei tudósítónktól. Színes panelekből készül tizennégy pontház Szeged Rókus nevű városrészében. A színezés terveit *Koffán Károly* pécsi festőművész készítette el. A zöld mellett világossárga, világoskék, illetve világos terakotta épületeket emelnek. A szegedi házgyár-

Magyar Hirlap 1980/6/12/6

1021

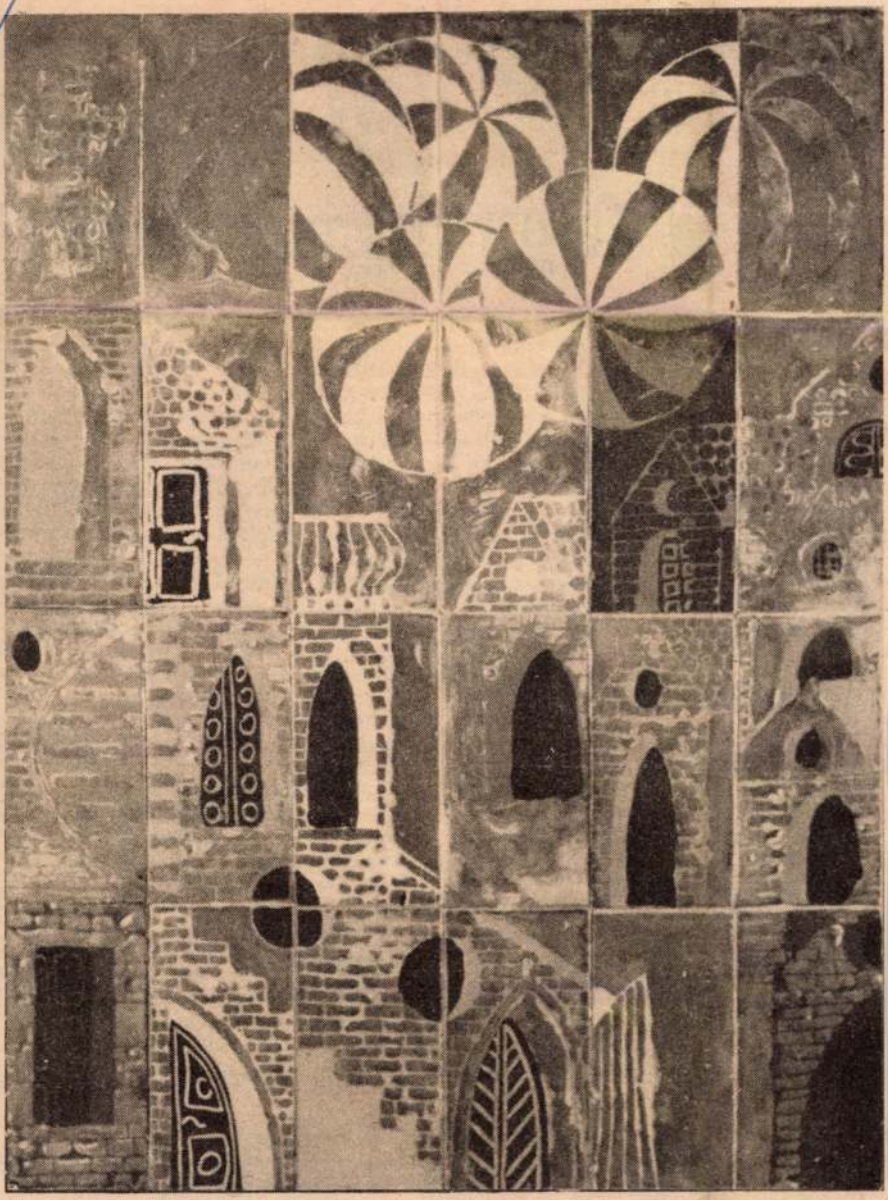

KISVÁROSI ÜNNEP LÉGGÖMBÖKKEL

(ifj. Koffán Károly tűzzománca)

1979. július 24., kedd

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726
DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP
1979 VII 24

AZ ÁRINTÉZKEDÉSI

a fogyasztói árak

Az értékarányos fogyasztói árak kialakítása évek óta terveink közt szerepel. A megtett részintézkedések mellett a mostanihoz hasonló széles körű áremelésre is készültünk, ám ezt valamikor csak nagyarányú jövedelemkiegészítéssel tudtuk elképzelni, hogy az árváltozások miatt egyetlen nagy társadalmi réteg életszínvonala se csökkenjen. Ehhez a reáljövedelmek korábbi, viszonylag magas növekedési ütemét is meghaladó, mondhatni lökésszerű emelésre lett volna szükség. Időközben a kedvező lehetőség reménye szertefoszlott, s az életszínvonal elért eredményei megszilárdításának szükségessége kikényszerítette a mostani lépést.

Befolyásolni a fogyasztást

A cserearány-romlás, a gyarapodó külgazdasági veszteségek miatt évről évre nőttek a fogyasztói árkiegészítésekre fordított összegek. A terhek mind nyomasztóbbá váltak, s napirendre került az ésszerűbb, a reálisabb árarányok kialakítása, az árrendszer továbbfejlesztése. Az intézkedések célja az áruellátás eddigi színvonalának fenntartása, a költségvetési terhek csökkentése, a kereslet és a fogyasztás befolyásolása, ahol szükséges a kínálat bővítése, a termelés ösztönzése. Tehát az intézkedések lényege nem a vásárlóerő elvonása, hanem az évek óta napirenden levő feladatok megoldásának elősegítése, a termelők, a fogyasztók befolyásolása. A fogyasztás elért szintjének csökkentésével sehol nem számolunk, csupán — ahol indokolt — a növekedés ütemének mérséklésével.

Jóllakni és lakni

A sertés- és a marhatőkehús ára
százalékkal, a zsiradékoké 17 száza
kal emelkedik. Az áremelés diffe
ciáltságát jelzi, hogy a baromfihús
8 százalékkal növekednek, amíg a
ára változatlan marad. Az árváltoz
mértéke nemcsak az ártámogatá
függ, hanem az exportlehetőségektő
kereslet-kínálat alakulásától is. A
állami dotációja — mint a tejtermék
általában — magas. De a tejtermelé
együtt képződő vaj hazai fogyaszt
célszerű a viszonylag alacsony á
ösztönözni, mintsem ráfizetéssel
portálni. Vagy a csekély áremelés
sonlóképpen a baromfihús itthoni
gyasztásának kedvez. Ha ugyanis n
viszonylag olcsó baromfi aránya a
zai fogyasztásban, akkor növekedh
sertés- és marhahús kivitele, javu
gazdaságosabbá válhat a húsexport
összetétele. Miközben fennmarad
sőt mérsékelten tovább növekedhet
egy főre jutó évi 75 kilogrammos
fogyasztás.

Végül még egy példa a piaci el
javítására. A húskészítmények ára
gosan 21 százalékkal emelkedik, de
belül a száraz- és füstölt áruké 25
zalékkal. Mivel e termékek iránt a
zai és a külföldi kereslet egyaránt n
az igényeket eddig nem tudtuk me
lelően kielégíteni.

Indokolt takarékosság

A tüzelőanyagok és az energiaszo
tatás áremelését elsősorban az ene
hordozók világpiaci árának a leg
só fogyasztói árrendezés óta végbe
jelentős — sőt várhatóan tovább
— emelkedése indokolja. A tüz
anyagok és fűtési szolgáltatások
legutóbb 1974-ben emeltük, a villa
energia ára pedig 15 éve változa
Az átlagnál nagyobb mértékű a tá
szolgáltatás díjának emelése. De a

KOFFÁN KÁROLY 11

*

Ami pedig a somfabot-fejek „tálalását" illeti, remek ötlet volt mindenik hátterében, Koffán sajátkezűleg készített és felnagyított fényképfelvételeivel hívni fel a közönség figyelmét a kicsiny méretek ellenére is fontos szerepükre. Meg arra, hogy olykor az ékszerfinomságú cizellálás két, sőt, három portrét is elrejt egyetlen, göcsörtös botvégen. Így fedezhetjük fel e kisplasztikák „Janus-arcúságát", miközben *Romain Rolland* világhírű írásának rendkívüli vonásainak feltárásában jelölhetjük meg. Ehhez elválaszthatatlanul kapcsolódik jogintéz-

MAGYAR HIRLAP 198

Wagner: Kezek és fejek

Koffán Károly

Koffán Károly (1909–): grafikus, fotóművész. 1948 és 1956 között a Képzőművészeti Főiskola tanára. Fényképei közül különösen emlékezetesek művészportréi.

Mihályfi Ernő: Művészek, barátaim Bp. 1977. Corvina

Fakopáncs

KOFFÁN KÁROLY

Mindig szerettem azokat az embereket, akik madarakkal foglalkoznak, sokat is írtam róluk. Mennyire változatosan szép az a világ, amelyben madárdal zendül, s menynyire szomorú lehet élni madárhang nélkül. Egy időben szinte mindennapi olvasmányom volt Herman Ottó. Az az egyszerűség s az a ragyogás, amely sorait átitatta, bepermetezte, az olvasót is fénybe vonta; a természet tündöklése s a madárhang szólása vett körül, ha könyvei oldalait lassan és csöndesen lapoztam, hogy egyetlen madár se rebbenjen föl.

A maiak közül szerencsémre megismerhettem Koffán Károlyt, a festőt, a fényképészt és grafikust, a Képzőművészeti Főiskola egykori tanárát, aki nem hivatásos ornitológus is, s olyan fokú és izzású szenvedély élteti, hogy évtizedek óta figyelte — és figyeli — a budaörsi Csiki-hegyek tömzsi, verébszerű, csíkos mellű erdei pacsirtáit. Nice asszony, nagy hírű ornitológus, aki csak négy évet szánt az amerikai énekes veréb tanulmányozására, elragadtatva levelet írt neki, mikor Koffán madármonográfiája, a *Birds in camera*, Londonban megjelent: „micsoda mérhetetlen munkát fordított ön erre a madárra!"

A madarak szólása, a madárhang jelzésrendszere érdekelte Hermant, Koffánt — még említhetném Szőke Pétert is —, mikor a kétszárnyúak életét figyelték? Ahogyan a madáréneknek nem az az élettani szerepe, hogy gyönyörködtessen másokat, hanem az, hogy jelt adjon: idegen közelít, vagy egy másik madárral közölje azt, hogy e terület, vagy ez az ágacska már foglalt, szeretett ornitológusaim sem a zeneiség gyönyörűségét keresték a hegyoldalaikon, vagy erdők mélyzöld, fojtott csendjében, hanem azt, hogy ki vagy, mi vagy? Mire hogyan „felelsz", milyen magatartásformákat alakítasz ki, miként viselkedsz a másikkal, saját fajtádbelivel ilyen és olyan esetekben?

Szőke Péter 1971-ben japán díjat, egy *Prix Japon*-t nyert, a Szovjet Tudományos Akadémia pedig felkérte a távol-keleti madárhangok gyűjteményének a fejlesztésére. Módszerét külföldön magyar iskolának nevezik, egy olasz zenetudományi folyóirat húsz oldalon közölte a főszerkesztő Szőkével folytatott beszélgetését. Mit tud a magyar Akadémia állathangtárának a megalapítója és vezetője? Szőke mélyre hatol: a hangszalagra vett madárhangokat, e másfél másodpercnyi csicsergéseket magnóin lelassítja, harminckétszeresre, hatvannégyszeresre nyújtja, olyannyira, hogy végül e csicsergések már-már népzenei dallamokkal vetélkedő dalformákat mutatnak. Erdőkbe, nádasokba rejtekezve kutat. Egy indiai egyetemi tanár csak azért jött Magyarországra, hogy a gemenci erdőben elsajátítsa Szőke állathanggyűjtő technikáját.

Ilyen ismerősök, s e régi riportok után szerettem volna én is közelről és titokban látni őket, e szépen szólókat és színes tollúakat, e szürkéket és dallamokat hallatókat. De la Casse Mihály bátyám, a neves visegrádi ács, erdészeti dolgozó, s e kedves világ ezermestere, akinek csupán a származása s a neve francia, de egyetlen csicsergő francia szót sem tud, megajándékozott egy madáretetővel, amelyet szabadságom visegrádi csendjében, az erdők közt minden alkonyat előtt „megterítettem" madárboltban vásárolt apró magvakkal, vagy napraforgómaggal, később összevagdalt dióbéllel, s botcsinálta ornitológusként figyelni kezdtem rejtekhelyemről viselkedésüket.

Soha, egyetlen szabadságom alatt sem voltak ilyen csöndes, gyönyörűséges, izgalmas és mindig új meg új eseményeket láttató napjaim, estéim, mint most.

Nem könyvekből akartam megtudni és megismerni egyes madarak szokását, magatartását (ezek ott bőven és részletesen le vannak írva), hanem mindezt a saját szememmel akartam fölfedezni és látni. Ezért házam rejtekhelyén egyetlen könyvet lapozgattam (igen-igen halkan) csupán, a Móra Búvár zsebkönyvei sorozatának egyik darabját, a *Madarak*-at. Külön öröm volt a könyvbeli kép és a madáretetőbeli életkép azonosítása. Hiszen ez az erős, vaskos csőrű, amely a napraforgómagot szedegeti, meggyvágó, itt áll a könyvben a hasonmása. Az meg, mely egy másik hasonlóval pöröl, s lebegő égi táncot járva akaszkodik vele, alighanem zöldike; ha elrepül, sárgászöld, ha az ág végén ül, zöldesnek hat.

Elsőként talán nem is a hangjuk, a szép vagy riasztós szólásuk, a szárnyak színe, hátuk csíkozása, a finom és kecses formák sokasága érdekelt, hanem a hatalom. A hatalmi harc, akár az emberi társadalomban. Madárjellemekről ugyan nem beszélhetünk, csak magatartásformákról. S ezen belül azért itt is van dölyf és szerénység, félsz és basáskodás, itt is van ranglétra és sajátos hierarchia; ők is üldözik, „elmarják" egymást, náluk sem ismeretlen a szomorú testvérharc, a saját fajtabeli elriasztása.

De hogyan történik ez, miként, mikor, milyen körülmények, régi szóval élve, miféle „környülállások" között?

A zöldike nem tűri a másik zöldikét. Némely történelmi példa jutott eszembe. Ha másik zöldikét lát az etető körül, fellibben, a másik is, összeakaszkodnak; a harc vége az egyik távozása. Összeférhetetlen népek sorsa jutott az eszembe. Senki mást nem bántani, csak a saját testvért.

A verebek, vörösbegyek, erdei pintyek szerény és türelmes sokaságát — egyszerre és egyidőben nyolc-tíz madár is táplálkozott — először a meggyvágó zavarta meg. Ő már a hatalmi hierarchia magasabb fokán él, hiszen nagyobb a többinél, csőre vaskos, nézése zord: ha az etetőben más madarat talált, nála kisebbet, szerényebbet, félénkebbet, vastag csőre egyetlen oldalsuhintásával zavarta el. Lepöckölte a többi táplálkozót. Nem bántotta. Nem tűmadta meg. Egyetlen riasztó lépést sem tett feléjük. Csak elhessintette őket. Ha evett, egyedül evett. Ha a fa más ágain — telitűzdeltem én azt féldiókkal, magzó virágszárakkal is — madár táplálkozott, nem bántotta azokat. Csak a saját „tálját" védelmezte.

Félelmetes volt a ranglétra kirajzolódása. S ezt valóságosan értem. Előttem, a fa ágain, sorban állt a madarak osztálytársadalma. Elvadult, elpusztult ringlófát vágtam ki a kertben, szerteágazó ágait félig lefűrészeltem, a fa kérgét nem tisztítottam le, s az egészet beástam a kert egy másik helyére és földíszítettem madáretetővel, az ágakra szegezett diókkal. A főasztal, az előkelőségek táplálkozóhelye természetesen a felül védett madáretető sima lapja volt. Az etetőhöz vezető fatörzs enyhe lejtőjén sorban álltak az énekesmadarak, mögöttük a szerény, szürke verebek. Vártak, míg a meggyvágó bent táplálkozott.

Nem igaz, hogy a veréb szemtelen. Inkább szerényen szomorú. Tudomásul veszi az egyelőre nem változtathatót: előbb a meggyvágó, majd az énekesmadár, végül jön ő. Utoljára jön ő. Felcsípi, ami marad. Körülöttünk, e kis osztálytársadalom telett fekete rigók szálltak, fecskék cikáztak, sárgarigó szállt át gyönyörű surranással a táj felett: ők versenyen kívül álltak, lévén táplálékuk nem a mag, hanem a rovar, a giliszta, a bogár.

A rendi társadalom már kialakult, mikor egy alkonyati órán — s azután minden szürkületkor hat és hét óra között jött — megjelent a fehér nyakú, fekete harántsávos, piros kontyú balkáni fakopáncs. Ez lett aztán a legkedvesebb madaram. Alkonyattájt már szorongva vártam. Ez a harkályfélék rendjébe tartozó madár sem tűrte ugyan a másik fakopáncsot, ha az egy-egy ágon megjelent, mégis voltak olyan tulajdonságai, amelyek rokonszenvessé tették. Nem bántotta a másikat, ha enni volt elég. Ha nem akadt ennivaló, vagy már elfogyott, dühös lett és panaszos, rekedtes hangot hallatva távozott.

A fából ácsolt madáretetőbe terített táplálék csak végső esetben kellett neki. Egyébként minden falatért megküzdött, megdolgozott. Tisztességes madár a harkály. Munkálkodni akar és szeret. A madáretetőt kissé megvetette, s nemigen táplálkozott a fára fölerősített külön papírdobozból sem, amelynek mélyére magokat rejtettem. Ő látta, akár ki is emelhette volna ezeket a napraforgómagokat, de a könnyű munkától ódzkodott. „Rükvercben", hiszen autós vagyok, szépen hátrament, s kopogtatni, ütögetni kezdte azt a papírdobozt, amely fölül teljesen nyitott volt.

Ő küzdeni szeret a létért, a táplálkozásért, a fennmaradásért. Nem az etetőbe odakészített dióbélt csipegette, hanem a fára szögezett zölddiót lyukasztotta ki, olyan gépfegyverropogásszerű ütésekkel, hogy arra gondoltam: nem kaphat ez a madár agyrázkódást?

Bár valamennyi madaramnál nagyobb és erősebb volt, mindenkit élni hagyott. Csak a másik harkályt zavarta el. Magyar harkály. Balkáni fakopáncs. Ha már semmit sem talált, a fakérget kezdte ütögetni, azalatt kereste a petéket, hernyókat, rovarokat.

Fámból absztrakt fa lett. Egyes ágain rajta van a kéreg, mások csupasszá lettek, a madárlét küzdelmének bizonyságául.

De kár lesz értük. S milyen hamu-némává válik majd a világ, ha tovább pusztítjuk a természetet.

Ruffy Péter

1976. július 31.

Ukrajna fölött fényképeznek az űrhajósok

A Szaljut—5 orbitális állomás repülési programjának megfelelően csütörtökön és pénteken Borisz *Volinov* és Vitalij *Zsolobov* űrhajós a Föld felszínét fényképezte. A felvételek segítségével ásványkincs-lelőhelyeket derítenek fel, tanulmányozzák a szeizmoaktivitást, valamint felmérik a hegyekben fenyegető lavinaveszélyt. A fényképfelvételek számos más népgazdasági feladat megoldását is megkönnyítik. Ezeket a fotókat az űrhajósok Ukrajna déli része, Moldávia, az Altáj vidéke és a Kaszpi-síkság felett készítették.

E HÉTEN AZ TÜKÖR-BEN

SZORONGÓSDI — Gyárfás Miklós elbeszélése

Martin Bormann titkos feljegyzéseiből

Szaljut—5: maratóni a világűrben

A KÖZÉPKOR — Ágh Attila sorozata az emberiség ősi kultúráiról.

A hét nézője: SZÉKELY ÉVA

„Keresd a kincset" — múzeumi rejtvénypályázat

TÜKÖR

ilomból, hogy most készült el az intézmény beszámolója az idei első félévi tevékenységéről.

A „szürke" számadatok azt mutatják, hogy a fővárosi élelmiszer-ellátás a hús- és tejtermékek forgalmában minőségileg, egészségügyi szempontból idén *sokat javult*. A félév folyamán a fővárosi boltokban 20 424 helyszíni ellenőrzést végeztek a tavalyi 16 395-tel szemben és a piacokon működő helyi kirendeltségek 213 436 métermázsa állati eredetű élelmiszert vizsgáltak meg. Az ellenőrzések eredményeként mindössze 1616 esetben kellett lefoglalni fogyasztásra alkalmatlannak minősült termékeket. Ezen belül is csupán 120 kal kedvezőbb.

A helyszíni ellenőrzések mellett a felügyelőség laboratóriumaiban is állandóan folyik az élelmiszer-minták vizsgálata. A húsból és húskészítményekből 3161, a tejből és tejkészítményekből 5595 mintát ellenőriztek laboratóriumi vizsgálatok, annak megállapítására, fogyasztásra alkalmasak-e. A megfigyelések szerint itt is *lényeges javulás* mutatkozik a tavalyi állapottal szemben. Amíg ugyanis a múlt évben a megvizsgált húsminták 21,6 százaléka esett kifogás alá mikrobiológiai szempontból, idén ez az arány 15,7 százalék volt. A laboratóriumi ellenőrzés kimutatta, hogy 0,8 százalékra csökkent a húskészítményekben az ételmérgező csírák száma a tavalyi 2,4 százalékról, tehát a harmadára. Ez év első felében Budapesten egyáltalán nem fordult elő ételmérgezés. Javult a nyers és a füstölt kolbászoknál a forgalmazás előtti kötelező szalmonella-vizsgálat eredménye is.

A vendéglátóiparban a helyzet nem sokat változott. Tavaly 25,6, idén 24,3 százalék volt a húsalapanyagoknál a kifogásolási arány, ami főleg tárolási hibákra vezethető vissza.

A tej és tejtermékek vizsgálatát egy fél év alatt 5595 mintán végezték el (1075 esetben közvetlenül a termelőknél). Az állami tejtermékeknél 4,9, a mezőgazdasági szektornál vizsgált mintáknál 15,6, a háztájiból származó tejnél 19 százalék volt a kifogásolható. Ez utóbbinak az a magyarázata, hogy a forgalomba hozatalnál megszakad a hűtőlánc és a begyűjtött, felhozott tej és tejtermék minősége útközben romlik.

G. J.

Lékai László bíboros Philadelphiába utazott

Dr. *Lékai* László bíboros, esztergomi érsek, prímás, a magyar katolikus püspöki kar elnöke vezetésével küldöttség utazott pénteken Philadelphiába, az eukarisztikus kongresszusra. Búcsúztatásukon megjelent *Straub* István, az Állami Egyházügyi Hivatal elnökhelyettese.

Fogadás a svájci nagykövetségen

Dr. René *Stoudmann*, a Svájci Államszövetség magyarországi nagykövete hazája nemzeti ünnepe alkalmából pénteken fogadást adott a nagykövetségen. A fogadáson megjelent *Nagy* János külügyminiszter-helyettes, *Török* István külkereskedelmi miniszterhelyettes, *Földvári* László közlekedés- és postaügyi miniszterhelyettes, Magyar Népköztársaság állandó UNESCO-képviselője, K. G. *Lindström*, az UNESCO nemzeti bizottságok osztályának munkatársa.

Amadou-Mahtar M'Bow pénteken elutazott Magyarországról.

Meghalt Tokár Péter újságíró

Tokár Péter (Bényei Géza) újságíró, az Újítók Lapja főszerkesztője, a Szocialista Hazáért érdemrend tulajdonosa, a párt és a munkásmozgalom régi harcosa pénteken 63 éves korában elhunyt. Hamvasztás előtti búcsúztatása augusztus 6-án, pénteken fél tizenkettőkor lesz a Farkasréti temetőben.

MISKOLC PÉLDÁJA

Ami Miskolcot illeti, a népfront városi bizottsága nemrégiben — éppen a VI. kongresszusra való mérlegkészítés jegyében — külön foglalkozott a peremkerületek helyzetével. Az arra hivatott szerveknek aligha jelentett könnyű feladatot azokban a peremkerületekben, ahol az ellentmondások, feszültségek a város egyéb részeivel összefüggésben túlzottan kiéleződhetnek. Az életkörülmények mostohasága, a tudati elmaradás szinte minden területen újratermelheti a hátrányos helyzetet, ami a lakosság hangulatában is tükröződhet.

A huzamosan kedvezőtlenebb viszonyok között élők — ha nem érzik értelmét, eredményét munkájuknak — „másodrendű" állampolgárnak tekintik magukat. Hamar visszahúzódnak, ha úgy vélik: nem tartanak igényt véleménynyilvánításukra, és a közéletbe való bekapcsolódás igénye is nehezebben születik meg bennük. Nem könnyen teremtenek kapcsolatot a többi réteggel és *a befeléfordulás veszélyének elkerülése fontos népfrontfeladat a peremkerületekben.*

A körzeti népfrontbizottságok, a kerületi, illetve városi bizottságok és a tanácsok, valamint más szervek közötti információk oda-visszaáramoltatása nemcsak a légkör javítását szolgálja. A várospolitikai ankétokon, kisebb-nagyobb népfrontbeszélgetéseken elhangzott gondok képviselete, azok megoldása, a területen levő üzemek, esetleg más kollektívák bevonása a lakóterületi munkába ennél többet jelenthet. Elkerülhetővé válik az is, hogy *rossz közérzet hátráltassa a szövetségi politika, a nemzeti egység helyi érvényesülését* azokon a területeken, ahol az átlagosnál sokkal *több feladat vár megoldásra az elkövetkező öt évben.*

Komor Vilmos

Dunaújvárosi Hírlap ifj Koffán Kiárolyn

1979 júl. 13

nohrámfőri

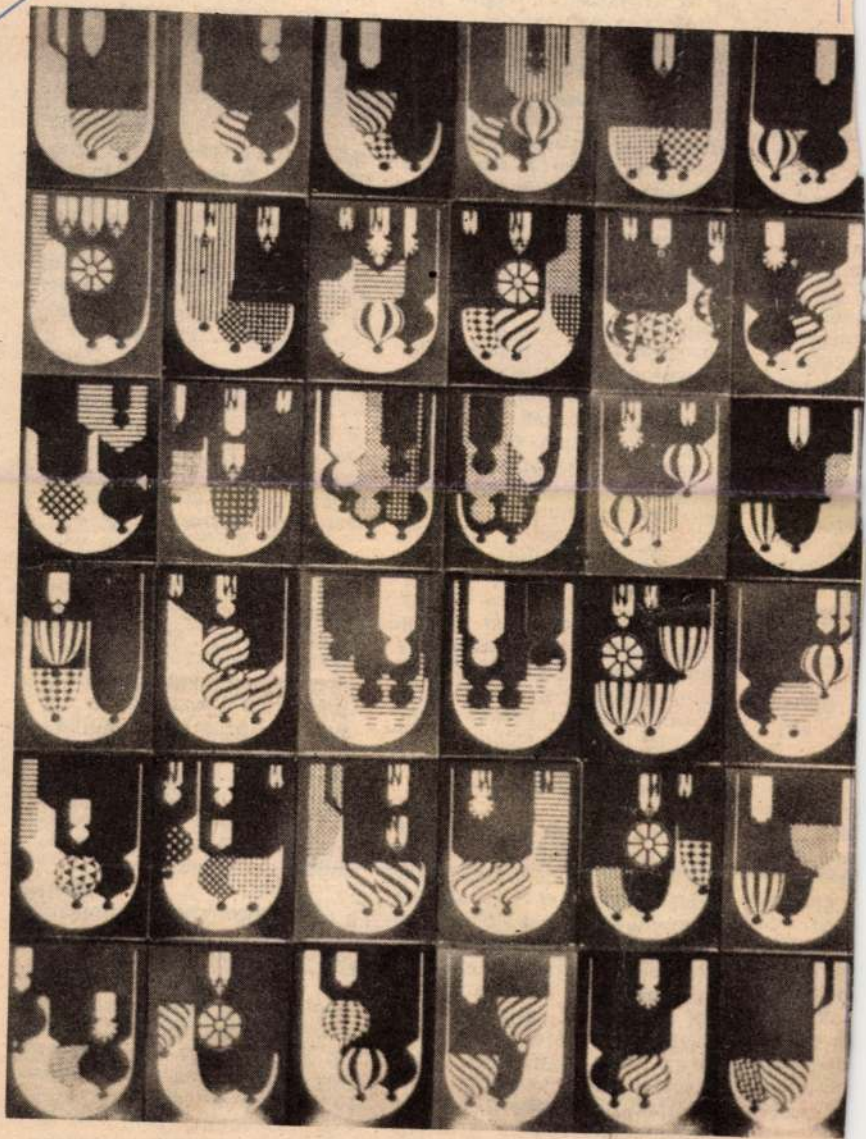

Kettős tarlat

Az edzés szent és sérthetetlen. Így hát az uszoda emeleti üvegablaka mögül figyelem, ahogy *Perjámosi Sándorné* vezető edző elindítja az utolsó futamokat. Néhány perc és kimásznak tanítványai a medencéből. Búcsúzóul egy-két hasznos tanács. Délután négy óra, véget ért a legidősebbek számára a mai edzés.

A vezető edzőnő suttogó hangon (foglalkozással járó ártalom a rekedtség) kezdi a beszélgetést.

— Hetvenhétben indultunk. Hatvannégy osztályból és az óvodák nagycsoportjainak gyerekeiből válogattuk ki azt a háromszázat, akikkel egész nyáron dolgoztunk. Legtöbbjük a kezdet kezdetén még úszni sem tudott. Szeptemberben közülük százharmincat vettünk be a szakosztályunkba, természetesen orvosi és szülői beleegyezés után. Az akkori nagycsoportos óvodásokból jött össze az első úszótagozatos osztály.

— *A fővárosból jött vezetőedzőnek nem kisebb feladat jutott, mint egy sportág bevezetése, vállalva annak nehézségeit, egyben örömeit is. Milyen elgondolásokkal fogott Dunaújvárosban munkához?*

— Csaknem húszéves tapasztalatomból tudom: az első két évben a legfontosabb, hogy az úszás technikáját megtanulják a gyerekek. Bár ma is ezen van a hangsúly, még mindig rengeteg a csiszolnivaló. Csak jó technikával lehet lendületesen, erősen úszni.

— *Ez azt jelenti, hogy a fizikai állóképességet nem mindenáron kell fejleszteni?*

— Igen. Ma is lényegesen kevesebbet úszunk, mint a más egyesületbeliek, mind-

olimpia versenykiírásában. Igazolt úszó négy nap alatt csak négyszer ötven métert úszott, egy gyerek csak két számban indulhatott, ez pedig nagyon kevés. Nem volt elegendő a versenyzési lehetőség. A Szegeden szerzett élmény azonban nagy hatással volt tanítványainkra. Nekünk „telhetetlen edzőknek" a győzelmek mellett az jelentett örömet, hogy azok jó időeredményekkel születtek.

— *A Kohász négy főállású edzője egyformán telhetetlen. A sikerek is bizonyítják, hogy oktató-nevelő munkájukhoz egységesek az eljárásaik. Ezért is a vezetőedző felel.*

— Munkatársaimat magam választottam ki. Jó közösségben valóban döntő a „tantestületi egység", a szorgalom, a lelkesedés. S ebben nincs hiány. Januárig magam készítettem az edzésterveket. Ebben az évben már kollégáim — *Makrai Sándorné, Brandi Mária* és *Török Zoltán* — önállóan dolgoznak, két-két csoportjukkal, saját terveik alapján. Minden héten értekezleten beszéljük meg, s értékeljük ezeket a terveket, a versenyeket, legtöbbször gyerekre lebontva. Kötelességem a csoportjaikban végzett munkát állandóan figyelni, észrevételezni. Hogy sok volt a bemelegítés, vagy éppen kevés volt... és így tovább. Mindezeket segítő szándékkal.

— *A városunkban tapasztalható „úszóláz" felszökött a szülők, nagyszülők körében. Itt is ott is beszédtéma már egy-egy verseny. Egyszóval: győzedelmeskedett az úszósport a felnőtteknél.*

— Rendkívül lelkesek, áldozatvállalók a szülők. Tömegével kísérnek el bennünket vidéki versenyekre is. Jó

úszók a
is felkü
gondolor
vannyol
senyzőnl
olimpia
— *A*
tok?
— Néh
városban
országos ve
ben a
kupa d
Indulunk
bajnoksá
ban nálu
viadala.
saját ren
tunk sőt
első nem
megtartá

Az úsz
tatgató i
érhetne.
hogy a
nem sze
eseménye
nak, be
kérdezte
— *De*
egyre lá
nyesebb
Perjám
tőedzőnő
után így
— Jól
vezetés,
gyerekek
sa, kitűr
gógusok
hát az
persze n
hogy v
uszodán
(Az ut
nehéz
zett
Krisztir
alig vá
apuval
medenc
nem id

ifjú Koffán Károly, kiáll

□ IFJÚ KOFFÁN KÁROLY festőművész és Cyránski Mária szobrászművész kiállítása július 12-én, csütörtökön délután 6 órakor nyílik a velencei galériában.

-.□ ifjú Koffán Károly

Esti Hírlap, Bp. 1979 júl. 10

2.

Koffán Károly

Végvári János Mesterei a Derkovits Gyula Népi Kollégium-
ban Kmetty János és Koffán
Károly voltak.

– : Komárom megye képzőművészei.
Művészet, 1979. május – 40 lap.

KOFFÁN KÁROLY 6

Koffán Károlyt tehát nem kell most, külön bemutatni a közönségnek, hiszen széles körű népszerűségét eddigi tevékenysége is bőven bizonyította. Talán nem is lehetne ekkora életművet hiánytalanul bemutatni, ha teljességre törekednénk. Jól döntött ezért =

MAGYAR HIRLAP 1980/6/19/6

Wagner:Kezek és fejek

KOFTÁN KÁROLY

vagy különféle idegen nyelveken — megjelent könyveknek, amelyek fényképfelvételeit — és olykor szövegét is — Koftán készítette. Elég talán itt utalnunk Bécsben németül, Londonban angolul kiadott madáralbumaira (mintegy százhatvan fotó „mellékletével"). A *Corvina* több nyelven kiadott, egzotikus (afrikai és indonéziai) albumait szintén ő illusztrálta reprodukciókkal, akárcsak a magyar népművészet [illegible] szintén négy

— több konkrét jogalkotási feladatot is el kell végeznünk. Minden bizonnyal magas szintű, átfogó jogi szabályozásra lesz szükség az *államigazgatás* területén. Korszerűsíteni kell az államigazgatási eljárás általános szabályai-

MAGYAR HIRLAP 1980/6/

WAGNER: Kezek és feje

KOFFÁN KÁROLY 4

*

Se szeri, se száma azoknak a
— külföldön és itthon, magyarul

MAGYAR HIRLAP 1980/6/19/6

WAGNER: Kezek és fejek

KOFFÁN KÁROLY 10

Hiszen kinek nem jut rögtön eszébe *Dürer* mester neve, amikor belép a kamaratárlatnyi, sok tíz, sok száz kezet fölsorakoztató terembe. Ám a világhírű 16. századi, imádkozó, avagy bibliát lapozgató markáns apostoli kezek eme kései utódai manapság élénken gesztikulálnak, érvelnek, dolgoznak, vitatkoznak, lendületesen mutatnak a magasba, tétován nyúlnak valamiért, gyöngéden simogatnak, és olykor ernyedten aláhullnak pihenni, kérnek vagy adnak — egyszóval mindennapjainkat testesítik meg, kisemberi örömeinkkel és bánatainkkal egyaránt. És nem nélkülözik a filmszerűség mozgássorozatát — ebben is tagadhatatlanul korunk gyermekei.

MAGYAR HIRLAP 1

Wagner:Kezek és fejek

KOFFÁN KÁROLY 9

műfajt. Hanem azért, mert úgy érezzük, egymástól teljesen elütő alapanyagaik és technikájuk ellenére, közösek valamiben. A lényegben, az alapállásban: abban a kismesteri türelemben, szeretetben és alázatban, amely a régi mesterek mívességével dolgozza ki a legapróbb részletekig a felületet. És ezzel tudatosan idézi egykori, nagy elődök szellemét.

MAGYAR HIRLAP 1980/6/19/6

Wagner:Kezek és fejek

KOFFÁN KÁROLY 8

Nem véletlenül, és még csak nem is kronológiai összefüggés miatt említjük így együtt ezt a voltaképp teljesen különálló két

MAGYAR HIRLAP 1980/6/19/6

Wagner:Kezek és fejek

KOPPÁN KÁROLY 7

megítélésünk szerint — a tárlat rendezőgárdája, amikor a hangsúlyt a legújabban készült, eddig még szélesebb nyilvánosság előtt be nem mutatott és elsősorban képzőművészeti jellegű tevékenységére helyezte. Gondolunk itt a kezekről készült rajzsorozatára és a somfabot-kisplasztikákra.

MAGYAR HIRLAP 1980/6/19./6

Wagner:Kezek és fejek

KOFFÁN KÁROLY 3

Mindezekből ízelítőt kaphat most a látogató a *Magyar Nemzeti Galéria* gyűjteményes kiállításán, az 1931-es, címében is *A legrégibb rajz*-nak nevezett tusvázlattól kezdve a még teljesen érintetlen, és ezért nagyon szellemesen *Faragatlanok*-ként emlegetett — a katalógusban sem szereplő — somfabotokig.

MAGYAR HIRLAP 1980/6/19/6

WAGNER: Kezek és fejek

KOFFÁN KÁROLY 1

Mivel a szakosodás korát éljük, manapság egyre kevesebb polihisztor akad. E kevés közé sorolható *Koffán Károly:* „magánéletében" volt asztalos és szobafestő, könyvelő és kereskedelmi levelező, aztán, az 1937-es világkiállításon — mint marionettjátékos — még aranyérmet is nyert. Volt párizsi szabadiskolák hallgatója és budapesti festőiskolák tanára. Számtalan hazai és külföldi sikert megért, hivatásos fotóművész és profi ornitológus egyszemélyben. És nem utolsó sorban: *képzőművész.*

MAGYAR HIRLAP 1980/6/

WAGNER: Kezek és fejek

KOFFÁN KÁROLY 2

MAGYAR HIRLAP 1980/6

WAGNER: Kozek és fe

Ez utóbbiról azért ilyen tág és általános a megfogalmazás, mert ebben a minőségében is rendkívül sokrétű, kísérletező kedvű. 1933-ban az Ernst Múzeumban rendezett első kiállításán még *tusrajzokkal* szerepelt. 1940-ben ugyanitt már párizsi *fametszeteit* állította ki. A felszabadulás után, 1947-ben *monotypiái* szerepeltek a Fényes Adolf teremben. De próbálkozott időközben *ceruzával*, *olajjal*, *temperával* és *diófapác*cal, a sokszorosított grafikai eljárások közül pedig *linóleummal* és *rézkarccal* egyaránt. Tíz évvel ezelőtt, hétköznapjaink legmegszokottabb munkaeszközével — a *golyóstollal* és a *rosttollal* — kezdett kezekről készült sorozatainak rajzolásába. Öt esztendeje pedig, úgyszólván a saját gyönyörűségére, somfabotok végére farag szo*borfejeket*.

Koffán Károly, festőművész

MEGHÍVÓ

Koffán Károly

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA
A MAGYAR NEMZETI GALÉRIÁBA,
A BUDAVÁRI PALOTA D. ÉPÜLETÉNEK III. EMELETÉN

A TÁRLATOT SOMOGYI JÓZSEF
KOSSUTH DÍJAS SZOBRÁSZMŰVÉSZ
NYITJA MEG, 1980. MÁJUS 20-ÁN, KEDDEN 16 ÓRAKOR

SKV – 80–5192–8

Ifj. Koffán Károlyról

1940-ben Budapesten született. A Képzőművészeti Akadémiát 1963-ban, Festő-szakon végezte. Dunaújváros művészeti életébe, annak megteremtésébe 1965-től kapcsolódik egy műterempályázat eredményeképpen. Felkutatja a ,,Beruházási Kódex" biztosította, Dunaújváros számára eladdig kihasználatlan törvényes lehetőségeket és pályatársait, valamint építészeket összefogva nagyszabású köztéri képzőművészeti díszítési keretprogram kidolgozását fogja össze. Bekapcsolódik a szabadiskolai képzésbe is, előbb felesége mellett segítőtársként, majd 1968-tól vezetőként, 1978-ig. 1971-ben bekapcsolódott a ,,Szőnyi István" Szabadiskola (Zebegény) munkájába. Itt alakrajz-osztálya mellett megszervezte az első hazai tűzzománc szabadiskolai osztályt. (1972)

Kezdeti, kizárólag festői munkássága után rajzokat, murális terveket, alkalmazott és képgrafikai munkákat, ipari formaterveket, belsőépítészeti feladatokat, városképi színdinamikai problémákat oldott meg. Foglalkozott kerámiával, skraffitoval, legfőképpen pedig tűzzománccal. Ebben saját technológiai kutatásai alapján murális és táblaképeket készített. Készített továbbá néhány fali textilt is gyapjú előfonalból. (Ez utóbbiakat édesanyja kivitelezésében.)

A Kecskeméti Nemzetközi Tűzzománc Alkotótelep alapításától, (1975) nyolc ízben vett részt annak munkájában, kétszer mint technikai vezető is. Táblakép és murális tervek mellett minden alkalommal készít önálló, új alkalmazási területekre is tanulmányokat. Így a lakótelepi tájékozódást segítő ,,Szín-tér" kompozíciót, lakóépületekhez szolgáló erkélymellvédet, köztéri öntöttvas ivókút-tervet, nyílttüzi hússütőlábast stb.

1977-ben részt vesz a Dunaújvárosi Acélszobrász Szimpóziumon, ahol megtanul hegeszteni. Ettől kezdve a Dunai Vasmű támogatja munkáját. Vallja: ,,Az az igazi: szinte a semmiből teremteni valamit". Így maga építi első égetőkemencéjét, rézkarcnyomó és linóleumprésgépét.

Munkásságában szinte kizárólag figuratív. Számos tanulmányportrét készít. ,,Leonardo és a Téridő kontinuum" címmel elméleti dolgozatban tárja fel ismeretelméleti jelentőségű tapasztalatait.

Művészpályája kezdetétől geometriát tanít több felsőoktatási intézményben. 1979—82 között díszlettervezőket tanítva kezd foglalkozni a képzőművészeti és építészeti illuzionisztikus terek átfogó kutatásával. (,,Reliefterek")

E kutatási témához kapcsolódó illusztrációiból is szerepeltet jelen kiállításán darabokat.

1984-ben kapcsolatba kerül az első hazánkba érkező mikroszámítógépekkel és azok grafikai lehetőségeit a maga szolgálatába igyekszik kapcsolni. E kiállítás megnyitása alkalmából bemutatót tart saját programjaiból.

,,A legnagyobb kincs nem az, ami másokat kizáró, hanem a másokkal megosztható. Én csak ilyet gyűjtök ,,— vallja—" és szűntelenül megosztásán fáradozom: úgyis mint geometriatanár és mint képzőművész is!". Egyszerű, nemes program ez, még akkor is, ha önveszélyes is lehet a hatalomra, egyeduralomra törőkkel szemben …

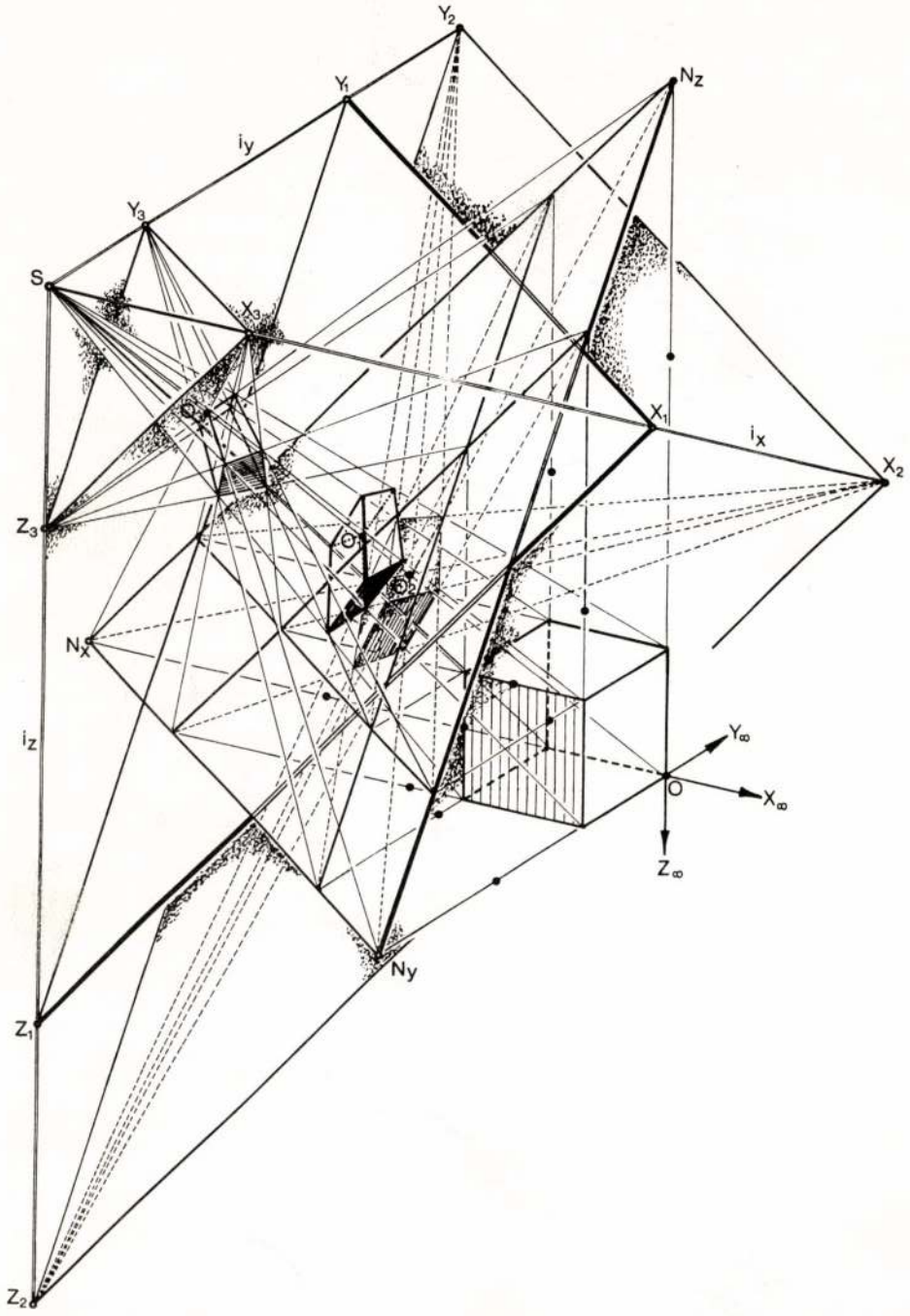

Nyomdaip. Kisszöv. – SZEKSZÁRD

ifj. Koffán Károly

festőművész

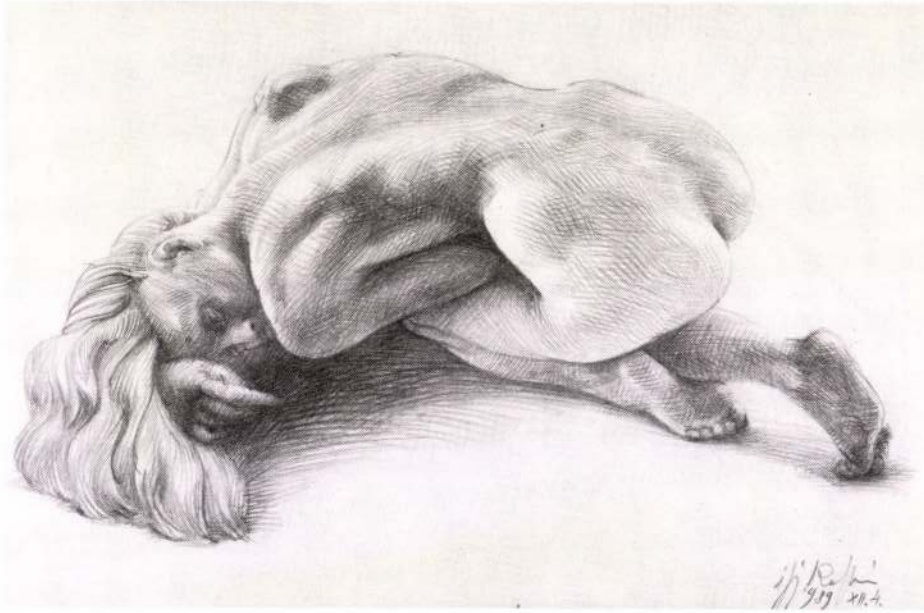

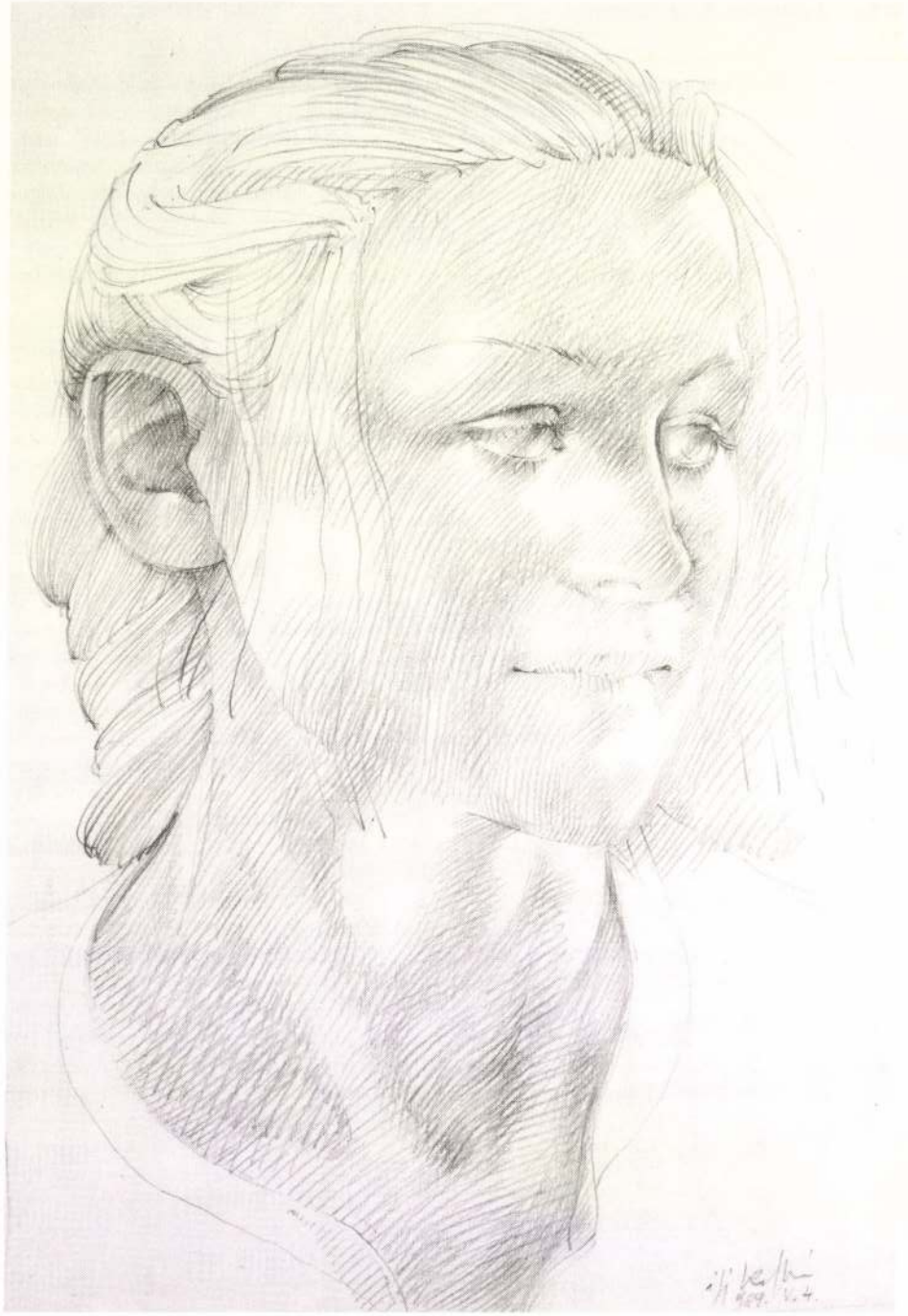

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

KOFFÁN KÁROLY

grafikusművész, fotóművész,

a Magyar Képzőművészeti Főiskola nyugalmazott tanára, Érdemes Művész

életének 76. évében, 1985. november 9-én elhunyt.

Búcsúztatása 1985. november 25-én, hétfőn 13 órai kezdettel a **Farkasréti temetőben** és november 27-én 12.30 órakor a **szarvasi új evangélikus temetőben,** temetése ezt követően a **szarvasi új katolikus temetőben** lesz.

Művelődési Minisztérium
Magyar Népköztársaság
Művészeti Alapja

Gyászoló család

Magyar Fotóművészek Szövetsége
Magyar Képzőművészeti Főiskola
Magyar Képzőművészek
Szövetsége

fnyv 13

Kaffán Károly

Magyar földabroszok

Lapozgatom *Cholnoky* professzor első modern magyar atlaszának remekbekészült lapjait és eltünödöm a magyar mappák sorsán. Nagy út vezetett el eddig a művészi kivitelü, tökéletes térképremekig. Meghatva olvasom, milyen ékes szavakkal beszélte rá a hajdan való *Magyar Hirmondó*, Mária Terézia korának magyar magazinja, olvasóit, hogy legalább a föld képét szerezzék meg maguknak, amelybe néha »a hirlapolvasóknak szükségük lészen betekinteniök«. Ez a derék magyar úttörő revü és kortársai, a *Magyar Kurir*, a *Hazai és Külföldi Tudósítások* lelkes buzgósággal fáradoztak azon, hogy fölkeltsék olvasóik érdeklődését a földabroszok iránt és lassacskán egész sereg térképlappal gazdagították előfizetőik könyvespolcát.

Ecsedi István, a debreceni egyetem tudós magántanára, a Hortobágy népéletének országos nevü ismerője, vaskos tanulmányban irta meg az első magyar térképmetszők egyikének, *Karacs* Ferencnek mozgalmas életét. Debrecen ősi kollégiumából indult ki ennek a derék úttörőnek pályája, ahol lakótársa volt *Csokonai Vitéz* Mihálynak. Lelkésznek indult, de mérnök lett s mint ilyen, országos hírü térképmetszőként alapozta meg a magyar kartográfiát. *Budai* Ezsaiás, korának nagy tudósa, lelkes rézmetsző-gárdát toborzott a híres civisváros ősi kollégiumának falai közé; ennek köszönhetjük az 1800-ban megjelent *Oskolai Új Atlást* és az 1804-ben kiadott *Oskolai Magyar Új Atlást*.

Karacs Ferenc itt, a tógátusok körében kezdte meg úttörő kartográfiai működését és Pesten folytatta, ahol a tizenkilencedik század első éveiben megtelepedett. Őszuccai házában látogatott irodalmi szalónt vezetett müvelt felesége, aki szellemes vitákat vívott *Fáy* Andrással a nőnevelésről.

Karacs Ferenc metszette az első magyar falitérképet 1808-ban, élete alkonyán pedig hozzáfogott és ki is adta huszonegy lapon Európa Magyar Atlaszát, amelynek pompás rézmetszetei fölveszik a versenyt *Stieler* világhírü atlaszának első kiadásával. Az első Stieler atlasz 1817—1838 között jelent meg, ma már százegyedik kiadása készül. Szegény Karacs Ferenc térképének nem volt ilyen szerencséje: csak szakkörökben maradt fogalom. A nagyközönség el kellett hogy feledje, hiszen *Heckenast* harminc évvel Karacs első kiadásának nem éppen nagy üzleti sikere után, 1865-ben öt lappal kibővítve Hunfalvy János felügyelete alatt adta ki Karacs régi térképét. Amikor a Heckenast-nyomda a Franklin Társulat tulajdonába ment át, 1875-ben még egyszer új köntöst kapott Karacs Ferenc atlasza.

»Karacs Ferenc volt — mondja biografusa, Ecsedi István — a tizenkilencedik század legnagyobb és legtermékenyebb magyar térképésze. Ő volt az, aki az első hazai térképészeti intézetünkben, a debreceni református kollégiumban felnevelkedvén, a rézmetsző társaság feloszlása után, nem hagyja elaludni a magyar térképészet érdekében megindult mozgalmat, hanem Debrecenből, ahol egy állandó térképészeti müintézet számára még nem volt hely, Pestre teszi át műhelyét.«

Ez a műhely Karacs halálával hosszú időre elárvult és csak *Kogutowicz* Manó keltette újra életre, amikor *Gönczy* Pál társaságában elkészítette az első megyei kézi atlaszt, majd megalapította a Magyar Földrajzi Intézetet. Ez a jónevü intézet évtizedeken át kielégítette a magyar iskolák térképszükségletét, de a világháború előtt megindított nagy atlasza nemcsak csonkán maradt, hanem az utolsó évtized nagy politikai változásai következtében el is avult. Ezért jelent a magyar térképirodalom terén mérföldkövet *Cholnoky* Jenő egyetemi tanár most sajtó alatt lévő új atlasza, amely néhány hét mulva jelenik meg *Győző* Andor kiadásában és 78 fólapon és 155 melléktérképen a világ *mai* képét mutatja be művészi kivitelben.

A gyakorlati élet minden fontos kérdésében megbízható adatok alapján tájékoztat a *Cholnoky-atlaszhoz* csatolt terjedelmes világstatisztika, képet adva a világ valamennyi államának kiterjedéséről, gyarmatairól, lélekszámáról, mezőgazdasági és ipari import-exportjáról, népességéről, államformájáról, pénz- és mértékegységeiről, a munkanélküliség, kivándorlás s a közgazdasági élet ezer égető fontosságú kérdéséről, a vasútvonalak hosszáról, az autók számáról, a légiforgalom útirányairól és méreteiről, a felekezetek megoszlásáról, a háborúokozta területi változások összes gyakorlati következményeiről. A térképek után hatalmas névmutató igazít útba, hogy mely lapon és hálózatkockában találjuk a keresett földrajzi helynevet. Cholnoky atlasza *Győző* Andor kiadásában jelenik meg és megrendelhető a kiadónál: Budapest, V., Vilmos császár út 40. Ára ízléses angolvászonkötésben 32 pengő, s a vételár hat részletben is törleszthető.

Féltékenységből kalapáccsal félholtra verte férjét egy öregasszony

— Az Est tudósítójától —

Ma reggel nyolc óra előtt néhány perccel a Bimbó ucca 34. számú bérkaszárnya lakóit hangos sikoltozás verte fel nyugalmukból. A sikoltozás a ház második emeletének egyik lakásából hallatszott, mire a szomszédok közül többen berohantak a lakásba és megdöbbenve látták, hogy az ott lakó *Misik* Lipót 70 éves lakatosmester felesége hatalmas kalapáccsal hadonászik és a jelekből úgy látszott, hogy öreg férjét már előzőleg a kalapáccsal fejbevághatta, mert *a szerencsétlen ember eszméletlenül, véresen feküdt a konyha közepén.*

A dühöngő asszonyt csak nagyon nehezen lehetett megfékezni, mert a súlyos kalapáccsal a hozzá közeledőket is meg akarta sebesíteni.

A házban lakó néhány férfi azonban rárohant az asszonyra és rövid idő mulva *sikerült is kicsavarni kezéből a kalapácsot.* Ezután értesítették a legközelebbi rendőrt, majd megérkeztek a mentők is, akik megvizsgálták *Misik* Lopótot és kiderült, hogy *felesége a kalapáccsal három helyen okozott sérüléseket*, úgyhogy a szerencsétlen öreg lakatosmester koponyaalapi törést és agyrázkódást szenvedett.

Misik Lipótot az új Szent János kórházba szállították, *a verekedő asszonyt pedig előállították a főkapitányságra*, ahol még előállítása után sem lehetett vele beszélni. Később, mikor lecsillapodott, kijelentette, hogy *féltékenységből akarta férjét meggyilkolni.*

Misik Lipótnét a rendőrségen őrizetbe helyezték.

Az ébredők elnöke szomoruan állapitotta meg Szegeden, hogy a nemzet nem tette magáévá az ébredés eszméjét

Szeged, junius 13
(Az Est tudósítójától)

A szegedi ébredők napok óta hangos reklámmal hirdették nagyszabású nyilvános ülésüket vasárnap délelőttre. Beharangozták a fajvédők egész vezérkarát, azonban szombaton este *csupán az ébredők elnöke és Lenkey Lehel reáliskolai tanár érkezett meg Szegedre.* A vasárnap délelőtti gyülésen, amelyet a Széchenyi-mozi kerthelyiségében tartottak meg, *mindössze néhányszázan jelentek meg*, az állami hivatalok ismert ébredői, valamint a dohánygyári munkásnők egy-egy összehivott csoportja.

Széchenyi István, a szegedi ébredők elnöke nyitotta meg a gyülést, majd az ébredők elnöke tartott előadást. Kijelentette, hogy az ébredők nagyon is a szivükön viselik a szociális problémákat, majd

szomorúan állapította meg, hogy a nemzet nem tette magáévá az ébredők magasztos eszméit.

Mussolinit emlegette és csodálkozott azon, hogy a fasizmus megváltó tanait Magyarországon még nem honosították meg. A megjelentek ekkor hosszasan tüntettek Mussolini melltet.

Az ébredők elnöke ezután *azon is csodálkozott, hogy Magyarországon még nem hozták be a feketeingeket. A zsidó tőkét le kell taposni, le kell tépni az idegenek kalózlobogóját*, — fejezte be előadását a volt dorozsmai követ.

Lenkey Lehel tanár az »ébredő-szocializmusról« beszélt, majd tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy ők az ébredés harmadik garniturája jelentenének. Beszédét azzal fejezte be, hogy *nem lesz a zsidó úr mi rajtunk.*

A gyülés közönsége végül ismét tüntetett Mussolini mellett, majd rendben szétoszlott.

48. magyar kir. államsorsjáték
12.000 nyeremény.
Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.
Főnyeremény:
30.000 pengő
azaz harmincezer pengő készpénzben.
Nyeremények ezenkívül:
10.000 P, 5000 P, 2500 P, 2000 P, 1000 P stb., stb. nyeremény készpénzben, tehát a nyeremények számát és összegét lényegesen felemelték.
Húzás okvetlen június 30-án
Egy sorsjegyre két nyeremény is eshet!
Egy sorsjegy ára 2 pengő, 5 darab 10 pengő.
Kapható minden bank- és sorsjátéküzletben, dohánytőzsdében, postahivatalban stb. — Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesíti a
Székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság, Budapest, IX., Fővámház, félem. 26

Miért Studebaker
a legjobb és legolcsóbb luxusautó?
Mert a Studebaker-autókban van a legerősebb motor.
Mert a Studebaker-motor alacsony fordulatszámmal dolgozik, tehát hosszú élettartammal bir.
Mert Studebaker az egyetlen luxusautógyár, mely az autó minden részét — tehát a karosszériát is — maga gyártja, alvállalkozói hasznot tehát nem ad le és a megtakarítást különleges minőség nyujtásával vevőinek juttatja.
Mert a Studebaker-autókkarosszériája a karosszériaépítés remekműve.
Mert a felszerelés oly gazdag, hogy utánvásárlásra nincs szükség.
!Uj típusok!
7 személyes nyitott túrakocsi az eddigi ötszemélyes árában
7 személyes „President" luxus Sedan
„Erskine, a kis arisztokrata"
az autógyártás tetőfokán álló amerikai gyártmányú európai konstrukció!
Azonfelül minden eddigi típus budapesti raktárról szállítható!
Abrás katalógussal és költségvetéssel készséggel szolgál a vezérképviselet:
Fehér Miklós Gépgyár Rt.
Budapest, V. Kerület, Váci út 80. sz.
Városi eladási iroda és mintaterem: IV. Ker., Kossuth Lajos ucca 8

ZSOLDOS magántanfolyam
VII, Dohány ucca 84. Telefon: J. 124-47. Előkészít polgári- és középiskolai magánvizsgákra, érettségire

Eladó Budapest, VI. ker., Fövény út 78. szám alatti Bancsák-féle ház a hozzátartozó 1540/c/24. hrsz. telekkel (Budapest pesti részének 16660. sz. tkvi betétje szerint). Szerződési feltételek iránt érdeklődhetni „Dr. Hranec J., ügyvéd, Csaca, Csehszlovákia" címen

Régi ruhából ujat varázsol NECETIN egyszerü átkefléssel. Nem mosás, nem hagy foltot, szövetnek nem árt. Eltávolít foltot, piszkot fényt a
NECETIN
Elfakult kelmének színét visszaadja. Ruha, kalap, szőnyeg, párnázott bútor új lesz. — Kapható mindenütt!
Budapesti főlerakat:
Stessel Nándor és Társa
Kammermayer Károly ucca 1. szám
Necetin Gesellschaft, Leipzig. Vezérképviselet: Magyarország részére IV., Váci ucca 34. szám. Telefon: 209—64

CSEMPE fal-, tüzhely- és kőpadlóburkolatot szállít, vállal, javit
BALOG FERENC és TÁRSA
Budapest, IV., Deák Ferenc tér 3. sz. Telefon 131-80

BUTORHITEL
hálószobák, ebédlők, uriszobák, konyhák, kárpitozott bútorok, kedvező részletfizetésre készpénzárban kaphatók Sándor Ignác bútorárúházában, Budapest, VI. kerület, Dessewffy ucca 18-20

Gróf Jenő speciális betegkocsigyártó
TELEFÓN: J. 328—14

Budapest, VIII. kerület, József ucca 54. szám

Hőségben a nő izzad és ezért
PILAVIN
fenyőfürdőket vesz, mely felüdíti és felfrissíti a testet!
Doboza 6 fürdőhöz 2.40 P
Kapható patikában, drogériákban

Kompromisszum készül a büntetőjavaslattal kapcsolatban

Drehr államtitkár nyilatkozata

— *Az Est tudósítójától* —

A parlament mai ülésére igen kevés képviselő jött el, mert e hét csütörtökén amúgy is ünnep van és a közbenlévő három nappal a képviselők nagy része megtoldotta a szabadságát. A megjelent kevés számú képviselő a Házban egyébről sem beszélt, mint az igazságügyminiszter büntető javaslatáról. A képviselők között *a za hír járja, hogy a kormány most már azellenzék magatartása miatt presztízskérdésből is le akarja tárgyaltatni ezt a javaslatot.*

Holnap az egységespárti képviselők hajókirándulást rendeznek és bár ezen nem foglalkoznak politikával, mégis

remélik, hogy sikerül oly megállapodást kötni, hogy a kormány őszre halasztja a büntető novella tárgyalását.

Az egységespárti képviselőknek az az óhajuk, hogy a kormány a munkásbiztosító törvényjavaslat letárgyalása után *soron kívül vegye elő a cseh-magyar kereskedelmi szerződést*, amelynek a mezőgazdaság szempontjából igen nagy fontossága van.

Az Est munkatársa beszélt *Drehr* Imre államtitkárral, aki a következőket mondotta:

— Hiszem és remélem, hogy

a büntetőnovella kérdésében holnap valami kompromisszum fog létrejönni.

Úgy tudom, hogy *a kormány holnap beszéli meg ezt a kérdést, mert a vélemények megoszlanak e tekintetben.*

— A Ház munkaprogramját illetően úgy tudom, hogy *a nyári szünet után az első ülésnapon a népjóléti miniszter be fogja terjeszteni az öregség és rokkantság esetére szóló kötelező biztosítási törvényjavaslatot*, amely az ország egész lakosságát érinti és amire nézve a választások alkalmával a kormány határozott ígéretet tett. *Ezután a fürdőjavaslatot óhajtja a népjóléti miniszter tárgyaltatni.*

Megkérdeztük *Drehr* Imre államtitkárt, hogy *mi van a tisztviselőlakások kérdésével.*

— A belföldi és külföldi pénzajánlatok annyira drágák. — mondotta az államtitkár. — hogy *a kormány ebben a kérdésben még nem határozott.*

Őszre várjuk a pénzpiac javulását, úgyhogy ekkor újabb tárgyalások indulhatnak meg.

Egyébként a pénzügyminiszter még nem tudott ezzel a kérdéssel foglalkozni, mert a fővárosi kölcsönnel, majd az ipari kölcsön ügyével volt elfoglalva.

A nyolcórás üléseK

Báró *Padmaniczky* Endre a Ház mai ülésén *benyujtja a 8 órás ülésekre vonatkozó indítványát*, amelyről holnap szavaznak, úgyhogy a Ház a szerdai naptól kezdve a munkásbiztosító javaslatot már nyolcórás ülésekben fogja tárgyalni.

Moszkva és Varsó békülékeny jegyzéket váltott

A szovjet szigorú intézkedéseket kíván a fehér gárdisták ellen

Moszkva, junius 13
(Az Est külön tudósítójától)

A *szovjetkormány* és *Varsó* között jegyzékváltás volt, amely azt bizonyítja, hogy *mind a két részen nagy a hajlandóság a konfliktus elsimítására.* A szovjetjegyzék engesztelékeny hangú és nyomatékosan kiemeli, hogy *a moszkvai kormány szeretne a szomszédállammal minél barátságosabb lábon élni*, van azonban egy passzusa, amely *minden barátságos hajlandóság ellenére ismét kiélezi az ellentétet.* A szovjetkormány ugyanis sürgős választ kér s kifejti, hogy »a teoretikus viták, *a meleghangú részvétnyilatkozatok nem elegendők, tudnia kell a szovjetköztársaság tanácsának, hogy a jövőben hogy fog viselkedni Lengyelország?*« Azt tudakolja Moszkva, hogy

számíthat-e feltétlenül és mindenkor Lengyelország barátságára,

nincs-e kitéve annak a lehetőségnek, hogy a varsói kormány az angol nyomás alatt beáll a szovjetellenes frontba?

A lengyel jegyzék is békülékeny hangú. Azzal kezdi, hogy Lengyelországot és kormányát

a varsói politikai merényletért semmiféle felelősség nem terheti,

hiszen a tettes nem lengyel, hanem orosz, a varsói követ pedig elhárított minden külön őrizetet. így legutóbb is, amikor *Roscholz*, a *londoni* szovjetkövet, átutazott *Varsón.*

Ezzel szemben a szovjetkormány *még mindig hangoztatja Lengyelország felelősségét*, mert nemcsak hogy tűrte az orosz ellenforradalmárok üzelmeit, hanem bizonyos időközökben még elő is segítette, így például mikor Anglia megszakította a diplomáciai viszonyt a szovjetkormánnyal és *lengyel területen a fehér forradalmárok erősen kezdtek mozogni.* Három követelést támaszt a moszkvai kormány a jegyzékben, de szükségesnek látja hangoztatni, hogy *követelései a legtávolabbról sem érintik Lengyelország szuverénitását.*

Az első követelés: *szigorú vizsgálat*, a merénylet mögött álló értelmi szerző kikutatása és szigorú megbüntetése. Ez a követelés tényleg nem áll ellentétben Lengyelország állami függetlenségével, de már a második igen: azt kívánja Moszkva, hogy

a vizsgálatba vonják bele a szovjetkormány egy kiküldendő képviselőjét is.

Végül a harmadik követelés úgy szól, hogy

a lengyel kormány oszlassa fel a fehér gárdista szervezeteket

és utasítsa ki Lengyelország területéről mindazokat az ellenforradalmár oroszokat, akik lengyel területen a szovjeturalom ellen dolgoznak.

Ez az utolsó követelés olyan, hogy Lengyelország nem térhet ki előle, mert a *rigai szerződésben az akkori lengyel kormány határozottan kötelezte magát arra, hogy az orosz ellenforradalmároknak nem ad menedékjogot és nem fog tűrni szovjetellenes szervezkedést.*

(N. B.)

Szomory Dezső új könyve
Levelek egy barátnőmhöz
Egy gyermekkor és ifjúság regénye: hangulatok, képek, emlékek és reflexiók tündöklő kincseskamrája.
Ára füzve 6 pengő 60 fill., kötve 8 pengő 80 fill.
Kapható Az Est könyvkereskedéseiben, Erzsébet körút 18—20 és V, Vilmos császár út 14. szám

Gróf Herberstein inzultálója, gróf Lónyay Károly ma sem jelent meg a bíróság előtt

Az igazságügyminisztérium dönti el, hogy elfogatóparancsot adjanak-e ki ellene?

— *Az Est tudósítójától* —

1926 októberében csunya botrány játszódott le a *Hungária* szálló előtt. Gróf *Lónyay* Károly császári és királyi kamarás huszárkapitány odaugrott a szállóból kilépő gróf *Herberstein* Herbert nyugalmazott altábornagy, *Friges főhercea főudvarmestere elé* és hangosan rákiáltott:

— *Te bitang, többé nem fogsz pénzért gyártani hamis ítéletet!*

Ezzel kétszer hatalmas ütést mért a főudvarmester arcára.

Az inzultus előzményei Bécsben játszódtak le. Gróf *Herberstein* Herbert ugyanis a bécsi Jockey Club becsületügyi választmányának elnöke volt és mint ilyen *a klubból kizárta gróf Sternberg Adalbertet és gróf Lónyay Károlyt*, aki ezt a kizárást akarta az inzultussal megtorolni.

Az affér után gróf *Herberstein* Herbert provokáltatta gróf *Lónyay* Károlyt. A segédek azonban egy hirlapi közleményben bejelentették, hogy *az ügyet nem tartják lovagias útra tartozónak*, hanem azt bíróság elé kell terelni.

Erre gróf *Herberstein* Herbert a budapesti járásbíróságon

becsületsértés, rágalmazás és életveszélyes fenyegetés

címén feljelentette a Bécsben tartózkodó gróf *Lónyay* Károlyt. Több ízben tartott tárgyalást ebben az ügyben a büntető járásbíróságon *Csépay* József járásbíró.

A bíróság elrendelte egy csomó tanu kihallgatását, s a tanukihallgatások egy részét a bécsi bíróság foganatosította. A budapesti bíróság *ma akarta a Budapesten lakó* tanukat kihallgatni, ezért mára tárgyalást tűzött ki. Előzőleg két ízben tűzött már ki tárgyalást a bíróság, de gróf *Lónyay Károly, aki bécsi lakos, egyszer sem jelent meg.*

A mai tárgyaláson is *csak gróf Herberstein Herbert jelent meg* ügyvédjével. Lónyay ügyvédje bemutatta egy bécsi orvos bizonyítványát, amely szerint *gróf Lónyay Károly beteg és ezért nem tud megjelenni.*

Ezért *Heberstein* ügyvédje ma indítványt terjesztett elő, hogy a járásbíróság bocsásson ki

elfogató parancsot gróf Lónyay Károly ellen

és az igazságügyminisztérium útján *kérje ki Ausztriától.*

Gróf *Herberstein* Herbert is felszólalat és német nyelven a bíróság figyelmébe ajánlotta, hogy véleménye szerint *gróf Lónyay Károly nem akar megjelenni magyar bíróság előtt.*

A bíróság a következő végzést hozta: Mielőtt érdemben határozatot hozna, a járásbíróság megkeresi az igazságügyminisztériumot adjon véleményt arról, hogy ilyen esetben *meg van-e a letartóztatás, az elfogatóparancs és a kiadatási eljárás megindításának lehetősége?* A bíróság az igazságügyminisztérium véleményének beérkezése után fog intézkedni.

Folytatták a munkásbiztosító törvény tárgyalását

— *Az Est tudósítójától* —

Féltizenegy órakor nyitotta meg **Zsitvay** Tibor elnök a képviselőház mai ülését.

Az ülés megnyitása után **Rassay** Károly a házszabályokhoz kért szót és *a tanácskozóképesség megállapítását kérte.*

Vagy húsz képviselő van az ülésteremben, a ház tanácskozásképtelen.

Az elnök öt percre felfüggeszti az ülést.

— *Megkezdték az obstrukciót!* — kiáltják a kormánypártról az ellenzéki padsorok felé.

— *Ha azt akarják, hogy az egész nyarat itt töltsük, üljenek önök is itt*, — hangzik az ellenzék részéről a válasz.

Amikor **Zsitvay** Tibor elnök tizenegy órakor ismét megnyitotta az ülést, az ellenzék már nem kérte a tanácskozóképesség megállapítását, mert nyilvánvaló volt, hogy *több mint nyolcvan képviselő van jelen.*

A betegség és balesetbiztosítási törvényjavaslatot

tárgyalták folytatólagosan. Az első felszólaló

Láng János volt, aki kifejtette, hogy megnyugvással tölti el a javaslat, mert benne *a szociális követelmények teljesítését látja.*

Magyar hibák — magyar gondok
a címe
Szabó László
új könyvének, Hatvan
*
jelzésű cikk
a Pesti Naplóból
„Ezeket a cikkeket ma legtöbben szeretik és legtöbben gyűlölik.“
A könyv ára 4.80 pengő.
Kapható
AZ EST könyvesboltjában

Koffán Károly

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

grafikus művész

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP

1981 FEB 15

1021

VISSZAEMLÉKEZÉSEK — KOFFÁN KÁROLY rajza

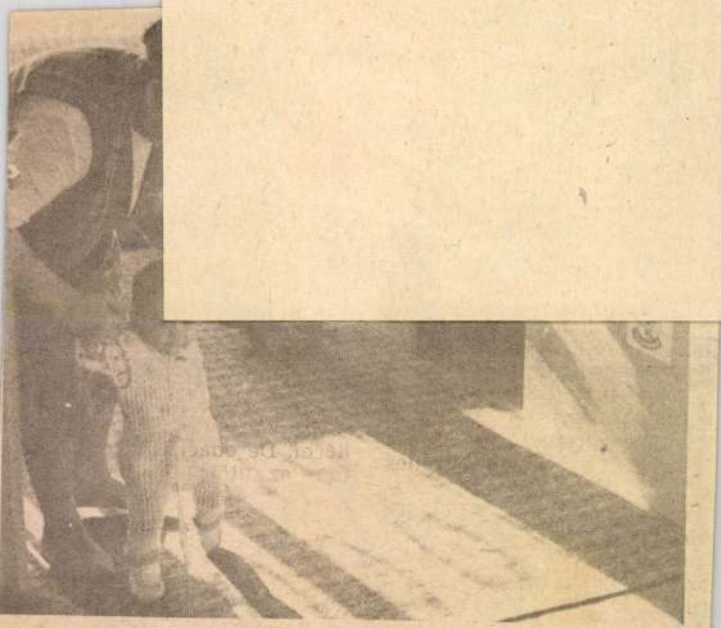

Jár a baba, jár — de csak egymás után kerülhet sor rájuk. A gyerekszoba már elég tér a négyesikreknek, akik már kezdik felfedezni a körülöttük levő világot Fotó: Kabáczy Szilárd

segítség — bár csökkent egy kissé — nem szűnt meg.

A korábbi „nyüzsgés" körülöttük természetes érdeklődéssé szelidült, s az izgalmakból is kevesebb a részük — szerencsére. Hiszen már visszaesések nélkül, egyenletesen, szépen fejlődnek a gyerekek, jó egészségükre a kéthetenként hozzájuk láto-

gyon ér rá, hogy hiányozzon a másféle munka, a régi kollektíva, arra gyakran gondol, hogy a barátoktól és az idegenektől jött segítség milyen sok terhet vett le a vállukról.

Enélkül a héttagúra gyarapodott család nehezen kezd-

KOFFÁN KÁROLY

UJ TÜKÖR 1980/XVII/29.sz.

Holmkvist felkapta a fejét: ez vakmerő ajánlat volt. Stürmer arcán vörös foltok ütköztek ki. Savanyú izzadtságszaga betöltötte a radarfülkét.

— Rendben van. Írásba adom, s az akció idejére átveszem a parancsnokságot. A szabályzat 35/3-as pontja erre lehetőséget ad, „biztonsági, vagyonvédelmi, jogi indokok alapján történő ideiglenes jogkörátruházásra".

— Holmkvist, fogalmazza meg az iratot — fordult Clifford a fiatal tiszthez, aki szándékos lassúsággal teljesítette a parancsot. „Clifford most az egyszer csőbe akarja húzni Stürmert... De ha itt maradunk a tenger fenekén egy bolond miatt, ezt a darab papírt legfeljebb a pokolban mutogathatja."

Stürmer aláfirkantotta a nevét, Clifford ellenjegyezte, Holmkvist és a radarkezelő tanúként szerepelt. A parancsnok gondosan eltette az iratot. — Hát akkor tessék. Tíz órára a magáé a hajó. Szívből remélem, annyi ostobaságot követ majd el, hogy elválhatnak végre útjaink!

Clifford nagyot fújt, és szobájába vonult. Kinézett a vastag törhetetlen üvegből készült halszem-ablakon, s öntudatlanul is tovább folytatta a parancsnoki munkát. Bosszúsan legyintett, levette az ágya feletti polcról a Bibliát, és találomra felütötte. „És erőt vevének a vizek a földön..." Eszébe jutott az utolsó repülése, hazafelé, a Földre, az utolsó repülés, amelyről már akkor tudta, hogy nem követi másik. A Világegyetem sötét fenségéből a félig elpusztult, sebzett Föld még így is békés szigetnek tetszett. A végtelen vizek őrizték legbiztosabban az életet, most is a tenger kincseit rabolják el a felperzselt, meddő föld lakói számára.

Holmkvist kopogott be.

— Bocsánat, kapitány, csak azt szeretném megjegyezni, hogy Stürmer már a veszélyzónában jár. A legénység nyugtalankodik.

— Sajnálom, Holmkvist, átadtam a parancsnokságot.

— Kár. Azt is szeretném közölni, hogy a térképek nem mutatják helyesen ezt a szektort. A víz rohamosan mélyül, pedig a part már eléggé közel van. A szondákra állított számítógép nyolcezer méter körüli mélységet jósol.

— Micsoda? — pattant fel Clifford, akinek a kartográfia érzékeny pontja volt. — Az lehetetlen! Igaz, hogy erre még nem jártam, de minden képen látható, hogy a kontinentális talapzat itt messze a tengerbe nyúlik!

— Jöjjön, kapitány, győződjék meg róla! — mondta Holmkvist idegesen. Clifford rántott egyet a derékszíján, visszatette a Bibliát a polcra, és kicsörtetett.

A radarkezelő éppen Stürmernek magyarázott.

— Nem halak voltak, vagy ha igen, akkor eltűntek. Valami óriási tömeg mögött.

— Miféle óriási tömeg? Hogy kerül ide? Semmit sem látok!

— Magam sem tudom pontosan még. Mint valami hegy... de az anyagára nem tudok következtetni. A visszaverődés frekvenciája csaknem azonos a halakéval, ha sűrűn egymás mellett haladnak.

— Micsoda ostobaság! Maga a halakat látja, és hegyről fecseg!

— Lassítanunk kell, Stürmer. Ezek nem halak — szólalt meg Clifford rekedten.

Stürmer rámeredt.

— Clifford! Hát visszajött? Hiába adja nekem a tanácsokat! Még én parancsolok nyolc óra hosszat, és ez a szép, sűrű halraj nemsokára a tartályainkban lesz!

Clifford vállat vont.

— Jól van, ahogy gondolja. De ha mégsem halak, nagy baj lehet belőle.

Stürmer néhány perccel később kiadta a parancsot a sebesség csökkentésére. A hajó orrába mentek, hogy a legnagyobb periszkóp segítségével vizuális megfigyelést végezhessenek. Clifford az infra távcsővel tanulmányozni kezdte az ismeretlen tömeget, amelynek csupán kontúrjai látszottak.

— Az biztos, hogy nem halak. Valami újkeletű tenger alatti mozgás gyűrhette fel ezt a vonulatot. Isten bizony, olyan, mint valami óriási láb. Még az ujjait is látni vélem.

— És ez a hajó parancsnoka! — gúnyolódott félhangosan Stürmer.

— Valóban lábhoz hasonlít! — sietett Clifford védelmére Holmkvist. — Én is látom az ujjait, uram!

Stürmer a szemét meregette. — Nos, bizonyos költői fantáziával... csakugyan... De akkor ez akkora láb, mint amilyen magas volt valamikor az Eiffel-torony!

— Meg kellene néznünk, tartozik-e lábszár is hozzá — tréfálkozott Clifford, de a torkát valami összeszorította, ami félelemhez hasonlított.

Három óra hosszat tartott, amíg a térdig eljutottak.

— Valami őskori lelet lesz — mondta Stürmer csalódottan. — Ilyet még sosem hallottam. Százötven kilométer hosszú lábszár! Kik csinálhatták, és mikor?

Parancsot adott, az egyik robotkarral csípjenek le egy darabkát a szoborból, és vizsgálják meg. Régész persze nem volt a hajón, így hát valamennyien ott tolongtak a kis darab valami körül, amely porózus volt, és egyáltalán nem hasonlított kőhöz. Az orvosbiológus mintát vett belőle, mikroszkóp alá helyezte.

— Nem kell ide régész! Hihetetlen! Ez... ez kérem, uraim, hús. A sóban egészen jól konzerválódott. Mint a mammuthús, amit régen találtak itt-ott. Ha nem lenne képtelenség, azt mondanám, emberi hús. Igen.

Mindenki belekukucskált a mikroszkópba, de ettől nem lettek okosabbak. Stürmer parancsára maximális sebességgel hajóztak tovább, az ismeretlen test mentén. Egy óra múlva deréktájt tartottak, majd újabb egy óra múlva elhajóztak a mellen összekulcsolt kezek mellett. A tiszteken babonás rettegés lett úrrá, de a legénység mit sem tudott még az eseményekről.

— A radioaktivitás fokozódik, Stürmer úr! — mondta Holmkvist. Stürmer legyintett. — Valami prehisztorikus óriás. Gyermekkoromban olvastam egy elméletet, amely szerint a mesékben szereplő óriások nem a képzelet szülöttei voltak. Gyerünk tovább. Látni akarom az arcát!

A Coriolanus most már a test fölé emelkedett, a periszkópokat lefelé fordították, s a mozaikképeket egyetlen képernyőre vetítették. Négyezer métert kellett emelkedniük, hogy valamelyes rálátásuk legyen az óriás arcára.

Clifford iszonyodva nézte a nemes metszésű, hegyvonulatnyi orrot, a messzeségbe tűnő homlokot. Végtelenül jóságos és szomorú férfiarc volt ez, nyugodt és fenséges, akár egy halotti maszk. De nem is férfiarc volt ez, inkább átmenet férfi és nő között, és korát sem lehetett vonásaiból kikövetkeztetni. Stürmer felvételeket készíttetett az óriásról. Sajnos, a teleobjektívek sem tudtak befogni többet egy-egy részletnél.

— Ez itt Isten — motyogta Clifford. — Isten halott.

— Ugyan már, kapitány! — mosolygott Stürmer. — Ez egy régen kihalt faj utolsó képviselője. Talán éhenhalt szegény ördög, vagy megfulladt, vagy eltalálta egy rakéta.

— A bokájáig ért az óceán. Ha fölegyenesedett, földrengés támadt.

— No, rendben van, Clifford. Menjen szépen a szobájába, még nem telt le az idő.

Stürmer kituszkolta a vezérlőteremből Cliffordot, aki úgy vonszolta magát, mintha minden csontját összetörték volna.

Stürmer az órájára nézett, elfintorodott. Az orvosbiológushoz fordult.

— Mondja, kérem, maga szerint ehető ez a... ez az izé?

— Úgy tűnik, igen. Érdekes módon a szövetek egészen épek, egyfajta mumifikáció következett be... a sugárhatás a mélyebben fekvő részeknél minimális lehet.

— Akkor ez sok-sok ezer tonna húst jelent. Emberi fogyasztásra alkalmas?

— Valószínűleg. Persze, megfelelő kezeléssel.

— Akkor kezdjük. Félig üresek a tartályok. Legrosszabb esetben takarmánylisztként értékesítjük majd.

Stürmer parancsára a Coriolanus robotkései és karmai belemartak a testbe. Az úszó konzervgyár dolgozni kezdett.

A Világállam Stürmert a legmagasabb érdemrenddel tüntette ki. Clifford egy elmeosztály csöndes lakója. Holmkvist évente egyszer meglátogatja, bár Clifford nem ismeri meg. Csak egyetlen arcot rajzolgat. Terápikus célból megengedik neki.

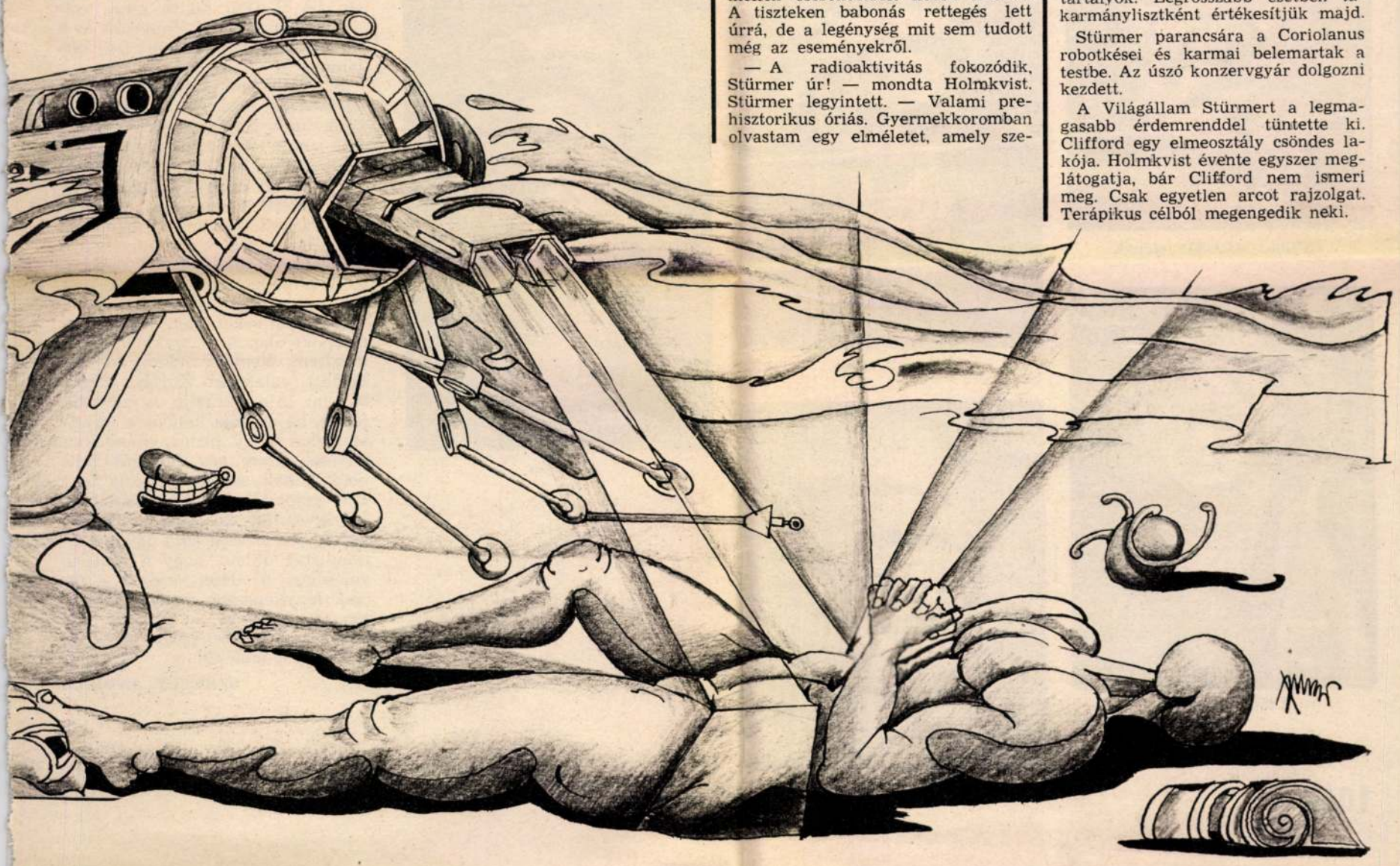

KOFFÁN

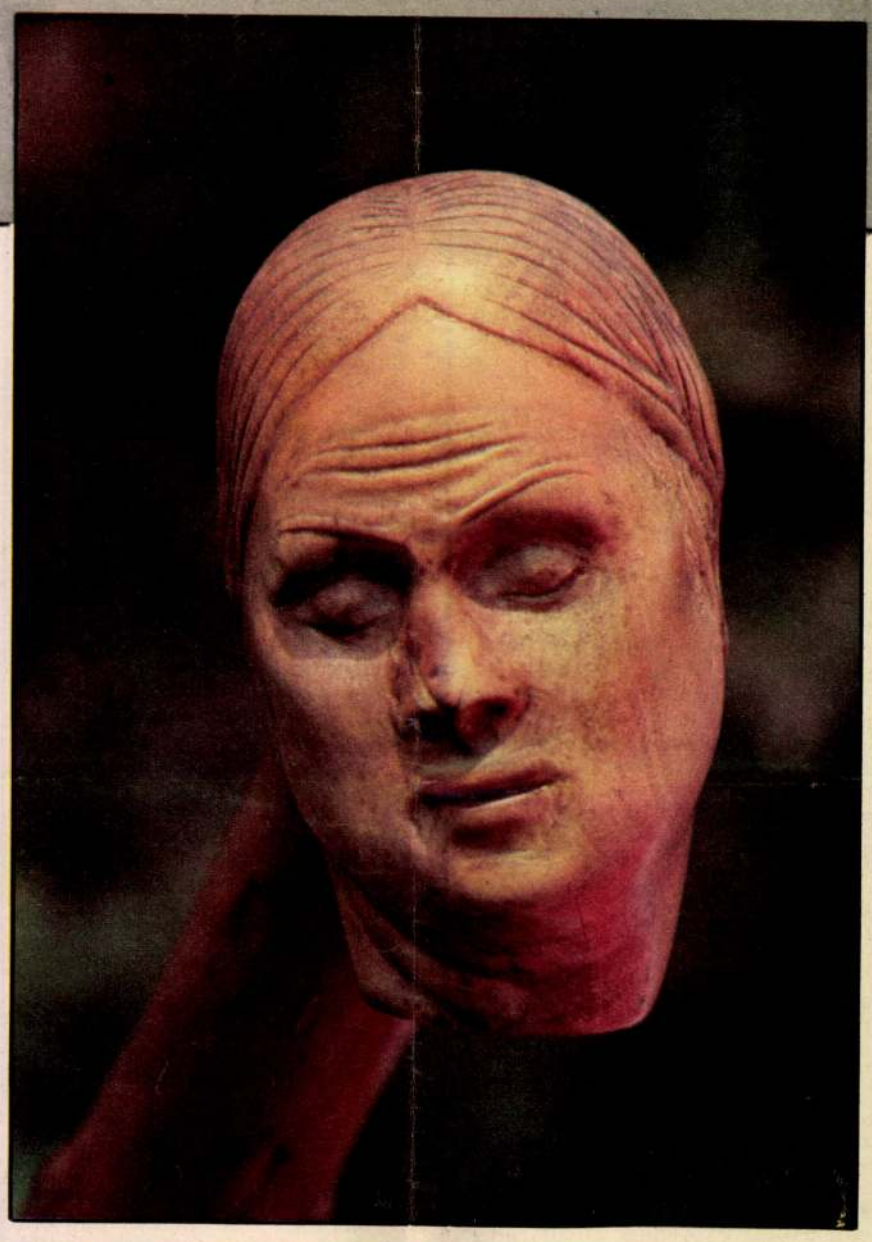

Alvó

Kán

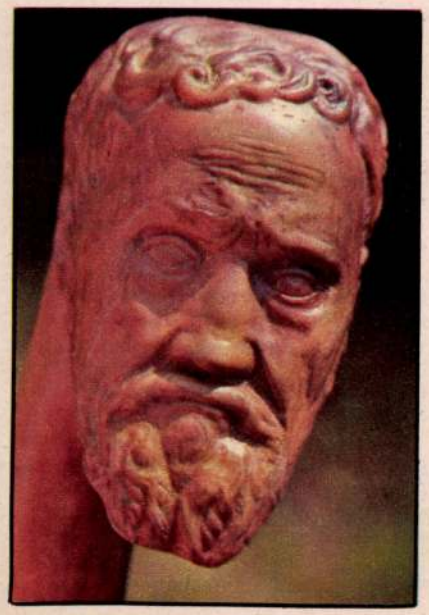

Hódolat Michelangelónak

Ádám kígyókkal

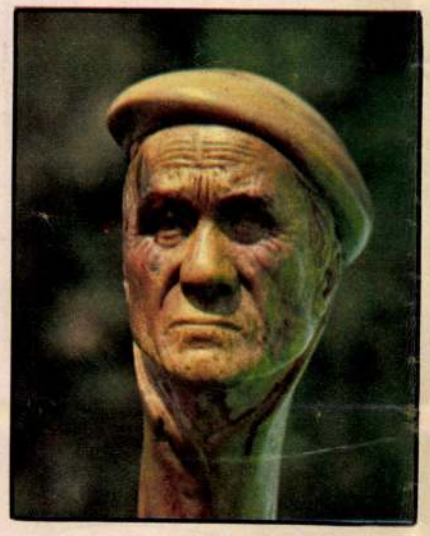

Roncsolt torkú

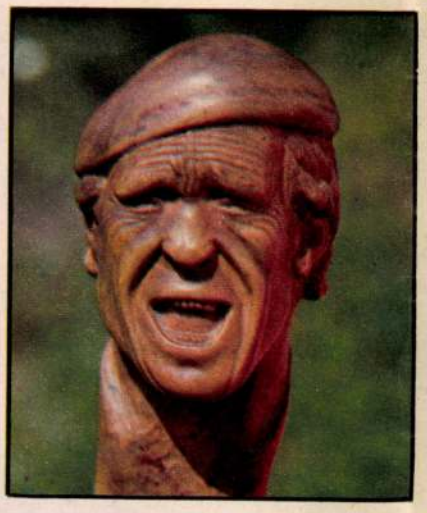

Kiáltó

Fonóver

Ha egy tájékozottabb fotóamatőrt megkérdeznek, kicsoda Koffán Károly, az illető azonnal rávágja: neves magyar fotóművész. Ha még tájékozottabb, azt is tudja, hogy nemzetközi hírű ornitológus — vagyis olyan valaki, aki pontosan tudja, mi a különbség például egy poszáta és egy gyurgyalag között, míg az átlagos halandó manapság örül, ha nem téveszti össze a kolibrit a kondorkeselyűvel. Madár — madár, ahogy a közhelyszerű szellemeskedés mondja.

Igen, Koffán fotós is, meg ornitológus is, sőt legegyszerűbben úgy mondhatnánk, hogy madárfotós — de ez csupán az egyik arca. A másik arcához adalékként hadd mondjuk el azt a művészettörténeti anekdotát, amely szerint Kondor Bélát kis híján eltanácsolták a főiskoláról. Bernáth Aurél volt ugyanis a professzora, aki nem nézte jószemmel, ha tanítványai olyan modernek, mint ő volt fiatal korában. Kondort az mentette meg, hogy átléphetett Koffán grafikai osztályába.

Ez tehát Koffán másik arca: a grafikusművész. Első megjelent nagyobb munkája egy linómetszet- és fametszetmappa volt, a magyar kultúráért oly sokat tett francia újságíró, Francois Gachot előszavával. Grafikáiból most minden eddiginél nagyobb válogatást láthattunk a Magyar Nemzeti Galériában, bizonyítva, hogy az ifjú Koffán méltó társa volt Derkovitsnak, Dési Hubernek és a Szocialista Művészcsoport legjobbjainak.

A kiállításon Koffánnak egy egészen új arcával is megismerkedhetünk. Szobrász is. Göcsörtös fejű somfabotok nyelére farag hol fantasztikus, hol líraian szép arcokat. A botok mögött kifüggesztett, nagyméretű fekete-fehér fényképek érzékeltetik igazán ezeknek az arcoknak a régi kínai művészetre emlékeztető gondosságú faragását, és ugyanakkor monumentális erejét.

Ilyen műveket nem lehet képcsarnoki alapon, „szakmányban" készíteni. Nem is tudom, ad-e el belőlük valakinek Koffán. (Nyilván az Alap zsürije is zavarba jönne, ha áraznia kellene e faragványokat.) Egy biztos: ajándékba szívesen adna egy faragott fejű botot annak, aki visszahozná neki 1974 szeptemberében, a Csillebércen elvesztett egyszerű somfabotját. Ez a veszteség adta ugyanis az impulzust ahhoz, hogy a művész valósággal új életet kezdjen — ne csak fényképezzen, hanem készítsen is szobrokat — érthető hát, hogy szívesen megőrizné az elveszett botot emlékül.

SZÉKELY ANDRÁS

ARCAI

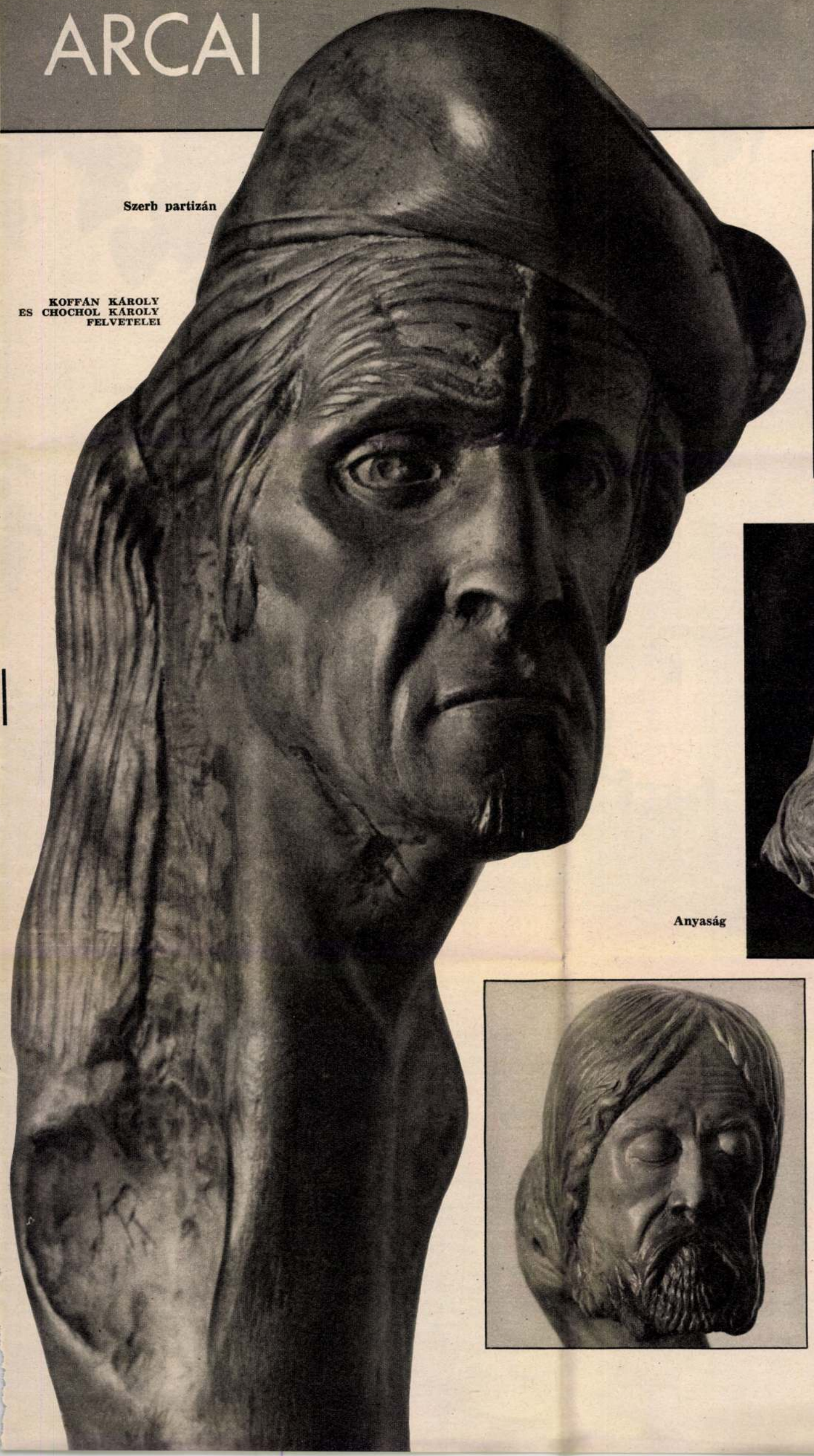

Szerb partizán

KOFFÁN KÁROLY
ÉS CHOCHOL KÁROLY
FELVÉTELEI

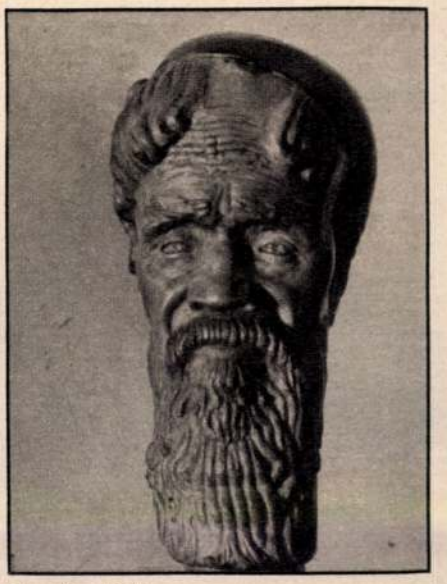

Sapkás férfi

Anyaság

Elalélt

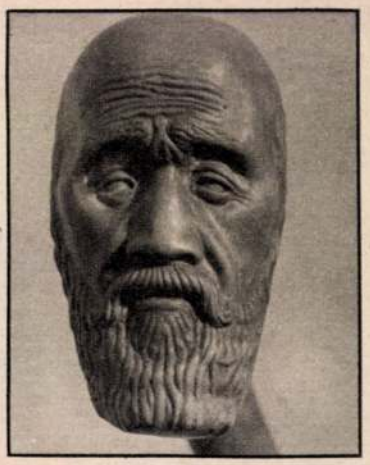

Szakállas barát

A tákosi templom

Bekanyarodhat
az ember
a tó mellé

Benyitottam Beregbe

A Budapest Galéria
tisztelettel meghívja Önt
KODOLÁNYI LÁSZLÓ
iparművész
kiállításának megnyitójára
1988. május 20-án 17 órára
a Budapest Kiállítóterembe
(V., Szabadsajtó út 5.)

A kiállítást megnyitja:
SZENES ZSUZSA

A kiállítás a Kiállítóterem emeletén
1988. július 3-ig
hétfő kivételével
naponta 10–18 óra között tekinthető meg.

Felelős kiadó: Zsigmond Attila főigazgató
MAHIR – Zalai Nyomda Zalaegerszeg 88 1742 o

ifj. Koffán Károly

MK SAJTÓFIGYELŐ
MOKIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

1982 ÁPR 28.

DAILY NEWS

1021

PHOTO MTI — ISTVAN BARANDI

DUNAÚJVÁROS ART SHOW: "Profane Altar—I," fired enamel by Mária Cyránszky, and "Expectation" by Károly Koffán Jr.—two items on show at an exhibition of paintings, graphics, ceramics and fired enamel pieces in the Uitz Gallery of Dunaújváros, the industrial new town about 100 kms south of Budapest. Such spring shows of local artists are held in the town every year

SHAGGY DOVE STORY: The Economist's view of US Secretary of State Alexander Haig, who shuttled between London and Buenos Aires to find a peaceful solution to the Falkland (Malvinas) crisis as the crisis deepened and hopes for the success of his mission dimmed. Tuesday Argentina turned down an offer by Haig to return to Buenos Aires

Sunday.

The demonstrators
and white Argentine
sang the national a
many also carried
the outlawed Per
Communist Parties.

The Argentine
Party has called Brit
against South Georgi
aggression, and urgec
solution for the crisis
ed Nations framework, a statement issued by the party in Buenos Aires on Monday said.

The party also called on the military government of Argentina to restore civil rights and return to democracy.

tion and cooperation projects. They discussed the improved delivery of parts and components for vehicles and agricultural machinery delivered by the GDR. They also discussed questions connected with the development of tourism between the two countries.

Hungarian National Bank annual meeting

1981 economic growth slow but picking up

Budapest, April 27 (MTI) — The Hungarian National Bank held its regular annual board meeting on Tuesday. Mátyás Timár, President of the Bank, reported on the balance sheet of

and the increase of the exporting capacity and profitability rate, as well as the creation of a more economical production structure, and the prevention of unduly high stockpiling.

the same time, conditions for drawing credits from capitalist markets became more difficult, as a result of the large-scale rise in interest rates. For export-oriented investment financing, Hungary drew medium-term credit sums of $150 million from Arab region banks, and $400 million from US, Japanese and

Koffán Károly

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

grafikusművész

ÉSZAK-MAGYARORSZÁG

1981 JAN 6

1021

1981. jan

Visszaemlékezés

Koffán Károly grafikája

kedd

ehéz terepen...

zem kollektívájának sem ndegy, hogy nyereséggel, agy ráfizetéssel termel-e?

Az ipari termelés 1981-re ervezett 3—3,5 százalékos melését részletezve, a erv szövegében a kö-etkezők olvashatók: „Az parban a tervcélokkal össz-angban álló, hatékony és ersenyképes termelés bővül-et... Azok a vállalatok fej-ődhetnek dinamikusabban, melyek gyártmányösszetéte-üket átalakítva gyorsan al-almazkodnak a piaci felté-elekhez..." Ezen elvnek és yakorlatnak az elkövetke-endő időszakban termelési alóságunk „szent tehenévé" ell válnia. Hogy miért, azt z elmúlt évek során már öbb országos és megyei vál-alatunk példája is bizonyít-a. A Borsodnádasdi Lemez-yár, a Csavarárugyár ongai yára például igen nehéz elyzetbe, népies kifejezéssel lve: a tönk szélére kerül-ek, sőt le is pottyantak vol-a, ha nem azt teszik, hogy áltanak, hogy azt termelik inden erőt, tudást, találé-onyságot beleadva, amit a elföldi és a külföldi piac eres, ami nyereségesen ad-ató el.

Az ésszerű termékváltásnak eg is lett az eredménye. lint ahogy minden vonatko-ásban eredményes, példa-utató volt, — s ma is az a ecember 4. Drótművek ered-

Számos jel mutat tehát arra, hogy az 1981-es startot „nehéz terepen", számos mobil tényezőt feltételezve kezdhettük, kezdtük el. A párt, a kormány, az egyes tárcák, iparágak ezeket, mint prognoszitkai tényezőket figyelembe véve döntöttek, alakították ki a megfelelő gazdaságpolitikai, közgazdasági, műszaki, és ármodosítási határozatokat, követelményeket. Azonban a megvalósítás az egyes ágazatok, vállalatok ugyancsak rugalmas, a külső és belső piacok várható változását figyelembe vevő, és feltétlenül a jövedelemtermelésre irányuló termelési tevékenységén múlik. Tehát nem raktárra, hanem a piacra kell termelni. S a jövedelmezőség, a hatékony munka érdekében a tervezésnél és a realizálásnál egyaránt az árnak kell elsősorban orientálnia mindenütt, kivéve egy-egy olyan területet, vállalatot, ahol fontos társadalmi, áruellátási, alapvető szolgáltatási érdekből a kormány, az illetékes minisztérium útján másként intézkedik, bizonyos formában dotálva az adott üzem tevékenységét. Mert erre, éppen szocialista társadalmi érdekviszonyainkat tekintve volt és lesz is példa.

Az ipari mezőgazdasági üzemek végleges éves tervének szentesítésénél tehát nem lehet figyelmen kívül hagyni

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy

KOFFÁN KÁROLY

grafikusművész, fotóművész,

a Magyar Képzőművészeti Főiskola nyugalmazott tanára, Érdemes Művész

életének 76. évében, 1985. november 9-én elhunyt.

Búcsúztatása 1985. november 25-én, hétfőn 13 órai kezdettel a **Farkasréti temetőben** és november 27-én 12.30 órakor a **szarvasi új evangélikus temetőben,** temetése ezt követően **a szarvasi új katolikus temetőben** lesz.

Művelődési Minisztérium
Magyar Népköztársaság
Művészeti Alapja

Gyászoló család

Magyar Fotóművészek Szövetsége
Magyar Képzőművészeti Főiskola
Magyar Képzőművészek
Szövetsége

fnyv 13

Koffán Károly

Koffán Ka

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1980 DEC 2 1
grafikusokról
VAS NÉPE

Tegyük le a pulóvere- — Hát a rendező. alakja imbolyog elő. Rá, szél

1021

Koffán Károly grafikái

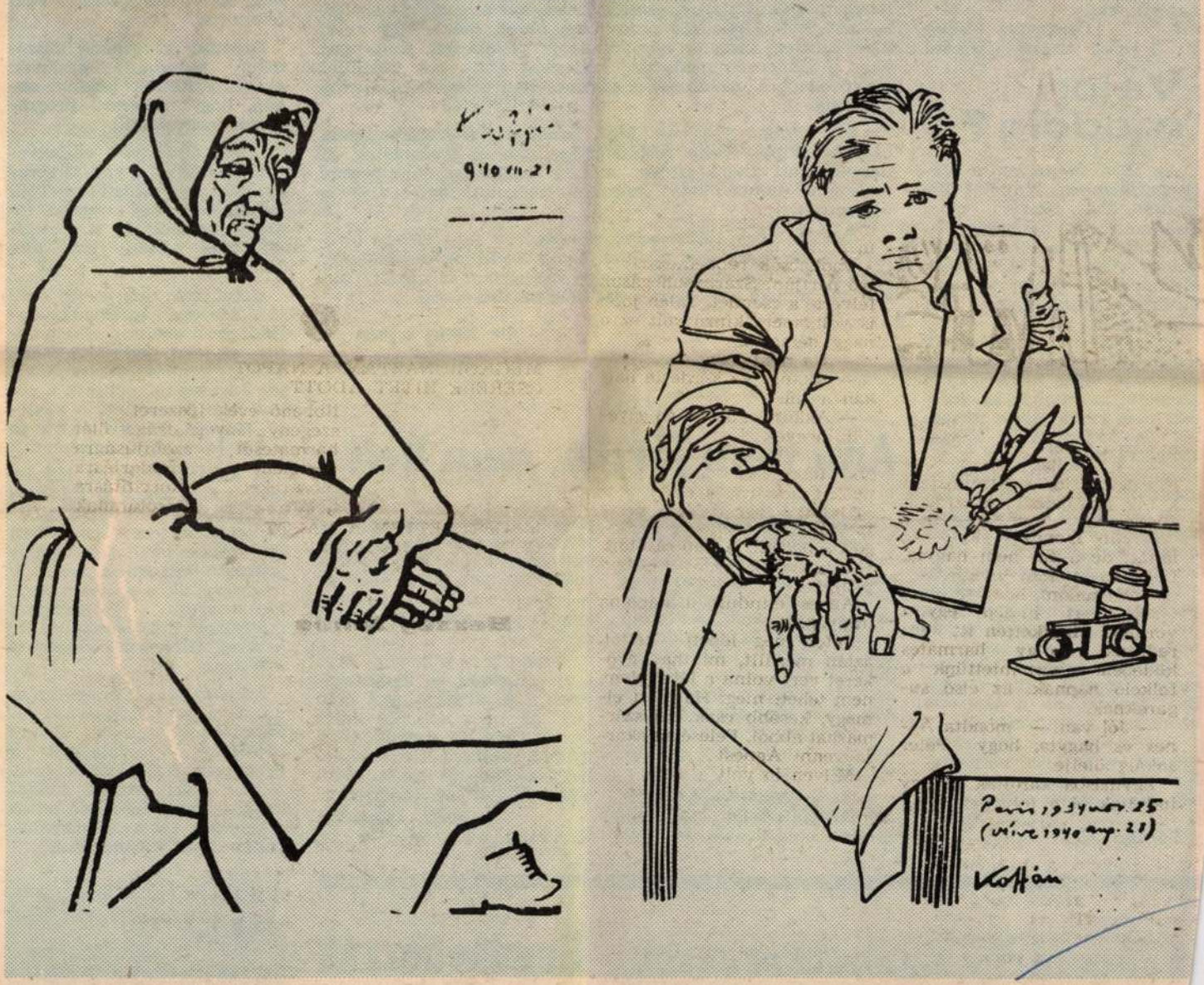

Persze a bűnökről nyilvántartást vezetünk. Ezt sok-

A határőr őrsök mindig készek rendkívüli véradónapokat tartani, rájuk rendkívüli esetekben is lehet számítani.

A szombathelyi járási vöröskereszt vezetősége ezúton is köszönetét fejezi ki a határőrség parancsnokainak és katonáinak.

Guttmann Miklós
a járási vezetőség titkára

Vajon meddig?

Az idén májusban a Városgazdálkodási Vállalat értesített, hogy Sárvár város Tanácsa V. B. határozata — a higiénia és a környezetvédelem végett — kötelezően elrendelte a háztartási hulladékok összegyűjtését és elszállítását.

Az illetékes ügyintézőtől megtudtam, hogy maximálisan napi húsz kilogramm szemetet szállítanak el, amiben nem lehet építési törmelék és undort keltő anyag. Június 7-én befizettem a részemre — második félévre — kiszabott százöt forintot, azután kiraktam a ház elé a szemetes edényt — és türelmesen vártam. Pár hét elteltével, miután a szemét még ott állt érintetlenül, telefonáltam az ügyintézőnek. Még további három telefoni kérésemre sem reagáltak.

Megkerestem a vállalat vezetőit, ígéretet minden esetben kaptam, de a szemetet azóta sem szállították el.

Úgy tűnik — legalábbis nekem —, a környezetvédelem csak az elszállítási költség begyűjtéséig terjed.

Simon Miklós
Sárvár, József Attila u. 7.

pesten például már több mint tíz éve csak belg orvosi képesítéssel rendelkező orvost alkalm orvosként.

A betegek sürgősségi beutalásával kapc magas szám igaz, de ezt is kellő kritikával ke értékelnünk. Sajnos az „ügyeleti időben" történ ma is ötven százalékban indokolatlan. Sok ese dő orvos nem tehet mást, mint sürgősséggel bet teket, melyeket napok, esetleg hetek óta a „n latban" levő alapellátó orvos nem oldott meg mert a beteg, illetve a hozzátartozója késlekede hogy a „defenzív medicina" korszakát éljük, „önvédelemből" küldözgeti a szerencsétlen beteg Pilátusig.

Itt valóban baj van. Most ismét a kör végére értem, ugyanis akinek kellő felkészültsége van és szakmailag jól megalapozott ítélőkészsége, az nem küldözget feleslegesen, hanem az esetek 70—80 százalékát megoldja helyben — és véglegesen.

Örülök, hogy szót emeltek mindezért s még jobban örülnék, ha írásomat nem hivatlan beavatkozásnak minősítenék, mert őszinte jószándékkal és akarással írtam le néhány sorban azt, amiről még igen sokat lehetne vitatkozni.

Dr. Rőthy István
körzeti orvos

Ami nem jár, az nem kell

Horvátzsidányban lakom 22 éve, a termelőszövetkezetnek 19 évig voltam főkönyvelője. E nem kis idő alatt együtt voltam a tagsággal jó és rossz napokban, osztoztam a sikerekben és kudarcokban egyaránt. Az elmúlt években soha olyan mérleget nem készítettem, amely mögött olyan szándék állt, hogy az esetleges prémiumot valótlan adatok árán is biztosítsam.

A termelőszövetkezet 1979. évi zárszámadását, mérlegét és eredményét nem én készítettem, a végeredményt ismertem csupán. Az *Ide nekem az oroszlánt is* című írásukból tudtam meg, hogy az helytelen volt, és eredmény helyett veszteséges az elmúlt év.

Nekem a becsületem nem 8 ezer forintot ér. Természetesen visszafizetem, ami nem járt, az nem kell, de ezért felelős nem én vagyok. Számomra mindennél fontosabb, hogy ezután is emelt fővel élhessek Horvátzsidányban.

Horváth Vilmosné
Horvátzsidány, Hideg u. 30.

Lövey Györgyné csapatvezető elküldte egyik tanítványának, a nyolcadikos Tóth Rékának négy oldalas élménybeszámolóját is, melyből csak néhány sort idézünk.

„Közülünk még senki nem járt Kőszegen és Szombathelyen, ezért közösen elhatároztuk, az idén oda látogatunk. Eddigi tanulmányaink alapján kíváncsiak voltunk a római kori Savariára, a kőszegi Jurisics Miklós várra és a 700 éves jáki templomra."

A kislány soraiból látszik, nem volt hiábavaló időtöltés a kirándulás, mindent megtartott emlékezetében. Végül így fejezte be: „Mindannyiunknak tetszett a vasi táj, megszerettük a két várost. Megismertük történelmi múltjukat, épülő-szépülő jelenüket. Szívesen elmennénk máskor is.

Köszönjük a minket kalauzoló tanár házaspárnak — Lehel Károlynak és Pancsi néninek —, valamint a gyógypedagógiai intézet vezetőinek — ott volt a szállásunk —, hogy lehetővé tették számunkra ezt az élménydús, emlékezetes kirándulást."

VÁLASZOLNAK AZ ILLETÉKESEK

A premizálás feltételei

Rendbehozzák a parkot

Nekem emlékezetes

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Kattán Károly
grafikusművész

NAPLÓ (VESZPRÉM)

1981 JAN 1

1021

Kattán Károly: Visszaemlékezés

dekat, amikor
Elsüllyesztet
ságot, hogy az
az emelést. Iga
az éles kést a
földön az életét
A vanyolaic

3

Szedem a gombát

Hát persze, hogy szedem, amikor a gombának sok haszna van. Először is az, hogy bakonyi, tojásos gombapörköltet készítek belőle. A másik, nagyon fontos haszon, hogy hajlongani lehet és amit felszedett az ember a gombapörkölttől, azt leadja a gombaszedéstől.

El nem mulasztottam volna, ha egyszer Öcs, Pula vidékére vetődtem, hogy megnézzem a rétet, amelyen mindig akadt egy levesre, egy pörköltre való csibegomba, amit nálunk – az Alföldön – szegfűgombának, mások csokorgombának is neveznek, merthogy olyan bőségesen, sokorban, csoportban terem. Mondom szedem a gombát, van

Koffán Károly

MAHIR
SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Graf Imre

NÓGRÁD
1981 JAN 1

Mátyás utcában.

1024

Koffán Károly:
Visszaemlékezés.

KOFFÁN Károly, ~~ifj~~.

Dunatáj, 1989.3.

Ifj. Koffán Károly grafikusművésznek a Dunaföldvári Vár-Galériában nyílt június 9-én kiállítása. Az ott élő művész most szép, érzékeny portrérajzait mutatta be.

*

Ha élne, nyolcvanadik születésnapját ünnepelhetnék azok, akik egyáltalán tudták, kicsoda Koffán Károly. Bár – ismerve őt – életében semmifajta ünneplésre nem kerülhetett volna sor, és nemcsak közismert szerénysége miatt, hanem mert minden emlékezés valamiként az Időhöz köt, márpedig számára e kategória nem létezett. Születési és halálozási évszáma üres lexikális adat, élt ő már születése előtt is, és nem halt meg 1985 novemberében sem, mint

Németh Lajos

A fürkésző ember

Koffán Károly idézése

ahogy a természet sem ismer időt, hanem csak az évszakok szakadatlan változását. Sokkal inkább ismerte ő a természet titkait, mintsem hogy létét időbeli dátumokhoz köthette volna. Koffán a természet embere volt, tudatosan is úgy élt, mint természeti lény, mint a madár vagy a növény. Egyéniségét sokkal gyümölcsözőbb lenne az egyetemes lét, a természet törvényrendje aspektusából megközelíteni, mintsem azt vizsgálni, hogy művészetét, grafikáit milyen stílusokhoz, irányokhoz lehetne kötni.

Koffánról írni egyébként is hiábavaló vállalkozás. Ha valaki egyszer is találkozott vele, és megpróbált a szemébe nézni, tapasztalhatta, hogy ezt az embert lehetetlen „rajtakapni", „megérteni" – lehetetlen tehát „leírni", egyáltalán: írni róla. Nem mintha „menekülő ember" lett volna, azaz rejtőzködő, mások elől búvó. De szeme, e szüntelenül fürkésző szem, mint a világ megismerésének elsődleges eszköze, állandóan pásztázott, kereste a megismerendő területeket; úgy viselkedett – összekapcsolván a látás és a megismerés aktusát –, mint ahogy azt valamikor Leonardo elképzelte és leírta. E szüntelenül kutató-kereső, nézve-látó szem ugyanakkor kommunkálni is tudott, mindegyre kapcsolatot keresett és talált a másik emberrel. A koffáni látás egyszerre volt nyitott és zárt, feltárulkozás és védekezés – védte e titokzatos ember belső valóságát.

Szerettem és tiszteltem Koffán szemét, nézését és látását, mert felismertem benne a szem, a látás erejét, teremtő képességét és az önmentés gesztusát, a rejtőzködő ember önvédelmét. Mert Koffán védte az önmaga erejével teremtett – ugyancsak összetett – világot, mint ahogy a madarak védik az önmaguknak körülhatárolt életteret és fészküket. A Koffánnak adatott élettér emberi habitusához, tehetségéhez mérten kicsiny volt ugyan, de az övé volt; feltérképezte, magáévá tette.

Hogy mégiscsak megpróbálok írni valamit Koffánról, annak két oka van. Az első: szerettem. A második: kiváló művésznek tartottam. Szerettem anélkül, hogy barátomnak mondhattam volna, hiszen ritkán találkoztunk. Voltak ugyan közös élményeink is. Így például mikor 1954-ben egy képzőművészeti delegációval Moszkvában jártunk. Nehéz út volt, a szovjet partner ugyanis kárhoztatott bennünket, véleményük szerint elárultuk a szocialista realizmust – itthon ugyanis a Kerényi- és Domanovszky-féle „formalistákat" próbáltuk védeni az Ék Sándor által fémjelzett szocialista realizmussal szemben. Koffán

maga mögött s idézi fel olyan érzékletesen, személyesen az egyén mögött homályló történelmi vagy biológiai múltat. Azért éli át szinte jelen idejű tapasztalatként a jövőt. Neki a történelmi múlt mindig eleven élet, nem egyszerűen előzménye, hanem formáló ereje a jelennek, az ő életének is. Másoknál (erdélyi gyerekkora miatt is) fogékonyabban élte a minden helyet megjegyző, minden épületből, kőből, írásból, sorsból sűrűn kicsapó történelmet. Mikor azt írja, hogy „az én szárnyamat sűrű lép: / vértől sötét erdélyi sár tapasztja", erre a mindenki életébe elháríthatatlanul belefonódó, bukásaival, vereségeivel, sebeivel is erőt adó, idegeinkbe örökült históriára gondol.

Talán ez a, mondhatni, kényszerű történelemközelség magyarázza, hogy annyira érdekelte minden, ami régi: a Dunából, a föld alól előkerült, a múzeumok zugaiban felfedezett, neki mindig valamilyen fontos üzenetet közvetítő tárgyak. Az ősi, a hajdani vagy a közelebbi múlt fluidumát érezte meg bennük. Egy szobortöredék, valamilyen használati tárgy a római birodalom dicsőségét vagy dicstelenségét, ünnepi vagy köznapi pillanatait hívta elő. Valami furcsa ösztön vezette a neki való tárgyakhoz. Egy bécsi műkereskedő árverési katalógusában (kinek jutna eszébe azt végigböngészni?) egyszer felfedezte azt a kardot, amellyel, a belevésett írás tanúsága szerint, Zrínyit és Frangepánt kivégezték. És máris milyen lázasan élte a mindig veszélyeztetett magyar függetlenség történetének egy tragikus pillanatát! A mártíriumot, amely hiába ígérte, hogy a lefejezettek vére „a szabadság szentelt kovásza s édes kenyere" lesz. Időről időre felfedezett magának valakit a múltból, akihez valamiért forrón személyes köze volt. Széchenyit, akit nemzetteremtő gondjai közben veszélyes démonok látogattak, Wesselényi Polixénát, aki egy kisszerű világból, egy elrontott házasságból menekült Rómába, a szabad érzelmek, szenvedélyek európai közegébe.

Jékely olyan mélyen gyökerező magyarságában nem volt kirekesztő indulat. Mikor 1943-ban egy jellemzően szép Jékely-képpel jeleníti meg a vészjóslóan ingatag jelent („Valamit forral-érlel ez a nyár, / minden nyarunknak legforróbika; / egy fán ülünk, melyet őrjöngve váj / szarvával a mesebeli bika"), hirtelen megérzi az erőszakkal soha meg nem oldható történelmi per súlyát: „Ismét kísért a bús erdélyi ügy, / mely itt vagy ott mindig elszámolatlan", azt a földrajzi határokkal nem jelölhető, a történelem, a nyelv, a szellem közegében létező országot mondja magáénak, azt az „ittsemvolt-ottsemvolt birodalmat", amely az Illyés Gyula hazaképével rokon. Milyen világító csillagai vannak ennek a „testetlen hazának"! „Bethlen Gábor nagyálmú homloka", „Apáczainknak sírban is lobogva / világító rettentő szemeodva", „Mikes szemekönnye", „a vas, melyet Koháry pengetett", „Hajnóczy ifjú, forradalmi vére", „Vasvári Pál nagy, álmodó szíve", a Petőfi testét átjáró „százszor gyilkos hosszúnyelű dárda", „Júlia kancsal, földi mosolya".

Mert ebből, ezekből áll össze a nemzet fájdalmasan szép, teremtő emlékezete.

a vitákban jobbára hallgatott – majd megkérte, vigyék el a moszkvai állatkertbe, mert ott számos madárritkaság található. Mondanom sem kell, hogy e kérés abban a közegben szürrealista provokációnak hatott. Koffán azonban akkor sem provokált, hanem volt, ami volt, amiről mindig fürkésző szeme is árulkodott: megismerésre vágyó, szuverén ember.

Szerettem őt; emlékszem rá, mikor Kondor Béla kis szobájában Bélát fotózta, akit zseniként tisztelt, de büszkén tudta, hogy tanítványa volt, és nélküle nem lett volna az, akivé vált. Fotózta Bélát, kereste és felfedte tanítványában azt, ami ő is volt, a bujdokló zsenit.

Mint művésznek életműve számban csekély: remek grafikai lapok, a kezekről rajzolt barokkosan hömpölygő sorozat, a nagyszerű fotók és faragott somfabotok – bámulatos emberfejekkel. Mi avatta nagy művésszé? Mindenekelőtt a szakma, a mesterség iránti alázat. Ahogy életéről vallván írja: „Később, mikor pedagógus is lett belőlem, nagyon sok hasznát vettem annak a felismerésnek, hogy meg kell tanítani mesterségre az embert." Mikor Rembrandt titkát fürkészte, a maga titkát is megvallotta: „...ez a titok nem más, mint egy magasugró titka: semmi sallang, ami leüthetné a lécet. Minden fölösleges mozdulatot elkerülni. A legnehezebb feladat, mert a tömör fogalmazás a legnehezebb." A magyar grafikának kevés oly drámai lapja van, mint *De Profundis*-sorozata és az 1945–47 között rajzolt önportrésorozat.

Egyszer megkérdezték tőle, hogy elsősorban grafikusnak, festőnek, fotósnak vagy ornitológusnak tartja-e magát. Elhárította a kérdést: „Erre nagyon könnyű válaszolni. Ugyanakkor talán nehéz is elfogadtatni a választ. Mikor mit csinálok, az vagyok. Engem minden úgynevezett mesterségem teljesen elnyel, amikor éppen azt gyakorlom. Nem keverem össze őket. Ha faragok, akkor faragó vagyok és nem vagyok sem rajzoló sem fotográfus, sem ornitológus. Ha viszont kint járok a terepen, akkor csak madarász vagyok, és nem tudok rajzolni, és így tovább." Jellemző tünet: ornitológiai könyve szenzáció volt Angliában, madárfotói egyszerre tudományos és művészi remeklések, ámde madarat sosem rajzolt: egy rajzát ismerek csak, amelyen madár van, a *Halott madárka* – önábrázolás: jobb kezében a kis állatka teteme.

Modern magyar rajzművészet nincs Koffán lapjai és pedagógusi munkája nélkül. Kézsorozata – az összefonódó kezek ábrázolásai – apokaliptikus örvénylésűek. Faragott kis fejei a quattrocento szobrászainak plasztikai verizmusát idézik. Számomra Koffán mégis elsősorban az, amit apjáról írt, de őrá is vonatkoztatható: „...nála becsületesebb embert keveset ismertem életemben. Hazudni előtte nem lehetett, nem volt szabad. Ő maga sohasem hazudott, és rendkívül kényes volt arra, amit úgy hívnak, hogy becsület, igazmondás, szótartás és mindaz, ami ezzel összefügg. Ez az indíttatás nekem nagyon sokat számított, sajnos, későbbi életem folyamán, azt mondhatnám, sokkal többet ártott, mintsem használt volna – mégis, ezt az apai örökséget tartom ma is az egyik legszebb adománynak."

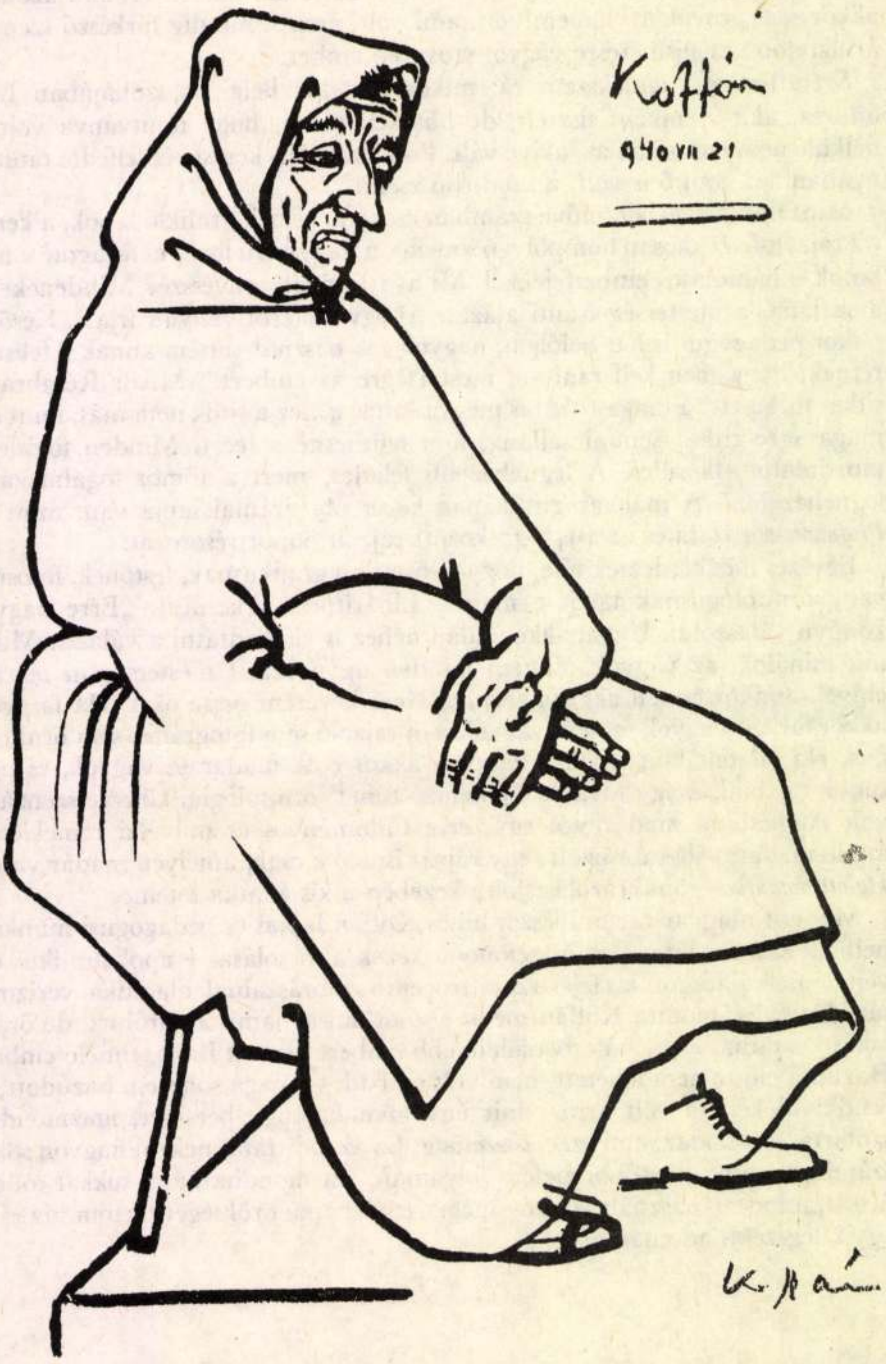
Kuffner
940 VII 21

(CSOÓRI SÁNDOR: A VILÁG EMLÉKMŰVEI) Csoóri Sándor legkülönösebb s alighanem legizgalmasabb könyve *A világ emlékművei*. Egy lezárt korról beszél, megnyíló lehetőségek és táruló horizontok idején. Áthúzódó válságról: személyes útvesztésről, tehetetlenségről, kallódásról, veszteglésről. Szellemi döntésről, amikor cselekvést követelők sokasága nyomul a felszínre. Művészetről a politika idején. Dante erdejében bolyong, s nincs, ki útbaigazíthatná. A helyzetet

Varga Lajos Márton

Ami megvan, s ami nincs

véglegesnek érzékeli. A nyitó versben az elmúlás közeléből, az egyszeri lét végének fenyegetésével. „Bármerre fordulok is: a halál elnagyolt / mondatait hallom egy szakadékból / s eltévedt arcaimat látom tuskósodni / a gyökerestől kifordult fákban" *(Mátrai erdő)*. A záró versben, *A mestereim*ben művész voltának, tehát a végességből a lehetséges öröklétbe átmentő költészetnek a csődje közeléből: „Hol vannak a mestereim? / Valamikor hívás nélkül is megjelentek. / ... És én moccanatlan szájukról / olvastam le mindig az üzenetet. / Hol időzhetnek most? Hol rostokolnak? / ... Mintha szégyellnék már / ezt a magábaroskadt, bemocskolódott tájat / és bemocskolódott küldetésüket." Bolyongás a megérkezés ígérete nélkül: „a jövendőmondó szobrok tövében / részegek öklendeznek. Nem kérdez senki semmit" *(Jóslat)*. Vagy ugyancsak a kötet záró részéből, hangsúlyos helyről tehát: „Minden kéz, amely fölajánlotta a jövőt nekem, / üres volt, mint a kifosztott lelkiismeret" *(Történelmi pillanat)*. Mintha Isten hátat fordított volna a világnak, a költőnek s a benneáltala megtestesülő magyarságnak. Ha így áll a helyzet, akkor itt már többről és másról is szó van. Az életvezérlő abszolutum kétségessé válásáról, s mindarról, ami ezzel jár. Általánosban a konkrétról és viszont, kiszolgáltatottan életteliben az üdvösségről és kárhozatról.

*

Nézzük közelebbről. A *kötetelőző*nek tekinthető, mert áttekintő-összegző *Mátrai erdő* válságélményét három ciklus versei értelmezik. A ráismerés, elhárítás, tudomásulvétel, tiltakozás, lemondás és cselekedni akarás töprengő, vívódó, nagy erőket mozgósító logikája szerint. Hitet kikezdő szkepszissel, szkepszist ellensúlyozó hittel. Mindig jelen időben, amibe újra és újra beletorlódik a múlt, de amiből hiányzik a grammatikailag jelölt jövő idő, mintegy tudatosítva a *van* és *legyen* erőviszonyait. Beszédes, hogy amennyiben a jövő elősejlik, mindig valami kiszolgáltatott köznapihoz kötve, esetlegesen, a feltételes mód tűrhetetlenül sok megszorításával járó, kételyekre nyitó formájában jelenik meg. Az eldöntetlenségre, sőt, az eldönthetetlenségre vall az is, hogy minden állapotot, törekvést, mozgást meghatározó tényezőnek nekifeszül egy másik.

Emlékezzünk Koffán Károlyra

Az emlékezet képernyőjén felvillan clown-arca. Megy a körúton, masináját lóbálja. Gesztikulál, vitázik, védi igazát. Bolyong a budai erdőkben, lesi a madarakat. Aki nyomára akar lelni titkainak, talál elég kutatnivalót. Itt vannak rajzai, fotói a kortársakról, zoológiai tanulmányai. Ki volt hát valójában *Koffán* Károly? Ornitológus, fotóművész, festő, grafikus, szobrász? A kitűnő interjúban, amelyet *Csorba* Géza készített, azt mondja, hogy csak teljes erőbedobással, megszállott lelkivilággal tud valamit csinálni. Vagy rajzol, vagy fotózik, vagy a madarakkal foglalkozik. Mindig csak eggyel, és akkor a más iránti érdeklődése elhal. Ezt a teljes feloldódást észlelheti az, aki Koffári Károly munkásságát szemléli.

A pálya a természet szeretetével kezdődött. Bolyongás a szarvasi tájakon, a Pepi-kertben, az Annaligetben. Figyeli a madarak életét. Lenyűgözi a madarak világa. Ez a vágy, a madarak élete megismerésének vágya, végigkíséri egész életét. Mesélte, hogy amikor Párizsban a Bois de Boulogne-ba járt festeni, a festés végül már csak ürügy volt ahhoz, hogy figyelhesse a madarakat. Ami az ornitológus Koffánt úzi, hajtja: (az Acta Zoologicában nyolcvanoldalas tanulmánya jelenik meg a pacsirta fészkéről) megfigyelni, felfedezni a jelenség minden részletét. Élete valamennyi szakaszában ez a parancs számára. E kutatószenvedély készteti arra, hogy feltárja modelljei karakterét, legbensőbb titkait. Az önarcképsorozat rajzai, amelyeket Koffán a háborút követő nehéz napokban készített, karaktertanulmányok. Tükrözik a modell lelkiállapotát, de jellemzik a kort is, amelyben élt.

Aztán sokáig nem rajzol. Vagy húsz esztendeig. Csak 1971-ben folytatja. Agyban fekvő betegként a kezét kezdte rajzolni. Aztán mások kezét is. Ezek a kezek is karaktertanulmányok. Nemcsak grafikai bravúr valamennyi, hanem pszichológiai dokumentum is, olvasni lehet belőlük.

Koffán a fotózásban sem tagadta meg magát. Figyel, hogy ellesse modellje titkait. Azt mondta, hogy a fotografálás csak eszköz számára. Eszköz ahhoz, hogy kivághasson egy pillanatot a való életből, hogy e pillanat módot adjon neki feltárni a jellemet. A fotografálás először csak a madarak megfigyeléséhez kellett. Amikor azonban megbízták, hogy készítsen portrékat kortárs művészekről, miként maga mondta elkapta a gépszíj. A rá mindenkor jellemző akarattal vetette rá magát a fotózásra. Hál' istennek. Mert így maradhatott ránk kortárs művészek olyan portrésorozata, amelynek mindegyike egy-egy pszichológiai tanulmány. Gondoljunk csak többek között *Tóth* Menyhért szenvedő prófétaarcára, vagy *Tersánszky* Józsi Jenő Kakukk Marci-ábrázatára.

Koffán fontosnak tartotta, hogy a művész sok mindennel próbálkozzék, mígnem rálel arra az anyagra, ami az övé. Ő is így cselekedett. Láthatjuk ezt a *De profundis* metszeteitől kezdve, a grafikai remekléseken át léleklátó fotóportréig és a somfabotokig, amelyekbe a gyönyörű fejeket faragta. Párizsban bábos is volt. *Blattner* Géza Arc-en-ciel (Szivárvány) társulatában kezeket faragott.

Volt pedagógus is. Sokáig fenntartott egy szabadiskolát, évekkel később pedig a Képzőművészeti Főiskola tanára. Diákjai szerették. A mesterség eszközeire oktatott, de senkire sem akarta rőerőszakolni művészete egyéni vonásait. Mert ő is autonóm művész volt. Megismerte az elődöket, és tanult tőlük. *Rembrandt*tól, *Cezanne*-tól éppúgy, mint mesterétől, *Rudnay*tól. De nem követett senkit, nem tartozott iskolákhoz, a maga művészi és emberi útját járta. A modern magyar művészet kiválósága volt. Ma volna nyolcvanesztendős.

(cs. i.)

Meghalt Danilo Kis

Párizsban vasárnap, ötvennégy éves korában elhunyt a hazánkban is jól ismert jugoszláv író, Danilo *Kis*. Halálát rák okozta. Az író évek óta a francia fővárosban élt.

Elhunyt Thury Zsuzsa író

(MTI) A Magyar Írók Szövetsége és a Művészeti Alap irodalmi szakosztálya megrendülten tudatja, hogy súlyos betegség következtében, 88 éves korában elhunyt *Thury* Zsuzsa József Attila-díjas író. Temetéséről később intézkednek.

Az Igen című katolikus ifjúsági lap 13. száma interjút közöl Jean Vanier-val, a franciaországi Bárka-közösség alapítójával, amely fogyatékos fiatalok gondozását vállalja, s amelynek már idehaza is vannak követői. Folytatódik a Levelek Litvániából sorozat; ebben a balti köztársaság politikai vallási életéről és mindennapjairól ad számot. A Confessio rovatban ezúttal Jókai Anna írónő vall felismeréseiről és választásairól. A szám szenzációja Duray Miklós kisesszéje a magyar cserkészetről és Róczey János A hatalom és a szabadság című írása, amelyben a nyugati és a hazai magyar fiatalok szabadságeszményét hasonlítja össze — filozófiai aspektusból.

(b — t)

a várható ér

Ez nem nyulás...

— Nagyon én szerepem írónak a szer tok politikai ni. Ami hát nem vagyok még egy-két ra szeretném

Politikai az van, hc önmagával besülnie ke re olvassá Déry Tibor című, Rákc napjára írc mit tart a egykori szt saját magá

— Most m nyű helyzetb válaszom a 1 ben mi besz gyászos szak rel elolvasha a könyvhöz h szeret a hibá ni, én sem az egykori n naiv, politik letlen és renc kori magamr egyetlen, s szek az utol megjárta. Én kaszát 1953– bár az igazs írói pályámk elpocsékolód nem arra go azóta is poc ben lévő is soha nem a ra, hogy vál rom eszten „díszítő" jel le sem írták

Most itt laszoljon ra. Az A ban jelen egy hossz ben nem Aczél Tan forgott ve az „ellen vatkozva

— Én is interjút. M vánok vele gem ismer, soha nem r cse, hogy K aljasságot na feltétele lelkiismere met a gyil ke rajta. A csupán egy az teljesen tizálnak a got miért fejlődés jc hogy mind fázisokon a jogot m meg. Vala lenségem, megküldte

er 1-jén, 18 óra-
részt kíván ven-
őczkyné Lukács
Fényes Elek u.
ve Barkovicsné
I., Népfürdő u.
7. címén.

Német Koreai
inchenből hang-
17-én, a tatai
apest Gorkij fa-
ráckevei refor-
kórus program-
szerepelnek dél-
feldolgozásában.
énekek, illetve
. A gyülekezet
Ahn. a kórust
nyli.

ek Budapesti
gjait, hogy no-
er 2-ig (3 nap)
szervez Cseh-
Jelentkezés az
.. Hegedűs Gyu-

KÉRÉSE. Ez év
örtökön, a déli
férfi holttestét
Helemba-szigeti
latt néhány ki-
nosítatlan férfi
cm magas. Haja
es ritkás, hom-
fejtetőn kopa-
bályos. Ritkás,
or formájú ba-
ez simulók. Fo-
, szabálytalan.
ayos testalkatú.
korábbi törésre
ttesten csupán
lőnadrág volt,
eb Konfekticz
44." felirat ol-
értői vélemény
érfi legkorább-
kerülhetett a
osságára vonat-
tud szolgálni,
három Megyei
ünüldözési osz-
bármely rend-

ránkból

váron töltöt-
nem kívánok
eken reggel
yi határnál
gyorsan, 9-
nni. Vissza-
n 6-kor ér-
határra, és
harangszó-
agyar föld-

töttünk ott.

egyébként
át.) A határ-
állapotokat
Kisvárdan
ek vigyáz-
az autónk
e szúrják a
néteres ko-
Mátyás is,
árpataljára.
helyzetre. S
sem fi-
ém felhív-
ő magyar
któber el-
an a ma-
apnak ben-

Lászlóné.
ő Üzem

jelentések szerint 350 ház rombadőlt. Az áldozatok között van három gyerek, akik Caliban egy összeomlott ház romjai alatt lelték halálukat.

— A JERRY NEVŰ HURRIKÁN két ember halálát okozta. Vasárnap este több mint 120 kilométeres óránkénti sebességgel érkezett Texas partjaihoz. Egyes szélrohamai időnként meghaladták a 160 kilométeres óránkénti sebességet is.

— EGY PÉNZÜGYI CSALÁSSOROZAT kárvallottjaiként több mint ötezren futnak a pénzük után Spanyolországban. A bűnügyben letartóztatott három gyanúsított kétmilliárd pesetát „gombolt le" a könnyű pénzszerzésre áhítozó ügyfelekről.

— HALÁLOZÁS: Mély fájdalommal tudatom, hogy drága testvérem, **Fendrich Imréné Ada** elhunyt. Hamvasztás utáni búcsúztatása okt. 23-án, hétfőn, 11 órakor lesz a Rákoskeresztúri temetőben. (X., Kozma u. 6.). Gyászolják testvére, sógornője, barátai.

— Az épülő kelenföldi Szt. Gellért-templom altemplomában, továbbra is váltható 3 és 4 férőhelyes urnafülke. Az altemplom megtekinthető XI., Bartók Béla út 149., hétfőn, kedden, pénteken és szombaton, du. 2—6-ig. Érdeklődni egész nap: 186-4779.

HIDEG ÉJSZAKA, KELLEMES NAPPAL

A Kárpát-medencét elárasztó igen hűvös levegő nyugalomba jutott és a jobbára derült, szelcsendes időben hajnalra jelentősen lehűlt a levegő. Többfelé volt talajmenti fagy, legelre néhol köd keletkezett. Napközben a magasabb szintekben már egyre melegebb levegő szivárog hazánk fölé, nedvességtartalma nem jelentős, így nagyrészt napos idő valószínű. A napsütés és a melegebb levegő együttes hatására erősödő nappali fölmelegedésre számíthatunk. Már csak néha élénkül meg a nyugati szél. A legmagasabb nappali hőmérséklet általában 13 és 18 fok között alakul, és ez megfelel az ilyenkor megszokott értéknek. A napnyugta után azonban gyorsan csökken a hőmérséklet, késő estére 7 és 12 fok közötti hőmérséklet valószínű.

A Duna vízállása Budapestnél 240 cm, 11 fok volt.

Európai városokban várható legmagasabb hőmérsékletek:

Athén 19, Belgrád 15, Berlin 15, Bécs 15, Budapest 15, Bukarest 13, Kijev 12, Leningrád 7, London 19, Madrid 23, Moszkva 9, München 17, Párizs 20, Prága 17, Róma 21, Szófia 14, Varsó 13 fok.

jelentősen, a New York állambeli Saint John's-on vett át díszdoktori oklevelet.)

Összegezve tapasztalatait, Paskai bíboros szólt az útja minden állomásán megnyilvánuló élénk és nagyon konkrét érdeklődésről a magyar fejlemények iránt. Bár az ő látogatását már vagy egy éve szervezni kezdték, úgy érzi, alighanem *a lehető legjobb időben* került rá sor, hiszen több fontos esemény (a kormányzó párt kongresszusa, a keletnémetek exodusa, Kelet-Európa reformországainak sürgős segítségigénye) az amerikaiak figyelmét nagymértékben felkeltette Magyarország iránt. S nem utolsósorban, s *korántsem csupán az egyházi vendéglátóknál*, fontos téma volt mindenütt a magyar kormány nyilatkozatban kifejezett szándéka a vallási személyiségek, köztük főpapok elleni *korábbi perek felülvizsgálatára.*

Elsősorban persze az Egyesült Államokban élő magyarok körében nagy tisztelettel övezett néhai *Mindszenty* bíboros jogi rehabilitálásának eshetősége váltott ki nagy figyelmet. Paskai László elmondta, hogy Bostonban, New Yorkban, New Brunswickben tisztelgett a Mindszenty József emlékét megörökítő táblák előtt. Clevelandben megkoszorúzta az egyház mártírjának tekintett egykori esztergomi érsek szobrát, Washingtonban pedig megtekintette az itt levő, kis kiállítást a néhai bíborosról. Paskai László természetesen mihamarabbi jogi rehabilitására számít, hiszen az ötvenes évek „egyházi pereinek" körülményei ma már közismertek. A bíboros elődjének „főpapi vonásaira" és törvénysértő meghurcolására helyezi a hangsúlyt, a hajdani *politikai viták megítélését a történészekre bízva*, megfelelően az egyháza hagyományának, amely mártírjai esetében nem tart igényt emberi igazságszolgáltatásra. Viszont nem titkolta, hogy a tervezett pápai látogatás előtt kedvező lenne a jogi rehabilitálások kinyilvánítása, noha *II. János Pál* magyarországi útját még e kérdés napirendre kerülése előtt tervbe vették, tehát nincs feltételszerű összefüggés.

Előítéletek eloszlatása

Paskai László mindenütt beszámolt arról, hogy a magyarországi egyházak immár megkötések nélkül, teljesen szabadon és saját belső törvényeik szerint működhetnek. Ennek megfelelően részletezte egyes vendéglátóinak a katolikus egyház mai feladatait, tevékenységét, az intézményei, szervezetei, egyesületi újjáélesztésének nehézségeit, a hitoktatás helyzetét az ifjúsággal, a családok-

KOFFÁN KÁROLY

1021

Született 1909-ben

„A hitelesség keresése erkölcsi kérdés...”

Interjú Koffán Károly fotóművésszel

Festőnek indult, grafikusként szerzett először nevet magának. Aztán szinte egycsapásra fotós lett *Koffán* Károly, 1945 1957-ig a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanára volt, akkor hirtelen leköszönt a professzorságról, abbahagyta a rajzolást, fotózni kellett, s ezzel párhuzamosan ornitológiai tanulmányokat folytatott. Madárfotói nemzetközileg elismertek.

— *Közismerten szuggesztív erejű tanár volt Koffán Károly. Nem hiányzott a főiskola?*

— Egyetlen percig sem. *Amíg csinálok valamit, szívvel-lélekkel csinálom, aztán, ha abbahagyom, másba kezdek.* Annak persze örülök, hogy olyan kiváló tanítványaim voltak, mint *Stettner* Béla, *Csanádi* András, *Würtz* Ádám, *Gross* Arnold, Kondor Béla és mások. Kondort több ízben ki akarták dobni a főiskoláról, bár a leglelkiismeretesebb, legszorgalmasabb növendékem volt. Ma már elképesztőnek ható kifogásokat hoztak föl ellene. Miközben Kondorért kellett verekednem, amit teljes szívvel és meggyőződéssel tettem, a magam energiái és ambíciói egyre koptak.

— *Ez vitte aztán a fotózás felé?*

— Nem hiszem. Egyszerűen elkapott a gépszíj, hogy úgy mondjam, a fotóláz. Rendeltek tőlem néhány fotót, portrét. Ennek az az előzménye, hogy én abban az időben — ez az 1958—60-as évekre tehető — képeket és szobrokat reprodukáltam, ez volt megélhetésem forrása. Egyszer felvetődött, hogy művészekről kellene körülbelül húsz fotóportrét készíteni, és hiába tiltakoztam, mondván, hogy sohasem csináltam és nem is értek hozzá, addig kapacitáltak, amíg kötélnek álltam. Még a harmadik portrét sem készítettem el, amikor már éreztem, hogy valaminek a sodrába kerültem, és a kért húsz portré helyett rögtön negyvenet-ötvenet csináltam; részben már magamnak. És már azt a kért húszat is úgy készítettem el, hogy teljesen a magam elképzelése és öröme diktálta a portrézást. E mellett kitartottam a mai napig is, és azt hiszem, nem is fogom abbahagyni. Mert ha az emberben él valamiféle vágyakozás, ha érzéke van egy másik mesterséghez is, tulajdonképpen próbálkozik, ugyanolyan kielégülést talál benne.

— *Önálló művészetnek tekinti a fotót?*

— *A fotóművészet feltétlenül létezik, de ennek a sajátosságait megfogalmazni roppant nehéz,* még azt is nehéz megmondani, hogy ki a fotoriporter. Általában az, aki riportokat szállít, ad el lapoknak, intézményeknek, rádiónak, televíziónak és így tovább, de én például nem mondhatom azt, hogy fotoriporter vagyok. Részben azért, mert elsősorban a portré vonz, részben mert ennek sincs pontos ismérve.

— *Nem fogalmazhatnánk meg úgy, hogy riporter az, aki aktuális eseményt fényképez?*

— Ez nagyon megközelíti, de a riporter nemcsak aktuális eseményt fotózhat. *Képeinek aktualitása döntő mértékben függ attól, hogy ő mit tudott valami közömbös dologból kibányászni és úgy megmutatni, hogy az mindenki részére a frisseség és az élmény erejével jelentkezzék.*

— *A mondatnak ez az utolsó fele nem lehetne-e kritériuma a fotóművészetnek?*

— Lehetne ez is, de nem teljesen. Én a fotóművészet, illetve a fotó legfélelmetesebb, legközpontibb magjának a hitelességét érzem. Ez valami olyan dolog, ami körül kapargálva kellene kiásni azt, hogy tulajdonképpen mi a fotóművészet, hol a lényege. Nem egysíkú dolog ez, a fotózásnak számtalan oldala van. Gondolok a tudományos fotózásra, a sportfotózásra, a természetfotózásnak különféle ágazataira és minden olyan dologra, ami az emberrel kapcsolatban előfordul. *A hitelesség keresése tulajdonképpen fotóetikai alapállás.*

— *Ezt hogy értsem?*

— Mivel egyedül a fotónak van meg a dokumentációs jellege és ereje, ezt kellene alapként elfogadni, különösen a riportereknek, de minden olyan fotósnak is, aki az emberrel, környezettel, világgal foglalkozik, arról be akar számolni. Nagyon üdvös lenne, ha a fiatalok errefelé orientálódnának. Tíz-húsz év múlva lenne két-három olyan fotósunk, akiért — hogy úgy mondjam — nyugodtan tűzbe teheti bárki a kezét, tudván, hogy a fotóik tökéletesen hitelesek, mert etikai alapon álló fotósok készítik azokat, akiknél ez az etikai alapállás a sine qua nonja a fényképezésnek.

Guggoló. Koffán Károly rajza 1947-ből

— *Miért keresik egyes fotóművészek a más művészetekkel való kapcsolatot, illetve az abba való beépülés lehetőségét?*

— Ez nagy részben elsősorban gyengeség kérdése. Egyesek nosztalgiát éreznek egy talán valaha hivatásnak választott vagy tekintett művészeti ág iránt, amit kellő tehetség híján, vagy más egyéb körülmények miatt nem tudtak folytatni. Másrészt pedig az önálló mondanivaló hiányára utal. Nagyon sok dolog van a világon, amit még igazában nem mutattunk meg, nem láttunk meg. A fotósoknak arra kellene törekedniük, hogy ezeket a dolgokat felszínre hozzák. Hogy mik ezek, arra én pontosan válaszolni nem tudok, de éppen olyan tehetség kell hozzá, mint Velázquezé, Szőnyi Istváné, Kondor Béláé... S hogy mennyire félelmetes dolog a fotó hitelessége, azt a portréfotósok tudják a legjobban. A legkizsigerelőbb karikaturista rajzától sem félnek általában úgy az emberek, mint egy akármilyen fotós felvételétől, mert a karikatúrára nevetve rá lehet fogni, hogy jaj, eltúlozta, de ha valaki a fényképezőgép elé kerül, száz ember közül nyolcvanöt abban a pillanatban valami félelmet érez.

— *Térjünk vissza a fotóművészet bizonyos nosztalgiáira vagy gyengeségeire. Mi a véleménye például a fotografikáról?*

— Fából vaskarika. Vagyis *amit ma fotógrafika néven így szem elé kapunk, az tulajdonképpen egy elszegényesített fotó és egy csökevényes grafika házasságából született.* Egyetlen indoka az lehetne, ha jobban volna reprodukálható a rotációs papiroson, de nem; már a születésük pillanatában halottak. Az igazi grafikának a lényegéből semmit sem adnak. A grafikai látásmód, ha erre a kemény, metszetszerű grafikára gondolunk, ugyancsak egy szélesebb tömegből ragad ki valamit, amit — hogy úgy mondjam — gyökvonás után tálal elénk. Abban szinte kódokban minden ott van, ami az egész nagy látványt jellemezte, de amit meglátni laikus nem tud. Amikor kivonatolva, sűrítve elénk teszik, minden lényeges alkotóelem (de csak a lényeges) rajta van, és ez adja varázsát, igazát és szépségét a grafikának. Ezt a fotográfus nem tudja megtenni. Csakis egy grafikus bonthatna fel egy fotót úgy, hogy azt alapul véve, de egészen eltávolodva tőle, a saját világa szerint redukálva megépítse és megmutassa annak a lényegét.

— *Több mint két évtized szünet után egy egész kötetre való kéztanulmányt rajzolt. Mi volt az oka, hogy megint rajzolni kezdett, s éppen kezeket?*

— Az ok nagyon prózai. Egy bokarándulás egy hétig ágyhoz kötött. Ebből szükségszerűen az következett, hogy magányos voltam. Kinyúltam egy filctollért, s a kéznél levő, mondhatni kézenfekvő modellt, a kezemet nézegetve rajzolni kezdtem. Huszonhárom év után megint, újra.

— *Közben egyáltalán nem rajzolt semmit?*

— Nem. Semmit.

— *S nem volt túlságosan nagy a ceruza, a filctoll, a papír ellenállása?*

— Semmi! Mintha csak folytattam volna, ott, ahol abbahagytam. Engem is megdöbbentett. Nem volt egy eltévedt vonalam sem. Az első lapot teljesen készre rajzoltam. A többi is annyira jól ment, hogy próbaképpen már bal kézzel is kezdtem rajzolni. Bal kézzel a jobb kezemet. A rajz szebb lett, mint az, amit jobb kézzel csináltam. Abbahagytam mégis a balkezességet, mert túlságosan nagy erőfeszítésembe került; mindössze egy lap készült bal kézzel.

— *A legszebb...*

— Igen. A legszebb, de amikor rajzoltam, úgy éreztem, mintha egy vasúti sínen kellett volna gyalogolnom. Ezt is megpróbáltam, de nem volt értelme. Felemésztette volna minden energiámat. Túl ezen, a rajznál nagyon fontos a lendület, az, hogy a megjelenítés kényszere is sarkallja az embert. *Sok rajznak talán a lendület a leglényegesebb eleme.*

— *Hány lapot rajzolt összesen a kezeiről?*

— Harminchatot.

— *S valamennyit megvásárolta a Magyar Nemzeti Galéria...*

— Igen. Ezzel aztán be is fejeztem. Abbahagytam a rajzolást, mert úgy éreztem, hogy dolgaim iránt nincs társadalmi igény.

— *A Galéria vásárlása az ellenkezőjét mutatja.*

— Az más ügy. Szerettem volna akkor kiállítani a kezeket, amikor elkészültem velük. Nem is volt más akadálya, csak három évet kellett volna várnom. Kezdett nem érdekelni a dolog.

— *Ha jól emlékszem, több könyvkiadó is meg akarta jelentetni a kezekről rajzolt sorozatot.*

— Igaz, de az történt, hogy reprodukálás közben eltűnt a legkedvesebb rajzom. Ez annyira megbénított, hogy képtelen voltam elkészíteni azt a négyet, amellyel negyvenre egészült volna ki a sorozat. Noha szerződés volt a zsebemben; háromnegyed évig nem jelentkeztem kiadónál. Na, de ez is elmúlt, s nem is rajzolok többé.

— *Somfabotokat farag... Hogyan kezdődött ez a legújabb Koffán-„korszak”?*

— Igen, *egy művész sorsa döntően függhet attól, hogy találkozik-e azzal az anyaggal, eljárással, módszerrel, ami számára a legalkalmasabbnak bizonyul.* Sajnos ebben az „elmodernedett” életben nagyon kevés embernek van módja, hogy belső hangjait figyelje. De van, aki, ha nagyon későn is, meghallja őket... Soha nem álltam még, hogy ne igyekezzek alakítani valamit a természeten. Ez a rossz szokásom a társadalmi életben is előjött. Beleszólni a természet és a társadalom dolgaiba... Egy elveszített kiránduló botom rákényszerített, hogy hirtelen újat faragjak. Úgy jártam, mint a közönséges egér, elkapott az egérfogó csappantyúja. Mire sikerült kihúzni a nyakam, már csattant is. Vagy negyven botot faragtam. A budai hegyekben, az én barangolási területemen furcsa, bűbájos mintájú somfákat találni...

Csapó György

Magyar Nemzet

MAGYAR NEMZET
1982 AUG 28
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

enségben"

ladás magyarországi erőinek súlyával, de azzal is, hogy Magyarország jövőjét *mindenekelőtt* a *nemzetközi* körülmények határozzák majd meg. Ezeket pedig *kedvezőtleneknek*, *lesújtóaknak*, sőt *tragikusaknak* látta.

Adyt — a kötet tanúsága szerint is — az első világháború éveiben nem egy *társadalmi probléma* foglalkoztatta: a nagybirtok által szorongatott parasztság magára hagyatottsága, a nemzetiségi kérdés, az értelmiség sorsa és még sorolhatnánk. Sokszor kitér a zsidóság helyzetére. (Például az 1917 júliusában írt *„Korrobori"* című cikkben.) Látja ennek nem egy fontos jellemvonását: a zsidóság viszonylag nagy számát és az asszimiláció előrehaladottságát. Barta Lajos egyik elbeszéléskötetének megjelenése kapcsán írja 1917 augusztusában a Nyugatban: „... a zsidóság egy része már olyan gyökeres magyar, mint én, te vagy bárki, akinek »a nagyvilágon e kívül« stb., stb.". Most sem mulasztja el, hogy szót emeljen *mindenfajta antiszemita törekvés ellen*.

Jelentős helyet foglalnak el a kötetben *irodalmi* és irodalom*politikai* kérdések; főleg a tizes évek elejétől szinte Ady haláláig folytatódó Ady—Rákosi viták dokumentumai. Ezek a viták mindenekelőtt politikai töltésűek. Rákosi Jenő, a kor vezető nacionalista-konzervatív publicistája — akkor is, ha kifejezetten irodalmi kérdésekről ír — Ady társadalmi-politikai programját támadja, az úri Magyarország nevében. Képet kapunk Ady irodalmi *vonzódásáról* is.

Az utolsó évek nagy verseiről természetesen ennek a kötetnek a kapcsán nem írhatunk. De a kötet olvasója ismét meggyőződhet az Ady-*vers* és az Ady-*próza*-publicisztika *teljes szemléleti, tartalmi összhangjáról*. Mindez összefügg egy újabb nagy témával: Ady és az 1918-as „őszirózsás forradalom" viszonyával. A valóban minden frázisszerűség és szűkítő tendencia nélkül népben és nemzetben gondolkodó Ady várta és akarta a forradalmat, az Országos Radikális Párt 1918 októberi kongresszusához írta — mintegy saját programját megfogalmazva: „A feudális és nacionalista bűnöket próbáljuk expiálni! Mentsük meg a magyar népet — hasonlóan minden magyarországi népet! Népek joga, népek szövetkezése jöjjön! Demokrácia jöjjön, a demokráciában bízom. Hitetek, erőtök, amihez újra és újra felajánlom magam, diadalmaskodni fog. Igaz emberség szálljon vissza a földre!"

Láng József a „nem hiteles szövegek" cím alatt közli Ady

A legnehezebbet

Beszélgetés Dobai P

Idestova egy év óta ritka nemzetközi sikersorozat tanúi lehetünk: a *Mephisto* útját különböző fesztiváldíjak, Oscar-díj, zsúfolt mozik és elismerő kritikák tucatjai jelzik. A forgatókönyvíró *Dobai Péternek* — figyelemre méltó írói indulás és filmek után — a nemzetközi elismerést ez a film hozta meg.

A Filmvilág az elmúlt hónapokban körkérdésben faggatta a magyar forgatókönyvírókat a műfaj helyzetéről. A Mephisto világsikere a forgatókönyvírónak is meghozta a megbecsülést?

— Végül is a Mephisto tavaly Cannes-ban megkapta a forgatókönyvdíjat, itthon, meg nívódíjat adtak a szerzőnek. A Mephistóról nem szívesen beszélek, mert óhatatlanul a saját munkámat kell minősítenem, de e filmtől függetlenül elmondható, hogy nálunk az író vagy forgatókönyvíró nincs a munkássága értéke szerint honorálva. Egy kivételt hadd említsek, a Magvető Könyvkiadó igazgatóját, aki a maximális támogatást nyújtja az íróknak. Sem a folyóiratok, sem a filmgyár, sem a televízió nem olyan mértékben honorálja az írókat, ahogy ezt bizonyos írók és könyvek esetében kellene. De szerintem ezzel tisztában van a kulturális és pénzügyi tárca is.

Filmvilág-beli cikkében említi az „esszenciális köztesség"-et, mint a forgatókönyv sajátosságát. A Mephistóból két emlékezetes jelenetet lehet felhozni, amely az eredeti regényben nem szerepel: az egyik, amikor Höfgennek a bemutatkozó meghívás ebédjén halszálka akad a torkán, a másik a párizsi pofon . . .

— Az elméleti kérdéseket megírtam az említett cikkben. A hetven-nyolcvan éves film friss művészet, ha arra gondolunk, hogy a szobrászat több ezer éves múltra tekinthet vissza. S a filmnél együtt dolgozik egy „rettenetes csoportozat": a forgatókönyvíró, a rendező, a színészek; mint egy meduza. Mindig hajlok arra, hogy az olyan rendezők útja az igazi, mint Pasolinié, akimaga írta a filmjeit; a fúzió a forgatókönyvírás és a film között. Mert amíg a forgatókönyv készül, addig az író magányos, majd elkészülte után a rendező válik azzá. A Mephistóban szerencsés találkozásról van szó, amikor ezek a nehézségek megszűntek. Sikerült kellő arányérzékkel „leszakadni" a regényről, s a magam forgatókönyvírói munkáját elvégezve egyáltalán nem csalódtam abban, ami *Szabónál* megvalósult. Mert ebben a fázisban már régen nincs szó az íróról. Nekem szerencsém volt, mert Szabó István példás fegyelmezettséggel rendezte meg a Mephistót, együtt tartotta a közösséget.

magasabb irodalmi ny
viszont éppen e nyelvi
att nem jut el az
rangig.

**Ma is telt házak el
szák a Mephistót. M
nak ritka?**

— Engem is érdekelt, mi tartja bent a moziban az embereket, köztük diákokat, fiatalokat, akik nem is éltek akkor, amikor a film játszódik, nem tudnak arról a borzalmas háborúról, amely az ábrázolt események után következett, s amelyben több mint ötvenmillió ember pusztult el, sőt, hozzáteszem, én is olvasmányaimból tudok róla, hiszen 1944-ben születtem. A beszélgetések során kiderült, hogy ők viszont gyakran nem is olvastak ezekről a történelmi eseményekről, s titokzatos módon, a film mégis jelentett nekik valamit, amin el kell tűnődni. Egy színész életrajza a mese, egy sorsot látunk a perifériáról felszárnyalni, s egy sokkal nagyobb játszmában megsemmisülni. Megmutatja, hogyan lesz valaki erkölcstelen, s hogy bármennyire elkoptatott az a szó, erkölcs, mégis létezik. Hiába kiált föl Höfgen, hogy csak egy színész vagyok, mit akarnak ezek tőlem, de mögötte ott van egy ember, aki elárulta magát, a barátait, a színészetet, játékszerévé vált egy erőszakos hatalomnak. Bár élnek nálunk olyan emberek, akik megfeledkeznek a moráról, ez a mű felrázta őket, rádöbbenhettek, hogy az életben sokkal több forog kockán, mint azt gondolnák.

Új regénye, a szabadságharc bukása után játszódó Vadon sajátos folytatása a Csontmolnároknak, amelyről fél évtizede úgy nyilatkozott, hogy szereplői nem történelmi típusok, hanem felfedezhetők akár napjaink szabadságküzdelmeiben is.

— Azon férfiaknak, akik azt a kort uralták, ma már csak az ideája, az emléke él, ők maguk nem. De a kétségek, amelyek a meg nem nyert szabadságharc, majd a bonyolultan létrejött kiegyezés után felmerültek, léteznek. Egy sor politikai-földrajzi-társadalmi kétség fennmaradt, csak azok a politikusok, katonatisztek nem léteznek elegendő számban, akik megoldásukra vállalkoznának, de emlékük sok fiatalemberben él, ezért aktuális minden mű, ami arról az időről szól.

Ugyancsak akkoriban említette, hogy az ön által művelt sokféle műfaj közül, amelyek egyazon szervező erő körül koncentrikus körökben helyezkednek el, a líra lesz az, amely a leghamarabb leválik.

— Könnyelmű kijelentés volt, mert időközben, sok egyéb mellett, írtam egy sor verset, amelyekből könyv lesz. *Vitorlák emléke* címmel. Ennek ellenére a legfontosabb feladatomnak a prózát, a regényt tekintem, a vers, a forgatókönyv szerencsés diszpozíció kérdése. A regény olyan munka, amely permanens összpontosítást követel. Aquinói Szent Tamástól kölcsönözve a gondolatot: ha az ember előtt sok nehéz feladat áll, akkor a legnehezebbet választja, mert így nagyobb eséllyel lesz úrrá a többin is.

A Mephistóban és több művében az érzéki kapcsolatok ábrázolásában van egy erős leszbikus szál. Mi a szándéka ennek bemutatásával?

— Bár százszámra foglalkoznak filmek és regények a férfi—nő viszonnyal, legyen az házasság vagy élettársi, szeretői kapcsolat, ez a kérdés, eltekintve a gazdaság problémájától, az emberiség egyik legnagyobb kérdése. Az a bázis, amin a házasság intézménye nyugodott, szorosan összefüggött a vallással, az egyházzal, s ez az alap megingott. A szexualitás tehát nem a pszichológia, meg a filozófia problémája, hanem az embereké. Azonban ebben a korban, amiben élünk, ebben a veszedelmes szabadságban, nem védi semmi a férfit a nőtől, a nőt a férfitól. Mindez nálunk még a lakáskérdéssel is megtetéződik: ez eleve megnehezíti a szabad választást vagy szabad

lenül fenyegetik
számára legfontosabbat, a szülő—gyermek kapcsolatot. A társadalomnak meg kell engedni a férfi és nő számára, hogy az együttélés új formáit megkeressék és meg is találják. Visszatérve a kérdésre, a leszbikus „lehetőségre", azt kell mondjam, hogy ezt nem tartom sem a társadalom, sem az egyén szempontjából lehetőségnek, pozitív lehetőségnek. De hogy ez a jelenség létezik, egyre elterjedtebben, azt mégsem tagadhatjuk. Ennek okát abban sejtem, hogy a férfi—nő viszony megelőző korszakbeli zártságához képest a férfiak és a nők, hogy úgy mondjam, megpróbálnak *játszani* ezzel a kapcsolatteremtéssel is. Nem hinném, hogy ez a tendencia kizárólag különböző irodalmi művek, filmek hatására alakul ki. Ez a hajlam mindig is benne rejlett az emberi természetben (s ezt a hajlamot Freudtól kezdve számos más tudós behatóan elemezte). Csak éppen úgy tűnik, hogy a mai kor, a mai élet sokkal több „játszóteret" ad mind a nők, mind a férfiak számára és a társadalom egyre kevesebb előítélettel viseltetik azokkal szemben, akik ilyen vagy olyan oknál fogva kevésbé állnak ellen ennek a kísértésnek. Persze, nem elhanyagolható számos hazai és külföldi irodalmi mű és film hatása sem. Gondolhatunk *Makk* Károly legutóbbi filmjére is.

Most min dolgozik?

— Készül a trilógia harmadik része, *Az utolsó őszi tutajokkal* címmel, Beniczky Lajosról, aki tizenhárom évet ült börtönben. Ő volt a bányavárosok teljhatalmú kormánybiztosa, dandárparancsnok, számos katonai győzelem fűződik a nevéhez. Csak azért nem akasztották fel az osztrákok, mert a hadbíró őrnagynak hitte, nem tudta, hogy ezredes és dandárparancsnok. Először halálra ítélték, majd kegyelemből életfogytiglant kapott, amnesztiával szabadult. Az Almásy—Nedeczky féle összeesküvés részeseként újra elítélték, három évet ült. Kiszabadulása után, 1868-ban ismeretlen tettesek meggyilkolták, ma sem biztos, hogy kinek állt az útjában. A regénynek az az ember a főszereplője, aki a nyomozást vezette. A cselekmény Erzsébet királynő meggyilkolásával, tehát a millenneumi időkben, vagyis a század végén kezdődik, s visszafelé, a *Csontmolnárok* és a *Vadon* eseményeiig pergeti a történteket, szerepel tehát benne a Széchenyi-öngyilkosság, a Teleki-öngyilkosság. Megkísérli bemutatni azt, hogy a történelem mit ajándékoz a jelennek. Mert hogy valamit ajándékoz, az biztos. Aminek megismertetése nem egyedül az írók, filmrendezők dolga, hanem a közoktatásé is lenne, az általános iskolától az egyetemig.

Marafkó László

A
MAGYAR NEMZET
olvasószolgálatának
(1074 Budapest
Dob u. 60.)
fogadóórái:

Jogi tanácsadás:

Hétfőn	14—16
Szerdán	14—16
Pénteken	13—14.30

Építkezési tanácsadás:

Minden hó első és utolsó péntekén	16—17.30

Közérekű bejelentések:
csütörtökön 15.30—17.30

1021

1984. X. 17. Kossuth 4.25

Jó reggelt!

- Grafikus, ornitológus, fotónüvész, fafaragó, szobrász. A 75 esztendős Koffán Károly foglalkozásait sorolom. Az egykori Rudnay tanitvány, a kiváló grafikus-pedagógus, mint nüvészi fotók főleg madarakat ábrázoló felvételek fotósaként is ismert. Születésnapja alkalmából Bánki Ilona kereste fel.

- Ez a bot új bot? Vagy egy a régiek közül.

- Egyáltalán nem régi.

- Két női arc a bot végén.

- Egy parasztlányka arca lenne ez, aki mosolyog. Ez benne volt a gyökérben. A másik oldalán azonban egy komor, inkább középkoriasnak ható leányarc van. Dús, hosszukás, szomoru.

Koffán Károly

- Abban a felében ez volt benne?

- Igen.

- Mennyire van befolyása arra, hogy végül is aztán mi kerekedik ki a fából, amit farag?

- Nézze! Almából csak almakompótot lehet csinálni. Ugye? Körtéből nem lehet almakompótot. A fa maga egyszerűen mutatja, hogy mi van benne, csak észre kell venni.

- Még mindig csak botokat farag?

- Nem. Ceruzát is faragok. De nem rajzolok.

- Tehát nem a rajzhoz. A grafikát tel jes mértékben abbahagyta?

- Nem. Nem. Csak nem csinálom.

- Ezt hogy kell érteni?

- Hát úgy, hogy most pillanatnyilag inkább faragok.

- Madarászik-e még?

- De facto vagyis gyakorlatilag már nem madarászom, hanem amit harminchárom év alatt összeirtam, jegyzeteltem, műricskélten a madaraimról azt próbálom most könyv formába hozni.

- No tehát akkor vegyük sorra. Ön grafikus, fotográfus, tanár, fafaragó, szobrász vagy tulajdonképpen mi is? Elsősorban és igazából.

- Én most önhibámon kivül hetvenöt éves honpolgár vagyok. Semmi több.

- És a múltból az amire a legszivesebben emlékezik vissza. Esetleg nem is csak munkára gondolok.

- A múltból nagyon sok dologra emlékeznék szivesen, ha nem lenne még sokkal több olyan dolog, esemény, amire elkeseredetebben kell emlékeznem. Hetvenöt év alatt sok minden történik az emberrel, ami miatt gyakran hátat is fordítana.

- A világnak?

- Az egész igen, világnak mondjuk igy.

- Hát azért ön, ha nem is a világnak fordított hátat, de minden esetre olyan merész lépésekre szánta magát, ami eléggé példátlan a magyar képzőművészet történetében, mond-

juk ott hágyni a főiskolát vagy abbahagyni hosszu időre a rajzolást.

- Bocsánat! Most jelent meg egy albumon a kéz kompozicióimnal. Vadonat új munkák. Egyetlenegyszer láthatta a nagyközönség a kiállitásomon, a Nemzeti Galériában.

- És a tanitás nem hiányzott?

- Nem. Azért nem hiányzott, mert olyan növendékat mint akit én vezethettem pályáján úgysem remélhettem a továbbiakban, hogy még egyszer a kezem alá kerüljön valaki. Kondor Bélára gondolok.

- Akkor lett eltartó foglalkozásává a fotózás?

- Kényszerből, megélhetési forráskánt, kénytelen voltam reprodukciókat készitemi intézményeknek.

- Később aztán portrékat.

- Igen. Aztán elkapott a gépszij, nellesleg én vagyok az egyetlen magyar képzőművész, akinek a ... Nemzeti Galériába fotó és képzőművészeti kiállitása is volt.

- Aztán visszatért a madarakhoz.

- Sosem térem vissza, mert sosem hagytam el őket. Tudja, most a Petőfiben van éjszakai muzsika. Hát van, aki avval alszik, kisérőzene. A madarak az én életemben mindig olyan kisérő zene voltak, ami nélkül nem tudtam lenni.

ifj. Koffán Károly

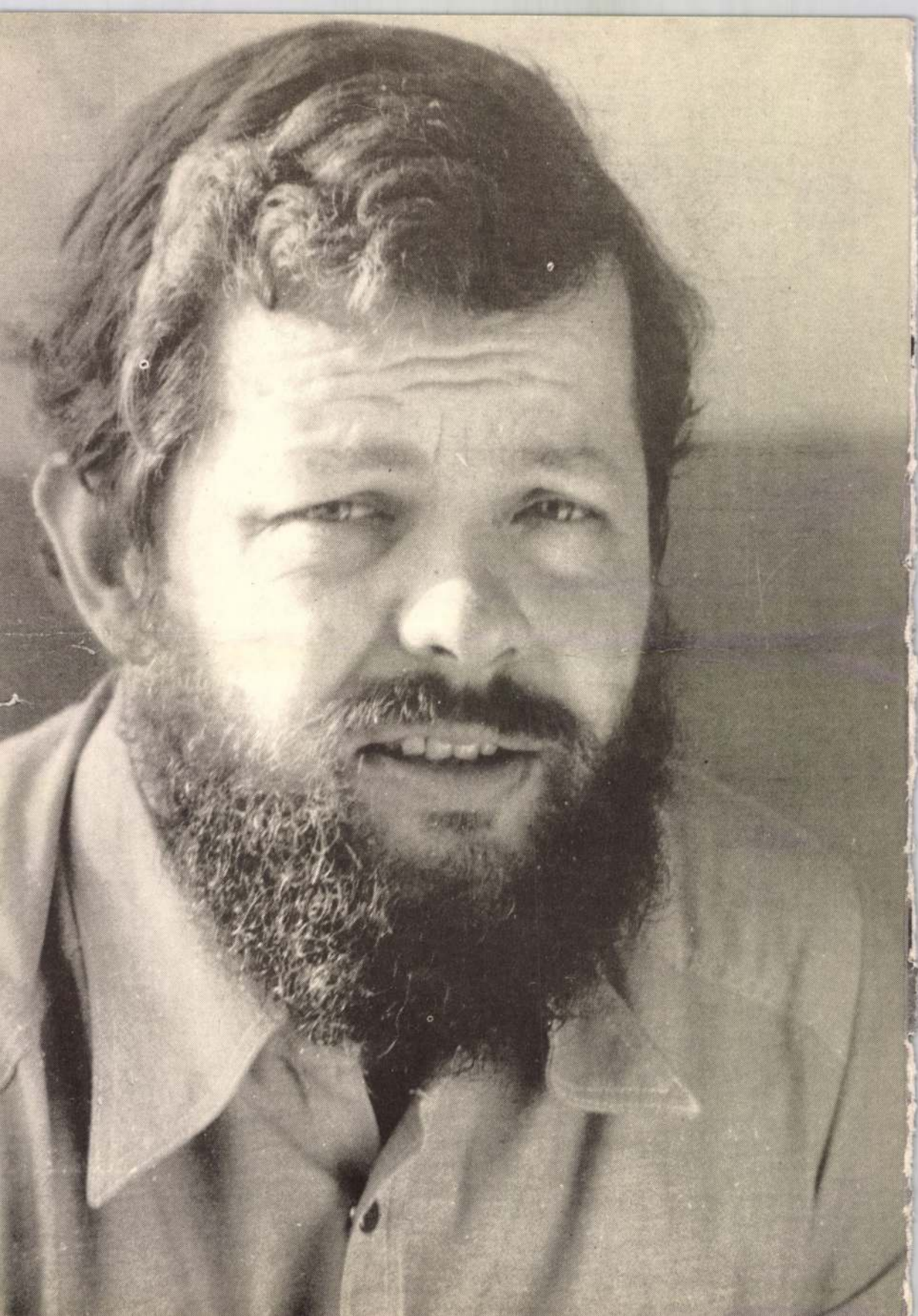

DUNAÚJVÁROS, UITZ TEREM
1979. NOV. 30– DEC. 30
RENDEZTE:
KRATOCHWILL MIMI
MŰTÖRTÉNÉSZ
MEGNYITJA:
POGÁNY Ö: GÁBOR
MŰTÖRTÉNÉSZ

KIÁLLÍTOTT MUNKÁK
Grafikák

1. Akt Tanulmány	krétarajz	34x18 cm
2. Akt II.**	ceruzarajz	35x12 cm
3. Alvó Leány	ceruzarajz	32x24 cm
4. Álló Leány*	ceruzarajz	42x17 cm
5. B.S.K. Szobrászművész portréja	ceruzarajz	37x29 cm
6. Bartók Béla*	krétarajz	32x25 cm
7. Dr. B. M. portréja	krétarajz	35x25 cm
8. Beszélgető**	krétarajz	40x28 cm
9. Dózsa György	monotipia	37x29 cm
10. Dózsa György III	papírmetszet	44x32 cm
11. Dunaújvárosi Madonna I.*	acélkarc	40x30 cm
12. Dunaújvárosi Madonna II.	acélkarc	20x15 cm
13. Emberpár I.	krétarajz	45x30 cm
14. Emberpár II.	krétarajz	45x30 cm
15. Fej*	krétarajz	41x28 cm
16. Fej	monotipia	23x16 cm
17. Fejkroki	ceruzarajz	29x24 cm
18. Fejtanulmány I.	ceruzarajz	28x25 cm
19. Fejtanulmány II.	krétarajz	34x26 cm
20. Fekvő Figura	ceruzarajz	25x35 cm
21. Fésülködő	ceruzarajz	28x39 cm
22. Fiatal Pár	krétarajz	36x29 cm
23. Figura Három Helyzetben	krétarajz	25x37 cm
24. Fiúfej	krétarajz	25x18 cm
25. Gondolkodó**	krétarajz	36x24 cm
26. Gyermektanulmány II.	ceruzarajz	36x28 cm
27. Ifjú Pár	cinkkarc	20x13 cm
28. Ifjú Portréja	acélkarc	40x29 cm
29. Kéztanulmány	krétarajz	25x36 cm
30. K.R. Festőművész Portréja**	krétarajz	34x25 cm
31. Kroki III.	ceruzarajz	39x26 cm
32. Kroki IV.	ceruzarajz	40x21 cm
33. Leányfej II.	krétarajz	47x30 cm
34. Leányfej IV.	krétarajz	40x29 cm
35. Leányfej VI.	krétarajz	39x28 cm
36. Leányfej VII.	krétarajz	30x22 cm
37. Leányportré*	ceruzarajz	39x28 cm
38. M.E. Festőművész Portréja	krétarajz	35x25 cm
39. Modell	krétarajz	35x19 cm
40. Női Fej	ceruzarajz	29x24 cm
41. Női Fej	acélkarc	40x30 cm
42. Női Fej III.	krétarajz	20x14 cm
43. Pihenő Tornász	ceruzarajz	32x23 cm

44. Tanulmány**	krétarajz	36x24 cm
45. Tanulmány II.*	ceruzarajz	39x29 cm
46. Tanulmány III.	ceruzarajz	41x28 cm
47. Tanulmány V.	krétarajz	37x28 cm
48. Tanulmányrajz	ceruzarajz	39x27 cm
49. Tanulmányrajz II.	krétarajz	19x14 cm
50. Tanulmányrajz III.	krétarajz	19x14 cm
51. Tanulmányfej*	ceruzarajz	36x26 cm
52. Ülő Leány	krétarajz	46x25 cm
53. Ülő Leány III.	krétarajz	37x25 cm

Tűzzománcok

54. Kisvárosi Ünnep I.	vaslemez, edényzománc	40x30 cm
55. Kisvárosi Ünnep II.	vaslemez, edényzománc	40x30 cm
56. Kisvárosi Ünnep III.	vaslemez, edényzománc	30x25 cm
57. Kisvárosi Ünnep IV.	vaslemez, edényzománc	40x30 cm
58. Kisvárosi Ünnep V.	vaslemez, edényzománc	40x30 cm
59. Kisvárosi Ünnep VI.	rézlemez, ékszerzománc	40x25 cm
60. Kisvárosi Ünnep VII.	rézlemez, ékszerzománc	40x30 cm
61. Falképterv	vaslemez, edényzománc	200x150 cm
62. Kaputerv M=1:2 léptékben**	fa, réz, zománc	112x82 cm
63. Szín–Tér objektum	fa, vas, zománc	250x220x220 cm
64. Próbalap I.	vaslemez edényzománc	33x25 cm
65. Próbalap II.	vaslemez, edényzománc	33x25 cm
66. Próbalap III.	vaslemez, edényzománc	33x25 cm
67. Próbalap IV.	vaslemez, edényzománc	33x25 cm
68. Próbalap V.	vaslemez, edényzománc	33x25 cm
69. Torzó	vaslemez, mattzománc	40x25 cm
70. Maszk**	rézlemez, ékszerzománc	15x8 cm
71. Próbalap I.	rézlemez, ékszerzománc	5x10 cm
72. Próbalap II.	rézlemez, ékszerzománc	5x10 cm
73. Próbalap III.	rézlemez, ékszerzománc	5x10 cm

Gobelinek***

74. Árkádok	gyapjú, szövött	280x250 cm
75. Töredék I.**	gyapjú, szövött	70x50 cm
76. Töredék II.**	gyapjú, szövött	70x50 cm
77. Töredék III.	gyapjú, szövött	70x50 cm
78. Töredék IV.	gyapjú, szövött	70x50 cm

* A jelzett grafikákról a kiállítás alkalmából reprodukció készült
**A katalógus képanyagában kerültek bemutatásra
*** A terveket kivitelezte: id. Koffán Károlyné

A munkákat kiállításra válogatta
Bakay Erzsébet gobelinművész
Ravasz Erzsébet grafikusművész

A Katalógusban szerepel még:
Piktogrammok és egy ajtókilincs-típus a dunaújvárosi Fedettuszodából; (16. oldal)
„Vasplasztika", a III. vasszobrász szimpozium pályamunkája. (borító 3. oldal)
Részletek összetett tűzzománcokból
(méret 5x10 cm; 12–13. oldal)

79.6388 FEJÉR

1940-ben Budapesten születtem.
1958-ban a budapesti Képző és Iparművészeti Gimnáziumban tett érettségi vizsgám után a Képzőművészeti Főiskola festő főtanszakára nyertem felvételt. Itt 1963-ban fejeztem be tanulmányaimat. Fakultatíve felvett pedagógiai studiumaimat középiskolai tanári diplomám megvédésével zártam. Mestereim festő-szakon: Sebestyén Ferenc, Fónyi Géza, Hincz Gyula Barcsay Jenő; tanár-szakon Krocsák Emil, Balogh Jenő voltak.

Eddig mintegy harmincöt kollektív tárlaton vettem részt idehaza. Külföldön az „I. Zománcbiennálé" (Salgótarján) – anyagával Besztercebányán; az Északdunántúli Tárlat – Bp. Műcsarnok) – anyagával Krakkóban, a „Szőnyi István" szabadiskola – (Zebegény) – tanári karának kiállításával Érsekújváron szerepeltek tűzzománcaim.
1975–78–79. években részt vettem a Nemzetközi Tűzzománc Alkotótelep munkájában és kiállításain Kecskeméten.

1977. nyarától – (amidőn kivételesen a III. dunaújvárosi „Vasszobrász" szimpoziumot nyílt pályázaton hirdették meg) – hegesztett acélplasztikát készítek a Dunai Vasműben.
Eddig foglalkoztam kerámiával, festészettel, – (bár e két nembeli munkám mostani tárlatomon nem szerepel) – grafikával, (rajz, acélkarc, linóleum, papírmetszet, monotípia) alkalmazott grafikával, tűzzománccal, design feladatokkal, városképi színdinamikai tervekkel.

Művészpályám kezdetétől tanítok. Ábrázoló Geometriát 1963–67-ig az ÉKME (Budapest) Építész-karán, 1966–79-ig előbb a Felsőfokú Kohóipari Technikumban, majd a jogutód NME Kohó és Fémipari Főiskolai Karán (Dunaújváros), 1979 szeptemberétől a Magyar Képzőművészeti Főiskolán.

Szabadkézi, vagy képzőművészeti értelemben vett rajzot 1963–66-ig általános iskolában (Bp. II. ker. Tanács) tanítottam iskolai és szakköri keretek között. (Sajátos módszereimről számotadó dolgozatommal pályázati első díjat nyertem 1965-ben.) A dunaújvárosi „Képzőművészeti Kör"-t 1968–78-ig vezettem, ettől kezdve feleségemmel – Cyránski Mária szobrászművész – közösen komplex alkotócsoportot vezetek Dunaföldvárott. (Képző- és iparművészet, fotográfia.) 1971–75 években nyaranta előbb alakrajzot, majd – miután létrehoztam technikai bázisát – tűzzománcot tanítottam Zebegényben.

Ipari formatervezést 1968–69-ben a Felsőfokú Kohóipari Technikumban tanítottam, majd, – miután a főiskolává szervezéssel a tárgy megszűnt, – 1970–71-ben kérésemre kísérletként középiskolai design-szakkört vezethettem a Bánki Donát Szakközépiskolában.
Esztétikai és művészettörténeti előadásokat tartok a TIT tagjaként, ugyanezt teszem a Dunai Vasművel 1978-ban kötött szocalista szerződésem keretében is.

1965. nyara óta élek családommal Dunaújvároson. A város főépítésze – Weiner Tibor – halálával a megépített műteremlakások mellé nem társult mecenatúra. A Feleségemmel közösen vállalt nélkülözésekkel egy időben alkalmi grafikákat, dekorációkat készítettem – társadalmi munkában. Együtt képviselt álláspontunk eldöntötte az eladdig vajúdó kérdést: legyen-e „Dunaújvárosi Képzőművészek Tárlata"? Megvalósult: 1966-ban első ízben, ettől kezdve rendszeresen megrendezik.

1967-ben a Város közterületeinek szobrászati díszítése érdekében kezdeményeztem lépéseket. A pályatársakkal közösen kidolgozott terv szerint számos alkotás került jelenlegi helyére.

1974-ben a „Dózsa II. Városrész Exterieurjének Színdinamikája" c. meg nem valósult tanulmánytervemmel egyik kezdeményezője lettem városi környezetünk színesebbé tételének. 1977-ben a Dunai Vasmű dolgozóival közösen megszerveztem a „Dunaújvárosi Képzőművészek I. Üzemi Tárlatá"-t.
Szakköri növendékeim egy része immár dekoratőrként, kirakatrendezőként keresi kenyerét, más részük tovább tanult. Többen ma már pályatársaim, miután elvégezték a Képzőművészeti vagy Iparművészeti főiskolát, mások a szegedi, pécsi, szombathelyi pedagógiai főiskolát, vagy az Ybl Miklós, Pollák Mihály főiskolát, a BME építész-karát. A jelenleg is továbbtanulók mellett vannak akik alapító tagjai lettek az Amatőr Műhelynek.
Ekként kötődöm Városomhoz, tárlatlátogató közönségéhez.

Egyéni tárlataim:

1970. Szentes, „Koszta József" Múzeum;
1971. Dunaújváros. „Felsőfokú Kohóipari Technikum";
1973. Miskolc. „Kossuth Lajos" Művelődési Ház;
1974. Miskolc. „Nehézipari Műszaki Egyetem";
1976. Budapest. „Józsefvárosi Galéria";
1978. Dunaújváros. NME „Kohó és Fémipari Főiskolai Kar";
1979. Pécs. „Mecsekvidéki Ércbányászati Vállalat Művelődési Háza";
1979. Velence. „Kápolna-galéria";
1979. Dunaújváros. „Uitz Terem":

Köztéri munkáim:

„Tavaszvárás" (Sgraffito, 11 m^2 Nagyvenyim, Általános Iskola külső homlokzata, 1968.)
„MULTILIT Tanulmány" (M=1:3 léptékű terv színes, magyarországi kőzetőrlemények architekturális alkalmazására. 160x96 cm, 1974, Dunaújváros Városi Tanács V.B. Információs Iroda.)
„25. Jubileum" (Tűzzománc dekoráció, 5x3 m, Dunaújváros, Lenin tér.) 1975.
„Fedettuszoda" (Design: tűzzománc burkolatok, piktogrammok, szöveges irányítótáblák, tűzzománc-betétes és egyszerű ajtó-tolópajzsok stb.)
(Teljes műszaki dokumentációval, vagy kivitelezve.) A létesítmény elnyerte az 1977 évi építészeti nívódíjat.

Művészet és pedagógia
két életelemem, melyek mindinkább eggyé válnak bennem. Számomra egyet jelentenek a szabad, sokoldalú kibontakozás lehetőségeivel, a magam és mások alkotóképességeinek kiteljesítésével, az örök tanulással és példaadással, végső soron az egyetemes emberi szabadság kiszélesítésével.
Ha makacsul vallom: „az az igazi: szinte a semmiből valamit teremteni", ez örökségem lényege. Önmagában elegendő megtartó erő, maga a megtalált gazdagság.

ifj. Koffán Károly
2400 Dunaújváros
Vasmű út 12/IV/1
T: 06/25/17–193

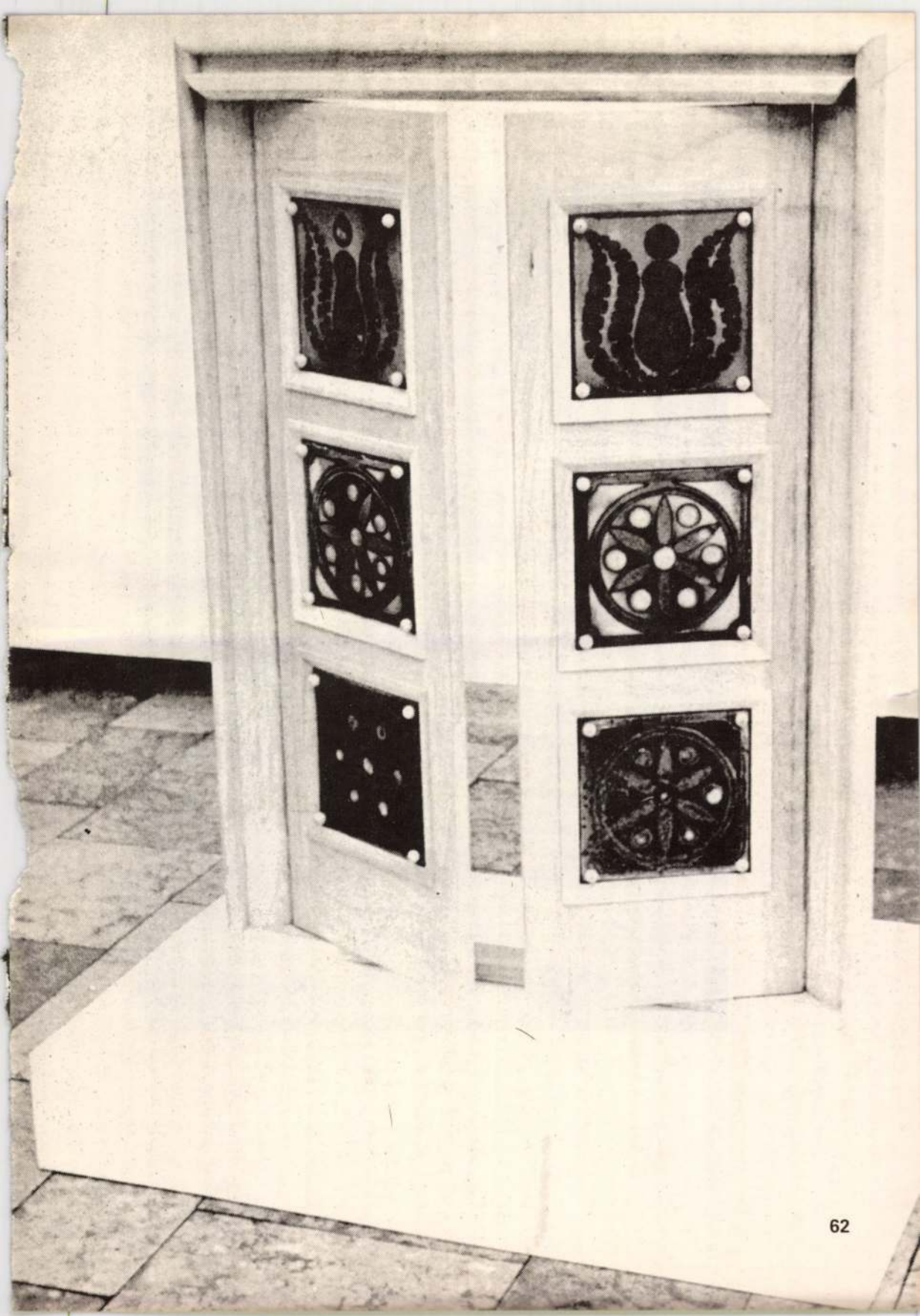

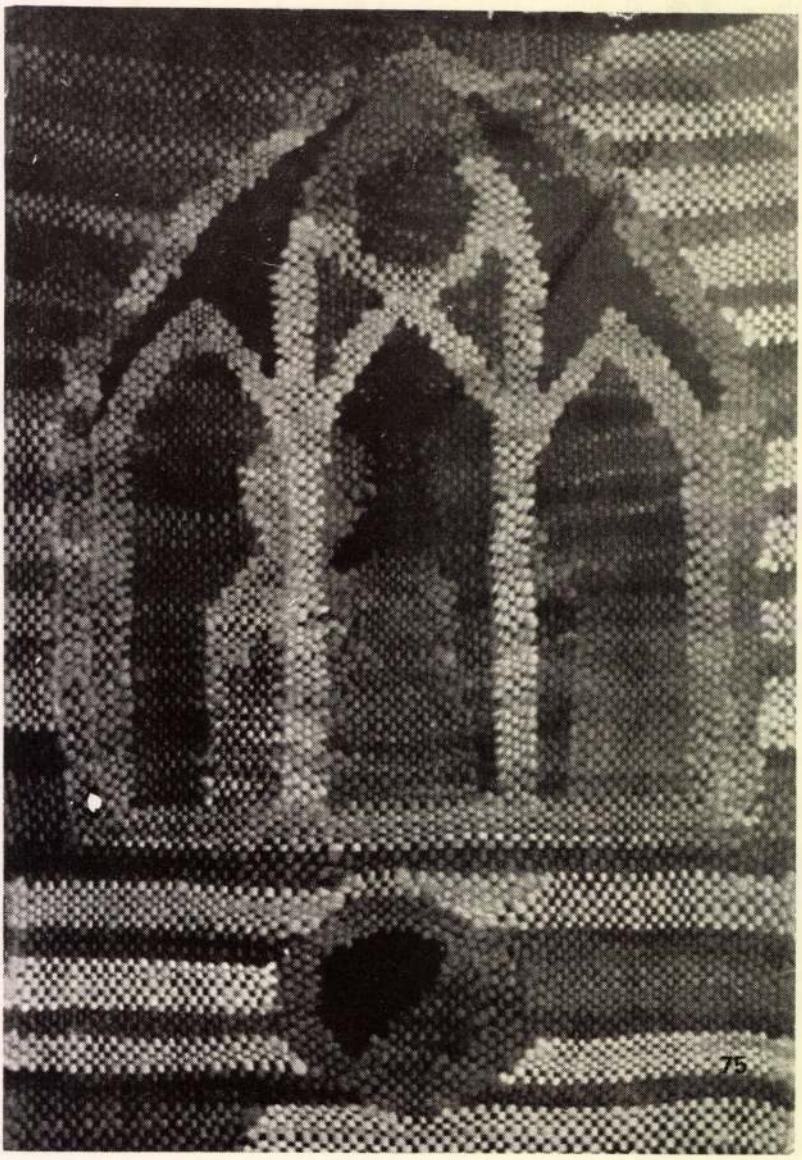
75

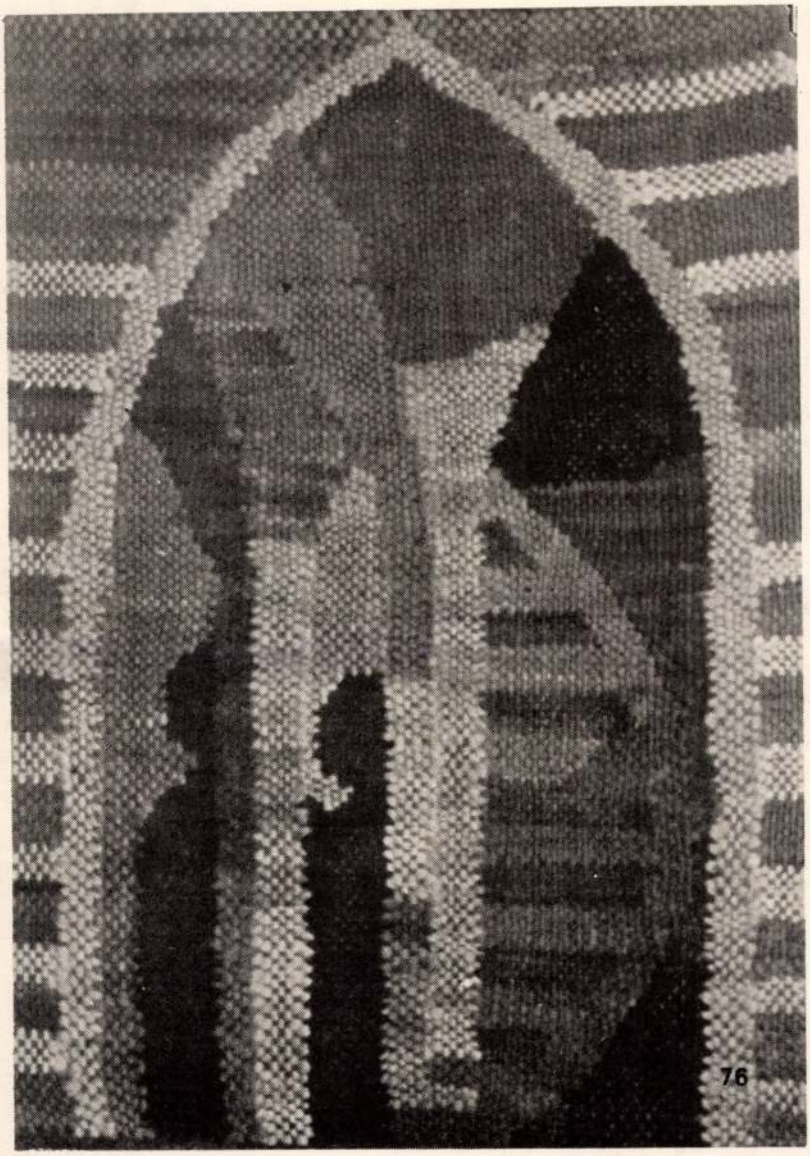
76

44

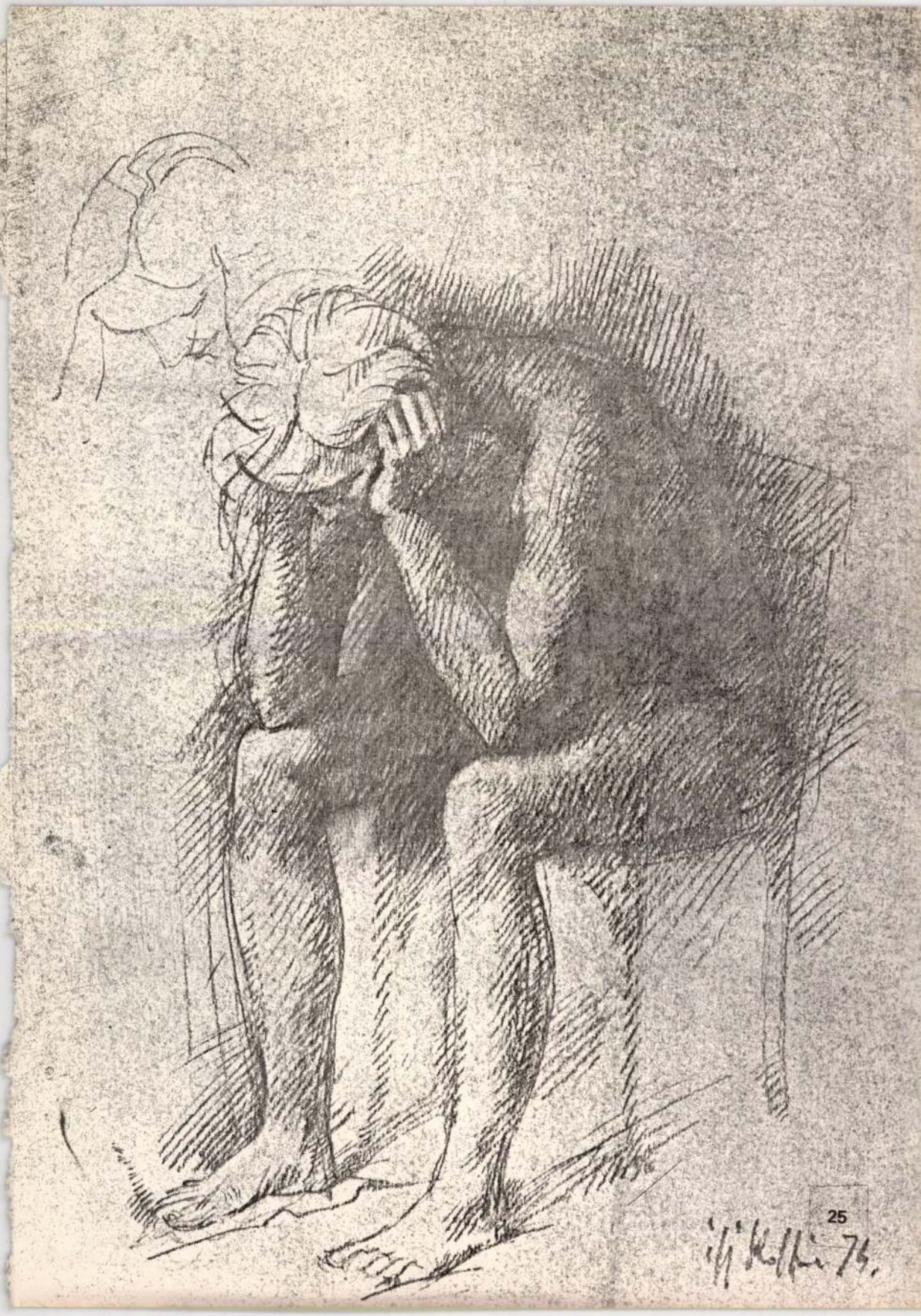
25

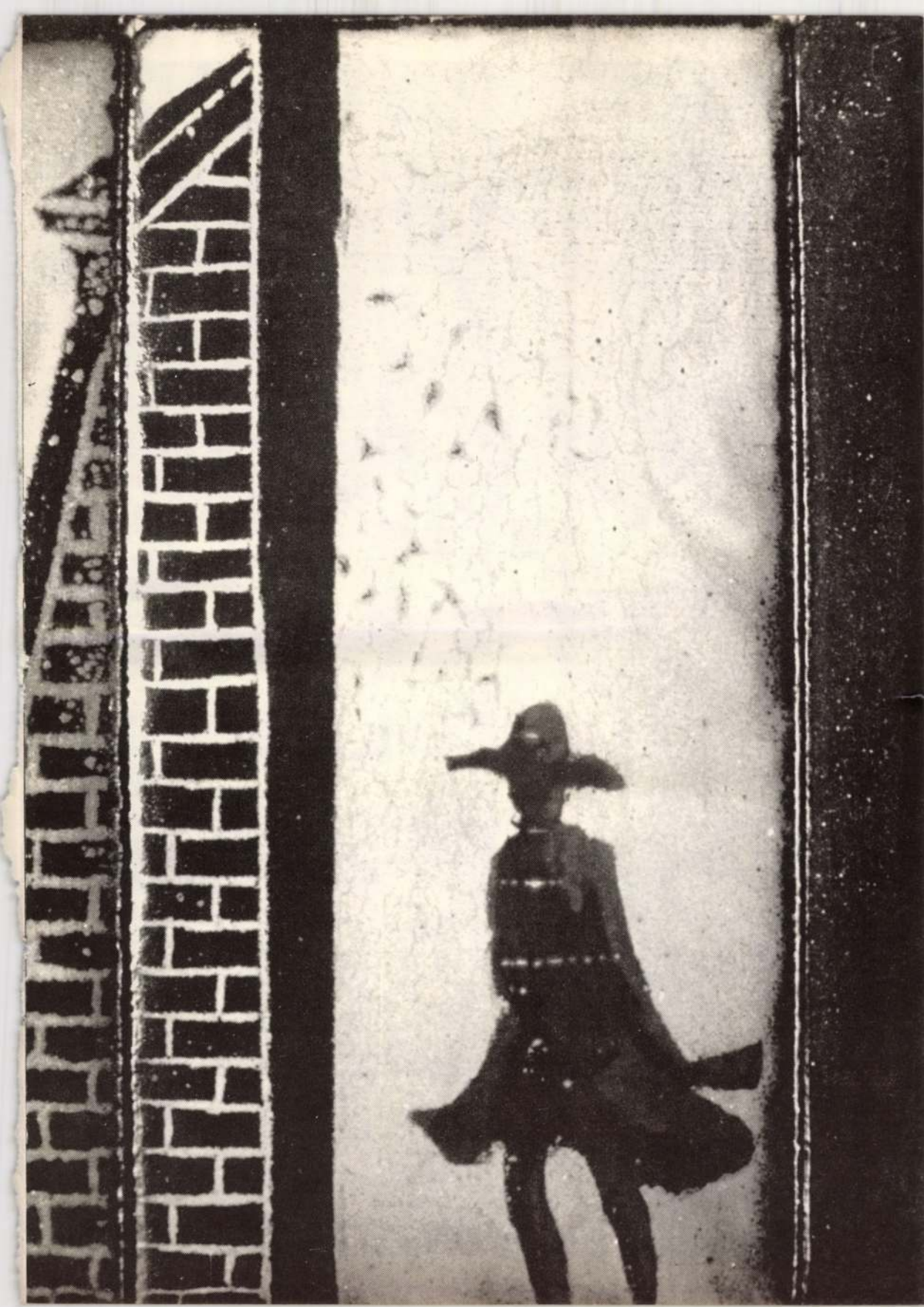

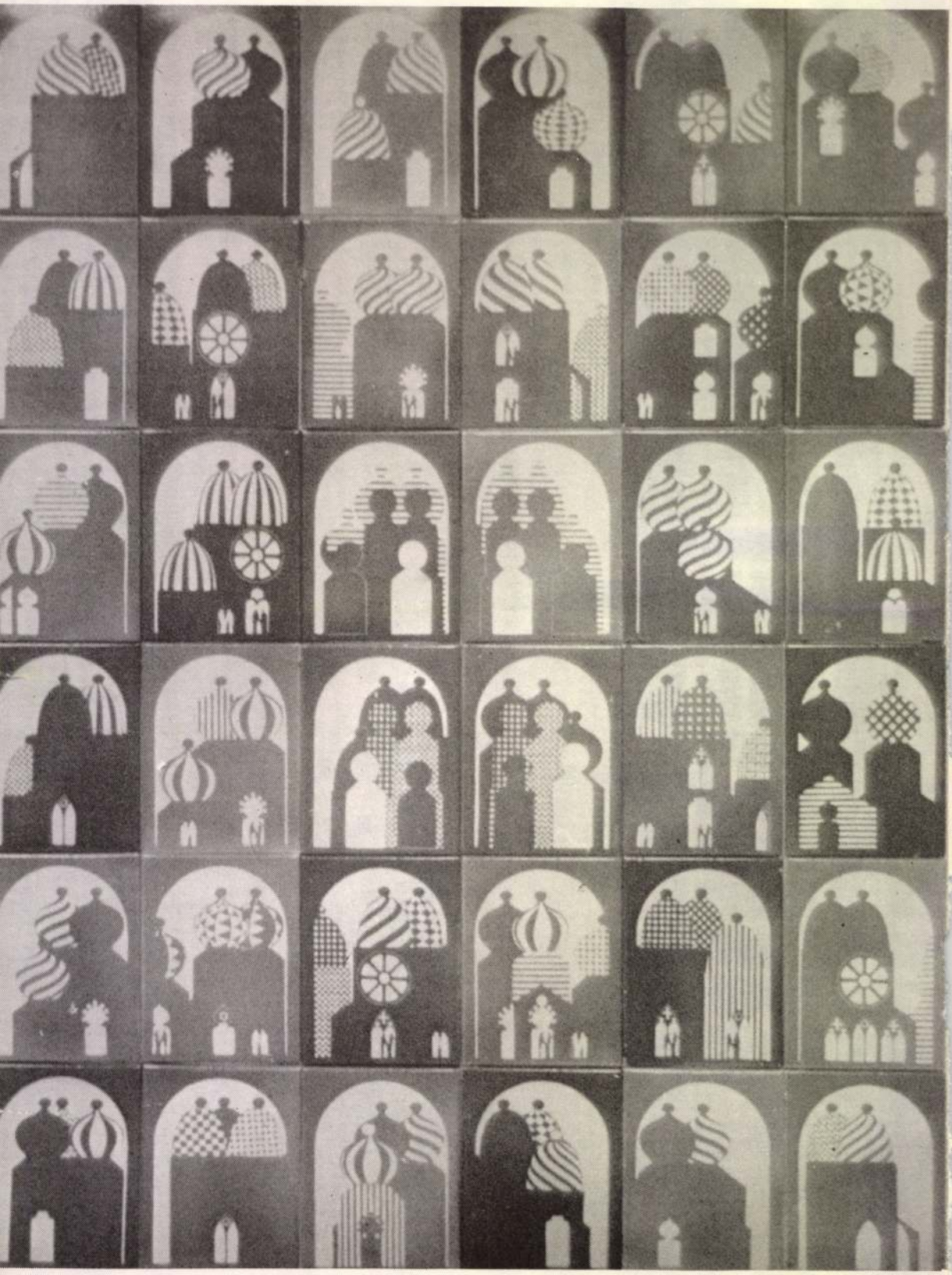

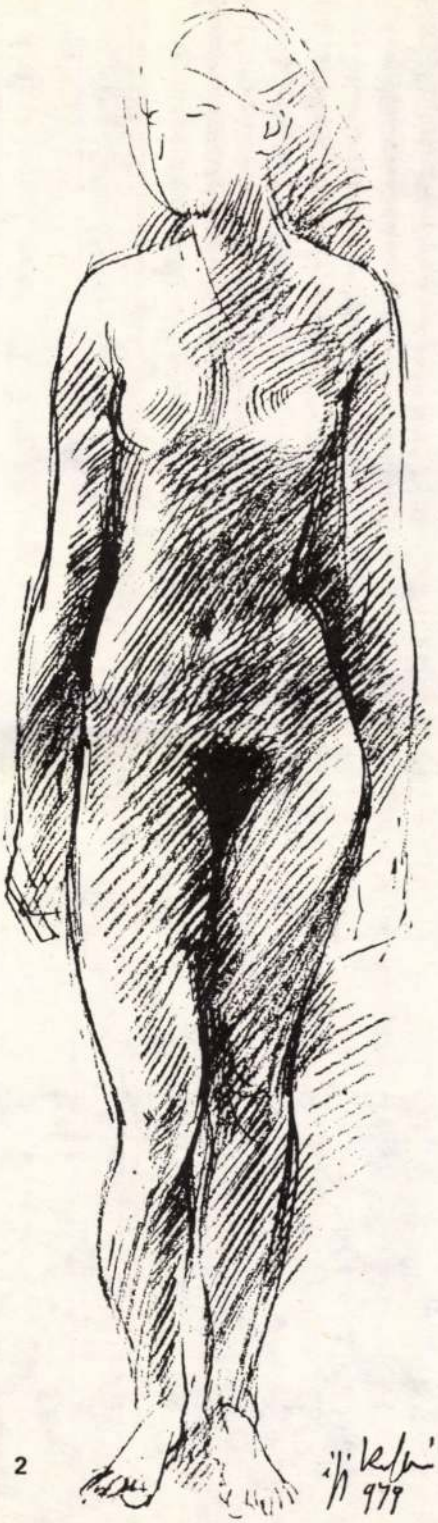

2

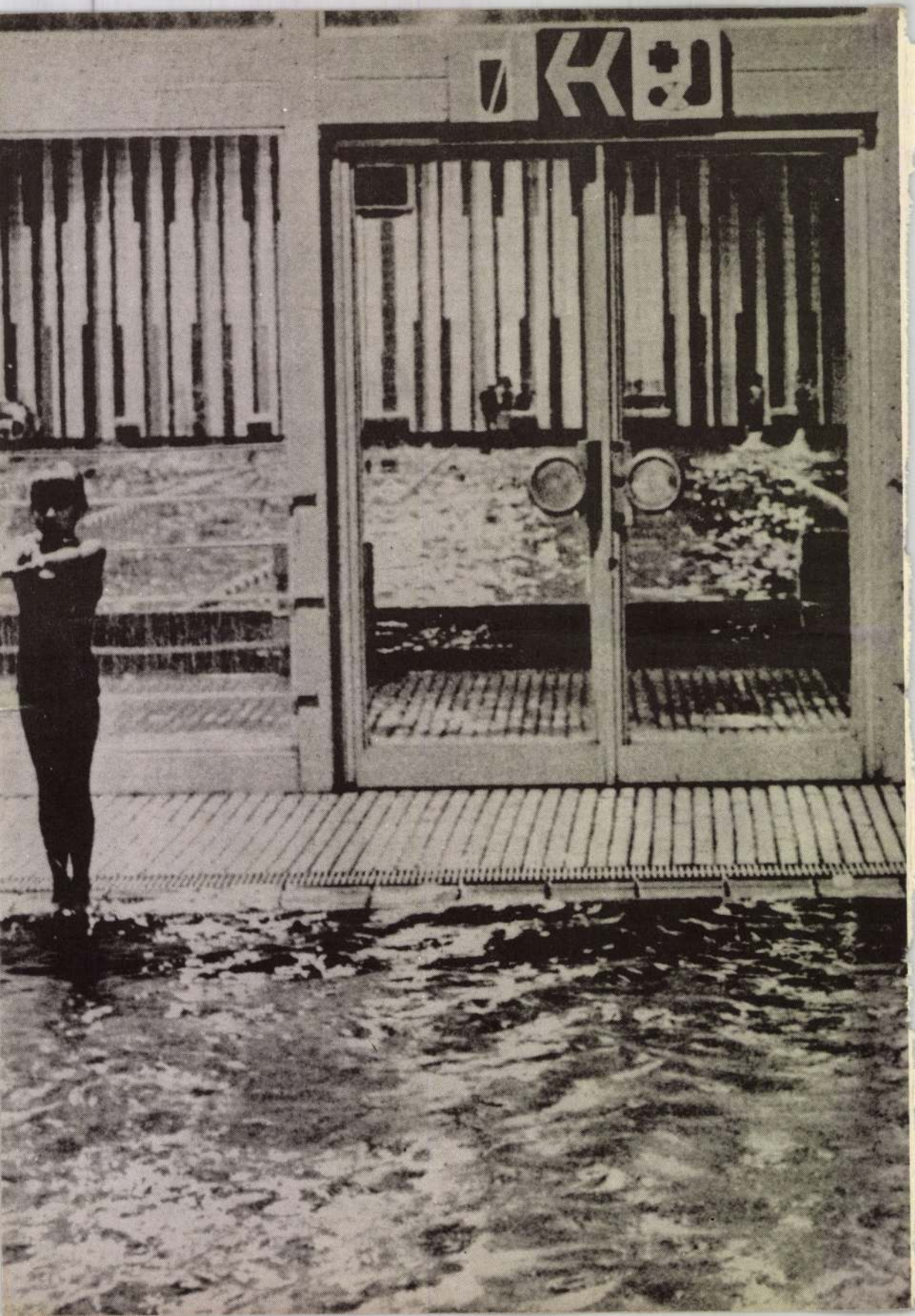

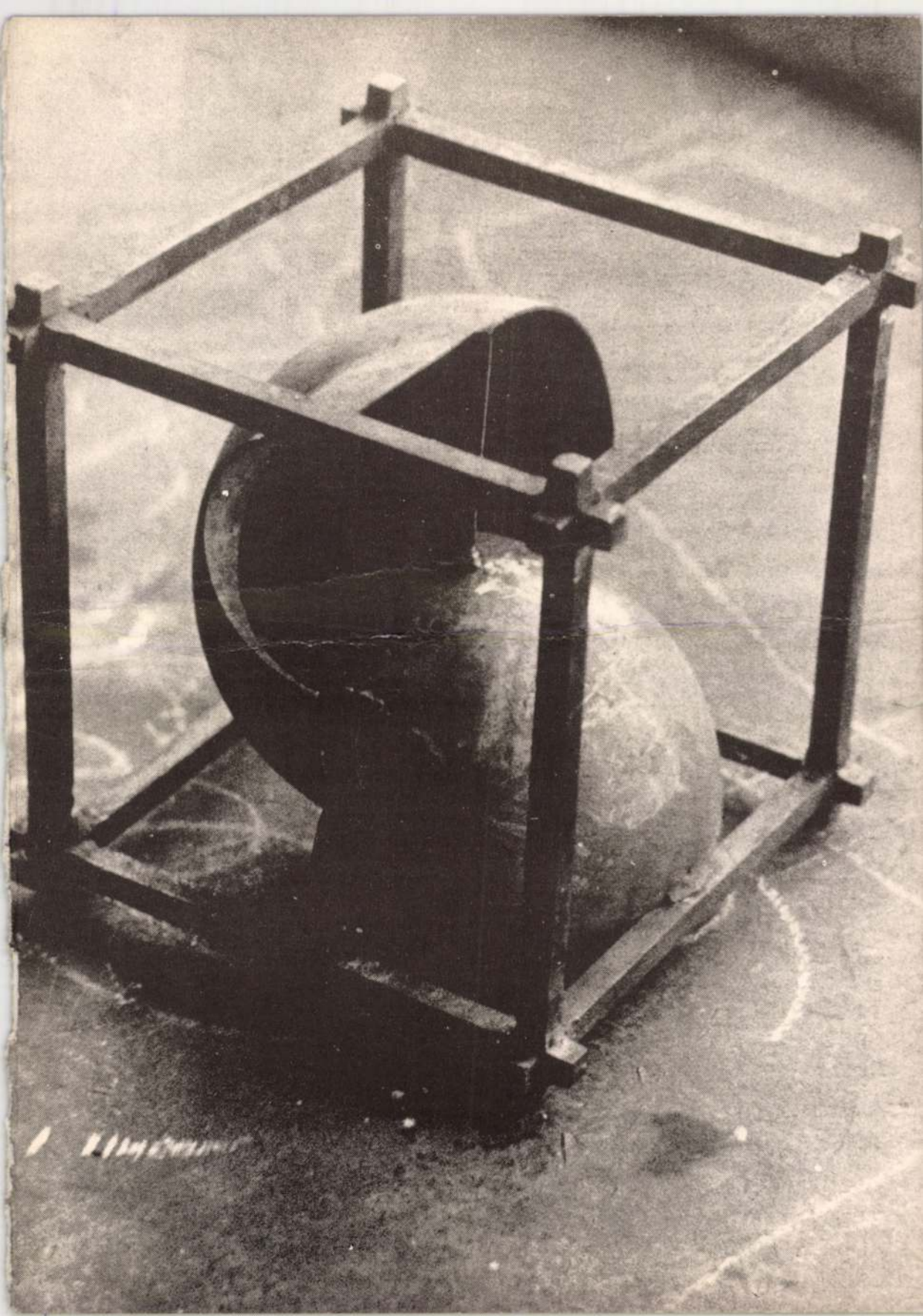

F.K.: KUSZENDA SÁNDOR

GRAFOTIP KFT, EGER

ifj. Koffán Károly

festőművész

A KÉPCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

IFJ. KOFFÁN KÁROLY

FESTŐMŰVÉSZ

ALKOTÁSAIBÓL RENDEZETT KIÁLLÍTÁS
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA.
1993. MÁJUS 6-ÁN
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

MEGNYITJA:

TÓTH MÁTHÉ MIKLÓS

ÍRÓ

MEGTEKINTHETŐ:
1993. MÁJUS 6-16.

MG

MEDGYESSY GALÉRIA
DEBRECEN, PIAC U. 31.

A KIÁLLÍTÁST SZERVEZTE ÉS RENDEZTE:

KISS BEÁTA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A KIÁLLÍTÁS SZPONZORAI:

READER'S DIGEST
HUMANIC
RANK XEROX
HILTON SZÁLLODA

PRINTED BY RANK XEROX

TISZTELETTEL MEGHÍVJUK ÖNT

KODAY LÁSZLÓ

NAIV FESTŐMŰVÉSZ
A SZABAD KÉPZŐ-ÉS IPARMŰVÉSZEK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE
TAGJÁNAK

KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓJÁRA

1993. AUGUSZTUS 31-ÉN 16 ÓRÁRA kedd
A HILTON SZÁLLODA KERENGŐJÉBE.

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

DR. BÁNSZKY PÁL
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ
A KECSKEMÉTI MAGYAR NAIV MŰVÉSZET MÚZEUMÁNAK
IGAZGATÓJA

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: 1993. AUG. 31. - SZEPT. 12.

Koffán Károly

NAPLÓ

KÉPZŐMŰVÉSZETI MŰHELY nyílt hétfőn tizenkét Békés megyei és öt-öt erdélyi – Arad és Beszterce-Naszód megyéből érkezett – fiatal részvételével a békés-dánfoki ifjúsági táborban. A megyei művelődési központ és a városi művelődési központ által szervezett alkotótábor amelynek foglalkozásait Vágréti János festőművész vezeti – számos szabadidős programmal várja a fiatalokat, akik a táborbant készült munkáikat kiállításon mutatják be Békésen.

KOFFÁN KÁROLY emlékkiállításának megnyitója július 30-án, délután négykor lesz Dunaújvárosban, a Városháza tér 4. szám alatti Intercisa Múzeumban. A tárlat szeptember 26-ig tart nyitva.

A KORINTHOSZI CSATORNA létrehozásának százéves évfordulóján rendezett ünnepségeken Korinthoszban fellépett a bajai Gemenc táncegyüttes, amely Türr Istvánnak, a csatorna tervezőjének szülővárosát képviselte. Az együttes másfél ezer néző előtt mutatta be egy órás, színes programját. Megkoszorúzták Türr Istvánnak a csatorna partján elhelyezett emléktábláját is.

A MTA ZENETUDOMÁNYI INTÉZETE pályázatot hirdet magyar népzenei kutatómunkára felsőoktatási intézményben képesítést nyert pedagógusok részére, akiknek munkahelyi vezetője a kutatómunkában való részvételt támogatja és órakedvezmény nélkül heti egy kutatónapot biztosít. A megbízást nyert pedagógus feladatát részletesen a témavezető határozza meg. A kutatási szerződés időtartama 1993. szeptember 1-jétől 1994. augusztus 31-ig tart. Díjazás: havi 1800,– Ft. A pályázatot az intézet igazgatójához lehet benyújtani augusztus 15-ig (1250 Budapest Pf. 28.). A pályázatnak a következőket kell tartalmaznia: munkaterv, publikációs jegyzék, rövid életrajz és az iskolai

Márai-darabok a Magyar Televízióban

Szörényi Éva a főszereplő

Szörényi Éva a közelmúltban egy hónapig Magyarországon tartózkodott, hogy a *Magyar Televízió* felkérésére két *Márai* Sándor-darabban vállaljon szerepet.

– Két egyfelvonásost vettünk fel a televízió részére – meséli a művésznő. – Ezek a darabok még soha nem kerültek bemutatásra se filmen, se színpadon. Illetve én az egyik darabot játszottam Los Angelesben. Az a címe: *Szerep*. A másik, az *Alibi* még soha nem került színre. Ezek egy kötetben jelentek meg. E könyvet itthon még nem ismerik. Az a címe: *Jób és a könyve*. Márai Sándor halála előtt ajándékozta nekem. Két héttel a halála előtt voltam lent nála San Diegóban. Akkor adta oda ezt a könyvet, és azt mondta: *„...Éva ebből azt játszhat el, amit akar"*. Azért volt ez nekem különösen nagy öröm, mert évtizedekig kértem őt, hogy valamelyik darabját eljátszhassam kint, ezt a kérést azonban ő mindig megtagadta. *„Még magának sem* – mondta Márai – *könyveim megjelennek, de színpadon nem akarok szerepelni"*. Gondolom, hogy amikor igent mondott a színielőadásra, már készült a halálra, és talán élete utolsó ajándékaként tisztelt meg ezzel. Halála után két darabot játszottam el Los Angelesben, és amikor itthon voltam tavaly, szóba került, hogy ezekből televíziós filmet lehetne csinálni. Ez valósult most meg.

– Mit gondol, Márai miért nem akarta ezeket a darabokat színpadon bemutatni?

– Ő teljesen elzárkózott az emberektől, a külvilágtól. Nem indokolta meg, hogy miért nem akar színpadon megjelenni, nem tudtunk találkozni, de amikor én is elhagytam az országot, összetalálkoztunk. Ő New Yorkban élt, amikor mi kikerültünk Amerikába, és ott minden héten találkoztunk. Én a *Szabad Európa Rádiónál* dolgoztam és vidéken laktam, ő

(MTI-fotó–Soós Lajos)

pedig bent lakott New Yorkban. Délutánonként találkoztunk, és akkor ő kiöntötte a szívét.

– Köztudomású, hogy Márai Sándor nehezen engedett magához közel bárkit is.

– Valóban, ő zárkózott ember volt korábban is, és ez a zárkózottság idővel mind jobban elhatalmasodott rajta. Alig volt egy-két ember, akit magához engedett.

– Kik szerepelnek a két egyfelvonásos darabban?

– Szó van arról, hogy esetleg ősszel erdélyi előadókörútra megyek, hiszen hívtak már többször Erdélybe. De ez még tényleg csak terv, mert nem tudom, hogy miképpen lehet megvalósítani. Boldogan mennék Erdélybe, mert soha életemben nem voltam ott. Régi vágyam, hogy megismerjem Erdélyt és az ottani magyarságot, de addig még sok-sok nehézséget kell leküzdeni, megszervezni az előadásokat, ezt én nem tudom Los Angelesből lebonyolítani. A kolozsvári színház igazgatója nagyon kért, hogy menjek, de ha már oda elmegyek, akkor ille-

A HÉT FILMJE

Fekete köpeny

TAVASSZAL a kanadai művészeti hetek keretében a budapesti nézők már láthatták a *Fekete köpeny* című munkát. A kivételes igényességgel készült összeállítás alapján bepillanthattak a földrésznyi ország filmművészetébe. A bemutatott filmek a felfedezés erejével hatottak; a tökéletes mesterségbeli tudás és a felvetett kérdések komolysága nagykorú filmgyártásról tanúskodott. A jelentős eseményről szóló ismertetőnket azzal fejeztük be, hogy jó lenne ezeket a filmeket országos hálózatban is vetíteni. Bár minden kívánságunk így teljesülne! A változás előtt álló *Budapest Film* – és művészfilmek szinte kizárólagos forgalmazója – Bruce *Beresford* művét mutatta be a héten.

Egyszerre vonzó és istenkísértő vállalkozás történelmi témájú művet készíteni. A jelen megértésének igénye szükségszerűen vezeti vissza az embert a múltba, ahol példát, kapaszkodót keres, hogy válaszolhasson problémáira. De nem esünk-e abba a csapdába, hogy napjainkat vetítjük rá a történelemre, mely íly módon mindent igazol és hitelesít? Divatos történelmi parabolák sokasága jelzi ezt a veszélyt. A *Fekete köpeny* is a múltba helyezi a történetet, a honnan jöttünk kérdésre keresi a választ. Nem mondhatjuk meglepően újszerűnek a problémafelvetést, de egy soknemzetiségű, különböző kultúrák keveredéséből létrejött hatalmas ország esetében szükségszerű válaszolni rá.

1634-ben a Quebeckbe érkező *Laforgue* atyát (Lothaire ronok földjére, s váltsa fel beteg és idős szerzetestársát. Az algonkin indiánok némi ajándék fejében vállalják, hogy elvezetik a jezsuita papot. A csoporttal tart még egy fiatalember, *Daniel* is (Aden *Young*), aki jól ismeri az indiánok nyelvét. Sokféle szenvedés, fizikai és lelki megpróbáltatások árán az atya teljesíti küldetését.

AZ EZERÖTSZÁZ kilométeres északi odüsszeia, mint alaphelyzet sokféle lehetőséget kínál a rendezőnek. A film elején látható nagytotálokon panteisztikus szépségű táj tárul elénk. Peter *James* operatőr felvételei nem csupán és nem elsősorban egy hatalmas ország turisztikai nevezetességeit reklámozzák, hanem a film belső logikájából következően a fenséges természet és az ember harmoniájának himnuszát zengik. A tél bekövetkeztével a harmónia helyébe a küzdelem lép, az embert próbára tevő rideg világ tárul elénk, ahol szinte reménytelen harcot kell folytatni a megmaradásért, az életért. Az idő múlásával a csoporton belüli viszonyok is megváltoznak. A kezdeti távolságtartás és idegenkedés helyébe az ellenségeskedés lép. Az algonkinok démonnak tartják *Fekete köpenyt*, és igyekeznek megszabadulni tőle. Még Daniel is cserben hagyja a szép indiánlányért. A közös szenvedés azonban újra összehozza az egyre fogyatkozó számú csapatot.

A kilométerekben megtett óriási út egyúttal a belső fejlődés és változás útja is. A fiatal jezsuita magabiztosan és önbizalommal telve vág neki kül-

térítéssel, annak jogos és igaz voltával kapcsolatos, hanem azzal, vajon ő jogosult-e erre a feladatra, elég erős-e hitében. A film szép és hatásos zárképe, a huronok megkeresztelése már a küldetéstudat gőgjétől megszabadult, alázatos embert állítja elénk.

AZ EURÓPAITÓL IDEGEN kultúra bemutatása mindig azzal a veszéllyel jár, hogy néprajzi kalauzt kapunk valódi emberek és élethelyzetek helyett. A rendező ügyesen és kultúráltan egyensúlyoz, hiszen – miközben ismereteket közvetít, ősi rítusokat mutat be – elhisszük neki, hogy igazi indiánokat látunk. (A magyar néző persze könnyen meggyőzhető a nagy sikerű keletnémet sorozatok után, amelyekben napolajtól fénylő színészek játszották a rézbőrűeket.) Azt is megtanulhatjuk a *Fekete köpenyből*, hogy olyan fogalom, mint indián, csak az európai néző képzeletében létezik, a különböző törzseket áthidalhatatlan ellentét választja el.

Bruce *Beresford (Miss Daisy sofőrje* című filmje három *Oscar-díjat* nyert) szép, kimért, nyugodt tempójú filmet készített. Az elismerés mellett néhány gyengeségét is meg kell említeni. A szerelmi szál, az erotikus jelenetek a nézőknek tett engedmények, különösen akkor, ha a visszafogottan fényképezett aktusok mindig Laforgue szeme előtt játszódnak. Az indián varázsló, aki az atya elveszejtésén töri a fejét, gnóm, és nagyon csúnyán tud nézni. Bár elhisszük, hogy a félcivilizált törzsek szertartásai véresek, a horrorelemek a film eladhatóságát is szolgál.

Fél év alatt kétmilliárdos hiány

(Folytatás az 1. oldalról)

A kétmilliárdos június végi hiány is azt tükrözi, hogy egyetlen hónap alatt mintegy 300 millió dollárral tovább nyílott, az export rovására, a kivitel és a behozatal közti rés. Különösen kedvezőtlen, hogy *a kivitel egyébként a tavaly első félévhez viszonyított 27 százalékos visszaesése minden viszonylati csoportot és minden árufőcsoportot érintett.* A kivételt három ország, Románia, Kína és Japán jelentette, melyeknek együttes súlya a magyar külkereskedelemben ma még csupán néhány százalékban mérhető.

A többi országgal lebonyolódó exportforgalmat, s elsősorban a legjelentősebb felvevő piacainkra menő kivitelünket igen nagy mértékben vetette vissza *a dollár leértékelődése* ezek nemzeti valutájához képest, márpedig – mint ismeretes – a magyar külkereskedelem elszámolása dollárban történik.

Az agrárexport hanyatlik

Az említett leértékelődés mértéke az eddigi számítások szerint tizenhét százalékos volt, részben ennek tudható be, hogy *a termékeink közel felét felvevő Európai Közösségbe a múlt évhez viszonyítva a kivitelünk értéke harminchárom százalékkal zuhant vissza.*

Arányaiban nagyobb visszaesést az árufőcsoportokat tekintve a mezőgazdasági termék- és a fogyasztásicikk-export szenvedett el 39, illetve 37 százalékkal. A berendezések kivitelében csak 8 százalékos visszaesést regisztráltak. A földrajzi viszonylatokat tekintve a jugoszláviai mellett az egykori Szovjetunió utódállamaiba esett vissza kiemelkedő mértékben a kivitelünk, még az idei év első negyedében is negyven százalékkal zsugorodott ez utóbbi.

Van gyógyír

Mindez utal arra is, hogy *a magyar termékek árversenyképessége a visegrádi partnerekéhez képest is gyenge,* a csehszlovákoké 25, a lengyeleké 35 százalékkal jobb. Kivitelünk visszaesése tehát nem vezethető vissza csupán a külpiacokkal kapcsolatos konjunkturális értékesítési nehézségekre, hanem az exportjövedelmező-ség romlására, a finanszírozás elégtelenségére, s nem utolsó sorban a hazai beruházások zsugorodására.

Rendkívül hátrányosan érte exportunkat a csődtörvény korábbi szigora; a felszámolások harminc százalékban vetették vissza az exportot – vélekedett a miniszter. A külkereskedelmet érintő magyar gazdaságpolitika diagnózisában tehát kedvező dolgokról alig lehet beszámolni, a diagnózist illetően azonban mára már kialakult az egység, már a terápia jellegéről sincs a kormányzaton belül alapvetően vita, csupán a mértékéről lehet még – jegyezte meg Kádár Béla.

A jövő a javulásé

Ami kedvezően befolyásolhatja külkereskedelmünket, az többnyire csak a jövőben jelentkezik, válhat érezhetővé. Kádár Béla utalt arra, hogy a koppenhágai közöspiaci csúcs *az EK-korlátozások gyorsabb lebontását* mondta ki, részben már életbe is léptek az elmúlt napokban a támogatásunkat célzó intézkedések, például a lefölözés-csökkentés, továbbá elvi megállapodás van a GATT-tárgyalások eredményes lezárásáról, az OECD-ben a tagságunk lehetősége bizonyos feltételek mellett fennáll, változatlanul jön az új tőke országunkba, alakulóban az exportot finanszírozó magyar pénzintézet és nem utolsó sorban a magyar gazdaságban a jövő évre látható fordulat is csak javulást hozhat.

Kövécs Gábor

241

tuttoMobili

BUDAPEST 1116. Hunyadi J. u. 163.
Tel.: 181-2554 ◆ Fax: 181-2582

MISKOLC 3532. Kiss E. u. 4.
Tel.: 46-379-118 ◆ Fax: 46-379-338

VESZPRÉM 8200. Házgyári u. 1.
Tel.: 88-324-634 ◆ Fax: 88-322-846

ÁVÜ-döntések

Nem vonható össze a kárpótlás és a KRP

A kárpótlásra elkülönített állami vagyon nem vonható össze a *Kistulajdonosi Részvényvásárlási Programmal* (KRP) – határozott tegnapi ülésén az *Állami Vagyonügynökség* igazgatótanácsa. Az ügyvezetés javaslata szerint ez ugyanis célszerű lett volna annak érdekében, hogy valóban vonzó, jó cégek kerüljenek a programba. Az IT-ülést követő, szokásos szerdai sajtótájékoztatón *Hangodi* Éva, az ÁVÜ szóvivője arról is beszámolt, hogy a KRP bevezetését szolgáló *reklámhadjárat* lebonyolítására három hazai cégből álló konzorciumot választottak ki. Az *STP* nevű társulás tagjai filmes és tévés szakemberek társaságai: a *Pannon Videobank,* a *Typo Sprint* – ennek egyik vezető személyisége *Jankovics* Marcell filmrendező –, és a *Spectrum* Kft. A KRP indulásáról részletesen a napokban az ÁVÜ a sajtó útján külön tájékoztatja a közvéleményt.

Az ÁVÜ vezető testülete tegnap csupán egy privatizációs döntést hozott: elfogadta a dolgozók ajánlatát a *Közép-Tiszai Állami Gazdaság* négy kft.-jére, 50–52 százalékos árfolyamon. Ezen kívül kilenc cég privatizációs pályázatának meghirdetéséről hozott határozatot: a közeljövőben meghirdetik a *Haevytex Újszegedi Szövő, a Szegedi Ruhagyár, a Székesfehérvári Hűtőipari, a Híradástechnikai Anyagok Gyára, a Hejőcsabai és a Bélapátfalvi Cement- és Mészipari, a MOFÉM és a Magyar Építő Rt.* állami tulajdonban lévő vagyonának, az esetek többségében az 50 százalék plusz egy szavazatot jelentő részvénycsomagját. A *Szolámi* Rt. megvásárlásra kiírandó pályázatban a lízingelés lehetősége is szerepel. A vállalatokat készpénzért, a kárpótlási jegyért, valamint az E-hitelből egyaránt meg lehet venni.

Nem fogadta el az igazgatótanács a *Szegedi Nyomda* ismételt garanciavállalási kérelmét, eddig ugyanis 200 milló forintos hitel felvételéhez nyújtott már az ÁVÜ biztosítékot. Annak ellenére, hogy a cég képes volt törlesztésre, a most kért 80 millió forintos garanciát nem kapta meg. A csődegyezség alatt lévő Szegedi Nyomda vagy a felszámolás sorsára jut, vagy a tartozás fejében felajánlja részvényeit a hitelezőknek. A *Mátravidéki Fémművek* viszont megkapja a kért 150 millió forintra a garanciát, aminek segítségével enyhítheti likviditási problémáit. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a cég már megkezdett decentarlizált privatizációja ne folytatódna, további egységeket választanak le róla, amelyeket egyenként kell értékesíteni.

(osváth)

Mozdulnak a betéti kamatok?

Ritkán fordul elő, hogy előrejelzéseink ilyen hamar, akár egy héten belül is valóra váljanak. Ugye, pont egy hete hogy megírtuk: betétikamat-emelés várható, s ezt az úgynevezett repohitel kamata jegybanki megemelésének tulajdonítottuk. Így aztán az sem volt nagy meglepetés, hogy az augusztusi kibocsátású államkötvény rekord kamatot ígért vásárlóinak, bruttó 19,5 százalékot. Ez félreérthetetlenül éves lejáratú állampapír, a legbiztosabb kötvény, s nincs az a pénzintézet, amely ennél kisebb kamatozású papírt – amely ráadásul az állami garancia megszűnte után még bizonytalan is – versenyképesen el tudjon adni.

Nos, nagy lélegzetvétel után először a Postabank lépett. A napokban jelentette be, hogy egyké százalékkal megemelte egyes lakossági betéti kamatait. Július 28-tól a Postabankjegy kamatait pénzügyi

de az államkötvények új, nagy hozamú kibocsátásaihoz valamilyen módon igazodniuk kell. Nyilván nem kapkodják el a dolgot, de talán éppen ezért „jöhet be" múlt heti második „jóslatunk", miszerint a nyáron érdemes előtakarékoskodniuk a kisbefektetőknek, mivel ősszel a mainál kedvezőbb hozamú papírok kibocsátása várható.

Mindenesetre annyit mindenképpen meg kell szívlelniük a kisbefektetőknek, hogy együtt kell élnünk a mindig változó kamatokkal. Amikor a bizonytalanság jellemzi a pénzpiacot, akkor nehéz döntés hosszú távú megtakarításra voksolni. Hiszen bár az előbbiekben frontáttörésről írtunk, ugyanakkor ne feledjük: a betéti kamatszint a hitelkamatokhoz rendkívül alacsony, és a befektető csak veszít, ha ilyen feltételek mellett hagyja a pénzét a bankban.

RÖVIDEN

MAGYAR–UKRÁN határvízi egyezményt írt alá szerdán Schamschula György közlekedési, hírközlési és vízügyi miniszter és Viktor Horev, az ukrán Állami Vízgazdálkodási Bizottság elnöke. Az új határvízi egyezmény a Felső-Tisza vidék vízgyűjtő területén található határvizek vízkészleteinek hasznosítására, a vizek szennyezéstől való védelmére, valamint az árvizek és a belvizek elleni védekezésre irányul.

TÉGLÁSSY TAMÁS, az Országos Idegenforgalmi Hivatal elnöke szerint az idei 1,2 milliárd után legalább 3 milliárdot kell kapnia az 1994. évi költségvetésből az Idegenforgalmi Alapnak. Ezt tegnap Székesfehérvárott mondta, a turisztika térségi egyeztetésén. A pénz szükségességéről az illetékes szaktárcákat már meggyőzte a hivatal, a többi a képviselőkön, a parlamenten múlik - állította Téglássy.

MEGSZÜNTETTE Békés megye védőkörzeti jogállását a földművelésügyi miniszter tegnap. Szabó János döntése azon alapul, hogy az Európai Gazdasági Közösség nemrég feloldotta a Békés és Hajdú-Bihar megyékre a sertéspestis miatt elrendelt beviteli tilalmat. Emiatt a Békésre elrendelt védőkörzeti jogállás feleslegessé vált. Hajdú-Bihart korábban nem nyilvánították védőkörzetté.

NYOLCEZER különféle élelmiszert vizsgáltak meg a honi minőség-ellenőrző állomások a második negyedévben. A termékek 13,6 százaléka nem felelt meg az előírt követelményeknek. Emiatt 349 szabálysértési eljárást kezdeményeztek. A 20 százaléknál nagyobb kifogásoltsági arányú élelmiszer a zsemlemorzsa, a fűszerpaprika, az étkezési zsír, a kenyér, a szárazt[illegible], a füstölt szárazkolbászok,

Koffán Károly

Kezek című grafika-sorozat, a Magyar Nemzeti Galéria gyűjteményéből

Fejekben végződő pásztorbotjai, sorsok kifejezői

Emlékkiállítás idősb Koffán Károly műveiből az Intercisa Múzeumban

A polihisztor művész

Ki volt valójában Koffán Károly? Festő, grafikus, fotográfus, ornitológus, bábjátékos, szobrász, asztalos és mechanikai műszerész vagy tán a „nemzet napszámosa": pedagógus? Ő maga így válaszolt erre: „Mikor mit csinálok, az vagyok!"

A dunaújvárosi Intercisa Múzeumban aligha volt mostanában meghittebb kiállításmegnyitó, mint amilyen idősb Koffán Károly életművének bemutatója, egy későbbre tervezett átfogó emlékkiállítás előtt. Az 1985-ben elhunyt művész alkotásai ebben a közegben nemcsak a visszatekintés ünnepélyes pillanatával hatottak, tanui lehettünk egy olyan kitárulkozásnak, amely a többgenerációs művészcsaládoknál is csak keveseknek adatik meg. *Ifj. Koffán Károly* festő, grafikus emlékezett az édesapjára:

— Örömmel tettünk eleget az Intercisa Múzeum meghívásának. Az itt bemutatott művek döntő hányada a Nemzeti Galériából került ide, a másik része pedig a hagyatékból. Számunkra ismeretlen alkotásokat is sikerült felkutatni. Ha apám művészetének lényegét fogalmazza meg az utókor, nincs könnyű dolga, lényének meghatározója a szabadságvágy, a szemtől-szembe őszinteség. Ő mindig a kanti „ca-

Koffán Károly: Önarckép

tegoricus imperativus" feltétlen erkölcsi parancsának felelősségvállalásával alkotott. Ha így megnyilvánulnia nem lehetett — más teret talált a cselekvésnek. De függetlenségét sohasem adta fel.

— *Miként jellemezné édesapja magatartását, egyéni mítoszvilágát?*

— A művész általában magamutogató, talán mert még életében kíván sikert elérni. A 20. századiakra pedig inkább az a jellemző, hogy haláluk után ismerik el őket. Apám újító művészként még akkor is önközpontú szellemi expedíció hőse, ha célja nem az elszigetelődés, kivonulás a társadalomból. Számára csak a mű az egyetlen érvényes cselekvés. Így teremthette meg előjogát, hogy sohase kelljen magyarázatot fűznie képeihez. Kivéve, ha igénye a becsületes életre a kor szellemével összecsengett: 1945-49-ig volt ilyen periódusa. Az újságok lapjain közölte naprakész rajzait. Biztatni akarta az embereket, hitet adni az újrateremtéshez. Magatartása most a 90-es években is aktuális lehetne...

— *Az emlékkiállítás miként követi idősb Koffán Károly életútját?*

— Megpróbálja a „lehetetlent": az életművről közelítően átfogó képet adni. Az első korszakából, az 1930-33-ban ké-szített rajzait mutatjuk be, amelyek voltaképpen pillérei későbbi munkásságának. Grafikákat láthatunk az igazi felkészülés párizsi éveiről, a tudatos művésszé érlelődés időszakából. Különleges kalandnak számító bábjátékosi és bábkészítői munkáját dokumentumok illusztrálják. Megtekithetjük a Thanatos, az utazó című bábelőadáshoz készített „ fafaragvány-kezei"-t, amellyel aranyérmet nyert Párizsban. Ez hozta meg számára az itt élő magyar művészek ismeretségét, például Radnóti Miklósét, Illyés Gyuláét. Kiállítjuk a De profundis című 32 fa-és linómetszetből álló könyvecske fedőlapját, belőle szemelvényeket; életútjának fontos állomását jelző Koffán-festőiskola dokumentumait. Újdonság erejével hat nyilvánosság előtt néhány bibliai témájú linometszete és a sajátos megoldású Csigalépcső-variánsa. Szerepelnek a kiállításon portréfotográfiái, a koffáni bot-szobrocskák, a saját készítésű madártani kutatást segítő műszerei is.

— *Milyen személyes útravalót kapott a magyar képzőművészet markáns alkotájától ifj. Koffán Károly?*

— Olyan erkölcsi magatartást, emberi és művészi példát, amit a Függelékben fejtett ki: Teremts világot magadnak, az életnek nincs célja, csak értelme van, és azt minden helyzetben meg kell találni — írta. Én ezt az intelmet alapvetőnek tartom.

Kulich Erzsébet
Fotó: Kabáczy Szilárd

Kulturmix

Anyanyelvi tábor

Cigány anyanyelvi közművelődési tábort rendez a Fejér Megyei Független Cigány Szövetség augusztus 7-től, Balatonszemesen. A gazdag és sokoldalú program keretében a 10-18 éves fiatalok cigány írókat, költőket és politikusokat is várnak, akikkel a szociális, oktatási és művelődési kérdésekről beszélgethetnek.

Karitatív alapítvány

Augusztus 9-én Magyarországra érkezik a székelykeresztúri árvaház 42 tagú fuvolás zenekara a Szent István Alapítvány meghívottjaként, és hangversenyt adnak a Budapesti Művelődési Központban. A karitatív akcióban 12-én újabb csoportot várnak a kárpátaljai Sárosoroszból. Megalakítják a Szent István klubot is a határon túli magyar gyermekek segítésére.

Pedagógiai szakértőképzés, nemzetközi minősítés

Új képzési formák

A szegedi József Attila Tudományegyetem Neveléstudományi Tanszéke ebben a tanévben harmadik alkalommal hirdette meg a pedagógiai szakértőképzést, értékelési és tantervkészítési szakosodással, az új tanévtől oktatásügyi szakértői szakosodással is.

A tantervkészítői szakértőképzés a tantervi paradigmaváltásra épül, a központi, egységes tantervet felváltja a kétpólusú rendszer, amit a klasszikus értelmű nemzeti alaptanterv és a helyi tanterv alkot. A magyar oktatásügyi hagyományokra is a helyi tanterv a jellemző, csak az elmúlt, közel 150 évben volt a hazai gyakorlatban központi, egységes tanterv.

Az értékelési szakértőképzés a diagnosztizálástól a vizsgákig, a teljesítményértékelésre és képességvizsgálatra épülő. A teljesítményértékelés alapja az alaptantervhez készülő követelményrendszer. Ez teszi lehetővé az egységes követelményhez való viszonyítást, a különböző iskolákból az átjárhatóságot. A szegedi egyetem neveléstudományi tanszéke mellett alapfokú vizsgaközpont is működött az elmúlt években. A diagnosztizáló értékelések, kísérleti vizsgák területén bőséges tapasztalatokat gyűjtöttek, bár a mérések eredményéhez az osztályzatokra alakítás kulcsát azonban az iskolai gyakorlatban nem használták fel, éppen az alaptanterv és az ehhez kapcsolódó követelményrendszer hiánya miatt.

Az oktatásügyi szakértőképzést az Oktatáskutató Intézettel közösen végzi az egyetem azok számára, akiknek mindennapi munkájukban vagy választott tisztségükben az oktatásügy és az oktatási menedzsment jobb megértésére és tágabb összefüggéseire is szükségük van. Azoknak az ismereteknek az elsajátítására van lehetőség, amelyek a nemzetközi képzés lényeges részt alkotják, a hazai pedagógusképzésben azonban nem, vagy csak elvétve jelentek meg.

A képzés három éves, első évben egységes tanrend szerint, második évben minden szakterülettel részletesen megismerkedik minden hallgató, s ezután szakosodik. A képzés önálló tanulásra épül, s az előző évek gyakorlatához hasonlóan vendégprofesszorok is részt vesznek az oktatásban.

Az egyetemek és az Akadémia tudományos minősítési jogosultságai megváltoztak, az egyetemek a korábbi, kandidátusi minősítései megszűntek, ezek helyett nemzetközileg elismert tudományos minősítési jogot kaphat az egyetem.

Sáttuk, hallottuk, olvastuk

Esti mese-horror

A gyermekek szeretnek félni. Megijdeni és megijeszteni. A tündérmesék mellett kedvelik a gonosz manókról, törpékről, szörnyekről szóló történeteket is. A mai tudományos- fantasztikus filmek egyik rétege erre a műfajra specializálta magát. A Csillagok háborúja után szériában készültek a hasonló művek, borzolva az ifjú nézők idegrendszerét. Szombaton a tévé képernyőjén sok-sok gyerek várta a Támadás a Krull bolygó ellen című film adását. (Készültek a filmre, s aztán egymáshoz bújva féltek.) A sztori egyszerű, de hatásos: a „puszítók" megtámadják a „bolygó-királyságot", elrabolják az ifjú király feleségét. Őt kell kiszabadítani. S toborzódik a csapat: a hegyi öreg, a rablóvezér, aki a királyfi mellé szegődik, az egyszemű, a vak mindmind a jó ügy mellé szegődnek. A „ háló asszonya" pedig elárulja, hol jelenik meg a szörny fekete vára. S megindul a támadás, s veszteségek árán is, de győz a jó.

A „puszítóknak" pusztulniuk kell.

Gyermekeink nem a Hauff mesék átváltozásain, a Jancsi és Juliskán, nem a Kapanyányi Monyókon rémüldöznek, hanem a tudományos fantázia torzszülöttein. Nemzeti mesefigurák helyett a világegyetem vándorai, kalandorai és hódítói nyüzsögnek képzeletükben. A tudomány mitoszai számukra már élőbbek, hatásosabbak, mint a hagyomány. El lehet tűnődni, jó-e ez, vagy sem? Mit veszítenek és mit nyernek azok az ifjú korosztályok, akik a múlt helyett a jövő tartományában tesznek utazásokat. Változik-e világképük, orientációjuk? Nehéz erre a felelet.

A változások irányát azonban nem lehet visszafordítani semmilyen anakronisztikus védekezéssel. A Krull bolygó létezik.

(im)

A „tikkelő" Mozart?

Zenei nyelvének titkairól könyvtárnyi tanulmányt írtak, de a sor folytatódik. Egy minapi rádiós műsorból azonban az is kiderült, hogy a zeneszerző levelei obszcén szavairól, trágár kifejezéseiről is árulkodnak, nem kevés titkot rejtve az utókor számára. Egy amerikai kutatóorvos, Benjamin Simkin magyarázatot talált e különös stílusra. Szerinte az osztrák zeneszerző „Tourette szindrómában" szenvedett, olyan genetikai eredetű betegségben, amely rángatózó mozgást, „tikkelést" okozott.

A Mozart-levelek elemzése révén az amerikai kutató arra a következtetésre jutott, hogy a vulgáris kifejezések három, jól elkülöníthető időszakra utalnak, amikor is különösen megterhelő stresszhatás érte a zeneszerzőt. Az első az olaszországi utazással kezdődött, 1770-ben, a másodikat a salzburgi érsekkel való vitája váltotta ki (1771-1781), a harmadik életének utolsó szakaszában következett, a Varázsfuvola és a Requiem írásakor. Apjához, a feleségéhez, a nővéréhez és unokahúgához írott levelei ugyanazokat a kifejezéseket tartalmazzák, mint amelyeket gyakran használnak az említett, genetikailag öröklött betegségben szenvedők.

Az amerikai kutató azt is közölte, hogy az idézett szindróma betegeit figyelemzavar és rögeszemés viselkedés egyaránt jellemzi — és ezek is jelen voltak Mozart életében. M i több, a génjeiben öröklött betegség, idegi alapon kapcsolatba hozható zsenijével. A kutatóorvos szerint ugyanis adott esetben rendkívüli emlékezőtehetség is jellemzi e tünet érintettjeit. Márpedig Mozart, mint ahogy a legújabb zenei kutatások állítják, műveit egészében fejben dolgozta ki, és csak utána vetette papírra.— **z** —

Félhold és kétfejű sas

Egyetértek Agathón görög bölcselővel: a múltat még az isten sem tudja megváltoztatni. Mert a történelem — Kosáry Domokos egyszerű kifejezésével — olyan, amilyen. Hogy ennek ellenére ugyanazon tényekből számos, akár homlokegyenest eltérő következtetés is adódhat? Nem baj, ha többféle értelmezésű „igazsághoz" jutunk. Fontos, hogy aközben gondolkodjunk a saját fejünkkel is.

Mindez a Nemzeti Tankönyvkiadó új vállalkozásának, A magyarság története sorozatcímű kötetek tanulmányozása közben jutott eszembe. Szerencsés döntésnek látszik, hogy a nem túl régen megjelent első kötet, Varga Domokos A mogyeriektől Mohácsig főcímű könyv mindazt megőrizte, amit a szerző már a Képes történelem keretében írt Európa születése lapjain is alkalmazott. A képek, térképek, a szépirodalmi anyag tartalmas információval gazdagít bennünket. Akárcsak a Félhold és kétfejű sas cím II. kötet, Kósa Csaba Históriánk 1526-1790 közötti századait fölidéző munkája. A kitűnő stílus mellett erénye, hogy egyaránt tekinthető történelem- és irodalomkönyvnek. Igaz, nem a Németh László-i „tantárgyak testvérisége" értelemben, de a kort és annak szereplőit így biztosabban magunk elé tudjuk képzelni Szapolyai Jánostól Fráter Györgyön át Mária Teréziáig és II. Józsefig. Nem restelli Kósa a kortárs szerzők idézését sem. Például a bécsi angol követ, vagy Bessenyei György szavai segítségével lesz igazán hús-vér ember Mária Terézia. Reménykedjünk, nem csalódunk nagyon Závodszky Gézában sem, aki már írja az 1914-ig tartó kötetet. **— pesti —**

A MAI NAP KRÓNIKÁJA

Lesipuskás semlegesség

Kemény vitákban általában jól jön egy kulturált semleges „harmadik", aki netán csendesítő erőt is képviselhet. Nemegyszer a semlegesek feladata éppenhogy a döntőbíráskodás is — ha arra az érdekeltek fel is kérik őket —, merthogy bízni lehet az elfogulatlanságukban. Van azonban egy másik magatartási foma is a csendes semlegességen belül és arra éppenhogy a nagypolitikában nem a „svájci modell" az, ami jellemző. Sokkalta inkább a ravaszkodó balkáni alkukhoz szokott latinos furmánykodás az, ami megbúvik egyes hatalmak semlegességi nyilatkozatai mögött. Ők azok, akik egyáltalán nem a békés megoldások szorgalmazói, sőt kivárásukkal mindinkább belekergetik a másik felet a kimerítő küzdelmekbe, hogy aztán „röhögő harmadikként" lecsapjanak a koncra.... A nagyon határozottan megfogalmazott érdekeltségi körökön ők általában kívül maradnak, nem képviselnek nyivánosan szinte semmit. A mondat lényeges tartalma a „nyilvánosságon" nyugszik, ugyanis az sem igaz, hogy az ilyetén hatalmaknak nincsenek elképzeléseik, mondjuk területszerzésre vagy a gazdasági érdekeltségeik egyoldalú kiterjesztésére. Rendelkeznek ilyen tervekkel, de magatartásukat mindenkor csak egy elv vezérli és az a kivárás. Amennyiben kialakulni látszik, hogy a győzelem, melyik oldalra szegődik, akkor a maguk friss erejével sikerrel képviselhetik addig elrejtett elképzeléseiket. Európában két ilyen csapongásáról híres állam van; az egyik Olaszország, a másik pedig Románia. Ők ketten nagyon sok történelmi játszámát eldöntöttek már azzal, hogy arra a képzeletbeli „kivárásra" építették stratégiájukat. Természetesen nemzeti propagandájukban mindezt a békevággyal indokolják — ami önmagában még jellemezte is ezeket a népeket és a háborúellenesség nagyon is elfogadható eszméit is takarják —, de a valóságban a politikai kiszámíthatatlanságukat fedi minden ilyen szép szó. A kiszámíthatatlanság ugyanakkor rettenetes emberi szenvedések forrásává is válhat... Erről is szól a mai történetünk.

1914-ben egymással nagyon szoros összefüggésben álló két esemény történt ezen a napon. Egyszer Olaszország és Románia bejelentette semlegességét egy esetleges európai konfliktus esetére és legfőképpen a szerbiai eseményekkel kapcsolatban. Ugyanakkor mérlegelve az orosz-francia együttműködésben rejlő veszélyeket, és hosszabb távon számítva a fenti két ország semlegességére, Németország hadiállapotban lévőnek deklarálta magát Franciaországgal. Erre a végzetes lépésre az I. világháborút elindító — immáron kontinensnyi méretű — fegyveres szembenállásra, hosszú és bonyolult diplomáciai alkuk után került sor.

A folyamat azzal indult el, hogy lejárt a Szerbiának adott osztrák-magyar ultimátum ideje és még azt megelőzően mindenféle tárgyalás és figyelmeztetés nélkül Oroszország általános mozgósítást rendelt el. A német kormány táviratban igyekezett biztosítani az orosz kormányt, hogy Ausztria-Magyarországnak nincsenek területi követelései Szerbiával kapcsolatban és kifejezetten egy helyi jellegű konfliktusról van szó. Megakadályozni az orosz mozgósítást akár egy közvetítő javaslattal is, teljesen reménytelennek látszott, mert az 1912-es balkáni háború óta Oroszország szinte összenőni látszott Szebiával. Az orosz-japán háborúban elszenvedett orosz vereség után az egész orosz külpolitika elsősorban a Balkánra, ottani térnyerésre volt kiépítve. Ugyanakkor mindenki valóban azt hitte, hogy az akkori nagyhatalomnak számító monarchia a maga módján és egy lokális konfliktust teremtve csak, elintézi a „nagyszerb álmokat"... Anglia képviseletében Grey külügyminiszter sokat tett a béke megmentése érdekében, mert július 27-én sürgönyzött Sir Bertie párizsi nagykövetüknek, hogy Olaszország, Németország, Franciaország képviselői vele együtt üljenek össze egy konferenciára, ahol megbeszélhetnék a kibontakozás útjait. Az angol követ még aznap értesítette a francia igazságügyminisztert, aki a távollevő miniszterelnököt helyettesítette. Bienvenu Martin be is jelentette, hogy Franciaország hajlandó részt venni egy ilyen tanácskozáson. A németekkel azonban baj volt. Bethmann-Holweg válaszában hivatkozott arra, hogy tárgyalásaira alapozva úgy véli: a térségben érdekelt másik hatalmak (Olaszország és Románia) semlegességét tanúsítanak, ezért kizárólag korlátozott helyi konfliktusra lehet számítani és nem vihető európai döntőbíróság elé az ügy, mert az kizárólag két ország ügye... Ugyanakkor Szaszanov orosz külügyminiszter mást is feltárt. Közölte, hogy Oroszország nem akar szakítani azzal az orosz politikai dogmával (amelyhez az egész közvéleményt is már régóta felhangolták), miszerint csak szláv hatalom lehet az uralkodó erő a szláv Balkánon. Jellemző módon ismét az angol diplomácia volt az, amelyik hamar felmérte a helyzet súlyosságát. Az orosz mozgósításra felfigyelve, Buchanan angol követ ezt táviratozta Szentpétervárról: *„A helyzet ránk nézve a legveszedelmesebb; aközött kell választanunk, hogy tényleges segítséget nyújtunk Oroszországnak, vagy le kell mondanunk a barátságról..."* Bár az Osztrák-Magyar Monarchiának igen jól képzett diplomatái voltak, de akkoriban sem voltak ismeretlenek a félreérthető nyilatkozatok sem és ilyen volt Mensdorff gróf londoni nagykövetünk oktalankodása is. Ő ugyanis kijelentette, hogy amennyiben a monarchia legyőzi Szerbiát, akkor nem lehetetlen, hogy bizonyos területeket Bulgáriához fog csatolni... A mérkőzésben érdekelt Románia ekkortól reménykedhetett csendben, hogy amennyiben a mérkőzés a monarchia javára dől e, akkor maga is aspirálhat bolgár területekre (mint ahogyan megtette pár évvel később Dobrudzsát illetően vagy korábban a Szilisztra tartománnyal), tehát semlegességet nyilvánított. A szerb felosztás Olaszország javára is ígéretes volt, hiszen ők már akkoriban is hirdették, hogy az Adria a „Mare nostro", vagyi a „mi tengerünk", és ennek alapján igényt tartottak volna az albánok és a szerbek lakta tengerpartra (akkoriban valóban jelentős olasz kisebbség is volt ott). Ugyan a július 27-i olasz minisztertanácson már arról is szó esett, hogy azonnal be kell avatkozniuk az akkor még szövetségesüknek számító Központi Hatalmak ellen, de a kivárás mellett döntöttek... Ezért a franciák is hirtelen erősnek érezhették magukat és Ponincaré elnök is elrendelte a mozgósítást. A francia csapatoknak fel kellett vonulniuk a német határra — augusztus 1-jén — és innen már kideríthetetlen, hogy ki provokálta ki a fegyveres összeütközéseket is...

Ovidiussal szólva: „Könnyű a még kicsiny feslést bevarrni...", de mit lehet kezdeni a tévesen megítélt erőviszonyokkal? Az álsemlegesekkel?

Dömölki Lajos

KOSSUTH

04.30 Reggeli krónika 08.10 Törvénykönyv 08.40 Napközben 11.00 Hírek 11.05 Társalgó 12.00 Déli krónika 12.30 Ki nyer ma? 12.50 Külpolitikai figyelő 13.00 Hírek, időjárás 13.05 Vendég a háznál 13.15 Kamara 13.30 Tanúim lesztek Vallási műsor 14.00 Hírek 14.05 Klasszikusok mindenkinek 14.55 Versarchívum 15.00 Hírek 15.05 Kinizsi Pál Tatay Sándor regénye 16.00 Délutáni krónika 16.10 Mindennapi gazdaság 16.20 Zenefórum 17.00 Hírek 17.05 Diagnosztikai ház a Ferencvárosban 17.25 A Szabó család 18.00 Esti krónika 18.30 Ráadás 19.00 Hírek 19.05 Sportvilág 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! 19.40 Összeállította: Ember Mária 20.00 Hírek, időjárás 20.05 Népi táncmuzsika 20.30 Határok nélkül 21.00 Hírek 21.05 Vonzódások Beszélgetés Bede Annával 22.00 Késő esti krónika 22.30 Ad hoc bizottság 23.05 Világhírű zenekarok felvételeiből

PETŐFI

04.33 Hajnali kalendárium 06.03 Reggeli csúcs 07.40 Sportreggel 08.05 Dallamról dallamra 08.50 Helykereső 09.00 Hírek 09.03 Zöld telefon 09.10 Zene-szó 10.55 Gordiusz plusz 11.00 Hírek 11.03 Családi persely, avagy a pénz is boldogít 11.15 Ami a káprázat mögött van John Lennon 12.00 Asztali muzsika 13.00 Hírpercek 13.10 Könnyű dallamok 14.00 „Mindenki másképp csinálja..." 15.00 Hírek 15.03 Böngészde a zenei antikváriumban 16.00 Csúcsforgalom 17.00 Hírek 17.05 Kamasz-panasz 17.23 Úszó Európa-bajnokság Magyarország-Szlovákia férfi vízilabda-mérkőzés 18.00 Kamasz-panasz 18.30 Helykereső 19.00 Hírek 19.05 Varázsgömb 19.50 World Music 20.20 Mondjuk a magunkét 21.10 Jazz-melódiák 21.50 Popexpressz 22.30 Férfiháztartás 23.03 Sporthíradó 23.10 Napforduló

BARTÓK

06.00 Muzsikáló reggel 09.05 Pódium 10.05 Quo Vadis? Henryk Sienkiewicz regényének rádióváltozata 11.00 Polgár László operaáriákat énekel 11.40 Országok, tájak népzenéje 12.05 Hangverseny délidőben 12.05 IV. Budapesti Nemzetközi Kórushangverseny 12.36 A Magyar Állami Hangversenyzenekar Csajkovszkij hangversenye 14.05 Auf Deutsch gesagt 14.20 A podolini kísértet Krúdy Gyula regénye 14.55 Bécsi kamarazene 16.05 Muzsikáról versben, prózában 16.36 Lendvay Kamilló: Jelenetek Thomas Mann: József és testvérei című tetralógiájából 17.00 Irodalmi Újság 17.50 A Zeneműkiadó és a privatizáció 18.00 Európai Nyári Fesztiválok kb. 18.55 Teleobjektív kb. 20.10 Szimfonikus táncok 20.23 Menotti: A konzul Zenedráma három felvonásban 22.05 Barokk muzsika 23.00 Emberi dolgok 00.05 Magyar előadóművészek felvételeiből

JUVENTUS RÁDIÓ

6.00 Reggeli robogás 8.00 Áru-börze-valuta-munka 8.50 Rendőrségi hírek 9.00 Tetszik hallgatni? 10.00 Oskor a hőskor 11.00 Vicc verseny 12.00 Csevegő szaxi 13.00 Zenés beszélgetések 14.00 Tanuló-tanács, játékok 15.00 Tini óra16.00 Csevegő szaxi 17.00 Jazz műsor 18.00 Orvosi tanácsok 19.00 Falu TV 20.00 Juvestét

GYŐRI RÁDIÓ

06.55 Műsorismertetés 07.00 Budapesti krónika 07.30 Nyugat-Magyarországi Krónika 08.00-09.00 Második óra. Benne: Önkormányzati híradó, Reggeli telefon, Postazsák, Nyugdíjas percek, Baba-mama, Slágernaptár.

TV 1

06.05 Falutévé adótippel *A műsor telefonszáma: 112-5475* **06.25 Határtól határig 06.35 Reggeli mérleg 06.45 Híradó 07.00-09.00 NAP-KELTE** *Az adás idején hívható telefonszámok: 251-3372, 251-049* **09.00-12.00 Napközi** *A műsor telefonszáma: 153-1204*

Benne:

10.00 Friderikusz-show (ism.)
11.30 Játék
12.00 Déli harangszó
Déli egyenleg
16.00 Híradó
16.10 Hatalom és szenvedély
Ausztrál tv-filmsorozat
16.45 Csodálatos a világ
17.10 Karéliai mesék
Finn rajzfilmsorozat
17.20 Játék - Cimbória
17.35 Telis-televideo
17.40 A fekete város
Tv-filmsorozat (ism.)
Az áruló
18.30 Álljunk meg egy szóra!
18.40 Pénzvilág
18.50 Katolikus krónika
19.07 Gyereksarok
Mesék Mátyás királyról
Magyar rajzfilmsorozat
19.30 Híradó 20.00 Telesport
20.10 A zöldszemű lovasok
Francia-brazil-spanyol-belga kalandfilmsorozat
21.10 Nippon — Japán 1945-től
Angol dok.film sorozat
22.10 Gálakoncert
Joan Sutherland
és Marilyn Horne
Angol film, 2. rész
23.40 Híradó
23.45 BBC-híradó

TV 2

16.55 A nap lovagjai VIII/5.:
Tömörkény István (ism.)
É. Szabó Márta
és Nemeskürty István
beszélgetése a századforduló irodalmáról
17.33 Időjárás
17.39 Gyerekeknek
Pif és Herkules
Francia rajzfilmsorozat
Szolgálatára, Pöffeteg úr!
17.50 Elektor kalandor
18.00 Délutáni egyenleg
18.10 Körzeti híradók
Budapest
Telefon: 132-9329
Pécs
Telefon: 72/410-533
Szombathely
Telefon: 94/311-066
18.23 Műsorajánlat - Időjárás
18.35 A boldog család
NSZK tv-filmsorozat
A farágó bogár
19.30 Zöldpont
A szabadidősportok magazinja
20.05 Stúdió '93
20.55 Összefoglaló az Úszó Eb döntőiről, valamint a Magyarország-Szlovákia vízilabda Eb mérkőzésről, Sheffieldből
Riporter: Knézy Jenő
és Vitray Tamás
21.55 Reklám
22.00 Esti egyenleg
22.20 Időjárás
22.25 24 óra
22.50 Önmagáról:
Robert Francis Kennedy
Amerikai dokumentumfilm II/2. (színes+FF)

DUNA TV

16.00 Hírek, műsorismertetés
16.05 Évforduló
16.10 A montreáli bankrablás
Francia film (ism.) (1985)
18.00 Csacsa és Dodó showja
18.15 Maja, a méhecske
17. rész: **Melvin bátyó**
19.00 Karosszék (1939)
Magyar film
Szereplők: Latabár Kálmán, Rajnay Gábor
20.20 Határon túli műhelyek
20.50 Confolgans
Nemzetközi Néptánc Fesztivál Franciaországban
21.15 Az ibafai kovboj (1987)
Magyar film
22.45 Dunasport 23.15 Évforduló
23.20 Hírösszefoglaló

RTL

07.00 Jó reggelt, Németország! 09.00 Ironside Amerikai krimisorozat 10.00 Gazdagok és szépek (ism.) 10.30 Megéri az árát 11.00 Kockázatos! Főszerepben: a tudás, a tempó és a pénz 11.30 Családi párbaj Vidám vetélkedő szupernyereményekkel 12.00 Hírmagazin 12.30 A springfieldiek története - Amerikai családsorozat 13.20 A kaliforniai klán Amerikai családsorozat 14.10 Vészhelyzet Amerikai filmsorozat 15.00 Gyilkosság a hobbija Amerikai krimisorozat 16.00 Hans Meiser Tv-kerekasztal 17.00 Ki a főnök? Amerikai vígjátéksorozat 17.30 Egy rém rendes család Amerikai családsor.(ism.) 18.00 Tizenegy 99 Magazin 19.10 Vigyázat, robban! Magazin 19.40 Jó idők, rossz idők Német családsorozat 20.15 Hegylakó Amerikai-NSZK kalandfilm-sorozat R.: Dennis Berry. Fsz.: Adrian Paul, Alexandra Vandernoot 21.15 SK-15 Magazin 22.15 A forró szék Olaf Kracht televíziós vitaműsora 23.15 L. A. Law — Sztárügyvé- dek, trükkök, perek Amerikai filmsorozat 00.15 Törvény és rend Amerikai krimisorozat 01.10 Egy rém rendes család Amerikai családsorozat

SUPER

12.00 Videogenerátor 16.30 Hullámhosszon 18.30 Bonanza Amerikai westernsorozat 19.30 Dante Amerikai bűnügyi sorozat 20.00 Indigo 20.30 Imágó Bank A megfelelő benyomáskeltés mágusai 21.00 Eco record Környezetvédelmi magazin 21.30 Kisfilmek 22.30 Nyomon - Hírmagazin 22.48 Tőzsdeszemle Tőzsdei körkép az Egyesült Államokból 23.00 A rock'n roll aranykora 24.00 Videogenerátor (ism.)

SAT 1

09.15 Szomszédok (ism.) 09.40 Trapper John, M.D. (ism.) 10.30 Bonanza (ism.) 11.20 5x5 (ism.) 11.50 Szerencsekerék (ism.) 12.30 A szenvedély árnyéka — Am.filmsor. 13.20 Trapper John, M.D. — Amerikai filmsorozat 14.15 Szomszédok Családsorozat 14.45 Bonanza Amerikai westernsorozat 15.45 Az Enterprise űrhajó Amerikai sci-fi-sorozat 16.45 5x5—Kvízjáték 17.20 Menj az egészre! 18.30 Sugarbaker lányok Amerikai filmsorozat 19.00 Híradó 19.20 Sporthírek 19.30 Szerencsekerék 20.15 Népzenei parádé 21.10 Megmentők Megmutatjuk a valóságot 22.00 Fellebbezés Ulrich Meyer vitaműsora 23.00 Der Spiegel — Tv-magazin Utána: Hírek 23.40 Emóciók — Francia erotikus magazin 00.10 Férfi, ó férfi — Ki a legklaszszabb fickó? 01.00 Az Enterprise űrhajó (ism.)

MTV

13.00 Délutáni egyveleg 14.00 Nyáridő 16.00 Nagy slágerek 17.45 Együtt 3 Három klip egyazon sztártól 18.00 Hadd souljon! 18.30 A legfontosabb klipek 20.00 Hívja az MTV-t! 20.30 Pure Cult különlegesség 22.00 Nagy slágerek 24.00 Angol slágerlista 02.00 Marijne klipműsora

PRO 7

07.25 Varázslatos Jeannie (ism.) 07.50 Kőr bubi két dámával (ism.) 08.20 Remington Steele (ism.) 09.25 Az erőd szava (ism.) 11.00 Csendes kis otthonunk Am.sor. 11.30 Roseanne (ism.) 12.00 Matlock (ism.) 13.00 A szfinx (ism.) 15.05 Remington Steele Am. akció-film-sorozat 16.05 Mr. Belvedere Amerikai családsorozat 16.35 Varázslatos Jeannie Amerikai vígjátéksorozat 17.04 Rajzfilmek 18.25 Kőr bubi két dámával Amerikai vígjátéksorozat 18.55 Utcai flört - Show-műsor párkeresőknek 19.25 Roseanne Am.sorozat 20.00 Hírek 20.15 Diploma előtt Amerikai vígjáték Fsz.: Dustin Hoffman, Anne Bancroft 22.25 T. J. Hooker Amerikai krimisorozat *Egy gyilkosságsorozat komoly fejtörést okoz a rendőrségnek. Hooker Rosemary Sheara gyanakszik, akinek azonban bombabiztos alibije van: a zártosztályon betegeskedik.* 23.20 Hawaii 5-0 Am. krimisorozat 00.20 Kém vagyok Am. akciósorozat 01.15 Hírek 01.25 Őrült páros (ism.)

DSF

08.45 Reggeli start 09.00 Hopp vagy kopp? 09.30 Sport a javából! 12.30 Minden oké! 13.00 Tévétőzsde 13.45 DSF-edzés 14.00 Sport-show (ism.) 17.00 Kötelező és szabadon választott Elegancia a jégen és a táncparketten 18.00 Furcsa sportok magazinja 18.30 Sport-show 21.00 Tenisz férfi ATP-torna Kitzbühelből 22.00 Labdarúgás 23.00 Profi ökölvívás 01.00 WTB biliárdverseny

TV 5

13.15 Banánhéj Kanadai teleregény 13.40 A bíróné Francia játékfilm 15.10 A jövő fátylai Francia tv-filmsorozat 16.30 40 fok árnyékban 19.00 Játék a szavakkal 20.00 A diákok útiránya Belga riportsorozat 20.30 Társadalmi magazin 21.30 Rendkívüli tudósító 23.00 Frufru Vidám magazin

NAPI AJÁNLAT

TV1 — 21.10 — Nippon — Japán 1945-től

Angol dokumentumfilm-sorozat VIII/5. rész: A sokkhatás

Az 1973-as olajválság a japán ipart a teljes katasztrófával fenyegette. Ekkor japán zseniális rugalmassággal egy olyan gazdaság-átalakítást hajtott végre, amely minimális importanyaggal és maximális szellemi energiával működtethető.

TV 2 — 18.35 — A boldog család

NSZK tévéfilmsorozat, XXVI/9. rész: A farágó bogár

Florian végre meg tudja adni a kölcsönkért pénzt a papának, akit pillanatnyilag nagyon nyugtalanít a padláson munkálkodó farágó bogár. Az állatorvos meghívja Katját egy engesztelő vacsorára, de közbejön egy sürgős eset.

Maria - Maria Schell, Florian - Siegfried Rauch

Duna TV — 21.15 — Az ibafai kovboj

Magyar film

Az ibafai kovboj egy magyar kovboj, Csiki Dénes. Volt már minden, jóllehet tanult mestersége nincs. Volt üveges, ács, vasutas is, de mindig úgy érezte: nem jó, ha parancsolnak az embernek, jobb a maga feje után élni. Eladta hát Budapest környéki házát és elköltözött egy dél-magyarországi kis faluba.

HBO — Székesfehérváron és Dunaújvárosban

17.30 A mi meséskönyvünk: A piros cipellő — amerikai rajzfilm
18.05 A nagy Jake — mb. amerikai western
20.00 Családi vakáció — mb. amerikai vígjáték
21.40 Jéghideg éjszaka, forró lány — mb. amerikai film
23.30 Hoppá — magyar film

HÍRLAP
FEJÉR MEGYEI
GAZDASÁG, POLITIKA, KULTÚRA, SPORT
Szombat, július 31., IL. évfolyam, 177. szám
Ára 13,80

Hétfőtől leáll a gyár, de csak két hétre

AZ IKARUS „KABÁTÜGYE”

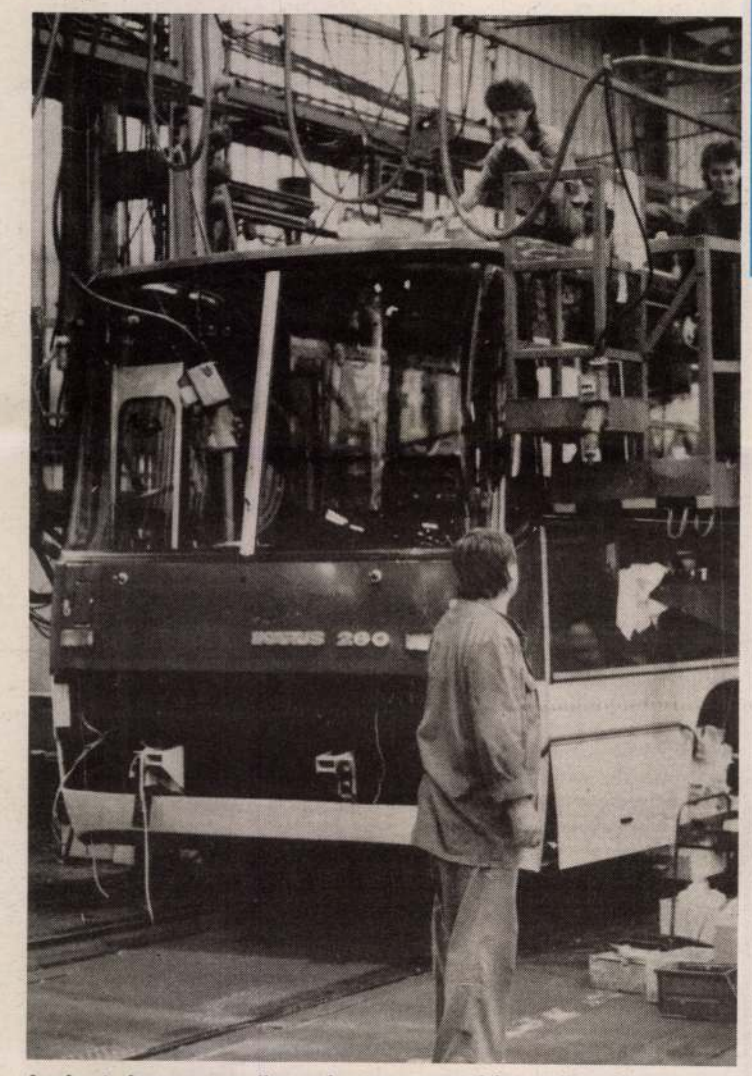

Lehet, hogy az *ügyek* szaporodása törvényszerű velejárója a piacgazdaságra való áttérésnek? A közelmúlt néhány — piacvédelemre emlékeztető — nyugati praktikája ezt látszik igazolni. S a „keleti” áruk kiszorítására egyszerű az ürügy: nem felelnek meg a szabványoknak.

Legutóbb éppen arról hallhattunk, hogy az Ikarus 260-as buszai nem felelnek meg a Kínai Köztársaság 1992. július 1-jén kelt szabványa minőségi követelményeinek, a motorok túlságosan sok szennyező anyagot bocsátanak ki. A vád 560 darab Ikarus-buszt érint, ugyanis pillanatnyilag ennyi közlekedik a szigetországban. Mert ezek a buszok — minden vádaskodás ellenére — egytől-egyig üzemelnek, állítja Gángó László, a gyár vezérigazgatója.

(Folytatás a 3. oldalon)

A dunaújvárosi Intercisa Múzeumban pénteken délután emlékkiállítás nyílt idősb Koffán Károly festőművész alkotásaiból. A reprezentatív bemutatót — az 1985-ben elhunyt művész fia—, ifj. Koffán Károly (középütt) ajánlotta a látogatóknak. A kiállítást szeptember 26-ig tekinthetik meg az érdeklődők

A Székesfehérváron megrendezett barokk hangversenysorozat péntek esti koncertjén, a Csók István Képtárban ezúttal a pozsonyi Musica Aeterna Kamarazenekar adott koncertet

IDŐJÁRÁS:

Megélénkül a délnyugati szél, tovább erősödik a nappali felmelegedés. A nappali csúcshőmérséklet 30-35 fok között várható.

****

Az ezen a napon eddig mért legmagasabb hőmérséklet 36,3 Celsius-fok (1917), a legalacsonyabb 10,7 Celsius-fok (1922), az átlagos napi hőmérséklet 21,4 fok.

Pályázni kell a 102 rádió- és tv-frekvenciára

Döntés a stúdió-engedélyek elosztásáról

Meghatározta a kormány azokat a szabályokat, amelyek alapján a nem kereskedelmi helyi rádió- és televízióműsorok készítésére szóló stúdióengedélyeket elosztják az igénylők között. A kultusztárca augusztusban közzéteszi az első pályázati kiírásokat, amelynek során 102 frekvenciát hirdetnek meg, jelentették be a pénteki kormányszóvivői tájékoztatón. (Folytatás a 3. oldalon)

Idei elbocsátások a két nagyvárosban

Lesz még pénz a foglalkoztatásra

A korábbi hónapokban elsősorban dunaújvárosi cégek jelentették be ötvennél több dolgozójukat érintő elbocsátási szándékukat a Fejér Megyei Munkaügyi Központnál. A fehérvári nagyvállalatok hivatalosan egyelőre nem terveznek ilyet.

Néhány dunaújvárosi vállalat létszámleépítéséről már hírt adtunk. Közülük a Junior Cipőgyáréról is, amely a munkaügyi központnak márciusban 380 emberes „karcsúsítást” jelentett. Közülük eddig 280-at nevesítettek, jelöltek meg név szerint. A 26. számú építőipari vállalat májusban jelezte 250 dolgozó elbocsátását, és ebből 160-at nevesített júliusra és augusztusra. A Dunapack Rt. 110-120 fős létszámcsökkentést helyezett kilátásba a közeljövőre. A Mezőfalvi Mezőgazdasági

(Folytatás a 3. oldalon)

A két szélsőség: bankszféra-ruhaipar

A júniusi keresetek

Tovább emelkedett a húsznál több embert alkalmazó gazdálkodó szervezeteknél foglalkoztatottak átlagkeresete júniusban — tűnik ki a Központi Statisztikai Hivatal legutóbbi jelentéséből. Eszerint a szóban forgó cégeknél az átlagkereset a múlt

(Folytatás a 2. oldalon)

GABONAMÉRLEG ARATÁS KÖZBEN

Az aszályos időjárás ellenére is meglesz hazánkban a hazai fogyasztáshoz szükséges kenyérgabona-mennyiség. Hiányra csak akkor lehetne számítani, ha a gabonatermés csupán 2,2-2,3 millió tonna körül alakulna, jelentette ki az MTI érdeklődésére Makay György, a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetségének főtitkára. Elmondta: legutóbbi becsléseik szerint 3,3-3,4 tonna termés várható hektáronként az országban búzából. Ez azt jelenti, hogy országosan mintegy 3-3,4 millió tonna gabona takarítható be. A termelők viszont 3 millió tonnára, vagy az alatti mennyiségre becsülik a termést.

(Folytatás a 2. oldalon)

Édes-olcsó a dinnye

Régen volt július végén ilyen édes és olcsó a dinnye, mint most: 12-16 forint, ami 6-8 forinttal olcsóbb, mint tavaly ilyenkor. Zöldség- és gyümölcsfélékből is bőség van, amit ugyancsak kevesen reméltek, hiszen a tavaszi és a nyáreleji aszály hatására lényegesen kisebb és drágább piaci kínálatra számítottunk. *(Részletes ártájékoztatónk a 16. oldalon)*

MA:

HÉTVÉGI MELLÉKLET

NÉHÁNY SORBAN

A londoni Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) a héten több mint 250 millió dollár értékű kölcsönt és befektetést hagyott jóvá három magyar programnak.

Az ENSZ Biztonsági Tanácsa csütörtök esti ülésén egyhangúlag elfogadott határozatában elítélte Örményországot Agdam városának és más azerbajdzsáni települések, illetve területek megszállásáért.

A horvát rendőrség válogatás nélkül tartóztatja le az országban élő muzulmán menekülteket — állította pénteken a szarajevói rádió.

LOTTÓ:

33, 47, 64, 71, 83

A valódi szeretet nem ismer korlátokat

Söréd, az emberség iskolája

Évről évre nyári tábort szervez a családban nevelkedő fogyatékos gyerekek, fiatalok számára Söréden a Katolikus Szeretetszolgálat. A gondozók térítésmentesen, gyakran a szabadságuk terhére vállalják a felügyelet. (Folytatás a 3. oldalon)

A jövő héten befejeződnek a fehérvári műjégpálya korszerűsítési munkálatai. Sportesemények alkalmával — megfelelő érdeklődés mellett — igazi „oroszlánbarlang” is lehet belőle (cikkünk a 15. oldalon)

KIS TÜKÖR

Tovább gyűrűzik a közép-kelet-európai államok demokratikus átalakulása eredményeként kibontakozott ügynök-kérdés.

A KGB-tól átvett 2000 Stasi-akta tanulmányozása után a német főügyészség ugyanis első ízben indított nyomozást egy parlamenti képviselő ellen. Az ok: az illetővel kapcsolatban „titkosszolgálat javára végzett ügynöki tevékenység gyanúja" merült fel.

A pénteki német lapok néven is nevezik az illetőt: Wolfgang Lüder szabaddemokrata képviselőről van szó, aki korábban a nyugatberlini szenátusban a gazdasági tárca vezetője volt. A Bundestag elnökéhez, Rita Süssmuthhoz intézett levélben a szövetségi főügyészség közölte: konkrét támpontok merültek fel arra vonatkozóan, hogy Wolfgang Lüder éveken át a keletnémet állambiztonsági minisztérium berlini igazgatóságának nemhivatalos munkatársaként „tevékenykedett".

Az ügyészség a képviselő mentelmi jogának felfüggesztését kérte Rita Süssmuth asszonytól, hogy megindíthassák Lüder ellen a hivatalos vizsgálatot.

A Bild Zeitungnak nyilatkozó képviselő tagadja, hogy Stasi-ügynök lett volna. Mint állítja, semmi takargatnivalója nincs, ezért ő maga is mentelmi jogának mielőbbi felfüggesztésére kérte a Bundestag elnökét, hogy — mint mondta — „végre nyugtom legyen az alaptalan gyanúsítgatástól".

A Miniszterelnöki Sajtóiroda közleménye

Antall József miniszterelnök 1993. július 27-én vette kézhez Demszky Gábor főpolgármester hozzá intézett és a sajtóban a következő napon közölt nyílt levelét a budavári Dísz tér — Szent György tér területének helyreállításával összefüggésben. A fentiekkel kapcsolatban leszögezzük, hogy a kormány álláspontja az ez év június 5-én nyilvánosságra hozott közleményben, és vezető kormányzati személyiségek számos alkalommal publikált nyilatkozatában széles körben és részleteiben is ismertté vált. Ezt nem ismételve meg, csak a legszükségesebbre mutatunk rá. A kormányt mindenekelőtt az a szándék vezérelte, hogy egyrészt az Országház a jövőben ismét elsősorban az Országgyűlés elhelyezésére szolgáljon, másrészt a honfoglalás 1100. évfordulójára, illetve az expo megnyitására történjék meg a jelenleg még mindig romos területek helyreállítása. A kormányzati álláspont — a fentiek alapján — kizárja a Várnegyed érintett részéből az oda nem illő elüzletiesedést, és természetesen figyelembe veszi a tömeges terhelés csökkentésének követelményét. Mindezekkel összefüggésben a főpolgármesteri levélnek egyes kitételei, például a „kormányzati negyed megkettőzése", a „presztízsberuházások" vagy az „expovitára" utalás nem más, mint a kérdéskör politikai síkra terelése, elvetve egyidejűleg a szakmai megközelítés lehetőségeit. Ez utóbbit támasztja alá az egykori Kúria épületének hasznosítására, illetve az ebben elhelyezett Néprajzi Múzeum elköltöztetésére vonatkozó ötletszerű elképzelés. (A Néprajzi Múzeum elhelyezése egyébként, minden kormánynak gondot jelentő problémája, azzal is összefüggésben, hogy az igazságügyi terület részéről is joggal merült már föl a Kúria — a Legfelsőbb Bíróság — visszaadása eredeti céljára.) Célszerűnek tartanánk azt is, ha a különböző értékelések az alábbiakban megjelölt kormányhatározat megállapításaival, nem pedig egy előzetes tanulmányterv elképzeléseivel foglalkoznának. A kormány döntéseiben fel sem merült sem az úgynevezet „Államszékház" sem a „helikopter-leszállópálya" terve. Szeretnénk hangsúlyozni, hogy az ismert (és nyilvános) 1053/1993. (VII. 8.) kormányhatározat rendelkezéseinek végrehajtása során a kérdés koordinálásával megbízott környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter mindazokat az egyeztetéseket elvégzi, amelyek — a hatályos jogszabályok alapján — szükségesek a megvalósításhoz. Ezen túlmenően kérte fel a miniszterelnök a környezetvédelmi és területfejlesztési minisztert a Budapest főváros főpolgámesterével való kapcsolatfelvételre. Meggyőződésünk, hogy az álláspontok intézményes keretek közötti tisztázása, a jogállamhoz méltó törvényes eljárás megtartása jelenti a főpolgármester levelében megjelölt „olajozottan működő demokrácia„ alapjait, amelyet messze nem helyettesíthet sem az „informális" kapcsolatfelvétel, sem a „reggeli kávé keretében" hozott döntés. Összegezve: a kormányzat a hatályos rendelkezések alapján kívánja a fentieket megvalósítani a legteljesebb mértékben figyelembe véve a világörökség részét képező Várnegyeddel szemben támasztott magas szintű követelményeket és a polgárváros természetes törekvéseit.

Gabonamérleg aratás közben

(Folytatás az 1. oldalról)

A szakember felhívta rá a figyelmet, hogy a szóban forgó előrejelzéseket megfelelő óvatossággal kell kezelni. A termelők ugyanis napjainkban már gyakran kereskedők is, és ezért spekulálnak, főként a magasabb ár reményében. Ezért megesik, hogy alábecsülik a hozamot. Az viszont tény, hogy a kereskedők eddig csupán az 50-60 százalékát vehették meg annak a mennyiségnek, amennyit valójában meg szerettek volna vásárolni gabonából.

Az aszály hatására viszont sok a minőségi gond. A betakarított búzában 5-30 százalék között mozog a csökkent értékű szemek aránya. Emellett nem kisebb problémának mondta a főtitkár, hogy irreálisan magas jelenleg a gabona tonnánkénti ára. Július végén a tőzsdei ár már több mint 11 ezer forint volt, míg a termelőktől 9-10 000 forintos árakról érkeztek jelzések — pedig az aratás még be sem fejeződött. Ez azért veszélyes — utalt rá a szakember —, mivel ez már meghaladja a világpiaci árat, és a hazai takarmányárakat is megemelheti. Ám az ilyen magas árakat nem biztos, hogy a piacon korlátlanul érvényesíteni lehet majd a termékekben. (MTI)

A júniusi keresetek

(Folytatás az 1. oldalról)

hónapban elérte a 28.793 forintot. A júniusi átlagkereset 31,4 százalékkal volt magasabb, mint az előző év ugyanezen hónapjában, és 2,9 százalékkal haladta meg az előző havit. A növekedés a szellemi foglalkozásúaknál volt nagyobb arányú — 35,2 százalék — a fizikai dolgozók esetében jellemző 26,5 százalékkal szemben. Júniusban a keresetek nagyságát tekintve, a két szélsőséget, a bankszféra, illetve a ruházati termékek gyártása képviselte. Az előbbiben a bruttó átlagkereset meghaladta az 51 ezer forintot, az utóbbiban 16,5 ezer forint alatt maradt. A vizsgált szervezeti körben az első féléves bruttó átlagkereset, így 25.658 forint volt, ami nettó értékben 17.540 forintnak felel meg. Az átlagos nettó kereset az előző év azonos időszakához képest 19,4 százalékkal nőtt, vagyis az ugyanezen időszakot jellemző fogyasztói árindexet figyelembe véve három százalékos volt a reálkeresetcsökkenés az idei év első felében.

Megállapodás Bosznia jövőbeli alkotmányáról

Megállapodás jött létre pénteken Bosznia jövőbeli alkotmányáról a polgárháborúban érintett felek genfi értekezletén. Eszerint a mai Bosznia területén három köztársaság jön létre, és az új államalakulat a „Boszniahercegovinai Köztársaságok Uniója" elnevezést viseli. Erről Lord Owen és Thorvald Stoltenberg, a jugoszláviai békekonferencia társelnökei tájékoztatták a sajtó képviselőit. Elmondották: a még tisztázandó kérdésekről, így a megalakulandó három köztársaság közötti határok kijelöléséről, szombaton folytatódnak a tárgyalások. A megállapodás mélyreható viták után jött létre, azt követően, hogy valamennyi fél elfogadta az előterjesztett módosításokat, új elgondolásokat, mondotta a két társelnök. Tudjman horvát elnök szerint a megállapodás alapja lehet a volt Jugoszláviát sújtó más válságok megoldásához.

A volt szovjet hadsereg okozta környezetvédelmi károk

Kárelhárításra még 30 milliárd kellene

A volt szovjet hadsereget a legcsekélyebb mértékben sem érdekelte, hogy milyen óriási károkat okoz a magyar környezetben — mondotta pénteken, a mezőkövesdi volt szovjet katonai repülőtéren tartott kármentesítési bemutatón Gavallér István, az Észak-magyarországi Környezetvédelmi Felügyelőség igazgatója. A sajtótájékoztatón a kivonult sereg környezetben tett kártételeiről és azok elhárításának jelenlegi helyzetéről számoltak be a munkában résztvevő szakemberek.

A mezőkövesdi repülőtér egyike volt a Varsói Szerződés legnagyobb, szovjet felügyelet alatt álló légibázisainak. Döbbenetes módon szinte méretlenül folyt a kerozin a betonra, onnan a talajba, a lyukas tartályokból és a hatalmas vezetékrendszerből pedig ezer tonna mennyiségben ömlött ki az üzemanyag, szennyezve a talajt, a felszín alatti vizeket. A felszálló, gyakorlatozó gépeket tankoló személyzet — szemtanúk állítása szerint — még arra sem vett fáradtságot, hogy két repülő feltöltése között elzárja az üzemanyagtömlőt. A kormányközi megállapodások alapján 1990 márciusában kezdődött a környezeti károk felmérése, s 1991. június 10-én készült el az a felmérés, amely rögzítette, hogy a magyarországi környezetben 60,2 milliárd forint értékű kárt okoztak az „ideiglenesen" nálunk állomásozó szovjet csapatok. A szovjetek ugyanakkor 54,1 milliárd forintot kértek az itt maradó épületekért, repülőterekért. A környezeti károkról készült precíz szakértői vélemény alapján mondtak le a jogutód oroszok erről az összegről.

Endrédy István, a Környezetgazdálkodási Intézet főigazgatója a tájékoztatón elmondta, hogy a magyarországi 171 szovjet helyőrségben 110 ezer katona teljesített szolgálatot. Több mint 6000 épületet használtak, s 48 ezer hektáron gyakorlatoztak. Közép-Európában nálunk voltak a legnagyobb gyakorlóterek. Az okozott környezeti károk 40 százaléka a talajt és a felszín alatti vizeket szennyezte. Jelentős károk keletkeztek a kommunális hulladékok gondatlan elhelyezéséből is.

Az első feladat 20 kiemelten károsított katonai repülőtér és üzemanyagtároló központ mentése volt, ezt követően szerepel a programban további 84 volt objektum kármentesítése, illetve a szennyeződésektől való megtisztítása. A kormány első lépcsőben 930, később további 100 millió forintot biztosított a károk elhárítására. A munka nagy léptékban halad, de minden erőfeszítés ellenére körülbelül egyéves a késés a tervhez képest. A számított eredményhez, a biztonsághoz még legalább 30 milliárd forintra lesz szükség 1995-ig, azt követően pedig az ország teherbíró-képességének megfelelően folytatható a kárelhárítás.

A mezőkövesdi repülőtéren dolgozó szakemberek, Magyar Balázsnak, a Geofizikai Intézet munkatársának vezetésével, bemutatták azokat a mechanikai, biológiai elhárítórendszereket, amelyek segítségével megpróbálják semlegesíteni a föld mélyén rejlő szénhidrogén, többségében kerozin „tavakat". (MTI)

PÁRTOK — MOZGALMAK

Még egyszer a „Pofosz-közhírről"

A Fejér Megyei Hírlap 1993. július 7-i számában a Pártok mozgalmak rovatban személyemet súlyosan sértők rágalmakat tartalmazó közlemény jelent meg „a Pofosz megyei szervezete" aláírással.

Ezúton közlöm, hogy 1954 és 1959 között Pusztavám község tanácselnöke voltam, így tudomásom volt arról, hogy Halvachs István 1956 októberében nemzetőr parancsnok volt, ő fegyverzett fel több pusztavámi lakost, amelyért az októberi események után előzetes letartóztatásba helyezték. 1957 nyarán a móri fogdából megszökött, elfogására többek között riadóztatták a pusztavámi munkásőr szakaszt, amely Havachs István a községi tanács udvarára kísérte. Tanúja voltam, hogy a jegyzőkönyv felvétele után beült a rendőrség gépkocsijába és elszállították. Én és a cikkben szereplő Brázik Imre — a cikkben említett két élő pusztavámi — Halvachs Istvánhoz hozzá sem nyúltunk, sérelmére semmit el nem követtünk. Tudomásom szerint a fogoly több hónappal később Székesfehérváron a kórházban halt meg és itt is temették el.

Böszörményi István úrnak a Pofosz megyei elnökének tudnia kell, hogy a július 7-i Pofosz közlemény ártatlan embereket vádol gyilkossággal, anélkül, hogy a tényekről meggyőződtek volna. Az izgató tartalmú közlemény hatására 1993. július 21-re virradóra ismeretlen személy kísérletet tett Pusztavám Bajcsi Zsilinszky u. 21. szám alatti lakóházam felgyújtására. A helyszínelés férleérthetetlen szándékos gyújtogatást állapított meg. Ha a közelmény célja a politikai izgtás volt, nos akkor elérte célját.

Sajnálatos lenne, ha egy alkotmányosan működő szervezet a provokáció és a felforgatás útjára lépne.

Bordi Imre
Pusztavám

Iposz-KDNP megbeszélés

Szűcs György és Surján László vezetésével pénteken megbeszélést folytatott az Ipartestületek Országos Szövetsége, valamint a Kereszténydemokrata Néppárt elnöksége. A KDNP sajtóirodájának tájékoztatása szerint: alapvető hasonlóság van a két szervezet gazdaságpolitikai elképzelései között, ugyanis mind a kereszténydemokraták, mind az ipartestületek csak a szociális piacgazdaság gyakorlati megvalósítása esetén látnak lehetőséget a jelenlegi gazdasági és szociális helyzet javulására. Véleményük megegyezik a privatizáció eredményeinek és hibáinak megítélésében is.

A tárgyaló felek pénteki megbeszélésükön többek között egyetértettek abban: szakértői szintű tárgyalásokon tovább egyeztetik programjaikat; a kereszténydemokraták támogatják majd az Iposz mestervizsga bevezetésére irányuló erőfeszítéseit.

A mindkét szervezet által régóta sürgetett gazdaságpolitikai irányváltás érdekében az elnökségek a következő időszak tennivalói közül kiemelték: mindazon túl, hogy a kiszámíthatóság és a stabilitás érdekében fel kell gyorsítani a gazdasági jogalkotást, a törvényhozásban prioritást kell kapnia a gazdasági kamarai törvénynek. A KDNP és az Iposz kívánatosnak tartaná: a vállalkozások technikai megújulását, a kisüzemek munkahelyteremtő képességének növelését, a vállalkozások anyagi biztonságát szolgáló banki biztosítási- és garanciarendszer kiépítését, valamint a külpiacra jutásnak, a nemzetközi integrációba való bekapcsolódásnak az elősegítését. (MTI)

MSZDP-sajtótájékoztató

A Magyarországi Szociáldemokrata Párt július 29-én levelet intézett a Szocialista Internacionálé főtitkárához, amelyben a szövetség teljes jogú tagságának visszaállításáért folyamodott. Az MSZDP reményei szerint a szervezet októberi tanácsülése pozitívan dönt a kérelemről. Erről a párt pénteki sajtótájékoztatóján értesültek az újságírók.

Borbély Endre elnök elmondta: megítélése szerint eljött a szociáldemokrácia ideje, mert az általános bizalomvesztés — amellyel a politikai pártok egészének szembe kell néznie — új politizálást tesz szükségessé. Tarthatatlan az az állapot, amikor a parlamenti pártok olyan mentalitást vetítenek az állampolgárok elé, amely gyakran gyűlölködésre és az ellentétek kiélezésére irányul. Ez a politikai törekvés az MSZDP számára elfogadhatatlan. A szociáldemokraták úgy gondolják a pártoknak — szavazóik érdekében — tárgyalásokat kell egymással folytatniuk, és konszenzusra kell törekedniük.

Borbély Endre rámutatott: több parlamenten kívüli pártban is aggodalmat keltett a választójogi törvénytervezet módosítása, amely jelentősen megnehezítené a szervezetek a bejutását a törvényhozásba. Az MSZDP álláspontja szerint a választási küszöb felemelése helyett arra kellene törekedni, hogy minél több demokratikus párt jusson be a parlamentbe. A tervek szerint a Magyarországi Szociáldemokrata Párt önállóan, saját jelöltekkel vesz részt a `94-es választásokon, megpróbál azonban több más, hasonló gondolkodású pártot is integrálni. (MTI)

Köztársaság Párt - székházavató

Az utcákról már jól ismert, Palotás Jánost ábrázoló nagyméretű plakát teszi könnyen felismerhetővé a Köztársaság Párt pénteken felavatott székházát. A budapesti Szentkirályi utcai csaknem húszmillió forint értékű pártközpontban egyebek mellett konferenciatermet, digitalizált miniyomdát és választási irodákat is kialakítottak. Létrehozták mindazt az infrastruktúrális hátteret is, amelyre a választási kampány lebonyolítása során szükség lehet.

A székházavató alkalmából rendezett sajtótájékoztatón a párt elnöke, Palotás János arról is beszámolt: megkezdték a vidéki választási irodák kialakítását. Terveik szerint október végére meg kell nyílnia a 176. helyi irodának is, mivel a Köztársaság Párt 1994-ben az ország összes választási körzetében önálló jelöltet indít.

A választási kampány részeként a párt vezetői ezentúl minden héten tartanak sajtótájékoztatót, továbbá különféle akciókat is előkészítenek annak érdekében, hogy 1994-re a parlamenti pártokhoz hasonló ismertségre tegyenek szert. (MTI)

■ **Ötös a lottón.** A Szerencsejáték Rt. tájékoztatása szerint a 31. héten öttalálatos szelvényt találtak, melynek száma: 98.132.104. A nyeremény összege, nettó: 139.099.191 forint.

A THUR Húsipar Gyöngyös Rt. részvénytársasági alkalmazásban
vágóállatforgalmazásban, forgalmazás- szervezésben
jártas munkatársat keres
élőállatfelvásárlói munkakörbe.
Bérezés: Az Rt. erre vonatkozó szabályzatának megfelelően. Jelentkezni lehet személyesen, vagy írásban a THUR Rt. Humánpolitikai osztályvezetőjénél.
Cím: THUR Húsipar Gyöngyös Rt. 3200 Gyöngyös, Szurdokpart út 1.
Telefon: 37/313–801 **51333**

Nemzetözi vegyes vállalat felvételt hirdet az alábbi munkakör betöltésére:
teljes körű export–import ügyintéző.
Követelemények:
középfokú vámügyi vizsga,
minimum 10 éves gyakorlat,
alapfokú nyelvismeret,
számítógép operatőri szintű ismerete,
saját gépkocsi.
Jelentkezés: 316–130/135 melléken 9–12 óráig.
51642

Emlékkiállítás, új dokumentumokkal

Koffán Károly alanyi művész volt. Bármit tett, ahhoz teljes lényével állott. Grafikáiban is mindig Ő teszi azt, amit hőse tesz, munkái zömmel önarcképi ihletésűek. Művészete magatartás. A „szemtől-szembe" őszinteségé. A filozófus Kant-megfogalmazta „Kategórikus imperativusz" (feltétlen erkölcsi parancs) felelősség-vállalásával tette dolgát. Ha így szólnia nem lehetett, hallgatott. Sokirányú érdeklődése szerint újra és újra máshoz fogott, ha úgy érezte, a becsületes cselekvés útját korábbi munkaterületén elvágták számára. Szabadságát legdrágább kincseként mindhalálig megőrizte.

Koffán alapállása a kiáltványoktól, ideologizálástól mentes szemérmes rejtőzködés. „Csak a kereten belüliekből lehet megítélni a művet, és csakis abból ítélik meg a szándékot, ha a körülmények már elenyésztek." Számára csak a mű az egyetlen érvényes cselekvés színtere. Míg tanárként, pályatársként mások munkáját is segíti, „könyöke" sohasem „lóg" a kereten túlra. Csakis így teremthette meg előjogát: sohase kelljen magyarázatot fűznie munkáihoz. Ha búvópatakként néha előbukkan, rendkívüli erővel hat. Lényeglátó alaposságának más-más oldalát mutatva éppen azzal, hogy igénye a becsületes életre és szabadságra, a kor szellemével összecseng. Grafikusként 1945-től 1949-ig (a Rajk-perig) volt ilyen korszaka: két ördögi lidércnyomás közti, lélegzetvételnyi szünetben. A reménybeli új világban, – amelynek eljöveteléért már addig is sokat tett – a háborúból ébredő országnak akart, tudott a maga életerejéből, együttérzéséből adni. Írógépapíroson, hurkapálcával vagy nádtollal – a kínai tus hollófeketéjével és melegbarna diófapáccal – készült egyvonalas rajzaiban az éhező, ám gondolkodó embert rajzolta. Szinte napról-napra aktuális rajzaival közvetlenül a legszélesebb nyilvánossághoz fordul az újságok lapjain. Azzal, hogy nem várja be amíg az Élet kedvezővé teszi a művészet körülményeit, – a sorrendet megfordítja, – elementáris erővel hat: „Élni kell! Kezdj hát hozzá azzal, ami van, ami megmaradt, amivel egyáltalán lehetséges!"

1949-re a Koffán munkáinak átfogó lényegét adó, önként vállalt közéletiség, – az ebben természetes szabadsággal megnyilvánuló bátorító optimizmus – parazsa végképp kihunyt. Bár Őt magát addig közvetlen veszély nem fenyegette, már jóideje kereste a növekvő terror elleni fellépés lehetőségeit, végszükség esetén a hallgatás esélyeit. A Rajk-perrel

Boldog Margit V.
(Linómetszet, tempera)

a pont rajta volt az i-n. Koffán tudta, ezt még maga-magának sem tudja a rendszer bemagyarázni, s hogy az éjszakai házkutatásokra, emberek végleges eltüntetésére építkező hatalom ellen fordult, a Rajk-per vált érvényes mentségévé. Magának sem dolgozhatott és csaknem véglegesnek látszó elhallgatás csaknem huszonhárom éve után mint grafikus, nem ott folytatta, ahol annakidején abbahagyta. Rezignációját kifejező „Kezek" sorozatát „szamizdat" kezdi rajzolni. Munkája mellett a hetvenes évek közepén keserűen veti papírra: „Az elkallódott lelkiismeret már rég nem bántja felebarátainkat, de legalábbis barátaink felét!" Így lett a kezdeti, sokak által nem értett visszavonulás 1949-56 közé eső időszaka az akkorra már főiskolai tanár Koffán számára a művészetpedagógiáé, – az ebben megvalósítható értékmentésé – és az ornitológiáé, madárfotografálásé. A mára már ismert káder-doszszéiból kiderült, hogy a főiskola politikai komisszárjai keresztül látnak a szitán. A „Művészetpolitika" szemszögéből magát csaknem beszámíthatatlan bolondnak álcázó Koffánról írják: „(madarászás, fényképezés, hegedűlés, esztergályozás stb.)" . . . „önmagával való bújócskák volnának: indokok, melyek révén kibújhat a legfontosabb: a művészi alkotás felelőssége alól."

Ám ezek a „kibúvók" csak azáltal lehettek érvényes alibik, ha ezekben kiváló eredményeket mutatott fel. Ugyanezek a káderjelentések kénytelenek leírni: „A Tudományos Akadémia igen jó véleménnyel van madártani munkásságáról és külön felhívta a Főiskola figyelmét, hogy ezt a munkáját ne akadályozzuk. Ugyancsak az utóbbi időben nemzetközi fényképkiállításon díjakat nyert." „Tanártársai és a hallgatók szeretik" . . . Végül kitüntetésre terjesztik fel, miután osztálya nyeri évek óta a legjobbnak járó jutalmakat: Koffán „Finom pedagógiai érzékkel tudja megválasztani azt az egyéni módot, hogy az egyes tehetségekkel foglalkozni kell. Munkája révén a sokszorosító grafikatanszak a főiskola legeredményesebben működő tanszakává fejlődött." Sikerül egy nemzetközileg is jelentős grafikus-nemzedék felnevelése – lényegében a hatalom ellenében. Bennük, általuk szólal meg, – mint ahogy később kedves tanítványa, Kondor Béla lényegében koffáni magatartást fogalmaz meg: — „A művész nem lehet lojális a hatalomhoz!"

Ki volt valójában Koffán Károly? Festő, grafikus, fotográfus, ornitológus, bábjátékos és bábkészítő vagy szobrász, asztalos és finommechanikai műszerész vagy tán a „nemzet napszámosa": pedagógus? Ő maga így adta meg a választ: „Mikor mit csinálok, az vagyok!"

Koffánt azonban igazán kevesen ismerik. Ebben a műtörténeti kutatásnak hatalmas adóssága van. A mostani emlékkiállítás, – egy későbbre tervezett bővebb előtt – Koffán erkölcsileg felbecsülhetetlen életműve kapcsán időrendben sorolva mutatja be: munkássága sokszorta nagyobb, mintsem a termékenységét türelmetlenül bírálók valaha is hitték. Számos darab most kerül először közönség elé. Az 1933-ban lezárult főiskolás éveiből éppúgy találunk ismeretlen darabot a falakon, mint az 1945-ig tartó – fa- és linóleum-metsző, valamint a „monogravure" eljárást létrehozó – korszakából. „Önarckép" (1930), „Jézus születése" (1943?), „A gyermek Jézus prédikál a véneknek a templomban" (1943), stb. Sajátos kincse az utókornak, hogy Koffán 1934-től kezdve minden próbanyomatát megőrizte – animációs film alapjául is szolgálhatnak – sokszor be is számozva és a műveletek feljegyzésével.

Az 1945-48-as években kidolgozott monotypiai eljárásban készített darabjaiból 1947-ben nyilván csak a félutat mutathata be; ugyanígy faragott vándorbotjait is most láthatjuk leggazdagabb válogatásban: 1985-ben bekövetkezett haláláig faragta somfa-fejeinek kisebb része volt már 1980-as, Nemzeti Galéria-beli kiállításáig készen.

A tárlók portréfotói mellett talán először mutatják be maga készítette madártani, és kameráihoz készített kiegészítő eszközeit. Így tehát az emlékkiállítás: emlékezés az Emberre. Arra, ahogyan élt, a sors kihívásaira válaszolt, műveihez eljutott.

(A dunaújvárosi Intercisa Múzeumban augusztus-szeptemberben látható kiállítás – ehhez kapcsolódik a fenti írás is – után, a szekszárdi Művészetek Háza 1994 augusztus-szeptemberére tervezi id. Koffán Károly életművének bemutatását.)

Ifj. Koffán Károly

hogy számolnia a kelleténél dögunalmasnak tűnt. Telt ház volt, vagy 1200 ember, és mi nem győztünk csodálkozni, hogy a hollandoknak milyen kevés elegendő a jó hangulathoz. Rajtunk talán csak

két-három vodka segített volna.

Maga a hely egy váróteremre emlékeztetett, később kiderült, nem is „sokat" tévedtünk a funkciót illetően, ugyanis azelőtt templom volt. Ja, különben minden profin szólt, de ez arrafelé nem megy hírszámba.

Számomra a legszimpatikusabb hely címet a SLEEPIN ARÉNA nyerte el, amelyhez kapcsolódott egy ifjúsági szállás és egy étterem-söröző-kávézó is. Rengeteg külföldivel találkoztunk, a szó nemes értelmében, a szó nemes értelmében, hely, kávézóval, galériával, s minden egyébbel, ami az álomdossziéban megtalálható. Ami nem azt jelenti, hogy nincs hard-rock kávézó, illetve homoszexuális klienseket vonzó bár. A villamosok

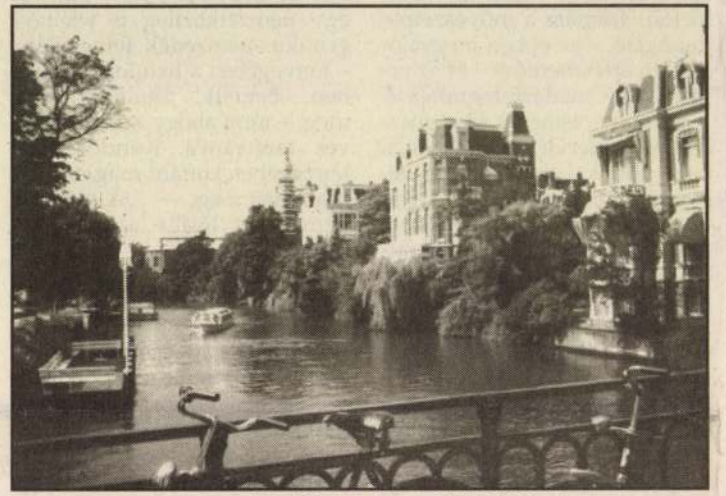

Amszterdami képeslap – biciklikkel

Csak egy utcai zenekar a téren

Akiktől padlót fogtunk: Indian Summer

múlatják az időt, miközben hamisítatlan bárhangultba csöppen az érkező. A TORTURE MÚZEUM a különböző korok kínzóeszközeit eleveníti fel, korhű díszlettel. Nem messze tőle kiállításnak is beillő fegyverboltot találhatunk, egyedül ágyúkat nem láttunk a polcokon. Talán a pult alatt.

A bolhapiac nagyban hasonlít az Ecserihez, csak annyi a differencia, hogy itt mindenből háromszor annyi van. Találó, hogy a Waterloopleinen található, ugyanis tényleg olyan az ábra, mint egy végső csata utáni kiárusítás.

Fotó és szöveg: KRZ

E cikk létrejöttéhez nagyban hozzájárultak Herskovits Iván szóbeli és írásbeli útmutatásai, ezért köszönet neki.

fekete jazz keveréke, a pontos összetétel kiismerhetetlen. Az énekes felülmúlhatatlan, a dobos a szakma egyik legjobbja, a gitáros őrült kicsit és az új basszusgitáros is nagyon bevált.

Nemrég jelent meg az **Infectious Grooves** második nagylemeze, ami hasonló hangulatú, kedves kis szaggatás. A Suicidal Tendencies és a Jane's Addiction tagjaiból alakult zenekar – melynek első lemezén a jó öreg Ozzy is besegített – most ismét bemutatja, hogy a megengedettnél nagyobb hangszeres tudás az elmeállapotot már károsan befolyásolja. Az is biztos, hogy a Led Zeppelin még élő tagjai elcsodálkoztak az Immigrant

szólni is fogok.

Kis hazánkban is megjelent nemrég egy kazetta, melyen az együttes tagjait nem gátolja a hangszer zenéjük előadásában. A zenekar neve **Drums**, programjukon pedig valamiféle etno-jazz szerepel, sok ütőssel, az előtérben egy szopránszaxofonnal, korrekt-kemény basszus, és igen érdekes szintetizátor alappal. A kazetta kissé rövid, a számok pedig kicsit hosszúak (5 szám 37 perc), a Miles Davis és Pat Metheny, valamint a magyar népdal-jazz standard feldolgozás sem szól rosszul, azonban úgy érzem, a saját szerzemények az album igazi fénypontjai.

„pápai"

ZUG-tárlat

Laborcz Flóra

A SZÉK. Könnyed báj, frivol fricska – pont egy székkel szemben vagy mellette?

Rajta felhők vagy madarak kergetik egymást. Ülőkéjén rádobott plakát, ködmön vagy egy domborműves táj.

Játék-játék az anyaggal, a tárggyal, a lelkünkkel, hangulat mely oldhat, köthet, vonzhat, taszíthat. ***-BP.-***

Fotó: Ótós Réka

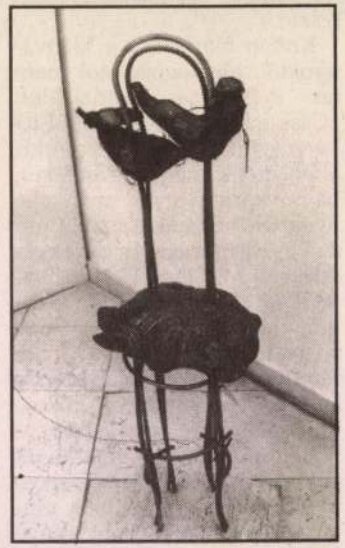

KOFFÁN KÁROLY
Támaszkodó

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT TISZTELETTEL MEGHÍVJA
ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÓHELYISÉGÉBEN (VII., RÁKÓCZI-ÚT 30., FÉLEM.)

Koffán Károly *festőművész*

ÚJ GRAFIKÁINAK KIÁLLÍTÁSÁRA

Megnyitó

1947 november 8-án, szombaton déli 12 órakor

A kiállítás megtekinthető

1947 nov. 8-tól 19-ig naponta 10 órától 5 óráig, vasárnap 9 órától 2 óráig

1947 nov. 9, vasárnap d. e. 10 órakor dr Kampis Antal egy. m.-tanár tárlatvezetése

1947 nov. 13, csütörtök d. u. 5 órakor dr Pogány Ö. Gábor tárlatvezetése

1947 nov. 14, péntek d. u. 5 órakor Rembrandt rajzai és rézkarcai
Előadó Paál Ákos tanár (vetített képekkel)

Belépés díjtalan

T.

Oelmacher Anna

H.

VII. Péterfy Sándor u. 29.

Kézirat
Díj

Felelős kiadó: dr Faludi János — Budapest székesfőváros házinyomdája — 100498 — Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

Meghívó

TÁRLATVEZETÉSEK

November 9-én, vasárnap délelőtt 10 órakor
dr Kampis Antal

November 13-án, csütörtökön délután 4 órakor
dr Pogány Ö. Gábor

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben

November 7-én, pénteken délután 5 órakor:
Cézanne (Vetített képekkel)
Előadó: **Dr Kampis Antal**

★

November 14-én, pénteken d. u. 5 órakor
Rembrandt rajzai és rézkarcai
(Vetített képekkel)
Előadó: **Paál Ákos**

★

November 22-től december 7-ig bezárólag

NOVOTNY EMIL RÓBERT
festőművész
és
KOCSIS ANDRÁS
szobrászművész
GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA

★

A Fővárosi Népművelési Központ
irodalmi délutánjai

a Népművelési Központ kiállító helyiségében
(VII., Rákóczi-út 30, félemelet)

November 5-én, szerdán délután 6 órakor

GERGELY SÁNDOR író
PÉCHY BLANKA, a Nemzeti Színház tagja
TÓTH LAJOS, az Állami Operaház tagja

November 12-én, szerdán délután 6 órakor

KASSÁK LAJOS író
EGRY ISTVÁN, a Vígszínház tagja
S. DÉNES VERA gordonkaművésznő,
a Székesfővárosi Zenekar tagja

November 19-én, szerdán délután 6 órakor

ZELK ZOLTÁN író
ROSTI MAGDA, a Belvárosi Színház tagja
SZ. DÁNOS LILI zongoraművésznő

November 26-án, szerdán délután 7 órakor

SZABOLCSI BENCE DR zenetörténész
SZILVÁSSY LÁSZLÓ gordonkaművész
R. SIMONFFY MARGOT előadóművésznő

Belépődíj nincs

Felelős kiadó: dr Faludi János
Budapest székesfőváros házinyomdája — 106534
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT

KOFFÁN KÁROLY
festőművész

GRAFIKAI KIÁLLÍTÁSA

VII., Rákóczi-út 30, félemelet

✶

A katalógus díjtalan

Koffán Károly: Anyaság

Koffán Károly új grafikái

Koffán Károly mindenkori jelentkezése új és érdekes állomását jelzi a magyar grafikának. Ritkán jön ki gyüjteményeivel a nyilvánosság elé, de akkor emlékezetes teljesítményeket nyujt. Majd tizenöt éve tiszta, szükszavú, de kifejezően vonalas megoldásaival keltett feltűnést. A háború kitörésekor, Párisból való visszatérte után mélyzengésű és műfajszerű lino- és fametszetei léptették őt vezetőmestereink sorába. A felszabadulás után realista teljességgel megalkotott tusrajzait közölte a sajtó. S most különleges eljárású monothypiákból mutat be egy rendkívül figyelemreméltó sorozatot.

Lapjai már a technikai kivitelezésük miatt is érdemessé válnak a tanulmányozásra. A pozitív kopírozású módszer egy eredeti válfajáról van szó, azzal az igen hasznos újítással, hogy a nyomófelület maga is papír; ami szerfelett gazdaságossá teszi a levonat készítését. Sokan azt hihetnék, hogy talán nem is lényeges egy képzőművészeti alkotás kivitelezési módja, mert a tehetség mértékét csupán a művek szelleme fémjelzi. Az ilyenek elfelejtik, hogy a műtárgyakat megjelenési formájukban megosztani nem lehet, mert a remekeknek nincs külön testük és külön lelkük, hanem csak egy és oszthatatlan értékük. S erre talán Koffán Károly működése a legtalálóbb példa mai grafikai művészetünkben. Páratlan mesterségbeli tudása elválaszthatatlan képeinek esztétikai rangjától, mintaszerű gyakorlati ismeretei hozzátartoznak minőségi igényeihez. Senki oly biztonsággal nem válogat a rajz, metszet és karc különböző változatai között, mint ő, s ugyanakkor kevés versenytársa akad még műfajának tartalmi súlyát tekintve is. Kutató, kísérletező egyénisége állandóan az ábrázolás lehetőségeivel vesződik, de sohase iskolás értelemben, a távlatok, arányok, szerkezetek elemi követelményeinek alkalmazását illetően, hanem ismeretlen hatások keresésével, kipróbálatlan eszközök révén. Dícséretreméltó a fáradozása akkor, amikor oly szegényesnek mondható művészetünknek ez az ága, s amikor a Képzőművészeti Főiskola vonatkozó tanszéke tervszerűen fejleszti vissza az utánpótlás területén a grafikai tevékenységet és készültséget.

Koffán Károly megítélésére azonban elégtelen a gyakorlati problémák vizsgálata. Ténykedésének tanulsága egész művészi magatartásából következik, ami állásfoglalást jelent és programot ad. Azok közé a kevesek közé tartozik, akik a legmagasabb színvonalon is a valóság kifejezését adják, pontosabban: a legreményteljesebb fejlődés útjára társadalmi és emberi hitelük segítségével kerültek. Még az ilyen műhelymunkáiban is mélységes szolidaritás nyilatkozik meg a környezet, az élet és a közösség iránt, szerény, de tudatos konkrétumai pedig egy építő világnézet nagyszerű jelképeinek tekinthetők. Stílusának harmónikus derüje, értelmes egyensúlya biztatást szolgáltat arra nézve, hogy a művészet és nép közti szakadékot fiatal művészeink legjobbjai át tudják majd hidalni, különösen, ha egyetemes érdekű munkáikat demokratikus rendünk megfelelő szerephez juttatja.

Pogány Ö. Gábor

A KÉPEK JEGYZÉKE:

	Forint
1. Akt	450 monothypia
2. Olvasás után	500 «
3. Női fej	400 «
4. Rajzoló	200 «
5. Ebédelő	350 «
6. Csendélet korsóval	400 «
7. Kapaszkodó fiú	400 «
8. Rajzolás közben	500 «
9. Támaszkodó	500 «
10. Kőműves	400 «
11. Férfi profilban	400 «
12. Anyaság	magántulajdon
13. Olvasó nő	500 monothypia
14. Figyelő	500 «
15. Gondolkodó	500 «
16. Satu mellett	400 «
17. Figyelő férfi	400 «
18. Alak	300 «
19. Evő	400 «
20. Rajzoló	400 «
21. Tanulmány	500 «
22. Ingben	400 «
23. Szekrény előtt	700 «
24. Ivó	500 «
25. Műteremben	magántulajdon
26. Szomjasan	600 monothypia
27. Magány	500 «
28. Alvó	400 «
29. Vacsora	700 «
30. Hangszerek	magántulajdon
31. Golyóscsapágy	500 monothypia
32. Alkoholista	400 «
33. Bokáj és rigó *a)*	700 «
34. Bokáj és rigó *b)*	700 «
35. Halott madár	700 «
36. Mozsár és rigó	700 «
37. Ülő akt	500 «
38. Asztalos	500 «
39. Arckép	200 «
40. Támaszkodó	800 «

MEGHÍVÓ

Tisztelettel meghívjuk Önt

idősb KOFFÁN KÁROLY

1909-1985

emlékkiállításának megnyitójára

1995. szeptember 07-én 17^{00} órára

a

szekszárdi Művészetek Házába.

A kiállítást megnyitja:

GÖNCZ ÁRPÁD

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE

Közreműködik:

Földesi Lajos hegedűművész

Orbán György versmondó

A kiállítás megtekinthető:

1995. november 05-ig.

összegyűjtése és gondozása. Ha a Szakosztálynak sikerül a búvárklubokban évtizedek alatt fölhalmozódott ismereteket régészetileg értékelve és kibővítve a következő generációra hagyományozni, már büszke lehet magára. Itt pedig döntő kérdés, hogy egy-egy búvárklub mennyire fogja belátni, a Búvárrégészeti Szakosztály nem elveszi tőle az általa ismert lelőhelyeket, hanem őt magát akarja hozzásegíteni ahhoz, hogy fel tudja tárni azokat. Az ideiglenes működési szabályzatban nagy hangsúlyt kap, hogy minden klubnak részvételi előjoga van az általa bejelentett lelőhelyek feltárása esetén.

A Szakosztály működési szabályzata ideiglenes, hogy minden érdeklődő érdemi véleményt mondhasson a tervezetről. Ugyanígy ideiglenes a Szakosztály vezetése is. A Társulat elnöksége 1993 tavaszáig a következőket bízta meg a Szakosztály működésének beindításával: dr. Palágyi Sylvia (veszprémi múzeum), dr. Gaál Attila és Szabó Géza (szekszárdi múzeum, a bölcskei víz alatti leletmentés vezetői), dr. Nagy Árpád Miklós (Szépművészeti Múzeum – Poseidon, két nemzetközi kutatócsoport tagja), szakosztálytitkár; a Búvárszövetség részéről Csepregi Oszkár, Pálfi Zoltán és Maróthy László. A víz alatti lelőhelyek adatgyűjtését Roih György és Szabó Géza irányítják.

A Szakosztályba a mellékelt jelentkezési lapon lehet belépni, amit vagy a Magyar Búvárszövetségnek (1054 Bp., Zoltán u. 16.), vagy Nagy Árpád Miklósnak (Szépművészeti Múzeum, Budapest 62., Pf. 463., tel.: 06-1-142-97-59) kell elküldeni. A jelentkezőket az MBSz vezetősége, ill. a Szakosztályban lévő régészek fogják felvételre ajánlani.

Az idei év legfontosabb feladatai a következők: a régészek búvárképzésének megindítása; az idei bölcskei leletmentés optimális körülményeinek megteremtése; a hazai és nemzetközi kapcsolatok megszervezése, valamint a víz alatti lelőhelyek adatgyűjtésének megkezdése, végül mindaz, ami csak eszünkbe jut, s amit lesz erőnk megvalósítani. Most egyedül rajtunk múlik!

Nagy Árpád

A MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT TEVÉKENYSÉGE
1991. szeptember–1992. június

1991. szeptember 19–21.
A MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT 1991. ÉVI VÁNDORGYŰLÉSE

Az elhangzott előadások
Fitz Jenő: Elnöki megnyitó
Demeter László polgármester köszöntője
Szabó Ferenc: Múzeumok Békésben
Csanády András: Emlékezés Koffán Károlyra
Jankovich Dénes: A régészeti topográfia munkálatai Békés megyében. Eredmények és távlatok
Makkay János: A mágori tell
Szénászky Judit: A tiszapolgári településről
Juhász Irén: Avar kori rovásírásos emlékek Szarvasról
Medgyesi Pál: X–XI. századi temető Sarkadkeresztúr határában
Szatmári Imre: Középkori egyházak Békés megyében
Tóth Melinda: Csolt monostora
Banner Zoltán: Az erdélyi magyar művészettörténeti kutatás kérdései

Csanády András
EMLÉKEZÉS KOFFÁN KÁROLYRA

Kegyetlen tréfája a sorsnak, hogy ezen alkalommal nekem kell megemlékeznem Koffán Károlyról. Eredetileg ugyanis Németh Lajost – a modern művészetek történetének nagymesterét – kérték fel erre, ő azonban – már kórházban fekvő, súlyos betegként – tudta, hogy képtelen lesz teljesíteni a feladatot. Ezért ajánlott maga helyett engem – régi barátját, egykori iskolatársát –, akivel azonban évek óta nem találkozott már.

Németh Lajos betegsége végzetes volt, állapota rohamosan rosszabbodott, és néhány nappal ezelőtt meg is halt. Most pedig temetik, éppen ebben az órában, amikor nekem itt beszélnem kell helyette Koffán Károlyról. S a megbolygatott emlékezetből mindenféle jön elő. Mindkettejükről. Amiket tán érdekes is volna elmondani, ha az idő engedné, de azt hiszem, most be kell érnünk annyival, hogy odáig eljussunk, ahol kettejük viszonya érthetővé válik majd valamennyire – s ezen a ponton Koffán sajátságos művészpályája is megkapja magyarázatát.

A találkozási pont, kettejük között a kapocs: Kondor Béla személye. Amúgy, Kondortól függetlenül, ők ketten egymásnak alig jelentettek valamit. Ellenben Kondor, s a hozzá fűződő kapcsolat mindkettejük életében ugyanazt a beteljesedést hozta: egyenrangú szembesülést a történelemmel, emberfeletti cselekvés lehetőségét a Kondor életművében való részvétel, a neki nyújtott segítség által.

Németh Lajosnak végeredményben ez volt a mestersége: visszhangozni a mások műveit, s azok befogadásában és tolmácsolásában felmagasztosulni. Nem így azonban Koffánnak: Ő eredeti alkotó volt – és nem is akármilyen. Maga nézett szembe a mindenséggel, s abban kellett visszhangra találnia, felfedeznie magát. Miképpen olvadhatott hát fel mégis egy másik életmű iránti csodálatban és odaadásban?

Sorsát végig kell futnunk, hogy ezen rejtvény valamiféle megfejtése tájékára eljussunk.

Koffán egy baranyai kis faluban, Geresden született. Nyolcan voltak testvérek. Apja kántortanító, a nemzet igazi napszámosa, akit a megélhetésért folytatott küzdelem tovább s tovább sodort az országban. Kisgyermek volt még Károly, amikor átköltöztek Szarvasra. Ő itt töltötte aztán egész gyermekkorát, itt végezte a gimnáziumot, s innen ment Pestre érettségi után a Képzőművészeti Főiskolára. Képzettsége sovány, tehetsége viszont annál nyilvánvalóbb kellett legyen, mert a Főiskolára simán felvették. Több tanár is készséggel fogadta volna, ő Rudnayt választotta mesteréül.

Választása nem teljesen igazolódott, Rudnaynál nem találta azt, amit keresett: a mesterségbeli biztonságot; és útmutatásával nem talált rá saját magára. Rudnay kesernyés történelmiessége, komor nemzeti romantikája nem kínált magyarázatot a magával hozott kérdésekre.

Koffán rengeteg önarcképet csinált. Már akkor is, de egész élete során is. Másokat rajzolva is saját vonásait kereste-találta; egész életműve tele van önarcával, minden képe önarcú valahogyan. Önmeghatározást keresett. Tisztázást, hogy kicsoda ő? És döntést, hogy kinek kell lennie?

A Főiskolán, meg közvetlenül utána készült képei szerint magát még kamaszosan, hősi beállításokban látta, s próbálta megtalálni. Rudnaynak bizonyára volt ebben szerepe – no meg a kor uralkodó nemzeties irányzatának. Ezek a

képek a Római Iskolát – Patkót, a fiatal Szőnyit – juttatják eszünkbe.

Továbbhaladásához párizsi útja, ott töltött évei segítették. 1933-ban oda szóló ösztöndíjat elnyerve jutott ki. Annak lejártával mindenféle munkát vállalt a megélhetéséért, legfőképp egy bábszínjátszó együttesben, mellyel igen szép sikereket arattak.

Addig festőnek gondolta magát, kint azonban felfedezte a grafika kifejező erejét. Gauguin metszeteiben a fekete-fehérré sarkított ellentétek sodrását; Rembrandtban az előadás meg nem alkuvó teljességigényét; ezek segélyével pedig saját lényének – belső világának – szépítés nélküli felszínre hozását.

Megtalálta ott kinn az ehhez való társakat is. Azok egész körét az ez időtájt Párizsban tartózkodó magyar művészek között: Ortutay, Radnóti Miklós, Pogány Ö. Gábor, Poór Bertalan, s még jó néhányan mások.

Végül nemcsak műfajt, művészi módszert és közönséget talált, amelyben feloldódhatott, hanem mindezeket az átfogó gondolatokat is, melyekkel számára értelmeződött a világ és értelmeződött ő is, önmaga és a világ számára. A kommunizmus marxi eszméit: kiutat a kilátástalanságból, amit Magyarországon, itthon hagyott; felszabadulást a vidékiesség hazugságaiból, kisszerűségéből, az úri világ általtásából.

Fa- és linómetszeteket csinált elsősorban. Kis méretű – sokszor éppenséggel parányi –, de teljes igényű figurális kompozíciókat. Többször is kifaragva, újrakezdve, átfogalmazva érlelte őket a tiszta befejezettségig. Párizsból hazatérve, 1940-ben ezekből a metszetekből kis bibliofil kötetet állított össze és nyomtatta ki „De pforundis" címmel. Megfoghatatlan cselekményű embercsoportok sorozata. Üldögélnek, ácsorognak összebújva, gyenge lámpák szűk fényköreiben. Vitatkoznak, várakoznak, töprengenek. Ahány arc, annyiféle önarckép, tán nincs is más személy közöttük, csupa önmaga. Csak önmagában feloldva tudja ábrázolni a másik embert, de még a tárgyakat is. Azonosulása azonban rideg, érzelgősség nélküli tisztázás, tetszelgés nélküli feltárulkozás. Ezeknek a képeknek hallatlan technikai tökélyét annak is éreznie kell, aki mit sem ért a grafikai mesterségekhez. A hajszálfinom metszéseket, tiszta vonalakat, a nyomtatott felület zavartalan egyenletességét.

Koffán kiváló mesterember volt. Szerszámait jórészt maga készítette fából, fémből, mindenféléből; gépeit karbantartotta, tökéletesítgette, és ezekben a feladatokban ugyanannyira elmélyedt, mint az alkotómunkában. Képtelen volt abbahagyni, míg az eredmény ki nem elégítette. Megelégedni pedig . . . csak hibátlan teljesítménnyel tudott. Effajta megszállottságával környezetét sokszor gyötörte, képes volt apró részletekben elsüllyedni, kicsinyessé vált – vagy annak tűnt legalábbis.

Igen sokoldalú volt, de minden erőlködés nélkül, mert amit csinált, az betöltötte, lefoglalta teljességgel. Szépen, kimúvelten hegedült, kitűnően sakkozott, gyűjtött mindenféle hasznos és haszontalan kacatot . . . és madarászott, gyermekkorától kezdve. Mi fogta meg a madárban? Hangja-e, röpte, figurája? Elbűvölten tudta figyelni őket kimeríthetetlenül. És mindezekről beszélni is tudott, tiszta fogalmakkal, lelkesülten, odaadással. Ezért volt kitűnő tanár: nemcsak csinálni tudta, hanem intellektualizálni is, elmagyarázni azt, amit csinált.

Hazatérte után nem sokkal Erzsébet téri műtermében szabadiskolát nyitott. Voltak is növendékei. Sőt, már érett kollégái is szívesen jártak hozzá esti krokirajzolásra – mivel növendékeinek tudott aktmodellt tartani. Így műterme afféle találkozóhelye is lett a kortárs művészeknek, főképp baloldali eszmetársainak a háborús években.

Aztán jött a háború vége, számára a felszabadulás, a kommunista beteljesedés felvillanó eszménye, és utóbb a szörnyű kiábrándulás, amit aztán soha nem tudott kiheverni többé. A lelkesült időben mozgalmi szolgálata elsősorban a művésznevelés lett. A NÉKOSZ keretében néhány másik kommunista művész-tanárral tanulatlan fiatal tehetségeket összegyújtve-toborozva alakították meg a *Derkovits Kollégium*ot. Hatalmas reménységekkel, álmokkal fűtött, gyönyörű közösségben éltek-dolgoztak együtt vagy két évig. Akkor aztán – gondolom 1949-ben – a kommunista hatalomátvétel kapcsán a Derkovits-kollégisták is „elfoglalták" a Képzőművészeti Főiskolát. Kiüldözték a polgári irányzatok hitvallóit, kötelezővé és kizárólagossá tették a „szocialista-realizmust" és az annak alapját képviselő, általános Sztálin-kultuszt. Koffánt ez az ádáz hullám seperte be a Főiskolára, tanárnak. A kollégisták bíztak benne, szerették – ő pedig egyre inkább roskadt össze ennek felelősége alatt, mert mindinkább megvilágosodott előtte, hogy a megszerzett hatalommal mit tesz a kommunista párt és államapparátus.

Kommunista hite és elragadtatása engesztelhetetlen gyűlöletbe fordult át. A megcsalt szerelmes irracionális szenvedélyével gyűlölte őket s kívánta volna korábbi rajongását és részvételét semmissé tenni, felmenteni magát lelkiismeretének vádjai alól. Sokszor vakmerően, kihívóan éreztette ezt a hatalom viselőivel, akik pedig tulajdonképp becsülték őt s inkább kitértek célzásai, rohamai elől. Egy darabig képes volt mindezt művekben is megélni s megmutatni. Ezekhez az indulatkitörésekhez már túl nehézkes lett volna a metszés technikája, és ezért hajlékonyabb műfajt alakított magának, a monotípiát (fémlemezen készített nyomdafestékrajz, egy példányban lenyomva). A magának adott technikai könnyítéssel azonban sosem élt visszavaltozatlan gonddal betartotta művességének szabott határait. Asztali csendéletek, tárgyaiban kapaszkodót kereső kétségbeesett, vívódó önarcképek, folytogatva felderengő szobabelsők háttere előtt. Mindenre elszánt vergődés . . . aztán egyszer csak bekövetkezett a rövidzárlat: tovább nem tudta elviselni az alkotás, a számadás feszültségét. Ha akarta, akkor sem. Tán húsz év is eltelt, mely idő alatt nem tudott semmi épkézláb képet összehozni – pedig néhányszor megpróbálta közben. Csinálni nem tudta, tanítani viszont igen.

A Főiskola újsütetű, kockás-katonás rendjében a sokszorosító grafika nem volt önálló szak, csak hetente egy-két délutáni órában, kiegészítő tárgyként lehetett tanulni Koffánnál. Idővel menhely lett belőle. Kivételesen engedélyezték főszakként egy-két növendéknek, akiknek a festés nem ment, rajzban viszont megmutatkozott tehetségük. Én tán harmadikként kerültem oda, röviddel utánam jött Gross meg Würtz, aztán Gácsi, majd többen mások; szabályos osztállyá szaporodtunk.

Nagyszerű dolgunk volt Koffánnál. Dolgozhattunk kedvünkre, védve minden ostoba fegyelmi rendszabálytól és politikai hazudozástól – ami más osztályokon siralommá tette a munkát s az életet. Koffán pedig korrektúráival remekül segített a munkában. Eligazított, bátorított, sokszor ízekre szétszedett, de amint látott valami eredményt, azt felfedezte és lelkesen értékelte, sőt ünnepelte sokszor.

Nagynéha még bele is javított – ha már kifogyott a szóból – munkáinkba, s tőle még ezt is el lehetett viselni.

Mindezenközben tudtam (tudtuk?), hogy ő maga képtelen dolgozni, ellenben madarászik. Akkorra ez lett főfoglalkozása, s ezt is olyan tökélyre vitte, mint mindent, amihez hozzányúlt. Már tudományos igénnyel művelte. Egy nagyon nehezen megfigyelhető fajt választott ki magának: az erdei pacsirtát. Ennek élete minden mozzanatát felderítette: fészkét, tojását, énekének különböző élethelyzetekhez tartozó dallamait. Rejtett állásból fényképezte minden mozdulatát. Ebben is remekelt. Rövidesen díjakat nyert madárfotóival nagy, nyugat-európai kiállításokon; cikkei a legrangosabb ornitológiai szaklapokban jelentek meg odakinn, és felkérték a pacsirta monográfiájának teljes kötetben való megírására.

Aztán megérkezett osztályunkra Kondor. Azt hiszem, 1953-ban lehetett ez, abban az évben, amikor mi Grossal és Würtz-cel már diplomáztunk. Koffán – ha talán nem is épp első pillanatban, de – igen hamar felismerte, mi került a kezébe. Egyre jobban belebolondult Kondorba – ami teljesen érthető, mert Kondor mindent képes volt megcsinálni, ami feladatot ő kitalált számára. Igaz, példaképe nem Koffán volt (hogy is lehetett volna úgy alkotásképtelenül?), hanem Barcsay, ám Koffán volt az, aki őt a mindennapi munka ezer tanulságán végigkalauzolta, és ehhez a kereteket biztosította, aki a siker légkörét s az abból sarjadó önbizalmat megteremtette számára. Egy-egy remekbe sikerült tanulmányrajzával képes volt végigjárni az egész főiskolát, mindenkinek megmutatta és lelkendezve ecsetelte erényeit. Teljesen beleélte magát, és Kondor sikereiben saját ambíciói kielégültek; az elképzelhető legteljesebben azonosult vele.

Ezzel nagymértékben összefüggött a politikai változások hulláma. Koffán elszántan reménykedett s a remény megelevenítette. A Főiskolán a diákok körében kialakuló reformmozgalmat ő támogatta a leghatározottabban a tanárok közül, és így a diákok is benne bíztak, belé kapaszkodtak a legjobban.

Kondor pedig keményen dolgozott: diplomamunkáját, a Dózsa-sorozatot készítette az 1955/56-os tanévben, és mutatta be hatalmas sikerrel annak végén. Aztán jött október. Kondor szerencsére nem volt itthon, katonai szolgálatát töltötte valahol Isten háta megett, Nagyatádon, s így Koffán őt nem tudta magával rántani forradalmi kalandjába és kétségbeesésébe. Mennybe emelkedett a forradalom győzelmével, s azután pokolba zuhant annak eltiportatásával.

A Főiskolát az oroszok november 4. után megrohanták, fegyveres ellenállásba ütköztek, és a menekülő diákok közül négyet megöltek. Koffán ismét felelősnek érezte magát – de most sokkal konkrétabban és személyesebben, mint a sztálini időkben.

A művészet hosszú időre kitörlődött az életéből; még létezni is alig-alig tudott. Főiskolai állását elvesztette, megélhetése bizonytalanná lett, de egy épkézláb vonást a papírra letenni nem tudott, hogy valami jövedelemhez jusson. A madarai meg Kondor voltak azok, amikben lelkileg valahogy meg tudott kapaszkodni a szakadék szélén . . .

Egy-két év eltelt addig, míg egy kiadótól megbízást kapott, hogy kiváló íróinkról készítsen portréfotókat. Nagy segítség és telitalálat volt a megbízó részéről. Madarai révén Koffán tökéletesen képzett fotográfusmester volt, a művész dolga pedig a fényképezésben szinte csak egy pillanat, önmagával semmit sem kell foglalkoznia.

Egy szó mint száz: portréi nagyszerűek lettek, teli lelepező, mélyreható észrevételekkel. Kinél az ártatlanságot és szerény nagyszerűséget tárja elénk gyöngéden, kinél meg ezeknek épp ellenkezőjét csipkelődve, még akár kegyetlenül is. Koffán mint fotós visszatért az életbe, a társadalomba. A művészszövetségből mint fotografust a forradalom után kizárták – most mint fotóst boldogan visszavették, és innen-onnan gondoskodtak róla.

Mindeközben Kondor iránti elragadtatása nem szűnt, még csak nem is lanyhult talán. Sűrűn járt fel hozzá Bécsi utcai műtermébe, s ahogy én értem: saját művészpályájának kívüle zajló folytatását leste benne, kísérte aggályos figyelemmel. Kondor zseniális teljesítménye elbűvölte, elégtétellel töltötte el. Részt kívánt magának benne – még akkor is, mikor Kondornak már terhére volt az osztozkodás, és egymagában szeretett volna boldogulni. Ezekben a forradalom utáni években kerültek egymás közelébe Németh Lajossal, aki – miután felismerte Kondor tehetségét – szinte kisajátította magának, mint művészettörténeti témát. Milyen jellemzően különös: ő is átesett a kommunista lelkesedésen és kiábránduláson – bár hevenyebb változatban, mint Koffán –, elég megrázóan ahhoz, hogy Kondor számára is hasonló elégtételt jelentett, mint Koffánnak. Ennélfogva szintén örökké ott volt, hacsak tehette, Kondor műtermében. Ők ketten kitartó fegyvertársak voltak abban a harcban, amelyet Kondor hivatalos elismertetéséért kellett vívni, ugyanakkor Kondor barátságáért kissé versengtek is egymással. Ám ebben a körben mindenképp meg kellett tanulniuk elfogadni és megbecsülni egymást.

Aztán meghalt Kondor. Nem hirtelen, de mégis megdöbbentően. Féktelen élettempójával felemésztette minden energiáját, minden tartalékát. Nagy űrt hagyott maga után nemcsak azzal, hogy műve megszakadt, hanem azzal is, hogy széthullott az a baráti kör, mely őt körülvette, és melyet – mint most kiderült – ez tartott csupán össze.

Ebben az időben én Koffánnal keveset találkoztam – nemcsak vele, mindhármukkal. Sosem voltam tagja annak a körnek. Mégis úgy hiszem, nem tévedek abban, amit mondani fogok.

Az mindenképp tény, hogy Koffán ezután egyszercsak visszatért a képzőművészethez. Amiket csinált: remekművek ismét, igaz, egészen különleges, véletlenszerű műfajokban, amelyeket ő rögtönzött magának.

Az egyik: somfabotok bunkós markolatára elképesztő finoman faragott emberfejek – portrék. Részben élő személyeké – több önmagáról –, részben képzeletbeliek.

A másik: tollal rajzolt kézkompozíciók, amelyeket elég nehéz szóban elbeszélni. Kézfejek; egy-egy lapon rengeteg – negyven-ötven? Nem is tudom. Mozgásukkal, ritmusukkal egymáshoz kapcsolódva, lavinákba, tömbökbe, fokozatokba rendeződve.

Míg a botfejek Rembrandtot, a kezek leginkább talán Dürert juttatják eszünkbe. De Van Gogh, Meunier és még sok mindenki felvillan emlékezetünkben ezeket az önkényes, kissé abszurd remekműveket látva. Megmunkálásuk teljesen természetelvű és figuratív, de műfaji meghatározásuk elutasítja a képzőművészeti hagyományokkal való teljes egybetartozást. Nem sorolja magát annak körébe.

Úgy gondolom, Kondor halála szabadította fel Koffánt a műalkotás terén viselt némasági kényszere alól. Hosszú volna persze végigfejteni ennek szálát. Nem Kondor némította el, hanem a kétszeres bűntudat, a történelmi önvád, mely alól képtelen volt felmenteni magát. Sőt, inkább éppen Kondorban találhatta a megtisztulást magának, az

övéhez való apai hozzájárulásában. De amíg Kondor élt, azt addig ő csinálta – Koffán számára is –, az ő lelki törvényei értelmében.
Mikor Kondor meghalt, Koffánnak nem volt többé érvényes szószólója ez ügyben, s csak magától várhatott már további önkifejezést. Ugyanakkor többé nem csinált már igazi képet. Nem gondolta, hogy folytatni tudná azt, amit Kondot (s Kondorban ő maga is) csinált.
Koffán életműve impozáns torzó. Csonkának készült, mégis befejezett a maga módján. Kommunista reményének összeomlásából többé nem tudott újjáépülni egésszé, de Kondor közvetítésének elvesztése után is megtalálta és elmondta szerényen a saját zárszavait.

Tóth Melinda
CSOLT MONOSTORA

A Holt-Sebes-Körös csalitos, ligetes vidékére, a mágori dombra vezető régészeti kirándulás a szarvasi vándorgyűlés kétségtelen fő eseménye volt, és nemcsak azok számára, akik az ott feltárt őskori tell muzeológiai bemutatása iránt érdeklődtek. Azóta, hogy 1968 és 1978 között Juhász Irén ásatásai felszínre hozták Csolt monostorának maradványait, még világosabbá vált, milyen jelentős Kelet-Magyarország, közelebbről Várad vidéke az Árpád-kori építészet és díszítőművészet túlságosan is dunántúli központúnak felfogott történetében.
A monostor kisebb magaslatról uralta a hajdani folyókanyarulat árterét. Környéke ma szépen rendezett természetvédelmi terület. Maga a monostorkomplexum, mint kiásott romjaink oly gyakran, tárgya és némiképp áldozata is a műemlékvédelemnek. A mutatósra tervezett romkertben szinte alig látni autentikus részletet; új burkolatok, ráfalazások dominálnak, érzékeltetve a templom- és kolostorépítés korszakait és néhány kisebb, de lényeges részlet tekintetében az ásatás tényleges leleteinek szabad variánsát hozva létre (B 8; B 9; B12). Egy XIX. század eleji borpince magas boltozata épp a szentély helyén emelkedik bele a látványba a templomrom végső pusztulásának sajnálatos jeleként, a feltárási nehézségek jelképeként. A pince alkalmas helynek bizonyult egy kis múzeum számára. A hajdani monostor itt mutatkozik be legérdekesebb, legvonzóbb oldaláról kőfaragványainak egy szép válogatásával, mely a felhasznált kőanyag, a funkciók és az ornamentika nagy változatosságára vet fényt (B12; 14–16. kép). Csak további, alapos kutatómunka adhat választ arra a kérdésre, hogy a Csoltról ismert kétszázötven faragvány miként illeszkedett bele az építéstörténetbe. Ez utóbbi egyébként megfelelő dokumentáció hiányában elég kevéssé ismert. A műemléki romrekonstrukciónak a múzeumban rajzi rekonstrukció felel meg, és hasonló jellegű, kisméretű rajzok szerepelnek felmérési rajzok helyett a monostorról készült publikációkban is. Az ásatás és a műemléki helyreállítás koronája, a munkát hitelesítő, s azt a történettudományba integráló részletes, összefoglaló közzététel még várat magára.
A periodizált csolti alaprajz három, időben egymást követő templomépületet jelez, és ezektől délre egy kisméretű, kör alaprajzú építményt, mely az ásató feltevése szerint a XI. század egy korábbi szakaszában, talán az első szakrális épületként keletkezett. Amennyiben a feltárási rétegviszonyok alátámasztják a relatív korai eredetet, az objektum legvalószínűbben sírkápolna lehetett, még elhelyezésében is hasonló ahhoz a centrális építményhez, melynek romjai az Esztergom-szigeti bencés apácakolostor kerengőjében kerültek napvilágra. Ilyen funkció mellett szólhat a körkápolnával hihetőleg egykorú narthex, mely alaprajzi arányaiból ítélve sírok befogadására is szolgálhatott.
A körkápolna homlokzatát a helyszínen talált faragványleletek tanúsága szerint féloszlopok tagolták (B 12; 15. kép, balra). A törzstöredékekhez illeszkedő oszlopfő félkörnél kisebb pajzzsal kialakított, lapos kockafejezet magas koronázó résszel, típusa és részletei tekintetében jellegzetes korai román alkotás. A lapos kockafő hazai példái az 1100 körüli és utáni időszakból valók (Titel, Pécs, Gyulafehérvár), a féloszlopokkal díszített csolti körtemplom tehát aligha származhat ennél korábbi időből. A típus további képviselője két érdekes, kisméretű fejezet, a pajzsaira vésett kutyafigurák, levelek, rozetták dekoratívan rajzolódtak ki az egykor színes masszával kitöltött háttér előtt (B 8; B 9; B 12; B 7: 41–42. sz.). A vésett és színezett kőornamentika, akárcsak a fejezetforma a Földközi-tenger keletebbi részének bizantinizáló művészetéből veszi eredetét. Térségünkben a kezdeményezés talán a velencei kapcsolatokkal is rendelkező Váradé lehetett. Ennek közelében, a bihari hegységben fejtették a Csolton használt kövek jelentős részét, így bizonyára azt a márványos hatású, rózsaszínes árnyalatú mészkövet is, melyből a két díszített fejezet készült. Nagyobb számú töredék bizonyítja, hogy a finom szemcsés, kemény bihari kőfajták alkalmasak voltak kis átmérőjű oszloptörzsek igen szabályos kifaragásához. Ez a szakértelem e korban bizánci jellegű műhelygyakorlathoz kötődött; jellemző, hogy az így előállított kisoszlopos szerkezetek a Dunántúl némileg eltérő hatások alatt formálódó román kori művészetében meglehetősen ritkák voltak. Csolton a jelek szerint kis oszlopokat alkalmaztak a kolostornak a körkápolna körül kiépített kerengőjében is, ám az ilyen rendszerbe illeszkedő egyszerűbb kivitelű, a tulajdonképpeni kockaformára jobban emlékeztető fejezet, ill. vállkő valamivel később, a XII. század közepe táján készülhetett (B 3: 11. kép; B 12: a 16. képen az oszlopfő fölött, és u.az a 15. kép hátterében). A két kis lapos kockafő is itt, a kerengő nyugati szárnyából került elő, e térségben azonban csak a körkápolna volt velük egykorú. A fejezeteket három oldalukon dolgozták ki, eszerint az oszlopok fal vagy pillér előtt álltak; talán a körkápolna belsejét díszítették, esetleg az oszlopfők lelőhelyéhez közel eső narthex ablakosztói lehettek.
Az mlítetteknél korábbi faragvány nem ismeretes Csoltról, velük nagyjából egykorú azonban igen. Akanthuszos fejezet kihajló levelének letört részlete ez (B 12: 7. kép; B 8; B 7: 40. sz.); rokona Dombóról és a székesfehérvári királyi bazilikából ismert, mindkettő vélhetőleg adriai kapcsolatokkal rendelkező, bizantinizáló alkotás. Az akanthuszos töredék feltűnően nagy méretű fejezethez tartozott, s így nem lehetett az egyhajós első templom része, hanem a másodiké, mely szélességéből ítélve háromhajós volt. Az új templom szentélyrésze, melyet a múlt századi pincétől keletre szinte teljes egészében fel lehetett tárni, szokatlan alaprajzi formációt mutat. E szentélyfej domináns eleme egy nagy, négyzet alaprajzú helyiség, mely dél felől csatlakozott az apszissal záruló tulajdonképpeni szentélyhez, ennek kivételes terjedelmét (szentélynégyzet) is meghatározva. A déli helyiség kétségkívül sekrestye volt, hangsúlyos építészeti megjelenése azonban avval függött össze, hogy a benne feltárt téglasír tanúsága szerint, bizonyára kezdettől fogva temetőkápolnának is szánták (B 4: 17.

Koffán Kaing

TOLNAMEGYEI NÉPÚJSÁG
1996 II. 10

Koffán Károly – a művész tisztuló portréja

Idősb Koffán Károly: festő-, grafikus-, fotó- és fafaragóművész. Tanítvány és mester, reneszánsz polihisztor-személyiség és mellőzött tanár, kiállító.

Életművét bemutatni talán egy kronologikus, tematikus és műfaji csoportosítású, szertelenül vegyes tárlat lehetne hivatott, amely a XX. század izmusainak „szakbarbarizmusával" szemben a művészet egész, és ugyanakkor mesterségbeli volta mellett tanúskodna. A simontornyai Vármúzeum most az életmű egy szeletét mutatja be grafikáin: tusrajzokon, és nagy technikai fölényt igénylő monotípiákon keresztül. Kamarakiállítás lévén nem keresztmetszetet láthatunk a Koffán grafikákból, mégis reprezentatívnak tűnik a tárlat annyiban, hogy nagyon jól jelzi a művész távolságtartását a tárgyias szemlélettől. A műveken az expresszionizmus expresszivitássá vált. Koffán mindenestől kifejező, és nem hidegen elgondolkodtató művész. A kiállított grafikák két nagy csoportja nem csak technikailag különül el: a „Kezek"-sorozat öregkori termés, a monotípiák nagy része a negyvenes-ötvenes években készült. (1947-ben a mai Fényes Adolf teremben állított ki monotípiákat.) Utóbbiak talán szigorúbban kötődnek az expresszionista hagyományhoz, a fekete lényeget sugárzó csendélet, a Munch *Sikoly*át idéző portré, a sötétségből kibontakozó torzó kompozíciója. A „Kezek" egyszerűbb, és talányosabb sorozat. A reneszánsz anatómiai vázlatait idézi, nem tudni, tudatos komponálás eredménye, vagy az alkotás folyamatában is burjánzó, önmagát továbbalkotó együttes. (A művész fiatalon faragott is kezeket.) Az önmagukban is egyéniséggel, „arccal" bíró kezek szerves élőláncban építenek fel egy nagyobb egészet.

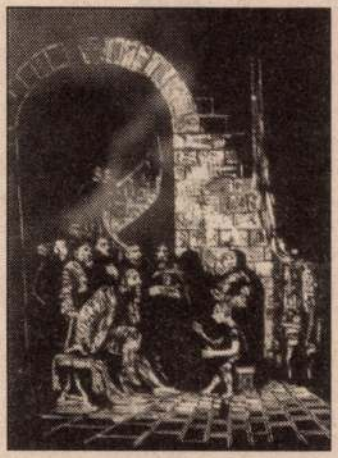

A kiállítás a nemrég Szekszárdon rendezett nagyobb szabású Koffán tárlat után – a mindig is létezett szakmai elismerésen kívül – talán erősíti az életműnek a köztudatban való jelenlétét, hozzájárul egy művészportré tisztulásához. Tudniillik: „nekünk van egy Koffánunk". *(tf)*

KOFFÁN KÁROLY

Életközösség Bonyhádon

HOROSZKÓP

KOS (III. 21.-IV. 20.)

Szerelem: Mostanában túlságosan leköti a hivatás, a karrier, és nem veszi észre, hogy partnere mennyire a segítségére szorul. Semmi nem lehet olyan sürgős, hogy ne várhatna, ha a szeretteiről van szó. *Hivatás:* Munkahelyén sok az intrika, az ellenségei már nemcsak a háttérben gáncsoskodnak, hanem nyíltan, szemtől szembe is. Legyen megértőbb velük szemben!

OROSZLÁN (VII. 23. - VIII. 23.)

Szerelem: A partneréért olyan áldozatra is képes ezen a héten, amilyet korábban mereven elutasított volna. Lehet, hogy amit tesz, meghaladja az erejét, anyagi lehetőségeit, mégis belevág. *Hivatás:* Az üzleti életben gyakran van szüksége alakoskodásra, ami öntől távol áll. Márpedig ha azt akarja, hogy karriert fusson be, gyakran kell elhallgatnia véleményét.

NYILAS (XI. 23. - XII. 21.)

Szerelem: Kicsit csapodár, de csak akkor érzi magát boldognak, ha legalább ketten harcolnak a kegyeiért. A héten azonban ebből némi zűr támadhat. *Hivatás:* Itt az ideje, hogy nekilásson régi tervei valóra váltásához! Anyagi helyzetét ezekben a hetekben, hónapokban tudná megalapozni. A halogatás, a gondolkodás, csak árthat eddigi szépen ívelő karrierjének.

BIKA (IV. 21.-V. 20.)

Szerelem: Amíg az érdekét az érzelmek elé helyezi, ne csodálkozzon, ha szűkebb környezete is önzőnek tartja. A szerelmet nem lehet

SZŰZ (VIII. 24. - IX. 23.)

Szerelem: Mostanában túl sok dologgal terhelte a partnerét. Elsősorban olyasmit követelt tőle, amiről előre tudta, hogy nehezen teljesíthető. Mintha ezzel akarta

BAK XII. 22 - I. 20)

Szerelem: A héten az önbizalmával váratlan esemény ingatja meg. Nem lenne szabad azonban ennyire tragikusan felfogni a dolgot. Az igazi szerelmet az apróbb civó-

A házasság

Mi veszélyezteti és mi erősíti nem éltetheti pusztán a hófehé léke. Mindenekelőtt a nők csa mint a felét nők kezdeményezil A pszichológusok tíz-tíz pontb tük mi veszélyezteti és mi erős pontot múlt heti magazinunkb azt a tíz pontot, amely erősíthe

1. Rendszeresen „értékelni" k arról, mi volt jó, mi alakult rossz sültek, milyen hiányérzetünk va leget kell készíteniük, úgy a partn tán lássák a „nyereséget" és a „v

2. Józan ésszel alakítani a küls már, hogy otthon, a családban i külső kapcsolatot igénylő félne külső kapcsolata, szeretője. Ez gy is, de csak egy feltétellel: ha a ha miféle fájdalmat.

3. Hetente legalább két estét számára. Nem azért, mert meg k Csak akkor él tovább az erotika, getni egymással.

4. Nem szabad kitérni a vélem ciológusok szerint tartósabbak az a partnerek őszintén megvitatnak szankodnak, nem őrlődnek magu ség életét kell „egy kalap alá hoz

5. Nem szabad félni attól, hog gol felmérés szerint az üzleti part kal kevésbé „törékenyek".

6. Nem szabad csak a hibákra

Köszönet a galéria támogatójának :

SCHERMANN BT

„SCHERMANN" Villanyszerelő Ipari és Kereskedelmi BT.
1089 Bp., Vajda P. u. 13. Tel./fax: 210-2866

A kiállítás március 29-ig tekinthető meg
keddtől szombatig 10 és 18 óra között.
Szünnap : vasárnap és hétfő

ILLÁRIUM MŰVÉSZETI GALÉRIA
H-1081 Budapest, Köztársaság tér 15.
Telefon : 210-4883

Az
ILLÁRIUM MŰVÉSZETI GALÉRIA
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

KOHÁN ANGÉLA

és

CSERNA TAMÁS

festőművészek

kiállításának megnyitójára
1997. március 6-án 18 órára.

A kiállítást megnyitja
Sinóros Szabó Katalin
művészettörténész

Illárium

MŰVÉSZETI GALÉRIA

1081 BUDAPEST
KÖZTÁRSASÁG TÉR 15.
TELEFON: 210-4883

Illárium

MŰVÉSZETI GALÉRIA

MEGHÍVÓ

Az
ILLÁRIUM MŰVÉSZETI GALÉRIA
tisztelettel meghívja Önt és kedves családját

KOHÁN ANGÉLA

és

CSERNA TAMÁS

festőművészek

kiállításának megnyitójára
1997. március 6-án 18 órára.

A kiállítást megnyitja
Sinóros Szabó Katalin
művészettörténész

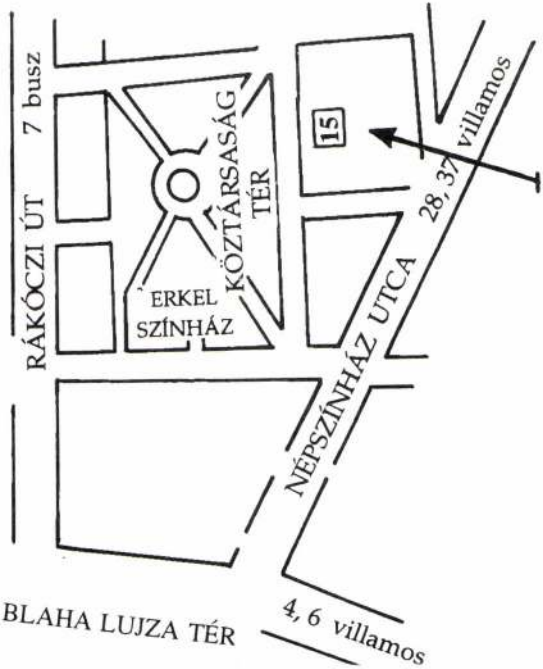

Illárium

MŰVÉSZETI GALÉRIA

1081 BUDAPEST
KÖZTÁRSASÁG TÉR 15.
TELEFON: 210-4883

Kortársa korunknak

BESZÉLGETÉS ERDÉLYI LÁSZLÓVAL AZ ARTEL GALÉRIÁBAN

– Úgy gondolom, hogy ízlés terén még nem vagyunk kortársai korunknak.

– Sajnos, mind a mai napig csak egy igen szűk réteg vásárol kortárs műveket, bár úgy érzem, hogy az építkezések beindulásával megnőtt az érdeklődés irántuk.

– Nagy bátorság kellett ahhoz, hogy évekkel ezelőtt kortárs galériát nyisson.

– Ezt is az élet hozta. Hosszú évekig grafikusként dolgoztam a Statisztikai Hivatalban. Nem tudtam megélni belőle. 1972-ben találkoztam Koller Györggyel és elmentem hozzá képügynöknek. A mappámban cipeltem olyan tiltott, vagy megtűrt művészek alkotásait, akiket a Képcsarnok Vállalat nem foglalkoztatott és állami megrendelést sem kaptak. Ezek közé tartozott Borsos Miklós, Würtz Ádám, Kass János, Melocco Miklós és sokan mások. Idővel meguntam az ügynökösködést, és úgy gondoltam, hogy időszerű önálló galériát nyitni. Ez lett az ARTEL itt a Pannónia utcában.

– Kit tart sikeres művésznek a galériás?

– Sok jó művész van Magyarországon. Az, hogy kinek, hogy "szalad a szekér" attól függ, hogy kinek hányszor, és hol volt kiállítása, szerepelt- e különféle médiumokban és ezáltal ismerik-e? Nem elhanyagolható szempont az sem, hogy a közízléssel megegyező alkotásokat készítte, vagy sem. Vannak művészek, akik szigorúan csak a művészetnek élnek, ami sajnos a publikumot egyáltalában nem érdekli.

– Ön körülbelül 100 művésszel dolgozik. Hogy alakít ki üzleti kapcsolatot velük?

– A kapcsolatunk úgy kezdődik, hogy felkeresnek. Átveszem a műtárgyat, sajnos bizományba, mivel nem rendelkezem olyan anyagi tőkével, hogy megengedjem magamnak, hogy készpénzért vásároljak. Nálunk tudják, hogy a tisztességes galériás átveszi a műtárgyat kevés haszon reményében, és megpróbálja eladni azt. Ez jelentős mértékben befolyásolja az árak alakulását. Ezután minden a vásárlókon múlik.

– Mi szerint választja ki a művészeket?

– A tehetségük alapján. Elsődleges szempont, hogy tud-e rajzolni, van-e alapképzettsége. Szerintem ehhez a Főiskola nélkülözhetetlen. Jó példa erre Müller Árpád, aki az egyik nagy felfedezettem, és akivel több, mint húsz éve dolgozom együtt. Még főiskolás volt, amikor megláttam a műveit, kiállításokat szerveztem neki, sőt egy ösztöndíjat adtam számára. A többiek is fontosak számomra, például, az erdélyi származású Fazekas Tibor, és Kovács Orsolya is. Az idős mesterekkel is személyes kapcsolatban állok. Sokszor ellátogat a galériába Gross Arnold vagy Kass János, akikkel baráti és üzleti kapcsolatban állok.

– Mi kell ahhoz, hogy valaki jó galériás legyen?

– Kitartás, jó szemlélet. Szemléleten a művészekhez való hozzáállást értem. Egy galériásnak olyan műveket kell tartania, amelyeket ő maga is szeret, és nem a mások ízlése után kell mennie. Elsődlegesnek mindig a tehetséget kell tekinteni. Szerintem van még valami: a nyitottság, nemcsak szellemiségben, hanem megjelenésben is. Ha esténként elsétál az Artel galéria előtt, amely a Pannónia utca 11.-ben van, azt tapasztalja, hogy az üzlet barátságos, tisztán átlátható, szinte egy akvárium hatását kelti, ahová talán jó dolog holnap visszajönni.

Dessewffy Zsuzsa

Bemutatjuk Kohán Angéla festőművészt

A fiatal festőgeneráció egyik legígéretesebb tagja, Kohán Angéla nemrégiben eddigi munkásságát összefoglaló kiállítással jelentkezett a soroksári Galéria '13-ban.
A siker elsöprő volt. Az 1969-ben született művész a Képzőművészeti Főiskolán Gerzson Pál és Magyari Márton növendéke volt. 1994-ben diplomázott, majd művészképzőn vett részt.

Ahogy az ágról leszakad,
egy somszem félénk koppanása
dobban a csend tömör dalába,
fák közt óvatos kicsi hang.

1908

(Pór Judit fordítása)

Oszip Mandelstam a majd évszázaddal ezelőttről megidézett – a dolgok apró rezzenéseinek, őseredeti és földi lényegének megragadására törekvő – (akmeista) versek költője lélekben és látásban rokon Kohán Angéla festőművésszel. Vagy talán érzetekben? Hiszen ugyancsak az 1910-es évek fordulóján veti papírra Naplójában a fiatal Paul Klee:

„Az új művészet nem tárgyakat formál, hanem tárgyak érzetét és a tárgyak által felkeltett érzeteket.
A régi mesterek iskolájának vége. A művész nem az önmagában vett természetet adja vissza, hanem a természeti törvényt".

Majd később, klasszikussá érlelő gyakorisággal emlegetetten:

„A MŰVÉSZET: A TEREMTÉS HASONLATA"

Más szavakkal: nem a láthatót adja vissza, hanem láthatóvá tesz.

Nos, az itt minket körülvevő „közelképek" mikrokozmosza – az első érett évtized válogatott termése – a szonett-koszorúk szigorú formarendjét idéző képmezőkön belül és azokon túl nem más, mint újrateremtés, a látvány újjászületésének eredeti ablak- és kivágat sora.

Arany János-i táj- és József Attila-i tárgy-érzetek; környező világunk átélt és megélhető személyesítettsége – ez tart(hat) fogva minket a tájak és csendéletek látószögtől és horizonttól függetlenül oly „közeli" képeiben.

Kohán Angéla személyes formakincsű művész: csendéletei és tájképei olyan kétszer-két arasznyi valóság-kivágatok, amelyek sajátja a képsík egészét átszelő horpadt-domború kontúrokkal határolt fény/árnyék és föld/víz/levegő tartományok lüktető lélegzése, az erőteljes kontrasztok új formákat létrehozó játéka. A mértani test- és tájsíkok keresztül-kasul metszik egymást, a fénynyalábok világos geometriájú, de bolondos áthatásokat megvalósítva építenek egy, az észlelést és a megértést támogató új rendet.

A Kohán-kaleidoszkóp erőteljes négyszín világa alkalomról alkalomra épít a „napvilág" finom áttetszéseket és visszfényeket hordozó felbontatlan tojáshéjszínére; Cézanne évszázadának jelentése újabb értelmet nyer ebben a látványtárban.

Bizony, itt ma egy megejtő alkotó és tanár alkattal találkozva újabb igazolást nyer a „Pedagógiai vázlatkönyv" kánonja is, idézem:

„A vonal-elem ismertetőjele a mérték, a világos-sötét elemé a súly, a szín-elemé a minőség; a mérték, a súly, a minőség formai eszközei minden elvi különbözőségük ellenére is bizonyos kapcsolatokba kerülnek egymással. A szín minőség, súly és mérték. A vonal csupán mérték. Ott, ahol tisztán élnek a színekkel, ez a három metszi egymást.

Aki uralkodik az eszközökön, annak megadatik a dolgokat olyan erő-

vel felruháznia, hogy a tudat számára távolabb eső, új tartományokba is elérjenek."

Itt, ebben a magasabb valóságban nézzünk most körül: ott, „ahol a titok kezdődik és az intellektus nyomorúságosan kilobban; ahol etikai komolyság uralkodik, és egyszersmind koboldvihogás kíséri a doktorok és csuhások tudós okoskodásait …".

Ragadjuk hát meg a valóság kiválasztott szereplőit. A dombok és lapályok, a víztükör és az égbolt, a lombok és a csillámpala ragyogású, délibáb-áhítatú képsík-cserepek játékát. A szerves formák ösztönös keresését és a hangsúlyok és hiányok egyenes vagy ívelt térhálóját.

A csendéletek csendjét; a csendéletek életteli tárgyait, zubogó ritmusú, feszültséggel teli forma- és színvilágát. Kávéőrlő és tortaforma, befőttesüveg, boroskancsó, szikvizes üveg, lombik s megint egyszer, virágos üvegváza. Kerámiák. Kerámia házak a piciny, liliputi terepasztal szegmensekben, (lő)résablakokban, a konyhaasztalon. Kerámia, mint az emberiség nemesi levele – ahogy a Tornyai János Múzeum néhai igazgatója, Galyasi Miklós fogalmazott.

Hörpintsünk bele a képek Varró Dánieltől kölcsönözhető „bögre azúr"-jába – Dylan Thomas „Páfrányidomb"-ja óta ismerős életérzésbe:

„Azúr munkámnak élek, s nem fáj, hogy zeng az idő,
Fordul sokat s keveset ád…."

Kohán Angéla üvegei áttörik (!) a képsíkot; hangsúlyos olív-, kobalt- vagy bíbor-testük egyedi léttel és jelentéssel felruházott. Egymással összszetett, bonyolult viszonyba kerülő élőlényekké; egyenesen vágyakozó üvegekké válnak. Nem is tartály, hanem elválasztó, szilárd fluidum létük az ún. „tartalmazó" csodája; átláthatóságuk Jean Baudrillard szerint az absztrakció egyenes leképezése.

A kozmológus John Barrow a világegyetem művészi értelmezésében a színekre adott ösztönös reakcióinkkal önfeledten és tudatosan egyaránt játszó Macké-től és Kandinsky-tól idéz:

„A szín a lelket közvetlenül befolyásoló erő. A szín a billentyűzet, a szemek a kalapácsok, a lélek pedig a zongora számtalan húrja. A festőművész a zongorista, aki egyik billentyűt a másik után lenyomva megrezgeti a lélek húrjait."

Halljuk meg, figyeljünk föl e kompozíciók vonalainak ritmusára, a színek dallamára. A karibi világból Párizsba plántálódott Reynold Hahn, a kontrapunktikus új zenei nyelvet a dvoráki cseh zenei hagyományokkal ötvöző Bohuslav Martinu és a Dukas-Widor-tanítvány Darius Milhaud szimfonikus jazz-muzsikája vagy ún. „percoperái" sajátos képi hangszerelésben, szünesztézia-etűdökben zsonganak körül és ütnek szíven.

Szívtestű csónakhéjak mellkas vértjei és érzéki hegedűtestek visznek át a túlsó partra; könnyező pálmák klorofill-bordái boltozzák terünket.

Úgy kell végignézni ezt az újrateremtett világot, hogy szemünkben,

tenyerünkben, szívünkben magunkkal viszünk Kohán Angéla meglelt és felszított narancsizzású hajnalpírjából, alkonyi parazsából egy marékra valót. Melegíteni fog.

dr. Bendzsel Miklós

Selyemre álmodott képek

A teremben színpompás selyemképek mélytüzű fénye ragyogja be a teret, mint megannyi festett üvegablak egy modern, puritánul fehér kis kápolnát. A kicsiny képek lenyűgöző hatása éppen a belőlük áradó fényben, a tónusok erejében lakozik.

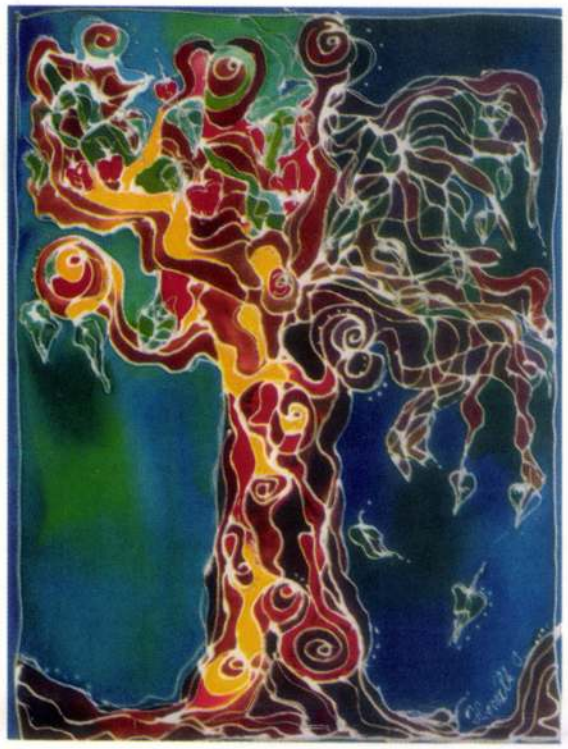

Szinte azt várnánk, hogy bíbor, arany és mélykék foltokat vetítenek a kövezetre. Az erőteljes fekete kontúrok helyett azonban itt aranyban-ezüstben csillogó vonalháló szövi át az ezer színben játszó selymeket. A káprázatos árnyalatok, a csillogás pedig a mesés kelet varázsát, a drágakövekkel dúsan kivarrt nehéz selyemkaftánok gazdagságát idézik.

A veretes rajzolatot és a telített tónusok, a fénylő arany és ezüst vonalak súlyát a képek sajátos játékossága oldja. A mesék álomvilága, a kalandozó képzelet pilleszárnyú varázsa jelenik meg Horváth Ildikó számos képén. Sosem volt alakok és álomlátta vidékek színes kavalkádja népesíti be a fényes selymeket. Könnyed vonalvezetés, egyszerű kompozíció és csupa mosoly valamennyi. Az önfeledt kacagás és dal mellett felbukkan a cirkusz csillogó, vidám, mégis mélységesen elgondolkodtató világa is. A bohócok tarka ruhában kerekeznek át a képeken, trombitát fújva, és citerát pengetve, nevető-síró szájukat hol felfelé, hol lefelé görbítve. Örök érvényű szimbolikájuk olyan mélyen érintette meg a fiatal művésznőt, hogy képmásukat és éneküket együttesen örökített meg a „Bohóc versben és selyemben" című sorozatán, ami egyúttal diplomamunkája is volt.

Aki azonban egyszer textilművészetre adta a fejét, nem szakadhat el a hagyományoktól, azon belül a figuratív, organikus ábrázolástól sem. A természet szépsége ihlette azokat a képeket, amelyeken vénséges vén fák őrzik odvaikban az évszázados titkokat. Lombjuk, ágaik és gyökereik szövevénye, törzsük érdes kérge úgy fonja át a színes alapot, mint folyondár a ház mohos falát.

Tarka virágkelyhek és kacskaringós indák szövik így át a kendőket, melyeket szintén megtalálunk Horváth Ildikó munkái között. A selyemképek és a funkcionális textilek egyaránt foglalkoztatják a művészt, aki a technikai lehetőségek teljes tárházával, sőt azok megújításával igyekszik átadni mindazt, amit teremtő képzelete selyemre álmodott. A különféle technikai megoldások mellett támaszkodik a hagyományokra is, hiszen képeire, kendőire ecsettel festi a szebbnél szebb motívumokat. Nem véletlen hát, hogy ifjú kora ellenére már több hazai és nemzetközi kiállítás, tanulmányút, sőt díj is áll a háta mögött. Emellett művészetpedagógiával is foglalkozik. Vizuális tanárként kisgyermekeknek és fiataloknak adja át mindazt, ami szívében-lelkében, művészetében fellelhető. Kiállítása most január 7-ig látható a Katartik Galériában (Erzsébet krt. 26.)

Sinóros Szabó Katalin

KOFFAN KÁROLY, festő

---

12 éven at a Főiskolan a sokszorositó grafika tanara volt.1965-ben "Társak és kortarsak" cimmel nagyszabasu fotóportré kiallitassal lepte meg a mübaratokat,melyen az egész magyar képzőmüvészet reprezentansait mutatta be be ragyogó fotóportréin. Nagydijat nyert vele. 31.old

DIENES ISTVÁN: Müvésztelep a nyiregyházi Sóstófürdőn, 1931-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

KOFFAN KAROLY, festö

1933-ban hivatalo an nem volt Sóstón, de gyakran lejött. Majd engedélyt kapott, hogy télen egyedül lakhasson a telepen. Kis segélyeket is kapott, sokat koplalt, járta a havas erdöt, Galagonya bokrok agaiból gozölve készitett botokat. 28.old

DY[illegible]NES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz

KOFFÁN KÁROLY, festő

A hatvanas évek sem multak el képzőművészeti alkotások nélkül, közben mozaik falképet is tervezett.-A leghübb ő volt Sóstóhoz, azóta is minden évben felkeresi erdjét Budán, a Zugligetben él és akkot. 31.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi sóstóerdőn 1931-34. 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz

KOFFÁN KÁROLY, [illegible]

KOFFAN KÁROLY, festő, grafikus

Sóstón dolgozott. Rudnay Koffan képességeit nagyra becsülte, bar felőle azt tartotta, hogy: "nem magyarul fest" s főleg grafikait a legnagyobb japan művészekéhez hasonlitotta. 29.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyiregyházi Sóstófürdőn 1931-34. I/ 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4.sz.

KOFFÁN KÁROLY, festő

1933 telét Sóstón töltötte.Ot készült rézkarzait,rajza
it a müértöknek felajánlotta és azo 15 pengöjével darab
jat meg is vették azokat.Azon a pénzen ment ki Párizsba
ba és ott is maradt 1939-ig. 28.old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. V 25.old

Szabolcs-Szatmári Szemle. 1970. V. 4.sz.

KOFFAN KÁROLY, festő

Rudnay tanitvany. Sóstón a nyari művésztelep vendége vol
hasonlóan a reneszansz, vagy a mai francia művészekhez,
mindenfélével foglalkozik, ami művészet. Szines, érdekes eg
niség. Hat évet töltött Parizsban, ott iskolat tartott rem
majd itthon parizsi mintara nyitott szabadiskolat.
30. old

[illegible] ISTVÁN: Művészet[illegible] a nyíregyházi Sóstófür-
dőn 19[illegible]-34. 25. old

[illegible]-Szatmári [illegible], 1970. V. 4. sz.

KOFFAN KÁROLY, festő

Parizsban babszinházával nyert arany érmet, it hon grafi
kai keltettek feltünést. volt oly éve, amikor csak hegedül
majd két éven at csak horgaszott, madaraszott, azutan , eg
csak fényképezett. Kapkodasnak vélték, de ő azután egy
csodalatos könyvet irt a pacsirtakról. vilagsiker volt.
30. old

DIENES ISTVÁN: Művésztelep a nyíregyházi Sóstófürdőn 1931-34. 25. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1970. V. 4. sz.

M.D.K.

Koffán Károly

"Bravuros szellemü metszeteit" emliti meg Csemiczky: "Fiatalok a Szalonban" c. kritikájában a Szinyei Merse Társaság "Tavaszi Szalon" cimmel rendezett kiállitásáról.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1941. juli.11-17.
IV. évf. 28. sz.

MDK

Koffán Károly, festö

a három darab harmadik dij egyikének nyertese.

Az Árpádházi-Boldog Margit kép-pályázat eredménye.
Esti Ujság, 1942.XI.1. 4.l.

MDK

Koffán Károly

N.Szal dija, 1941.

17.Tav.Szal. dijnyertesenek névsora.
N.Szal. 1942. jun.

Koffán Károly, festö.

Halászbástya. II. dijat nyert.

Budapestet ábrázoló művészi fa- és linoleummetszet cí
re kiírt pályámat eredményei. 1940 nov. 25.

MDK

Koffán Károly

~~Barta Károly-f. dij~~

br.Hatvany Ferenc dija 1940

17. Tav.Szal. dijnyerteseinek névsora.
N.Szal. 1942. jun.

MDK

Koffán Károly

3oo pengős IV. dijat nyert

Kiosztották a főváros grafikai és zenei pályadijait. Magyarország 1943. jun. 15.

MDK

Koffán Károly

Boldog Margit c. munkájáért 4oo pengős III. dijat kapott

Boldog Margit-pályázat. Szépmüvészet 1942. 268.l.

MDK

Koffán Károly

Székelyföldi ösztöndijas festők kiáélitása.
Pest 1943. dec. 22.

Kottán Károly, gróf. MDK

Szinyei Merse Pál halálának 25. fordulója alkalmából emlékülést tartott a Szinyei M.P. Társaság. Ezután kiosztották a díjakat.

K.K. kapta a Zichy Mihály grafikai -díjat.

Szombathy Imrének ítélték a Szinyei-Díjak jutalmát.

Pest. 1941. febr.3.

Koffán Károly

Tagja volt a Rudnay alapította művésztelepnek (1932, a Nyíregyháza mellett Sóstó).

„Dr. Vignány László magángyűjteménye". – Műgyűjtő, 1969. 1. sz., 16. l.

Koffán Károly

nevét azon művészek között említi Pogány Ö. Gábor oppo-
nensi véleménye, akik - bár gondolkodásuk akkori szint-
jén ne m nevezhetők szocialista művészeknek - egyes mű-
veik joggal bele tartoznak a szocialista művészet törté
netébe a két világháború között.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története. c.
doktori értekezésének vitája. - Művtört.Ért. 1971.1.sz.
47-59. l.

53. l.

Koffán Károly

Szabadiskoláját (1944 előtt) Ridovics László is látogatta.
A Képzőművészeti Főiskolán 1952-58 között.
Rozanits Tibornak is mestere volt.
1947-52-ig ugyanott Stettner Bélát is tanította
1948-53 között Vati József is tanítványa.

„9" Szombathely 69. | Savaria Mus.
Kiáll. kat. Bev.: Tasnádi Attila
Bp. 1969.

szövarok 20.-201.la

Koffán Károly.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeum 1933-ban.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története, kézirat

Koffán Károly.

A Tamás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:
A Képzomüvészeti egyesületek története,kézirat.

Koffán Károly

tanítványa a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Kondor Béla.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon / Tanó Györgyné, Kis Tamás / Budapest, 1969.

1-617 l 292 l

Kaffka Károly
festő

Rudnay felfogását követte.

Tolnay Katalin: Szabolcs-Szatmár megye . .
Művészet, 1969. október-15 kép.

Koffán Károly

Szalay Lajos mellett a generáció leghinálább grafikusa /Erő férfi 1945/. De Profundis c. linósorozata a háborús évek iszonyatát idézi. Egyéni technikájú monotypiái és litográfiái az új grafikus nemzedék magáratalálását segítették elő.

Nemek Lajos. Modern magyar [illegible] Corvin 1968 133. l.

MDK

Koffán Károly

3oo ~~for~~ pengős negyedik dij.

Kiválóan sikerült... Esti Magyarország, 1943, máj. 25.

Koffán Károly

növendéke a Képzőművészeti Főiskolán Würtz Ádám.

Barbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

571

Koffán Károly

Compositio, monografia

Nemz. Paraszt. párt DÖZS/
Kráj. Katalógus 1945 jún.

Koffán Károly

Sztrájkolók, linóleummetsz

Nemz Parasztpárt DÓZS
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Koffán Károly, grafikus

1945-ben rajzolt sorozata
ipari értéke a tárlaton.
(Nemzeti Galéria.)

Rózsa Gyula: Közhelyek Dürer emlékére 7.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 4.

Koffán Károly
Grafikus

„Önarckép" (repro)

A belső címlapon
Művészit, 1971. augusztus

Koffán Károly

grafikus

Koffán Károly mestere volt a „veneszaiisz grafikus nemzedéknek".

Solymár István: A magyar grafika tisztelgése Dürer előtt.
Művészet, 1971.augusztus - 10.oldal.

Koffán Károly

Bodrogi Tibor: Afrika művészete. /Ill.Kass János, foto offán Károly/. Bp,1967. - Ism.Kuczka Péter, Élet és Irodalom, 1968.13.sz.4.l

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. -Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

177.l.

Koffán Károly

Domanovszky György: Magyar népi kerámia. /Ill. Lakner Láazló, foto: Koffán Károly/, Bp,1968.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Irt.1971.2.sz.149-182.l.

163. l.

Koffán Károly

Provincial town, 1971.

Exhibition of Artists of Northern Transdanubia, Cracow, 1971.

MDK

Koffán Károly

Kompoeició, lin.metsz.

Őszi Tárlat. Műcs. 1940. okt. 23 l.

MDK

Koffán Károly

Halász, tussrajz

Öregasszony, tussrajz

"1942". Szépművészet. 1942. 65.l.

Koffán Károly

Olgyay Viktortól vette át a sokszorositott grafika nevelési feladatát.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 7 l.

Koffán Károly MDK

Tájkép, olf.

Mücsarnok 1944 Székesfőv.Képtár Jub. Kiáll.

MDK

Koffán Károly

Ősz, of.

Korondi utca, of.

Székelyföldi ösztöndijban részesitett festők kiáll.
Kolozsvár város Műcsarnoka, 1944. febr.

12 l.

MDK

Koffán Károly,festö

Önarckép. Veruzarajz.

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj.16-30. Kat. 2o.l.

MDK

Koffán Károly, festő

255. Mosdó. Olf.

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért." Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22.

Kat.12.1.

MDK

Koffán Károly

Csendélet 1930 monotip. Művész tul.
Visszaemlékezés 1930 tuss OSZM tul.
Olvasó 1947 tuss OSZM tul.
Csendélet 1950 monotip. Művész tul.

Képzőművészetünk tiz éve. Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 16.1.

MDK

Koffán Károly, festö

Földhordás. Olajf.

Műcsarnok. IV. Képzőműv. kiáll. "A Magyar Művészetért". 1943 máj. 16-30. Kat. 22.1.

Koffán Károly festőmüv.

Figyelők, monogravür

Asztalnál, "

Almásy-Tolcki kiáll. 1942. ápr. 3-4 l.

MDK

Koffán Károly festőn.

Szabadban, temp.

Guggoló akt, "

Három alak, "

Négy alak, "

Almásy-Feleki kiáll. 1942. ápr. 3-4. l.

MDK

Koffán Károly festőm.

Model és rajzoló, monogravür
Emberek asztallal, "
Kompozició 2 gyerekkel, temp.
" ülő figurával, "

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 3-4. l.

MDK

Koffán Károly festőm.

1-3. metszet a De profundis-ból

Figyelők, metszet

5-13. metszet a De profundis-ból

Kompozició, metszet temperával

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 3-4. l.

MDK

Koffán Károly festőm.

15-18. metszet a De profundis-ból

Kompozició, temp.

Önarckép

Fej, monotipia

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 3-4. l.

MDK

Koffán Károly festőm.

Emberek

Anyaság

Akt

Lépcső

Almásy-Teleki kiáll. 1942. ápr. 3-4. l.

MDK

Koffán Károly

De profundis

-r-: Csoportkiállitás. Pest 1942. ápr. 13.

Koffán Károly

1940-ből származik a De profundes.

Németh Cs.: Modern magyar művészet
Corvina 1968

175.l.

Koffán Károly

Falurészlet, olajf.

I.Művészeti Kiáll.Kat.1946.jul.7.-jul.28.-ig.

14.lap

MDK

Koffán Károly

portrékkal és piaci képekkel

szerepelt a kiállitáson.

Dömötör János: A Képzőművészeti Főiskola növendékeinek kiállitása Vásárhelyen.
Csongréd Megyei Hirlap. 1963. aug. 6.

MDK

Koffán Károly festőművész

Nagyszámú fametszetei a De profundis sorozatból, a gróf Almásy Teleki Éva műtermében rendezett kiállitáson.

T.D.: Három kollektiv kiallitas.

Esti Ujsag, 1942.apr.14. 4.l.

Koffán Károly, grafikus

Megnyitották Tokaji András szobrászművész kiállítását. (Munkatársunk.)

— : □ Tokaji András ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. febr. 17.

Koffán Károly

A Magyar Nemzeti Galériában Dózsa György emlékére nyílt kiállításon műve szerepelt.

Lánoz Sándor: Kiállításról kiállításra. Magyar Hírlap, 1972. aug. 29.

Koffán Károly
grafikus

A Főiskolán Mészáros Dezső
segítségére volt a felvételeknél

Akácz László: Kövek között kövekről.
Művészet, 1973.julius - 13.oldal

Koffán Károly

tanítványai Kmoch Béla és Gross Arnold voltak.

Sinkovits Péter: Recent exhibitions. The New Hungarian Quarterly; Budapest 1974. 55. p.

1951

Koffán Károly

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán

Stettner Béla.

Szánto Tibor: Graphica Hungarica I.

mai magyar illusztráció, Budapest, é.n.

Koffán Károly

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Kondor Lajos.

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I.

mai magyar illusztráció, Budapest, č. n.

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Würtz Ádám.

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I.

mai magyar illusztráció, Budapest é. n.

Dessőr László

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán

Gross Arnold.

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I.

mai magyar illusztráció, Budapest, é. n.

Koffán Károly

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Csohány Kálmán.

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I.

mai magyar illusztráció, Budapest, é. n.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Koffán Károly

DUNAÚJVÁROSI HÍRLAP

1971 MÁR 12

▲ **Koffán Károly grafikusművész** műveiből nyílt kiállítás szerdán este a főiskola D Diákotthonának VII. emeleti előadótermében. A kiállítás két hétig megtekinthető.

Koffán Károly

Würtz Ádám tanára volt 1946–1948 ig, a Deskovits Gyula Képzőművészeti Kollégiumban és a Képzőművészeti Főiskolán.

Hajdu-Bihari Napló, Debrecen, 1971. dec. 26.

Kaffán György

Würtz Ádám tanára volt a Képző-
művészeti Főiskolán.

T. Arszódi Éva: Illusztrálta Würtz Ádám.

Könyvilág, 1972. jan. (?)

Koffán Károly

tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Kondor Béla.

I. F.: A tribute to Béla Kondor. Daily News, Budapest, 1973. junius 17.

61

Koffán Károly

A Corvina kiadásában megjelent "Koffán Károly munkássága", melyről Rózsa Gyula: "Kritikus társunk Koffán" cimmel számol be:
1965-ben, a Nemzeti Galériában mutatták be "a megvesztegethetetlen szemü grafikus-ornitológus-fotómüvész arcképcsarnokát!"
A cikk szemléltetően irja le a müvészekről készült fotóesszéket és a kötetben szereplőket: Kondor Béla, Szür-Szabó, Pór Bertalan, Czóbel Béla, Ferenczy Béni, Barcsay Jenő, Bálint Endre, Somogyi és mások, akiket nem nevez meg. "Koffán könyve müvészettörténet és mükritika," -fejezi be a méltatás a beszámoló.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. május 11.
XVIII. évf. 19. sz. 10. lap.

KOFFAN KÁROLY, grafikus

A Székesfehérvári István Király Múzeum Helytörténeti gyüjteménye az 1968-69.évben több művel gyarapodott. Többek között Koffán Károly grafikáival Stromfeld Aurélról. 169.old

FITZ JENŐ: Jelentés a Fehér Megyei Múzeumok 1968-69. évi tevékenységéről.Helytörténeti gyüjtemény 169.old

ALBA REGIA, Az István Király Múz. ~~Közleményei~~, XI.1970 1971. Székesfehérvár Évkönyve

KOFFÁN KÁROLY, grafikus

A Székesfehérvári István Király Múzeum Helytörténeti gyüjteménye az 1968-69.évben több művel gyarapodott. Többek között Koffán Károly grafikáival Landler Jenőről 169.old

FITZ JENŐ: Jelentés a Fehér Megyei Múzeumok 1968-69. évi tevékenységéről.Helytörténeti gyüjtemény 169.old

ALBA REGIA, Az István Király Múz. ~~Közleményei~~, XI.1970 1971. Székesfehérvár

Koffán Károly,festőm. MDK

Támaszkodó. /Kopasz ember botjára támaszk./

Repr.

Nemzeti Szalon. - " 1942" /jan./

MDK

Koffán Karoly

Akt, rajz
Metszetek, 3 drb.

"A Magyar Művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat.
Műcsarnok, 1940 Dec.15 - 1941 Jan.12. 20.1.

Roffay Károly

Roffay Károlytól és Kmetty Jánostól tanult a Derkovits kollégiumban Kemer Béla.

Kerékgyártó István: A „Nagymama kamrája"-tól...
Művészet, 1977. november - 18. kp.

Hoffán Károly

Hoffán Károly volt a mestere
a Főiskolán Varga Györönek.

Sz. A.: Varga György grafikái
Nyugat, 1977. november 27 - 4 p.

ifj. Koffán Károly

Öt szobrász egy hónapig alkotott a dunaújvárosi művésztáborban, alkotásaikat még az idén felállitják Dunaujváros közterein.

Magyar Hirlap 1977/159/6

Koffán Károly

Korán felismerte Kondor Béla tehetségét.Koffán irányitotta a fiatal Kondor fejlődését.Köztük nem csak tanár ,tanitvány kapcsolat volt,hanem szinte barátság is létrejött

Forrás 1977/7-8/27.o.
Barcsay:Ember szól az emberhez

Koffán Károly

tanitványa volt Kondor Béla.

Forrás 1977-7-8/27 o.
Barcsay:Ember szól az emberhez

Koffán Károly

A Képzőművészeti Főiskolán sok fiatal
h agyta el Bajáért, ekkor a minisztérium le-
küldte Domanovszky Endrét, Koffán Károlyt és
Bencze Lászlót.

Forrás 1977/1/83

Sümegi: Beszélgetés B. Kiki Pr nc festőművésszel

Ifj. Koffán Károly

1940, Gy.–

A Képzőművészeti Főiskolát 1963-ban végezte el Fónyi Géza, Kluge Gyula és Barcsay Jenő növendékeként. Önálló kiállításai: Szentesen (1970) Dunaújvárosban (1970, 1975) és Orosházán (1973, 1974) voltak.

Címe: 2400 Dunaújváros, Vasmű u. 12 fsz.

Zománcművészeti Alkotótelep, Kecskemét 1975 VII.15 – VIII.15.

Koffán Károly

A székesfehérvári Csók István Képtárban „Magyar művészet 1945-49" c. kiállitáson szereplő művészek: Bálint Endre, Bán Béla, Barcsay Jenő, Bencze László, Berda Ernő, Bernáth Aurél, Czóbel Béla, Derkovits Gyula, Dési Huber István, Domanovszky Endre, Domján József, Ferenczy Béni, Gádor István, Hantai Simon, Háy Károly László, Kaesz Gyula, Kassák Lajos, Kerényi Jenő, Koffán Károly, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kozma Lajos, Kurucz D. István, Mikus Sándor, Pátzay Pál, Somogyi József, Szabó Iván, Szabó Vladimir, Szalay Lajos, Szántó Piroska, Szentiványi Lajos, Szőnyi István, Vajda Lajos, Vilt Tibor.
Vadas József: "Magyar művészet ahogy volt" c. kritikájában számol be az itt felsorolt művészek munkájáról.A részletes beszámolót lásd: Szőnyi István nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. nov.5. XXI. évf. 45. sz. 12. lap.

Koffám Károly

Kisvárosi ünnep V

Forrás 1975/12/81

Hoffán Károly

Szobotka Imre hagyatékában őriznek egy 1941 elejéről való ujságkivágást, amely arról ad hírt hogy Kmetty János és Szobotka Imre a fiatal Hoffán Károllyal a Szinyei Társaság kitüntetett művésze.

művészetében.

Szabó Julia: A rajz és az akvarell a Gresham-kör
Művészet, 1976.december - 20.oldal.

Hoffán Károly, grafikus

megemlítve

Ortutay Gyula: Kiss Lajos emlékezete

Tiszatáj, Szeged 1977. ápr.

64-66 o.

H/XXX!

Koffán Károly

Palicz József egyik mestere a Főiskolán Koffán Károly volt.

—: Zala hiprőművészei.
Művészet, 1977. április – 16. oldal.

Koffán Károly, festő-

megemlítve.

Bertha Bulcsu: Interjú Kardos G. Györggyel

JELENKOR, PÉCS 1977. április

311-320. o.

4/XX.

Koffán Károly

A mester részt vett a Fészek Klub-
ban rendezett Kondor Béla mulek-
esten.

—:—

Tudor, 1977. felmár 6 - 43. oldal.

KOFFÁN KÁROLY, festő

Koffán Károly a nyiregyházi művészekkel nem volt kapcsolatban ott tartózkodasa alatt. A súlyos beteg Barzó endre már alig dolgozott. Koffán főleg Boross Géza val volt kapcsolatban, ki igen tisztelte. 63. old

KOROKNAY GYULA: Számadás a megyei képzőművészetről
61. old.

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. 1. sz

KOFFÁN KÁROLY, festő

1946-ban ott hagyja budapestet Berky Nándor is. S ez időben tartózkodott Nyíregyházán Koffán Károly is. Valószínűleg senki sem volt tudatában, mily nagyszerű csoport verődött akkor itt össze, mit lehetett volna velük végbevinni

62. old

KOROKNAY GYULA: Számadás a megyei képzőművészetről

61. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1975. X. 1.sz.

Koffán Károly festő

HAT DUNAÚJVÁROSI KÉPZŐMŰVÉSZ, Cyrański Mária szobrász, Florosz Szpirosz keramikus, Koffán Károly festő, Palotás József szobrász, Pálfalvi János grafikus, valamint Szegedi Zoltán festő közös kiállítását nyitották meg hétfőn Dunaújvárosban, a Dunai Vasmű Művelődési Termében.

8.

– tlr

Népszabadság Bp. 1979 febr. 20.

Koffán Károly, grafikus

L.: Segesdi György

Tanári Lajos: Segesdi Györgyné 92-97.

Tiszatáj, Szeged, 1979-márc. XXXIII/3.

Koffán Károly

Kondor Béla Barcsay Jenőt,Koffán Károly és Kmetty Jánost vallja tanárának.

Uj irás 1974/3 88.o.
Rózsa Gy. :Kondor Béla

Koffán Károly

"Kezek" cimmel különböző formákat és kéztartásokat ábrázoló rajzát a cimlapon hozza a lap. Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. márc. 2.
XVIII. évf. 9. sz. cimlap.

Koffán Károly

"Tanulmány" c. művét bemutatja a lap. Egy nagy, kendőfélébe burkolt alak felsőtestének jobb oldalát ábrázolja a kép.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. ápr. 13.
XVIII. évf. 15. sz. 6. lap.

Koffán Károly

felismerte Mészáros Dezső tehetségét
a Képzőművészeti Főiskolán.

Akácz László: Talking to Dezső Mészáros.
Daily News, Budapest 1973. X. 4

ifj. Koffán Károly

többek között „Dózsa" című művét mutatta be a Műcsarnokban rendezett legutóbbi tárlaton.

Nagy Zoltán: Studio 72 - Exhibition of young artists. The New Hungarian Quarterly, Budapest, 1973. 50 p.

1921

Koffán Károly grafikus

Megemlítve.

Rózsa Gyula: Szalay, a halódó hagyomány

7.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 4.

Koffán Károly

neve emlitve

Magyar Nemzet 1977 július 16
9. old.

Koffán Károly, grafikus

Megemlítve.

P. Sz. J.: Lőrincz bynla rajzai a Csehszlovák kultúrában

7.

Népszabadság, Bp. 1972. márc. 1.

Koffán Károly festő

Koffán Károly szabadiskolája - ban tanult Ridovics László és bátyja Ridovics Ferenc a felszabadulás után.

Ujvári Béla:
Ridovics László.
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 21.oldal

Koffán Károly

neve említve

Kontha Sándor:Szalay Lajosról tulzás nélkül

Kritika 1972 október 38.old.

Koffán Károly

A Képzőművészeti Főiskolán

Kondor Béla tanára volt.

Devényi Iván: Kondor Béla

Vigilia 1973/2 120 old.

Hoffam Károly
festő

A Főiskolám Gacs Gábor mesterére
Hoffam Károly volt.

Divényi István: Gacs Gábor
Művészet, 1974. november - 23. oldal

Koffán Károly

Neve Kondor Béla tanárakéint említve

Kosunk, 1973. jún. 32. éf. 6n. 916p.

Koffán Károly

A Képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékének volt egykor a tanára.

Népszava, 1973. dec. 2. 101. ev. 282 sz. 9 p.

Kaffka Károly grafikusművész

a Dunaújvárosi Ifjúsági Napokra
a DIN-oklevelet kéréti el.

Dunaújvárosi Hírlap, 1972. márc. 31.

Koffán Károly

Nyíregyházán aug. 30.-án megnyílt „a sóstói művésztelep múltja és jelene" c. kiállítás, melyen szerepelnek művei.

Keletmagyarország, 1943. aug. 30.

Koffán Károly
festő

Csohány Kálmán mestere a
Főiskolán Koffán Károly volt.

Dévényi István: Csohány Kálmán grafikái.
Művészet, 1974.április - 12.oldal

Koffán Károly
grafikus

Koffán mester műveiből nyílt
Diskay Lenke a Főiskolán.

Nagy Ildikó: Diskay Lenke művészete.
MŰVÉSZET, 1973.február - 21.oldal

Koffán Károly
festő

Kondor Béla mestere volt a Fő-
iskolán.

Németh Lajos: Kondor Béla.
MŰVÉSZET, 1973.március - 13.oldal

Rozsda Károly
festő

A Főiskolán Kondor Béla
mestere volt.

Frank János: Fényképei.
MŰVÉSZET, 1973.március - 25.oldal

Koffán Károly

Festőművész

Kiállítás Miskolcon

Magyar Hirlap 1973 XI. 30.

Koffán Károly

Pecz János tanára a
Képzőművészeti Főiskolán

Pecz János kiállítása
Szombathely 1974.

Koffán Károly

Stettner Béla mesterekért nevé említve.

Népszava, 1974. júl. 20. 102. évf. 168 sz. 8 p.

Koffán Károly

Neve Finta József mesterének említve.

A Hét, 1973. dec. 7. 4. erf. 49m. 9p.

Koffán Károly, grafikus,
[fotomüvén]

— : Sorozat ..... 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975 jan. 1.

Koffán Károly

nőcendéke a Képzőművészeti Főiskolán

Kondor Béla.

Barbály László: Városi gyűjtemény.

Miskolci héptár, Miskolc, 1971

35 f

Koffán Károly

nővendéke a Képzőművészeti Főiskolán Feledy Gyula.

Borbély László: Városi gyűjtemény, Miskolci képtár, Miskolc, 1971

257

Koffán Károly

nővendéke a Képzőművészeti Főiskolán

Gross Arnold.

Barbély László: Városi gyűjtemény,

Miskolci képtár, Miskolc, 1971

281

Koffán Károly

nővendéke a Képzőművészeti Főiskolán

Cs. Nagy András.

Borbély tanló: Városi gyűjtemény,

Miskolci képtár, Miskolc, 1971

201

Koffán Károly

növendéke a Képzőművépeti Főiskolán

Barczi Pál.

Borbély László: Várasi gyűjtemény

Miskolci képtár, Miskolc, 1971 58 l

12 l

Koffán Károly

Par excellence grafikus, iskolateremtő, az egész fiatal generáció mestere, tőle tanulták meg a grafikai technikák kitelét, 1-1 vonal, a fényárnyék, a mozgatás erejét, szakatosságát.

Németh Lajos: Mai magyar grafika, kiállítás a MNG-ban; Képzőművészeti Almanach; Corvina 1969, 25.l.

Koffán Károly

Tanítványa a Képzőművészeti Főiskolán Kondor Béla.

Szántó Tibor: Graphica Hungarica I.

mai magyar illusztráció, Budapest, e.a.

Koffán Károly

Halászbástya, linoleum-metszet

Nemz Parasztpárt DÓZSA
Kiáll. Katalógus 1945 jún.

Koffán Károly

Falurészlet, olajfestmény

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus 1946 jú

Koffán Károly.

Részt vett a tárlaton, nem mutja felül eddigi szinvonalát

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Alföld 1971/1 75 old.

Moletzné kass Judit, festő

L.: Lukács Ágnes

—: festő pedagógusok 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. okt. 30.

Koffán Károly.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeom 1942-ben.

Bende J:

A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Koffán Károly
festő

Koffán Károly tanította Batári
Lászlót a képzőművészet alapele-
meire.

Kovács Gyula : Batári László
Művészet, 1975. január 17. oldal

Koffán Károly
fotós

Bojár Iván, Mecenás – az ország" cimű akkeher a fotóhoz vérzben Koffán Károly hésitette.

Bojár Iván: Mecenás az ország
Tükör, 1975. márc. 18-12 oldal.

Koffán Károly festőművész

Végvári J. tanos tanára volt
a Debreceni Népi Kollégiumban.

Korunk, 1973/7. 1194. o.

Koffán Károly

Stettner Béla tanára volt a főiskolán

Kortárs 1969/6 hátlap

Koffán Károly

1943-ban az Ő szabadiskolájába járt Ridovics László

Kortárs, 1969/2 hátlap

Koffán Károly

A Könyvművészeti és Grafikai Gyűjtemény a Magyar Bibliofil Társasággal és a Palmiro Togliatti Megyei Könyvtárral karöltve kiállítást rendezett „A szép magyar könyv-1967" címmel. A könyv- és illusztráció kiállításon szerepel „Afrika művészete" Kass János és Koffán Károly illusztrációival. (említve)

Somogy Megyei Néplap, 1968. dec. 4.

Hoffmann Károly
festő

Hoffmann Károly volt a mestere a
Főiskolán Cs. Nagy Andrásnak.

Horváth Béla: Cs. Nagy András.
Művészet, 1974. január - 20.oldal

Koffán Károly

Dallos Livia, a tanítványa volt.

(b.e.) Dallos Livia kiállításáról

Országg. Világ 1970/49 22 old.

Koffán Károly

Gross Arnold mestere volt a Képzőművészeti Főiskolán ,neve emlitve

Gross Arnold mappa Bp.Corvina 1973

Koffán Károly, grafikus

Megemlítve.

A.A.: Lőrincz Gyula katonái M. 5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1974. jún. 9.

Koffán Károly
homisosan fokozott és halványított, ölelő, küzdő, kérő és tiltó kezekkel fejezte ki gondolatait. Részt vett a Mai magyar grafika és kisplasztika Dózsa György emlékére kiállításon (Magyar Nemzeti Galéria).

Láncz Sándor: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap 1972/239 6old.

Koffán Károly

készítette az alábbi cikk fotóit:

Major Máté: Gádor István eddigi életműve. /kiállitási megnyitó, Műcsarnok, 1971.V.29./ - Magyar Építőművészet, 1971.5.sz. 62-63.l.

Koffán Károly
grafikus

„El a kezekkel"
(vegyes)

A lexikón
Művészet, 1972. junius

Koffán Károly
grafikus

A Főiskolán Koffán mozinálva
volt Stettner Béla.

Galambos Ferenc: Stettner Béla végebbi és mai...
Művészet, 1972. junius - 33 oldal.

Koffán Károly
grafikus

Kondor Béla mestere volt.

B. Supka Magdolna: Kondor Béla kiállítása
Művészet, 1972. julius - 43 oldal.

Koffán Károly

Bemutatott műve:

198 sz. „Falurészlet", olaj.

Balogh S.: A „Magyar Képzőművészetért" I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII

141

Rippán Károly
festő.

A Képzőművészeti Főiskolán
Gross Arnold mestere volt.

Horváth György: Gross Arnold.
Művelt Nappa, 1970. ~~április~~ május - 18 szám

Koffán Károly
festő

Csisztu Mihály példaképe Koffán Károly, kinek művészetéről is írtak.

Pogány Gábor: Csisztu Mihály grafikusművész.
Művészet, 1972. május - 30. oldal

Koffán Károly
festő -

Az Ernst Múzeumban együtt
szerepelt Mattioni Eszterrel.

T.G. Mattioni Eszter nagytétényi tárlata
Művészet, 1972. május - 38. oldal.

Koffán Károly

---

müvészete erősen hatott a magyar grafika reneszánsza idején.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 22 l. 7 l.

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Gácsi Mihály.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Gacs Gábor.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Csanády András.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Barczi Pál.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972. 14 l.

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Gross Arnold.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest.

52/a

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Kondor Béla.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Würtz Ádám.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest,

1972. 169

Koffán Károly

műhelyvezetője a Képzőművészeti Főiskola grafikai osztályán Tarjáni Jenő.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest 1972.

Koffán Károly

tanitványa a Képzőművészeti Főiskolán Stettner Béla.

Solymár István: Mai magyar rajzművészet, Budapest, 1972.

Koffán Károly

Frank János: "A rézkarc sorsa" c. beszámolójában "az uj magyar grafika korszakát két névhez köti: Koffán Károly és Kondor Béla nevéhez. Beszél Koffánnak, a Főiskola volt grafika tanárának munkájáról s ezzel kapcsolatban Kondor szines grafikáról. /l.: Kondor Béla cédulán!/

Élet és Irodalom, Bp. 1972. márc. 11.
XVI. évf. 11. sz. 12. lap.

Koffán Károly

Kondor Béla tanára volt a Főiskolán.

Dévényi Iván: Kondor Béla; Műgyűjtő, 1972.2.22.24.l.

Koffán Károly

Bemutatott művei:

80. sz. „Compositió", monogrotúr.
81. sz. „Sztrajkolók", linoleummetszet

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Koffán Károly

Bemutatott műve:

77. sz. „Halászbástya", linoleummetszet.

Nemzeti Parasztpárt kiállítása, Budapest, 1945. VI.

Koffán Károly

A főiskolán Feledy Gyula tanársa volt.

Szabó György: Feledy Gy. művészetéről; Műgyűjtő, 1972/3-22.39.l.

KOFFÁN KÁROLY,

Horváth János szombathelyi festőművész 1950-54 között végezte el a Képzőművészeti Főiskolát, ahol tanári oklevelet szerzett.-Tanárai: Hincz Gyula, Barcsay Jenő, Koffán Károly, Feledy Gyula és Rabinovszky Marius voltak. 436.old.

KROKENAST JÁNOS: Vasi művészportrék Horváth János 436.old.

Vasi Szemle, Helyismereti Évkönyv, XX.évf. 1966 3.szám Szombathely, 1966

Koffán Károly
festő

Koffán Károly növendéke volt a
Képzőművészeti Főiskolán Barcsi Pál

Dusza Éva: Miskolc grafikusai
Művészet, 1973. december – 12 oldal

Koffán Károly

Miltalies

Rózsa Gyula: Szobrászatunk 30 esztendeje.
Művészet, 1975. április - 8. oldal

Kaffán Károly grafikus

az újrealista festők szellemi rokonai a grafikában a többi közt Kaffán Károly és Szabó Vladimir.

Soós Magda: Képzőművészetünkről.

Magyar Hírek, 1975. jan. 4. 5. old,

Koffán Károly (grafikus)

Neve Váci András mesterekért említve.

Népszava, 1975. jan. 11. 103. évf. 9 sz. 8 p.

Kaffka Károly

a tokaji tavasz rendezvénysorozata keretében jún. 9.-én „Művészportrék" cím- a mel nyílik meg kiállítása.

Magyar Nemzet, 1973. ápr. 24.

M.D.K.

Koffán

A Dési Huber-Kör kiállitást rendezett a Fővárosi Képtárban, amelyről Berend Ilona ir: "A magyar grafika loo éve" cimmel.
A kiállitást a centenáris ünnepségek keretében nyitották meg, ahol több mint 4oo grafikai mü került bemutatásra. Közöttük szerepelnek a müvész alkotásai is.

"Szinház Szeme-Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1948. jan. 6-12. IV. évf.
2. sz.

M.D.K.

Koffán Károly

A Népmüvelési Központ helyiségeiben állitotta ki grafikáit, melyeket a kritika "..leg nagyobb értékeink"-ként emlit.

Szinház Szeme Füle c. rovat.

Berend Ilona: "Kiállitások" c.
Szinház, Bp. 1947. nov. 18-24. III. évf.
47. sz.

M.D.K.

Koffán Károly

A Fővárosi Képtárban bemutatott grafikáit kiemeli Berend Ilona: "Három kiállitás" c. beszámolójában.

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. okt. 28.-nov. 3. III. évf. 44. sz.

MDK.

ifj.Koffán Károly

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1967 máj.23.

MDK

Koffán Károly

Korondi utca, o.

Szépmüv.Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp.1952.

Koffán [ ], grafikus

MDK

Gárdi Miklós grafikus künstlerre vallja magát Koffán-tanítvány-nak.

(zsugán): A magyarok bejövetele 2

ESTI HIRLAP, Bp, 1967, szep. 1.

Koffán Károly

Grafikus és fotómüvész.
A magyar fotómüvészet 25 éve c. kiállitáson a Magyar Nemzeti Galériában az'ő müveiis szerepeltek.

Maksay László: Négy kiállitás
Rajztanitás 1967. II. 26.1.

Koffán Károly

festő

14. D/i

17 Képzőművészeti Főiskolán
Gácsi Mihály tanára volt

Ecsery Elemér: Gácsi Mihály
Művészet, 1967. szeptember - 32 kap.

ifj. Koffán Károly MDK

Leányarckép, szénrajz

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Koffán Károly

Fotoművész.

Kiállítása nyílik 10-ára a pesterzsébeti Vasas művelődési Házban

Nagyvarsa 1965 nagy. 17

MDK

Koffán Károly

A főv. metszet-pályázaton a II.dijat nyerte, "Halászbástya" c. munkája.

Szépművészet, 1940. 3.sz. 72.1.

Negulie

Kép m. M. Graf. Ent. : 632 Hegedüsné

Koffán Károly: Önarckép
Grafika
Fels. j. o.: „Koffán 945. IX. 7."

MDK

Koffán Károly, festöm.

müveivel szerepel a kiállitók között.

Az uj müvészek egyesületének kiáll. -a /a Nemz.Szal.-ban.
Uj Magyarság. 1942.ápr.11.

MDK

Koffán Károly

"Halászbástya"	linóleummetszet
"Compositio"	monogratúr
"Sztrájkolók"	linóleummetszet

A Nemzeti Parasztpárt Kiáll.Bpest.1945.
Jun.24. - Jul.8. Kat.

M.D.Y.

Koffán Károly
festő

A Képzőművészeti Főiskolán Gácsi Mihály-
nak volt a mestere.

—: Gácsi Mihály
Jászkunság, 1956. Okt - dec. III. évf. 5-6 szám

Koffán Károly, [grafikus] MDk

Würtz Ádám grafikusművén tanára
volt a képzőművészeti főiskolán.

Murányi-Kovács Endre: Würtz Ádám
illusztrációiról 54-56

A Könyv, Bp. 1963. december III/12.

Koffán Károly festő. grafikus M.D.K.

Kosárfonó unokája, egy keresdi tanitó fia.

A Képzőművészeti Főiskola volt tanár.

Párizsban a barkácsolók királyának nevezték.

Ő faragta a párizsi marionette szinház bábuinak kezeit.

Párizsban asztalos is volt, aztán szobafestő később hegedütanár.

Magyar Nemzet 1963. szeptember 29. 7.1.

/.

Koffán Károly festő. grafikus M.D.K.

Ornitol gus is. 20 éve figyeli és fényképezi a madarakat. Naplót is vezet.

Ruffy Péter: Husz év a pcsirták között

Magyar Nemzet 1963. szeptember 29. 7.1.

Koffán Károly

A Nemzetközi Fotomúvész Szövetség az Artiste Fiap kitüntetést adományozta munkásságáért.

Négyszava, 1964. jun. 16., 4 ed.

Koffán Károly, graf. MDK

ugyancsak második díjat kapott a fa- és linoleum metszetekre beérkezett pályaművek közül.

Döntött a zsűri a fővárosi művészeti pályadíjairól. -Új Magyarság. 1936Y 1940.nov.27. 6.l.

MDK

Koffán Károly

A főv.metszet-pályázatan II.dijat nyert "Halászbástya" c.munkaja.

Szépművészet,1940.3.sz. 72.l.

MDK

Koffán Károly

Boldog Margit c. munkáját 4oo pengős III. dijjal jutalmazták

Az Árpádházi Boldog Margit képpályázat eredménye.
Pesti Hirlap 1942. okt. 1. 7.1.

MDK

ifj. Koffán Károly

Tanulmányfej, cer.

9. Vásárhelyi őszi tárlat 1962. okt.
Tornyai J.Muz. Hmvhely.

MDK

ifj.Koffán Károly

Kiállitási kritika

Magyar "emzet 1966 nov.12.

MDK.

ifj.Koffán Károly

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1966 nov.11.

M.D.K.

Koffán Kálmán, grafikus

Hincz Gyula és Koncesni György voltak Csohány Kálmán tanárai a Képzőművészeti Főiskolán 1947-1952 között.

ALFÖLD, Debrecen, 1966.XVII.évf. 6. sz. 76. old.

.I.D.I.

M.D.4

Dolfan Károly
festő

Palicz József tanára volt
a Főiskolán.

Esseny Elemér: Palicz József
Művészet, 1966. augusztus - 35 lap

MDK.

Koffán Károly

Fotóportréiról

Müvészet 1966.8.lap 46.

.

Hoffán Károly
Grafikus

M.D.K.

„Madarak a bencse előtt" című
„könyvet a Corvina német és
angol nyelven adta ki. Szöve-
get és feinyképet a művész készi-
tette.

Frank János: Hoffán Károlynál
Élet és Irodalom, 1967. febr. 4 - 8 lap

MDK.

ifj.Koffán Károly

Képvásárlási hirek

Fejérmegyei Hirlap 1966 dec.8.

Koffán Károly

~~[illegible]~~

fotós

M.D.Y

Képzőművészből lett neves fotós.

Végvári Lajos: Moslohatestvérünk a fotó

Művészet, 1967. április - 23 lap.

M.D.K.

Wolfain Károly
grafikus

A főiskolán Major János
grafikusnak volt a mestere.

Frank János: Major Jánosról
Élet és Irodalom, 1967. május 6 - 8 lap.

MDK.

Koffán Károly

Kiállitási hir

Népszabadság 1966 dec.14.

Koffán Károly

MDK

Egyedül Leninnel, monotipia

Szerszám csendélet, monotipia

Műcsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Hoffán Károly
festő.

Antal Ilona mestere volt.

Összeállította: Antal Ilona
Készült 1967. február - 26 lap.

MDK.

Koffán Károly

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 nov.12.

M.D.K

Koffán Károly
grafikus

Párizsban készítette a „De profundis" mutszetkszorozatot és Budapesten nyomta ki a Képrőművészeti Főiskola grafikai műhelyében. E sorozat 1940-ben jelent meg.

Frank János: Koffán Károly
Élet és Irodalom, 1967. febr. 4-8 kep

M.D.P.

Koffán Károly
Grafikus

A Nemzeti Galeriában rendezte meg a „Tarsak és hostarsak" cimü fotokiállitását. A müvén 1960-óta fotózik.

Frank János: Koffán Károlynál
Elit és Hodvalom, 1967. febr. 4-8 lap

M.D.K.

Koffán Károly
grafikus

1942 től 1944 ig az Erzsébet téri festőiskolában tanított majd Koffán egy évtizedig volt a képzőművészeti főiskola grafika tanára.

Frank János: Koffán Károlynál.
Élet és Irodalom, 1967. febr. 4-8 lap.

M.D.K.

Koffán Károly
Grafikus

1933-ban vegette el a főiskolát.
Rudnay növendéke volt. A főiskola
elvégzése után Párizsba ment. 1934
től 1939 ig élt ott.

Frankfurter: Koffán Károlynál.
Élet és Irodalom, 1967. febr. 4-i lap

Koffán Károly MDK

Csendélet, 1947, repr.

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Koffán Károly

MDK

Férfifej, 1945, monotip.

Önarckép, 1945, monotip.

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tíz éve

MDK.

Koffán Károly
grafikus

A Főiskolán Varga Györö
mestere volt.

P. Brestyánszky Ilona: Varga györö kiállitása
Művészet, 1966. szeptember - 46 lap.

M.D.K.

Koffán Károly
Grafikus

Z. Gács György elemte
Koffán Károlyhoz ha-
sonló hangsúlyozotabb
arcokat készített.

Progány Ö. Gábor: Z. Gács György
Művészet, 1966. október - 28 lap

ifj. Koffán Károly, festő MDh

Dunaújvárosban műtermlakást kapott. (felesége: Cyranski Mária nobrázművész.)

— i „Ifjúság" 2

ESTI HIRLAP, bp. 1965. nov. 8.

MDh

Koffán Károly,

Tanára volt Feledy Gyulának.

(zsugán): A bányászok festője 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1965. nov. 11.

M.D.K.

Koffán Károly

Ötvenezer pengős dijat kapott a müvész "Müvészek ujjáépitési kölcsöne" cimén a müvészek részére megállapitott dijazási keretből.

"5o.ooo.- P.-ős dijat kapott ötven képző-müvész" c.
Szinház, Bp. 1945. szept. 12.-18. I. évf. 5. sz. 22. lap

Koffán

A Nemzeti Galéria időszaki rajzkiállitásán szerepelt müve.

Körner Éva: Magyar rajz és akvarellkiállitás XIX. és XX. század
Rajztanitás 1960. 1. sz. 28. l.

Koffán Károly

csoportkiállításon szerepelt az Ernst-

múzeumban.

M. 1933. V. 3

Koffán Károly

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-

Múzeumban.

PK. 1933. V. 2.

Koffán Károly

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-
múzeumban.

PK. 1933 IV. 30.

Koffán Károly

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-

múzeumban.

PH. 1933. V. 14.

Koffán Károly

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-

múzeumban.

Est 1933. V. 2.

Koffán Károly

csoportkiállításon szerepelt az Ernst-

múzeumban.

Reggel 1933 V. 1.

Koffán Károly

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-
múzeumban.

MH 1933. V. 3.

Koffán Károly

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

BH. 1933. IV. 30.

Koffán Károly

Csoportkiállításon szerepelt az Szabadmúzeumban.

EK 1933. D 2.

Koffán Károly

Csoportkiállításon szerepelt az Ernst-

múzeumban.

MO. 1933. IV. 30

Keffán Károly

Részt vett a Berlinben rendezett kiál itáson

N.U.943.II.7.

Koffán Károly festő , grafikus M.D.K.

"Társak és kortársak" c fotóművészportréi I. dijat nye te

/ Ábrázolva: Barcsay, B oroso, Bernáth, Boksos Birman stb.

R.P.: Magyar müvészek arcképcsarnokával Koffán Károly nyerte a müvészi fotópályázat I. díját

Magyar Nemzet 1964. november 19. 4.l.

Thoffán Károly
Grafikus

M.D.K

Csoháry Kálmán bánatja, mestere.

Szíj Rezső: Csoháry Kálmán
Művészet, 1964. január – 24 lap

MDK

Koffán Károly

B. Turchányi E.: Fiatal képzőművészek a Főv. Képtárban. Budapest 1947. jan. 15. 31.l.

ifjabb Koffán Károly
főleg a szigorúbban szerkesztett, az épü-
letdekorációkhoz közelítő munkáival
emelkedik ki. Részt vett a dunaújvá-
rosi őszi tárlaton.

~~Ki~~ Bojár Iván: Kiállításról - kiállításra.

Magyar Hírlap 1971/305 6old.

ifj. Kaffka Károly

Az Ernst Múzeumban rendezett Stúdió '42 c. kiállítás on grafikái szerepelnek.

Tasnádi Attila: Stúdió '42

1943. jan. 14.

ifjú. Hoffman Károly
két táblakép igényű, de zománctechnikával megvalósított arcképei alapvető következtetések példái az I. országos zománcművészeti biennálén.

Bojár Iván: Két országos kiállítás

Magyar Hírlap 1971/128 10 old.

[ifj.] Koffán [Károly], grafikus

Dunapújvárosban él s dolgozik nobrázmüvész feleségével együtt. (fényképp)

— : (— növeg — fényképp —) 8.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. nov. 19.

ifj. Koffán Károly, festő

Kiállítása nyílik meg
Miskolcon. (Nov. 6.)

– : o Tárlat

12.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. nov. 6.

٣٥.

i/j. Koffán Károly, „Jest"

Kiállítása nyílik meg a Miskolci Galériában. (Nov. 6.)

— : Cyranski ... 2.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. nov. 3.

ifj. Koffán Károly, grafikus

Dunaújvárosban vezet
szakkört. (fényképp.)

— : Képzőművészeti szakkörben 9.

Népszabadság, Bp 1973. nov. 11.

ifj. Kaffán Károly

Zebegényben idén ötödször rendez-
ték meg a nyári képzőművészeti sza-
badiskolát, ahol a kerámia és tűz-
zománc tanáraként vesz részt a
munkában.

Dunaújvárosi Hírlap, 1972. aug. 4.

ifj. Koffán Károly festőművész

A miskolci Kossuth Művelődési Házban nov. 6.-án nyílik meg Cyranszki Mária szabrászművésszel közös kiállítása.

Északmagyarország, 1973. okt. 31.

ifj. Koffán Károly

A Tanácsköztársaság 50. évfordulójának tiszteletére emlékkiállítás nyílt márc. 15.-én, 1918-1919 címmel, melyen művei szerepelnek.

Dunaújváros, 1969. márc. 18.

ifj. Kaffán Károly festő

A Stúdió 58–68 c. kiállításan, melyet a Műcsarnokban rendezlek, művei szerepelnek. „Tavasz" c. pasztellkép (említve).

–rz–: Stúdió 58–68.
Dunaújváros, 1968. dec. 30.

ij-

Koffán Károly Béla grafikus 1)

Sokféle művészeti ág vonzotta, hegedűn, brácsán játszik, diákkorában tagja volt a Budai Barokk Kamarazenekarnak. Negyedikes főiskolás korában már az ábrázoló geometrika tanársegédje volt. Jelenleg a dunaújvárosi felsőfokú technikumban tanít. A nagyvenyimi iskola 11 m² sgrafittóját társadalmi munkában készítette el.

Torday Aliz: Műterem sarok.

Pestmegyei Hírlap, 1968. dec. 31.

Ifj Koffán Károly

Eck Imre grafikai kiállitása Pécsett az István tér 6. sz. alatt megtekinthető julius 31.-ig.
Selmeczi György az egri Megyei Müvelődési Központban julius 31.-ig,
Gorka Livia a szegedi Gulácsy Lajos Teremben augusztus 1.-ig,
Ifj Koffán Károly és Cyranski Mária a Velencei Galériában augusztus 2.-ig,

Dohnál Tibor, Erdős Julia, Fodor Eta, Pusztai Agoston és Sarkadi Péter az egri Gárdonyi Szinházban augusztus 12.-ig mutatja be müveit a fent nevezett kiállitó termekben, -közli a kulturális eseményeket ismertető rovat.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli. 21. XXIII. évf. 29. sz. 8. lap.

ifj. Koffán Károly, [ ]

Műve: Rep.

ifj Koffán Károly: Próbalap Borító IV.

Forrás, Kecskemét, 1978. okt. X/10.

Ifj Koffán Károly

Ifj Koffán Károly jelentős művészetszervező és művészetpedagógiai munkát végez.

—: Fejér megye képzőművészei
Művészet, 1978. október - 20. lap.

Ifj Koffán Károly

Ifj Koffán Károly festő és grafikus művész 1940-ben született Budapesten. A Képzőművészeti Főiskolát 1963-ban végezte el.

— : Fejér megye képzőművészei. Művészet, 1978. október - 20. lap.

Ifj. Koffán Károly

Ifj. Koffán Károly mesterei az Fő-
iskolán Fonyi Géza, Hincz Gyu-
la és Barcsay Jenő voltak.

— : Fejér megye képzőművészei.
Művészet, 1978. október -20. lap.

ifj Koffán Károly

A művésznek egyéni kiállitásai voltak: Miskolcon a Nehéripari Műszaki Egyetemen, 1974-ben és 1976-ban a Jó-Zsefvárosi Galeriában

—: Fejér megye képző művészei. Művészet, 1978. Október - 20 lap.

Ifj. Koffán Károly

A Dunaújvárosban élő művész rendszeresen részt vesz az országos és a megyei tárlatokon.

——: Fejér megye képző művészei
Művészet, 1978. október - 20. lap.

id. Koffán Károlyné, volván

Dunaújvárosban él és dolgozik.

(—: — szöveg — fényképp —) 8.

ESTI HIRLAP, Bp. 1973. nov. 19.

Ifj. Koffán Károly

Kisváros III – IV. tűzzománc, 25x30

Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Mú
Hódmezővásárhely 171.

ifj. Koffán Károly

a dunaújvárosi őszi tárlaton munkái szerepettek.

Bajár Iván: Kiállításról kiállításra.

Magyar Hírlap, 1971. nov. 2.

ifj. Koffán Károly

a Csák István Képtárban rendezett tárlaton zománcai szerepelnek.

Németh Ferenc: Téli Tárlat a Csák István Képtárban.

Fejér Megyei Hírlap, Székesfehérvár, 1974. dec. 25.

ifi. Kotlán Károly

A zebegényi "szabadiskolában" tanit.

Szále László: Mire képes két festő

Látóhatár 73/dec 193. old.

Ifj. Koffán Károly
Részt vett a Tablakép „72" pályázaton
A zománctechnika által adott gaz-
dag színlehetőségeket aknázza ki a
„Kisvárosi ünnep" c. tűzzománc képén.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos
Nyári Tárlat.

Alföld 1973/8 69 old.

Ifj. Kaffka Károly.

Fiatalok Stúdiója címmel nyílik meg Nagyváradon ápr. 27-én az alig 30 éven aluli képzőművészeinek kiállítása. — A zsűri elfogadta a kiállításra nevezett.

Nagyváradi Napló, 1943. ápr. 25.

Ifj. Koffán Károly festő

— A JÓZSEFVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZBAN ma nyílik meg az ifj. Koffán Károly festőművész rajzaiból és tűzzománcaiból rendezett kamarakiállítás.

8.

— : Hír

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 28.

ifj. Koffán Károly, grafikus

Lr.: Bozóky Mária

— A hétvégi ---- 9.

Népszabadság, Bp. 1976. júl. 31.

Sz. Koffán Károly festő

neve emlékre

Pestmegyei Hírlap 1971 július 18
4. old.

Ifj. Koffán Károly

A tárlaton bemutatott műve:

„Kisváros III-IV.", tűzzománc, 25x30cm.

Rozványi Márta: Vásárhelyi őni tár-
lat, Hódmezővásárhely, 1971

ifj. Koffán Károly

MDK

Szerepelt a tárlaton

Ritly Valéria: A XI. vásárhelyi őszi tárlat.

MAGYAR NEMZET 1964 okt. 27.

MDK

ifj.Koffán Károly

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 7.p.43

Ügyiratszám:

Ügyintézőnk:

Budapest, 196

ORSZÁGOS TERMÉ
BUDAPEST, V.,
TELEFO

4081 66. FNYV. 9. t. (N)

ifj. Koffán Károly, festő

A IV. nemzetközi zománcművészeti alkotótelep kecskeméti kiállításán részt vett a művész műveivel. A művész már korábbi barátságban volt a tűzzománccal. Színes falborítás terve, tájékoztató szín- és térplasztikája monumentális hatású. Elsőnek készített el egy olyan évkút-tervet makett formában, amelyhez sakszorosítást garantáló összeállítású rajz párosul. (emeltve).

Szalász Ferenc: Észrevételek a zománcművészeti tárlatról.

Petőfi Népe, 1978. aug. 13.

Ifj Koffán Károly

A negyedik tanév során a Zebegényi Szabadiskolában új szak indult, a tiszzonnonic, ennek oktatási feladatát ifj. Koffán Károly látta el.

Végvári Lajos: Zebegény krónikája, 1967-1977.

Müvészet,1977. julius - 10.oldal.

ifj. Koffán Károly, grafikus

L.: Bozóky M.

—: A hét végi ....

9.

Népszabadság, Bp. 1976. aug. 14.

dr. Koffán Károly, [festő] grafikus

L.: Galambos Edit

—

— : A hétvégi ....

9.

Népszabadság, Bp. 1976. aug. 7.

ifj. Koffán Károly, szobrász

L:Szöllősy Enikő

-:Művésztábor Dunaujvárosban 7.

Népszabadság, Bp. 1977. jún. 25.

ifj. Koffán Károly

Az I nemzetközi zománcművészeti alkotótelep 1975-ös bemutatkozó kiállitását szerepelt Kátai Mihály, Jávor Piroska, Asztai Csaba, Turi Endre , ifj Koffán Károly

Forrás 1975/12/81-82

ifj Koffán Károly

Kisvárosi ünnep V

Forrás 1975/12/81

Ifj. Koffán Károly

Több képből összeállitott rajzát hozza a lap. Cime nincs.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 25.
XX. évf. 39. sz. 3. lap.

Ifj. Koffán Károly

A szentendrei Vajda Lajos Képzőművészeti Studió kiállitóhelyiségében augusztus 14.-én Joláthy Attila festőművész, az esztergomi Petőfi Sándor Művelődési Központban augusztus 14.-én Kaponya Judit festőművész nyitja meg kiállitását.
B. Séday Mária festőművész a Fényes Adolf teremben szeptember 5.-ig, Bálint Endre festőművész a kaposvári Somogyi Képtárban szeptember 12.-ig, Pálfy Gusztáv szobrász a karcagi Déryné Művelődési Központban augusztus 31-ig, ifj.Koffán Károly festőművész a Józsefvárosi Művelődési Klubban augusztus 2o.-ig tartja nyitva kiállitását.
Élet és Irodalom, Bp. 1976. aug. 14.
XX. évf. 33. sz. 8. lap.

Ifj. Kaffán Károly grafikus

Megnyílt Esztergomban, a Balassa Múzeumban a Fejér Megyei Képzőművészek kiállítása, melyen szerepelnek a művész karcai.

(gombkötő): Képek, szobrok a szomszédból, Dalgozók Lapja, 1977. júl. 13.

Koffán Károly
br. Hatvani Ferenc dij

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941, Julius

1 l.

189. kép. *Bethlen Gábor talpas pohara. 1621.*

MDK

Koffán Károly

Stettner Béla tanára volt

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

MDK

ifj.Koffán Károly

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1968 ápr.6.

MDK

ifj. Koffán Károly

Leányarc, kr.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

NDK

Koffán Károly

Gácsi Mihály tanára volt a főiskolán

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK.

ifj.Koffán Károly

Kiállitási hir

Dunaujváros 1967 nov.lo.

Koffán Károly

kiállított grafikái:

Műteremben. Monotípia, 24x29 cm.

Önarckép. Kréta, 21x17 cm.

Erő. Tus, 18x14 cm.

Szónok. Tus, 18x24 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 2o t.

27.l.

M.D.L.

Koffán Károly

Grafikus

Részt vett a tárlaton

„Gondolkodó" (repro)

Kovács Gyula: Dunaújvárosi képzőművészek ...

Művészet, 1968. julius – 43 kep

MDK

Koffán Károly

Antal Ilona tanára volt

Szolnoki művésztelep kiáll. M.Galéria 1966.okt.

MDK

Koffán Károly

neve eml.

9 festő és grafikus kiáll. Mücs. 1966. okt.

Kőffán Károly

A Nemzeti Galéria Mai magyar grafikai kiállitására a grafikusokról portrékat készitett, amelyek a müvek fölé kerültek.

Vigilia 1968. máj. 351.l

MDK

Koffán Károly

Palicz József tanára volt a főiskolán

Szolnoki müvésztelep kiáll. N.Galéria 1966. okt.

MDK

Koffán Károly

Csohány Kálmán mestere volt a főiskolán

9 festő és grafikus kiáll. Mücs. 1966. okt.

MDK

Koffán Károly

Vati József tanára volt a főiskolán

9 festő és grafikus kiáll. Műcs. 1966. okt.

M.D.K.

Koffán Károly, grafikus (1909 –

nevét az új realizmus útjait kereső festőnek kört említi a nevét.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp. 1968. 955. old.

Koffán Károly MDK

alábbi tanára volt

Kondor Béla kiáll. Ernst Muz. 1965.

KOFFÁN Károly
[† 1985]

NÉMETH Lajos: A fürkéző ember.
Koffán Károly idézése =
Kortárs, 1989/11.
146 – 151. ill.

XX. sz. 45. n / Meskesh

KOHÁN KÁROLY

GRAFIKÁI SZEREPELNEK AZ ALÁBBI TÁRLATON.

AMBRUS TIBOR: VÁSÁRHELYI ŐSZ TÁRLAT.

PETŐFI RÁDIÓ, 1970. OKT. 18-

KÓH FERENC, épitész,utásztiszt

Soproni bortermelő gazdapolgár.Mint utásztiszt értett az épitészethez,,de nemcsak megrajzolta a házakat,még a hatalmas kváderköveket is maga faragta.-Zenei téren is müködött.-Renner Kálmán Plakettje róla. 180.old. kép. 179.old

TOMPOS ERNŐ: Renner Kálmán soproni vonatkozású érmei és plaket jei /1958-1974/ 177.old

SOPRONI SZEMLE,Helytört,Folyóirat, XXIX.évf. 2.sz. Sopron, 1975

KOFFÁN Károly

Magyar Nemzet galériája : Koffán Károly. = Magyar Nemzet, 1993. aug.7. 9. ill.

KOTTLER Márton rokon

Nagyváradi mester. A máriapócsi templomba 1798-ban tabernákulumot és képkeretet készített

MÉrt 1995 177.

KOFFAN Károly

Benes Zsuzsa: Lélek és madár: Gondolatok Koffán Károly Kerek című sorozatáról. = Liget, 5, 1992, 3. 34-44. ill

KOFFÁN Károly

R. É. [HAJDÓ Éva]: Meghalt Koffán Károly.
= M. Nemzet 1985. nov. M. 4. ill

KOFTA'N Károly

Meghalt Koftán Károly

Magyar Hírlap 1985. nov. 14. 7.

m akaró szabad szellem hozhatta létre.

Ennek a szabad szellemnek a működése már összefüggőben n jelen a müncheni időszakban, ahol Ferenczy éppen a stien-Lepage-féle piktúrát eszménnyé avató Hollósyék mel- t válik le arról az egyetlen megnevezhető és kimutatható üvészi mintáról, amelyre egész pályája során csupán az dulásnál volt szüksége. Ennek a ténynek az ismeretében már a hevesség is érthetővé válik, amellyel saját szentendrei riódusát megsemmisítő módon, egyszerűen „semminek" kintette; ezek a halk líraiságú, meditatív, többnyire póztalan pek mindeme erényük ellenére is jószerivel iskolásak; éppen a szuverenitás hiányzik belőlük, amely a későbbi Ferenczy- íveket senkihez sem köthető, és stilárisan is csak üggyel- ijal megnevezhető, hasonlíthatatlan festményekké avatta.

Münchenben már egy kicsit „nagybányaiasan" kezd el teni, átengedve magát a természeti inspirációnak, a szabad- elé táruló látványnak, amelyet az inpresszionistákkal on módon, csaknem előítélet nélkül, elfogulatlanul szemlél már úgy jegyez le, hogy kizárólag saját, közvetlen yomásairól ad számot. Lassan annak is engedve, hogy a fényben fellazult formák puha foltokra essenek szét, és es reflexek ragyogjanak föl bennük. Érdekes az a küszkö- , amely ezekben a képekben végbemegy, ahol a fény inkább g sötétségként, a fény negatív lenyomataként, tehát árnyék- t van jelen, mintegy kívül maradva a vászon síkján, és a formák olvadékonyságában és a festékpászmák harsány, kulátlan nyerseségében hódít magának teret. *(Orfeusz,*

m Tyúketetés, Fatörzsön ülő fáfi, Tyúkok, G

KOFFÁN K.

Meghalt Koffán Károly

Népszabadság, 1985. nov. 14. 7

KOFFLER Márton szobrai

Nagyvárad

GERGELYFFY András: Máriapócs. = Műemlékvédelem,
XXXV.évf.2.sz.1991 106.p.

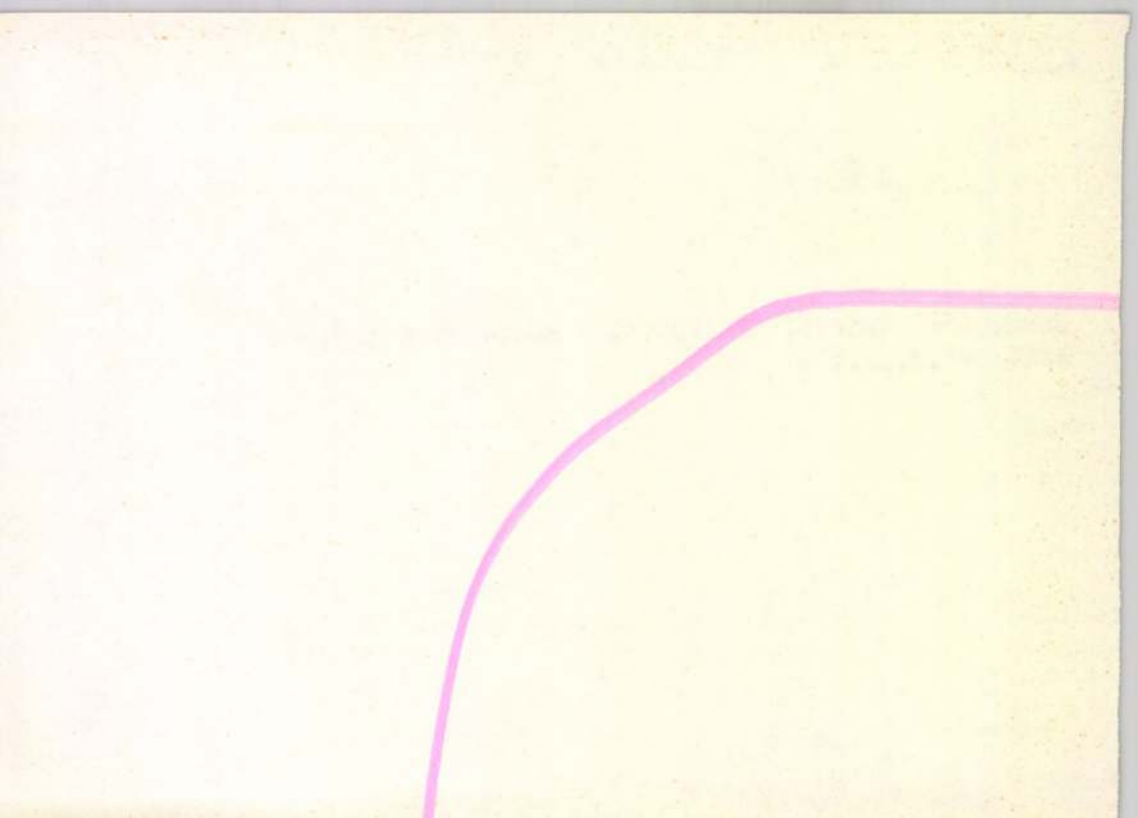

Koffán Károly, efi

→ Gyránski Mária

KOFFÁN Károly

Kezek / Koffán Károly ; [kiad. a Megyei Könyvtár ...]. – Békéscsaba : M. Kvt., 1984. – [55] t.fol. : ill. ; 31 cm
Rajzok. – Bibliofil kiadás. – Számozott példány: 250
ISBN 963 7141 02 2* fűzött : ár nélkül
741.9(439)Koffán K.

[~~bev. Szabó Gyány~~] bev. Koffán K

rszága. A felfedező, kockázatvállaló Ró-
i különbségek is adódtak. Rózsa felfede-
nkább a már visszaigazolt, ismert értékek
utatása, úttörő fölfedezése volt, hanem a
unkássága persze nem nélkülözte a koc-
Különösen így van ez a *Magyar Művészet*
angulatban és hisztériakeltésben jutott el
ngedélyét nem hosszabbították meg.)
jékozott értelmiségi attitűdje nyomon kí-
at olvasó, művelt, több nyelven olvasó–író
t ünnepnek, a lélek ünnepének tartja, a
öznek. Olyannak, ami a hétköznapi haj-
re Oltványi válasza: „amit a művészettől

ányi kísérletet tesz a remekmű megfogal-
eredménye a remekmű, amely egyetlen le-
jelenségekről vagy dolgokról való művé-
fontos műveket, művészeket ismertetni.
is törekszik betartani. A Genthon István
tt célt szabta, hogy szükséges „a soroza-
", s továbbá azt, „hogy elsősorban az élő

KOFFÁN Károly

LŐRINC László: Egy hajdani szivárvány színei: Blattner Géza párizsi bábszinháza. = Müvtört. Ért. 1991. 1-2. 23.p. bibl.

1939 Párizs csatlakozik a társulathoz

de félbemaradt házán tett munkájáért 27 forinttal tartoznak neki. (EÁL Eger v. ir. 1791 : 407. sz.) Ugyancsak 1791-ben állítja össze a → Francz József és → Zwenger által tervezett Eösz-féle házhoz a költségvetést. (EÁL ÉrsKápGazd L tvj. II. 26/c.) 1793-ban szerepel ifj. Zwenger József kőművesmester remekének vizsgálatánál. (EÁL Eger v. ir. 1793 : 1303. sz.) Két év múlva a város II. osztályú kőfaragómesterként minősíti. Tiszabábolnán a → Povolni János által épített templomhoz árajánlatot nyújt be 1798-ban → Hacker Tamás kőfaragó, → Fazola Lénárd lakatos, → Pátz János asztalos, → Kinsztl lakatos és → Steinhauser Illés asztalos társaságában. (EÁL KépMag L Div. B. fasc. 1. no. 8.)

1801-ben ellentétbe kerül → Magurányival a Szikora-féle építkezés miatt. (EÁL Eger v. tjgyzk. 180 : 210. l.) 1805-ben a rezidencia kápolnája melletti helyiség számára megfelelő kőpadló kockákat faragtat a demjéni kőfejtőben. (EÁL ÉrsGazd L szdm. 1805.) 1807-ben még szerepel a városházi leányiskola építkezésénél (EÁL Eger v. ir. 1807. 1284. sz.), előzően 1803—07-ig a megyeházán dolgozik Magurányi kőművesmesterrel együtt, a régi székesegyház Szt Kereszt oltárához tett munkájából kap pénzt. (EÁL ÉrsEgyh L archivet. 474. Agria. Templ. szd.) Plitzner a XVIII. század végi építkezéseknél → Miller Jánossal együtt a legjelentősebb egri kőfaragómester.

PLUNDRIS István detki, illetve gyöngyösi kőművesmester. Hevesugrán 1830-ban a r. k. templom toronyépítésének költségvetését → Csontos István áccsal együtt készíti el. (EÁL ÉrsEgyh L plebir.) Ugyanezen évben → Bodonyi István áccsal javítják a gyöngyöshalmaji r. k. templomot. (EÁL ÉrsEgyh L visontai plebir.)

POCH János miskolci kőműves. Nagyvisnyón 1769—70-ben építette a ref. templom középszakaszát, melynek festett mennyezetét → Pelsőczi Szilasi D. pelsőci festő-asztalos készítette. (Voit, 1958.)

PÓCS Alajos aranyműves és rézműves Egerben. 1827-

ifj. KOFTÁN Károly

Tandi Lajos

Czigánszky Mária és ifj. Koffán Károly művei
Szeged, Gulácsy Lajos Terem

Új Tükör 1984 aug. 26. XXI. évf. 35. sz. 3-4.

SZEMÉLY

1. Apám szobrász volt, anyám bábaasszony.
2. Püthia, a delphoi jósnő azt állította, hogy én vagyok a legbölcsebb.
3. Részt vettem egy lakomán. (Platon: A lakoma)
4. Nem hagytam magam után írásműveket.
5. Védőbeszédemet Platon írta.
6. Azzal vádoltak, hogy tanaimmal megrontom az ifjúságot.
7. Mikor elítéltek, nyugodtan ittam ki a méregpoharat.
8. Vitapartnereimet sarokba szorítottam.
9. Xenopón és Platon tanítványaim voltak.
10. Rajongott értem az athéni ifjúság.
11. Büszke voltam arra, hogy puritán módon éltem.
12. Az embereket helyes gondolkodásra és életmódra akartam vezetni.

SZÓKRATÉSZ
(i. e. 469—399)

KOFFÁN Károly

G.GAÁL Zsuzsa: Magyar Múzsa (1943-1944).
[Magyar Könyvszemle, 1991.4. 406.p.

két tusrajzot publikált a lapban

KOFFÁN Károly

153

Oltványi 1991

Koffán Károly grafikusművész.

Recs: Kiss János: Ki látta Gácsi Mihályt? Gambrinus, 89 - Egy emlékkiállítás margójára.

Gácsi Mihály született 1926-ban Budapesten a Képzőművészeti Főiskolán 1949 és 1952 között Bornemisza Endrétől, Koffán Károlytól és Hincz Gyulától tanult.

Művészet, 1989., 11-12., 17-old.

Koffán Károly, grafikusművész Főiskolai tanár:

Végvári Lajos: Irotesz k mesék. Pető János grafikáiról.

Pető János a maga kitön útját járó grafikus. Nem tartozik egyetlen iskolához sem. Magyar kortársai közül leginkább Rékassy Csabához hasonlítható. Pető ízig-vérig lírai alkat. –

A művész 1940-ben született Mezőkövesden. A Képzőművészeti Főiskolán 1959 és 1964 között Koffán Károly vezetésével tanulta a grafikát.

Művészet, 1989., 11–12., 101-old.

Kaffka Károly, grafikusművész

Kondor Béla 1951-56 között végezte tanulmányait a Képzőművészeti Főiskolán, mesterének Barcsay Jenőt, ill. Hincz Gyulát, Kaffka Károlyt tartotta.

P. Szabó Ernő: Kondor Béla emlékkiállítása.
Magyar Ifjúság, 1984. okt. 27. 32-34. old.

Koffán Károly festő-grafikusművész

Mészáros Dezső Munkácsy-díjas szobrászművész Szegeden született, szülei igen szegények voltak, alkalmi munkákból tartották el népes családjukat. – Szegedi barátai örztönöztek, hogy jöjjön fel Bpestre tanulni. Pesten a Népi Kollégiumok Orsz. Szövetsége Berkovits Kollégiumába ment, hogy felvételi vizsgát tegyen – ami akkor nem sikerült. Véletlenül egy tanteremle került, ahol aktot rajzoltak. Ő is kapott rajzszereket és rajzolás közben észrevette, hogy többen állnak mögötte: Kállai Ernő, Pogány Ö. Gábor, Kmetty János, Koffán Károly és Beck András. Kmetty János ott tartotta és 1953-ban megkapta a diplomáját.

Lénárt György: Része legyen a természetnek.
Magyar Hírek, 1984. márc. 31. 20-21-old.

Koffán Károly grafikusművész

Kondor Béla művészetére leginkább Barcsay Jenő[4] és Koffán Károly hatott, saját vallomása szerint.

4. Szegedy András: Jelet hagyni...
Magyar Hírek, 1984. 11. 24. 24–25. old.

IFJ KOFFÁN KÁROLY

... igen érdekes ... gyapjuból szövött textilje, mely képi világának szintézisét jelenti.

Losonci Miklós: Tavaszi tárlat. Dunaújváros, Uitz Béla Terem

UJ TÜKÖR 1982. XIX. évf. 20. sz. 3-4. o.

ZENEAKADÉMIA

1984. január 29-én, vasárnap este fél 8 órakor

A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG KULTURÁLIS HETE

IFJ KOFFÁN KÁROLY

emlitve ld. Bakallár Imre

Losonci Miklós: Évfolyamtársak. Dunakeszi, iskolagalória

UJ TÜKÖR 1968/XVIII/9.sz.4.o.

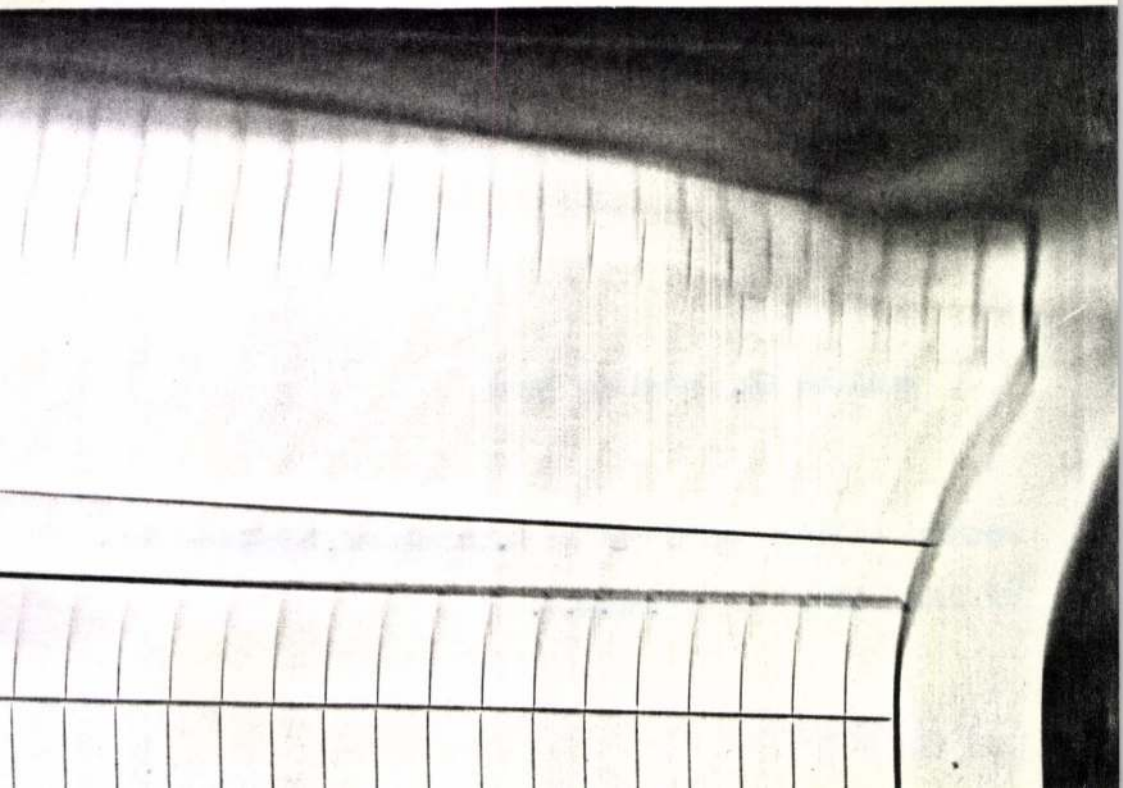

MDK

Kogutovicz Manó

1897-ben lett a m.iparmüv.társulat rendes tagja.

Cikk:Hiv.Tudósitások

Magy.Iparmüvészet,1897/98 416 l.

VOLUNTARY BOOK

Mirkovszky Gézáné, ip.müv. által tervezett

Kogutovicz Manóné ip.müv. által varrt

nagy ellenzö jó, a melynél a széles vonalaknak szép ornamentális hatásuk van.

Bienr Béneo József: A karácsonyi kiállitás. Magyar Iparmüvészet. 1900 körül? 11-20.l.

Ifj. Koffán Károly, festő

A IV. Nemzetközi Zománcművészeti alkotótelepre-Kecskemét, júl 4-tól aug. 6-ig-meghívót kapott 11 magyar és 5 szovjet művész. A telepen három dunaújvárosi művész: Ravasz Erzsébet Cyránsky Mária és ifj. Koffán Károly dolgozik. – A művész sok éves zománcfestői múlttal rendelkezik. Feketét, fehéret, hideg zöldeket, szürkéket variáló, mohamedán kupola- és türbeformákkal játszó, falborításnak. Szárt táblái nyugtatóan szépek. (evulítve)

A. Szabó János: Zománc és művészet Kecskeméten.

Fejér Megyei Hírlap, 1978. aug. 13.

Kaffka Károly, festő

Kiállítási kalendárium, Vidéken:

A művész műveinek kiállítását Du-naújvárosban rendezték meg.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

ifj. Koppán Károly, festő

L: Ravasz Erzsébet

–: Velencei nyár '79.

8.

Esti Hírlap, Bn. 1979 jún. 15.

09

Koffán Károly, grafikus

L: Deim Pál

P. kius J: Faustus doktorral a Mücsarnokban 13.

Nepszabadság. Bp. 1980. márc. 23.

ifj. Koffán Károly, festő

L: Ravan Erzsébet

–: Megnyílt a velencei nyár 7

Nincszabadság, Bp. 1979. jún. 16.

Koffán Károly

Novák hajos mesterei a Főiskolán Fónyi Géza, Bán Béla és Pór Bertalan voltak. A grafikát Koffán Károlytól tanulta.

— Komárom megye képzőművészei. Művészet, 1979. május – 40. lap.

Koffán Károly

Szenvedést megjelenítő grafikái szerepeltek a „Művészet és társadalom" c. kiállításon - emlétre

Fehér Béla cikke „Művészet és társadalom, kiállítása Műcsarnokban" a 11. oldalon

Magyar Nemzet 1980. III. 23.

Kaffán Károly festő

A kecskeméti művésztelep kiállítását a Megyei Művelődési Központban rendezték, melyen a művész műve szerepel: „Kisváros" c. hagyományos zománcképe. (említve)

Halász Ferenc: Bemutatkozik a művésztelep. Petőfi Népe, 1976. nov. 7.

Koffán Károly

Részt vett a Magyar Nemzeti Galéria ban
megrendezett rajzkiállitáson.

Magyar Hirlap 1980/5/15/6
Wagner:Levélféle egy rajzkiállitásról

Koffán Károly, grafikus

L.: Diskay Lenke

Jodor András: Diskay Lenkéről 94-95

Tiszatáj, Szeged, 1980. jún. XXXIV/6.

Kiká

70

Koffán Károly grafikusművész

Ritkán látható, de fontos kiállítást mutatott be a Magyar Nemzeti Galéria: a képzőművészet-mondhatni alapműfaját, a rajzot, ennek alakulását, a felszabadulás óta eltelt időben. Az a sokarcú, tematikai és stílusbeli változatosság, amelyet a kiállítás mutat, jelzi rajzművészettink gazdagságát. Koffán Károly igen ritkán látható rajzai külön is örömet szereznek a nézőnek, mert nem csak magas fokon művelte a rajzot, hanem a főiskolán egy egész generációnak volt a mestere. Stílusa inkább Pór, párizsi felfogásához közelít, de annál mozgalmasabb, elsősorban a vonal hullámoztató vezetésével és a nagy egészen belül a belső vérzletek jelölésével.

Lánc Sándor: Rajzkiállítás a Magyar Nemzeti Galériában.

Jelenkor, 1980. szept. 820. old.-on

Koffán Kávoly, grafikusművész

Feledy Gyula grafikusművész a közösség khetőségéről beszél: A felszabadulás után a Képzőművészeti Főiskolán egy olyan tanári kar alakult ki, akik közül nagyon sokan szabadiskolákban tanultak maguk is, szabadiskolákban korrigáltak, vezettek. Például Bernáth Aurél, Koffán Károly, Ferenczy Béni a szobrászok között, azt kell mondani, hogy közvetlenül a háború utáni évek főiskolájának arculatát a szabadiskola szedagógiai módszerei és tapasztalatai formálták olyanná, hogy akkor nagyon korszerű, haladó iskola volt, sajnos nem sokáig, az '50-es években jött egy újabb münchenista fordulat, néhány évre megbénította a művészképzést, azóta próbálják ezt ismét korrigálni.

Festőiskolák nyomában.

1980. X. 25. Kossuth 13.30 /Ftné/.

Kaffán Károly, festő- és grafikusművész

dr. Végvári Lajos művészettörténész könyvét, melyben Patay László festőművész pályafutását méri fel, található a festő portréja, Kaffán Károly alkotása. /említve/. A könyvet a Képzőművészeti Alap a múlt évben adta ki.

Moldvay Győző: Patay László festészetéről.

Heves i Szemle, 1981. 2. 3. old.

Ifj. Koffán Károly, festő- és grafikus, faszobrász

A dunaújvárosi Vitz-teremben rendezték meg a megyei őszi tárlatot. – A tűzzománcnak a szokványostól eltérő felhasználásával hívja fel a figyelmet ifj. Koffán Károly. Két nagyméretű ikortábláján a konstruktív háttér elé komponált figurák murális elemként élnének igazán.
„Metamorfózis" c. /repr./

Á. Szabó János: Fejér megyei őszi tárlat Dunaújvárosban. Fejér Megyei Hírlap, 1980. nov. 2.

Koffán Károly,

a kecskeméti zománcművészeti alkotótelep 1975-ben kezdte el munkáját, alakult meg. – a Megyei Művelődési Központban aug. 17.-én nyílt meg a zománcművészeti tárlat, melyen szerepelnek Koffán Károly öntöttvas sütőedényei (említve)

Kátai-Koffán-Somkúti: „Erkélymellvédtesz" (repr.)

Kerényi József: Zománcművészeti törekvések. Petőfi Népe, 1980. aug. 31.

Koffán Károly, grafikusművész

Szalay Lajos kiállítását a Magyar Nemzeti Galériában rendezték meg. Szalay Lajost, aki megtartóztatta figuráit a kenetes klasszicizmustól és a nagypolgári esztétizmustól, sennii sem tartóztatta vissza, hogy nyers külalakban közölje rossz vélemését a világról. Így volt ezzel akkoriban a Szalay körül tömörülő fiatal művészek java Koffán Károlytól, Lincz Gyulá~~tt~~ig, Ámos Imrétől Lőrincz Gyuláig.

P. Szűcs Julianna: Szalay keserű optimizmusa.

Népszabadság, 1980. aug. 31.

Ifj. Kaffán Károly

a kecskeméti zománcművészeti alkotótelep 1975-ben alakult meg, kezdte el munkáját. – A megyei művelődési Központban megnyílt aug. 17.-én a zománcművészeti tárlat, melyen a művész „Tűzzománc erkélymellvéd" c. műve szerepel. (repr.)

Kerényi József: Zománcművészeti törekvések.
Petőfi Népe, 1980. aug. 31.

ifj. Koffán Károly grafikus

Sümegi György: Menetközben
A kecskeméti zománcművészeti alkotóteleprol

Művészet, 1982. marcius

ifj Koffán Károly

Sünnegi György: A kecskeméti Zománcművészeti Alkotótelepvet

Művészet, 1983. február

Koffán Károly grafikusművész

Murray Róbert felvételiről a Képzőművészeti Főiskolán hiteles átlettel, – egyből fel is vették. Ott volt akkor Koffán Károly, grafikustanár volt, amellett ornitológiázott és Murray Róberttel együtt járt a budai hegyekbe, a madarakat figyelni.

Munkaidőben.

1982. VI. 25. Petőfi 9.36 /5. i.-ből/.

Koffán Károly

Kovács Gyula: Kötődés a valósághoz

Művésked, 1983. január

Koffán Károly, grafikus

L: Hajdú, Étienne

Sík Csaba: Művek, jelek, jelképek 100-114

Új Tíraś, Budapest, 1983. aug XXIII/8

Ifj. Koffán Károly

Pap Gábor: Vége jó – minden jó?
Fejezetek a VIII. Nemzetközi
Zománcművészeti Alapról

Művészet, 1983. április

Kaffán Károly, grafikusművész

A Derkovits-kollégiumban Batári László és a többi hallgatókat Kmetty János és Kaffán Károly tanította rajzolni, a művészettörténetet Rabinovszky Márton és Pogány Ö. Gábor tanította.

Tatay Péter: Batári László festőművész portréjához.
Kelet-Magyarország, 1982. jan. 16.

Koffán Károly, grafikusművész

Móré Mihály 1948-ban a Derkovits-kollégiumba jutott be, ahol Beck András, Rabinovszky Máriusz, Koffán Károly és Unetty János tanított. Egy évvel később a három szabadiskolát, köztük a Derkovits-kollégiumot is megszüntették, de a Főiskola mindenkit átvett.

Bakó Endre: a Napló Tárlata: Móré Mihály. Hajdu-Bihari Napló, 1982. jan. 16.

Koffán Károly, festő-grafikusművész

Lehet, hogy a véletlen műve csak, hogy egy kiállítássorozat egymást követő bemutatóin mester és tanítvány műveivel találkozhatunk. Mikszt a köszegi várban előbb Koffán Károly, most pedig a tanítványa Feledy Gyulával, műveivel ismerkedhetünk. Ugyanakkor Vilt Tibor alkotásait láthatjuk.

Szelestey László: Hittel és felelősséggel.
Vas Népe, 1981. aug. 12.

Koffán Károly, grafikusművész

Szalay Lajosnak a Nemzeti Galériában minden eddiginél teljesebb kiállítást rendeztek most. – A művész szeme elé egyre szomorúbb életképek és egyre tragikusabb jelenetek tolakodtak. Rögzítésükre ma sincs alkalmasabb eszköz a grafikánál. Szalay nincs egyedül; nemze dék körvonalazódik mögötte. Ámos Imre és Hincz Gyula, Bencze László és Koffán Károly hasonló érzékenységgel fordul az elesett emberek világa felé és ezt a tépett világot hasonlóan tépett vonalakkal idézik meg műveikben. Rózsa Gyula kifejezését kölcsönvéve, ennek a nemzedékké sosem ért háborús nemzedéknek Szalay Lajos a vezéregyénisége.

Vadas József: Háború békében.
Élet és Irodalom. 1980. szept. 6.

ifj. Koffán Károly, festő-grafikus-tűzzománcművész

Katona Áron Sándor festőművész Dunaújvárosban, a Munkásművelődési Központ aulájában állította ki tűzzománc képeit.

Dunaújvárosban olyan nagyszerű művelői vannak ennek az eljárásnak, mint ifj. Koffán Károly, Ravasz Erzsébet, Cyrányszky Mária, P. Csasztka Ilona, Pálfalvy János.

Á. Szabó János: Dunaújvárosi képszemle.
Fejér Megyei Hírlap, 1983. máj. 3.

Ifj. Koffán Károly, festőművész

Czíránszky Mária szobrász – és (ifj.) Koffán Károly festőművész kiállítását aug. 2. – tól látható a szegedi Gulácsy Lajos teremben.

Stúdió '84.

1984. VII. 31.

Ifj. Koffán Károly

kiállítása Pécsett a
Ferencry Teremben

Népszabadság, 1981. X. 27

Koffán Károly

Klonz Béla kiállítása az Ernst Múzeumban

Magyar Nemzet, 1986. jul. 29.

Koffán Károly

Fényes szelet nemzedék – Szerecsi János

Wéprava 1985. III. 18.

Koffán Károly

P. Bak János emlékezete Szolnokon

Népszava 1985. VII. 12.

Kofján Károly

Fényes szelek nemzedéke – Batári László

Nápszava 1985. 11. 25.

Koffán Károly

Koffán Károly osztályára hezült a Főiskolán Gácsi Mihály, ahol, Gross Arnold, Kondor Béla, Würtz Ádám, Feledy Gyula voltak a haltga tok.

Rideg Gábor: Fatanulmány a XX. század végéről. Művészet, 1980. augusztus – 26. lap.

Koffán Károly, grafikus

L. Kalay Ferenc

P. kún J. Kalay kiserű optimizmusa 13.

Népszabadság, Bp. 1980 aug. 31.

ifj. Koffán Károly, festő

L.: Kommunista: Repr.

ifj. Koffán Károly 15.

Forrás, Kecskemét, 1981. nov. XIII/11.

ifj. Koffán Károly, festő

L. Kátai Mihály

Siemegi György: Zománcművészeti alkotótelep, 1981. 96.

Forrás, Kecskemét, 1981. nov. XIII/11.

Koffán Károly festő

Kiállítási kalendárium vidéken:

Dunaújvárosban ~~va~~ rendezik meg a művész kiállítását.

Szocialista Művészetért, 1979. ápr. 4.

Koffán Károly, grafikus

L: Papp Gyula

-: Művészeti és irodalmi kitüntetések 5.

Nepszabadság Bp. 1981. márc. 31.

Koffán Károly

A művész szenvedéseket ábrázoló grafikáit, emlékeztetőül a multra mutatta be a társaság.

Horváth György: A korral szembesülve.
Művészet, 1980. április - 4. lap.

Koffán Károly gr.

említés

→ Bálint Endre f.

Művészet 1985/4/14

Koppán Károly, grafikus

L. Papp Gyula

– : Kitüntetett művészek

Esti Hírlap Bp. 1981. márc. 30.

8.

ifj. Kaffán Károly, grafikusművész

A kétévenként rendszeresen megrendezett tárlat az idén időben egybecsik a városalapítás 30 éves jubileumával. – A művész középkorias ízű linómetszetsorozatának hangulata találó. Nagyméretű textiliája is szerepel a tárlaton /említve/.

Á. Szabó János: Dunaújvárosi Tavaszi Tárlat.
Fejér Megyei Hírlap, 1980. ápr. 29.

Koffán Károly, grafikusművész

Gross Arnold amikor elvégezte a főiskolát és végre úgynevezett főbérlő lett, - egészen kicsi lakásban lakott, de odaköltözött hozzá az akkor utolsó éves Kondor Béla. - Gyakori vendége volt Würtz Ádam, Berki Viola, feljárt hozzá Koffán Károly és Szabó Vladimir.

Nádor Tamás: Látogatás Gross Arnold műhelyében.
Magyar Ifjúság, 1980. máj. 30.

Koffán Károly, grafikusművész

Feledy Gyulát a felszabadulás után 1946-ban a Bp-esti Derkovits Képzőművészeti Kollégium sikeres felvételi vizsga után felvette, — tanárai voltak Koffán Károly, Kmetty János, Rabinovszky Márius, Hevesy Iván.

A miskolci stúdió mikrofonja előtt Feledy Gyula, grafikusművész

1956. III. 9. UR 4 22.05 / Gmé /.

ifj. Kaffán Károly

Emlétre

Bajár Iván: Kiállítások-Kiállítása
Magyar Hírlap, Bp. 1970. márc. 10.

ifj Koffán Károly

Zamándrépe

szerepel a fejér megyei mű vészek őszi tárlatán

Tasday Aliz: Fehérvár két
Liáli tása

Fejér megyei Hirlap 1969 XI. 23.

ifj. Koffán Károly MDK

Hajnalban, kerámiakép

Tornyai János Muz.1964.Vásárhelyi őszi tárlat

ifj Kaffán Károly

6000 ft os II díjat kapott az alábbi pályázaton

N.N: A dunaújvárosi képzőművészeti pályázat eredménye

Nagyság 1969 XI. 29

ifj Koffán Károly

Szerepel a Dunaujvárosi Ősi Táslatou

Dunaujvárosi Hirlap 1969 XI. 4

MDK

ifj.Koffán Károly

Kiállitási hir

Dunaujváros 1967 dec5.

MDK

ifj.Koffán Károly

Kiállitási hir

Dunaujváros 1968 jan.3o.

ifj. Koffán Károly

Női portré, cerma, 27 x 20 cm (14 old.)

Kettős arcrép, " 20 x 21 cm.

Pöcsi ll. portréja, " 19 x 13 cm.

Lányok, " 17 x 23 "

Leányfej, " 25 x 17 "

Fejérmegyei Képzőművének kiállítása. Székesfehérvár. 1966. Kat. összeáll. Kralovánszky Alán. Bev. Csukly Alajos. 5 l.

ifj Koffán Károly

Szerepel az alábbi tárlaton

N.N.: Székesfehérváron megnyílt a Tejérmegyei képzőművészek tárlata

Duna-ujváros 1968 XI. 9

ifj Koffán Károly

Szamuely Tibor c. grafikája (emli)
1000 ft-os IV. díjat kapott
a Fejér megyei Panánkörtársaság
pályázaton

N.N.: Kiállítás a Panánkörtársaság
50. évfordulója tinteletére

Fejér megyei Hírlap 1969 III. 24

ifj Koffán Károly

Három grácia c. műve (eml.)

szerepel az alábbi táslaton

Tosday Aliz: Fejésmegyei képzőművészek kiállítása

Fejérmegyei Hírlap 1968 XI. 10

ifj. Koffán Károly

IV. díjat kapott Fejér megyei

pásztatan (tehéfehérvár)

Fejér megyei Hírlap 1969 IV. 5

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Sz. Koffán Károly

szerepel az „Érzak-dunántúli művészek" tárlatán a Műcsarnokban

Magyar Nemzet 1970 március 17
4. old

ifj. Koffán Károly

A Dunaújvárosi Képzőművészek I. kiállításán szerepel.

Dunaújváros 1966. jún. 21.

ifj. Koffán Károly

A Dunaújvárosi Képzőművé-
szek I. kiállításán szerepel (1966.
jún. 17 – júl. 28.).

Dunaújváros 1966. máj. 31.

ifj. Koffán Károly

A dunaújvárosi Kiállítási Teremben rendezett Dunaújvárosi Képzőművészek Kiállításán szerepel.

Dunaújváros 1966. jún. 17.

ifj. Koffán Károly

Leányarc, kr.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Múz.

Ifj. Koffán Károly

szerepelt a Stúdió 64 kiállításon.

ÉS 1964. dec. 12.

Stúdió 64. Frank James.

Ifj. Kossán Károly

Részt vesz a kiállításon

M. S. A Dunaújvárosi Képzőművészek V. Kiállításán

Dunaújvárosi Hírlap, ?

ifj. Koffán Károly, festő

– Dunaújvárosban él. A műszaki főiskola tanára. Feleségé Cyránszky Mária. Égetett zománc képeit helyben kiállította. Ősszel Hudeni negyedik közös tárlatát feleségével.

Maros Dénes: Képzőművészet a gyárvárosban
Magyar Ifjúság, 1969. XI. 14. 7. l.

Koffán Károly, ifj M.D.K.

Munkája a kiállitáson

Ritly Valéria: A XI. vásárhelyi őszi tárlat

Magyar Nemzet 1964. október 27. 4.l.

ifj. Koffán Károly festőművész.

A Kossuth Művelődési Házban nyelt meg kiállítása.

Kiállítás.

Északmagyarország, 1973. nov. 16.

ifj. Koffán Károly

A zománc-technika által adott gazdag színlehetőségeket aknázza ki a „Kisvárosi ünnep" c. tűzzománc képén. Részt vett a „Táblakép '72" pályázaton.

Kádár Zoltán: A III. Debreceni Országos Nyári Tárlat

Alföld 1972/8 69old.

Ifj. Kaffán Károly festőművész
a Miskolci Galériában Cyránski
Mária szobrászművésszel együtt kö-
zös kiállítása nyílt meg, 1973. nov.
6.-án.

Meghívó.

1973. nov. 6.

MDK

ifj. Koffán Károly

szerepelt a tárlaton.

-s -n: Gondolatok a X.Vásárhelyi Őszi Tárlat.

Csongrádmegyei Hirlap. 1983. okt. 27.

Ifj. Koffán Károly
grafikus

M.D.K.

Részt vett a Studió 64
kiállításán.

Frank János: Studió 64
Élet és Irodalom, 1964. dec. 12. 2 kép

Ifj. Koffán Károly festőművész
a Kossuth Művelődési Házban meg-
nyílt a művész kiállítása.

Kiállítás

Északmagyarország, 1973. nov. 23.

Koffán Károly Béla grafikus 2) Folytatás

Rajzok, portré, mellett a Tanácsköztársaság pályázatára készül. Felesége Cyránszky Mária szobrásznővész.

„Dunaújvárosi madonna" c. rajz (repr.)

Torday Aliz: Műterem-sarok.

Pestmegyei Hírlap, 1968. dec. 31.

Ifj. Koffán Károly, festő

Szindinamikai tervezet felhasználják a dunaújvárosi építkezéseknél.

— : Szines Házfalak és Joliképek 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1974. dec. 18.

Ifj. Koffán Károly

grafikai szerepelnek a
Studió '72 Vállalaton' at Ernst
Múzeumban

Nógrád 1973 január 14
Gold

Koffán Károly, ifjabb

Tűzzománe kompozíciói szerepeltek az észak-dunántúliak műcsarnoki kiállításán.

Bojár Iván: Kiállításról – kiállításra; Magyar Hírlap 1970. III 10. 9 C.

ifjú Koffán Károly
festőművész és Cyrauski Mária
szobrászművész alkotásaiból nyílik
kiállítás a miskolci Kossuth Műve-
lődési Házban november 6-án.

Észak-Magyarország 1973/255 Fold.

ifj. Koffán Károly

A Miskolci Galéria rendezésében nyitot-
ták meg november 6-án a miskolci Kossuth
Művelődési Házban két dunányvárosi művész
kiállítását. Ifj. Koffán Károly villódzó
színeiben pompázó, valóban elő tüzzománcai
azok, amelyek elsősorban megragadják a né-
zőt. De a szép harmoniát kereső művészt raj-
zolják elénk ifj Koffán rajzai is.

(cs.a.) Szobrok és tüzzománc.

Észak-Magyarország 1973/261 12 old.

ifjú. Hoffman Károly
grafikusművész kiállításait január
21-én nyitják meg Miskolcon, a Nehéz
ipari Műszaki Egyetem II. emeleti üveg
termében. A kiállítást az egyetem Kul-
turális Bizottsága rendezi.

Kortárs - Magyarország 1974/16 11old.

Grafika

„Mesélő" – Koffán Károly

Szabad Művészet, 1949.

III. cof. 7–8. sz. 340–343. o. Kiállítások.

Végvári tagos beszámolója:

Mapper Rézkarcolók Egyesületének Kiállítása.

Táblakép.

"Alkoholista", Koffán Károly

Magyar Müvészet .1948.XV.évf. 22.lap.
Fővárosi népmüvelési közp. kiállitás

Koffán Károly

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 4. sz. 160. o. kiállítások.

Szegi Pál beszámolója/ A „Magyar Művészeti Műhely"../

Koffán Károly grafikus

Szabad Nép
1946. 6. 9. – 6. l.

Koffán Károly grafikus, Tanár

Három arckép a Láng-gépgyár
festőiskolájából

Szabad kép 1947 dec. 25.-19.-

Koffán Károly tanár

Láng-gyári munkások képpőmű-
vészeti kiállítása.

Szabad Nap 1947. dec. 23. - 4o. -

Koffán Károly rajzoló.

Uj Világ.1949. 6.sz.febr.11. 7.l.

Koffán Karoly, grafikus

Szabad Nép 1945. VI. 9 – 4. l.

Keffán Károly, fertő

Szatad Nép 45. 4. 22. – 2. l.

Koffán Károly grafikus

Szabad Művészet. 1950 IV. 11. 420-429

Rabinovszky Márius: A grafika és az
I. Magyar Képzőművészeti
Kiállítás

Koffán Károly.

Magyar Nemzet.

1948. VIII. 15., 4. old.

(: Jelenmő :)

Koffán Károly grafikus

Szabad Művészet, 1949.

III. évf. 7-8. sz. 340-343. o. Kiállítások,
Végvári Lajos beszámolója:
Magyar Rézkarcolók Egyesületének kiállítása.

Koffán Károly festő

Magyar Művészet 1948.XV.évf.95-98.lap

Kopp Jenő: A harmadik nemzedék.

Koffán Károly festő

Magyar Müvészet .1948.XV.évf.257-265.
lap.

Kampis Antal:A Szépmüvészeti Muzeum
uj szerzeményei

Koffán Károly festő

Szabad Művészet, 1947

I. érf. 1-2. sz. 21. o.

A Munkáskultúrnövelség és a képrőművészet. /Schalk László./

Koffán Károly festő"

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 6. sz. 264. o.

Béke rajzpályázatunk eredménye.

Koffán Károly festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 5. sz. 222. o. Hirek.

(Képzőművészeti főiskolai kinevezések)

Koffán Károly festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 5. sz. 222. o. Hírek.

A magyar művészet érdekében...

Koffán Károly grafikus

kilencven művész kiállítása

Szabad Nép 1948 jún. 23. – 60.

Koffán Károly festőművész.

Magyar Nemzet.

1949. VII. 6., 5. old.

(: Hír. :)

~~Művészek, XX. sz. 2. f.~~

Koffán Károly festő

Miroir, 1948. automne, no. 4.

54–61 l.

Pogány Ö. Gábor: A mai festőnemzedék.

Koffán Károly festő"

Magyar Csillag, 1942 II. évf. 2. sz.

12f. l. - Farkas Zoltán: „1942"

Koffán Károly grafikus

Magyar Csillag 1942 II. évf.

5. sz. 319 l. Farkas Zoltán: Az „új művészek" egy csoportjának kiállítása.

Koffan Károly festö.

66

Katol.Szemle.1942.148-150.l.

Koffán Károly festő, grafikus

Magyar Csillag, 1942. II. évf.

5. sz. 319 l. - Farkas Zoltán. -
kiállítás Almásy Teleky Éva
műtermében.

Táblakép.

"Rajzolás közben". Koffán Károly

Magyar Müvészet.1948.XV.évf. 22.lap.
Fővárosi népmüvelési közp.kiállitása

Táblakép

"Kapaszkodó fiu ". Koffán Károly

Magyar Müvészet.1948.XV.évf.22.lap.
Fővárosi népmüvelési közp. kiállit.

Monotipia. „Egyedül Leninnel”,
Koffán

Szabad Művészet. 1950 IV. 11. 420-429

Rabinovszky Máriusz: a grafika és az
I. Magyar képzőművészeti
Kiállítás

Grafika.

" Munkásujitó." rajz Koffán Károly
müve.

Uj Világ.1949. 6.sz. febr.11. 7.l.

Rajz

"Rajz" Koffán Károly

Magyar Művészet.1948.XV.évf.257-265-lap.

Kampis Antal:A Szépművészeti Muzeum uj szerzeményei

MDK

Koffán Károly

az Egyesület tagja

Magy. Rézkarcoló Müvészek Egy. 25. kiáll.
Szalmássy Gal. 1948. febr.

MDK

Koffán Károly

Két alak, toll.

Szépmüv. Muz. uj szerzemények. 1946.

Koffán Károly

M.D.K.

A tabi művelődési házat művei díszítik.

Napló
Magyar Nemzet, 1959. jan. 8.

7 l

MDK

Koffán Károly

Tájkép, olaj

Fiatal magyar képzőmüv. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 1o 1.

MDK

Koffán Károly

Női akt, tusr.
Karosszékben ülő nő, temp.
Pólyálás, tusr.
Olvasó, tollr.
Önarckép, olaj

Fiatal magyar képzőmüv. Főv. Képtár 29. kiáll.
1946. dec. lo 1.

MDK

Koffán Károly grafikus

Pogány Ö.G: 1. Magy. Képzőm. kiáll. Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

Koffán Károly

Kopp Jenő: 1948 művészete. A harmadik nemzedék. Magyar Művészet, 1948. 2.sz.

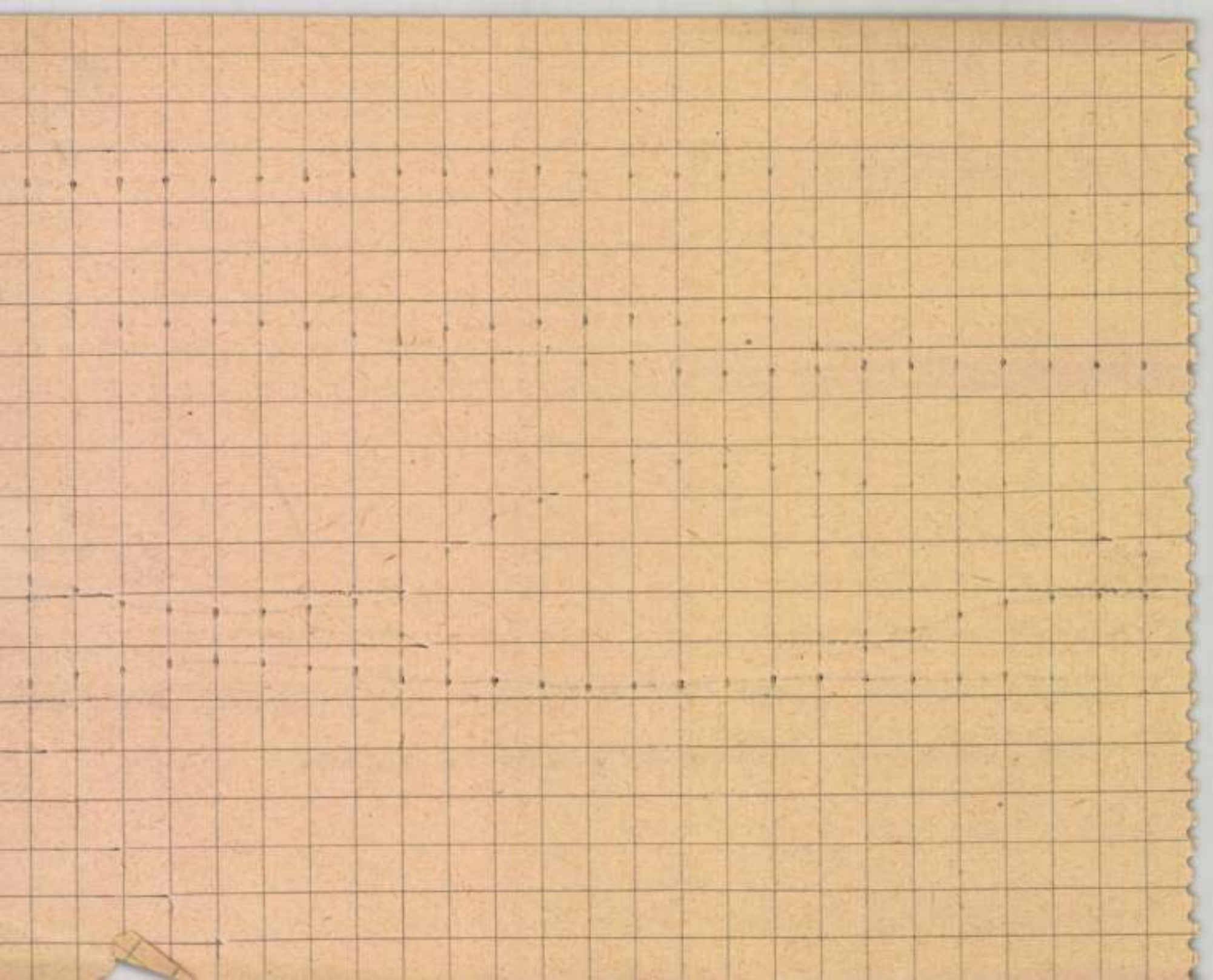

Koffán Károly

Metszetek

XVI. Tavaszi Szalon. Nemzeti Szalon, 1941, Julius.
8 l.

San Marco-gyűjteménnyel. Csernoch János
tény Múzeum második fénykorát.

Ipolya Arnold, a magyar művészettörté
zohori plébános kezdett gyűjteni Simorral egy
Múzeum tervét, melyet Simor prímási szék
valósított, s amelynek gyarapítására szánta Ip
Ipolyi műtárgyainak javarészét mint egri kan
besztercebányai püspök már nem sokat áldoz
hímzéseket, kerámiát gyűjtött, s a Borbála
nagyváradi püspöki székben már csak rövid i
mint a központi szeminárium rektora, a papn
sóján állította fel. Egy részét még életében az
nak adományozta, megmaradt nagyobb része
gomi Keresztény Múzeumba közvetlenül az
szerencsésen egészíti ki Simorét, elsősorban
olasz festmények sorozatával, s teljesebbé tes
a nagyértékű gobelinek és szőnyegek, valam
Orlai-Petrich, Kovács Mihály, Lotz, Telepy
áttekintést ad a XIX. század második feléne

A San Marco-gyűjtemény, ugyancsak a
került a Keresztény Múzeumba. Az Ausztri
Zurlo-Capece-család gyérebb képeiből, és a S

KOFFÁN Károly

B1: A képzőm. Főisk. évvégi kiállítása

Irodalmi Ujság 1955 okt. 27 n. jul. 2. 8 l

MDK

Koffán Károly

monotipiák

V.Zs: Kiállitások. Magyar Nemzet 1947. nov. 11.
2 l.

MDK

Koffán

Selfportrait, rajz, repr.

Exhib. London 1948.

Koffán Károly

Tusrajzok

Tusrajzok

Ötven művész kiáll. N.Szal. 1947. jun. 1.

Koffán Károly

Csendélet, monotypia

Anyaság, "

Csendélet korsóval,"

Müteremben, "

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 12 1.

Koffán Károly

Szerszámos csendélet, monotypia
Csndélet I. "
Csendélet II. "
Csendélet III. "
Csendélet szoborral, "

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 9 l.

Koffán Károly

MDK

Kisgrafika. 1940, 3-4.sz. 23 l.

Koffán Károly

Ülő férfi, tus

Vacsorázó, monotipia

Fiu, tus

8 drb linóleummetszet

Uj magyar képzőművészet. Pőv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 28-29 l.

MDK

Koffán Károly, 1908-

Self portrait

Exhib London 1948.

MDK

Koffán Károly

F.A.R: M.Nősz.Művészek Egy. kiáll. Szab. Nép, 1949. jul. 15.

MDK

Koffán Károly

Sós E: Magy. Rézkarcoló Müvészek Egy. kiáll.
Magy. Nemz. 1949. jul. 6.

KOFFÁN Károly grafikusm.

(főiskolások kiállítása)

NN: 10 extendő fiskódését ...

Irodalmi Ujság 1955 ucit. 18 n. ápr. 30.8l

MDK

Koffán Károly grafikus

Kollektiv kiállitás. 1947. nov. Magy. Müvészet. 1948. 43 l.

M D K

Koffán Károly

Cifka Péter: A Szépművészeti Múzeum grafikai osztályának uj szerzeményei. Magyar Nemzet 1955. okt. 12.

5 l

MDK

Koffán Károly

Bencze László: A magyar képzőművészet mai eredményei /Gondolatok a VI. Magyar Képzőművészeti Kiállításról/ Csillag, 1956. X. évf. február
364.l.

Koffán Károly

Monogravurök

Magyar Rézkarcok, Tamás Galéria, Bp. 1940. május, kiállitás katalogusa.

MDK

Koffán Károly

Falurészlet, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 14 l.

MDK

Koffán Károly [festőművész]

műve a folyóirat adott számának
címlaprajza.
(Szöveg a címlap visszáján. Repr.)

Dunántúl, Pécs, 1956. 18. sz. (V. évf.
4. sz.) [címlap és a címlap visszá-
ja.]

Koffán Károly

M. Piroska és „Martinász"
c. művét magyarhék a
helyi művészet) őri tárlatán

N.N: Vásárlások az őri
tárlaton

Dunaújvárosi Hírlap 1970 XII 1

Koffán Károly

Dunaújvárosban él

Ezeppel a Fejérmegyei Őri
Táslatan Székesfehérvárott

K. D.: Megyei Képzőművészeti
Kiállítás

Dunaújvárosi Hírlap 1970 XII. 11

KOFFÁN KÁROLY

Művei szerepelnek az alábbi tárlatokon.

Ambrus Tibor: A XVII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Alföld, 1971. január

Koffán Károly festő M.D.K.

kerszámos csendélet. monotypia. Mův. kat.
Csendélet I. " "
Csendélet II. " " "
Csendélet III. " " "
Csendélet nobovval " " "

kár magyar művén. Kiállítás kat.
Bp. 1948 9

[illegible] Jesus M.D.H.

[illegible] Hemiplegia [illegible]

Gemüthlich I " "

Gemüthlich II " "

Gemüthlich III " "

Gemüthlich [illegible] " "

[illegible]

[illegible]

Koffán Károly

tanítványa a budapesti Képzőmű-
vészeti Főiskolán Csohány Kálmán.

Fekete Márton: Prominent Hungarians
Home and Abroad, München, 1966.

334 l. 60 l.

M.D.K.

Hoffán Károly
festő

Sztojka László művészi fejlődését
segítette elő.

Losonci Miklós: Sztojka László festőművészi kiállítása.
Művészet, 1969. február – 41 lap.

H. Koffán Károly

Grafikákkal nekrejel a
Tavasz 69 c. antológiában

Papp Sándor: Zöld, kék, sárga.
Tavasz 69

Duna nyváros 1969 V. 6.

Koffán Károly

Szerepel az alábbi Tárlatok Nyíregyházán

Dr. Telepy Katalin. Bencsisztól napjainkig

Kelet Magyarország 1969 V. 9.

I.

Koffán Károly

munkásnépáról külön is érdemes szólni.

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja
Új Írás VI. évf. 1966. jún., 6. sz. 98. l.

Koffán Károly II.

– a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékének volt tanára – a „Kortársak közelről" című, nagy sikerű egyéni kiállítás szerzője elemte csak eszközt látott a fotóművészetben arra, hogy régi szenvedélének, a madártannak hódoljon. A madárfényképezésben... újat hozott, konkurrálva a műfaj régebbi mestereivel: Homoki Nagy Istvánnal és Tildy Zoltánnal. A véletlen szülte, hogy később áttért a művészarcképek készítésére.

Új Irás VI. évf. 1966. jún., 6. sz., 98. l.

Koffán III.

képei kettős arcképet tükröznek: a modellét és az ábrázolóét. Koncentráltságukkal, lemondásukkal, egyszerűségükkel jelentős lépéssel jutottak előbbre a magyar portréfotózást.

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.
Új Írás VI. évf. 1966. jún., 6. sz. 88. l.

Koffán IV.

... méltán reprezentálnák országvilág előtt Koffán portréi a „kortársakat" és magát a művészt is, aki of remekül érti, hogy „miként hozza ki természetes egyéniségüket". Alig érthető, hogy miért nem adták ki még könyvelőkben őket?

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.

Új Irás VI. évf. 1966. jún., 6. sz., 98. l.

Koffán Károly

A fotóművészet vonzóerejére jellemző, hogy nemegyszer más területen munkálkodó művész vagy tudós is fotografálni kezdett: kifejezési eszközt keresve mondanivalójának. (A hosszabb-névsorból emeljük ki... Kende István, Koffán Károly, Homoki Nagy István... nevét.)

Lelkes István: A magyar fotóművészet útja.

Új Irás VI. évf. 1966. jún., 6. sz., 57-58. l.

MDK

Koffán Károly

Egyedül Leninnel, monotip.

Szerszámcsendélet, ~~x~~ "

I. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 1950. aug.

9 l.

Koffán Károly

felvétele (repr.)

Budapest VIII. évf. 1. sz. 1969. jan., 18. l.

Koffán Károly

pedagógusként úgyszólván az egész fiatal generáció mestere volt

Képzőművi. Almanach Bp. 1969. 25. o. Németh:
Mai magyar grafika

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Koffán Károly

a mai grafikusnemzedék mestere

Képzőmű v. Almanach Bp. 1969. 25. o. Németh
Mai magyar grafika

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Koffán Károly

a pour excellence grafikusok közül csupán két név jelentős: Szalay Lajos és K-k.

Képzőműv. Almanach Bp. 1969. 25. o.

Németh: Mai magyar grafika

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Koffán Károly Béla

Strauffeld Aurél perdréja (cml.) díjat kapott a Csók István Képtár Kiállításán

T. A.: Kiállítása Tanárkörtársaság Finteletére

Fejés megyei Hislap 1969 IV. 18

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György út 41.

Koffán Károly

Kiállít

8 ón. 1942. IV. 16.

Központ meginditotta rotaprintes for-
ő köteteként a
Képzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
atkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Müvészettörténeti Dokumentációs

Koffán Kórol

Kiállít

Film szinkár irodalom 1942. IV. 17.

özpont meginditotta rotaprintes for-
ó köteteként a
épzőművészeti Élete"
amely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
atkozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

kiadványai közül kapható
ok 1954-55."
özpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

ok 1956-58."

ók a Művészettörténeti Dokumentációs

MDK

Koffán Károly

Rajzoló önarckép, toll,tus

Könyöklő önrackép, " "

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 27 l.

MDK

Koffán Károly

Botra támaszkodó férfi, tus, toll

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 27 l.

Koffán Károly

Kiállít

MO. 1942. I. 13.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Köz
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első k

"Magyar Tanácsköztársaság Képz
című levéltári publikáció jelent meg, am
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőművészetre vonatk

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk kia

"Művészettörténeti Tanulmányok
című kötete, mely a Dokumentációs Közp

Továbbá kapható

"Művészettörténeti Tanulmányok
című kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Koffán Károly
festő

M.DX

Méltatás.

Ecsery Elemér: Mészáros Lajos
Művészet, 1965. november – 38 lap

Szemátony Zsuzsa

Kottán Károly: Rajz,

Magyar Művészet,

1948. november 1., 6. u., 264 lap

Kampis Antal ikke.

Rónay Mária

Koffán Károly: A De profundis- sorozatból, fametsz.

SZABAD MŰVÉSZET

1947. nov. 11.sz. 207.l.

/M.Kiss P.: Magyar fametszők./

Rónay Mária

Koffán Károly: Fametszet /ered./

SZABAD MÜVÉSZET

1949. máj. 5.sz. /Cimlapkép/

Badál

Koffán Károly: Éneklő lányok /rajz/

Müvelt Nép

II.évf.7.sz./1951.jul./ 21.l.

MDK

Koffán Károly

Uj Magy.Képzőm. Főv.Képt. vándorkiáll.1948.jun,
21 l.

MDK

Koffán Károly

Uj Magy.Képzőm. Főv.Képt. vándorkiáll.1948. jun. PÖG. bevez. tanulm. 15 l.

MDK

Koffán Károly

9 db monogravure

Magy. Művészetért kiáll. r. Mücs. 1940. febr.

14. 1.

Rómay Mária

Koffán Károly: A Nyomda-pavillon falképeiből

SZABAD MŰVÉSZET

1948.jul.-aug. 7-8.sz. 261.l.

/Vargha B.: Beszámoló a Ntk.Básár képzőmüv. anyagáról/

Rónay Mária

Koffán Károly: A rajzoló, monotypia

SZABAD MŰVESZET

1947. dec. 12.sz. 243.l.

/Vargha B.: Kiállitások./

MDK

Koffán Károly

Tárlatbeszámoló. Magyar Kulturszemle.1942.febr.15.

MDK

Koffán Károly

Koll.kiáll. Ernst Muz. Az Est, 1933. ápr.3o.
ks: Csop.kiáll. Ernst Xaznél.

MDK

Koffán Károly

Tóth Dénes: Fiatal szobrászok és Festők a N.Szalonban.Esti ujság 1942.jan.1e.

MDK

Koffán Károly Képzőm.Főisk. tanára

Sztálin neve... Magyar Nemzet, 1949, dec. 21. 5.1.

Kroffám Károly

Neve említve

Könyvterjesztő 1966. jún. ?

Kottán Károly

Csoháry Kálmán tanára volt a főiskolán.

Hajdúbiharmegyei Népújság 1966. ápr. 9.

MDK

Koffán Károly

Monotypiák

9o művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

Koffán Károly

360- Ft vásárlási előlegben részesült

90 művész kiáll. N.Szal. 1948. jun.

MDK.

ifj.Koffán Károly

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1966 ápr.29.

MDK.

ifj.Koffán Károly

Kiállítási kritika

Dunaújváros 1966 juni.3.

Koffán Károly

A Corvin Áruház állandó népművészeti tárlatának negyedik bemutatóján szerepelt.

N. ü. 1942. VII. 3.

Koffán Károly MDK

Három metszet

Műcsarnok 1940 A magyar művészetért c.kiáll.

Koffán Károly
fotóművész

M.D.Y

Fotóki állításának fóteníaga
a portré volt.

Bauer Jenő: Zimmer Erzsébet fotóki állítása
Művészet, 1966. augusztus - 19 lap.

Koffán Károly M.D.K.

Társak és kortársak c. fotoportréi-ből kiállitás

"apló

"agyar "emzet 1965. május 23. 10. 1.

Koffán Károly
fotó művész

M.DK

A Nemzeti Galeriában volt tárlata,
ahol bemutatta művészi ábrázolásait.

Tibély Gábor: Koffán Károly fotóportréi
Művészet, 1965. augusztus - 46 lap

Kottán Károly

Kiállít

PH. 1942. I 13.

özpont meginditotta rotaprintes for-

köteteként a

épzőművészeti Élete"

amely a Közoktatásügyi Népbiztosság

a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

tkozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

kiadványai közül kapható

ok 1954-55."

özpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

ok 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

Koffán Károl

Kiállít

NV. 1942. I. 23.

Örgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Koffán Kóvol

Kiáhít

NÚ. 1942. 10. 9.

Központ-ban (Budapest, XIV. Dózsa Gy
Megrendelés esetén az összeg MNB 14
ciós Központ számlaszámára utalandó
tán juttatjuk el T. Cimhez.

Sajtó alatt:

Évkönyvünk 1959-es kötete.

A forráskiadvány-sorozatból
mely a terület épitészeti állagának a t

Koffán Károl

Kiállít

PH. 1942. IV. 12.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első
"Magyar Tanácsköztársaság Kép
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Művészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk ki
"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható
"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatók

Koffán Károl

Kiállít

Kiáll. 1942. IV. 11.

örgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

MDK.

Koffán Károly

Kiállitásának hirdetése

Magyar Nemzet 1965.juni.6.

MDK.

Koffán Károly

Fotókiállitásának hirdetése

Magyar Nemzet 1965 juni.27.lap -

.XIX

Koffán Károly

MEK

Kondor B. tanára volt

Kondor Béla kiáll. 1960. márc. Fényes A. terem

M.D.K.

Koffán Károly festőművész

A lap körkérdést intéz a művészekhez "Szinházról - röviden" cimmel. Erre válaszol a művész is.

Filmx Szinház Muzsika Bp. 1965. dec. 31.
IX. évf. 53. sz. 12-13. lap

Koffán Károly grafikus, fenykepén
„Társak és kostársak”.
fotoportré kiállítása nyílt a
Nemzeti galeriában
A Kép. Főiskola tanára volt.

Nagyvaros, 1965, jun. 13., 7. o.

1965 MÁJ 23

Koffán Károly

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Koffán Károly Társak és kortársak című fotóportré kiállítása május 29-én, szombaton délben nyílik meg a Nemzeti Galéria dísztermében. Megnyitó beszédet mond Pogány Ö. Gábor dr.

sag, hogy [illegible]
szabadnapjainak jelentékeny

Koffán Károly, grafikus

fotó-portékiállítást rendezett

a Nemzeti Galériában.

– . Grafikus művész fotókiállítása

2

ESTI HIRLAP, 1965. jún. 4.

Koffán Károly

Fotókiállítása nyílt a Nemzeti Galériában

Nógrád, 1965. május 30., 10 old.

MDK.

Koffán Károly

Utalások a nyiregyházi Sóstói-Müvésztelepre

Keletmagyarország 1965 máj.3o.lap -

MDK

Koffán Károly

Magy. Könyvszemle 1941. I.füzet 111-112 l.

u tektonika s anyagszerüség jellemzi.

zsef: -+ Balogh József

rs, 1785. jun. 29. -- Eger, 1846.
gy évig Bécsben tanult. Kazinczy
tt haza. 1817-től Egerben élt s a
anitással foglalkozott. Oltárképei
az egri szervita, a tiszafüredi,
s nádudvari templomokban maradtak
Kazinczy Ferencé válik ki. Legsi-
latok.

lestown, 1819. jun. 3. -- Montcalir,
egjelentősebb amerikai szobrászok e-
volt az uj amerikai müvészetre

MDK.

Koffán Károly

Fotókiállitásának kritikája

Népszabadság 1965 juni.16. lap -

MDK

ifj.Koffán Károly

Női fej, szén

lo. Vásárhelyi Őszi Tárlat 1963. Tornyai J. Muz.

MDK

Koffán Károly: Tavasz. repr.

Szabad Nép 1949. ápr. 17.
Uj képek, szobrok.

Koffán Károly

MDK

Önarckép, tus

Képzőművészetünk a felszab.óta. Szfv.Képtára 30. kiáll. 1947. okt.

4 l.

MDK

Koffán Károly

Női akt, m.tip.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv. Képtára
30. kiáll. 1947. okt. 5 l.

MDK

Arv. Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 34 l.

MDK

Koffám Károly

Fiufej, m.tip.

Képzőművészetünk a felszabadulás óta. Szfv.
Képtár 30.kiáll. 1947. okt.
6. l.

Koffán Károly MDK

grafikus

Hatvanezer látogató a "Magyar müvészetért"
mozgalom kiállitásán
Esti Kurir 1941. jan. 9.

MDK

Koffán Károly

Ybl Ervin: Csoportkiállitások. Budapesti Hirlap 1933. ápr. 30.

MDK

Koffán Károly

Merengő, monotipia

Képzőművészetünk a felszab.óta. Szfv. Képtára 30. kiáll. 1947. okt.

4 l.

Koffán Károly

Fotói (madarakról; valamint portréz)

„A magyar fotóművészet 125 éve" c. kiállításon

Pemeczky Géza: A magyar fotóművészet 125 éve.
Valóság X. (1967.) 3.sz. 55. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV., Dózsa György út 41

szövarch. 51.27.ó

Koffán Károly

Főiskolai kinevezése.

Varga N.Lajos életrajza
feldolgozta Kopp Jenő.

MDK

Koffán Károly

A szép magyar könyv. Magyar Kulturszemle. 1942. 174.l.

Kolfán Károly

1. Visszaemlékezés, 1945. 29,5 x 21
2. Önarckép kövéskeréknél, olaj, 17,5 x 16,6
3. Férfi késsel, 1945. kv+tus 22 x 16

Magyar Művészet 1945 – 1969
Műcsarnok, 1969. sept-okt.

Hoffán Károly

és mások felvételei illusztrálják

A Budapest c. folyóirat 1969. 9. számát.

17. l.

Koffán Károly

és mások felvételei illusztrálják az alábbi folyóiratszámot:

Budapest, 1969. 5. sz. 15. l.

Koffán Károly

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 8. számát.

Koffán Károly, grafikus

- munkái a Nemzeti Galéria grafikai kiállításán

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. aug. 563. l.

Koffán Károly

Illyés Lajosné és Koffán Károly készitették V. Pázmándi Margit cikkének /Isis Szálló, Szombathely/ fényképeit.

Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz.

30-33. l.

Koffán Károly

Major Máté ismerteti Kemény Judit szobrászművész munkásságát, képekkel /fényképek: Koffán Károly és Lőrincz Beatrix/.

Magyar Építőművészet, 1971. 1.sz.

55. l.

Koffán Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 4. számát

F.g.l.

Kolláu Károly

folytatásai illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 3. számát

6,7.1.

Koffán Károly

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 4. számát.

12.l. 16.l. 18, 19.l.

Koffán Károly

/1909/

„De profundis" c. sorozata.

Saját technikájú monotypiái.

A magyarországi szűv. fort. I. 530.
Corvina 1971.

Koffán Károly

Tudós és művész portréit méltatja Alföldy Jenő "A vissza nem térő pillanat" c. kritikájában, mely a Photographia Hungarica c. albumban szereplő fotóműveket ismerteti.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juli. 31.
XV. évf. 31. sz. 12. lap

Koffán Károly

~~fgrafikus~~

/1909/

Magyar művészet. 10.43.

Képzőműv. kiadó. 1971.

Kaffán Károly

Szerepel az alábbi tárlaton

Horváth György: Magyar grafikai
Szám. Dürer Emlékezetére a
Nemzetigalériában

Magyar Nemzet 1971 VI. 2

Koffán Károly fotóművész

– készítette a Sculptura Hungarica c. kötet szoborfotóit.

D. I.: Képzőművészet
Vigília, 1971. ápr. 279. l.

Koffán Károly

Műve szerepel a „Magyar grafika
Dürer emlékezetére"
a Manesi Galériában

Magyar Nemzet 1971 június 2
4. old.

Koffán Károly

A hazai grafika virágkora az ő és Konder Béla nevével indul. K. K. a képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékének volt a tanára, az első jelentékeny grafikus nemzedék mestere. Mint grafikus visszavonult, fotóművészettel foglalkozik és ornitológiával.

Franck János: A grafikáról általában; Műgyűjtő, 1969. 1 sz., 26. l.

Koffán Károly
festőművész

M.D.K.

A Magyar Nemzeti Galériában rendezte Tájak és Kortársak című kiállításait.

Sz. Gy.: Koffán Károly portréi
Élet és Irodalom, 1965. jún. 5. – 8 lap.

KOFFÁN KÁROLY Fénykép Milyné

Képpőműnéspeti Főiskola: 571/g ltr

Lokszorosító grafika műhely Koffán Károly és

Feledi Gyula Zemárokkal.

Fénykép

Magyar Foto

M.D.K.

Koffán Károly

"Monotypiái"-t dic séri Berend Ilona: "Kiállitások" c. beszámolójában a Nemzeti Szalon kiállitásáról.

Szinház, Bp. 1948. juni. 22-28. IV. évf. 26. sz.

Koffán Károly

Említve

Sárvári Mária: É-skandinávi mineral
szerepszerűleje a Mineralnakban
Magyar Nemzet, Jó. 1970. már. 17.

Koffán Károly

Bodrogi Tibor: Afrika művészete. /ill. Kass János, foto: Koffán Károly/. - Bp, 1967. Corvina.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt.197o.1.sz.68-187. l./

99. l.

MDK

ifj.Koffán Károly

Kiállitási kritika

Fejérmegyei hirlap 1968 ápr.2o.

MIK

ifj.Koffán Károly

Kiállitási kritika

Dunaujváros 1968 aug.2.

Koffán Károly

Endrődi Sándor - rézkarc Bp.1962.
250x196 mm. 110.-Ft.

Nagy Lajos - rézkarc Bp.1962.
270x208 mm. 87.-Ft.

Nagyváthy János - rézkarc Bp.1962.
270x215 mm. 100.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965. 204 l.

Koffán Károly 2.

Révész Imre - rézkarc Bp.1962.
273x205 mm. 87.-Ft.

Zipernovszky Károly -rézkarc Bp. 1961.
270x215 mm. 70.-Ft.

Az 1961 és 62. évi grafikai plakátok és metszetek /összeállitotta: Munkácsi Piroska/ 204.l.
O.Sz.K. kiadványai Bp.1965.

Hoffer Károly
festő

M.D.4

Méltatás.

László Gyula: A 60 éves Bencze László
Művészet, 1968. szeptember - 43 kép.

Koffán Károly

A Képzőművészeti Főiskolán Steiner Béla tanára volt.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen 1961.
28.o.

Koffán Károly

Würtz Ádám mestere volt.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.
29.6.

Koffán Károly

A Képzőművészeti Főiskolán Gross Arnold
a tanítványa volt

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang,
Essen, 1968.

25.0.

Koffán Károly

Grafikus volt eredetileg. Képzőművészeti Főiskola tanára.
Modelljei a fotókon művészeti életünk ismert személyiségei: Czóbel, Pór, Herman Baracsay, Benedik, Ferenczy Béni, Domanovszky, Ék Kass, Erdély, Lukovszky.

Benedek Miklós: Koffán Károly képei között
Északmagyarország 1967. máj. 4. 6. l.

Koffán Károly

A képzőművészeti főiskolán Gács Gábor a tanítványa volt.

Ungarische Kunst der Gegenwart, Museum Folkwang, Essen, 1968.
250.

M.D.K.

Koffán Károly
fotós

A kiállításon szereplő művészekről
készített portréfotót

Miklós Pál: Mai magyar grafika
Élet és Irodalom, 1968. május 16 - 7 lap.

Koffán Károly

1967. ápr. 30. megnyílt művészportré kiállítása a miskolci Déryné u. kiállítási teremben, 127 fotóból.

Északmagyarország 1967. máj. 3. 4. l.

Hj. Koffán Károly

Női akkép c. műve megjelent a
Fiatal művének Studiója
Ziálításán az Ernst hulladékban

Kortárs 1965 III. n. 502 old.

M.D.K.

Koffán Károly

Berend Ilona: "Kiállitások" cimmel ir a Szépmüvészeti Muzeumban rendezett kiállitás ról, ahol szerepelnek a müvész alkotásai.

"Láttuk Hallottuk Olvastuk" c. rovat
Szinház, B[illegible]. 1948. aug. 1o-16. IV. évf.
33. sz.

M.D.K.

Koffán Károly

A Dombóvári Képzőművészeti Szabadiskolát , mint szakfelügyelő látogatta, 1948.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 188.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK.KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp. 1965

M.D.K.

Koffán Károly festő

Iparművészeti Főisk. tanár

A V.K.M. átiratában kéri a Szabadszervezetet, hogy a szabadoktatás szinvonalának emeléséről való tárgyalásiba vonja be.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 28.1.
A Művészettörténeti Dok. Központ Forráskiadványai II.
Bp. 1965.

le. D. K.

KOFFÁN Károly grafikus

(1909-)

„De Profundis" - sorozat

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-1945
Bp. 1962, 464.

MDK

Koffán Károly graf.

Ernst Muz. M.Plasztikai és Graf. kiáll. 1954. szept. 11. l.

Koffán Károly grafikus

Ülő férfi

Vacsorázó

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

Koffán Károly grafikus

Fiu

8 darab linoleummetszet

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948

MDK

Koffán Károly

Cimlaprajz. Repr.

Dunántúl, 1956. 18.sz.

MDK

Koffán Károly 19o9--

Önarcképek, tus

Ernst Múz. M.Kisplaszt. és Grafikai kiáll. 1954.
szept. 27. 1.

Koffán Károly
festő

M.D.K.

Méltatás.

Szántó Sándor: Szabay Rajos
Művészet, 1963. május – 27 kep

MDK

Koffán Károly

Gr. Almásy Teleki Éva műv. Int. kiáll. 1942. ápr.

MDK

Koffán Károly

Férfifej 1945 monotip. Művésztul.
Önarckép 1945 monotip. Művésztul.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 16.1.

MDK

Koffán Károly

Csendélet, 1947. c.kép repr.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.Kat.

le. D. K.

KOFFÁN Károly grafikus

(1909 —)

„De Profundis" sorozat

sajátos technikája reprodukciók.

Genthon-Németh-Végvári-Zádor: Magyar művészet 1800-194
p. 1958. 462.e.

Bibliothon-Németh-Végvári-Vádor: Magyar nyelvkönyvek 1800-1945
Bp. 1958.

M.D.K.

Koffán Károly. /1908-

311. Korondi utca. Olajf. 50.5 x 61, karton.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 35. l.

MDK

Koffán Károly

Anya

Magy. müvészet 1800-tól. Szépm.Muz. 1949.

14. 1.

MDK

Koffán Károly,

73. Monotypiák.

Nemz. Szal.-Kilencven művész kiállitása. 1948. jun. 12-27. Kat.

Koffán Károly MDK

grafikus

kitünt a munkásmozgalom vezetőinek megörökitésével.

PGÖ Pogány Ö.Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás I.
Szabad Nép. 1950.VIII. 27. 11.1.

MDK

Koffán Károly

Az MDK által a Nemzeti Szalonban rendezett 1957 évi kiállitáson szerepelt.

DÁVID KATALIN: A XX. század magyar müvészete. I. Konstruktiv törekvések. Müvészettörténeti tanulmányok. Bp. 1960. 73-89. 87.l.

MDA

Koffán Károly

Evő

Magy. művészet 1800-ból. Szépm.Muz. 1949.

14. 1.

Koffán Károly, festö. MDK

Szerszámos csendélet.	Monotypia.
Csendélet I.	"
Csendélet II.	"
Csendélet. III.	"
Csendélet szoborral.	"

Száz magyar müvész. Föv. Képtár kiállitásai. XL.
Budapest, 1948. okt. Kat. 9.1.

MDK

Koffán Károly

Csendélet

Zenélő

Szobában

Ebéd előtt

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.

14 l.

MDK

Koffán Károly

Evő

Arckép

Ebéd

Csendélet

M.grafika 100 éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.
9-1
xxxxx 14 l.

MDK

Koffán Károly

10 linóleummetszet

[illegible]

M. Rézkarcolók Egy. Szépaův. Muz. 1946. jul.

6 l.

MDK

Koffán Károly festőm. 4oo pengős 3. dij

Boldog Margit, festm.

Kihirdették az Árpádházi B.Margit ... Magyarország. 1942. szept. 3o.

MDK

Koffán Károly

Fametszetek

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948. jan.

17 l.

R. R. J. gyüjteményes kiállitása.
Ernst Muzeum 1920.

MDK

Koffán Károly

Csendélet, festm.

Képzőművészetünk 1o éve. Műcs. 1955. Kép

MDK

Koffán Károly

Végvári: I. M.Képzőm.Kiáll. Magy.Nemz. 195o.
szept. 9.

MDK

Koffan Károly, festö.
szül. 1909.

12o. sz. "De Profundis" Linol.metsz.

12o/a. sz. Fiam. Tus.
Bp.Föv. Képtár tul.

Stockholmi grafikai kiáll. 1948. April.
Nemzeti Museum/Stockholm/ Katal. 21.1.

MDK

Koffán Károly, festö

Szendy K.:Bp.Székesf.közig.évk.1942
Bp.1943, 88.1.

MDK

Koffán Károly és Hincz Gyula grafikusok

rajza, Gábor Andor verséler: Ének a Naphoz 1945 Májusában.

Népszava 89 évf 102 sz 1961 ápr 30-3 l.

MDK

Koffán Károly, grafikus

Megemlítve.

R. Gy.: Lőrincz Gyula 60 éves 7.

Népszabadság, Bp. 1970. jan. 16.

ifj. Koffán Károly

A Dunaujvárosi képzőművészek I. kiállitása Dunaujváros, Vasmü uti kiállitási terem. /P.Csasztka Ilona, Horváth Dénes, ifj, Koffán Károly, Pálfalvi János/ - Izm.: R.A. Dunaujváros, 1966. jun. 3. - Dunaujváros, 1966. jun. 27.

Az 1966. évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliográfiája /Müvtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

271. l.

Koffán Károly

1947-ben Kun István, Ruolnay és mások társaságában kiállítást szervezett

Dér Endre: Vincze András
Tisiatáj, Szegedi 1969. II. 169.

Koffán Károly

1947-ben monotypia sorozatot készít.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Corvina 1968 177.l.

Kottán károly

Téggömbök a tetők felett; Öserdő; Kisváros a tűzrománca (eml.) szerepel az alábbi táslatban

K. D.: Megnyílt a Dunaújvárosi Őszi Táslat

Dunaújvárosi Hírlap 1969 XI. 7

Koffán Károly

Ezer férfi 1945 /repró/.

Némek Lajos: Prodan [illegible] [illegible] 1968

134. l.

Koffán Károly
festő és fotós

Mester iskolájában tanult és nagy hatással volt egy fiatal festő és grafikusmű-vészre, Kondor Bélára.

Rúdai Zoltán: Kondor Béla debreceni kiállításáról
Alföld, 1970. 6. 62-63.

Koffán Károly

Kiállításának megnyitása

Dunaújvárosi Hírlap Dunaújváros
1970. jul. 7.

Koffán

Műve van dr. Vigvári László magángyűjteményében Nyíregyházán

Pál géza: Táslat a lakásban

Kelet Magyarország 1969 XI. 14

Koffán

Emlitve

Dr. Tóth Ervin: Kiemelt grafikát szeregszemléje a Mestgyessy-teremben
Hajdu-Bihari Napló, Debrecen 1970. júl. 21.

Koffán Károly

Tolnai István. Koffán Károly kortárs galériája - Jelenkor, 1967. 10. évf. 3. sz. 255-257. l.

Az 1967 évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 197o.1.sz. 68-1o7.1./

69. 1.

MDK

Koffán Károly

Farkas Z: Kiáll. Almássy Teleki Éva intézetében. Magyar Csillag 1942, II.évf.5.sz. 319 l.

MDK

Koffán Károly graf.

A velencei kiáll. megnyitása. Szépmüv. 1942.

183 l.

Koffán Károly, festő

M.D.K.

Kiváló technikai ismerettel készült Emarchép és Csendélet c. monotipiáit (1954), mint az 1955-ös évi kiállításon szereplő új szerzeményt, említi:

Körner Éva: A Grafikai Osztály 38.-ik kiállítása. Bulletin du Musée Hongrois des Beaux-Arts, 1956. 8.sz. 127.old.

ifj. Koffán Károly MDK

Női arckép, krétarajz

Ernst Muzeum 1964. Fiatal Képzőm. V. kiáll.

M.D.K

Uj Hoffam Károly
grafikus

"Tanulmány"

Élet és Irodalom, 1963. március 16- 8 lap

ifj. Koffán Károly

Hajnalban.

Festmény, reprodukció.

Tiszatáj, 1964 12. sz. 3. l.

MDK

Koffán Károly

Vitéz Mihály: Művészek a vásáron. Uj Szántás, 1948. jul. 434 l.

MDK

Koffán Károly

Munkás fej

Tanulmány

Budai Képzőmüv. csop. MMM. 1949. febr.

M.D.K.

Koffán Károly

A debreceni Vigszinház és Apolló mozik előcsarnokaiban a fővárosi és a debreceni képzőmüvészek alkotásait állitották ki.
A kiállitásra vonatkozó közlemény a képek és a szobrok elnevezését az alkotó müvészek nevei mellett külön nem emliti.

Tárlat a debreceni mozikban.
Szinház és Mozi. Bp. 1949. junius 15. II. évf. 24. sz. 14. l.

MDK

Koffán Károly

Egy művészeti műhely... Kis Újs. 1949.febr.6.

ifj. Koffán Károly

Dunaújváros

Kisváros	zománc	25 x 30 cm	(repr.)
Kisvárosi éj	"	30 x 25 "	
Léggömböl és hagymakupolák	"	20 x 30 "	
Zománcváros	"	30 x 40 "	

V. Ernst dunántúli Képzőművének Kiállítása. Bp. Műcsarnok 1970. Kiáll. kat. Bev.: Kovalovszky Márta

Ifj. Koffán Károly

Hajnalban.

Festmény, reprodukció.

Ti

MDK

ifj. Koffán Károly

Női arckép, kr.

Studio 64 - Fiatal képzőművészek 5.kiáll. Ernst Muz.
1964. dec. 12. o.

E.A. ltsz. Gyűjtés he

RA, BUDAPEST, VIII. KÖNYVES K. KRT.40.

vonatkozó vakációs néprajzi gyüjtést
Technikum tanulói körében. A gondos
eit a néprajztudomány, a nyelvjárás-
ránt jól fel tudja használni. A falusi
ürgőssé teszi a gyüjtőmunkát.
i Muzeum a nyári vakáció után elbirál-
ánlott szempontok szerint kiegészitve -
egyéni pályamunkaként részt vehet a
endezésre kerülő Országos Néprajzi és
i tagozatán. A gyüjtőpályázat a KISZ
s beilleszkedik.
ormájukban két példányban - az 1966.
héten kell benyujtani.

e t, m a d a r á s z a t

rnyező erdőkben? Mi a népi nevük? Mit
ről?
ondókákat ismernek?
ondásokat, dalokat, hiedelmeket ismer-

s kik /pl. gyerekek, felnőttek/ és mi-
ebbek arra, hogy valaha a kártékony ma-

tek-e madarat és melyiket?
ljára a madarat? /Pl. szegények, pász-

edett madarakat?
az erdei madarak fészkét?

Koffán Károly

Dunaujvárosban él
kezepel a Fejérmegyei Tárlaton

N.N: Képzőművészeink a
szétesfehérvári Tárlaton

Dunaujvárosi Hírlap 1969 XI. 11

Koffán Károly
festő, fotos
Móré Mihály tanítója volt.

Simon Zoltán: A látványtól a lényegig
Alföld, 1970. 5. 76-79.

ifj. KOFFÁN Károly /

1. Női portré cerura 27x20
(reprodukció a 14. oldalon)
2. Kettős arckép cerura 20x21
3. Pócsi M. portréja cerura 19x13
4. Leányok cerura 17x23
5. Leányfej cerura 25x17

Fejér megyei képzőművészek kiállitása. XXXX 1966.
Kat. bev.: Csukly Alajos

MDK

Koffán Károly

neve eml.

3. Miskolci O. Grafikai Biennale, Nemz.Szinh.
1965.

Koffán
grafikus

M.D.K.

Koffán tanítványa volt a
Főiskolán Gross Arnold is.

Frank János: Gross Arnold
Élet és Lodalom, 1964. jun. 27 - 8 lg.

M.D.K.

Hoffman
Grafiken

Hoffman Kamieniczka nr 4 a
Fürstenstein Gross Gemeinde.

Frank Pines: Gross Gemeinde
Lit. zu Bodenbach, 1964. Jun. 27 - 8 Kg.

Koffán

Szerepelt a „Képzőművénetünk a felnaboduláss után" c. kiállitáson a Nemzeti Galériában (1960)

Vigilia, 1960, 6 sz, 374 old.

M.D.K.

Koffán

Monotypiái szerepelnek -Németh Lajos cikkébenmás müvészek alkotásainak felsorolása között az 1945. év utáni időszakban.
1949 után kezd pedagógiával foglalkozni.

Németh Lajos: Megjegyzések képzőművészetünk helyzetéről.
Uj Irás. Irodalmi és Kritikai Folyóirat. Bp. 1961. Október. I. évf. 8. sz. 739.,740. l.

MDK.

Koffán Károly

Kiállitási hir

Északmagyarország 1967 jan.17.

Koffán Károly
festő

M.D.Y.

Kakukkfi - etetés

(art): Koffán Károly madárfotói
Élet és Irodalom, 1963. szept 14 - 8 kap

M.D.K.

Koffán Károly

"...jól érzékelt tanulmányai, dekorativ szépségü rajzai és linói.." kerültek kiállitásra A„Tavaszi Szalon" tárlatán,-irja a kiállitásról szóló cikk. /A lap hiányos/

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. május 24-3o
III. évf. 21. sz. 18. lap

. . . .

Koffán Károly

6 tamet szet

Csánky Ung-Mal

41. l.

Koffán Károly

Cisd

Szépnüvészet
1942. 218. l.

Koffán Károly

festő

Műcs. kiáll. 1940 tól
Pipics 115. l

ÚVÉSZETI MÚZEUM.

ETI MÚZEUM.

UJA.

NT BENEDEK ÉS SZENT EGYED,

NORVIN MATYÁS EGYESÜLET · SOCIETA MATTIA CORVINO · 1920

~~NYOMTATVÁNY~~

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrnőnek

Koffán Károly
festő

l. Bp. Vizsgály
1941.

~~*Budapest*~~

MEGHÍVÓ

a

KORVIN MÁTYÁS

MAGYAR-OLASZ EGYESÜLET

KÖZGYŰLÉSÉRE

az Országos Magyar Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—35) dísztermében folyó évi június hó 24-én, hétfőn délután 6 órakor

Gerevich Tibor
elnök

Franklin-Társulat nyomdája

Koffán Károly

Mezőcsát

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1941.

6761

T. 8525. –

ábrázolt hanák jobbra visszanéz
ik. A háttér hegyes vidék. Felirata:

ack.

c.

a vk. 24.5 : 17 cm.

.

Koffán Károly

festő

koll. kiáll.

Gróf Almásy-Teleki

Éva műv. int

1942. ápr.

Főv. Képt.

, áll~~va~~ és szem~~közt~~ be néz~~ve van ábrázol-~~
kezében vivókardot és baljában rostélyos
ja rövid, bajusza hegyesre pedrett és ~~szakalla~~ arcza
álló gallérú ujjás átgombolható elővel, pantalló
a talapzaton: Bezerédi
1896.

nagassága a talapzattal 78·2 cm.
~~ban~~ 12-én (a 82406/97 sz. leirattal ~~alapján~~ (33/98) az
vételár elszámoltatott 1898 III. 6-án (99/98) és az
1898. III. 13-án a 2469 szv. sz. alatt (114/98)
~~leirattal a Szegszárdi Muzeumnak.~~
jszr. 1.

-diki 24335/99, illetőleg az 1899. V. 29-diki
rján (275/99) 1899. V. 24-én (259/99) ki-
i Muzeumnak (263/99).

Vid. Muz.

Koffán Károly

l.

Ernst Museum

kiáll. 140 n

1933 május.

mplom.

templom.
emplom.
(?)
ref. templom.
plom és barlang lakások.
nrom. (?)

Koffán Károly

festő

l.

Szépmüvészet

1942.45.l.

Koffán Károly

l. Képzőművészet

1940. 72. l.

Koffán Károly

festő

l.

Szépmüvészet

1942.43.l

Koffán Károly

l.

Szépmüvészet
1942. 266 l.
268. l

Koffán Károly

festő

l.

Szépművészet

1941. 258. l

STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER
STÜHMER

Koffán Károly

vród

Rózsa M. Sz., 241 l.

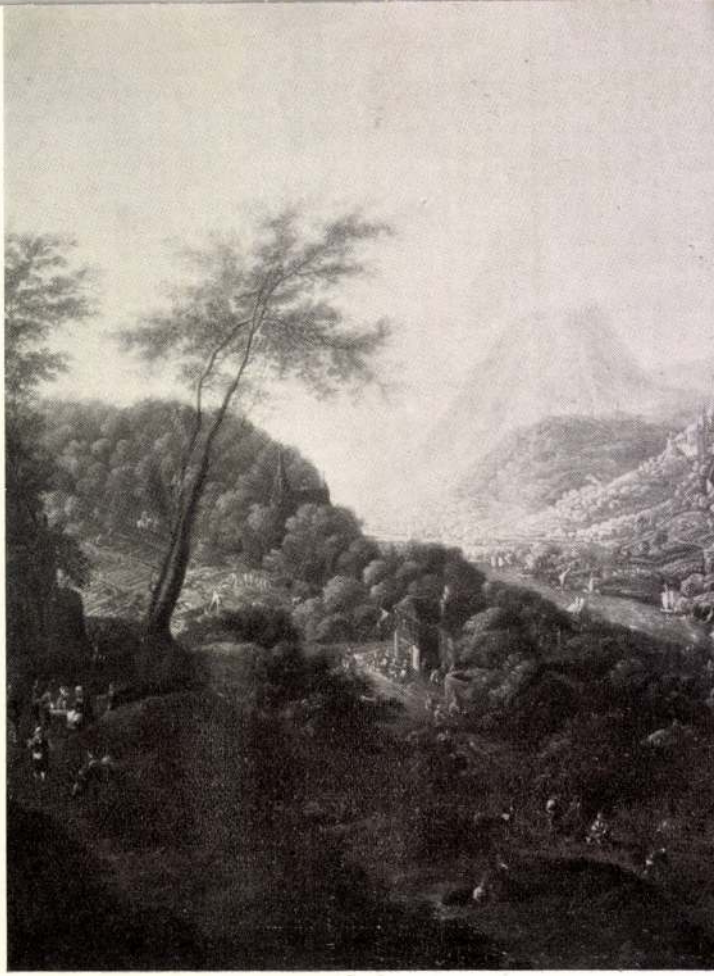

169

Koffán Károly

Lárd

Magyar Könyvszemle
1941. 112. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

56) **műhelyéből** (Aus der Werkstatt des).
A (Anbetung der drei Könige).

aft mit Staffage).

iránya (Richtung des).

terin) Jelezve (Bez.): „Poll H."

E (Hafenarbeiter bei Rast). Jelezve (Bez.): „Poll H."

„Pólya Tibor 1904".

Vászon (Leinwand). 54×74 cm.

Pélouse, Léon Germain (1846—1891).

459. A VISKÓ (Der Schuppen).
Fa (Holz). 18×27 cm.

Pencz Georg (1500—1550).

460. TÖVISKOSZORUZOTT KRISZTUS
oldalt (oben beiderseitig): „Disciplin
Propter scelu populi mei percussi eu
Jahreszahl 1538).
Fa (Holz). 74×52 cm.

Pentelei Molnár János (1878—1924).

461. RÓZSACSENDÉLET (Rosenstilleben)
Vászon (Leinwand). 61×48 cm.

Pentelei Molnár János (1878—1924).

462. TÉLI TÁJ (Winterlandschaft). Jelezv
Vászon (Leinwand). 49×62 cm.

Perger, Sigmund Ferdinand von (1778—1841)

463. REMBRANDT MÜHELYÉBEN (Im
unten): Sigmund Perger 1837.
Fa (Holz). 73×58 cm.

Koffán Károly

kollektív kiáll.

Ujság. 1933. ápr. 30.
(e.a.: Az Ernst-
múzeum csoportos
kiállitása.)

gekonyabb művelt réteg...
valt kérdések látszólagos azonos-
nemismerésére — szintén nagyon
a nyilvánosság és a napisajtó
sik címmel (esztétikus vagy mű-
Sőt nem ritkán esztéticizmussal
m egy tudománytípust, hanem
eleznek.
k okunk, hogy ezt a fogalomzavart
el ez nem ritkán mélyen belenyúl
ősebben, mint valaha. A Dilthey
ozófiai szemlélet, az úgynevezett
nagy előszeretettel esztétikai és
lé fordult és ezáltal a filozófiai
eteg új ihletet és termékeny szem-
án látjuk, hogy itt nem jelenték-
sősorban az esztétikai, művészet-
rhistóriai problémáknak elhamar-

Koffán Károly

A „De Profundis"-ból

1940.

XIX

Repr.

Varga fametszet

52. tábla

53. tábla

XX

2347.

Koffán Károly

urząd

Tóth Ervin

Europai grafika.
Bp. 1943. 179. l.

Diszeli rk. népiskola népkut.

VII. 289

Koffan Károly

Grafikus

Koll: kiáll: Ernst

1933. máj.

vod.

2

Forum 1933. 168. l.

(Az Ernst Múzeum

kiállítása)

Tégla, római VII. 193

Koffán Károly

l.

Szépmüvészet
1943.233.l.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Budapest

Koffán Károly

l.

Szépmüvészet]

1943-62. l.

BUDAPEST
12 I 1921

Koffán Károly

l

Szépmüvészet

1943. III. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Koffán Károly

l.

Szépmüvészet

1943. 115. l.

Koffán Károly

festő

1949-ben megkapta a
Köztársasági Érdem-
rend Kiskeresztjét.

Magyar Nemzet
1949. máj. 1.

tel értesítem, hogy a n
az 1905 évi 95902 sz. re
bemutatott számadás meg
tott.

Budapest, 1908

Koffan Károly

Ferkápzomfoiskávk

1939-41. 152. l.

Koffán Károly

kolt. kiatt a

Fővárosi Nepmuve-
lési Központba

1947. nov.

Katalogusa
nekem nincs

meg

SZALMÁSSY
GALÉRIA
BUDAPEST
IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12.
FÉLEMELET
TELEFON: 189-554

Világ Szerkesztőségének,

Budapest.

VII. Rákóczi ut 54.

Koffán Károly

l. Ferk`pzomfoisk`vk

1939-41. 101. l.

102. l. (többször)

s Elnök Úr !

lt 2 postatakarékpénztári csekklapon
Húszezer pengőt küldeni kezeimhez
e mellett az épülő Kassai Rodostó

y ez az összeg teljes egészében fel-
tisztelettel a kifizetésekről szóló
együtt Méltóságodhoz felterjeszteni.
lszámolást felülvizsgáltatni és jó-
tassék.

Elnök Úr kiváló tiszteletem

Koffán Károly
(1909 —)

Rajta vagyok.
Magyar Nemzet
1948. 264. l.

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

1930 május 30.

hére utaljon ki. Budapest, 1

letéből: Dr. Tihamér Lajos s

A hiva

Koffán Károly

gyűjt kiállítása
a Fővárosi Népmű-
velési Központban
1947 (?) -ben.

Katalogusa nincs
meg nekem

Koffán Károly

vod

Gáborjám Szabó Kál-
mán: A fametszet.

Művészetszemlélet
1949. II. évf. 4–5 sz.
Keppel

KANNÁT TARTÓ OROSZLÁN, kerettel
Magyar munka, XIX. század.
Tondó, átm. 25 cm.

NŐI FEJ ornamentális keretben.
Magyar munka 1900 körül.
24×15 cm.

Koffan Károly

főiskolai tanár

a Lang-gyár művészképző iskolájának festő tanára.

Irod:

Képes Világ 1948. okt. 10.

(Ny. É.: Látogatás két gyár művészképző iskolájában. Képekkel.)

irod

Szabad Művészet

1948. 393. l.

képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. (Képe 827. l.) — Gerevich PA, 250. l. — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 173. l. — Lepold—Lippay 58. l.

ZEITRÄG, LUDWIG (német festő)

Madonna

Fa, olaj, 57×45 cm.

Jelezve jobb alul: Zeiträg, 29.

ZICK, JOHANN (német festő, 1702—1762)

Jézus és a szamáriai asszony (161. kép)

Vászon, olaj, 90×72 cm.

Jelezve lent balra: Joan Zick, 1754.

Maszlaghy II., 559. szám. — Gerevich: Az Újság, 1916. júl. 20., 4. l. — Gerevich PA, 248. l. (Johann Zick.)

ÉS OROSZ KÉPEK

ELIASZ-RADZIKOVSKI, WALERY (lengyel festő, 1840—1905),

Lengyel katolikusok üldözése

Vászon, olaj, 65×90 cm.

Jelezve lent jobbra: Walery Eljasz R., 1875. sz. Krakowie.

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 845—846. l. — Maszlaghy II., 254. szám.

Koffán Károly

~~Fényes Adolf~~ 271. l

~~Ferenczy Béni~~ 271. l

Kovács

Koffán Károly 270. l.

Maithy Ödön 270. l.

Rippl Rónai József 271. l

Szalay Lajos 270. l.

egy-egy tollrajza
vagy.

Kortárs. 1947/48.
9. sz. 270-271. l.

Kemense

Kurucz-vezér

Mellig, szem köit. Hosszú
s szemöldöke, s szeme sötétb
gyült s arcza leberetvált. –
lü fokosát tartja s dolmán
tal s zsinórzással diszített.

Olajfestés, vászonra, mére
Magy. Kaptár 145. L. 72/
1896. III. 3. az erzsédére K
XII. 28–29. érkezett vissza (41
Az 1891: III. 31-diki 1666 sz. lei
N: 16.)

Koffán Károly

grafikus

irod

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok-Bp. 1955. (Képpel)

Koffán Károly

~~Csebi Pogány István~~

~~Czene Béla dj~~

~~Emőd Aurél~~

~~Erdős Géza~~

~~Éless István~~

~~Hikády Erzsébet~~

Koffán Károly

Litkey Grósz

Udvary Pál

Ujvári Béla

tovább

Balatoni Intéző Bizottság =
A festői Balaton.

A balatoni ösztöndíjas festők 1943-én kiállításának tárgymutatója

Könyvtarambas

67335

A KIÁLLÍTOTT MŰTÁRGYAK JEGYZÉKE

CSEBI POGÁNY ISTVÁN

	Pengő
1. Lóúsztatás, vízf.	600.—
2. Horgászás korareggel, vízf.	1.000.—
3. Hajóhíd Földváron, vízf.	1.000.—
4. Ember ég és víz között, vízf.	400.—
5. Fények a Balatonon, vízf.	400.—
6. Kelén, vízf.	350.—
7. Idény vége, vízf.	500.—
8. Fürdés hullámzó vízben, vízf.	1.000.—
9. Füredi fák alatt, vízf.	400.—
10. Vihar lesz, vízf.	450.—
11. Hazafelé a szőlőből, vízf.	1.000.—
12. Vitorlás verseny szürkületben, vízf.	600.—
13. Eső lesz, vízf.	800.—
14. Délelőtt, vízf.	400.—
15. Tihanyi móló, vízf.	500.—
16. Borulás Füreden, vízf.	400.—
17. Fekete kutya a sétányon, vízf.	500.—
18. Ősz, vízf.	500.—
19. Keszeg, vízf.	400.—
20. Hajó, vízf.	1.000.—
21. Esti fürdés, vízf.	800.—
22. Viharkosár, vízf.	600.—
23. Nincs messze a zalai part, vízf.	1.000.—
24. Alkonyat a hajóról, vízf.	800.—
25. Szüretidő, vízf.	600.—

	Pengő
26. Szivárvány, vízf.	600.—
27. Lubickolás eső után, vízf.	400.—
28. Siófoki móló, vízf.	350.—
29. Pince előtt, vízf.	400.—
30. Csónak a hullámzó Balatonon, vízf.	250.—
31. Halak, vízf.	500.—
32. Hordók a pince előtt, vízf.	500.—
33. Pecázó, vízf.	800.—
34. Nagy lélekzet, vízf.	800.—
35. Halak mérleggel, vízf.	600.—

ifj. CZENE BÉLA

36. Piroskötényes leány, tempera	500.—
37. Leány kosárral, tempera	500.—
38. Hazatérés, tempera	900.—
39. Parasztlány, tempera	600.—
40. Szőlőkapálás, tempera	700.—
41. Szőlőhegyen, tempera	mgt.
42. Útépítők, tempera	800.—
43. Napfelkelte, tempera	600.—
44. Útépítés, tempera	500.—
45. Halászok, tempera	500.—
46. Kubikusok, tempera	900.—
47. Szőlőművelők, tempera	800.—

EMŐD AURÉL

48. Hazatérők, olajfestmény	1.000.—
49. Lófürösztés a Balatonban, olajfestmény	eladó
50. Szőlőskert, olajfestmény	850.—
51. Balatongyöröki csónakház, olajfestmény	500.—
52. Ezüstszínű Balaton, olajvázlat	250.—

	Pengő
53. Szent György-hegy, olajfestmény	500.—
54. Balatonfüredi móló, olajfestmény	700.—
55. Fürdőházikó a Balatonon, olajfestmény	900.—
56. Fehér felhők, olajfestmény	500.—
57. Domboldal, olajfestmény	450.—
58. Kilátás Badacsonyra, olajfestmény	800.—
59. Zalai dombok, olajfestmény	500.—

ERDŐS GÉZA

61. Sárga ház, olajfestmény	1.000.—
62. Hazatérő vitorlások, olajfestmény	900.—
63. Uzsonna a présház előtt, olajfestmény	1.200.—
64. Tomajtelé, olajfestmény	900.—
65. Búcsú Badacsonytól, olajfestmény	1.200.—
66. Ablaknál, kréta	mgt.
67. Tájkép, kréta	250.—

ÉLESS ISTVÁN

68. Készülő vihar, vízfestmény	450.—
69. Pihenő vitorlások, vízfestmény	mgt.
70. Tihanyrévi füzes, vízfestmény	350.—
71. Horgász, vízfestmény	350.—
72. Kazlak, vízfestmény	300.—
73. Szilvafák, vízfestmény	350.—
74. Tihanyi móló, vízfestmény	450.—
75. Vitorlás, vízfestmény	350.—
76. Boglári móló, vízfestmény	350.—
77. Víztükör, vízfestmény	450.—
78. Magányos vitorlás, vízfestmény	400.—
79. Boglári öböl, vízfestmény	350.—
80. Balaton, vízfestmény	400.—

Pengő

HIKÁDY ERZSÉBET

81. Kisörsszőlő, viasztempera . . . . . 700.—
82. Tomaj, viasztempera . . . . . 600.—
83. Badacsonyi Madonna, viasztempera . . 800.—
84. Koratavasz Csopakon, viasztempera . . 800.—
85. Pihenő, viasztempera . . . . . 3.000.—
86. Lányok a kútnál, viasztempera . . . . 1.800.—
87. Kőkereszt, viasztempera . . . . . 1.800.—
88. Munka után, tempera . . . . . 900.—

KOFFÁN KÁROLY

89. Béla-hegy Füreden, olajfestmény . . . 400.—
90. Várhegy-domb, olajfestmény . . . . . 400.—
91. Fák, olajfestmény . . . . . 500.—
92. Kilátás a Balatonra, olajfestmény . . . . 300.—
93. Alkonyat, olajfestmény . . . . . 300.—
94. Istálló, olajfestmény . . . . . 400.—
95. Szakadék, olajfestmény . . . . . 600.—
96. Borjú, olajfestmény . . . . . 400.—
97. Badacsony, olajfestmény . . . . . 500.—
98. Badacsony reggel, olajfestmény . . . . 500.—
99. Este, olajfestmény . . . . . 800.—
100. Várhegydomb, olajfestmény . . . . . 500.—

vitéz LITKEY GYÖRGY

101. Lóőrző legény, olajfestmény . . . . . 800.—
102. Nyaralás, olajfestmény . . . . . 800.—
103. Halászok, olajfestmény . . . . . 1.000.—
104. Kaszafenő, olajfestmény . . . . . 900.—
105. Mosó menyecskék, olajfestmény . . . 800.—
106. Késő délután, olajfestmény . . . . . 700.—

	Pengő
107. Sirályok, olajfestmény	700.—
108. Aranyhíd, olajfestmény	900.—
109. Anya és gyermeke, olajfestmény	1.000.—
110. Badacsonyi part, olajfestmény	800.—
111. Balatoni hangulat, olajfestmény	800.—
112. Mosás, olajfestmény	1.000.—
113. Színes csónakok, olajfestmény	800.—
114. Szabadpart, olajfestmény	800.—
115. Forró nyári délelőtt, olajfestmény	800.—

UDVARY PÁL

116. Halválogatás, olajfestmény	1.000.—
117. Halválogatás, II. olajfestmény	800.—
118. Tehenek a Balatonban, olajfestmény	600.—
119. Halászok kimennek, olajfestmény	800.—
120. Csendes délután, olajfestmény	700.—
121. Három halász, olajfestmény	500.—
122. Füredi házigazdám, olajfestmény	800.—
123. Halászok Tihany alatt, olajfestmény	1.800.—
124. Este Tihanyrévnél, olajfestmény	600.—
125. Csónakda, olajfestmény	800.—

ÚJVÁRI BÉLA

126. Naplemente után, guache	300.—
127. Szilvafőzés, guache	500.—
128. Szigligeti hegyek, guache	1.000.—
129. Hazafelé, guache	800.—
130. Szüretelők, guache	1.000.—
131. Szigligeti öböl, guache	900.—
132. Óvár, guache	800.—
133. Eső után, vízfestmény	150.—

A kiállítás anyagát elbírálta:
CSÁNKY DÉNES,
BURGHARDT REZSŐ,
MOLNÁR C. PÁL
és az Irodalmi és Művészeti Tanács.

A kiállítást rendezte:
CSÁNKY DÉNES.

Koffán Károly

Freskóterveret c. képe
repr. -

— 64 —

lásd okv. -

Lóránth László:
Paletta. [Bp 1944]
107 - 110. l. -
Önarcképpel -

774. TALPAS POHÁR, barnássárga kös
Cseh, 1830 k. —. Glas mit Fuss,
ansichten. Böhmisch, um 1830.

775. NAGY POHÁR, köszörült üveg,
Cseh, 1830 k. — Grosses Glas, g
Hirschjagd. Böhmisch, um 1830.

776. TALPAS POHÁR, kehelyalak, kös
1835 k. — Glas mit Fuss, kelchför
Vögel. Böhmisch, um 1835.

777. TALPAS POHÁR, köszörült üveg,
antik modoru épületek. Cseh, 1830 k
lone antike Gebäude. Böhmisch, un

778. NAGY TALPAS POHÁR, sárgás k
Magyar, 1830 k. — Grosses Glas m
Inschrift. Ungarisch, um 1830.

779. TALPASPOHÁR, köszörült üveg, c
mellképe. Cseh, 1850 k. — Glas mi
Brustbild. in Gold Böhmisch, um 1

780. NYELES POHÁR, köszörült türkiz
geschliffen, türkisblau, mit Gold un

Kotfán Károly

Lvód

Farkas Zoltán:
Képrőművészet.
Magyar Csillag
1942. I. 319. l.

1020

Koffán Károly

kolt kiáll.

Ujság 1942. ápr. 14.

(e. a.: Öt festő a volt Ernst-muzeumban.)

be a kormánnyal, hogy megállítsam azon az uton,
élyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
viselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
üzdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
dasági megélhetést veszélyezteti.
na eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

us zászlaját a fővárosban!
rályért, Hazáért"

Koffán Károly

festő és grafikus

vod Pogány Ö. Gábor:

A holnap mesterei.

Koffán Károly. Ünnep

1941. jun. 15. (12. szám)

Önarcképpel és 3 grafikai

művének reprodukciójával.

A Szinyei Társaság Zichy

Mihály grafikai díját

nyerte. Ez az egyetlen

pozitív adat a cikkben

re engedélyezett 1941 évi

elhasználási tervezete.

nkálatok

reállitásával kapcsolatos 2

..... 20.000 P.—

ának eredeti állapotába

seréppel való ujrafedésére.. 8.000 "

meglazult szentélyfalai

Koffein Károly

Szinyei Társaság tavaszi szalonjában báró Hatvany Ferenc díj linoleum metszeteire.

Nemzeti Ujság

1940. máj. 19

Békesség az olvasónak!

A mi Urunk Jézus Krisztus halálának emlékére üljük meg gyászünnepként a *Nagypéntek*-et, amikor is mi, református keresztyének, áhítattal gondolunk a miérettünk megfeszítetett Megváltóra. Szinte elképzelhetetlen az olyan református, aki ezen a napon ne borulna le bűnbánattal a gyülekezeti közösségben, a templomban az Isten előtt.

Tisztelettel arra kérem a gondjaira bízott tanulóját, hogy ezen a napon méltóztassék felmenteni mindenféle munka, dolog, megbízás alól, hogy vallási kötelességének eleget tehessen.

Atyafiságos köszöntéssel:

Incze Gábor dr.
református vallásoktatási
igazgató.

Bethlen-nyomda rt.

Koffein Károly

Székelyföldi öszsön-
díjat kapott.

l. Répmüvészet
1943. 158. l.

végmennyezetének aranyló szelíd fénye s az oldal-
lak ablakainak csodálatos színpompája, a fröcskölt
akolaton derengő reflexek, az átszellemült architektú-
ival együtt áhitattal telítik a templom belső terét.
z erős hangulatú hatások mindent feloldanának, ha
padok sötétszínű tömege s a mennyezet erőteljes
képzésű és színezésű (cinóber és ezüst, fekete és
ány) faburkolata össze nem tartaná a templomnak
nytől és színtől átitatott belső terét.

A színek főhordozói s a templom misztikus hatásá-
ak főtényezői az oldalfalakba vágott ablakok, melyek-
ek már méretezése (7 méter magasak) is mutatja,
ily lényeges szerepet juttatott nekik az építész
művészi együttesben. Ezek az ablakok, melyek
inden második pillérközben majdnem teljesen át-
rik a falat, Sztehlo Lilinek, az építész menyének
kotásai. Azóta a milanói kiállítás aranyérme világ-
rt szerzett egy részletének. Kozzájuk fogható mo-
ern, színes ablakokat külföldön is nehéz találni.
gy-egy ablak négy kompozícióból áll s két szent
akját kivéve, az evangéliumból vett jeleneteket
rázol.

Az ablakok drágakővel vetekedő tüzes színei,
kompozíció mesteri tökéletessége, a témák fenségé-
z illő egyszerű előadásmód, a minden érzelgősségtől
vol álló áhitat a vallásos művészet remekeivé avatja

Koffán Károly

festő

Irod
2

Pogfestfor

85, 86, 101, 180 l.

(képekkel)

28

Koffán Károly

Olvasó munkás

Csillag. 1948. febr.

II. évf. 3 sz.

63. l.

Másolat.

hivatalnak

Vajdahunyad

22 én 352 számú jelentésével fel-
kivonat a mai állapotnak meg-
bités végett visszavárólag kiada-
gyabban az esetben, ha a hát-
nne befizetve, ide felterjesztendő
Nagy Lajos ottani lakós megbizot-
alatt leendő befizetésére.

Koffán Károly

a fedőlap rajza

pentitről

Csillag. 1949. jan.

VII évf. 14. sz.

Koffán Károly

l.

Szabad művészet

1948. 260, 261 l.

[illegible]

[illegible]mank kisebb bajokat le
vagok ideges a sok gond-

[illegible]ról beszélni, ha jobb idők
[illegible]ert már szeretnélek
[illegible]emelem jól vagyok.
[illegible]el köszönt, csokol,
[illegible]löm

Margit

Koffán Károly

I.

Szabad Művészet

1948. 302. l.

Műemlékek Orsz. Bizottságának előzetes enge-
1929 : XI. törvénycikk pedig az ingóemlékek

nyomatékosan felhívom Cím figyelmét, hogy
doskodjék, egyben arra a körülményre, hogy az
alakítási munkálatok terveit előzetes jóváhagyás
k nyujtsa be.

kérdőívet a juttatott kastély és berendezésének
rországos Bizottságához beküldeni szíveskedjék.
zik, kérem annak szíves beküldését.

GEREVICH TIBOR
a Műemlékek Orsz. Bizottsága elnöke

Nyomda, Budapest.

Koffán Károly

rajza repr-

Valóság

1947. 443. l.

Megyéspüspök Ur

Koffán Károly

irod

Pogány Ö. Gábor:

Koffán Károly új grafikai - Valóság

1947. 906. ~~[illegible]~~ l.

A Fővárosi Népmüvelési Központ kiállítóhelyiségében rendezett koll. kiállításáról -

Koffán Károly

írod

Magyar Mű-

vészet. 1948. 22. l.

(-y: K. újabb gra-

fikai munkái.)

a **szereplők** részére **szólamfüzet** ..... Ft

A további sorozatok egyéb ünnepi és játékalkalmakra (április 4., május 1., anyák napja, húsvét, pünkösd, karácsony, Mikulás, stb.) való kész műsorokat fognak adni.

Az első két füzet február 1-én jelenik meg, a továbbiak havonta 2—2 füzetben. Megrendelhető, ill. előjegyezhető a mellékelt rendelőlapon.

MAGYAR KÓRUS
Budapest, XII.
Kiss J. altábornagy-u. 55.
Tel. 161-727. Postacsekk 4898.

..... Borítékban visszaküldendő. .....

MEGRENDELEM a „Jeles Napok" műsorfüzet sorozatból **utánvéttel**

..... számú füzetekből á 3.— Ft-os **rendezői** példányt ..... Ft

..... számú füzetekből á 2.50 Ft-os **szereplő** példányt ..... Ft

..... **48-AS DALOK.** 48 népdal Mathia K. összeállításában á 6.— Ft ..... Ft

Kérek külön jegyzéket küldeni: kórusművekről, kánonokról,
(a kívánt aláhúzandó) iskolai hangszerekről (furulya),
Szó-Mi és egyéb énekeskönyvről.

....
pontos cím. olvasható név.

816 Kulcsár-nyomda, Budapest. Fk.: Kertész Gyula

Koffán Károly

rajza

repr.

Valóság

1947. jun. 27.

Koffán Károly

Olvasó mindrád c.
rajza
repr.
Csillag, 1948. II. 3. n.

Koffán Károly
festő
XII. Vörösháderség
utja 30.
Szül. Geresd 1909.
Képzőm. fonk.
Franciaország

MKSz 1947

Koffán Károly

Szabad Szó

1947. máj. 18.

(k. z. = Reggeltől
késő estig tanulnak
stb.)

Fenti az alakrajz
tanára a Der-
kovits-kolle-
giumban

Szegi Pál írt 1947
tavaszán egy életrajzi
a datokat is tartalmazó
cikket fentiről. Megkér-
dezni tőle hol jelent meg?

~~Boleros Birmanderő~~

242. l.

tovább Koffán Károly

242, 242. l.

Modok Mária férj.

Gőbel Béláné

242. l.

l.

Szabad Művészet

1947. 12. sz.

Vargha B.

kiállítások

A Rézkarcoló Művészek Egyesületének

tagnévsora:

Tiszteletbeli elnök: **dr. Majovszky Pál** min. tanácsos

Elnök: **Zádor István** festőművész

Rendes művésztagok:

Aba Novák Vilmos Emanuel Béla Patkó Károly

Koffán Károly

1.

Szabad Művészet

1950. 11. sz. 428 l.

21)

Nyugta

50 P azaz Ötven pengőről, mely összeget a rodostói Rákóczi ház faalkatrészeinek restaurálásánál végzett asztalos munkáinért előlegül felvettem.

Kassa, 1941. juniushó 20-án

Malaga Ferenc

Koffán Károly

lásd

Rozványi Mária:

Koffán Károly grafikai kiállítása a fővárosi Népművelési Központ kiállítótermében

Közművelődés. 1947 nov. 15. 507. l.

~~Battlegány Gyula~~

tovább ~~Hollósné Mattioni~~

~~Ernst~~

K

Koffán Károly

Lehel Mária

Koll. Kiáll.

Ernst Mur.

Az Est.

1933. ápr. 30.

(Ks.: Csoport-kiállítás Ernst-nél.)

P

U. 3546

1479.
1458.

1486.
1483.

gati alakjában fejlődött ki, hogy feudális szervezetünk, lovagi osztályunk, sőt lovagköltészetünk nem volt, annak oka nem valami elmaradottság, hanem éppen az, hogy ezek az intézmények egy eredetibb, sajátosabb s általánosabb, mondhatni népi formában eleve megvoltak nálunk." *Mi Nyugatnak a turáni népek kardját: Attila kardját adtuk: fegyvert,* — írja, s a nagy magyar katona költők mai napig folytonos láncolata mintha valóban Várkonyit igazolná. Gyönyörű, ahogyan ennek a tételnek igazolását egy könyvön végig keresztül viszi, de épp a könyve vége az, mely gondolkozásra késztet s alkalmat nyujt a kritikára. Mert amilyen nagyszerű a preludium, annyira regényes a postludium. A magyar katonaköltészet Tinódi Sebestyén, Balassa Bálint s Zrinyi nagyszerű triászával indul, a folytatás is dicséretre méltó, de mi lesz a vég, a ma, amiből a holnap reménysugarai csillognának elő? Marad Gyóni Géza és Bárd Miklós. Kellő tisztelet ezeknek a derék katonáknak, de túlzás őket nagy költőknek tartani s egy Balassa mellé állítani. Irónk ezt nem is mondja, de hogy mégis őket kénytelen emlegetni, könyvének korlátaira mutat rá. Érdekes, hogy ezekre a korlátokra épp könyvének nagystilű bevezetése s mély tárgyalása sodor. Az igényeket tehát maga az író állította fel. A modern magyarság nagy költői azonban mégis csak egy Mécs László, egy József Attila vagy egy Illyés Gyula. S minden esetre a XX. századi magyarság európai viszonylatban is óriási jelentőségű lángelméje: Ady.

De Ady nem volt katonaköltő, — mondhatná valaki. — Igen. De Balassa sem volt az. Balassa akkor is azt a harcos attitüdöt használta volna verseiben, ha nem harcolt volna; túl kevésre mérik azok a költő fantáziáját, akik az ő verseit csak a katonaéletből magyarázzák. Balassa idejében, az akkori körülmények között, minden valamire való ember szurkált, döfködött és lövöldözött. Akkor mindenki fegyverforgató katona volt. Ma már nem így van. A modern háború sokkal nagyobb szervezésű, sokkal szédületesebb arányú, de nem csak a közvetlen harcban, hanem az egész élet jelentőségében. Például propagandában, például eugenetikában, például kereskedelemben, fajban, szülő anyákban és versekben.

Hajdanában *mindenki* katona volt. ma *mindenképpen* katonáknak kell lennünk, az élet minden vonatkozásában, akkor is, ha nem vagyunk a lövészárokban. S ilyen alapon az is katona, aki népe szellemében a lelket tartja, a szépet ápolva közösségét ébreszti. Mécs László, József Attila, Illyés Gyula is katonák, s Ady is az, akinél harcosabb attitüddel költő e földön alig írt. „Isten, Titok, elő a kardod" — még Istentől is kardrántást követelt különös lélek-katharzisaiban ez a kuruc magyar. Ő nem lenne katonaköltő? Balassa idejében az ő lábát is biztos elvitte volna az ágyúgolyó, de ma már *kivételesen* így is lehetett katona.

Ha egy zárófejezetben ezeket a gondolatokat Várkonyi a könyvéből nem hagyta volna el, értékes könyve még sokkal értékesebb lenne, mert egy új magatartás példáját állítaná elénk.

Demény János.

DE PROFUNDIS. *(Koffán Károly harminckét metszete.)* Zsoltáros hangulatú lapokat tartalmaz ez a kötet, borongó hit a művészetben, a formakeresés elemi ösztöne, valami nyomasztó áhítat forrong bennük, mint a tömeg imáiban. Érett feszültségnek, pattanásig zsufolt lelki telitettségnek kellett föloldódni ezeknek a metszeteknek a létrejöttével, a felszabadulás és kibontakozás gondját érezni rajtuk,

1940. dec.

mint mikor fölgyült érzések, emésztő gondolatok kimondásával menekül terheitől az ember és művész. Riadt szertartás ez a műfaj és kifejezés előtt, egyfajta kísérlet a szellemi megkönnyebbülésre, a fejlett belső élet sürgetése a nyilatkozatra, amikor már nem lehet megtartani a magányban, önmagunknak, vágyat, véleményt és készséget, beszélni kell, fölbuzdulni vagy megalázkodni, harsogni vagy pepecselni, de el kell kezdeni valamit, ami a beletartozást jelzi, kifelé is, végső kötést a művészettel, szektával vagy az emberiséggel. Ezért kísért Koffán metszeteiben a zsoltárok hangulata, a

szemérmes vallási rajongás megvallásának e kezdeti állapota, melyben a közösségi élmény alkalmat ad komor sorokkal megszólaltatni a túlcsorduló egyéni lelkesedést. A fény és árnyék kemény ellentéte a közvetlen, őszinte szándék záloga, a fehér és fekete foltok, így egymás mellett, kíméletlenül tagadva és élesen hangsúlyozva egymást keresetlenül, kicsit nyersen ugyan, de híven közvetítik egy áthevült alkotó erő formai és eszmei magáratalálását. Bonyolult mesterkedés, túlzott alaki fortély nem közömbösíti hidegragyogású mesterművé, díszes bemutatóvá az eredeti elgondolást és megérzést, tetszetős alakoskodás nélkül jelentkezik segítségükkel az, amit elhallgatni már nem lehet. A fa- és-linómetszet műfajnak a legegyszerűbb, egyben a legösszefogóbb, szűkszavú, de jelentős, mert szerény eszközökkel a lényeget adja, modora tartózkodó, sőt az igényesek számára szegényes, mert a világból árnyképet csinál, végtelen változataiból csak kettőt ismer, a feketét és fehéret, viszont éppen

e miatt szigorú fegyelemre neveli a művészt, nem engedi mellébeszélni, fogékonnyá teszi a jellemző és lényeges iránt, áttekintő szemléletet eredményez. Ennek a nagyvonalú, sűrített stilusnak a balladai erényeit sokszor feláldozzák a grafikusok hatásos küllemekért, ügyes és céltalan diszítményekkel cifrázzák, illusztrálnak ahelyett, hogy kifejeznének. Koffán metszetei talán azért zengenek oly borusan és azért vergődik bennük valami fojtott mozgalmasság, mert az igazi műfajszerűséget képviselik, kendőzés nélkül és alázatosan, a fény és árnyék küzdelmének a veritékével, azzal a természetes és kényszerű komorsággal, ami ezt a jelképes szaggatottságot kíséri. A részletek elhallgatása, az ábrázolás fukarsága — és szerénysége mellett is teljes fontossága — az anyag és téma, a kellékek és művek közvetlen egységét jelenti, művesség, ügyesség és manír nem kényszerítik engedményekre a művészt: technikai próbálkozásai is általános megoldást hoznak, mert a műfaj valamiféle vizuális sarkigazsággá vonja össze a mesterséget és az eszmét. Koffánnak volt bátorsága a művészet szellemében dolgozni, nem szolgált és nem bűvészkedett, nem szolgált ki tanokat és tendenciákat, nem fitogtatta oktalanul gyakorlatát a metszésben, csupán közölt valamit műhelytitkaiból; művészi kutatószenvedélye fölmérte a lehetőségeket, hogy mire juthat egy metszőkés a sima lapon, ha kellő komolysággal és elegendő tehetséggel bánnak vele. A megoldás a feltételekből törvényszerűen következik, De profundis, üzenet a mélyből, egy szellemi tisztulási folyamat, amelyben ötlet és tanulmány testet ölt, kibontakozik az alaki és fogalmi tehetetlenség zavarából, formát és jelentést kap. Határozatlan lázból, vegyes izgalomból, bizonytalan törekvésből szűrődik le így a munka és cél, együtt jár a tudatosodással, ahogy létrejön egy verssor vagy motivum, ahogy hivatására talál az egyén s összefog végzete ellen a tömeg. De profundis lesz minden olyan lelki helyzet, ami az öneszmélést követi, a felfedezés öröme, az értelem ünnepe, mikor a megismerés távlatot nyit a gondolkodásnak és megszabadít a tudatlanság nyügeitől, a művészet diadala, midőn szólani segít s megfogalmazza az illanó elrévüléseket és a megnyilatkozás nosztalgiájának szüntelen gyötrelmeit. Valami kezdődik az emberben és az életben, megmozdul a homály, egy villanás a kés nyomán s valahonnan tűzcsóva esik a rejtett szándékokra és titkos szenvedélyekre, a művész útra készülődik, kibontja magából az érzékek és képzelet kevert anyagát, élmény, látomás és kézügyesség művé olvad össze, amint az öntudat sugarai kiemelik az alaktalanságból a lélek és eszmélet szunnyadó képességeit. A föltörekvés elemi erővel mutat meg minden igazi értéket és szent meggyőződést, fölkavarja és cselekvésre indítja a mélyben fölgyűlt elszántságot és készültséget, rányít a néma tétlenségre ítélt, de folyton erjedő belső energiákra s föl-fedi az egyén és tömeg szellemi megmozdulásának a rejtekét. A belső forrongásban valahol találkozik a művész és a világ, kiútat keresnek a lelki és szociális szorongatottságból s ha egy adott pillanatban fölszakad a művészi tervezgetés és társadalmi elesettség sötétje, vallomás lesz belőle, a szín, hang, szó, fény tanúságtevésével reményről, szépségről és valóságról. Koffán Károly jelen művei ezt a különös állapotot rögzítik, kötete a fölvetődött mesterségbeli problémák kidolgozása, annak tisztázása, hogy eredeti eljárásával a metszés kifejezőereje mit és hogyan nyer, önmaga számára döntés és tanulság volt ez a munka, az eszközök megválasztása és a tárgykör vállalása; a műfaj természete szerint kísérletező-öntudatosodó tevékenysége a háttérben készülődő, az élet árnyékos oldalán igazságosabb rendért csoportosuló emberek-

hez vezette őt. Fölzeng a zsoltár, kissé darabosan és rekedten, mert céltkereső és küzdelmes ez a készülődés, szögletes mozgású, érdes hangú alakok, „a jobb jövendő bányászai" lelkesülten fordulnak a biztató világosság, a méltatóbb emberség felé, arcuk áttüzesedik, taglejtéseik egy elkövetkezendő szép új világról magyaráznak. A művész kiállotta a próbát, amit a művészi és emberi felelősség szabott ki rá, példás szakszerűséggel és sorsszerű lelkiismerettel dolgozott, a közösségi sors zavaró mélyeit közvetítette, miközben erőteljes műfaji újításokat véglegesített. „Hogy átvergődjön az örök borun", — ahogy Juhász Gyula írta — a művészi igazság szépséges sejtelmeig, hol „vár rá a magas, a diadalmas, a tűzsugaras". *Pogány Ö. Gábor.*

R. C. HUTCHINSON: TESTAMENTUM. *(Singer és Wolfner.)* Hutchinson az angol világbirodalom fia: Indiában született, katonának nevelték orvosnak készült, újságíró lett Londonban és Oroszországról írta egyik legnagyobb regényét, a Testamentumot. Mindig kalandos vállalkozás és gyakran fullad kudarcba, ha az író kilép megszokott, világnézetileg és politikailag meghatározott világából, mégha olyan tág, szabadelvű és sokszínű is ez, mint az angol. A Testamentum szerzője azonban az első két lap személyes hangja után elhallgat és egy ügyes fogással érdektelen személytelenségbe távolítja magát: a Testamentum nem más, jelenti, mint Otraveszkov orosz kapitány naplójának és egyéb feljegyzéseinek kiadásra alkalmas formába öntött változata. A bravur szinte tökéletesen sikerült. Az eseményeket szenvtelen hangon elmesélő angol író helyett a világháború osztrák és orosz fogolytáborait végigszenvedő, az intézményeket és embereket elsöprő forradalmak viharait átvészelő orosz kapitány személyes, emberien közvetlen hangját halljuk s az idegen íróval szemben eleve éber bizalmatlanságunk egy csapásra megszünik. Otraveszkov kapitány pedig nemes, meleg, művészi szinességében is egyszerű módon számol be a magárahagyott ember folyton reménykedő harcáról a sötét, reménytelen élettel: elveszett felesége és gyermeke után kutat városokban, utcákon és kórházakon keresztül, s mikor megtalálja őket, az elveszett szeretet és az elveszett öntudat visszahívásának még fájóbb, kétségbeesés és remény közt hányódó küzdelmét verítékezi végig. Körötte pedig ott hullámzik az egész megbolygatott, fenekestül felfordított orosz világ: eszményi hősök, mint Scheffler gróf, a regény különösen nagyszerű, remekbekészült alakja és fáradt, tehetetlenül söprődő emberek, könnyed életművészek és fanatikus forradalmárok, urak, parasztok és munkások; fölöttük a bágyadt orosz ég feszül és köröttük a lomha orosz táj hallgat. Történelmi időkről szól ez, a nagyterjedelmű regényekhez szokott mai olvasót is lenyügöző hatalmas alkotás, de nem a történelmi valóság formáiban és teljességében, hanem úgy, ahogy az eseményekben részes szemlélő átélte. Különleges elbeszélő tehetségre és művészi tudatosságra vall az a mód, ahogyan csak annyit jelenít meg mindig az élet egészéből, amennyi egy ember látókörébe, élményterületére esik. Az itt-ott eláradó bőbeszédűség és olykor a nyugodt élvezetet zavaró nehézkesség is e föltétlen valószerűségre való törekvésből magyarázható. Az író elhitető művészete az élet szürke, majd fullasztóan izgalmas napjainak változatos pergetésével annyira valószerűvé formálja hőseit, hogy szinte a személyes találkozás közvetlenségével szemléljük őket, éljük sorsukat. Az egész regényen valami fájdalmas, tehetetlen szomorúság ömlik végig, de ez a szomorúság nem a reménytelenség gyermeke, hanem az életet szívvel élő emberé. Az a bizakodó, emelkedett szemlélet, amellyel a regény két főhőse a világot nézi, példamutatóan emberi és egyúttal kifinomultan keresztény. *Fényi András.*

intézetekben a kutatókedvet és ezen keresztül végeredményben a délkeleteurópai protestantizmus öntudatát is erősíteni fogja.

A *Bibliothek des Protestantismus* létrehozatalában nagy része van a halle-wittenbergi egyetem teológiai fakultása volt és jelenlegi dékánjának, D. Dr. Fr. K. Schumannak és D. H. Schmidtnek a gondolat felkarolása által. A *Magyar Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium*, a *Gusztáv Adolf-Egyesület* és a *Hallei Egyetem Barátainak Egyesülete* anyagi támogatás nyujtása által vesz részt ebben a vállalkozásban.

Bucsay beszámol arról, hogy a hallei kutatóállomás első évi munkája azt mutatta, hogy a monografikus feldolgozások előtt *a munka bibliográfiai alapjait kell megvetni.* Ennek értelmében az első kötet *(Das Evangelisch-Theologische Schrifttum in Ungarn)* a mult és jelen magyarországi protestáns teológiai irodalmának áttekitését kívánja nyujtani. A már megjelent két füzet közül az első *Az új egyházi törvénykönyvek* összefoglaló cím alatt az ágostai hitvallású evangélikus és a református egyház világháború utáni jogalkotásainak vezérelveit adja elő. Az első füzet második része és a második füzet a *szociológiai és világnézeti problémák*, illetőleg *az ótestamentomi tudományok* magyarországi irodalmi fejlődésének főbb állomásait mutatják be, az egyes dolgozatok végén a kérdésekre vonatkozó *munkák jegyzékét* állítva össze. Ezekben a jegyzékekben a munkák magyar címe után azoknak német fordítása is megtalálható. Az első jegyzék csak újabb (a mult század második felétől való) műveket ölel fel, az ószövetségre vonatkozó bibliográfia azonban XVI. századi címeket is tartalmaz. Ez utóbbi felsorolásnál, úgy gondoljuk, helyes lett volna hivatkozni Szabó Károlyra, lévén a *Régi Magyar Könyvtár* külföldön is ismert szakmunka. A kiadó az első kötet további folyamán a teológia többi tudományágainak hasonló áttekintését ígéri.

Az egész *Bibliothek des Protestantismus*t illetőleg mondanunk sem kell, hogy a vállalkozás milyen nagyjelentőségű. Nem is kívánhatunk mást, minthogy a terveknek megfelelően teljes egészében elkészüljön és ne maradjon félbe-harmadba, mint annyi hasonló nagyszabású és nagyjelentőségű munka.

Rá kell mutatnunk azonban arra, hogy a magyar protestáns teológiai irodalom olyan áttekintése, mint amilyet a *Bibliothek des Protestantismus* tervezett első kötete készül nyujtani, *magyar nyelven sincsen még.* Nem kell hosszasabban bizonygatni, mennyire hiányzik. A magyar bibliográfiai irodalomnak pedig nem válik különös dicsőségére majd, ha ezt a hiányt először egy a külföld számára, idegen nyelven készült munka pótolja. Harsányi András.

fejezi ki, amit fontosnak tart; a nem lényeges sötétségbe ágyazva él metszetein. Sokszor virtuóz módon azzal mond legtöbbet, amit elhallgat.

A bibliofil érdekű és értékű könyvből 115 példány készült: 5 példány japán, 15 példány pedig „Fabrino" papíron (számozva 1—21-ig).

VARGA SÁNDOR FRIGYES.

Das Evangelisch-Theologische Schrifttum in Ungarn. Heft 1. Die neuen Kirchengesetzbücher, von Prof. DR. V. BRUCKNER, Miskolc und von Prof. DR. J. S. KOVÁTS, Budapest; Soziologie und Weltanschauungsfragen, von Prof. dr. J. S. KOVÁTS, Budapest; Heft 2. Die Wissenschaft vom Alten Testament, von Prof. DR. L. PAP, Budapest. (Bibliothek des Protestantismus im mittleren Donauraum. Für die Forschungsstelle für Kirchenkunde Südosteuropas, besonders Ungarns, a. d. theologischen Fakultät der Universität Halle-Wittemberg. Herausgegeben von MICHAEL [MIHÁLY] BUCSAY: Band I.) Akademischer Verlag, Halle, 1940. 8°. 50 + 37 lap.

A magyarországi protestantizmus olyan nagy küzdelmeiről, amilyenek a BOCSKAY és BETHLEN által vezetett megmozdulások voltak, megemlékezik minden egyháztörténet. De még a nagyobb ilyenfajta munkák is figyelmen kívül hagyták — ha nem a németnyelvű evangélikus egyházakról volt szó — a magyarországi protestantizmusnak egyéb hatalmas erőfeszítéseit, s nem szólnak a magyar protestáns öntudatnak az egyház szervezése és eleven szellemi élet kifejlesztése által való erősítéséről. Ez különösen az utóbbi két évszázadban mutatta meg káros hatásait; a XVI—XVIII. századokban a tudományos irodalom közös latin nyelve ugyanis még összekapcsolta az egész protestantizmust. Később azonban már csak az erdélyi szász evangélikus egyház tartott fenn eleven kapcsolatot a reformáció anyaországával. A magyar és szlovák protestantizmus — éppen nyelvi okokból — mintegy bezárt könyv maradt a külföldi testvéregyházak előtt. Ezt az eddigi hiányt kívánja pótolni a *Bibliothek des Protestantismus im mittleren Donauraume* cím alatt megindított vállalkozás, amelyből az első kötet 1. és 2. füzete jelent meg eddig.

Az 1. füzet elé a munka kiadója, DR. BUCSAY MIHÁLY (a hallei *Forschungsstelle für Kirchenkunde Südosteuropas, besonders Ungarns* vezetője) írt előszót, s az imént általunk elmondottakban jelölte meg az egész vállalkozás célját. A továbbiak során BUCSAY kifejti még azt is, hogy a tervezett mű a Nagy-Magyarországon — ma négy különböző államban — működő protestáns teológiai intézetek (egyetemi fakultások és főiskolák) tudományos eredményeit szeretné közvetíteni a külföldi protestantizmusnak. BUCSAY úgy gondolja, hogy ez az illető

pirosas árnyalatait kedvelték. A barna színek közül nyilván a sokszor lilás árnyalatú porfírbarnát értékelik legtöbbre. Nagyon sok árnyalattal szerepel a rózsaszín; önállóan is szívesen használják. A fehérrel, világoskékkel, cinnóberrel, valamint az okkersárgával hangolják össze. Az élénk és lobogó színek uralmát legjobban talán a bambergi iskola színháromsága jellemzi: uralkodó színei a cinnóber, mínium és vörösbarna. A mínium most is — mint az előző korokban — nagy megbecsülésnek örvend, míg a cinnóbernek időnként mostoha sors jutott osztályrészül. Az iniciálék arany díszítményeit tűzpirossal szeretik szegélyezni. A X. századtól kezdve a sárga színek fokozott jelentőségre tesznek szert. Valószínű, hogy az okker- és narancssárga hódító előretörése bizánci hatás műve. Erre vallanak az arany hátterek is. Az ezüst szín jóformán csak a díszítményekben, az arannyal együtt szerepel. A fehér jelentősége mellett egészen eltörpül mind a feketéé, mind a középkor tiszta tarkaszínszeretetével ellentétes szürke színé. Az irizáló színhatás eredeti együttese: ibolya, rózsás-cinnóber és érczöld. Megemlítjük még, hogy a kölni iskola színízlését leginkább az egymástól élesen elválasztott, nyomott és nehézkes színek jellemzik.

A dús eredményű tanulmányok sora az Ottó-kor iskoláinak tárgyalásával megszakad. Kár, hogy a késő középkor kolorizmusának elemzését Atropos már nem engedte meg TIKKANEN-nek; mert kérdés, vajjon lesz-e oly igazán hivatott továbbfonója e valóban nagyszerű tanulmánynak azon a ponton túl, ahol fonala megszakadt.

VARGA SÁNDOR FRIGYES.

Frieling, Heinrich: *Die Sprache der Farben. Vom Wesen des Lichts und der Farben in Natur und Kunst.* Mit 6 Abbildungen. München und Berlin 1939, Verlag von R. Oldenburg, 8°, 196 l. A színek mivoltának s művészi és életjelentőségének vizsgálata nemcsak optikai és fiziológiai-lélektani, hanem gyakorlati, művészeti és iparművészeti szempontból is igen jelentős. Ez a fontosság — szemléleti világunk túlnyomórészben vizuális és kolorikus természete folytán — hangsúlyozottan nyilvánul meg a könyv művészete és tudománya terén is. Éppen ezért FRIELING közelmultban megjelent könyvét joggal sorolhatjuk az alapvető és nélkülözhetetlen könyvtudományi kézikönyvek közé. Minket e helyen nem annyira a fény és a szín lényegéről szóló fejtegetései, mint inkább a természet és művészet színeiről, a színek kozmikus kapcsolatáról és jelképes értékéről való megállapításai érdekelnek. A könyvfestészet aranykorát, a középkort, mágikus színértékelés és telt csengésű tarkaszínűség jellemzi. A könyvnyomtatás felfedezésének korában kezdődik a modern kolorizmus.

Ez egyrészt a semleges színek fokozatos térhódításában, másrészt pedig szerves színszemléletben és individuális művészi színhasználatban nyilatkozik meg.

VARGA SÁNDOR FRIGYES.

Koffán Károly. *De profundis.* 32 fa- és linóleum-metszet. Páris, 1934—39. FRANÇOIS GACHOT előszavával. (O. M. Képzőművészeti Főiskola kézi nyomdája.) Szerző kiadása, Budapest, 1940.

Örömmel vettük kézbe s lapoztuk végig e nemes igényű képeskönyvet, mely az ünnepi Gutenberg-évben a könyvnyomtatás első, hősi korszaka hagyományaira emlékeztető szellemben készült. Nem csoda, hogy valóban szerves műalkotás: hiszen a szerző, KOFFÁN KÁROLY, akit már párizsi évei előtt is VARGA NÁNDOR igéretes és izmos tehetségű tanítványaként tartottunk számon, az O. M. Képzőművészeti Főiskola grafikai osztályának kézi nyomdájában maga tervezte és készítette. Művész és mester összeolvad a könyvben, melynek mind nemesen tartózkodó és mégis megkülönböztetetten fínom köntöse, mind elegáns papirosán uralkodó térbeosztása és artisztikus tipográfiája az alkotó mesteri hozzáértéséről s lelkes tárgyszeretetéről tanúskodik.

A szép képeskönyv 32 metszetén (a 2., 3., 11., 12., 13. fametszet, a többi linóleumra készült) valóban a mélyből, az élet fekete mélységéből fakadó, komor epikus hangulat ömlik el. De a metszetsorozatnak csak az alaphangulata epikus. Közvetlen valóságukban a képek inkább drámai változatok egy-két téma fölött. Alakjai fojtogatóan magasnyomású, de mégis levegőtlen világban: katakombákban élnek. A reménytelen sötétség zord sziklafalaiból sarjadtak ezek a troglodyták. Lázadó mozdulataikban ősi gyűlölet és konok közöny lobog. Reménytelen lakói az infernónok; súlyos és zömök tagjaikkal — mint a mélytengeri csigák — a sötétséghez tapadnak. Sohasem indulnak el a fény felé; nem választják az ormokat a barlang helyett. Az életnek kell körülöttük megfényesednie és kiszínesednie.

Szociális igazságait és meglátásait KOFFÁN KÁROLY fekete szimfóniája könyörtelen élességgel és tragikus őszinteséggel vallja. A fehér és a fekete szín ősi nagyfeszültségű ellentéte ezért nem oldódik fel vagy enyhül metszetei alvilágában. Mindíg egy fényszóró — vagy zseblámpa — éles kévéjében jelennek meg tömör alakjai.

Alig vannak vonalai. Plasztikusan ható fehér foltokkal, a szerves forma belső erővonalainak sejtetésével fejezi ki látomásait. Innen van egyrészt képeinek archaikus szerkezete; másrészt pedig meghökkentően plasztikus hatása. A lényeg leegyszerűsített őszinteségű tolmácsolásában a kínai Dharma(tuss)-festők rokona. Mindíg csak azt

Magyar Könyvszemle
1940. III. füzet

Koffán Károly fa- és linoleum-metszetei.

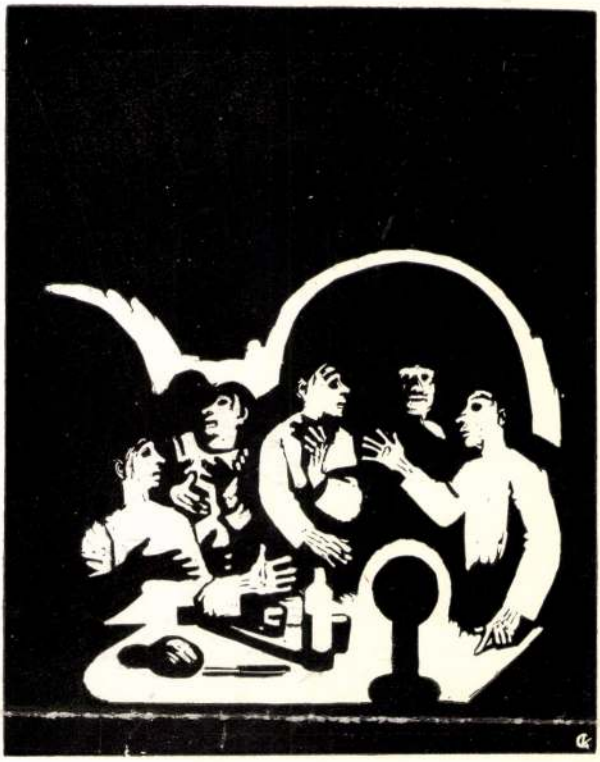

Kofján Károly fa- és linoleum-metszetei.

Frank János: Szóra bírt műtermek
Bp. Magvető 1975

KOFFÁN KÁROLY

(Univerzális művész, és majdnem azt mondanám, hogy polihisztor, ha nem volna ennek valamilyen hamis csengése. Koffán Károly grafikus, professzor, ornitológus és fotóművész – ha mindezt nem egy időben is műveli. Az előbbi felsorolásnál érdekesebb, hogy valamennyi „szakmájában" előkelő rangja, tekintélye van. Magyarázatként előre idézem őt az interjú későbbi részéből: „Mindig olyasmit csinálok, amibe teljes mértékben beledobom magam.")

– Festőnek indultál.

– Igen, 1933-ban végeztem a Főiskolát mint festő. Rudnay-növendék voltam. De nem festettem sokáig, és a festményeim grafikus jellegűek voltak. Fekete-fehér képek. A grafika már akkor jobban érdekelt.

– Hogyan kezdted?

– Amint végeztem, Párizsba mentem. Öt évig és egy napig éltem ott. 1934-től 1939-ig.

– Mit csináltál Párizsban, miből éltél?

– Voltam asztalos, lakatos, gépíró; könyveltem is, hegedűtanár is voltam, meg bábjátékos. És nagyon sokat rajzoltam. Ott készítettem a De profundis metszetsorozatomat. Ezt aztán Budapesten nyomtam ki a Képzőművészeti Főiskola grafikai műhelyében. A sorozat 1940-ben jelent meg.

(A De profundis fametszet. Aláírás: C. K. – Charles Koffán. Témája? Utolsó vacsora parafrázis, lázadó diákok társasága vagy forradalmárok megbeszélése? Figyeljék meg ezt a zárt kompozíciót és ezt az expresszív dinamikát, mozgalmasságot. A szándékoltan túljátszott gesztusok és a lázas arckifejezés a XVI. századi

olasz vagy spanyol „manierizmusra" utalnak: nem maniros módon. És a kezek! A kezek mozgása, rajza és kifejezése. Tökéletes, bravúros rajztudást érzünk, de sohasem a rajztudás fitogtatását. Lendületes, görbe határú foltokkal, negatív, fehér megoldással, foltokkat jellemez Koffán.)

– A párizsi múzeumokban, képtárakban kit csodáltál meg a legjobban?

– Cézanne-t. És a többi modernet.

– A negyvenes években festőiskolád volt Pesten, emlékszem a plakátjaidra.

– 1942-től 1944-ig tanítottam az Erzsébet téri iskolámban.

(Kérdezném a mestert későbbi pedagógiai munkásságáról, de nem kapok választ. Elmondok hát annyit, amennyit tudok: Koffán évtizedekig volt a Képzőművészeti Főiskola grafikai tanára. Az, hogy a mai magyar grafika világszívonalon áll, és ilyen erős, elsődlegesen Koffán Károlynak köszönhető. Tudom, hogy ez a megállapításom elnagyolt, tudom, hogy helytelen valamilyen jelenséget egy személyhez kötni, de akárhogy forgatjuk a dolgot, úgy van, ahogy mondtam. Sajnálom, hogy nem beszélhettünk most ebben az interjúban erről, de úgyis hátra van ennek a ténynek a bővebb taglalása. Röviden: Koffán olyan grafikai „aranycsapatnak" volt az „edzője", melynek – többek között – Kondor Béla és Gross Arnold is a tagjai voltak. Még azt tenném hozzá, hogy számos olyan élvonalbeli művészünk, akiket Koffán valójában – közvetlenül – sohasem tanított, mégis az ő egykori növendékének vallja magát. És az ilyen „hazugságot" végtelenül tisztának tartom. Csak nagyon kevés mesternek jut ilyen tiszteletadás, zászlóhajtás.)

– Úgy tudom, a grafikai munkásságodat abbahagytad. Vagy ha nem állítasz is ki, rajzolsz még?

– Egy vonást sem. 1949 után abbahagytam a grafikát. Csak saját magamból, csak a saját impresszióimból tudok kiindulni. Mások gondolatai – így az irodalom is – bennem csak gondolatokat tudnak ébreszteni. Nem képet, rajzot. Ezért nem tudok például illusztrálni. Annak a grafikának, amit én csináltam, semmiféle jövője nem volt. Illusztrációra sem jók. Méretre nagyon kicsinyek voltak, tehát nem reprezentatívak. Úgy éreztem, hogy az én grafikám nem kell senkinek. Ilyenkor roppant nehéz dolgozni, amikor úgy látjuk, hogy az emberek azt hiszik, hogy a dolgainkat rájuk akarjuk tukmálni. Legjobban a fametszetet szerettem. De ahhoz elmélyedt munka kell. Mindig olyasmit csinálok, amibe teljes mértékben beledobom magam.

– Ilyen az ornitológia?

– Életem első emlékei a madarakhoz kapcsolódnak. Huszonöt éve február végétől augusztusig figyelek egyfajta madarat, mindig egy helyen.

(Az ablakpárkányon madáreledel. De ez a szakember párkánya. Szétszórva vagy lekvárosüvegben különböző eleségek. Bizalommal jönnek a feketerigók, cinkék, gerlék és a verebek. Itt mindegyik másfajta magot talál, azt, ami a kedvenc étele.)

– Ezek engem nem érdekelnek.

(A madaraknak más a véleménye.)

– Engem az erdei pacsirta érdekel.

– Mi a latin neve?

– Lullula arborea. Sok gondot okoz nekem, hogy megírjam-e könyvemet az erdei pacsirtáról. Túlságosan kiszolgáltatnám.

(Franciaországból érkezett céges levelet mutat meg a művész, a

jobb felső sarkába kapcsolva visszaküldték azt a gyűrűt, mellyel Koffán gyűrűzött meg egy pacsirtát Budaörsön. [Ez a kilencedik madárgyűrű, ami visszaérkezett.] Akadémiai különlenyomatot látok az erdei pacsirtáról [ez Koffán nagy munkájának egy kis része], és a híres madaras könyvet. Németül és angolul adta ki a Corvina külföldi igény alapján. Madarak a lencse előtt – Koffán Károly szövegével és fényképeivel.)

– Azért kezdtem fényképezni, hogy a madarakat levehessem.

– És mióta csinálsz portrét és fotóreprodukciót?

– Csak 1960 óta. Azóta izgat – egyre jobban – a fotóportré. Lassan annyi művészportrém gyűlt össze, hogy megrendezhettem a Társak és kortársak című fotókiállításomat a Nemzeti Galériában. Ugyanazt szeretném kifejezni a fényképeimen, mint a metszeteimen. Emberi jellemeket ábrázolni. Rajtakapni az embereket jellegzetes pillanataikban. Ez a törekvésem. De ez többrétű, bonyolultabb feladat, semmint meg lehetne határozni ilyen röviden.

(1967)

gati alakjában fejlődött ki, hogy feudális szervezetünk, lovagi osztályunk, sőt lovagköltészetünk nem volt, annak oka nem valami elmaradottság, hanem éppen az, hogy ezek az intézmények egy eredetibb, sajátosabb s általánosabb, mondhatni népi formában eleve megvoltak nálunk." *Mi Nyugatnak a turáni népek kardját: Attila kardját adtuk: fegyvert,* — írja, s a nagy magyar katona költők mai napig folytonos láncolata mintha valóban Várkonyit igazolná. Gyönyörű, ahogyan ennek a tételnek igazolását egy könyvön végig keresztül viszi, de épp a könyve vége az, mely gondolkozásra késztet s alkalmat nyujt a kritikára. Mert amilyen nagyszerű a preludium, annyira regényes a postludium. A magyar katonaköltészet Tinódi Sebestyén, Balassa Bálint s Zrinyi nagyszerű triászával indul, a folytatás is dicséretre méltó, de mi lesz a vég, a ma, amiből a holnap reménysugarai csillognának elő? Marad Gyóni Géza és Bárd Miklós. Kellő tisztelet ezeknek a derék katonáknak, de túlzás őket nagy költőknek tartani s egy Balassa mellé állítani. Irónk ezt nem is mondja, de hogy mégis őket kénytelen emlegetni, könyvének korlátaira mutat rá. Érdekes, hogy ezekre a korlátokra épp könyvének nagystilű bevezetése s mély tárgyalása sodor. Az igényeket tehát maga az író állította fel. A modern magyarság nagy költői azonban mégis csak egy Mécs László, egy József Attila vagy egy Illyés Gyula. S minden esetre a XX. századi magyarság európai viszonylatban is óriási jelentőségű lángelméje: Ady.

De Ady nem volt katonaköltő, — mondhatná valaki. — Igen. De Balassa sem volt az. Balassa akkor is azt a harcos attitüdöt használta volna verseiben, ha nem harcolt volna; túl kevésre mérik azok a költő fantáziáját, akik az ő verseit csak a katonaéletből magyarázzák. Balassa idejében, az akkori körülmények között, minden valamire való ember szurkált, döfködött és lövöldözött. Akkor mindenki fegyverforgató katona volt. Ma már nem így van. A modern háború sokkal nagyobb szervezésű, sokkal szédületesebb arányú, de nem csak a közvetlen harcban, hanem az egész élet jelentőségében. Például propagandában, például eugenetikában, például kereskedelemben, fajban, szülő anyákban és versekben.

Hajdanában *mindenki* katona volt, ma *mindenképpen* katonáknak kell lennünk, az élet minden vonatkozásában, akkor is, ha nem vagyunk a lövészárokban. S ilyen alapon az is katona, aki népe szellemében a lelket tartja, a szépet ápolva közösségét ébreszti. Mécs László, József Attila, Illyés Gyula is katonák, s Ady is az, akinél harcosabb attitüddel költő e földön alig írt. „Isten, Titok, elő a kardod" — még Istentől is kardrántást követelt különös lélek-katharzisaiban ez a kuruc magyar. Ő nem lenne katonaköltő? Balassa idejében az ő lábát is biztos elvitte volna az ágyúgolyó, de ma már *kivételesen* így is lehetett katona.

Ha egy zárófejezetben ezeket a gondolatokat Várkonyi a könyvéből nem hagyta volna el, értékes könyve még sokkal értékesebb lenne, mert egy új magatartás példáját állítaná elénk.

Demény János.

DE PROFUNDIS. *(Koffán Károly harminckét metszete.)* Zsoltáros hangulatú lapokat tartalmaz ez a kötet, borongó hit a művészetben, a formakeresés elemi ösztöne, valami nyomasztó áhítat forrong bennük, mint a tömeg imáiban. Érett feszültségnek, pattanásig zsufolt lelki telitettségnek kellett föloldódni ezeknek a metszeteknek a létrejöttével, a felszabadulás és kibontakozás gondját érezni rajtuk,

Vigilia 1940. dec. szám

mint mikor fölgyült érzések, emésztő gondolatok kimondásával menekül terheitől az ember és művész. Riadt szertartás ez a műfaj és kifejezés előtt, egyfajta kísérlet a szellemi megkönnyebbülésre, a fejlett belső élet sürgetése a nyilatkozatra, amikor már nem lehet megtartani a magányban, önmagunknak, vágyat, véleményt és készséget, beszélni kell, fölbuzdulni vagy megalázkodni, harsogni vagy pepecselni, de el kell kezdeni valamit, ami a beletartozást jelzi, kifelé is, végső kötést a művészettel, szektával vagy az emberiséggel. Ezért kísért Koffán metszeteiben a zsoltárok hangulata, a

szemérmes vallási rajongás megvallásának e kezdeti állapota, melyben a közösségi élmény alkalmat ad komor sorokkal megszólaltatni a túlcsorduló egyéni lelkesedést. A fény és árnyék kemény ellentéte a közvetlen, őszinte szándék záloga, a fehér és fekete foltok, így egymás mellett, kíméletlenül tagadva és élesen hangsúlyozva egymást keresetlenül, kicsit nyersen ugyan, de híven közvetítik egy áthevült alkotó erő formai és eszmei magáratalálását. Bonyolult mesterkedés, túlzott alaki fortély nem közömbösíti hidegragyogású mesterművé, díszes bemutatóvá az eredeti elgondolást és megérzést, tetszetős alakoskodás nélkül jelentkezik segítségükkel az, amit elhallgatni már nem lehet. A fa- és linómetszet műfajnak a legegyszerűbb, egyben a legösszefogóbb, szűkszavú, de jelentős, mert szerény eszközökkel a lényeget adja, modora tartózkodó, sőt az igényesek számára szegényes, mert a világból árnyképet csinál, végtelen változataiból csak kettőt ismer, a feketét és fehéret, viszont éppen

e miatt szigorú fegyelemre neveli a művészt, nem engedi mellébeszélni, fogékonnyá teszi a jellemző és lényeges iránt, áttekintő szemléletet eredményez. Ennek a nagyvonalú, sűrített stilusnak a balladai erényeit sokszor feláldozzák a grafikusok hatásos küllemekért, ügyes és céltalan diszítményekkel cifrázzák, illusztrálnak ahelyett, hogy kifejeznének. Koffán metszetei talán azért zengenek oly borusan és azért vergődik bennük valami fojtott mozgalmasság, mert az igazi műfajszerűséget képviselik, kendőzés nélkül és alázatosan, a fény és árnyék küzdelmének a veritékével, azzal a természetes és kényszerű komorsággal, ami ezt a jelképes szaggatottságot kíséri. A részletek elhallgatása, az ábrázolás fukarsága — és szerénysége mellett is teljes fontossága — az anyag és téma, a kellékek és művek közvetlen egységét jelenti, művesség, ügyesség és manír nem kényszerítik engedményekre a művészt: technikai próbálkozásai is általános megoldást hoznak, mert a műfaj valamiféle vizuális sarkigazsággá vonja össze a mesterséget és az eszmét. Koffánnak volt bátorsága a művészet szellemében dolgozni, nem szolgált és nem bűvészkedett, nem szolgált ki tanokat és tendenciákat, nem fitogtatta oktalanul gyakorlatát a metszésben, csupán közölt valamit műhelytitkaiból; művészi kutatószenvedélye fölmérte a lehetőségeket, hogy mire juthat egy metszőkés a sima lapon, ha kellő komolysággal és elegendő tehetséggel bánnak vele. A megoldás a feltételekből törvényszerűen következik, De profundis, üzenet a mélyből, egy szellemi tisztulási folyamat, amelyben ötlet és tanulmány testet ölt, kibontakozik az alaki és fogalmi tehetetlenség zavarából, formát és jelentést kap. Határozatlan lázból, vegyes izgalomból, bizonytalan törekvésből szűrődik le így a munka és cél, együtt jár a tudatosodással, ahogy létrejön egy verssor vagy motivum, ahogy hivatására talál az egyén s összefog végzete ellen a tömeg. De profundis lesz minden olyan lelki helyzet, ami az öneszmélést követi, a felfedezés öröme, az értelem ünnepe, mikor a megismerés távlatot nyit a gondolkodásnak és megszabadít a tudatlanság nyügeitől, a művészet diadala, midőn szólani segít s megfogalmazza az illanó elrévüléseket és a megnyilatkozás nosztalgiájának szüntelen gyötrelmeit. Valami kezdődik az emberben és az életben, megmozdul a homály, egy villanás a kés nyomán s valahonnan tűzcsóva esik a rejtett szándékokra és titkos szenvedélyekre, a művész útra készülődik, kibontja magából az érzékek és képzelet kevert anyagát, élmény, látomás és kézügyesség művé olvad össze, amint az öntudat sugarai kiemelik az alaktalanságból a lélek és eszmélet szunnyadó képességeit. A föltörekvés elemi erővel mutat meg minden igazi értéket és szent meggyőződést, fölkavarja és cselekvésre indítja a mélyben fölgyűlt elszántságot és készültséget, rányít a néma tétlenségre ítélt, de folyton erjedő belső energiákra s föl-fedi az egyén és tömeg szellemi megmozdulásának a rejtekét. A belső forrongásban valahol találkozik a művész és a világ, kiútat keresnek a lelki és szociális szorongatottságból s ha egy adott pillanatban fölszakad a művészi tervezgetés és társadalmi elesettség sötétje, vallomás lesz belőle, a szín, hang, szó, fény tanúságtevésével reményről, szépségről és valóságról. Koffán Károly jelen művei ezt a különös állapotot rögzítik, kötete a fölvetődött mesterségbeli problémák kidolgozása, annak tisztázása, hogy eredeti eljárásával a metszés kifejezőereje mit és hogyan nyer, önmaga számára döntés és tanulság volt ez a munka, az eszközök megválasztása és a tárgykör vállalása; a műfaj természete szerint kísérletező-öntudatosodó tevékenysége a háttérben készülődő, az élet árnyékos oldalán igazságosabb rendért csoportosuló emberek-

hez vezette őt. Fölzeng a zsoltár, kissé darabosan és rekedten, mert céltkereső és küzdelmes ez a készülődés, szögletes mozgású, érdes hangú alakok, „a jobb jövendő bányászai" lelkesülten fordulnak a biztató világosság, a méltatóbb emberség felé, arcuk átüzesedik, taglejtéseik egy elkövetkezendő szép új világról magyaráznak. A művész kiállotta a próbát, amit a művészi és emberi felelősség szabott ki rá, példás szakszerűséggel és sorsszerű lelkiismerettel dolgozott, a közösségi sors zavaró mélyeit közvetítette, miközben erőteljes műfaji újításokat véglegesített. „Hogy átvergődjön az örök borun", — ahogy Juhász Gyula írta — a művészi igazság szépséges sejtelméig, hol „vár rá a magas, a diadalmas, a tüzsugaras".

Pogány Ö. Gábor.

R. C. HUTCHINSON: TESTAMENTUM. *(Singer és Wolfner.)* Hutchinson az angol világbirodalom fia: Indiában született, katonának nevelték orvosnak készült, újságíró lett Londonban és Oroszországról írta egyik legnagyobb regényét, a Testamentumot. Mindig kalandos vállalkozás és gyakran fullad kudarcba, ha az író kilép megszokott, világnézetileg és politikailag meghatározott világából, mégha olyan tág, szabadelvű és sokszínű is ez, mint az angol. A Testamentum szerzője azonban az első két lap személyes hangja után elhallgat és egy ügyes fogással érdektelen személytelenségbe távolítja magát: a Testamentum nem más, jelenti, mint Otraveszkov orosz kapitány naplójának és egyéb feljegyzéseinek kiadásra alkalmas formába öntött változata. A bravur szinte tökéletesen sikerült. Az eseményeket szenvtelen hangon elmesélő angol író helyett a világháború osztrák és orosz fogolytáborait végigszenvedő, az intézményeket és embereket elsöprő forradalmak viharait átvészelő orosz kapitány személyes, emberien közvetlen hangját halljuk s az idegen íróval szemben eleve éber bizalmatlanságunk egy csapásra megszünik. Otraveszkov kapitány pedig nemes, meleg, művészi szinességében is egyszerű módon számol be a magárahagyott ember folyton reménykedő harcáról a sötét, reménytelen élettel: elveszett felesége és gyermeke után kutat városokban, utcákon és kórházakon keresztül, s mikor megtalálja őket, az elveszett szeretet és az elveszett öntudat visszahívásának még fájóbb, kétségbeesés és remény közt hányódó küzdelmét verítékezi végig. Körötte pedig ott hullámzik az egész megbolygatott, fenekestül felfordított orosz világ: eszményi hősök, mint Scheffler gróf, a regény különösen nagyszerű, remekbekészült alakja és fáradt, tehetetlenül söprődő emberek, könnyed életművészek és fanatikus forradalmárok, urak, parasztok és munkások; fölöttük a bágyadt orosz ég feszül és köröttük a lomha orosz táj hallgat. Történelmi időkről szól ez, a nagyterjedelmű regényekhez szokott mai olvasót is lenyügöző hatalmas alkotás, de nem a történelmi valóság formáiban és teljességében, hanem úgy, ahogy az eseményekben részes szemlélő átélte. Különleges elbeszélő tehetségre és művészi tudatosságra vall az a mód, ahogyan csak annyit jelenít meg mindig az élet egészéből, amennyi egy ember látókörébe, élményterületére esik. Az itt-ott eláradó bőbeszédűség és olykor a nyugodt élvezetet zavaró nehézkesség is e föltétlen valószerűségre való törekvésből magyarázható. Az író elhitető művészete az élet szürke, majd fullasztóan izgalmas napjainak változatos pergetésével annyira valószerűvé formálja hőseit, hogy szinte a személyes találkozás közvetlenségével szemléljük őket, éljük sorsukat. Az egész regényen valami fájdalmas, tehetetlen szomorúság ömlik végig, de ez a szomorúság nem a reménytelenség gyermeke, hanem az életet szívvel élő emberé. Az a bizakodó, emelkedett szemlélet, amellyel a regény két főhőse a világot nézi, példamutatóan emberi és egyúttal kifinomultan keresztény.

Fényi András.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
1972 JUN 25

Kohán György

1021

KOHÁN GYÖRGY: FÜRDŐZŐK (KOMPOZÍCIÓ VÁZLATOK)

Küldöttünk volt a nagy tanácskozáson:

Rischák Félix öntödei brigádvezető

tanácskozást, de tényleges résztvevői is voltak annak. Felszólalásában *Kádár* elvtárs, *Fock* elvtárs és különösen *Gáspár* elvtárs a vitaindítóban és a zárszóban részletesen szóltak a brigádok tennivalóiról, a velük szemben támasztott követelményekről. Ugyanakkor hangsúlyozták azt is, hogy *a mi társadalmunk elsősorban azoknak kinál többet a javakból, akik az előállításuk során a leginkább sze*rényeknek *bizonyulnak.* S ezt nagyon jó, megnyugtató érzéssel hallgattuk úgyhiszem, valamennyien.

személy szerint Kádár elvtársnak, részben pedig a párt egész politikájának szólt. S éppen, mert a kettő oly szorosan összetartozik egymással, volt nagyon őszinte és meleg hangulatú ez az ünneplés.

Nagy élmény volt számomra az a kötetlen, rendkívül fesztelen beszélgetés is, amelyet alkalmam volt folytatni *Biszku* Béla, *Méhes* Lajos és *Gáspár* Sándor elvtársakkal. Érthetően rövid beszélgetés volt ez, arra azonban elegendőnek bizonyult, hogy *nagyon konkrétan* kérdezzenek rá a mérleggyári munkások élet-

arra a fogadásra gondolni, amelyen valamennyi küldött ott volt a Parlamentben. A bennünket köszöntő Fock Jenő elvtárs szó szerint ezzel fogadott bennünket: *„Érezzék jól magukat. Úgy, ahogyan munkások, munkások között érezhetik magukat."* Azt hiszem, mondani sem kell, hogy ezután a bevezetés után nagyon közvetlen légkörben és gyorsan repült el az idő.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

NÉPSZABADSÁG

1972 JUL 31

Kohán György festőművész

nesen szőtt textíliákat gyártanak.

— KOHÁN GYÖRGY KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ több mint 600 olajfestményt és mintegy két és fél ezer rajzot, tanulmányt és grafikát hagyott Gyula városára. Hagyatékából évente emlékkiállítást rendeznek. Az idei tárlatra 35 olyan olajfestményt válogattak össze, amely még nem szerepelt nyilvánosság előtt.

lehet egy ...
ságaihoz igazodva kifejez...
nem lehet a művészi vagy tudo-
mányos kifejezést a korábbi hely-
zet igényeinek számonkérésével
mérlegelni. Mindezzel természe-
tesen nem az értelmetlenség el-
leni jogos háborgást szeretném

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 JÚL 8

Népszava

Kohán György

Kohán György emlékkiállítása

Kohán György Kossuth-díjas festőművész több mint hatszáz olajfestményt és mintegy két és fél ezer rajzot, tanulmányt és grafikát hagyott Gyula városára. A gazdag hagyatékból évente nagyszabású emlékkiállítást rendeznek Gyulán. Az idei kiállításra *dr. Supka Magdolna* művészettörténész 35 olyan olajfestményt válogatott össze, amely még nem szerepelt nyilvánosság előtt. A paraszti élet sajátosságait, az Alföld jellegzetes tájait ábrázoló festményeket a Dürer-terem körgalériáján helyezték el. A Kohán-emlékkiállítás pénteki ünnepi megnyitóján *dr. Solymár István*, a Magyar Nemzeti Galéria helyettes igazgatója méltatta a festő munkásságát.

Iparitanuló felvételt hirdetünk az 1972—73-as tanévre 8. általános iskolát végző fiúk számára asztalos, festő, vill. szerelő, víz-, gázszerelő, közp. fűtés szerelő, kőműves, ács, burkoló, bádogos szakmunkába. Szállást biztosítani nem tudunk. Jelentkezés: Április 4. Építőipari Szövetkezet, Bp., VIII., Auróra u. 23. Munkaügyi osztály.

u. 54. I. em. 101. Tanácstermében, ahol részletes szakmai és egyéb tájékoztatást is adunk.

INGATLAN

200 n.-öl telek eladó. Bp. XVII., Zimonyi u. 30. sz. N.- öle 300 Ft, érdekl. Udvaros, Sóm-

195x60-as teleajtó állandóan kapható 450 Ft-ért kisiparosnál. — Juhász Béla, — Bp. XVIII., Honvéd u. 73.

Poloska-, svább-, rüszniirtás jótállással. — Horváth, Majakovszkij u. 75. 222-872.

Piszkos falak tisztítása harmincéves gyakorlattal Jászainál. — Telefon: 334-634.

Parketta, hajómá-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMondó
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Kohán György
NÉPÚJSÁG
Szekszárd
EC 25

1021

Kohán György emlékére kiállítás nyílt a Nemzeti Galériában. Képünkön: Kohán György, freskóvázlatok.
(MTI foto — Molnár Edit felvétele — KS)

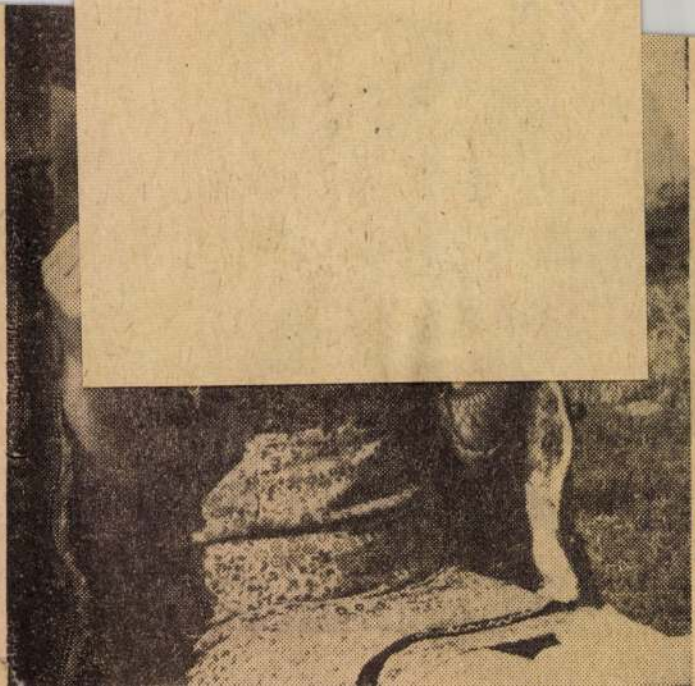

1021

Kohány György dokumentumai

1971.XII.23. 21.4o. /3/Z.

Láttuk hallottuk

- A Kohány György festőművész rajzaiból rendezett emlékkiállitás a Magyar Nemzeti Galériában.
- Borsos Miklós grafikai kiállitását az esztergomi Zodiákus Klubban.
- A József Attila Szinház bemutatóját, Ugó Betti: Özönviz avagy/ a milliomos látogatása.
- És a magyar-nyugatnémet kooprodukciós filmet a Csárdáskirálynőt.

1971.XII.23. 21.4o /3/Z.

Láttuk hallottuk

- Kohány György rajzaiból nyilt kiállitás a Nemzeti Galériában.
- Ambrus Tibor beszámolóját hallják.
- Kohány György emlékének cimmel rendezett ~~kí~~ kiállitást a Magyar Nemzeti Galéria, az 5 esztendővel ezelőtt elhunyt kiváló festőművész rajzaiból. A kiállitás, ugyhiszem sok érdeklődőt hoz majd, hiszen a közönség alig ismeri az alföldi mester rajzait. Budapesten tuoljára 1959. évi mücsarnoki tárlatán mutattunk be egy kisebb válogatást,grafikai müveiből. Azóta inkább festményeivel szerepelt önálló, és kdle ktiv bemutatókon. Kohány György övlijében különös, és kiemelt jelentőségüek a rajzok. Itt természetesen nem a festői témát rögzitő és begyakorló vázlatokra, tanulmányokra gondolok, hanem azokra a müvek-

1971.XII.23. 21.40. /3/Z.

Láttuk hallottuk

- A Kohány György festőművész rajzaiból rendezett emlékkiállítás a Magyar Nemzeti Galériában.

- Borsos Miklós grafikai kiállítását az esztergomi Zodiákus Klubban.

- A József Attila Szinház bemutatóját, Ugó Betti: Özönvíz avagy/ a milliomos látogatása.

- És a magyar-nyugatnémet koopfodukciós filmet a Csárdáskirály-nőt.

1971.XII.23. 21.40 /3/Z.

Láttuk hallottuk

- Kohány György rajzaiból nyilt kiállítás a Nemzeti Galériában.

- Ambrus Tibor beszámolóját halljuk.

- Kohány György emlékének cimmel rendezett kiállítást a Magyar Nemzeti Galéria, az 5 esztendővel ezelőtt elhunyt kiváló festőművész rajzaiból. A kiállítás, ugyhiszem sok érdeklődőt hoz majd, hiszen a közönség alig ismeri az alföldi mester rajzait. Budapeston tuoljára 1959. évi műcsarnoki tárlatán mutattunk be egy kisebb válogatást grafikai műveiből. Azóta inkább festményeivel szerepelt önálló, és köle ktív bemutatókon. Kohány György évlijében különös, és kiemelt jelentőségűek a rajzok. Itt természetesen nem a festői témát rögzítő és begyakorló vázlatokra, tanulmányokra gondolok, hanem azokra a művek-

re,amelyekben a szin, és a grafit, a szándékolt kifejezés eszköze, és anyaga,maga a rajz pedig a kifejezett gondolat végleges formája. 1959-ben,és 6o-ban,amikor évtizedes ismeretségüket felujitva, többször jártam hódmezővásárhelyi szerény termében, egy alkalommal azt modnotta,hogy van olyan rajza, amelyhez előtanulmányként festményt készitett. Mutatott is ilyet. Hosszu, vászonpapir csikokra festett életnagyságu napraforgó tanulmányokat. Szinte botanikai tökéletességgel festett szines, zöld,sárga,barna,virágportrékat. Megmutatta a szines tanulmányok nyomán készült tónusos szénrajzokat is. A gazdagon árnyalt invenciózus rajzok,teljes élményt nyujtottak erőteljes festőiségükkel. A virágmotivum azonban nem jellemzi Kohány György világát. Ennél az 1 elkalomnál nem is emlékszem többre, hogy ilyet láttam volna. Kohány Györgyöt egészen más tematika élményeinek közvetlen nyers valósága.Ezen a valóságon nevelődött müvészi lényének ereje,nagyvonalusága,az a szellemi gazdagság,amelynek révén dus tartalommal, sokrétü jelentéssel volt képes tekinteni akár a legjelentéktelenebbnek tünő motivumot. Bátran,és kötői erővel transzponálta motivumait. Elhagyta a mellékest,hangsulyozta ami megragadta, és a legjellemzőbbnek tartotta. Nem hiszem,hogy egyedülállnék azzal a véleményemmel,hogy Kohány György müvészi alkatát éppen rajzai mutatják a legközvetlenebbül,legigazabban. Sulyos,tömör,egymásra torlódott formáit mintha kemény tömbökből nehéz szerszámmal alakitotta volna ki. Alakjai hatalmasak, megalapozottak.

- A küzdelmes létben elsulyosodott emberek és állatok talán a legszeretettebb figurái. Ezek a rajzok mégis, szinte festményszerü tónusgazdagságukkal hatnak elsősorban. Ez kifejezésének legmarkánsabb eszköze, ez hangsulyozza rajzainak nagyszerü karakterét, monumentális formakialakitását. Feltünő tulajdonsága még Kohány György müveinek az erős drámaiság. Amely azonban ritkán szinte sohasom a kép a rajz szüzséjében nyilvánul meg, hanem mindig a formák feszülésében, a tömegek torlódásában, az erők küzdelmes egymásrahatásában fejeződik ki. Ennek eredője bizonyosan az a soha el nem muló nyugtalanság volt, amely a leghétköznapibb témának is minél teljesebb felderitésére, müvészi átköltésére, lehető legtökéletesebb kifejezésére üzte, késztette. Kohán György müvészete a 60-as évek elején fordulópontra érkezett. Akkortájt készült olajfestményei mutatják ezt inkább, amelyek ellentétben az 1965-ös Nemzeti Galéria beli nagy kiállitása, vissztempera képeinek viszonylagos derüjével, és nyugalmával, egyre komorabbak, drámaibbak. Szinvilága elsötétedett, ecsetjárása szélesebbé, erőteljesebbé vált. Rajzain is nyomonkövethető ez a folyamat. Ezekben elsősorban a tematikaváltozását, de eszközeinek direktebb felhasználásán is. Ekkortájt jelennek meg a lelőtt varjuk, a széllel sodort dombok, a töredezett tar ágak motivumai. Mintegy megsejtése a közeledő végzetnek. És elönti lapjait a fekete. Még festményein is ott sötétlik fenyegetve, a szintelen szin. Kiváló müvész emlékét idézi a Magyar Nemzeti Galéria kiállitása. Ujra át kell éreznünk, hogy

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kőhegyi Gyula
KÖZNEVELÉS
1966 SZEP

vetkezményei? Egy-egy ilyen ka- szinte tehetetlennek érzi m

1021

Gyár (vaskarc) *Kőhegyi Gyula (Bpest) rajza*

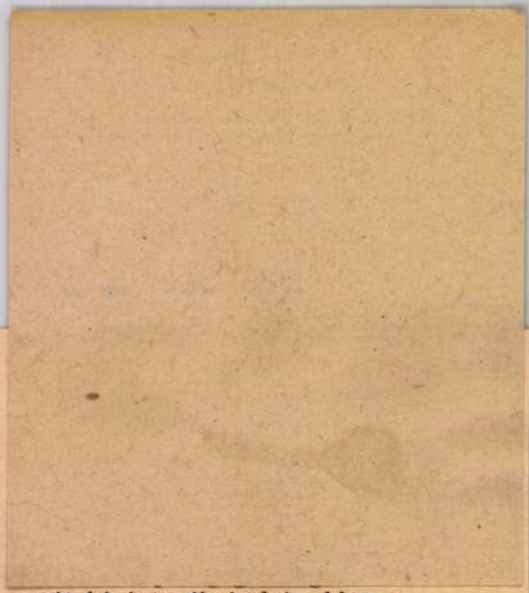

dékeny és indulatos, de hogyban marad, hogy a kémiatárnak milyen nagy lélektani tűveltsége van, az angoltanárnak udományos publikációi jelentek meg. Senki nem érdeklődik irántuk; az egyik hatvan év körüli kiváló kolléga diáksorsok és problémák ezrére emlékszik, de senki nem megy oda hozzá, hogy a pedagógiai és élettapasztalatoknak ebből a gazdag tárházából legalább egy töredéket átvegyen. A beszélgetés a tanári szobában csak közhelyek ismétlése, a résztvevők is unják, az unalom pedig a melegágya a rosszindulatnak, a haragnak, a pletykáknak. Önmagunkkal és kollégáinkal, a tanári közösségel szemben támasztott szellemi igényesség fontos követelménye a pedagógus-etikának. Igaz, hogy a klikk-érdek és a torzsalkodás megöli a szellemi légkört, de az is igaz, hogy az unalom közérzete táplálja a torzsalkodást.

Ma szerte a világon foglalkoznak a szociológusok az „emberi viszonyok", „emberi kapcsolatok" pusát kívánta ábrázolni, akkor a tanárt merevnek, erkölcs-csősznek, hipokritának rajzolta. Az indulat pedig, ami a szadista álszent erkölcsbírót fűtötte — az írók szerint — az irigység volt. A fáradt, öregedő férfi vagy nő irigyelte a fiatalok friss kedvét, erejét, életörömét, s ahol csak lehetett, üldözte azt. Gondoljunk csak Dickens, Charlotte Brontë vagy Kaffka Margit regényeire. A XX. század irodalma azonban megrajzol egy másik, ugyancsak pusztító és önpusztító tanáréletet. Példaként idézhetnénk Tennessee Williams A vágy villamosa című híres drámáját, Blanche erkölcsi gátakat nem ismerő, lejtőre jutott életét. Érzelmek összekuszálódása tanár és diák között — ez nyil-

1021

Az új kenyér

minálunk mindig az életet jelentette, szinte a megmaradás, a jövő szimbólumává vált. Nem véletlen, hogy annyiszor megihlette legjobb alkotóinkat is. Kohán György festménye nem a téma szokványos feldolgozása — tud újat mondani, sajátos, egyéni módon, visszatükrözve közben azt a világot, a munka világát, mely a kenyérnek is, az életnek alapja, középpontjában a dolgozó emberrel.

(Enyedi Zoltán felv.)

KOHÁN GYÖRGY: ÚJ KENYÉR

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP
1966 SZEP

tatunk, utána
lúgos szappa
Ha a folt m
erősen felhig
hiperoxiddal
anyagot.
vagy műsel
nedvesítjük
panos vízzel
öblítjük.

VAJ

Mosó anyagok: szappanos vizes mosás, esetleg főzés.

Színes anyagok: szalmiákszesz, vagy üzletben készen kapható folttisztító.

Selyem: szalmiákszesz (oldat), vagy folttisztító.

TOJÁSSÁRGÁJA

Mosóanyagok, pamut, gyapjú: langyos szappanos vizes mosás, utána háromszázalékos hidrogén-hiperoxidos oldattal lemosni.

Nehezen mosható anyagok, selyem: a foltot lekaparjuk, benzinnel bedörzsöljük.

TOJÁSFEHÉRJE

Szövet: a foltot először hideg vízzel átmossuk, ha a folt vízzel nem kezelhető (régi eredetű) akkor szalmiákszesz oldattal átmossuk, utána vízzel öblítjük.

ZSÍR

Fehéráru, len: meleg szappanos mosás, szalmiákszesz.

Selyem: szalmiákszeszes oldat, vagy készen kapható folttisztító, vagy megforrósított burgonyalisztes bedör-

gi szalmiák, ... hiperoxid, a foltokat ezzel a keverékkel megnedvesítjük, néhány perc múlva hidegvízzel öblítjük.

— Szepes —

— Nagyon sok dolgom van ma. Nem is tudom, mit csináljak, hogy készen legyek — mondta Gyurka a tükör előtt szomorúan. Tükörképe sajnálkozva csóválta a fejét, majd intett, hajoljon közelebb:

— Mit akarsz?

— Ha akarod — mondta Tükör-Gyurka — én helyettesíthetlek... Láttam mindig, mit csinálsz, senki sem veszi majd észre...

Gyurkának felcsillant a szeme:

— Ez nem is rossz! Hála és köszönet! Menj el bevásárolni. Krumplit kell venni és kakaót. Aztán kifizeted a villanyszámlát, és eltörölgeted a konyhában az edényeket. Igaz is, a bolt a másik sarkon van. A szeplős Öcsinek nehogy a bokájába rúgj, ha rád ölti a nyelvét, mert erősebb nálam és megver. Vagy olyan erős, mint én?

— Nem. Én erősebb vagyok — mondta a Tükör-Gyurka. — De azért majd vigyázok. Ám, amíg én odakinn vagyok, addig neked be

1021

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Új Szó
14. IX. 66
Kohán György

TIZENKÉT MAGYAR FESTŐ PRÁGAI TÁRLATA

A művészetet kedvelő prágai nagyközönség tizenkét magyar festő válogatott műveinek kiállítása alapján formálhat véleményt a jelenlegi magyar piktúra törekvéseiről. Ezt a körülményt könyveli el a legnagyobb elismeréssel V. Tilkovszký méltatása, amely a RUDÉ PRÁVO minapi számában jelent meg.

A recenzens véleménye szerint a nagy érdeklődést kiváltó tárlat alapján levonható az a következtetés, hogy a magyar festészet új fejlődési szakasz küszöbéhez ért — igyekszik behozni a világ fejlődését és lépést tartani vele. A korszerű képzőművészeti felfogás érvényesítésének jellege azonban kifejezetten sajátos. Természetesen túlsúlyban vannak azok a festők, akik elsősorban a hazai forrásokból merítenek. (Kohán György, Németh József, Vecsési Sándor), de erőteljes képviselethez jutott az az alkotói irányzat is, amely a modern európai festészetből indul ki, (Domanovszki Endre, Somos Miklós, Kokas Ignác, Tury Mária és Patay László).

A bíráló felhívja a figyelmet arra, hogy még a párizsi avantgarde iskolán nevelkedett festők művét is jellemzi az emberközelség. Sajnálatát fejezi ki, hogy a prágai kiállításon aránylag gyengén vannak képviselve Czóbel Béla és Kmetty János, ennek az irányzatnak jelentős képviselői. Végül nagyon érdekesnek tartja Kádár György, de különösképpen Lakner László jelentkezését, akik műveikben letérnek a kitaposott utakról és a korszerű magyar festészet alkotói fellendülését jelzik.

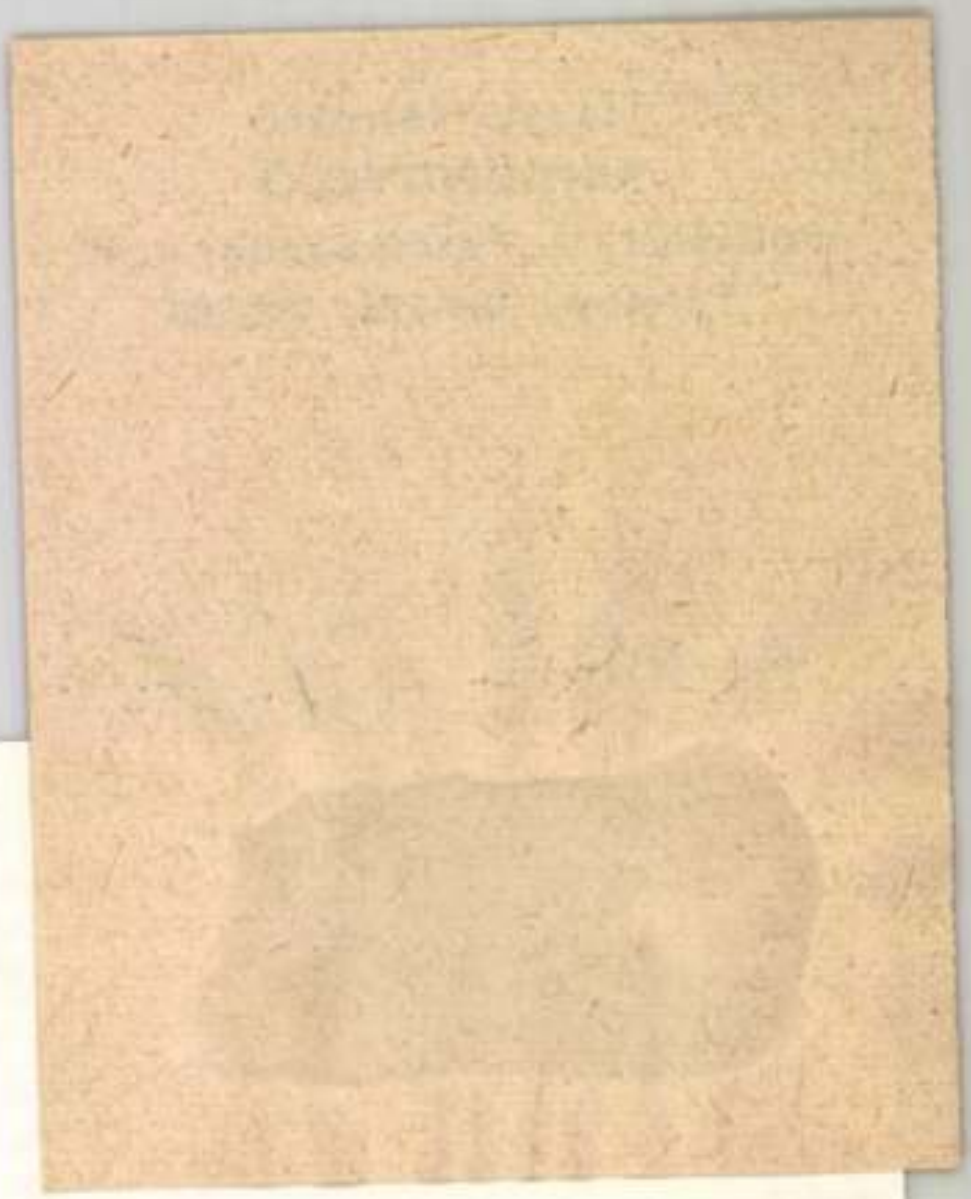

MAGYARORSZÁG
1983 OKT 19

A X. Vásárhelyi Őszi Tárlat

A TÍZÉVES vásárhelyi művésztelep mai művészetünk egyik hatóerejű központja. Tíz év nem nagy idő a művészettörténetben, de bő vérű, nagy erejű, igazi elhivatottságot érző művészek, bámulatos termékenységükkel remekbeszabott alkotásokkal megteremtették az új magyar valóság hű tükrét: a vásárhelyi művészetet. *Realizmusuk mélyből fakadó:* az emberek tevékenységére, gondjukra, örömükre, minden problémájukra érzékenyen reagálnak, s hittel foglalnak állást mellettük. *Kifejező módjuk, alkotói módszerük, technikájuk korszerű és változatos.* Egyesek szenvedélyesek, mások higgadtak, vannak drámai mélységeket keresők és lírai érzésűek. Eszmeiségükben azonban azonosak. És azonosak az emberek és a művészet iránti alázatukban és szeretetükben is. Hatásuk ma már nemcsak a hozzájuk csatlakozó fiatalok művészetében érezhető, hanem a megértő és megérteni igyekvő közönség egyre szélesedő táborában is. Ez mindenkit meggyőzhet arról, hogy itt nem egyszerűen szűk provinciális érzésekről van szó, hanem valami *olyan új vonásról, amelyet — művészek és közönség között — már régen várunk művészeti életünkben.*

EZEN A NAGY, országos jelentőségű tárlaton *Szeged művészei is jól megállták a helyüket.* Alkotásaik komolyak, elmélyültek. *Fontos Sándor Parasztasszonya* robusztusan festett portré. *Csikók* című képén a fiatal állatok szép vonalú formái harmonikus egységet alkotnak. *Erdélyi Mihály* három hangulatos tájképe — *Tiszapart, Maros-torkolat, Eső után* — magas fokú színkultúráról, természetszeretetről, *Pintér József Zebegényi tája* — amely csodálatos panorámát tár elénk — bővérű festőiségről vall. *Tóth Sándor* vásárhelyi kapcsolatai talán a legérzékelhetőbbek. Domborításainak formabiztonsága, míves felületi megmunkálása kiemelkedett a hasonló alkotások közül. A *Jegyesek* és a *Család* lírai hangulatú, szép alkotások.

Szalay Ferenc Vásárhelyen élő művész, a magyar piktúra egyik komoly egyénisége. Festészetének tisztasága, puritán egyénisége, szuggesztív stílusa, elhivatottsága emeli töretlenül egyre magasabbra. Témája széles körű. Figurális kompozíció, csendélet, tájkép, portré, életkép: ecsetje alatt mind életet nyernek. Sugárzó, nagy erejű színeket használ, narancsvörös, cölinkék, de a szürkék skáláján is remeket alkot. Legjelentősebb képei az *Asszonyok a rizsföldeknél* és a *Vonaton.* Az előbbinél kerek, érett gyümölcshöz hasonló női fejeket komponál, tömör egységbe, finom rajzolattal, leheletfinom nüanszokkal. Az utóbbinál a vonaton utazó fáradt, álomba zuhanó emberekkel való együttérzését látjuk.

Németh József festészete rendkívül leegyszerűsített, átírt. Hatalmas, tüzes felületekkel, lényegre törően dolgozik. Számára csak a mondanivaló és a szín létezik. Széles, tömegeket ölelő kontúrjai, a síkot hangsúlyozó kompozíció bőséges emberi érzelmeket rejtenek. A *Csend* című képén az állat és ember összefonódását megkapó, gyöngéd színekkel érzékelteti. Gyönyörű kompozíció a *Kapu előtt* című alkotása is.

Kajári Gyula mélyről törő dinamizmusa, tragikus életérzése sodró erejű rajzokban nyilvánul meg. A *Gondterhelt asszony* vonásaiban az ősök minden fájdalma és megtörtsége felsír. Az *Ülj törvényt, Werbőczy* sorozata az elmúlt világ parasztságának jaját kiáltja felénk.

A HÁROM MŰVÉSZ nyomdokain haladó fiatalok közül *Hézső Ferenc Önarcképe* komoly alkotás. Halk, választékos színeivel ragad meg *Fodor József Utcarészlete. Erdős Péter Bivalyok* című képe erőt sugárzó.

Kohán György Vásárhelyi utcarészlete monumentálissá emeli a kis békés házakat, belesűrítve minden drámát, melyeket az idők viharában átéltek. *Kurucz D. István Kútnál* című kompozícióját, tájait csodálatos egyszerűségük, érzelemgazdagságuk és lehetfinom színek teszik feledhetetlenné. *Patay László Kerítésen átnéző öregasszonya* döbbenetes alkotás. Annyi szenvedés és megtörtség sugárzik a képről, hogy ezt már a kerítés alján táncoló lepkék sem tudják feloldani, talán még elszomorítóbbá teszik. *Szurcsik János Pihenő asszonyok* című nagy lélegzetű képe remek térformákkal, gazdag színskálával megoldott hatalmas festői feladatvállalás. *Somos Miklós Molnárnéja* és kerámiaképei logikus formarendszerről tanúskodnak. Színei mélyen izzók. Fantáziadús illusztrációi a grafikai anyag legszebb darabjai közé tartoznak. *Fejér Csaba* önarcképe komoly tehetségre vall.

A SOK SZOBOR közül *Szabó Iván Párkák* című háromalakos kompozíciójának ritmusa, formaszépsége, *Samu Katalin Borjúfejének* tiszta formái, *Csikai Márta Kútfigurájának* dallamos, lágy ritmusa, *Németh Mihály* kis, tömbszerű kőfigurái tetszettek. *Ligeti Erika* érmei patinás darabjai a műfajnak.

Dér István

Magyar Hírlevél
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

dnóti Miklós Gimnázium igaz- és 17-e között Ogyessában járt delegáció tagja volt. Az élményei- portsorozatot lapunkban folytatá-

A hálókocsi kalauza mestere volt e szakmának is. Azután elért bennünket az álom, s mikor reggel ébredve az ablakra néztünk, már szürke köd köszöntött lágyan. Hatalmas síkságon rohant velünk a vonat. Ukrajna! Betakarítás utáni felszántott mezők, néhol egy kis falu, vagy bozótsor a vonat mentén, ez jellemezte a tájat. Csend, fenség és nyugalom...

Kilenc óra! Kijev! Az ogyesszaiak küldöttei már itt vártak bennünket. Jurij volt, akit mi attól kezdve nagyon a szívünkbe zártunk. Kijev, zöld lombbal telt gyönyörű város, meseszép új városnegyedekkel. Némelyik utcasor egy-egy építészeti költemény. Lebontják sorra az apró házakat, s előregyártott elemekből épülnek helyettük az emeletes paloták. Ebből mi szegediek is tanulhatunk. Műemlékké erőltetett viskóknak felesleges akadályozni egy terület rendezését. A szovjet nép nagyon szereti hazáját és ragaszkodik emlékeihez, de a régi, jelentéktelen épületek sorsát józanul ítéli meg. Így válik Kijev napról napra nagyobb és szebb kulturális központtá.

kat tapa
tozások,
tenger,
szociál
sikereit
biakban Szege
gyományainak
ről beszélt é
zött elmondot
temükön *nagy*
Juhász Gyula, József Attila és a többi szegedi vagy Szegedről indult író, költő munkásságát.

A sajtótájékoztató végén D. V. Csepur tolmácsolta a küldöttség köszönetét a rendkívül szívélyes, baráti fogadtatásért és vendéglátásért.

ellenes küzdelem megfelelő eredményeket érjen el.

A két előadás után a rákkérdés több részletproblémájáról hangzott el előadás, amelyet szegedi és hódmezővásárhelyi orvosok tartottak meg.

Jó az idei szőlőtermés

Kedvez az idő a kövidinkának

A megye idei szőlőtermése a kadarszőlő kivételével igen jó minőségű. A kadarka és a többi feketeszőlő fajtákat a szeptemberi esőzések alaposan megviselték,

kirepedeztek és megrothadtak.

Ezekből a szőlőkből 28—30 cukorfokos mustot is állítottak elő, azonban a szakemberek szerint ez a magas cukorfok nem realizálódik a borok fokában. Ezt a veszteséget azonban teljes valószínűség szerint

pótolják a később érő szőlőfajták,

a kövidinka, a rizling és az ezerjó. Ezek nagyszerűen viselték el a szeptemberi kedvezőtlen időjárást.

A bő termés ellenére sincs torlódás sehol — jelentette ki Király Ferenc főmérnök, az Állami Pincegazdaság igazgatója. — Edényünk és tárolóhelyünk is bőven van, a gyors szállításhoz pedig — ha a szükség megkívánja — 40 gépkocsit is be tudunk állítani. Jól tennék a termelők — mondotta —, ha a most még gyengén beért kövidinkát minél tovább a tőkén hagynák, mert a tapasztalat szerint derült, meleg időben naponta fél fokkal is emelkedik a fürtök cukormennyisége, ami jelentős

bevételi többletet jelent.

A korán érő fajták betakarítása a héten befejeződött. Ezekből eddig 70 000 mázsát vett át a pincészet. A még hátralevő kövidinkából is hasonló mennyiséget várnak a telepek. Ez ideig egyedül Szatymaz maradt el mennyiségben a szállítással, a többi eredmények csak a hó végén fognak kialakulni. Addig ez a különben kitűnő termőterület is utolérheti a többi községet.

Ormos János

MAHART HAJÓJAVÍTÓ ÜZEM felvesz

állandó munkára

géplakatosokat,
hajólakatosokat,
csőszerelőket
segédmunkásokat.

Dolgozóinknak és családtagjaik részére vasúti és hajó szabadjegyeket biztosítunk. S. 84204

Siklósi Norbe
vi

Az újságírók harmadik világtalálkozóján részt vett magyar küldöttség vezetője, *Siklósi* Norbert, a MUOSZ főtitkára Várnából hazafelé tartva, Nagy Károlynak, az MTI szófiai tudósítójának a következő nyilatkozatot adta:

— A harmadik újságíró világtalálkozó rendkívül sikeres volt — mondotta Siklósi Norbert. — Megvizsgáltuk azokat a legfontosabb

Kohán György

KOHÁN GYÖRGY: TANYA VIHARBAN FOTO: FGETŐ JÁNOS

Tizenhét 1963. október

zottnak érezzük a hatáskeresést, s helyenként talán határozottabban különböztetnénk meg egymástól tudatos átvételt és ösztönös beleérzést, a szerző által megrajzolt kép egészén azonban ez sem változtat.

Meggyőző és nagyon is szükséges az a polémia, amelyet Szabolcsi azokkal az irodalomtörténészekkel folytat, akik már a tizenhét éves József Attilában is majdnemhogy öntudatos szocialistát véltek látni. Ez nemcsak helytelen, de káros is: kétes szolgálatot tesznek a költőnek azok, akik már fiatalkorában is fejlett politikai öntudattal ruházzák fel, hiszen ezzel további eszmei fejlődését teszik problematikussá, a proletár származás szerepének eltúlzása pedig végső soron József Attila költői tudatosságát vonja kétségbe.

Szabolcsi könyve csak megerősíti azt a nézetünket, hogy a makói diáknál még nem beszélhetünk valamennyire is kialakult világképről, bármiféle elvek határozott tükrözéséről, s ezért magával a szerzővel sem érthetünk egyet, midőn a korai versek szeretet-motívumának tolsztojánus hatást lát. S még Fiatal életek indulójá-ból is sokkal inkább vélünk Adyreminiszcenciákat, mintsem a Tanácsköztársaságra való utalást kiolvasni. Igen találóan emeli ki Szabolcsi a fiatal költő „egyetemességérzését": ekkori verseinek nagy részét valóban ez determinálja, A kozmosz éneké-t csakúgy, mint ezt a kiváló méltatást, amivel egyébként nemcsak hogy egyetértünk, de a verselemzés módszerének szempontjából is példamutatónak tartjuk. Talán itt, ennél a költeménynél kezdődik József Attila fejlődésében annak a láthatatlan falnak a ledöntése, ami előtte elválasztotta egymástól a hagyományos költői kifejezéseket a „prózai" tárgyak képeitől. A jól ismert példára hivatkoznánk: a falevelekre, melyek a Bánat-ban „zizegnek, mint a röpcédulák", de vajon nem ennek az újszerű ábrázolásnak egyik első sugara villan fel az Éhség egyik képének tükrében?

A gép megállt. Elfáradt por kering
fölötte, mint az őszi köd meg pára...

A költők által annyiszor megénekelt őszi köd hangulatos képe itt egy „alantasabb" jelenséget: a por keringését (mégpedig nem is akármilyen, hanem elfáradt porét; észrevette ezt valaki is József Attila előtt?) illusztrálja. És a későbbi József Attila annyira jellemző tömörítés:

Egészséges, még jó parasztttüdővel
szívják, rágják a port, szénaszagot...

Zsánerkép-e az Éhség? Bizonyosan az, de több is annál: mint Juhász Gyula hasonló jellegű verseiben, itt is csupán egy esemény van felvázolva, de míg az előbbinél ez bizonyos egysíkúságot eredményez, ebben a versben a történés időbeli korlátozottsága nem akadályozza kiszélesítését, anélkül, hogy valamiféle retorikus befejezést alkalmazna: a még szócska akaratlanul is felvillantja bennünk a jó parasztttüdők mögött sötét árnyként sejlő kavernás roncsokat.

SZŐKE GYÖRGY

A

MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

KOHÁN GYÖRGY

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

LÁSZLÓ GYULA

EGYETEMI TANÁR

1959. JÚNIUS 13-ÁN DÉLI 12 ÓRAKOR

MŰCSARNOK, KAMARA TEREM

Fk. Luzsicza Lajos m 25898 Fővárosi Nyomdaip. V. 1. sz. telepe. Fv. Tallián F.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1966 ÁPR 4.

Magyar Nemzet
Kohán György

1021

A Kossuth-díjas Kohán György rajza

épet mutatni, mi
pjuk, de sosinc
em akarok pan
ázmesterhez, szülészorvoshoz,
otóriporterhez nem mennék
eleségül.

— Ön szerint, kinek van a
egkönnyebb foglalkozása?

— Hát kinek volna? Eladó-
ak egy áruházban.

üggöny-osztály

Áruház. Szól a rádió, kelle-
nes tánczene. Csipkék, függö-
yök, tiszta, kellemes munka-
ely, szemet, szívet gyönyör-
ködtető áruk.

A kislánnyal most éppen
em tudok beszélni. Nyolc—
íz vevő állja körül, függö-
yöket néznek. Egyik teker-
set a másik után emelik le
polcról. Villámgyors mozdulattal dobja, teríti, mutatja.
Hány kiló lehet egy olyan te-

ercs? Tíz? Tizenöt? Vagy an-
il is több? Hány mozdulat-
kell naponta kibontani,
szatekernie?

— Függönyt tetszik?

Köszönöm, csak egy fel-

szaformálni, hogy milliméte
re pontos, kitűnően zárhat

nyitható legyen. Ha egy táska
siff, elvitte az ördög.

— Mi az, hogy siff?

— Csámpás. Nem pontos.

— Nem lehet ezt a nehéz munkát gépesíteni?

— A mi szövetkezetünk gépel csinálja. A nők is.

— Tud könnyebb szakmát a bőrdíszművesnél?

— Akár ezret.

— Elég, ha egyet mond.

Kicsit gondolkozik.

— Hát, hát... Akármi egy színháznál..., hisz az csak játék. Akár színházi ügyelő.

Színházi ügyelő

— Ez kérem olyan, mint a gyárban a diszpécser. Attól kezdve, hogy az ügyelőnaplóba beírja az előadás adatait, addig a pillanatig, amíg a szí-

Kohán György
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
14nb APR 3
DÉL-MAGYARORSZÁG

1021

Szegeden adták át a Kossuth-díjat Kohán György festőművésznek

(Enyedi Z. felv.)

Horváth Márton felt tűzi Kohán Györgynek a Kossuth-díj jelvényét

A felszabadulás ünnepe alkalmából a kormány *Kohán* György Munkácsy-díjas vásárhelyi festőművészt egész életművéért, különösen a Nemzeti Galériában 1965-ben önálló kiállításon bemutatott alkotásaiért a Kossuth-díj III. fokozatával tüntette ki.

Kohán György betegsége miatt a pénteki budapesti ünnepségen nem vehetett részt, ezért részére tegnap Szegeden a megyei pártbizottság székházában *Kállai* Gyula miniszterelnök személyes képviselője *Horváth* Márton, az Állami és Kossuth-díj Bizottság titkára adta át a Kossuth-díjat.

Az ünnepségen a művészen kívül részt vett *Győri* Imre, a megyei pártbizottság első titkára, *Török* László, a megyei tanács vb elnöke, *Vári* Ernő, a vásárhelyi városi pártbizottság titkára, *Sajti* Imre, a városi tanács vb elnöke, *dr. Petri* Gábor országgyűlési képviselő, egyetemi tanár, *dr. Kulka* Frigyes sebésztanár, *dr. Dömötör* János, a vásárhelyi Tornyai János Múzeum igazgatója és mások.

Kohán György festőművész meghatottan mondott köszönetet a kormány elismeréséért. Az ünnepség résztvevői viszont meleg szavakkal fejezték ki jókívánságaikat, jó egészséget és még hosszú alkotómunkát kívánva a közmegbecsülésnek örvendő nagy tehetségű vásárhelyi festőművésznek.

ati eredmények

ők 0:0. UTC-pálya, 300 né-
ő. Vezette: Jurka. Az új-
szegediek sokkal többet tá-
nadtak, de csatáraik határo-
atlanok voltak. A gól nél-
üli eredmény igazságos.
Egyénileg a két középhát-
réd, Magyar (UTC) és Mol-
nár (Építők) tűnt ki, a több-
iek mérsékelt teljesítményt
nyújtottak. — Az ifjúsági
bajnoki találkozó eredmé-
nye: Építők—UTC 4:1 (2:0).

A szegedi városi labdarú-
gó-szövetség Április 4. tor-
nájának első két mérkőzé-
sét tegnap bonyolították le
Újszegeden, a SZAK-pályán:

Baktó—Felsőfokú Vasút-forgalmi Technikum 2:0 (0:0). Vezette: Zódi. Góllövő: Vin-
cze, Lengyel.

Postás—Juta 1:1 (0:0). Ve-
zette: Vörös B. Góllövő: Mu-
rányi, illetve: Bodri. Mivel
a mérkőzés döntetlenül vég-
ződött, a kiírás alapján sor-
solással határozták meg,
hogy melyik csapat játszik
az első helyért. A szerencse
a Jutának kedvezett, s így
Baktó—Juta döntő lesz a
SZAK-pályán, ma délelőtt
fél 11 órai kezdettel.

Újszegeden a Kisstadion-
ban rendezték meg a sze-
gedi városi kézilabda-szövet-
ség ifjúsági fiú csapatok ré-
szére kiírt felszabadulási
tornájának döntőit. Az első
helyen a Rózsa Ferenc Gim-
názium csapata végzett, má-
sodik az Építők, harmadik a
Radnóti Gimnázium, negye-
dik az ITSK lett.

A Rókusi Tornacsarnok-
ban tegnap délután röplab-
da-mérkőzés, este pedig
ökölvívó-verseny volt:

Bp. Vasas Turbó—Szegedi Kender 3:0 (4, 12, 11). Az NB I-es női röplabdamérkőzésen a kitűnő erőt képviselő budapesti csapat biztosan nyert. A győztes együttesből Radó, Makláry és Szabó játszott a legjobban, a szegediek közül csak Miklós Ibolya teljesítménye emelkedett ki.

Szegedi Dózsa—Ljubljana 13:7. A nemzetközi ökölvívómérkőzésen a jugoszláv csapat csak nyolc emberrel állt ki, mert a péntek esti budapesti mérkőzésükön két versenyzőjük harcképtelenné vált.

Részletek. Légsúlyban és harmatsúlyban a vendégek nem állítottak ki versenyzőt. Pehelysúly: Tóth S. ellen Pelkó az első menetben feladta. Könnyűsúly: Kemenesi—Cserne összecsapás döntetlen. Kisváltósúly: Tóth M. Zsurman ellen a harmadik menetben feladta. Váltósúly: Román Baumannt az első menetben kiütötte. Nagyváltósúly: Fonyó Fresser ellen feladta. Középsúly: Bakai Zupancsics ellen a harmadik menetben feladta. Félnehézsúly: Asztalos ellen Brkics-t a vezető bíró sorozatos szabálytalanság miatt leléptette. Nehézsúly: Timárral szemben Fabianit szabálytalanságok miatt leléptették.

NB I-es labdarúgó-eredmény:

Bp. Honvéd—Csepel 2:1 (1:0). A Csepelen játszott találkozón Nagy Antal és Tichy góljával a Honvéd már 2:0-ra vezetett, amikor a hazaiak részéről Sebes javított az eredményen.

GYŐZNI KELL!

Debrecenben megtört a
ség. „Huszonhárom vereség
után végre egy győzelem!"
– mondták örömmel a szur-
kolók. De mi lesz tovább?
Sikerül-e visszaszerezni a
ges biztatására. Erre lenne
most szükség Szegeden is,
ezt kellene megtanulni a
debreceniektől. Egy pillana-
tig sem vitás, hogy milyen
sok múlik a szurkolók meg-

VÖRÖS CSILLAG

1021

1964. JÚLIUS 8.

Hosszúhajú lány

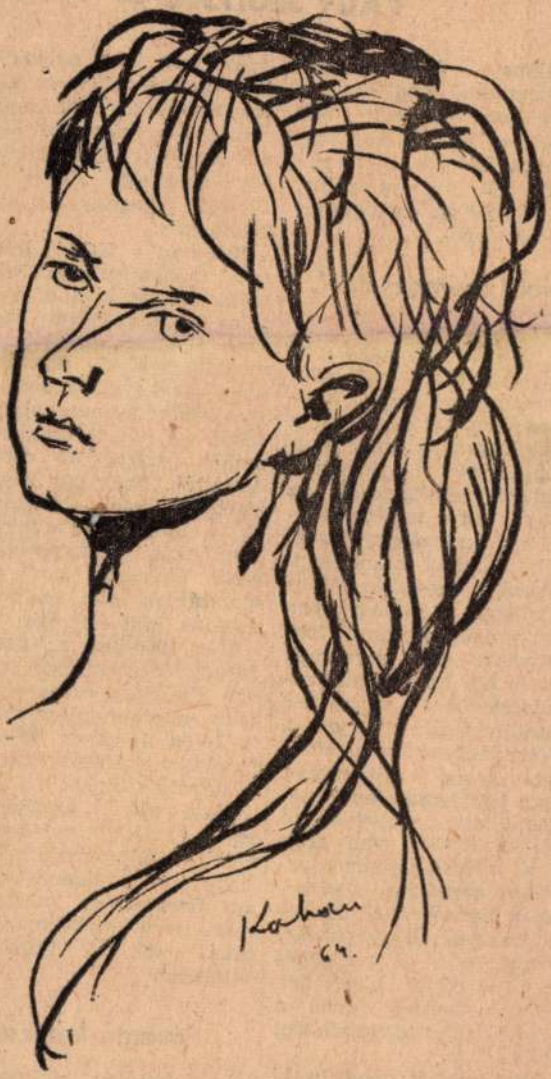

Kohan József rajza

LÁSZLÓFFY

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Amiről beszélnek

„TERVSZERŰ IDEGESÍTÉS”; VAGY SEGÍTSÉG a muni

Szabályos időközönként, vagy váratlanul megjelenik a műhelyekben egy-egy oda nem tartozó ember, egy idegen, mégis ismerős, mert pillanatok alatt elterjed a hír: itt van valaki az üzemgazdasági főosztályról,

megint „méregetnek”,

megint valami rossz sül ki belőle. Ha az üzemgazdasági főosztály egy-egy dolgozója jelenik meg a műhelyben, szinte biztos gondolattársítással a normákkal hozzák kapcsolatba megjelenését. S jönnek a találgatások, rémítgetések. Az egyik ilyen ok a találgatásokra, amikor az üzemgazdasági főosztály dolgozói munkanapfényképezést végeznek. Mi ez tulajdonképpen? Biztosat igen kevesen tudnak, de annál többet sejtenek. S a sejtelmek vége az a hit, hogy a munkanapfényképezés valamiféle normafelülvizsgálást jelent. Innen erednek aztán a félreértések, sanda pillantások, amivel a munkanap-fényképezést fogadják a műhelyekben

Több bizonyíték van arra, hogy a munkanapfényképezést következetesen összetévesztik a normázással. Ez teszi szükségessé, hogy tisztázzuk végre, mi is az a fényképezés, mi a célja, kinek árt, vagy kinek használ ezzel a munkával az üzemgazdasági főosztály.

Évekkel ezelőtt dolgozta ki a KGM iparszervezési és üzemfejlesztési intézete szocialista és kapitalista államok tapasztalatai, gyakorlata alapján

műhelyben húsz százalék körüli veszteségidő van, akkor a fényképezéskor körülbelül 36 ezer megfigyelést kell végezni, ami annyit is jelent, hogy egy-egy dolgozót, illetve gépet 100—110 megfigyelés alapján értékelnek.

1960-ban a KGM intézetének módszerét saját adottságaink között továbbfejlesztette az üzemgazdasági főosztály, több olyan finomítást alkalmazott, amivel pontosabban lehet felmérni, miért megy veszendőbe a munkaidő egy része. A veszteségidőt „termelő” okokat 37 csoportra osztották. Ezek egy része — kisebbik része — szubjektív ok, a többi munkaszervezési, kiszolgálási hiányosság, például anyagra vár, rajzok, szerszámok után szaladgál a dolgozó, kést élez stb.

Már 1960-ban az üzemgazdasági főosztály több műhelyben elvégezte ezt a mintavételes munkanap-fényképezést. A 10-es, 11-es és 13-as állományban szerezték meg az első tapasztalatokat.

Nem sokkal azután, hogy ez a munka megkezdődött, előbb a KGM, majd a Minisztertanács is elrendelte, hogy az üzemekben mintavételes munkanap-fényképezést kell alkalmazni. A fényképezést általában

évente kétszer,

de lehetőleg folyamatosan kell csinálni.

Mi végül is ez a mintavételes munkanap-fényképezés ha — a közhiedelemmel el — nem normázás

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kohán József

VÖRÖS CSILLAG

1021

1964. SZEPTEMBER 23.

Kohán József rajza

1964. SZEPTEMBER 23.

Nagy felelősség és népszer

Mit tesz a technológia a műhelyek se

— A technológia feladata, hogy előkészítse a gyártást — feleli Nagy Rezső elvtárs arra a kérdésemre, „hogyan segítik a technológusok a forgácsoló munkáját."

Miután számtalanszor hangzik el munkásaink részéről kifogás a technológusok munkája miatt, szeretnénk képet adni arról, hogy amikor épp n „csak ide-oda szaladgálnak," milyen céllal, minek érdekében teszik ezt, mi mindenről kell gondoskodniok és a zavartalan gyártás biztosítása érdekében dolgozniok.

Legújabb és legsürgetőbb gond a D—4K—B beépése. Az előkészítési munkát a IV. negyedbe lépve már befejezték, de természetesen a megindításkor lesznek technológiai problémák.

Az újonnan beszerzett gépek technológiájának felmérése, a munkaütemezés megellenőrizni kell az üzemben; ha a technológia nem megfelelő, akkor a helyes javaslatot kell kidolgozni a műveletervező csoport részére; a gyártás közben előforduló szerszám- és készülékhiány kiküszöbölésére az intézkedések megtétele, s jelenleg a gépleltározás elvégzése is.

Van még egy feladat, ami tulajdonképpen okozza a feszültséget a technológusok és a munkások között. Ez az egyes munkadarabok elvégzéséért megállapított bér, és elkészítési idő. A viták, reklamálások napirenden vannak.

Azaz hogy... ellenpéldaként éppen belép egy esztergályos a forgácsolóból. Ő is reklamál. Az UO—25—P—27-es csapszeg munkálatait különböző okok miatt visszatették a hagyományos gépre, a bért viszont még a hidrófixen végzett munka szerint írták

GYÖRGY: BIKA

Dömötör János: Miért Vásárhel
Csongrádmegyei Hirlap.
k 1963. okt.6. 7. lap.

KOHÁN GYÖRGY

1934-ben jöttem először Vásárhelyre. Ami akkor legjobban megfogott, az Tornyai impozáns jubileumi kiállítása volt. Ezen túl a város maga és a táj is nagyon kellemes benyomást tett rám. Én is alföldi, békési születésű vagyok, de az a táj ridegebb nekem, mint ez, és itt úgy éreztem, az emberi fogadtatás, egymáshoz való közelkerülés is melegebben és közvetlenebbül valósult meg. Ez határozta meg, hogy kisebb megszakításokkal idestova 20 éve élek és dolgozom itt, mutattam be öt egyéni kiállítás keretében alkotásaimat.

Vásárhely művészetének mai arca alakulóban, fejlődőben van, mint társadalmunk is. Gondolkodásmódban támaszkodik a régi mesterekre akkor, amikor az ember- és tájszeretet adja alaphangját, de úgy hiszem, a leglényegesebb mégis az, hogy a műveknek a valóságos élmény adja a hitelét. Nem spekulációból vagy formai játékként jönnek létre, hanem mindig átélten. Az őszinteség szerintem a legnagyobb erény az itteni művészek munkáiban. Mindenki a maga útján halad, ez az alapállás azonban mégis bizonyos egységet biztosít számunkra. Ez a művészet a realitás talaján áll, őszinte és ezért haladó is.

Művészi munkám jelenlegi feltételei messzemenően kedvezőbbek, mint a felszabadulás előtt, akár még tíz évvel ezelőtt is voltak.

laboratóriumi
pontos diag-
ozásához.
iz udvara még
ez sem ma-
ig. Már kiás-

melléjük a gazdaság pártbizottsága. Az első segítséget akkor érezték talán, amikor a pártbizottsági ülésen a főagronómus beszámolója alapján higgadtan mérlegelték a helyzetet, összefüggéseiben látták: mit

az, amit Nagy Sándor elvtárs, a gazdaság igazgatója így fogalmazott meg: *»Igaz, nehéz a helyzet, de kapkodásra nincs okunk. Higgadtan, megfontoltan cselekedjünk.«*

Ma, a gazdaság pártbizottságának ülése után valóban ez a helyzet a kerületekben. Megfontolt higgadtsággal, őszintén elmondták a dolgozóknak a termelési tanácskozásokon, hogy hol szorít a cipő; mi a legfontosabb teendő. Igaz, voltak kétkedők, akadtak kicsinyeskedők, de a zömre mégsem ez a jellemző. Hanem az, amit a kutasi-úti kerületben *Szőke* István traktoros brigádja is tesz minden frázis, hangoztatás nélkül. *Úgy dolgoznak, hogy a gazdaság területén ne október 20-ra kerüljön földbe a 3100 hold búza, hanem néhány nappal korábban.* Ezt a célt szolgálják a kerületi fogatátcsoportosítások is, amelyekre a pártbizottsági tagok javaslata alapján került sor. De lehetne sorolni tovább a kukoricabetakarí-

szerdán estig
földbe került a
ért a Szőke-brig
az előirányzott
zából már a jó
magágyakban v
Ezért is mondta
pal a pártbizotts
Nagy Sándor elv
kivételével mi
ban haladunk,
Akkor siettek
az elvtársak, a
jobban kellett s
volt hiábavaló a
azt eredményein

Nagyon jó
eg
das gazdaság fe
je így nyilatkozi
gítségről, amit
munka névtelen
Mert igazi hősö
a háborúk vérz
nép békés terme
is szül. A szürk
eseménytelen s m
ven, sokrétű mu
napok. Egy kitű
egy nehéz, de m
megvalósítása kö

MOHA

IGYEKEZET ?

szakonként szántatlan 200—250 hold föld a város határában. S ez idestova már 4—5 napja így van, nemcsak a termelőszövetkezetek, de a Gépjavító Állomás traktorainál is, elsősorban az éjjeli műszakban.

Nem tudni, mi az oka az egyre nagyobb méreteket öltő üzemanyaghiánynak. Lehet, szállítási gondok vannak, s a MÁV nem tud elég tartálykocsit adni, lehet, hogy máshol van zökkenő. Ezt megtudni, a bosszantó hibát orvosolni, nem a mi feladatunk, de bizonyára mielőbb megteszik ezt az illetékesek. Hiszen nagy célkizűzésünk valóraváltása nemcsak a traktorvezetők és a tsz-tagok feladata. Segíteni kell azt valamennyiünknek. Többek között azzal is, hogy mielőbb elegendő üzemanyagot kapjanak a gépek!

kilátás

s fáradtságot
igyekszik be-

mindent. Ennek során derült ki például ki például az, hogy *a mintegy 40 napos szállítási idényben a gazdaság napi 23 szállító járműhiánnyal*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kohán György

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP

1965 MÁJ 23

1021

4

HÍR

(Egető János felv.)

KOHÁN GYÖRGY: ÖREG FALU
(A XI. Vásárhelyi Őszi Tárlat anyagából)

ítés...

n kapacitás

latnál

az építőanyag-beszerzés és szállítás Butyka József által javasolt módjának bevezetésével, akár más módon meg kellene teremteni a feltételeket ahhoz, hogy a vállalat kapacitását kihasználják. Butyka József olyan példákkal igazolta javaslatának helyességét, mint az, hogy tavaly a járási tanács illetékesei sürgették az árpádhalmi sertéstelep építését, s mikor a vállalat vezetői húsz fővel megnövelték az építők létszámát Árpádhalmon, *hat nap múlva kiderült, hogy nincs anyag és az emberek egy részét ismét más helyre kellett küldeni.*

— A tervnek megfelelően most is legalább 60 embernek kellene Árpádhalmon dolgoznia, de — elsősorban anyagellátási zavarok miatt — mindössze 10—12 fővel dolgozhatunk — mondotta az igazgató-főmérnök elvtárs. Jellemző egyébként a vállalat egyenletes tevékenységét gátló tényezőkre, hogy az idei 12 milliós tervből az

Az év legszebb termékei

az idei BNV-n

Az idei Budapesti Nemzetközi Vásáron is megtalálhatók megyénk iparának termékei. Nem egy kiállított áru mellett ott van a felirat: „Díjat nyert az év legszebb terméke pályázaton."

1965 JUN 15.

1021

Gazdag képzőművészeti program

Kapcsolat jugoszláv művészekkel

Egyesztendős a Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-magyarországi Területi Szervezete. A Magyar Képzőművészek Szövetségének tavaly a vidéki képzőművészeti élet átszervezéséről hozott határozata értelmében alakították meg az új szervezetet. Központja Hódmezővásárhely lett, tekintettel az ott működő, nagy hírű művésztelepre. Az új szervezet *Kohán György* kétszeres Munkácsy-díjast titkárul, dr. *Dömötör* János hódmezővásárhelyi múzeumigazgatót szervezőtitkárul választotta. A szervezet összekötője a Szövetség központjával való kapcsolat tekintetében *Szelesi* Zoltán szegedi művészettörténész. A vezetőség munkájában részt vesz — helyi ügyintézőként — *Koszta* Rozália gyulai festőművész, aki Békés megyét, valamint *Pintér* József szegedi művész, aki Szeged képzőművészetét képviseli.

— A szervezet egy esztendős működése alatt — mondja Pintér József — egészséges *szelekció* révén a szakterület tekintélyét emeltük. Elértük, hogy az új szervezetnek csak a Képzőművészeti Alap tagjai lehettek tagjaivá, így az előző szervezet 27 szegedi művészéből csak 18-an maradtak az új szervezetben, azok, akik átlagosan *országos színvonalat* képesek elérni. A nívóemelkedés — meggyőződésem szerint — örvendetesen mutatkozott meg a múlt évi nyári, az idei téli tárlaton Szegeden, a tavalyi gyulai várbeli kiállításon, s főként most, az új szervezetet reprezentáló I. Délalföldi Kiállításon. E kiállítások azt az egészséges felfogást tükrözik, mely szerint az egysíkúan konvenciózus kifejezési módokkal ellentétben *gazdagabbá*, tematikailag és művészi nyelvezet tekintetében *sokoldalúbbá* kell tenni munkánkat. Amint tapasztalható, ennek az elvnek az érvényesítése szellemében helyet kap a kiállításokon, mind az úgynevezett *alföldi iskola* hangvétele, mind pedig a szegediekre inkább jellemző *európaias*, ha tetszik *városias* iskola képviselőinek szemlélete. Úgy érezzük, ez így helyes, így egészséges, a fejlődést egyedül csak ez biztosíthatja.

— A szervezet évente kétszer közgyűlést rendez, melyen ezek, s más, időszerű problémák kerülnek napirendre — a konstruktív segíteniakarás, a művészek baráti kapcsolata elmélyítésének szellemében. Áprilisban a szervezet külön is megvitatta a szegediek alkotó és más, az alkotással összefüggő problémáit. A szervezet távlati tervét illetően: *megállapodtunk a jugoszláviai Zentai Művésztelep alkotóival való cserekiállításra vonatkozóan.* Erről tárgyalás folyik a zentaiakkal. Művészcserére is kilátás van: a zentaiakat a vásárhelyi művésztelep látja majd vendégül, a mieinket a Zentán működő telep.

D. E.

DÉL-MAGYARORSZÁG
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kállai

A Magyar
káspárt Kö
Politikai Ak
tőn *Kállai* Gyula, a Poli
kai Bizottság tagja, a Mi
sztertanács elnökhelyette
se előadást tartott *A polgá
ri nemzettől a szocialista
nemzetig* címmel. Az Építők
Rózsa Ferenc Művelődési
Házában rendezett előadá-
ponti Bi
Tanács, a forradalmi
kás-paraszt kormány több
tagja, a politikai és társa-
dalmi életünk számos is-
mert képviselője.

Közéletünk hírei

TITO ELNÖK ÜDVÖZLETE MAGYAR VEZETŐKHÖZ

Joszip Broz *Tito*, a Jugoszláv Szocialista Szövetségi Köztársaság elnöke, a Jugoszláv Kommunisták Szövetségének főtitkára a Német Demokratikus Köztársaságból hazatérőben vasárnap átrepült hazánk felett. Ebből az alkalomból táviratban üdvözölte *Dobi* Istvánt, az Elnöki Tanács elnökét és *Kádár* Jánost, a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságának első titkárát, a kormány elnökét.

CROSLAND BRIT MINISZTER LÁTOGATÁSA KÁLLAI GYULÁNÁL

Kállai Gyula, a Minisztertanács elnökhelyettese hétfőn délben a Parlamentben fogadta Anthony Raven *Croslandot*, a brit oktatás és tudományos ügyek miniszterét. A látogatásnál jelen volt *Ilku* Pál művelődésügyi miniszter.

Ugyancsak részt vett a találkozón I. T. N. *Pink* budapesti angol nagykövet.

SZARKA KÁROLY KÜLÜGYMINISZTER-HELYETTES FOGADTA A TUNÉZIAI KÖZTÁRSASÁG ELSŐ MAGYARORSZÁGI NAGYKÖVETÉT

Szarka Károly külügyminiszter-helyettes hétfőn fogadta Mahmoud *Maamourit*, a Tunéziai Köztársaság első magyarországi rendkívüli é
meghatalmazott nagykövetét megbízólevelének a közeljövőben történő átadásával

A franc
Vallauris küld

Hódmezővásárhely és
franciaországi Vallauri
város közötti kapcsolatok *el
ső* jelentős lépéseként —
amint lapunk vasárnap
számában jelentettük —
Tornyai János Múzeumban
*megnyílt a vallaurisi kerá
miakiállítás*. Ebből az alka
lomból Hódmezővásárhelyre
érkezett Paul *Derigon*, Val
lauris város polgármestere
Madame *Durand*, a polgár
mester helyettese és Ar
mand *Thierry* kerámikus
művész.

Vallauris küldöttsége *teg
nap, hétfőn Szegedre, Csong
rád megye székhelyére láto
gatott Vári* Ernőnek, a hód
mezővásárhelyi városi párt
bizottság titkárának, *Saj
ti* Imrének, a hódme
zővásárhelyi városi ta-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1968 MÁR 9

1021

Egy szóra...

Örömmel értesültünk annak idején arról, hogy Kohán György halálának egyéves évfordulója alkalmából Hódmezővásárhelyen rendezett emlékkiállítás anyagának mintegy harmada Kiskunfélegyházán is bemutatásra kerül. A tárlat azóta megnyílt, bizonyára sok látogatója volt, s olyanok is gyönyörködhettek Kohán erőteljes művészetében, akik eddig egyáltalán, vagy csak kevésbé ismerték. A kiállított anyag kapcsán a *Petőfi Népe* (március 3. sz.) *Látóhatár* című rovatában *Szabó* János méltatja elismerő sorokban a nagy alföldi mester életművét. Sok helyes megállapítása mellett azonban föl kell figyelnünk egyre, amelyet nem hagyhatunk szó nélkül, miután méltatlannak érezzük azokkal szemben, akiket illet. Idézünk a cikkből: „Kohán György halála óta második önálló tárlata a kiskunfélegyházi Kiskun Múzeumban nyílt meg. Az elsőt a korai halál egyéves évfordulóján, a múlt év végén Hódmezővásárhelyen rendezték, mintegy elégtételül azért, hogy a nagyhírű művésztelep az utolsó évek kivételével bizony érdemtelenül bánt az alföldi festészet egyik legnagyobb alakjával."

Egy szóra! A cikkíró a művésztelepet, mint intézményt, vagy a város vezetőit, mint testületet, avagy éppen a művészet kedvelő lakosságot akarja elítélni? Állításából ugyanis nem tűnik elő világosan, ki bánt érdemtelenül életében a művésszel. Az igazság ugyanis más. Vegyük sorra: a város közvéleménye évtizedek óta Kohán alkotó munkássága iránt a legnagyobb elismeréssel adózott. Mi sem példázza ezt jobban, mint azok a magánvásárlások, amelyekből a vásárhelyi emlékkiállítás anyagát kiválogatták. A város vezetőségének megbecsülése sem hiányzott soha.

Kohán tárlatot is — a cikk állításával ellentétben — a felszabadulás után először Hódmezővásárhelyen rendeztek 1947-ben és nem Gyulán az ötvenes években. Akik ismerik és figyelemmel kísérik Kohán életútját, azok örömmel látták viszont budapesti nagysikerű kiállításán azokat a kiváló alkotásokat, amelyek éppen ezen a 47-es tárlaton aratták első sikerüket.

Nem Hódmezővásárhely városa, vezetősége, művésztelepe és közönsége bánt mostohán személyével, hanem az egyetemes magyar képzőművészet — ha már utólag — bűnbakot keresünk. Kohán György is — ne szépítsük! — a nehéz emberek közül való volt. Művész igazvérig erényeivel és — hibáival, aki nem töltött volna évtizedeket egy városban, ha ott nem érezte volna maga körül sokak, igen sokak szeretetét, tiszteletét, megbecsülését.

Kerüljük igyekezetnek kell bélyegeznünk minden olyan törekvést, amely Kohán György halála után éket próbál akár városok, akár testületek, akár személyek közé verni. Ezek a próbálkozások nem méltóak emlékéhez; azokhoz sem, akik ezt megkísérlik...

SZABÓ ENDRE

; Azonos a [illegible]
Torna a 252 és a 344 m-es hullámhosszú magyar nyelvű vízjelzőszolgálat. — 13.47: Időjárásjelentés. — 16.00: Hírek. Időjárásjelentés. — 19.54 Esti krónika (a Kossuth Rádió ismétlése). — 20.20: Sporthíradó. — 23.15: Műsorzárás.

GYAR NYELVŰ ADÁSAINAK
YAR IDŐ SZERINT:
ossz: 41, 49, illetve 194 m.
ossz: 41, 49, illetve 194 m.

21.37 Szimfonikus zene
22.00 Népi zene
22.25 A hét előadóművésze: Misha Elman. (ism.)

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

17.05 Kis világ. 17.30 „Szafári" — tudományos ismeretterjesztő film. 18.20 A kultúra és mi. 18.50 Húszmillió. 19.20 Tv-posta. 20.35 Ljermontov: Álarcosbál — tvdráma. 22.20 Komoly zene. Választás szerint.

ISKOLA-TV

8.05 Orosz nyelv (ált. isk. 6. oszt.) Szovjetunió. 9.00 Környezetismeret (ált. isk. 2. oszt.) Hogyan épül a ház? 9.55 Fizika (ált. isk. 6. oszt.) Fényterjedés és fényvisszaverődés. 11.05 Történelem (ált. isk. 6. oszt.) A meghódított óceán. 13.35 Orosz nyelv

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

17.45 Rajzfilm. 18.05 Hét nap. 18.30 Telesport. 19.00 Zene az Ön számára. 19.15 Lépést tartva az idővel. 20.35 Napóra — dokumentumfilm. 20.50 Kormos képű angyalok — amerikai bűnügyi film. (ism.). 14.30 Fizika (ism.).

Balatoni
20.50 A világ térképe előtt
21.00 Halligatás. Kisfilm
21.30 Oslói képeslap
22.00 Tv-híradó — 2. kiadás

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

15.05 Egy sportesemény közvetítése. 17.15 Bábjáték gyermekeknek. 17.45 Hol van, micsoda? 18.20 Kíváncsiak egyesülete. 19.05 Népszerű muzsika. 20.35 Fenntartott idő. 21.35 Shiller balladái.

Az anyagok kémiai csoportosítása
13.40 Földrajz (ism.)
14.30 Rajz (ism.)
15.25 Számtan-mértan (ism.)
16.10 Kémia (ism.)

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

16.55 Elsősegély
17.15 Adás gyermekeknek
18.20 Népi ritmusban
18.45 Ifjúsági Fórum
19.05 Múlnak a napok — cigányballadák
20.35 Aktuális beszélgetések
21.35 Kolar: „Politikai vacsora" — népszerű dráma

ISKOLA-TV

8.25 Orosz nyelv (középisk. III—IV. oszt.). Grisa, Andrej, Mása és a mezőgazdaság
17.13 Pedagógusok fóruma. Az évfordulók küszöbén

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

17.15 Az Ön keresztrejtvénye
18.20 Hangverseny az ifjúságnak
19.05 Mozaik
20.35 „Hegyen-völgyön" — magyar játékfilm
22.05 Az Ön slágere az igényben

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

17.10 Bonzana
18.20 Stevan Sremac: „Vukadin" — adás gyermekeknek
19.20 Időgép
20.35 A „Zagrab 68" Fesztivál záróestjének közvetítése
22.00 Radivoje Lole Dokuc humoros adása „Aludjon nyugodtan" sorozat
22.50 Divatbemutató
23.10 A Fesztivál fináléja
0.15 Tv-napló II.

rül beszélő angol kisjátékfilmsorozat 11. Alantas törekvések
9.40 Esti mese
9.00 Tv-híradó
9.20 Világirodalmi Magazin
1.50 Sporthírek
2.00 Tv-híradó — 2. kiadás

ISKOLA-TV

8.45 Angol nyelvtanfolyam haladóknak. Az egér. (Walter és Connie-sorozat)

Vasárnapi kis tárlat

1021

KOHÁN GYÖRGY: KÓRÓKÚPOK

zi intézetének munkatár-
A nemzetközi eszmecsere
núsága szerint eredménye-
k a zenei rendszerezésben
en jelentősek, munkánk
ınvonala e téren is eléri
világszínvonalat.

kopljei siratódalok

A konferencia természete-
n jó alkalom, hogy a világ

DÉL-MAGYARORSZÁG

Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

10A4 AUG 23.

Az Alföldön is a komló

A sör „őrének" is neve-
k a komlót, mert a nép-
erű ital elállóképességét,
rtósságát azáltal szabá-
ozzák, hogy mennyi kom-
t tesznek bele. Egy hekto-
erhez általában tizenöt de-
a szárított termést használ-
ak fel, az egy évig is el-
ló dugaszolt sörökhöz pe-
g húsz dekát.

Csongrád megyében négy évvel ezelőtt létesítették az első telepeket Szentes határában, a Pankotai Állami Gazdaság területén és a Hódmezővásárhelyi Állami Gazdaságban. Az ipari növényt régebben főként a dunántúli földeken termelték, mert attól tartottak, hogy az alföldi szeszélyes, szeles időjárás tönkreteheti az emeletnyi magasságra kúszó komlót. Az elmúlt évek

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kohán György

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

1965 JUN 25.

~~KOHÁN GYÖRGY~~
KIÁLLÍTÁSA
BUDAPESTEN

A közismert Munkácsy-díjas vásárhelyi festőművész, Kohán György gyűjteményes kiállítása június 26-án, szombaton nyílik a Nemzeti Galériában. Megnyitó beszédet Erdei Ferenc akadémikus, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkára mond.

A neves festőművész kiállítása iránt nemcsak a fővárosban, hanem megyénkben is érdeklődés nyilvánul meg — Vásárhelyről többen utaznak Budapestre, hogy részt vegyenek a kiállítás megnyitásán.

ra utazott, ahol megtekin
tette az országos hírű Leni
Termelőszövetkezet gazdasá
gát.

Holnap kezdődik Szentes

---

az országos

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KISALFÖLD

1968 JUN 9

Kohán György 1021

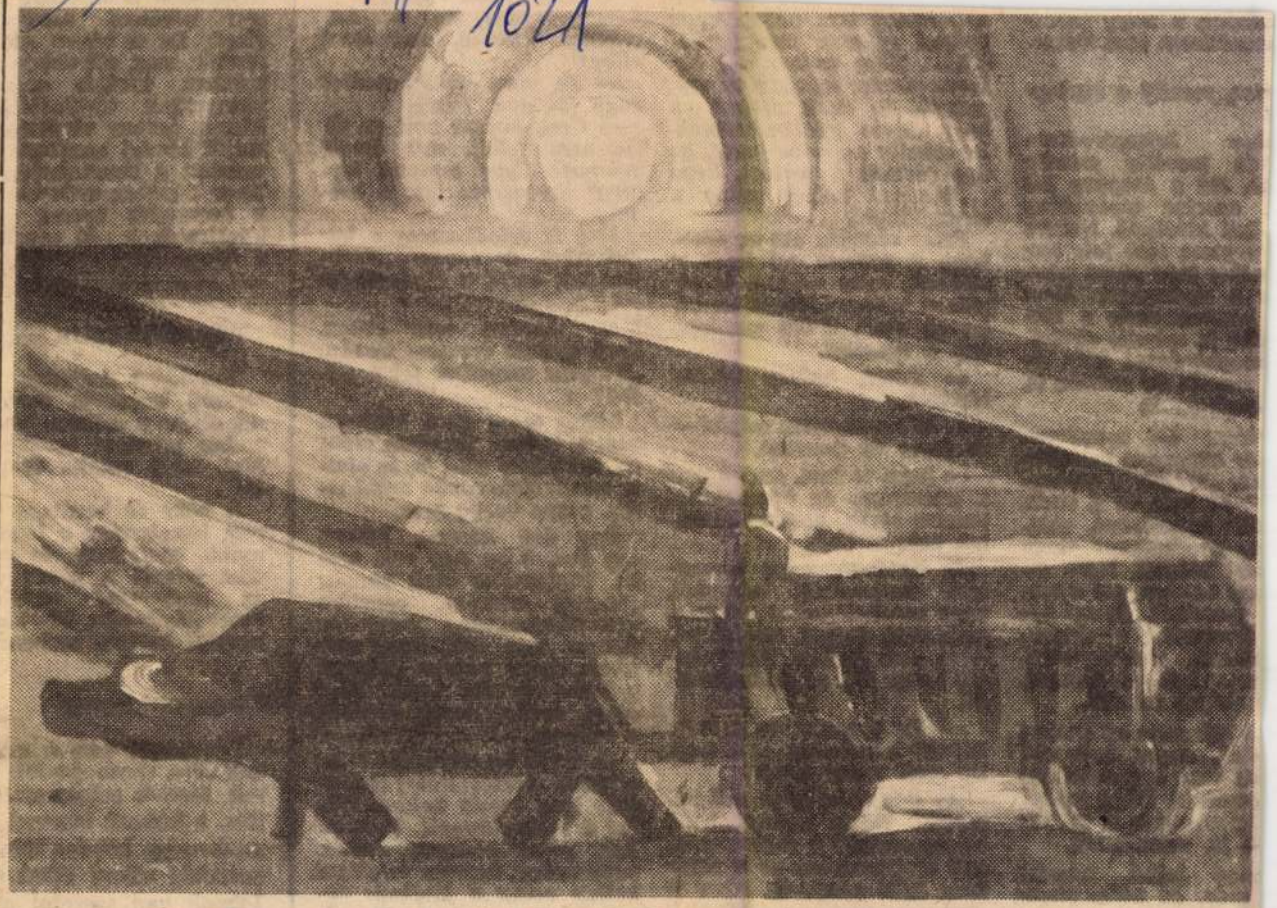

Kohán György: Bivalyos (A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagából)

(MTI foto — Szebellédy Géza felvétele)

zdődött a nagy barát-
izenhárom éves Péter-

éter, mesélj a cigány-
!

kor lekuporodtam
és mesélte mindig
zt. Az a szegény kis
szurtos cigánylány
lett királynő. Nekem
a mese első fele tet-
nikor még olyan szur-
t a cigánylány. Nem
honnan vette a me-
őbb is, mindig elfelej-
megkérdezni. Kár, de
tizenöt év múltán is,
efutottunk:

éter! — mondtam,
ár buggyant belőlünk
és: „Mesélj a cigány-
" Jó volt ez a titok,
tött bennünket, vala-
s, gondtalanul tiszta
ort idézett. Nem tu-
gy vannak ma a me-
gyerekek, de mi va-
érzelmileg gazdagab-
ltunk. Talán azért,
mese sok-sok hiányzó,
dolgot pótolt?

ő kifosztja az embert
ából, egyre kevesebb
it csak egy valakivel
gosztani. Hogy miért?
Péter, vége a mi tit-
k is, elárultalak.

ngó lelkű kamasz
már, és néha pityе-
értem: „Péter, mesélj
nylányról". Mi értet-
igyázz rám, segíts!"

vagy a barátság lesz hazug, vagy valami egészen más kezdődik... Nem tudom, mi akkorra messze sodródtunk egymástól. És évek múltak el, hogy ismét találkozhattunk. De mindig eszembe jutott, ha úgy alakult a sorsom, hogy ... Mesélni kellett volna a cigánylányról...

Péter mondta azt is, lehet, hogy ő fedezte fel bennem elsőnek, mire magam is rájöttem volna: „Kutya természeted van". Előre megéreztem a veszélyt.

— Péter, holnap valami történik.

— Mit szimatolsz mégis? — kérdezte és nevetett.

— Nem tudom, csak szorít a gyomrom, és nyugtalanul veszem sorba, honnan várhatok valami bajt.

És valóban, vagy beszedtem valamelyik tárgyból, vagy megbetegedett valaki a családból. Szóval, történt valami kellemetlen. Péter később már félt az előérzeteimtől.

— Te szegény, te mindig kétszer szenveded át a bajt. De ettől leszel szívós.

Az előbbiben igaza volt Péternek. De a szívósságban? Végiggondolta-e már valaki, mit tartalmazhat az a fogalom: lelki edzettség. Péter is mennyire volt szívós, edzett?!

Egyszer kaptam tőle egy lapot, távirati stílusban: „Ri,

— Hova mész, Pé
— Sopronba. Na,
matolsz, kisöreg, n
előre?
— Te most nem
vagy jókedvű, Péte
— Csak hosszú vo
De arra felelj, mi
Semmit? Ugye sem
öreg? Szerencsés les
nap!
Meg is feledkezte
csúzáskor Ő súgta:
mesélek majd a cig
ról."

Mi minden volt
évek múltán érezten
„Vigyázz magadra, fel a fejjel!"

Mikor ment át a határon, nem is tudom. Egyetlen lapot írt, sok rikító zöld fa, és alatta mindenféle ronda színű virág, csupa hazug szín.

Egy éve keresik Pétert, egy éve, hogy egy sort sem írt. Utoljára is csak annyit: „Megint utazom, egyelőre nem írhatom meg, hova." Így tudtam meg róla, hogy már nincs, hogy valami iszonyú pokolba került, oda, ahol olyan ronda, hazug színűek a virágok...

És mi a legszörnyűbb? Az a kutya természetem; érzem, már nem mesél nekem többet a cigánylányról. Valamikor, Péter biztosan érezte, hogy mikor, egyszer fordítani kellett volna a játékon: nekem kellett volna elmesélnem...

gszm

Életvidám családok,
tervező munkája össze
dik ebben a szóban: bék
ember mindent tovább
élni, amit valaha élni
de...

A béke és barátság t
rem létrehozása a leges
nyibb gondolatot és m
dást jelenti a békés é
az emberiség egység
megvalósítására. Mert e
nevelni kell az emberek

FŐISKOLÁSOK

Legvilkolt nők s gye
kek vére, rombadöntött
sok, férfiak százezreinek
lála, a háború iszonyú é
metlensége kötelez minl
pusztítás elleni tiltakoz
Jogunk van szeretni a
fényt! Méltó és igazság
mi békeharcunk. Vádat

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

Kohán György

1021

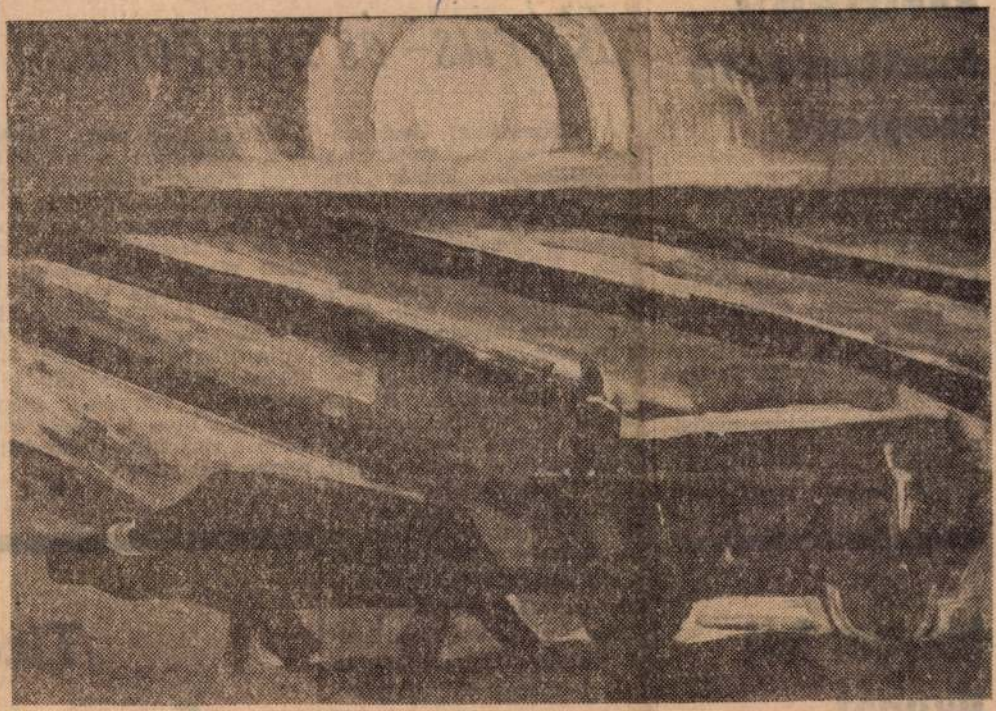

KOHÁN GYÖRGY BIVALYOS

Örmény kulturális napok

Szombaton a barátság házában Kiss László, az MSZBT titkára sajtóértekezleten ismertette az örmény kultúra napjainak programját. A tíznapos nagyszabású eseménysorozatra hétfőn küldöttség érkezik hazánkba. A küldöttséggel együtt 24 tagú művészcsoport érkezik.

Az örmény kultúra napjainak megnyitó ünnepsége kedden, 14-én este 7 órakor lesz a Madách Színházban.

Magyar hét Nyugat-Berlinben

Kórus- és zongoraest

A filharmóniai évad szegedi eseménynaptárának összeállításakor immár hagyományosan kap helyet esztendőről esztendőre a Tanárképző Főiskola női kórusa. Kitűnő kvalitásairól nemcsak Szeged zenei berkeiben beszélnek már évek óta, hanem országos szinten is jegyzik az együttest; bizonysága ennek tavalyi budapesti koncertjük. S ha szabad így fogalmazni, ázsiójuk különösen az elmúlt év augusztusában megrendezett arezzói nemzetközi kórusfesztivál óta emelkedett, ahol — mint lapunkban is megírtuk — a hazai énekkari kultúra követeiként aratták osztatlan elismerést.

Pénteken este a Tisza Szálló nagytermében álltak ismét közönség elé, s műsorukban a barokk madrigálirodalom gyöngyszemei mellett Bartók és Kodály kórusművei, Pászti Miklós

láthatóan még nincs kezében, különösen a második tétel ritmuseltolódásai, néhány memória-probléma zavart és a hozzáállás, ahogyan a technikailag nehezebb részek megoldására : dübörgő-kemény játék eszközeihez nyúlt. Műsorának második darabja — Liszt: A Villa D'Este szökőkútjai — sokkal jobban sikerült, bizonyságául annak, hogy Szendrey Imre tehetsége inkább a romantikus stílusban mozog otthonosan.

N. I.

Tíz
az Egyetem

Tíz esztendővel ezelőtt

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP

Kohán Mária

1968 JUN 16

1021

KOHÁN GYÖRGY: TANULMÁNY

latni az „olvasó nép" illúzióját, azt a tévhitet, hogy most már semmi teendőnk nincs, mindent a legnagyobb rendben tudhatunk.

— Szociológiai felmérésekre építhetünk, ezek tanulságait lehet kiindulópontnak tekintetnünk. A számok pontossága nem vitathatatlan, jelentésükről, sok-sok részletről eltérhetnek a vélemények. A lényeges tendenciák azonban kétségtelenül kirajzolódnak az adatokból. Jelenleg az ország felnőtt lakosságának 25 százaléka olvas rendszeresen. (Ide értendők a nagyobb iskolás gyerekek is.) Alkalomszerűen vesz és olvas könyvet a lakosság 15—20 százaléka, a további 55—60 százaléka pedig egyáltalán nem könyvolvasó. A szellemi dolgozók többsége olvas, a parasztság többsége pedig távol marad a könyvtől, az irodalomtól. A munkás-

valókat.
ni a jó é
helyekre,
hoz az e
dig kívü
sán. De
is van
lásában, javításában lehetne újabb eredményekért vitába-akcióba bocsátkozni. Közismert, ugyanis, hogy a már olvasó százezrek igénye tovább emelhető. Most az adatok — egyes rétegeknél — a romantikus-kalandos-lektür-félponyva vagy ponyva- és giccsirodalom túlsúlyát jelzik. Az értékes irodalom kizárólagossága még sokáig nem lehet reális cél, viszont a lektür mai túlsúlya sem tekinthető örvendetesnek és megnyugtatónak. Ezen — türelmesen, fokozatosan — változtatni intenzív munka, nagy feladat. Az „Olvasó népért" mozga-

sok-sok
ban le
szeretné
befejezé
— N
rálni. I
tékony
juk és
alapról
kel szá
körültel
megold
hazánk
ga legy

Tóth Béla

Olaszok a szegedi várban

szott már. Nem rettegett tőlük. Fogják meg és vége. Mit ér az élete Domenico nélkül? Ám a víz, ahogy az ösztön, életben tartotta. Bár nem kelt versenyre az üldözőkkel, és nem próbált gyakorlott karcsapásokkal előttük haladni. A partra úgysem mehetett. Mindenütt égtek a lo-

1021

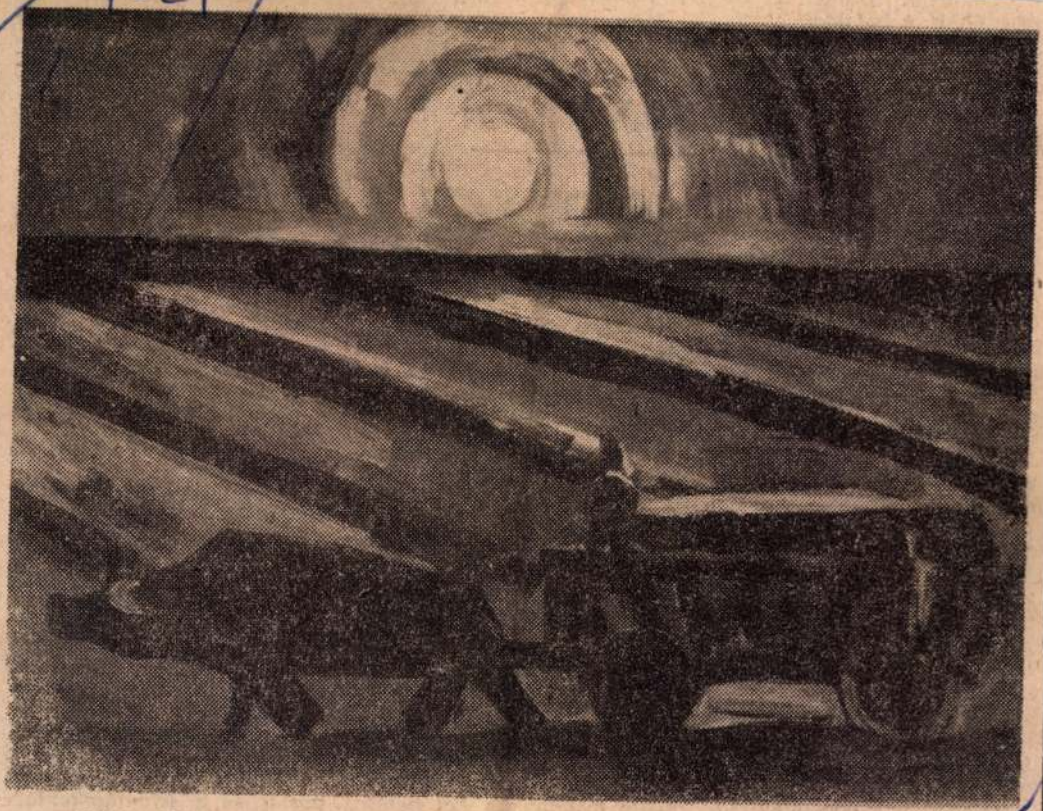

Kohán György: Bivalyos (A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás anyagából)

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Komárom m. Dolgozók
Lapja
1963 MAJ 12

...tikárnőjétől. Amikor a tíz perc eltelt, a baloldali oldalajtóban megjelent Andrea. Minden nap szoknyában, magasnyakú pulóverben jelent meg, kedves volt, komoly volt, gyakorlott kezű, úgy jött, mint egy bemosdott műtősnővér.

Andrea ma sem késett — átlépdelt a nagy szobán, előrejött egészen az íróasztalig, az asztal sarkánál lekuporodott egy támla nélküli kis székre, és már nyitotta is puhafedelű gyorsírásfüzetét, festetlen arcát, szép fekete szemét, az igazgató felé fordította — így kezdték ők minden reggel a napot.

De az igazgató ma nem nyúlt a postához — a lányt nézte.

— Andrea, adja csak ide a ceruzáját...

Andrea felállt, ítélkező, komoly rosszallással tekintett szét az íróasztalon:

— Persze, Kati megint nem tette ki az igazgató elvtárs írókészletét.

Kati volt a másodtitkárnő.

— Itt vannak a ceruzáim, kedves Andrea. De én a magáét akarom...

Andrea bizonytalanul nyújtotta a hatszögletű, citromsárga kis fadárdát.

egy kényes gyorsíró... Szóval imperialista ceruzával.

Nem várt választ.

Illés Endre:

AZ IG...

— Ma nem írunk semm... Andrea.

Visszaadta a ceruzát, é... kihúzta az íróasztal jobb fel... ső fiókját.

— Takarítok, Andrea... Kérem, hívja be az osztályvezető elvtársakat. És maga is maradjon itt.

Fel akart állni, de inkább ülve maradt. Fáradt volt, és ugyanakkor tisztán, komolyan boldog: egyszerre nyújtózott el benne a két érzés. Ez az utolsó délelőttje a gyárban!... Holnap reggel utazik Galyára.

Az igazgató két éve nem volt szabadságon, most végre valamiképpen kiverekedte magának a két hetet. Ha ugyan a két hét valóban két hét marad — ha

Es most olyan boldog és ...

Kopognak.

— Jó reggelt! .. Szervusz! Szervusz!...

Sorba kezet fog osztályvezetőivel, bizalmasaival. Hárman vannak, egyikük idősebb, kettő fiatalabb.

— Drága barátaim, mindenemet elosztom köztetek!

Azok hárman hangosan, jókedvűen biztatják, fogadkoznak.

— Csak bátran, egészen bátran!

Az igazgató először a napi postát és a jelentéseket tolja feléjük. Andrea ügyesen kiemel a postából két ma-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Kohán György

DEC 15

Kohán György emlékünnepséget rendeznek december 16-án, a festő halálának első évfordulóján Hódmezővásárhelyen. Délelőtt emléktáblát lepleznek le és kiállítást nyitnak meg a Tornyai János Múzeumban Kohán György műveiből, majd délután öt órakor ünnepi ülés lesz a városi tanács dísztermében.

KGST állandó bizottságai nagy figyelmet fordítottak *a gazdasági és tudományos-műszaki együttműködés fejlesztésére és hatékonyságának fokozására.* E célból hatékony

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1961 DEC 15

BÉKÉS MEGYEI HÍRLAP

Kohán György

— **Emléktáblát** helyeznek el holnap Gyulán Kohán György. Kossuth-díjas festőművész szülei Kerecsényi utcai házán, a művész halálának egyéves évfordulója alkalmából.

1024

sportvezető és edző számíthat az ifjúsági szövetség leghatározottabb támogatására.

Biszku Béla, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a Központi Bizottság titkára, hangsú

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

Kohán György

1968 JAN

— KOHÁN GYÖRGY Kossuth-díjas festőművész halálának első évfordulóján Gyula Város Tanácsa emléktáblát helyezett el a Kerecsényi utca 17. számú házon, amelyben a művész élt és dolgozott.

Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

1968 JAN

— EMLÉKTÁP[illegible] és dombor-
művet lepleztek le december 16-án
Hódmezővásárhelyen, a Lenin utca
2. sz. házon, ahol Kohán György
festőművész éveken át dolgozott.
A Tornyai múzeumban Kohán-
emlékkiállítást rendeztek ez alka-
lomból.
— A MAGYAR [illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

Kohán György

1967 DEC 16

Kohán György-emlékkiállítás Vásárhelyen

Emlékkiállítás nyílik Kohán György festőművész halálának egyéves évfordulója alkalmából ma délután 4 órakor a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban. Megnyitja Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója. A kiállítást délután 5 órakor a városi tanács dísztermében rendezett műsoros emlékünnepély követi. A bevezetőt dr. Dömötör János, a Tornyai János Múzeum igazgatója mondja, a műsorban Hegedűs Judit és Farkas László szerepel. Ezenkívül bemutatják a Kohán György 1965-ös kiállításáról szóló filmet, valamint az alkotásairól készült színes diapozotíveket.

A

he tbe

F et-
ke eloadóit, hogy ügynökök
szövetkezetünkkel kapcsolatban a valóságnak
meg nem felelő híreszteléseket terjesztenek.

1021 Kohán

bb 37. leleplezték gyulán kohán györgy emléktábláját

vid fm/fné-ju ká bs 1967. december 16.

kohán györgy kossuth -díjas festőművész halálának évfordulója alkalmából emléktáblát helyezett el a gyulai városi tanács a kerecsényi utca 17. számu házon, amelyben a művész élt és dolgozott. a márványtábla leleplezésére szombaton került sor. az ünnepélyen dr. berenczky sándor vb-titkár méltatta kohán györgy életművét. /mti/

-.-

bb 40. megállapodás magyar és szovjet vasutasok között a jövő évi áruszállitásról

t hbj/lk- lm ie 1967. december 16.

a szovjetunió közlekedésügyi minisztériumának, külkereskedelmi minisztériumának, valamint a magyar népköztársaság közlekedés- és postaügyi minisztériumának és külkereskedelmi minisztériumának képviselői december 11-től 16-ig budapesten egyeztették a két ország közötti vasuti export-import és tranzit-szállitások volumenével kapcsolatos kérdéseket. megtárgyalták a többi között az 1967. évi munka tapasztalatait, [illegible] a zöldség- és

Haladó hagyományaink ápolása, rejtett kincseink feltárása, a régi keretek felújítása és korszerű szocialista tartalommal való kitöltése: ez az egyik sokrétű feladat.

Nem egyszer beszélünk az *egységes művelődési programról*. A kongresszus erre vonatkozó állásfoglalására külön érdemes figyelnünk.

A NÉPFRONT MŰVELŐDÉSPOLITIKAI MUNKÁJA eddig két irányban alakult ki. Az egyik az általános kulturális program megtervezésében és végrehajtásában való közreműködés, a másik a politikai ismeretterjesztés önállóan is szervezett akciói.

Ezeken túlmenően azonban *újabb munkaterületek* is kínálkoznak a mozgalom számára. Szerepet vállalhat a népfront a vidéki kulturális *központok* fejlesztésében, valamint a különféle kulturális ágazatokat összefoglaló országos *fórumok* kialakításában, az ifjúság, az öregek és a nők társadalmi problémáinak megoldásában, az ízlésnevelő munkában, a városok és falvak szépítésében, a lakáskultúra fejlesztésében stb.

Feladat tehát bőven van. De melyik *a legfontosabb*?

A legfontosabb teendőket mindig *helyileg* kell megállapítani. Egyszerre mindent nem lehet elkezdeni. Éppen ezért nagyon lényeges a helyi összhang. Nem egy kérdésben sokkal előbbre lehetnénk, ha a hasonló célokért fáradozó szervek — egy-egy községben, városban, megyében — olykor nem kereszteznék egymás szándékát, *nem szerveznék túl* a munkát. Ha nem gondolunk erre — sokat markolunk, keveset fogunk.

A kongresszus kiemelten hangsúlyozta a *társadalmi demokratizmus* fokozott szükségességét. Ez is érvényes a népművelésre. A helyi igényeket, a tennivalók sorrendjét *ne felülről* akarjuk kiokoskodni. Ne akaratuk ellenére „boldogítsuk" az embereket, hanem *kérdezzük meg őket*, tanácskozzuk meg velük, *mire van szükségük, mit igényelnek*.

A hazatért küldöttek úgy vélekednek, hogy ez a nagy országos „tapasztalatcsere" megfelelt a várakozásnak. A kommunisták és a pártonkívüliek, a legkülönbözőbb társadalmi rétegek képviselői között lényeges kérdésekben folyt eszmecsere. A szocialista demokrácia *fejlesztése*, a szövetségi politika *erősítése*, a nemzet alkotóerejének *összefogása* az az út, amelyen tovább kell haladnunk.

Dr. Fábián László

Kiss Kovács Gyula: Babits

Művészeti seregszemle a Műcsarnokban

A XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításról a sajtó meglehetősen eltérő bírálatokat közölt: többnyire elégedetlen hangok szólaltak meg (különböző okokból: az epigon-szellem uralma és a friss kezdeményezések hiánya vagy — épp ellenkezőleg — bizonyos hagyományos témák és kifejező eszközök háttérbe szorulása miatt), és csak Miklós Pál, az *Élet és Irodalom* kritikusa formált — fő vonásaiban — elismerő véleményt. Mi a magunk részéről inkább ez utóbbihoz hajlunk.

NEM MINTHA MINDEN RENDBEN VOLNA ezen a kiállításon. A zsűrit és a rendezőket (*Szabó* Ivánt és *Somos* Miklóst) jogos szemrehányással lehet illetni (mint már a *Népszabadság* tette) a kimaradt vagy kiszorított művészek hiánya miatt: *Korniss* Dezső és *Papp* Oszkár, *Bálint* Endre és *Hornyánszky* Gyula, valamint még mások művei nélkül nem lehet teljes képet adni a mai magyar művészetről. Az is bizonyos, hogy a kiállításon sok az érdektelen, unalmas munka, sok az utánzás, a kényelmes semmitmondás. De ha figyelmünket arra függesztjük, ami a közszemlére bocsátott hétszáz műtárgy között valódi és magasabb érték, annyi biztató jelet, annyi becsületes művészi erőfeszítést tapasztalunk, hogy elcsüggednünk, általános megrekedéstől tartanunk *nem kell*.

Mindenek előtt a második teremben bemutatott vásárhelyi iskola alkotásai késztetnek erre a megállapításra. A közelmúltban elhunyt *Kohán* György három nagyméretű képe — mint vezérszólam — mellett a folyvást kitűnő *Kurucz* D. István, a mind magasabbra törő *Somos* Miklós, továbbá *Hézső* Ferenc, *Németh* József, *Szalay* Ferenc és más úgynevezett alföldi festők műveit látjuk itt, képeiken többnyire falusi házat, falusi lakodalmat, falusi munkajeleneteket, eltérő művészi megoldások ellenére is valami közös felfogás, közös törekvés termékeit, melyek együttvéve a mai művészet egy erőteljes irányzatának, egy magyar festészeti iskolának létéről és munkásságáról tanúskodnak. Félreértés ne essék: *magyar*nak ez a festészeti iskola nem azért minősül,

Somos Miklós: Női arc

mert alkotásain falusi témákat, paraszti figurákat mezőgazdasági eszközöket szerepeltet, hanem azért, mert *iskolának* minősíthető, mert közös jegyeket mutat fel, s ezeket hazai művészek munkálták ki. E csoport stílusa fölszívta a kubizmus, a századeleji naivok és a mexikói monumentális festészet hatását, de nem lépett a formabontás merészebb ösvényeire, középúton jár tehát hagyomány és modernség között. A középutasságot ideálnak kinevezni s receptként ajánlani szellemi fegyverletétel volna; *ebben az esetben* a középút mégis járhatónak bizonyult és derék eredményeket hozott s ígér — mert azt a művészi magatartást, mely a vásárhelyi iskola sajátja, nem óvatos megalkuvás formálta, hanem olyan szándék, mely a maga mondanivalóját avantgarde eszközök nélkül is ki tudja fejezni, voltaképpen tehát *nem is középúton*, hanem közbülső művészeti pozíción helyezkedik el, s létjogát itt értékeivel tudja bizonyítani.

A SZENTENDREI MAGYAR ISKOLÁNAK, *melyet* oly fájdalmasan megritkított a halál, s még mindig nyom az értetlenség, csak egy töredékével találkozunk ezen a kiállításon. Ám e kevés is — *Anna* Margit *Busók* című kis remeke, *Szántó* Piroska és *Deim* Pál képei — bizonysága annak, hogy festészetünk a modernség nyelvét is tartalmasan beszéli, s úgy tud lépést tartani Európával, hogy nem szakad el a hazai talajtól.

Ezt bizonyítja néhány kitűnő fiatal munkássága is, főként *Kondor* Béláé, akinek öt képe immár a ran-

Anna Margit: Busók

got s
ben
az id
mint
nos.
szabadi
pet tölt
vel ezelő
költészetbe
arcok, új e
termek ren
zsúfoltságában itt is, ott is megállít s maraszt egy-egy kép: *Berki* Viola *Régi orosz városa*, eredeti mesehangulatával, *Udvardi* Erzsébet *Barna nádasa*, finoman rendezett összhangjával, *Stefániai* Edit néhány szép zománc-munkája, mely a kiállítás legkellemesebb meglepetései közé tartozik — és csak e vázlatos beszámoló szűk terjedelme miatt nem sorolhatunk fel még másokat. Van erő a hazai festészetben.

Kondor Béla: Gitáros nő

Berki Viola: Régi orosz város (Jánosi Ferenc reprodukciói)

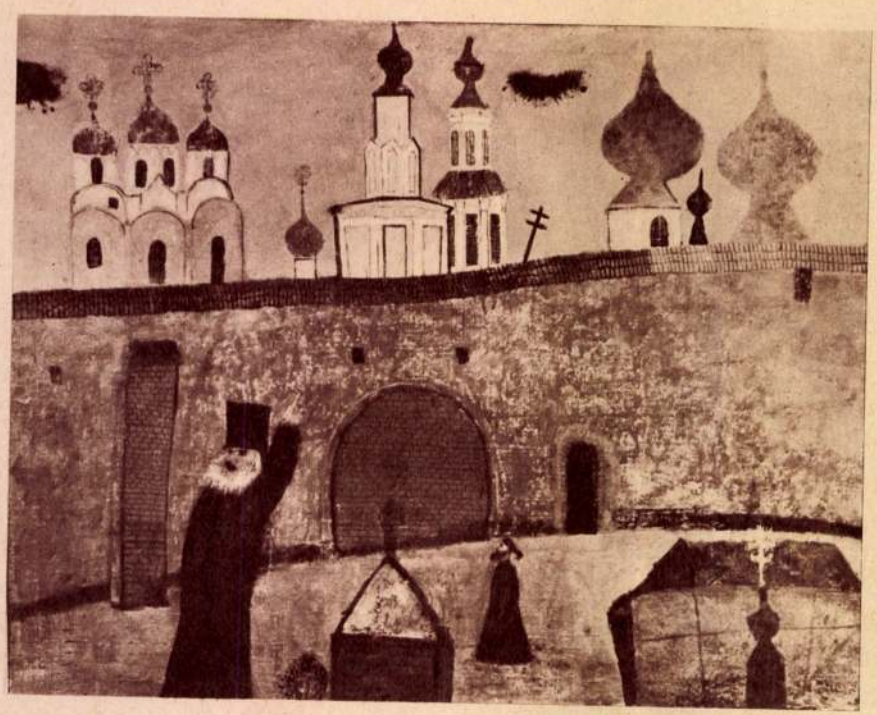

A MAI MAGYAR GRAFIKA eredményeit oly sokszor dicsérték, e sorok írója is, hogy hovatovább közhely föllendülését emlegetni. De a változatlan elismerés mellett vajon nincs-e itt az ideje némi kritikai aggodalomnak? Az igaz: Kondor Béla a grafikában is nagy és eredeti művész; *Kass* János mindig tudja, mire való a fehér lap és a fekete vonal; *Gross* Arnold boldog álomvilága, bár mindig egyforma, sohasem unalmas; — némely grafikus azonban mintha beérné azzal, hogy *Picasso* munkásságának *egy-egy elemét* variálja, fejleszti, használja és koptatja, s a kiállítás egyik-másik termében mintha nem szuverén grafikusoknak, hanem egy szétporciózott kollektív Picassonak termését látnók. Technikát világkép nélkül.

A kiállított szobrok nyújtanak legkevesebb örömet. Néhány szemügyre való szobor, néhány jó szobrász igen, de szobrászati magyar iskola — úgy látszik — ez időben nincs.

Lukácsy Sándor

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE
Kohán György
1500 MAR 3

1971

LÁTÓHATÁR

Kohán György tárlata Kiskunfélegyházán

Kohán György halála óta második önálló tárlata a Kiskunfélegyházi Kiskun Múzemban nyílt meg. Az elsőt a korai halál egyéves évfordulóján, a múlt év végén Hódmezővásárhelyen rendezték, mintegy elégtételül azért, hogy a nagyhírű művésztelep az utolsó évek kivételével bizony érdemtelenül bánt az alföldi festészet egyik legnagyobb alakjával.

Alig több, mint negyven képet láthatunk a félegyházi múzeumban, de az a válogatás kitűnő összefoglalója Kohán indulatos és tragikus életművének.

Erő, erő, erő. Háromszor is le kell írni ezt a szót, annyira döntő meghatározója Kohán György festészetének. Mintha a könnyű ecsettel kezében is meg akarta volna őrizni eredeti foglalkozásának, a kovácsmesterségnek pörölymarkoló mozdulatát, a fújtató parázsszító lélegzetét, a vasformáló keménységét.

Kohán György: Gyász

Alföldi festő. De nyoma sincs képein Iványi-Grünwald mélázásának, Fényes Adolf derűjének, Rudnay időnkénti kuruckodásának. Tornyai tragikumával, Koszta szókimondó darabosságával, Holló László expresszív hevületével már inkább rokon. De mindegyiküknél nyugtalanabb, robbanékonyabb.

Kevésbé ábrázolta közvetlenül a nyomort, mint elődei, mégis világos, milyen érzelmek dúlják kócos kísértetekké kénsárga szalmakazlait, amelyeket általában mindenki nyugalmat sugárzó, lágy halmokként festett meg előtte. Együtt élt, együtt lélegzett szülőföldjének, a Viharsaroknak népével, és minden tárgyra, minden tájra képes volt gondjaikat, elkeseredettségüket kivetíteni a színek és formák erejével.

Kohán mestere a különböző természetű anyagok együttes ábrázolásának. Egyik csendéletén szinte a gyermek önfeledt örömével játszik a csillogó, sima üvegpalackok és a simogatóan bársonyos virágszirmok ritmikus váltogatásával. A Mártélyi naplementén három szinten önti végig a rőtarany fényt: Felül a remegő égen, középen a Tisza olajos vizén, alul a hazatérő marhacsorda bolyhos hátán. Ritka festői bravúr.

De képes ezzel a virtuozitással szinte konkrét szociális tartalmat is sugallni, amikor például gazdagon villódzó színekből, valóságos színtobzódással épít föl egy összeomlani készülő tanyát. Az eszközök és a tartalom ellentéte égő fájdalmat kiált.

Éppen ilyen biztos kézzel állítja mondanivalója szolgálatába a légkör jelenségeit is. Tanya viharban: mintha az eső örökre cseppfolyóssá mosta volna a festéket, mintha a szél fúvása mozgatta volna az ecsetet.

Kohán Györgynek tulajdonképpen kényszer volt a táblakép. Egész életében freskókról álmodozott, falterveket készített, amelyek legnagyobbrészt elvesztek. Bartók zenéje által ihletett, vad, görcsös mozdulatú zongoristáját, fekete-fehér, úgynevezett vasveretes korszakából származó óriási kéztanulmányát, a népmesék egyszerűségét és romantikáját árasztó pasztellieit elnézve, művészetünk nagy veszteségének mondhatjuk, hogy nem maradt utána falikép. Talán rehabilitása idején a Munkácsy- és a Kossuth-díjnál is nagyobb vigaszt jelentett volna számára egy freskó-megbízás.

A Kiskun Múzeum jelentős érdemet szerzett azzal, hogy megyénkben bemutatta Kohán György művészetét. A kapcsolat nem új keletű, hiszen a múzeum igazgatója. Lükő Gábor volt az, aki gyulai igazgató korában először rendezett Kohár-tárlatot az ötvenes években.

Szabó János

ja tehát, hogy [illegible] ködjék", feküdjék le, ha lázas, mert ezzel elkerülheti a komolyabb bajt.

A beteget lehetőleg otthon is el kell különíteni a többi családtagtól. Ahol erre nincs mód, legalább azt kell elérni, hogy betegsége alatt ne érintkezzék kisgyermekkel, öregekkel, ne legyen velük közös helyiségben, mert a betegség főleg rájuk lehet veszedelmes.

A beteghez hívjunk or-

títás

séges festést és elmaradhat a festés utáni nagytakarítás is. Csupán a „morzsalékot" kell összesepernünk a padozatról.

B. I.

[illegible] kedvelik a [illegible], mert elkészítésük általában rövid időt vesz igénybe, hanem magas tápértékük miatt is. A gyorsfagyasztott zöldség- és gyümölcsfélék például csaknem teljesen megőrzik C-vitamin tartalmukat.

A gyorsfagyasztott áruk általában polietilén tasakban, vagy dobozba csomagolva kerülnek forgalomba. A celofánt a legkönnyebben úgy távolíthatjuk el, ha hideg vízfürdőbe tesszük az árut.

A nem szirupos mirelit gyümölcsre még fagyos állapotban öntsük rá az általunk készített és lehűtött szirupot. Így a gyümölcs természetes leve, íze megmarad és eredeti formáját is megtartja. A szirupos gyümölcsöket egyszerűen hagyjuk felengedni, és tetszés szerint ízesítjük.

gítés után habarjuk be. Az uborkasaláta úgy marad ropogósan, ha a vásárolt adagot hidegen helyezzük az elkészített ecetes lébe. A mirelit szilvásgombóc főzése hasonló a zöldségfélékhez. Forrás közben azonban fakanállal néhányszor keverjük meg.

A készételeket felmelegítve azonnal tálalhatjuk. A színhúsból készült vagdalthúst felengedés után még összegyúrhatjuk egy kis zsemlyével vagy fehér kenyérrel, így megszaporodik és nem esik össze.

Hazai tavaszi újdonság: műszálas sporting, merevített gallérral.

Hanem a hosszú hajjal nálunk is baj lesz, ha divatba jön a magas inggallér. A legújabb divat szerint ugyanis a gallér 7—8 cm, vagyis jóval magasabb, mint a hagyományos és a magas ingnyak a lobogó sörények alatt nem érvényesül.

Kísérletképpen kis szériában nálunk is készül férfiing hosszított spiccel, magas gallérral. Ha a vásárlóknak megtetszik az új fazonú ing, sokezres széria is készülhet belőle. Finomabb, vagy erőteljesebb csíkozású ing viszont már kapható az üzletekben.

Ami az alapanyagokat illeti, külföldön is a könnyen kezelhető szintétikus, vagy szintétikus szállal kevert anyagokat használják. Az élen még mindig a praktikus hurkolt, poröz (levegőző) nylon áll, mivel ennél jobbat még nem tudtak előállítani. Ez az egyetlen anyag, amit nem kell vasalni, és gyorsan szárad.

Jó étvágyat

HÉTFŐ: Burgonyaleves, tejberizs reszelt csokoládéval, alma.

KEDD: Köménymagosleves s töltött tojás, burgonyapüré savanyúság.

SZERDA: Zöldborsóleves (mirelit) túrós- és lekvá os bukta.

CSÜTÖRTÖK: Almaleves. rántott sertéskaraj rizibizi, savanyúság.

PÉNTEK: Karfiolleves (mirelit), Eszterházy rostélyos burgonyával, befőtt.

SZOMBAT: Lebbencsleves, fej-láb pörkölt kelkáposztafőzelékkel, cékla.

VASÁRNAP: Zöldségleves, gombás csirke párolt rizzsel, körtebefőtt, mogyoróscsók.

ESZTERHÁZY ROSTÉLYOS: Hozzávalók: személyenként 16 dekás rostélyos, 8 deka zsír, 3 deka liszt 25—30 deka zöldség, egy fej vöröshagyma, fél citrom, 2—3 deci tejföl.

A rostélyos szeleteket megveregetjük és miután megsóztuk hirtelen kisütjük. Egy lábosban kevés zsíron pirított zöldséges és hagymás lébe fél citromhéját is beszagtunk, félpuhára pároljuk a rostélyosokat. Ezután leszűrjük a levét és áttörjük. Egy evőkanálnyi lisztből habarást készítünk, amelyre ráöntjük a levet, a külön elkészített, finom metéltre vágott főtt zöldséget, és beletesszük a rostélyosokat és 2—3 deci tejföllel puhára pároljuk. Citrommal ízesítjük.

RIZIBIZI. Hozzávalók: 30 deka rizs, só, egy kis doboz zsenge zöldborsó, kávéskanálnyi porcukor.

Bő, lobogó, forró vízben a rizst 3 percig felfőzzük, majd tésztaszűrőn keresztül leszűrjük és leöblítjük. (A félig megfőtt rizs nem ragad össze, minden szem külön áll.) Egy lefedhető lábosban felhevítjük a zsírt vagy vajat és erre [illegible]sszük a rizst, a rizsre rántjuk a párolt zöldborsót és összekeverjük vele. Egy kis sóval és cukorral megízesítjük. Ha kevés lé van rajta, töltsünk. A rizibizit fedő alatt, lábban puhára pároljuk. (Párolás alatt nem szabad keverni.) A kész rizibizit vízzel kiöblített formába rakjuk, azután melegített tálra kiborítva tálaljuk.

MOGYORÓSCSÓK. Hozzávalók: 4 tojásfehérje, 14 deka darált mogyoró, 28 deka cukor, 2 tojásfehérje habja.

Egy habüstben hidegen összekeverjük a 4 tojásfehérjét, 28 deka porcukorral, majd gőz fölé tesszük és állandó keverés közben kemény habbá verjük. Ha a tűzről levettük, addig keverjük, míg langyos lesz, akkor 14 deka darált mogyorót, majd 2 tojás keményre vert habját adjuk hozzá. Vajazott, lisztezett tepsibe szaggatjuk ki forró vízbe mártott kanállal. Közepes sütőbe szárítjuk.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1900 MAJUS 4

Kohán Mr

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Művészeti hírek

Az elmúlt napokban lezsűrizték a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállítás beküldött alkotásokat. A vásárhelyi festőművészek, mint eddig, most is jól szerepeltek. Németh József, Fejér Csaba és Hézső Ferenc három-három alkotását fogadták el a kiállításra. Szalay Ferenc két képével, míg Füöp Erzsébet és Erdős Péter egy-egy alkotásával szerepel a tárlaton. Mivel a XI. tárlatnak retrospektív jellege is lesz, az 1966-ban elhunyt alföldi mester, Kohán György életművéből — tiszteletadásként és emlékezésként — öt alkotást mutatnak be.

*

Ez év tavaszán reprezentatív magyar képzőművészeti kiállítás nyílik a Essenben. A válogatást a nyugat-németországi bizottság döntése alapján Szalay Ferenc 8 művével vesz részt ezen a kiállításon. Az alkotások egy része már útban van, a másik része a napokban kerül kiküldésre.

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-Magyarországi Területi Csoportja évenként megrendezésre kerülő kollektív kiállításának, ezúttal a IV. Dél-Alföldi Tárlatnak megnyitására — a tervek szerint — május 5-én Vásárhelyen, a Tornyai Múzeumban kerül sor. A kiállításra beküldött anyag zsűrizése megtörtént. A kiállításra 53 művész 201 alkotását küldött be, amelyekből 152 táblakép, 32 grafika és 17 plasztika, valamint kerámia. A zsűri 46 művész 101 alkotását fogadta el a tárlatra, ebből 65 festmény, 20 grafika és 16 plasztika, illetve kerámia.

A zsűri egyben javaslatot tett Szentes városi tanácsa végrehajtó bizottságának a Koszta-emlékplakettel kitüntetendő művész személyére.

A IV. Dél-Alföldi Tárlatot Vásárhely után Szegeden, Szentesen és Gyulán mutatják be.

Vallauris polgármesteri hivatala értesítette a vásárhelyi Tornyai Múzeum igazgatóját, hogy „Az alföldi táj" című kiállítást április 5-e és 18-a között kívánja megrendezni. Az indokolás: a tavaszi idegenforgalom megindulása és az iskolai szünet a kiállítás látogatottságát nagymértékben fokozni tudja. A tárlat anyaga ezúttal elhalt mesterek — Tornyai János, Endre Béla, Rudnay Gyula, Pogány Ferenc és Kohán György — alkotásaiból tevődik össze. A következő kiállításon az élő vásárhelyi művészetet mutatják be.

Ez alkalommal kerül sor a Hódmezővásárhely—Vallauris testvérvárosi kapcsolatot törvényesítő, Vásárhelyen már aláírt okmánynak a vallaurisi városi tanács részéről való ratifikálására.

Az ünnepségre Vásárhelyről küldöttség utazik a dél-franciaországi városba.

jának vá
dő 170 m
ben taval
ket értél
ményjavu
se, gazda
melési sz
a Dózsa
növekedés
ban 4 mi
közfogyasztásra az előző évinél.

A tsz-ek tagsága is egyre elégedettebb a közös gazdálkodásból származó részesedéssel. Egy munkaegység értéke 40 forint, és az egy munkanapra jutó jövedelem 90 forint fölé emelkedett. Öt szövetkezet viszont már azzal dicsekedhet, hogy napi 100 forint feletti részesedésért dolgozik tagsága. A közös termelésből származó jövedelem a Szántó Kovács János Tsz-ben napi 115 forint, míg az Előrében 113, a Vörös Csillagban 110, a Ságváriban 101, és a Marx Tsz-ben 100 forint 30 fillér.

A város tsz-ei ésszerűbb gazdálkodással a termelési színvonal emelésével érték el eredményeiket. Búzából 300 vagonnal termeltek többet a tervezettnél és ami különösen dicséretes, a város gazdaságai össz kenyérgabona-termésük 75 százalékát adták át az államháztartás-ellátásra. Cukorrépából a 236 mázsás holdankénti átlag a megye legjobb járási-városi eredményének számít. De 45 mázsát adott a rostkender is, míg az állattenyésztésben néhány szövetkezet elérte a 100 holdankénti 100 mázsa hús értékesítését. A Vörös Csillag Tsz-ben csupán baromfiból és vágómarhából 115 mázsa a 100 holdra jutó értékesítési eredmény. Ez azt bizonyítja, hogy a fejlett gazdaságokban

tést adott
ellátásra és
téshúst érté
előtt már le
megállapítás
bé-kevésbé

Van azon
mérlegének
két-három é
a 13 szöve
nyébe. Nyol
dött, növelte
nak jutó rés
viszont meg
állandó terr
zési problém
a városi e
ahol 670 for
ra jutó bru
Vörös Csill
nyével. —
1. Tsz-ről is
termelés mi
pi munkáju
hogy ez a
jövőben a
zonyítaniuk
módon, nag
ni.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP
Kohán György
1967 DEC 17

1021

Kohán-emlékünnepségek

Tegnap délelőtt 11 órakor leplezték le Hódmezővásárhelyen a Lenin út 2. szám alatt a *Kohán* György Kossuth-díjas festőművész halálának első évfordulója alkalmából készített emléktáblát és domborművet. Az avatáson megjelent *Vári* Ernő, a városi pártbizottság titkára, *dr. Dömötör* János országgyűlési képviselő, *dr. Solymár* István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese, *Meszlényi* János szobrászművész, a dombormű alkotója, valamint a társadalmi és művészeti élet több más neves képviselője is.

Az avatóbeszédet *Vörös* Mihály, a városi tanács vb elnökhelyettese tartotta.

Az avatóbeszéd után a domborműről lehullt a lepel, majd a Magyar Képzőművészeti Szövetség Dél-magyarországi Csoportjának titkára, *Szalay* Ferenc festőművész megkoszorúzta a domborművet.

A délutáni órákban a Tornyai Múzeumban nyílt meg a Kohán-emlékkiállítás. A tárlat érdekessége, hogy *anyagát a Vásárhelyen és környékén* élő

Hódmezővásárhelyen

magángyűjtők tulajdonát képező képekből válogatták össze. A kiállítás megnyitóján részt vett az egy éve elhunyt művész rajongva szeretett edesanyja, valamint *Siklós* János, a megyei pártbizottság titkára, *Hantos* Mihály, a megyei tanács vb elnökhelyettese és *dr. Telepy* Katalin művészettörténész, a Művelődésügyi Minisztérium képviseletében. Megnyitó beszédében *Pogány* Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója szólott Kohán György művészetéről, annak népi jellegéről, expresszív erejéről, monumentális hangvételéről. Hangsúlyozta: a legigazabb magyar festők közé való volt, akinek műveiben mindig mások fájdalma feszült.

Az esti órákban a városi tanácsháza közgyűlési termében tartották meg a Kohán-emlékünnepélyt, amelyen kedvenc zeneszámai, versei, valamint Polner Zoltán ez alkalomra írott költeménye hangzott el.

versenyfelelőse, *Bátyi* Zoltán, a Szegedi Konzervgyár osztályvezetője, vállalati versenyfelelőse, *Hetesi* István, a Szegedi Ruhagyár ezüstkoszorús jelvénnyel kitüntetett brigádjának vezetője, *Hódi* Mihály, a Rostkikészítő Vállalat versenyfelelőse, *Tóth* Sándorné, *Z. Nagy* Lászlóné brigádvezetők és a Hírlap ipari rovatának munkatársai.

*

MAGÁTÓL ÉRTETŐDŐ — állapították meg a tanácskozás résztvevői —, hogy ezekben a napokban a szocialista brigádokban dolgozókat is élénken foglalkoztatják az új gazdasági mechanizmus anyagi, politikai, emberi oldalával összefüggő kérdések. Ezért volt időszerű a Hírlap hasábjain kezdeményezett vita. A reform előkészítésének sokféle tennivalói közben ugyanis érdekli a brigádokban dolgozókat, hogy az új gazdaságirányítási rendszerben, amikor majd a közgazdasági törvények, módszerek meghatározó jellegűek lesznek és fokozottan érvényesül az anyagi elismerésben általános érvényű, mindenütt megvalósítható módszert ajánljon.

tűzhette ki célul, hogy az erkölcsi és

Az mondjuk, hogy az erkölcsi és anyagi elismerés célja: ösztönözzön a termelési feladatok eredményes megoldására, az alkotó készség kibontakoztatására és kellő társadalmi megbecsülést, magasabb jövedelmet biztosítson a munkában élenjáróknak. Viszont a hatékony ösztönzés feltétele, hogy a jól végzett munkát kövesse az elismerés. Éppen ezért nem túlzott követelés és nem is az anyagiasság megnyilvánulási formája az, ha a brigádok szóvá teszik: az erkölcsi és anyagi elismerés mértéke álljon arányban az eredményes munka, a kifejtett erőfeszítés nagyságával.

A kábelgyári brigád tagjai sem panaszkodhatnak, hiszen közülük többen kaptak ilyen kitüntetéseket, sőt, egyenként is jelentős összegű pénzjutalmat. Ezt tudva még visszatetszőbb a brigád kijelentése: „Tárgyjutalmat nem fogadunk el...”

latot tettek a kormány és a [illegible] sége szocialista munkaversenyről szóló határozatának megvalósítására.

A Szegedi Konzervgyárban a kollektív szerződésben is gondolnak a szocialista brigádokra. A cím elnyerése alkalmával egy heti keresetüknek megfelelő jutalmat kívánnak adni. A cím másodszori elnyerésekor és minden további alkalommakkor pedig két heti keresetnek megfelelő összeget. A Szegedi Ruhagyárban egy, illetve két napi jutalomszabadságot.

Nem lehet sémát, mindenütt alkalmazható tanácsot adni, de a jutalmazás formáját rögzíteni helyes. Vajon ezt úgy kell érteni, hogy a gazdasági és emberi tevékenység a szocialista brigádmozgalom kizárólagos mozgató erejéve a nyers érdek válik? Nem. Az öntudatos emberi közreműködés jelentősége ezután is megmarad, de nem szürkülhet el. De ha a brigádok jutalmazásának formáját a kollektív szerződésben is rögzítik, úgy hiszszük, az új gazdaságirányítási rendszer teremtette új körülmények között a vál-

kolcsonhatásban va
a vállalatok vezetői
dokkal együtt keress
nél jobb, céljaiknal
ösztönzési rendszerel
s ebben a vitában s
elől, hogy nincs az a
ragrafusokba foglalt r
ni minden várható, a vá
kező konfliktus mego
nem tud az anyagi
érvényesítésére sem kizárólagos módszert ajánlani. Ahány vállalat, annyi sajátosság. Ezért senki sem mentheti fel a helyi vezetőket, dolgozókat az önálló gondolkodás, tetteik felelősség vállalása alól. Javaslatokat, ötleteket azonban kérhetnek, kaphatnak a szocialista címért küzdő munkáskollektíváktól. Ha mindazok, akiknek dönteniök kell a szocialista címért küzdő egyének és kollektívák anyagi és erkölcsi elismerésének mérvében, e vitából merítettek megvalósítható ötletet, akkor a vita elérte célját.

NAGY PÁL

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG
Kohán György
1967 DEC 12

Kohán-emlékünnepségek Hódmezővásárhelyen

Egy éve, 1966 december 16-án halt meg Kohán György Kossuth-díjas festőművész, az alföldi festészet egyik legmarkánsabb egyénisége. Élete egy bűvös háromszögben zajlott le: Hódmezővásárhelyen, Gyulán, Budapesten. Az elsőbbség mindenképpen Vásárhelyt illeti, ahol alkotásainak zöme született és ahová mindig visszatért. Itt találta meg azt a légkört, amelyből mindig meríteni tudott, hogy egy rendkívül gazdag életmű hátrahagyásával távozzék az élők sorából, amikor megérte a késői elismerést.

A város nem feledte Kohán Györgyöt. Tragikus halála egyéves évfordulóján emlékünnepet rendezett.

A déli órákban emléktábla és dombormű leleplezésére került sor a Lenin utca 2. sz. ház falán, — ott, ahol életének utolsó éveit töltötte. Az emléktábla leleplezésén a városi párt- és állami szervek képviselőin kívül megjelent *dr. Solymár* István, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgató-helyettese, valamint *Meszlényi* János szobrászművész, a dombormű alkotója. Avató beszédében *Vörös* Mihály, a városi tanács vb elnökhelyettese utalt Kohán György Vásárhelyen töltött éveire, nehéz életútjára és a város iránti vonzódására. Végül köszönetet mondott Meszlényi János szobrászművésznek, aki a Mester és a város iránti tiszteletből alkotta meg Kohán György rézdomborítású portréját.

Az avató beszéd után a Magyar Képzőművészeti Szövetség Dél-Magyarországi Csoportjának titkára, *Szalay* Ferenc festőművész megkoszorúzta az emléktáblát és a domborművet.

A délutáni órákban a Tornyai János Múzeum kiállító termeiben megnyílt a Kohán-emlékkiállítás. A tárlat érdekessége, hogy anyagát a Vásárhelyen és környékén élő magángyűjtők tulajdonjogát képező képekből állították össze. A rendezők mintegy 400 képből válogatták ki a nézők elé került több mint másfélszáz alkotást, törekedve arra, hogy a kvalitás elsődleges szempontjai mellett a művészi fejlődés egyes szakaszai is minél teljesebben érzékelhetők legyenek. A most kiállított táblaképek, tus-, szén-, kréta- és ceruzarajzok, valamint akvarellek többsége még nem szerepelt kiállításon, — a művészetszerető közönség előtt ismeretlen. A tárlatot *Pogány* Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója nyitotta meg Kohán György édesanyjának jelenlétében. A megnyitáson részt vett *Siklós* János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára, valamint a Művelődésügyi Minisztérium képviseletében *dr. Telepy* Katalin művészettörténész.

Pogány Ö. Gábor megnyitójában Kohán művészetének elemzése során rámutatott annak népi jellegére, expresszív erejére, monumentális hangvételére.

Az esti órákban a városi tanács közgyűlési termében rendezték meg a Kohán-emlékünnepélyt, amelyen a hallgatóság Kohán György kedvenc zeneműveit, verseit, valamint Polner Zoltán ez alkalomra írt költeményét hallgatta meg. Végül megtekintették az 1965-ös pesti kiállításán forgatott filmet, és a műveiről készült színes diapozitíveket.

Művé

Legriasztóbb példájával egyik megyénk múzeumában találkoztam. A látogató és kíváncsiskodó iskoláscsoportot — lehettek vagy százan — a reneszánsz mestereket bemutató reprodukciós kiállításról e szavakkal vitte másfelé vezető pedagógusuk: — Gyerünk tovább, itt szentképek vannak...!

Ezeket a gyerekeket igen nehéz lesz meggyőzni valaha is, hogy a Masacciótól Dürerig látható képek mesterei nem „szentképfestők", hogy a reneszánsz és egyáltalán a középkor művészete csupán vallási témák köntösében jelentkező művészet, hogy csodálatos szépségű alkotásaik egy mindenben megújulást kereső korunknak és képzőművészetünk egészének is legértékesebb alkotásai közé tartoznak.

Ez a műveket, művészeket helyére tenni nem tudó tájékozatlanság, ha nem is ilyen mélységes kisiklással és nem is általánosítva — de fellelhető. Az, hogy valaki bánatos hattyúkat tesz a falra, papírvirágot és rokokó nippet a bútorára, annak legelső eredője, hogy gyerekkorában nem vitték el ilyen „szentképes kiállításra, hogy iskolás korában nem kapott elég művészeti, művészettörténeti útmutatót, hogy nem magyarázták el neki rajzórákon és egyéb alkalmakkor sem századunk művészetének előzményeit, vagy egy-egy képen Leonardo Mona Lisájának és Michelangelo Mózes-ának szépségeit és bizonyára a mai művészet megértésében sem kapott elég támasztékot.

A gyerek 3tódikes korától kezdve tantervi rendszerességgel tanulja a vízszintes, függőleges síkok, körök, hasábos testek rajzát; almák, fedők, bögrék és kockák színes látványát próbálja megérteni. Aztán az évi 66 óra rajz mellett, 10—12 órában sor kerül a művészettörténeti órákra, ahol képzőművészeti alkotások elemzésével
más az
művészetről
és végére
a tanulók
foglalkozni
irányzatokk
az addig
Hogy mi
ért foglalko
helyen és
iskolásoknál
nuló ifjúsfa
igaz ugyan
vek, albumo
lái gazdára
művészeti
ízelítőt, s a
lálkozásaikk
ízlésalakító
mennyivel
nyire is tuc
alaphoz köt
kola az alá
elősegítő fó
kikerülő diá
szeti szakkö
alapos irán
ségük. Ezze
zépiskolai n
bérjain pih
ségesnek ta
tásának por
iránt érdekl
látlan lehet
talános isk
— és mind
tét, a sajá
kell útrava
veltséghez,
zetalakító
értéke lehe
telemben a

André Maurois:

-let

stélyt egy
ra vágyó
gész kör-
fényűzés-
állítják
Párizsból
oue folyó
mestersé-
valóságos
Chardeuil-

anok az
és senki

Gaston és Vale
ninék legközvetle
mivel Berninék is
jegykártyájukat —
viszonozzák a lá

Különleges szí
ták őket, hiszen
között voltak. Ott
ra és felajánlottá
tik őket a kastély
gazdaságban.

Bernin minde
korából megőrizt
csoló modorát és
az általa kevésbé
ellentmondást ne
latkozzék. Egyébk
látszott. Valentin
gyöngédsége kicsi
és vidám felesége
Romilly szinte
amikor az első e
tásuk után — miu
házban tapasztal

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP

1967 DEC 15

Kohán György

1021

...RLAP 1967. DECEMBER 15., PÉNTEK

A Kohán-emlékkiállítás elé...

Beszélgetés dr. Dömötör János múzeumigazgatóval

Vásárhely művészetpártoló közönsége nagy érdeklődéssel várja a december 16-án, szombaton megnyíló Kohán-emlékkiállítást. Számol azzal, hogy sok olyan alkotással találkozik majd, amely eddig nem került a nagy nyilvánosság elé. Kérésünkre dr. Dömötör János, a vásárhelyi Tornyai János Múzeum igazgatója rövid interjú formájában adott tájékoztatót a kiállítás megrendezéséről és anyagának az összegyűjtéséről.

— Kohán György festőművész három évtizeden át élt és alkotott Hódmezővásárhelyen, kisebb-nagyobb megszakításokkal. Erkölcsi kötelességünknek éreztük, hogy megemlékezzünk halála egyéves évfordulójáról — mondotta dr. Dömötör János. — Ismert volt, hogy több száz olyan műve van magángyűjtők tulajdonában, amely eddig még nem került kiállításra, ismeretlen a művészetkedvelő közönség előtt. Önként adódott a gondolat, hogy ezen alkotások válogatását a nyilvánosság elé bemutassuk, a magyar művészeti irodalom számára hozzáférhetővé tegyük és dokumentáljuk. Az előkészítés során közel ötven gyűjtőt kerestem fel és megközelítően négyszáz Kohán-alkotást tekintettem meg. A művek nemcsak Kohán György művészetéről, de — nagyon fájdalmasan — életéről is vallottak. Számos dinamikus 100×60-as vagy még ennél is nagyobb méretű művel találkoztam, vízfestékkel csomagolópapírra festve. Nyilván, éppen akkor nem tellett olajra és vászonra. Ismétlődő motívumokkal, témákkal is találkoztam. Élni kellett, hogy tovább alkothasson. Hihetetlen, hogy közben önmagának — kiállításra sem küldve, szőnyeg alá rakva, a gyulai kiskamrába rejtve — egymás után alkotta remekeit, amelynek egy részét 1965-ben a Magyar Nemzeti Galériában ismerték meg, egy része pedig a gyulai hagyatéki anyagban van.

— A közel négyszáz műből 187 kerül kiállításra. A válogatásnál a kvalitás elsődleges szempontja mellett az egyes alkotói periódusok bemutatását és a viszonylagos teljességet is szem előtt tartottuk.

— Őszintén meg kell mondanom, hogy akihez csak fordultunk, mindenki a legnagyobb készséggel segített, bocsátotta rendelkezésünkre a műveket, és adott értékes tájékoztatást. Hasonló szellemben segítettek a vásárhelyi nyomda dolgozói is, akik a nyomdaiparban szokatlan gyorsasággal készítették el a meghívókat, a katalógusokat és a plakátokat. A katalógus készítését szűkös kereteink szabták meg, de szeretném remélni, hogy a tett mégis tett marad és a kiállítás sikerét ez nem befolyásolja — mondotta befejezésül dr. Dömötör János.

A Kohán-emlékünnep műsora

December 16-án, pénteken délelőtt 11 órakor emléktábla és dombormű leleplezés a Lenin út 2. szám alatt. A lemezdomborítás Meszélnyi János szobrászművész alkotása. Avatóbeszédet Vörös Mihály, a városi tanács vb-elnökhelyettese mond.

Kohán-emlékkiállítás nyílik a Tornyai János Múzeumban délután 4 órakor. A kiállítás magángyűjtők anyagát mutatja be. Megnyitót dr. Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója tart.

A városi tanács dísztermében rendezendő emlékünnepély délután 5 órakor kezdődik. Bevezetőt tart dr. Dömötör János. Verseket mond Hegedűs Judit és Farkas László. (Polner Zoltán: Kohán György emlékére; Ady Endre: A fekete zongora; Ady Endre: Az ős kaján). Bemutatásra kerül Kohán György 1965-ös kiállításáról készült film, valamint színes diapozitívek Kohán műveiről. Hanglemezről megszólalnak Kohán György legkedvesebb Beethoven művei: az Egmont-nyitány, az Apassionata, az V. (Sors) szimfónia (I. tétel) és a IX. szimfónia (IV. tétel).

*

Az ismeretlen Kohán György címmel tartja következő foglalkozását a hódmezővásárhelyi művészetesztétikai kör ma, pénteken este fél 6 órai kezdettel a Szántó Kovács János utca 28. szám alatti klubhelyiségben.

Befejeződött a KGST XXI. ülésszaka

Ma megkezdi a 32. ülését a KGST végrehajtó bizottsága

A KGST Budapesten december 12—14 között tartotta 21. ülésszakát. Az ülésszakon Bulgária delegációját T. Colov, Magyarországét Apró Antal, az NDK-ét G. Weiss, Mongóliáét D. Gombozsav, Lengyelországét Z. Nowak, Romániáét W. Radulescu, a Szovjetunióét M. Leszecsko, a csehszlovák delegációt F. Krajcir, a minisztertanács elnökhelyettesei vezették. A KGST és Jugoszlávia kormánya közötti megállapodásnak megfelelően Jugoszlávia delegációja is részt vett az üléssszakon A. Grlicskov, a Szövetségi Végrehajtó Tanács tagja vezetésével. *Az ülésszakon megfigyelőként részt vett a Vietnami Demokratikus Köztársaság képviselője is.*

A tanács ülésszakán Apró Antal, a magyar delegáció vezetője, a Minisztertanács elnökhelyettese elnökölt.

Az ülésszak megállapította, hogy a *mostani ötéves tervidőszak első két évében a KGST-tagállamok gazdasága gyors ütemben fejlődött és meghaladta a fejlett tőkés országok gazdaságának fejlődési ütemét.*

gazdasági és tudományos-műszaki együttműködés fejlesztésére.

Az ülésszak ajánlotta a KGST-tagállamoknak, hogy kétoldalúan, vagy a tanács szerveiben sokoldalúan vizsgálják meg az érdekelt országok által beterjesztett javaslatokat az együttműködés lehetőségeiről a kölcsönös érdekeket képviselő létesítmények építésében való részvételben. Az ülésszak nagy figyelemet fordított a *külkereskedelem fejlesztésének* kérdéseire és a valutáris, pénzügyi együttműködés *további tökéletesítésére.*

A KGST 21. ülésszakának jegyzőkönyvét csütörtökön este a Gellért Szálló nagytermében írták alá a delegációk vezetői. Záróbeszédében *az elnöklő Apró Antal hangsúlyozta, hogy a most zárult ülésszak eredményei tovább szélesítik az együttműködést.* A delegációk nevében G. Weiss, az NDK küldöttségének vezetője köszönetet mondott Apró Antalnak elnöki teendőinek ellátásáért.

*

Apró Antal bejelentette, hogy ma, pénteken délelőtt Budapesten megkezdi 32. ülésszakát a KGST végrehajtó bizottsága.

CSONGRÁD MEGYEI ★

1967. DECEMBER 15., PÉNTE

Ülést tartott

az ár

Kijelölték a az árformák módjai —

A kormány Tájékoztatási H
A Minisztertanács csütörtök
lag tudomásul vette a kormány
zetésével a Szovjetunióban jár
A belkereskedelmi miniszter b
kormányküldöttség dél-amerika
Az Országos Anyag- és Áruhi
tése alapján a kormány rendel
zásról.
A mezőgazdasági és élelmezé
a Minisztertanács a szállítási sz
jesztette a termelőszövetkezetek
legű árukapcsolataira. Ugyancs
élelmezésügyi miniszternek —
együttesen — benyújtott előterj
szabályozta a mezőgazdasági te
sokat.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.

Kohán Gy.

1968. MÁR 4

MAGYAR NEMZET

— A franciaországi Vallauris és Hódmezővásárhely testvérvárosi kapcsolatát rögzítő okmányokat —, amelyeket a két város vezetői már korábban aláírtak Hódmezővásárhelyen — ez év áprilisában ratifikálja a francia kisváros vezető testülete. Az ünnepélyes aktusra vásárhelyi delegáció utazik a dél-franciaországi városba. A két város együttműködési szerződése elsősorban a képzőművészeti kapcsolatok megteremtését és fokozatos bővítését veszi tervbe. Ennek szellemében rendezik meg Vallaurisban április ötödike és tizennyolcadika között Az alföldi táj című tárlatot, amelynek anyagát Tornyai János, Endre Béla, Rudnay Gyula, Pogány Ferenc és Kohán György alkotásaiból állítják össze a vásárhelyiek.

— A Magyar Karikatúra-

gyözöd... ,
hogy a konferenc... é
tenné egy *nagy antiimperialista front alapjainak lerakását*, amely az imperialisták agresszivitását fékezné, a neokolonializmus mesterkedéseit kivédené és óriási segítséget nyújtana a forradalmi erők és a harmadik világ népeinek harcában az idegen uralom és a belső reakció ellen, az igazi függetlenségért, országunk fejlődéséért, a haladásért, a demokráciáért és a szocializmusért.

Az antiimperialista offenzíva kezdete

Manuel *Terrazas*, a Mexikói Kommunista Párt Elnökségének tagja, a Központi Bizott-

Kohán György

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1960 AUG 5.

ESTI HÍRLAP

Magyar képzőművészeti kiállítás több külföldi országban

117

A Kulturális Kapcsolatok Intézete több külföldi ország közönségének mutatja be a magyar mesterek alkotásait, illetve rendez csoportos kiállításokat. *Derkovits Gyulának* azokat a műveit, melyek most a velencei biennálé magyar pavilonjában láthatók, kiegészítik még 14 festménnyel és grafikai művekkel, s együtt mutatják be azokat Amszterdamban. Bécsben magyar karikatúrakiállítást rendeznek szeptemberben.

Augusztusban és szeptemberben sok kiállítás nyílik külföldön. Bukarestben *Mednyánszky László* 46 olajfestményét tekintheti meg a román főváros közönsége. A Szovjetunióban *magyar plakátművészek* mutatják be műveiket.

Varsóban szeptemberben nyílik meg *Derkovits-ösztöndíjas* fiatal művészeink tárlata. Ugyanakkor a Német Demokratikus Köztársaságban a fiatal képzőművészek stúdiójának kiállítása lesz. A művek jó része mezőgazdasági jellegű. Bulgáriában *több magyar művész csoportos kiállítását* rendezik meg, itt idősebb mestereink műveit is bemutatjuk. Albániában Kohán György tárlatával jelentkezünk. Kínában *magyar bélyegkiállítás* nyílik, amely a felszabadulástól máig mutatja be a magyar bélyeg fejlődését, a különböző sorozatokat.

11

rendszerű o
kettős elv v
ket külpolitik
ségün

Ezek az elvek h
feladatainkat é
sunkat a nemze
legkülönbözőbb fórumain is.
Ezek az elvek fognak vezetni
bennünket az *Egyesült Nemzetek Szervezete* küszöbönálló
XV. közgyűlésén is — fejezte
be beszédét *dr. Sik Endre*. Ezután *Nógrádi Sándor* szólalt
fel.

or felszólalása

csolatban idézte a londoni *Daily Expresst*, amely így ír: *„Az Egyesült Államok egyre jobban szorgalmazza a nyugatnémet hadsereg erősítését és azt, hogy olyan atomrakétával legyen felfegyverezve, amely mélyen be tud hatolni adott ország területére."* Semmi kétségük

Az ENSZ mindad
amíg nem lesz tagja a

Ezután felhívta a figyelmet arra, itt az ideje, hogy az ENSZ tudatára ébredjen tulajdonképpeni szerepének. Az ENSZ szervei ugyanis még most sem nevezik nevükön és nem bélyegzik meg az Egyesült Államok agressziós cselekedeteit, ez pedig biztatás az agresszorok számára. *A világszervezet mindaddig csonka marad, amíg nem lesz tagjává a hatszázötven-milliós, rohamosan fejlődő Kínai Népköztársaság.*

Nem az Egyesült Államok monopóltőkéseinek

Kohán György

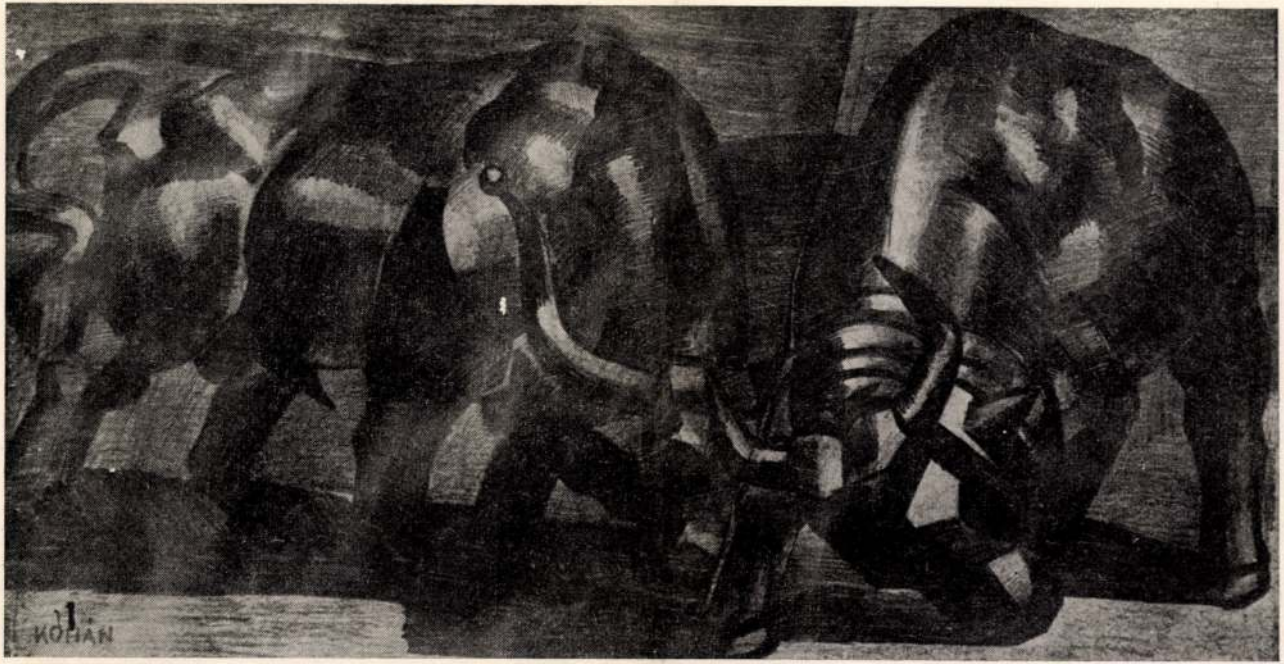

Kohán György : Küzdő állatok. szénrajz, 1959.

Művészettörténeti Értesítő
1962. 1 szám 55 lap

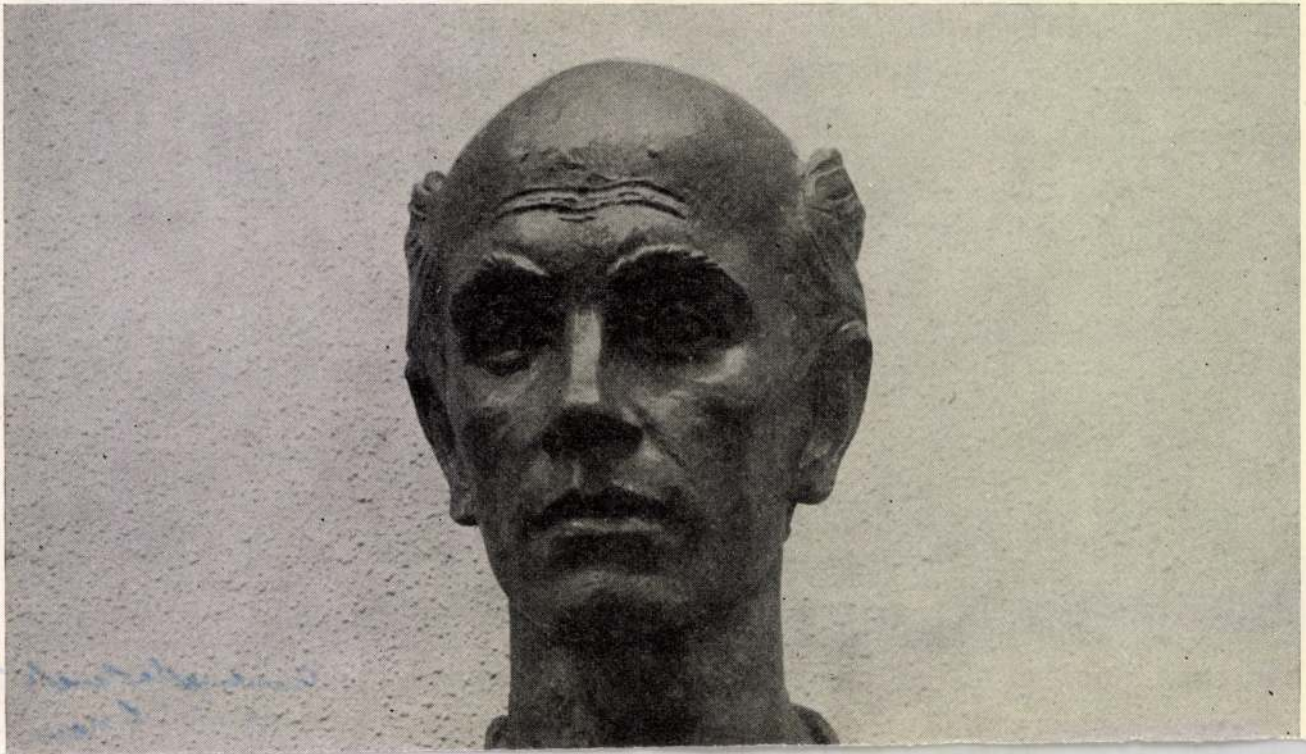

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kohán György

ESTI HIRLAP

1965 JUL 21

Közérthető, megragadó

Kiállítás a Nemzeti Galériában

Kohán György gyűjteményes kiállítása a felfedezés ünnepi örömével tölthet el minden látogatót: a mintegy 250 mű azt is frappánsan, hitelesen igazolja: *a legmodernebb formanyelv is közérthető, megragadó, ha valódi művész szól hozzánk.*

A bemutatott festmények, grafikák, táblaképek és falfestmények harminc esztendő munkásságának eddig teljesen ismeretlen termését sorakoztatják fel. Az anyag megrendítően izgalmas, sodró erejű. Mintha egy festővé változott, *modern Berzsenyivel* találkoznánk. Indulattól ziháló képei perzselnek, szerkesztési módja, színei — sőt, méretei is — majd szétfeszítik a falakat. Minden iránt vonzódik, amiben szenvedély van. *Sirató* című kompozíciójának öreg parasztasszonya úgy borul a koporsóra, mintha az egyetemes emberi bánat sírna föl benne. Háborúellenes, nagy faliképe — a háború alatt készült — iszonyú ítélet a negyvenes évek felett. Minden ecsetvonása felkiáltó jellegű, akár *Eurydike* alakja fogta meg képzeletét, akár *Beethoven* lénye, vagy egy parasztasszony egyénisége.

Nemzetközi viszonylatban is figyelemreméltó kvalitásai teljesen eredeti fogalmazásban jelentkeznek. Látásmódja monumentális, falképi. Gyűjteményes kiállítása a közönség figyelmén kívül remélhetőleg felkelti építőművészeink érdeklődését is — Kohán György műveivel előnyösen díszíthetnék új köz- és lakóépületeinket.

A Nemzeti Galériában bemutatott tárlat rendezéséért elismerés illeti Supka Magdolna művészettörténészt. A felfedezés munkájában is oroszlánrészt vállaló, lelkes odaadásának nagy része van abban, hogy a közönség találkozhatott egy nagy kortársfestővel.

(n)

újabb sikere

aütés támaszponton

tiltakozása

egyik kórház amerikai repülőgépek által történt bombázása ellen.

Wilson angol miniszterelnök tegnap este a televíziónak adott nyilatkozatában hangoztatta, hogy a szovjet, kínai és észak-vietnami elutasítás ellenére nem mond le végleg úgynevezett vietnami békemissziója tervéről. *Haekkerup* dán külügyminiszter az országba látogató 53 fiatal amerikai hadirokkant előtt kijelentette, véleménye szerint a vietnami háborút nem lehet megnyerni és a problémát csak tárgyalások útján lehet rendezni. Haekkerup szerint az amerikaiak katonailag azért nem győzhetnek, mert ahhoz minden partizán ellen 20 katonát kellene bevetniük... A dán külügyminiszter szerint a vietnami béketárgyalások csak akkor kezdődhetnek el, *ha az Egyesült Államok a Vietcongot tárgyalópartnernek ismeri el.* Haekkerup ugyanakkor hangoztatta, hogy nem tartja kívánatosnak az amerikai csapatok kivonását Dél-Vietnamból.

Időjárás

A Meteorológiai Intézet előrejelzése szombat estig: Felhőátvonulások, szórványosan előforduló átfutó esőkkel, helyenként gyenge zivatarral. Időnként megélénkülő, a Dunántúlon helyenként átmenetileg erős északnyugati, északi szél. Várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet 15—19, legmagasabb nappali hőmérséklet szombaton 22—26 fok között. Budapesten ma délelőtt a hőmérséklet 22 fok.

1965 JUN 27.
1021

Megnyílt Kohán György gyűjteményes kiállítása Budapesten

(Kiküldött tudósítónktól.) Nemcsak a megyei, de a fővárosi tárlatlátogató közönség is számtalanszor találkozott már Kohán György vásárhelyi festőművész alkotásaival. Első kiállítását 1930-ban rendezte. 1939-ben mutatkozott be először Budapesten a Tamás Galériában, 1943-ban a Műbarátban rendezett tárlatot. Ezt követte 1946-ban vásárhelyi és 1959-ben Műcsarnok-i, majd ismét vásárhelyi kiállítása. 1959-ben Tornyai-plakettel, 1960-ban és 1964-ben Munkácsy-díjjal tüntették ki. Mégis joggal állapítja meg Pogány Ö. Gábor a kiállítás katalógusához írt előszavában: a közönség még mindig igencsak keveset tud Kohán Györgyről.

Mostani budapesti kiállítása, amely szombaton délben nyílt meg a Nemzeti Galériában, hivatva van Kohán Györgyöt bemutatni. A kiállításon a vásárhelyi és a fővárosi művészek, ismerősei, a megyei és a városi tanács vb küldöttsége mind jelen volt és őszintén gratulált a művésznek sikere alkalmából. Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója megnyitó szavai után Erdei Ferenc, akadémikus, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa főtitkára mondott megnyitó beszédet.

Erdei Ferenc megnyitó beszéde

Úgy gondolom, hogy három dologról illő és érdemes szólnom:

— a festő „illetőségéről";

— a művek emberi-társadalmi becséről;

— és Kohán György emberi-művészi pályájáról.

Hódmezővásárhely és a Viharsarok mostanában többször is megmutatta magát az ország nyilvánossága előtt. Nemrégen volt a vásárhelyiek reprezentatív kiállítása, ami maradandó hatást tett szakkörökben és a legszélesebb rétegekben egyaránt. Ez év tavaszán pedig olyan esemény zajlott le Hódmezővásárhelyen, amiről ugyan nem sokat írtak az újságok, mégis sokan felfigyeltek rá: a Szántó Kovács-mozgalomról való megemlékezés és az ennek emlékét megörökítő szobor leleplezése.

Az előadások és a szobor — bátran lehet mondani — felkorbácsolták a kedélyeket, szenvedéllyel tört ki a vita, s ebben elválaszthatatlanul összekeveredett a múlt és a jelen, a politika és a művészet, a különösen helyi és az általános országos, a hagyományos és a modern. És mindez nem maradt meg sem a tornyos városháza falai között, hanem átjárta a várost, s a hullámai még ma sem ültek el, sem a város lakosaiban, sem a vendégek emlékezetében.

Idevaló illetőségű Kohán György, akinek az életművét a következő hely és időmeghatározással lehet szabatosan meghatározni: a történeti időszak, amit tükröz, az ez a kor, amelyben élünk; a hely földrajzi szélessége és hosszúsága pedig az a néhány foknyi zóna, amit Viharsaroknak nevezünk. És ez hozzátartozik művészete lényegéhez, mert ez a senki mással össze nem téveszthető egyéniség ennek a kollektivitásnak a tagja, s géniusza azokat a jegyeket viseli magán, amelyek erre a tájra, erre a népre, s ennek a művészeire jellemzőek.

De mi az új, vagy más, illetőleg a különösen meghökkentő és megragadó abban, amit Kohán tükröz erről a világról? Az, hogy olyan színekben és formákban fogja össze a dolgok és az emberek lényegét, ami vakmerően egyszerűsít és a végsőkig felfokoz. És ebben nem ismer sem határt, sem kíméletet és mégsem apad ki soha az a forrása, ami ebből a talajból fakad. Együtt látva sok és nagy képét, magától értetődővé válik, hogy a klasszikussá vált régebbi nagy alföldi festők az elődei, s a mostaniak a társai, de közöttük félreismerhetetlenül kihangzik a maga egyéni hangja emberi tartalmában is, kifejezési formájában is.

A művek, amelyek Kohán György műhelyében születtek, egyértelműen korunk művei, tehát modernek, s ugyanolyan egyértelműen Magyarország, a Nagy Magyar Alföld és a Viharsarok adott valóját tükrözik, tehát rajtuk van a hely hitele. De ez egyik sem olyan egyszerű dolog.

Kohán modernsége olyan mélyen és igazán történetien mai, hogy sokan akár kétségbe is vonhatják a korszerűséget. Egyszerűen azért, mert a történeti múlt is bennük van akár századokra visszatekintő érzékletességgel, s a történeti jövő sejtései sem a tegnaptól és a mától elszakítva villannak fel a képeken. Ezt egyszerűen szólva úgyis lehet mondani, hogy nem divatosan modern ez a mester, hanem a múltat nem feledően korszerű, aki azt is tudja, vagy sejti, hogy a jövő sem függetlenítheti magát ezektől.

Az előadás drámaisága sokszor zordonságot, olykor mintha pesszimizmust sugározna. Pedig ez nem pesszimizmus, csak nem naiv életöröm és nem az illúziókban ringatózó reménykedés, hanem olyan magatartás, amely minden eddig volt, jelenleg is létező és ezután is lehetséges feszültségek és konfliktusok terhe alatt sem megroggyantó emberségre épül.

És a hely hitelét nem egy szűkebb világba való elzárkózás adja, hanem ellenkezőleg: az itt létező konkrét valót úgy fejezi ki, hogy arra a földgolyó más részein ráhangzanak Európából is, Ázsiából is, Amerikából is. Aki itt a provinciálizmus gyanúját támasztaná, az nagyon leleplezné magát. Azt árulná el ugyanis, hogy az általános emberit, az egész nagyvilágot átfogóan egyetemest nem a végtelen gazdagságú helyi és különös alkotó elemek együtteseként fogja fel, hanem valahol ezek fölött, s ezektől elszakítva véli megkonstruálni.

Kohán György pályáját ilyen földrajzi helyekkel lehet jellemezni: Gyulavári, Hódmezővásárhely, Budapest, Párizs, majd újra Budapest és újra Vásárhely. Ez a földrajzi grafikon már egymagában is sokat mond, de mégtöbbet, ha mellé teszünk még néhány hasonló útvonalat: Nagyszalonta, Nagykőrös, Budapest, vagy Érdmindszent, Debrecen, Nagyvárad, Budapest, Párizs, Budapest; vagy Ferencváros, Szeged, Nagybudapest, Párizs és Balatonszárszó; vagy a legközelebbit: Vásárhely, Szentendre, Itália, Budapest. Ennyi is elég annak a példázására, amit a költő így mondott ki: „az Értől az Óceánig"

A mester, aki ezen a kiállításon megjelenik előttünk, ezen a pályán halad. Talán éppen ez a kiállítás veszi felcsapó hullámként hátára, s viszi tovább műveit az óceán felé...

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP
Magyar Hírlető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Andrássy Lajos versei

Üdülőben

A szomszédból kacagást hallok. Nálunk
de elférne egy önfeledt mosolygás!
Szívből jövő s nem tiszavirág-éltű,
nem jeles ünnepen a molyirtók ködéből
szellőztetésre elővett! A szomszéd
már nem is ifjú asszonykája ébredt
s felkacagott, mint égalján a hajnal,
mint kristály, összekoccanó, a csendet
átlőtte, mint a napsugár, — s a fényben
még fárasztóbb a megszokott, kimért hang.
Valahol elveszett a kulcs, mi nyitja zárát
a kacagásnak, — keresem, mihaszna,
elvitte azt egy gyilkos tévedés
s még fuldokolva hallgatunk, miatta.

Mondjátok, mit tehetek?

Én, aki egyik kezemmel, mint hamvát őszibarackna
letöröltem a Hold ködeit, majd a Mars köreit
kitapintva, a Nap sugarát zabolázta, s a mély
tengeri öl rejtett titkait lábam elé kiterítve
az Északi-sark jégbirodalmát is leigáztam,
s az emberi agy bonyolult idegszövevényét
drótból, acélból, üvegből újrateremtettem,
hát mit tehetek, hogy a kést mielőbb kicsavarjam az
eszelős emberi szörny kezéből, hogy a Békét
le ne szúrja előbb, — hát mondjátok, mit tehetek?

Én, akiben felelősség és félelem egyaránt izzik
kiben idegfeszültség százezer voltnyi cikázik
s élni se hagy igazán, — neki mennék
a tébolyult sánta halálnak dühödten valahára
ha vérem elöntve az maga is semmibe hullik
s a fény kiragyogna dicsőn a megváltott homlokokon!
Hepaistos adj nekem pajzsot aminőt maga hordott
Akhilleus, az igaz — s rendelj az útra atyám most,
— s ha elbukom én, támassz fel óh hazám százezer
[Akhilleu

Sóért, cukorért álltak sorban az asszonyok. A piactéren még nyitvatartott egy-két bolt. Délelőtt csapódott be az első lövedék és a templom mellett kicsavart egy fát. Aztán kis ideig csend lett. Pillanatok alatt elnéptelenedett a piactér, s az emberek kulcsra zárták a kapukat.

— Gyorsan jöttek — mondta nagyapám —, miközben párnákat és dunyhát vittünk a Zsigmondék pincéjébe. Odahúzódott az egész utca.

A közelben csak egy lövedék csapott be, Gönczi Bálint házát találta el. Azt hittük, ennyi volt az egész, vége a háborúnak.

Hajnalban apró szekerek zörögtek el az utcán, lovasok vonultak a Tisza felé.

— Kozákok — mutatott feléjük nagyapám.

Mentünk a piactérre. Rézpiku, Stuka, s én. Majdhogy egyidősek voltunk, iskolások és nagyon rosszak. Akkor már feltörtek néhány üzletet, hordták az árut, kinek mi jutott. A szomszéd Gecse Jóska hatalmas órát hozott valahonnan, s mi se maradhattunk ki az eseményből. Rézpiku három boxert, egy zseb ceruzát, egy sapka cukrot, Stuka pedig egy láda lekvárt, két szijostort szerzett. Jómagam gyertyákat, gyertyatartókat és ugyancsak boxereket zsákmányoltam. Dicsőségesen elvonultunk a kiserdőbe, alkudoztunk egymással, cseréberéltünk, majd szokás szerint összeverekedtünk.

Másnap Rézpiku javaslatára odamerészkedtünk a kozákokhoz. A vásártéren rengeteg ló, kocsi várakozott. Kényelmesen sétálgattunk a katonák között, hosszabb ideig vizsgálgattunk egy-egy szebb lovat.

— Az a kis fekete megfelelne — jelentette ki határozottan Stuka.

— Nekem sárga kék. Az ni — mutatta Rézpiku.

Magas katona állt meg mellettünk. Nézett, nézett, s magyarázott is valamit, de nem értettük. Aztán kezemoe nyomott egy csomagot és elment. Kétszersült volt. Eszegettük. Amikor elfogyott, zsebre dugtuk kezünket és básmészkodtunk tovább.

— Mit csavarogtok itt? — kiáltott ránk az egyik egyenruhás magyarul. — Mit akartok?

— Lovagolni.

— Méghogy lovagolni? — nevetett jóízűen.

De mi nem mozdultunk. Talán mérgesek, haragosak is lehettünk.

— No jó. A lovakat viszik itatni, menjetek. De létrát nem szerzek — nevetett fel újra.

Szerencsére alacsony, szelíd lovacskák, járadt lovacskák voltak. Végülis hátukra sarkantyú helyett csomat használtar nül. Három napig élet. Aztán tovább Amikor az utolsó dult, a tolmácsfél

— Menjetek haz egyikünk markáb

— Ha visszajövöl igazi lovat.

Később Stuka f

Sz. Lukác

HÁR

— Nem mondtul a Porcsiny utcába Elszomorodunk. verekedtünk.

Hiába, a szere akkor moso amikor nem Stukáéknál az eper ártatlan játékot ját még csak szóváltá zöttünk. Egyszer c Micu.

— Fogtam egy i

— Hol?

— Zsigmondék el

Én voltam a lé Micu is odaért, a tünk és figyeltük

— Ne nyúljatok

Apró, agyonrany dozott előttünk. L fűvön. Fejét felen csodálkozott, enny ercjéből. Biztatg volna tovább, de n

— Akkor is az Micu.

Nagyapám erős jét. De azért elj lovacskát.

— Kisfiam, játsz ből már soha tö Tönkretette a háb

— De hiszen leg

— Nem segít az

Következő nap a falut. Nem talál

Este német Tisza felől. lett lőtték k ket. Egyik belefo a kövesútról és szerelve, még éve pihent. Amikor tek, már nem talál zsákmányt. Alapos

/1021

KOHÁN GYÖRGY

A vásárhelyi művészetnek mítosza van. E mítosz forrása a vásárhelyiek erkölcsi elkötelezettsége: – mindnyájan egy közösen vállalt munka elvégzésén fáradoznak. Az alföldi művészet múltja és az alföldi emberek jelene ad keretet ehhez a munkához, a vásárhelyi festők a lírai ábrázolás fényudvarát fonják az Alföld tájai és lakói köré. Színeik sűrűek és fojtottak, a föld színéből és a nyári napsütés izzásából születtek. Képeik a mozdulatlan nyugalom vagy a robbanó erejű mozgalmasság esetleges motívumaiból a maradandóság és az emelkedettség emberi arányú szféráiba viszik a szemlélőt. Figurái monumentális indulatoktól feszülnek. Asszonyalakjai a nagy korok freskófestészetének istenanyáit juttatják eszünkbe, de a transzcendens vonások helyébe ezeken az asszonyokon a földi erő, a társadalmat éltető és formáló komoly szépség és nyugalom lépett.

1/1

SZALAY FERENC

„Csak tiszta forrásból..." Bartók Cantata Profanájának végszavai illenek művészetére. A korareneszánsz tiszta formáihoz, a pályakezdés első ihletőihöz ma már Szalay hozzáfűzte korunk nyugtalan és drámai ellentéteket ismerő gondolkodásmódját is: a szépség és a tiszta ösztönök győzelmét keresi a megszokottal és az elöregedővel szemben. Eszközeinek egyszerűsége és frissessége a bonyolultan szimbolikus kompozíciókat is áttekinthetővé, egységes művé avatja.

NÉMETH JÓZSEF

újjáformálta az alföldi festészet lírai hangját. Szelíd és áhítatos asszonyalakjai, az állatfigurákkal és a folyóparti természettel együtt lélegző parasztfigurái az Alföld világának lassú ritmusát testesítik meg. A személyes vonások lefoszlottak ezekről az arcokról, csak az általános, a természettel újra azonosuló jegyek maradtak meg. Szénrajzainak vagy színes kompozícióinak porózus felülete, a képsík nyugalmát és az ábrázolás izgalmát összefogó stílus olyan festői karakterré érlelték Németh Józsefet, aki képes a dalforma költői telítettségét a monumentális díszítőművészet nagyságáig növelni.

P. G.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NÓGRÁD

Salgótarján

Kohán György

Múzeumi program

A Központi Múzeumi Igazgatóság propaganda- és művelődési csoportja megjelentette a budapesti múzeumok programját. Számos új kiállításról adnak hírt. A Magyar Nemzeti Galériában bemutatják Kohán György válogatott rajzait, s megrendezik Egry József emlékkiállítását. Január végétől Reményi József gyűjteményes kiállítására is sor kerül. A kiadvány beszámol a múzeumok állandó és időszaki kiállításairól, új múzeumi kiadványokról, közli a tárlatvezetések januári programját, az előadások idejét.

a 45 em-
a fagyos
őben is
a munka
milyen
kezdi a
mkát.
rmészete-
ozatválla-
fokozott
meretes

egész napos fi-
gyelmes vezetés.

A figyelmességért köszönet a Volán vezetőinek, az udvarias, előzékeny gépkocsivezetőknek Gyüre Jánosnak és Simon Sándornak...

Vezér Győző

1021

Elpusztíthatatlan élet

Kohán György képei

Modern mítoszt tervezett

Kohán György grafikája. Kép a kiállításról

A MA MEGNYÍLÓ emlékkiállítás megközelítően sem adhat teljes képet az öt éve elhunyt *Kohán György* immár halhatatlanná lényegült művészetéről. Pedig nagy szükség lenne e korszakos jelentőségű életmű minél teljesebb bemutatására, hiszen *még a beavatottak sem ismerik* (vagy rosszul ismerik) Kohán művészetét. A teljes életmű azonban — mind a képek mennyisége és monumentális méretei, mind az egymásra rétegeződött stiláris és tartalmi sokszínűség miatt — egyelőre alig belátható: kiállítások és monográfiák sorának kell még vállalkoznia a számbavételre, a felmérésre. A művek menynyisége önmagában is lenyűgöző. *A művész végakarata szerint Gyula város Tanácsa tulajdonába került hagyaték 691 festményt és 2215 grafikai lapot tartalmaz!* (És valószínűleg több százat tesz ki a magánosok s más múzeumok tulajdonában levő anyag is.) A gyulai múzeum 1966 óta évente teljesen új anyagot mutat be, s minden Kohán-emlékkiállítás újabb meglepetés. Azok számára is, akik 1965-ben, a Nemzeti Galériában rendezett gyűjteményes kiállítása óta tudják, hogy Kohán művészete nem jellemezhető az *„alföldi művészet"* provinciális mellékzöngét sejtető formulájával, mert minden ízében egyetemesen emberi, s bármilyen művészeti történeti kategóriába való besorolás művészi lényegének meghamisításával egyenlő.

Ceglédi kiállításunk — melynek anyagát az ez évi gyulai emlékkiállításon bemutatott grafikai művekből válogattuk — csak futó bepillantást enged tehát egy *belátha-tatlanul nagyszabású életmű* be. Mégis — cseppben a tenger — beszédesen tanúskodik mindarról, amit Kohán életművének egésze is bizonyít, a felszabadulás utáni magyar képzőművészet valószínűleg legjelentősebb, egyetemes érvényű művészete született meg — majdnem ismeretlenül.

KOHÁN GYÖRGY eredendően festő volt. Grafikai lapjai tehát a szó eredeti értelmében nem grafikai művek, hanem *festmények* (később elkészültek vagy csak tervezetek) első fogalmazásai: kompozíciós vázlatok, alak-tanulmányok. E grafikák vallomás-értékét azonban nem csökkenti, hogy a művész végső fokon [illegible] grafikai műfajokban fo-

szerepét az alkotófolyamatban, akár kész *műalkotásnak is hihetnénk bármelyiket.* Néhány energikus vonallal, tenyérnyi felületen, a végső lényeget rögzíti, vagyis nem a látványtól indul, hogy fokozatosan sűrítsen, hanem azonnal képben fogalmaz.

Azok, akik Kohánt *„alföldi festő"*-nek gondolják, az alkotás-lélektani motívumokat meghatározva, a felfokozott érzelmeket, a dühödt nekifeszülést, a robbanó indulatot, az ösztönösséget szokták emlegetni. A grafikák egyértelműen bizonyítják a *tudatos alkotás* meghatározó szerepét. (Ez egyébként az 1965-ös kiállítás, s még inkább a hagyaték anyag folyamatos bemutatása óta mindinkább nyilvánvaló.) Kohán *tudatosan megtervezett egy modern mítoszt*, s festői mondanivalóját monumentális műfajokban törekedett kifejezni. Nem rajta múlott, hogy grafikákban rögzített freskó-, mozaik-, vagy üvegablak-tervei végül is nem készülhettek el.

valóság általános érvényű szintézisét jelenti. A mítoszteremtés emocionális fedezete pedig az erő, az *elpusztíthatatlan élet.* Ezek a tényezők jórészt meghatározzák, hogy Kohán csak és kizárólag monumentális művekben fogalmazhatott. Aki ilyen monumentálisnak gondolja el a maga világát, annak tenyérnyi papírlapon ugyanúgy kell fogalmaznia, mint méteres vásznakon. A papír is, a vászon is tulajdonképpen *kényszerhelyzet:* mondanivalója falfelületre, freskóra, mozaikra kívánkozna.

A KIÁLLÍTÁSON bemutatott grafikák tehát így, ilyen értelemben segítik művészetének lényegét megérteni.

Szilágyi Miklós

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRKÖZLŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
PEST MEGYEI HÍRLAP
1971 OKT 3

GERA GYÖK

Az egy

A terelőkorlát végén átadta belépőjegyét, előreszökkent, visszakézből megpöccintette a forgó vasat. Hétig szabad, hát megnézi a vásáron azt az aranysarut. Moravecz Ibi szerint júliustól a Váci utcában is kapható lesz.

Hirtelen elkáprázott, szeme elé kapta tenyerét, hunyorgott, csuklójáról lepattant a Dinitől kapott lánc. Mire fölegyenesedett, fényképezőgépek kattogtak, vezényszavak röpködtek, egy csöppség vörös szegfűcsokrot nyújtott felé, s egy köpcös szatirkülsejű alak nevetséges pózba vágta magát. Mindenki mosolygott, barátságosan, s kisé idült. Belőle kis híján kitört a nevetés; Moravecz Ibi meg fog pukkadni, ha meghallja! Már-már odábbállt, de aztán látta, hogy maradnia kell, helyére igazította a homlokába lógó hajfürtöt, azt sajnálta, hogy nem a krémszínű santungruha van rajta (fekete gombokkal). Valaki oldalba lökte, erre elvette a szegfűcsokrot, híradókban látott közvetlenséggel megcsókolta a csöppséget, s jóságosan pá-pá-t intett az egybegyűlteknek. Ekkorra már ezren is köré sereglettek, mikrofont toltak elé, a vásár mezőnyi tapsoltak, több gafonjai recsegni kezdtek, autogramot kért, egy hullavözölték, egy idősebb nő magképű férfi rászólt: adja viszlik a felvételt, fekete fatábla szaa csokrot, mert megismétemelkedett arcmagasságába, s ő követte az utasítást, a lámpák újabb forróságot lövelltek rá, a jelenet ezúttal rosszabbul sikerült, a csokor széthullt és a kislány sírva fakadt. Még annyit hallott: — ha nem totojázod el az időt, én lehetnék az egymilliomodik — protekcióra megy ez is — nekem mondja? Látta volna a kutyaszatír újra pózba vágta magát, s ő egyszerre mindent megértett; aha, szóval ő az egymilliomodik!

Ennek egy darabig nagyon örült, de hamarosan rájött, hogy nem erről van szó, jegyszáma 945 893, tehát firhang az egész, bizonyára kiszúrták, látták, hogy ő a legcsinosabb a sorban, hiszen ez a sárga nyakkendőselyem ruha is cuki, talán a krémszínű santungnál is jobb; szerencse, hogy ebédidőben napozni szokott, bár nyilván nem ezen múlt.

Kihúzta magát, sajtó- már többször állhatott renciát tartott. Tudta, ho- itt talán belefér az esti adásba — a pillanat, de ettől a gondolat- van címfotód? — eine echte tól gyöngeség fogta el, hátra- Sängerin — ach! Szóval dizőz hanyatlott, drága jó istenkém! akar lenni? — Ő fesztelenül Mióta vágyott erre, nem, nem felelgetett, minden kezdet neis vágyott, csak sejtette, hogy héz, azért vannak kivételek, a sors nem lehet igazságtalan, igaz, egyik férfitól a másikhoz létitokban készülődik; pett, drága kis kutyusok! Megjobb lett volna, ha valaki elő- paskolta elragadtatott kis pore értesíti, ámbár a meglepe- fájukat, szétosztotta köztük a tés is kellemes; ez a kócos a kócosnak, ivott vele egy csuda poja, milyen szép, szőrös keze van, rá se rántson, újabb pohár pezsgőt, s félfülkislány, azt mondja, igya meg lel figyelte, hátha shake kéa potyát és kész. Megszámolta: vetkezik, akkor azt is bemutatja, egészen ki tud tekeredtizenöten voltak a pavilonban ni, anélkül, hogy az éneklést rajta kívül, csupa barátságos abbahagyná.

komondor, autós komondor, kivéve a szatírkülsejűt, az inkább pincsi, de annak is van kocsija; kérdezték, írtak Még nem szürkült, de a tükkérdezték, ő már kezdett tü- rök már elhomályosodtak, relmetlenkedni, de nem tuda- arcán végigfolyt a púder a kolhatta meg, miféle suskus képű levette nyakkendőjét, a van itt; sóvár pillantásokat ér- noteszek becsukódtak — csuzett a mellén, nyakán, comb- pa gyönyörű emlékkönyv! — ján, forróbban sütöttek, mint kint elalélt, ismét feltámadt a a reflektorlámpák. Ittak, egy zsibongás, egy arab úr az előharcsabajszos fényképész elra- regyártott elemek pavilonját gadta, megbolondult? Aktfotót akart végét érni, a harcsabajakar? Szó sincs róla! Ugyan! kereste, tangó, tangó, nem Ne oda álljon, háttal a nap- szos eltűnt, ő egyre türelmetnak, jobb, ha leül, fordítsa lenebbül leste, mi következik. balra azt a csodaszép kis pro- A ngol keringő következett, filját, így jobban érvényesül buta és ragacsos, egészen az az ennivaló kis orra, vala- köréje csavarodott, alig kapott ki megfésülte, ne féljen, mam- levegőt tőle, a kócos már nemzel, húzza fel kissé a szoknyá- csak előre-hátra hintázott, alját, rúzsozza ki a száját, mo- posan beszívott, ledobok néhány sort, mondta, aztán elvisolyogjon. lássék, hogy maga szem a Tulipánba, ismeri? Ő a legboldogabb az egész béke- füllentett: kilencig tart a kitáborban, könyököljön a tele- menőm. Egy kicsit félt is: vízióra, így. hogy lehet így vezetni? Nem

A szatír-pincsi bemutatta mindig azt csinálja az ember, egy osztrák újságírónak, amit szeret, bölcselkedett a ah ja, sehr hüpsch! Az osztrák kócos, amikor a góré idekülmellételepedett, jól táplált, ró- dött, persze, még nem tudzsaszín, illatos férfi, a kócos tam... mit nem tudott? kértolmácsolt, előre-hátra hintá- dezte ő és nagyot dobbant a zott, nehezen találta a szava- szíve, a kócos morgott, holnap kat, újabb vaku, a csiszolt nehéz napom lesz, le kell mentükrökben egy pillanatra csak nem Sümegre, rohadt egy páláb, behallatszott, hogy vala- lya, s a kezdőkkel kiszúrnak, kit keres a felesége Nyírszalókról, a dohányfüst úgy pöfminden harmadik cikkemet fent ki a szájakból, mint a ha- közlik csak, ő szánalmat érragos Etnából, először a kazett iránta, szegény fiú, megviáros szendvicsek fogytak el, értő akart lenni, de egyre ott férfiak közelebb nyomultak, dorombolt benne, mi lehet a közülük némelyik nyalkás dizőzfelvételi eredménye? volt és csigaszerűen lassú, az Egyszerre megcsappant a jóosztrák cigarettával kínálta, kedve. Hirtelen mindaz, ami Wien, Wien nur du allein, be- kapcsolták a televíziót. Tánczene gomolygott, kavarodott össze a külső zenebonával, a kócos rátette kezét a széktámlára, dicsérte a vállát, milyen gömbölyű — ne piszka peti, mert szikr csokrot vá

SZAKONYI KÁROLY:

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Kohán György festő-
művész

Magyar Hírlap

1972. MÁJ. 2

KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK HETÉT rendezik meg Békés megyében. Tegnap a sarkadi Művelődési Központban Kohán György, Koszta Rozália, Győrfy Ilona és Vlasics Károly festőművészek alkotásaiból nyílt kiállítás. A következő napokban Békésen, Gyomán, Mezőkovácsházán és Dévaványán nyílnak tavaszi tárlatok.

Kohán György alkotásai a Nemzeti Galériában

Az Ötödik. A tiszta humanitás zenei költeménye. A lemeztelenített ember — hangokban. A küzdő és a győző. Beethoven...

A legszívesebben ide iktatnám emlékeztetőül kottafejekben azt a négy hangból álló kísérteties kopogást, a világ legegyszerűbb és legtömörebb motívumát: az életindulását! Ezt játsszák e freskórészleten a kézfejek a zongora billentyűin. „Így kopogtat a sors az ajtón". Ezzel kezdődik. A kezek játéka továbbra is félelmetes, de igaz; a kicsiholt dallamok zordak, de felemelőek; lényegük fájdalmas, de nem reménytvesztő és vigasznélküli. Erre tanúbizonyság a finálé. Az emberi humánum diadala. Ez a Sors beethoveni hangokban és...

*

Kevés olyan jelentősebb eseménye volt hazánk képzőművészeti életének az utóbbi évtizedben, ami lazább-szorosabb kapcsolatban ne lett légyen egy vidéki várossal, nevezetesen: Hódmezővásárhellyel. Minden ilyen alkalommal a felfedezés izgalma hozta lázba a közönséget: felfedezése annak az újnak, jónak és szépnek, ami e tájhoz és emberéhez kötődő alkotók műveiből kisugárzott. Nos: a legújabb „szenzáció" is a vásárhelyi piktúrához kötődik — Kohán György gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Galériában, amelynek országos visszhangja részben már megvan, s a további elismerések felől sincs semmi kétségünk.

Mi adja a savát-borsát ennek a mennyiségében és minőségben sem mindennapi kiállításnak?

Kohán eddigi munkásságát számon tartották szűkebb környezetében is, országosan is. Kollektív kiállításon szereplő alkotásai éppen úgy kivívták az elismerést, mint Budapesten és Hódmezővásárhelyen megrendezett egyéni tárlatai. A mostani bemutatkozás azonban egy olyan új oldaláról világítja meg az alkotó Kohánt, amelyet sem közeli, sem távoli számontartói nem is sejtettek, azok pedig, akik műveit csak szórványosan ismerik, el sem képzeltek. Egy nagy és kísérletező művészi lélek feltárulásának lehetünk a termek során tanúi, s egy olyan Kohánnak, aki az eddigieknél is fokozottabban felkorbácsolja és ábrázolásainak bűvkörébe vonja a szemlélőt.

A képek hallatlan intenzitással szólnak a nézőkhöz. Ez az intenzitás éppen úgy fellelhető egész korai alkotásaiban, mint a legújabbakban. A *„Vasalás"* (1938) nem kevésbé rázza meg az embert, mint a *„Kabát"* (1949), avagy az *„Akarat"* (1962), amely hitvallásként is elkönyvelhető. Kohán izzó érzelmi világa úgy árad szét a termekben, hogy képtelenség előle menekülni. Titka? A lélek legmélyéből tör fel és a lélek legmélyére hatol. A *„Sirató"* (1942) mozdulatlanságában úgy tárul fel nemzedékek sorsa, mint felkiáltójelek végtelen sora. Freskóterveiből ösztönös tiltakozása *(vagy nagyon is tudatos)* minden embertelenség ellen elsöprően terül szét. Elképzelhetetlen olyan gondolkodó lény, aki a *„Háború emléke"* (1941—1942) előtt közömbösen elsétálna. És ha az elmondottakhoz hozzávesszük a csak egyedül reá jellemző, a kohání egyéniségből fakadó, vonalvezetéséből születő monumentalitást, akkor értjük vagy érthetjük meg azt a rendkívüli és bonyolult hatást, ami képeiből kisugárzik és a szemlélőben hatalmas rezonanciát kelt.

Könnyű lenne kimutatni Kohán György eddigi munkásságában azokat a hatásokat, amik ébredésétől mostanáig érték. (Történtek már erre kísérletek.) Elemezni lehetne technikáját („Úgy kellene festeni, ahogyan kemencét tapaszt az ember" — mondotta egyszer) az egyszerű olaj használatától a mostani viasztemperáig, a forma és a tartalom viszonyát egyes szakaszaiban a harmincas évek derekától napjainkig, a színek használatának rendkívül bonyolult fejlődését (a régebbi el-eliramodástól a mostani fegyelmezettségig) —, mondom: bonckés alá lehetne venni mindezeket és még sok mindent anélkül, hogy csökkentenénk vagy fokoznánk alkotásainak hatását a nézőben. Hiszen Kohán varázsa a pillanatok alatt ható hatásban rejlik, amit csak *érezni* lehet és tovább érlelni.

Vallomás ez a kiállítás az emberről, a tájról az egyetemes kultúra nyelvén és nagyon igazan. Ezen az sem csökkent semmit, amit hiányolnunk kell, hogy igen értékes alkotások nem szerepelnek ezen a kiállításon, amit pedig a tárlat retrospektív volta feltétlenül indokolt volna.

*

... és ez a Sors Kohán piktúrájában. Mert bár komoran döngetnek az élet kapuján a Mester témái színekben és formákban megfogalmazva, olyan félelmetesen, fájdalmasan és igazán, hogy szétfeszítik a vásznak kereteit, de nem megsemmisülő tragikummal. Akár Beethovennél, Kohánnál is a végső kicsengés az emberben való hit.

A kiállítóhelyiségek lenyűgöző légkörében járva az Ötödik dallamai kísértenek. Minden egyes szín hangokat kelt, minden egyes vonalfüzér dallamsorokat idéz, mondanivaló mondanivalóra emlékeztet. S mint ahogyan a néma kottafejek zenekar után vágyakoznak, úgy követelnek falat Kohán képei, hogy százezrekhez szólhassanak.

Szabó Endre

1965 JUL 17
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Magyar Hirdető
SZAKTÓRGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

lom a lakosság minden rétegét tömöríti és tevékenysége a társadalmi élet valamennyi területén megnyilvánul. Megyénkben, miként a felsorolt hat másik megyében is, a lakosság egyik jelentős részét tanyavilágban élő parasztemberek alkotják. S mert a tanyavilág, illetőleg az ott élő emberek helyzete évek óta jelentős problémája társa-

gésnek tartotta szeleskörűen vizsgálni, milyen változásokon ment át a mezőgazdaság szer óta eltel nyavilági litikai, g egyszóval Ebből ki zás célja a népfr adottsága további fel

● Milyen megállapításokat tett titkárok a tanácskozáson?

A tanyai élet ismert sajátosságain túl az évek óta vitatott kérdéssel kapcsolatban, hogy gyorsítsuk vagy lassítsuk-e a tanyavilág felszámolását, a tanácskozás ismételten leszögezte: adminisztratív eszközökkel nem lenne helyes befolyásolni a tanyavilág megszűnését. Az alföldi tanyák megszüntetése

rendkívül b mat, s bár a dálkodás és szempontjából hasznos lenne lő politikai m társadalmi helyi adottság vétele nélkül mérhetetlen kárt okozna a gyorsítás.

● Ilyenformán tehát számolni kell azzal, hogy az alföldi tanyavilág felszámolása hosszabb időt vesz majd igénybe.

— Igen. Éppen ezért a tanácskozáson olyan határozat született, hogy a népfrontmozgalom további munkája során az eddiginél sokkal fokozottabb figyelmet kell szentelni a tanyán élő emberek politikai, szakmai, művelődési és egyéb igényének. Ezt a feladatot felelősségérzettel kell ellátni. Megyénkben például a mezőgazdaság szocialista átszervezése előtt közel 40 tanyai olvasókör működött, ahol találkoztunk a tanyai emberekkel, elbeszélgettünk, politizáltunk velük, ismeretterjesztő előadásokat tartottunk. Később viszont, amikor az olvasókörök megszűntek, fellazult a kapcsolat, nem fektettünk kellő súlyt a tanyán élő emberek társadalmi összefogására. Számítva a tanyák gyors felszámolására, inkább a községek és tanyaközpontok lakosságára terjedt ki figyelmünk elsősorban.

Pedig — csak megyénket alapulvéve, ahol jelenleg a lakosság 35,7 százaléka, közel 120 ezer ember él még tanyán — ez rendkívül fontos politikai, társadalmi kérdés is. A tanácskozás éppen ebből a felismerésből kiindulva határozta meg mozgalmi feladatainkat. Az év végére a hét megyei népfrontbizottságai közösen tanulmánytervet készítenek egy általános közvéleménykutatás alapján.

— Összegezve: egyhangú volt az állásfoglalás, hogy a tanyai élet feszültségét és településből adódó problémáit csak úgy lehet feloldani, a tanyavilág felszámolását kellőképpen előkészíteni, ha a társadalmi, politikai élet vérkeringésébe sikerül bekapcsolni az ott élő embereket. A népfrontmozgalomnak megvannak lehetőségei és részt is kívánunk vállalni ebből a munkából, de hangsúlyozom, csak az államhatalom helyi szerveinek, a tanácsoknak a segítségével lehet eredményes majd tevékenységünk — mondotta Katona Sándor, a Hazafias Népfront megyei titkára.

Ma, vasárnap 8 órakor Csongrádon megkezdődik az ez évi Helyőrségi Kulturális Hetek eseménysorozata. A helyőrség parancsnoka nyitja meg, majd „Vídám koktél" című műsoros esten fellépnek a Honvéd Művészegyüttes tagjai.

A kulturális hetek gazdag programja lehetővé teszi, hogy a fiatalok megismerkedjenek a katonaélettel. Valamint a polgári lakosság és a honvédség közötti jó viszony további elmélyülését is szolgálja többi között a katonafiatalok és a város ifjúságának a találkozója, a laktanyában rendezett lőverseny. Érdekesnek ígérkezik a „Húsz óra" című film megtekintése után rendezendő vita, amelyet Posta István tanár vezet. Nagy várakozás előzi meg a Kőrös-toroki strandon megrendezendő ifjúsági találkozót, ahová a katonafiatalok hozzátartozóit is meghívják, valamint a Tömörkényen sorra kerülő kultúrműsort.

---

rokratikusabb formájának előtérbe helyezését szorgalmazta.

A Szovjetunióban e kérdések körül alkotó vita alakult ki, s *Lenin* például az 1919-ben elfogadott pártprogram kapcsán hangoztatta, hogy a program módosításában és továbbfejlesztésében óriási szerepe lesz a *gyakorlatnak*. Lenin tudatában volt annak, hogy Marx és Engels a szocializmusnak csak általános elveit dolgozta ki, *a szocialista építés gyakorlati-elméleti problematikáját még ezután kell kimunkálni*. Lenin azonban azt is tudta, hogy ezt nem lehet íróasztal mellett elvégezni, s ezért óriási fontosságot tulajdonított a gyakorlati tapasztalatok felhasználásának. Az ő idejében, *a NEP-politika indulásakor például határozottan érvényesültek olyan törekvések, amelyek a kereskedelmi, gazdasági módszereket, az áru-, pénzviszonyok felhasználását szorgalmazták*. A harmincas években azonban kialakult a gazdaságirányításnak az az adminisztratív, utasításos formája, amelyet később a népi demokratikus országok is átvettek.

Ma Csehszlovákiában hangsúlyozzák: a gazdasági mechanizmus reformjánál éppen abból indulnak ki, hogy az áru-, pénzviszonyok objektíve léteznek, *figyelmen kívül hagyásuk kárt okoz*. A termelőerők társadalmasításának mai fokán egy-egy ország egész gazdaságát nem lehet egy vállalatnak elképzelni, amelyet kizárólag a központból sikerrel tudnak irányítani. Az egyes vállalatok gazdasági elkülönülése, s ennek következtében az árutermelés, továbbá a piac létezése, vagyis az áru-, pénzviszonyok érvényesülése — *tény*. S éppen az áru-, pénzviszonyok, a piac, a nyereség felhasználása jelent óriási lehetőséget a gazdasági tevékenység ösztönzésére, mégpedig olyan lehetőséget, amelyet *az adminisztratív irányítás esetén nem, vagy csak kevésbé tudnak kihasználni*.

Az irányítási reform lényege az, hogy megmarad, sőt hatékonyabbá válik a népgazdaság központi, tervszerű irányítása azáltal, hogy kevesebb központi tervutasítást kapnak a vállalatok és az u ratív irányítás me szerep jut a gazd irányítás eszközeir az ár-, hitel- és vállalatok a közp tal megadott határ ban dönthetnek, hatják ki saját vagyis most már *dálkodhatnak*. Tev így jobban figyele a piac szükséglet fogyasztás közeleb hoz, sikeresebben ségletre való tern rűsítés, a takarék követelmények be érdekévé válik a szen minél eredm goznak, annál na tesznek szert, an dolgozók, a dolgo vedelme. Az új tehát megvalósítja *ami jó az egyén nak, az jó az egés* Lehetőség nyílik t dekeltség hatékony re, a dolgozók, a kezdeményezésének a termelőerők gyo

Termés chanizmu gazdasági amelyre nem lehe lehet uta a szocial képzelése ről van *boltokat, kezelésre kos díjaz* gondolás

Márvány női fej (i. e. 3000)

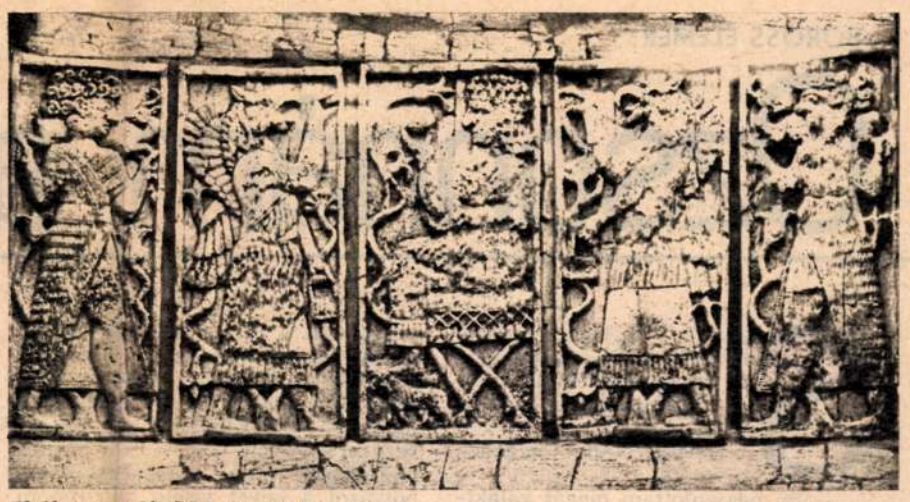

Elefántcsont díszítő lemezek (i. e. 8. sz.)

Istennő és istenalak a párthus-korból (1—2 sz.)

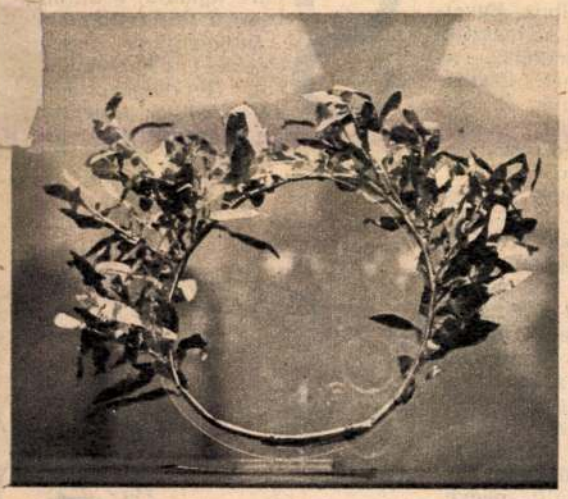

Leheletvékony arany-lemezekből készült diadém (3. sz.)

Alabástrom női figurák, az i. e. 5. évez-redből

Cserép vizeskorsó díszítése az izlám-korból (10—11. sz.)

BOROSS ELEMÉR:

Ozsonnám a főhercegnél

Szedő úr, vigyázat: nehogy n-betűt szedjen a címben, az első szó végére, mert az mást jelentene, egészen mást.

Hevesi Sándor magához hívatott.

— En beajánlottam magát valakinek. Jó lesz ez a kapcsolat, ha megint rumlija lesz. Itt van ez a József Ferenc. Van neki egy darabja. Columbus.

— Ismerem.

— A darabot?

— A darabot nem, csak a hírét. Már Beregi dajkálta, Lakatos, Bálint, sőt úgy tudom Pünkösti is.

— Na látja. Ezek mind tudták, hogy nem lesz belőle papsajt. De a felső vonal... Soha nem lehet tudni. Látja, ott az öreg mozitulajdonos, a Décsi, Auguszta főhercegnő törzsmozisa. Décsi papának, a legrégibb mozisnak sokba volt a főhercegasszony kegye. A Várban, fényűző palotában lakó, földi javakban dúskálkodó főhercegasszony imádta a gyomrát, különösen vendégségben és — potyán. Nem volt legenda, nem kitalálás, hogy kegyeltjét, akinek mozijában minden új filmet megnézett — tönkre ette. Kitüntető látogatásaikor ugyanis a büfét fel kellett tölteni, olyan ínyenckészletekkel, amilyeneket egyébként nem is árusított a büfé.

Legtöbb esetben meg se kérdezte, hogy mit játszanak. Fizetni persze a jegyekért sem fizetett, de hozta a családot, a vendégeit, néha több páholyt is megtöltöttek és... ettek. Nem, nem a szünetben, rögtön, amint a díszbe öltözött igazgató, vagy fia a gyors ceremóniázás után helyre vezette a főúri vendégeket. A ceremónia tempóját is a főhercegnő gyomra diktálta. Már menet közben megkérdezte:

— Mit kapunk?

Egy stréber kis jegyszedőnő egyszer, hogy megvigye majd haza a nagy esemény hírét, ő beszélt az Auguszta főhercegnővel, gyorsan bevágott:

— Greta Garbo...

Décsi rálépett a kis nő lábára. Átnyújtotta a műsort. Finom pergamenre tussal felírva a büfé szenzációit.

Elfoglalták helyeiket.

És ettek és ettek. Világosban, sötétben, szünetben, csattogó fogakkal. E fejedelmi látogatások, amelyek a lakmározások miatt rá is szolgáltak a fejedelmi jelzőre, nyomát őrizték az elszórt ételmaradékok. Búcsúzáskor, a megbámult utcai cercle utolsó mozzanata volt, amint a fenséges asszony aranyozott orrú Minerva kocsijából csókra nyújtja ki Décsi igazgatónak a kezét, de közben figyeli, hogy a sofőr mellé leteszik-e a malomkőnagyságú úticsomagot. A „resztlit" — amit már nem tudtak elfogyasztani.

Sarc nélkül nem úsztak meg azok a helyiségek sem, amelyeknek névadója volt a cs. és kir. főhercegnő. Sűrűn megtisztelte ezeket is magas jelenlétével és pláne akkor, amikor mind több unokát kellett meguzsonáztatnia. Igy aztán az unokák seregével — nyolc volt — és a megfelelő sleppel vonult a fenséges nagyi potyázni a nevét viselő gasztronom kegyhelyeken. De nem kerülte el a megtiszteltetést többek között Lakner bácsi gyerekszínháza sem. Nem volt koholmány, megtörtént, hogy az ugyancsak mozisból lett Lakner Artúr, aki maga is beállt a színpadra gyerekesztárjai közé játszani, Auguszta fenséges asszony és fenséges unokái jelenlétében, szokása szerint, hogy a nézőtéri gyerekhadat is belevonja a mesejáték izgalmaiba, amikor elkapta az üldözött boszorkányt, leszólt a nézőtérre: „Na gyerekek, mit csináljak evvel a csúnya boszorkánnyal?" — egy édes, pősze babszemnyi gyerek, felugorva a helyéről, megmondta, hangosan és félreérthetetlenül „Jugja jól szeggbe!" (Es ezzel úgy gondolom, el is kellene perelnünk a nyugatiaktól az új színpadi verizmus kezdetét.)

A főhercegi pár, Auguszta és férje, József főherceg a színházi évad vége felé, az első meleg napon, garden party-val tisztelte meg az állami színházak kiválóságait. Ezt a megtiszteltetést kiterjesztették azokra a szerzőkre is, akik abban az évben a Nemzetiben, vagy az Operában színre kerültek. Igy ért a kegy; rákerültem a meghívottak listájára. Gyanakszom, hogy már ez is Hevesi mesterkedése lehetett, profilaxis, mert a bemutatott Világrekord című darabom robbantó tendenciája — a sportőrület fölé az észembernek adva vissza a koronát — miatt már a premieren vakaródzott a bikanyakú és fejű kultuszminiszter, Karafiát kegyelmes úr.

Megkaptam a kitüntetést. Mehettem a garden party-ra. Megjelenés pontosan öt órakor. Ismertem már a fogadások szertartását, egy perccel előbb nem illik, egy perccel később már illetlenség megjelenni. Öt óra az pontosan öt óra.

Kilépek fent a siklóból, valaki rámszól:

— De jó hogy látlak, legalább nem leszek egyedül.

Halmos János, az Operaház tenoristája. Kedves, tömzsi fickó. Autodidakta-énekes, azt hiszem kellékes volt, aztán színész, Sebestyénnél. Hangja, mint a Gaurizankár — ha technikája is utolérte volna hangszépségét, világelső lehetett volna. Szeret enni.

— Te is meg vagy híva, ugye? — Intek. — Na, akkor előbb gyere velem, itt a közelben van egy kis bejzli. Isteni pacalpörkölt van, minden időben.

— Te meg vagy őrülve!

— Én? Hallgass rám. Te most vagy itt először. Már úgy értem, nem voltál még az öregasszonyéknál. Te komám, gyere, együnk valamit, mert flamózni fogsz náluk.

A munkásból lett művész lazsálását rosszul értelmezett osztálygúnynak vettem. Mondtam is neki. Ennek semmi értelme. Ha elfogadta a meghívást, nem lehet elkésni.

Nem mentem vele. Öt perccel előbb érkeztem a palota elé. Fogadások szokása szerint ott ácsingóztak már a meghívottak. Csupa híresség. Várták az etikettszerű pontos időt.

Örömmel fedeztem fel Csathó Kálmánt, mellészegődtem. Ötkor az inasok kinyitották a kaput, áradtunk befelé. Minden úgy volt, ahogy Halmos elmondta: csoportok alakultak, sétálók, a főhercegi párt nem is lehetett látni. Hat óra felé inasok futkostak körül:

— Parancsoljanak a büféhez fáradni! Arra... Arra!

Odamentünk az asztalhoz. Egyetlen hosszú asztal, drága damaszttal leterítve és középen tálkákon... tízes gruppokban: minyonok. Csathóval gyorsan megszámoljuk. Százötven vendég, tizenöt tálka... százötven minyon. Se több se kevesebb.

Csathó odasúgja nekem:

— Tegnap bemutató volt a Décsi moziban.

A másik alkalom még ennél is frappánsabb volt. A főhercegasszony kabinetirodája telefonált a Nemzetibe, vasárnap estére kéri a fenséges asszony a páholyát. Egyedül jön, illetve udvarhölgyével, kettesben. Nagy vihart kavart darabom megy vasárnap, fel volt bőszítve a jobboldali sajtó, mert Németh Antal éppen személyemet és új darabomat választotta ki első magyar bemutatónak. Németh igazgató kiállt, megvédett, sőt, megsűrűzte az előadásokat. A vihar még nagyobb érdeklődést keltett. De csemege volt a Vígszínháztól áthozott sztárparádé: Tőkés, Jávor, Rajnai Gábor, Makay Margit, Vaszary Piri, Makláry stb. Zsúfolt ház volt azon a vasárnapon is. A díszpáholyban Auguszta és az udvarhölgy.

Az első felvonás után szalad hátra, az öltözőkbe a színház titkára: a három főszereplőt és a szerzőt kérik a díszpáholyba.

— Ti menjetek — mondja Jávor nekem meg a titkárnak —, nektek nem kell kimaszkíroznotok magatokat...

A titkár úgy tesz, mintha nem értette volna meg Jávor kétértelmű, befejezetlen mondatát.

— Jó, majd titeket kimentelek — kiáltja vissza és engem tuszkol maga előtt. — Gyere, siessünk.

Megyünk. Átlépünk a tapéta-ajtón, megyünk fel az erkélyfolyosóra, és amint közeledünk a díszpáholy felé... furcsa illat üti meg az orrunkat. Töltött káposzta átható zsíros szaga. A titkár dühöng. Melyik jegyszedőnek jutott eszébe ez a gondolat, hogy idehozza a vacsoráját.

Nincs mit tenni. A titkár, látom az arcán, majd közölni fogja, hogy a vakmerő alkalmazottat azonnali hatállyal...

De már nyitjuk az ajtót és ott, az ajtóban orrbavág az erős szag. És ott ül előttünk a tettes. A fenséges asszony, előtte, egy széken kendőkbe csomagolva, hogy tartsa a meleget, vasfazék, benne a töltött káposzta, amelybe épp belépéskor merítette bele kanalát őmagassága és tömött szájába egy nagy tölteléket. Mellette merev tartással, az udvarhölgy.

A titkár a meglepetéstől beszélni se tudott, pedig egész úton magyarázta az etikettet... addig nem szabad megszólalni, amíg ő... pedig a hölgy már megszólalt... teli szájjal azt mondta: Kérem, ez jó... nagyon jó...

Soha nem tudtam meg, hogy mire mondta: a darabra-e vagy a töltött káposztára.

De menjünk vissza az elejére. Ott hagytam abba, hogy Hevesi jóvoltából jutottam ahhoz a megtiszteltetéshez, hogy a híres hölgy nem kevésbé híres fiához, József Ferenc őfenségéhez mehettem fel, róz

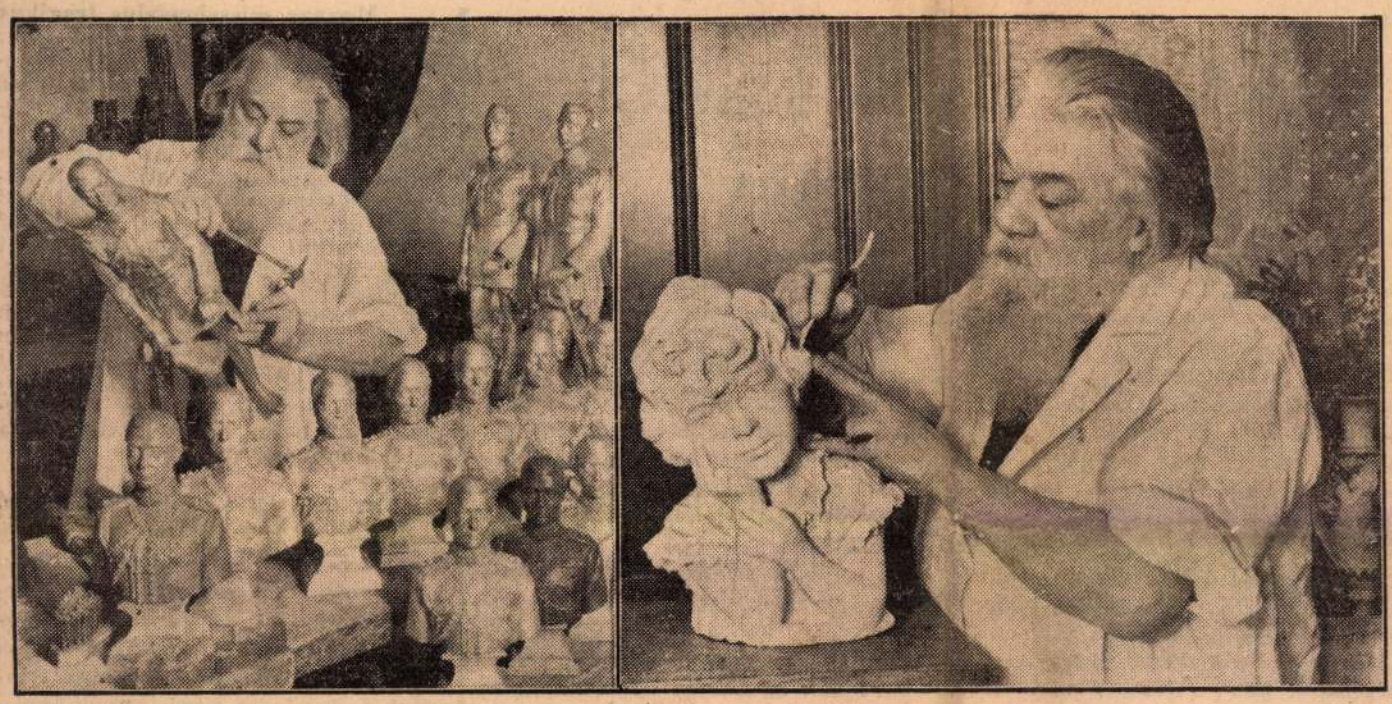

LONDONBAN MÁR ELKÉSZÜLTEK AZ ÚJ ANGOL KIRÁLYSZOBROK:
Steinberger szobrásztanár műtermében mintázza VI. György és Erzsébet trónörökösnő szobrait, amelyek karácsonykor már óriási tömegben kerülnek forgalomba

4500 ember él rendőri felügyelet alatt Budapesten

Hogyan teszik ártalmatlanná az alvilág veszedelmes alakjait?

— Az Est tudósítójától —

Ki tudja, hogy Budapestnek 4500 lakosa rendőri felügyelet alatt áll? Hogy négyezerötszáz pesti ember életét detektívek ellenőrzik, s ezek engedély nélkül nem hagyhatják el a főváros területét, rendes környezetükön kívül mással nem érintkezhetnek, nyilvános helyekre nem járhatnak, forgalmasabb uccákon nem tartózkodhatnak, közlekedési eszközöket nem vehetnek igénybe és hogy azt is a rendőrség írja elő nekik, mikor mehetnek el hazulról, mikor térhetnek haza. Ki tudja ezt?

Négyezerötszáz ember él itt közöttünk egy más világban, szabadon és mégis

rab módjára, testi-lelki béklyóban,

notórius bűnözők, közveszélyes munkakerülők, politikai ámokfutók, zsebtolvajok, titkos prostituáltak, koldusok, selyemfiúk, veszedelmes alkoholisták, pásztorórák tolvajnői — négyezerötszázan a pesti alvilágból, merev portrékkal és ujjlenyomattal a bűnügyi osztályon.

Először volt *Hajmáskér* és *Zalaegerszeg* az internálótáborok. Aztán a 14.900/924. számú belügyminiszteri rendelet, amely feloszlatta a táborokat s a rendőrhatóságok jogkörébe utalta az internálást és ennek testvérét, a rendőri felügyelet alá helyezést. S most itt van

a társadalomra veszedelmes

nők, férfiak közel ötezerfőnyi légiója és hat darab internált. Tizenkét esztendő termése.

A nyilvántartott alvilág

Tegnap külön engedelemmel bementünk a toloncházba. Megnéztük a rendőri felügyeletesek listáját. Jelenleg például ötszázhúsz selyemfiú szerepel rajta. Ezek azok a fiúk, akik elveszik nőismerőseik keresetét, ebből élnek. Villamosra viszont nem szabad felülniök. *Rovottmultú egyén*, olyan, aki nem tud visszatérni a tisztesség útjára, 811 van felügyelet alatt. *Titkos prostituált 1200. Csavargó, közveszélyes munkakerülő 402. Zsebtolvaj 600.* Az ő paradicsomuk a zsufolt ruhatár és a *Beszkár* jóvoltából mindig népes villamosmegállóhely a Nemzeti előtt. Innen is, onnan is száműzve vannak. Sőt a kínok legteteje: kisszakaszon sem utazhatnak.

Roppant tanulságos olvasmány

a felügyeletesek törzskönyve.

Megtudtuk például, hogy a *mellékuccákban 230 tolvajnő*, egész kis hadsereg, lesi a kalandkereső férfiakat. Persze, a detektívek éberen figyelik őket is, nehogy engedély nélkül elhagyják a főváros területét vagy rendes környezetükön kívül mással is érintkezzenek. *A megrendszabályozott koldusok közül 198 került fekete listára, a politikailag megbízhatatlanok száma 167* és rendőri felügyelet alatt áll még többek közt *14 garázda, családfaló alkoholista.*

Csak azok nem állnak rendőri felügyelet alatt, akiknek pedig még megjelölése is az, *a rendőri felügyelet alatt álló nők.* Ők nincsenek eltiltva a közlekedési eszközök használatától, nem kell este tíz óra előtt lefeküdniök, őket csak ellenőrzik, tevékenységük más ügyosztály keretébe tartozik.

Az I. számú felügyeletes

A toloncházban megismertük

a feketelista legérdekesebb személyiségét,

Metelka Sándor úri és női fodrászt.

Metelka volt az első, akit 1924-ben rendőri felügyelet alá helyeztek. Ő az *I. számú felügyeletes.* Egyébként jómegjelenésű, negyvenéves férfiú. Bűne: *javíthatatlan alamizsnagyűjtő.*

Tizenkét éve koldul

rendőri felügyelet alatt. A toloncházban »*kolduskirály*«-nak hívják.

Ez a *Metelka* őszinte vallomást tett

a kolduskérdésről.

Először büszkén azt mondta:

— *Én tartom a rekordot, kérem.* Gróf *Apponyi* Albert temetésén, Isten nyugosztalja, *175 pengőt* kerestem az *Országház téren* megjelent előkelőségektől. A trükköm:

elegánsan koldulok,

lakkcipőben, csíkos nadrágban, trencskottal a karomon, sétabottal a kezemben.

És *Metelka* úr eljátszotta a toloncház udvarán, *hogyan koldul.* Fejét szemérmesen lehajtotta, hangja érces volt, de néha megremegett, nem lehetett meghatottság nélkül hallgatni. Egy toloncházi detektív egészen elérzékenyült, attól kellett tartani, hogy átnyujt egy pengőt a rokkant tengerésztisztnek.

— *Bravó, Metelka úr! És mondja, mennyit keresett havonta a trükkel?*

— Jó hónapban *kétszázat*, rossz hónapban *százhuszat - százharmincat.* Mert *Apponyi-temetés* nincs minden nap.

— Mi a véleménye a koldusrendeletről?

— kérdeztük.

— Hát ez az, kérem... Örülök, hogy végre kiönthetem a szivemet. *A koldusrendelet*

rossz,

nem oldja meg a problémát. Kollégáktól hallom, akik mostanában kerültek be a toloncba, hogy mi megy itt végbe. A koldus kap egy cédulát az elöljáróságon... Tetszik figyelni? ... Cédulát, nem pénzt... Azzal kimegy a Pillangó uccába, a menhelyre... Ott többnyire nincs hely, tovább küldik valamelyik melegedőbe, a végén behozzák ide a toloncba.

Metelka ezt nagyon keserűen mondta. Majdnem könnyek csillogtak a szemében. A rendőr sürgősen visszavitte a cellájába.

Komlós Jenő

Emelkedik, csökken...

E cím után, azt hisszük, nem kelt túlságos meglepetést, ha kiderül, hogy az árak emelkedéséről és csökkenéséről van szó. Az emelkedés és csökkenés általában az árak jellemző tünete, vagy hogy egy mostanában oly kedvelt kifejezéssel éljünk, az ár az, ami emelkedésben és csökkenésben »éli ki« magát. Most egy nagyon figyelemreméltó jelentés került a főváros közigazgatási bizottsága elé, az élelmicikkek áralakulásáról. Adatai nemcsak azért figyelemreméltók, mert most jelenik meg az új drágasági rendelet, hanem azért is, mert egy nagyon régi tételt igazolnak. Csak két adatot veszünk ki a jelentésből, az egyik a húsra, a másik a tejre vonatkozik.

A húsfogyasztás napi fejadagja, egymillió lakost számítva. 19.5 deka, a mult évi 20.37 dekás fejadaggal szemben. A húsfogyasztás csökkent és ugyanakkor a húsárak emelkedtek. Kivétel? Jó. Mondjuk, hogy kivétel. De itt van a tej. A tejfelhozatal emelkedett s a napi átlagos tejmennyiségből egy-egy budapesti lakosra 0.36 liter tejfogyasztás jut, a tavaly 0.29 liter fejkvótával szemben. A tej ára nem emelkedett.

A tejfogyasztás emelkedett. A hús ára emelkedett, a húsfogyasztás nem emelkedett. Sőt. Csökkent. Ez is kivétel? Egy kivétel — no, ez még megerősítheti a szabályt. De csupa kivétel — ez már maga is szabály. Igaz, hogy nem új szabály. Egész régi szabály, amelyről azonban mindig megfeledkeznek: az, hogy ha felmenő árban hanyatlik a forgalom, a lemenő árban emelkedik.

Ezt a szabályt erősíti meg a statisztika is. A számok beszélnek. Világosan beszélnek, félreérthetetlenül. A számoknak hiába mondanak beszédet, a számoknak hiába magyarázol — de a számok beszédét meg kell érteni, a számok magyarázatát el kell fogadni. Amit ezek a számok a dolog elvi lényegében mondanak, nem új. De új volna, ha már egyszer a tanulságokat is levonnák. Többek közt azt a tanulságot, hogy az árdrágítás a legrosszabb üzlet.

Karácsonyra!
Meleg kesztyű harisnya nadrág
FÁTH -nál, FERENCIEK TERE 2

A forró égöv betegségeinél, különösen napszúrásnál, bélhurutnál és vérhasnál, valamint olyan gyomor és májbajoknál, amelyek malária kíséretében lépnek fel, a természetes Ferenc József keserűvíz szerfelett értékes hatást fejt ki. Orvosok ajánlják.

Knock out után sem lett baja,
Nem görbült meg egy szál haja!
BRYLCREEM
az angol gentleman gumimentes hajrögzitője és hajfényesitője.

Ne kísérletezzen!
DOXA
megbízható, tökéletes
svájci óra
Az új DOXA órák ólomplombával jönnek forgalomba, ami biztosítja a vevőt, hogy valóban új és nem javított vagy felújított órát kap.
Saját érdekében tehát mindenki ügyeljen arra, hogy a DOXA órán az ólomplomba, amelyen a DOXA szó olvasható, rajta legyen

HÍREK

— **Elindult Budapestre gróf Vinci új olasz követ.** *Rómából* jelentik: Gróf *Vinci*, az új budapesti olasz követ *ma reggel elutazott Rómából, hogy állomáshelyét elfoglalja.* Az elutazásnál a pályaudvaron jelen volt báró *Villani* Frigyes kvirináli magyar követ is, aki meleg szavakkal búcsúzott az új budapesti követtől.

Gróf Vinci

— **Gróf Bethlen Mária búcsúkiállítása.** Ismét megnyílt a Corvin Áruházban az Erdélyi Népművészeti Vándorkiállítás. Festékes szőnyegek, rokolya-szőttes ágyterítők, árapataki varrottasok, pálfalvi faragott székek, telekfalvi és udvarhelyi fafaragások, szőttesek, agyagszobrok, taplómunkák, faragott bútorok, magyarói varrottasok, festett bútorok, hadrévi fakanalak, hímzett blúzok, gyermekjátékok, nádból font kosarak, alabástrom faragások és fonott bútorok kaphatók ezen a csodálatosan szép és megkapó vásáron, amelynek alapítója, szervezője, apostola *Bethlen* Mária grófnő most »búcsúzik«: — Hatévi, majdnem megszakításnélküli vándorlás után *most rendezem utolsó kiállításunkat.* Szövetkezetet létesítettünk az erdélyi háziipar pártolására, az én szerepem megszűnik... Hálásan köszönöm a közönség és a sajtó lankadatlan érdeklődését és megkérek mindenkit, *jöjjön el hozzám utolsó istenhozzádra!* — mondja a népszerű, kedves Bethlen grófnő. A kiállításnak ezúttal is nagy sikere van, a gyönyörű szőttesek, faragások és egyéb kézimunkák körül állandó a tolongás. *Sokat vásárolnak a külföldiek is,* valamennyi követség régi törzsvevője a vásárnak. Érdekes, hogy külföldi hölgyek különösen *fehér szűröket vásárolnak* szívesen. Estélyi köpenyként viselik Bécsben, Berlinben, Londonban, Párizsban.

— **Országos mozgalom a gazdavédelmi intézkedések revíziójára.** *Makóról* jelenti tudósítónk: Annakidején az önhibájukon kívül bajba jutott gazdák mozgalma, amely a gazdavédettséget eredményezte, Makóról jelentkezett szervezetten és legerőteljesebben. Most ismét *országos védett-gazdamegmozdulást* készítenek elő Makón az érdekeltek. A csanádmegyei mezőgazdasági bizottság S. *Bálint* György felsőházi tag elnöklésével legutóbb tartott ülésében hozott határozatot és fogadott el egy memorandumot, amely a mezőgazdasági kamarák útján *országos megmozdulást céloz a gazdavédelmi rendelkezések revíziója érdekében.* Az akció célja kamaránkint egy gazdavédelmi bizottság alakítása, amely az eddigi védettségi perek tanulságainak összegyüjtésével s a védett gazdák helyzetének és panaszainak alapos kivizsgálásával ellensúlyozni tudná azt a propagandát, amelyet a hitelezők a védettségi rendeletek leépítése érdekében folytatnak. Főképpen a legújabb gazdavédelmi rendeletnek *a teherhatár felemelésére* vonatkozó rendelkezése ellen indít harcot a csanádmegyei gazdák által megkezdett akció.

— **Bombabiztos mennyezetes ágy.** *Berlinből* jelentik: A német szabadalmi hivatal legújabb listáján különös találmány szerepel. Egy német ember »*bombabiztos mennyezetes ágyat*« patentiroztatott, amelyben nyugodtan lehet aludni a legpusztítóbb repülőtámadások ideje alatt is.

Frunkhahn posztógyár
szövetei közvetlen a gyárból
IV. PROHÁSZKA OTTOKÁR-U. 8.
VI. TERÉZ-KÖRÚT 8.
VIDÉKRE MÉG MA KÉRJE SZÖVETMINTÁINKAT!

Könyvbarikád

Irta: Karinthy Frigyes

Madridban, hallom, könyvnapot rendezett a kormány. Technikájában elég újszerűt. Nem mondom, hogy példásat, jövendő könyvnapok szempontjából, mindenesetre megfontolandót.

A kormánycsapatok, mint tudjuk, harcban állanak. Helyi, városi harc folyik, annak rendje és módja szerint, uccáról uccára. Ezeket, hagyományos taktikával, barrikádok mögül vívják.

Na már most az ellenség körülvette azt a városnegyedet is, amelyikben a városi könyvtár díszeleg. Az igazgatónak remek ötlete támadt. Lehordatta az uccára a könyveket és a főként diákságból, lateinerekből álló védőcsapat torlaszokká, barrikádokká rakta össze, most ezek mögül támad és védekezik.

Difficile est satirem non scribere. Legalább ennyit szabadjon megjegyezni a szegény bélistára helyezett humoristának, akit a korszellem nyugalomba küldött. (mindig így van ez — ha szabadna, nincs miről, ha meg volna miről, nem szabad, hogy végre elfoglalta méltó helyét a könyv, ez a négyszögletes doboz, amit valaki a kultúra téglájának nevezett — elfoglalta, sőt felülmulta, amikor uccakővé avanzsált.

Könyves Kálmán idejében még láncon tartották. Igaz, akkor még becse és értéke miatt. Később (nagy szaporasága következtében) lement az érték, csak a lánc maradt meg. A forradalmak alatt ettől is megszabadították, egyéb vesztenivalója nem lévén. Később, hogy nagyon elszemtelenedett, tűzre tették, de a lángokból kimászott, mint a szalamander.

Ebben a legutóbbi alkalmazásában nem tudom, hogy fogja megállni a helyét. A könyv zavarban van. Nem tudja, mihez tartsa magát. Első pillanatra megalázónak látszik a minősítés. De ha jobban odafigyelünk, kiderül, hogy most emelkedett a helyzet magaslatára. Mindig arról volt szó, hogy a kultúra fegyvere a könyv, lényegében arravaló, hogy az elme és lélek nevében harcoljon a nyers erők és ösztönök világmalma ellen. Ebben a szempontból nem is lehet kiváltságosabb helyzetet elképzelni, mint azt, amelyben páncélt alkothat az erőszak ellen, mint az eszme és gondolat mellvédje. Amit eddig csak közvetve igyekezett elérni, most közvetlenül gyakorolhatja.

No persze, némi rizikóval. Tulajdon testét kockáztatva, mikor testével áll az ember elé, akit megvéd. Esetleg együtt pusztulnak el. Vagy csak önmagát áldozza oda. Ebben az esetben felvetődik a kérdés, mit ér az élet, amit a könyv révén mentettünk meg, könyv nélkül? Egyszer erszényt akartam venni, de az erszény drága volt, lemondtam róla, mert kiderült, hogy ha megveszem, nem marad mit tenni bele.

Mindenesetre érdekesebb volna, ha a pacifisták és militaristák végső összeütközésében szerepelne először a könyv, mint komoly harcieszköz. Tessék elgondolni, micsoda parázs verekedést lehetne rendezni, mi pacifisták nyugodtan fejbevágnánk minden komisz militaristát, kiugorva a könyvek barrikádja mögül, mint a paprikajancsi, utána gyorsan leguggolva megint, védelme mögé. Óriási könyvgyártás indulna meg, minden író százezres példányszámot érne el. Én is. Könnyfakasztó gránát helyett könyvfakasztó gépek jönnének divatba. Végre hadseregszállító lehetnék.

Mint költőnek, egy méla verstéma lebeg előttem. Madridi diákot látok a barrikád mögött. Lapozgatni kezd a legfelsőbb könyvben. Belefeledkezik, leteszi a puskát maga mellé. Nagy támadás. Mindenki elrohan. Csak ő marad ott. Véres feje, mint olvasószalag, beleesik a könyvbe.

— **Halált hoz az újév a kínai ópiumszívókra.** *Londonból* jelentik: A kínai kormány esztendők óta elkeseredett harcot folytat a kábítószercsempészet ellen. Bármilyen kemény eszközökkel igyekezett is a kormány a kínaiakat *leszoktatni az ópiumról:* idáig minden kísérlet hiábavalónak bizonyult. A kínai kormány valóban a legdrasztikusabb eszközhöz folyamodott, amennyiben január elsejétől kezdve *halálbüntetés vár mindenkire, akit ópiumszívóson érnek.*

x **Kékes Szálló** — híres jó konyha.

x **Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek,** elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gram természetes »*Ferenc József*« keserüvíz használata következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Orvosok ajánlják.

x **Erzsébet jégpálya** (Thököly út 115., tel.: 2—960—75) 7000 m² jégfelület, hokkipálya. Bérlet 9, tanulóknak 7 P, napijegy 60 fill., vasárnap d. u. 50 fill.

x **Ötszáz csomag** valódi pörkölt kávét adományozott a kormányzóné akciójára a Meinl Gyula Rt.

x **Megnyílt** a Magyar Uriasszonyok kézimunka boltja, melynek tulajdonosa dr. *Kertész* Elek, *Kertész* Bélának, a *Magyar Uriasszonyok Lapja* népszerű főszerkesztőjének fia.

Kellemes Karácsonya,
Boldog Újéve lesz,
ha 7–10 napot tölt
a **Svábhegyi**
Szanatóriumban
Vidám műsoros
Szilveszter-est!
Szobaelőjegyzés
1-654-47

— **Szegénységi bizonyítvány-rekord Halason.** *Kiskunhalasról* jelentik: Sok egyéb divatos rekord mellett Kiskunhalason megszületett az igazolt szegénység rekordja. Ebben az évben december 15-ig összesen *2000 szegénységi bizonyítványt* állítottak ki a városházán. A bizonyítványokat legnagyobb tömegben kórházi kezeléshez kérik. Szomorú rekord!

— **A Globe Trotter** párizsi utazási iroda karácsonyi magyar csoportja december hó 20-án este 8 órakor érkezik Budapestre és január hó 2-án indul vissza Párizsba.

x **Kaszinólátogatóknak fontos!** A baden bei wieni, kitzbüheli és semmeringi osztrák kaszinókban a játéküzem december 24-én (karácsony este) teljesen szünetel. 1936 december 25—26 és 1937 január 6-án a játék kezdete a Badeni Curcasinóban délelőtt 10 órától, az Alpencasino Semmeringben és a Curcasino Kitzbühelben pedig 16, illetve 17 órától.

— **Magyar misszionárius tragikus halála Kínában.** *Kalocsáról* jelentik: Az ismét forrongó és izgalmas eseményeket átélő Távol-Keletről szomorú híradás érkezett egy kalocsai katolikus paphoz. Kábelsürgöny jelentette, hogy Kínában az Isteni Igo Társaság egyik budapesti papja: Páter *Scheuermann* József tragikus körülmények között meghalt. Páter *Scheuermann* ezelőtt két évvel ment ki Kínába, ahol több társával a legveszélyesebb vidéken végezte a hittérítés nehéz munkáját. Nemrégiben a fiatal papot a shantungi misszióba osztották be, amellyel távoli mángáli vidékre indult. Útközben *fertőző betegeket gyógyított,* elkapta a betegséget, amely hamarosan végzett a fiatal budapesti pappal.

— **Egy új festő a Tamás Galériában.** Új, fiatal festő mutatkozik be, *Kohán* György. Egyelőre az agitátor lenyügözi benne a festőt. A szegény munkásemberek nehéz életének kér figyelmet és részvétet. A mai világban ez szinte felesleges is, hiszen mindnyájan szegények vagyunk és keményen megdolgozunk kenyerünkért. Témái agitálni akarnak, tehát túloznak. Szomorú, levérő képek, de minden kínosságuk mellett van bennük festői érték. Kohánnak finom, sőt elegáns színérzéke van, jól komponál és biztosan rajzol. Ha majd megtalálja a festő útját, akkor festőművész lesz belőle.

— **A száraz, ráncos arcbőr téli ápolása:** az orvosi utasítással ellátott, Dr. med. *Lász ó* V.-féle: Zsíroskenőcs, Arcolaj és Túlzsírosszappan. Egyedárusítás: Múzeum-patika, IV., Kossuth Lajos ucca 22.

— **Ellopták egy kecskeméti ucca kövezetét.** *Kecskemétről* jelentik: Kecskemét város szerepelt károsultként egy lopási ügyben a rendőrségen tegnap. *Filip* uccafelügyelő tett feljelentést egy különös lopás ügyében. A Rendőrfaluban, a Pozsony ucca végén *ismeretlen tettesek felszedték és elvitték a járda kövezetét.* A rendőrség megindította a nyomozást, a környékbeli újabb építkezéseket is felülvizsgálat alá veszik.

— **Aranyvasárnap nyitvatarthatnak a termelői bormérések is.** A Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesülete azzal a kéréssel fordult a kormányhoz, hogy december 20-án, vasárnap a termelői borméréseket nyitva lehessen tartani. A hivatalos lap mai száma közli a belügyminiszter rendeletét, amely ezt megengedi. Aranyvasárnap a termelői bormérések épúgy, mint egyéb nyilt árusitási üzletek este 6 óráig tarthatók nyitva.

x **Karácsony hetében** elfelejtjük a világszenzációkat és megpróbáljuk a magunk boldog, békés ünnepi életét élni. Ünnepi ételek, egy-két pohár jó ital kerül az asztalra s ajándékozási kedvünket követve, odakerül egy-egy csomag finomabb cigaretta, gyűrűs szivar is.

x **Minden mulandó, arany, ezüst örök...** Ezzel a jelszóval indulnak az ékszerészek ez évben újra a karácsony elé. Kirakataik telve a legragyogóbbnak kínálkozó ajándékkal. A magyar ékszerművészetnek hagyománya van, a magyar ékszerész diktált már Bécsnek is, Párizsnak is divatot, a magyar ékszerész munkájában csakugyan érték, szépség, kultúra van. Dupla ünnep, ha karácsony valódi ékszert hoz számunkra.

BRÓDY LILI: ELSŐ ÜTEM
Az ifjúság, a magány,
az ébredő költészet regénye
Athenaeum **Ára 2.– pengő**

1021

Az I. magyar—szovjet ifjúsági barátság fesztivál

Aláírták a két testvérszervezet együttműködéséről szóló szerződést Gyulán

Kedden este a mezőhegyesi, forró hangulatú politikai nagygyűlés után egy ez idáig tartogatott meglepetésnek lehetek szem- és fültanúi a mezőhegyesi fiatalok: a penzai komszomolisták közül tízen alig háromnegyedórás műsorban hazájuk népdalkincséből nyújtottak át egy csokorra valót. A színpompás kosztümökbe öltözött fiatalok térfás dalokat énekeltek és játszottak el, Ludmilla Bramova pedig egy magyar dallal is kedveskedett a közönségnek. Az „Orosz Szuvenir" elnevezésű kisegyüttes a penzai mezőgazdasági főiskola hallgatóiból áll; Natalia Trubincsnak, az OSZSZK érdemes művészének vezetésével szereplő énekegyüttes nagy sikerrel szerepel Szovjetunió városaiban, a Komszomol-klubokban.

A szerdai napot Gyulán töltötték a delegáció tagjai. A városi tanács dísztermében Kovács Lajos, az MSZMP gyulai városi bizottságának titkára rövid tájékoztatójában ismertette a város kulturális életét, a perspektívákat, majd dr. Vidó István tanácselnök vezetésével végigsétáltak a műemléképület közel két évszázados termein, és megtekintették Kohán György Kossuth-díjas festőművész több alkotását is.

A penzai ifjúkommunista-delegáció Békés megyei tartózkodásának legkiemelkedőbb programját előzte meg

V.M. Zsukov és Szabó Miklós aláírják a két ifjúsági szervezet együttműködéséről szóló szerződést a gyulai Városi Tanács dísztermében. (Demény Gyula felvétele)

Szabó Miklósnak, a KISZ Központi Bizottsága tagjának, a KISZ Békés megyei bizottsága első titkárának ismertetője a megyei ifjúkommunisták munkájáról, a megyei bizottság életéről, tevékenységéről. Ezután a megyei első titkár felolvasta a két baráti megye ifjúsági szervezetének együttműködési szerződését. Pontban fél tizenkettőkor Viktor Mihajlovics Zsukov, a Lenini Komszomol Penza városi bizottságának első titkára, a szovjet delegáció vezetője és Szabó Miklós aláírták a további munkát meghatározó szerződés orosz és magyar nyelvű példányait.

Az együttműködési szerződés az SZKP Penza megyei és az MSZMP Békés megyei bizottságai között korábban megkötött szerződések alapján, annak szellemében jött létre. A most aláírt megállapodás szerint a jövőben a szovjetunióbeli „Szputnyik" és a magyar „Expressz" utazási irodák szervezésében minden évben egy-két alkalommal harminctagú csoport utazik Penzába, illetve Békés megyébe. A csoportok tagjait az illetékes KISZ-, illetve Komszomol-bizottságok jelölik ki. Minden második évben 25—30 tagú úttörő, illetve pionírcsoport látogatja meg a testvérmegyét.

A megállapodás értelmében a csoportok és delegációk látogatásaikor egymásnak átnyújtott ajándékokból barátságtablókat állítanak össze Penzában és Békés megyében. Két évenként pedig a penzai és a békési gyerekeknek kölcsönösen gyermekrajzpályázatokat írnak ki.

Ebéd után a Gyulai Várfürdő minden szépségét és kényelmét élvezhették a delegáció tagjai. Késő délután városnézésre indultak az Ikarusok: az Erkel-emlékmúzeumot és a várat külön is megnézték a vendégek. A Penza megyei komszomolisták békési programjának utolsó napján este a város új lakótelepeire mentek a Szuraparti ifjúkommunisták, hogy egy-egy lakásba bekopogva még közelebbről megismerhessék a magyar emberek életét, hétköznapjait. A szerdai nap a Titán és a Délibáb ifjúsági klubokban fejeződött be tánccal, sok-sok vidámsággal.

Ma reggel Kibédi-Varga Lajos, a KISZ Békés megyei bizottságának titkára átnyújtotta azt a fotóalbumot, amely a delegáció itteni tartózkodásának mozzanatait örökíti meg. A penzai vendégek ma délelőtt utaznak vissza a fesztivál központi rendezvényeire, Budapestre.

(Nemesi)

...együttműködést alá-
ít ki Mexikóval a gazdaság,
tudomány és a technika kü-
önféle területein. A megálla-
odást mind a KGST vezető
zerveinek, mind pedig a mexi-
ói szerveknek ratifikálniuk
ell.

Az aláírás után elhangzott
eszédében Nyikolaj Faggye-
v utalt arra, hogy a szocia-
ista országok és Mexikó kö-
ött az utóbbi években kétol-
alú alapon jelentékeny gazda-
ági együttműködés alakult ki,
a most aláírt okmány, mely-
ek létrejöttét Moszkvában
öbb napos magas szintű tárgya-
ássorozat előzte meg, a kétol-
alú kapcsolatok fejlesztését és
okoldalú tervezetekkel való
iegészítését szolgálja.

A KGST tagországai különö-
en fontosnak tartják, hogy a
egállapodás teljes mértékben
egfelel azoknak az elveknek,
melyeket a helsinki európai
iztonsági értekezleten foga-
ott el valamennyi európai
rszág, s amelyek a különböző
ársadalmi rendszerű országok-
ak az egyenjogúságon és köl-
sönös előnyökön alapuló
együttműködését irányozzák
ő. Ezeknek az elveknek a
elentősége túlterjed Európa ha-

re törekednek. A Szov
val, a szocialista orsz
folytatott együttműköd
szolgálja ezt a célt, ho
Mexikó gazdasági füg
gének kivívásához, a
emeléséhez e latin-ame
országban.

Emilio Rabasa mexi
ügyminiszter hangozt
megállapodás aláírását
nya semmiképpen ser
formális aktusnak. A
folytatott együttműkö
élénkülését várja tőle
a mezőgazdaság, a k
a pénzügyek területé
szférákban.

Az aláírási ceremónián a
KGST-t magas szintű delegáció
képviselte. A Magyar Népköz-
társaság nevében Papp László,
hazánk állandó KGST-képvise-
lőjének helyettese volt jelen.
(MTI)

Amerikai kor-

rint az amerikai fővárosban
szerdán folytatódtak az izraeli—
amerikai szakértői megbeszélé-
sek az újabb egyiptomi—izrae-
li megállapodás tervezett szö-
vegének kidolgozásáról

Kínába utazik Kambodzsa vezetője

Pekingben szerdán este hiva-
losan bejelentették, hogy
hieu Samphan miniszterelnök-
elyettes, hadügyminiszter és
adsereg-főparancsnok, a felsza-
adított Kambodzsa tényleges
ezetője kormányküldöttség
élén augusztus 15-től hivatalos
látogatást tesz a Kínai Népköz-
ársaságban.

A kínai fővárosban a megfi-
yelők rámutatnak, hogy az új
Kambodzsa vezetőinek ez lesz az
lső külföldi útja.

Sihanuk herceg, a Kambod-
sai Nemzeti Egységfront és a
Királyi Nemzeti Egységkormány
orma szerinti vezetője több
int két hónapja a Koreai
JDK-ban tartózkodik, s egyelő-
e nincs hír arról, visszatér-e
Kínába addigra, mire Khieu
amphan és az általa vezetett
elegáció odaérkezik. (MTI)

Koszigin Lengyelországban

Alekszej Koszigin, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke hivatalos látogatáson Lengyelországban tartózkodik. Városnéző programja során megtekintette az újjáépített varsói óvárost

(Telefotó—PI—MTI—KS)

CIPRUSI KÉPEK

Az idill árn

Amíg a repülőgép lassan le-

Amerikai kongresszusi küldöttség Moszkvában

Szerda reggeli moszkvai lapje-
entések szerint kedden a
oszkvai Kremlben folytatódtak
megbeszélések az amerikai
ongresszus Moszkvában tartóz-
odó delegációja és a Szovjet-
nió Legfelsőbb Tanácsának
épviselői között.

Az amerikai delegációt e kö-
etlen megbeszéléseken *Carl Al-
ert*, a képviselőház elnöke, a szovjet parlamenti csoportot *Borisz Ponomarjov*, a Legfelsőbb Tanács nemzetiségi tanácsának képviselője, a tanács külügyi bizottságának elnöke vezette.

Míg a hétfői első találkozón főként politikai kérdésekről, a háború és béke problémáiról volt szó, a keddi eszmecsere fő témája a gazdasági, tudományos-műszaki, kulturális együttműködés, a túrizmus, a művészeti kapcsolatok, a sportkapcsolatok fejlesztése volt.

Nomarjov felkérte a jelenlevő 18 amerikai képviselőt, hogy tolmácsolják az amerikai kongresszus többi tagjának a szovjet legfelsőbb tanácsi tagok itt elhangzott véleményét a nemzetközi helyzet és a kétoldalú kontaktusok fontos kérdéseiről. Ez annál is fontosabb, mert mint maguk az amerikai képviselők kijelentették, az Egyesült Államokban az utóbbi időben újra felerősödött a szovjet—amerikai kapcsolatok normalizálásának ellenzéke. (MTI)

HIRDETMÉNY!

A DÉMÁSZ Vállalat békéscsabai üzemigazgatóságának szerelési osztálya értesíti a lakosságot, hogy Okány község külterületén az I. sz. fúrótorony részére épített 20 kV-os vonalat és trafóállomást

1975. augusztus 15-én feszültség alá helyezi.

A létesítményeken elhelyezett tárgyak érintése életveszélyes!

SZAKÍGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Békésmegyei Népújság

1975 AUG 14

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KISALFÖLD

1972 JAN 1

Kohán György

irodalo

1021

Kohán György emlékére kiállítás nyílt a Nemzeti Galériában. Képünkön: Kohán György néhány freskóvázlata
(MTI foto — Molnár Edit felv. — KS)

íján ötven év

nyomdának

arázsa van

sú

atok csak, öreg gé-
ogjatok, zümmög-
st öntitek betűbe,
ndatba az öreg
csúját. *„Búcsúzom*
a gépektől, a
aktól . . .”
att, mit üzen, mit

ű ember vagyok,
újra megfog a ki-
szó varázsa, mun-
m nyomát újságla-
ek sorai őrzik...”
elmegy, hát igaz

tartsanak meg jó
ikben!
on, 1971. december.
AMMEL JÓZSEF”

eggel, ver az óra,
kollégák ajándéka.
et, az egészet, most
ötöt. Fölkel, aztán
benet: minek? Az
, hogy minek? Jár-

hette a tanoncéveket. Négy év után, egy soha nem feledhető délután szabadult segéddé, délelőtt még végighúzta a nyomtatványokkal teli kocsit az u.cán. s feszült benne a világmegváltó boldogság. De aztán hamar szétfújta a munkanélküliség, fekete foltokkal pöttyözte a sok n e h é z, hát ennyi volt akkor a boldogság.

Szerelem.

„Tizenhárom évig udvaroltam az én jó asszonyomnak. Nem volt nap, hogy öt percre is, de ne lássuk egymást. Miért a tizenhárom év? Élt az én erőmre anyám, nagyanyám, mire vittem volna a harmadik aszonyt?”

Szép volt, szép volt a szerelem; az minden gondban, szükségben színes virág.

— És jaj, amikor azt üzentték nekem, hogy meghaltál!

Szörnyű emlék szakadt fel az asszonyból.

— Özvegy Schrammel Józsefnének mondtak két évig a háború után. Aztán egyszercsak jött tőle a levél:

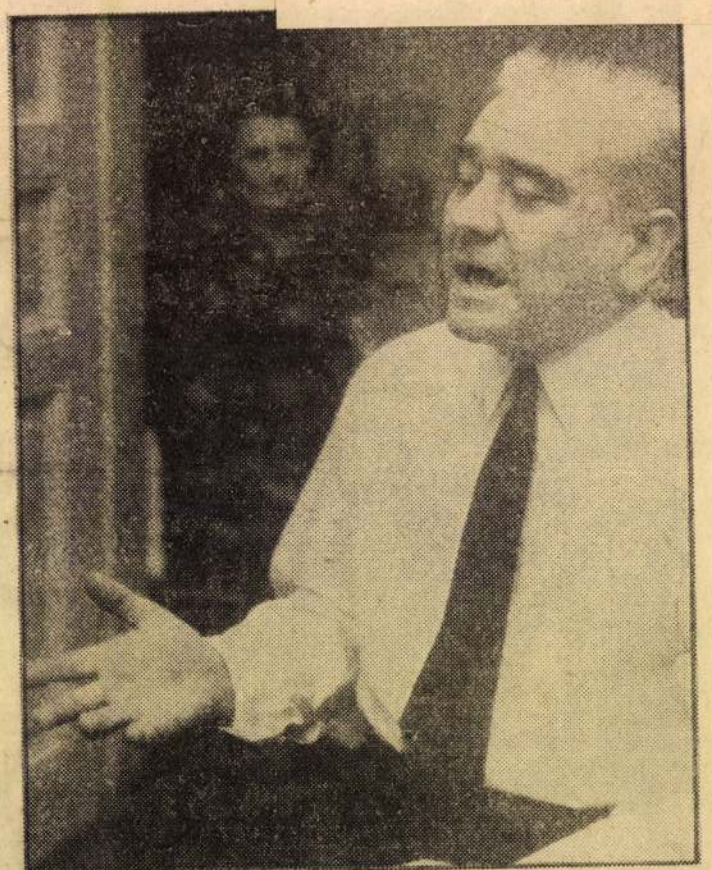

Újra csak: „Munka, józanság.” Sport, természetjárás. Sohase a négy fal között! Emberek, fák között. Így tárul eléd a világ.

Schrammel Józsefet sose hívták „följebb”?

Sokszor, de mindannyiszor

ha állnának ott a gyerekek... vártam haza a munkából a feleségemet a meglepetésre.”

Ilyen ember ő, ilyen fiatalos, játékos kedvű . . .

Az Alpesi vendéglőben két ifjú nyomdászt „szabadítanak”, ott van *Csatka, Bandi* bácsi is, aki csak bambit iszik.

Egyszercsak azt

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Kohán György festőművész

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

Szeged

1972 FEB 19

EMLÉKKIÁLLÍTÁS nyílik Vásárhelyen Kohán György Kossuth-díjas festőművész hagyatéki anyagából február 20-án, vásárnap déli 12 órakor a Tornyai múzeum földszinti kiállító helyiségeiben. A kiállítást dr. Kószó Pál főorvos nyitja meg.

601-es Trabant eladó.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán György festőművész

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
1972 FEB 1 0

1021

Kohán Hódmezővásárhelyen

Kohán György festőművész hagyatékának egy részét a közelmúltban Békéscsabán, a Munkácsy Mihály Múzeumban is megcsodálhatták az érdeklődők. A kiállítást — mely Kohán piktúráját, világlátását kitűnően reprezentálja — február 20-án a hódmezővásárhelyi Tornyai János Múzeumban is bemutatják.

Ismeretes, hogy a neves festőművész a halála előtti időszakban Hódmezővásárhelyen élt, a művei iránti érdeklődést bizonyára ez még inkább fokozza.

Utazik a zak

Kétszáz vagon
exportál a Szovjetun
késcsabai konzervgy
gatra szárított hagym
séget szállítanak. Ha
legkelendőbb a zöld
uborka. Előreláthatós
lesz elég a készlet a
mésig.

Meserve, Clark és Manuel a töb-
bi osztagokba tartozó katonák-

kája egy találat következtében
felrobbant a lágyékánál. „Sze-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 5
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán György

MAGYAR NEMZET

1972 JAN 8

Kohán György válogatott grafikái a Nemzeti Galériában

Halálának ötödik évfordulóján, *Kohán György* válogatott grafikáiból rendeztek kiállítást a *Nemzeti Galéria* dísztermében. A gondosan válogatott anyag csupán töredéke a remekműveket felsorakoztató, monumentális életműnek, amelyet a művész Gyula városának adományozott, mégis hűven tükrözi egész alkotói pályáját, életének hitelesített elkötelezettségét, szenvedélyes igazságkeresését.

Megdöbbentő erővel, a látszólag legjelentéktelenebb témában is a teljesség igényével szólnak ezek a rajzok. Drámaiságukban a képi kifejezésnek szinte a végső határáig jutnak el, bizonyítva egyúttal azt is, hogy Kohán művészetében nem volt, nem lehetett mellékes téma. Mindenegyes műve előrelépés volt a tökéletesebb kifejezése felé, ám sohase öncélúan; alkotásaiba az Embert foglalta be vágyaival, örömeivel, kudarcaival és meg nem alkuvó küzdésével.

Munkásságának e kamarajellegű bemutatója ismét alkalom arra, hogy elgondolkozzunk művészete jelentőségén, sürgessük a gyulai emlékmúzeum mielőbbi megvalósítását, hogy életműve végül is eljusson a közösséghez, ahova alkotója eleve szánta.

S. M.

hányigények biztonságos ki-
elégítésére már az idén 16 ezer
hektáron, 18 900 tonna dohány
szükséges hazai termésből elő-
állítani. *A termelés ösztönzésé-
re a dohány felvásárlási alap-
árát 1972-re átlagosan 20 szá-
zalékkal emelik fel.* Külön 3—
8 százalékig terjedő *felár illeti*
meg azokat a termelőket, akik
a dohányt legalább 4 éves idő-
tartamra szóló termékértékesí-
tési szerződésben termesztik.

Növelik a dohánytermesztés
gépesítését is. Már a múlt év-
ben is voltak kísérletek spe-
ciális dohányművelő és beta-
karító gépekkel. *Az idén 1500
hektár dohánytermő területen
irányozzák elő a teljes ter-*

Lépések a

Volkov posztumusz

„Lépések az égbolton" — ez-
zel a címmel jelent meg a ta-
valy tragikus körülmények
között elhunyt Vlagyiszlav
Volkovnak, a Szojuz—11 űr-
hajó fedélzeti mérnökének
posztumusz önéletrajzi regé-
nye a moszkvai Molodaja
Gvargyija könyvkiadónál.

A könyvben, amelyet Vol-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Kohán György kiállítása

1971 DEC 28

„Kohán György képei nemzeti kincseink"

Öt esztendővel ezelőtt hunyt el Kohán György gyulai festőművész, aki osztozott sok nagy elődje sorsában: halála után vált igazán ismert, elismert alkotóvá. Az utóbbi években több kiállítás adózott emlékének, több alkalommal találkozhatott munkáival — csaknem hétszáz festményét és kétezernél több grafikáját ajándékozta a művész Gyula városának — a közönség. Legutóbb, december 16-án Budapesten és Gyulán, december 24-én pedig Békéscsabán, a Munkácsy Mihály Múzeumban nyílt Kohán emlékkiállítás.

Ez utóbbi tárlat megnyitóján *Dér László* megyei múzeumigazgató köszöntötte a megjelenteket, majd *Enyedi G. Sándor*, az MSZMP Békés megyei Bizottságának titkára méltatta Kohán György művészetét.

Emlékezett a pályakezdés esztendeire, párizsi, vásárhelyi és gyulai tartózkodására, Kohán emberi jellemvonásaira, tisztaságára, művészi hitvallására.

„Kohán György korunk, a huszadik század embere volt és korunk emberének egeket ostromló heroikus erejét, összetett érzésvilágát fejezte ki. Azt a mindent elsöprő dinamizmust, amely képessé tette az embert a nyomasztó múlt lápos-mocskos világából kiemelkedni, új világot teremteni önmaga számára. Kora embere volt: a magyar valóságból kinőtt és kemény küzdelemben kiterebélyesedett szívós fajta. Konokul végigjárta a maga útját s az ügy, amelyre életét tette, igaz volt... Kohán nem mindennapi festő, nem egy a sok közül. Ezt itt kiállított képei is mutatják. Európában is kevés művész van vagy volt, aki ilyen dinamikus erővel, monumentalitással azonnal a tartalmat megragadva, lerántva róla minden sallangot, mert és tudott ábrázolni... Kohán György művészete a szó nemes értelmében nemzeti kincsünkké vált. Fogadják őt úgy is — a rá emlékezés ötéves évfordulóján — mint földit, akit e táj nevelt és fogadott örökre magába."

Képünkön a megnyitás pillanata, jobbról Dér László, mellette Enyedi G. Sándor.
(Fotó: Barnácz István)

karácsonyi ünne
Amerika csak h
bent rá, hogy
korlatlag felújíto
eges légibombázá
naz, mély hallgatás
zik a bombázásról,
nyit ismert el, hogy
nai térségben rendel
teljes amerikai légie
vel harmadik napja folyó légitámadás-sorozat megindítására Nixon elnök személyesen adott parancsot. A VDK tömeges légibombázása nagyjából akkor kezdődött, amikor az amerikai tv-állomások „A Fehér Ház karácsonya" címmel külön műsorban mutatták be családja körében Nixon elnököt.

Washingtoni megfigyelők szerint a VDK bombázásának felújítása lényegesen szorosabb kapcsolatban van az elnök pekingi útiterveivel, mint a nyugatnémet kancellár látogatása. Nixon elnök állítólag attól tart, hogy — a Kambodzsában és Laoszban elszenvedett vereségek után — egy esetleges „Vietcong

Brandt az USA-ban

Bonn

Bochkor Jenő, az MTI tudósítója jelenti:

Willy Brandt nyugatnémet kancellár hétfőn délelőtt Walter Scheel külügyminiszter kíséretében az Egyesült Államokba utazott, hogy megbeszéléseket tartson Nixon amerikai elnökkel.

A két napra tervezett csúcstalálkozót a floridai Key Biscayneben, Nixon elnök üdülőjében tartják. A megbeszéléseken — Nixon közelgő pekingi és moszkvai utazásának fényében — az általános nemzetközi helyzetről, a kelet—nyugati viszonyról és az amerikai—nyugatnémet kapcsolatokról lesz szó.

Az eredeti tervektől eltérően Schiller nyugatnémet gazdasági és pénzügyminiszter nem utazik az Egyesült Államokba, mert a nemzetközi valutaválságban hozott intézkedések után gazdasági kérdések nem szerepelnek fő helyen Nixon és Brandt tárgyalásain.

A központi téma várhatóan az Egyesült Államok és Nyugat-Európa gazdasági és politikai együttműködése lesz. Múlt szerdai sajtóértekezletén Brandt kancellár hitet tett az Egyesült Államok és Nyugat-Európa „szoros és tartós párbeszédének" és szilárdabb „társas viszonyának" megteremtése mellett. Feltehetően szóba kerülnek a gazdasági kérdések között az Egyesült Államok kereskedelmi követelései, nevezetesen az az igénye, hogy a Közös Piac országai enyhítsék kereskedelmi korlátozásaikat az amerikai árukkal szemben elsősorban a mezőgazdasági termékek vonatkozásában.

Fontos kérdés lesz a katonai együttműködés fejlesztése is, tekintve, hogy egyes nyugat-európai körökben nyugtalankodnak az amerikai katonai jelenlét esetleges leépítése miatt, bár Rogers amerikai külügyminiszter a brüsszeli NATO-tanácskozáson megnyugtatta a szövetségeseket.

A keddre és szerdára tervezett találkozón Nixon és Brandt két alkalommal három-három órás megbeszélést tart. Rogers és Scheel külügyminiszter párhuzamosan tart tanácskozásokat. A hivatalos program után Brandt kancellár családjával együtt néhány napot pihenés céljából Floridában tölt. (MTI)

Eszperantisták nemzetközi téli találkozója

A Magyar Eszperantó Szövetség budapesti bizottsága december 28-tól január 2-ig nemzetközi téli eszperantó találkozót rendez, amelyre 14 országból várnak vendégeket. Legtöbben több mint százan, Lengyelországból érkeznek. A vendéglátók az első téli találkozóra változatos, színes programot állítottak össze.

A MEGSZOKOTT, naponta ismétlődő, újdonságértékében is némileg megkopott napihír-típus, a jólismert igealakokra rímel: felépült, üzembehelyezték, átadták rendeltetésének... E hírek összegezett eredményét, amelyet a fejlődés fogalmával körvonalazhatunk a legvalósághűbben, alapjábanvéve mindnyájan látjuk, érzékeljük, tapasztaljuk az új lakótelep utcáin sétálva, az új automata gépsor mellett dolgozva.

Ezúttal az említett napihírek mozaikjaiból összeálló képet megkíséreljük árnyalatdúsabban és — a statisztika kalauzolásával — pontosabban fölvázolni. A kérdés ugyanis, amelyre választ fogalmazunk, így hangzik: milyen gazdag Magyarország?

HOZZÁVETŐLEGES értelmezésben már sokszor, sokféle válasz hangzott el erre a kérdésre; ilyen például az a közismert adat, hogy Magyarországon az egy főre jutó nemzeti jövedelem mintegy 800 dollár, s hogy országunk a nemzetek fejlődési mezőnyében nagyjából a közepes

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 DEC 2 5

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Kohán György

A MEGYEI PÁRTBIZOTTSÁG

Kohán-emlékkiállítás nyílt Békéscsabán

1971

Tegnap délben 12 órakor, a művész halálának ötödik évfordulója alkalmából Kohán György emlékkiállítás nyílt Békéscsabán a Munkácsy Mihály Múzeumban. A tárlaton a, alkotó húsznál több nagyméretű képét láthatják az érdeklődők. A művek híven tükrözik Kohán György kedves témáit, házfalakat, kapukat, naplementét, vásárhelyi és gyulai tájakat, s jellegzetesen képviselik erőteljes formáit, drámai színvilágát.

A tárlatot — melyet 1972. január 30-ig lehet megtekinteni — Enyedi G. Sándor, az MSZMP Békés megyei Bizottságának titkára nyitotta meg.

SZOMBAT

BUDAPEST: 9.00 Gőgös her
.20 Mit üzen a tél? Zenés-
ősor óvodásoknak. 10.50 Egr
gok. I. Magyar film. 13.53 Bor
.45 Vándorló élet. Dokume
m. 15.15 Összeállítás az 197
oni műkorcsolya VB gálamű
ől. 16.00 Nagypéntektől május
.40 Én a gyerekeknek éltem...
nhol kereskedik. 17.35 Flints
alád. 18.00 Még egy bört...
Henry: Visszaeső bőnös. 20.

kedvenceivel. 18.05 Nótacsokor. 18.41
Peter Schreier dalestje. 20.10 Anyám.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1971 DEC 18

Kohán György festőművész

1021

Kohán György emlékezete

December 16-án volt öt éve, hogy meghalt Gyulán Kohán György festőművész.

Halálának ötödik évfordulóján koszorúzási ünnepséget tartottak a nagy művész lakóházának falán elhelyezett emléktáblánál. Megemlékezést tartott Banadics Márton a Hazafias Népfront gyulai bizottságának elnöke, aki kegyeletes szavakkal beszélt Kohán György munkásságáról, művészetéről és város-szeretetéről. Ezt követően Dér Lajos, Banadics Márton és Szerdahelyi István elhelyezték a kegyelet koszorúját az emléktáblán.

A koszorúzás után Kohán műveiből kiállítás nyílt a Dürer Teremben. A megjelenteket — köztük Kohán György édesanyját, hozzátartozóit — Szerdahelyi István múzeumigazgató köszöntötte, majd a 3. számú általános iskola úttörő kórusa gyulai népdalokat adott elő. Ezt követően a zeneiskola tanárainak triója Rideg Lajos, Fejes Antal és Herbály András megkapóan szépen játszotta el Beethoven B-dúr trióját.

A Kohán György emlékkiállítást Nagy János, Békés megye tanácsának elnökhelyettese nyitotta meg.

APA

vár a kár-
". Mit érek
felelősség-
és önérze-
kérdéseket
? Megsér-
urcás lesz.
ember va-
nincs időm
y aztán ki-
em. Most
egy hete
haza. Miért
az én fel-
s lányom-
zonyára a
vel tanul-
rajz-leckét.
megéhe-
y elfogyott
nze, bizto-
ön.
dagógiai el-

képzelésed kissé furcsa — jegyeztem meg, jóakarattal.

— Ugyan, maradi alak vagy. Majd meglátod, engem igazol az élet — mondta, és sértődötten távozott.

Tegnap ismét találkoztam Gnézics Ernővel. Kicsit rosszkedvűen újságolta:

— Értesítést kaptam. A lányomat lecsukták. Megtévedt, emberi dolog. De én modern apa vagyok, a börtönben sem ellenőrzöm... Még azt hinnék, gátolom a szabadságában!

Galambos Szilveszter

edves
figyelmét
en vásárolt művi
erép
k
is csak
31-ig
sek
megvásárolt téglát és cserepet
ékes téglagyárból kiszállítani.
ékéscsabai TÜZÉP Vállalat
a- és Cserépipari Vállalat
350470

ő lapunkra! *

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRNÖVŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán György

ZALAI HÍRLAP
1971 DEC 24

Kohán György emlékkiállítás

1021

Kohán György emlékére kiállítás nyílt a Nemzeti Galériában. Képünkön: Kohán György freskóvázlatok.
(MTI fotó — Molnár Edit felv. — KS)

kapujába és kijelentette, hogy ez bizony gól. Bár társai akkor nem értettek vele egyet, mégis ez volt a rögbi születésének órája. Később azonban néhányan mégis találtak valami érdekességet a játékban és elkezdték azt az új szabályok szerint játszani.

MOST NEM KÍVÁNUNK belemélyedni az eléggé bonyolult játék szabályainak taglalásába. Lényeges, hogy ebben a játékban sok minden megengedett. Jaj annak, aki birtokolja a labdát és megpróbál azzal az ellenfél kapuja felé futni, azt megfoghatják, földrerántha tják. Ha a játékot valami szabálytalanság miatt megszakítják, akkor azt az ún. „scrum"-al folytatják. Minden csapat nyolc csatára (egy csapat 15 főből: 8 csatárból és 7 védőjátékosból áll) egy tömeget alkotnak, átfogva egymás derekát és meghajolva összedugják fejüket és minden erejüket megfe-

bit nem s
het sok
sem az an
szetévesz
sem, mer
kik a jég
„kipárnáz
védő sisal

Hogy
sportja" n
heti halla
Talán an
játék ala
szellemes

darúgásnak és a kézilabdának, így egy jól felkészült csapat játékosai a taktikai elképzeléseknek egész tárházát vonultathatják fel. Egy aforizma szerint „A rögbi durva játék, amelyet viszont durván játszanak — a labdarúgás sportszerű játék, amelyet viszont durván játszanak..." E tényt támasztja alá az Európában ismeretes és sok országban szívesen játszott rögbinek semmivel sem rosszabb a baleseti statisztikája, mint más sportágakénak.

A rögbi különösen népszerű és kedvelt játék Angliában, Franciaországban, Svájcban, Ausztráliában és Új Zélandban.

HOGY NÁLUNK Magyarországon miért nem lett eddig népszerű a rögbi? Talán. mert a focipályákon és a lelátókon lejátszódó cirkuszi

sietni..."

mást, olyan jó volt csaknem két hét után újra találkozni. Én a magam részéről — bár

MÉH

Értesí

ügyfel

hogy Lenti, Nagykanizsa,

telepeinken december 27-től

leltározás

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 DEC 24

DOLGOZÓK LAPJA
(Komárom)

Kohán György

1021

Kohán György emlékére kiállítás nyílt a Nemzeti Galériában. Kép a kiállításról. Kohán György: freskóvázlatok.

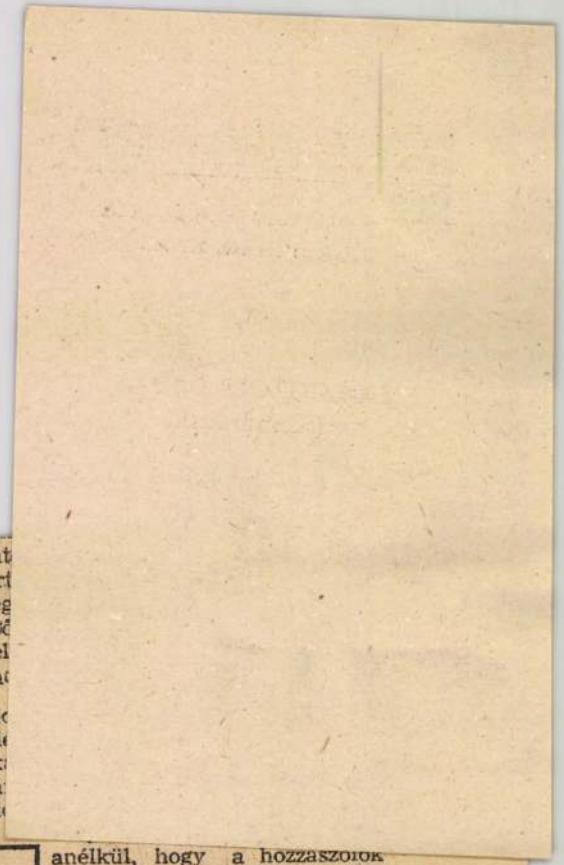

a hatakonyságé a dönt
zó, és kevésbé az import
akarékosságé. Mindez meg
ív a megrázkódtatásoktól, ső
nég az életszínvonal-emel
ntézkedéseknek is helyt a

Igaz, a bejelentett ármód
sítások, azaz inkább növel
sek együttesen egy százalékk
emelik az árszínvonalat, a vá
ható szokásos piaci ármód

nkább magának árt. Ha ez
sikerül, akkor minden elsimul.
Ez eddig mindig bevált, re-
mélem ezután is így lesz.

— Mint hallom, a sport te-
rületén is tevékenykedik?

— Enélkül talán nem is

anélkül, hogy a hozzászolok
eltértek volna a tárgytól. Lé-
nyegessé válik a gazdasági ve-
zetés, a vállalat irányító mun-
kája a versenymozgalomban,
miután annak minden eddigi-
nél szorosabban kell kapcso-
lódnia a termelőtevékenység
tárgyához és céljaihoz. És szok

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLI HÍRLAP
1972 JAN 31

Kohán György

1021

A nagy Kohán

Apja kovács volt. Testvéreiből iparosok lettek. Ő többre vágyott. Gyerekkorában „nagy Kohán"-nak csúfolták.

Halálának ötödik évfordulóján két kiállítást is rendeztek műveiből. Egyet a fővárosban, egyet Békéscsabán. Mint az 1966. december 16-án bekövetkezett halála óta annyian, a látogatók most is tisztelettel adóztak bravúros rajzkészségének és kompozíciós bravúrjainak. Kohán György, mert róla van szó, lassan-lassan méltó helyre kerül a magyar piktúra aranykönyvében, s a korábbi meg nem értés, mellőzöttség okai ma már jobbára csak, az egyébként egyre gyarapodó számú Kohán-kutatókat foglalkoztatja.

Pedig őt magát nem érdekelte a művészet; de a valóságot csak a nagy művészekre jellemző élességgel látta és láttatta. Tökéleteset alkotott, ám kezdetben nemcsak a hivatalos kritika, ő maga sem hitt műveiben. Senki sem hitte, hogy ecsetje a halhatatlanok képzeletbeli képtára számára fest. „A halhatatlanság gondolatával küszködött egész életében, de a halhatatlanságot nem merte vagy nem akarta vállalni" — írta nem sokkal a halála után egyik méltatója.

Szülővárosában Gyulán — ahol jobbára csak a temetés után emlegették a város fiaként, de akkor aztán a múltat feledtető lázas buzgalommal — és mindenütt, ahol csak megfordult, több volt a hitelezője, mint a barátja. Vacsoráért, egy-egy üveg borért, szállásért, szerelemért képpel fizetett. Sok olyan embert ismerek, aki húsz-harminc forintért jutott, nem is olyan régen még ma már felbecsülhetetlen értékű munkához.

Ezek az elkótyavetyélt képek alighanem örökre a házi gyűjteményekben maradnak, ám a közkinccsé vált Kohán-hagyaték így is szinte felbecsülhetetlen. Maguk a szakemberek is meglepődtek, amikor számba vették. Három és fél ezer kép! Értékét 12 millióra becsülték a leltározók.

A nagy tehetségű, nagy lobogású Kohán Györgynek nehéz élete volt. Hogy mi minden történt az otthoni kovácsműhelytől vett búcsú, s a szegedi klinika kórtermében, már halálos betegen átvett Kossuth-díj között, azt csak töredékesen tudjuk. Mindennél többet mondó képeit hagyta ránk, nem pedig szenvedéseinek és szenvedélyeinek naplóját. Túlságosan sokat éhezett! — mondták róla halála után... Igaz, a test követelte a magáét, de még elgondolni is szörnyű, hogy kenyérért kuncsorgott az, aki az örökkévalóság vizéből ihatott.

A gyulai levéltár még feldolgozatlan iratai között őriznek egy levelet. Kohán György írta. Alázatos kérvény az alispán úrnak, amelyben a fiatal festőművész növendék 80 pengő kiutalását kéri a magas hatóságtól. „Egy évig katonai szolgálatot teljesítettem. Ezalatt a művészi munkát teljesen abbahagyom és legalább két-három hónap megfeszített munkára van szükség, hogy ezen esztendő alatt munkálkodásomban előállott hiányokat pótolhassam..." A levél dátuma: 1933. október 7.

Nekem — ha róla van szó — mindig ez a levél jut az eszembe, s hordom mások helyett is, az elévülhetetlen tartozás szívszorító érzésének súlyát.

BRACKÓ ISTVÁN

zásban a természetes szaporodásnak lesz döntő szerepe, s a vándorlás hatása minimálisra csökken. A munkaképes korú lakosság száma 12 800-zal emelekedik csak, s ez alatta marad a létszámigényeket összesítő megyei munkaerőmérlegnek. A megyébe jövő új munkaerővel Leninváros térségében számolhatunk csak, s ez a tény ismételten azt húzza alá, hogy nagyon is szűkre szabottak a termelés növelésének extenzív lehetőségei. Nem titok, hogy enélkül is feltűnően magas az ingázók száma. A mezőgazdaságban foglalkoztatottakat leszámítva három kereső közül egy nem ott dolgozik, ahol lakik. Figyelemre méltó, hogy az ingázók száma nem is elsősorban Miskolcon, hanem a megye középfokú központjai-

éjszaka

rás lesz a levegő. Mérsékelt, időnként kissé megélénkülő szél. Az éjszakai lehűlés erős lesz. A hőmérséklet holnap hajnalban —13, délben —4 fok körül lesz.

A vásárlói
divat változa
1972-ben is sz
got adnak piac
ri vállalatok.
nyomóipari V
a hagyományo
selyemterméke
idén a tavalyinál jóval több nyomott — kötött és hurkolt — kelmét állítanak elő. A már világmárkát jelentő Krisztina-családot nyüstös, azaz mintázott kelmékkel bővítik.

A kétezredik év gyógyszere

A biológiailag aktív vegyületek kutatása címmel új tudományos program megvalósítása kezdődik ebben az évben. A *Nehézipari Minisztérium* koordinálásával folyó kutatómunkában intézetek, egyetemi tanszékek és üzemi kutatólaboratóriumok, mintegy 160 intézmény 1600 dolgozója vesz részt. A program célja olyan új anyagok előállítása, amelyek előnyösen befolyásolják az élő szervezetek, az ember, az állat, a növény működését.

A programban első helyen áll az úgynevezett humán, az ember legfontosabb szerveinek működését befolyásoló gyógyszerek kutatása, de tovább gazdagodik a kutatásokkal az állatgyógyászat is. A nagyszabású kutatás első ötéves tervének a részletes programját már kidolgozták, és elkészítették 1985-ig távlati koncepcióját is.

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

Kohán György

MAGYAR NEMZET

1972 JAN 15

A Nemzeti Galériában a Kohán György válogatott grafikáiból rendezett emlékkiállítás vasárnap, 16-án este 7 óráig tekinthető meg.

Hivatalosan igazoljuk, hogy néhai Kohán György Kossuth-dijas festőmüvész 1949. április 9.-től 1966-ban bekövetkezett haláláig a Budapest, VI.ker. Eötvös-utca 42.I.11.szám alatti lakás lakója és bérlője volt, ahol feleségével együtt élt és dolgozott.

Ezt az igazolást a Fővárosi Tanács által elhelyezendő emléktábla ügyében adtuk ki.

Budapest, 1972. április 18.

Németh István
Harfelügyelő

Bordás Lajosné
Lakó bir. elnök.

lakóbizottsági felelős 35 Budapest VI. ker.

Schmidt

Megbízható forrásból származó értesülések szerint a művész a fenti lakásba csak bejelentve volt, de sohra ott nem dolgozott.

KOHÁN GYÖRGY

1021

Kolíány György, Korsuth-díjas Sertőművész

1973.VII.21.Petőfi, 1o.o5 /11/ KJ

Szombat délelőtt

- Egy információ csokorral folytassuk műsorunkat. A csokrot ami nagyon friss fiatal munkatársaink állitották össze Juhász Judit Kovács Réka és Gellért Kis Gábor. Előbb még Gyuláról volt szó emlékeznek ugye, most hogy ez a csokor elindulhasson nekem egy kérdést fel kell tennem, mégpedig Gyuláról. Mi volt tegnap a gyulai vár ódon falai között ?

- Tegnap este premier volt az ódon falak közt. Régi francia népi vigjátékot a Patlen mestert mutatták be Sándor János rendezésében. A komédiához Hubai Miklós irt keret játékot, a főbb szerepeket Király Levente, Fülöp Zsigmond, MaRtin Márta és Kertész Péter á játsza.

- Nyolc előadást tartanak, ma este fél kilenckor, továbbé holnap aztán hétfőn kedden egészen 3o-ig. Eső nap szerdán és csütörtökön lesz.

1973.VII.21.Budapest, 10.05 /12/ KS

Szemben délelőtt

- Egy tatarozásra csoborzat felytemek elszorushot. A csoport mi-
negyen írtak fiatal szabadtérmelet állítottak Szeme Sándor Ludit
Kerben Béke de dollárt kis ebben. Előbb még Gyuláról volt szó
emlékeznek ugye, mert hogy az a csoker elimkulmanak nekem egy
kérdést fel kell tenni, szépszig Gyuláról. Ki volt tegnap a
gyulni vér ádon falal szinte ?

- Tegnap este prekiér volt az ádon falak közt. Régi Francia
mint vigjátékot a Pátlás szerert mutatták be Bánder János mendo
adzóban. A kendálmos Tibor Tiklós irt keret játékot, a főbb
szerepőket Király Levente, Fülöp Szigeond, Martin Márta de Kor-
tóan rétor a gitsza.

- Nyelv elemzést tartottak, az este fel vitvarosok, továbbé holna
mert hatás adóan egyszen 30-ig. Nem egy szerédn de csatartó-
tán lane.

- Persze az igazsághoz tartozik, hogy a jegyek többsége már elővételben elfogyott.

- De azért még bőven akadprogram a Gyulára látogatóknak

- Például megnézhetik a múny éve elhunyt Kohány György Kossuth díjas festő művész gyüjteményes kiállitását. A tárlat érdekessége művészi értékén tul, hy a festő végrendeletében a városra hagyta kb. 12 millió forkot érő teljes gyüjteményét. Ezekből válogatnak minden évben ujb összeállitást a képzőművészet kedvelőinek.

Kohán György

Művészet, 1942. febr.

Kohán György: Rajz
Dessin – Рисунок

megakadályozta, hogy festőállványa elé álljon. Fiatal korához képest rendkívül sokat dolgozott, nemcsak festőként volt nagy ígéret, huszonegy éves korára megszerezte az államtudományok doktorátusát, emellett komoly művészettörténeti tanulmányokat végzett, néhány év alatt számos tanulmánya, művészeti kritikája jelent meg különböző folyóiratokban. Nem egy munkája ma is forrásértékű, mint az 1918-ban, a Művészetben publikált: „Magyarok a Müncheni Képzőművészeti Akadémián" című tanulmánya.

Gyermekkorától a művészet és a művészek megbecsülésének a légkörében nőtt fel: a család nagy szeretettel őrizte Somogyi Lászlónak, az autodidakta-művész nagyapának az 1844-es pozsonyi diétán rendkívül finom portrékkal telerajzolt-festett vázlatkönyvét, városszerte ismerték miniatűr akvarell-portéit. Anyai ágon rokonságban álltak Szinyei Merse Pállal, Almási Balogh Loránd építőművésszel. Érthető, ha gyermekkorától kezdve festő akart lenni, s hogy művészetkedvelő környezete támogatta ez irányú igyekezetét. Viszont az is érthető, hogy miután apja, nagyapja jogász volt, jövő-

nem kívánja szolgálni [illegible] mestereket, mert csak a nemzeti jelleggel bíró művészet létjogosultságát ismerte el és ezt nálunk Nagybánya, pontosabban Hollósy művészetében vélte felfedezni.

1911 őszén Münchenbe megy, de barátai tanácsára hallgatva nem Hollósyt keresi fel, mint eredetileg tervezte, hanem egy „akadémikus", Hans Best tanítványa lesz az Iparművészeti Iskolán. Ezt a korszakát már elég gazdagon képviselte a bemutatott anyag. Sajátos, század eleji akadémiai hangulatot árasztott a külön teremben bemutatott grafikai kollekció. A vörös vagy fekete krétával, ritkábban szénnel, grafittal megoldott arckép- és alaktanulmányok között mégis nem egy, tanulmánynál jóval többet mondó munkát láthattunk. Különösen szép volt egy, szinte egyetlen lendületes vonallal készült *Női akt:* ilyen bravúros megoldást a kortársi magyar művészetben csak Vaszary produkált „szintetikus vonalakkal" rajzolt női aktfiguráin.

A Münchenben festett olajképeken érződik a küzdelem az akadémikus tanárok által megkövetelt festésmód, a valós látvány és a plein air szemlélet, valamint alakuló egyéni

Kohán György
1021

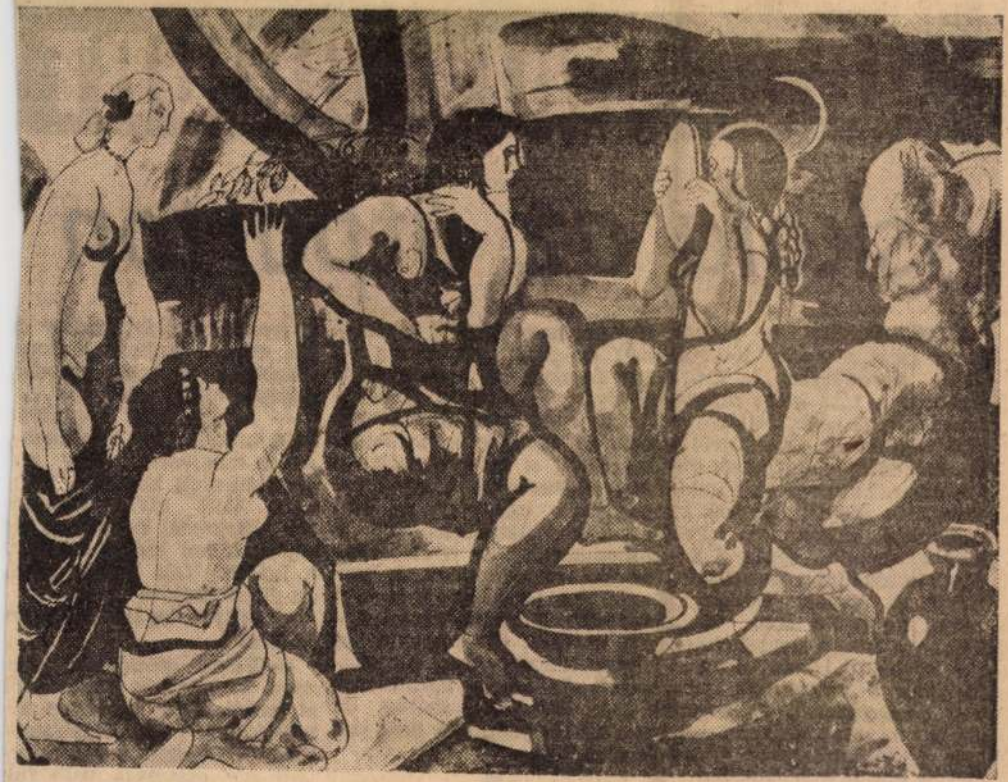

KOHÁN GYÖRGY: A SZÉPSÉG DICSÉRETE

1972 MAR 19

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

SAJTÓHÍRADÓ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

VÁSÁRH

Iskola a

SZIKRÁZNAK a tanyák fehér falai a korán jött tavaszi verőfényben. Esőre áhítozik a föld már; száraz, repedezik. A sóshalmi tanyavilág egyik, az országútról is látható dűlőjén gyerekek kerekeznek, hátukon az iskolatáska. Ha kinyílik az idő, az nagyszerű, akkor nem kell már gyalogolni, lépésről lépésre küszködni a marasztaló sárral. A tavaszt mindenki várja, de senki sem várja jobban a tanyai gyerekeknél.

A sóshalmi iskola udvarán fociznak a srácok. Öt perc van becsengetésig. A srácok végül is átvitatkozzák az időt, de láthatólag egyik sem bánja. Süt a nap. Ha kinyílik az idő, minden nagyszerű.

●

SÓSHALMON szaporodnak az üres padok. Évről évre kevesebb a diák. Vásárhely lágban, nagy részük a tsz-ben dolgozik. Az iskola — így nevezik a pedagógiai nyelvén — részben osztott. Közös osztályteremben tanulnak az elsősök a harmadikosokkal, a másodikosok a negyedikesekkel, a felső tagozatban ugyanígy: az ötödikesek a hetedikesekkel, a hatodikosok a nyolcadikosokkal osztozkodnak a termen. Az iskolában 6 nevelő dolgozik. Hárman Vásárhelyről utaznak ide naponta, az egyik tanárnő meg Orosházáról. Az iskola tanulmányi átlaga 3,3 körül mozog. Öt esztendeje még 130 diák járt ide, ma 58.

●

SÓSHALMON szaporodnak az üres padok. Évről évre kevesebb a diák. Vásárhely is kevesebbet ér. Akkor d rül ez ki, amikor a tany iskolában végzett gyereke középiskolába kerülnek...

— Lehet, hogy van ilye nem tudom, meg különben nehéz megjósolni, hogy m körülmények között ki mi viszi. Volt olyan diákunk aki közepessel végzett, a kö zépiskolában mégis megállt a helyét. Volt persze példa az ellenkezőjére is...

— Milyen az iskola felsze reltsége?

— Városi szintű, sőt, bizo nyos tekintetben talán jobb is ennél. Van televíziós kés szülékünk, lemezjátszónk magnetofonunk. A magnóho van egy osztályra való fül hallgató —, magnósórát i tudunk tartani. Fizikai, ké miai és az élővilágot bemu

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 MAJ 9

Magyar Hírlap

Kohán György

A SZEGEDI SAJTOHÁZ MŰVÉSZ-KLUBJÁBAN hétfőn este megnyitották Kohán György emlékkiállítását. A művész számos nagyméretű festménye mellett Enyedi Zoltán fotóriporternek Kohánról készített több fényképfelvétele is szerepel az egy hónapig nyitva tartó kiállításon.

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1972 FEB. 2

Kohán György

1021

Kortársi áttekintés

Vásárhelyi művészek a Pictura Hungarica-ban

Kortársi művészettel foglalkozni, abban válogatni, azt értékelni igen nehéz és — hálátlan feladat. Nehéz még akkor is, ha mindez csak rövidebb korszakot érint, vagy ha csak egy kiállítás megrendezése érdekében történik. Méginkább felelősségteljes és ugyanakkor elismerést érdemlő a vállalkozás, ha egy egész korszakot tekint át a könyvbeni megjelenés állandóságának igényével. Dicséretet, elismerést éppen a bátorságáért is érdemel, mellyel a tévedés lehetőségét is vállalja. (A művészettörténet, mint ismert, nem mentes a megbukott, tévesen értékelő kortársi ítéletektől.) Csak örömmel és elismeréssel szólhatok tehát a Magyar Helikon Kiadónak arról az elhatározásáról, mellyel a kortársi művészet áttekintését tűzte ki célul. Ennek keretében bocsátotta útjára a *Sculptura Hungaricát* a kortársi szobrászat és a *Fotografica Hungaricát* napjaink magyar fotóművészete szép albumaiként. Most pedig éppen a legtöbb vitát kiváltó műfajt, a többek által válságosnak ítélt táblaképfestészet összefoglalását bocsátotta közre, rendkívül igényes kötetben.

Rendkívül szerencsés volt a kötet gondozójának kiválasztása is, olyan tudós, Vayer professzor személyében, aki a képzőművészet napi küzdőterétől távol és a fölött áll. Áttekintve az albumot, jóleső érzéssel állapíthatjuk meg: a bevezetőben kitűzött célt — a minőségi követelménynek megfelelő válogatást, rendszerezést — sikerült megvalósítani. A kötet lapozása meggyőz bennünket a bevezető nagyon is jelentős megállapításának igazságáról, mely szerint a magyar festészet legjellemzőbbje a kolorizmus, és abban is egyetértünk, hogy ez egyben a jövő legbiztatóbb lehetősége is.

A szép kötetben megfelelően képviselve van a vásárhelyi művészet, a vásárhelyi iskola. Az egész műben elfoglalt arányokat tekintve is elégedettek lehetünk a válogatással. A szűkebben vett vásárhelyiek közül *Kohán György* és *Németh József* két-két művel, *Szalay Ferencet* egy mű reprezentálja, ez azonban a jól komponált színes borítón is visszatér, és *Kurucz D. István* is egy művel szerepel. Kohán „Bivalyos szekér" című művének tüze, sugárzása lehetne egy fokkal erősebb, de feszültsége, dinamizmusa így is jól érvényre jut. A másik Kohán-mű, a „Fehér falú ház", éppen szerkezetének tisztaságával, harmóniájával, rendjével ragad meg itt is. Németh József művészetét reprezentáló két mű választása is szerencsés. A „Hónolvadás" az ősi művészet erejével hat és munkál e lapokon is, az „Asszony pulykával" pedig Németh művészetének summázó, összefoglaló erejét és síkdekorativitását juttatja érvényre. A Szalay „Muterem reszlet"-e is kvalitásos, de Szalay utóbbi éveinek fő mondanivalóját, a társadalmi változás festői megjelenítését, csak közvetve láthatjuk a „Vonaton" című műve egy részének a képbe komponáltsága révén. Kurucz D. István „Gubások"-ja már több mint két évtizede az összefoglaló művekben makacs következetességgel tér vissza. (Pogány Ö. Gábor: A magyar festészet forradalmárai, Németh Lajos: Modern magyar művészet.)

A vásárhelyiek tágabb köre, a vásárhelyi iskola több alkotója is helyet kapott — méltán — az albumban. Így találkozunk *Szurcsik-*, *Vecsési-*, *Patay-*, *Berényi-*, *Novotny-* és *Orosz*-művekkel is. köztük jó néhány olyan is szerepel, mely először a Vásárhelyi Őszi Tárlaton került bemutatásra. Jó érzés erre visszaemlékezni. (Viszont kicsit fájdalmas, hogy éppen Patay „Öregség"-ét minden ékesszólás és agitációs érv ellenére sem sikerült megvásároltatni a X. Őszi Tárlat alkalmából a Tornyai János Múzeum részére. Így végül is ez a jelentős mű egy kiskomáromi jó szemű orvos lakására került.)

Többször és gyakrán türelmetlenül szisszenünk fel Vásárhelyen művészek, művészettel foglalkozók, művészetszeretők, amikor egy-egy kritikus, véleményünk szerint, nem megfelelően értékeli az itt kialakult sajátos művészetet. A nagy összefoglaló művek azonban — így e most kikerült szép kötet is — megnyugtatnak bennünket. A korszakot átfogó történelmi áttekintésekben a vásárhelyi iskola helye mindig megfelelően kijelölt és szilárd. A Pictura Hungarica két kötetre tervezett mű. Reméljük, hogy a vásárhelyi iskola eddig be nem mutatott alkotói helyet kapnak majd a következő kötetben.

Az életrajzi adatok teljesebbé tétele érdekében, és egy kicsit a második kiadásra is gondolva, kell szóvá tenni, hogy Kohán György kétszer kapott Munkácsy-díjat (1960., 1964.). És ugyancsak vele kapcsolatban kell megjegyezni, hogy 1965-ben nem volt kiállítása Vásárhelyen, viszont 1936-ban, 43-ban, 50-ben és 59-ben rendezett önálló kiállításokat városunkban. Egyetlen külföldi kiállítására pedig 1960-ban Tiranában került sor.

A kötet avatott kézzel válogatottan esztétikus kivitelben ad áttekintést felszabadulás utáni táblaképfestészetünkről. Örömmel forgatja minden olvasó, aki szereti a művészetet.

DÖMÖTÖR JÁNOS

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 62.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728

Új fejezet kezdődik?

Üzemszervezési kísérletek a szentesi Kontaktában

„A termelésnövekedés intenzív útjának legfőbb tartalékai a — viszonylag kisebb anyagi ráfordítást igénylő — munka- és üzemszervezés korszerűsítésében rejlik". (Az MSZMP Csongrád megyei Bizottsága 1972. évi gazdaságpolitikai irányelveiből.)

Elég sokáig dörömbölt hiába a Kontakta Alkatrészgyár szentesi üzemének kapuján a közgazdasági eszközökkel irányított gazdálkodási rendszer ahhoz, hogy a jelek szerint végre mégiscsak elkövetkezett kapunyitást észrevegyük és örömmel üdvözöljük.

No persze, ez a bizonyos kapunyitás afféle hasonlat, s mint annyiszor, most is sántít egy kicsit. Hiszen a kapu nyitva volt korábban is, legfeljebb az irányítás korszerűsítését követelő jelenségekre nem figyeltek kellő mértékben a gyáregységben, vagy még inkább a vállalat központjában, ahonnan az egyre terebélyesedő üzemet ténylegesen igazgatják. Így történhetett meg, hogy a termelési értéket rendszeresen növelték, ugyan, de következetesen olyan áron, amelyet a munkások fizettek meg. Rendszerint túlórákkal, hónap és év végi kapkodással, meg az ilyen jelenségekkel mindig együtt járó egészségtelen üzemi légkörrel. S miközben a munkásgárda legjobbjai, a szocialista brigádok egyre türelmetlenebbül kérdezgették: *miért* csak a hónap végére sikerült anyagot biztosítaniuk a vezetőknek, tulajdonképpen minden maradt a régiben. Még olyan vonatkozásban is, hogy egymás után jöttek, és még mielőtt megmelegedtek volna, már mentek is az üzem új meg új vezetői.

A tasakrendszer „áldásai"

Minél több alkatrészt használ fel egy gyár a késztermékek előállításához, annál bonyolultabb feladat annak biztosítása, hogy ezekből mindenkor kéznél legyen az éppen szükséges. A Kontaktában még egy fél évvel ezelőtt is úgy látták elérhetőnek ezt a célt, hogy valahányszor új termék került szériagyártásra, annak valamennyi dokumentációját egyszerre kiadták az üzemvezetőknek. Ez tartalmazta a készreszereléshez szükséges valamennyi alkatrész kiutalását, a normaórát, az elkészítési határidőt, meg még egy sor más adatot.

Különösebb hiba nem is volt mindaddig, amíg csak egyetlen szériát kellett szerelni, meg amíg minden elkészült termék hibátlan volt. Csakhogy a háztartási kapcsolók és csatlakozók annyi típusa készül a gyárban — lényegében azonos alkatrészekből [illegible] sokrétű, bonyolult gondjai, vagy azoknak legalább egy része.

A termelésirányítás kényszerpályái

Két hónappal ezelőtt — mintegy nekifutásként az 1972-es évre — került sor arra a bizonyos *kapunyitásra*. Méghozzá azzal, hogy a vázolt termelésirányítási rendszert lényegében elvetették, s helyébe *áttértek* a vállalat budapesti gyáregységében már korábban sikerrel alkalmazott *kényszerpályás rendszerre*.

Ennek lényegét, a végletekig leegyszerűsítve, talán abban lehet meghatározni, hogy a feladatokat eddig csak névlegesen ellátó műhelydiszpécserek most *igazi programozókká válnak*. A jövőben rajtuk áll vagy bukik, hogy a gyártási programban szereplő késztermékekhez szükséges alkatrészek elkészülnek-e időben, van-e ehhez megfelelő gépi kapacitás, szerszám, alapanyag.

Világos, hogy az ilyen mértékben megváltozott munkakört *nem minden programozó tudja majd ellátni*. Az új rendszer bevezetésén fáradozók nem is kergetnek ábrándokat e tekintetben, ámbár hozzáteszik: kivétel nélkül, mindenkinek elmagyarázzák, akár százszor is, hogy mit kell tennie. Ha azonban egyszer már kimondta a diszpécser, hogy vállalja, érti a dolgot, ezzel a felelősséget is vállalnia kell az általa készített programok nyomán kialakuló termelési helyzetért. Terszetesen azzal a joggal egyetemben, hogy ha egyhavi gyártási program teljesíthetőségéről nincs meggyőződve, *azt visszatarthatja*, kétségeinek a legfelsőbb vezetés által történt eloszlatásáig.

Az üzemi méretekben tudományosnak mondható programozási módszert egyelőre a művezetők sem értik kivétel nélkül. Egyikük-másikuk például *nehezen szokja meg* a gondolatot, hogy a havi programot egyetlen üzemrészben sem lehet túlteljesíteni, mert azzal nemhogy hasznot, de egyenesen kárt okoznak a vállalatnak, hiszen felborítják az alkatrészgyártás és a szerelde közötti összhangot.

Majd meglátjuk...

Bizonyára nem sérti a Kontaktában a szervezett munkát meghonosítani akaró embereket, ha leírjuk annak a brigádvezetőnek a sommás véleményét, akivel beszélgettünk a mostani átszervezésről:

— Majd *viselve elválik*. Sajnos; voltak itt már kezdeményezések, de *az eredd-*

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

TANÁCSOK LAPJA

Kohán György Kossuth-díjas festőművész

1973 AUG 10

mezőgazdasági osztály, így különálló szakigazgatási osztály lett a mezőgazdasági osztály és az ipari, kereskedelmi osztály.

— *KOHÁN GYÖRGY KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ képeinek sorozatát Gyula városára hagyta, mintegy 400 különböző méretű és témájú olajfestményt, valamint több ezer grafikát, rajzot és tanulmányt. A városban most ezeket emlékkiállítás keretében mutatják be.*

1021

állami [illegible] nak 1975-ig terjedő folyamatos növelésére,

— az V. ötéves terv lakásteremelésére való felkészülésére,

— a lakásépítő szövetkezetek

KOHÁN

A kultúra értékei Gyulán

1021

ÚJ CSARNOK — KOHÁN KIÁLLÍTÁS

Gyula város méltó örökőse Kohán György festészetének. Most, két évvel a művész halála után avatta fel a város az Erkel Ferenc Múzeum újonnan felépített kiállítócsarnokát. Az új épületben először Kohán György-emlékkiállítást mutattak be.

Kohán György élete és pályája tragikus művészsors és nehéz élet. Évtizedekig szinte visszhang nélkül alkot, az elismerés és a hírnév akkor éri el, amikor már halála közeleg, 1965-ben. Első és utolsó gyűjteményes kiállítása a Magyar Nemzeti Galériában meglepetésként hat. Ekkor írja róla Erdei Ferenc a Kortárs hasábjain.

„Kohán Györgyöt nem kényeztette el a jó sors, s minden lépésért, amit e pályán megtett, fölösen is megküzdött. Talán éppen ez a kiállítás veszi felcsapó hullámként a hátára, s viszi tovább műveit az óceán felé. Reménykedünk ebben, s hőn kívánjuk is ezt az igaz embernek is, a nagy művésznek is."

A művész már nem érhette meg műveinek diadalútját. Egy évvel később 1966 őszén, nem sokkal halála előtt, teljes művészi hagyatékát Gyula városának adományozta, 691 festményt és 2215 grafikát. A művészi siker keserű-groteszk törvénye telt be halála után. A méltatások és az emlékbeszédek ma már Kohán művészetének hallhatatlanságáról, emberi küzdelmének tragikus nagyságáról szólnak, és arról, hogy Gyula város nagy fia felbecsülhetetlen értéket hagyott városára, s küzdelmes művészélete nem volt hiábavaló.

Ez a kiállítás nemcsak tisztelgés a művész emléke előtt, nemcsak festészetének elismerése, de ugyanakkor fontos része a város kulturális munkájának is. Az egykor országot védő gyulai vár ma a kultúra és a művelődés végvára. A 100 éves Erkel Ferenc Múzeum kiállításai egységes városfejlesztési program részei, s mivel ennek a fejlesztési koncepciónak fontos feltétele az, hogy a vár köré igyekszik csoportosítani a kultúra értékeit, itt a várban helyezik el a város- és vártörténeti kiállításokat, ide a vár mellé építették az új kiállítási csarnokot.

Az emlékkiállítás csak kezdet, a város Kohán-emlékmúzeumot szándékozik építeni. Ez majd megfelelő teret nyújt a képeknek. Az életmű ezt igényli, hiszen a hagyatékozó művész célja is az volt, hogy művei együtt maradjanak, együttesben hassanak a nézőre. A jelenlegi kiállítás természetesen csak igen kis hányadát tudja bemutatni az életműnek. A tárlat rendezői olyanféle ízelítőnek szánták, amely Kohán művészetének lényegét képes érzékeltetni. Ez sikerült. Sikerült újra idézni a művész monumentális formavilágát, a Kohán által megfestett világ egy-két jellegzetes vonását. Ezek a képek nem tájképek, nem portrék és nem is életképek. A művész szemléletét és művészetének sajátos törvényszerűségeit követő festmények, amelyeknek az ad speciális tartalmat, szemlélteti különösségét, hogy a művész sohasem marad meg a világ partikuláris tárgyainál, hanem éppen belőlük kiindulva képes megragadni az idők mélységét, a terek nagyságát és monumentális távlatait. Végső összefüggéseket tud felszínre hozni, a néző elé tárni, látvánnyá formálni. Ebből következik, hogy parasztjai, tanyái, tájai nem zsánerszerűen egyénítettek, nem tájjellegűek, nem ismerik a couleur local-t. Éppen ezért nem értett egyet Kohán azzal a szemlélettel, amely azonos tájban fogant, azonos témájú művészeket csoportokba fog össze. „Még egy kazal! Még egy tehén! Még egy palánk! — ez nem megy!" — mondta indulatosan. Festői indulatai színkompozícióit is áthatják. A színek beilleszkednek szuverén formarendszerébe, tehát önmagukban sem nem merészek, sem nem szokványosak, jelentésük a mozdulatok, formák, tartalmak összhangjában válik érthetővé.

Szekrényesy Júlia

— közé

a budapesti Népfront

Ma délután idei első ülését tartja a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága. *Dr. Mikó István*, a bizottság elnöke számol be a Népfront fővárosi tevékenységéről, a szocialista demokrácia további erősítéséért, fejlesztéséért végzett múlt évi munkáról.

— Az utóbbi időben erősödött Budapesten a Népfrontmozgalom aktivitása — mondta az ülés előtt munkatársunknak dr. Mikó István. — Kerestük és kutattuk, miként lehet a Népfront IV. kongresszusa szellemében jobban kihasználni a párt helyes politikája által teremtett lehetőségeket, többet tenni a fővárosért, az egészséges közszellem kialakításáért.

Múlt évi munkánkban a szocialista demokratizmus fejlesztésének ügyét helyeztük előtérbe.

Olyan tömegpolitikai tevékenységre törekedtünk, amely elősegíti a fővárosban a szocialista nemzeti egység további erősítését.

A Népfront budapesti és kerületi bizottságainak fellendült tevékenységét mutatja az a sokféle kezdeményezés, amely a bizottságokban, Népfront-klubokban született. Megkezdték munkájukat, s ígéretes eredményekkel kecsegtetnek *a Hazafias Népfront fővárosi munkabizottságai.* Nagy visszhangja volt például annak a vitának, amelyet a várospolitikai bizottság rendezett a kelenföldi lakótelep problémáiról. A vita

tárt hibák kijavítását, az építési és városfejlesztési miniszter meghosszabbította a garanciális időt.

— Előkészítettük — folyatkozó törvényjavaslatot. A kormány határozatának megszületéséig is munkál-

(Folytatás a 3. oldalon)

1969 JAN 10

ESTI HIRLAP

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17
Telefon: 188-296, 188-307

— 62 fok

Az új esztendő a *Szovjetunió* területén nagy hideggel köszöntött be. A Moszkva környéki erdőkben mínusz 28 fokot mértek. A szibériai *Turában*, az evenki nemzeti körzet fővárosában, a hőmérő higanyszála 62 fokra süllyedt fagypont alá. Ilyen hideget utoljára 1941-ben mértek.

Krasznojarszkban a hőmérő higanyszála — mintha csak megbabonázták volna — napok óta mínusz 49 fokot mutat.

Gimnazista terroristák

A montreali rendőrség őrizetbe vett négy középiskolai diákot, akiket azzal gyanúsítanak, hogy terrorista tevékenységben vettek részt. A rendőrség széles körű vizsgálatot folytat az utóbbi hónapok során elkövetett, egyre nagyobb számú bombamerénylet ügyében.

Bővítik a szigeti fejlesztik a j

A FŐVÁROSI TAN BIZOTTSÁGÁNA

Tizenhat újabb szobrot állítanak fel a Szigeten — határozta el a Fővárosi Tanács végrehajtó bizottsága.

— **Kohán György képei a Tamás Galériában.** Ez a fiatal, rendkívül tehetséges művész, érzelmi világát tekintve, bizonyos rokonságot tart *Derkovits* Gyulával: a szegényemberek, elnyomottak és szenvedők élete érdekli elsősorban. Ez a mélyen átélt részvét adja meg képeinek lírai tartalmát. Művészi kifejezésmódja, festői formanyelve azonban egészen egyéni, sajátosan eredeti. Kohán György végső soron realista. Vásznai és rajzai mindenesetre közelebb állnak az új tárgyiasság robusztus, szinte nyers valóságához, mint a víziók sejtelmességéhez. Nagy, eltúlzott formák jellemzik figuráit, amelyeknek rajzos tömegét tompított, szürkébe ágyazott, borongó színek kísérik, erőteljes, csak a lényeget hangsúlyozó modellálással. Újabb dolgain nyoma sincs már az »egyiptomi álmok« fantasztikus, díszítő elemeinek, amelyek első munkáira terelték a figyelmet. Művészete kitisztult, leegyszerűsödött s rátalált a szükszavúság varázsára: a tömörségre. Különösen szép példája ennek a *Kisvárosi gyász*, a *Fegyencek*, az *Ebédosztás*, az *Ajtó előtt*, a *Vasaló asszony* és a *Meditáció*. Kohán György nagy utat tett meg idáig s azt hisszük, ezen az úton haladva tovább, rövidesen még kiforrottabb eredményekhez érkezik. —*i.*

= **Egy nagy magyar siker.** Nem meglepetés, hogy az idei karácsonyi vásár a magyar ékszer- és ezüstipar jegyében folyik. Csodálatosan szépet és nemeset produkáltak a mi világviszonyban is legelsőrangú arany- és ezüstműveseink. Formaszépség és tökéletes kivitel jellemzi egész termésüket, s emellett árban is hozzáférhetők. A közönség természetesen felismerte az ékszer- és ezüstajándék nagy előnyeit és sűrű rajokban kereste fel az ékszerboltokat. Ma valóban az ékszerkirakat a legjobb karácsonyi tanácsadó.

— **Karácsonyi árusítás a vásárcsarnokokban.** A székesfővárosi vásárok és vásárcsarnokok igazgatósága értesíti a közönséget, hogy december 25-én, karácsony első napján úgy az összes vásárcsarnokokban, mint az élelmiszerpiacokon is az árusítás egész napon át szünetel. Karácsony másodnapján és újév napján a kerületi vásárcsarnokokban és a nyílt élelmiszerpiacokon reggel 7 órától reggel 8 óráig, tehát egy órán át mindennemű élelmiszer, délelőtt 10 óráig a zöldségfélék, fűszeráruk, halfélék, valamint élő és vágott baromfi kivételével minden más élelmiszer árusítható. Húsipari termékeket karácsony másodnapján, a nyílt húsárusítási üzletekben reggel 7 órától este 8 óráig, a kerületi vásárcsarnokokban és a nyílt élelmiszerpiacokon reggel 7 órától déli 12 óráig és délután 6 órától este 8 óráig szabad árusítani. Az élelmiszernagyvásártelepen december 25-én, 26-án, 27-én és január 1-én az árusítás szünetel.

— **Rulett-razzia az Erzsébet körúton.** Vasárnapra virradó éjszaka a főkapitányság kártyaellenőrző csoportjának detektívjei megjelentek az Erzsébet körút 42. számú ház egyik negyedikemeleti lakásában, ahol — néhány hét alatt most már másodszor — *razziát* tartottak *Frisch* Gyula lakásán, ahol újra *rulettező társaságot találtak*. A lakás tulajdonosa megint az mondotta a detektíveknek, hogy *rulettszisztémát próbáltak ki*. A detektívek igazoltatták a játékosokat és *lefoglalták a gépet* a játékhoz szükséges kellékekkel együtt. A rulettezők és a lakás tulajdonosa ellen a járásbíróságon indul meg az eljárás *tiltott szerencsejáték* üzése miatt.

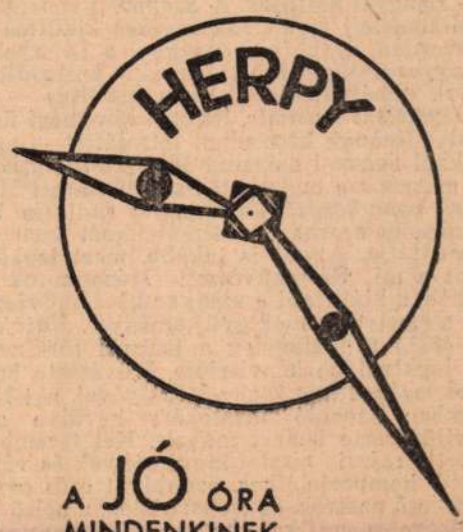

A JÓ ÓRA MINDENKINEK ÖRÖM...

PETŐFI SÁNDOR U. 17.

= **Elhízott egyéneknél** reggelenként éhgyomorra egy-két pohár természetes »Ferenc József« keserűvíz a bélműködést hathatósan előmozdítja, az anyagcserét tetemesen élénkíti, a zsírmennyiséget megfelelően lecsökkenti és a testet könnyeddé teszi. Orvosok ajánlják.

Magyar perzsa, kézicsomózású, 50/100 cm P 19.—
Torontáli, kéziszövésű, 50/100 cm ..... P 8.—
Zsúrkocsi gummikerekekkel, jó kivitelben ..... P 13.50
GASSNER BUDAPEST, VI. KERÜLET, TERÉZ KÖRÚT 19

Női kalapok és sálak olcsó szép jó
Szabó Alberiné és Gizella
Budapest, IV., Egyetem ucca 11. szám.

Svájci zseb- és karóra, márkás dísz ébresztőóra, harangütő lakásóra: **Óragyár** Kossuth Lajos ucca 5. sz.

HAUSVATER bőröndös most V, Mária Valéria u. 10 (Vigadónál). — Bőröndök, retikülök nagy választékban

Ajándéknak selyem, szövet, tianell **Maradékok** most rendkívül olcsón Uránia Szövetboltban VIII., Rákóczi út 25

Budapest legszebb játékáruháza az olcsó árakkal!

KRAUS P 29.50
IV., Kossuth Lajos ucca 13
Selyemszálú bársonykutyák P 3.60, 2.60, 1.60, —.60
Játékbabakocsik P 25.–, 20.–, 15.–, 7.50, 4.—
Kanadai ötösikrek díszes kosárban ..... P 36.–, 20.–, 12.–, 6.50, 4.—
Vasutak ..... P 15.—, 8.–, 6.–, 3.80, 2.50
Gyönyörű babák P 25.–, 15.–, 9.–, 7.50, 3.50, 2.90, —.96
Tankok menetközben szikráznak ..... P 9.–, 3.–, —.80
Kézimunkakosarak díszesen berendezve ..... P 6.–, 4.50, 3.50
Kérje ingyen árjegyzékünket!

Zsúrkocsik nagy választékban **KRAUS** Kossuth Lajos u. 13

CIPŐT HÓCIPŐT, PAPUCSOKAT DÚS VÁLASZTÉKBAN OLCSÓN
VERESS-CIPŐK IV., MÚZEUM KÖRÚT 31 Címre ügyelni!

Márkás gallér díszes dobozban ½ tet 3.90
Kardos István gallér-szaküzletében Budapest, V., Gróf Tisza István ucca 24. sz.

Nincs többé **lábfájás** ha a szabályozható és rugalmas Imperator lúdtalpbetétet használja. Ingyen kipróbálhatja.
V., Phönix ucca 4. szám. Telefón: 1-189-91

Mi nem hirdetünk fantasztikus árakat! Hozzánk el kell jönni ha szépet és jót akar olcsón venni
Jolie divatékszerbolt, Kígyó ucca 4-6

Világhírű **álomkristály** ajándék- és dísztárgyak rendkívüli választékban és minőségben nagyon olcsón kaphatók Damjanich ucca 54 I. em. 6. Címre ügyelni

LUKÁCS BÚTOR Dohány u. 30
Óriási választék Fizetési kedvezmény

Bőrkabát a legpraktikusabb ajándék! Vegye a készítőnél! Férfi, fiú és női kabátok készen és mérték után! Modern Bőrruházati Üzem, Király u. 6 (udvarban). Saját műhely

VIRÁG a legkedvesebb ajándék Nagy választék. Olcsó árak. DÁHLIA VIRÁGTEREM JÓZSEF KÖRÚT 25

Legszebb ajándék a **Zobel-harisnya!**
SZAKÜZLETEK »az elegáns hölgy bevásárlóhelye«
IV., Petőfi Sándor u. 2 (Fárisi udvarban) VI., Teréz körút 34

Sugár-nál
Népszínház u. 11. • Berlini tér 4

Cipő-újdonságok ..... P 8.50
Valódi **ezüstsevró** estélyi cipők ..... P 10.50
Divatos női **hócipők** idei friss áru P 6.50-től

— **Lengyel kiállítás.** A *Szépművészeti Múzeum* másodikemeleti termeiben érdekes kiállítás nyílik meg szerdán, újabb bizonyságául a Lengyelország és Magyarország között fennálló kulturális kapcsolatok elmélyülésének. Ez a kiállítás — amely gróf *Mycielski* Kasimir, lengyel követségi ügyvivő buzgólkodásának köszönheti létrejöttét — egyrészt a krakkói nemzeti múzeum *Matejko-rajzgyüjteményét*, másrészt a budapesti Szépművészeti Múzeum *lengyel vonatkozású képanyagát* mutatja be s a két múzeum szoros együttműködését igen szépen dokumentálja. Annál is inkább, mert legközelebb viszont a mi Szépművészeti Múzeumunk fogja Krakkóban kiállítani a magyar képzőművészet jellemző szemelvényeinek gyüjteményét. *Matejko* Jan (1838—1893.) tudvalevőleg a lengyel történeti festészet legkiválóbb képviselője. Művészete bensőséges rokonságot tart Zichy Mihályéval, aki hasonló szellemben, hasonló ideálokért hevülve alkotta meg világszerte ismert műveit. Két teremben bemutatott rajzai részlet-tanulmányok és vázlatok, nagyobb kompozícióihoz, azonkívül erős egyéniséget kifejező portrék, az emberi lélek, a belső karakter jellegzetes grafikai ábrázolásai. Bizonyos, hogy Matejko művészetére korának hősi pátosza s teátrálitása nyomta rá sajátos bélyegét, de még bizonyosabb, hogy ez a lengyel festő igen kiváló művész volt, aki hazája egész piktúrájának alakulására döntő befolyást gyakorolt. A lengyel vonatkozású magyar anyag a kiállítás három termét tölti meg. Ennek kiemelkedő darabjai: *Mányoki* két arcképe. *Matejko* Várnai csata című festménye, néhány rézmetszet, *Barabás* Bem-portréja, *Grottger* Artúr krétarajz-sorozata az 1861-es lengyel föllkelés jeleneteiről s egy teremre való táblakép, lengyel-magyar mesterek műveiből, amelyek jellemző emlékei a lengyel és magyar festészet kölcsönös egymásrahatásának a 15—16. században. A kiállítást gróf *Mycielski* és *Csánky* Dénes főigazgató rendezte. —*i.*

— **Képviselői beszámoló.** Czermann Antal vasárnap beszámoló gyülést tartott Móron.

— **A budapesti rendőrök karácsonyi istentiszteletei.** A budapesti rendőrtisztikar és őrszemélyzet római katolikus vallású tagjai hétfő reggel a Szent István Bazilikában járultak a karácsonyi istentisztelettel kapcsolatos szentáldozáshoz, délelőtt pedig a görög katolikusok; az előbbi csoportban ezerhétszázan, az utóbbiban harmincnyolcan voltak. Az evangélikus rendőrök kedd reggel 9 órakor a Deák téri templomban veszik fel a karácsonyi Úrvacsorát, a hatszáz református vallású rendőr délután a vilmakirálynőúti templomban járul az Úrasztalához. A főkapitányság vezető tisztviselői közül a római katolikusoknál *Baksa* János főkapitányhelyettes jelent meg, a többi vallásfelekezetűeket templomaikba *Kalmár* Béla főkapitányhelyettes és *Kálnay* Gyula főtanácsos vezeti.

— **Az Ügyvédjelöltek Lapjának** decemberi száma dr. *Bánde* György szerkesztésében folytatja az Uj Ügyvédi Rendtartás elleni cikksorozatát. A lap a felsőház tagjaihoz szól és kéri, hogy a törvényjavaslatot utasítsa a felsőház vissza. A lapban *Papp* József, a Budapesti Ügyvédi Kamara örökös tiszteletbeli elnöke és *Kövess* Béla, a Budapesti Ügyvédi Kamara elnöke a rendtartás által tervezett *zárt szám* ellen irtak cikket.

— **A Palladis karácsonyfája.** Lapunk mai számában megtalálja az olvasó a Palladis karácsonyfáját, amely szebbnél-szebb könyveket kínál a család minden tagjának. Fejtöréstől és gondtól kíméli meg magát, aki a Palladis karácsonyi könyveivel teszi gazdaggá hozzátartozóinak karácsonyát. 1. sz. Ajándék: Gyermekkorunk bűbájos mesealakjai elevenednek meg ebben az ízléses és karácsonyfára felakasztható tokban, mely Grimm legszebb 5 meséjét tartalmazza, kitűnő frők feldolgozásában, gazdag, művészi illusztrációkkal. Az öt kötet ára díszes kazettában 3.60 P. 2. sz. Ajándék: Három gyermek 11 évi bolyongása a világ körül, kizárólag felnőtteknek szól. Egy híres fotoriporter gyermekei mesélik el kalandjaikat, miközben szüleikkel bejárták Európát és Amerikát. Nyitott gyermekszemmel nézik a világot és bájos tiszteletlenséggel nyilatkoznak korunk legnagyobb egyéniségeiről. Ára vászonkötésben: 3.60 P. 3. sz. Ajándék: A hírneves amerikai írónő P. S. Buck: Az anya című legújabb regénye. Az önfeláldozó anyai szív hősi éposza ez a könyv. Ára vászonkötésben: 4.50 P. 4. sz. Ajándék: Kiáltás a mélyből a legszebb imádságos könyv, amely tartalmazza a kereszténység szentjeinek és nagy elméinek leggyönyörűbb imádságait Szunyogh K. Ferenc bencés tanár összeállításában. Ára vászonba kötve: 5.80 P. 5. sz. Ajándék: Három bájos, művészi képekkel illusztrált, kis gyermekeknek való meseköny. Kettőt Altay Margit írt, egyet Zaymus Gyula, sok szívvel, színnel és művészettel. A három kötet ára külön tokban: 1.50 P. 6. sz. Ajándék: Walt Disney csodaszép, színes képekkel teli 4 meséskönyve. Minden gyermeknek legnagyobb öröme, vágya: A három kis malac, Piroska és a Farkas, Nyolc kis gyermek karácsonyi éjszakája és Miki egér kalandja őrjás országban. Egy-egy kötet ára: 2.60 P.

Berendezkedik? Várja **ELEKTRA**
Csillárt akar?.. Várja **ELEKTRA**
Cserélni akar?.. Várja **ELEKTRA**
Ajándékot vesz? Várja **ELEKTRA**
CSILLÁRGYÁR VII., Dob utca 42.
Kérjen képes árjegyzéket! Telefon 1-42-77

Női-, férfi- és gyermek **KÖTÖTTÁRUK** fehérneműek, házikabátok, pizsamák és pongyolák **SZÉKELY JENŐ** Petőfi Sándor ucca 9. szám és Váci ucca 7. szám

Ajándékul! valódi arany és ezüst ékszerek, dísztárgyak, sváji zseb- és karórák nagy választékban, olcsó árakon! **GÁBOR**-nál Rákóczi út 6 Tekintse meg látványos kirakatainat

Minden asztalra valódi ezüstöt! HENGER ANTAL EZÜSTÁRUGYÁR, IV., Dalmady ucca 9. szám

Közismerten legjobb minőségű és legdivatosabb **CIPŐKÜLONLEGESSÉGEK** Szebbnél-szebb házicipők, világhírű „Viking" hócipők *Amerikai cipő rt.* V., Dorottya ucca 9. sz.

Óra Csak a világhírű **Junghans** legyen

Fotelekat, székeket, nipphútorokat, rekamiékat közvetlen a készítőtől szerezze be — Magyar Bőrszékipar, V., Mérleg ucca 4. Telefon 1-810-56 Javításokat szakszerűen olcsón eszközlünk

Jó harisnya, meleg alsóruházat legolcsóbban **BAKSAY és BIRO** cégnél BELVÁROS, SÜTŐ UCCA 2. SZÁM (DEÁK TÉRNÉL)

Nagy karácsonyi BÚTOR árusítás dec 6-tól 25-ig, egyes bútorok áron alul is eladatnak Haló, ebédlő, recamierek, fotelek, gyönyörű garnitúrák. Színes bútorok. Szabott árak. Fizetési kedvezmények is. **Kovács, Budapest, Üllői út 30**

Kombináltszekrények rekamiék, országhírű fotel ágyam árban, minőségben vezet! **Györffy Imre** lakberendező kárpitosmester, V., Irányi u. 15. Telefon. (Belvárost mozgonál.) Kedvező fizetési feltételek.

9·80 -tól **VEGYÜNK CÉLSZERŰ AJÁNDÉKOT!** Tiszta gyapjúpulóverek **Zemplényinél** VIII., Aggteleki u. 3 VI., Teréz körút 5

Minden ízlést, igényt és erszényt kielégítő ajándékok között válogathat **Burma Royal**-nál, Erzsébet krt 53 A „Takarékosság" kötelékében

Pápaszemet vásárolni bizalom dolga — Bármely orvosi recept után is készít szemüveget Mayer Sándor speciál látszerész, IV., Kossuth Lajos ucca 15, az udvarban. Javításokat pontosan csolesón készítek saját műhelyemben Postai megrendeléseket azonnal. Telefon: 1-85-0-26.

SI léc cipő ruha **TENNIS** ütő hározás **STRAUB SPORT** V., Bálvány ucca 3. (udvarban). Tel.: 1-802-62

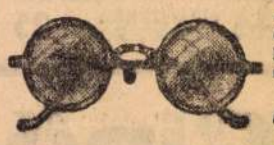

Zeiss-szemüvegek lorgnettek, távcsövek, látcsövek, nagyítóüvegek, hőmérők, rajz- és mérőeszközök, lényképészeti kamarák Alapitva 1846 **LIBAL és MÄRZ** VI. Teréz körút 54. Nyugatinál

Rádióasztal ..... P 8.—-tól
Teakocsi ..... P 8.80-tól
Bridzsasztal ..... P 15.—-tól

ÉBNER VIII., KARPFENSTEIN UCCA 2-A. SZ.

Zsúrasztal ..... P 25.—-tól
Kandallófotel kárp. P 35.—-tól
Kis kommod fény... P 35.—-tól

sebbé, célszerűbb
lére.

1021

A Körös-völgy üzenete

A mérges szömörcét senki fel nem kérte, hogy őrszolgálatot álljon a nárcisszal terített vöröstölgyes alján, mégis egyre riogatja a virágtolvajokat. Csendben körülkússza a fiatal ligetet, felkapaszkodik a fák hajtásaira, s mihelyt valakit túlságosan elragad a tiltott gyűjtőszenvedély, kiadja mérgét a látogató bőrén. Ezért aztán mindenki, aki a *szarvasi arborétumban* jár, arra kéretik, hogy fékezze kezét, s csak a szemével fogja összе a sok gyönyörűséget.

Az intést most, a tavasz elején meg kell tenni, mert elindult már a zarándoklat a *Körös-völgybe*. Ha a korábbi vendégjárásból következtetni lehet, 70—80 ezren látogatnak ide az ősz végéig. Jönnek az ország minden részéből Szarvasra (Pestről közvetlen Volán-busz visz Szarvason át Gyulára); jön, aki elfáradt hétfőtől szombatig; aki a város dübörgése és zakatolása után a csend neszeire vágyik.

Egy császári testőrnek, nevezetesen Bolza Józsefnek köszönhető ez az arborétum. Úgy száz évvel ezelőtt annyira beleszeretett a schönbrunni kertbe, hogy annak mintájára elkezdett szarvasi birtokán fákat ültetni. Földlabdástól hozta az elsőket Bécsből, megágyazott nekik a Körösök vetette földhátakon, aztán egyre több fát hozott. Szerelmes szokását kegyelettel és jeles hozzáértéssel *Bolza Pál* folytatta. A fák iránti hűséget később állami támogatással segítették, így nőtt fel az 1600 fafajt számláló, Európa-szerte rangos növényi rezervátum.

Ilyenkor nyílik a magnólia. Tenyérnyi fehér, lila, sötétvörös, meg rózsaszín liliomtölcsérek. A japán birs a fehér és rózsaszín minden árnyalatában már kora tavasztól virít. A díszcseresznyefa — rózsaszín pattogatott kukoricával telehintett óriás szakajtó — első látásra megérteti, miért érdemes rá a cseresznyevirágzás, hogy hazájában, Japánban külön ünnepe legyen.

A gyeptükrökkel szépített facsoportok előtt zománc névjegyek. Egzotikus tájakról ideszakadt különös facsaládok utódai. Ismerősen muzsikáló nevű hazai fajok. Kínai cedrófa, kocsonyás tölgy, szomorú kőrisfa, csüngő gallyú szürke duglászfenyő, bibircses fehér nyír, karcsú ciprus és oszlopos tuja, hikori dió és ámbra, aztán istenfa, bálványfa, tündérfa, végzetfa, mézesfa, aranyfa, lepényfa, vasfa, csörgőfa...

És ilyen is van: Júdásfa. Valaki nagyon komisz keresztapja lehetett, hogy ilyen névvel illette. S — mert gyarló az ember — elszigorodva fordul el a virágpompában viruló Júdástól. A hamisciprusnál is — ahelyett, hogy a kékbe játszó dús levélszoknyára figyelne, a „hamisság" *okát* kezdi firtatni.

S ha a látogató barátkozó szándékát akár egy „Jó napot!"-tal jelzi annak, akit kertésznek vagy botanikusnak, vagy a kaszálógép pilótájának vél, akkor viszonzásul különös históriákat hallhat. Például *a mammutfenyő* viszontagságos életét. Ezt, a szinte még csecsemő fenyőgyereket — alig százéves, s mindössze 60 méter magas; a családban nem ritka az 1000—2000 esztendős életkor, s a 80—120 méteres magasság — két villámcsapás érte. Aligha épül már fel, ami azért is sajnálatos, mert roppant nehéz ezen a tájon felnevelni a mammutfenyőket.

Itt van még a farkatlan páva esete. A hiúsága okozta a vesztét. Mindig ott illegett a pinceablak tükre előtt. Addig, hogy egy vigyázatlan pillanatban a fűnyíró gép kereke alá került a tolluszálya. És ott is maradt...

A májusi látogatót a hópehely virágú cserje könnyű illata csalogatja — megtölti az arborétum tiszta levegőjét. Majd jönnek a nyár virágai meg az őszé — a szarvasi növényvsziget varázslatos élmény minden évszakban.

A szarvasi séta után házi aromákkal ízesített betyárromantikával fűszerezett ebéd illik Kondoroson. A citerával hangosított, gyertyafényes csárdabeli pincében jó ízű bort és meséket szolgálnak fel a szívélyes gazdák. Meséket a betyárokról, akiket nem riasztott el a zsandárlaktanya szomszédsága: sok kilométer hosszú alagútrendszer segítette menekülésüket, ha arra került sor. No meg a dupla falú kémény — megnézhető —, amelynek egyik járata a füst, a másik a betyárok menedékéül szolgált.

Innen el kell menni *Gyulára* is, az út mentén szétszórt, különös sorsokat őrző tanyák mellett. A hajdan ezerágú, azóta megzabolázott Körös mentén vezet az út. A Körösök folyását és a holtágak medreit ártéri erdők kísérik — az öreg füzesekben odúlakó madarak fészkelnek. Városukban csak annyi aszfaltot tűrtek meg a gyulaiak, amennyi az autóknak és a gyalogosoknak feltétlenül szükséges. A többi helyre — és nagyon sok ilyen hely van — tulipánt, nefelejcset, árvácskát, rózsafákat, bokrokat, fákat ültettek. Nincs még egy ilyen város az országban, amelyik ennyire bolondja lenne a virágnak, lombnak. A várfürdőben 15 ezer ember strandolhat-gyógyulhat egyszerre, s csak nyírott gyepből mindre 7—8 négyzetméter jut, a virágágyásokról már nem is beszélve. Alig, hogy feljön a föld fagya, már kiültetik a virágtöveket, olyanokat, amelyek kibírják Orbán meg a többi fagyosszent szeszélyét.

Nevezetes hírnevű várában újabban minden nyáron a magyar drámairodalom legújabb termését szolgálják itt fel a népes vendégseregnek. Művészetpártolásukra még *Erkel Ferenc*, a *Dürer*-család, *Kohán György* neve kínálkozik magyarázatul. S bár ezen a vidéken minden fejlődésért küzdelmes munkával kellett fizetni, a vendég ebből mit sem érez, a vendégnek itt mindennap vasárnap van.

A Körös-völgy pihenésre hívja és várja az ország népét.

Antal Anikó

nt szárnyak nélkült
üldöttség Budapesten

fordulója alkalmából készültek a különböző köztársasági stúdiókban. Kiemelte *A hazáért harcoltak* című Bondarcsuk-filmet, s a Dovzsenko Stúdió *A harcba csak idősek mennek* című művét.

Igor Gosztyev, a Front szárnyak nélkül rendezője beszámolt az 1941-es súlyos harcokról szóló, dokumentatív jellegű játékfilm keletkezésének körülményeiről, Vjacseszláv Tyihonov és Ivan Pereverzev, a film két főszereplője pedig arról beszélt, hogy időben minél távolabb kerülünk a második világháborútól, annál nagyobb a művészet, s így a filmművészet, a színészek felelőssége, hogy mind igazabban mutassák be azokat az embereket, akiknek áldozata meghozta a végső győzelmet.

nemcsak elbírja, hanem a falak szorításában koncentráltan irányulhatna felé a figyelem.

Mert az a három szobor is, amely Samu Géza immáron többször vzsgázott jó képességeiről tanúskodik, most is otthonosan érzi magát a Stúdió Galériában. Alakok ezek is — az átváltozás csodái. A játékos képzelet a vájt cigányteknőt, óriási fakanalakat, a falusi ház körüli hulladékokat szoborrá álmodja és szoborrá magasztosítja, miként Bartók egy pentaton töredékből a *Gyermekeknek* való darabokat, vagy a *Mikrokozmosz* apró remekeit. Mert Samu bebizonyította már, hogy alkalmas az átváltoztatások csodájára, képes súlykolófákból játékbikákat teremteni, s képes arra is, hogy a játékbikákból megteremtse a földtől mindinkább elszakadó XX. századi ember különös mitológiáját. Azt a mitológiát, amely új istenvilággal népesíti be a bu-

leg vált
egyúttal
mák vá
tájegysé
mi stru
— még
társadal
közben
világosabb
paraszti ré
iparosokról,
pet sem sa
da a névtel
történelem nélküli fikciójáról.

paraszti bútorkészítők

De a másik kiállítás, amely a primitív népek művészetébe enged bepillantást, hasonlóképpen illúzióromboló. Mert arra mutat, hogy e „primitív" művészet távolról sem hozható párhuzamba azzal, amit mi népművészetnek nevezünk: míg ez utóbbi a feudális társadalomstruktúra alsó fokát jelzi, amaz a gyűjtögető, vadászó és kezdetleges földmívelést művelő társadalmak felső fokát reprezentálja — a törzsi-varázslói magas kultúrát.

S ha visszapillantunk Samu Géza csaklis esztétikai érvényű kapubálványaira, akkor rá kell jönnünk arra, hogy ezúttal sem egyikről, sem másikról nincsen szó: azok a városi struktúrában élő — ámbár ihletésért a népi, illetve a törzsi hagyományhoz forduló — művész önelvű munkái.

Bojár Iván

A sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Színház vendégjátéka Veszprém megye városaiban

Tudósítónktól.

Ősszel a bukaresti Nemzeti Színház vendégszerepelt hazánkban, néhány nappal ezelőtt a nagyváradi Állami Színház magyar és román tagozata járt Debrecenben, s ma Veszprémben újabb együttes mutatkozik be: a sepsiszentgyörgyi Állami Magyar Színház.

Két évvel ezelőtt ismerhettük meg a sepsiszentgyörgyi színházat, amikoris 1973 márciusában Budapesten és több vidéki városban *Tamási Áron* Csalóka szivárvány című játékát *Tompa Miklós* és *Paul Everac* Ki vagy Te? című színművét *Constantin Codrescu* rendezésében mutatták be nagy sikerrel. Mostani vendégjátékukon *Illyés Gyula* Dupla vagy semmi című darabját *Seprődi Kiss Attila*, Paul Everac A számlát egyszer benyújtják című drámáját Constantin Codrescu rendezésében játsszák. Ez utóbbi előadással tavaly augusztusban értékes díjat nyertek a romániai színházak fesztiválján Bukarestben. Harmadik produkcióként pedig a színház művésze, *Nemes Levente* Dózsa címmel monodrámát ad elő.

A színház története 1944 végén kezdődött el, amikor Kolozsvárott munkásokból működvelő csoport alakult. Nem sokkal később *Dolgozók Színháza* névvel folytatták a munkát, s a figyelemre méltó művészi eredmények alapján kérték: nyilvánítsák őket hivatásos színházzá. 1948 nyarán megkapták ezt a rangot, s állandó székhellyel Sepsiszentgyörgyön dolgoztak tovább. 1958 végén új színházi épületet avatott a már jó hírű, országos sikereket elért együttes. A jelentős hazai román szerzők, *Baranga*, Everac, *Eftimiu*, *Lucia Demetrius* mellett a romániai magyar dráma is rendszeresen otthonra talál a színházban: *Szemlér Ferenc*, *Tömöry Péter*, *Csávossy György*, *Sütő András* darabjait játszották.

A sepsiszentgyörgyi együttes május 7—12. között Ajkán, Keszthelyen és Tapolcán is vendégszerepel.

Ünnepi könyvkiállítás nyílt a Fáklya-klubban

Kedden a pedagógusok Csengery utcai művelődési központjában — hazánk felszabadulásának 30. évfordulója alkalmából — ünnepi könyvkiállítás nyílt. A Tankönyvkiadó és az Állami Könyvterjesztő Vállalat ünnepi tárlata mintegy 300 kötet tükrében mutatja be a felszabadulás óta eltelt 30 év könyvkiadói tevékenységét. A harminc év című ünnepi könyvkiállítást — amely május 15-ig, naponta 11-től 19 óráig tekinthető meg — *Elbert János*, József Attila-díjas műfordító és kritikus nyitotta meg.

Magyar Hírlap
1975 MAJ 7
Magyar Hírlapot
SAJTÓHIGYELŐ

1021

Kohán György festménye. D. Fehér—Pogány: Magyar festészet a XX. században

Lajos— Bács Gyula:
A bolgár tengerpart
Panoráma.
Külföldi Kisútikönyv
b. **30 Ft** 208 oldal, fűzve

Hamburg—Bilstadt. Kb. 930 oldal, kartonált kö. **200 Ft**

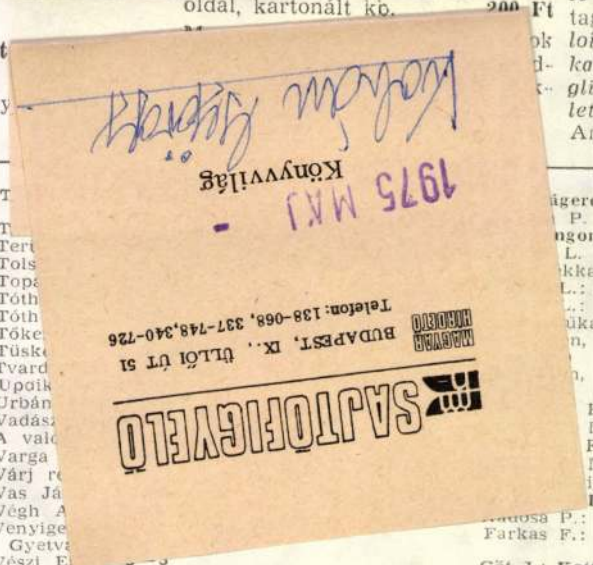

anúságtétele 8—3
cialista Munkáspárt
rusa 32
910
autoatlasza 912
-3
M. 93/99
k, ha látszik 8—3
80
ngels, Friedrich 3K1/2
ladatok az egyetemi
felvételi vizsgára készülők

93/b
or 00
adatok 31
vállalati gazdaságtan 63
án 8—3
lexander 8—93/a
32
-Csőke Lajos 37
autótérképe 912
-Sebestyén Gy. Tamás 65
4
ány aktuális problémái 61
796
8—3

80
-Szentirmai László 63
33
8—3
a 308
681
án 930.85
és kéziratok 09
oward, P.) 8—3
érképe 912
-93/a
8—3
Sz. 33
93/99
-93/b

enreich, Günther 53
—3
—93/b
nos 61
dó 37
—1
os 8—1
3—3
ztantyin M. 8—3
politikai gazdaságtana 33
kai érdekességek a világ
l 62
agutin 8—1
1

Terü
Tols
Topa
Tóth
Tóth
Tőke
Tüsk
Tvard
Upoik
Urbán
Vadás
A valc
Varga
Várj r
Vas Já
Végh A
Venyige
Gyetva
Vészi E
Vörös Imre 37
Walker, Margaret 8—3
Würtz Ádám 71/76
Zászlóerdő '74 394
Zola, Emile 8—3

A HÓNAP ZENEMŰVEI

A Zeneműkiadó kottái

Balassa S.: **Quartetto per percussioni** (játszópartitúra) 25,—
David Gy.: **Pezzo per viola pianoforte accompagnato** 36,—
Durkó Zs.: **Halotti beszéd** (nagypartitúra) 172,—
Lóránd I.: **Májusi Kánon** 1,—
Maros R.: **Musica da camera per 11** (partitúra) 36,—
Mihály A.: **Musica per viola con pianoforte** accompagnato 30
Szöllösy A.: **Musica concertante** (partitúra) 48,—
Debussy Album I (zongora) 30,—
Debussy Album II (zongora) 30,—
Elmegyek, elmegyek (Dalok ballagásra) (Aczél) 8,—
Köszöntő 1945—1975 (kórusgyűjtemény 30 év dalaiból) (mini) 60,—
Krommer, F.: **Klarinétverseny** (Bertész) (zongorakivonat) 50,—
Repertoire Album (Friss A.) (gordonka-zongora) 40,—
Szovjet kórusművek IV. Tormis: Őszi képek (Miniatűr ciklus nőikarra) 5,—
Slágerszövegek 44 3,—

Kodály Z.:
Kodály Z.:
Kodály Z.:
Lenkei G.:
Magyar sz
(Váczi)
Molnár A.:
(szolfézs)
Mozart, W.
(hegedű-zon
Orgonaszó I.
Orgonaszó
harmóniumr
Paap L.: **15**
Pálvalvi J.:
(egyneműka
Rameau, J.
sitzky)
Schola Cant
énekek)
Schola Cant
énekek)
Schola Can
énekek)
Soproni J.:
partitúra)
Szőnyi E.: **A**
tei V. (szolf
Váczi Gy.:

Vigdorovits
Weiner L.:

Kohán György, festő

— AZ 1966-BAN ELHUNYT kétszeres Munkácsy-díjas és Kossuth-díjas festőművész, Kohán György alkotásaiból kedden kiállítás nyílt Nyíregyházán. A tárlaton a művész Gyula városának ajándékozott 20 művét tekinthetik meg az érdeklődők.

– : Hír

8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jún. 18.

Kohán György [illegible]

• KOHÁN GYÖRGY emlékkiállítás nyílik ma délután Nyíregyházán, a városi művelődési központban.

— :o Kohán György... 12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. jún. 17

Kohán György, festő

□ KOHÁN GYÖRGY Kossuth-díjas festőművész kiállítása nyílik szombaton délután Szegeden a November 7. Művelődési Központban.

—:□ Kohán György.... 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. júl. 17.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726
1975 JUL 15
PETŐFI NÉPE

Kohán György festő-művész

1021

Szegedi naptár

Bács-Kiskun megyéből minden évben sokan látogatnak el Szegedre, hogy a szokásos nyári játékokhoz kapcsolódó rendezvények és a szabadtéri előadások valamelyikét megtekintsék. A proram az idén is igen gazdag és sok-sok látnivalót kínál. A mostani heti naptár a következőt ígéri:

15. KEDD: Felszabadulási Nemzetközi Néptáncfesztivál. Néptáncbemutató Újszeged, szabadtéri színpad 19.30 óra.

17. CSÜTÖRTÖK: Felszabadulási Nemzetközi Néptáncfesztivál Néptáncbemutató Újszeged, szabadtéri színpad, 19.30 óra.

Kohán György festőművész emlékkiállítása November 7. Művelődési Központ (július 17—augusztus 20.).

18. PÉNTEK: Népi iparművészeti kiállítás Bartók Béla Művelődési Központ (július 18—28.).

Otthon '75 Szeged Kiállítás az Ipari Vásár területén, Marx tér (július 18—27.).

19. SZOMBAT: Erkel: Bánk bán, opera Dóm tér, 20 óra.

XIX. Nemzetközi maratoni versenyseny, Széchenyi tér, 18 óra.

Sajtótörténeti kiállítás Somogyi Könyvtár (július 19—augusztus 20.).

20. VASÁRNAP: Májusjárás. A Felszabadulási Nemzetközi Néptáncfesztivál gálaestje, Dóm tér, 20 óra.

XVI. Szegedi Nyári Tárlat. Móra Ferenc Múzeum Képtára (július 20—augusztus 25.).

Régi kovácsolt vasak iparművészeti kiállítás: Bartók Béla Művelődési Központ (július 20—augusztus 15.).

ilós kérdésként úgy fogalmazhatjuk a vállalatok és szövetkezetek nyereggel gyarapodik — az elmúlt évben ról 141 milliárdra — ugyanakkor a olott bevételeinek túlnyomó többsége

lesebbre. És azért sem, mert mindez a népgazdaság belső egyensúlyi helyzetét rontja. Nem állítjuk azt, hogy a vállalatok mind gazdagok. Az viszont tény, hogy az elmúlt évben a vállalatoknak volt pénzük, beruházásaik és készleteik tekintélyes mértékű növelésére, s a vállalati kasszákból a tervezettnél több pénz áramlott ki személyi jövedelmekre. Ennek konzekvenciái akarva-akaratlanul is csökkentették a népgazdaság exportteljesítményét s egyidejűleg növelték importszükségletét, végső soron hozzájárultak a külkereskedelmi mérleghiany létrejöttéhez. Ugyanezeket a tüneteket észlelhettük az idei esztendő első felében is; miközben a költségvetés növekvő összegekkel támogatja a vállalatokat, azoktól a tervezettnél több vásárlóerő áramlott ki. Fogalmazhatunk oly módon is, hogy a vállalati gazdálkodás nem mindenben a tervcélok által kijelölt úton halad, veszélyezteti azok megvalósítását.

● **A Központi Bizottság** július 2-i ülésének határozata a magyar népgazdaság jelenlegi helyzetét elemezve, a népgazdaság minden szintjén határozott és konkrét cselekvést sürget. Mit jelent ez a követelmény e téma kapcsán? Mindenekelőtt azt, hogy valós közgazdasági gondok és fel-

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 AUG 1

Egészségügyi Dolgozó

Kohán György
1021

Kohán György grafikája

A FŐVÁROSBAN

sebészeti osztályra utaltam — lehet, hogy feleslegesen. *A kétmilliós Budapesten ki lehetne jelölni ügyeletes laboratóriumot (esetleg valamelyik kórházban, ahol amúgy is ügyel a laboratórium), ügyeletes röntgenállomást (olyan egyszerű vizsgálatok elvégzésére, mint például a spontán légmell diagnózisa mellkas-átvilágítással) és EKG-labóratóriumot vagy — az infarktus-gyanús, tehát lehetőleg nem mozgatandó betegekhez — „EKG-mozgóállomást", „EKG-mentőt".* Labóratóriumi tesztcsíkokkal is növekvő számban kellene ellátni az ügyeleteket. Mi olcsóbb, célszerűbb: EKG-vizsgálattal kizárni az infarktust vagy mindenképpen kórházba utalni a beteget?

NYOLCTÓL NYOLCIG. Az éjszakai ügyelet este nyolctól reggel nyolcig tart; a nap másik felében a körzeti orvosok látják el területük sürgős betegeit. De mivel az ügyeletes orvosok általában reggel nyolckor kezdenek, negyed- vagy fél nyolckor elindulnak a munkahelyükre. Jaj annak, aki reggel háromnegyed nyolckor lesz rosszul!

A lelki elsősegélynyújtó telefonszolgálat, amely szintén külső ügyeletesekkel dolgozik, célszerűbben oldotta meg ezt a feladatot. Ott a szolgá-

szú ügyeletes" lesz, és csak évek múlva válik állandó „rövid"-dé. Ez a rendszer a kitartást jutalmazza. Bár megakadályozza a nagyobb fluktuációt, a „hosszú ügyeletesek"-et aránytalanul megterheli. Máshol az egyik hónapban „rövid-", a másikban pedig „hosszú ügyeletes" ugyanaz az orvos. A legigazságosabb talán a VI. kerületi rendszer. Itt az orvos elvállalhat kettő, négy vagy hat ügyeletet, s ezek fele-fele arányban hosszúak, illetve rövidek.

INDOKOLT ÉS FÖLÖSLEGES HÍVÁSOK. Az ügyeletesek sokat beszélnek a felesleges hívásokról: nehéz eldönteni, mennyi van. Kérdés ugyanis, hol kezdődik a „fölöslegesség"! Az egyik beteg torokfájással is telefon után nyúl, a másik 40 fokos lázzal is elvánszorog a rendelőbe. A hívások túlnyomó része indokolt: szív- és tüdőasztma, vakbélgyulladás, epeköves roham, lázas felső légúti hurut stb. De elég sok a határeset, amelyeknél közlekedési nehézségek miatt inkább kihívják az orvost, mint hogy elmenjenek a rendelésre.

A motorizálás remélhetőleg jótékonyan változtat majd ezen a gyakorlaton. Az Egyesült Államokban, ahol a családok túlnyomó többségének van gépkocsija, alig-

1021
1971. VI. 24.
19.20 Petőfi
Élő szó

Kohány György

És ez érvényes elsősorban a vidéken élő művészekre, akik nincsenek ott minden nap, vagy minden héten, mindenütt, a lektorátus előszobáiban, nincsenek ott másutt, építészek előszobáiban, nincsenek személyi nexusaik ahhoz, hogy megbizásokat kapjanak. Erre sajnos fájdalmas és soha el nem felejthető példát párodukált nem rég a magyar művészet története, Kohány György esetében.

Kohány Györgyről minden művészeti iró megállapitotta és kritikus, hogy parexelans monumentalista művész, egész művészete belső feszültséggel teljes monumentális, és egész életében, haláláig, nem jutott egyetlen négyzetméter falfelülethez Magyarországon, pedig 1960ában már Munkácsi dijat kapott, 1964ében Munkácsi dij I. fokozatát. Tehát 6 év állt rendelkezésre azoknak, akik vizsgálják az ország művészeti életét ahhoz, hogy fölfigyeljenek, Meg is kapta, az egyik oldalon, az elismerést. Nem kapott azonban feladatot.

1931

Budapest, [illegible]

[illegible]

[illegible]

[

A VÁROS LELKE

Egy külföldi jó baráttal, népünk, eredményeink őszinte tisztelőjével ellátogattunk Gyulára. Nekünk, itthoniaknak már nem új, hogy a szép alföldi kisvárosban mindig történik valami, mindig előrukkolnak néhány jó ötlettel, kezdeményezéssel. De a vendéget meglepte a kavargó, zajló élet. Szövetkezeti kongresszus, eszperantókongresszus, tizenegy ország részvételével. Főpróbák a Várszínházban, indul a nyári szezon. Táncfesztivál, sok ezer ember az ország talán legszebb strand- és gyógyfürdőjében, 470 ezer négyzetméter park a száraz Alföld közepén, s tíz év alatt mintegy 1500 új lakás.

S ezzel még nem értek véget a felfedezések. A vendég a kolbászgyárban megtudta, hogy a földkerekség 30 országába jut el a nemes portéka. A gyulai Bútoripari Ktsz készíti a KGST moszkvai palotájának ülőbútorait, s az indiai légiforgalmi társaság is tőlük rendelt irodaberendezést. Láttuk a 120 ágyas új szállodát, a 400 üdülőt befogadó gyógyszálló építkezését, s a Gyulát szerető mérnökök különlegesen szép újabb szállodatervét. A vendég megtudta, hogy a jórészt közerőből épült 140 kilométeres vízvezeték-hálózattal s a szép vonalú víztoronnyal megoldódtak a város vízellátási gondjai, s bent van már a földgáz is a városban. Elismeréssel hallotta, hogy Erkel szülővárosában a zeneiskolának 300 növendéke van, egymást érik a hangversenyek, s ámulva nézte végig az utolsó darabig a város festő fiának, Kohán Györgynek még rendezésre váró, felbecsülhetetlen értékű hagyatékát, amelyet a városnak adott.

Hány ember él Gyulán? — kérdezte a vendég eltűnődve. — S amikor megtudta, hogy alig több 25 ezernél, a város lelkét kezdte kutatni. Azt a jó szellemet, amely e nyugtalan, sokat akarásnak a szülőanyja. Előbb tárgyilagos nyomozóként a kínálkozó lehetőségeket vette számba. Mert hátha afféle „Isten kegyeltje" ez a város, ahova csőstül hull az áldás. Hiszen volt pompás kastélyparkja, ahol gyógyvíz buggyant ki a földből. Történelmi vár. S olyan fiak, mint Erkel és Kohán. De hiszen másutt is van park, meleg víz, vár, nagy szülöttek és 25 ezernél talán jóval több lakos. Mégsem pezseg így az élet mindenütt, nincsenek nemzetközileg is fémjelzett, kulturális megmozdulások.

Talán valami régi, a nép erejét egybetapasztó hagyomány a kisváros nagy lelkének magyarázata? Ez sincs egészen így. Még csak az sem mondható, hogy a régi harcok, mozgalmi törekvések során találtak volna egymásra a gyulaiak. Gyula — ha voltak is fellángolásai — nem volt mozgalmi fészek. Nem úgy, mint Orosháza vagy más környékbeli települések. Fülledt hangulatú, úri kisváros volt. Megyei székhely, ahol a csendre, nyugodt terpeszkedésre vágyó horthysta adminisztráció sem a zajos ipart, sem a zajongó munkásokat, de még a vasutat sem igen tűrte, a mozdonyok hangos füttyszava miatt.

S nem volt teljesen egységes sem a gyulai nép. A magyar gondokon kívül szláv, román, német ellentétek is bőséggel fészkeltek ott. S nem volt a kulturálódásnak sem olyan mély gyökere, hogy ebben lelhetné meg az ember a választ. Inkább csak kulturális álmodozás folyt. Képzelgések arról, hogy mi minden lehetne. S ha Erkelnek volt is valamelyes becsülete, Kohán az eget ostromolhatta, mégis csak a gyulavári urasági kovács fia maradt a felszabadulásig.

Akkor hát hol és miben van a magyarázat? — firtatta tovább a vendég. A városi tanács fiatal elnöke, majd a pártbizottság titkára szerényen a népi állam segítő szándékának, s a gyulai nép alkotókedvének gyümölcsöző találkozását említette meg. Ez így, bár igaz lehet, de nagyon általános — töprengett a vendég. Őt a találkozás mozzanatai, epizódjai érdekelték.

Így derült ki, lépésről lépésre, sok emberrel való vitatkozások, beszélgetések révén, miféle teremtőerő egy mind többet és jobbat akaró város lelke. Hogyan alakult a mindinkább terebélyesedő, egészséges közszellem jóvoltából a felső szándék és segítség a megyei vezetés támogatásával Körös-parti házakká, külföldön is ismert gyógyfürdővé, színvonalas kulturálódássá.

Talán azzal kezdődött, hogy a művelt, az újra fogékony helyi vezetők meglátták a sok lehetőséget. Felismerték, hogy mennyi mindent lehetne tenni. Volt erejük hozzá, hogy felgyújtsák a képzelőerőt, de nem festettek hiú ábrándképeket. A fürdő dolgát sem úgy pendítették meg, hogy gyertek, építsünk világfürdőt. A vízszegény, poros alföldi város népét próbálták meggyőzni, milyen jó lesz a strand a park közepében, ahol tisztálkodni, gyó-

A kommunista párt programtervezete:

Az amerikai helyzet gyökeres változásokat követel

Az Egyesült Államok Kommunista Pártjának kongresszusán megvitatták a párt módosított programtervezetét.

A viták eredményeképpen a kongresszus részvevői egyhangúlag elfogadták a programtervezet két fejezetét. A programtervezet előkészítésével foglalkozó bizottság elnökének, *H. Lumernak* a javaslatára az okmányt két új tétellel bővítették ki, amely *a kapitalista rendszer válságának* és az Egyesült Államokban tapasztalható *diákmegmozdulásoknak* az értékelését adja. *A programtervezet rámutat, hogy nemcsak az amerikai társadalom él át válságot, hanem az egész kapitalista világrendszer is.*

A dokumentum megállapítja, hogy az amerikai nép problémáit *csak gyökeres változások útján, vagyis a kapitalista társadalom forradalmi átalakításával* lehet megoldani.

Lumer kifejtette, hogy az amerikai kommunisták harci taktikájának különböző formái vannak. Ezek közül az egyik az ifjúság körében végzett munka. Az amerikai kommunisták támogatták a legutóbbi diák- és ifjúsági megmozdulásokat. (TASZSZ)

A VILÁGSAJTÓBÓL

A belgrádi Komuniszt a „Kétezer szó" című felhívásról

Azokból az elemzésekből, amelyeket a jugoszláv lapok a csehszlovákiai helyzetről adnak, mind világosabban kirajzolódik, hogy jugoszláv részről egyetértenek a CSKP KB elnökségének irányvonalával és helyeslik a csehszlovák kommunisták kétfrontos harcát. Ilyen szellemben tért vissza legutóbbi számában a belgrádi Komuniszt a *Kétezer szó* címmel megjelentetett ismert felhívásra és *„álradikális kalandorkodásnak"* nevezte a dokumentum szerzőinek azt a javaslatát, hogy a csehszlovák társadalom problémáinak megoldását sztrájkokkal és tüntetésekkel kell sürgetni. A JKSZ hetilapja szerint az ilyenfajta receptek csak arra alkalmasak, hogy zavart keltsenek és hátráltassák a CSKP akcióprogramjának megvalósulását.

A *Komuniszt* alapvetően elhibázottnak ítéli meg a *Kétezer szó* szerzőinek és aláíróinak a jelenlegi csehszlovákiai helyzetről adott értékelését. Hibás következtetéseik forrása, vagyis az az állításuk, hogy a demokratizálási folyamat lelassult. A JKSZ sajtóorgánuma szerint ez onnan ered, hogy *„nem vesznek tudomást azokról az igen jelentős változásokról, amelyek a haladó erők jóvoltából mentek végbe a pártban, a politikai rendszeren belül és az ország politikai életében általában"*. (MTI)

minden poszton felelős sebb és nehezebb a dolg céljainak, politikájának ben önállóan szük niük a jelenségeket és a te lokat, gyakran kell *önálló* d tést hozniuk. Így természetesen könnyebb hibákat elkövetni, mintha a párt politikájának önálló alkalmazása helyett inkább részletesen kidolgozott utasításokat kellene végrehajtani.

Mai életünk tehát kétségtelenül magasabb fokú helytállást és fegyelmet követel a párttagoktól, mint a korábbi időszak. Viszont éppen ezért a pártfegyelem rovására elkövethető hibák forrásai is szaporodtak. Nézzük néhány vonatkozásban, miképp nőttek az igények.

A kommunisták fő kötelessége: küzdeni a párt politikájának helyes és teljes értékű megvalósításáért. A pártegység és a pártfegyelem követelménye nem merül ki abban, hogy a párttag — mondjuk így: — lelke mélyén értsen egyet ezzel a politikával. A passzív egyetértés nem visz előbbre. Arra van szükség, hogy minden párttag igazának tudatában, meggyőződésének erejével hirdesse a párt helyes politikáját, szerezzen annak híveket, erősítse meg az embereket a tudatban, hogy ez a politika értük van. Az ellenséges nézeteket utasítsa vissza. A párttag legyen harcos, vitatkozó szellemű, érvekkel mindenkor felfegyverkezett, mert ennek híján nem befolyásolhatja helyesen környezetét. Ha viszont passzív és bármilyen oknál fogva hallgat, amikor — szóban vagy tettben — eltorzítják a párt politikáját, megsérti a pártfegyelmet.

A pártfegyelem követelménye abban sem merül ki, hogy a párttag fő vonalaiban, országos méretekben megértse a politikánkból adódó igényeket és feladatokat. A maga helyén jól és helyesen kell

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NÉPSZABADSÁG
1968 JUL 7

gyulni, pihenni lehet. Harminchatmillióba került a mai pompás fürdőrendszer, s azzal a félmillióval indult el sikeres útján, amit a városi nép összeadott. Eleinte kicsit huzakodva, hiszen annyi mindent ígértek már nekik, amiből semmi sem lett. De mikor látták, hogy a félmillió segítségével buzogni kezd a víz, évente milliós, másfél milliós társadalmi munkával folytatták a hozzájárulást. A város vezetői és a beosztottak, a tanárok és a diákok, a hivők és a papok is csatasorba álltak.

Ezt az egységet persze nem a feltörő víz látványa teremtette meg. Jóval előbb kezdődött, a tsz-ekben, a város üzemeiben. Az a tény is segítette, hogy a hajdan ipar nélküli Gyulán ma már 5200 ember dolgozik az üzemekben és 3000 a szocialista mezőgazdaságban. S a hivatalok népe sem a csendet követeli, hanem a fejlődés zajongását.

A gyulai vezetők nagyon egyszerűnek tetsző felfedezéssel alapozták meg vállalkozásaik sikerét. Nem arra törekedtek, hogy a környéken mindenkit lepipáljanak. Inkább azt akarták, hogy a gazdagodó életnek sajátos, gyulai arca legyen. S így a város népe már a kezdet kezdetén beleszeretett a tervekbe, mert a magáénak érezte azokat. Tetszett például az ötlet, hogy a gyulai vár végvári történelmi múltjához híven harcos fórum legyen, mely régi magyar értékeket emel méltó rangra. Így született meg a várjátékok terve az elfelejtett magyar történelmi drámák istápolására.

Nincs Gyulán egyetleneggyel sem több hivatásos munkása a művelődésnek, mint más hasonló városokban. S ma mégis nemzetközileg elismert hangversenyek, fesztiválok sorát rendezik. Ezeket a feladatokat is a helyi lehetőségekre, sajátosságra alapozzák. A mi zenénk, a mi táncaink, a mi városunk színpadain. S ha a miénk, akkor szeretjük is, ha pedig szeretjük, jól megcsináljuk. S ez a kitűnő minőség jellemzi például a városi könyvtárat, a gimnázium nagyon ízléses könyvtárát is. Nem csoda, ha az ilyen igényes szellemi környezetben felnövő fiatalok már gyerekkorukban patriótává válnak. Szívesen maradnak a városban, örömmel dolgoznak szülővárosukért. Ráadásul még külön KISZ-házakat is építenek nekik.

A város lelke? Különös erő és szenvedély ez, amely az eredmények, az értelmes erőfeszítések során tovább gyarapodik. S egyáltalán nem béketűrő szenvedély, hiszen ma is küzdeni hív minden jó erőt a tunyaság, a közöny, a középszerűség, az értetlenség ellen. Küzdeni hívott, amikor némelyek az újrafestett régi címerek, a múltat idéző, helyreállított emlékek láttán dühösen kiáltották, hogy pokolba minden régivel. Gyakran előfordult, hogy a kommunista magyarázta meg a másik kommunistának, mindenre vigyázni kell, ami érték, amit avatott emberi kéz alkotott. S feltámadt e jó közszellem a nagyralátás ellen is, amely némelyekben már azt a képzetet szülte, hogy Gyulán nincsen több tennivaló. A legjobb gyulaiak csak most jönnek bele a munkába, látva azt, hogy a küzdelemnek van értelme, az jár jó úton, aki alkot, s nálunk mindig akad támogatója az igazán jó ügynek.

A vendég végül elégedetten, azzal a jóleső tudattal búcsúzott az alföldi kisvárosból, hogy munka közben érte tetten ezt az alkotásokra ösztönző, jó közszellemet.

Kékesdi Gyula

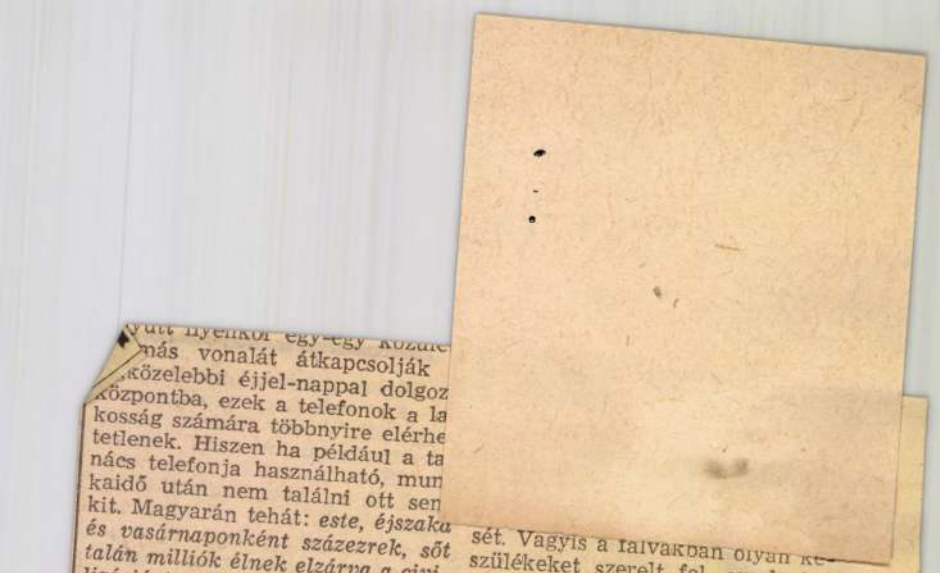

...más vonalát átkapcsolják ...közelebbi éjjel-nappal dolgoz... központba, ezek a telefonok a la... kosság számára többnyire elérhe... tetlenek. Hiszen ha például a ta... nács telefonja használható, mun... kaidő után nem találni ott sen... kit. Magyarán tehát: *este, éjszaka és vasárnaponként százezrek, sőt talán milliók élnek elzárva a civilizáció teremtette gyors hírközlési kapcsolattól, kirekesztve az ország vérkeringéséből.* A rádió és most már mind több helyen a televízió révén hozzájuk is eljutnak a hírek. Sokszor az esemény pillanatában hallják, látják ezek az emberek, hogy mi történik az országban, Európában, sőt egyszer-egyszer a mesterséges holdak jóvoltából még tengerentúli közvetítésnek is részesei lehetnek.

De miközben ők a világot látják, mi, az ország, nem tudjuk, hogy abban a pillanatban mi történik velük, nincs-e nagy szükségük a segítségre. Nem is sejtjük, hogy eldugott falvakban, kietlen tanyaközpontokban ma is hány és hány asszony szül gyermeket *orvosi segítség nélkül.* És ez nemritkán hiábavaló áldozatokat követel. Mire egy-egy ilyen esetben felkeltik a kisbírót, bemennek a tanácsházára, hívják az orvost vagy a mentőket, és mire azok végre több kilométer távolságból odaérnek, néha már késő. Azután, ha tűz üt ki vagy —

sét. Vagyis a falvakban olyan készülékeket szerelt fel, amelyeket a posta bezárása után *ingyenesen segélykérésre lehet használni,* vagy pedig a hívott által fizetendő beszélgetéseket folytathatnak rajtuk. Mindmáig — meglehetősen nagy anyagi áldozat árán — 250 ilyen telefont szereltek fel az országban. De ez szinte csak csepp a tengerben; még kétezernél több hasonló telefonállomásra volna szükség. Nyilvánvaló, hogy a mai ütem mellett csaknem egy évtizedbe telne, amíg megnyugtatóan rendeződne ez a gond. De miért ne lehetne nagyobb költségek nélkül is gyorsítani a segélykérő telefonok szerelését? Például úgy, hogy — ahol más lehetőség nincs — *a tanácsok vagy a postahivatalok vonalát kivezetnék az utcára,* és ezzel mindenki számára hozzáférhetővé tennék a készülékeket.

Kimondhatatlanul nagy szükség van ezekre a telefonokra: emberéleteket, értékeket menthetnek. Azt jelentik, amit hajdan a félrevert harangok. Csak éppen *sokkal messzebbre hallatszanak!*

Medveczky László

MEGVÉTELRE AJÁNLUNK

3 tábla 6000x1500x15 mm-es

TARTÁLYFENÉKLEMEZT

KL—2-s minőségben, műbizonylattal.

Érdeklődni lehet a FINOMKERÁMIAIPARI MŰVEK Létesítményfőmérnökségnél, Pátrovits Sándornál, tel.: 475—132.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1968 APR

MŰVÉSZET

Kohán Mr

...ten at sugárzott emberi tartalmat.

1021

Mészáros Fülöp

Előhang a XI.-hez

Három esztendővel ezelőtt hasonló körülmények között volt alkalmam hírt adni egy kiállításról, ahol a zsüri munkája éppen csak befejeződött — tehát voltaképpen nem is volt még kiállítás, csupán műtárgyaknak ömlesztett állapotú gyűjteménye. A kiállítás azután teljesen más képet mutatott, mint amit előzetesen alkotni lehetett volna az anyagról — s ez nem utolsó sorban a rendezés érdeme volt. Erről nemigen szokás írni; valahogy természetesnek tűnik, hogy „a kiállítást megrendezték", jóllehet minden művész jól tudja, mennyit jelent a rendezés, mennyire más hatásúak képei a műteremben egymás mellé rakva, mint a kiállítóterem falán. Különösen így van ez akkor, midőn teljesen különböző szemléletű művészek alkotásai szerepelnek, s ha a műtárgyak is különböző neműek, mint egy nagy kiállításon, a rendezőnek nagyon nehéz a feladata, s szerepe kiemelkedően jelentős. Most hát, az új készülő kiállítás előtt az első szó (e sorok február elején íródtak, a zsüri munkájának befejezésekor — mire napvilágot látnak, már állni fog a kiállítás) legyen a rendezőé: az anyag sokfélesége, sokrétűsége nem könnyű feladat elé állítja majd. Biztos vagyok benne, hogy tisztének jól meg fog felelni.

Három év telt el a legutóbbi gyűjteményes bemutatkozás óta — s azóta lényegében nem is volt nagyobb gyűjteményes kiállítás a fővárosban. Most bebizonyosodott, hogy a sok vidéki kiállítás — megyei, balatoni, miskolci, szövetségi területi rendezésben — ha még oly szükséges is, nem pótolja a nagy bemutatkozás lehetőségét: ezt bizonyítja a műtárgyaknak az a rég nem látott áradása, mely megindult a Műcsarnok felé. Már a „Dolgozó emberek között" kiállítás begyűjtése alkalmából látszott, hogy nagy az igény a megmutatkozásra; ezúttal ez talán még a megszokottnál is nagyobb volt. Közel háromezer festmény, szobor, grafika, érem várta a zsürit, s ezenkívül még a közben elkészült ú. n. beruházási munkák: nagyméretű köztéri szobrok, gobelinek.

A zsüri bevégezte a munkáját — s most az érdeklődés az anyag felé fordul. Milyen lesz a kiállítás? Aligha hiszem, hogy erre most még valaki is egyértelmű választ tudna adni, vagy legalábbis egy szóban. A kiállítás olyan lesz, amilyen képet az utolsó évek során az egyéni és csoportos bemutatkozások mutattak az ország kiállítótermeiben. Pontosabban szólva, annál jobb lesz, mert hiszen az anyag java kerül kiállításra. A háromezerből mintegy hét és fél—nyolcszáz mű az, amit be *lehet* mutatni: nem azért, mintha nem lenne több érdemes mű — egyszerűen azért, mert a Műcsarnok falai nem gumiból, hanem téglából vannak. Kétségtelen, hogy a kiállítás anyagának válogatása az *egészet* kívánja tükrözni, tehát képzőművészetünket mozgásának jelen pillanatában akarta megragadni. Hogy ez mennyire sikerült, azt e pillanatban még nem lehet megmondani — ahhoz még túlzottan áttekinthetetlen az anyag.

Néhány általános gondolat azért ide kívánkozik: rendkívül elismerésre méltó a zsüri vezetőjének, s magának a zsüri egészének az a tette, mellyel meghajtja az elismerés zászlaját a múlt kiállítás óta elhalt művészek előtt, s néhány művüket ott szerepelteti a kiállításon. Ferenczy Béni, Kohán György, Megyeri Barna, Szöllősi Endre, Zilahy György művei jelzik majd, hogy nem feledkeztünk meg róluk.

Mi az, amit ki lehetne emelni, mint általános jellemvonást? Kétségtelen, hogy fokozottabban jelentkezik a művesség igénye: az előadás gondossága, az anyagok megmunkáltságának fokozása kétségtelenül a művészek önmaguk iránti nagyobb igényét is jelzi. Kilábalófélben vagyunk a posztimpresz-

ristos Andreas: Homeros
– Гомер

Míg Barlach művészete a szecesszióból indult ki, Käthe Kollwitzé a naturalizmusból. Korai művei témáját is a naturalista irodalom ihlette, mint Zola, kinek Germinaljához rézkarcokat készített, vagy Gerhard Hauptmann, kinek Takácsok c. színműve, a német naturalista dráma e főműve volt Kollwitz nagy hatású grafikai sorozatának forrása.

Käthe Schmidt száz éve, 1867. július 8-án született Königsbergben, a mai Kalinin-gradban. Apja lelkész volt. Berlinben, Königsbergben és Münchenben tanult. 1891-ben ment hozzá dr. Karl Kollwitzhoz, aki orvos volt Berlin egyik nyomornegyedében. Férje nevén lett azután az európai grafika elismert művésze.

A kiállítást rajzai nyitják meg, grafikáihoz készített vázlatok, és tanulmányok s köztük egy finom, tollal rajzolt fiatalkori önarcképe (1892). Sokszorosító grafikái sora Zola Germinaljának egy rézkarc-illusztrációjával kezdődik (1893), majd a „Takácsok" sorozata következik a falakon. A századforduló idejét néhány önálló lapja képviseli, mint a „Felkelés" (1899), a „Carmagnole" (1901) és az „Asszony halott gyerekkel")1903). Utánuk a „Parasztháború" (1903—1908) nagyszabású lapjai szerepelnek a kiállításon.

Grafikáit előbb kőre rajzolta, vagy rézbe karcolta. Az 1910-es évek végétől ezek mellett a fametszet is szerepet kapott oeuvrejében. Fametszetei stílusában, melyekre Barlach is hatott, az eddieknél erősebben érvényre jutott az expresszionizmus. E munkái közül a Karl Liebknecht emlékére készült fametszete (1919—1920), a „Háború" (1922—1923) és a „Proletariátus" (1925) sorozatok láthatók a kiállításon.

A háború ellen — mely őt is súlyosan érintette, 1914-ben fia, 1942-ben pedig unokája esett el — nem szűnt meg tiltakozni. Nemcsak műveivel, plakátjaival, hanem írásban is. 1918-ban jelent meg a „Vorwärts" c. szociáldemokrata újságban a háború folytatása elleni tiltakozása.

Az érzékeny lelkiismeretű Kollwitz művészetének egyetlen mondanivalója a szociális igazságtalanság elleni küzdelem, az együttérzés a szenvedőkkel. E szociális érzés és igazságkeresés őszintesége árad minden művéből. Művészetének komor, vádló és tragikus hangját csak néha enyhítette egy-egy olyan lap, mint az „Anyai boldogság" (1931). Szemben Barlach az egyedül álló, a magára hagyatott ember életérzését kifejező művészetével, Kollwitz művei mögött mindig ott érződik a kollektivitás szelleme.

A náci uralom alatt az ő sorsa is azonos volt Barlach sorsával. 1933-ban otthagyta a Porosz Képzőművészeti Akadémiát, melynek 1919 óta tagja volt. 1936-ban az Akadémia jubileumi kiállításáról a hivatalos művészetpolitika Barlach és Lehmbruck művével együtt Kollwitzét is kiparancsolta. 1941-ben özvegyen maradt, 43-ban elpusztult berlini lakása, ekkor a Drezda melletti Moritzburgba költözött, hol 1945. április 22-én halt meg.

A kiállítás e nehéz évekből való, meghatóan szép öregkori önarcképei sorával zárul.

Pataky Dénes

nek éles kontrasztja gondolati konfliktus eredménye. Színes fametszetei avatott kézre vallanak és tetszést arattak.

Amíg e művekben mintegy prológusként, ismert formák és gondolatok asszociálódtak, addig a következők már az absztrakciók

szionista áradatból — noha még van belőle mindig. Egyre inkább erősödő vonásként jelentkezik — ennek már évek óta tanúi vagyunk, de most szinte áttörő erővel tűnik szembe — az új nemzedék a kiállításokon. A művészettörténet által számontartott „öregek" nemzedéke mellett felnőtt egy fiatal nemzedék, melyet nem sújtott derékon a dogmatizmus naturalizmus-követelése, mely saját hangját keresve, s sokak esetében már meg is találva, a képzőművészet ügyét továbbviszi majd. Kokas Ignác, Lakner László, Németh József, Orosz János, Gerzson Pál, Vigh Tamás, Kiss Nagy András, Varga Imre, Gross Arnold, Pásztor Gábor — hogy csak néhányat említsek — önálló hangú új nemzedékként zárkózik fel a Barcsay, Hincz, Bernáth, Czóbel (ide tartozik az elhalt Szőnyi, Gadányi s mások) nemzedéke mögé, áthidalva egy generációt, melyet felőrölt a napi igényekkel való viaskodás.

„Ceterum censeo, Carthaginem esse delendam" — minden beszédét ezzel zárta egykoron Cicero. Hadd zárjam én is ezt a híradásomat szokott gondolatommal: használjuk fel a kiállítást is az elméleti munka fokozására. Nyilván az ismertetések és méltatások hosszú serege lát majd napvilágot a kiállítás alkalmából. Különböző elgondolások alapján ismertetik majd a látottakat. De új művészetünk eszmei-elméleti problémáinak tisztázásához elengedhetetlen a közelmúlt művészete problémáinak megvitatása, az elméleti kérdések tisztázása: mint például a magyar avantgarde szerepe és jelentősége, helye a magyar művészetben, a kompozíció szerepe az új művészetben, eszmeiség és téma stb. Valószínűleg ezúttal sem lesz több jámbor óhajnál, amit mondtam — mégis, hátha lesz egyszer foganatja. Az alkalom elég kínálkozó.

Láncz Sándor

Művészetének minőségproblémája abból adódik, hogy a valóságot nem gazdagítja eléggé, változtatás nélkül fogadja el primer élményeit. Hiányoznak a képi átköltések, a reagálást nem követi szelekció. Legújabb műveiben már látszik a kiemelő szándék, — a táj vörös, kék elemeit összegezi a szőlős vidék kosárral mozgó dolgozóinak arcában és öltözetén (Csopaki asszonyok). Minden jel arra mutat, hogy Joánovits István koncentrációjának fokozásával magasabb festői ormokat kíván meghódítani, s ahogy Ficzere László nemrég Miskolcon, ő Győrött valósítja meg a legnagyobb teljesítményt — azt, hogy valaki mozdonyvezetőből, címfestőből erős akarat és tehetség révén egyszer művész lesz.

Novák András

Tóth László és Garabuczy Ágnes festményei után e fiatal grafikus rajzait fogadta a ferencvárosi pincetárlat. „Festő és modell", „Kubikos", „Ölelkezők", „Harcos" témában véglegesíti mozdulatait, vonalak variációiban mélyül el a festői út kezdetén. Értékei nem egyenletesek, s murális tervei sem hibátlanságukkal, hanem az eszközök felvonulásának intenzitásával ragadnak meg. Rajzaiban több mestert figyel, — Nagy Balogh János, Hincz Gyula, Picasso jelenti számára az elérendő magaslatot. Érdekesen tömöríti motívumait, és ívesen hanyatló karral hosszabbítja „Fekvő nő"-jét. E biztató rajzi kezdetek után érdeklődéssel várjuk a közeljövőben Novák András festői debütálását.

Klinkó József műgyűjtő kiállítása

Könnyű volt az Esterházy hercegeknek és Pálfy grófoknak jobbágy[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

DÉLMAGYARORSZÁG

1968 APR 24

Gyulai Nyár — 1968

Gazdag programmal várja vendégeit az idei nyáron is Gyula. A váráról, fürdőjéről híres Békés megyei kisváros rendezvényei közül kiemelkedik a *várszínház* műsora. A tervek szerint az idén *Madách* Imre méltatlanul elfeledett történelmi drámáját, a *Csák* végnapjait láthatja — *Keresztúry* Dezső átdolgozásában — a várszínház közönsége július 5-től 15-ig *nyolc* estén át; a másik bemutató *Goldoni A fogadósné* című vígjátéka lesz. A Goldoni-darabot július 20-tól 29-ig játsszák. Július 10-én egy hangverseny színesíti a várszínház programját. A Gyulai Nyár egyik sok külföldi vendéget vonzó rendezvénye lesz a hagyományos *Eszperantó Nyári Egyetem;* a július 6. és 13. között megrendezésre kerülő eszperantó találkozóra 10—12 országból várnak hallgatókat. Komoly demonstrációnak ígérkezik július 6-án az *Országos Szövetkezeti Nap,* amelynek programjában nagygyűlések, sok kiállítás és bemutató szerepel. Június 28—29—30-án jubileumi *táncfesztivált* rendeznek Gyulán — ennek részvevői az 1948-ban megtartott, I. Országos Táncfesztiválra emlékeznek —, augusztus 16-án, pedig megnyílik a *Székely Aladár Országos Fotokiállítás.*

A múzeum udvarában felépülő kiállítási csarnok első tárlata *Kohán* György Kossuth-díjas festőművész *emlékkiállítása* lesz; az emlékkiállítás anyagában eddig még be nem mutatott alkotások szerepelnek. Új kiállítás várja majd a Vár látogatóit is.

igazán, hogy milyen gyenge a középiskolákban a pályaválasztási tevékenység — mondja *dr. Mészáros* Rezső, a városi KISZ-bizottság iskolai osztályának vezetője. —

Vonala

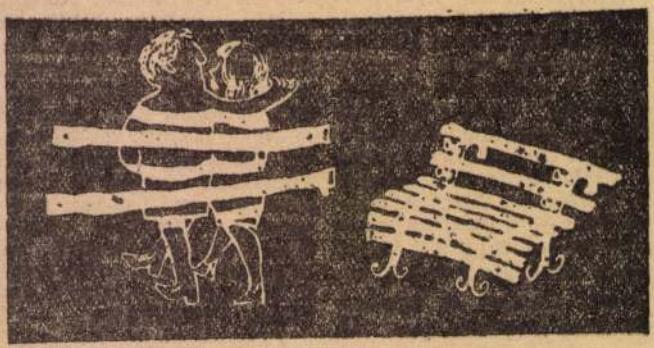

Több ezer pedagógusállásra hirdettek pályázatot

A művelődésügyi miniszter idén már az egész országban

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1967 NOV 29

Kohán György

1021

HÍRLAP

Kétszáz pengő segély

Negyven éve indult alkotó útjára Kohán György és egy éve, hogy Kossuth-díjasként eltemettük a gyulai romvárosi temetőben. A vásárhelyi Tornyai Múzeum most dolgozik alkotásainak katalógusba vételén és az emlékkiállításnak megrendezésén. E két esemény teszi időszerűvé Borpataki Ernö közlését, amely az alföldi piktúra e jelentős mesterének indulására vet fényt.

Negyven évvel ezelőtt — pontosan november 26-án — Gyula város tanácsa az alábbi kérelmet iktatta:

„Városi Tanács! Mély tisztelettel kérjük tekintetes Címedet, méltóztassék egy minden pártfogást megérdemlő tehetséges gyulai ifjú továbbképzése céljából az 1927/28. tanévre némi anyagi támogatással segítségünkre lenni.

Kohán György, 17 éves gyulai volt kovácstanonc a műhelyben is elárulta azt, hogy különös tehetséggel áldotta meg az Isten a festőművészet tekintetében. Amidőn egyesületünk erről nemcsak szemlátomást s nemcsak helyi szakértők véleménye alapján győződött meg — de erről meggyőzött bennünket *Sidló Ferenc* európai hírű szobrász, főiskolai tanár is — ki a múlt évben városunkban járt. Ily körülmények között indíttatva érezte magát az Egyesület, hogy nevezettel szemben lehetővé tegye annak a pályának a befutását, melyet részére a gondviselés jelölt ki s őt kiemelve a kovácsműhelyből — egy éven át magánúton taníttattuk, hogy aztán a főiskolára megkívánt 17-ik életévét betöltötte Kohán György, megkísérelfük őt a képzőművészeti főiskola felvételi vizsgájára bevezni — melyet a legnagyobb elismeréssel abszolvált —, mert minden protekció nélkül 300 jelölt közül ama 40 közé került, kiket felvettek a főiskolára.

Most már megkezdett utunkon tovább is kitartással akarunk haladni, s támogatottunkat — ki minden anyagi segélyforrás híján van —a főiskolán is tovább kívánjuk istápolni, amit csak a jóérzésű társadalom önkéntes adakozásaiból, a tek. Címednek a magyar kultúra iránt eddig is kifejezésre juttatott nemes érzése révén vélünk teljesíthetőnek.

Éppen ezért mély tisztelettel kérjük a tek. Tanácsot, kegyeskedjék Kohán György képzőműv. főiskolai hallgatásának 1927/28. tanév sikeres elvégzéséhez nemes adományaival hozzájárulni. Gyula, 1927. november 26. Teljes tisztelettel: Dr. Szilágyi s. k. ügyv. igazgató, Sal József s. k. társelnök."

A város tanácsa 200 pengő segélyt utalt ki Kohán György részére.

Az egykori kovácstanonc életeindulása épp oly nehéz volt, mint egész élete. Az Értől mégis eljutott az Óceánba!

HÍRLAP

Szovjet vezetők fogadták a jemeni kormányküldöttséget

* MOSZKVA — TASZSZ

Kedden a Kremlben Alekszej *Koszigin* szovjet miniszterelnök fogadta a Jemeni Arab Köztársaság kormányküldöttségét, amely Mekki külügyminiszter vezetésével tartózkodik Moszkvában. A szovjet—jemeni kapcsolatok további fejlesztése kérdéseiről folytatott megbeszélésen részt vett Andrej *Gromiko* szovjet külügyminiszter.

Nikolaj *Podgornij*, a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elnökségének elnöke fogadta Mekki jemeni külügyminisztert. A beszélgetésen jelen volt *Georgadze*, a Szovjetunió Legfelső Tanácsa elnökségének titkára és Gromiko külügyminiszter.

McNamara távozik?

* WASHINGTON — MTI

Hivatalosan meg nem erősített, de teljesen megbízható hírek szerint Johnson elnök Robert McNamara jelenlegi hadügyminisztert a Világbank elnökéül javasolta. Amennyiben a hírek igaznak bizonyulnak, McNamara a jövő év elején hagyná el a Pentagont.

A Fehér Ház szóvivője tegnap este *nem cáfolta meg* az értesüléseket, s kijelentette, nem kommentálja a feltételezéseket. A hadügyminiszter távozásáról már korábban is voltak hasonló

Sajtóértekez

De Gaul

Nyugat-Európa fővárosaiban feszült érdeklődéssel várták De Gaulle elnök hétfői sajtóértekezletét, különösen Londonban, ahol azt hangoztatták, hogy az angol font leértékelésével elhárult a fő akadály Anglia közös piaci tagsága elől.

Nos, a francia elnök hideg zuhanyt zúdított azokra az angol reményekre, hogy London a font leértékelésével már megváltotta közös piaci belépőjét. De Gaulle „ötfelvonásos drámának" nevezte az angol csatlakozásra irányuló fáradozásokat, s kifejezésre juttatta, hogy sze-

„Vásott kölyökre" emlékeztet — írja vezércikkében az angol Times

rinte az utolsó felvonás még korántsem ért véget. Angliának előbb teljesen rendbe

Kohán Képtár

1021

A Kohán Képtárról tárgyalt a gyulai népfrontbizottság elnöksége

A gyulai népfrontbizottság elnökségének egyik ülésén, amelyet a TIT klubjában tartottak, több kérdés mellett szóba került a Kohán Képtár kérdése is. Tulajdonképpen a Kohán-hagyaték ügye került az elnökség napirendjére abból az alkalomból, hogy az ülést megkelőzően *Erdei* Ferenc főtitkár is megtekintette a hagyatékot.

Banadics Márton, a bizottság elnöke beszámolt Erdei Ferenc látogatásáról. A népfront főtitkára a tanács és a népfront városi vezetőinek kíséretében szemlélte meg a nagy festőművész hagyatékát. A hagyatékban mintegy 150 darab olyan olajfestmény szerepel, amelyeket eddig a művész munkásságának avatott ismerősei sem láttak. Banadics Márton ismertette azt az elgondolást, hogy az új művelődési ház megépítése után az Erkel Művelődési Otthont Kohán Képtárrá alakítják át. Ezt a tervet a városi népfront elnökség a legmesszebbmenően támogatja.

kerül, hanem általános matematikai ismereteimről. Szebeni tanár úr megdicsért, osztálytársaim pedig a korszerű pedagógia eredményét csodálhatták bennem. Kapitulációt színleltem, mert az ösztöneim ezt tanácsolták.

... Nagy divat volt akkoriban az óra alatti levelezés. Magyar, orosz, történelem és matematika órákon egyaránt vándoroltak a gondosan összehajtott és megcímzett füzetlapok. Többnyire a feladó és a címzett szempontjából egyaránt jelentéktelen üzeneteket vittek a tanterem egyik részéből a másikba. A pad alatt kézről kézre utazott a posta, de időnként át kellett nyújtani vagy dobni egy padsorból a másikba.

A nevelői kar egy része vadászott a levelekre s ha elcsípett egyet-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
NEPFRONT
1961 SZEP

ő [illegible] igaz, azt hazudtam, a ceruzahegyezőmbe kell. Nos, kérésemre nem is egyet, hanem kettőt adott. Tanácsolta, a tartalékot papírba csomagolva tegyem a tolltartómba.

... A levelet otthon írtam meg és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1967 AUG 10

Népszava

Kohán György

— Kohán György kiváló festőművészünk halála előtt visszaköltözött Gyulára, ahol gyermekségét és ifjúkori éveit töltötte. A Tisza és a Körös-vidék festője művei gyűjteményét Gyula városára hagyományozta. A gyulai városi tanács Kohán-emlékmúzeumot rendez be. A Kohán-gyűjteményt az Erkel Ferenc Múzeumban helyezik el.

mekek

s tem kisöcsémhez — vette
– át a szót nővére. — *De*
a *a lakásukon apám ride-*
d *gen közölte, hogy Pali a*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1960 FEB 20.

Kohán György

NÉPSZAVA

1021

*

— A kiskunfélegyházi Kiskun múzeumban Kohán György festőművész emlékére másnap kiállítás nyilott.

*

— Kazincbarcika, Borsod megye első szocialista városa, a Tanácsköztársaság kikiáltásának 50. évfordulója alkalmából művészeti díjat alapított. A díjjal a kétévenként megrendezendő miskolci országos képzőművészeti kiállítás egyik legjobb alkotásának szerzőjét jutalmazzák.

. FEBRUÁR 20, KEDD

nadják
rikaiak
ontjait

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Kohán György

Kohán György kiállítása Kiskunfélegyházán

A Kiskun Múzeum emlékkiállítást rendez Kohán György festményeiből. Az anyagot a Nemzeti Galéria, a Tornyai János Múzeum és a hódmezővásárhelyi magángyűjtők birtokában levő képekből állították össze. A kiállítást február 18-án, vasárnap délelőtt 11 órakor B. Supka Magdolna, a Nemzeti Galéria munkatársa nyit-

hűtőgép-szerelőket,
valamint a megjelölt m
segédmunkásokat.

Bérezés megegyezés szer
munkásoknál teljesítmén
Havi 610,— Ft külszolgá
valamint hetenként szak

Kohán György

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Retőfi Sándor u
Telefon: 188-296, 188-307

1966 APR 21

NÉPSZAVA

A magyar forradalmi munkás-paraszt kormány a szocialista társadalmi rend építéséért folyó tevékenység során elért kiemelkedő kulturális és művészeti eredményeik, valamint a művészetekkel összefüggő tudományos tevékenység elismeréséül

a Kossuth-díj III. fokozatával tünteti ki

GODA GÁBOR József Attila-díjas írót regényírói munkásságáért,

KOHÁN GYÖRGY Munkácsy-díjas festőművészt egész életművéért, különösen a Nemzeti Galériában 1965-ben önálló kiállításon bemutatott alkotásaiért,

NAGY LÁSZLÓ József Attila-díjas költőt verseskötetéért és kiemelkedő műfordításaiért,

PETROVICS EMIL Erkel-díjas zeneszerzőt zeneszerzői munkásságáért, a »C'est la guerre« című operájáért,

PSOTA IRÉN Jászai-díjast, a Madách Színház színművészét művészi alakításaiért,

SINKOVITS IMRE Jászai-díjast, a Nemzeti Színház színművészét művészi alakításaiért,

SZOKOLAY SÁNDOR Erkel-díjas zeneszerzőt zeneszerzői munkásságáért, a »Vérnász« című operájáért,

DR. UJFALUSSY JÓZSEFET, a zenei tudományok kandidátusát, Erkel-díjast, a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola tanárát zenetudományi munkásságáért és az 1965-ben megjelent Bartók-monográfiájáért.

szédének na
azzal foglal
hol van a
vésznek a m
életében.
hogy az e
olyan esemé
»amelyeket
mának neve
emlékeztetet
Államoknak
len folytatot
ra, a néme
azon kísér
kezükbe ker
fegyvert. A
szeit illetõe
idõszerû a
kij felvetette kérdés: »*Kivel tartotok ti, kultúra mesterei?*« — mondotta Solohov. Mi a szovjet életben az író helyét úgy határozzuk meg — folydokolják is ezt a véde
met«. Kétszeresen szégyellem magam azok miatt, akik felajánlják szolgálataikat, kérve, hogy bízzák rájuk az elítélt árulókat,

ves terv a szociali
érdekeit szolgálja

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296; 188-307

Kohán Béla

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1968 JAN 23

KISKUNFÉLEGYHÁZÁN IS BEMUTATJÁK A KOHÁN-EMLÉKKIÁLLÍTÁST

Vasárnap este zárult a vásárhelyi Tornyai János Múzeumban rendezett Kohán-emlékkiállítás. Sikerére jellemző, hogy a tárlat nyitvatartását egy héttel meg is kellett hosszabbítani. Az elmúlt napok egyikén Vásárhelyen járt dr. Lükő Gábor, a kiskunfélegyházi múzeum igazgatója, hogy megtekintse a kiállítást. A látogatás során megállapodás jött létre az emlékkiállítás ottani bemutatására vonatkozóan a Kiskun Múzeum és a Tornyai János Múzeum között.

A tárlat megnyitására február közepén kerül sor.

1021

rint hétfőn hajn
az NDK csapata,
tese, a Santos v
a tornán. A Bp.
lebb szerdára vir
pályára, a Santos

*

Az MLSZ elküld
Szovjetunióba a M
Szovjetunió EB-mé
pontjaira vonatko:
gyar javaslat szeri
én vagy április 7-
első találkozó Budapesten, míg az
a moszkvai visszavágót április
28-án vagy május 1-én szeretné
játszani a magyar válogatott.

*

sportágakra irányul a té-
A férfi műkorcsolya figyelme.
gyakorlataival megezdődtek a
téli Universiade küzdelmei.
Ebert Jenő jól rajtolt, s az el-
ső nap után negyedik helyen

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Kohán György

1967 APR 28.

közül.

— A várjátékok idejére Kohán György-emlékkiállítást terveznek Gyulán.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kohán György

NÉPSZABADSÁG

1966 DEC 20

Eltemették Kohán György festőművészt

Gyulán vasárnap a románvárosi temetőben díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra Kohán György Kossuth-díjas, kétszeres Munkácsy-díjas festőművészt.

A temetésen — amelyet a Gyulai Városi Tanács rendezett — a hozzátartozókon kívül ott voltak a párt, a tanács, a Hazafias Népfront országos, megyei és városi képviselői, valamint az alföldi nagy festőművész rajongói, művésztársai, jóbarátai. *Dr. Bereczky Sándor*, a Gyulai Városi Tanács vb-titkára mondott gyászbeszédet, majd a művésztársak nevében *Pogány Ö. Gábor*, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója vett búcsút az elhunyt festőtől.

1021

tárgyias részletező előadással, a szigorúan zárt és fegyelmezett szerkesztéssel. Az *irónia* oldja fel azután az objektíven elemző alakrajz és a személyes érzelmi reagálás ellentétét, az ábrázolás rejtett kettősségét ez tartja művészi egyensúlyban.

Olyanok Illés más jellegű novellái is, mint egy-egy jellemképlet *röntgenfelvételei:* pontos, precíz átvilágítások, rajtuk vannak a foltok és árnyékok: egyéniség és társadalom lobos gócai, elmeszesedései és torzulásai. Míg azonban a felszabadulás előtt Illés Endre írói „diagnózisai" kivétel nélkül gyógyíthatatlan fa-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1966 DEC 12

Kohán György

Elhunyt Kohán György festőművész

Péntek reggelre virradó éjjel — hosszan tartó, súlyos betegség szenvedései után — meghalt Kohán György Kossuth-díjas, kétszeres Munkácsy-díjas festőművész. Az 56 éves korában elhunyt mester Gyulaváriban született, gyermekéveit és ifjú korát pedig Gyulán töltötte. Később hosszabb ideig élt Pesten, majd Hódmezővásárhelyen, a vásárhelyi művésztelep egyik kimagasló, rangos egyénisége volt. Az idén nyáron már megrokkant egészséggel költözött vissza Gyulára, ahová fiatal korának emlékei vonzották, s ahol édesanyja élt.

Gyula lakói kegyelettel gondolnak emlékére, a város közintézményei és műgyűjtői több mint 200 alkotását őrzik. A városi tanács saját halottjának tekinti az elhunyt művészt. Temetése vasárnap délután 2 órakor lesz Gyulán, a románvárosi temetőben.

a megyei TS elnöke azt, hogy elég sok probléma van még mindig a bajnokságok, versenyek lebonyolítása, megrendezése körül. Sok helyen nem mérlegelik reálisan a csapat játékerejét. A Sarkadi Kinizsinél például kijelentették azt, ha nem jut fel a csapat az NB III-ba, megszüntetik. A mindenáron való győzni akarás szüli aztán az elvtelen juttatásokat, a játékosvásárlást, a megvesztegetést, a különböző manővereket. Sokan másokban keresik a hibát azért, mert nem szerepel jól a labdarúgó-csapat. Pedig Szarvason 10, Békésszentandráson 8, Körösladányban 12, Kunágotán 10, Kevermesen 12 labdarúgót állítottak ki az év folyamán.

előrehaladásnak?

vényeire, tanácsüléseire, az elnökök értekezletére. Elfoglaltságukra hivatkoznak. Így nem ismerik az MTS határozatait, a maguk képzelése szerint irányítják a munkát. A múlt héten például a mezőkovácsházi járás tanácsülésén nem jelent meg a Mezőhegyesi MEDOSZ, a Mezőhegyesi Kinizsi, a Mezőkovácsházi Petőfi el-

bb. 24. örök nyugalomra helyezték gyulán kohán györgy kossuth-díjas festőművészt

vid tó/gy/bs 1021 1966. december 18.

vasárnap gyulán, a román városi temetőben díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra kohán györgy kossuth-díjas, kétszeres munkácsy-díjas festőművészt.

a temetésen, amelyet a gyulai városi tanács rendezett - a hozzátartozókon kívül ott voltak a párt, a tanács, a hazafias népfront országos, megyei és városi képviselői, valamint az alföldi nagy festőművész rajongói, művésztársai, jóbarátai, dr. bereczky sándor, a gyulai városi tanács vb titkára mondott gyászbeszédet, majd a művésztársak nevében pogány ö. gábor, a magyar nemzeti galéria főigazgatója vett búcsút az 56 éves korában elhunyt festőtől. ezt követően a gyászolók elhelyezték a hála, a megemlékezés virágait, koszorúit a gyulai temető legfrissebb sírján./mti/

.-.

- v é g e -

Kohán György

18.55/a - 15 -

1021

Kohán György

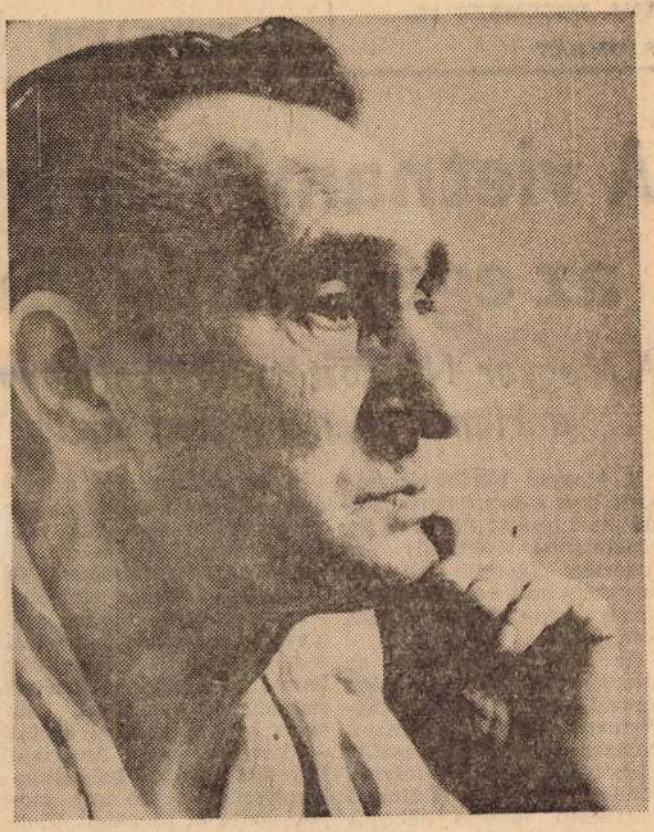

Várható volt és mégis megdöbbentő a hír: Kohán György Kossuth-díjas festőművész meghalt. Ez év tavaszán tört rá súlyos betegsége, amely a pénteki napon Gyulán végzett vele. Kohán György elhunytával pótolhatatlan veszteség érte a vásárhelyi iskolát, az ország egész képzőművészeti életét.

Kohán György 1910-ben Gyulaváriban született, ahol apja kovácssegéd volt. A négy középiskola elvégzése után kovácsinas lett. Közben már gyermekkorában megmutatkozó rajzkészségét József Dezsőnél pallérozta. 1926-ban Budapestre költözik. Nappal fizikai munkát vállal, hogy este egy szabadiskolában folytathassa rajztanulmányait. A Képzőművészeti Főiskolára 1927-ben iratkozik, ahol Glatz Oszkár növendéke. Párizsba kerül 1931-ben, ahol ugyancsak igen nehéz anyagi körülmények között folytatja tanulmányait. Útja innen 1935-ben Olaszországba visz, majd ismét Budapestre. Innen költözik Hódmezővásárhelyre. Harminc éven át dolgozik Tornyai városában és Gyulán, ahol szülei élnek.

Igen értékes kiállítói múlt van mögötte. Első kiállítására 1930-ban kerül sor a budapesti Nemzeti Galériában, 1939-ben a Tamás Galériában, 1943-ban a Műbarátnál állít ki. Hódmezővásárhelyen a Képzőművészek Szabad Szakszervezete kéri fel tárlatának megrendezésére 1946-ban és 1948-ban. Közben Gyulán és Békéscsabán mutatkozik be. Állandó résztvevője a megyei és vásárhelyi őszi tárlatoknak. Alkotásai ez időben egyre több hívet szereznek művészetének. 1959-ben a VI. Vásárhelyi Őszi Tárlat alkalmából Tornyai-plakettel jutalmazzák. Ugyanebben az évben a Műcsarnok kamaratermében rendezett kiállítása kelt osztatlan sikert. 1960-ban és 1964-ben Munkácsy-díjjal tüntetik ki.

A Magyar Nemzeti Galériában került megrendezésre 1965-ben gyűjteményes kiállítása, amely képzőművészeti életünk utóbbi szakaszának egyik legkiemelkedőbb eseménye. 1966-ban államunk Kossuth-díjjal jutalmazza Kohán György alkotói tevékenységét.

Élete megpróbáltatásokkal volt tele. Látszólag ebből származik meglehetősen komor festői világa, de csak látszólag; — a valóságban sötét színei és kemény vonalú grafikái mögött az élet szépségei tárulkoznak elő. Ezt féltette a mindent pusztító háborútól is. Egyik leghatalmasabb alkotása, „A háború emléke" (a magyar Guernica) az 1940-es években készül, ami önmagában is politikai tett. Eddig is és ezután is festészetében együtt él a nép gondjaival-örömeivel. „Egy fennköltlélek tolmácsa Kohán György életműve" — írja Pogány Ö. Gábor egyik tanulmányában. Így igaz!

Amikor Kohán György halálának híre hozzánk jutott, elszorult szívvel, mély tisztelettel és nagy fájdalommal vettük tudomásul a megmásíthatatlant. Becsültük benne a nagy alkotót, mindenkori hűségét népéhez, és gyászoljuk a Csongrád megyei Hírlap egyik odaadó, jó barátját, aki legínségesebb éveiben is készségesen bocsátotta rendelkezésünkre rajzait, hogy ezzel is tömegeket nyerjen meg az igazi művészet számára.

Fájdalommal telve búcsúzunk Kohán Györgytől, az alkotótól és a baráttól.

*

Gyula városi tanácsa Kohán György Kossuth-díjas festőművészt saját halottjának tekinti. Temetése december 18-án, vasárnap délután 2 órakor lesz a gyulai román-városi temetőben.

CSONGRÁD MEGYEI HIRLAP
SAJTÓTÍGYELŐ
Magyar Hirdető
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Ára:

CSONGRÁD MEGYEI

★

LAPJA

1966. DECEMBER 17., SZOMBAT

AZ MSZMP LAPJA

A vietnami nép ig
az egész világ tár

A Magyar Népköztársaság kormány
a Hanoi ellen intézett újabb t

A Magyar Népköztársaság kormánya a nemzetközi helyzet alakulásáért növekvő aggodalommal értesült az Amerikai Egyesült Államok fegyveres erői agressziójának újabb fokozásáról, Hanoi bombázásáról.

Az Egyesült Államok az intervenciók és agressziók sorozatában, amelyet Dél-Vietnam népe és a Vietnami Demokratikus Köztársaság ellen hosszú idő óta folytat, minden eddigit felülmúló mértékben fokozta háborús bűncselekményeit, amikor Hanoi lakossága ellen terrortámadást intézett. Az Egyesült Államok hadserege a békés lakosságot irtja, középületeket és lakóházakat rombol, kórházakat és iskolákat dönt porba.

Az Egyesült Államok agresszív intézkedései durván sértik az Egyesült Nemzetek Szervezetének alapokmányába foglalt elveket, a nemzetközi jogot és a Vietnamra vonatkozó nemzetközi megállapodásokat.

A Föld egész kerekségén népek és kormányok az agresszió megszüntetését, a békés megoldás keresését követelik. Az Amerikai Egyesült Államok kormánya ezekre a követelésekre az agresszió kiszélesítésével válaszol. Az agresszorok mérhetetlen felelősséget vettek magukra a barbár támadás fokozásával. A délkeletázsiai helyzet súlyosbodása mellett tovább növelték a nagyobb méretű nemzetközi konfliktus veszélyét.

A támadás hírére a magyar nép szolidaritásának sok megnyilatkozása újólag példázza, hogy

népünk együttérzéssel és szeretettel tekint vietnami testvéreinkre, magáénak vallja igazságos harcukat.

A Magyar Népköztársaság kormánya és népe — a többi szocialista országgal, az egész haladó világgal együtt — követeli: az Amerikai Egyesült Államok haladéktalanul szüntesse be agresszióját, vonja ki csapatait Viet-

Tiltakozó tü
Moszkvában

★ MOSZKVA — MTI

A Hanoi ellen intézett barbár amerikai bombatámadást nyilatkozatban ítélte el a kínai, a koreai és a lengyel kormány. *Rómában és Moszkvában csütörtökön este tömeggyűléseken tiltakoztak az amerikai agresszió ellen.* 56 angol munkás-

Washington

★ WASHINGTON — MTI

Az amerikai külügyminisztérium egymásnak ellentmondó nyilatkozataiban próbálja elhitetni a világgal, hogy kedden és szerdán „csak" Hanoi külvárosát bombázták.

A *New York Times* megsemmisítő kritikával fogadja a washingtoni külügyminisztérium magyarázkodá-

Ülésezik a Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsa

★ MOSZKVA — MTI

A Szovjetunió Legfelsőbb Tanácsának ülésszaka pénteken délelőtt folytatta munkáját a moszkvai Kremlben. Tíz órakor a Szövetségi Tanács ült össze, hogy folytassa a csütörtökön este már megkezdett vitát.

Borisz Petrovszkij egészségügyi miniszter állást foglalt az olyan klinikák és kórházak hálózatának bővítése mellett, ahol a betegek a legkülönbözőbb természetű bajaikra kaphatnak orvoslást. A kis falusi kórházak — mondotta az egészségügyi miniszter — nem felelnek meg az ilyen követelményeknek.

A pénteki ülésen számos felszólaló foglalkozott a mezőgazdasági termékek feldolgozásának kérdésével.

Vlagyimir *Scserbickij*, az ukrán Minisztertanács elnöke felszólalásában hangoztatta, hogy az 1967. évi népgazdasági terv és költségvetés tervezetei biztosítják az egész ország és mindenegyes köztársaság további gazdasági fejlődését.

Vlagyimir *Promiszlov*, Moszkva polgármestere arról szólt, hogy *Moszkvában*

ei tekintélye" — jelentette ki többek közt Scserbickij.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP

Kohán György

1921

HÍRLAP

Eltemették Gyulán Kohán György Kossuth-díjas festőművészt

Vasárnap délután Gyulán, a Román-városi temetőben kísérték utolsó útjára — kívánságának megfelelően — Kohán György Kossuth-díjas festőművészt. Ravatalánál megjelentek Békés és Csongrád megye pártbizottságainak, tanácsainak képviselői, Gyula és Hódmezővásárhely párt- és állami szerveinek küldöttsége, a vásárhelyi és békéscsabai festőművészek, barátai és ismerősei. Részt vett a temetésen dr. Gádor Endre, a Művelődésügyi Minisztérium művelődésügyi főosztály képzőművészeti osztályának vezetője, Tamás Ervin, a Képzőművészeti Szövetség titkára. Békés megye és Gyula város állami szerveinek képviseletében dr. Bereczky Sándor, a város vb-titkára, Pogány Ö. Gábor, a Budapesti Nemzeti Galéria főigazgatója a képzőművészek, majd a sírnál Hódmezővásárhely város és barátai nevében dr. Dömötör János múzeumigazgató búcsúzott az elhunyttól.

Az elhunytat a temetőben a város által adományozott díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra.

HÍRLAP

a jog

etemi tanár

nak tehát minden jogi és énveleges alapja megvan hhoz, hogy Dél-Vietnamot képviselje. Ennélfogva arra is jogosult, hogy az országát ért amerikai agresszióval szemben, akár külső segítséget is igénybe vegyen, ha ez szükségesnek mutatkozik.

A Felszabadítási Front jogi helyzetéből következik továbbá az is, hogy *nélküle a vietnami kérdés nem lönhető el, amint azt a Varsói Szerződés országainak bukaresti értekezlete a*

Szolidaritási nagygyűlés Budapesten

A Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a Szakszervezetek Országos Tanácsa és a Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front megalakulásának 6. évfordulója alkalmából szolidaritási nagygyűlést rendezett hétfőn Budapesten, a Hazai Fésűsfonó és Szövőgyár művelődési házában. Erdei Ferenc, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa főtitkárának megnyitója után Brutyó János, az

bb 62. elhunyt kohán györgy kossuth-dijas festőművész

vid j-lm fm 1021 1966. december 16.

kohán györgy kossuth-dijas, kétszeres munkácsy-dijas festőművész ötvenhat éves korában, sulyos betegségben elhunyt. a művész, - aki gyulavári ban született, de gyermekéveit és ifjuságát gyulán töltötte, - mindig legkedveltebb városának tekintette gyulát. bár hosszu ideig élt hódmezővásárhelyen és budapesten, a nyáron, amikor már betegsége sulyossá vált, hazaköltözött gyulára. utolsó kivánsága volt, hogy itt temessék el.

a gyulai városi tanács a művészt saját halottjának tekinti. kohán györgyöt vasárnap délután helyezik örök nyugalomra a gyulai román-városi temetőben./mti/

-.-

17.40/s 1840 Pud

Kohán György

közi jogot és a vietnami [illegible]
a föld egész kerekségén népek és kormányok az agresszió megszüntetését, a békés megoldás keresését követelik. az amerikai egyesült államok kormánya ezekre a követelésekre az agresszió kiszélesitésével válaszol. az agresszorok mérhetetlen felelősséget vettek magukra a barbár támadás fokozásával. a délkelet-ázsiai helyzet sulyosbodása mellett tovább növelték a nagyobb méretü nemzetközi konfliktus veszélyét.

a támadás hirére a magyar nép szolidaritásának sok megnyilatkozása ujólag példázza, hogy népünk együttérzéssel és szeretettel tekint vietnami testvéreinkre, magáénak vallja igazságos harcukat.

a magyar népköztársaság kormánya és népe - a többi szocialista országgal, az egész haladó világgal együtt - követeli: az amerikai egyesült államok haladéktalanul szüntesse be agresszióját, vonja ki csapatait vietnamból, tartsa tiszteletben a vietnami nép jogát, hogy idegen beavatkozás nélkül maga döntsön sorsáról.

az amerikai agresszió kiterjesztése arra kötelez bennünket, hogy még jobban támogassuk vietnam igazságos harcát az agresszió ellen. vietnam hős népe nincs egyedül. igaz ügyét támogatják az egész világon a béke és haladás erői. ez a hatalmas, igaz ügy győzni fog./mti/

-.-

17.45/s/1840 Pue

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Dél-Magyarország

1966 DEC 17

1021

Ha egy pillanatra megállunk

Az emberek rendszerint el vannak foglalva saját dolgaikkal. Akad mindenkinek bőven. Alig jut idő arra, hogy körülnézzünk néha legszűkebb környezetünkben is, hát még a tágas világban; városban, országban. Pedig gyakrabban érdemes volna megállni egy pillanatra és jól körülnézni; voltaképpen mi is történik? Mert egy napon is annyi minden szalad le a huszonnégy órán, hogy felsorolni is sok. S mindezt emberek, gondolkodó fejek, munkálkodó kezek végzik. Ellentétben azokkal a szkeptikusokkal, akik mindig panaszkodnak, (amikor okuk sincs) az élet mindennapjai nem tűrik meg a divatos panaszokat. Nem igaz az, hogy álmos az élet; a napok, hetek, hónapok.

A Minisztertanács két nappal ezelőtt a Szakszervezetek Országos Tanácsának elnöksége által benyújtott tájékoztatót vitatta, amely az MSZMP IX. kongresszusának tiszteletére rendezett nagyarányú munkaverseny üzemi, építőipari, közlekedési, kereskedelmi vállalatokból hozott eredményeit összegezte. Rendkívül nagy anyagi, erkölcsi sikereket hozott ez a munkaverseny, amely nem zárult le a kongresszussal, tovább megy és eredményeiből az ország apraja—nagyja részesül, akár tudatában van ennek, akár nincs. Kár, hogy e hallatlanul nagy munka jutalmazása esetenként nem áll arányban a ténylegesen elvégzett munkával. Idézem: „Csak szórványosan törekednek arra, hagy a munkaversenyben elért eredmények jutalmazását összekapcsolják az anyagi ösztönzés rendszerével, főleg a premizálással és a nyereségrészesedés elosztásával. Még mindig nem vált általánossá az a gyakorlat sem, hogy nagy ünnepeink — április 4., május 1., november 7. — alkalmából történő jutalmazásokon kívül az eredményes, sikeres munkát azonnal kövesse az erkölcsi és anyagi elismerés." Pedig erre nagy szükség van, mert csak így válik érdekeltté az egyes ember abban, hogy többet adjon, gazdaságosabban termeljen stb. Most vállalataink vezetői a verseny nyomán minden valószínűség szerint megpróbálják az elismerést úgy alkalmazni, hogy az tovább növelje a munkások, alkalmazottak termelési kedvét.

Alig lépünk ki a városból, körülöttünk olaj-fúrótornyok népesítik be a kopár határt. Csak egy futó pillantást vetünk mindenre, pedig az emberek százai dolgoznak a földeken — nem gyomlálnak és nem aratnak; készítik elő azt a nagy olajmedencét, amely körülfogja Szegedet. Sárban, esőben nagyon nehéz munkakörülményekkel birkózva termelik meg az ipar egyik alapanyagát, az olajat. Mindez már természetes számunkra. S nemsokára természetes lesz, hogy millió tonnában adja az olajat ez a környék, s milliárdos köbméterben a gázt.

Láthatatlan és mégis mennyire fontos, hogy a termelőszövetkezetek gazdaságaiban, irodáiban szigorú pontos összegezése folyik az évnek. Mert néhány hét múlva a termelőszövetkezetek elnökei a tagság elé állnak, hogy számot adjanak az év eredményeiről. Mennyi új elképzelés megvalósításáról esik itt már szó: amortizációról, gépek felújításáról, termelési elképzelésekről, amelyeket nem tanácsok adnak ki, jövedelemről, szakkérdésekről... S ezt képzett, okos parasztok gyülekezete vitatja, olyanok, akik évekkel ezelőtt még tájékozatlanok voltak ezekben a nagyon is fontos közgazdasági, mezőgazdasági kérdésekben. Mondom, mindez nem látszik, mint ahogy a nagy munkák általában nem látványosak.

A napokban arról vitatkoztak, hogy hogyan kell növelni a hagymatermelést úgy, hogy a mezőgazdasági technika nagyobb szerephez jusson és ezáltal könnyebbé és nagyobb hozamúvá váljon ez a mezőgazdasági kultúra. Mi a hagymát csak akkor értékeljük, amikor nincs. S mennyi minden kell ahhoz, hogy eljusson éléskamránkba ez a fűszerféleség is. Mennyi ember gondolkodik és mennyien dolgoznak, míg évről évre ősszel a piacra kerül, hogy onnan vigyük haza az évi szükségletet.

Meghívó hírdeti, hogy emlékünnepséget rendeznek Tömörkény István születésének századik évfordulójára. Emléktáblákat helyeznek el a szegedi kultúrpalotában és az író volt házán, megemlékeznek kortársak, irodalomtörténészek, néprajzosok, iskolások és mások. Másik meghívó hírdeti, hogy kiállítást nyitnak meg Szegeden, Hódmezővásárhelyen és egy szomorú hír, hogy meghalt Kohán György Kossuth-díjas festőművész.

Reggel korán városokban (és községekben) tömegével szaladnak az utcán kis táskákkal iskolások, egy-két füzettel felnőttes modorú kamaszok és meglett „emberek", egyetemisták. Számolják a napokat, mikor kezdődik a téli szünet, hogy kifújják magukat. Nemcsak ők, várják már a tanárok, tanítók is.

Tele vannak az üzletek mindenütt vásárlókkal. Olyan nagy a „rumli", hogy a kereskedelem alig győzi kielégíteni az igényeket. Ajándékot, az ünnepre való élelmet, a sütni valóhoz szükséges ínyencségeket nagy szatyrokban, kosarakban viszik. A szegedi állami áruház napi forgalma egy millió forint, szinte hihetetlen — pedig így van. S hány tíz- és tízmilliót forgalmaznak az üzletek összesen naponta, hetente. Ki győzné megszámolni, hogy hány tízezer szatyor és kosár térül-fordul ezekben a napokban!

Ha csak egy pillanatra is megállunk és körülnézünk, ezeknek az érdekes, színes, eleven életet tükröző mozgásnak sok-sok mozzanatát látjuk. De gyakran nincs időnk megállni. S ha mégis megállunk, rendszerint beszélgetésekkel töltjük a perceket, órákat és ilyenkor egy szoba csöndes sarkában hajlamosak vagyunk elhinni olyasmit is, amit az élet az első pillanatban megcáfol: „pangás van, lassú a fejlődés, unottak az emberek". A szobafilozófus, vagy a megkeseredett lelkű ember, vagy a rosszindulatú téblábló mondhat ilyeneket — de sajnos akad olyan is, aki elhiszi. De csak azért, mert nem áll meg, nem néz széjjel maga körül, nem figyeli az embereket, nem érzékeli az életet.

Soha nem volt ennyire erőtől duzzadó, alkotni akaró, eredményt mutató ez a nép, mint most. Soha nem tudott még olyan magaslatokra emelkedni, mint most, ebben az utóbbi évtizedben. Ilyenkor azt mondják, hogy túlságosan szépet ír az újságíró — s nem beszél a gondokról, bajokról. Ez kifordított vélemény: minden munka, alkotás, minden létfenntartási és élvezeti cikk megszerzése munkával, gonddal jár. Aki ezt tagadja, az nem is érti az életet. Persze, hogy sok gyötrődés, kinlódás, keserűség is vegyül a mindennapokba. De ezzel együtt egész a kép: öröm és üröm, a munka és a pihenés, a gond, küszködés és a nyugalom egymástól elválaszthatatlan fogalmak. Az élet szüli őket.

Álljunk meg gyakrabban, és nézzünk széjjel magunk körül! Kevesebb lesz az úgynevezett rossz közérzetű ember, s még kevesebb, akikre ezek az úgynevezett rossz közérzetűek hatni is tudnak.

B. J.

...rázás ...n

...ácsa"

...elnökkel azokat a követelé-...eket, amelyek a világszer-...vezetben nyilvánulnak meg ... vietnami karácsonyi tűz-...zünet meghosszabbítása ér-...lekében.

...onsági Tanács ...vitája

...rintené rhodesia közlekedési ...s szállítóhálózatát.

Az angol delegátus nem ...ett említést az afrikai tag-...llamok által követelt olaj-...mbargóról.

Az afrikai tagállamok ...gyébként sürgetik a szava-...ást a Biztonsági Tanács ...lőtt fekvő határozati javas-...atokról, szeretnék, ha dön-...désre kerülne sor. Attól tar-...anak — hangoztatják —, ...ogy a Wilson-kormány ...újabb tárgyalásokra készül ...Smith kormányával.

...Sao-csi ellen

...n szovjet újságírót ...ból

...telművé tette, hogy a Vörös ...zászló cikke Liu Sao-csire ...és Teng Hsziao-pingre vo-...natkozik. Tao Csu kijelentet-...te: „A Liu és Teng képvisel-...te burzsoá reakciós irányvo-...nal, amely mérgezte az egész ...országot, lelepleződött és bí-...rálatot kapott."

Az Új Kína jelentése sze-...rint Csen Vej-fan, a kínai külügy-minisztérium tájékoz-...tatási osztályának helyettes ...vezetője pénteken közölte ...Razduhov ideiglenes szovjet ...ügyvivővel, hogy a Peking-...ben akkreditált hat szovjet ...újságíró közül háromnak de-...cember 25-ig el kell hagynia ...Kínát.

A kínai külügy-minisztérium nem volt megelégedve a szovjet tudósítóknak „a nagy kínai proletár kulturális for-...radalomról" szóló beszámo-...lóival. Csen Vej-fan a kínai lépést ezenkívül formailag azzal indokolta, hogy a Szov-...jetunióban csak három kínai ...tudósító van.

Befejeződött a NATO miniszteri értekezlete

Couve de Murville beszéde

● **Párizs (MTI)**

A NATO miniszteri tanácsának csütörtök esti ülésén felszólalt Couve de Murville francia külügyminiszter, aki hangoztatta: normalizálni kell a kapcsolatokat a különböző társadalmi rendszerű államok között A Kelet és a Nyugat viszonya korszerű vitatéma lett, és ez a világban végbemenő mélyreható fejlődés jele.

Franciaország a maga részéről minden szükséges következtetést levont a nemzetközi helyzet alakulásából és a francia politika célja a keleti országokkal való együttműködés. Most már arról van szó, hogy ezekkel az országokkal összességében normalizálják a kapcsolatokat.

Pénteken folytatta tanácskozását a NATO miniszteri tanácsa. Az általános vitában szinte minden felszólaló támogatta az Atlanti Szövetség struktúrájának megújítását célzó belga javaslatot. A kelet—nyugati kapcsolatok kérdésében a felszólalók kívánatosnak tartották a javulást. Brown angol és Willy Brandt nyugatnémet külügyminiszter azonban különféle fenntartásokat hangoztatott.

A NATO miniszteri tanácsának kétnapos értekezlete pénteken befejeződött. Elhatározták, hogy új állandó székházat építenek fel Brüsszelben az 1958. évi világkiállítás területén. Döntöttek arról is, hogy a szervezet jelenlegi párizsi székházát eladják a francia kormánynak.

A kétnapos ülésről kiadott közlemény szerint „az Atlanti Szövetség-esek továbbra is igyekeznek jó kapcsolatokat kiépíteni a Szovjetunióval és a kelet-európai államokkal". A német kérdéssel kapcsolatban hangsúlyozzák, hogy mindaddig, amíg Németország kettéosztottsága fennáll, nem lehet szó tartós rendezésről Európában.

A közlemény mellékleteként kiadták a négy „nagy" — a nyugatnémet, az amerikai, az angol és a francia külügyminiszter — közös nyilatkozatát a német kérdésről.

---

stafétabotot, és győzelemre vigyék azt, amit nagyapáik, szüleik elkezdtek. A válasz lakonikusan megadható: alkalmasak. Igaz, az iskolákban napjainkban sem oldottuk meg tökéletesen a szocialista nevelés feladatát, mégis optimisták lehetünk az ifjúság egészének fejlődését nézve. Szegeden mintegy 17 ezer KISZ-ista tanul és dolgozik tisztességesen, de akik nem tartoznak az ifjúkommunisták táborába azokat sem a fogyatékosságok jellemzik. A József Attila Tudományegyetemen több mint ezer hallgatónak kérdőíveket osztottak szét, hogy azokat kitöltve, névaláírás nélkül juttassák vissza. Arra a kérdésre, „Helyesli-e az MSZMP politikáját", az egyetemisták néhány százalék híján igennel válaszoltak. Üzemi igazgatók, párttitkárok szintén elismerően nyilatkoznak a fiatalok munkakedvéről, helytállásáról. Sokan közülük szocialista brigádokban mutatnak jó példát, ott láthatjuk őket a legújabb technika élén, bátran kezdeményeznek, és felemelik szavukat a bürokrácia ellen. Idén a szegedi üzemekben 170 olyan újítást fogadtak el, amelyeket KISZ-tagok nyújtottak be, s mintegy 26 ezer társadalmi munkaóra írható a javukra. A textilművekben — ahol a munkások átlagos életkora 27 év — október 31-ig 15 millió forintnyi tervtúlteljesítés lényegében a fiatalok lelkes munkájának köszönhető. Mindemellett nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy Szegeden a normát alacsonyan teljesítő munkásoknak mintegy 80 százaléka KISZ-korosztályú fiatal. Az ilyenek — mint kiderült — többre nem is igen törekszenek, mert szüleik gondoskodása folytán csupán zsebpénznek tekintik 900—1000 forintos havi keresetüket. Azokban a gyárakban, ahol ilyen jelenségek tapasztalhatók, elsősorban a KISZ-szervezetnek kellene megfelelőbb propagandát kifejteni a munka becsülete, a szakma megszerettetése érdekében. Ne csupán beszéljünk erről, hanem cselekedjünk is. Tarthatatlan némely szegedi vállalatvezetőnek az az álláspontja, mely szerint érettségizett fiatalt nem érdemes ipari tanulónak szerződtetni, mert úgysem lesz belőlük jó szakmunkás. Az általános tendencia ugyanis éppen az, hogy a jövőben fokozatosan egyre több érettségizett fiatal fogja megtalálni boldogulását a termelőmunkában.

Világosan kiderül a fentiekből az is, hogy nincs semmi helye a megnyugvásnak. Ha csupán az ifjúság szervezettségét vesszük figyelembe. Szegeden nem a legkedvezőbb képet kapjuk. A munkásifjúságnak csak 29 százaléka tagja a Kommunista Ifjúsági Szövetségnek, az országos átlagnál lényegesen kevesebb. A textilművekben kétezernél jóval több fiatal munkás dolgozik, az üzemi KISZ-alapszervezetek azonban mindössze 860 tagot számlálnak. Nagyjából hasonló a helyzet több más szegedi üzemben is, ami arra figyelmeztet, hogy bátrabban kell keresni az agitáció és propaganda új módszereit, amelyek alkalmazkodnak az ifjúság egyes rétegeinek korához, igényeihez, sajátosságaihoz. A viszonylag alacsony KISZ-tag-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
1966 DEC 20
BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

Kohán György

1621

Országos részvét mellett temették el vasárnap délután Kohán György Kossuth-díjas festőművészt

Az volt a kívánsága, bárhol haljon is meg, Gyulán temessék el. A Sors, amely az utóbbi időkig küzdelmes életet osztott ki számára, ebben kegyes volt hozzá, mert édesanyja Kerecsényi utcai házában érte a halál pénteken hajnalban. Hosszú betegségén a műtét sem segíthetett. (+ dec. 16)

Temetésén képviseltette magát *Tamás Ervin* titkárral a Képzőművészek Országos Szövetsége, küldöttséggel Csongrád megye, valamint Hódmezővásárhely párt- és tanácsi szervei, a Képzőművészek Dél-magyarországi Területi Szervezete, amelynek Kohán György egyik megalapítója és titkára volt. Békés megye tanácsát *Gácser József*, a művelődésügyi osztály vezetője, Gyula város tanácsát *dr. Bereczki Sándor* vb-titkár, a városi pártbizottságot *Marsi Gyula* osztályvezető, a Hazafias Népfront városi bizottságát *Nádházi András* titkár képviselte. Nagy számban eljöttek *Szalay Ferenc* és *Németh József* vezetésével a hódmezővásárhelyi művésztelep tagjai, megyénk képzőművészeit pedig *Koszta Rozália, Ezüst György* és *Lipták Pál* képviselték.

Az Erkel Művészegyüttes kórusának gyászéneke után *dr. Bereczki Sándor* búcsúzott az elhunyttól az özvegy, az édesanya, a rokonok, a város tanácsa, a végrehajtó bizottság, a város egész lakossága és a barátok nevében. Bejelentette, hogy a város biztosítja a reá hagyott művek állandó kiállításával Kohán György életművének minél szélesebb körű megismerését és emlékének hűséges ápolását. *Pogány Ödön Gábor*, a Nemzeti Galéria főigazgatója magas szárnyalású beszédében méltatta Kohán György életművének jelentőségét a szocialista szellemű képzőművészet szempontjából. Tragikus sors, hogy hosszú betegsége miatt adós maradt a benne feszülő nagy alkotás megvalósításával. Az 1961-ben és 1964-ben kapott Munkácsy-díjak, majd az 1966. évi Kossuth-díj sok évtizedes küzdelmes művészi élet késői elismerése volt.

A sírnál *dr. Dömötör János*, a hódmezővásárhelyi Tornyai Múzeum igazgatója a város, a művésztelep és a dél-magyarországi területi szervezet nevében vett érzékeny és szenvedélyes hangú búcsút Kohán Györgytől, akinek emléke a neki kedves vidéken műveiben örökké élni fog.

A koporsót a kórus gyászéneke mellett engedték le a sírba, majd a sírhalmon elhelyezték a koszorúkat, köztük *Kállai Gyuláét*, a Minisztertanács elnökéét.

M. Gy.

incs baj

da-tornán —

12, ill. Korcsok. Bökő 5—5. **Férfi I osztály:** Vízmű—Játékvezetők 35:(19:9). Ld: Kiss 12, ill. Balogh 9. Közl Techn.—Vörös Meteor 20:10 (11:4). L Ilovszky 9. ill. Korcsok 8. Edzők Nyomda 32:25 (15:11). Ld: Hankó ill. Veress 7. Közg. Techn.—Vízmű 27:26 (15:11). Ld: Gregor 15, ill. Kiss 10. **Női I. osztály:** Kötöttárugyár—MÁV 13:10 (6:5). Ld: Ancsin 6, ill. Vaszkó E., Rosza 3—3. Medgyes—Sportiskola 17:14 (7:7). Ld: Zsilik 7, ill. Komáromi 5. Kötöttárugyár—Medgyes 26:18 (11:9). Ld: Czegle 11, ill. Zsilik 13. Ruhagyár—Vízmű 19:6 (13:1). Ld: Jenei, Restye 5—5, ill. Lukács 5. **Férfi I. o.:** Újkígyós—Vörös Meteor II. 20:17 (8:8). Ld: Bánffi I. 8, ill. Szűcs 8. Vörös Meteor I.—Előre 23:21 (12:7). Ld: Pétervári Z. 7, Leszkó II. 11. Ruhagyár—MÁV 27:16 (12:7). Ld: Antal 9, ill. Kovács, Suhajda 6—6.

A december 26-i műsor

9.00 Új Gimn.—MÁV ffi ifi. 9.40 Sportiskola I.—MÁV női ifi. 10.20 Nyomda—Játékvezetők ffi II. o. 11.00 Edzők—Meteor ffi II. o. 11.35 MÁV—Ruhagyár női I. o. 12.10 Kötött—Sportiskola női I. o. 12.45 Játékvezetők—Meteor ffi II. o. 13.25 Előre—MÁV ffi ifjúsági. 14.00 Előre—MÁV ffi I. o. 14.35 Újkígyós—Meteor I. ffi I. o. 15.10 Meteor II.—Ruhagyár ffi I. o. 15.45 Előre—Új Gimn. ffi ifjúsági. 16.25

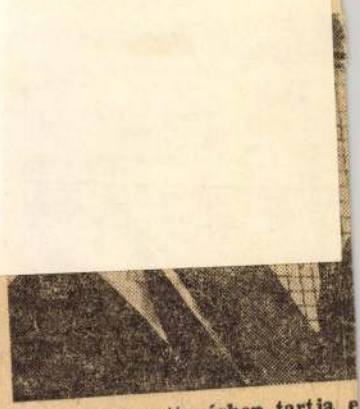

A Fantomas rettegésben tartja e izgalmas szórakozást nyújt a fil mozi játssza decen

Mozi

DECEMBER 20.

Békési Bástya: Fantomas. **Békéscsabai Brigád:** A szerelemre szavazok. **Békéscsabai Szabadság:** Tom Jones. **Békéscsabai Terv:** A hazug lány. **Gyomai Szabadság:** A férfi egészen más. **Gyulai Erkel:** Szerelem a megfelelő idegennel. **Gyulai Petőfi:** A három testőr és a Milady bosszúja. **Mezőkovácsházi Vörös Október:** A hóvihar. **Orosházi Béke:** A fáraó I—II. **Orosházi Partizán:** A fáraó I—II. **Sarkadi Petőfi:** Perben önmagammal. **Szarvasi Táncsics:** Elmaradt vallomás. **Szeghalmi Ady:** Beszéljünk a nőkről.

SZÍNHÁZ

műsora

December 20-án, kedden este 19.30 órakor **Békéssámsonban:**

A BOHÓC

December 20-án, kedden este 17.30 órakor **Békéscsabán:**

LILIOMFI

Szentpétery-bérlet

Karácsonyi rej

MAGYAR HÍRLAP SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Békéscsaba

1989 JUL

— ÚJRA LÁTHATÓ a kiállítási csarnokban a Kohán-gyűjtemény, vasárnaptól kezdődően. Ugyancsak vasárnap a gyulai várban kerültek bemutatásra a IV. Déi-Alföldi Tárlat válogatott festményei. A nyitvatartási idő 9—17 óráig.

Fejedelmi vendég Gyulán

1021 Kohán

KOHÁN-EMLÉKKIÁLLÍTÁS IS LESZ

A város nyári programjában ezúttal is kiemelkedő helyet foglal el a várszínház műsora. Ez a színpad, a korábbi elképzelésekhez híven, történelmi színdarabok bemutatóhelye. Az idei első bemutatón élő magyar szerző munkája elevenedik meg a színpadon: *Jékely Zoltán Fejedelmi vendég* című történelmi játéka. A darabot először július 4-én játszák, majd ezt követően még hét alkalommal, július 5-én, 6-án, 7-én, 11-én, 12-én, 13-án és 14-én. Az előadás rendezője: Miszlay István Jászai-díjas. A klasszikus színházat ezen a nyáron spanyol szerző képviseli: *Lope de Vega Furfangos menyasszony* című vígjátékát július 19-én láthatja először a közönség Giricz Mátyás rendezésében. További előadások: 20, 21, 22, 25, 26, 27 és 28. A várszínházban rendezik meg július 8-án *a népi hangszereket bemutató hangversenyt is.*

Az Eszperantó Nyári Egyetem rendezvénysorozatát július 6—13. között tartják, lengyel, osztrák, olasz és magyar előadók közreműködésével. Az előadásokra eddig 12 országból jelentkeztek.

Fotótanfolyamot rendez a Népművelési Intézet augusztus 14—16 között. A tanfolyam célja a fotoamatőr-mozgalom törzsgárdájának továbbképzése.

A kiállítások között első helyen említendő a *Kohán György emlékkiállítás*, amelyet a nagy érdeklődésre való tekintettel újra megnyitnak. A Vár állandó kiállítása Gyula gazdaságát és társadalomtörténetét mutatja be a XVIII—XX. századig. A városban száz éve alakult az első sportegyesület, az évforduló alkalmából kiállítás mutatja be a sportmozgalom száz évét.

ESTI HÍRLAP
Budapest
1969 JUN 26
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRLAPTÁR
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

K
la
te
é
k
V

...emel-
...még

...les időjárási ...
dik.

Csupán Európa délnyugati részén, valamint Skandinávia és Finnország térségében bújik ki a kék ég a felhők mögül, itt csak szórványosan fordulnak elő kisebb esők, zivatarok.

Az Északi-tenger térségében, s Közép-Európa nagyrészén a hőmérsékleti maximum értéke nem éri el a

[redacted]

csak lassan, ... an jön
a jó idő.

A III. negyedé...

METRÓ, T...
FÓRUM-...

Sajtótájékozta...

Ma délelőtt a televízi... tették a III. negyedév mű... közöltek: június 12-én a ... ma meghaladta a másfél ... 1 500 057.

A III. negyedévben ... népszerű „Fórum" egy bel... és egy külpolitikai adássa... jelentkezik. A „Nők fóruma" három adása a családtervezés témakörével foglalkozik. Az ipari műsorok... közül

érdekesnek ígérkezik a

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Lokál

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Békéscsaba

1969 JUL 9

— ÚJRA LÁTHATÓ Gyulán a kiállítási csarnokban a Kohán-gyűjtemény, vasárnaptól kezdődően. Ugyancsak vasárnap a várban kerülnek bemutatásra a IV. Dél-Alföldi Tárlat válogatott festményei. A nyitvatartási idő 9—17 óráig.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Kohán György

1949 NOV 27.

NÉPSZABADSÁG

1021

— *KIÁLLÍTÓCSARNOKOT építettek Gyulán. A kétszintes, körgalériás üvegpalota műszaki átadását kedden kezdték meg. Az első kiállítást Kohán György festményeiből rendezik meg, s az ünnepi megnyitóra december 15-én kerül sor.*

öttei. Es na vai
ség kedvéért ily
szánsz" művészet
ni, ám legyen. I
életműtől várhat
ről fakadó „enge
művésztől, akine
kata, érdeklődé
olytán nem e

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1968 NOV 27

Kohán György

MAGYAR HÍRLAP

1021

▲ KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÓCSARNOK GYULÁN. Gyulán több mint két és fél millió forint költséggel képzőművészeti kiállítócsarnokot építettek. A kétszintes, körgalériás üvegpalota műszaki átadását kedden kezdték meg. Az első kiállítást Kohán György festményeiből rendezik meg benne.

1964 MÁJ 21
1021

Kohán György

Gazdag nyári kulturális programmal

várja vendégeit Gyula

Gyula a Körösök vidékének kisvárosa, az elmúlt években az Alföld egyik kulturális és idegenforgalmi központjává vált. A gyulaiak méltán büszkék, amikor városukat Agrigentó, Dubrovnik, Szeged mellett mint fesztiválvárost emlegetik.

A környezet szinte kínálja a lehetőségeket olyan program számára, amely a helyi lakosság igényeinek kielégítésén túl az idegenforgalom szolgálatában is áll.

Az Erkel-diákünnepek rendezvénysorozata nyitja meg a sort (május 22—25-én). Négy napon keresztül a Duna—Tisza köze és a Dél-Tiszántúl középiskolásait és ipari tanulóit látja vendégül a város. Ők veszik birtokukba a város színpadait és 11 művészeti ágban mérik össze tudásukat, színvonalas produkcióikkal gyönyörködtetik a nézőket.

A fesztiválok közül ezen a nyáron is kiemelkedik a Várszínház programja. Műsortervében hű maradt a korábbi elképzelésekhez: történelmi játékok bemutatóhelyévé kíván válni. A kísérlet köre most bővül azzal, hogy ma élő szerző művét viszik színpadra: Jékely Zoltán: „Fejedelmi vendég" című történelmi játékát, melynek bemutatójára július 4-én kerül sor. Ezt követően még 7 alkalommal (július 5, 6, 7, 11, 12, 13 és 14-én) kerül színre a darab. Miszlay István Jászai-díjas rendezésében. A következő bemutatóra július 19-én kerül sor: Lope de Vega: „Furfangos menyasszony" című klasszikus vígjátékát Giricz Mátyás rendezésében láthatja a közönség. (További előadások: július 20, 21, 22, 25, 26, 27 és 28-án.) Július 8-án egy népi hangszereket bemutató érdekes hangverseny színesíti a Várszínház programját.

Hetedik alkalommal kerül megrendezésre július 6—13. között az Eszperantó Nyári Egyetem. Ez idén a rendezvénysorozat helyet kapott a TIT nyári egyetemei sorában. Valóban nemzetközi rangra emeli az előadássorozatot, hogy eddig 12 országból érkeztek jelentkezések. Lengyel, osztrák, olasz és magyar előadók szerepelnek a programban.

Gyulát választotta színhelyéül a Népművelési Intézet központi fototanfolyama is.

Az időszaki kiállítások is rangosnak ígérkeznek. Ezek közül is kiemelkedik a nagy érdeklődésre való tekintettel újra bemutatásra kerülő Kohán György-emlékkiállítás.

A várban reprezentatív állandó kiállításon láthatja a közönség „Gyula gazdasága és társadalomtörténete a XVIII—XX. században" című történeti dokumentációit.

Jelentős esemény lesz augusztus 16-án a Gyulán működő Magyarországi Románok Demokratikus Szövetsége megalakulásának 20. évfordulója tiszteletére rendezendő emlékest.

Egy másik évfordulóhoz is jelentős események kötődnek: 100 éve alakult meg az első gyulai sportegyesület. Sporttörténeti kiállításon mutatják be a sportmozgalom 100 évét. Az évforduló kapcsán számos sportesemény, élvonalbeli sportolók, olimpikonok szereplése teszi színessé a programot.

A fentieken túl számos kiegészítő program várja a Gyulára látogatókat. A 2000 személyt befogadó Szabadtéri Színpad az Országos Rendező Iroda produkcióinak, több színházi előadásnak, a helyi öntevékeny művészeti együtteseknek ad helyet. Ugyancsak a kiegészítő programok között szerepelnek a tér- és toronyzenék, a zenés hanglemezestek, szabadtéri vetítések, stb. Érdekes színfoltja lesz a programnak a Várfürdőben megrendezésre kerülő nagyszabású Ilona-bál.

Mindez bizonyíték arra, hogy a népművelésben nyáron sincs „holt szezon".

Magyar Hirdető
SAJTÓHIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PETŐFI NÉPE

Műszaki fej kiemelt témái

— Tizenhatezer tudományos munkatárs
— Adatok nemzetközi összehasonlításban

Az elmúlt másfél évtized alatt hazánk kutatófejlesztő kapacitásai több mint hatszorosára növekedtek. Ez az ütem nemzetközi összehasonlításban is igen intenzív fejlődésről ad számot. Leggyorsabban a műszaki, valamint a természettudományos kutatás és fejlesztés kapacitásai növekedtek.

Érdemes megemlíteni, hogy 1960 és 1967 között a kutatásokra és fejlesztésekre fordított kiadások összege megkétszereződött. 1960-ban a nemzeti jövedelemnek 1,05 százalékát költöttük tudományos és fejlesztő kutatásokra, 1965-ben már 1,5 százalékát, 1967-ben pedig 2,2 százalékát. A nemzetközileg használatos módszerrel, a bruttó nemzeti termékhez való viszonyítással Magyarországon a kutatásokra és műszaki fejlesztésre fordított kiadások 1,9 százalékkal szerepelnek. Ez az arány körülbelül megegyezik a fejlett tőkés országokéval. Svájcban például a bruttó nemzeti terméknek 1,9 százalékát, az NSZK-ban 1,8 százalékát, Franciaországban 2 százalékát, Japánban pedig 1,7 százalékát fordítják ilyen célokra.

Egy év alatt összesen négymilliárd forintot költünk kutatási, fejlesztési ráfordításokra,

s ezenkívül az ilyen irányú beruházások értéke is meghaladja a félmilliárd forintot. A ráfordításoknak körülbelül 80 százaléka műszaki kutatásokra és fejlesztésekre jutott. A mű[illegible] belül dományok és fejlesztés területén működik.

Az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság az elmúlt évek során több száz fejlesztési koncepciót dolgozott ki, s ezek közül a legfontosabb gazdaságpolitikai feladatokat tartalmazó koncepciók kiterjendek például az energiagazdálkodásra, a kohászatra, az automatizálásra, a híradástechnika, a gépipar és a közlekedés különböző területeire. A tudományos és műszaki fejlesztés sok száz témája közül néggyel mint kiemelt témával, vagyis megkülönböztetett fontosságú feladattal foglalkoznak szakembereink. Ezek: a járműprogram, az energiabázis strukturális megváltoztatásának programja, a számítástechnikai program és a fehérjekutatás programja.

Ami az első témát illeti: már a konkrét végrehajtás időszakához érkeztünk. Megkezdte próbaüzemelését a győri Magyar Vagon- és Gépgyár új motorgyára. Az IKARUS gyárat Európa legnagyobb autóbuszüzemévé fejlesztik, s jövőre már mintegy hétezer autóbuszt bocsát ki a belés külföldi kereslet kielégítésére.

Másik nagy téma az energiabázis műszaki fejlesztése, amely már szintén megkezdődött, de teljes megvalósulásához még hosszú évekre van szükség.

Energiamérlegünkben a nagy fordulatot a földgázkészletek széles körű hasznosítása és a Szovjetunióból érkező nagy mennyi- fokozottabb hasznosítását célozza. Az új gazdaságirányítási rendszerben a kötelező tervutasítások megszüntetése és a közgazdasági szabályozók kiterjesztése következtében különösen nagy jelentősége van a gyors és sokoldalú információ szolgáltatásnak, s a nagy számú információ feldolgozásának. E célok érdekében jelentős számítógépfejlesztési programot valósítunk meg és nagy értékű külföldi számítógép-vásárlásokat eszközlünk. A sikerhez nélkülözhetetlen a tudományos megalapozás, ugyanakkor a kiépülő számítógéppark a tudománynak is nagy segítséget nyújthat majd.

A tudományos és műszaki fejlesztés igen fontos, kiemelt témája a fehérjekutatás, amelynek alapvető célja: az ország élelmezési struktúrájának korszerű átalakítása. Tudósaink, kutatóink a hagyományos módszereket megkerülve keresnek olyan új utakat. [illegible] segítségével el-

Törekvő határváros

Gyula hallat magáról

Régi riválisok kézfogása

Kevés jobb támasza van a históriában kotnyeleskedő újságírónak, mint Evlia Cselebi hajdani török utazó. Ha nem lett volna, ki kellene találni — mint manapság mondják —, mert nélküle lehetetlen megemlékezni a magyar városokról. A XVII. századi krónikás Gyuláról azt írja, hogy a Körös a házak végében kanyarog és így dolgozni is, szomszédolni is a vízen járnak az emberek.

A víz kísérőjévé vált a város mai történetének is. Nem az, amit Cselebi megírt, mert a Körös a múlt századi szabályozáskor hűtlenül elhagyta a belvárost, emlékeztetőül csak néhány lomha járású erecskét felejtett itt. A város mai idegenforgalmát, hírnevét szolgáló víz 2000 méter mélyről származik, 70 fokos, alkáli-hidrokarbonátos, kiválóan alkalmas különböző mozgásszervi és női betegségek gyógyítására. Az idén tízéves Gyulai Várfürdő gyors karriert futott be. Már a külföldiek is jól ismerik, és évente több mint félmillióan keresik fel a meseszép park nyolc medencéjét.

Aki még nem ismeri a városkát, annak bevezetőül csak annyit: képzelje el Kőszeget dombok nélkül, de csodálatos fürdővel. A házak alacsonyak, az utcák gondozottak és kétszer annyi virágágyat, parkot, zöldet lehet itt találni, mint városaink többségében.

A korántsem elfogulatlan krónikás sorai alapján az várható, hogy Gyula lendületesen fejlődő település, de a statisztika mást mond. 1900-ban már 22 000 ember élt itt, ma pedig 25 000, ami fejlődésnek csak nagy jóakarattal nevezhető, hiszen csaknem hét évtized alatt semmiből születtek városok nálunk is. Ennek ellenére állítjuk, hogy a Tiszántúl Kőszege figyelemre méltó település, amely már eddig is sokat hallatott magáról és várható, hogy ezentúl még többet fog. Hogy az ellentmondást felfejtsük, bele kell nyúlni a történészek tarsolyába is.

Dürer, Erkel, Munkácsy

Ha a töppedt házak között bolyongásra szánja magát az ember, egyszer-egyszer az az érzése, hogy csak az emléktábla menti meg az összeomlástól némelyik épületet. Első pillanatban mosolygásra késztet az olykor túlzott hagyománytisztelet. A hajdani Ajtós faluba vezető utácskában emléktábla hirdeti a német festészet óriásának, Dürer Albertnek emlékét, akinek nagyapja és apja Gyulán tanulta ki az ötvösmesterséget. 1810-ben Erkel József németgyulai tanítónak, a magyargyulai templom karnagyának fia született, Ferenc. Emlékét nemcsak a szülőházában berendezett szoba őrzi, hanem a fürdő parkjának közepén álló hatalmas Erkel Ferenc tölgy is, amelynek lombsátra alatt született a Bánk bán és a Brankovics opera zenéje.

A 16 éves Lieb Miska aradi asztalosinas sorsa saját bevallása szerint is ebben a városban dőlt el, itt kezdett rajzolni tanulni, innen indult a pálya, ami később felvett nevét tette világszerte ismertté: Munkácsy Mihályét. És, hogy a nagyok sorát méltón, mai névvel fejezzük be, szólni kell a magát gyulainak valló, de a szomszédos Gyulavári ban született Kossuth-díjas festőművészről, Kohán Györgyről is. A nagy, de még korántsem eléggé ismert művész hazajött meghalni. Három évvel ezelőtt már súlyos betegen végrendelkezett és teljes művészi hagyatékát — 691 festmény és 2215 grafika — városának adományozta. A 13 millió forintra értékelt hagyaték teljes bemutatására újabb és újabb lehetőségeket keres a város. Egy-két éven belül a mai művelődési otthont teljes egészében a Kohán-hagyaték bemutatásának szentelik.

Ez a város megőriz minden emléket. Azt, hogy állítólag megfordult itt Petőfi (emléktábla hirdeti), azt, hogy állítólag a 13 aradi vértanú közül kilencet itt fegyvereztek le. Őrzik az emlékét a gyulai „liga" egykori lelencgyerekének. József Attilának, a népdalgyűjtő körútra innen indult Bartóknak, az itt született Bródy Imrének, aki először alkalmazta a kryptont izzólámpába stb.

Csabával karöltve

Amikor Szobek András, Békés megye felszabadulás utáni első főispánja javasolta, hogy a megyeszékhelyet helyezzék át Békéscsabára, tüntetéseket szerveztek ellene Gyulán. Pedig ez az intézkedés 1949-ben csak egy évtizedek óta tartó folyamatot törvényesített. Gyula már sokkal korábban elvesztette megyeszékhely rangját. A megye urai évtizedeken át tisztán földesúri, hivatalnoki településként akarták megtartani a várost, féltek a „piszkos és lázadó" munkásságtól, ezért nem épült itt szinte egyetlen valamirevaló üzem sem. A régi Gyula magának akart élni, és így lemaradt az élettől. Ez a befeléfordulás volt a hagyományok túlzott tiszteletének táplálója. Hogy csupán ebből nem lehet megélni, az nehéz évek során derült ki.

Mintegy évtizeden át állt a harc Békéscsabával, mintha a „szomszédvár" és nem a régi, maradi vezetés tehetett volna valamiről. A két város labdarúgó-csapatainak találkozóira koporsóval, koszorúkkal vonultak ki a gyulaiak és annak is örültek, ha bárki más megverte a csabai legényeket. (Jól példázza a megyei hivataloknak sok embert adó városka gyászos büszkeségét, az akkori feszült helyzetet az annak idején sokat emlegetett vicc: „Tudja, miért olyan sötét esténként Csaba? — Mert az ötös vonattal az ész hazautazik Gyulára!")

A „Mindent a megyeszékhelynek!" és a „Mit akar ez a Gyula?" huzakodás szerencsére a múlté. Egy tízéves periódust ugyan nem lehet egyik napról a másikra elfelejteni, vagy meg nem történtté tenni. Csakhogy, ha ma valaki fel akarja melegíteni a régi vitát, rendszerint saját városának vezetői szerelik le avitt érveit. A megyeszékhely ráébredt, hogy évszázadnyi elmaradottságát társai rovására nem számolhatja fel. Sőt itt-ott már büszkeséget is éreznek a csabaiak a társvárosok, elsősorban a szomszéd fejlődésén. Gyula vezetői mellett egyre inkább lakói is belátják, hogy akkor vesztették el a jól csengő megyeszékhely rangot, amikor a víziutat és vasutat elveszítették és amikor lemaradtak az iparosításról. Ezen — ma már tudják — nem lehet köldöknézéssel és háborúzással segíteni. Sokkal inkább cselekvő városszeretettel, amely megkeresi, kiválasztja azokat a szerepeket, amelyekre adottságai folytán leginkább alkalmas a település, és ezek irányába kormányozza a fejlődés szekerét.

Ez a két város csak szorosan együtt fejlődhet. A közöttük levő 14 kilométer nem távolság (különösen, ha a közúti halálkanyart kiegyenesítik) és a két település egymásrautaltságának jeleit már ma is fel lehet lelni. A megyeszékhely reprezentatív vendéglátó helyeket épít, Csabán van a megye egyetlen bárja, a csabaiak mégis szívesebben isznak meg még egy pohár sört is Gyulán, mert úgy érzik, annak más íze van. A megyeszékhelyről vendég anélkül nem mehet el, hogy Gyulára el ne vigyék, de a fürdőjáratokat maguk a csabaiak is megtöltik. Olyan jelenségek ezek, amelyek sürgetik, hogy közös regionális terv készüljön ennek a környéknek a fejlesztésére. (Idetartozik a Csabára ragadt óriásközség, Békés is.) Elképzelhető az is, hogyha sikerül jelentősebb ipari üzemet kapnia Békéscsabának, e két közeli településről járnak be majd oda dolgozni. Gyula fejlődésének egyre inkább látható jelei azt mutatják: parkváros, üdülőváros, gyógyhely, fesztiválváros van itt születőben.

GYULAI RÉSZLET

Koporsóval, koszorúval vonultak ki

A fürdővel kezdődött. A szülővárosukban „prófétaságot" vállaló vezetők jó érzékkel vették észre a nagy lehetőséget Gyula át- és újjáformálására. Mozgósították az egész várost: aki tehette, téglajegyet vett, de a forintok mellett munkával is segített apraja-nagyja: aztán lefürödték a sok fáradságot és a hitelezett pénzt. (Hamarosan kész lesz a SZOT impozáns, 400 ágyas gyógyüdülője és ez télen-nyáron vendégeket hoz a városba, határon belülről és túlról. De elkészítette a város egy 22 emeletes, 650 ágyas szálloda terveit is: várják rá a kivitelezőt.)

A fürdőépítés sikere felvillanyozta a várost és az ekkora települések között az országban egyedülálló módon, saját erőből fogtak hozzá a vízmű és az egész ivóvízhálózat kiépítéséhez. A magára talált közösség erejét mutatja, hogy a vállalatok, szövetkezetek 21 millió forintot adtak a munkára, a lakosok pedig 16 millióval támogatták, így az államtól csak 15 millióra volt szükség! Ilyen erőt próbáló vállalkozások után most láttak hozzá egy új, korszerű művelődési ház, benne a régen szükséges színházterem építéséhez. A siker az előzmények után biztosra vehető.

Fürdés vagy iparosítás?

A városukért mind több felelősséget érző gyulaiak körében néhanéha elhangzik a kérdés, a kritika: nem fordított-e túl sok pénzt a vezetőség a fürdőre, ahelyett, hogy az ipart támogatta volna? Valóban, az elvándorlás csak most van megszűnőben, úgy tűnik tehát, hogy ez a város legsürgetőbb gondja. Csakhogy kész az ellenkérdés: vajon a fürdővárosba nem szívesebben jön-e az ipar? A Telefongyár üzemtelepítéséről folytatott sikeres tárgyalások arra mutatnak, hogy igen. Történt egy és más az iparfejlesztés érdekében is. Elég, ha csak azt említjük, hogy egy jól elkülönülő részen ipartelepet alakított ki a város, s ott hamarosan felépülnek az első üzemek. A Vas- és Faipari Ktsz legutóbb éppen a moszkvai KGST-palota bútorainak elkészítésével hívta fel magára a figyelmet, nem beszélve a gyulai kolbászról, amit már „hamisítanak" is. („Gyulai módra" készült kolbász.)

A már aláírt egyezmény alapján hamarosan átkelőhelyet nyitnak itt Magyarország és Románia között, így még több vendégre számíthat a fejlődő város.

Július 4-én, amikor hazánk legrégibb, téglából készült várának ormán megszólaltak a Jékely Zoltán Fejedelmi vendég című történelmi vígjátékára hívogató fanfárok, Gyula immár hatodszor adta tudtul mindenkinek: felébredt, feléledt egy nagy múltú magyar város.

PÜNKÖSTI ÁRPÁD

A dugatty

Újabb ro

A feltalál

„Nem nagy a lelkesedés”

MAGYARORSZÁG Budapest
1969 AUG 31
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Ulői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Uram, köszönöm a motoromról szóló meglehetősen nyers kritikáját — kezdi válaszát H. Ashton az Engineering egyik utóbbi számában, majd alaposan kioktatja J. W. Marshallt, aki három héttel előbb közzétett levelében ízekre szedte Ashton tervét egy újfajta rotációs motorról. Bár a prototípus még el sem készült, máris szenvedélyes vitát kavart, s ez általában jellemző minden olyan terv fogadtatására, amely hadat üzen a jól bevált dugattyús robbanómotoroknak. Sok szakember szerint ugyanis eleve kudarcra ítélt minden kísérlet, amely forgó dugattyúkkal igyekszik fokozni a robbanómotorok negyven százalék körül ingadozó hatásfokát. Kétségtelen, hogy a világon eddig csak egyetlen ilyen motor jutott el a sorozatgyártásig: a Wankel motor. De ennek az útja sem volt sima kezdetben. A feltalálók tehát nem nyugszanak, s konokul keresik azt a rotációs motortípust, amely még jobb hatásfokkal hasznosítja a tüzelőanyagok hőenergiáját.

Macska-egér harc

Traugott Tschudi svájci származású feltaláló például már 1927-ben készített rotációs motort, s azóta évről évre szívósan tökéletesíti. Motorhengere mentőövre emlékeztető torusz (forgástest), amelyben négy dugattyú „kergetőzik”, közülük kettő-kettő egymással átellenben szilárdan kapcsolódik egy-egy rotortárcsához. Valóságos „macska-egér harc”-ról van szó, ahogy W. Chinitz szellemesen írja. Szíváskor az A dugattyú megáll, a B dugattyú pedig előtte szalad. Amikor B megáll, A indul felé (sűrítés), majd egyszerre fordulnak a gyújtógyertya előtti térbe. A robbanás alatt A állva marad, így a robbanás erejétől B szalad előre, majd amikor túljut a kipufogó nyíláson, megáll. Erre ismét A indul el, és kipréseli az égéstermékeket a motorból. A C és D dugattyúk fél fordulat eltéréssel hasonló módon viselkednek, így az A és B dugattyú szívásütemához a C és D dugattyú közötti robbanás adja a mozgási energiát.

A dugattyúpárok látszólag szeszélyes mozgásáról két bütykös tárcsa gondoskodik, ezek excentrikusan helyezkednek el. Ebből adódik, hogy amíg egy dugattyú teljesen körbefut, a motorfőtengely 1,2 fordulatot tesz meg. Tagadhatatlan, hogy ötletes szerkezet. Ám a dugattyúk hirtelen gyorsulása és lassulása jelentős energiaveszteséggel jár, a motor pedig minden ízében lüktet és reszket. Még nem sikerült a feltalálónak megoldania a tömítés és az olajozás problémáit sem, gyártástechnológiai szempontból pedig gondot okoz a pontos torusz és a beleillő hengerek elkészítése.

Kauertz német mérnök elvetette a torusz alakú, hengert, „közönséges” hengert választott, s így a dugattyúk is átalakultak körcikk keresztmetszetű szárnyakká. Bonyolult bütykös tárcsák és görgők helyett olyan fogaskerékrendszert alkalmaz, amelynek révén az egyik szárnyas dugattyúpár egyenletes sebességgel forog, míg a másik ehhez képest gyorsul vagy lassul. Kauertz szerint motorja minden sebességen nagy hatásfokkal működik, s óriási sebesség érhető el vele, mert nincs benne szelepvezérlés: maguk a dugattyúszárnyak zárják el vagy teszik szabaddá a szelepnyílásokat. Az 1000 köbcentiméteres prototípus percenként 4000 fordulattal 213 lóerő teljesítményt nyújt. De ez a motor is a belső tehetetlenségi nyomaték káros hatásával küzd, a fogaskerekes áttétel pedig meglehetősen törékenynek látszik.

A kergetőző dugattyúszárnyak ötlete Melvin Rolfsmeyer amerikai mérnöknek is eszébe jutott, de másképpen építette fel a bolygókerekes fogaskerékrendszert. Az eredmény: 820 köbcentiméteres kísérleti motorja percenként 3800 fordulattal 300 lóerő teljesítményt szolgáltat. A Virmel-motor (elnevezése a feltaláló és felesége, Virginia keresztnevét igyekszik megőrizni a technikatörténet számára) minden egyes fordulattal négy impulzusnyomatékot ad a főtengelyre, így a motor rendkívül sima járású. Ma még nehéz megjósolni, hogy mennyire váltja be a hozzá fűzött reményeket.

Annyi bizonyos, hogy a „macska-egér harc” műszaki analógiája sok más feltalálót is megihletett. Ilyen rendszerű motort készített például Hans Maier mérnök Stuttgartban, Hans Fritz Judenburgban, J. C. Rayment pedig Londonban. Elvileg azonban nem sok újat hoztak a rotációs motorok első nagy családjának tökéletesítésében.

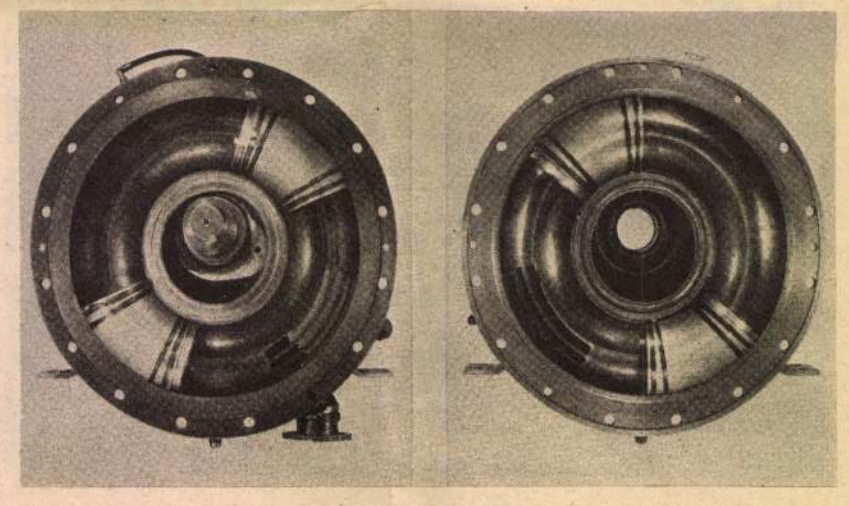

A TSCHUDI ROTÁCIÓS MOTOR
Minden ízében lüktet és reszket

Háromlevelű — ötlevelű

A második családot az excentrikus elrendezésű rotációs motorok alkotják. Ide tartozik Wankel mérnök nevezetes motorja is, amelynek ívelt oldalú, háromszög alakú dugattyúja trochoid alakú térben forog. Azaz inkább „tántorgásról” van szó, amely arra kényszeríti a dugattyút, hogy forgás közben mind a három sarka állandóan a dugattyúház belső falához érjen. Minthogy a gyakorlat már bebizonyította e furcsa forma és mozgás életképességét, számos feltaláló indult el ezen a nyomon.

Az Isuzu japán cég motorjának excentrikus dugattyúja például tömzsi piskótára emlékeztet, amely háromlevelű lóheréhez hasonló térben mozog. A francia Renault cég műszaki szempontból szerencsésebbnek tartotta a négylevelű lóherére emlékeztető dugattyút, amelyhez eggyel több „levelű” dugattyútér tartozik. Bonyolultabb megoldás, mint a Wankel motor, mert öt kamrájának mindegyikében gyújtógyertya és két szelep van. Előnye viszont: minthogy minden kamrában robban a tüzelőanyag, jobb a motor hőeloszlása, mint a Wankelé, és a kamrák közötti tömítés egyszerűbb lehet. F. Jernaes norvég feltaláló megtartotta Wankel elképzelését, de olyan fogaskerékmechanizmust szerkesztett, amely — véleménye szerint — alacsony fordulatszámon is nagy forgónyomatékot nyújt; a rotor tömítését is szellemesen oldotta meg.

Sokan rájöttek azonban, hogy nincs szükség ilyen bonyolult alakú dugattyúkra, mert ha kör alakú dugattyúházban excentrikusan helyeznek el lapátokkal ellátott rotort, ugyanúgy előidézhető a közvetlen forgó mozgás. A legegyszerűbb változatot A. T. Freeman angol feltaláló készítette. Rotorja mindössze kétlapátos, ezek forgás közben mindig a motorház falához nyomódnak, s a két szélső helyzetben hol teljesen kinyúlva, hol pedig teljesen a rotorba csúszva állnak. R. G. Tee angol mérnök viszont hat rotorszárnyat alkalmaz, ügyesen kiküszöbölve a rotorszárnyak súrlódási és tömítési problémáit: csuklósan egy fémgyűrűbe ágyazta a rotorlapátok végeit, a gyűrű pedig csapágyazva fut körbe a motordobban. A feltaláló számítása szerint 8,2:1 kompresszió-viszony érhető el a motorban.

Holtpontok nélkül

A közelmúltban feltűnt tervek közül kétségtelenül H. Ashton találmánya érdemli a legnagyobb figyelmet. H. Ashton az excentrikus rotor körül sugárirányban hat dugattyút helyezett el, amelyek csapágyazott végükkel támaszkodnak a motordobhoz. Bár minden dugattyú „önálló életet él”, mint a négyütemű robbanómotorban, az excentrikus elhelyezés következtében a rotor folyamatosan forog körbe — holtpontok nélkül. A feltaláló a dugattyúk mindkét oldalát felhasználja munkavégzésre, így motorja egy hagyományos 12 hengeres, négyütemű motornak felel meg. Nagy előnye, hogy nyersolajjal is működhet.

A számtalan rotációs motor közül Austin Mercer motorja számíthat még sikerre. Ebben a motorban egyetlen hengerfuratban két dugattyú mozog egymással szemben, s közöttük robban a tüzelőanyag. A dugattyúk mozgását görgők viszik át egy trochoid alakú kényszerpályára. Maga a motorblokk forog, s ez azzal az előnnyel jár, hogy nincs szükség lendkerékre. Egyelőre még túl nagy feszültségek ébrednek a kényszerpálya és a görgők között, s nem sikerült tökéletesen megoldani a motor hűtését sem. A forgó hengerblokkos megoldások közül W. R. Selwood southamptoni mérnök motorja is érdekes: egy-egy ívelt hengeres „csatornában” 30 fokos ívben mozognak a hengerek előre-hátra. Ötletes elgondolás, de a gyártástechnológusok csak csóválják a fejüket, mert a dugattyúk és a hengerblokk pontos megmunkálása szinte lehetetlen.

Bár világszerte folyik a kutatás (a Tschudi motorral például a Blair Tool and Machine Corporation foglalkozik, Kauertz motorjának licencét japán, kanadai és ausztráliai cégek vásárolták meg), nem nagy a lelkesedés az ilyen tervek iránt — írja sajnálkozva G. Edwards a Scientific American-ben. Pedig a technikai fejlődés nem áll meg, és a hagyományos dugattyús motorok előbb-utóbb átadják majd helyüket a jobb hatásfokú rotációs robbanómotoroknak, ha ezek szívós fejlesztő munka eredményeként sorozatgyártásra is alkalmassá válnak.

GREGUSS FERENC

Lépjen be Ön is a
MAGYARORSZÁG
népes előfizetői táborába

KOHÁN *György*, festő, * Gyulavári 1910. Budapesten végezte művészeti tanulmányait. 1932. szénrajzaiból gyüjt. kiállítása volt a Nemzeti Szalónban.

Sz-Gy. I. 5731

Oszkman török császár:

shellig, hétnyolczad balra
szakála hosszú. Alsó köntöse ny
ta a kéj alatt két sorban:

„ Otomano

Mori l'Anno MCCCXXVIII. o

s fölül balra: „1."

Rézmetszet, méretei a v
19.8: 14.9 cm.

Pietro Bertelli: Vite degl'
pag. 1.

Lepa 7828

Hangversenyek – irodalmi estek – filmbemutatók

/1021 Kodály György

Ceglédi ősz

Kitűnő hangversennyel, a Debreceni MÁV Szimfonikus Zenekar, a Kodály Kórus és a Magyar Állami Operaház több művészének a vendégszereplésével kezdődik a Ceglédi ősz rendezvénysorozat szeptember 19-én. Nagy érdeklődés előzi meg Kiss Gyula zongoraművész estjét — október 10-én — és a november 15-re tervezett nemzetközi dzsessz-randevút is.

A tisztaszavú Nagy László szerzői estjén maga a költő is részt vesz. Közreműködnek: Czine Mihály, Berek Katalin. Az irodalmi est pontos időpontjáról lapunkban idejében tájékoztatjuk olvasóinkat.

A képzőművészet barátainak figyelmébe ajánljuk Kohán György emlékkiállítását, Október 3-án, délelőtt Supka Magdolna művészettörténész nyitja meg a Kossuth Múzeumban.

A Ceglédi őszről kiadott 30 oldalas tájékoztató változatos tudományos programról is tudósít. Szeptember 27-én dr. Soós Gábor, a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettese a nagyüzemi mezőgazdaság helyzetéről és fejlesztési lehetőségeiről tart előadást. Tanácskoznak az orvosok, pedagógusok, népművelők, a gépipari tudományos egyesület ceglédi tagozatának tagjai. Az amatőrfilm-bemutatóra november 22-én kerül sor a Kossuth Művelődési Központban.

Érdeklődéssel várjuk a közeli, szomszédos Cegléd változatos rendezvénysorozatát. Bizonyára sokan felkerekednek Kecskemétről, Lajosmizséről, megyénk északi részéről egy-egy előadás, hangverseny meghallgatására, vagy a Berda kocsmába, a különleges ételek lelőhelyére.

H. N.

A természet csendje 10 decibel. A 90 decibel erősségű zaj már káros a szervezetre, 125—130 decibel pedig kifejezetten fájdalmat vált ki. Kísérleti állatokat sikerült már zajhatásokkal, tervszerűen néhány perc alatt megölni.

*

Évek óta tervezem már — a megvalósításig sajnos még nem jutottam el —, hogy lakásom ablakába magnót helyezzek, s a nap bizonyos szakaszaiban felveszem a környék zaját. Gyanútlan, vagy csönde- ... városrészben lakó em- ... bizonyosan

éri a fogat — „élvezi" az ember, hajnali háromkor, bizony nem imára fakad.

*

Valamit tenni kell, sürgetik olvasói pana szakmai cikkek, s k renciák vizsgálgatjá megoldás módját. E még csupán puszta megállapításokra szorí tak. S a hallószervi me tegedések közben soka nak,, a magas vérny és az infarktus to szedi ártatlan áldozata

Sürgős és kegyetl erélyes intézkedésekre szükség a lakosság vé me érdekében, a civil cióval, a gépekkel, m

keknek 6 forintert. ... kettős rendeltetésű nyomtatványocska 33 százalékos menetdíjkedvezményt ...

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
PETŐFI NÉPE
1971 SEP 8

...ttek...

tett rokonokat, akik valóban nagyon kedvesek voltak, de csak két napig. A harmadik napon Ragánynak tudomására hozták: jobban teszi, ha keres ma- ...ának munkát, éljen úgy,

kodnak a szülők, mert gyereknek szóló 6 forintos igazolványt nem tudnak adni a pénztárosok. Joggal emelnek szót az utasok, mert ott derül ki, vonatra váráskor, hogy aki diákigazolványt akar be- ... szaladgálhat eset-

Kokán György

Tépe szerepel a Nemzeti Galéria új szerzeményeinek kiállításán

Magyar Nemzet 1970 június 24 4. old.

1971 OKT 3

Kohán György

1021

KOHÁN GYÖRGY: HÓDOL AT ÉLETNEK, HALÁLNAK

Kerényi Grácia

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

AL KEVESEBB ALKA
ETETT MUNKÁS A SZ
47 MUNKAKÖRBEN
ÉSSZERŰSÍTÉSEK RE

Létszám
hatékonyság érdekében

ategóriában 5,6 száza-
ökkenés.

főmérnök, a gyár je-
t vezetője, az intéz-
erkesztője erőteljesen
- Nem az embereket,
nalizáljuk.

■

a hogyan, mi módon
kérdése az érdekes, és
s más vállalatok szá-
lista. Megszüntettek
ői (ellenőrzés), két
nok, üzemgépész osz-
előadói, két gépírói,
tori státuszt. Össze-
ész-tűzrendész beosz-
személyzeti osztályról
k oktatásával külön
tott, a helyét nem
anígy nem vettek fel
szülési szabadságra
ző és a szentesi
katonának behívott
ugdíjazott raktári be-
ezető tervező helyett.
ervező, felrákó sza-

ból. Nem vállalták a nekik felajánlott új munkakört, a termelőmunkát. Elment például egy gyors- és gépíró, aki az idén januárban az egyik szalagból, varrógép mellől került át írógép mellé, miután elvégzett egy titkárnői tanfolyamot. Most vissza akarták helyezni a szalagba, annál is inkább, mert — mint a felettesei mondták —, igen gyöngén gépelt. Varrónőként, előző foglalkozásában több pénzt kereshetett volna, de nem vállalta, fölmondott.

■

A számok egyértelműen bizonyítják a végrehajtott intézkedések szükségességét, helyességét. Az év első fele válságos volt, a Szegedi Ruhagyárnak. Majdhogynem deficit fenyegetett. A hatékonysági mutató 89 százalékon állt. Azóta gyökeresen változott a helyzet. Újabb kapacitásfeltárások 16 milliós többletet hoztak, év végére 43 milliós nyereséget várnak. S ami ennél is fontosabb: a hatékonysági mutatót sikerült 99,3 százalékra fejleszteni.

Annál inkább örvendetes ez, mert

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged
1021 JUL 10

1021

Kohán-emlékkiállítás

Kohán György festőművész rendkívül értékes hagyatékát Gyula őrzi. A több ezer festmény és grafika legszebb darabjaiból időnként emlékkiállítást rendeznek, hogy a nagyközönség sorra megismerje a festőművész alkotásait. Pénteken Gyulán, a Dürer-teremben megnyílt a 3. Kohán-emlékkiállítás.

július 12-én 11 órakor [illegible]
református temető ravatalozójá-
ból. Gyászoló eltartói, Párizsi
krt. 25. T. 3594

Köszönetet mondunk mindazon rokonoknak, ismerősöknek, kik szeretett halottunk, FILÁK JÁNOS temetésén megjelentek

Közeledik a Ceglédi ősz '71

Háromnapos — tudományos, művészeti és szórakoztató — programsorozattal rendezik meg az idén a hagyományossá vált *Ceglédi őszt* a hatszáz éves városban.

— *Milyen eseményekre látogathatnak el az idei őszön a várost kedvelő érdeklődők?* — érdeklődtünk *Aradi Tivadartól*, a városi tanács művelődésügyi osztályának helyettes vezetőjétől és *Gyarmati Teréz* népművelési felügyelőtől, a programok gondozóitól.

— A Ceglédi ősz eseményei közül figyelemre méltó a termékbemutatóval és borversennyel egybekötött *mezőgazdasági tudományos tanácskozás* szeptember 28-án és 29-én — tájékoztat Aradi Tivadar —, és *az egészségügyi tudományos ülésszak*, ugyancsak szeptemberben. Cegléden tartja a Gépipari Tudományos Egyesület is legközelebbi ülését.

— *A művészeti eseményekben ad-e újat a város a szokásos író—olvasó találkozók mellé?*

— Most sem maradnak el a találkozók — mondja Gyarmati Teréz —, *Nagy László* költőt és *Czine Mihály* irodalomtörténészt várjuk. Azonban más érdekes esemény is lesz. *Kohán György* gyulai festőművész hagyatékából rendezünk kiállítást a Kossuth Múzeumban.

— *Szórakoztató programjaik?*

— Ha nem is kifejezetten szórakoztató, bizonyára érdeklődést vált ki azért *az alföldi gasztronómiai kiállítás*. Az idén is megrendezzük *a szüreti napokat*.

J. E.

népművelőképzés egyik-másik
módszerével, legújabb közm
kutatásaink eredményeivel, a
mény-kutatás módszertani ké
a rádió és a képernyő haszn
a népművelésben. Egy-egy te
szakterület állami, illetve társa
nyítói, a kérdés legjobb isme
nak előadást és vezetnek kor

Küszöbön az új oktatási év
ma nyíló, tíznapos tanácskoz
vői jól használják fel a Szan
pott „muníciót", már jövőre k
tudású szakemberek kerülhetn
velődési életünk különböző po

kérdéseket.

1971 AUG 1 2

MAGYAR HÍRLAP

SAJTÓIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ISZTE
ASZS
ai N
edelm
zerdá
ilt Pe
kín
a ke
löttsé
t hét
jet—k
tési n
meg
retes,
isin, a
zter he
KLAGE
MTI)
gnyílt

kor türelmesen várt a sorára. S talán egy pillanatra egészségesen lépkedett a gondolata is. Hogy aztán újra belezuhanjon a bicegő végtelenbe, az ő igazi világába.

1029

KOHÁN GYÖRGY: KORSÓS NŐ

Kohán György

VASÁRNAP,
1971. OKTÓBER 3.

1971 OKT 3 -
Szegedi
CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 6.
Telefon: 136-068, 337-748, 340-776

A napok
áruházát.
den kapi
hűtőkami
sárlók.

Szintén a napokban nyílt meg a bútor és lakberendezési szaküzlet. A vásárlók tanácsot kapnak lakószobáik berendezésére is. Az első napokban sok bútort és szőnyegfélét adtak el. Képünk az üzlet megnyitásakor készült (Fotó: Enyedi Zoltán)

A város védelmében

Árvízveszély után a makói gátakon

Az 1970-es árvízveszély kellemetlen napjait Mak lakossága egy emberöltőn keresztül egykönnye nem fogja elfelejteni. Az élet azonban megy t vább, és a mindennapi munka mellett — csaknem má fél év távlatában — az árvízveszély emléke egyre i kább kezd történelemmé válni. Az idén a megszelídü Maros hullámai már sok fürdőzőnek nyújtottak kelle mes pihenést, önfeled kikapcsolódást. Gombamódra nő nek a vikendházak a partfürdő mentén — mintha má mindenki megbocsátotta volna a folyónak a múlt é zabolátlanságát.

A valószínűségszámítás szerint kicsi az esélye an nak, hogy a tavalyi 624 centis magas vízállás a közel jövőben megismétlődik, azonban ennek ellenére se lehet Makót még egyszer olyan kockázatos helyzetbe hagyni, mint tavaly volt. Éppen ezért az itteniek nag

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

Kohán György

MAGYAR NEMZET

1971 JUL 6

1021

Kohán György emlékkiállítást rendeznek Gyulán Dürer születésének 500. évfordulója alkalmából a gyulai Dürer-teremben.

Kohán György

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 JUL 10

Kohán György festőművész életművét bemutató emlékkiállítást nyitottak meg pénteken a gyulai Dürer-teremben. Kohán ezúttal megrendezett harmadik emlékkiállításán grafikáit láthatja a közönség.

1021

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Kohán György

FILM, SZÍNHÁZ, MUZSIKA
Budapest

1021

Tűnődés a ház előtt —
Kohán György grafikája a gyulai kiállítás anyagából

TE

kban?

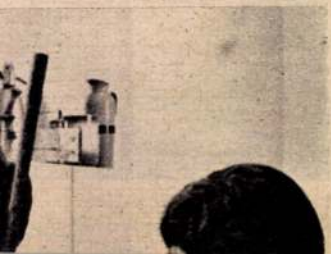

den gesztusa, szava, tragikomikus ügybuzgalma. De főhőssé semmiképpen se válhatott. A színmű igazi „hőse" az öreg Caesar — hiszen az író sem tud mit mondani, csak cseveg és szellemeskedik. ***Páger Antal*** bűbájosan csinálja ezt. Őérte érdemes volt elkészíteni a filmet. Kamaszos

1971 JUL 1

1021

Kohán

Képzőművészeti krónika

Nyári tárlat Szegeden

Megyénk képzőművészeti eseményének számít az immár hagyományos nyári tárlat megnyitása Szegeden. Az idei, a XII. Szegedi Nyári Tárlat ünnepélyes megnyitására július 18-án, vasárnap déli 12 órakor kerül sor, a Móra Múezum Horváth Mihály utcai képtárában. Megnyitót *Ormos* Tibor, a Képző- és Iparművészeti Lektorátus és a Műcsarnok igazgatója mond.

Vázlatkiállítás Vásárhelyen

Köztudott, hogy a Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak egy része Vásárhelyen tölti nyári gyakorlatát és minden évben számot adnak a vendégül látó város közönségének munkásságukról. Idei vázlataikból összeállított „számadásukat" július 17-én, szombaton 18 órakor mutatják be, a Tornyai Múzeumban. Megnyitja *Bíró* József művelődési oszályvezető.

Megjegyzés

Az alkotások művészi értéke felől e helyen és alkalommal ne essék szó. A bemutató összeállításáról annál inkább. Ugyanis a Képcsarnok kortárs festők alkotásaiból „Tiszai tájak" címmel rendezett kiállítást Szegeden a Szegedi Szabadtéri Játékok alkalmából. A tematika időszerű és helyénvaló, az is, hogy a vállalat felvásárolt képeire vevőt keres, még akkor is, ha az adott cím alatt Vén Emil adriai halászcsónakjait vagy Dezső József bugaci tájképét kínálják.

Eppen az „üzlet" és a „piac" fogalma támaszt az emberben kétséget. Mégpedig sorrendben a következőket:

1. A közismert vásárhelyi festők — tudtunkkal — csepet sem rangtalanabbak, mint a bemutatón szereplők.

2. Munkásságuk bővelkedik tiszai tájakat ábrázoló alkotásokban.

3. Ebben a megyében élnek és honi meg külföldi sikereiket is szívesen könyvelik el — megyeinek.

Az aggályok sorrendje:

1. A vállalkozás vezetői nem vesznek róluk tudomást.

2. Képeiket nem vásárolják, tehát nincs piacra dobandó.

3 Felületesség, figyelemhiány, más érdekek szolgálata.

Mi üzletnek is jobbnak tartottuk volna, ha a megyei alkotások iránti igényt elégítik ki ezen a bemutatón. Helyi művelődéspolitikai szempontokat nem is említve...

Kohán-grafikák Gyulán

Kohán György Kossuth-díjas festőművészünk teljes művészi hagyatéka Gyula városára szállt. Felbecsülhetetlen érték ez a hagyaték — 691 festmény és 2215 grafika. Nemes kötelessége a város múzeumának, hogy a hagyaték ismeretlen darabjait megismertesse a képzőművészet iránt behatóbban érdeklődőkkel. E feladatának az Erkel Múzeum eleget is tesz — az idén immár harmadszor mutat be emlékkiállítás keretében eddig ismeretlen színes vázlatokat és grafikai lapokat.

A múzeum Dürer-termében több mint száz tusrajz és színes vázlat látható. Élmény az egyes darabok megtekintése és elemzése. Utalnak gondolatvilágára, műhelytitkokra, a téma érésének bonyoult folyamatára — hogyan színesedik ki a tus fekete foltja sárgára, zöldre, pirosra. Kiváló példa erre a Vonalak egyike, majd a Fáradtság, végül a Nőakt szobabelsőben. Színes vázlatai utolsó korszakának rendkívül magas színérzékenységét példázzák. (Gyümölcsszedő, Fény és tulipán). Örömmel fedezi fel a néző egykori Vasalás című képének egy későbbi vázatát — örök téma — új változatban.

A legfájóbb emléket mégis tusrajzainak és freskóvázlatainak darabjai idézik fel. Micsoda monumentalitás rejlik jó néhány tenyérnyi lapján. A Memento, de álló és ülő alakjai — itt is, most is — valósággal szétfeszítik a keretet, és ez a festő egy életen át nem részesült őt megillető feladatban, nem kapott falat.

A most közszemlére kitett lapok is félreérthetetlenül utalnak a Kohán-életmű tartalmi súlyára és formai erejére.

SZABÓ ENDRE

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
SAJTÓHÁZ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 138-068, 337-748, 340-126

vezetői
behozn
földről
csak le
addig
kell ter

**Várha
módosí
daságo
holddal
tésterül**

Ezt attó
hogy ezer
termésátlagokat takarítanak
be kalászosokból. De már
most készülnek a jövő évi
termelésre, s növelik a ku-
korica területét több ezer
holddal, annál inkább, mert
több sertésgyár, sertéstelep
megkezdi működését. Már-
pedig ezeket fenntartani,
gazdaságosan működtetni
csak az itt megtermelt, nem
pedig a Dunántúlról vásárolt
takarmányokkal gazdaságos.

Egyik legégetőbb probléma
napjainkban a mezőgazda-
ságban a beruházás. Szó esett
erről igen élesen a legutóbbi
országgyűlésen is.

**A Békés—Csongrád me-
gyei állami gazdaságokban
az idén 457 millió forint
értéket „építenek be",**

s bár ebben szerepel a gépi
beruházás is, nagyobbrészt
(62,5 százalékban) a szakosí-
tott sertéstelepek építése vi-
szi el a pénzt. Ezekben az
években főosztályú szinten
964 millió forint beruházás-
sal számolnak.

SZ. LUKÁCS IMRE

**n eg a gépkocsik, motorosok,
l gozó lángokádó munkagép for-
e kerével". A 25—30 centiméter
r ás célja a bogarak „kifüstölése",
g épre szerelt tartályokból gázolaj
, lángot permetez a munkagép,
t ó: Lázár Mihály)**

si gond

ɔ- is helyesnek tartják az át-
ek vevői minősítést.

napirendre
dugnagyma termelésével k
problémákat. *A jószándék
párosult a tartalmi értékk*
tanácskozáson a termelési,
gyomirtási módszerek kifo
lalták a szakemberek. Szó
kísérleti, gyakorlati tapas
résztvevők igen gyakran e
ták, érzékeltetve, hogy *ni
ságos útja a hagymakultúr
tésének.*

Indok: a hozar csökkenése

Amint bevezető előadás
Lajos kandidátus, a Cson
nács mezőgazdasági és él
tályának vezetője elmond
kolt napirenden tartani a
mert jelenleg öt megye t
mát 20 ezer holdon, am
Csongrád megye részesed
gos viszonylatban csökke
nálunk 1967-ben 102 má
101, majd 1969-ben 94 és
volt az átlaghozam. *A
romlott,* a szinte meggáto
tító régi és új növényi
Ezért kell tehát véglegese
termelési biztonságot a jó
ságos termeléstechnika és
vényvédelem útján. A jel
mind több külföldi orsz
makói és egyáltalán a
világpiacon, amit nem le
másul venni.

Nincs elzárkóz

Több neves kutató, kö
Sándor tanszékvezető
Vajda János, a szegedi
Kutató Intézet tudomár
tájékoztatta az ország na
melő szövetkezeteinek ké
tások eredményeiről, de
bálkozás került a nyilv
necz János, a makói Útt
elmondotta, hogy a gaz
folytat kísérleteket, több
vetésű vöröshagymával é
kezetek élen járnak az ú
mazásában. *Sajnos sem
szolgálat, sem a kutató in
nak olyan módszereket
lyek sikerét szavatolnák.*
lési céllal megalakult tern
kénytelenek a különböző

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kokán

MAGYAR NEMZET

1971 JÚN 26

A Gyulai Nyár 1971. keretében július 9-én nyílik meg a Kohán-kiállítás, augusztus 20-án a Székely Aladár Országos Fotókiállítás, szeptember 12-én pedig Dürer-emlékkiállítás lesz a városi kiállító csarnokban.

1021

✣

1021

Élénk kulturális élet a gyulai SZOT—MEDOSZ-gyógyüdülőben

A gyulai SZOT—MEDOSZ gyógyüdülő nagyon szép környezetben épült. Környéke hősi múltat idéz, ősi várával, gazdag természeti adottságaival a régmúlt történelmi időket varázsolja a látogatók elé. Az üdülő igen jó hatású gyógyvizzel is rendelkezik, amely többféle betegségre van gyógyhatással, de aki nem beteg, annak is igen egészséges a Várfürdő langyosvizű versenyuszodája.

ERKEL VÁROSA

Az üdülő kulturális programja igyekszik a legváltozatosabb igényeket is kielégíteni. Rendszeresen ismeretterjesztő előadásokat tartanak. Különösen érdekli a vendégeket *Gyula* város története. Bemutatják a város gazdag történelmi múltját, jelenét és jövőjét, a város nevezetességeit.

A legkedveltebb előadások közé tartoznak a város nagy szülötte, *Erkel Ferenc* életével foglalkozó előadások, amelyeket az *Erkel Múzeumban* történő látogatások még élőbbé tesznek. *Erkel Ferencet* sokan ismerik a *Bánk bán, a Hunyadi László* opera zenéjéből, de különös érzést kelt, amikor az öreg, viharvert tölgyfához érkeznek a látogatók, amelynek lombjai alatt hajdan a nagy zeneszerző komponált. A régi kastély, melyben valamikor sok-sok nagy hangversenyt rendeztek Erkel Ferenc közreműködésével, valósággal feleleveníti a múltat.

KOHÁN FESTÉSZETE

Nagy érdeklődésnek örvendenek a *Kossuth-díjas Kohán György* festőművész életútjával, művészetével kapcsolatos előadások is. Kohán György, az egyszerű gyulai kovácsmester gyermeke, markáns, erőteljes festészetével a nép életét, munkáját, szenvedéseit vetíti az emberek elé.

CSILLAGNÉZŐK

Újszerű előadássorozatot is tartanak májustól-októberig a gyulai SZOT—MEDOSZ gyógyüdülőben. Az üdülő tetején csillagvizsgálót létesítenek. Közelebb hozzák a csillagos égbolt még kevéssé ismert világát. A természettudományos ismeretterjesztést szolgálva turnusonként 2—3 előadást tartanak.

Két-két turnuson keresztül *Békés* megye képzőművészeinek alkotásaiból kiállításokat rendeznek a társalgóban. A művészet megszerettetésén túlmenően lehetőség nyílik egy-egy alkotás megvételére is.

Divat- és árubemutatókat is terveznek. *„A nők délutánja"* címmel a modern lakásművészettel, lakberendezéssel ismertetik meg a vendégeket.

RÓZSA SÁNDOR CSÁRDÁJÁBAN

A város nevezetességein kívül a megye nevezetességeinek a megismertetéséről is gondoskodnak. Ezt a célt szolgálják a békéscsabai, a kondorosi és a szarvasi kirándulások. *Szarvason*, a gyönyörű arborétum, *Kondoroson Rózsa Sándor* betyár-csárdája, Békéscsabán pedig a Munkácsi Múzeum gazdag kiállítási anyagban a növekvő iparterületés is a látogatók elé tárul.

Az üdülőből is kilátás nyílik a szomszéd országra, a *Román Népköztársaságra*, ahová szintén ellátogatnak az üdülő vendégei. *Nagyszalontán* megtekintik az *Arany János Múzeumot*. *Nagyváradon Ady* emlékeivel ismerkednek az üdülők, akik a *Félix-fürdő* kellemes vizével a gyulai fürdő gyógyvizét egészíthetik ki. A gyulai várjátékok idején az ősi várba, a *Szegedi Szabadtéri Játékok* idején a szegedi dóm elé viszik el a vendégeket. A színházkedvelőknek *Gyulán* és *Békéscsabán* rendszeres színházlátogatásokat szerveznek.

Az ismerkedési és búcsúestek közkedveltek. Jó zene, egy-egy tánc, szavalat, tréfás jelenet csak növeli a hangulatot. A kultúrosok különleges összeállítása a „kacagó délután".

A gyógyüdülő könyvtára korszerű, és igen látogatott. A kultúrosok felhívják a figyelmet az aktuális témákra és a soron levő író—olvasó találkozók műveit ajánlják.

Az üdülő sportmunkájában újszerű a reggeli torna, melyet szakorvos állít össze és a vendégek az ősparkban végzik, természetesen, önkéntes alapon. Úszásoktatásokat is szerveznek minden turnusban.

Izgalmas és szórakoztató úszó, sakk, rex, biliárd és asztalitenisz versenyeket rendeznek, de vonzók a légpuskás céllövő versenyek is. Az íjászversenyek, s a „gólyalábas" versenyzés további változatos és humoros szórakozást nyújt. Tavasszal az üdülő mellett sportpályákat építenek és akkor már kézilabdában, röplabdában, tollaslabdában és kispályás labdarúgásban is lehetőségük nyílik az üdülő vendégeinek a sportolásra. A lengőteke pedig még tovább bővíti a választékot.

Gyulán, a SZOT—MEDOSZ gyógyüdülőben *Bányai Béla* üdülővezető irányításával tehát a vendégeknek bőven jut lehetőségük kulturális és sportolási igényeik kielégítésére. Ez a magyarázata annak, hogy a két hét pihenés után a dolgozók maradandó élményekkel gondolnak vissza Gyulára. Felfrissülve, pihenten folytathatják tovább mindennapi alkotó munkájukat.

Kohán György

1971 APR 15

A MEDOSZ LAPJA

MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZAKSZERVEZETI

Úgy adódott, hogy amerre jártam, mindenhol fiatal kongresszusi küldöttekkel találkoztam. Kétségkívüli, hogy a MEDOSZ-elnökség tavaly júliusi irányelveinek szellemében fogant fiatalítás érződik az újjáválasztott szakszervezeti bizottságokban éppenúgy, mint magasabb szinten. A mozgalomba aktívan bekapcsolódó fiatalok különféle helyekről startolnak. *Rácz Erzsébet*, azt hiszem, éppen, hogy nekilendült ennek a csöppet sem könnyű, áldozatokat jelentő, de szép „futópálya"-nak.

Amikor ráköszöntöttem munkahelyén a *Ceglédi Állami Tangazdaságban*, meglepetés nélkül nyúlt fekete blokkfüzete után és elindultunk a szakszervezeti irodába.

— Nemrég kerültem ide a központba — mesélte útközben —, azelőtt a *cifrakerti kerületben* dolgoztam. Az elmúlt két és fél hónapban sok minden történt velem. Megválasztottak a vszb ifjúsági felelősének; megyei, majd kongresszusi küldött lettem.

Előző munkahelyén is dolgozott a kerületi bizottságban, de akkor még csak főleg KISZ-megbízatásokat látott el.

— Vezetőségi tag voltam, de sok eredményt nem értem el. A szétszórtság miatt a munkafeltételek elég nehezek. A könyvtár gyengén ment, néha egy-egy fehér asztal melletti összejövetel, vagy bál, amit fel tudnék mutatni. De hát egy disznótoros vacsora csak nem komoly eredmény?

Tényleg nem az, de ennek felismerése már annál inkább. Amikor ifjúsági felelőst kerestek, őt választották. *Varga József* vszb-titkár szerint az ifjúságnak szakszervezeten belüli össze
fiatal vége
ja folytán
lépni sok
mi gazdas
van, terül
km, minc
fiatalokat
feladat, a
sok energ
— Nem
lunk a K
na — mor
voltak és
lásaik, ta
ta vasár
20—30%-á
gozóinkat
retnénk t
ságirányít
tok megol
nítani őket, hogy
kon merjenek hozzászólni, kíváncsian várjuk a véleményüket, szeretnénk, ha megtanulnának politizálni!

De térjünk vissza Rácz Erzsébethez. Részt vett az SZMT szervezésében az ifjúsági felelősök tanfolyamán. Sok értékes tapasztalattal tért haza. Mégis amikor beszélgetünk, meg-megrebbenő pillantással mindig Varga József arcát kereste, mintha kérdezné: jól mondtam?

Rácz Erzsébet 1964-ben került képesítés nélkül a gazdaságba, hamarosan beiratkozott a *Török János szakközépiskolába*, 1970-ben oklevelet kapott. Elmondta, hogy ötvenen indultak, s mire érettségire került a sor, tizenhatan maradtak a törteli osztályban. Sokan abbahagyták, feladták, hiszen munka mellett tanulni nem gyerekjáték. Ő befejezte, azzal a jó érzéssel, hogy *egy nagy erőpróba már a háta mögött van.*

Megválasztása akár ifjúsági felelősségére, akár kongresszusi küldöttségére gondolok, mindenképpen magasra állított mérce eddigi tapasztalataihoz képest. Embereket képviselni komoly felelősség; ezzel tisztában van, s önmaga megítélésében is kemény őszinteség vezeti. Azt mondta: visszagondolva a tegnapi és tegnapelőtti magamra, bizony meg kell állapítanom, hogy *lassan és nehezen tudatosodtam.*

A vszb-titkár régi mozgalmi ember, jól tudja, hogy a kezdet nehézségein egyedül bukdácsolni felesleges időpazarlás lenne. Kézen fogva **könnyebb az út.**

S. P.

munkásképző Intézetbe került. Egyetemi éveit *Gödöllőn* és *Keszthelyen* töltötte, ezután a Kiskunsági Állami Gazdaságban kezdte az agronómusi pályát, hogy utána valóságos száműzetésbe menjen az akkori *Nógrádkövesdi Állami Gazdaság* egyik baromfitelepére, mint üzemvezető. Mert szép volt a környezet, gyönyörű erdőnek vetette hátát a baromfitelep, de amikor beállt a tél, öt-hat napig egy-két munkáson kívül az egyedülálló kis házacskához senki sem tört csapást.

Érthető, hogy innen el kellett menekülnie, vissza a városba, nevezetesen a szülővárosba, *Esztergomba*, ahol biológiát és földrajzot tanított három évig. A mezőgazdasági mérnöki diploma mellett elvégezte a tanárképző főiskolát, azután ismét a mezőgazdaságnak akart szakmunkásokat nevelni: előbb *Szekszárdon* tanított a mezőgazdasági technikumban, majd az utolsó három esztendő munkálkodásának színhelye: *Pécsvárad.*

És *Molnár Zsuzsa* megtalálta hivatását és elégedett munkájával. Osztályfőnöknő a szarvasmarha-tenyésztő osztályban, 24 gyerek van kezei alatt, saját osztályában élettant, tenyésztést, tejtermelést és szakmai gyakorlatot tanít, más osztályokban üzemszervezést is előad. Hetente 22 kötelező órája van, ezenkívül kollégiumi felügyeletet is vállalt 24 órát. S ami ideje ezenkívül marad, az a szakszervezeté.

Bizonyára azt hiszik, hogy ez túlzás, pedig nem az. Arra az időre gondolok, amit az iskolában tölt. Zsuzsa ugyanis az iskola szakszervezeti titkára. Mégpedig minden előkép-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-926

Kohán

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

1969 10 1 4

— KOHÁN-KIÁLLÍTÁS. Nemrégiben nagy sikert aratott a tragikus sorsú gyulai festőművész, Kohán György hagyatékából rendezett kiállítás Gyulán. Most, vasárnaptól újra látható az új kiállítási csarnokban a gyűjtemény. Ugyancsak vasárnap kerülnek bemutatásra a IV. Dél-alföldi tárlat festményei a várban.

ről — akik közel háromnegyed
lelkiismeretes kutató és

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-063, 337-748, 340-726

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba

Kohán

1969 JUL

1824

4

Találkozót rendeznek a megyénkben élő írók

A Megyei Írók Köre minden hónap utolsó péntekén tartja összejöveteleit. Eddig Békéscsabán, a TIT Értelmiségi Klubjában találkoztak, ahol felolvasó esteket, baráti beszélgetéseket rendeztek. Többek javaslatára a július 25-i találkozót Gyulán rendezik meg és arra egész napos programot dolgoztak ki. Az írók megtekintik a húsüzemet, a várat, a Kohán-emlékkiállítást és az Erkel emlékszobát, délután pedig a várfürdőbe látogatnak, majd közös vacsorán vesznek részt.

Az első egész napos összejövetel iránt nagy az érdeklődés, és ha a találkozó sikert arat, még ebben az évben hasonlót rendeznek.

Társastáncosok Szarvason

Magyar és külföldi A-osztályú társastáncosok nemzetközi edzőtábora nyílik hétfőn Szarvason. Fél 10-kor kezdődő ünnepélyes megnyitón Varga László vb-elnök köszönti az edzőtábor résztvevőit, majd Maácz László, a Művelődésügyi Minisztérium főelőadója ismerteti a tábor célját és feladatait.

A tábor ideje alatt, július 26-án rendezik meg az A-osztályú párok standard versenyét, s a latinamerikai táncok bemutatóját is.

és értékesítés endszeres

;

dányi Új Barázda Tsz

szített gépek üzemben tartása olyan nagy költséggel jár, melyet

1021

Az esztétikai nevelés problémáiról és a mezőgazdasági szakkörök, klubok helyzetéről tárgyalt tegnapi ülésén a megyei népművelési tanács

Kohán György

A Békés megyei Népművelési Tanács tegnap délelőtt 9 órakor Békéscsabán, a megyei tanács vb tanácskozótermében ülésezett. A tanács megtárgyalta *Koszta Rozália* előterjesztését az ízlésfejlesztés és esztétikai nevelés helyzetéről, valamint *Csomós István* előterjesztését a mezőgazdasági szakkörök, klubok helyzetéről és feladatairól, végül tájékoztató jelentéssel ismerkedtek meg, melyben *Babák György*, a békéscsabai városi tanács elnökhelyettese a városi népművelési tanács tevékenységét elemezte megalakulásától napjainkig.

Az ízlésfejlesztésről és esztétikai nevelésről a napirendi pont előadója, Koszta Rozália festőművésznő megállapítja, hogy az rendkívül bonyolult folyamat. Az irodalmi nevelést elsősorban a megye könyvtárhálózata végzi, de nagy részt vállalnak ebből a megye területén működő irodalmi klubok is. *Megyénkben az elmúlt népművelési évadban 17 irodalmi klub működött, műsorukban Surányi Ibolya, Jancsó Adrienne és Bodor Tibor is fellépett.* A zenei nevelésről szólva a zeneiskolák tevékenységét elemzi. Hasznosnak tartja, hogy az Országos Filharmónia bérleti hangversenyei és az Ifjú Zenebarát-mozgalom az országos összehasonlításokat is kibírja, *sőt az Ifjú Zenebarát hangverseny-sorozatok szervezésében és látogatottságában Békés megye az elsők között van.* A továbbiakban a megye képzőművészeti kultúráját vizsgálja. Rámutat arra, hogy azt főleg az itt élő vagy a megyéből elszármazott művészek közreműködésével szervezett kiállítások jelentik. Országos jelentőségűnek tartja a Gyulán felépült kiállítócsarnokot, melynek megnyitásakor Kohán György Kossuth-díjas festőművész alkotásaival ismerkedhetett meg a közönség. Rámutat a jelentésben arra is, hogy kevés a megyében a megfelelő kiállítóhelyiség, pedig a mozgalmasabb, elevenebb művészeti élethez mind több kamarakiállítás bemutatására is szükség lenne. *Szóvá tette a megyében élő művészek műterem- és lakásgondjait.* Foglalkozott még a Jókai Színház tevékenységével. Kiemelte a gyulai várszínházi játékokat, melyek országos hírűek. Alacsonynak tartja viszont a bérletek számát, különösen Békéscsabán.

A napirendhez sokan hozzászóltak. *Szatmári Gyula*, a könyvtárügy megyei eredményeit taglalta, *Kállai Istvánné* viszont arról beszélt, hogy a megye városaiban és községeiben igen kevés a szobor és a közhivatalokban a művészi értékű festmény. *Herczmann Jenő*, a Fegyveres Erők Klubjának parancsnoka az amatőr képzőművészeti körök hatékonyabb segítését sürgette, *dr. Krupa András* megyei TIT-titkár pedig az új lakónegyedek környékének elhanyagoltságára hívta fel a tanács figyelmét, hiszen *a modern épületek melletti gazos grundok korántsem hasznosak az esztétikai nevelés szempontjából. Máté Lajos* rendező arról beszélt, hogy a korszerű kultúrember szellemi igényeihez a színház is hozzá tartozik és több figyelmet, támogatást kért ehhez a népművelési tanácstól. *Dér László*, a Múzeumi Szervezet igazgatója a környezet esztétikai hatásának összetevőit elemezte, majd *Csende Béla*, a megyei tanács művelődésügyi osztálya népművelési csoportjának vezetője szólt a tárgyhoz.

A tanács ülését vezető *Deák Ferenc*, a megyei tanács művelődésügyi osztályának mb. vezetője ezután megnyitotta a második napirend vitáját. A tanács tagjai több kérdést tettek a mezőgazdasági szakkörök és klubok helyzetével kapcsolatban, majd a vita megállapította, hogy *a szakkörök és klubok életét mielőbb fel kell frissíteni megfelelő igényfeltárással és színvonalas programok előkészítésével.* A statisztikák ugyanis azt mutatják, hogy az üzemi szakkörök száma csökken és a területi szakkörök száma sem növekszik. A feladat megoldása annál is inkább sürgős, mert a jól működő mezőgazdasági szakkör nemcsak a termelőszövetkezetre van kihatással, hanem komoly szerepe lehet az egész község kulturális életében.

A megyei népművelési tanács ülését a békéscsabai városi népművelési tanács tevékenységét elemző tájékoztató elfogadásával és bejelentések meghallgatásával zárta.

ügyminiszter — állást foglal a teljes leszerelés mellett, mivel a korlátozott leszerelés nem biztosíthatja az emberiség pusztulásának veszélyével járó háborúk elhárítását.

Adam Malik indonéz külügyminiszter felszólalásában megelégedésének adott hangot amiatt, hogy Párizsban megkezdődtek a vietnami háború békés rendezését célzó tárgyalások, de sajnálkozással állapította meg, hogy a megbeszéléseken túlságosan kevés előrehaladást sikerült elérni.

Indonézia képviselője bírálta Izrael agresszív közel-keleti politikáját és elítélte a dél-afrikai fajüldöző rendszer önkényét.

hszlovákiában

beszélést folytatott vele. Eszmecseréjükön, amely baráti és szívélyes légkörben zajlott le, jelen volt Cernik miniszterelnök, Pudlak, a köztársasági elnök államtitkára, Trchlik külügyminiszterhelyettes és Csehszlovákia helinki nagykövete, illetve Karja-

Touré-nak, a Gu
Párt főtitkárának
mányfőnek, a G
ság nemzeti ünn
ség napja alkalm

A Szovjet Sza
ponti Tanácsa
intézett a Guin
Szövetséghez, a
ság nemzeti
lenség napja a

ezt az alkalmat,
tartózkodásunk

1969 OKT 3
BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG
Békéscsaba
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-725

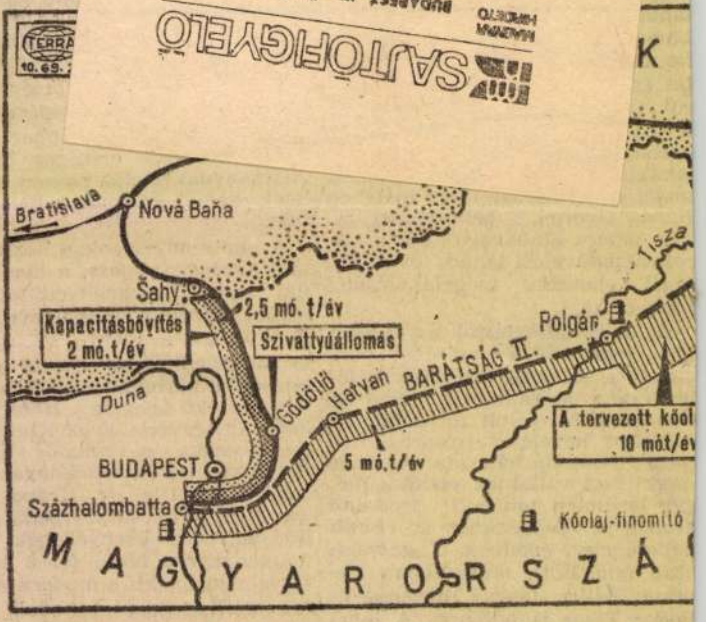

Hazánk energiaellátásában egyre nagyobb jelentőségre tesznek szert a szénhidrogének. A szén fokozatosan háttérbe szorul és a lényegesen gazdaságosabb kőolaj és földgáz foglalja el helyét az energiahordozók között. 1965-ben a szén 65,7 százalékkal szerepelt, s ez az arány a tervek szerint 47—48 százalékra, 1975 körül 37—38 százalékra csökken. Ezzel szemben a szénhidrogének 28,3 százalékról 44—45 százalékra, majd a 4. ötéves terv végére 54—55 százalékra emelkednek. Bár az utóbbi években a szénhidrogénkutatások jó eredménnyel jártak, kőolajtermelésünk évi 2 millió tonna fölé nem emelhető. Szükségleteinket elsősorban a szovjet kőolaj növekvő importjával elégíthetjük ki. Ezt a mennyiséget azonban csak korlátozott mértékben lehet az 1961—64 között üzembe helyezett Barátság I. kőolajvezetéken keresztül szállítani. A gödöllői szivattyúállomás ez év nyarán történt beállítása ugyan időlegesen megnöveli a csővezeték kapacitását (1970-ben 4 millió tonna kőolajat szállítanak majd), de már 1972-ben szükségessé válik az újabb csővezeték munkába állítása, melynek építéséről az egyezményt ez év augusztusában megkötötték. A cső-

Szamos Rudolf:

1970 JAN

1021

Kohán György: Parasztasszony

Kohán György

6,– forint

TÁRSADALMI SZEMLE

Magyar Hírdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Marx és Engels Művei
21. kötet
768 old.

Ára: 32,– Ft

Lenin Összes Művei
23. kötet
560 old.

Ára: 30,– Ft

Antonio Gramsci:
Filozófiai írások
320 old.

Ára: 40,– Ft

Kossuth Könyvkiadó

Kohán György

GYULAI PÉLDÁK

Évenként sok tízezren látogatják meg az Alföld egyik legkellemesebb kisvárosát — *Gyulát*. Hazai és külföldi vendégek járnak Gyulára immár hagyományossá vált *várjátékaiért*, vadakban bővelkedő *erdeiért*, és újabban kellemes felüdülést s a betegeknek gyógyulást nyújtó *fürdőjéért*, és sokan azért, hogy Kohán György művészetében gyönyörködjenek.

Alkotó városszeretet

Immár második éve a huszonötezer lakosú város központi utcáiról, tereiről tilalmi táblák terelik el a forgalmat, helyenként nagyon is kátyús, döcögős utakra; a Várkert gyönyörű természetvédelmi területéhez is csak kanyargó útakon jut el a vendég.

Azért a feldúlt városközpont ne keserítsen el senkit. A város átformálása, korszerűsítése nem megy, nem is mehet útbontás, terelőutak nélkül. Van abban valami jelképes, hogy ahol már elkészült a csatorna, föld alá került a víz- és gázvezeték, a villany- és telefonkábel, ott féltően őrzi a lakosság a maga ültette, díszes virágok tízezreit.

Gyulát megszeretik vendégei. Pedig épületei nem patinásan régiek, hanem jó részben öregek, elavultak. De az elavult régi mellett *az alkotó városszeretet nyomán*, a lakók keze munkájával és sokmilliós anyagi áldozatával gyorsan születik az új. Az utcákat, tereket teleültetik szépen díszlő, illatos virágokkal, s ha valahol az országban egy értékes szobor raktárba kerül, könnyen lehet, annak is Gyula ad helyet valamelyik hangulatos terén vagy sétányán.

Építés, városfejlesztés, a szépnek és a jónak védelme, istápolása egy tőről fakad, mindet az alkotó városszeretet táplálja. Az pedig *mindennapi kapcsolatban van 25 ezer ember ügyeit intéző, a helyi hatalmat gyakorló városi tanáccsal*. Néhány példát e városi tanács munkájából idézünk fel, nem is a *példák*, hanem *a tanulságok kedvéért*.

Hetven körzet és bizottságaik

Kevés a nagyobb szabású városi bérház Gyulán. A legutóbbi években épült ugyan néhány több szintes társasház, többnek az építése most is folyik, a város lakóházainak többsége mégis a földszintes, kertes családi ház. Ilyen körülmények között furcsának tetszett a várost behálózó *lakóbizottságok* rendszere. Valójában viszont jól szervezett és hatékonyan működő hálózat.

A város hetven választási körzetre van osztva, s minden körzetben működik egy öttagú lakóbizottság; működését egy 1964-ben hozott városi tanácsi rendelet szabályozza. *A bizottságok ellátnak bizonyos hatósági jogköröket is.* Igazolásokat adnak például nyolcféle olyan esetben, amiért azelőtt a városi tanácshoz kellett menni. Választások idején *ellátják a választókerületi bizottság* funkcióit. Szervezik, s igen értékes eredménnyel, a városépítést segítő társadalmi munkákat, a rend és tisztaság fenntartását, összegyűjtik a lakosság véleményét, javaslatait, szorgalmazzák a megvalósításukat, s a tanácstagi beszámolók gyűléseit is ők szervezik.

A lakóbizottságoknak hivatalból tagja a körzeti tanácstag s a lakónyilvántartó könyv vezetője. Ez utóbbi funkció fenntartását rendelet írja elő, *a gyulai tapasztalat azonban nem igazolja szükségességét. Senki sem veszi ugyanis komolyan.* A lakók ki- és bejelentkeznek anélkül, hogy a nyilvántartó könyvben is regisztrálnák. Ilyen körülmények között a fenntartása nem indokolt.

A lakóbizottságoknak van szerepük bizonyos hatósági ügyekben is, mielőtt azonban arról szó esnék, lássunk két példát: hogyan intézik a lakosság javaslatait, panaszait, bejelentéseit.

A „minibrigád"

Sok az úgynevezett „apró" panasz a városban, mint máshol is. Kátyús az út, gödrös a járda, eltört egy áteresz, és sok más közérdekű bejelentés, panasz jut el a tanácshoz a tanácstagok, lakóbizottságok útján. E panaszok elintézése éveken át nagyon körülményes volt. Megrendelést kellett adni valamelyik vállalatnak a munka elvégzésére. Azok az átirat után — ha vállalták a munkát — visszaigazoltak, szemléztek, költségvetést készítettek és így tovább. Közben a hiba kijavítatlan maradt sokszor hetekig. *A gyors javítások végett hozták létre a „minibrigádot".* Tagjai kőművesek, tetőfedők, útépítő szakmunkások, segédmunkások. Fix fizetést kapnak tanácsi keretből, s közvetlenül az építési és közlekedési osztályhoz tartoznak. Az ilyen célra rendelkezésre álló pénzből rendszeresen vesznek bizonyos mennyiségű, javításhoz szükséges anyagot, s a „minibrigád" a hibákat minden átirat és költségvetés nélkül, valóban bürokráciamentesen, gyorsan kijavítja. A gyorsaság, mozgékonyság, igénye a *„kis hibából ne legyen nagy baj"* nagyon is célszerű felfogása, hozta létre a „minibrigádot". *Jó példa.*

Új üzlet Máriafalván

Jóllehet sok jogos igénynek gátat szab az anyagi lehetőségek korlátozottsága, mégis minden javaslatot nyilvántartanak, s ami józan számítások szerint lehetséges, azt meg is valósítják. Tavaly például *a legutóbbi tanácsválasztáskor elhangzott javaslatok közül 41 jelentősebbet megvalósítottak több mint 11 millió forint költséggel.*

Jó lenne persze, ha több pénzzel rendelkeznék a városi tanács, de a szerény anyagi eszközök miatt különösen érteni kell ahhoz, hogy a város lakói javára *mozgósítsák a különböző vállalatok segítségét is.* S Gyulán az esetek többségében ez sikerült is. Talán, mert e vállalatok vezetői, dolgozói is éppúgy szeretik városukat, mint a többiek, talán, mert olyan helyzetet teremtettek, hogy ilyen befektetés gazdaságosnak mutatkozott.

Ennek egyik jó példája az új ABC üzlet a város északi kerületében *Máriafalván*. Itt a szükséglethez képest túlméretezett kultúrház állott a Sarkadi út mentén. A keskenyfilmes mozit már kiszorította a normálméretű film és a tv, előadásokra pedig kisebb terem is elég. A kultúrházat nem használták ki. Állandó volt viszont a panasz, hogy nincs a kerületnek megfelelő üzlethálózata.

Amikor először ízlelgették a gondolatot, hogy a kultúrházból üzletet csináljanak, elhangzott a várható vád: *„Micsoda barbárság! Üzletet csinálni a kultúra templomából!"* Mégis elkövették a „szentségtörést". Az iskola mellett helyet találtak a könyvtárnak, s megfelelő termet a szükségletet bőven kielégítő előadások céljaira. A kultúrház helyén viszont most korszerű kisáruház áll, ízléses, kulturált eszpresszóval, amely — igaz, a földművesszövetkezet ráköltött még egy milliót — havi félmilliós forgalmat bonyolít le. A tanács viszont az épületért kapott pénzből *két napközi otthont hozott létre az öregek részére.*

Egy kiváló módszer

1964. október 14-én jól átgondolt rendeletet alkotott a gyulai városi tanács. Éppen, mert most a községek egységes igazgatási rendszerének kialakítása sok gonddal jár, érdemes ezt a kiválóan bevált módszert is felsorolni a gyulai példák közül.

A rendelet lényege: *kötelezi a tanács szakigazgatási szerveit, hogy hatósági munkájukhoz vegyék igénybe a társadalmi bizottságok véleményezését.* Összesen 43 olyan hatósági feladatot sorol fel a rendelet, amelyekben kötelezi az illetékes osztályokat a társadalmi bizottságok véleményeinek kikérésére. Olyan esetekről van szó, mint például *adómérséklés* vagy *-elengedés, községfejlesztési hozzájárulás mérséklése, területrendezés, kisajátítás, állami gondozásba vétel, szociális segély, örökbefogadás, lakáskérelmek, szabálysértési ügyek,* és így tovább.

Mindezekben az esetekben természetesen az illetékes hatósági *előadó* a törvényben meghatározott módon, *felelősen* dönt. A kellő hely- és emberismerettel rendelkező emberek *véleményezése* viszont *nagymértékben megkönnyíti* az igazságos döntést.

Dr. Vidó István tanácselnök és *Forgácsné dr. Balázs Klára* jogász pár évvel ezelőtt egy igen ötletes és jól áttekinthető nyilvántartási rendszert dolgozott ki. Ebből megállapítható, hogy a tanács apparátusa milyen hatósági ügyekkel foglalkozott, mennyi idő alatt intézte el az ügyeket, és még az is, hogy kikérte-e hozzá a társadalmi bizottságok véleményét.

Ebből megtudjuk, hogy tavaly — adóügyeket is beszámítva — a tanács 55 tisztviselője *csaknem 60 ezer ügyet* foglalkozott. A társadalmi bizottságok véleményezését leggyakrabban a titkárság, majd az igazgatási osztály és az egészségügyi osztály kérte ki. Kiderült, hogy *az ügyek 98 százalékát a törvényben előírt 30 napnál rövidebb idő alatt intézték el.* S ami némi képet nyújt arra is, hogy a hatósági intézkedések többsége a lakosság igazságérzetével találkozik — ez év első felében a megfellebbezhető határozatoknak *csak 2,4 százaléka ellen nyújtottak be fellebbezést,* s a felsőbb tanácsi szerv csak az ügyek 0,8 százalékában hozott megváltoztató vagy megsemmisítő határozatot.

Ez is jó példa.

Tóth Pál

NÉPSZABADSÁG
Budapest
1989 DEC 18
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

Kovács József riportsorozata

MOD… A SZOVJET…

4. Lucs karórák …

Mivel még maradt időm Minszkben, a *Pravda* itteni tudósítója, *Iván Novikov* javasolta, hogy programon kívül látogassuk meg a Lucs Óragyárat. A Szovjetuniónak ez a legfiatalabb, sorrendben a nyolcadik karóragyára. Rugalmasságban, kezdeményezőkészségben azonban nemcsak az óragyárak között, hanem egész Belorussziában élen jár.

— Az óragyár fő közgazdászával feltétlenül beszélned kell, mert nemcsak ismeri, érti a mi reformunkat, hanem érzi és szerintem kitűnően csinálja is — mondotta Novikov.

Mihail Plotkin, a Lucs Óragyár főközgazdásza (gazdasági igazgatóhelyettese) barátságosan fogadott. A negyvenöt év körüli, alacsony, vékony ember csupa ideg és dinamizmus. Szekrényéből dobozokat vett elő s a dobozokból karórákat. Megtelt velük az asztal, pedig csak egy része volt a Lucs órák választékának. Jelenleg négyféle óraszerkezetet gyártanak, s kétszáz különböző formájú foglalatba helyezik el azokat. Mindenki választhat ízlése, igénye szerint.

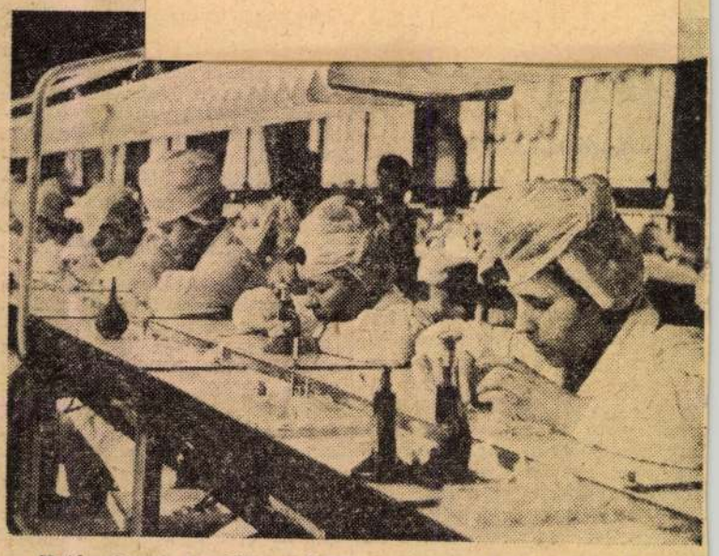

Futószalagon szerelik az ötfilléres nagyságú óraszerkezeteket.

Lucs órák a világpiacon

— *Kutatjuk a piacot, formáljuk az ízlést, s lehetőség szerint új szükségleteket is támasztunk* — magyarázta Plotkin.

— Miért látni mégis olyan kevés Lucs órát itt, a minszki áruházban?

— Én az exportról beszélek, termelésünk 40 százaléka kivitelre kerül. Idehaza, sajnos, egyelőre az igényeket még nem tudjuk teljesen kielégíteni. Az éles világpiaci konkurrenciaharc viszont máris arra késztet bennünket, hogy precíz, megbízható minőségű óráinkat széles választékú, ízléses formákba foglaljuk. Ma már alig van ország, ahol ne ismernék és becsülnék a szovjet karórákat. Az idén Kanada is rendelt gyárunktól 50 ezer órát, önöknek pedig 100 ezret szállítunk.

Némi kitérővel hadd jegyezzem itt meg, hogy a legtöbb szovjet vállalat — főleg a közfogyasztási cikkeket gyártó iparban — egyáltalán nem termel exportra, s így nem is érzékelheti a világpiaci versenynek ezt az ösztökélő hatását. Hasonlóképpen az import — tömegét tekintve bármilyen nagy — a Szovjetunió termeléséhez és fogyasztásához mérve elenyészően kevés. A belső piac nagyságából, zárt jellegéből következik, hogy az ellátási gondok mérete, megoldásának üteme, módja is más, mint nálunk. Még ideális piaci egyensúly esetén is szükséges — hangsúlyozzák a közgazdászok — a nyolc óragyár, a 12 traktorgyár, a 42 villamosmotor-gyár stb. munkáját központilag összehangolni. De különösen fontosnak tartják a termelés és a forgalom centrális irányítását napjainkban, amikor még a piac telítetlensége, az áruhiány a jellemző.

Ezért növelik az úgynevezett középirányító szervek, az iparvállalatok jogkörét, hogy ne kelljen minden apró-cseprő ügyben a minisztériumhoz fordulni.

— Ez a reform lényege?

— Nem. Ez csak egyik eleme. Lényege az, hogy a vállalatok önállóbban gazdálkodjanak, s ezért felelősséget is vállaljanak. Ezért a vállalatok vezetőit is a dolgozók választják meg, s nem felülről nevezik ki őket. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy mit és hogyan termelnek, s ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy kit vesznek fel és kit bocsátanak el. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen bért fizetnek, s ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen árat szabnak termékeikre. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen beruházásokat hajtanak végre, s ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen hitelt vesznek fel. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a dolgozóknak. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a tulajdonosoknak. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a részvényeseknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a kötvényeseknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a hitelezőknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a szállítóknak. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a vevőknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a versenytársaknak. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a szakszervezetnek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a pártnak. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a kormánynak. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a parlamentnek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a bíróságnak. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a rendőrségnek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a hadseregnek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a tudományos intézeteknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a művészeti intézményeknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a sportegyesületeknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a szociális intézményeknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a környezetvédelmi intézményeknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi szervezeteknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi bíróságnak. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi rendőrségnek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi hadseregnek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi tudományos intézeteknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi művészeti intézményeknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi sportegyesületeknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi szociális intézményeknek. Ezért a vállalatok maguk döntik el, hogy milyen nyereségből milyen részesedést fizetnek a nemzetközi

1021 Kohán György

Kohán György: Termés

EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓK
LAPJA
Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

1971 JAN 6

vilianegyed benyomását kelti. Talán a Szabadság-hegy látképéhez hasonlíthatnám, bár a házak stílusa és anyaga — itt a faalapanyag dominál — teljesen más.

★

A város felett emelkedő hegyekben, vadregényes környezetben, a hegyivasút végállomásánál levő 1700 férőhelyes diákotthonban szállásolták el a kongresszus résztvevőit. A diákszállót — egy- és kétágyas szobáival — május végétől szeptember közepéig „nyári szálloda"-ként használják. Ilyenkor a személyzet többsége egyetemi hallgató, akiknek ez jó kereseti forrás. Várakozáson felüli volt az ellátás és az elhelyezés.

★

A skandináv országokban több évet töltött ismerőseim úgy mondják, az északiak közül a norvégok a legközvetlenebbek, legkedvesebbek. Közép-európai, de főleg magyar szemmel (és szívvel) nehéz őket „közvetlennek" keresztelni, de kedvesek, sőt

célkitűzéseit,
és kereteit,
az orvosi et
nyes szabály
szakmai érd
si világszerv
magát. Hang
az orvosi te
orvosok élet
rülményeivel
letve az egy
dalom egész
latos kérdés
ja magának
javaslatokat
ményezzen,
ványítson. Er
szoros kapc
és tart fenn
böző szervei
ügyi Világsz
Nemzetközi
Nem avatko
mánya szerint)
lamok szuverén jogaiba,
teletben tartja azok törvényeit. De a szervezet által megfogalmazott elvek segítségével igyekszik elősegíteni, hogy az egyes tagszervezetek könnyebben, hatásosabban lépjenek fel országukon belül, például a törvényjavaslatok kidolgozásakor, elfogadtatásakor stb.

★

A WMA alapelvei közül kettőt emelek ki:

nyiben van joga terhességének megtartásáról dönteni). Hosszú vita után megállapodtak abban, hogy orvosi, egészségügyi kérdésnek kell tekinteni; a társadalmi, vallási, vagy egyéb szempontok csak másodlagosak lehetnek.

★

A világtalálkozó hét napjából két teljes napot az általános orvosok tevékenysé-

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán György

MAGYAR NEMZET

1970 DEC 13.

102

NAPLÓ

Évtől évre gazdag nyári kulturális eseménysorozatot rendeznek Gyulán. A jövő nyári program sorában van többek között a „Székely András" országos fotópályázat és kiállítás, a Kohán György emlékkiállítás és az alföldi amatőrfilm szemle. A nyári eseményekből természetesen a Gyulai Várszínház is kiveszi részét: bemutatja Kós Károly Az országépítő című történelmi drámáját és Moreto Közönynyel című vígjátékát. A Békés megyei tanács országos drámapályázat kiírására is készül.

ja a következő [illegible]
Nyugat-Pakisztán társadalmi terméke évi 6,8 százalékkal növekedett, Kelet-Pakisztán fejlődési üteme mindössze 2,6 százalék volt, s közben a népesség évi 3 százalékkal szaporodott.

A nyugat-pakisztáni győztes, Zulfikar Ali Bhutto Néppárt-

DEC 1 3 1

1021

Kohán György

ENYEDI ZOLTÁN PORTRÉSOROZATA A NEGY ÉVE ELHUNYT KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZRŐL, KOHÁN GYÖRGYRŐL

Polner Zoltán:

Kohán György emlékére

Zuhan, zuhan
a pávaszemű-Nap utánad.
Mint a rózsák vérzel.
Megvágtad magad a mindenséggel
te gyógyíthatatlan szegény
te fuldokló bánat.
Zuhan, zuhan
a pávaszemű-Nap utánad.

Örvénylenek a nyár végi mezők,
az erdők füstként gomolyognak.
Ki mozdíthatná el homlokodról már
a kozmosz zúzmarás csillagait
a sziklatömb fekete holdat.

Kínálnálak
pedig gyöngyöző, erős borral
az alkonyatban, hogy
kezdhez szólítsd a láthatárról
a szél fehér seregélyeit,
és ablakodhoz az
utakat, hol
kőpor ragyog, kutyatej sárgul.

Te nem ülsz már tiszta asztalokhoz,
és nem állsz ki ajtód elé sem
fehér hajjal, te már csak szüntelenül
tűnődsz az életen, ezen a
fullasztó, vad belsővérzésen.

Harmadnapon
azonban elmúlik rólad a
gyász. Véget ér tested
kétségbeesett önkívülete.
Megszólítunk az önfeledt
szavakkal újra és
megfertőzzük
egymást ragályos színeiddel.

Tekinteted átég a köveken,
arcod zöld ága kivirágzik.
A visszahódított nyár káromkodva
veri ajtód a böjti szelekben
egészen a feltámadásig.

És magányod
kék kupoláit szétrontja
az idő. Csontjaid
megörli, de újraépíted a
csendből magad és akaratod
roppant szerkezetét
befutják a
konok törvényű látomások.

Hogyan is veszhetnél el örökre
Tejút tűzmellű-pelikánja?
Te, aki szívedben őrzöd a földet
s a színek őskori napsütését
hagyod örökül a világra.

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-066, 337-748, 340-126

ől a hatósági
nységig

határozási konkrét feladatot tűztek az államigazgatási apparátus elé. *„Növelni kell az államigazgatási munka szakszerűségét!"* Lehet, hogy akad aki különösnek tartja a tanácsok fennállásának huszadik évében ezt a célkitűzést, mely nagyon is kézenfekvő a helyzet reális ismeretében!

a tanulságot

elsőfokú tanácsi, szakigazgatási szerveknél az esetek elenyésző hányadában a felelőtlenség, a felületesség mellett olyan okok is fellelhetők, mint például *a megfelelő képzettségű szakemberek hiánya.* Ennek oka a tanácsi bérezés még mindig alacsony színvonalában keresendő. A másodfokon megváltoztatott döntések viszont azt tükrözik, hogy *a szakigazgatási szervek fokozottabb mértékben alkalmazzák a méltányosságot, mérlegelik az emberek jogos érdekeit.*

Kezdeményező szerep is vár a tanácsnál dolgozókra. Az államigazgatási jogászoknak a más területeken dolgozó szakemberekkel együtt kell feltárniuk a társadalmi jelenségek, a jogi szabályozások közötti esetleges ellentéteket. Egyúttal *felelősség kell a közélet tisztaságához!*

A bürokráciamentes ügyintézésért!

A kongresszus határozatának célmeghatározása az államigazgatási munkával szemben *a bürokrácia csökkentése is.* Természetesen nem érvényes ma már a bürokrácia lényegére a régi, klasszikus meghatározás. Hiszen a hivatali apparátus és lakosság közötti közvetlen kapcsolat garancia a bürokratikus intézkedések megakadályozására. Van azonban olyan eset, hogy *az ügyeket egyes esetekben indokolatlanul nagy késéssel intézik el.* Vagy az ügyfeleket nem igazítják el, túlbiztosítják a döntéseket, s ezzel felesleges papírmunkát végeznek. Ezek a jelenségek nem gyakoriak, de mégis; a közvetítésükkel fejét felütő bürokrácia ellen következetesen kell harcolni. Lenin szavaira hivatkozva: *a tisztviselők a közösség szolgái, s ennek megfelelően a közösség utasításait hajtják végre — nem csinálják, hanem végrehajtják az állam politikáját!* Ez kell, hogy a szemük előtt lebegjen.

A bürokráciamentes jó tanácsi, hatósági munka biztosítéka tehát a közösségi célokért kitartóan küzdeni tudó, az életet a valóságnak megfelelően szemlélő, kellő szakmai hozzáértéssel és politikai tisztánlátással rendelkező apparátus. Az ilyen tanácsi, hatósági munka az emberek többségének pozitív értékelését vívja ki, s a törvényes rend biztosítékaként az állam és polgárainak megelégedését váltja ki.

Dr. GYIMESI DEZSŐ,
a megyei tanács szervezési osztályának vezetője

---

ktív munkáját
em mellőzheti

helyen — Hogyan látja
rontbizottság titkára?

tási szervek, a népfront aktívái és a tanácstagok között. Emiatt gyakori az egymásra várás, vagy a vita; kié az érdem a sikerekben. Ez utóbbi nem lenne baj, ha nem vezetne sértődésekhez, visszahúzódásokhoz, amire, sajnos, számos példa akadt 1969-ben.

— A népfrontbizottság szerint mi lenne az „orvosság"?

— Az elmúlt években úgy láttuk, a társadalmi munka hatékonysága növekszik

52 reagált. Így azután az 1969. évi eredménylista nem volt reális, hiszen azért a többi tanácstagi körzetben is dolgozott szabad idejében a lakosság.

— A népfront milyen feladatok megoldásában látja szükségesnek a társadalom segítségét a jövőben?

— A IV. ötéves terv időszakában szerintünk még fokozottabban a várospolitika szolgálatába kell állítani a vásárhelyi emberek közhasznú, önzetlen munkáját. A város fejlődésének megfelelő, differenciált társadalmi segítség szükséges az egyes kerületekben is. A külső kerületekben például még jelentős fizikai munkára van szükség, míg a belváros lakóitól inkább szellemi munkát várnánk, akár különböző létesítmények tervezésénél és műszaki munkák irányításánál, akár az egészségügyi vagy kulturális felvilágosításban. Ez utóbbi célnak megfelelően rövidesen megalakítjuk a népfront mellett működő várospolitikai társadalmi bizottságot.

— A társadalmi munka tartalmi változása előtérbe helyezi a közhasznú

1021

Kohán György:
Szekrény előtt ülő néni

...ulása. A tudomány termelési al-
...azása, a termelés méreteinek meg-
...kedése, a gazdaságon és a társadal-
...belüli munkamegosztás teremti meg
...k a parancsoló szükségességét, hogy
...nte kell szabályozni, eleve el kell
...ezni a termelés és szükségletek vi-
...yát. Az említett tényezők pedig nem
...zerűen technikai-technológiai jelle-
..., hanem a technikai szint által le-
...vé tett *társadalmasulás* kifejezői.
...etkezésképpen nem a technika ön-
...ában, hanem a társadalmi fejlődés
...énszerűségei determinálják a ter-
...st.

...albraith, mint az ipari társadalom el-
...eténck több más képviselője is (El-
... Fourastier, Marcuse stb.), fetisizálja a
...nikát. Képtelen meglátni, hogy *a*
...nika az emberi termelőképesség tár-
...sulása, mint eszköz van alávetve a
...lenkori társadalmi formációban ér-
...vesülő törvényeknek.[1]

...gy értelmezi — az „ipari társadalmak"
...tikusainak koncepcióját bírálva — a
...ika és tervezés viszonyát Sz. Dalin,
...et kutató is: „Nem közvetlenül a tech-
... hanem az emberi tevékenység minden
...ájának társadalmivá válása teremti meg
...rvezés lehetőségét és szükségességét. A
...ika, azaz pontosabban szólva a termelő-
... fejlődése döntő szerepet játszik e társa-
...asulásban. De más oldalról ez a fejlődés
... is alá van vetve a társadalmi fejlődés
...nyeinek." (Mirovaja Ekonomika i
...unarodnije Otnosenija, 1969. 10. sz. 22.

rendezkedésű államok társadalmi viszo-
nyait, gazdasági-szociális formációjuk
célfüggvényét, akkor nem nehéz felület
analógiát megállapítani
megfosztott, izolált
Ha csak a felszíni
szervezési technikái
rácionális kereteke
cáfolhatjuk meg n
gencia elméletét. H
san elemezzük a ta
nikus egységét ké
kat, akkor a diverg
jelenik meg. Tőké
az eszmei össztőkesként
és manipuláló burzsoázia a
lést szolgáló, csak látszatra
dasági fejlődésnek veti alá a
fejlődését és az egyének képe
patrikuláris érdek uralkodik a
mi érdek felett. A szocialista te
ség viszont *a társadalom és az e...nek*
szabad, univerzális fejlődésének, a „sza-
badság birodalma" megalapozásának
szolgálatába állítja a gazdaság szféráját.

Galbraith érzi az „ipari rendszer" fo-
nákságait, egyoldalúságát. Helyenként az
ipari rendszer és a militarista körök ösz-
szefonódásának veszélyére is figyelmez-
tet. Személyes politikai tevékenysége, a
vietnami háború elítélése, a Kennedy-
klánhoz való kötődése is az uralkodó ha-
talmi csoporttal szembeni beállítottságát
fejezi ki. De mert a munkásosztályban
nem lát reális társadalmi-politikai erőt,
tiltakozása erőtlen és megalapozatlan: az
anyagi termelés és az anyagi javak szfé-
rájával szembe, mintegy attól idegen, el-

1970 SEP
Társadalmi Szemle
Magyar Hírlapkiadó
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kohán György művészete

A hajdú-bihari múzeumi honap megnyitásaként került sor Kohán György, a nemrég elhunyt Kossuth-díjas festőművész emlékkiállításának bemutatására a Déri Múzeumban. A kiállítást nagy érdeklődés előzte meg és méltán. Hiszen Kohán György művészete — ha életében nem is kísérte a legutolsó éveket kivéve, különösebb elismerés — századunk legkarakteresebb, sok vonatkozásban egyedülálló festői életműve. Kohán György az úgynevezett alföldi iskola tagja, élete legtermékenyebb idejét éppen Hódmezővásárhelyen töltötte, mintegy jelképezve is ezzel elkötelezettségét az Endre Béla, Tornyai János, Pásztor János, Rudnay Gyula, Medgyessy Ferenc és mások szellemi örökségéhez. Kohán György igazán egyéni pályát futott be. Végkifejlésében alkotásai hatalmas, nagy lélegzetű, monumentális hatást kiváltó szintézisek. Ez a rokonszenves, a való világhoz körömszakadtáig ragaszkodó, tragikus életérzést kifejező, mély szociális tendenciákat tartalmazó, mindezekből kifejlően agitatív erejű szintézis a nagy alföldiek munkásságából indul ki, alkalmazza a kor minden aktuális művészi módszerét, kifejezési eszközét és hozzáteszi a koháni életfelfogás-látásmód megdöbbentő egyszerűségét, poetikus harmóniáját. Képeiben nem egy esetben a kultikus életérzés nyer kifejezést az egyszerű emberek mindennapi életének mély együttérzéssel ábrázolt szenvedéseiben, az élet ellentmondásaiból származó tragikumában.

Kohán György életművét mindezeken túl leginkább a grandiozitás, a monumentalitásra való törekvés jellemzi. Életérzése oly rokonszenves, ám fájdalommal teli mozzanatainak kíván festményeiben „örök emléket" állítani. Nemcsak méreteik miatt grandiózusak, monumentálisak ezek az alkotások, hanem a tartalom és a forma egyéni egysége, harmonikus, megdöbbentő erőt sugárzó összetartozásában. Kohán György alkotásai valóban alkotások a szó legtelítettebb jelentésében. Létünk alapvető kérdéseiről szólnak, mindannyiunkról beszélnek, konkrét tartalommal bírnak. Talán azt már fölösleges is említeni, hogy ezek a képek messzekiáltó tiltakozások mindenféle öncélú művészet ellen és ha tiszteletben is tartja a játékot, a gyermekek nagy örömét, a felelőtlenséggé terpeszkedő játékosságot szigorúan elutasítja. Modern szentképek ezek az alkotások. Előttük valóban eszünkbe jut az élet, s saját életünk minden izgató kérdése, gondolkodásra kényszerülünk, összefüggések keresésére indulunk és megnyugvás helyett izgalom tölt el, érdeklődővé válunk a lét nagy kérdései, a közösség problémái iránt.

Hangsúlyozom, hogy modern alkotások. ezek. Ilyen vonatkozásban is szintézisről van szó. Kohán mestere volt a legkülönfélébb, mégoly aprólékos dolgok lényegének meglátására és hihetetlen összefogottan, általában nagy felületekben megfestett ábrázolására. Alig van a magyar művészetben hozzá hasonló összefoglaló, egyszerűsítő, csupán a lényeget látó és láttató festő. A nagy jugoszláv szobrászra, *Mestrovicsra* kell gondolnunk, aki plasztikában Kohánhoz hasonló témaválasztással is, de főként kifejezési módszerrel alkotott és vált nemcsak sok szenvedést átélt népe művészévé, hanem az egész emberiséget gazdagító alkotóvá.

Kohán György 1910-ben született Gyulavári-ban. Első festői indítását Gyulán kapta, abban a városban, amelyet annyira szeretett és a későbbiek során szülővárosaként tisztelt. A Képzőművészeti Főiskolán folytatott tanulmányai után, 1931-ben Párizsba ment. Itt behatóan megismerkedett az egymással vetélkedő, sokszor ellentmondásba keveredő, forrongó művészeti elképzelésekkel. Hazajőve mindinkább tudatosult elhivatottsága és Hódmezővásárhelyen letelepülve, eléggé visszahúzódva, de kellő méltánylásban sem részesülve élt haláláig. Bár sokszor a legelőkelőbb helyeken állított ki, 1959-ben, a VI. Vásárhelyi Őszi Tárlaton Tornyai-plakettel, 1960-ban és 1964-ben Munkácsy-díjjal, 1966-ban pedig Kossuth-díjjal tüntették ki. Élete utolsó napjait Gyulán töltötte, ott is halt meg (1966. december 16-án) és ott is van — kívánságához híven — eltemetve.

Kiállításunkon bemutatott anyagát Gyula Város Tanácsától kaptuk meg kiállítási célra. Kohán György ugyanis minden birtokában levő munkáját az általa annyira szeretett Gyula városának ajándékozta. Gyulán, az életmű méltó bemutatására kiállítási csarnokot — Kohán Emlékmúzeumot — építenek. A csarnok elkészülte, a Kohán Emlékmúzeum felállítása után nem igen lesz mód másutt gyönyörködni Kohán műveiben, mint Gyulán. Természetesen nemcsak ezért jelentős ez a debreceni kiállítás, hanem a kiállított alkotások azon tartalmi és formai kiválóságaiért, amik ránk gyakorolt hatásukban felemelnek, megértő, felelősségérzettel telített emberré tesznek.

Dankó Imre

...(Ebes, vedres dűlő) jelenkezzenek a főagronómusnál.

Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat felvételre keres raktári és szállítási segédmunkásokat. Jelentkezés: Debrecen, Szoboszlói út 50., raktárvezetőnél.

Építészmérnököt, állatorvost azonnali belépéssel felvesz a Hortobágyi Állami Gazdaság. Fizetés megegyezés szerint. Lakás megoldható. Jelentkezés a gazdaság személyzeti vezetőjénél.

A hajdúszoboszlói Városgazdálkodási Vállalat gázkazán üzemeltetésére vizsgázott fűtőket azonnali belépéssel felvesz. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezés: Hajdúszoboszló, Hősök tere 4.

Kőműves, tetőfedő, bádogos és lakatos szakmunkásokat, építőipari segédmunkásokat és anyagismerettel rendelkező raktári kiadót, debreceni munkahelyre felvesz az Ingatlankezelő Vállalat. Jelentkezés: Böszörményi út 43. Reggel 7—9 óra között.

Azonnali belépéssel felveszünk portás és éjjeliőr szolgálatra alkalmas férfiakat 50 éves korig. Debreceni Autójavító Ktsz, Széchenyi u. 24.

Gyakorlattal rendelkező gyorsgépírót azonnali belépéssel felvesz a Kelet-magyarországi Vízügyi Építő Vállalat. Debrecen, Széchenyi u. 46. Érettségizettek előnyben. Jelentkezés a vállalat munkaügyi osztályán.

Lányokat 15 év felett fonó, szövő átképzősként, férfiakat festődébe és kikészítőbe betanított munkásként, valamint lakatost, villanyszerelőt, csőszerelőt, bádogost és tetőfedőt felveszünk. Levélbeni jelentkezésre részletes tájékoztatást adunk. Újpesti Gyapjúszövőgyár, Budapest, IV., Berni u. 1.

Az ATOMKI alkalmaz 4 órás munkaidejű takarítónőket. Jelentkezés: Bem tér 18. C.

Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat felvételre keres gyalus, szerszámlakatos, síkköszörűs szakmunkásokat. Jelentkezés: Mezőgazdasági Gépjavító Vállalat, Debrecen, Szoboszlói út 50., a kísérleti műhely vezetőjénél.

Az Építőgépgyártó Vállalat 6. sz. gyára azonnali belépéssel alkalmaz lakatos és esztergályos szakmunkásokat, segédmunkásokat, valamint fiatalkorú fiúkat és lányokat napi 6 órás foglalkoztatással. Jelentkezés: Debrecen, Ispotály u. 10.

Éjjeliőröket — nem nyugdíjasokat — azonnali belépéssel felveszünk. Debreceni Építőipari Ktsz. Hatvan u. 43., munkaügy.

Fémmunkás Vállalat angyalföldi gyára, Budapest, XIII., Frangepán u. 7—11., felvesz lakatosokat, épületkarbantartókat, betanított munkásokat, férfi és női segédmunkásokat, géplakatosokat, asztalosokat, kovácsokat, darukezelőt, darukötözőt, fűtőt, alacsony nyomású kazánhoz. Jelentkezés a munkaügyi csoportnál. Budapest, XIII., Frangepán u. 7—11.

IBUSZ

Autóbusz különjáratot indít az IBUSZ november 17-én, 4 napra, Belgrádba. Részvételi díj: 1450 Ft plusz költőpénz.

Jelentkezés október 15-ig.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a legdrágább férj, édesapa és nagyapa,

KOVÁCS FERENC

hosszú, türelemmel viselt szenvedés után, életének 74. évében, és házasságának 50 éves évfordulóján, október elsején elhunyt. Drága halottunk temetése október 9-én délután 3 órakor lesz a Köztemető I. o. ravatalozójából. Adventista szertartással fogjuk örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Lakás: Debrecen, Irinyi u. 24.

Ezúton mondunk hálás köszönetet azoknak a kedves rokonoknak, jó barátoknak, ismerősöknek, jó szomszédoknak, akik szeretett halottunk

NAGYHÁZI MIHALY

temetésén megjelentek, ravatalára koszorút, virágot helyeztek, mély fájdalmunkban résztvevő szívvel osztoztak.

A gyászoló család

Mély fájdalommal megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett férjem, nevelőapánk, testvérünk, nagybácsink, sógorunk, keresztapánk, jó bajtárs és szaktárs

H. NAGY JÓZSEF

volt lakatos mester, a VI tüzér jav. műhely műmestere és tűzszerésze

életének 73. évében, türelemmel viselt betegség után elhunyt. Drága halottunkat október 8-án, csütörtökön du. 2 órakor fogjuk a Köztemető I. o. ravatalozójából a ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyezni.

A gyászoló család

Minden külön értesítés helyett. Lakás: Szabadság útja 8.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1970 OKT. 6
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
1970 SEP. 6

...sítunk. Jelentkezni lehet a vállalat deb... Szabad...

Villa... fényez... munk... műja...

Gy... szere... tőt f...

Ha... cha... kah... kez... kez... cer...

...tós heverő, nagyméretű kö... eladó. Megte...

...figyelem!

A birsalma felvásárlását megkezdtük

Csap u. 3.
Létai út 41. B.
Szikszai u. 6.
Bartók Béla út 37.
és Mikepércs felvásárló helyeken.

ÁFÉSZ DEBRECEN

...s kiv...
...elő cs...

fel...

Fizetés megeg...
Továbbá alkal...
lói és debreceni...
burkoló, vízveze...
munkásokat.
Téli munka bi...
A dolgozók sz...
Jelentkezni leh...
vetkezet. Balmaz...

1021 Kohán György

Megnyílt Kohán György emlékkiállítása

A Hajdú-Bihar megyei múzeumi hónap első rendezvényeként október 1-én, csütörtökön délután megnyitották a Déri Múzeum földszinti kiállítótermében Kohán György festőművész emlékkiállítását. A kiállítás és egyben a múzeumi hónap megnyitásán részt vett Kovács Béla, a megyei pártbizottság osztályvezetője, Kiss Imre, a Hajdú-Bihar megyei Tanács vb-elnökhelyettese, Kállai Imre, a Hazafias Népfront megyei titkára, dr. Szodoray Lajos egyetemi tanár, a TIT megyei elnöke.

A megjelenteket Dankó Imre megyei múzeumigazgató köszöntötte, majd dr. Kádár Zoltán egyetemi docens nyitotta meg a kiállítást. Megnyitójában Kohán György művészetét méltatta. Felhívta a jelenlevők figyelmét Kohán György művészetének három alapvető jellemvonására: a monumentalitásra, a konstruktivitásra és egy újszerű népi magatartásra. Művészetének kiindulópontjaként a század eleji modern festészetet, az alföldi festészet szolnoki és hódmezővásárhelyi iskoláinak hatását és a mexikói népi szocialista festészetet jelölte meg.

A Déri Múzeum kiállítása Kohán György hatalmas életművéből huszonhét nagyméretű alkotást mutat be, melyeket október 20-ig tekinthetnek meg az érdeklődők.

... Bugár Jánosné az országgyűl...
...ben. (MTI-fotó — Vigovszki Ferenc felv. — KS)

OKT 2

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

...ldal
...ztás
...nem-
...iszen
...uk el,

...eg el-
...ka ha-
...rányul.
...es, mert
...ában a
...k és a
term... ...lag gyors
növekedése nem... ...itt a tech-
nikai színvonal emelkedésével és a
termelőkapacitások kellő kihasználásával. Gazdaságpolitikánk céljainak megvalósítása érdekében különös figyelemmel kell szorgalmazni a munka termelékenységének emelkedését.

Nem egyszerűen a munka inten-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HAJDU-BIHARI NAPLÓ

Az Alföld novemberi száma

Mai szovjet képzőművészek művei, kőrajzok, linó- és fametszetek alkotják a novemberi *Alföld* illusztrációs anyagát. Szerves összefüggésben a tanulmány rovat Szovjet-Ukrajna és a Magyar Népköztársaság tudományos és kulturális együttműködéséről szóló, I. Sz. Dzubko és L. J. Zrezarceva tollából származó írásával, Jagusztin László tanulmányával, az Ember és hős a szovjet kisregényben cíművel, Veress József Mihail Rommról készített rendezői portréjával, valamint Bella Ahmadulina és Raszul Rza verseivel, melyeket Boda István és Rab Zsuzsa fordításaiban közöl a a folyóirat.

Tornai József, Bényei József, Demjén István, Apáti Miklós, Kiss Anna, Barcza János, Takács Imre és Kalász László verseit, Csontos Gábor és Raffai Sarolta elbeszélését tartalmazza az Alföld. Tóth Endre Vonások egy ellentmondásos írói pályaképhez című tanulmányában, emlékezésében a tíz éve tragikusan elhunyt Sarkadi Imrével való találkozásait eleveníti fel. Illés Lajosné a korai olvasástanítás, a gyermekek olvasóvá nevelése problémáiról, tapasztalatairól írt tanulmányt, Szilágyi János pedig színházi politikánk két évtizedéről, Változások nyomában címmel.

A *Könyvek között* rovat ismét koncepciójával, tematikájával tűnik ki. Az elmúlt hónapban a Debrecenhez kötődő írók, költők műveit elemezték, bírálták a kritikusok, a legújabb szám pedig a tanulmánykötéteknek szenteli teljes terjedelmét. Varga Zoltán Hajdú-Bihar megye és Debrecen munkásmozgalmának története c. kötetről, Simon Zoltán az „Izmusok" sorozat új kötetéről, a Szocialista realizmusról ír. Barta János recenciójának címe: Egy bibliográfia és ami mögötte van. Paku Imre az „Arcok és vallomások" sorozat két új kötetéről, Kerékgyártó István Tersánszky Józsi Jenőről és Szabó Ede Krúdy Gyuláról készített könyvéről ír recenziót. A debreceni tanáresztéta, Barla Gyula monográfiájáról, Kemény Zsigmond főbb eszméi 1849 előtt címűről szól Imre László. Sonkoly István kritikájának címe: A XVII. század énekelt dallamai — e mű szerzője Papp Géza.

A *Figyelő* rovat izgalmas érdekessége Julow Viktor kritikája a Szép magyar komédiáról, a nemrég bemutatott magyar filmről. Dankó Imre Elek Sándorné cikkéhez — megjelent az Alföld szeptemberi számában — szól hozzá, a közművelődés és a múzeum kapcsolatát feszegetve. Kádár Zoltán: Kohán György emlékkiállítása Debrecenben címmel ír, az Anna Margit-tárlatról kiállítási beszámoló helyett Levendel Júlia, Horgas Béla, Tornai József, Mezei Árpád és Nádas Péter ír sorokat a művésznő emlékkönyvébe. Bakó Endre Berkesi András sikerkönyvét, az Alkonydombot elemzi. A Tévészemle szerzője ismét Pálfy G. István.

Építő moara

— *Könnyűnek éppen nem volt mondható a munka* — mondta *Fazekas László*, az ÉVM Hajdú-Bihar megyei Állami Építőipari Vállalat[illegible] nak kőművesbrigád-vezetője. — *Maga is tudja* — tette hozzá — *hogy az árvizes helyeken az emberek milyen körülmények között laknak. Ezért igyekeztünk.*

— *Sok minden lehet ebben az igyekezetben.*

— *Csengerben általában azt jelentette, hogy hajnali ötkor keltünk és dolgoztunk, amíg láttunk. Olykor meg villanyfénynél folytattuk a munkát.*

— *Gondolom, eredményes is volt ez a munka.*

— *Tizennégyen dolgozunk a brigádban. Szűk három hónap alatt felépítettünk 24 házat és bevakoltunk harmincnégyet.*

Úgy mondták Fazekasékról: a törzsbrigád. A fiatalabbak közé tartoznak. Négy esztendeje indultak a szocialista címért, azóta minden évben megkapták. A brigadéros mindössze 26 éves, vannak nála jóval fiatalabbak is.

— *Négy tanulót kaptunk* — mondta. — *Ma is nálunk van mind a négy. Persze, mint felszabadult segédek. Turánszki Mihály, Gercsán András, Szabó Ferenc és Petrovics András mind 19 évesek. A katonaság előtt állnak. Azt hiszem, nem lesz velük hiba a honvédségnél. Fegyelmezett, rendes fiúk. Korukhoz képest igazán szép munkát végeznek. Ezt elismerik a csengeriek is. Márpedig ők nem osztogatják könnyen a dicséretet.*

Most a Kossuth Lajos Tudományegyetem gyakorló általános iskolájának építkezésén dolgoznak. Ha itt végeztek, az ünnep után Máté szalkán folytatják az árvizes házak építését. Egy debreceni van csak köztük, a többi vidéki.

— *Lelkiismeretesen, valóban építő módra dolgoznak* — mondták róluk a szakszervezeti bizottságban.

Fazekas László szocialista kőműves brigádja a kongresszusi versenyben elért eredményei alapján a fő-építésvezetőség első helyezettje lett. Ez jelentős összegű pénzjutalommal jár. A Nagy Október évfordulójára a brigádvezető megkapta a Kiváló Dolgozó kitüntetést.

Megérdemelten.

(S. Gy.)

[illegible]nűjavító

[illegible]sa

dig megélénkült üzemünkben a munkaverseny-mozgalom. Most is, ahogy közeledünk a pártkongresszus megnyitásához, úgy erősödik a

Kohán György

1021

Város, ahol otthagytam a szívem egy részecskéjét

Őszintén szólva, nem készültem Gyuláról írni. Magyarországra azért utaztam, hogy megismerkedjem a pártszervezetekkel, munkájuk módszereivel, és hogy erről írjak a Pravda olvasóinak. Az anyag együtt volt és teljesen elegendőnek mutatkozott. Gyulára majdnem mint turista érkeztem. „Eleget dolgoztam, egy kicsit pihenhetek is" — gondoltam magamban.

De nem így lett, pihenni nem sikerült, leszámítva az esti fürdést az Önök gyönyörű fürdőjében. Fél napot töltöttünk a gimnázium egyik tantermében, ahol 300 műve volt abban az időben Kohán Györgynek. Megrendültem. Olyan érzésem volt, mintha a szépségek varázslatos birodalmába kerültem volna, vagy kincset találtam volna. Kohán — több mint némely beszélgetések és találkozások — segített nekem megérteni és megszeretni országát. Az igazi művészetnek ilyen az ereje. Most, amikor én visszaemlékezem a magyarországi utazásomra, szemem előtt megjelennek a kohání napfelkelték és naplementék, a tanyák, pásztorok, bivalyok, napraforgók...

Aztán futottunk a városban, hogy mindent megnézhessünk: múzeumokban voltunk, a gyermekkönyvtárban, színházban, gyönyörködtünk az emlékművekben, fákban, virágokban. De mindenre nem jutott idő, másnapra is kellett valamit hagyni...

Megértettem, hogy feltétlenül írnom kell Gyuláról, a múzeumok, emlékművek, virágok városáról, Erkel és Kohán városáról, egy nagy kultúrájú kicsiny városról.

Nemegyszer voltam kis vidéki városokban. Otthon is a Szovjetunióban és a Német Demokratikus Köztársaságban, ahol néhány évig dolgoztam a Pravda szerkesztőjeként. Ezek között a városok között voltak olyanok is, melyek gazdag múlttal dicsekedhettek, építkezési emlékekkel, szobrokkal, híres szülöttjeikkel. Volt, ahol panaszt is hallottam, különösen fiatalok között: „unalmas, nincs hova menni, nincs semmilyen szórakozás stb."

Gyulán láttam meg, mit lehet csinálni, ha valaki szereti városát, ha vannak hazafiak és lelkesedők, akik nem várják, hogy valaki ezüsttálcán hozza a kulturális élet gazdagságát, hanem maguk, saját közösségükben teremtik meg a lehetőségeket és hozzák létre ezeket a kincseket.

Mesélték nekem, hogy maguk a lakosok rendezik és díszítik városukat, megsokszorozzák a kulturális hagyományokat, és milyen szeretettel és féltően gondozzák mindazt, amit örököltek az elődöktől." Tisztelet a régmúlt iránt — mondta Engels Frigyes —, ez az igazi felvilágosodás jele."

Gyula város lakósai, mint a méhek, hordják mézüket a közös kaptárba. És ennek nagy hatása van...

Egy megható történetet meséltek arról, hogy egy szovjet asszony egy maréknyi földet hozott Gyulára Harkovból, férje sírjára, aki a Magyarország fasisztáktól való felszabadításáért vivott harcokban esett el. A város lakosai gondozták a sebesült szovjet harcosokat, sokat felkaroltak közülük és megmentettek a haláltól. Azoknak a dicső emlékét pedig, akik örök álmukat alusszák a gyulai temetőben, a város lakossága kegyelettel őrzi. Én úgy gondoltam, hogy a maréknyi föld Harkovból erősebben beszél minden szónál, szívélyes barátságunkról, amely épp olyan örök és gyönyörű, mint maga a földünk.

Nagyon örülök, hogy láttam Gyulát, érezhettem a város lakóinak vendégszeretetét. A barátoknak fölösleges egymásnak bókokat mondani. Egyszerűen csak ennyit mondok, találkozni szeretnék még egyszer Gyulával, ahol szívem egy részecskéjét hagytam, még egyszer szeretném látni Kohán vásznait, amelyek annyira emlékeztetnek Magyarországra és embereire.

Vladlen Kuznyecov
a Pravda főmunkatársa

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
BÉKÉSMEGYEI
NÉPÚJSÁG

izemben

képzelések és tervek következetes végrehajtásának ügyrendi, szervezeti, személyi feltételeit is. Mindez azonban ma még kivételnek számít. Viszont általános például, hogy a termelők és a kereskedelmi vállalatok régi módon, kizárólag a kalkulációk tükrében alakítják az árakat és nem „politizálnak" velük, vagyis lemondanak a piaci kereslet-kínálat befolyásolásáról. Ez a fajta gyakorlat közgazdaságilag csupán azt az áremelést tartja indokoltnak, amiről van dokumentum, igazolás, hogy például emelkedett a felhasznált anyagok ára. De vajon, szabad-e elzárkózni az áremeléstől akkor, ha az a felhasználó, a termelő és a népgazdaság érdekeit egyaránt szolgálja. Például amikor a nagyobb nyereség ösztönzi a termelőt a lényegesen drágább import helyett a hazai gyártásra vagy bizonyos hiánycikkek előállításának fokozására. De a fordított előjelű árpolitikától, az árleszállítástól, legalább ennyire idegenkednek, ha mondjuk az átmeneti ráfizetést a vállalat távolabbi piacai érdekeinek indokolnák.

A vállalatok a népgazdaság irányító szervei bizonyos tapasztalatokat már szereztek az új mechanizmusban. S az eddigi

Három fontos kérdés a TOT elnöksége előtt

A múlt héten csütörtökön ülést tartott a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának elnöksége. Ez alkalommal három olyan kérdést vitatott meg az elnökség, amelynek az egész termelőszövetkezeti gazdálkodás továbbfejlődése szempontjából nagy jelentősége van. Napirenden volt a tsz-ek tevékenységi körének bővítése, illetve a tsz-ek gazdasági együttműködése, továbbá a termelőszövetkezeti tagok szociális ellátottságának helyzete, valamint a termelőszövetkezeti építőipari tevékenység vizsgálata.

I.

Alapos előkészítő munka után bőséges anyagot állított össze a TOT titkársága a tsz-ek tevékenységi körének bővüléséről. Megállapították, hogy a legutóbbi két év alatt nagymértékben fejlődött a tsz-ek feldolgozó, értékesítő, szolgáltató és beszerző tevékenysége, a fejlődés azonban nem áll arányban a lehetőségekkel. Időszerű, hogy a mezőgazdasági üzemek az eddiginél nagyobb mértékben, saját maguk dolgozzák fel, tárolják és értéke-

Országos Tanácsának ülése elé terjesztik az elnökség ezzel kapcsolatos javaslatát.

II.

A második napirendi pont vitája után leszögezte az elnökség, hogy

a tsz-tagok szociális ellátottságában, élet- és munkakörülményeiben számottevő fejlődés ment végbe.

Ezt a fejlődést a termelőszövetkezetek nagyra értékelik és megelégedéssel fogadták. Az elért eredmények mellett azonban szükséges a tsz-tagság szociális és társadalombiztosítási helyzetének további javítása. Az elnökség úgy határozott, hogy a tsz-tagság intézményes üdültetésének kialakítására pályázatot hirdet a TOT. Felkérte a területi tsz-szövetségeket, hogy adjanak még nagyobb segítséget a tsz-tagságot érintő szociális és társadalombiztosítási jogszabályok részletes, alapos megismeréséhez. Ahol indokolt, kezdeményezzék és javasolják az alapszabály, illetve a belső szabályzatok megfelelő kiegészítését, módosítását. Szorgalmazzák azt is, hogy

az arra rászoruló nyugdíjas, járadékos és munkaképtelen szövetkezeti tagokat, valamint a többgyermekes és egyedülálló anyákat részesítsék kedvezményekben, segélyekben.

Igen nagy jelentősége van annak, hogy minden termelőszövetkezetben törekedjenek jó munkakörülmények megteremtésére, s amennyire anyagi erejük lehetővé teszi, védőruhák, munkaruhák juttatására, a tagok munkahelyre való szállításának rendszeressé tételére, az üzemi étkeztetés bevezetésére.

III.

Ma már mintegy 2000 termelőszövekezetben van építőipari tevékenység, amelynek termelési értéke tavaly meghaladta a 2 milliárd forintot. Ebből szövetkezeti beruházásokra kereken 1,3, helyi és más szükségletek kielégítésére 0,8 milliárd forint jutott. Örvendetes, hogy a tsz-ek, saját üzemi szükségleteik kielégítésén kívül, szt vesznek a szövetkezeti ta- a lakosság lakóházainak epí- építkezé-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Szocialista Művészetért

Kohán György

1968 OKT

Kohán György

KIÁLLÍTÓ CSARNOKOT nyitn
mán Gyula városában. A kétszint
épületben a hasznosítható falfelület
A csarnokavató első kiállítást Koh
száz edük kevéssé ismert művéb

ak meg október folya-
s, 14 × 14 m-es alapú
hossza kereken 100 m.
n György mintegy fél-
rendezik.

Kohán György
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Társadalmi Szemle

1021

Kohán György: Asszonyok és korok

igaz! Mert a marxista filozófiának (és nemcsak a marxista társadalomfilozófiának!) része, szerepe van ugyan ebben — s nem is csekély —, de nem egymaga birkózik meg ezzel a nagyszabású, egész ideológiánkat mozgósító feladattal. A dialektikus és történelmi materializmus e tekintetben nem kívánt és nem kíván más lenni, mint a marxizmus *általános* világnézete; ennél többet sohasem vindikált és nem is vindikálhatott magának. A világnézeti hatékonyság követelménye csak akkor játszható ki tehát ellene, ha elhallgatjuk, vagy nem vesszük tudomásul a marxista világnézet összetettségét és belső tagoltságát, egészének és komponenseinek, oldalainak és szintjeinek összefüggésük mellett is meglevő különállóságát.

A világnézeti problémák „maiságának" kérdéséhez

A világnézeti hatékonysághoz valóban szorosan hozzátartozik az is, hogy filozófiánk ne távolodjék el „a leglényegesebb *mai* világnézeti problémáktól". Helyesen, árnyaltan kell azonban értelmeznünk „a leglényegesebb *mai* világnézeti problémák" mibenlétét is, különben hangzatos, de üres frázissá deformálódik a reájuk való hivatkozás, s szofisztikus érvelés és önkényes manipuláció eszközévé válhat.

A helyes értelmezés feltétele és kulcsa itt is a marxista világnézet helyes, belsőleg tagolt egészként való felfogása, amely egysze[illegible] rális problémája a [illegible] és Lenin egyes [illegible] visszanyúló[9] diale[illegible] materializmusnak? [illegible] nyegesebb és mai [illegible] nem azonosíthatju[illegible] *nos szintjének*" [illegible] problémáival, mi[illegible] redukálhatjuk pr[illegible] lágnézet leglénye[illegible] *vetlenebb, napi-[illegible]*

A marxista filozófiát „társadalom-[illegible] tológiára" korlátozó felfogás egészével kapcsolatos álláspontunkat e helyütt csupán jelezhetjük: nem vitatjuk egy *általános* társadalom-ontológia létét és jogosultságát a marxista filozófián belül, valljuk szükségességét, azzal a megszorítással azonban, hogy ez nem más, mint a marxi történelmi materializmus, amely nem lehet meg egy általánosabb elméleti-világnézeti alapvetés, egy általánosabb filozófiai-ontológiai elmélet, a dialektikus materializmus lételmélete nélkül. A világnézeti hatékonyság formális oldaláról közelítve is a „társadalom-ontológiai" felfogást, kézenfekvő a kérdés: nem hatékonyabb-e vajon az olyan filozófiai koncepció, amely nem korlátozza magát pusztán társadalom-ontológiára, hanem ezen túlmenően, egy általánosabb lételméletet és egy ismeretelméletet is magában foglal?

És még valamit: egyes periódusokban a marxizmus világnézetének és ezen belül filozófiai világnézetének is természetesen különböző oldalai, alkotóelemei kerülhetnek előtérbe. Ez azonban más kér-

[8] Uo. 1118. old.

[9] V. ö. uo. 1110. old.

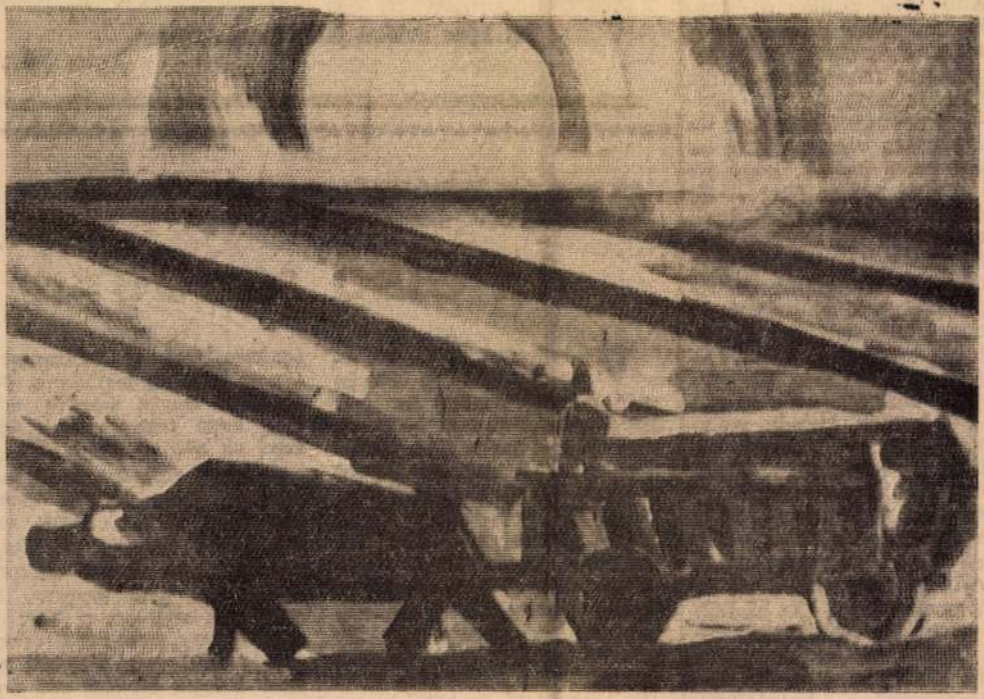

Kohán György: Bivalyos

[redacted]

Kohán György

ször nagyobb házi szárnyas a bóbitás támadó elől. Később alig akarunk hinni a szemünknek, amikor a cifratollú vadmadár pipeskedve a házigazdához tipeg, hogy kiszedegesse tenyeréből a felkínált kukoricát.

— Valahogy ideszoktak — magyarázza vendéglátónk — talán mert tudják, hogy itt senki sem bántja őket... És valóban, itt is, ott is fácánok sétafikálnak. A méhes mögötti bozótosban néhány fürj pityeg. A levegőben felhőként köröznek a galambok. Mennyi van belőlük? A házigazda maga sem tudja. Lehet vagy ezerötszáz. Bizonytalan vállvonogatás a válasz a tyúkok, kacsák, pulykák létszámát illetően is. Minek olvasgatni őket? Nincs aki lopjon belőlük, és attól sem kell tartani, hogy a szomszédé idetéved. Birkák? Olyan négyszáz darab körül, ha nem számítjuk az idei szaporulatot. Két ló, hétnyolc tehén, tíz-tizenkét hízó sertés gyarapítja évenként ennek a „családi szövetkezetnek" a jövedelmét. Hogy ez mennyi lehet összegszerűen? A kurucos arcú „pátriárka" ezt megint nem tudja pontosan. A családi pénzes-ládikóba mindenki akkor nyúl bele, amikor

Itt kinn sokkal jobb, mint odabent.

Foto: **Je :**

AZ IFJÚ ÚJSÁGÍRÓJELÖLTEK PÁLYÁZATÁRA ÉRKEZETT

Az első randevú

Világéletemben peches ember voltam. Hiszen már a születésemmel sem volt szerencsém. December 31-én láttam meg a napvilágot. Ekkor süvítettem panaszos ősi hangon a hideg és kék levegőbe. Oá.. Oá... Oá... á.. ááá... Üvöltöttem torkom szakadtából fájdalmasan, mert tudtam — igen — már akkor tudtam, hogy borzasztó igazságtalanság áldozata vagyok! Nem január 1-én születtem! Így egy évvel idősebb vagyok, mint szeretném. Mellém szegődött a balszerencse és mint hűséges háziállat, mint testetlen árnyék kísér engem. Reggel, este, délben, otthon, utcán, iskolában, hétfőn, kedden... Hiába múlnak az évek, hiába lettem a kislányból nagyobbacskává, a balszerencse igazán kitartott mellettem. Becsületére legyen mondva, nem úgy, mint más — nem úgy, mint az első — nagy „Ő".

Ő barna volt, magas és más falubeli. Tánc közben ismertem meg. Megbabonázott meleg barna hangja, csodálatos fekete szeme. Szóval „beleestem"! No, nem annyira, de azért szó, ami szó, a füzeteim ezentúl szuperszónikus sebességgel teltek meg. Ugyanis valami delejes alvilági erő arra ösztönzött, hogy hátulról kezdve teleírjam azokat az „Ő" nevével. Amikor már kismillióször leírtam a szépen kicifrázott betűket, akkor mást találtam ki. A jól ismert név

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET
Budapest

Gyulai Nyár — 1970

Gazdag programsorozat Erkel szülővárosában

Erkel szülővárosa, *Gyula* idei kulturális eseményeiről, a Várszínház nyári programjáról, a város fejlődéséről és fejlesztési tervéről tájékoztatta a sajtó munkatársait hétfő délben a Fészekben a *Gyulai Várszínház* társadalmi vezetősége.

A magyar történelmi dráma és a vígjátékirodalom klaszszikus darabjainak ápolását elsőrendű feladatnak tekintő Gyulai Várszínház az idén — hetedik évadjában — *Szigligeti A trónkereső* című történelmi drámáját — *Miszlay* István rendezésében — és *Calderon Két szék közt a pad alatt* című vígjátékát — *Sándor* János rendezésében — mutatja be. A *Gyulai Nyár — 1970* színházi programjai között szerepel a magyar történelmi drámák helyzetéről szóló tanácskozás írók, dramaturgok, színházi szakemberek részvételével. És *Erkel* Ferenc születésének 160. évfordulójára emlékeznek majd a Budapesti Zenei Hetek Erkel Ferenc nemzetközi énekversenyének Gyulán, október elsején megrendezendő *gálaestjén.*

A város másik nagy fiára, *Kohán* Györgyre festményeinek újabb kiállításával, s a szintén Gyulán született nagy fotóművészre, *Székely* Aladárra, a már hagyományos országos fotópályázattal és kiállítással emlékeznek. A többi között az augusztus 8—9-i első alföldi amatőrfilm-fesztivál, a magyar történészek szeptemberi országos vándorgyűlése, valamint a május 28—29-i dél-magyarországi első belgyógyász nagygyűlés színhelye is Gyula.

Tíz-tizenkét ország másfélszáz eszperantistája találkozik — nyolc év óta minden nyáron — Gyulán, az *eszperantó nyári egyetem* értékes rendezvényein. Az 1970. évi program kiemelkedő eseményei: a *Leninre* emlékező előadás, amely A tudomány nagyjai idei sorozatát nyitja meg, és dr. Ivo *Lapennának,* az Eszperantó Világszövetség elnökének előadása Az eszperantó mozgalom szerepe a modern világban címmel.

ünnepséget, amelynek
replői *Bakos* Gyuláné, a
folyamról, és hathónapos
fia, *Ferike*.

A széksorok lassan be
sednek, elfoglalják helyü
szülők, a névadó papa é
ma, karján Bakos Feri
Az egyetem igazgatója, d
ró István és a fővárosi t
tól dr. *Beke* László anyak
vezető — aki maga is az
lyam hallgatója — kös
az egybegyűlteket, a kis
két és édesanyját, aki m
még nagyon fiatal: hazá
szabadulásának első napjaiban
született. A kedves és csalá-
dias ünnepség hangulatát a
Labda utcai általános iskola
úttörői színvonalas műsoruk-
kal emelték: Bakos Ferikét a
kis ünnepeltet *tiszteletbeli Kis-
dobossá* választották és egy
szép kis sállal ajándékozták
meg.

— *Az egyetem falain belül
sokféle ünnepséget rendeztek
már, hiszen a közös munka, a
vizsgaizgalmak többé kevésbé
összekovácsolják a hallgatókat*
— mondja *Gecse* Gusztáv, a
tagozat vezetője, aki mint név-
adószülő van jelen —, *de egye-
temünkön hasonló jellegű ösz-
szejövetelekre még nem került
sor.*

Talán nem vagyunk ünnep-
rontók, ha megkérjük Gecse
Gusztávot, tájékoztasson né-
hány szóval a tagozat munká-
ról.

— Témánk az általános filo-

ruár 17—19 közötti
negyedik ülésén.

A Magyar Népköztársaság és a Szovjetunió közötti megállapodás alapján két éve miniszterhelyettesi szintű állandó vasúti munkabizottság működik. A bizottság a két ország vasúti közlekedését érintő kérdésekben tárgyal. A munkabizottság tevékenysége kiterjed a két vasút közötti műszaki-tudományos együttműködésre, a személy- és áruszállítás, valamint a tranzitszállítások fejlesztésére.

Emlékplakett Dunaújvárosért

A dunaújvárosi tanács hétfői ülésén tanácsrendeletet alkottak a „Dunaújvárosért" emlékplakett, továbbá jubileumi díszoklevél és emléklap alakí-

Kohán György

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

1970 JÚN 17

Calderón-, Szigligeti-bemutató a Gyulai Várszínház tervében

Gyula esztendőről esztendőre növeli nyári rendezvényeinek hírnevét. Mint *dr. Vidó István*, a városi tanács vb-elnöke a tegnapi sajtótájékoztatón elmondotta, az idei, hetedik évadban a Várszínház két darabot illesztett a műsortervébe: *Szigligeti Ede* A trónkereső című történelmi drámáját, valamint *Calderón* Két szék közt a pad alatt című vígjátékát, *Miszlay István*, illetve *Sándor János* rendezésében.

A Gyulai nyár — 1970 címet viselő gazdag kulturális programban szerepel még az immár hagyományossá vált *eszperantó nyári egyetem*, melyen a világszövetség elnöke, *Ivo Lapenna* is tart előadást. Ismét itt rendezik meg a *Székely Aladár országos fotopályázatot*, valamint a hagyományos *Kohán György emlékkiállítást* is. Amatőr filmfesztivál, énekkari gálaest, orvosnagygyűlés, természetjáró-találkozó és történész vándorgyűlés egészíti ki a Gyulai nyár — 1970 gazdag eseménysorozatát.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP
Budapest

megállítani? Az 1970-es év valóban mérföldkövet jelent a Közös Piac történetében. Az 1958-as római alapító szerződés ugyanis kimondta, hogy a hat országot tömörítő vámuniót és a közös mezőgazdasági piacot 12 év alatt kell fokozatosan megvalósítani. Az átmeneti időszak 1969 végén telt le, december 31-ig kellett volna tehát végleges döntéseket hozni a még nyitott kérdésekben. A tárgyalássorozat december elején a hágai csúcstalálkozóval kezdődött. Ezen a hat ország kormányfői megerősítették azt a szándékukat, hogy „az átmeneti időszakról rátérnek az Európai Gazdasági Közösség végleges szakaszára", és ennek

Kohl Leo

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

BUDAPESTER RUNDSCHAU
Budapest

1980 DEC 19

1021

Grafik von Leo Kohl

eindeutig,
chen die Wa
eren Alter
enschaftler
ichem Veran
ein ist bem
Möglichkeite
u wählen,
nen werden
Ausarbeitung
wortet, die
ufwerfen di
chätzungen
Ausarbeitung von Prognosen über die absehbare Entwicklung von sozialer Praxis und Wissenschaft weitgehend gefördert werden.

In nicht unbedeutendem Maße werden die Beziehungen von Theorie und Praxis dadurch gefördert, daß auch die Institute für Grundlagenforschung vertragliche Forschungsaufträge übernehmen können. Die Akademie befürwortet solche Verträge der Institute für Grundlagenforschung mit der Industrie bzw. deren Leitungsstellen im Interesse der Lösung von konkreten Forschungsaufgaben. Desgleichen hält es die Akademie für wichtig, daß ihre Institute die Initiative ergreifen, um die geeigneten Ergebnisse der Grundlagenforschung in die Praxis umzusetzen. Durch diese Aufträge können die Institute selbsttätig ihre Finanzierungsmittel erweitern und zugleich direkt und handgreiflich die ökonomisch-technische Entwicklung fördern.

sante Diskussion hinlenken, vielmehr geht es mir darum, darauf hinzudeuten, daß wir bei uns in Ungarn hauptsächlich im Zusammenhang mit der Erziehung immer wieder auf die Frage der marxistischen Auffassung des Menschen und damit der Persönlichkeit stoßen. Bekanntlich gehören zur Persönlichkeit Charakter, Temperament, Fähigkeiten und wie der sowjetische Psychologe S. L. Rubinstein darlegt — „der Gedanke, dem er seine besten Kräfte opferte und die Gefühle, die den ganzen Lebensweg begleiten". Die marxistische Konzeption der Persönlichkeit zieht den realen Menschen in Betracht, den als eines seiner Hauptmerkmale die Bewußtheit hohen Grades auszeichnet, denn jeder hat in sich die Ansichten über den Menschen und die Welt „zu ordnen". Indem wir also die Bedeutung der Weltanschauung hervorheben, tun wir es nicht nur mit Hinblick auf die Gesellschaft, sondern auch im Interesse der Entwicklung der Persönlichkeit. Worauf läßt es sich aber dann zurückführen, daß bei uns doch häufig das Problem

Kohán György
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged
1969 AUG 26

1021

„Milyen a szomszéd rétje?"

Békés megyébe érve a csongrádi ember úgy nézelődik, hogy zöldebb-e a szomszéd rétje? Nem is ok nélkül, mert szomszédunk igen gazdag gabonatermelő hely, nagy állattenyésztéssel foglalkozó megye. Híresek nagy termelőszövetkezetei. A városok is iparosodnak, hiszen Békéscsabán, Orosházán és Gyulán néhány új és igen figyelemre méltó iparág települt le, s eredményesen működik.

Szubjektíve mégis talán a legszebb alföldi városok egyike Gyula városa, ez az alig 25 ezer lélekszámot magába foglaló település. Sok apróságnak tűnő vonással hívja fel magára az ország közvéleményének a figyelmét. A *várjátékokat* minden évben megrendezik itt, ezen az érdekes helyen régi várfalak között, különböző színműveket mutatnak be, amelyeket hellyel-közzel a televízió is közvetít. Érdekes, hogy városuk szülöttjének, *Kohán* Györgynek a hagyatékát úgy kezelik, mint igazi nemzeti értéket: rendszeres kiállításokat mutatnak be e több mint 3 ezer képből álló hagyatékból. Becslések szerint 12 milliós értéket jelent a festőóriás Gyulára ruházott hagyatéka.

De nem is ez a jellegzetessége ennek a kis városnak, sokkal inkább az a *fürdő*, amely úgy látszik egyre inkább országos jelentőséghez jut. Régen az Almássy gróf kastélya mögött egy 70 holdas park terült el, ez volt a gróf sétahelye. Ide nem lehetett bejutni földi halandónak. A piros út mentén, a park egyik szélében volt egy kis medence, amit a Körösök tápláltak, ez volt az úgynevezett városi strand. A felszabadulás után ezt a grófi parkot kisajátították és elkezdték építeni az oltani termál vízre alapozva a városi strandot. Később kiderült, hogy ez a termálvíz reumatikus megbetegedésekre, különböző izületi bántalmakra és bizonyosfajta szív-megbetegedésekre gyógyító hatású.

Ez a felismerés serkentőleg hatott a város vezetőire, mert hozzákezdtek egy nagyszabású fürdővárosi program kidolgozásához és megvalósításához. Több éves munka eredménye, hogy ma Gyulán nemcsak nagyszerű strandolási lehetőség nyílik, hanem kialakult gyógykezelési igénnyel és jelleggel egy *reumatológiai centrum*. Most már fedett uszodákban, megfelelő gépi felszereléssel és orvosi rendelőkkel ellátottan működik egy korszerű beutalási központ. Szinte nem is hinné az ember, hogy ez a kis város önerőből és állami támogatásból milyen nagy jelentőségű egészségügyi szervezetet épített ki.

Erre az alapra persze most már könnyen lehet országos méretekben is építeni. Ennek tulajdonítható, hogy a Szakszervezetek Országos Tanácsa egy hatalmas *szállodát* épít a strandhoz, ahová rendszeres szakszervezeti beutalókkal lehet eljutni. Az épület ugyan még nincsen kész egészen, de a közeljövőben befejeződnek a külső munkálatok és minden valószínűség szerint a jövő évben már működik ez a korszerű szálloda. A helyi emberek elmondják, hogy ez a 6—7 emeletes épület csak a kezdet, mert tervbe vették egy 24 emeletes szállodakomplexum megépítését is. Úgy számítják, hogy a következő években ez is elkészül. Ha ez megtörténik, akkor a következő évtizedben Gyula városa az országos reumatológiai gyógyító munka egyik nagyjelentőségű bázisává fejlődik.

Az összehasonlítás önkéntelenül is kínálkozik. Csongrád megyében is igen sok termálvíz van. Kimutatható gyógyító hatásukat többször megállapították. Ennek a víznek egy részét Szegeden, Szentesen és máshol hasznosítják a mezőgazdaságban. De legalább ily mértékben hasznosíthatóak lennének ezek a hévizek az orvosi tevékenységben, a gyógyító munkában is. Igaz, hogy nem lehet minden megyében szakszervezeti szállodákat építeni és beutaló központokat teremteni. Mégis azonban megkockáztathatjuk, hogy *ha ez sikerül Gyulán, miért ne sikerülhetne Szegeden, vagy Szentesen?*

Szükséges lenne vizsgálni nálunk is, hogyan lehetne elindulni hasonló utakon, hogy meglevő gyógyvizeink hasznosítása a gyógyító munkában is megtörténjék.

Nincs is hiba a jószándékban, még csak ötletekben sem vagyunk szegények. Itt azonban elsősorban anyagi erőforrásokra van szükség. Hosszabb távon, talán évtizedes relációban mégis elkezdhetővé válna valami hasonló ahhoz, amit Gyulán csinálnak. Most készülnek a következő 5 éves tervek. Érdemes volna megvizsgálni etekintetben, hogy milyen lehetőségünk volna az itt elfolyó hévizek hasznosítására a sok-sok reumás beteg gyógyítása érdekében.

ALMÁSI GÁBOR

M

mutermében

Lenin-szobor fogadja az Egerbe érkezőket

Egy egri üzem, a Könnyűszerelvénygyár munkásai gyűjteni kezdtek, hogy Lenin szobrot állítsanak a városban. Kerestek egy szobrászt — Makrisz Agamemnont —, akinek számos alkotása díszíti már Eger városát. A művész a terv hallatán — szerződés nélkül — nekilátott a munkának, tanulmányokat készített. A munkások kívánságára többször találkoztak, beszélgettek — milyennek képzelik el a szobrot. Egyikük az államférfit, másikuk a forradalmárt, a harmadik a gondolkodót, a katonát akarta látni a szoborban. A művész és a munkások közösen alakították ki a végső elképzelést — a a több tanulmányból megszavazták azt a félalakos portrészerű kompozíciót, amelyet Makrisz Agamemnon most formáz vörös márványba.

Csak a személyes megállapodás után terelték hivatalos mederbe a szoborrendelést: az egri tanács, majd a képző- és iparművészeti lektorátus bekapcsolásával.

A puritán egyszerűségű műterem — ahol szobrokon, vázlatokon kívül semmi nincs — őrzi a Lenin-tanulmányokat, fejeket, félalakos változatokat.

— Nem ez az első Lenin szobrom — mondja Makrisz különös akcentusával —, de azt hiszem, valamennyi között ez sikerült a legjobban. A szimbólum valóságos, portrészerű megjelenítésére. Az öt méter magas szobrot tribün-posztamensre, talapzatra helyezik és a színházzal szemben a város központjában állítjuk fel. Lenin szobor fogadja majd az Egerbe érkezőket. A szobor alapzata ünnepségek, felvonulások alkalmával tribün szerepét töltheti be. Az egri Lenin szobor felavatását jövő áprilisra tervezik.

A Lenin fejek mellett Bartók, Ady portrék, egy néger fiú, leány feje.

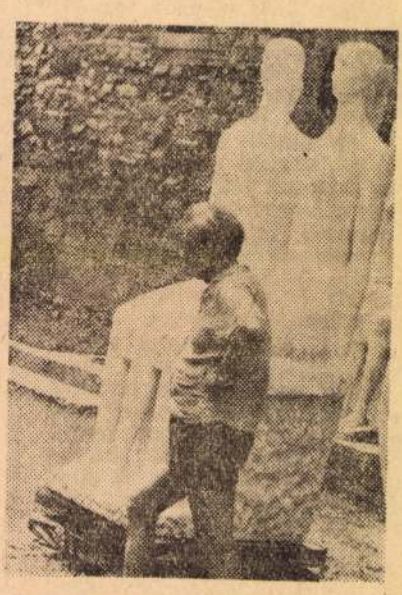

Kertjében, szobraival...
(A szerző felvétele)

— Modell után dolgozik?
— A portrét modell után.
— Min dolgozik még?

Kivezet a kertbe, mutatja a kecskeméti uszodába tervezett vörösréz domborítású ritmuskompozíciót. A medence fölé helyezik el a szobrot, a

Aztán
e szobro
— Raj
— Kev
gondolat
ben vált
nami lá
fehér, tű

Makris
származá
dolgozik
szobrát
parkjainl
tása Bu
méten, E

— Mel
ban?

— Az
ilyen fel
zebb a m
épület st
felülethez
működve
kell köz
De úgy é
kerülnek
lomhoz,
jellegű a
épületnél
borműve
keméti
mint a g
telen vo
magam.

DÉR ENDRE:

FORDUL A FÖLD

(KISREGÉNY)

Kohán György

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
Kecskemté

1969 AUG 24
1021

Kép Kohán György gyulai emlékkiállításáról.

PETŐFI NÉPE rejtvénytotója 1 x 2

1 x 2 — 2. forduló

8. szelvény. **A ROMANTIKUS ZENÉBŐL**

1. Olvasóink bizonyára felismerik képünkről a romantikus zene legnagyobb alakját. Kérdésünk: vajon az alábbi világhírű szimfóniák közül ő melyiket írta?

IX. szimfónia (1)

Befejezetlen szimfónia (x)

Kismartoni szimfónia (2)

TIPP

2. A romantikus zene alábbi híres orosz képviselői közül a „Ruszlán és Ludmilla" című, egyik első, orosz nemzeti muzsikával telített meseoperát ki írta?

Muszorgszkij (1) **Rimszkij-Korszakov (x)**

Glinka (2)

3. Mi a neve a vidám jellegű, élénk ütemben előadott zenedarabnak, amely egyébként a romantikusok által igen kedvelt szimfóniá-

Boldog Balázs fordítá

1021

KOHÁN GYÖRGY: VÉNUSZ ÉS FEJTANULMÁNYOK

KOHÁN GYÖRGY

lenül nem
vásárlókat.
hozzájuk bi
vendégeket!

Napsugár Bisztróban, a
Szeged Étteremben, a Déli-
báb Sörözőben, az Expressz
Bisztróban és a Búza Ven-

ünk A Hírlap fotópály

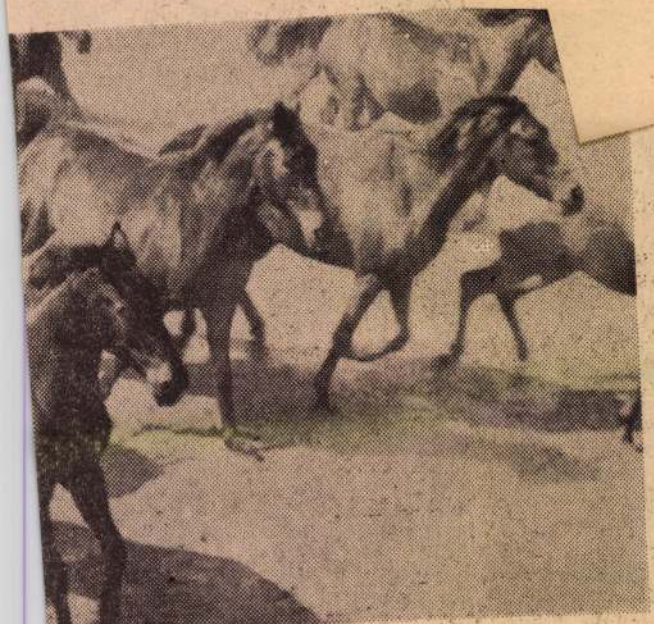

terelés a csongrádi Petőfi Tsz-ben
(Fotó: Ruszka Barna, Csongrád)

összes tárgyi
ottságainak, gyakorlati i
konkrét technológiai folya
fogásoknak, az ágazat tern
kaszervezési ismereteinek
lenni. Rendelkezniök kell r
retekkel és készségekkel,
korszerű technikát saját eg
tálni tudják. *Az üzemmér*
anyagában tehát a konkrét
meretanyag szűkebb, s ré
kahelyi ismeretek dominál
Intézményünkben immár
a felsőfokú mezőgazdasági
Reméljük, hogy kormányz
azt a fejlődést, mely in
végbement azzal, hogy hiv
ismeri, és *főiskolai rangra*
ink évek óta következete
doznak, hogy az országnal
jesszék a mezőgazdasági
és elősegítsék e táj mezőg
rájának felvirágzását. Ar
hogy e szép oktatási inté
mas és hasznos munkáva
Oktató-nevelő tevékenys

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
1971 SEP 19
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
SAJTÓHÁZ

Kohán György

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 136-068, 337-748, 340-774

PETŐFI NÉPE

Kecskemét

1971 OKT 5.

102

Kohán-kiállítás Cegléden

A múzeumi és műemléki hónap alkalmából a ceglédi Kossuth Múzeumban vasárnap nyitották meg Kohán György festőművész kiállítását. Az öt évvel ezelőtt elhunyt Kossuth-díjas művész alkotásait dr. Supka Magdolna művészettörténész mutatta be a közönségnek.

FŐISKOLAI OKLEV

kű jutalomsorsolás
között

naponta a lapot!

M

A MŰBARÁT 51. KIÁLLÍTÁSA

1943 DECEMBER 18—31. BUDAPEST, V., MÁRIA VALÉRIA-UTCA 12

IGAZGATÓ: KRIVÁTSY-SZŰTS GYÖRGY FESTŐMŰVÉSZ, TANÁR

Csellózó férfi (27. szám)

KOHÁN GYÖRGY OLAJ- ÉS VÍZFESTMÉNYEI

A KATALÓGUS ÁRA 1250 PENGŐ

KOHÁN GYÖRGY FESTŐMŰVÉSZ

Született Gyulaváriban 1910-ben. 1927-ben került a Képzőművészeti Főiskolára. Majd Párisban és Olaszországban folytatta tanulmányait. Első gyűjteményes kiállítása 1931-ben volt a Nemzeti Szalonban. • Önálló gyűjteményes kiállítása 1937-ben a Tamás Galériában volt. Azóta Gyulán és Hódmezővásárhelyen dolgozik.

Nyári napfény (29. szám)

Anyám (13. szám)

1. Gyász	olajf.	2000.—	P.
2. Éneklő fiúk	„	1500.—	„
3. Menyecske kapával	„	1200.—	„
4. Virágcsendélet	„	600.—	„
5. Virágcsendélet	„	600.—	„
6. Kisleányok	„	1500.—	„
7. Kapás ember	„	800.—	„

8. Üres a bölcső	olajf.	1500.—	P.
9. Házak viharban	„	1600.—	„
10. Villámlás	„	2000.—	„
11. Varrják a zászlót	„	1500.—	„
12. Aratás (tanulmány)	„	magántulajdon	
13. Anyám	„	3000.—	P.
14. Interiőr fényben	„	3500.—	„
15. Úrnapkor	„	1800.—	„
16. Parasztszoba részlet	„	3500.—	„
17. Fekvő akt	„	2000.—	„
18. Zenekar	vízf.	1800.—	„
19. Fürdés előtt	olajf.	3000.—	„

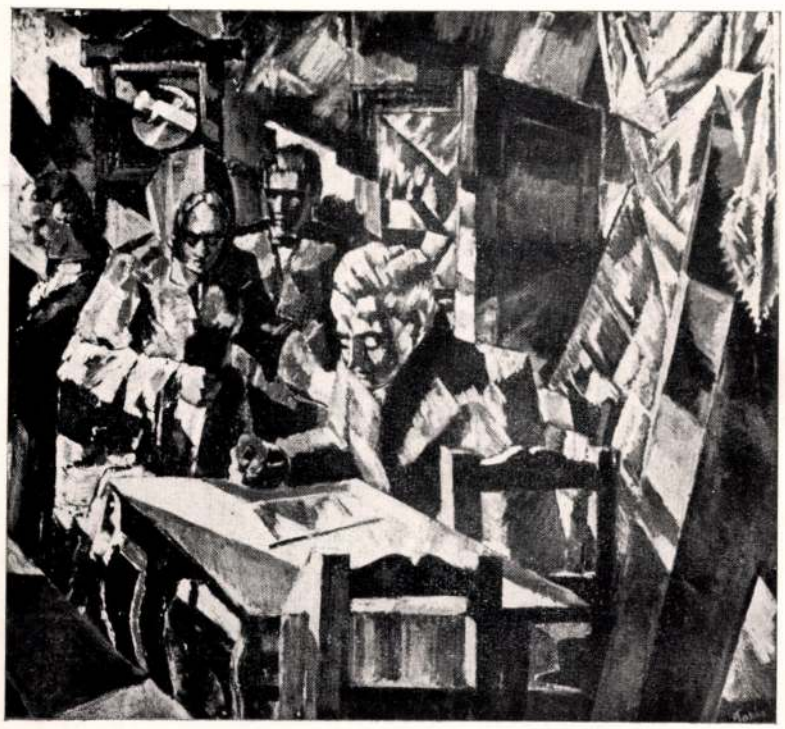

Interiör fényben (14. szám)

Szüret (21. szám)

20. Kézimunkázó nő	olajf.	900.—	P.
21. Szüret	„	6000.—	„
22. A tervező	vízf.	1500.—	„
23. Nő a zongoránál	„	2000.—	„
24. Síró nő	„	800.—	„
25. Zenekari részlet	„	1200.—	„
26. Husvét	„	3000.—	„
27. Csellózó férfi	„	4000.—	„
28. Szüretkor	olajf.	2000.—	„
29. Nyári napfény	„	3000.—	„
30. Ádám	„	2000.—	„
31. Az újszülött gyermek	„	3000.—	„

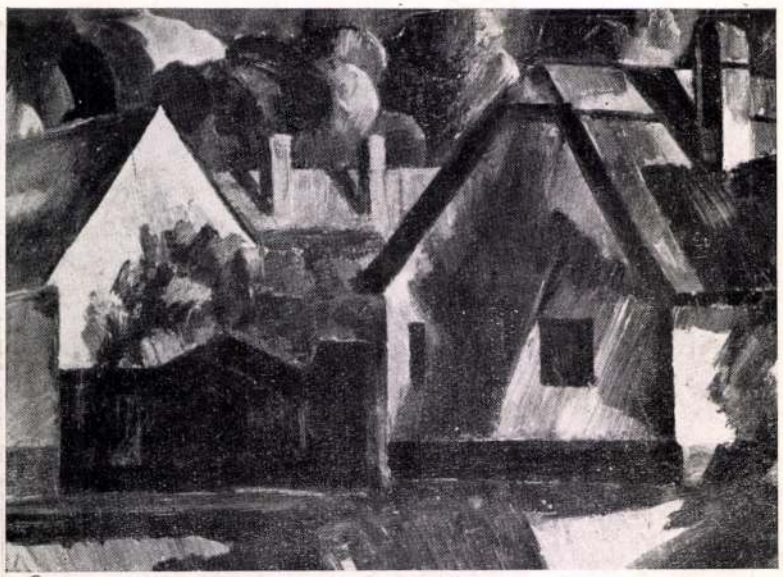

Házak viharban (9. szám)

Felelős kiadó: KRIVÁTSY-SZŰTS GYÖRGY
Dr. Berkes és Gerő Merkur nyomda Budapest, IV., Prohászka O.-u. 6

A NYUGAT képtárlata

Kisérletképen a Hungária-nyomda előzékenységéből rendelkezésünkre álló bolthelyiségben, a Vilmos császár-út 34. sz. házban könyv- és képvásárt rendeztünk, amely *június hó 21-ig* marad nyitva.

A képkiállításról a lapok a következő tudósításokban emlékeztek meg:

Az Est

Igen értékes kísérletet mutat most be a *Nyugat* szerkesztősége. Próbaképpen grafikai kiállítást rendezett a szerkesztőség helyiségében. *Szobotka* Imre és *Szőnyi* István lapjait látjuk az egyik falon. Felesleges most ismét felfedezni a két kiváló művész nagy kvalitásait. Néhány szép lapjuk méltóan reprezentálja őket. *Fáy* Dezső poétikus, finom meseillusztrációkat állított ki, *Basilides* Sándor rajzai vonzóan erőteljesek. Bemutat a kiállítás egy egészen új, fiatal művészt is: *Kohán* Györgyöt. Nyugtalanító tehetség, forrongó vizionárius. Fekete lapon arannyal vagy ezüsttel rajzol misztikus álomképeket, bizarr kompozíciókat, sok keleties motivummal. Minden rajza érdekes és sokatmondó — bár egyes motívumok kissé sokszor ismétlődnek.

Budapesti Hirlap

A «Nyugat» szépirodalmi és kritikai folyóirat a Vilmos császár-út 34. szám alatt lévő ideiglenes helyiségeiben kísérletképpen egy kis képzőművészeti kiállítást rendezett. Néhány olajfestményt, akvarellt, rajzot és grafikát állítottak ki több jónevű művésztől és egy eddig még ismeretlen, de különös tehetségű művésztől. Az előbbiek között *Szőnyi* István gyüjteménye a legmegkapóbb. Különösen két megveszthetetően színes akvarell-tájképe és egy havas vidéket ábrázoló, levegős rézkarca a legértékesebb. *Szobotka* Imrének szintén a vízfestményei a java munkái, de ő halkabb tónusokra törekszik. *Fáy* Dezső gyüjteményéből a régi mesterek hatása alatt készült, újra átélt kis képecskéket kell kiemelnünk. Egy-kettő közülük — különösen a kis lovas Don Quijote — romantikus élmény szülötte. *Basilides* Barnának is inkább a kisebb méretű rézkarcai és kitünően karakterizált arcképrajzai elégítenek ki bennünket, mint nagyobb méretű rajzai, melyeknek dekadens stilizáltsága nem igen fog barátokra akadni. Sok dekadencia nyilvánul a még ismeretlen *Kohán* György rajzkompozícióiban is, melyekben látományszerűen vegyülnek össze a Michelangelotól, Leonardotól és Grecotól kölcsönzött emlékek a keletázsiai művészet motívumaival. Mai állapotában igen nehéz megítélni, merre vezet majd Kohán György további útja. Mostani művei azonban elegendők arra, hogy érdekes tehetsége támogatásra találjon.

Esti Kurir

Vilmos császár-út 34. szám alatt, ideiglenes helyiségében grafikai kiállítást rendezett a Nyugat szerkesztősége. Szerencsés elhatározás volt azokat a grafikusokat starthoz állítani, akiknek mondanivalóiban a gondolat dominál. Ha a Nyugat a további terveiben a megindulás szellemét követi, a képzőművészetnek a Nyugat irányával kapcsolódó harmoniáját értékesen fogja szolgálni. Az első kiállítók egyike *Fáy* Dezső, akinek színes rézkarcai, illusztráló mondanivalói a formák tökéletes ismeretével egyesülnek. *Basilides* Barna a groteszk irány formadús, gondolatgazdag előadója. Lapjai a megkomponáltság és átgondoltság erőteljességét igazolják. *Basilides* Sándor enyhébb, líraibb, mint fivére, de kifejezőerőben nem marad el. *Szőnyi* István szín- és fényvázlataiban nagy konstruktív erő van. *Szobotka* Imre a mozgás bravuros érzékeltetője, s van még egy kiállító, *Kohán* György, aki túlhevített fantáziájának vonaljátékkal ad kifejezést. Új ember, aki ha lehiggad, ha temperamentumát megfékezi és rendszerbe foglalja, a dekoratívségből térbe tudja majd állítani művészetét. Ha ugyan az a cél nála. A kiállítás ma nyílik meg. *(b. m.)*

Magyar Hirlap

A mai súlyos viszonyok között megbecsülendő feladat kiállítási lehetőséget biztosítani mennél többször és mennél többfelé értékes és újtörekvésű művészeknek és csak elismerés illeti a *Nyugat*-ot, amikor ezen a területen is tevékenységet vállal. A Vilmos császár-út 34. számú ház három földszinti termében első komoly kísérletként kiállítást rendez, melyen néhány modern művész javarészt grafikai munkái szerepelnek.

Köztük a legnagyobb hitelű név *Szőnyi* Istváné, aki néhány erőteljes és komoly akvarel-studiumán kívül ismert rézkarc-sorozatát mutatja be. Az illusztratív művészetnek ismert értéke *Fáy* Dezső, akinek munkái itt egy kis termet töltenek be s különösen néhány romantikus ízű színes rajza és két kisebb olasz tájképe adnak nagyon érdekes látnivalókat. Egészen új név *Kohán* György, aki huszonegy darab kompozíció-tanulmánnyal szerepel, egész különösízű dolgokkal, amelyek orientális grafika emlékein épülve, ezt az eredetüket technikában sem tagadják meg. Fekete alapra vetett fehér vagy sárga vagy arany vonalkompozíciói tagadhatatlan rokonságot tartanak keleti lakkmunkákkal. Ezen a területen belül azonban mindenképpen érdekes és tehetséges, amit csinál. *Szobotka* Imre, aki a legutóbbi időben olyan megbecsülendő fejlődéssel bontakozik ki, itt is két mozgalmas akvarelen és három szép rézkarcon igazolja új sikereit.

Basilides Barna, akivel néhány nap előtt pikturai értékeivel találkoztunk, most itt nagyobb és kisebb kartonok különlegesízű realizmusával ad jelentékeny hatásokat. *Basilides* Sándor nála derűsebben és könnyedebben kezeli rajzoló irónját és az akvarelfestéket szép lapjain.

Nemzeti Ujság

Igényesebb programmal, de egyelőre a Vilmos császár-úti ideiglenes helyiségben a Nyugat grafikai kiállítást rendezett. Ennek az első kiállításnak demonstratív jellege van: bizonyítania kell, hogy a *Nyugat* bele akar kapcsolódni a magyar képzőművészet életébe is és a fiatalabb nemzedék mérsékelten progresszív tagjait kívánja maga köré tömöríteni. Az első kiállítás anyaga kétségtelenül szerencsésen van összeválogatva, *Szőnyi* István, *Fáy* Dezső, *Szobotka* Imre, a *Basilides*-testvérek jobbára ismert, de nívós munkáikkal szerepelnek. Ezekkel a művészekkel nemrégiben többször is foglalkoztunk, ezúttal csak azt állapítjuk meg, hogy *Szőnyi* monumentális ízű rézkarcai, a könnyedségükben is mély akvarelljei a legpozitívebb értékei a stílusok és válságok között vajúdó képzőművészetnek. *Fáy* Dezső egy-egy kis színes képén breugeli humor csillan fel, más dolgait a keresetlen előadás teszi bensőségessé. *Szobotka* Imre érdeklődése mindjobban a mozgáselemek érzékeltetése felé fordul, színskálája magányos utakat járó és hűvösségével tompítja a rajz dinamikus feszültségét. *Basilides* Barna grafikáját jobban szeretjük, mint képeit, rajzai érettebbek, groteszksége itt drámai és nem kesernyés. *Basilides* Sándor dolgai könyebb fajsúlyúak. Egészen új ember a kiállítók között *Kohán* György: Erdélyből menekült kovácslegény és — alig húsz éves. Rajzai meglepőek. Szinte megfékezhetetlen bőséggel rajzanak elő keze alól a fantasztikus figurák és arabeszkek. Formáival nagyszerűen kitölti a teret, ösztönösen megérzi a fehér és fekete összehatásának finom pikantériáját, de vonalaiban még egyenlőtlenül ver a ritmus és legtöbbször sikertelenül ébresztgeti életre azokat a belső élményeket, amelyek tehetsége mélyén szunnyadoznak. A legkülönösebb, hogy semmi sincs benne, ami parasztzsenikre emlékeztet, mondanivalói sem proletárfájdalmak, hanem egy, szinte túlkulturált fantázia kalandozásai az ornamentika olyan területein, ahol az évezredes gátak leomlanak és az ősi székely ösztön visszaálmodja a kelet csodáit. *(m. v.)*

8 Órai Ujság

Külföldi folyóiratok példáját követve, a *Nyugat* is kísérletet tett azzal, hogy a Vilmos császár-út 34. szám alatti helyiségeiben nagyobb grafikai művekből képkiállítást rendez. Három szobából álló kis tárlaton nagyobb kollekcióval szerepel: *Szőnyi* István, aki rézkarcain kívül néhány szép színes akvarellt állított ki, *Fáy* Dezső színes illusztrációival és két kis tájképpel, *Szobotka* Imre szintén rézkarcokkal és akvarelekkel s a két *Basilides*-testvér, akik piktúrai eredményeik után ez alkalommal először mutatkoznak be,

mint talentumos rajzolók. Új név *Kohán* Györgyé, akinek főleg fekete alapon fehér vonalrajzkompozíciói érdekesek.

Pester Lloyd

Szobotka Imrének kubisztikusba szellemesen transzponált karcai mellett *Szőnyi* István könnyed színes képei, impresszionista vízfestmények és karcok. Egyesek, különösen ahol Szőnyi a karcoló tűt gyakrabban félretette, erősen képszerűek. Egyik téli tája nagy fehér területeivel, lágy vonalaival és könnyű árnyékaival a kínai tussfestők tökéletességére emlékeztet. Könnyed az ecsetvezetés *Fáy* Dezső akvarell-illusztrációin. Hangsúlytalan szegényember-festés és ugyanilyen romantikus kompozíciók. Gyöngéd kis képek, ecsettel kihúzva és kevés festékkel fedve. Vonaltömegekkel, ezüstös kontúrokkal, amelyeket fekete alapba edzett, *Kohán* György dekoratívan igyekszik hatni. Történelemelőtti barlangképek formáinak és nagy mesterek motívumainak zavara. Iparművészeti kísérletek, amelyeknek textilminták kompozíciójához kell vezetniök. Technikai tanulmánya — fehér paripák fekete alapon — érdekes vászontapéta lehetne. Egyelőre az ornamensek és groteszkek ezeken a rajzokon kuszán erőltetettek. A tárgyi elemeknek bonyolult halmozása elvont festészetnek nem tekinthető. A két *Basilides* rajzainak és karcainak állítólag misztikus gondolkozásmód és a túlfinomult technikától való elfordulás az alapja. Csakhogy korántsem oly primitívek, mint ahogy hatniok kellene. Az arcképeket — köztük önarcképét — *Basilides* Sándor mesterien rajzolta. Hogy az izomzat túltengéseiben szenvedő aktjai miképpen lesznek képein kiaszott, kísérteties félelem-jelenségekké, az a naturalista *Basilides* Barna műhelytitka, aki spirituális festő képében jelenik meg mindig. Érzéki, nagyon is érzéki, csakhogy különösen hangsúlyozott érzékiségű a rajzolása és festése. Basilides Sándor a kifejezésben durvább, Barna a rajzban könnyedébb. Mindketten — nyomatékos spiritualismusuk ellenére — dekoratívak igyekszenek lenni. Rajzaikban és karcaikban, amelyek ezen a kiállításon láthatók és már másutt is láthatók voltak, ez — úgy látszik — sikerült is nekik.

g. ö.

Pesti Hirlap

Több modern magyar művész állította ki jobbára grafikai munkáit a *Nyugat* kiállítási termében. *Fáy* Dezső, a kiváló festő és grafikus, egész kis gyüjteménnyel szerepel. *Régi zárdakert, Temetőút Veronában* című lehelletszerűen finom, elmélyülésre hívó, mélabús hangulatú pasztelljei, a tompa színekben adott *Fiesolei kolostor* című olajfestménye, *Anya és gyermeke* című vonalaiban trecento-emlékeket idéző szénrajza és regényes hangulatú, apró színes akvarelljei *(Don Kihote, Ki játszik hamisan)* szemléltetik egyéni, különös ízű művészetét. Fáy Dezső képeit egyáltalán az itáliai művészet emlékeinek illata lengi be. *Szőnyi* István kevés, de erőteljes munkával szerepel. *Patakmeder, Dunapart csónakkal* és *Híd* című élénkszínű vízfestményein kápráztatóan tobzódnak az erős napfényben felbomló színek. Néhány finom rézkarca is jellemzi fejlett művészetét. *Szobotka* Imre akvarelljei, *Basilides* Barna stilizált rézkarcai és groteszkbe hajló tanulmányai fejlődést ígérő törekvések. *Kohán* György tanulmányai keleti és egyiptomi motívumok, látomásszerű, különös vonaljátékú kísérletek. Különösen érdekes múmiafejszerű arctanulmánya. *Basilides* Sándor két vízfestménye kevésbé eredeti, mégis ígéretes munka.

(te.)

Pesti Napló

A kis kiállítás résztvevő művészei között *Fáy* Dezső szerepel a legegységesebb kollekcióval. Pompás akvarelljei és rajzai harmonikus képét adják a született illusztrátornak. Ecsete, tolla, ceruzája alól dickensi közvetlenséggel ömlik a mese, elbeszélés, hangulat, vonalak finom játékában, lefokozott színek melankólikus akkordjaiban csendítve ki a kedély és fantázia gazdagságát. Mély, igaz és szeretetreméltó művész, — ebben a meggyőződésünkben erősít meg mostani jelentkezése is. *Szőnyi* István néhány csodálatosan friss és tiszta, a legegyszerűbb eszközökkel előadott akvarelje mellett feltűnik *Szobotka* Imre egész sereg kitünő karca, valamint *Basilides* Barna és Sándor változatos rajzsorozata. Új, érdekes, meglepően eredeti tehetség az itt bemutatkozó *Kohán* György, egy tizenhét-tizennyolcéves iparosfiú, akinek

fekete alapra ezüsttel rajzolt figurális kompoziciói rendkívül artisztikus hatásúak. Asszír-babiloni, perzsa és egyiptomi emlékek keverednek rajzain valami buja és gazdag, egyszerre realisztikus és stilizáltan dekoratív egységbe, szinte az *álomképek* logikátlan logikájával. Csupa ismerős motivum, az egész mégis megdöbbentően újszerű, nyugtalanítóan izgalmas, lebilincselő. Különös művésztehetség. Megkapó biztonság, a rajznak lendületes könnyedsége és raffináltsága párosul benne a naivitás őszinteségével. Mi lesz belőle? — Kíváncsian várjuk.

—*io.*

Ujság

Gazdagok vagyunk tehetségekben, de szegények a tehetségek megbecsülésében. Talán soha még olyan nehéz nem volt mindennemű művészi képességgel megáldott magyarnak sorsa, mint most, de különösen nehéz a hetetlennek látszik, hogy ma valaki a fiatalabbak érvényesülése. Szinte legazdasági krízis, a szervezkedés hiánya, a közömbösség állította buktatók nagy akadályversenyén még idejében célba fusson.

Ezek a szempontok vezették a Nyugat szerkesztőségét, amikor próbaképpen egy kis grafikai kiállítást rendezett a Vilmos császár-út 34. szám alatt lévő ideiglenes helyiségében. A külsőségek nagyon szerények, a kiállítás anyaga azonban kitünően megválogatott. Íme, itt az alkalom, hogy valaki nagyon olcsón kitünő művészek munkáihoz juthasson. Hat művész állította ki grafikai munkáit, élén a már beérkezett *Szőnyi* Istvánnal és *Fáy* Dezsővel. Mind a kettő nagyon szép grafikai munkákat mutat be. Szőnyinek fínom tónusú vízfestményeit és erőteljes rézkarcait, Fáy Dezsőnek telivér művészi fantáziával elgondolt, színes illusztrációit örömmel láttuk. Megállítanak *Kohán* György eredeti munkái, amelyekről azt hinné az ember, hogy raffinált párisi művész akar meglepni, teljesen egyéni stílusával, kiderül azonban, hogy egy húszéves kovácslegény tehetségének őseredeti megnyilatkozásai. *Szobotka* Imre, az ismert festő, mozgalmas és modern témájú, *Basilides* Barna és Sándor alapos rajztudásra való munkáikkal határozott fejlődést mutatnak.

D. R.

Sétalovaglás a Semmeringen

~~Basilides Barna~~

~~Fáy Dersö~~

Kohán György

Szobotka Imre

Szőnyi István

Sovány

vad

Budapesti Hírlap

1930. junius 7

(A Nyugat kiállítása.)

LELTÁR
ív
tételszám

ye legujabb névtárát az orsz. Bizott-

egküldöm.

ptember hó 9-én.

leletéből:

Kohán Géza III. fok
Kondor Lajos " "
Madarassy Walter II. fok
Sarkantyú Simon " "
Szabó Erzsébet III. fok

Indulgentia V. 287.

K
A

Munkácsy – díjat kaptak 1960-ban

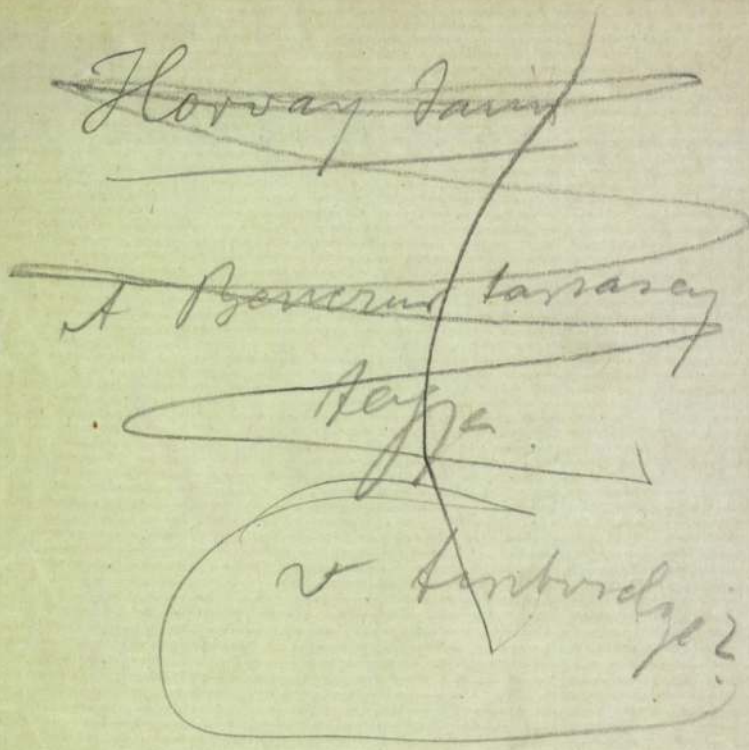

Szombati mozaik

MÁSFÉLEZER JÓZSEFVÁROSI GYEREK NYÁRI TÁBORBAN

Mintegy 18 ezer iskolásgyerek lakik a VIII. kerületben. Nyaraltatásukhoz nagy segítséget jelent, hogy a kerületi tanács megkapta a volt Kossuth Akadémia területének egy részét napközis tábor céljára, amit már a nyár elején átadtak rendeltetésének. 700—800 gyermek üdül itt, 350 balatonföldvári sátortáborban nyaral, 400 gyermeket a fővárosi tanács üdültet, százan pedig úttörő táborokban vesznek részt. Mint Suhajda József, a kerületi tanács vb-elnöke elmondotta, a kerületi gyermekintézmények részére közös mosódát rendeznek be, óvodát bővítenek. Fejlesztik a Korányi tbc-gondozót, felújítanak több rendelőt. Bővítik a Kulich Gyula Szabadtéri Színpad berendezését, ebben a félévben 200 millió forintot fordítanak útépítésre. A lakosság a kerületfejlesztési tervek megvalósítását több mint kétmilliő forint értékű társadalmi munkával segíti.

ÖNERŐBŐL ÉPÍTKEZNEK A TERMELŐSZÖVETKEZETEK

A termelőszövetkezeti építőbrigádok sok ötletes módszert alkalmaznak, hogy megkönnyítsék, olcsóbbá tegyék és minél nagyobb mértékben a termelőszövetkezet saját erejéből végezzék el a szükséges építési munkákat. Győr megyében több szövetkezet maga termeli ki a faanyagot, bontásból szerzi vagy égeti a téglát és hansági nádat használ tetőfedésre. Szolnok megyében a jászapáti Kossuth Tsz-ben Borbás József elmés gépet szerkesztett, amely megkönnyíti a vályogvetést, a szolnoki termelőszövetkezetek közös téglaépítő brigádot szerveztek.

— TÍZ BÖLCSÉSZT ÉS 33 JOGÁSZT avattak doktorrá ünnepélyesen pénteken a Szegedi Tudományegyetem aulájában.

— *40 SZÁZALÉKKAL KEVESEBB a zöldség- és gyümölcstermés az idén Nyugat-Németországban a nagy szárazság miatt, mint az előző években.*

— *PRIMO CARNERA volt nehézsúlyú bokszoló világbajnok az olaszországi Udinében gyomorműtétnek vetette alá magát. A sebészeknek nem is annyira a volt világbajnok gyomorfekélyének eltávolítása okozott gondot, mint inkább Carnera különlegesen nagy méretei. A több órás műtétet az óriás termetű Carnerán két összecsatolt műtőasztalon kellett elvégezni.*

A magyar rádió és a televízió nívódíjai

A Magyar Rádió és Televízió elnöksége Farkas Ferenc zeneszerzőt és Hegedüs Géza írót nívódíjjal jutalmazta. Farkas »Vidróczki« című daljátékáért, Hegedüs pedig a »Szép szerelmek« című rádiójáték-sorozatáért, a magyar mondavilágról szóló hangjátékaiért, valamint hangjáték-dramaturgiai elméleti munkásságáért kapta a nívódíjat.

— NÉGYMILLIÓ FORINTOT TAKARÍT MEG a Budapesti Rövid- és Kötöttáru Nagykereskedelmi Vállalat az elfekvő, divatja múlt gombok átalakításával. Munkaköpenyekre használják fel a gombokat.

— TUDOMÁNYOS FOLYÓIRATOT indít rövidesen Arrabona címmel a százéves győri Xantus János Múzeum a Művelődésügyi Minisztérium és a Képzőművészeti Alap támogatásával.

A JÖVŐ ÉV CIPŐDIVATJA

Pénteken délelőtt megnyitotta cipőipari bemutatóját a Könnyűipari Minisztérium Cipőipari Igazgatósága. Az ipar felvonultatta az 1960-as félcipő, szandál, körömcipő, bundacipő modelleket. Könnyű, hajlékony, finom vonalú lábbeliket láttunk ezen a bemutatón, ízléses díszítésekkel: apró szalagokkal, mutatós szegésekkel, gombbal vagy csattal. Szandáloknál és körömcipőknél a törpe tűsarok a leggyakoribb. Feltűnően kevés volt a 7—8 centiméteres tűsarkú modell, viszont sok cipő készült 3 és 4 centis svéd és ennek hajlítottabb formájával, a roggyant sarokkal. Az utóbbi sarokformákat alkalmazzák egyébként a papucsoknál, a bunda- és a kismama-cipőknél is. Az új típusú kismamacipők már kéreggel készülnek. A kiállított áruk nagy része változatos mintájú préselt bőrből és hasított velourból készült. Szőrmeáruk, bőrdíszműáruk és egyéb bőrkonfekciótermékek élénkítették a kiállítást.

— A BELKERESKEDELMI MINISZTÉRIUM utasította a vendéglőket és éttermeket, hogy borból a legszélesebb választékot biztosítsák a vendégek számára. Az osztályon felüli és az elsőosztályú éttermek legalább kétféle fehér pecsenye, egyféle színes, tízféle fehér palackozott és háromféle színes palackozott; a másodosztályú éttermek háromféle fehér, egyféle színes kimért, hétféle fehér palackozott és egyféle színes palackozott; a harmadosztályú éttermek és falatozó italboltok pedig összesen nyolc-nyolc féle kimért, illetve palackozott bort kötelesek tartani. A vendéglők és éttermek vezetői különösen olcsó borokból igyekezzenek az igényeket a legmesszebbmenően kielégíteni.

100 TV adó öt év alatt

A Szovjetunió egész területén jelenleg 65 televíziós adóállomás sugároz műsort. 1965-ig újabb 100 adóállomás épül.

Nebántsvirág: Németh Marika

Németh Marika, a Fővárosi Operettszínház népszerű primadonnája rövidesen befejezi müncheni vendégjátékát és szeptembertől ismét itthon lép fel, elsőnek a Blaha Lujza Színházban Hervé »Nebántsvirág« című klasszikus operettjének főszerepében.

— *FELROBBANT EGY OLAJVEZETÉK Mexikóban. A balesetnek 11 halálos áldozata van, százan megsebesültek.*

Gergely-Szűr: A NAP REVÜJE

SZOMBAT, július 11

A nap kérdése:

— Miután Debrét a szenátus leszavazta, az új francia alkotmány szerint Debrének kell lemondania vagy a szenátusnak?

Szombati konferansz

Jó reggelt kívánok! Olvasom a Népszavában, hogy berlini mérnökök olyan mérleget szerkesztettek, amelyen századmilligramm súlyú tárgyak tízmilliomodgramm pontossággal mérhetők. Én tudom, hogy a háziasszonyok zöme örül ennek a hírnek. »Ez igen!« — mondják örvendezve s boldogan látják magukat lelki szemeikkel, amint

sasszemmel lesik majdan a csodamérleget s lecsapnak rá héjaszemmel (azért héjaszemmel, mert azt is szemmel kísérik, hogy mennyi a mérlegen levő sonkának vagy szaláminak a héja) s hallják lelki füleikkel, amint felkiáltanak: »Kartársnő, ez egy tizedmilliomodgrammal kevesebb!« S némely álmodozó azt is halija lelki fülével, amint a kartársnő haragosan válaszolja: »Ne onnan tessék nézni, hanem innen, akkor két tizedmilliomodgrammal több!« S gyengéden karonfogva átvezeti őt az üzlet túlsó sarkába, esetleg a szemközti taxistandra, ahonnan nézve a mérleg rovátkái (ha kissé leguggol s kissé bandzsít is hozzá) két tízmilliomodgrammal többet mutatnak. Igen, a nők őrülni fognak ennek a precíz mérlegnek; én azonban férfi vagyok, nekem olyan mérleg kéne, ami csak a mázsás különbségeket mutatja ki.

Akkor nem mondaná a feleségem, hogy pipogya férfi vagyok, ha nem reklamálok egy ezredgrammnyi súlykülönbség miatt.

Hallotta,

hogy tovább tart a meleg?

— Hallottam. Pedig most igazán jólesne már egy kicsit a hűvös időjárást szidni...

— *DUNAI TÁJAK MUZSIKÁJA címmel nemzetiségi ünnepséget rendez augusztus 1-én este a Bartók szabadtéri színpadon a Hazafias Népfront XI. kerületi bizottsága. A műsoron élvonalbeli magyar művészeken kívül a német, szlovák, délszláv és román nemzetiségek legkiválóbb művészegyütteset szerepelnek.*

— ARANY-, EZÜST- ÉS BRONZJELVÉNNYEL tünteti ki a Hazafias Népfront Hajdú-Bihar megyei bizottsága a községfejlesztési tervek megvalósításában legtevékenyebben részt vevő társadalmi munkásokat.

— *MORETO »DONNA DIANA« című vígjátékát mutatja be a Madách Színház az őszi színházi évadban. A Madách Kamara Színházban Molière »Tudós nők« című vígjátékát újítják fel. A színház tagjai közül Tímár József a Nemzeti Színházhoz, Gaál Sándor a Vidám Színpadhoz, Ross József pedig a szolnoki Szigligeti Színházhoz szerződött. A Madách Színház új tagjai: Simor Erzsi, Bodor Tibor, Lőte Attila és Árva János.*

RADIOLÓGIAI KONGRESSZUS ÉS RÖNTGENTECHNIKAI VILÁGKIÁLLÍTÁS

Július 23—30 között rendezik meg Münchenben a IX. nemzetközi radiológiai kongresszust, amelyen 15 magyar radiológus is részt vesz. A rendező bizottság a legkiválóbb nemzetközi szakemberek között három magyar — köztük dr. Zsebők Zoltán professzor — kért fel előadás tartására. A kongresszuson foglalkoznak a többi között rádióaktív izotópokkal végzett gyógyítással, a sugárvédelem, a sugárbiológia eredményeivel, s a radiológiai oktatás, kutatás kérdéseivel is. Az egyidejűleg rendezendő röntgentechnikai világkiállításon 120 cég között a magyar MEDICOR Röntgenművek is részt vesz. Az üzem bemutatja új »Contrastor 150« típusú, háromfázisú, nagyteljesítményű röntgenkészülékét, az automatikus vezérlésű THX—250 nevű készüléket, amely a hálózati feszültség ingadozásaitól függetlenül állandó szinten tartja az előírt besugárzási dózist, továbbá egy új, mozgó besugárzó-berendezést.

— **Az Óbudai Gázgyárat és a Fővárosi Gázművek központját** látogatta meg pénteken a budapesti képviselők egy csoportja Galló Ernőnek, a csoport titkárának vezetésével. A Gázművek vezetői részletes felvilágosítást adtak a gázellátás fejlesztésével, a hibák kijavításával, s a téli felkészüléssel kapcsolatban feltett kérdésekre.

— *KOHÁN GYÖRGY festőművész kiállítását szombaton nyitják meg a Tornyai János Múzeumban.*

— ELEGENDŐ GYÜMÖLCS, cukor és üveg lesz az idei befőzéshez. A kereskedelem 900 vagon különféle gyümölcskonzervet hoz forgalomba.

METAMAUCO, AZ ELSÜLLYEDT VÁROS

Metamauco városa nem messze fekszik Velencétől, de több mint ezer év óta senki sem látta. A város széles útjai, gyönyörű palotái, kapui, templomai és a műkincsei mintegy 18 méterre fekszenek a tengerszint alatt, iszappal és homokkal eltakarva. Időszámításunk előtt mintegy 200 évvel Metamaucóban etruszkok, görögök és rómaiak laktak. Időszámításunk után az ötödik évszázadban sok menekült keresett hajlékot Metamauco védő falai között, a többi között Attila hun király elől. A menekülők természetesen magukkal hozták kincseiket is és ők virágoztatták fel Metamaucót, amely az Adrial-tenger egyik leggazdagabb kikötővárosává lett. A XI. század kezdetén azonban a paloták, templomok, óriási várfalak és házak már nem léteztek és az elhagyott romokban koldusok és tolvajok éltek. Metamauco lakosai a mai Velencébe vándoroltak át, mert a tenger lassan, de biztosan elnyelte városukat. 1100 körül a valaha virágzó város kétharmada víz alatt volt, majd egy földrengés teljesen eltüntette. Feltehető, hogy a romokban és a templomok pincefolyosóiban felbecsülhetetlen történelmi értékek feküsznek, várva, hogy a most megindult olasz tengeralatti expedíció felszínre hozza őket.

TATÁN MEGKEZDŐDÖTT A HALÁSZAT

A nyári halellátás javítása érdekében a tatai halgazdaságban pénteken — a szokottnál egy hónappal előbb — megkezdték a lehalászást. Így már szeptemberig 450 mázsa halat küldhetnek a tatabányai, az oroszlányi bányavidékre és Győrbe. A halak elszállítása után az öt tavat még egyszer benépesítik, s így előreláthatólag ezer mázsával több halat adhatnak, mint tavaly.

— *HERMANN LEOPOLDI, Bécs híres zeneszerzője és mulattatója, sok száz népszerű bécsi dal szerzője, néhány nappal ezelőtt 75 éves korában elhunyt.*

Mondja, marha, miért oly bús?

Az ételek koronázatlan királya Angliában évszázadokon át a marhaszelet, a »steak« volt. A legújabb hírek szerint azonban a sült csirke »lefőzte« a marhaszeletet. A hetvennapos csirke a favorit, és egyre-másra alakulnak a nagy csirketenyészetek Angliában, hogy a növekvő igényeket ki tudják elégíteni.

× Beethoven-est ma este 8 órakor a Rózsavölgyi Parkszínpadon. Műsoron: Egmond-nyitány, VII. szimfónia. V. (Sors) szimfónia. Az Állami Hangverseny Zenekart Fejér György vezényli. A műsort Gál György Sándor ismerteti. Jegyek a helyszínen 5—15 forintig kaphatók.

Szabó Pál:

"Hegyi éjszakák"

A múltkoriban hallgattam meg Kodálynak ezt a művét, egy esztendő múlva szintén, amikor a debreceni diáklány-kórus az ifjúsági nemzetközi dalversenyen első díjat nyert vele Londonban. Ezek a fiatal Debrecen környéki gyermeklányok belezengték a világ szívébe a magyar hegyvidék soha, senki által el nem énekelt dalát. Hegyi éjszakák. Mélyebbek, mint a tenger vagy az ég.

Síkföldi gyermeklányok kicsi szívéből buggyant fel ez a mű, ez a világ csodája és ott, a messze idegenben zengett, zengett a magyar hegyek lírája, a hegytetők éjszakáinak varázsa, csendje. Csodálatos mű. Pedig nincs szava, nincs szövege, nincsen egyetlenegy betűje, csak a szívek nyílnak, nyílnak a kicsi szájakban, mint megannyi könnyel, szomorúsággal öntözgetett virág. S azok, akik hallják, megforrósodik bennük a lélek, szemüket elborítja az olyan nagyon kívánkozó sírás, s az ember csak ül, s csak hallgat, s azt érzi, hogy az egész nagy emberi létezés ebben a pillanatban merő zokogás és mégis olyan nagyon jó ezt tudni és érezni, hogy az emberélet mégiscsak ott lebeg magasan, értelmesen, tisztán minden életek felett.

Megtisztul az emberben minden, ami emberré teszi az embert, szinte lángol, világol az emberben az értelem, a jóság s szeretet, s egyszeriben olyan nagyon megvilágosodik a küzdelmes élet bonyolult zűrzavara. Ebben a csodálatos hangözönben egyszerre látom magam, mint valami tükörben. Tetteim, gyötrelmeim egyszeriben értelmet nyernek, tudom, érzem, mivégre születtem s mivégre vagyok...

Hegyi éjszakák...

A hegy az örökkön zajló emberi történelemben az örök védekezés, s a síkság a soha meg nem szűnő támadás.

A magyar történelem keserves századaiban is mindig a Nagyalföld támad, s a meggyötört hegyvidék csak védekezik még akkor is, ha időközönként ki-kivirágzik, védekezése eredményeként.

A síkság az erő, s a hegy az erőgyűjtés.

Mikor nagy baj van az országban és társadalomban, a nagy tettű hősök alászállanak cselekvésre a hegyekből. A példa kívánkozik tömegével, többek között Rákóczi a felvidéki hegyek ormán bontja ki zászlaját, az első regimentek azonban már Tarpán, tehát a síkon sorakoznak a zászló alá, de egyáltalán nem valami misztikus, törvényszerűségek alatti vagy feletti dolog ez. Mert hiszen még a szélviharos fergeteg is csak a síkon tudja kiélni törvényeit.

Jómagam idestova tizennégy éve élek fent a hegyen, a hegyen! Aminek teteje végtelen magasságot jelent a síkföldi falu vályoggödréhez képest, aminek közelében születtem, éltem, s próbáltam emberré cseperedni az emberek között. Tizennégy éve. S mégis, ha bármi okból szükségem van önmagamra, aki valójában vagyok, akinek születtem, hazaszaladok a síkságra, vagy csak behunyom itt, a hegyen a szemem, hogy újra zúgjon át meg át rajtam, bennem az ottani tájak, városok, emberek, népek moraja, zaja.

Vagyis itt gondolkodom, de onnan táplálom gondolataimat. Pedig: bennünket, síkföldi embereket alig legyőzhető erővel vonz magához a messze kéklő havasok orma, s bámulatra, hódolatra kényszerít, ahol az ég a hegyek vonulatával összefoly. Az első világháborús katonáskodásom idején első teendőim közé tartozott, hogy egy srapnell- és gránáttüzes éjszakán megmásztam a Monte-Grappa legmagasabb csúcsát.

Síkföldi embereknek mindig és mindig varázslatos valami a hegy.

Pedig a síkság se néma, a síkság is él, és millió és millió húron zenél a messzeség, de a hegy más. A hegy mégis más.

...Fiatalok a fák kérgébe vésik szíveik jegyét a hegyen, magánosok, ha más nem, de az esztendő számát faragcsálják be, mások pedig csak állnak, állnak, az öregebbek szeretnének kiáltani legalább egyet, de olyat, amilyet senki nem kiáltott még és igen, fent a hegyen egészen másmilyenek a szavak, forróbbak a bizalmas vallomások. Mi, síkföldiek azért jövünk fel a hegyre, hogy a szélbe vagy a csillag derengésébe valljuk titkainkat, aztán igyekezünk lefelé.

Le, le.

Mert a hegy nekünk csak ünnep, a síkságon vár a dolog, a sok tennivaló, de fent járunk s lábaink nyomától mélyebb lett a gyalogút, lélegzetünktől nehezebbek lettek a fellegek, s szemünk ragyogását mindörökre magukkal cipelik az ég végtelenjében a csillagok.

A Kodály-kórust hallgatván, az ember úgy érzi, hogy legmélyebben alszik első álmában a világ, de ekkor zeng legtisztábban a magasság is. S ezekben a hangtalan hangokban, a zenévé vált hegyek éjszakáiban az annyifélét álmodó emberi világ minden párnájának minden édessége, a családi hajlék minden békessége benne van.

Hegyi éjszakák...

Mérhetetlenül messze tűnnek innen a hétköznapi dolgok, s érzem, hogy életem és minden emberek élete belelobban a szélbe és tetteim, gondolataim, terveim, szándékaim zenévé formálódnak a nagy harmónián... Örökkön, soha meg nem szűnőn itt lengek át meg át a hegyek ormán, leszállok a síkra, mint a források csörgedezése, fák susogása, kövek koppanása, s a lefelé kanyargó gyalogutakon az én lépteim hordozzák. A szivárvány az én fogyó életemet bontja színekre, s rázúdítja a hegyoldalakra, mint a felvivő szíj a malmokban a búzát.

Hegyi éjszakák...

Az emberek jönnek, mennek, hegyre fel, hegyről le, s körültük folyton-folyvást dalol a világ. Hiszen a magánosan ballagó ember körül harsan legtisztábban zenévé minden, ami van. Koppan a lépés, zeng a gyalogút, halk melódiákat suttognak a fák, zene kél a régi sírokon, és a magános kövekben a hegyoldalakon. A zene benne van a hóolvadásban, az eső perkészésében, a hangyák szorgalmában, az élő és tárgyi létezésnek millió s millió darabja mind, mind zenében él. Egy tovaröppenő madár szárnya zenei hangokat ír a levegőbe, s itt, a Hegyi éjszakákat hallgatván, mintha megzendülne a síkon minden régi sírás.

A történelem mondja, mondja most a soha meg nem szűnő dalát, még az éjszaka is sír, s az éjszaka sírása ragyog a csillagokban. A hegyek fájdalma nyilall belé a világ szívébe, s lent, körös-körül erre vigyáznak a síkok, mintha arra lent, mint már annyiszor, eltévedtek volna az emberi hangok, s most magához ragadja, magával sodorja a Hegyi éjszakának az áradása, de keleten immár hajnal hasad, s orkánná árad az éjszaka harsonája, s felkél a nap. Az éjszaka a gondolaté, önmagunkba való elmerülésé, s a nappal a tetteké, s történelemé...

Csodálatos mű. S csodálatos húrokat pendít meg az emberi lélekben.

Haydn: Évszakok — a Károlyi-kertben

Százötvenkilenc esztendővel ezelőtt nevezetes mester vezényelte Budán a kevéssel előbb született nagyszabású néporatóriumot, az »Évszakok«-at: a dirigenst Joseph Haydnnak hívták. A mű — Haydn műve —, akárcsak Bécsben, majd az egész világon: máig tartó hatalmas sikert aratott.

A sikernek legutóbb, július 8-án este, a Károlyi-kertben lehettünk tanúi. Az *Állami Hangversenyzenekar* és a *Fővárosi Énekkar* (karvezető: *Péter József*) előadását mindent egybevéve (tehát a fogyatékosságokat sem elhallgatva) megérdemelten sorolhatjuk a Haydn-év rangos eseményei közé. Ha akadt is a nagy, kétórás mű megszólaltatásában tisztátlanság — az előadás egészében nemes és szép volt. Itt-ott, kivált a »Tavasz« és a »Nyár« részben, a mű első felében széttöredeztek, néhol darabossá merevedtek az érett haydni muzsika folyamának lágy fodrai, a zárókórus pedig egy részében, az igazat megvallva, némileg szétesett, s hangban sem volt mindenhol pontos.

A magas mércét azonban nemcsak a mű, hanem éppen mostani jó — második felében csaknem kiváló — előadása indokolja. Itt maradéktalanul jelen volt a halhatatlan mester mély, bölcs embersége, a néphez végképp közeljutott vonzó egyszerűsége, hangszerek és emberi hangok együttzengésére alkotott harmóniáinak üdítő, gondolatkeltő szépsége. Az évszakok közül tehát az ősszel és a téllel találkoztunk legbensőségesebben ezen a gyönyörű nyári estén, Thomson költeményének és Haydn muzsikájának megfogalmazásában.

A zenekar és az énekkar az említett hibákban természetesen részes, de zömmel szépen, szívből adta elő a pompás művet. *Erdélyi Miklós* karnagy finom árnyalatai ismeretesek — most megmutatkozott nagy elánja azonban szokatlan és örvendetes. Simon gazdát *Antalffy Albert*, Lukács parasztlegényt *Réti József* énekelte szépen. Az est legnagyobb élményét *László Margit* Hannája adta. A fiatal művésznő lassan egyik legkulturáltabb oratóriuménekesünkké fejlődik, előadásmódjának lírája, poézise és tisztasága elragadó.

(rajk)

OPERA RÚZSOK

most megjelent új divatszínekben kaphatók:

Opera Bolt	VI.,	Népköztársaság útja 43.
Levendula Bolt	VI.,	Lenin körút 66.
Levendula Bolt	V.,	Váci utca 9.
Illatszerbolt	V.,	Petőfi Sándor utca 11.
Illatszerbolt	V.,	Váci utca 18.
Illatszerbolt	V.,	Petőfi Sándor utca 3.
Illatszerbolt	XIII.,	Szent István körút 22.
Illatszerbolt	XIII.,	Szent István körút 4.
Drogéria	V.,	Kossuth Lajos utca 10.
Illatszerbolt	VII.,	Lenin körút 29.
Illatszerbolt	XI.,	Bartók Béla út 52.

ÉS AZ ÁLLAMI ÁRUHÁZAK ILLATSZEROSZTÁLYAIN

Az ország gazdái

az új gépről, a lakáselosztásról, a takarékosságról és a fiatalokról

Vagy tízen ülik körül a pártiroda tanácstermének hosszú asztalát. Azt vitatják a 25-ös szalag alapszervi párttitkárával egyetemben, hogy *a hosszú, vagy a rövidebb szalagrendszer a termelékenyebb?* S elég hamar megállapítják: a rövidebb szalag alkalmasabb a női kabátoknál, hiszen nem túl sok részt kell összedolgozni. Könnyebb a szervezés, vagy a hiány pótlása is a rövidebb szalagon.

● „Mondjuk mi kérdezés nélkül is"

Nem ilyen egységes az álláspont a gyárba nemrég érkezett új, úgynevezett szárazoló gépekről. Nehezen szokták meg és túlságosan ma sincsenek elragadtatva tőle. Többen úgy vélik, hogy nem alkalmas a kabát minden részének vasalására. *Nyisztor* szaktárs még azt is szóvátesz, hogy rövidnek tartja a szárazológép asztalát, s rossz az is, hogy a fedele alumínium. Könnyen melegszik és megégethetik a kezüket a vasalók. Védőszerkezet kellene rá. *A vita során szinte átalakítják az új gépet.*

Rendszeresek az ilyen baráti beszélgetések a »Május 1« Ruhagyárban, de ezen túl is számos módja van annak, hogy varrónők, szabászok, vasalók beleszóljanak a termelés ügyeibe. Ezen ma már senki sem csodálkozik. Vannak azonban olyanok is, akik nem egyszer szóváteszik: ez bizony elképzelhetetlen volt a múltban.

Sárai Ilonka, a »Szabadság« gépterem varrónője így beszél erről:

— 1934-ben szabadultam egy Zoltán utcai női ruhaszalonban. A főnöknőmnek az volt a szokása, hogy csak a főszabásszal beszélt. *Ha tőlünk akart valamit, megkérte a főszabászt, hogy ő mondja meg nekünk.* Bezzeg nem röstellt belőlünk élni. Most meg: ha új fazonú kabátot kapunk az exportszalagra, a technikusok *addig be sem állítják a termelést, amíg egyenként meg nem kérdik a véleményünket.* Igaz, mondjuk mi a tapasztalatainkat kérdezés nélkül is.

Életünk új jelenségei közé tartozik ma már az is, hogy *egyre több munkás veszi magára a gazda szerepét.* A gyárat nemcsak a megélhetés, hanem az élet, a jobb élet forrásának tekinti, s ezért maga is többet tesz, mint hajdanában, amikor reggel jött és a munkaidő végével távozott. Tegyük hozzá: örült, ha baj nélkül, felmondó levél, pénzbüntetés nélkül jutott ki a kapun.

● Ha Vince úr látná hogyan élünk...

Ez az idő elmúlt. Most a gyár gondja a munkás gondja is. A MOM-ban például meglehetősen sok és igen *értékes segédanyagot* használnak fel termelés közben. A gyárvezetőség azt szerette volna, ha a kongresszusi verseny éppen ezek megtakarítására irányul. A VI-os műhelyben *Bakos Ferenc* csiszolót kérték, beszélje ezt meg a munkatársaival. De a biztonság kedvéért megmondták neki: jó lenne, ha legalább 10 000—12 000 forint megtakarítást érne el a műhely.

Bakos Ferenc *a műhelybizottsági elnökkel együtt utánaszámolt a lehetőségeknek.* Ezután a röpgyűlésen, az összeget meg sem említve, felsorolta, hogyan és miképpen lehetne olcsóbban dolgozni. Végül nemcsak megegyeztek, hanem a gyakorlat azt mutatja, hogy *a megtakarítás még a 14 000 forintot is elérheti.*

Ötvenéves napbarnított arcú, jóbeszédű ember Bakos Ferenc. Ha nem is mondják ki határozottan, olyan példaképformának tekintik ezt a barátságos, mindig segítőkész, sokat próbált embert. Önbizalom és öntudat árad belőle — ezért hallgatnak is rá társai.

— Mesélhetnék sok mindent, mennyire más ma a munkások élete, helyzete, mint régen volt — mondja Bakos Ferenc. — A kislányom technikumba jár, a fiam talán katonatiszt lesz, én is tartalékos tiszt vagyok — hogy magamon kezdjem. *Többet járunk színházba, moziba, zenés vendéglőbe, mint valamikor Vincze úr, a leghírhedtebb főnököm, pedig az aztán gazdag ember volt.* Tizennyolcezer pengőért vett magának autót — övé volt a filmben is szerepelt meseautó — és 10 szobás villában lakott az Orbán téren. De amikor egy négygyerekes társam fizetésemelést kért tőle, gúnyosan a szemébe nevetett és azt válaszolta: *»Hát, öregem, elhiszem, hogy nem tud megélni a heti 12 pengőből. Én sem tudnék. De mit csináljak, ha még 10 pengőért is van jelentkező?«* Bitang egy ember volt. Megfordulna a sírjában, ha tudná, hogy mi hogyan élünk azóta.

— Nekem emellett mégis az tetszik a legjobban, hogy a gyári ügyekben csakúgy, mint az országosokban, kikérik a véleménkünket. Hogy mást ne mondjak, *alig múlik el néhány hét, hogy ne jönne ki a párt, vagy az állam valamelyik vezetője közénk megnézni, mint élünk, mint vélekedünk.*

● Akik már beleszülettek

Így lett a társadalmi ranglétra egykori *utolsója* a mai társadalom *vezető* ereje: a hatalom birtokosa. Nincs az életnek olyan vonatkozása, ahol ne lenne szava ma a munkásnak.

Itt van például a *lakáskérdés.* Tudott dolog: a szükséglethez képest, kevés még nálunk a lakás. De az igazságos elosztással megnyugtatóbban lehet odaítélni a keveset is. Amióta a MOM-ban *munkásokból alakult bizottság* tesz javaslatot, kik kapják az új lakásokat, nemigen fordul elő reklamáció, zúgolódás.

— Amióta az eszemet tudom — mondja *Sarkadi József* esztergályos, a bizottság tagja — az én családomnak minden felmenője szoba-konyhában élte le az életét. 1955-ben *két szoba, összkomfortos családi házat építettem, az OTP segítségével.* És milyen az élet: amikor én inas voltam, várták otthon azt a pár pengőt, amit a tanoncidő alatt kerestem. Az én fiam meg csak tavaly szabadult fel, mint bádogosegéd, de már most *motorra gyűjt.* A lányom a Beloanniszban tekercselő és nem úgy fog férjhezmenni, mint az anyja, hogy csak a rajtavalója volt. Minden keresetét magára költheti. Sokszor mondom is neki: *azelőtt a grófnők jártak így a Váci utcában, mint ahogy te most a gyárba mégy.* De nem hiszi. *Azt gondolja, csak nevelési célzattal mondom...* Hiába, más világ az övéké. *Ők már beleszülettek a munkáshatalomba...* **Radnóti Edit**

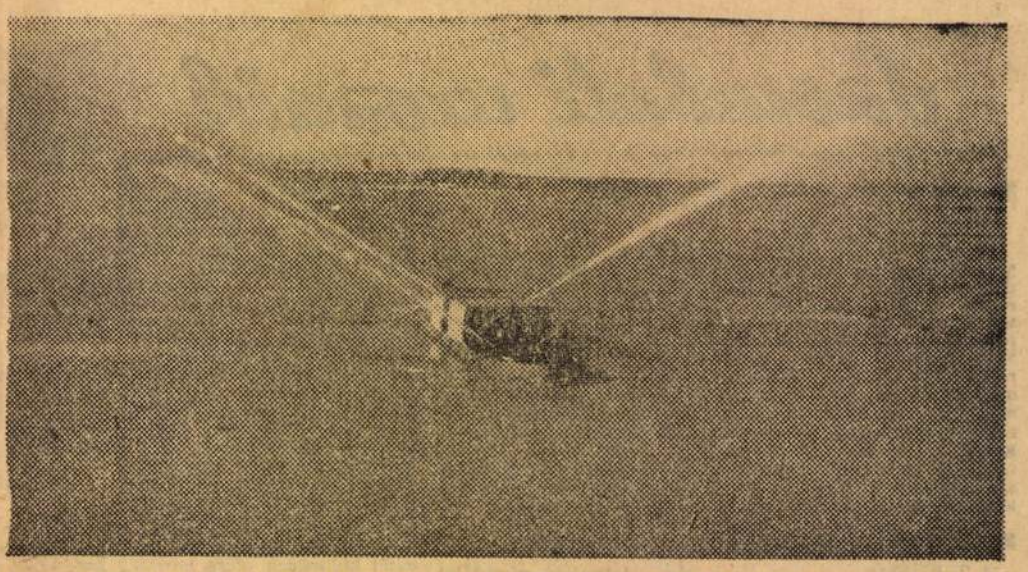

MUNKÁBAN AZ ÖNTÖZŐHAJÓ A KELETI FŐCSATORNÁN. Az öntözőhálózat kiterjesztése következtében jelentős terméseredményeket értek el a Keleti Főcsatorna melletti területeken. A csatornát többféle szórófejjel felszerelt öntözőhajó járja, amivel jobbra-balra 100—100 méteres sugárban locsolják a földeket

(MTI Foto — Urbán Nándor felvétele)

Fűre lépni tilos! Rollerezni tilos!

Játszótér vagy „tilalomkert"

220 000 négyzetméter területen 253 tér várja a gyerekeket

Magyarországon nagyon szerethetik a gyermeket — szokták mondani budapesti városnéző körsétájuk után külföldi vendégeink. Magyarázatul pedig elismeréssel és sokszor bizony meghatódva jegyzik meg, hogy ennyi szép játszótér csakis olyan ország fővárosában lehet, ahol mindenkinek, az államnak, az egész társadalomnak szeme fénye a gyermek. Gyakran mi magunk, őspestiek is elérzékenyülünk (és a lassan világhírű Pál utcában, üres, sivár grundokon, vagy az utca szürke aszfaltján eltöltött régi gyerekkori délutánokra emlékezünk), amikor napi ügyeink után futva hol itt, hol ott süppedő gyepszőnyegek zöldje, repülő hinták pirosa és apró kezekkel formázott homokvárak aranyló sárgája mellett visz el utunk. De igaz is, soha sem láthattunk ebből ennyit!

Szívügy a gyermek

Ám beszéljünk a számok prózai nyelvén. A *Fővárosi Kertészetnél* —, amely *»a tér« gazdája* és gondozója — elmondották, hogy legutóbbi statisztikájuk *szerint Budapesten 220 000 négyzetméternyi területen 253 játszótér van.* De máris elavultak ezek az adatok. Mert *azóta* ismét *újabbak* készültek el — *a lágymányosi lakótelepen és a Róna utcában 2—2, a Nagy Lajos király úton* pedig 6. *S még ebben az esztendőben legalább 10—12 játszótér épül Budapesten.*

Mindez nagyon jó s valóban azt bizonyítja, amit külföldi látogatóink is észrevesznek, hogy *nálunk sokat áldoznak* — szívügynek tekintik a gyerekek dolgát. *De...* akad azért jó néhány »de« — *kifogásolni való is.* Például az, hogy *a 253 budapesti játszótér közül 60 téren csak homokozó* van és *mindössze 40 téren állítottak fel mászószekrényt* a kicsinyeknek. Az sem túlságosan örvendetes, hogy a játszóterek többségén nincsen megfelelő ivókút, az annyira fontos gyermekvécéről nem is beszélve. S nem szívderítőek például a Statisztika-kertben (és a játszóterek többségében) kirakott nagy táblák sem, hogy: »Gyepre lépni tilos!«, »Rollerezni tilos!«

A budapesti nőtanács munkatársaival, óvónőkkel és orvosokkal beszélgettünk mindenről. Egybehangzó véleményük az, hogy ideje volna széleskörű vitát, vagy ankétot rendezni a játszóterek problémájáról. Az igazság ugyanis az, hogy *nincs kialakult vélemény Magyarországon arról, milyennek kell lennie a jó, kihasználható és pedagógiailag hasznos játszótérnek.*

Milyen a jó játszótér

A megkérdezettek *sok érdekes és megvalósítható javaslatot* mondottak el nekünk. Apróságnak tűnik például, ám a gyerekek számára rendkívül fontos, hogy *legyen árnyék is, nap is* a játszótéren. Sok helyen a homokozót a tűző napra építették, holott a homok tisztán tartása szempontjából elegendő, ha a reggeli nap éri. Az *orvosok véleménye szerint* egyébként *nem jó, ha a játszótereken betonalapra szórják a homokot,* mert így megakadályozzák, hogy a bele kerülő, fertőzővé válható szerves anyagok automatikusan beszívódjanak a földbe. Ezenkívül az is *helytelen, ha széles tégla-, vagy deszkafallal kerítik körül a homokozót,* s így a gyerekek — ahelyett, hogy ugrálnának, tornásznának, mászkálnának a puha homokban — többnyire a kerítésfalat ülőkének használva, az egész játékidő alatt egyhelyben görnyednek.

Óvónők és orvosok egyaránt kifogásolják, hogy úgyszólván *sehol sem engedik a gyerekeket a pázsitra.* A jó játszótérhez feltétlenül hozzá tartozik a szép, zöld, bársonyosan puha, füves rész.

*S a »Fűre lépni tilos!« táblákná*l nem kevésbé feleslegesek a *»Rollerezni tilos!«* feliratú tilalomfák. Hiszen hol ügyeskedjék rollerével vagy kis kerékpárjával a gyermek, ha nem a játszótéren? Vagy *talán jobb, ha autók, villamosok és legjobb esetben járókelők között kacskaringózva, az utcán rollereznek?*

Hinta vagy tornaszer

Ami pedig a játszóterekre *beépített játékokat* illeti — ezek bizony eléggé sivárak. Igaz, vannak *szép, piros, kék, zöld repülő hintáink.* Ám amint kis közvéleménykutatásunk alkalmával megtudtuk, ma már *a világon mindenütt igyekeznek megszabadítani a játszótereket ezektől,* a gyermekek testi épségét veszélyeztető szórakoztató eszközöktől. Csupán rövid ideig hiányzik a gyermekeknek a hinta, ha *helyette* ügyességüket és izmaikat próbára tevő *tornaszereket* kapnak. Ezeken kívül az is elképzelhető, hogy — ha nem is mindenütt, de legalább néhány játszótéren — *csónakúsztató tavacskát,* fából könnyen összeállítható nagyobb méretű *házikót, villamost, trolibuszt* építsenek.

A szakemberek tehát úgy vélik, hogy a budapesti játszóterek nagy többsége nem felel meg a mai, modern követelményeknek. Kifogásolják, hogy *egészségügyi, higiéniai szempontból korszerűtlenek játszótereink* és nagy hibának tartják azt is, hogy *felszerelésük nem köti le és nem fejleszti a gyermekek fantáziáját.*

Helyes lenne, ha valóban ankétot *hívnának össze* e problémák megvitatására és a jövőben építendő jó játszóterek típusának kialakítására.

Köves Judit

Földeáki Béla:

Skuló és a pofon

Történetünk színhelye egy kis sziget a főváros határától délre, a kisebbik Dunában. Ilyenkor, vasárnap ugyan a szigetet nem látni a rengeteg kerékpártól és kirándulótól, de még a partjait nyaldosó, aligalig folydogáló víz is eltűnik a benne és rajta uralkodó rengeteg fürdőző, döglött hal és motoros, meg evezős csónak tömegében. Mindenesetre van, mert ha nem volna, történet sem lenne.

A szereplők egyik csoportja most érkezik, egy végetérni nem akaró, gilisztahosszú kenuban, rengeteg evezővel. A sportegyesületi csónak parancsnoka Bajusz Pista bá', egykori kenubajnok — ezt embertelen méretű mellkasa mutatja — és a kovácsműhely előmunkása, amiről viszont péklapátnyi, rettenetes tenyere árulkodik. Ezek egyikéből sem következik, de Pista bá' torka is rendkívüli méretű, és ez szabja meg most tetteinek irányát. Egyet mordulván ugyanis — semmi baj ne legyen srácok! — elindul a szigetke egyetlen épülete felé. A lapostetejű kis ház egyik falán azt hirdeti a felírás, hogy női öltöző. A másik falon ennek ellenkezője, a férfiöltöző olvasható és a bennfentesek tudják, hogy innen, a fogasra felkapaszkodva át lehet kukucskálni egy picinyke ablakon. Pista bá't azonban ez a lehetőség nem csábítja, ő a harmadik falnak tart, ahol viszont ez áll az ajtó fölött: söntés!

Hogy a történet főszereplője is színen van, azt Lengyel Jóska, a kenu első evezőse veszi észre. Azon nyomban bolhás kutyává is változik és sunyi szemmel leskelődve vad morgásba kezd:

— Szóval itt vagy, te híres. Na most megkapod!

Aztán a tettek mezejére lép. A mögötte ülő evezős felé fordul nagy nyomatékkal:

— Vagány vagy, Skuló?

Skuló »munkaképes korosztályon aluli«, vagyis nincs 16 éves, de nem is ipari tanuló. Ennél fogva csak olyan megtűrt személy a gyárban és a kenuban egyaránt. Különösen az evezőt verheti ki kezéből a jóindulat elmúlása. Tehát, ha azt kívánják tőle, hogy vagány legyen, ő lesz akár huligán is. Nem is veszteget szavakat, azonnal az ügy gyakorlati oldalára tapint:

— Mit kell csinálni?

— Eszed van, öcsi. Odanézz, ott van az a savanyúképű, lakli pali. Ott, ott a nagy fa mellett, piros biciklivel. Most megy el. Van azzal a taggal egy kis leszámolnivalóm. Téged nem ismer, kipasszintunk vele. Jól figyelj!

Skuló csupa fül. Méghozzá csupa elálló fül.

— Figyelsz? A bicikli névtábláján az van, hogy Scheffer Balázs. Kispesten lakik. Művezető a szerelőszalagon, de ez nincs rajta. Látod a szatyrot a kormányon? Fehér rövid nadrág, kék ing. Azt rakta bele. Elment. Figyeltem, a biciklit bezárta. A gatyáján nincs zseb, a kulcsot beledugta a zoknijába. A zoknit a bal cipőbe. Érted, a ballábasba. Azt hozod el, a bal cipőt. Majd röhögünk. Lódulás!

A savanyúképű lakli most lép be a vízbe. Skuló indul. Tudja, hogy kell csinálni. Magabiztosan, akkor senki nem gondolja. Nyugodt léptekkel sétál a piros kerékpárhoz, megnézi a gumikat. Még az új pumpát is lecsatolja és hármat belenyom a hátsó kerékbe. Aztán nézi a cipőket, melyik a balos. Megismeri, nyúl érte.

A módszer jó volt, de az eltöltött idő soknak bizonyult. Mert ebben a pillanatban Skuló rettenetes csavarást érez a jobb felől elálló fülén.

(Küchler Vilmos rajza)

Ettől visszavedlik gyereknek és nagyot ordít:

— Jaaaj! Ne bántsóóón!

Tulajdonképpen ezzel tette bonyolulttá a cselekményt. Egy derék és tapasztalatlan rendőr meghallotta az ordítást és úgy érezte, hogy itt »intézkedni« kell. Oda is ment teljes hivatalossággal, lazán tartott gumibottal:

— Mi történik itt, kérem?!

— Semmi különös, csak lopni akart a kicsike — mondta a savanyúképű, mert természetesen ő csavarta a Skuló fülét, egyáltalán nem savanyú ábrázattal:

— Na, Skuló, most mássz ki a pácból — gondolta az öcsi és agya szédületes táncba kezdett. Rá is jött, mit kell csinálni.

— Rendőr elvtárs ez a pasas nekemjött. Pedig ez az én biciklim!

— Mi a tiéd, te piszok?! — hördült Scheffer, a savanyúképű, de Skuló már egyenesben volt.

— Igenis az enyém! Nézze meg, rendőr elvtárs. Engem Scheffer Balázsnak hívnak, Kispestről jöttem. Mi van a névtáblán? Fehér rövid nadrág, meg kék ing volt rajtam, mi van a szatyorban? Aztán ezt nézze meg! A gatyámon nincs zseb, a biciklikulcsot a zoknimba tettem, azt meg a bal cipőmbe. Nézze meg, ott van-e? Honnan tudnám, ha nem én rakom oda?

Scheffer csak kinyitotta, meg becsukta száját. Ekkora pimaszság egyszerűen elvette a hangját. Igaz, kicsit tetszett is neki a vagány kölyök.

A események rohanását azonban már nem lehetett megállítani. Skuló egyszercsak morgó hangot hallott:

— Lopni akartál, piszok?

Te jó ég, ez Pista bá'! Felnézett a gyerek és két, fröccstől kicsit zavaros szemet látott, meg egy rettenetes, nyitott tenyeret, ami most indult el félelmetes sebességgel felülről lefelé. Behunyta a szemét.

A vízbefulók az utolsó percben filmszerűen peregni látják egész életüket. Skuló ebben a századmásodpercben arra gondolt, hogy inkább ne legyen ő vagány, rakják ki a kenuból, akár a gyárból is, de az a pofon, ami most lezuhan...

Becsukott szemmel várt egy századmásodpercet, aztán még huszat, de a pofon nem jött. Erre már csak felnézett. Hát a rendőr málén bámul, a Pista bá' csuklóját meg keményen fogja a lakli, ez a Scheffer. Fene gondolta volna, hogy ilyen ereje van. A kenukapitány ütne, de nem tud, fogják a kezét és a savanyúképű csitítja, látszik, hogy régen ismeri.

Ezen a ponton érezte úgy Lengyel Jóska, a felbújtó, hogy noha ez neki nem szokása, most ki kell állni a placcra. Oda is rohant:

— Pista bá', művezető elvtárs, ne izéljenek! Én vagyok a hibás. Én akartam kitolni, vagyis megtréfálni... Én bevallom...

Elengedte egymást a két ember. És ami a csoda, a lakli, vagyis Scheffer, illetve a művezető egész másról kezdett beszélni. Jóskához fordult:

— Lengyel elvtárs, én magára tegnap csúnyán rákiabáltam a szalagon. Ideges voltam. Nem lett volna szabad, ne haragudjon.

És Lengyel Jóska is azonnal másra gondolt. Most jutott eszébe, amit a lányok lefetyeltek egy hete, hogy Scheffernek nagy baja van a csinos feleségével, de erről nem beszél senkinek. Csak egymagában csavarog a világban, savanyú képpel. Az a bú pedig, amit nem tud megosztani, még a gyomrát is kilyukasztja a férfiembernek...

A történetet nem is érdemes tovább folytatni. Tény, hogy este Skuló karikázott a piros biciklin a klubház felé, a kenuban pedig Lengyel Jóska mögött a művezető forgatta az evezőt, figyelve Pista bá' el-elcsukló, de azért kemény vezényszavára.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Kohán György
ÉSZAK-MAGYAR-
ORSZÁG
JUL 30.

1021

Képzőművészeti ajándék Miskolcnak

A minap értékes levelet hozott a postás. Címzett: Miskolc Város Tanácsa. A feladó: *özv. Kohán Györgyné*, a nemrégiben elhunyt neves Kossuth-díjas festőművész özvegye. A levél arról értesíti a városi tanács elnökét, hogy a művész özvegye felajánl a város számára férje hagyatékából 1151 képet. Azért gondolt Miskolcra Kohán Györgyné, mert ez a város, érzése szerint, *évtizedek óta* nagy barátja a képzőművészetnek. Kohán Györgyöt közvetlenül a háború után kétszoba-összkomfortos lakás ígéretével letelepedésre hívta Miskolc városa. Az utána következő esztendőben pedig több képét pártfogólag állították ki az országos kiállításokon, s néhányat meg is vásároltak.

Kohán György képei jelenleg Gyulán várnak sorsukra. A Gyulai Városi Tanács egyelőre nem tud mit kezdeni a hatalmas mennyiségű képanyaggal, ezért is gondolt az özvegy egy *nagyobb* városra. Kikötése pusztán annyi, hogy a képek *falra* kerüljenek. Ez utóbbi teljesítése Miskolcon is gondot okoz. A város vezetői nagyon örülnek a becses ajándéknak, de *több mint ezer kép egyidejű kiállítását egyelőre nem tudják vállalni.* De mivel semmiképp sem akarnak lemondani a nagyszerű ajándékról, keresik a megoldást: miként lehetne Miskolcon a már meglévő, időszakos kiállítási csarnok *mellett* egy állandó képtárat nyitni. Az igény nagyon is jogosult, mert néhány intézmény (és magángyűjtő) gazdag képanyaggal rendelkezik, olyan kollekcióval, amelyet kiállítás révén mindenképpen *érdemes lenne közkinccsé tenni.* A jelenlegi kiállító csarnoknál *nagyobb helyiségre* lenne szükség, hogy a Herman Ottó Múzeum jelentős képanyagát, Kohán György hagyatékát s városunk egyik igen jelentős műgyűjtőjének kollekcióját bemutathassák. Bízunk benne, hogy az illetékesek — látva az igényt és a felhalmozódott képanyagot — lehetőséget teremtenek egy állandó képtár megnyitására.

(párkány)

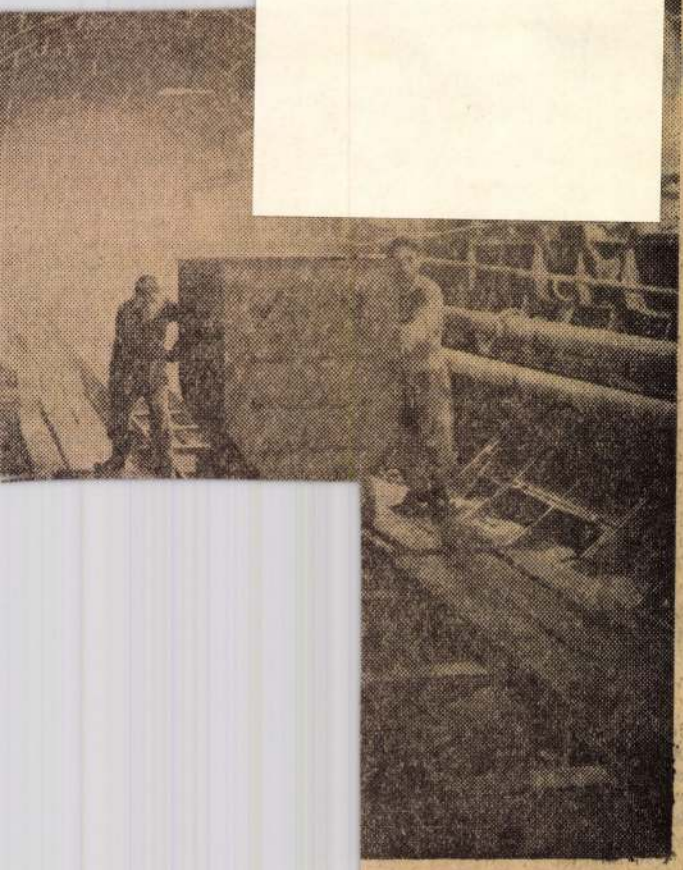

a földalatti gyorsvasút sze-
az állomások között.

tárban

szetbeni adagot tartják meg a szövetkezetek, a többit — gyakran még szerződésen felüli mennyiségben is — mind eladják, hogy minél előbb biztosítva legyen az ország lakosságának egész évi kenyere.

iniszter Budapesten

Kohán György
Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

BÉKÉS MEGYEI
NÉPÚJSÁG

1967 JUL 28

Rendeződött a több millió értékű Kohán-hagyaték ügye

Véglegesen Gyula város tulajdona a sok száz darabból álló gyűjtemény

A Kossuth-díjas festőművész jóval betegsége súlyossá válása előtt levelet írt *Enyedi G. Sándor* akkori gyulai vb-elnöknek. Ebben *bejelentette, hogy teljes életművét Gyula városára kívánja hagyni.* Ennek a levélnek az alapján indultak meg a tárgyalások, amelyeket a városi tanács végrehajtó bizottsága részéről *Havasi István* előadó folytatott. Megállapodás történt abban is, hogy a város házat vásárol Kohán György számára, aki Gyulára szándékozott költözni. A vásárlás meg is történt, a házat ideiglenesen megfelelőnek találta a festőművész is. Közbejött azonban a betegség súlyosbodása, majd a megdöbbentő halál. Ez újabb problémákat vetett fel.

A temetés után a városi tanács összegyűjtötte a hagyatékhoz tartozó műveket, Gyulára szállíttatta, ahol gondoskodás történt a megfelelő tárolásról addig, amíg elfoglalhatja méltó helyét a tervezett Kohán-képtárban.

A hagyatéki tárgyaláson merültek fel különböző problémák, ezek a közelmúltban kedvező megoldást nyertek. Kohán György írásbeli végrendeletét az érdekeltek érvényesnek fogadták el *és az özvegy lemondott a házszonélvezeti, a háztartási közös vagyon megosztása és a kötelesrész iránti jogáról* a várossal szemben. Ezzel lehetővé vált a nagy értékű művészi hagyaték osztatlan őrzése és Kohán György emlékének méltó ápolása a leendő képtárban, amit a jelenlegi Erkel Művelődési Otthonban kíván kialakíttatni a végrehajtó bizottság, illetve a város tanácsa belátható időn belül.

Az OVF Keletmagy
Építő Vállalat
(Debrecen, Vágóhíd

azonnali felvételre keres változó munkahelyre

— legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező lánctalpas erőgép és földmunkagép-szerelőt,
— gépvezetői gyakorlattal rendelkező földmunkagép-kezelőt,
— építőipari gépek javításában és kezelésében jártas körzeti főgépészt,
— gyakorlattal rendelkező erősáramú körzeti villanyszerelőt.
— építőipari könnyű- és nehézgépkezelői jogosítvánnyal rendelkező gépkezelőt,
— vákuumos talajvízszintsüllyesztő berendezések kezelésében gyakorlattal rendelkező gépkezelőt.

Állandó debreceni munkahelyre

— legalább 3 éves gyakorlattal rendelkező Diesel-adagoló szerelőt,
— gyakorlattal rendelkező hálózati villanyszerelőt.

Jelentkezés: Debrecen, Vágóhíd u. 18., I. emelet, gépészeti osztály. Felvétel esetén útiköltséget térítünk.

478

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kohácsy Tibor

MAGYAR NEMZET

1966 DEC 20.

4

NAPLÓ

December 20

1021

Kohán György Kossuth-díjas festőművészt vasárnap temették el Gyulán. Dr. Bereczky Sándor, a városi tanács vb-titkára mondott gyászbeszédet, majd Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója vett búcsút az 56 éves korában elhunyt művésztől.

3

Oláh Gusztávról, halálának

dvözlő távirata
ietnami
tási Front elnökének

HUU THO-nak,
eti Felszabadítási Front
elnöksége elnökének

elszabadítási Front megalakulá-
ől a Hazafias Népfront Országos
nevében szívből jövő üdvözlete-
t küldöm Önnek, a Dél-vietnami
vezetőségének és Dél-Vietnam

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Kohán György

NÉPSZAVA

1966 DEC 2[illegible]

— Vásárnap Gyulán, a román városi temetőben díszsírhelyen helyezték örök nyugalomra Kohán György Kossuth-díjas, kétszeres Munkácsy-díjas festőművészt.

1921

KOHÁN GYÖRGY

A
MAGYAR NEMZETI GALÉRIA
és a
KIÁLLITÁSI INTÉZMÉNYEK
meghivja Önt
KOHÁN GYÖRGY
festőművész kiállitásának sajtóbemutatójára
1965. junius hó 25-én, pénteken d. e. 11 órakor
Magyar Nemzeti Galéria V. Kossuth Lajos tér 12.

A TAMÁS-GALÉRIA
LXXVIII. KIÁLLITÁSA
V, AKADÉMIA UCCA 8

KOHÁN GYÖRGY

FESTŐMŰVÉSZ

gyűjteményes kiállítása

1.	Külvárosi gyász	tempera	P 500.—
2.	Vasaló asszony	,,	,, 300.—
3.	Ebédosztáson	,,	,, 350.—
4.	Hideg kályha	,,	,, 250.—
5.	Holdfény	,,	,, 300.—
6.	Meditatio	,,	,, 350.—
7.	Őszi napfény	,,	,, 300.—
8.	Fegyencek	,,	,, 400.—
9.	Halászok	,,	,, 150.—
10.	Bor mellett	,,	,, 200.—
11.	Fiú könyvvel	,,	,, 150.—
12.	Anyaság	,,	,, 150.—
13.	Népkonyhán	,,	,, 180.—
14.	Firenzei lány	,,	,, 200.—
15.	Egy tál leves	,,	,, 150.—
16.	Virágcsendélet	,,	,, 120.—
17.	Tanulmányfej I.	,,	,, 80.—
18.	Ajtó előtt	kréta	,, 300.—
19.	Csönd	,,	,, 250.—
20.	Tanulmányfej II.	,,	,, 80.—
21.	,, III.	,,	,, 80.—
22.	,, IV.	,,	,, 80.—
23.	Tanulmányrajz	ceruzarajz	,, 50.—
24.	,,	,,	,, 50.—
25.	,,	,,	,, 50.—
26.	,,	,,	,, 50.—
27.	,,	,,	,, 50.—
28.	,,	,,	,, 50.—

Ára 30 fillér

Kohán György

festő

Koll. kiáll –

Tamás Galéria 78. sz.

1936. dec. – jan.

Állomás megbízott igazgatója, ezen intézet vezetésén kívül a m. kir. szeszgyárvezetői tanfolyam, ecetmesteri és konzervipari tanfolyamok igazgatói teendőit látta el és e tanfolyamokon előadásokat tartott. Előadásokat tartott az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben is. Résztvett, mint a 9. szakosztály elnöke a budapesti VI. nemzetközi mezőgazdasági kongresszuson, továbbá tagja volt a dresdai XVIII. nemzetközi mezőgazdasági és a berlini XII. nemzetközi kertészeti kongresszusnak, melyekre dolgozatokat küldött.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter megbízásából 1938. évben hűtőipari tanulmányútra ment, melynek kapcsán meglátogatta és tanulmányozta Karlsruhe, Wiesbaden, Köln, München és Wien hűtőházait, nemkülönben e szakma oktatásával foglalkozó egyetemi intézeteket és katedrákat.

Dr. Ballenegger Róbert c. ny. rk. tanár: A) *Irodalmi működés:* 1. *„Termőföldünk"* című könyv, (Kiadta a Kir. Magyar Természettudományi Társulat, 1938.) 2. *Bodenkundliche Arbeiten Ungarischer Forscher aus den Jahren* 1935—1937. (Mitteilungen d. Internat. Bodenkundlichen Gesellschaft, Bd. XIII. 1938. No. 3—4. Berlin.) 3. *A talajnedvesség változásainak menete mésztartalmú agyagos talajban.* (Vízügyi Közlemények, XX. 1938. 2. sz.) 4. *A XII. nemzetközi kertészeti kongresszus.* (Mezőgazdasági Közlöny, XI. 1938. 388—391. Budapest.) 5. *Termelési kérdések a Berlini Nemzetközi Kertészeti Kongresszuson.* (Köztelek, 1939.

Kohán György

MDK

Kohán György: Akácfák viharban

DÖMÖTÖR
Né

Szeged

1971 MÁR 5-

Kohán György

102

Múzeumi híradó

A Magyar Képzőművészek Szövetsége Dél-magyarországi Területi Szervezetéhez tartozó Csongrád, Békés megyei és Szeged városi képzőművészek évi rendszeres seregszemléje hetedik alkalommal kerül megrendezésre ez évben, Vásárhelyen. A tárlatra 73 művész 242 alkotást küldött be. Ebből a zsüri 55 művész 107 alkotását fogadta el. A kiállítás nyitását május 9-re tervezi a Tornyai János Múzeum.

Kohán György Kossuth-díjas festőművész Budapesten élő özvegye a Tornyai János Múzeumnak adományozta, férje halála előtt festett utolsó befejezett művét, az „Ősasszony" című 220x220 cm-es olajfestményt.

A Tornyai János Múzeum egyébként vásárlás útján is szerzett egy Kohán-művet: az 1940-es években festett „Virágcsendélet drapériával" című élénk, derűs színekben megoldott és felfogásában École de Paris hatását is tükröző festményt.

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

keres felvételre

A kemencekőműves-szakmával nem rendelkező kőművesek átképzését a gyár biztosítja. Családosok részére meghatározott időn belül lakást, egyedülállók részére pedig havi 200,— Ft albérleti hozzájárulást biztosít a gyár.

Jelentkezni lehet

a gyár munkaügyi osztályán

személyesen vagy levélben.

Felvétel esetén

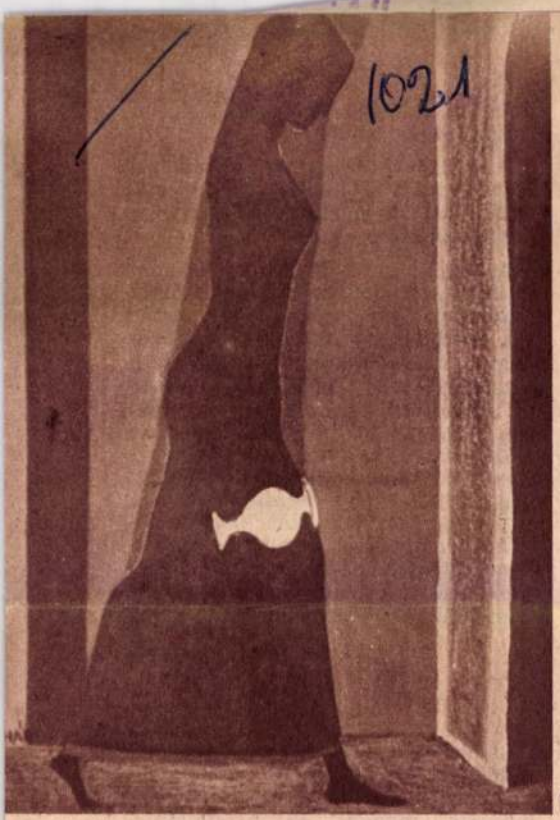

1

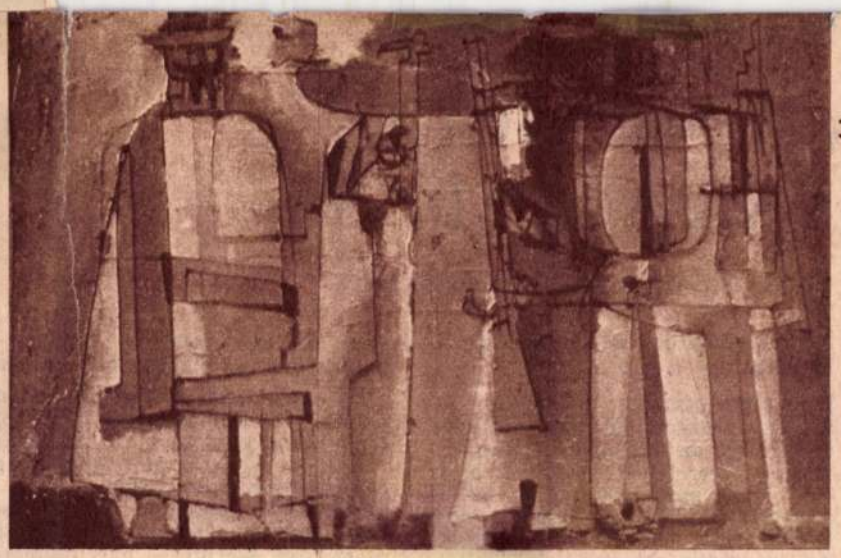

3

1. Kohán György: Euridike

2. Mácsai István: Csendélet rózsaággal, 1967.

3. Schéner Mihály: Betyárok, 1967.

4. Anna Margit: Madárdal, 1970.

5. Hincz Gyula: Munkások, 1967.

6. Tóth Menyhért: Parasztfej, 1967.

7. A kísérleti kiállítássorozathoz kapcsolódva azt igyekszenek feltárni a szakemberek, milyen a ma emberének viszonya a múlt és a jelen képzőművészeti alkotásaihoz: mit vár, milyen igényekkel látogatja a tárlatokat, múzeumokat stb. Képünkön: kérdőíves közvéleménykutatás

(Jánosi Ferenc felvételei)

5

Nemzeti Galéria:

KÍSÉRLETI KIÁLLÍTÁSOK II.

4

2

6

7

népművelés 11
ÁRA: 4,– Ft

MUNKAJOGI TANÁCSADÁS

TÁNCOKTATÓK FOGLALKOZTATÁSA

Több helyről kértek választ az alábbiakra:

1 Jogszerű-e egyes művelődési otthonok igazgatóinak az az intézkedése, hogy az intézménynél munkaviszony keretében foglalkoztatott, egy évre szerződtetett táncoktató személyi alapbérét az öthetes hónapokban csak négy hétre folyósítják? Az igazgatók ezt azzal indokolják, hogy az oktatók nyáron nem vezetnek tanfolyamokat, és emiatt — rendes szabadságuk idejének beszámításával is — csak kb. 11 hónapon át dolgoznak.

2 Ha a járási vagy városi művelődési központhoz szerződtetett táncoktatót e szerződése alapján a környező községekben működő művelődési otthonokban egy-egy tanfolyam vezetésére kötelezik, ezek a községi művelődési otthonok fizethetnek-e útiköltséget és napidíjat?

3 A balett- és a társasági-táncoktatók jutalékát negyedévenként utólag kell-e elszámolni, vagy lehet havonként is?

VÁLASZ:

1 Az említett igazgatók jogsértően járnak el, az ötödik heti munkabért önkényesen vonják le. A munkaviszony keretében szerződtetett dolgozót ugyanis a szerződés teljes időtartamára megilleti a bér, arra az időszakra [illegible] munka nem az ő hib[illegible]

Ha az igazgató a tánc[illegible] oktatóit — különösen az évek [illegible] foglalkoztatott főhivatású tánctanárokat — határozatlan időre vagy egy-egy évre szerződteti, akkor a tanfolyamok átmeneti szünetelésének idején (pl. nyáron) — lehetőség és szükség szerint — más munkára is beoszthatja őket. (Pl. az igazgató a táncoktatót egy hasonló munkakörű másik alkalmazottnak szabadság alatti helyettesítésére — a Munka Törvénykönyve (Mt.) 35. §-ának (1) bekezdésében foglaltak alkalmazásával — írásban kirendelheti.)

2 Ha a táncoktatót munkáltatója, a járási vagy városi művelődési központ igazgatója szerződéssel arra kötelezi, hogy az intézmény irányítása alá tartozó községi otthonokban is tartson tanfolyamokat, akkor az oktató ezt a munkát *kiküldetés* keretében teljesíti.

A tánctanárnak a kiszállásával összefüggő, a *jogszabályok szerint járó kiküldetési költségeit* (az oda- és visszautazás költségeit, a napidíjat, az esetleges szállásdíjat) a szerződtető intézmény köteles megtéríteni. Annak sincs akadálya, hogy a kiküldetési költségeket a községi intézmények térítsék meg a táncoktatónak. Célszerű, ha az érdekeltek Közlön[illegible] a megoldást [illegible] hogy a jogviszonyt [illegible] a táncoktatók jutalékát havonta — a havi alapbérrel együtt — *előlegként* folyósítsák, és az esetleg változó havi összegeket negyedévenként számolják el véglegesen.

Ferencz Győző

Helyesbítés

Lapunk ez évi 9. számának MUNKAJOGI TANÁCSADÁS rovatában a válasz harmadik bekezdésében a második mondat — nyomdahiba miatt — hiányos volt. A helyes szöveg a következő:

„Eszerint kell tehát eljárnia a munkáltatónak a művelődési otthonok dolgozóinak munkabéréről szóló 105/1961. (M. K. 1.) MM számú utasítás, valamint a közkönyvtárak, levéltárak, múzeumok és egyes művelődésügyi intézmények alkalmazottainak munkabéréről szóló 134/1962. (M. K. 12.) MM számú utasítás és az említett jogszabályokat módosító utasítások alkalmazása során."

A NÉPMŰVELÉSI PROPAGANDAIRODA

ÚJ KIADVÁNYAI

Klubok, klubvezetők figyelmébe ajánljuk:

A Klubvezetők Kiskönyvtára sorozat negyedik füzete (előkészületben) abban segít, hogyan nézzünk filmet. Megtalálhatjuk benne azokat a filmesztétikai tudnivalókat, amelyek szükségesek ahhoz, hogy értői, élvezői lehessünk a filmeknek. (A sorozat első három füzetének ismertetését lásd lapunk augusztusi számában.)

Hársing Lajos: Hasznos mulatságok I.
(Társasjátékok az irodalom és egyéb művészetek köréből.)
Ára: 15 Ft

Hársing Lajos: Hasznos mulatságok II.
(Társasjátékok a természettudományok — matematika, fizika, biológia — köréből.)
Ára: 20 Ft

A fenti két kiadvány folytatásaként jelent meg.

Padisák Mihály: Játékmesterek kézikönyve
Ára: 16,50 Ft

●

Horváth Árpád: Játék a pódiumon
A színjátszó-rendezőknek szóló könyvecske hasznos ismereteket ad az önálló műfajjá vált pódiumjátékról.
Ára: 12 Ft

A kiadványok megrendelhetők: Népművelési Propagandairoda, Budapest, 70. Pf. 86.
Megvásárolhatók: a Népművelési Intézet szakkönyvtárában, Budapest, I., Corvin tér 8.

KOHÁN GYÖRGY

Meghívó

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

KOHÁN GYÖRGY EMLÉKÉRE

VÁLOGATOTT RAJZAIBÓL RENDEZETT KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSÁRA

1971. DECEMBER 17-ÉN, PÉNTEKEN 17 ÓRÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. SOLYMÁR ISTVÁN

FŐIGAZGATÓHELYETTES

MOND.

---

71 12 fnyv 14 4770

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán György

NÉPSZAVA

1971 DEC 18

— **Pénteken** nyílt meg a Magyar Nemzeti Galériában a Kohán György Kossuth-díjas festőművész halálának 5. évfordulója alkalmából rendezett emlékkiállítás:

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 DEC 181

Kohán György

KOHÁN GYÖRGY Kossuth-díjas festőművész halálának 15. évfordulója alkalmából emlékkiállítás nyílt tegnap a Magyar Nemzeti Galériában. A tárlatot dr. Solymár István, a galéria főigazgatóhelyettese nyitotta meg.

Kohán György Kossuth-díjas festőművész

1021

1971.XII.17. 19,30 N.

Tv-Híradó

- Ma öt esztendeje, hogy élete delelőjén tragikus hirtelenséggel elhunyt Kohán György Kossuth-díjas festőművész. Emlékére válogatott rajzaiból rendezett kiállítást a Nemzeti Galéria, amelyet h lnaptól láthat a közönség. Kochan György a viharsarok szülötte és festője volt. Az ottani hagyomány és élmény táplálta tehetségét, népi gyökerü, drá ai hangvételü életmüvét. Többezer rajzából most egy kisebb válogatás került nyilvánosságra. Nagyméretü falképeit, grafikái, falképekhez készült vázlatai gyakran a paraszti életet sorsot mintázzák. Tolrajzjait a merész lendület, a feszültség, az egyszrüsités, csak a tények ábrázolása jellemzi. Kochán György emlékkiál itását e y hónapig tekinthetik meg az érdeklődők.

Kohán György Kossuth-díjas festőművész

1011

- 3 -

1971.XII.17. 19,30 h.

Tv-Híradó

- Ma öt esztendeje, hogy életre delelőjén tragikus hirtelenség-
gel elhunyt Kohán György Kossuth-díjas festőművész. Emlékére
válogatott rajzaiból rendezett kiállítást a Demeti Galéria,
amelyet h Inaptól láthat a közönség. Kohán György a viharsazot
szülötte és festője volt. Az ottani hagyomány és élmény táplál-
ta tehetségét, napi gyöhérű, szá az hangvételű életművét. Több-
ezer rajzából most egy kicsiny válogatás került nyilvánosság-
ra. Nagymérete falképeit, grafikai, falképekben készült vázla-
tai gyökrán a parasztí életet szorzot mintézzék. Tolrajzait a
mérdex lendület, a feszültség, az ügyszerűsítés, ezek a tények
szürázolsan jellemzi. Kohán György emlékkiállítását egy hónapi
tekintnetik meg az érdeklőnek.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-063, 337-748, 340-726

Kohán György

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Békéscsaba

1971 MÁR 2

— REPREZENTATÍV KIADVÁNY KOHÁN GYÖRGYRŐL. A Magyar Nemzeti Galéria 1970-es évkönyvében 19 oldalt szentel a Kossuth-díjas gyulai Kohán György festőművész munkásságának. Az ismertetőt, amelyet B. Supka Magdolna művészettörténész írt, 18 színes reprodukció illusztrálja.

1021

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán György

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

1971 JAN 13

kondorosi Vörös Október Termelőszövetkezetben.

— KOHÁN IJÚSÁGI KLUB. A gyulai vízművek KISZ-alapszervezete a közeljövőben alakítja meg ifjúsági klubját, amelyet Kohán György Kossuth-díjas gyulai festőművészről neveznek el.

1021

kaerőgazdálkodás. Budapest,
X., Gyömrői u. 90. 4402

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1971 SEP 19

1021

CEGLÉDI ŐSZ

Ma este Cegléden, a Kossuth művelődési központ színháztermében a debreceni MÁV szimfonikus zenekar, a Magyar Állami Operaház művészei és a debreceni Kodály-kórus hangversenye előtt Kürti András, a városi tanács elnöke nyitja meg a Ceglédi Ősz, immár hagyományos rendezvényeit. Több hónapos művészeti, tudományos és szórakoztató programsorozat kezdődik ezzel, amit nemcsak egy nagymúltú alföldi város, hanem egész Pest megye jelentős eseményének tekinthetünk.

A Ceglédi Ősz a térzenétől Nagy László költészetének avatott tolmácsolásáig változatos, igényes művészeti eseményeket ígér. Kohán György festőművész emlékkiállítása például az alföldi festők sorozatos bemutatásának jegyében nyílik meg a múzeumban. Nem ismeretlenek a ceglédi dzsessz-rendezvények, mivel a város nem először lát vendégül hazai és külföldi együtteseket.

A Ceglédi Ősz tudományos rendezvényein elsősorban agrárszakemberek, a Gépipari Tudományos Egyesület helyi csoportjának tagjai, a Dél-Pest megyei népművelők, valamint az orvosok és pedagógusok tanácskoznak.

A kultúra azonban nemcsak hangversenyekből, költői estekből, a tudományos eredmények ismeretéből, továbbfejlesztéséből és alkalmazásából áll, hanem — mindezek mellett — életformából, szokásokból és hagyományokból tevődik össze. És a kultúra tágabb fogalomkörébe tartozik az is, hogy mi, hogyan kerül az asztalunkra. Életünk egészében lényeges az étkezési kultúra, hiszen ezzel magunkat is becsüljük, értékeljük.

Szeretettel köszöntjük már csak ezért is a Ceglédi Ősznek a szürethez, az őszi betakarításhoz kapcsolódó eseménysorozatát. Nagyon is gyakorlatias programok ezek: a mezőgazdasági termékbemutatón és vásáron a környékbeli szövetkezetek és gazdaságok adnak számot egy esztendő eseményeiről. A szakácsok és cukrászok bemutatóin az alföldi konyhaművészet remekeivel ismerkedhetünk, új ízekkel, ételekkel, süteményekkel, s nem lebecsülendő: a terítés művészetével. A helyi élelmiszerkiskereskedelmi vállalat is bemutatja majd az Alföld különböző tájain készített élelmiszeripari termékeket. Végül borkóstolóval, szürettel kerekedik teljessé és élettelivé a Ceglédi Ősz nemcsak kifelé reprezentáló, hanem a résztvevőknek is bensőséges örömet okozó, rokonszenves programsorozata.

P. A.

HA HIÁN

Eg

Hibás bérezési rendszer, kialaku a munkaverseny hiánya a Monori V

— Ünneprontást akar? Éppen most, két héttel a huszadik évfordulónk előtt?!...

— Ideje már, hogy valaki felkavarja ezt a kellemes, langymeleg állóvizet, amiben csendben, megalkuvóan éldegélünk...

— Kérem, én nem kívánok nyilatkozni a sajtónak...

— Mire volt jó ez a hatalmas fészer? Miért építünk tisztességes műhelyeket? Miért hazudunk önmagunknak?

— Mostanában annyi szüretlenséget irkáltak össze rólunk, hogy belőlem ugyan egy szót sem fog kihúzni...

— Amikor jutalom tanulmányi szabadságot kértem, az elnök egyszerűen megtagadta. Hát majd elmegyek olyan vállalathoz, ahol több időm lesz a tanulásra...

— Szeptember 6-án ismertették velünk az idei tervet. És akkor is, hogyan? Nesze, semmi, fogd meg jól!...

FUNKCIÓK TARTALOM NÉLKÜL

A szövetkezet húsz évvel ezelőtt, 18 taggal alakult. Ma 102 dolgozónak biztosít kenyeret. Tiszta vagyona 6,5 millió forint; bruttó nyeresége tavaly elérte az 1,75 milliót. Termékei egy részét külföldre exportálja, a csővezeték

titkárát. Idézet a beszámolóból:

„Szövetkezetünk elnök igyekszik az egyszemélyi vezetést gyakorolni... Az éves tervet nem ismerjük, szövetkezetünkben nem tartanak termelési tanácskozásokat. A gazdasági vezetést az idén még nem számoltattuk be. A vezetés a dolgozók véleményét nem kéri ki... A gazdasági vezetés részéről támogatást nem kapunk, ha az alapszervezetben probléma adódik, közösen megoldjuk... Varró Géza elnök hibája talán az, hogy a pártmunkában nem veszi ki részét kellőképpen..."

Amikor felolvasom az idézetet, beszélgető partnereim helyesbítenek: azóta megvolt az I félévi mérlegbeszámoló közgyűlés — szeptember 6-án —, és ott végre ismertették az idei tervet is.

Ha szabad ezt egyáltalán tervismertetésnek nevezni. Így hangzott:

„A szövetkezet az 1971. évben az 1970. évi tényszámok alapján tervezte termelését, a rendelkezésre álló megrendelések figyelembevételével. A termelésben az előző évhez viszonyítva összetétel változás van, mivel a hajtóműgyártásból kb. azonos termelést, a söripari alkatrészgyártásból viszont — a megrendelések alapján — mintegy 80 száza

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1971 OKT 1-7

Kohán György

1021

KOHÁN GYÖRGY: TANULMÁNY

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Meghalt egy munkás, harc közben, munka közben esett el szolgálati helyén, a Derekegyházi Állami Gazdaság nagymágocsi kerületében. Elköszönt április 19-én, hétfőn reggel 6-kor, mint rendesen hazulról, a Jókai utcai családi házból, amit OTP-kölcsönnel építettek alig néhány éve. Megölelte barna szemű, szerető hitvesét, megsimogatta egyetlen kisfia, okos fejecskéjét, mint mindig, s ment a munkába. Milliónyi munkás indult vele egyidőben közel, s távol, de Virágos György aznap nem tért vissza.

Soha többé nem tért vissza. Valami agyvérzés ölte meg. Támasz nélkül maradt felesége. Tudták a hozzátartozók, a szomszédok is tudták, milyen szép békességnek a fészke a Virágos ház.

— Boldog házasságot éltünk — sírnak az özvegy emlékei új munkahelyén, a gazdaság hűtőházában, ahová csak azután vették fel, hogy ... felvették szocialista emberségből. — Még iskoláskorunkban ismerkedtünk össze. Húsz éve lehet. Úttörők voltunk, sok szép mindenről tanultunk.

— A szolidaritásról is?

— Arról is. Hogy az ember segíti a társait.

— Lát-e belőle megvalósulni most valamit?

— Hát hogyne látnék?

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Kohán György

NÉPSZAVA

1971 DEC 16

ÉVFORDULÓK

JORDAN KÁROLY
Kossuth-díjas matematikus, az Akadémia tagja születésének 100. évfordulója.

1021

KOHÁN GYÖRGY
Kossuth-díjas festőművész 5 esztendeje halt meg.

MOLNÁR ERIK
történész, politikus, egyetemi tanár, akadémikus születésének 77. évfordulója.

tásához.

(Tanjug, Reuter, AFP)

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD

1971 10
Kohán György

(Befejezése októberi számunkban)

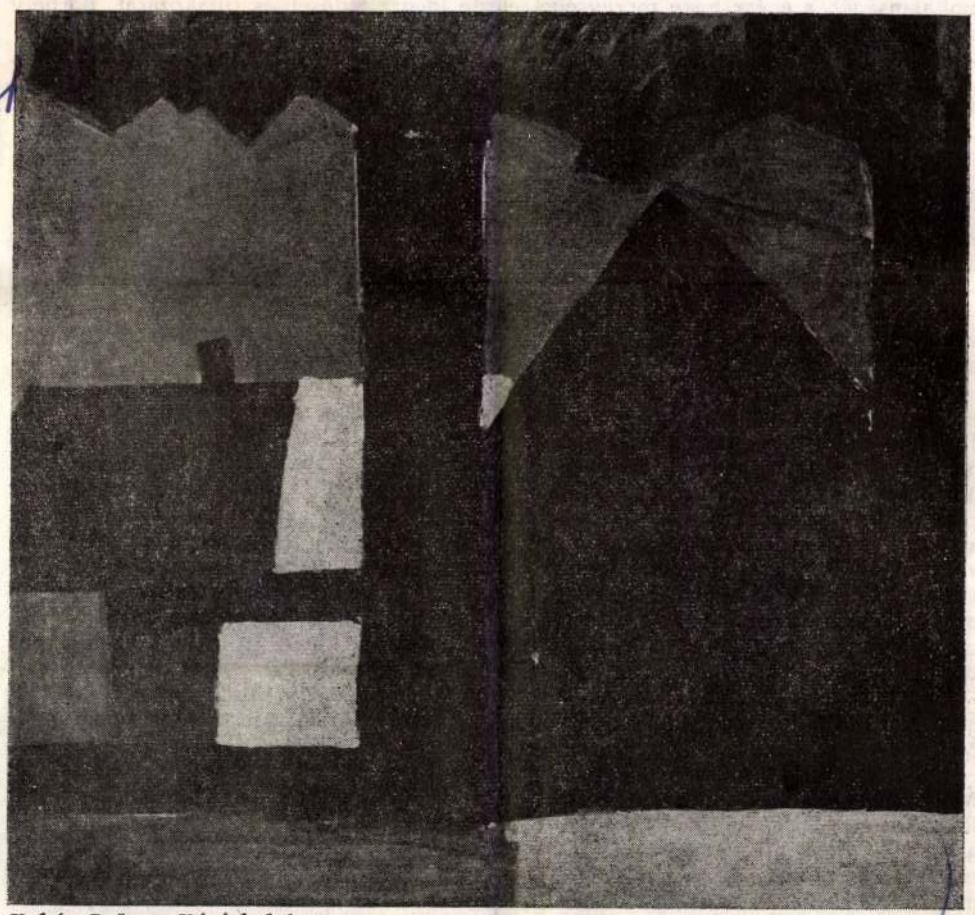

Kohán György: Vásárhelyi utca

Julianna szabad karját és feltolja a rohanó lépcsőre. A
eleven, némán összeszorította a száját, csak ide-oda re
moltalanságát, s egész teste merevsége jelezte idegenk
ingerülten rászólt:
– Szedd össze magad! Mindenki minket bámul! – Az
megkönnyebbülten, de továbbra is szemrehányóan folyt
Mire volt jó ez a nagy ijedelem? Nem hittem volna . . .
– Mit nem hittél volna?! – robbant ki sírósan Julianna. – Ne hoztál volna ide!
– A metrót csak meg kellett néznünk!
De már kint is voltak az utcán. Forró aszfaltpára, a belváros rengeteg hunyorgó fényreklámja és nyüzsgő tömeg fogta őket körül. Ez egy másfajta vibráló, robajló zuhatag volt, mint odalent. Ahhoz hasonlatos, mintha áradó folyóba estek volna. Itt mégis otthoniasabban érezte magát Julianna, végre elmosolyodott:
– Azt hiszed, láttam valamit is a metródból? Semmit se láttam, úgy féltem.
– Nem baj – mondta Borbély megenyhülten. – Megpróbáltuk ezt is. Mégis csak ültél rajta. Ha kérdik otthon, nem mondhatod, hogy rá se ültettelek . . . Járunk egyet, aztán mehetünk vissza.
– Isten őrizz! – állt meg Julianna. – Én még egyszer arra fel nem szállok!
– Jól van – nevetett Borbély –, majd villamossal megyünk.
Julianna elébb csak mentében forgatta a fejét a kirakatok felé, aztán egyszer mégis megállt. Borbély megértette, hogy a lányuk stafírungjára gondol, mert a kirakatban női holmik voltak, főleg ágybeli és alsónemű. Julianna előbb megnézte az árcédulát s csak aztán a holmit. Tovább vitte a tekintetét, ismét előbb az ára, csak aztán, amihez a cédula volt tűzve. Ezen a felfedezésen Borbély jót mosolygott magában, de nem zavarta az asszonyt, hagyta nézelődni. A semleges nyüzsgésben úgy érezte, egyedül vannak. Ő nem a kirakatot nézte, hanem oldalról Julianna arcát, sima nyakát, finom profilját. Nem látszott rajta az idő. A parasztasszonyok negyvenéves korukra meg szoktak ráncosodni, a munka és a szülés elformátlanítja őket. Julianna szép és fiatal maradt. Csillogott néhány ősz szál a hajában, de ez alig tűnt fel.
– Lehetne valamit venni a lánynak. – Kedvére akart szólni Juliannának, de valójában nem gondolta komolyan. Az asszonynak jól esett, hogy férje olvasott gondolataiban, mosolygott. De csak annyit mondott:
– Lehet Debrecenben is. Az közelebb van.
Mentek tovább, egyik-másik kirakat előtt megálltak és elidőztek. Végigtolongtak a Rákóczi úton, már majdnem a végén jártak, amikor Juliannára rászólt egy nő. Persze nem hozzá, hanem a társaságában levő férfihoz intézte a szavakat. Olyasmit mondott, hogy egyesek belebújnának a kirakatba, nem lehet tőlük látni. Julianna a nőre emelte megdöbbent tekintetét, aztán arrébb lépett. Hirtelen meglátszott rajta, mennyire fáradt, alig vonszolta magát. Borbély utolérte és megfogta a karját.

KOHÁN GYÖRGY

Meghívó

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA

MEGHÍVJA ÖNT

KOHÁN GYÖRGY EMLÉKÉRE

VÁLOGATOTT RAJZAIBÓL RENDEZETT KIÁLLÍTÁS MEGNYITÁSÁRA

1971. DECEMBER 17-ÉN, PÉNTEKEN 17 ÓRÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET

DR. SOLYMÁR ISTVÁN

FŐIGAZGATÓHELYETTES

MOND.

---

71 12 fnyv 14 4770

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

Kohán György

1971 OKT 3-0

— Kohán György Kossuth-díjas festőművész emlékkiállítása a cegléd[illegible] múzeumban október 31-én, vasárnap zárul.

[illegible] Országos állat-,

1021

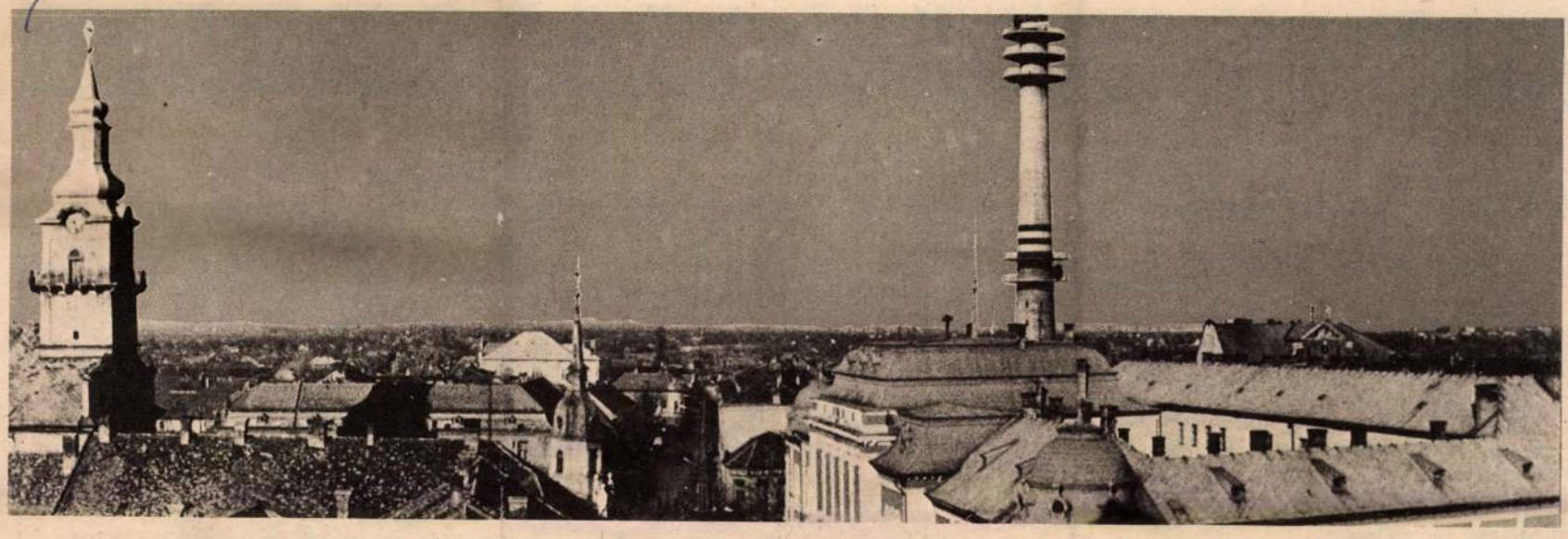

A VÁROS MADÁRTÁVLATBÓL

„Cegléd – bölcsőm neve ez a név"

Hazai tudósítások

Cegléd

„Agráripari"

Cigle = fűzfa

Melyik az a város, ahol ma is házhoz viszik reggelente a tejet, vajat, péksüteményt? Ez az egyébként valaha általános kereskedelmi szolgáltatás bizony ma — tudomásunk szerint — csupán Cegléden dívik, s mint dicsérendő „kezdeményezésről" adott róla hírt egyik napilapunk. Így vagy úgy, való igaz: ez a szerény tény is azt tükrözi, hogy a hajdan jobbára aluszékonynak, konzervatívnak elkönyvelt alföldi mezővárost a jobbat kereső törekvések feszítik.

Táncsics, Kossuth, Móricz

Persze, bánjunk csak csínján a jelzőkkel, hiszen Dózsa (pontosabban: Mészáros Lőrinc ceglédi plébános kétezer fegyverese), Kossuth, Táncsics neve fémjelzi valamiként ezt a települést, amelynek elnevezését maga Táncsics kutatgatta híres ceglédi leveleinek egyikében. Igaz, nem valami tudományos módon, s eredménnyel, hiszen azt fejtegeti, hogy az északnyugatról jövő Duna, valamint a Tisza holmi szeglete lenne itt, s így „Cegléd nem más, mint Szegletnek évezred hosszú során át történt módosulása". (Ezzel szemben a nyelvtudós Pais Dezső szerint Cegléd neve a török „cigle", annyi mint „fűzfa" szó „d" képzős változata; személynévi eredetű, amit bizonyít, hogy Somogyban, Baranyában, s Eger mellett is volt ilyen nevű helység. Első említése 1290-ből való: „Cegléd mellől" kelteznek egy királyi oklevelet.)

Táncsics, aki tisztelői meghívására töltött egy évet a városban, egyszer a tanítót helyettesítvén, a Szózatra okította a gyerekeket; Kossuth szavára pedig 1848. szeptember 24-én fölkel Cegléd népe — később, 1877. január 24-én ceglédiek próbálják hazatérésre bírni a turini remetét. (Kossuthnak egy képviselőhöz írott leveléből: „...adja át az én kedves, jó Ceglédemnek szíves üdvözletemet"). Jókai írta le, miként tartozik együvé a város és a Kossuth-nóta keletkezése; a magyar prózairodalom későbbi mestere, Móricz Zsigmond mégis úgy látta, hogy ama elzárkózó konzervativizmus uralkodott el Cegléden. A Kelet Népe 1940. augusztus 1-i számában így kiált föl az író, a három méter magas ceglédi deszkakerítéseket szemlélvén: „Addig a magyarságban soha közösségi érzés nem lesz, míg ezeket a várakat le nem rombolja az idő!" Majd hozzáteszi: „A magyar ember elzárkózási vágya érvényesül ebben a divatban, mely még a Bach-korszakban kezdődött. Míg a kerítéseket föl nem robbantják, addig ezek a magyar vérkeringésnek törvényes gátjai." (Egy sajátos, ugyancsak erősen konzervatív jellegű intézkedést a Magyar Hírlap 1922. március 9-i számából idézünk: „A ceglédi rendőrség a vanstepp és a shimmi néven ismert táncokat betiltotta. A rendőrnek joga van ilyenkor a mulatságot félbeszakítani, a cigány ilyen nótát nem húzhat.")

Forradalmi hevület és puritán befelé fordulás — bármily paradoxon, azért megférhet egymással a történelem fordulóin. Mindenesetre csakis azon szülöttei maradtak fönn az idők rostáján, akiknek neve egybefonódott a haladó gondolatokkal. Említsük tán példaképp Tömörkény Istvánt, aki ebből a városból származott át Szegedre; Kárpáti Aurél pedig így vall: „Cegléd — bölcsőm neve ez a név... Mindent tőle kaptam, amiről később azt hittem, hogy magam szereztem."

A kerítés mögött

Az idei Ceglédi Ősz programfüzetének mottója egyszersmind ez a pár sor. Széles skálájú program volt a minap, szüreti bállal zárult, több hetes bemutató- és tanácskozás-sorozat: fölléptek a többi között az Operaház művészei, irodalmi esten találkozott olvasóival Nagy László, sor került Kohán György festészetének felvonultatására, a város mindennapjait illusztráló fotókiállításra, megrendezték a nemzetközi dzsessz-randevút, a Ceglédről elszármazott művészek estjét, orvosok és pedagógusok, népművelők és agrárszakemberek összejövetelét. A Cegléden működő Dél-Pestmegyei Termelőszövetkezetek Területi Szövetségének égisze alatt tartották ez utóbbit, vendégül látván a mezőgazdasági és élelmezésügyi miniszter első helyettesét, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácskozásának közgazdasági titkárát, s aki beült az előadások utáni vitára, ízelítőt kaphatott e táj és népe mai gondjairól.

Természetszerű, hogy a szűkebben vett, s hagyományos gazdálkodási témák kerültek terítékre. (Az 1701. évi megyei összeírás szerint az akkori 141 házban 1 nemes, 117 jobbágy és 23 zsellércsalád élt, állataik száma — 487 ökör, 1901 anyajuh, 634 fejőstehén — bizonyos jómódra utal. Várossá a XIX. század első felében válik Cegléd, ekkoriban már az egész országot bejárják állatkereskedői, teret hódít a kertészkedés, a szőlőművelés — egyszóval a belterjesség jellemzői.) A mai ceglédi tszgazdát olyan kérdések foglalkoztatják, mint például az, hogy miként hatnak a világpiaci árak a magyar mezőgazdaság termékeire? A gazdálkodás vissza-visszatérő, jórészt változatlanul az időjárás hozta kockázatát hogyan tudná megosztani a termelő azokkal, akik a bort, szarvasmarhát piacra viszik? Miközben a mezőgazdaság, de főként a termelőszövetkezetek dinamikus fejlődése úgyszólván előfutára lett a gazdaságirányítási reform bevezetésének az iparban is, vajon miért nem szélesebb körű az információk áradása? Hiszen csakis ily módon képzelhető el, hogy a terv-utasításos rendszer szükségszerű felszámolása után kiki önálló fejjel, talán kényelmetlenebb körülmények közepette, ama kockázat vállalásával is, de eredményesebben munkálkodhassék.

Aki azonban úgy vélné, hogy Cegléd ma is amolyan poros alföldi mezőváros, amelyben változatlanul a mezőgazdaság dominál, az jókorát téved. A Móricztól nehezményezett kerítések imittamott még állnak, de az író azon megállapítása például, hogy „itt szövetkezés nincs" — nos, ez bizony már régen megdőlt. A szövetkezeti forma uralja a mezőgazdaságot, de jelen van az iparban is, amely immár a foglalkoztatottak többségét öleli föl.

Az arányok módosulásának adatai a következők: 1949-ben még a mezőgazdaságban tevékenykedett a helybéli keresők 48,3 százaléka — az iparban mindössze 15,9 százaléka; 1970-ben 24 százalék volt a mezőgazdaságban — és 46 százalék az iparban, a többi a szolgáltatásokban, egyebütt. Szakszerű fogalmazással: manapság Cegléd közbülső helyet foglal el az ipari, illetve mezőgazdasági városok között, de az ipar már 1969-ben 1,5 milliárd forint termelési értéket produkált, míg a gazdaságok együttesen csak 18 százalékát ennek az összegnek, vagyis 275 millió forintot.

Márpedig, ha valamit, úgy ennek a városnak az iparát szinte a szó szoros értelmében a semmiből kellett megteremteni. A fölszabadulás előtt ugyanis mindössze hat malom, egy-egy téglagyár és szeszfőzde, néhány kisműhely képviselte az ipart, ám mivel nagy volt a munkaerőkínálat, viszonylag gyorsan sikerült letelepíteni néhány vállalatot. 1960 és 1970 között 75 százalékkal emelkedett az ipari létszám: 5289-ről 9272-re. A harmadik ötéves tervben 170 millió forint beruházást valósítottak meg, 38 százalékkal növelvén termelésüket. A nehézipar egyik reprezentánsa az Egyesült Villamosgépgyár helyi üzeme, amelyben most is 100 millió forintos beruházás van folyamatban. A könnyűiparon belül a ruházati ipar dominál. Sok az ipari szövetkezet: 19-re rúg a számuk, köztük a háziipari, aztán a Stylus nevű faipari ktsz.

Tej tejüzem nélkül

Az ipari tervek egyik legfontosabbika, hogy 140—150 millió forintos költséggel a fővárosból Ceglédre települ a Hordógyár, amely 400 embert foglalkoztat majd. Jó helyre jön, hiszen a tájnak jellegzetessége a szőlőkultúra. Igaz, mostanában sokat vitáznak a szőlőművelés rentábilitásán, s azzal számolnak, hogy néhány év alatt 20—25 százalékkal csökken a szőlőterület. A mezőgazdaság azonban aligha vonulhat ki erről a vidékről: miként a Ceglédi Ősz említett agrártalálkozóján a meghívott miniszterhelyettes hangsúlyozta: hamarosan megvizsgálják a szőlőtermesztés, valamint a kertészkedés közgazdasági tennivalóit.

A termelőszövetkezetek bizonyos mértékben máris a korszerű élelmiszergazdaság példáit nyújtják, így van már húsfeldolgozója a Vörös Csillag Tsz-nek, a Magyar—Szovjet Barátság Tsz-nek, a tangazdaságnak. Gond azonban, hogy jóllehet ez a táj adja egész Pest megye tejtermelésének 30—40 százalékát, megoldatlan a feldolgozás. Most azon igyekeznek, hogy a tsz-ek ezt is megvalósítsák, s így módon a többi között bízvást kiterjeszthetik a reggeli házhozvitelének gyakorlatát.

KERESZTÉNYI NÁNDOR

MAGYARORSZÁG

Orson Welles beszél — nemcsak önmagáról

DIALOGUE

— Ön már 30 éve híres személyiség. De ezalatt még sohasem jellemezték tömören. Milyen találó meghatározást adna önmagáról? — kérdeztük Orson Wellestől. Így válaszolt:

— Nem óhajtok találó meghatározásokat, azt akarom, hogy dicsérjenek. Azt hiszem, a művészek általában nem találó meghatározásokat kívánnak, legalábbis nem nyomtatásban, hiszen művészetükkel keresik a kenyerüket. El kell adnunk a jegyeket és ezért jó kiritikákra van szükségünk.

— Melyik volt a legkellemesebb dicséret, amelyet magánbeszélgetésben hallott?

— Amikor Roosevelt azt mondta, hogy nagy politikus lennék. Amikor Barrymore azt mondta, hogy Chaplin és én vagyunk a legjobb élő színészek. Amikor egy öreg torreádor azt mondta, hogy azon kevesek közé tartozom, akik megértik a bikát. Amikor egy mágus azt mondta, hogy jó mágus vagyok. Ezeknek nagyon örültem, bár nem növelték a pénztári forgalmat.

— Ön sokféle kifejezési eszközzel próbálkozott. Sohasem akart „szakosodni"?

— Nem, nem hinném, hogy jó lenne korlátozni magamat. Nagy kár, hogy a szakemberek korában élünk, és azt hiszem, túl nagyra becsüljük őket.

— Lehetséges még manapság a reneszánsz ember, aki egyforma könnyedséggel mozog a művészet és a tudomány területén?

— Lehetséges és szükséges, mert éppen a szintézis nagy feladata előtt állunk. Össze kell gyűjteni mindazt, ami rendetlenül szét van szórva, és értelmet kell adnunk mindennek. Őrültség egyetlen útra szorítkozni. Nemcsak az egyén, hanem az egész társadalom érdekében minél jobban ki kell tágítani egyéni horizontunkat.

— Azt, amit az átlagosan értelemes ember nem tud megtanulni — akkor sem, ha igazán érdeklődik a világ iránt —, nem is érdemes megtanulni. Például azonkívül, hogy tudok egyet-mást az Erzsébet-kori drámáról, azt hiszem, el tudnám magyarázni az atomhasadás alapelvét is. Ezt tudnia kell annak, aki ma él.

— Beszéljünk a filmrendezőkről. Mi a véleménye Antonioniről?

— Mint egy fiatal amerikai kritikus mondta, korunk egyik nagy felfedezése az unalom, mint művészi téma. Ha így van, akkor Antonioni ennek az irányzatnak az úttörője és atyja.

— És Fellini?

— Nagyon tehetséges rendező. Korlátja és egyben bájának forrása, hogy alapvetően vidékies. Bizonyos jelek arra mutatnak, hogy Fellini kitűnő művész, csak kevés a mondanivalója.

— És Ingmar Bergman?

— Mint már mondtam, nem osztom sem érdeklődését, sem mániáit. Akkor már a japánok is közelebb állnak hozzám.

— Helyesli-e a filmgyártás állami támogatását, amelyre Európában sok példa van?

— Ha az állam finanszírozza a színházat, az operát és a zenét — és azt hiszem, így van —, szerintem a filmmel is így kell lennie, csak még nagyobb arányokban. A filmek erősebben hatnak a társadalomra és szorosabban kapcsolódnak a konkrét történelmi korhoz.

— Hogyan képzeli a film fejlődésének következő szakaszát?

— Csak remélem, hogy a film tovább fog fejlődni, más elképzelésem nincs. Több mint húsz éve nem következett be nagyobb forradalom a filmművészetben, ha pedig nincs forradalom, beáll a stagnálás, és onnan már nincs messze a hanyatlás. Remélem, hogy létrejön a filmek készítésének valami egészen új módja. Addig is fejleszteni kell a filmek olcsó gyártásának és bemutatásának módszereit.

— Mi a véleménye a színház jövőjéről?

— Szerintem a színház már anakronizmus, akárcsak a balett és a nagyopera. Még tetszik nekünk, még lehetőségeket ad a művésznek, minőségileg talán nagyobbakat, mint valaha. De maga az intézmény nem a mi korunké és nem számíthat nagyobb jövőre. Nem igaz, hogy mindig volt színház. Színház csak történelmünk néhány korszakában volt, ellentétben azzal, amit hívei állítanak. A színház úgy, amilyennek ma ismerjük, alkonyához közeledik.

— Milyen emlékeket szeretne maga után hagyni?

— Elhatároztam, hogy nem törekszem nagyobb evilági sikerre, mint amennyi igazán kell ahhoz, hogy tovább dolgozhassak. Ez nem póz, őszintén mondom. Bizonyos sikerre szükségem van, másképp nem tudnék dolgozni. De azt hiszem, a túlzott törődés a sikerrel megrontja a művészt, különösen ha folyton azon jár az esze, hogy mit mondanak róla a következő nemzedékek.

A NAGY KARMI

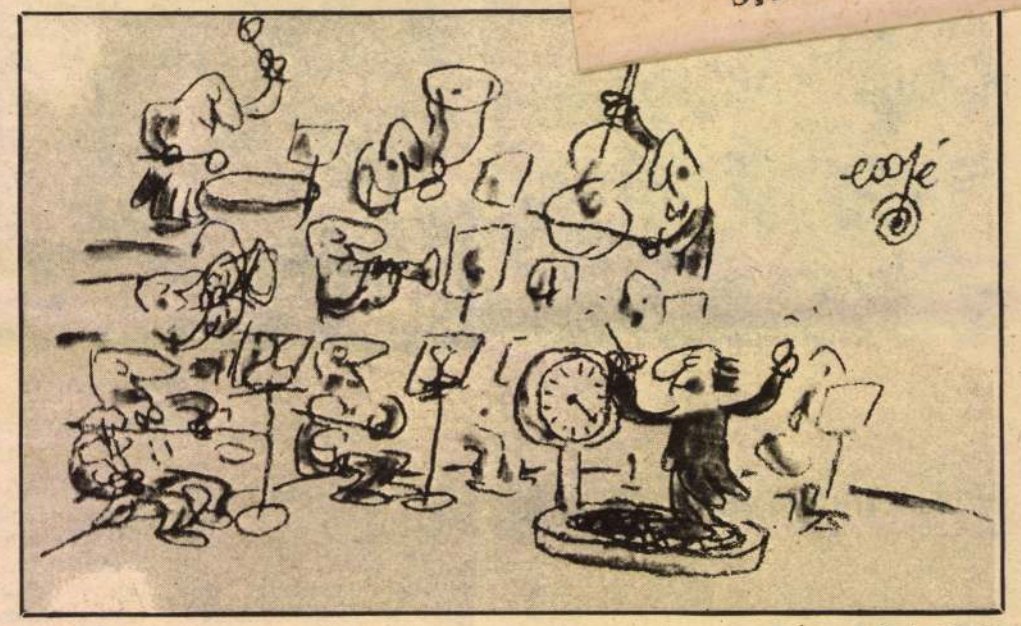

(Paris Match)

A grafológia felvirágzása

PARIS MATCH

Sok nyugat-európai országban az életpálya indulása, az állás elnyerése, egyszóval az egész jövő nem egyszer a grafológustól függ.

Ez az ember, akit a közvélemény alig ismer, dolgozószobája csöndjében nagyítóüveggel hajol az általa nem ismert álláskérelmezők önéletrajza fölé. Az önéletrajz a kiválasztás fő kritériuma.

A grafológusok szerint nem a kéz ír, hanem az agy. Röviden: aláírásunk bemutat bennünket, hosszabb kézírásunk pedig — lemeztelenít. A rendőrségnél is egyenjogú helyet kapott a grafológia az ujjlenyomatok és fényképek mellett.

Pedig száz évvel ezelőtt a grafológia fogalma még ismeretlen volt. 1871. november 24-én jelentette be Párizsban Michon 65 éves pap az új tudomány, a grafológia megszületését. Negyven éven át vizsgálta hívei és barátai kézírását, és megállapította az összefüggéseket írásuk és jellemük között.

Trilliat, az egyik leghíresebb francia grafológus pályája során 300 000 kézírásos szöveget tanulmányozott át. Trilliat most 300 cégnek dolgozik. Egyike azoknak a szakértőknek, akiktől munkakeresők ezreinek alkalmaztatása függ. Kötelessége nem csupán a jelentkezők jellemzése, hanem egyenesen a döntés arról, hogy az illető alkalmas-e az állás betöltésére.

Tavernier, a Francia Grafológus Tanácsadók Szövetségének elnöke elmondja, hogy minden grafológus más elemzési módszert alkalmaz. Ő maga negyedórától három óráig terjedő időt szentel egy szövegnek. Nagyítóval vizsgálja a kézírást. Csak azokat a jegyeket emeli ki, amelyek a munkaadót érdekelhetik.

Előfordul, hogy egy fiatal, bátortalan vagy szerény külsejű jelentkező nem kelt jó benyomást első pillantásra. Írásának elemzése azonban megmutatja, hogy tehetséges és megbízható ember. A grafológus elemzése nélkül nem kapna munkát.

Új és váratlan munkaterület nyílt meg a grafológia előtt az orvostudomány szolgálatában. Neve: grafoterápia. A grafológusok nagy segítséget nyújtanak a pszichoszomatikus kóros jelenségek gyógyításában. Az íráselemzés többek között kimutatja a szimulálásra való hajlamot.

A grafoterápia azoknak a gyermekeknek is segít, akik nehezen tudnak megtanulni írni. Tapasztalatok alapján megállapították, hogy sok ilyen gyermek elmarad tanulótársaitól, hamar elfárad, túl lassan ír, írása olvashatatlan, pedig a grafoterápia módszerével könnyen lehet segíteni rajta.

A házasulók is egyre gyakrabban folyamodnak a grafológus segítségéhez. Sok grafológus tart fenn házassági tanácsadó irodát. Kézírás és fénykép alapján igyekeznek jó házasságokat összehozni. Az írás elárulja a hajlamot az iszákosságra, hazudozásra, hűtlenségre vagy homoszexualitásra.

Öt világrész száz lapjából

Az idézett lapok a közlés sorrendjében:

DER SPIEGEL, nyugatnémet polgári liberális heti hírmagazin

STERN, nyugatnémet polgári liberális képes magazin

LE CANARD ENCHAINÉ, francia polgári radikális szatirikus hetilap

KYODO, japán félhivatalos hírügynökség

JEUNE AFRIQUE, Tuniszban és Párizsban megjelenő polgári hetilap

NEW STATESMAN, angol, a munkáspárti baloldalhoz közel álló hetilap

LE FIGARO, francia konzervatív napilap

SCIENCE ET VIE, francia tudományos folyóirat

BUFFALO EVENING NEWS, amerikai polgári napilap

FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, nyugatnémet polgári liberális napilap

L'EUROPEO, olasz polgári liberális képes hetilap

DIALOGUE, az USA hivatalos körei által irányított és terjesztett amerikai értelmiségi folyóirat

PARIS MATCH, francia polgári képes magazin

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 DEC 1.

BÉKÉS MEGYEI NÉPÚJSÁG

Kohán István

1021

Három Kohán-kiállítás

Halálának ötödik évfordulóján Budapesten, Gyulán és Békéscsabán rendeznek Kohán István műveiből kiállítást. A Magyar Nemzeti Galériában december 16-án nyílik Kohán grafikáinak az idei gyulai emlékkiállításon már bemutatott válogatása, ugyanezen a napon a gyulai Dürer-teremben a művész olajképeit láthatják az érdeklődők, december 24-től pedig a Munkácsy Mihály Múzeum ad otthont Kohán olajképeinek és olajpasztelljeinek.

négymillió emb… képviselnek

családjukkal együtt, a szövetkezeti üzletek azonban a körzet minden lakosának rendelkezésére állnak.

Ma már a községek megszokott képéhez tartoznak nemcsak a régi építésű, szerény boltocskák, hanem a korszerű üzletek is, a maguk gazdag áruválasz-

Délmagyarország (Szeged)

Kohán György Kossuth-
1021 díjas festőművész

Szombat, 1975. augusztus 9.

SZEGEDI ÜNNEPI HETEK

Kodály: Háry János. Bemutató a Dóm téren, este 8 órakor.

Művészet és otthon. Képző- és iparművészeti bemutató a Gulácsy Lajos teremben, augusztus 19-ig.

IV. Művelődéselméleti Nyári Egyetem előadásai az MTA Biológiai Központjában, délelőtt 9 órától.

XVI. Szegedi Nyári Tárlat a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában, augusztus 24-ig.

Fotóklubok XI. Szegedi Szalonja a Bartók Béla Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Kohán György Kossuth-díjas festőművész kiállítása a November 7. Művelődési Központban, augusztus 20-ig.

Vígh Tamás szobrászművész kiállítása a Közművelődési Palota kupolacsarnokában, augusztus 10-ig.

Sajtótörténeti kiállítás a Somogyi-könyvtárban, augusztus 20-ig.

Szép magyar könyv '74. kiállítás a Technika Házában, augusztus 24-ig.

A Móra Ferenc Múzeum állandó kiállításai.

Röplabda Kupa a Kisstadionban, augusztus 10-ig.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

elem

oon

játszó sokszoros bajnokcsapat-
nak, nem sok hiányzott a meg-
lepetéshez. Kitűnt: Vindisch, il-
letve Takó, Pintér, Hecsey dr.

íl Kupa

Szolnok 22:37, Székesfehér-

Új biztosítási forma az egyéni állattartók számára:

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

1975 JUN 15
Békésmegyei Népújság

Kohán György
1021

Kohán emlékkiállítás Gyulán

Június 13-ától ismét Kohán-képeket láthatunk a Dürer Terem falain és újból tanúi lehetünk egy zseniális művész, páratlanul gazdag, az élet minden oldalát érzékelő alkotóerejének.

A három nagy méretű képből álló „Gyümölcsszedők" freskóhatású, monumentális erejű kompozíció, ragyogó, életerőt sugárzó színekben pompázó, gyümölcsszedő asszonyokat ábrázolva, meghatározza a kiállítás alaphangját és főmotívumát: az ember, a gyümölcs és a termékeny nyár hármas együttesét. Kisebb kompozíciókon, csendéleteken jelenik meg ismét az érett gyümölcs, az egészséges ember, a szivárvány színeit hordozó virág, hogy a vörösek, kékek, sárgák, narancsok, zöldek elevenen vibráló foltjaiban és a konstrukciót hol szigorúan, hol lágyan követő vonalak játékában, megjelenjen előttünk a művész tudatos kísérleteinek végső eredménye. Lassan kibontakozik egy világ, amely kivezet bennünket a szobabelsők védelmet nyújtó, csendes nyugalmából, hogy beethoveni erővel hirdesse az élet szépségét a mezők forró ragyogásával, az ember és a természet csodás harmóniájával.

Koszta Rozália

a nagyszénási
Október 6. Tsz-ben

Nagyszénás két termelőszövetkezetében, a Dózsa és a Lenin Tsz-ben 1969—70-ben bontakozott ki a szocialista brigádmozgalom. Elsőnek a Ságvári Endre brigád nyerte el a szocialista brigád megtisztelő címet. Ebben az évben egyesült a község két termelőszövetkezete Október 6. Tsz néven. Az egyesülés nagy lendületet adott a brigádmozgalomnak. Hazánk felszabadulásának 30 évfordulója tiszteletére 6 millió forint értékű munkafelajánlást tettek a szocialista brigádok. Vállalásukat teljesítették. A Ságvári Endre és a Martos Flóra brigádok negyedszer nyerték el a szocialista brigád címet.

ntödei szik

te magát roppant erősnek, nem engedték be az öntödébe.

Józan állapotban dolgos, fiatal legény volt, ezért Jász József magkészítő brigádja türelmi időt kért az öntöde vezetőjétől és ígéretet tett arra, hogy embert formál Karcsiból.

Sikerült is.

Karcsi, aki azóta a rámoló

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-968, 387-748, 340-726

1975 VIII 20

NAPLÓ (VESZPRÉM)

Kohán György

1021

HÉTFŐTŐL SZOMBATIG

HÉTFŐ: Villanyvontatás Egerben — Meghalt Lengyel József

KEDD: Az oktatási miniszter tájékoztatója. — Elindulnak a gázvezeték-építők

SZERDA: A balatoni nyári egyetem megnyitója — Véget értek a soproni ünnepi hetek

CSÜTÖRTÖK: Minisztertanács — Működik az inotai csúcserőmű

PÉNTEK: Lengyel kiállítás Budapesten — Premier az egri várszínpadon

SZOMBAT: Nemzetközi gyors- és gépíró kongresszus — Kohán György kiállítás Szegeden.

ket!"

Előkészület

kollektív sze

nak szükségességére, természetesen összefüggésben a kollektív szerződésben biztosítható lehetőségekkel,

Azt, hogy a kollektív szerződéseknek összhangban kell lenniök a vállalati középtávú tervekkel, már az év elején megjelent munkaügyi miniszteri rendelet is hangsúlyozza amikor kimondja: az öt évnél hosszabb, de legfeljebb hét évig tartó vagy annál rövidebb, de legalább egy évig terjedő időre csak akkor köthető kollektív szerződés, ha ezt a vállalat középtávú tervének időtartama indokolja.

Hasonlóképpen foglalt ál-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KÖNYV VILÁG

1972 JUL

Kohán

1021

Kohán

László.

Bibó Lajos:
Anyám
Magvető. 480 oldal, kötve **29 Ft**
A két háború közt oly népszerű írónak ez a legjobb regénye. A történet az első világháború idején és a Horthy-korszakban játszódik. Hősei saját életük értelmét kereső értelmiségiek, akiket megdöbbent a korszak nyomasztó légköre.

Elias Canetti:
Marrákes hangjai
Európa. Modern Könyvtár. 106 oldal, fűzve **6 Ft**
Az 1905-ben született osztrák író könyve tizennégy útiképet tartalmaz. Fordította: Széll Jenő.

Karel Čapek:
Foltyn zeneszerző élete és munkássága
Magyar Helikon. Helikon Csillagok. 116 oldal, kötve **10 Ft**
Čapek utolsó regényében sorra vallanak életének szemtanúi a hősről. És a legjobb indulatú vallomásból is csak az derül ki, hogy magát meg nem értett zseninek tartó zeneszerző valójában tehetségtelen senki volt. Fordította: Sándor László.

Jókai Mór:
Fráter György I—II.
Kritikai kiadás. Regények 60—61. Akadémiai Jókai Mór összes művei. A két kötet kritikai jegyzetekkel kb. 960 oldal, selyemkötésben kb. **75 Ft;** kritikai jegyzetek nélkül kb. 770 oldal, kötve **60 Ft**
Az írónak ez az öregkori műve évtizedek óta nem jelent meg új kiadásban. Történelmünk egyik legmozgalmasabb és leginkább ellentmondásos időszakát eleveníti fel: a mohácsi vész előzmé-

Nagy Lajos:
Képtelen ter
Szépirodalmi
280 oldal, fűz
A karcolatok
nak, a Horth
teljes képe b
Lajos kímél
nevetségessé
kori társadal
emberellenes.

Oravecz Paul
Elveszett utak
(Faforgácsok
Magvető. 384
Az írónő csa
nak utolsó köt
kort idézi, am
élő tanúi, a h
dődő, egyre r
terrort. A Har
példázza ezt a
orvosférjével
szerül kivándo
tük mozaikjai
mas képet f
Amerikáról, e
tóvá vált mag

Sásdi Sándor:
Árnyék
Szépirodalmi.
kötve

Rohán.

halással van Fejér Csaba müve-
szetére.

Moldvay Győző: A XVI. Vásárhelyi őszi tárlat

Népmüvelés 1969/11 39 old

MŰVEK JEGYZÉKE

FESTMÉNY

1. SUBLÓT ELŐTT ÁLLÓ ASSZONY, 1957., olaj, 153×133 cm
2. NAPLEMENTE MÁRTÉLYON, 1958., olaj, 126×146 cm
3. A FESTŐ SZOBÁJA, 1957., olaj, 116×153 cm
4. DÉLUTÁNI FÉNYEK, 1956., olaj, 116×145 cm
5. PARASZTUDVAR, 1958., olaj, 96×127 cm
6. BIRSALMÁK, 1957., olaj, 82×104 cm
7. HAZATÉRŐ TEHENEK, 1956., olaj, 84×99 cm
8. VIRÁGCSENDÉLET, 1957., olaj, 72×92 cm
9. VIRÁGOK FEKETE VÁZÁVAL, 1958., olaj, 60×80 cm
10. ZINIÁK, 1958., olaj, 62×63 cm
11. SÁRGA VIRÁGOK, FEKETE DRAPÉRIA, 1958., olaj, 90×96 cm
12. ESTE, 1959., olaj, 60×80 cm
13. SZOBABELSŐ, 1959., olaj, 67×83 cm
14. TULIPÁNOK, 1956., olaj, 60×80 cm
15. ŐSZI VIHAR, 1958., olaj, 60×80 cm
16. VIHAR UTÁN, 1957., olaj, 60×80 cm

GRAFIKA

17. BIVALYOK, 1955., grafit, 61×140 cm
18. TANULMÁNY RAJZ, 1954., grafit, 53×73 cm
19. VARRÓASSZONY, 1953. grafit, 45×58 cm
20. TANULMÁNYFEJ, 1953., grafit, 46×51 cm
21. BÚCSÚZÓ KATONA, 1952., grafit, 56×80 cm
22. ASSZONY KOSÁRRAL, 1955., grafit, 70×100 cm
23. TEHENET VEZETŐ ASSZONY, 1954. grafit, 60×87 cm
24. TANULMÁNYFEJ, 1953., grafit, 47×56 cm
25. MEGVADULT LÓ, grafit, 61×102 cm
26. ANYA, 1954., grafit, 61×86 cm
27. VÍGASZTALÁS, 1956., grafit, 34×40 cm
28. SZOPTATÓ NŐ, 1953., grafit, 46×64 cm
29. KÜZDŐ BIKÁK, 1955., grafit, 74×150 cm
30. A HÁBORÚ EMLÉKÉRE, 1943—1958., fekete kréta, 280×850 cm

F. k.: Luzsicza Lajos 48317 - Révai-nyomda, Budapest - F. v.: Povárny Jenő

MŰCSARNOK KIÁLLÍTÁSA

KOHÁN GYÖRGY FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA A MŰCSARNOK KAMARATERMÉBEN 1959 JÚNIUS-JÚLIUS

Évekkel ezelőtt egyik kiváló költőnkkel vitába keveredtünk néhányan. A festészetről esett szó, végül is érveinkre hosszú levélben válaszolt, „Fekete szivárvány" címet adván írásának. Most, amikor — magamnak tett régi ígéretemhez híven — Kohán György új képeihez írom a bevezetőt, emlékezetembe idéződött ez a levélcím. Tömörebb, méltóbb szavakat nem tudnék találni küzdelmes művészéletére s alkotásaira. Amit Kohán György alkotott az is fekete szivárvány.

Sötét látomásvilága ugyanis nem életellenes, vastag fekete vonalain s egymásratoluló hatalmas formáin áttűz mélységes emberszeretete, aggodalma az emberi nem során. Komorságának éppen az az oka, hogy az élet szépségeit keresi, de a háború emléke és felrémlő sejtése összeszorítja szívét, mint mindannyiunkét. A világégés apokaliptikus látomása gyötri és az emlékezés sorvasztja hatalmas szénrajzában, „A háború emléke" című magyar Guernica-jában. Kétségtelen, hogy szerkesztésmódján nyomot hagyott a 20-as, 30-as évek fotomontázsainak széttördelt tere. Ennek az emlékezésnek képzőművészeti átköltése adott lehetőséget számára, hogy tucatnyi élményt sűrítsen egy felületbe. A nagy mű ellenpontjait az acélsisakok könyörtelen mértani tömbjeinek ütemesen elosztott tömegei adják. Ezek közé ékelődik riasztó emlékeinek sora: a döglött ló, az ideges zongoraszó, a női torzó, a koporsóra omló, a hétfájdalmas arcú, a beszakadt padló, a gyertyafényben világoló megszomorodottak tekintete, Bach sorszerű ütemekben kibontakozó fenséges muzsikáját idézi fel ez a hatalmas mű. Ott lenne helye valamelyik nagy középületünk falán.

Ehhez képest különálló rajzai csak tanulmánynak hatnak, pedig valójában ezeken figyelhetjük meg Kohán György formaalkotó kifejezésmódját, vonalainak természetét. A vastag körvonal mintegy gátat vet a belülről hatalmassá duzzadó formáknak. A fényekkel bontott belső részletformák alatt tömbszerű test feszül. Fénytelen és fényes, koromló és mocsoktalan felületek szövődnek egymásba, s példázzák az önmaga fölé emelkedni akaró embert.

Olajképeinek szemléletekor a rajzok küzdelmes világából aranylóan simogató napfénybe lépünk. Olyanok ezek, mint amikor egy komoly, meggyötört ember vigasztalást keres a hétköznapok látványában, s felmelegszik a környezet sziporkázó szépségeiben. Így fér meg az alkotóban ez a két világ. Valójában nem kettő ez, hanem egy: a meghitt szépség csendje s a beleágyazott, riadt ember ebben az élet szépségében békülnek ki. Önkénytelenül a beethoveni világ jut eszünkbe. Jól tudjuk, hogy a mester egyidőben dolgozott éppen ellentétes hangulatú műveken, mintha az egyik derűje még mélyítené a másik fájdalmát, vagy a szomorúság vigaszra lelne a természet tündéri játékában. Így szép és igaz a kettő együtt.

Rajzainak sommázó erejét az olajképeken a paletta színeinek, fényeinek szerelme bontja meg. Széles ecsetvonásaiban a látvány teljes gazdagsága és öröme villózik.

Megindító erejű munkáinak láttán boldogan fedezzük fel, hogy Kohán György festő, és ember.

1959. június

László Gyula

•

Kohán György 1910-ben született Gyulaváriban, ahol édesapja kovácssegéd volt. Négy középiskolájának elvégzése után kovácsinas lett. Közben József Dezsőtől tanult rajzolni. 1926-ban Budapestre jött, s itt nappal kétkezi munkát végzett, hogy este szabad iskolában tanulhasson rajzolni. 1927-ben a Képzőművészeti Főiskolán Glatz Oszkár növendéke lett. 1931-ben Párizsba kerül, ahol éveken át nélkülözések s nehéz fizikai munka közben folytatja tanulmányait. 1935-ben Észak-Olaszországban tanul, majd ismét Budapesten, Hódmezővásárhelyen és Gyulán dolgozik.

Első kiállítása 1930-ban a Nemzeti Szalonban volt, 1939-ben a Tamás Galériában állít ki, 1943-ban pedig a Műbarátnál, majd 1948-ban a Képzőművészek Szabad Szakszervezetében. Hódmezővásárhelyen, Gyulán és Békéscsabán többször volt kiállítása.

Kohán György

1910-ben született Gyulavári-ban. Középiskolált Gyulán végezte. 17 éves korában felkerült Pestre és részben szabadiskolákban, részben az Akadémián végezte tanulmányait.

1932. ápr. Koll. Eiáll. vésirajzaiból a Nemzeti Szalonban.

217

1905.

ásik felén pedig »Urunk feltámadása«
tt és a bal térdére vett Máriá-
a lunek mondatszalagján e szó ol-
ü fejdisz, fehér kendő, piros palást.
jobbról pedig szent Borbála áll pal-
liratú mondatszalaggal. Mindnyájuk
préselt diszitésü. -- Az utóbbi a
tizenegy apostol veszi kö-
l a megnyilt felhők között a Megváltó e-
bontakozik ki, a melynek üregében

te 1905 julius 20. (395-905)

Kohán György

1927/28

Ferkèpzomfoiskèvk

102. c.

777

Kohán György

kiáll.

Nemzeti Szalon

1932. ápr.

Fővárosi Képt.

Kohán György

festő

Stúl. Gyulaváriban 1910

Gyulan végezte középiskoláit, 17 éves korában került Pestre és részben szabadiskolában, részben az Akadémián végezte tanulmányait.

Nemzeti Szalon 1932. ápr.

77. csop. kiall.

21 tétel alatt szenrajzok

cím nélkül.

Vészi-nyomda. Tel. 108—03.

Kohán György

festő

koll. kiáll.

Ujság. 1932. ápr. 9.

(e. a.: A Nemzeti Szalon csoportkiállítása.)

Kohán György

festi

Koll. kiáll. a Mübarát-

ban

ivód

i

Farkas Zoltán:

~~[illegible]~~. Kiálli-

tarok. Magyar Csillag

1944. (118. l.

I.)

ne Blumen u. Vogel. China, XIX. Jh.

n, szines két nőalakkal és asztalkával. (Egy csésze füle
kleine Schalen mit Untertassen, Porzellan, mit Frauen-

lán, lapos ovális testén jelenet sok gyermekalakkal.
llan, mit Kinderfiguren. Chinesisch.

dad testén kobaltkék szinben játszó gyermekek. Kina.
uf der Wandung Figuren in Kobaltblau. Chinesisch.

os négyszögü, oldalán alak és virágdisz. Kina. —
Figur und Blumen. Chinesisch.

ellán, felületén barna lakk-alapon, szines és arany-
n Fó-kutya. Kina. — Zwei grosse gedeckelte Vasen,
Lack. China.

porcellán, testén szeladon alapon famille-vert diszi-
XVIII. sz. — Zwei kleine s. g. Flöten-Vasen, Por-
le-vert. China, XVIII. Jh.

kékszinü, kézzel festett alakokkal. Kina. — Zwei
uren in Handmalerei. China.

án, külsején kávébarna máz, belsejében kobaltkék
mit Untertasse, Porzellan, auf der Wandung kaffee-
tblau. China.

Kohán György

koll. kiáll. Tamás

Galéria

vrod

Ujság. 1936. dec. 20

(c. a.: K. Gy.

festményei.)

Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

VIII. 2.

Gyórnász Mihály

Szobrász

XI. Lágymányosi u. 17/a

MKSz 1947

Giró Szász Mihály

tréhely szobrász

1934.

Prajadhipok tiámi lenyét (és felesége)
mintárta (reliefet)

1935. öngyilk. hiszére.

Herendi porc. vásban dolg.

Műcs. kiáll, 1933 tól

Pipics 113. l.

Nagyságos

Dr Némedy Gyula ügyvéd úr

úrnak

Szeged

Giró Szász Mihály

nobrász. Műcsarnok

1933. nemz. képzm. kiáll.

196

Kohán György

koll. kiáll.

Hol, nem írja.

Hel Ervin: K. Gy.

festmenyei.

Budapesti Hirlap

1936. Dátum

kvagva.

Kohán György

cód

z

Ujvári Béla: K. freskó-
terv-kiállítása a Képző-
művészek Szabadszervezetében. Magyar Művészet
1948. 239. l.

ék

Rész Kiadásokról

grafiak vétele is hirátala	1.40
terem is Egyetem	1.40
afia vétele is hirátala	1.40
Korokt Miniszterem	1.40
levél vétele	1.40
bókki u sürgös üzenetel	1.40
angolok miatt	1.40
tele	1.40
I	1.40
ót	1.40

Kohán György

festő

a képzőm. főiskolán, majd Párisban tanult. Sokat nyomorgott.

U. 3438

vod

a

Az Est. 1932.

ápr. 14. (Bonyodalom két furcsa cirmi rajz körül a Nemzeti Szalonban)

gen	főhadnagy	r. k.	r. k.	r. k	r. k.	r. k.	r. k	r. k.	r. k.	ág. ev.	r. k.
gen	hadnagy	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.
gen	főhadnagy	r. k.	r. k	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	gör k.	gör. k.	gör. k.
gen	kp főtüzér	ág. cv.	ág. ev.	r. k.	ág. ev.	ág. ev.	r. k	r. k.	ref.	fef.	r. k.
gen	hadnagy	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.
gen	főhadnagy	r. k.	r k	r. k.	ref.	ref.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.
—	—	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	nőtlen		
—	—	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	nőtlen		
gen	hadnagy	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	r k	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.
gen	zászlós	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.
—	—	bapt.	ref.	ref.	r. k.	r. k.	ref.	ref.	bapt.	bapt.	bapt.
gen	gyalogos	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	ref.	r. k.	r. k.
—	—	ref.	ref.	r. k.	ref.	ref.	r. k.	r. k.	nőtlen		
—	—	ref.	ref.	ref.	ref.	ref.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.	r. k.

Kohán György

1.

Tamás Galéria

78. II.

Komárom, Ferenc József-rkp. 15. 12
Blumenstein Hermann, szállító. Komárom, Ferenc József-rkp. 21. 1-63
Tóth Sándor, szállító üzlet, Klein Mór utóda. Komárom Klapka-tér 9 75

Kőszeg

Halenseher István, Kőszeg. 1-16

Léva

Mateosz*-tagok szállítmányozási irodája. Léva, *Bástya-u. 3. 2-37

Losonc

Gombola Pál szállító, Losonc, Horthy Miklós-tér 3. 2-35

HAÁSZ TIBOR nemzetközi szállítmányozó és butorszállító, Losonc, Vasuti-u. 33. 2-46

Marosvásárhely

Ancsel Antal szállító, Marosvásárhely, Eötvös-u. 6. 1-33

„Hungária" szállítási vállalat és keresk. ügyn. tul. Léderer Emil, Marosvásárhely, Kossuth L. u. 28. 1-27

***Nemes Nagy* Elemér, Ibusz szállítmányozási váll. képviselete Marosvásárhely Ugron Gábor-tér 14.** 3-12

Sámson Sándor utódai szállítási váll. Marosvásárhely Széchenyi-tér 60. 31

Tóth Gyula szállító, Marosvásárhely, Sörház-u. 11. T. 71

Bedenek István szállítmányozó. Nagykanizsa, Eötvös-tér 10. 5-40

Nagykőrös

Boros Sándor, MÁV szerződéses szállító. Nagykőrös, Tihanyi-u. 2. 2-08

Nagyvárad

***Adler és Nádor* utóda Nádor József szállítm. és vámolási iroda, Nagyvárad, Kossuth L.-u. 24. 18-55**

Kiss Géza László ált. szállítmányozási és kereskedelmi vállalat, Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 23. **24-90**

„Mateosz"* kirendeltség fuvarvállaló iroda, Nagyvárad, Hlatky Endre-u. 1. *13-29 17-29

Merkur szállítási vállalat, Nagyvárad, Kapisztrán János-tér 28. 16-65

***Pollák* Albert utódai, szállítmányozási és berak-tározási váll. Nagyvárad, Kossuth L.-u. 13.** 20-57

Róna Béla szállítmányozó, Nagyvárad, Kossuth L.-u. 20. 25-55

***Transport Lloyd* nemzetközi szállítmányozási r.-t. Nagyvárad, Szent László-tér 6.** 25-81

Turul szállítási vállalat, Nagyvárad, Szent László-tér 5. 12-01

UJHÁZY MIHÁLY szállítási iroda, Mávház-ház és Ibusz képviselet, Nagyvárad, Kossuth L.-u. 8. 21-87

Kohán György

Tanulmányfej, 150 P.
Alföld, 300 P
Séta, 80 P
Kéj 120 P
Vírágbolond, 200 P
Főproba 120 P
Palota udvarán, 80 P
Ahitat, 60 P.
Mosolygó, 60 P.
Arckép mgt

Szeged 1934

BUDAPEST
49 VIII. 13 -2
KÉ
POSTA

Kohán György

grafikus

röd

2

Ybl Ervin: A Nemzeti Szalon csoportkiállítása.

Budapesti Hírlap

1932. ápr. 10.

...sz. Bizott. elszámolt előle-
...maradványai.

	kor.
...zakmunkák beszerzési költ. ...ól pénzmaradvány	26
... Orsz. Bizott. részére uti- ...000-k-a pénzmaradv.	5
...hunyadi vár épületei hely ...ataimak fedezésére II. rész- ...1.000 k-a elsz. 27.488·89 k. elsz.	46.511
...a-boldogfalvi templom hely- ...lataimak költségeire ...9.913·74	6.193
...Bizottsága utiköltz. kintal-	

Kokán György

a gyulai Dürer teremben
emlékkiállítást rendeznek
műveiből.

Magyar Nemzet 1971 gulius 6
4. old.

Kohán György

A közelmultban elhunyt művész három nagy mérelü képe lett kiállitva a Mücsarnokban

Lukácsy Sándor: Művészeti seregszemle a Mücsarnokban
Népmüvelés 1968/6 43 old.

Kohán György

Asszonyok, harcok.
A Nemzeti Galéria kiállításáról.

Lukácsy Sándor: Új magyar festészet.
Népművelés 1968/2 38 old. 39 old.

Rohán György

Művészete még életében megjelenhetett nagy kiállításon a Galériában

Solymár István: A Magyar Nemzeti Galériáról

Népművelés 1968/1 34 old

Kohán György.

1946-ban nagysikerű kiállítást rendezett Vásárhelyen, ott él és ott dolgozik.

Dömötör János: Vásárhelyi művészet

Alföld 1971/10 67 old. 68 old.

Szohán György

Művészetének forrása az alföldi realistákhoz nyúlik vissza, de gázdagi lotta azt a mexikói monumentalisták, sőt egy bizonyos periodusban a párizsi iskola analitikus modszerének egyéni alkalmazásával is. Monumentális iránti érzéke minden munkájában kifejezésre jut

Dömötör János: Vásárhelyi művészet

Alföld 1971/10 ~~69~~ old 71

Rohán György

Kossuth-díjat kapott. Ugyakkor azonban a társadalmi elismerés felemásságát mutatja, hogy bár kifejezetten monumentalis művészetet csinált, állami díjai ellenére sem jutott életében egyetlen négyzetméter falfelülethez sem.

Dömötör János: Vásárhelyi művészet

Alföld 1971/10 69 old.

Thohain György

Vajdahelyi utca

Alföld 1971/10 18 old.

Kohán György, festő

Emlékkiállítása nyílt meg
Cegléden.

— : □ 4 Ceglédi Kossuth Múzeumban. — ?:

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. okt. 4.

Kohán György, festő

Emlékkiállítása nyílt meg
pénteken (dec. 17-én) a
Nemzeti Galériában.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 18.

Kohán György festő

Emlékkiállítása nyílt meg

Békéscsabán.

~~25.~~

— : Hír

25.

Népszabadság, Bp. 1971. dec. 25.

Kohán György

Gyulavár ~~#~~ ibán) született 1910-ben, meghalt Gyulán 1966-ban. Tanutmányai: Képzőművészeti Főiskola. Tárlatai Budapesten 1930-1965. Munkácsy díjas 1960. Kossuth díj 1966.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I.

A mai magyar táblafestészet, Bpest. 1971

Kohán György

Szines reprodukció, egész táblán:
52 p. „Fehérfalú ház", olaj, 61 x 60 cm.
Erkel Ferenc múzeum.

Szántó Tibor: Pictura Hungarica I
of mai magyar táblafestészet, Budapest,
1971.

Kohán György

103 n. reprodukció: „Anya és gyermeke", 1930.
ceruzarajz, 70 x 50 cm.

Körner Éva: Ungarische avantgarde,
München, 1971.

Kohán György

Kínes reprodukció egész táblán:

50. sz. „Bivalyos szekér", olaj, 122 x 170 cm.

Erkel Ferenc múzeum.

Kánto Tibor: Pictura Hungarica I.

A mai magyar táblafestészet, Budapest, 1971

Mohácsi György
grafikus

Mohácsi György emlékére címmel a művész válogatott rajzaiból kiállítás nyílt meg december 17-én a Magyar Nemzeti Galériában

— : Kitüntetések
Művészet, 1972. január – 14 oldal.

Kohán György
festő

A vásárhelyiek Kohán György és Kusucz
D. István örökét vértek előre

Láncz Sándor: Van-e modern realista . . .
Művészet, 1971. december - 6.oldal

Kohán György
festő

A két világháború közti magyar
művészet realista áramlatának
képviselője.

Láncz Sándor: Van-e modern realista . . .
Művészet, 1971. december - 6.oldal

Kohán György
festő

A Gyulai Levéltár őrzi az alispánhoz
ajánzott segélykérő levelet, a harminczas
években írta az ifjú művész.

Kovács Gyula: Metykó Gyula festményei.
Müvészet, 1971.november - 28.oldal

Kohán György
gyulai festőművész

Nagyatéraból a ceglédi
Kossuth Múzeumban nyílik Ziállítás

Pestmegyei Hírlap 1971 julius 29
4. old.

Kohán György

festőművész emlékkiállitása. Hódmezővhely,Tornyai J.Múze
- Ism: Dömötör János,Tiszatáj,1968.2.sz.165-168.l. - Tibély Gábor, Művészet,1968.3.sz.37-38.l.
Kiskunfélegyháza, Kiskun Múzeum. - Ism: Szabó Endre, Csongrád Megyei Hírlap,1968.márc.9.- Szabó János, Petőfi Népe,1968.jan,16. - Supka Magdolna,B. Művészet,1968. 5.sz.47.l. - Szilágyi Miilós, uo.46-47.l. -
Gyula,Erkel Ferenc Múzeum. Kat.bev.B.Supka Magdolna,Gyula,1968. - Ism: Horváth György, Magyar Nemzet,1968.dec. 21. - S.E. Békés Megyei Népújság,1968.dec.17.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ert.1971.2.sz.149-182.l.

168-169.l.

Kohán György

Polner Zoltán: Kohán György emlékére. - Tiszatáj, 1968 1.sz.22-23.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

160. l.

Kokász György

emlékkiállítása nyílt

Gyulán

Népszava 1971 július 15

2. old.

Kohán György

emlékkiállítással ünnepli 100 éves jubileumát a gyulai Erkel Ferenc Múzeum.

Kronika (Érdekes kiállításokról)

Magyar Hírlap, 1968. december 16. 6. l.

Kohán György

emlékkiállítás a gyulai Erkel Ferenc Múzeum új kiállító csarnokában, 52 kép látható a tárlaton.

Kohán György 1966 őszén már súlyos betegen egész életművét: 691 festményt és 2215 grafikát Gyula városára hagyta végrendeletileg.

A bíráló a művész „európai nappajrendű jelentőségét" említi.

Év végi tárlatok vidéken (Rideg Gábor)

Magyar Hírlap, 1968. december 23. 9. l.

Kohán György

2 éve elhunyt Kossuth-díjas festő Gyula városára több mint 3000 fotónyi és grafikát hagyott. A hagyatékból állandó Kohán-emlékkiállítást rendezünk, a városi filmklub pedig rövid filmet készít a hagyatékról, a Kohán-házról és a festő gyermekkorának emlékeiről.

Kérnék.

Nagy Hilda, 1969 február 28. 9.l.

Kohán György

Szabó Iván az emlékének a kiállításon szereplő ólom relieffel adózott.

Frank Ádámos: Jegyzetek a XI. M. Képzőmű. Kiállításról; Képzőmű. Almanach 1, Corvina 1969, 31. l.

Kohán György

A második teremben – a „vásárhelyi iskolácban" – ő uralkodik képcivel.

Frank János: Jegyzetek a XI. M. Képzőmű. Kiállításról; Képzőmű. Almanach 1; Corvina 1969, 30. l.

Kohán György

Anya („Háború emlékéből" sorozat), o. v., 312 × 163 cm
(rajz)

Képzőművészeti Almanach 1, Corvina 1969, 158. l.

Kokán György

emlékkiállítása nyílik Coplében

– emlékre

Pestmegyei Hírlap 1971 október 1
4. old.

Kohán György

A vásárhelyi Tornyai János Múzeumban megnyílt kiállításon művei szerepeltek.

Délmagyarország, Szeged, 1971. ápr. 14.

Kohán György, festő

Válogatott grafikáiból emlékkiállítás nyílik Győrben.

—: Hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, IB; v. 1971. júl. 6.

Kohán György, festő

Emlékkiállítása nyílik
még ezután.

— :o Kohán György ... 12.

ESTI HIRLAP, B. v. 1971. júl. 9.

Molnár György

grafikus

Méltatás

Solymár István: A magyar grafika tisztelgése Dürer előtt.
Művészet, 1971. augusztus - 10.oldal

Kohán György MDK

Szerepelt a tárlaton

"Öreg falu", "Szeles idő",
"Vásárhelyi utca" (a X. tárlaton kiállitva)

Dömötör János: A XI. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
X CSONGRÁDMEGYEI HIRLAP 1964 okt. 29.

Kohán György MDK

Szerepelt a kiállitáson.

Molnár Vera: Hódmezővásárhelyi képzőművészek kiállitása Sárospatakon.

NAPJAINK 1963 okt.1.

Kohán György MDK

Szerepelt a tárlaton

//~~"Az/ø~~ "Öreg falu"
"Szeles idő"
"Lelőtt varju"

Ritly Valéria:/~~AX~~ A XI. vásárhelyi őszi tárlat.

MAGYAR NEMZET 1964 okt.27.

Kohán György
festő

M.D.K.

Méltatás.

Kocsogh Ákos: A XI. Vásárhelyi Tárlat
Művészet, 1965. március - 36 lap

Kohán György MDK

öt müvel

szerepelt a tárlaton.

"Tanya viharban"
"Vásárhelyi utcarészlet"

Dömötör János: A X. Vásárhelyi Őszi Tárlat.
Tiszatáj. 1963. 10.

Kohán György festő M.D.K.

Müvei a kiállitáson

Sárvári Márta: Képzőművészeti kiállitás a Hazafias Népfront klubjában

Magyar Nemzet 1965. január 6. 4.l.

M.D.K.

Kolián György, festő

ágas-bogas falusi udvart ábrázoló ceruza vázlata látható a lap elülső borító-lapján.

Vásárhelyi Szó, Hódmezővásárhely, 195[illegible]. nov. hó, [illegible]old.
4. o.

M.D.K.

Kohán György, grafikus festő

Kisebb megszakításokkal több mint húsz éve él és dolgozik Vásárhelyen. Most készülő és jan. 21-én nyílő kiállításáról számol be egy rövid előzetes jelentés.

Vásárhelyi Szó, Hódmezővásárhely, 1956. jan. hó, 1. sz.

38. old.

Kohán György, festő

MDK

Baroda, Chandigark és Új-Delhi

Kiállításán szerepel.

-: Magyar festészeti tárlat India három
városában 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1967. jan. 31.

MDK

Kohán György

Szürkület, o.

Vihar után, o.

Kórókupok, o.

Szegedi O. Képzőm. kiáll. Szeged 1964

Kohán György MDK

Tanulmányfej, 1953 grafit

Bucsuzó katona 1952, grafit

Asszony kosárral, 1955 grafit

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kohán György kiáll.

Kohán György MDK

Bivalyok 1955 grafit

Tanulmány raj, 1954 grafit

Varróasszony, 1953 grafit

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kohán György kiáll.

Kohán György MDK

Tulipánok, 1956 olf.

Őszi vihar, 1958 olf.

Vihar után, 1957 olf.

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kohán György kiáll.

Kohán György MDK

Sárga virágok, fekete drapéria, 1958 olf.

Este, 1959 olf.

Szobabelső 1959 olf.

Műcsarnok Kamaraterem 1959 Kohán György kiáll.

Kohán György MDK

Virágcsendélet 1957 olf.

Virágok fekete vázával, 1958 olf.

Ziniák, 1958 olf.

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kohán György kiáll.

Kohán György MDK

Parasztudvar 1958 olf.

Birsalmák 1957 olf.

Hazatérő tehenek, 1956 olf.

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kohán György kiáll.

Kohán György MDK

Sublót előtt álló asszony, 1957, olf.

Naplemente Mártélyon, 1958, olf.

A festő szobája, 1957 olf.

Délutáni fények, 1956 olf.

Mücsarnok Kamaraterem 1959 Kohán György kiáll.

Kohán György MDK

Vigasztalás, 1956 grafit

Szotató nő, 1953 grafit

Küzdő bikák, 1955 grafit

A háboru emlékére 1943-1948 fekete kréta

Kohán György

MDK

Tehenet vezető asszony, 1954 grafit

Tanulmányfej, 1953 grafit

Megvadult ló, grafit

Anya, 1954 grafit

Műcsarnok Kamaraterem 1959 Kohán György kiáll.

Kohán György

Képét cím nélkül Zicmelis

Tanulmány, [illegible] hélmillivoś táblatéprvárásból, [illegible] [illegible] [illegible] Sokmány István

1966

891.

MDK

Molnár György
festő

A gyulai Vármúzeumban volt
emlékkiállítása.

– kiállítások.
Művészet, 1967. szeptember. 47 lap.

Kokán György festő

Munkácsy díjas.

Most kapta meg a Kossuth díj III. fokozatát 1964-ben kiállításáért és életművéért.

Nógrád 1966 IV. 2. 2 old.

Kohán György

„Vasalónő" - jét emlitik meg.

Tanulmányok a 2 milliós vásárlásról
Magy. Képz. Szöv 1966
D. Fehér Zsuzsa cikke 34 l.

Kohán György

MDK

Füz, viasztemp.

Utca, viasztemp.

Olvasó, viasztemp.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Kohán György MDK

Eső után, olf.

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

M.D.K.

Kohán György grafikus

„Bánat" c. rézkarcát közli a lap:

Vásárhelyi Szó, Hódmezővásárhely, 1956, okt. hó, 10. sz. 30. old.

M.D.K.

Kohán György, festő, grafikus

„Anyaság" c. szénrajza látható a lap cím oldalán. A szövegrészben Füstös Zoltán ismerteti Kohán kiállításának gazdag anyagát, melyen utolsó tíz évi munkásságának, melyen nagyobbra értékeli utolsó grafikáit, mint a hevenyészve összeszedett regébli festményeit.

Vásárhelyi Szó, Hódmezővásárhely, 1956. jun-jul hó,

~~5-6~~. sz. 80. old.
6-7.

M.D.K.

Kohán György, festő (1910 –

és a bódmező vásárhelyi
művészet felfogásában az al-
földi magyar festészet hagyomá-
nyai éledner újjá.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,
Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 957. old.
+ „Mitcremsarot" c. képe 955. "

Giró Szász M. kerámikus M.D.K.

herendi szobra:

Melyiket szeressem? 208 x
130 mm szines

É.M. Árjegyzék. Herendi porcelán szobrok és dombormüvek. Bp. 1959. 21.old.

MDK

Giró Szász Mihály, szobrász.

Szimek Viktor. Bronz.

Bp.Műcs.-OMKT Nemz. Képzőműv.kiáll. /Rend.M.Kir.Vall. és Közokt.Min./ 1933 ápr.19.-máj.25. Kép.tm. 19.1.

MDK

Giró Szász Mihály

Szimek Viktor, bronz

Nemz. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1933. ápr.

19 l.

Giró Szász Mihály MDK

dr. Istók János, gipsz

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Giró Szász Mihály MDK

Szmek Viktor, bronz

Mücsarnok 1933.Nemzeti Képzőművészeti kiáll.

MDK

Kohenn György, graf.

Monumentális szenrajzokat mutat be, tehetséges művesz de meg sokat kell tanulnia.

Képzőművészet.1932. 189.l.

Kohán György

Az „Alföldi mesterek" c. előadássorozatban mutatják majd be.

Délmagyarország, Szeged 1969. dec. 14.

KOHÁN GYÖRGY

A ceglédi Kossuth-Múzeumban emlékkiállítása nyílt.

ESTI HÍRLAP, 1971. okt. 4.

Kohán György

Szerepel az alábbi tárlatok a muzeumban

N. N.: Grafika kiállítás Békéscsabán

Magyar Hírlap 1970 I. 26.

Kohán György

Likés János: A Requiemtől a realizmusig. Kohán György képei előtt. Dél-Magyarország, 1966 ápr. 2.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969.3.sz. 243-284.l./

256. l.

Kohán György
testő

1943-ban Hódmezővásárhelyen járt Szabó Ivánnal.

Dömötör János: Szabó Iván
Tiszatáj, Szeged 1970. IV / 394.

Kohán György
festő

Rendszeresen szerepelt a délfalfeldi tárlatokon; a szerzet műrészeti tikára volt.

Szelesi Zoltán: Szeged képzőművészete.
Tiszatáj, Szeged 1969. VIII. 755.

Kohán György

Z. j.: Új Kossuth-díjasok, Kohán György az Alföld festője. – Petőfi Népe 1966. ápr. 9.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Irt. 1969. 3.sz. 243-284. l./

257. l.

Kohán György

Zilahy Judit: Az Alföld festője (Kohán György)
-Kortárs Mezei Dolgozók Lapja,
1966. ápr. 10.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

257. l.

Stohán György
festő

Méltatás.

Trencsény László: Kiodemerő vásárhely 1969. ősz.
Művészet, 1970 január – 43 lap.

Kohán György

Szerepel az áhami vásárlások
Liábitásán a Műszaknokban

Tóth Sándor: A képzőművészeti
gyűjteményről

Délmagyarország 1970 I. 23

Kohán György

szerepel az alábbi tárlaton

N. N.: grafikai kiállítás
Békéscsabán

Békéscsaba, Megyei 1970 I. 25

Kohán György
festő

Méltatás

Ecsery Elemér: Antal Irén művészetéről.
MŰVÉSZET, 1970.október - 20.lap

Ilohán György
festő-

Meltalás

Bauer Jenő: Weinträger Adolf Lépki állítása
Művészet, 1970. szeptember - 41 lap

Kohán

Említve

(falus) Alkotókör a "serájci házban"
Pest megyei Hírlap, Bp. 1970. nov. 18.

Molnár György
festő-

Művét bemutatták a kiállításon.
A művén 2x nyerte el a Munkácsy díjat és 1x a Rossuth díjat.

Dömötör János: Negyedszázad művészete Csongrád megyében
Művészet, 1970. szeptember - 42 lap

Kohán György

3

Várznai: „Parasztanzony"
„Pásztor"
„Ház előtt"
„Napkorong, Zazal"
– emlékoe.

Magyar Nemzet 1968 dec 21.

Kohán György

Szülővárosában, Gyulán megrendezett emlékkiállításáról ír Horváth György.

Magyar Nemzet 1968 dec. 21

Kohán

Kiállítása említve

Erkel-múzeum Gyulán...
Békés megyei Népújság, 1970. sep. 15.

Kohán György

Sirató c. grafikája (ezt)

szerepel a békéscsaba. múzeum

tárlatán

B. M: Huszonötév képzőművészet

Békéscsaba. Népnyság 1970 I. 9

Kokán György

4

Művei: „Halott"

„Pávás arszony"

– emlitve

Magyar Nemzet 1968 dec. 21

Kohán

neve emlétve

„Megnyílt az új mástelyi mivérstelep"

Magyar Hanszet
1969 június 10

Kohán György

3000 műset hagyott Gyula
Vazosára a Zét ève elhunyt műsért.

Magyar Nemzet
1969 febr. 28

Kohán György

A hódmezővásárhelyi Tornyai Múzeumban mutatták be a művész halálának első évfordulójára, életművének egy részét.

Tibély Gábor: Kohán György emlékkiállítása Vásárhelyt. „Művészet" folyóirat, Budapest, 1968. március 3. n.

38 l.

Kohán György, festő

A Pécsi Modern Magyar képtár új szerzeményei: Képek jegyzéke:
52. sz. kép: "Csellós férfi", tempera. 166+136 cm.
Ltsz.: 68.11z. Fekete repr. 229. old

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története
Uj szerzemények I. 219. old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, 1967. Pécs, 1968

Kohán György

festő

Mélt álás

Solymár István: Szarvin erdélyi festő -

Művészet, 1970. September - 18 lap.

Kohán György

festőművész nekrológja. - Pogány Ö.Gábor, Művészet,1967 8.évf.1.sz.9.l. - /SzabóEndre/,Tiszatáj,1967.21.évf. /Szij Rezső/ Alföld,1967.18.évf.2.sz.79.l.- Szocialista Művészetért,1967.1o.évf.1.sz.6.l.

Az 1967.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája / Művtört.Írt.197o.1.sz.68-1o7.l./

1o5. l.

Kohán György

2

Várznai: „Bívalyos szekér naphorongyal"
„Marokszedő"
„Ház tövéből"
„Fehér ház szuggesztív variációi"
— említve.

Magyar Nemzet 1968
dec. 21

Kokas György

emlékkiállítása Gyulán.

Művei közül több szerepelt a Nemzeti Galéria
1965-ös tárlatán és a XI. Magyar Képzőművész.
Kiállításon.

Magyar Nemzet 1968. dec. 21

Kohán György

"Gyümölcsszedők" c. képét bemutatja a lap. Repr.
"Kohán György" cimmel rövid beszámoló a közelmultban elhunyt, „kiemelkedő tehetségü festőművészről, akinek hagyatékából állandó kiállitást"rendeztek. Fenti képet a gyulai kiállitáson mutatták be.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1969. aug. 2.
XIII. évf. 31. sz. 18-19. lap

Kohán György, festő

1967-ben a Pécsi Modern Magyar Képtár megszerezte dr. Tompa Kálmán nemzeti érdekü gyüjteményét. A 19.-20.sz. magy. képzőművészetének keresztmetszete. 388 mü, 180 művész Kohán egy művel szerepel. 227.old

ROHVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története Uj szerzemények I. 219.old

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, 1967. Pécs, 1968

KOHÁN GYÖRGY

A CSONGRÁD MEGYEI TERÜLETI SZERVEZET VOLT TITKÁRA. MUNKÁIT AZ ALÁBBI TÁRLATON BEMUTATTÁK. KÉTSZERES MUNKÁCSY-DÍJAS, KOSSUTH-DÍJAS MŰVÉSZ.

DÖMÖTÖR JÁNOS.. NEGYEDSZÁZAD MŰVÉSZETE CSONGRÁD MEGYÉBEN.

MŰVÉSZET, 1970. SZEPT. 42–44 LAP.

Kohán György

Szegeden adták át a Kossuth-díjat Kohán György festőművésznek. - Dél-Magyarország 1966. ápr. 3.

Magunk. Csongrád Megyei Hírlap. 1966. ápr. 3.

Az 1966. évi magyar művészettörténdti irodalom bibliográfiája /Művtört.Írt. 1969. 3.sz. 243-284. l./

257. l.

Kohán György

Sz. Z.: Müvek és mesterek. Kohán György: A háború éveiből. - Dél-Magyarország, 1966. ápr. 24.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

257. l.

Kohán György

Zelahi Judit: Szinei a föld színéből, a nyári nap izzásából születtek. Kossuth-díjat kapott a Gyulaváriból indult festőművész: Kohán György. – Békés Megyei Népújság, 1966. jún. 5.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /Művtört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

257. l.

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 JÚL

Kohán György

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

▲ KOHÁN GYÖRGY EMLÉKKIÁLLÍTÁS nyílt vasárnap Gyulán. A kiállítást a Gyulai Várszínház szezonjának idején, július végéig tekinthetik meg az érdeklődők.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 136-068, 337-746, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

Budapest

Kohán György

(1910-1966.)

festőművész nekrológja. – Csongrád Megyei Hírlap, 1966. dec. 17, dec. 20.

Az 1966. évi magyar művészettörté neti irodalom bibliográfiája /Művtört. Ért. 1969. 3. sz. 243-284. l./

283. l.

Kohán György
festő

Apja kovács volt.
Tóth Menyhért festő „kovács" c.
képén állít emléket a festőnek.

M. Kiss Pál: Hazai kiállítások
Látóhatár, 1969 VII–VIII. 743.

Kohán György
festő

Művészeti hagyatékát Gyula városva
testálta, s ezzel egy emlékmúzeum
felállítását alapozta meg.

B. Supka Magdolna: Koszta Rozália
Művészet, 1969. november - 37 lap

Kokán György

Kokány Zépe szerepel a „Magyar Művészet 1945-1969" c. Ziallitásban.

Magyar Nemzet 1969 október 12.
12. old

MDK

Kohán György, festő

Megemlítve Smrcsik Jánossal

Kapcsolatban.

Bánszki János: Gondolatok a Debreceni II.

Orsz. Nyári Tárlatról 84-86.

ALFÖLD, Debrecen · 1970. aug. XXI/8.

Kokán Gyöngy

emlékkiállításáról jegyzet

a 9. oldalon

Népszava 1970 augusztus 2

Kohán György

196. n. „A háború emléke" (freskótérv réplete) 1941-42, fehete kréta, papír 235 x 950 cm. Nemzeti Galéria; reprodukció.

A radi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

Kohán György

művészetét a Háború-képeken kibontakozott monumentálitás jellemzi.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

2901

Kohán György

művein visszatérl a bruegheli gondolat modern realizálása.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970.

2901

Kohán György

A gyulai Dürer Teremben julius 9.-én nyitják meg a müvész emlékkiállitását, -adja hirül a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. juli. lo.
XV. évf. 28. sz. 2. lap

Kohán György

nevét
említi opponensi véleményében Pogány G. Gábor.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története c. doktori értekezésének vitá ja. - Művtört.Ért. 1971. 1.sz. 47-59. l.

53.1.

Kohán György

nevét említi az opponensi véleményekre adott válaszában Aradi Nóra.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története c. doktori értekezésének vitája. - Művtört.Ért. 1971. 1.sz. 47-59.l. 58. l.

KOHÁN GYÖRGY

Művei kiállítva a Hódmezővásárhelyi Tanyai Sámos Múzeumban, Szabó Endre magángyűjteményéből.

Esti Hírlap, 1971. ápr. 20.

Kohán György festő

Kossuth díjas. Kiállítása nyílt a gyulai múzeumban

N.N.: Gazdag kulturális program valósult meg Gyulán

Békés megyei Hétnyiség 1969 X. 18.

Kohán György

Szeged Szabó Endre magán gyűjteményének kiállításóna vásárhelyi muzeumban

N.N.: Kiállítások Szegeden, Hódmezővásárhelyen

Magyar Hírlap 1974 IV. 13

Michnai György
festő

M.D.K

Méltatás

Telepy Katalin, Michnai André a kiállitása
Művészet 1969 aug 46 lap

MDK

Kohán György, festő

Németh Lajos könyvét ismertetve méltatja művészetét a cikk.

Miklós Pál: A modern magyar képzőművészetről 20–25. o.

KRITIKA, BP. 1969. március VII/3.

Kohán György

Kiállítása Debrecenben.

Kiállítási Katalógus
Szocialista művészetért 1970. nov.

Kohán György

Szüret című akvarellje dr. Raisz László
tulajdonában van.

D.I.: A Raisz-gyűjtemény Balatonfüreden; Műgyűjtő, 1971. 1-12. 10. l.

Kohán György

A 30-as évek közepe tájékán lépett a színre.

Pogány Ö. Gábor: Vurucz D. István művészetéről; Művelődés, 1970. 1. sz. 33. l.

Kohán György, Jestő

Szabó Endre magángyűjteményéből nyílt kiállítás Hódmezővásárhelyen. Kohán-művek is szerepelnek.

—: Hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. ápr. 20.

Kohán György „festő"

Megemlítve.

Dömötör János: Füstös Zoltán 796-798.

Tiszatáj, Szeged. 1970. augusztus XXIV/8

Kohán

Gyulán, a müvész szülővárosában rendezik meg emlékkiállitását a városra hagyományozott képeiből, a középkori téglavár mellett, az erre a célra épitett kiállitási csarnokban.
"Ez történt még a héten.." c. rovat közleménye.

Film Szinház Muszika, Bp. 1970. aug. 1.
XIV. évf. 31. sz. 25. lap

Udvari György
grafikus

Több műve az 1940-es évekből való, akvi jelentésváltozás található.

Aradi Nóra: Jel- és jelentésváltozás a ....
Művészet, 1971. junius - 14.oldal

Kohán György

Alte Frau vor dem Schrank, 1962.

repr.

100 Jahre Kunst in Ungarn
Museum am Ostwall Dortmund, 1971.

Koloman Sógy

6 Sitzender Frauenakt

100 Jahre Kunst in Ungarn
Museum am Ostwall Dortmund, 1971.

Kohán György

neve emlitve

Alejszava 1970 január 16
2. old.

Kohán György

6 grafikai lapja

szerepel a Nemzeti Galéria új

szerzeményei között

Népszava 1969 január 9

2. old

Kohán György
festő

Méltatás.

B. Szüpka Magdólna: Csohány Kálmán.....
Művészet, 1971.január - 40.lap

Kohán György, képrőművész

- tiszántúli. Az ő biztatására kezdett dolgozni Till Avan szobrász.

D. I.: Képrőművészet
Vigília, 1971. máj. 343. l.

Kolían György

a Gyulai Dürer teremben emlékkiállítását rendezték, – melyről megemlékezett az Iszkusztvo 71/6 száma

Szocialista Művészetért, 1971. szept. 9.

Kohán György, jertő

MDK

Gyulán — társadalmi összefogással — művelődési ház épül. Ebben kap helyet a nagyértékű Kohán-hagyaték.

— . Hír

8.

Népszabadság, Bp., 1969, nov. 19. [Vidéki]

Kohán György

emlékének Szabó Iván szentelt

ólom relieftet

Képzőművi. Almanach Bp. 1969. 31. o.

Frank: Jegyzetek

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kohán György

uralkodik a II. teremben (XI. Magyar K. Kiállítás) nemcsen „blickfangos" festményeivel, elementáris művészi erejével

Képzőművi. Almanach Bp. 1969. 30. o.

Frank: Jegyzetek

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kolán György festő

Kossuth díjas. Kiállítása nyílik Gyulán

N. N.: Gyulai nyár 1969

Vas Népe 1969 VI. 7

MDK

Kohán György, festő

Állandó kiállítása van Gyulán.

Tóth Pál: Gyulai példák 5

Népszabadság, B. n. 1969. júl. 18.

09

Horváth György
festő-

M.D.K

Részt vett a tanácson.

Horváth György: Egy elszalasztott lehetőség
Magyar Nemzet, 1969 okt. 21.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kokán György

résztvett a XI Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Horváth György:A XI.Magyar Képzőművészeti Kiállítás
Magyar Nemzet 1968.ápr.11.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Kohán György

festő

M.D.K.

Resit vett a tarlaton.

Bertalan : Negyedszárad képekben mohokban

Vasnépe, 1969. szept. 28.

Thomán György
festő

M.D.V.

Méltatás.

Alexin Andor: Barsali Ferenc
Művészet, 1969. aug. – 20 lap.

MÜVÉSZETTÖRTÉNETI
DOKUMENTÁCIÓS KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

*Kohán György
festő

J.D.Y

Méltatás.

Maldonay Gyorgy: Festők a Szinesfoldán
Münchet, 1969 aug. 21. lap

Kokán György

1966-ban halt meg. 1965-ben volt kiállítása Bp-n. Kossuth-díjat kapott.
Szülőhelye: Gyulavási, gyermekkorának szinhelye: Gyula

Kepszönův. Almanach Bp. 1969. 17. o. Sapka:
A hódmezővásárhelyi festészet

Kohán György

elhunyt vásárhelyi mester

Képzőmův. Almanach Bp. 1969. 15-o. Supka: A kód-
nezővásárhelyi festészet

Kohán György
festő

MDK

1968-ban, decemberben volt
emlékkiállítása az Ajtósi
Dürer kiállító helyiségben

D.J.: A XII. alföldi Tárlat.
Művészet, 1969. július – 47 lap.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Kohán György

Képei a XI. Vásárhelyi Őszi Tárlaton.

aulíbre.

Tiszatáj. 1964 12. sz. 4. l.

MDK.

Kohán György

Rövid utalás a müvész vásárhelyi szereplésére.

Magyar Nemzet 1964.okt.11.lap -

MDK

Kohány György

Ökrök, szén

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 28 l.

MDK

Kohány György

Répaszedés, tus, szén

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG

1960. 28 l.

MDK

Kohán György

Gönczi-Szabó:Az 1956. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliografiája Művért 1957.VI.évf.4.sz.347.l.

MDK

Kohán György

Jánosik János Kossuth-dijas, cer.

Arckép kiáll. Ernst Muz. 1952. aug. 9 l.

MDK

Kohán György

Dsinnek, kréta

N. Képirók kiáll. N. Szal. 1934. márc.

k 11 l.

MDK

Kohán György, festő.

Olaj festm., kartonok, akvarellek.

(Forradalmi lázban kérült művei tehetséget, tudást árulnak el.)

Szépmův. 1944. 1 sz. 25. l.: Rómay Kázmér: Műbarat. - K. Gy. kiáll.

M.D.K.

Kohán György
festő

A Műcsarnokban rendezi kiállítását.

Kiállítások.
Magyar Nemzet, 1959. június 14.

H

Kohán György
festő

M.D.K

A Műcsarnokban állítki.

Kiállítások
Magyar Nemzet, 1959 junius. 21.

4

Kohán György
festő

M.D.K

Méltatás. — „Medvadult ló" szénrajz, a „Halomi emlékre" szénrajz freskóg „Birsalmák" cimű festménye.

d.m.: Három kiállítás.

Magyar Nemzet, 1959. junius. 19

4.

Kohán György
festő

M.D.K.

Kiállítása nyílik a Műcsarnokban.

Három kiállítás nyílik a hét végén.
Magyar Nemzet, 1959. június 12.

4

Kohán György, festő

MDK

A hálbosú éveiből című képe a fiatal művész magas festői igényéről tanúskodik.

Herczegh János: A VII. Magyar képzőművészeti kiállítás

Népszabadság, Bp. 1959. ápr. 19.

7. l

M.D.K.

Ihohán György
festő

a Műcsarnokban van kiállítása

Kiállítások.
Magyar Nemzet, 1959. jun. 28

4

Kohán György
festő

M.D.K.

Miltatás.

Magyar Nemzet, 1959. julius. 12.
Dutka Mária: Az Alföld a festésretben.

8 l.

Kohán György
festő

M.D.K.

Ilódmezővásárhelyen is bemutatja a pesti kiállításának anyagát

Magyar Nemzet, 1959. július 12.
Napló.

S.l.

M.D.Vi.

Kohán György
festő

A Műcsarnokban tart tárlatot.

Magyar Nemzet, 1959. julius 5..
Kiállítások

41.

Kohán M.D.K.

Hódmezővásárhelyen élő m. vész.

Ritly Valéria: A tizedik ősz Vásárhelyen

Magyar Nemzet 1963. szeptember 29. 9.l.

Kohán M.D.K.

Ternyai -érmes

Kristóf Attila: Müvészek vidéken
Hódmezővásárhelyen ma nyilik a 14. őszi tárlat
Magyar Nemzet 1964. október 11. 9.1.

M. P. Y.

Kohán MDK

szerepelt a tárlaton.

"Parasztasszony"

Szabó Endre: A IX. vásárhelyi őszi tárlat.
Tiszatáj 1962. nov. 3.

Kohan MDK

/// több magyar képzőművésszel együtt szerepelt a Salon populist egy tárlatán.

Henri Heraut: Salon Populiste
Journal de l'Amateur d'Art, 25 juin 1963

Kohán MDK

résztvett a kiállitáson.

Dömötör János: Vásárhelyi Képzőművészeti kiállitás Sárospatakon.

Északmagyarország, 1963. jul. 24.

Kohán

hetepel a VIII. magyar kétszönüv. kiállításon

Vigilia, 1960, 5 n., 313 old

mdk

Kohán

Parasztasszony c. képe a tárlatón

Szabó Endre: A IX. vásárhelyi őszi tárlat
Tiszatáj 1962. 11. sz 4. l

Kohán György

Szerepel „az alföld a magyar festészetben" c. kiállítása

Vigilia, 1959. XI. n., 691 old.

MDK

Kohán György

Madárijesztő

Tanya viharban

Bika

Ritly Valéria: A X. Vásárhelyi Őszi tárlat.
Magyar Nemzet 1963. okt. 13.

MDK

Kohán György

Vásárhelyi utca

Koporsóra boruló asszony

Ritly Valéria: A X. Vásárhelyi Őszi tárlat.
Magyar Nemzet 1963. okt. 13.

Kohán György

Mosóasszonyok, temp.

IV. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyay-Múzeum, 1957.

Ismeretlen festő

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2. rendk.sz.
1.

Kalmár György

szerepelt a XI. Vásárhelyi Őszi Tárlaton.

Tihanyi, 1964. dec.

Kohán György

Tájképek és Olvasó c. műve

szerepel a X. hagy. kép. kiv.

Kiállításon

Kestárs 1965 XII. n. 2004 sz.

Kohán György festő

Hódmezővásárhelyen él. Kiállítása nyílt a Nemzeti galériában

Tükrök (1959) szepró
Létra 1960 "
Antal tábal 1960 "
Muzsika 1963 "
Csend 1944-45 "
Régmult 1961 "
Szekrény előtt ≠ "

Négyművelés 1965 Sz. 41old.

MDK

Kohán György

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1967 ápr.26.

Kolár György festő

A Kossuth díj III. fokozatát kapta
1966-ban

Kritika 1966, V. n. 24 old.

MDK

Kohán György

A háboru emléke, repr.

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal.

Kohán György

Asszony libákkal, repr.

12. Vásárhelyi Őszi tárlat, Tornyai J.Múz.
1965.okt.

Kohán György

Szerepel a „Magyar képőmű-
vészek a „fasizmusellen" c.
tárlaton

Felenkor 1966 II. n. 153 old.

MDK

Kohán György

Asszony libákkal, o.

Kagylós csendélet, o.

Nő csuporral, o.

12.Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.

1965. okt.

Kohán György

42. Victor Hugo regényéhez illusztr.
(A csoportfelvételen nevepel) Tus.

Tinántúli festőművének vándor-
kiállítása, Bev. Kákai Ferenc.
Békéscsaba. 1957.

MDK

Kohán György

A háboru éveiből, o.

2o.sz. M.festészet és szobrászat. N.Gal. és Móra F.Muz. Szeged, 1966.

MDK

Kohán György

Női fej, o.

Alkony, o.

12.Vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J.Muz.

1965. okt.

MDK

Kohán György

A háboru emlékére, szén

" " II., "

M. képzőművészek a fasizmus ellen, N.Gal.

1965.

Kohán György festő

Vásárhelyen élt és alkotott

Gulyás Miklós: Vásárhely és a
képző művészet

Tiszatáj 1966 XI. n. 92 old.

Kohán György

Kabát c. képe mezepel a XIII. Vásárhely. Ön. Tárlatou (ecl.)

Akácz László: A XIII. Vásárhely. Ön. Tárlatról

Timatáj 1966 XII. n. 1019 old

Kohán György

Gyakran tartózkodik Vásárhelyen

Tóth Sándor: Vásárhely és a
képzőművészet

Tiszatáj 1967 I. n. 57 old.

Kohán György

Képei szerepeltek az V. miskolci országos kiállitáson.

Hajdu Béla: Az V. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitás
Északmagyarország 1959. okt. 30. 4.l

Kohán György
festő

MDK

Méltatás.

Kovács Gyula: Almási Gyula Béla művészete,
Művészet, 1968. április - 30 lap.

MDK

Kohán György

A háboru éveiből, o.

20. sz.i m. festészet és szobrászat M.Gal.

k és Móra F. Mus. Szeged 1966.

MDK

Kohán György

Bika, repr.

Alföldi festészet. Szénkonzervár, Cook I.
Képt. 1966. okt.

MDK

Kohán György

Kiállitási hir

Szocialista Müvésztétért 1968 ápr.

MDK

Kohán György

neve előszóban emlitve

Alföldi festészet, Székesfehérvár 1966. Csók I.Képt.
okt.

Kohán György

Kiállítása nyílt

Kortárs 1965 VIII. n. 1336 old.

Kohán György

Rabinovszky M. irt Kohán Gy. kiállitásárol
Szabad Müvészet 1948. szept. 295-296.l.

Rabinovszky Máriusz:Két korszak határán Bp.1965.
304.

M.D.K

Kohán György
festő

Néhány műve szerepel a
tailaton.

Láncz Sándor: Előhangja XI.-hez
Művészet, 1968. ápr. 15 – 40 kep.

MDK

Kohán György, festő

szerepel a képzőműv. kiállításon.

(fenesik): Kürtösök az előcsarnokban 2

ESTI HIRLAP Bp. 1968. ápr. 11.

Kohán György

kezdet a hódmezővásárhely.

tájzőművészek kiállításán

Magyar Hírlap 1963 XI. 2

M.D.Ý

Kohán György
festő

A tragikus végű művész
alkotásait bemutattak a tárla-
ton. – „Bivalyos" (repro)

Dutka Mária: Séta a XI. Magyar Képzőművészeti Kiállításon
Nők Lapja, 1968. május 4 – 16 lap.

MDK

Kohán György, festő

Gyulán, a várhertben épül az új, állandó kiállítási csarnok. Elsőnek a város szülötte Kohán György hagyatékából állítanak öme kiállítást.

–: Madách elfelejtett műve a Gyulai Várszínházban 13.

Népszabadság, Bp. 1968. ápr. 28. [Vidéki]

Kohán György. [Jestő]

MDK

Hódmezővásárhely testvérvárosában,
Vallauris-ban kiállítanak műveiből.

–: Vásárhelyi képzőművészeti kiállítás
Franciaországban 8

Népszabadság, Bp. 1968 [illegible]

Kohán György festő

Magyar Csillag, 1944 T. 15.

IV. évf. 2. sz. 118.o.

Farkas Zoltán: kiállítások.

MDK

Kohán György

Bölcső felett, of.

Árv.Közl. 1940.dec. 7.rk.sz. 96.aukc.

25 l.

Kohán György M.D.K.

Müvei a Miskolci Grafikai Biennálén

Horváth György : Egy " vásárlási " kiállitás tanulságai

Magyar Nemzet 195. augusztus 24. 4.l.

Kohán György

Szegedi Képzőművészeti Egyesület
tárlatain Szegeden szerepelt.

Sz.U.N.934.IV.1.

Kohán György

"Szegedi Képzőművészeti Egyesület" kiállításán Szegeden szerepelt.

Sz.U.N. 934. IV. 25.

M.D.K.

Kohán György

Müve a kiállitáson

Kabát c. kompozicó

Ritly Valéria: A XIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat

Magyar Nemzet 1966. okt. 22. 4.1.

MDK

Kohán György

Komárom m. dolgozók lapja 1968 máj.1.p.7.

Kohán György festő

Emlékkiállítását Gyulán a Dürer teremben, Békéscsabán a Munkácsy Múzeumban rendezték meg.

Szocialista Művészetért, 1942. febr. (?)

Kahán György

Orosházán a Szántó Kovács Múzeumban Juhász Balázs gyűjtőklub kiállításáról képet közöltek.

S. F.: Az orosházi Juhász Balázs gyűjtőklub kiállításáról.

Békés Megyei Népújság, 1942. márc. 24.

Kokán György

Alkony olaj 49,5×70

Kagylós csendélet olaj
146×76,5

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul-Sept.

KOHÁN Jön

A népművészet, népmese bensőséges kapcsolatát érezni Kohán György, Medgyessy Ferenc, vagy a kortársak közül Németh József, Samu Géza, ~~Kmg~~ Tóth Menyhért müveiben.

Forrás 1975/7-8/83

Bánszky: Népmüv hatása képzőművészetünkre

Kohán György

A XX. szovjet magyar grafikai kiállításon az egyedi rajzok között szerepelnek monumentális tervrajzai

Sz. Kürti Katalin: Kiállítás a Szolnoki Galériában
Hajdúvidéki Napló, 1975. okt. 15.

Kokán György

Kabát repr.

Vásárhelyi Tárlat
M. N. G. 1974. Jul-Sept.

Kokán György

Kabát viasztemp. 115 x 108

Vásárhelyi Tárlat
M. N. G. 1974. Jul.-Sept.

Kokán György

Lelőtt varjú olaj 70x83
Női fej -"- 44x42

Vásárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul-Sept.

Kokán György

Öreg falu olaj 82×98
Szeles idő —"— 62×81

Vasárhelyi Tárlat
M.N.G. 1974. Jul–Sept.

Kokán György

Résztvesz a kiállításon
A katalógust ld. Alexin
Andornál

Déldlföldi Tárlat I–X.
1965–1974.

Kohán György, festő

A 11. számban megjelent „Kohán György" című [s témájú] kerent rejtvény megfejtése.

— : Rejtvény 576.

Élet és Tudomány, Bp. 1974. márc. 22. XXIX/12.

Kohán György, festő

kerekye és művei a

keresztrejtvény témája.

— : Rejtvény 528.

Élet és Tudomány, Bp. 1974. márc. 15. XXIX. / 11.

Kohán György

Tegnap nyílt kiállítás a művész alkotásaiból Kaposváron, a Somogyi Képtárban.

Reggeli Krónika III.

1945. II. 8. Kossuth 4.00 Gné

Kohán György, jestő

hárd: Végh Tamás

—: A Bánk-bán ..... 9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975 júl. 19.

Kohán György, Jestő

Elkészült emléktáblája.

Havas Ervin: Alkotók – nobrok – mecénások

7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. márc. 1.

Kohán György, festő

Emlékkiállítása nyílik meg
Szegeden.

— : Nyári tárlat 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. máj. 23.

Kolián György

Olvasó öregasszony, pasz. temp. 58×65
Anya gyermekével, vörf. 100×66

30. Miniatűr Kiállítás
1973.

Kohán György, Jestő

Szülővárosa: Gyula.

Kapalyag Mure: Gyerünk Gyulára 4.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. máj. 4.

Kohán György (1910-1966)

„Október a tanyán" Vízfestmény

60 x 86. Selesve lent jobbra: Kohán.

Kikiáltási ár: 7000 ft.

BÁV 36. Művészeti Képaukció Katalógus 1975 május

Kohán György

1974. aug. 30-án emlékkiállítása nyílt szekszárdon.

Népszava, 1974. aug. 31. 102. erf. 203 sz. 10 p.

Kohán György, festő

L.: Vigh Tamás

— : Szeged jól vizsgázott 9,

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. aug. 20.

Kohán György festőművész

A művész akkor született, amikor megjelent a vásárhelyi művészeti folyóirat, a Jövendő. Munkásságának jelentős hányada a felszabadulás utánra esett.

Horányi Barna: A századforduló festői az Alföldön.
Somogyi Néplap, 1975. febr. 11.

MDK.

Kohán György

Emlitve Ocsovszky László cikkében

Tiszatáj 1967 márc.

Kohán

1968.-ban „Alföldi táj" címmel az elhúnyt mesterek munkáit – Tornyait és Kohánt – mutatták be Vallauris-ban.

Jurányi Anna: Vásárhelyi festők művei Vallauris-ban.

Csongrádmegyei Hírlap, 1975. febr. 27.

Kohán György

Az alföldi piktúra jelentőségét felismerve kapcsolódik a vásárhelyi művésztelephez. – A felszabaduláskor ott élt a városban.

Pohner Zoltán: A vásárhelyi művésztelep

Északmagyarország, 1975. máj. 11.

Kokas György

válogatott grafikáiból
a Nemzeti Galériában nyílt
kiállítás

Magyar Nemzet 1972. január 8
4. old.

Mohai György

Az alföldi piktúra legjobbjainak eredményeiről érdekes összeállítást sikerült kiválogatni. Mohai György életművébe kvalitásos képek engednek betekintést.

Pogány Ö. Gábor: A hajdúböszörményi képtár megnyitása.

Alföld 1973/8 95 old.

Kohány György
alkohásaiból is lemintattak a hódmező vásárhelyi Tornyai János múzeumban Szabó Endre ujságírónak a Csongrád-megyei Hírlap főszerkesztő-helyettesének értékes magángyűjteményéből rendezett tárlaton.

Kiállítások szegeden, Hódmezővásárhelyen.

Magyar Hírlap 1971/102 6 old.

Kohán György, festő

Emlékkiállítása nyílik meg

Szegeden

— :o Emlékkiállítás

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. május 8.

Kohán György, festő

Emléke öntönző.

—: Békéscsaba távlati kulturális terve 7.

Népszabadság, Bp. 1972. júl. 25.

Kohán György, festő

Gyula városára hagyott anyagából (600-nál több olajfestmény, két s' félezernél több grafika, tanulmány, rajz) az idén 35 olyan olajfestményét állítják ki, ami még nem szerepelt nyilvánosság előtt.

— : Hír

8.

Népszabadság, B... 1972. júl. 8.

Kohán.

Művészete egy periódusában kapcsolódott Hollo László művészetéhez. Kohán példája azt bizonyítja, hogy a realizmusnak ez a festői akciót kedvelő sajátossága önmaga ellentétét is kihívja. Hollóval szemben vála megindul egy kristályosodási folyamat, amely az indulati kifejezésnek egy építkező szándékkal való ötvözetét jelenti.

Vinkler László: Évszázadunk stiláris metamorfózisai

Rajztanítás 1970/4 7 old.

Kohán György

neve emlitve

Kritika 1971 oktober

18. old.

Kohán György
festő

Méltatás

Telepy Katalin: Váczi András és Pintér Éva.
MŰVÉSZET? 1972.augusztus - 40.oldal

KOHÁN GYÖRGY,festő

A Mohácsi Galéria 1969.évi átrendezését a Művészeti Alap vásárlásából a Képtárba került anyag tette lehetővé.Igy került oda KOHÁN műve is. 302.old.

MOMVARY FERENC: A Modern Magyar Képtár története, Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

Kolián

Részt vett a müncheni magyar tárlaton 1972-ben

Bodri Ferenc: Magyar tárlat Münchenben

Nagyvilág 72/11 1755. old.

Kohán György
grafikus

A ~~[illegible]~~ műrész szén és tus iapai
szerepelnek a tárlaton.

Sz.Kürti Katalin: Képzőművészeti Galéria Debrecenben.
Művészet, 1974.október - 20.oldal.

Kohán György

Koffán Györgyszer a Fotóművészeti Kiskönyvtár c. sorozatban megjelenő könyvében szerepel fotója.

Népszava, 1973. dec. 2. 101. erf. 282 sz. 9 p.

Kohán György

A Tompai-hagyományhoz való tartalmi-tematikai
törődés hűségét tükröző monumentalitásban,
expresszivitásban nyilvánul meg.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom-Tp. 1976. 314

Kohán György

Neve említve.

Aradi Nóra: Képzőművészet és munkásmozgalom – Bp. 1974. 115 p.

Kohán György

Olvasó öregasszony, pasz., temp. 50×60, 5000 Ft
Anya gyermekével, vörf., 100×66, 4000 Ft

30. Művészeti Tárlat, 1973.

Kohán György

Kabát — XIII. repr.

Vásárhelyi tárlat
Retrospektív kiállítás, 1964–73.

Kohán György

Öreg falu – XI. dop. 82×98 cm
Szeles idő – XI. – 62×81 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív Kiállítás 1964–73.

Kohán György

Lelátt varjú — XI. olaj, 70×83 cm
Női kéz — XII. —"— 44×42 cm

Vásárhely Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Kohán György

Alkony — XII. olaj, 49,5 x 70 cm
Kaplás csendélet — XII. olaj, 146 x 76,5 cm

Vásárhely Tárlat
Retrospektív kiállítás 1964–73.

Kohán György.

Kabát – XIII. vlasztempera, 115x108 cm

Vásárhelyi Tárlat
Retrospektív Kiállítás 1964–73.

Kohán György grafikus

Megemlítve:

Rónai Gyula: Mai magyar nyomóvénet? 7.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 14.

Kohán György 1

Decemberben Kohán György grafikáiból, tusrajzaiból és színes lapjaiból nyílt kiállítás a Galéria dísztermében. Kétségtelenül erőteljes, nagy lendületű, erős festőegyéniség anyagát láthattuk a tárlaton. Olyan művészét, akinek művei

Szy Rezső: Rekviem a Nemzeti Galériában

Alföld 1972/3 96 old.

Kohán György 2

elsősorban falakra kívánkoztak. Olyan művész állt előttünk e grafikák láttán, aki mintha műveiben nagy szándékait nem tudta volna a saját maga kívánta szinvonalon megfogalmazni. Kiállított képei alapján állítjuk ezt, függetlenül attól, hogy a legjava termésből.

Szij Rezső: Rekviem a Nemzeti Galériában

Alföld 1972/3 96 old.

Kohán György 3

volt-e mó-dja a rendezőnek válogatni, vagy sem. Más a lehetség és megint más valami a megvalósítás, s ez mint tudjuk, nem mindig talál kozik megnyugtató szintezisben. De a kiállítás mindenképpen hasznos volt, hisz enélkül a Kohán művészetéről alkotott kép ellenőrzésére nem nyílt volna lehetőség. A művész nagysága így sem két-séges.

Szy Rezső: Rekviem a Nemzeti Galériában

Alföld 1972/3 96 old.

Kohán György, festő, grafikus

A Kohán-hagyaték grafikai anyagából rendezett kiállítás jún. 16-ai stíp lesz nyitva. (Nemzeti Galéria.)

— : Közlemények

8.

Népszabadság, Bp. 1972. jan. 15.

09

"Kohán György festő"

Válogatott rajzaiból kiállítás nyílik dec. 17-én a Nemzeti Galériában.

— : Hallottuk

2.

EST/ HIRLAP, Bp. 1971. dec. 17.

Kohán György festő

Hagyatékából kiállítást rendeznek
Hódmezővásárhelyen.

— : Hallottuk

2.

EST! HIRLAP, Bp. 1972. febr. 23.

Kohán György, festő

Hagyatéki anyagából 23 alkotását állították ki Hódmezővásárhelyen.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. febr. 22.

Kohán György
festő

A mester életművét Gyula város múzeumára hagyta. Azóta vendéglíállítása volt a Magyar Nemzeti Galeriában, Kódmezővásárhelyi Tornyai Múzeumban.

B. Szepka Magdolna: Gondolatok a cegléd...
Művészet, 1972 január - 33 oldal.

Kohán György
festő

Ét esztendővel ezelőtt halt meg
Kohán György — 1966 decemberé-
ben — Azóta minden évben
egy-egy, 1971-ben három kiállítá
sát rendezték meg.

B. Supka Magdolna: Gondolatok a cegléd...
Művészet, 1972 január - 33 oldal

Kohán György
festő

" Vénusz és fejtanulmányok "
(repró)

B. Supka Magdolna: Gondolatok a ceglédi Kohán...,
Művészet, 1972. január — 33 oldal.

Kohán György
festő

Kohán megőrizte és vitte át gyermek-
koraniak falusi parasztí élmenyet
nawitását, a képzett, hiérlelt mű-
veszetbe.

B. Supka Magdolna: Gondolatok a cegledi ...
Müveszet, 1972. januar - 33 oldal

Kohán György
festő

A cegléki kiállításon bemutatták
a Mester a „Hold és asszonyai" c.
Művét Fuga sorozatát,

B. Supka Magdolna: Gondolatok a cegléki . . .
Művészet, 1972. január - 33 oldal

Kohán György
festő-

Kohánt inkább az Alföld festő-
jének ismerték vehemens szinei
is témái alapján, mint grafikus
nak.

B. Supka Magdolna: Gondolatok a cegléd...
Műrészet, 1972. január - 33 oldal

Molnár György
festő

A mesterek emlékkiállítása után
már a Debreceni Déri Múzeumban
és most a Ceglédi Kossuth-Múzeum-
ban van tárlata.

B. Supka Magdolna: Gondolatok a ceglédi ...
Művészet, 1972. január - 33 oldal

Ydoháu György
festő

A mostani ceglédi emlékkiállítása és az előző gyulai ~~kiállítása~~ válogatott kivonatát adta grafikáiból.

B. Supka Magdolna: Gondolatok a ceglédi . . .
Művészet, 1972. január - 33 oldal

Kohán György
grafikus

Népi gyökerű expresszió, drámai, szimbolikus és stilizálást megvalósító életműve egyéni.

Solymár István: Kohán György emlékére.
Művészet, 1972 február - 39 oldal.

Kolnai György
Grafikus

A Magyar Nemzeti Galériában
1971 decemberében 17-én emlék-
kiállítást rendeztek Kolnai
György válogatott rajzaiból.

Solymár Istvánné: Kolnai György emlékére.
Művészet, 1971. február - 39 oldal.

Kohán György
Grafikus

Kohán György művészete nemzeti, minőségében egyetemesre aspiráló. A jövendőbe is ányított képtekkel kalandt előre.

Solymár István: Kohán György emlékére.
Művészet, 1971 február - 39 oldal

Kohán György
grafikus

„Rajz" (repro)

Solymár István: Kohán György emlékére.
Művészet, 1972. február — 39 oldal.

Kohán György
festő

A fiatalon elhunyt Kohán György az indiai Delhi műpártolóit hódította meg alkotásaival

Moldovay Győző: Vásárhelyek Miskolcon.
Művészet, 1972. ápr. rélis – 42 oldal.

Kohán György festőművész

Nagyatokból emlékkiállítás
nyílik meg ma a Hódmezővásárhelyi
Tornyai János Múzeumban

Magyar Nemzet 1972 február 20
11. old.

Kokán György

Munkáiból ma emlékkiállítás

nyílik a gyulai Dürer Teremben

Magyar Nemzet 1971 december 16

– Napló –

4. old.

Kokán György

válogatott rajzaiból emlékkiállítás
nyílik december 17-én a Nemzeti
Galériában

Magyar Nemzet 1971 december 15
4. old.

Kolián György

Gondolat és pokás (1962) c.
Zápének reprója

MNG Tevkönyv 1970/I

Kohán György

„Parantsomány" c. Tépének (1960)

zeneje

MNG évkönyv 1970/I

Kolián György

„Asszony fej" a Tápénel

reprója

MNG 1970/I

évkönyv

Kolián György

Sírató (1942) c. Zéjpenet

reprója

MNG évkönyve 1970/I

Kohán György

„Háború emlékei" részlet
(1941-42)
c rajzával reprófa

MNG évkönyve 1970/I

Kolián György

„Csend" (1944-45) c.
Zéjzénel reprója

MNG 1970/I évkönyv

Kohán György

„Lelőtt vagyú" (1963) c.
rajzának reprója

MNG 1970/I
évkönyve

Kohán György

„Kabát" a Tépe (1949)

repro

MNG évkönyv 1970/I

Kolián György

„Lány" c. Zépének (1955)

reprofa

MNG évkönyv 1970/I.

Kokán György

„Emlékezés" (1950) c.
képének reprója

MNG évkönyv 1970/I.

Kohán György

„Termés" c. Zépének (1959)

reprója

MNG évkönyv 1970/I

Kolián György

„Pásztor" c. Lépének (1963)

reprója

MNG 1970/I
kolány

Kokán György

„Kéve" c. lépének (1950)

reprofa a

MNG évkönyv 1970/I

Kohán György

„Éjszaka" 1951 c. Zápsenel
reprojа a

MNG kokónyv 1970/I

Kohán György

„Naprafogós csendélet" c.
Tépe (1951) repro

MNG évkönyv 1970/I

Kohán György

„Táj hiddal"
Vízfestmény 80 x 60

Ráfáltás ár: 6000 ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Kohán György
(1910-1967)

Csendélet
Vízfestmény 51×50

Kikiáltási ár: 3500 Ft

BÁV 33. Művészeti Képaukció, árverés 1974 május 21-22

Kokán Gyöngy

neve említve a 10.oldalon,

a"Vizsga a muzeumban"c.irásban

Kritika 1973 november

Kohán György, Jestő

Megemlítve.

Dévényi Iván: Képzőművészeti könyvszemle az „Évezredek művészete" c. Artner-könyv új kiadása 283–286.

JELENKOR, Pécs, 1973. március

XVI
3.

Kokán György festő

emlékkiállítása van a

Ceglédi múzeumban

Pestmegyei Hírlap 1971 október 30

5. old.

Kokán György

Született Gyulavárin 1910-ben, el-
hunyt Gyulán 1966-ban. Tanulmányait
a budapesti Képzőművészeti Főiskolán
folytatta.

Köpnes Éva: Ungarische avantgarde.
München, 1971 oldalszám nélkül

Kohán György

1929-ben Párizsban, 1935-ben Olasz országban tanulmányúton. 1930-35 nagyméretű dekorativ stilizált szürrea lista alakokat fest.

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971.

Kohán György

A képőbbeni években ő lem a magyar nemzeti neorealizmus képviselője.

Körner Éva: Ungarische avantgarde, München, 1971.

Kohán György

A hódmezővásárhelyi művész az indiai Delhiben is sikert aratott, műveivel.

Maldvay Győző: A vásárhelyi művésztelep miskolci kiállítása elé.

Északmagyarország, 1972. jan. 22.

Kolbán György

a miskolci képtárban ma megnyílt hódmezővásárhelyi festők kiállításán művei szerepelnek.

Déli Hírlap, 1942. jan. 22.

MDK.

Kohán György

Kiállitási kritika

Somogymegyei Népujság 1965 dec.25.

Kohán György

MTF.

Szerepelt a Képzőművészek Csongrád Megyei Munkacsoportja vándorkiállításán Kisszonboron.

CSONGRÁDMEGYEI HÍRLAP. 1962. okt. 9.

MDL

Kohán György

Parasztasszony, of.

Szobabelső, of.

VIII. M. Képzőművész. Kiáll. Műcs. 1960. ápr.

MDK

Kohán György

Kévekötő asszony, grafit

Asszonyfej, tollr.

VIII. M.Képzőművv. Kiáll. Miles. 1960. ápr.

MDK

Kohán György

Asszonyfej, repr.

VIII. M. Képzőmüv. Kiáll. Mücs. 196o. ápr.

MDK

neve említve

Bencze László kiáll. Ernst Múz. 1960. máj.

Kohán György

M.D.K.

Mű e a MNG. tulajdonába került

Csongoryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-s évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei V. Bp. 1965. 163. l.

Kohán György, festő MDK

A Nemzeti Galériában megnyílt gyűjteménye kiállításán 250 műve látható.
„Minden iránt vonzódik, amiben szenvedély van."
Pl. Sirató, Eurydike, Beethoven c. képei.

(n) : Közérthető, megragadó 2

ESTI HIRLAP

Dn. 1965. júl. 2.

Skohán György

festő

M.D.K

Vasaló nő - je a hétköznapi életről tudósít.

D. Fehér Zsuzsa: A hétmilliós vásárlás szakmai bemutatójáról.

Művészet, 1966. augusztus - 16 lap.

Kohán György festő

szöveg említi, mint az első
tárlat résztvevőjét.

Művet nem említ.

Sárvári Kárta:
„Képzőművészeti kiállítás
a Hazafias Népfront
klubjában".

Magyar Nemzet 1965 jan. 6.

Kohán György

Tanulmány és képek. (Éjszaka, Asszonyok. korok, Pávás asszony.)

Művészet 1965. okt.

Kohán György kiállítása után. Solymár István

Kohán György

MDK

Szerepelt az 196[illegible]. jul. 21-én megnyilt III. Szegedi Nyári Tárlaton.

K.M.: Képzőművészeti és fotokiállitás, iparművészeti bemutató

Csongrádmegyei Hirlap. 1962. jul. 20.

M.D.P.

Kohán György
festő

Falusi házakat ábrázoló
képeivel vett részt a kiállításon.

D. Fehér Zsuzsa: A szegedi nyári tárlat
(Művészet, 1962. szeptember — 38 lap

Kohán György

festő

M.D.K.

Méltatás.

Vilmacher Anna: Kési, de nem elkésett gondolatok –
Művészet, 1962. szeptember – 36 lap.

Kohán György

A 1930-as évek közepétől a Vásárhelyi
művéncsoporthoz tartozik

Almási Gyula Béla: Vásárhely és a
képzőművészet

Tiszatáj 1967 IV n. 366 old.

Kohán György

Most halt meg. Rövid ~~[illegible]~~ ideig volt Párisban, egyébként felváltva élt Bp-en, Vásárhelyen és Gyulán.
1948-56 között nem volt kiállítása.
1959-ben nagy kiállítása volt a Műcsarnokban, majd 1965-ben a galériában. 1966-ban Kossuth díjat kapott.
Kabát; Tej; Tanya; Csendélet, Anyám; Gondolkodó asszony (szeprók)

Szabó Endre: In memoriam Kohán György

Tiszatáj 1967 II. n. 133 old.

Kohán György

XI. Országos Képzőművészeti kiállitáson néhány müve szerepelt, noha már nem élt a müvész, az 1966 kiállitás óta eltelt időszakban halt meg.

Vigilia 1968. jun. 421.l.

MDK

Kohán György

neve az előszóban emlitve

14. vásárhelyi őszi tárlat, Tornyai J. Muz.
1967. okt.

MDK

Kohán György

III. fok.

Munkácsy-dijat kaptak 1960-ban.

MDK

Kohán György

A Vörös Hadsereg és új honvédségünk hidat épit. Olaj.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállítás katalogusa.1952. 4.l.

M.D.K.

KOHÁN György festő

Hódmezővásrhely

résztvett a kiállitáson
Tanya boglyával

Gábor István: Szegedi Nyári Tárlat

Magyar Nemzet 1962. augusztus 11. 4.1.

Kohán György
festő

M.D.K

Angám", „Kutasi emlék",
"Tehenet legeltető" c. művei
szerepelnek a kiállitáson.

Láncz Sándor: A IX. őszi tárlat vásárhelyen
Élet és Irodalom, 1962. október 27 — 8 lap

mdk

Kohán György

Tehenet legeltető c. festménye a tárlaton

Szabó Endre: A IX. vasárhelyi őszi tárlat
Tiszatáj 1962, 11. sz 4. l

MDK

Kohán György

Népszava, 1959. jul. 8.
Az Alföld festészete.

M.D.K.

Kohán György

A Munkácsy-dij III. fokozatával tüntették ki felszabadulásunk 15. évfordulójára.

A Magyar Népköztársaság uj kiváló müvészei. c. közl.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. 8. IV. évf. 15. sz. 8-9. l.

Kohán György. [ ] MDk

Albániában nyílt meg tárlata.

–: Magyar képzőművészeti kiállítás több külföldi országban 2.l

ESTI HIRLAP, 1960. aug. 6.

Kohán György MDK

"Magyar táj, magyar ecsettel" cimmel
a Mücsarnokban az alföldi festők kiállitást
rendeznek. Fenti festő is résztvesz.

Esti Hirlap 158. szám 1959. jul. 8. 2 old.

/Cs.M. cikke/

M.D.K.

Kohán György festőművész

nevét "a kevésbé igényes témákban is harmonikus és szép ábrázolásra törekvő" művészek között említi:

D. Fehér Zsuzsa: Mai képzőművészetünk néhány problémájáról.
Művészettörténeti Értesitő, 1962. XI.évf.1.sz. 47.old.

M.D.K.

Kohán György, grafikus

„Kürdő állatok" c. rézkarcának képe. 1959.

D.Fehér Zsuzsa: Mai képzőművészetünk néhány problémájáról.
Művészettörténeti Értesítő, 1962.XI.évf.1.sz. 55. old

melk.

Kohán György

rajza

Tiszalök 1962. 4.11 3.l

Kohán György festő

MDG

Műveiből összeállított gyűjteményt
mutatnak be Tiranában

=: Ma hallottuk

2.

Esti Hírlap, Bp. 1960. szept. 20.

Kohán György MDK

Szerepelt a kiállitáson.

/666/ --: Kielégitő érdeklődés a megyei grafikai és kisplasztikai kiállitás iránt. Viharsarok Népe, Békéscsaba. 1956. jul. 6.

Kohán György
festő

M.D.K.

Tanulmány" c. műve a IX. képző-
"művészeti kiállitáson van. + repro

Solymár ~~Sándor~~ István: Komoly portrék
Művészet, 1962. junius — 22 lap

MDK

Kohan György (festő)

Almási Gyula Béla együtt festő-
talsa Hódmező vásárhelyen [redacted]
[redacted] a felszabadulást megelőző
években.

Szabó Endre: Műterem (Almási
Gyula Béla).
Tiszatáj, Szeged, 1960. december. 6. l.

MDK

Dohán György (festő)

Cseplés c. [redacted] olajképe szerepelt a VII. Vásárhelyi Őszi Tárlaton. (A cikk idéz Szabó Endre kritikájából.) Aratólány c. műve repr.

(p):

[redacted] A VII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tiszatáj, Szeged, 1960. november 4. l.

M.D.V

Kohán György
festő

Albániában a tiranai Ali Kelmendi
Kulturpalotában volt kiállítása

Frank János: Albán művészekről.
Művészet, 1961. September —— 22 l.

H.T.Y.

K. D. U.

KOHÁN György festő

„A háború éveiből" (Repr.)

Nyári Béla: A Tanácsköztársaság 40. évfordulóján rendezett VII. Képzőművészeti Kiállításon
Magyar Építőművészet 1959. 7/8. sz. 272. l.

M.D.K.

Molnár György
festő

Csépelés" c. képe.
" Alvó gyermek " (repro)

Végh János: A hetedik őrizi társat Hódmezővásárhelyt – 32 l.
Művészet, 1961. január. — 1 szám

Kohán György

Önálló kiáll. Hódmezővásárhely

Képei.: Asszonyfej – tusrajz.

Kohán Gy. kiállítása.
(moldvay)

Művelt Nép
1956. jún. 17.

Kohán György

A vásárhely: Tornyai Tárlatáp egyik alapítója (1934)

Pogány Ö. Gábor: A vásárhely. vitáról

Tiszatáj 1967 VIII. n. 749 old.

M.D.K.

Kohán György, festő (1910 –

, či a hódmezővásárhelyi mű-
vészet felfogásában az Alföldi
Nagyer Iskola hagyományai
éledtek újjá.

Information Hungary, Szerk. Erdei Ferenc,

Akadémiai Kiadó, Bp.1968. 957. old.

MDK

Kohán György

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 febr.

MDK

Kohán György

Kiállitási hir

Müvészet 1967 dec.p.48.

MDK

Kohán György

K. állitási kritika

Délmagyarország. 1967 dec2o.

Kohán György

Kabát i. képe

szerepel a XIII. Lódmezővásárhelyi Ünnitársaton (említve)

Kritika 1967 I. n. 44 old.

H.D.K.

Horváth György
festő.

A vásárhelyi gyűjtők anyagá-
ból volt emlékkiállítása.

Kiállítások: 1967 november-december

Művészet, 1967. december - 47 lap.

Kolán György

Kiállítása volt a Nemzeti galériában

Megnyitás 1968 I. 7

M.D.K.

Kohán György
festő

Méltatás.

Tibely Gábor: Herszó Ferenc szegedi tárlata
Művészet, 1968. január - 34 lap

M.D.K.

Kohohan György

festő

A nemzeg elhunyt művészi képén a második tesemben foglalnak helyet.

Miklós Pál: A XI. Magyarkép zőművészeti kiállítás

Élet és Irodalom, 1968. ápr. 20 - 7 lap

MDK

Kohán György, festő

Gyula város nemrég kapta meg Kohán György festőművész hagyatékát. (3000 db.)

Tóth Pál: Gyula új arca 11

Bp. 1968. márc.

Népszabadság, 2. [Vidéki]

Kohán György
festő

M.D.K.

Méltatás.

Szolymár Ivan Dunay Tibor Nemcsulója
Művészet, 1968. nemes: 31 kap.

Kohán György
fislő

A kiskunfélegyházi emlékkiállítást 1968 februárjában rendezték. Ez a kiállítás irelitőül szolgalt Kohán élet művéhez.

Szepka Magdolna: Kohán György emlékkiállítása . . .
[illegible]vészet, 1968. május – 47 lap.

M.D.K

Kohán György
festő

Első emlékkiállítását Kódmező-
vásárhelyen rendezték 1967 ben
decemberben. Itt eddig ki nem
állított művek bukkantak elő.

B. Szepka Magdolna: Kohán György emlékkiállítása ...
Művészet, 1968. május – 47 lap

M.D.F

Kokán György
festő

Életének utolsó – egyben egyetlen
gyűjteményes – retrospektív – kiállítása 1965-ben volt a Magyar Nemzeti Galériában

B. Supka Magdolna: Kokán György emlékkiállítása . . .
Művészet, 1968. március – 47 lap.

Kohán György

Férfi fej, tus, ledőfehér. (repr.)

Irodalmi Szemle 1965/8. Hátsó borító

Derkovits

Siren Lélének (← Medgyessy) lelepleresse 1937 júliusában.

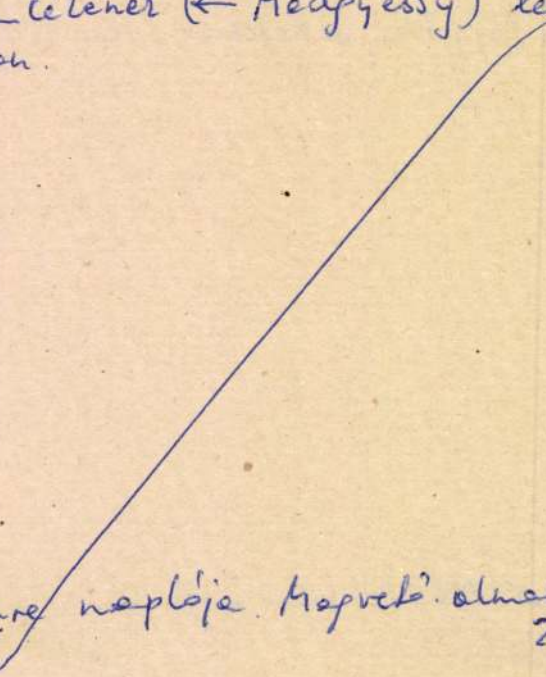

Ámos Imre naplója. Magvető. almanach. 1864/1.
265. l.

Kohán György

grafikai emlékére

(T.): A megyei grafika
Irodalmi Szemle 1965/8. Borító

Varga Oszkár

Jelen van a Derkovits-síremlék leleplezésénél.

Ámos Imre naplója
Magyető-almanach 1964/1. 265. l.

MDK

Kohán György
festő

Több mint egy éve hogy
meghalt Kohán György.
— Méltatás —

Szalaigi Miklós: Kohán György
Művészet, 1965. május – 46 lap.

Kolóm György

A 30-as évek elején került kapcsolatba Vásárhellyel.

Ambrus Tibor: A vásárhelyi művészet
munkája

Korunk 1968 II. 304old.

MDK

Kohán György

Kiállitási kritika

Délmagyarország 1968 ápr.17.

Kohán György

Dinamizmusa, széles ecsetkezelése jobban
támaszkodik a hagyományra.

Dömötör János: Vásárhelyi képzőművészeti kiállítás Sárospatakon;
Északmagyarország 1963. jul. 24. 2. l

Kohán György

Müveiből kiállitva a VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti Kiállitáson.

Molnár Vera: Jegyzetek a VIII. Miskolci Országos Képzőművészeti kiállitásról.

Északmagyarország 1964. dec. 13. 4.1.

Kokán György

festő

MDK

„Rajz" (repr.)

Belső ámlapon
Művészet, 1967. december

MDK

Kohán György

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1968 ápr. 21.

Kohán György

Szarapel a XII. vásárhely. ősi. tárlatán

D. Fehér Zsuzsa: A XII. vásárhely. ősi tárlat

Tinatáj 1965 11. n. 861 old.

Kolár György

3 műve szerepel a képedi Nyár. Tárlaton

Pogány Ö. gábor: Nyár. Tárlat képeden

Irodalom 1965 XI. sz. 858old.

Kolán György

Szekeres u. X. nagy. kép. mův.

Liáli Tóson

Körner Éva: A X. nagy. kép. mův.

Liáli.

Tiszatáj 1965 XII. m. 925 old.

Kohán György

műveiből emlékkiállítás nyílik a gyulai várban.

Magyar Nemzet, 1967. III. 11.

Kohán György

Bika, akv.

Teregető, akv.

Alföldi festészet. Szőkesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

Kohán György

szerepel a vásárhelyi tárlatom
a Nemzeti galériában

Csek Miklós: Vásárhelyi tárlat

Magyar Hjuság 1964 VII. 18

MDK

Kohán György

Napkorong c. képe

Magyar Hirek 1968 máj.2o.

MDK

Kohán György

Megemlékezés a müvészről és kiskun-
félegyjázi kiállitásáról

Müvészet 1968 máj.p.46-47.

M.D.K

Kokán György
festő

Művei az Alföldi Tárlattal
egyidőben a Fr. Magyar Képző-
művészeti Kiállításon is szerepel-
nek.

Kovács Gyula: A XI. Alföldi Tárlat Békés csabán
Művészet, 1968. július – 35 lap.

Kohán György (1910 –)

Réparaszedés. „Kohán"
tus és hen. 305 × 430 mm. Ltr.: F. K.
9258.

Magyar pajz és arvarek. A XIX. és a XX.
szárad. A rot. bev. Oelmacher
Bp. 1959 A nna. 41.

Kohán György, festő

MDK

Szülővárosa: Gyula kapta meg nagyértékű hagyatékát. A gyűjtemény még rendezésre vár.

A város lelke megújult. Hajdan csak az uvasági korán fiát látta Kohán György-ben, ma nemzetközileg is elismert alkotó kultúrmunka jellemzi Gyulát.

Kékesdi Gyula: A város lelke 4

Népszabadság, Bp. 1968. júl. 7

Kohán György

Csehó c. képe (eml.)
a pécsi Képtárban van

Romváry Ferenc: Az alföldi festészet
a pécsi Képtárban

Jelenkor 1968 IV. 339 old.

Kohán György, festő

MDK

Állandó Kohán György emlékkiállítást rendeznek 12 millió forint értékű hagyatékából, amelyet Gyula városára hagyott.

– : Kulturális hírek

9.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1969. márc. 1.

Kohán György, festő MDG

Kiállít.

— : A Nemzeti Galériában rendezik a Vásárhelyi Tárlatot. 2.

ESTI HIRLAP, bp. 1964. jún. 12.

MDK.

Kohán György

Kiállitási kritika

Csongrádmegyei Hirlap 1965 május 9.lap 4.

M.D.K.

Kohán György
festő

A Nemzeti galeriában rendezte
hi állitását. Maga kiválta techni-
kával a "vásztemperával" hiszült
képeit állitotta hi.

Frank János: Kohán György
Élet és Irodalom, 1965. jul 3-9 lap.

Kohán György
festő

M.D.K

A Nemzeti Galériában levő kiállításon szerepel az 1938-ban készült „Háború" és az 1941-42-ből való Háború emlike" szénrajz.

Frank János: Kohán György
Élet és Irodalom, 1965. jul 3-9 lap

M.D.K

Kohán György
festő

Az „Éjszaka", a „Sziató", a „Bivalyok holddal", a „Pásztor" a „Csendélet mozsárral", a „Naprafőrgők", a „Pávás asszony" c. képei szerepelnek a tárlatán.

Frank János: Kohán György
Élet és Irodalom, 1965. jul 3 - 9 kap

Kohán György

Fáradtság.

Festmény, reprodukció.

Népszava, 1965. jún. 27. 7. l.

Kohán György

Gyűjteményes kiállítását szombaton megnyitották a Magyar Nemzeti Galériában. Az anyagban 250 alkotás szerepel. ennlítve.

Népszava, 1965. jún. 27. 2. l.

Kohán György, festő

MDK

Kapálók c. képe
a Nemzeti Galériában
rendezett tárlatáról.

Repr.

–: Kohán György Kiállítása

8

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. júl. 1.

Kohán György, Jósa

MDK

Gyűjteményes kiállítása a Nemzeti Galériában tekinthető meg.

—: A hét végi kulturális programokból

11

NÉPSZABADSÁG, bp. 1965. júl. 24.

M.D.K.

Kohán György
festő-

Részt vett a tárlaton.

Pogány Ö. Gábor: A Délalföldi Tárlat
Művészet, 1965. aug - 45 lap.

Kohán György festő M.D.K.

vásárhelyi művész

Müve a kiállitáson

Gábor István: Országos képz művészeti kiállitás Szegeden

Magyar Nemzet 196 . augusztus 12. 4.l.

M.D.E.

Kohán György
festő

M.D.K.

for 1955 és vásárhelyi kiállításon
vett részt.

Rátky Valéria: Vásárhely tíz éve
Művészet, 1964. október - 14 lap.

Kohán György
festő

M.D.K

1964-ben a Munkácsy-díj első fokozatát nyerte: „Akrobaták vásárban"
(repro)

B. Supka Magdolna: A magyar képzőművészet költői
Művészet, 1964. október - 18 kép.

Kohán György
festő

M.D.K

„Vásárhely utca", „Anyám" c. képeit
" állitotta ki a tárlaton.

Ritly Valéria: Vásárhely tír éve.
Művészet, 1964. október – 14 kap

MDK

Kohán György

Kutasi emlék, of.
Tehenet legeltető, of.
Akácfák viharban, of.

9. Vásárhelyi Őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. Múz. Művhely

MDK

Kohán György

Parasztasszony, of. repr.

9. Vásárhelyi őszi tárlat. 1962. okt. Hmvhely
Tornyai J. Muz.

Kohán György, Jestő MDK

Gyulán, a románcárosi temetőben, díszírhelyen temették el.

–: Eltemették Kohán György Jestőművészt 8.
, bp. 1966. dec. 20.

Kokán György
festő.

M.D.K

A kiállításon szerepel egy dölbenetes
hatású képpel a mű címe: a „Kabát"
„Skabát" (repro)

Ritly Valéria: A XIII. vásárhelyi őszi tárlatról.
Műrészet, 1967. január – 37 lap.

Szoháu György
festő

M.D.K

1963-ban mutatta be a tárlaton a „Vásárhelyi utca" című művét és megrégebben a „Birsalmás" csendéletét.

Ritly Valéria: A XIII. vásárhelyi őszi tárlatról
Művészet, 1967. január - 37 lap.

M.D.

Kohán György
festő-

A Munkácsy díjakkal és Kossuth
díjjal jutalmazott festő - 1966-ban
meghalt. Életműve bizonyítja, hogy
nem feledjük el.

Pogány Ö. Gábor: Kohán György
Művészet, 1967-január - 9 lap

MDK

Kohán György

Teregető

Népszabadság 1966 okt.3o.

MDK.

Kohán György

Kritika

Magyar "emzet 1966 szept.3o.

MDK.

Kohán György

Kiállitási kritika

Szegedi Egyetem 1966 nov.5.

Kohán György, festő MDK

Ötvenhat esztendős korában meghalt.

Gyulán, a román városi temetőben temetik el.

–: Elhúnyt Kohán György Kossuth-díjas festőművész

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1966. dec. 17.

MDK

Kohán György

Naplemente, temp.

VIII. Vásárhelyi Őszi Tárlat. Tornyai J. Muzeum
Hódmezővásárhely, 1961. okt.

Kohán György

Szénkartonokkal szerepelt a Nemzeti Szalon csoportkiállításán.

E.K.932.IV.10.

Kohán György

Szénrajzai a Nemzeti Szalón 77-ik csoportkiállításán.

P.H.932.IV.10.

Kohán György

Nagyméretű szénlapjai a Nemzeti Szalón csoport-
kiál .-án.

8.O.U.932.IV.10.

Kohán György

Szénrajzfantáziái a Nemzeti Szalón 77-ik csoportkiáll.-án.

Est, 932.IV.10.

Kohán György, festő MDG

Túlozza az egyszerűsítést.

Rózsa Gyula: Változó falu – változó művészet
A XI. Vásárhelyi Őszi Tárlatról 9.

Népszabadság, Sp. 1964. nov. 27.

M.D.K.

Korán György
festő

Az alföldi tájfestészet művelője.
"Tanya viharban" | "Madárijesztő"
a "Bika" c. művei szerepelnek a tárlaton.

Horváth Teréz: Hódmezővásárhelyi őszi tárlat
Művészet, 1964. január - 37 lap.

MDK

Kohán György

Anyám, of.

Parasztasszony, of.

9. Vásárhelyi őszi tárlat 1962. okt. Tornyai J. muz. Hmvhely.

MDK.

Kohán György

'ásárhelyi Müvészproblémák

Tiszatáj 1966 szept.p.745.

MDK.

Kohán György

Vásárhelyi Művészproblémák

Tiszatáj 1966 szept.p.745.

MDK.

Kohán György

Kiállitási kritika

Magyar Nemzet 1966 okt.22.

MTA.

Kohán György

Kossuth díjas festőművész

hagyatékából Gyulán, a Dürer teremben rendezvek kiállítást a „Gyulai nyár 1974" keretében

május 11
4. old.

Kohán György

Nagyatádból junius 28-án
nyílt meg kiállítás a gyulai
Dürer teremben

junius 29

Bohian György
festő

Bohian György „Virágasendület"-e
szerepel a tárlaton.

Szelesi Zoltán: A szegedi műgyűjtők kiállitásn.
MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 44.oldal